

ARHIVELE NAȚIONALE ALE ROMÂNIEI

***Stenogramele ședințelor Biroului
Politice și ale Secretariatului
Comitetului Central al P.M.R.***

**vol. IV
(partea I)**

**BUCUREȘTI
2006**

**Stenogramele ședințelor Biroului Politic
și ale Secretariatului
Comitetului Central al P.M.R.**

**vol. IV (partea I)
1952**

**Studiu introductiv de:
prof.univ.dr. IOAN SCURTU**

**BUCUREȘTI
2006**

Ediție întocmită de:

**CAMELIA MORARU
CONSTANTIN MORARU**

**VERONICA VASILOV
MIHAELA COMAN**

Redactor: IOANA ALEXANDRA NEGREANU

**Culegere computerizată: DANIELA NICULAE
MARIA PARTENIE**

**ISBN 10 973-8308-29-1
ISBN 13 978-973-8308-29-9**

Tiparul executat la **S.C. LUMINA TIPO s.r.l.**
str. Luigi Galvani nr. 20 bis, sect. 2, București
tel./fax 211.32.60; tel. 212.29.27
E-mail: **office@luminatipo.com**
www.luminatipo.com

CUPRINS

Studiu introductiv	p. V-XV
Lista abrevierilor	p. XVII
Lista documentelor	p. XIX-XXI
Documente	p. 1-545
Indice antroponimic	p. 547-552
Indice toponimic	p. 553-554

Studiu introductiv

În 1952, regimul stalinist se instalase ferm în toate structurile societății românești, de la cele politice la cele economice și culturale. O situație similară se înregistra și în Bulgaria, Polonia, Ungaria, Cehoslovacia, Albania și R.D. Germană. Prin Consiliul de Ajutor Economic Reciproc (CAER) creat în 1949 economia acestor țări era subordonată celei sovietice.

Obediența liderilor de la București atinsese punctul culminant, iar cultul personalității lui Stalin a ajuns la apogeu. Secretarul general al Partidului Muncitoresc Român, Gheorghe Gheorghiu-Dej, reușise să câștige deplina încredere a „genialului conducător al popoarelor”, I.V. Stalin, care de la Kremlin conducea cu o mână de oțel lagărul socialist.

Pentru Gheorghiu-Dej contextul politic internațional era favorabil. În 1951 s-a declanșat, la sugestia lui Stalin, o acțiune de „curățire” a partidelor comuniste și muncitorești de „elementele nesigure și necinstite”, chiar dacă era vorba de vechi activiști, care-și câștigaseră un anumit prestigiu în mișcarea comunistă. În Bulgaria fusese arestat Traciko Kostov, fostul secretar general al partidului, în Ungaria era vizat un vechi ilegalist, László Rajk, ministru de Interne în guvernul de la Budapesta, în Albania acuzațiile îl vizau pe Koci Xoxe, fost vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și ministru de Interne, în Cehoslovacia cel blamat era Rudolf Slanski, secretarul general al Partidului Comunist.

Potrivit lui Silviu Brucan, în anul 1951 Stalin a avut o discuție cu Gheorghiu-Dej, căruia i-a reproșat că numai în România nu erau găsiți asemenea deviaționiști, agenți ai sionismului și titoismului, întrebându-l dacă nu cumva i-a scăzut vigilența revoluționară și se lăsa condus de sentimente. Miron Constantinescu – prezent la acea întâlnire – ar fi apreciat: „On sentimentalni celovek” („El este un om sentimental”) și că „trebuie și la noi o mână de fier”. Stalin s-a adresat lui Dej: „Da, dragă Gheorghe Afanasievici, trebuie o mână de fier”¹. Astfel, Gheorghiu-Dej primea din partea lui Stalin libertatea de a trece la înlăturarea rivalilor săi politici, în frunte cu Ana Pauker și Vasile Luca.

În plan istoriografic s-a abordat adesea problema conflictului între gruparea „națională”, în frunte cu Gheorghiu-Dej, și cea „moscovită”,

¹ Silviu Brucan, *Generația irosită. Memorii*, București, Editurile Universul și Calistrat Hogaș, 1992, p. 71.

reprezentată de Ana Pauker și Vasile Luca. Dincolo de anumite nuanțe, este cert că nu interesul național a primat în această confruntare, ci lupta pentru deținerea întregii puteri și aplicarea „neabătută” a indicațiilor primite de la Kremlin.

Primul împotriva căruia s-a declanșat atacul a fost Vasile Luca. Acesta nu avea legături foarte puternice la Kremlin, nu era agreat de foarte mulți activiști datorită stilului său de muncă brutal, nu excela prin inteligență, avea un temperament coleric și putea fi lesne atacat cu propriile lui argumente. Pretextul declanșării bătăliei finale a fost atitudinea lui Vasile Luca față de reforma bănească, înfăptuită la 28 ianuarie 1952. Pregătirea acestei reforme a durat mai multe luni, lucrările desfășurându-se sub supravegherea unui consilier sovietic, într-o deplină conspirativitate. Totuși, cu acordul lui Vasile Luca, gestionarul Băncii de Stat, Aurel Vijoli, a comunicat filialelor băncii procentul de schimb, cu câteva zile mai devreme, astfel că cei care aveau sume mari de bani le-au putut preschimba în valută; de asemenea, nu au fost strânse impozitele de la țărani, pentru ca aceștia să aibă lei pe care să-i preschimbe; mulți orășeni, aflând că va avea loc reforma bănească, au luat cu asalt magazinele, făcând cumpărături pentru a scăpa de lei vechi. S-a creat astfel o situație dificilă, care putea compromite reforma bănească.

Încă de la Plenara C.C. al P.M.R. din 25 ianuarie 1952, Gheorghiu-Dej avertizase că trebuie să se adopte o atitudine fermă „împotriva celor care nu-și îndeplinesc obligațiile, acei care calcă hotărârile partidului și guvernului, să-i sancționăm. Consider că am avut o atitudine liberalistă față de asemenea lipsuri. Trebuie să afle clasa muncitoare, poporul, indiferent cine ar fi că nu și-a făcut datoria, scos din muncă și din funcție”. El nu a făcut nici o nominalizare, dar având în vedere că se discuta despre reforma bănească, era limpede că cel vizat era Vasile Luca. Secretarul general preciza că față de cei care nu-și vor îndeplini sarcinile „vom merge până la excludere din partid și excludere din organul din care face parte”.

În zilele de 19 – 21 februarie a avut loc ședința Biroului Politic al C.C. al P.M.R. în care s-a discutat darea de seamă asupra pregătirii și înfăpturii reformei bănești prezentată de Miron Constantinescu. Deoarece în material nu s-a citat nici un nume, Chivu Stoica a cerut să se arate concret și nominal cine sunt vinovați pentru greșelile semnalate, iar Alexandru Moghioroș i-a citat pe Vasile Luca și Teohari Georgescu. Ambii făceau parte din Biroul Politic, erau secretari ai C.C. al P.M.R. și îndeplineau funcții ministeriale (primul la Finanțe, cel de-al doilea la Interne). Gheorghiu-Dej l-a citat pe I.V. Stalin, care apreciasse în iulie 1951 că „leul se clatină”, drept care se impunea o reformă bănească în România.

Secretarul general al P.M.R. constata că în realizarea acesteia s-au înregistrat „lipsuri grave”, dar nu a citat nume concrete. Vasile Luca s-a declarat de acord cu aprecierile lui Gheorghiu-Dej și a „analizat autocritic” unele aspecte din activitatea la Ministerul de Finanțe. Nu era dispus să-și asume răspunderea pentru greșelile înregistrate și a ripostat pe un ton energic: „deocamdată eu sunt secretar al C.C. și dacă sunt un ticălos să fiu înlăturat. Dar să se păstreze unitatea și prestigiul Biroului Politic. Ce metode sunt acestea?” Această reacție i-a dat prilejul lui Gheorghiu-Dej să atragă atenția asupra faptului că Vasile Luca socotea Ministerul de Finanțe ca domeniul său exclusiv, neîngăduind amestecul altor tovarăși din conducere; chiar după ce Stalin a cerut reforma bănească, Vasile Luca nu era convins de necesitatea ei, ceea ce constituia, desigur, o gravă abatere. Alexandru Moghioroș a reluat tema, apreciind că „autocritica tovarășului Luca eu o consider nesatisfăcătoare”, mai ales că nu era pentru prima dată când el proceda astfel: „Când se ridică o chestiune, sau când cineva avea obiecțiuni, tovarășul Luca, hodoronc-tronc, amenința cu demisia: scoteți-mă afară că nu sunt bun [...] În partid comunistii nu pot să dea demisia; ori te țin ori de scoate”. În consecință a propus ca Biroul Politic „să ia măsuri organizatorice cu toată fermitatea” și să-l elibereze pe Vasile Luca din funcția de ministru de Finanțe. Gheorghe Apostol a apreciat că această propunere „este justă”, deoarece rămânerea lui Luca în fruntea Ministerului „n-ar asigura însănătoșirea grabnică a situației actuale”, precizând că el „a avut o poziție contrară liniei partidului cu privire la reforma bănească”. Desigur, asemenea luări de poziție fuseseră stabilite înainte de ședința Biroului Politic, iar regizorul era Gheorghe Gheorghiu-Dej.

Pentru a nu-i lăsa lui Vasile Luca loc de manevră, eventual prin intermediul consilierilor sovietici, Iosif Chișinevski a propus să se trimită o scrisoare lui I.V. Stalin, semnată de Gheorghiu-Dej, prin care să i se mulțumească „din toată inima pentru sfatul său, pentru marele ajutor pe care l-a dat partidului nostru și țării noastre”. Evident, propunerea a fost acceptată în „unanimitate cu entuziasm”.

Odată atacul declanșat, el trebuia continuat pe o scară mai largă, astfel încât Vasile Luca să fie dezavuat de întregul partid. În acest scop a fost convocată Plenara C.C. al P.M.R., care s-a desfășurat în zilele de 28 februarie – 1 martie. Participanții au fost anunțați să vină cu două ore mai devreme la o clădire vecină cu sediul C.C.; aici li s-a înmănat câte o copie după documentul care urma să fie discutat la Plenară. Astfel, ei au luat act de ceea ce urma să se discute și de spiritul în care trebuia să se desfășoare Plenara, evitându-se eventualele surprize. S-a realizat astfel momentul psihologic necesar, activul de partid fiind informat în prealabil despre

greșelile lui Vasile Luca. Documentul era un act de acuzare la adresa lui Vasile Luca, secretar al C.C. al P.C.R., membru în Biroul Politic și ministru de Finanțe. Era menționată și Ana Pauker, pentru lipsă de vigilență.

Unul dintre participanții la Plenară avea să noteze: „Documentul a produs consternare”², deoarece Vasile Luca, împreună cu Ana Pauker și Gheorghe Gheorghiu-Dej erau corifeii partidului. Una dintre lozincile cele mai răspândite era: „*Ana, Luca și cu Dej / Au băgat spaima-n burghezi*”. Membrii Comitetului Central au fost informați din vreme, astfel că știau ce poziție să adopte.

Temperament coleric, plin de sine, Luca nu a înțeles de la început ce i se pregătise, crezând că era vorba despre o critică obișnuită, ca între „tovarăși”. El și-a făcut o autocritică formală, apreciind că nu a fost „destul de vigilent” față de specialiștii de la Ministerul de Finanțe, rămași „din trecut” și a dat asigurări că „nu odată în viața mea am fost criticat, din cei 34 ani de activitate revoluționară am trecut prin multe, am știut să primesc critica și am știut să îndrept, să înving greșelile”. El își făcea iluzii că și de această dată va fi iertat, astfel că va putea să-și continue activitatea în conducerea partidului. A primit o replică din partea lui Gheorghe Apostol, care a apreciat că Vasile Luca „a căutat să justifice o serie de lipsuri care au existat pe linia Ministerului de Finanțe. Cred că n-a reușit să pătrundă mai profund cauzele care au dus la săvârșirea acestor lipsuri. Cred că este bine să se spună că Ministerul de Finanțe și Banca de Stat au activat separat de conducerea partidului”. Și alți participanți s-au declarat nemulțumiți de autocritica pe care și-a făcut-o Vasile Luca. Unii au adus în discuție stilul lui de muncă, relatând că era violent și chiar ar fi bătut-o pe o tovarășă de muncă.

Ministrul de Finanțe nu înțelegea sensul criticilor ce i se adresau și continua să aibă o atitudine arogantă. La o întrerupere a lui Miron Constantinescu, el a ripostat: „Respectă cel puțin vârsta, dacă nu calitatea mea. Dacă vrei, treci în locul meu; dacă întreruperile le-ai învățat de la mine, poți să îmi iei locul. De ce tot timpul mă întrerupi cu atâta patimă? Și tovarășul Miron și fiecare la rândul său poate fi criticat și la fiecare poți găsi și lipsuri și greșeli”.

Inteligentă și precaută, Ana Pauker a ținut să menționeze că „Biroul Politic, în frunte cu tov. Gheorghiu-Dej – și, în primul rând, Gheorghiu-Dej – a sesizat, a văzut și nu numai că a văzut greșelile care au fost făcute, ci a venit

² Sorin Toma, *Privind înapoi. Amintirile unui fost ziarist comunist, redactor șef al Scântei din 1947 până în 1960*, București, Editura Compania, 2004, p. 252.

cu critica acestor greșeli și cu măsuri care trebuie luate pentru îndreptarea lor, a venit cu sarcini, care trebuie puse în fața partidului nostru. Lucrul acesta este cu atât mai important de subliniat, cu cât sarcini mai stau și mai departe în fața partidului nostru. Să ne fie clar, ce fel de conducere are partidul nostru, cum știe el să conducă partidul, văzând atunci când sunt greșeli, când sunt lipsuri, văzând lipsurile, și cu mână tare știe să ia măsuri, pentru a întări partidul și a îndrepta lipsurile”. Ea a constatat că, în mod firesc, lui Vasile Luca nu-i era plăcut să fie criticat: „Dar noi suntem datori să facem și tu, tovarășe Luca, esti dator s-o faci când e vorba de tine, ca și atunci când e vorba de alții”. Din păcate, constata Ana Pauker, acesta nu înțelegea greșelile făcute și în consecință nu le putea îndrepta. El va trebui să vadă greșelile și astfel „va putea să lucreze cum trebuie”. Era un colac de salvare pe care i-l întindea lui Vasile Luca, sperând că el va înțelege situația în care se afla.

Alexandru Moghioroș s-a declarat nemulțumit de autocritica pe care și-a făcut-o Vasile Luca, drept care l-a întrebat: „Dacă recunoaște că a căzut prizonierul elementelor vrăjmașe, străine, anti-sovietice, care au pătruns în partid din lipsa noastră de vigilență în Ministerul de Finanțe și la Bancă”. Erau cuvinte grele, care-l plasau pe Luca pe o poziție antipartinică și antisovietică, astfel încât se impuneau cele mai aspre măsuri împotriva acestui deviaționist aflat în conducerea P.M.R.

După ce au vorbit mai mulți participanți, Iosif Chișinevschi făcea constatarea că Plenara a demonstrat „unitatea conducerii partidului nostru în jurul liniei partidului, în jurul Biroului Politic, în jurul tovarășului Gheorghiu-Dej, pentru că noi ne bazăm pe învățătura marxist-leninistă, pentru că pe noi ne luminează ideile tovarășului Stalin, pentru că pe acest drum luminat de ideile tovarășului Stalin ne conduce secretarul nostru general, tovarășul Gheorghiu-Dej”.

Se pare că, în sfârșit, Vasile Luca a înțeles sensul criticilor ce i s-au adresat și perspectivele ce i se ofereau, astfel că, luând pentru a treia oară cuvântul, și-a făcut autocritica: „Tovarăși, eu nu sunt un om care recunoaște ușor greșelile. Sunt un om încăpățânat. Caut să mă conving întâi, nu recunosc imediat și sunt gata, cu aceasta să continui greșelile mai departe”. De această dată a ajuns să-și dea seama că a căzut prizonierul elementelor dușmănoase de la Ministerul de Finanțe care au căutat să acrediteze ideea că el ar fi avut un „alt grup sau o altă orientare și așa fi împotriva sau într-o altă tabără decât tov. Dej. Niciodată nici nu m-am gândit la așa ceva, nici nu aș putea, mai bine prefer orice decât niște ticăloși, niște bandiți, să pună în discuție unitatea partidului, unitatea conducerii. Eu stau hotărât alături de tov. Gheorghiu-Dej, tov. Gheorghiu-Dej e secretarul general al Comitetului Central, e conducătorul nostru”. Pentru a rosti aceste cuvinte, el a trebuit să-

și înfrângă orgoliul de care fusese dominat în ultimii ani, când se socotea un comunist infailibil, capabil să rezolve cu succes toate problemele, fără să dea socoteală conducerii, sau măcar să-l informeze pe Gheorghiu-Dej despre activitatea sa.

La sfârșitul Plenarei a vorbit Gheorghiu-Dej pe un ton moderat, apreciind că era vina tuturor celor din conducerea P.M.R. că „nu ne-am preocupat de problemele economice, am considerat că aceasta e treaba tovarășului Luca, că nu am controlat activitatea tovarășului Luca și că ne-am mulțumit să facem constatări sau cum se obișnuiește la noi <sesizări>. E adevărat, Luca țipa că el răspunde, m-a amenințat și cu demisia, dar noi n-am pus hotărât piciorul în prag, să-l fi luat pe Luca, să-l fi scuturat bine”. Dej conchidea că de fapt Vasile Luca nu a condus Ministerul de Finanțe, ci alții, formați la școala burgheziei și moșierimii, care erau, de fapt, împotriva construirii socialismului în România. Vasile Luca s-a înconjurat de asemenea oameni cărora le-a dat toată încrederea sa, socotindu-i specialiști, fără să țină seama de poziția lor reacționară. Sub motiv că problemele financiare aveau un caracter tehnic, Luca nu s-a supus discuției și aprobării conducerii partidului; de fapt, el „s-a izolat de conducerea partidului” și acest fapt nu era „o simplă întâmplare”. Luca „a dat mai mare crezare lor, decât altor tovarăși cu munci de răspundere din conducerea partidului nostru”. Chiar dacă Gheorghiu-Dej nu a spus-o direct, acuzația că Luca deviasse de la linia partidului, ba chiar adoptase o atitudine antipartinică era subînțeleasă.

Plenara C.C. al P.M.R. a adoptat un proiect de hotărâre „cu privire la rezultatele reformei bănești și sarcinile partidului”. După o apreciere pozitivă privind importanța acestei reforme a urmat o amplă prezentare a greutăților întâmpinate ca urmare a împotrivirii din partea elementelor ostile din cadrul Ministerului de Finanțe. Un loc aparte a fost rezervat lui Vasile Luca: „C.C. al P.M.R. consideră că tovarășul Luca a dat Ministerul Finanțelor și Banca de Stat pe mâna elementelor antipartinice și antistatele care au adus mari pagube partidului și statului în timpul pregătirii și înfăptuirii reformei bănești. Aceste elemente au căutat să-l contrapună pe tov. Luca conducerii partidului. Tov. Luca s-a izolat de fapt de conducerea partidului și a izolat de partid Ministerul Finanțelor”. El a fost inițiatorul scutirii de impozite a peste 1 milion de gospodării țărănești, fapt ce afecta grav politica socială a P.M.R. vizând alianța clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare. Având în vedere aceste realități, Plenara a decis constituirea unei comisii de partid, care să analizeze activitatea Ministerului de Finanțe și a Băncii de Stat, care să prezinte un raport până la 15 martie. Din comisie, al cărui președinte era Alexandru Moghioroș, făcea parte și Vasile Luca.

La ședința Biroului Politic din 4 martie, Alexandru Moghioroș a propus măsurile privind eliberările și numirile în funcție. În funcția de ministru al Finanțelor era propus Dumitru Petrescu. În urma discuțiilor care au avut loc, Gheorghiu-Dej a propus să fie înlocuiți adjuncții, iar schimbarea lui Vasile Luca să nu fie anunțată odată cu aceștia, ci să se ofere un răgaz lui Dumitru Petrescu pentru a se familiariza cu problemele Ministerului. S-a hotărât ca schimbarea lui Vasile Luca să aibă loc la 10 martie, iar știrea să apară în presă a doua zi.

Cu același prilej, secretarul general al P.M.R. a propus să fie redactată o scrisoare către organizațiile de partid prin care să se ceară prelucrarea Hotărârii Plenarei C.C. din februarie, fapt ce „va duce la întărirea unității partidului, la călirea partidului, la ascuțirea vigilenței de partid”. Evident, propunerea a fost acceptată, astfel că abaterile lui Vasile Luca urmau să fie aduse la cunoștința tuturor membrilor P.M.R., fapt ce însemna compromiterea lui totală și pregătirea terenului pentru înlăturarea acestuia din conducerea partidului.

Fiind sigur că Vasile Luca va fi eliminat, Gheorghiu-Dej a deschis ofensiva și împotriva Anei Pauker. La ședința Biroului Politic din 10 martie 1952, s-a discutat despre TOZ-uri (denumirea rusească pentru întovășirile agricole) și necesitatea de a le face mai atractive pentru masa țăranimii înainte de Plenara C.C. al P.M.R. din 3 – 5 martie 1949, care a adoptat hotărârea privind colectivizarea agriculturii, I.V. Stalin indicase să se înceapă cu forme simple, să se constituie mai întâi TOZ-uri și apoi, pe măsură ce țăranii se convingeau de foloasele muncii în comun, să se treacă la constituirea gospodăriilor colective. Ana Pauker, care răspundea din partea conducerii P.C.R. de agricultură, s-a pronunțat pentru colectivizare, apreciind că astfel se accelera procesul de construcție socialistă și se dădea o lovitură de grație chiaburimii. Prin forțarea colectivizării s-a creat o stare extrem de tensionată la sate, mai ales că foarte mulți țărani (potrivit datelor oficiale, comunicate în 1961 de Gheorghiu-Dej circa 80.000) au fost arestați. Consilierii sovietici l-au informat pe Stalin despre situația creată, astfel că liderii de la București au fost chemați la Kremlin. În cadrul discuțiilor, Dej a pledat pentru TOZ-uri, în timp ce Ana Pauker a insistat pentru accelerarea procesului de constituire a gospodăriilor agricole colective, argumentând că aceasta era experiența sovietică. Replica lui Stalin a fost clară: „Tu cunoști experiența sovietică și nu cunoști tradiția istorică a țăranilor români”. Apoi, el s-a adresat și secretarului general al

P.M.R.: „Dej, nu faceți greșelile pe care le-am făcut noi. Nu vă rupeți de țărănime”³.

Chiar după această discuție, Ana Pauker a continuat să pună accentul pe colectivizare, neglijând TOZ-urile. Profitând de dificultatea în care aceasta se afla după înlăturarea din fruntea Ministerului de Finanțe a lui Luca și de criticile la care acesta era supus la nivelul conducerii de partid, Gheorghiu-Dej declara la ședința Biroului Politic că existau „o serie de elemente care arată o lipsă de interes, lipsă de preocupare în legătură cu TOZ-urile. Și trebuie criticat aspru Ministerul Agriculturii”. Ana Pauker a înțeles aluzia: „Și eu în primul rând, care nu m-am ocupat, nu le-am spus nimic”. Replica lui Gheorghiu-Dej a fost plină de subînțelesuri: „Eu nu zic: eu sau nu eu. Eu zic că este o hotărâre de partid și o hotărâre de partid nu o poate opri nici un secretar de partid. Este lege pentru fiecare membru de partid [...] Trebuie luată atitudine categorică împotriva acestor manifestări nesănătoase de neaplicare a hotărârilor partidului în problema construcției socialiste la sate”. El nu a mers mai departe, dar frontul de luptă împotriva Anei Pauker era deja deschis.

Pe baza hotărârii Biroului Politic al C.C. al P.M.R. din februarie a fost elaborată o *Scrisoare închisă* adresată tuturor organizațiilor de partid și membrilor de partid. Documentul a fost prelucrat în ședința din 17 – 19 martie cu membrii C.C., cu activul C.C. al P.C.R. și cu secretarii regionali de partid. În scrisoarea citită de Gheorghe Apostol se evidențiau „succesul reformei bănești” în lichidarea fenomenelor nesănătoase apărute în domeniul financiar și economic, justetea liniei politice a P.M.R. de a proceda la o asemenea reformă. În același timp, se formulau critici foarte aspre la adresa ministrului de Finanțe Vasile Luca și a adjuncților săi, precum și a conducerii Băncii de Stat, care comiseseră greșeli foarte grave, abătându-se de la linia partidului. În concepția de atunci, deviaționiștii erau de fapt dușmani ai socialismului. În document se aprecia: „Devierea oportunistă de dreapta în partidul nostru constă în subaprecierea puterii dușmanului nostru, a puterii capitalismului, a primejdiei pătrunderii chiaburilor în gospodăriile colective, în orientarea spre așa-numitele <elemente cheie> ale statului, adică spre păturile sătești avute, în neînțelegerea mecanismului luptei de clasă în condițiunile trecerii de la capitalism la socialism”. Concluzia era că Vasile Luca a dus o politică nemarxistă, de protejare a elementelor capitaliste de la sate, fapt ce afecta grav alianța clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare. O gravă acuzație era și aceea că Vasile Luca „a dat pe mâna unor elemente antipartinice și

³ Gheorghe Apostol, *Eu și Gheorghiu-Dej*, București, Ediție de Casă, 1998, p. 91.

antistatale Ministerul Finanțelor și Banca de Stat, și a izolat de partid Ministerul de Finanțe și Banca de Stat”. În același timp în *Scrisoare* se menționa că „C.C. al P.M.R. a luat spre cunoștință declarația tov. Luca că el consideră drept ajutor critica ce i-a fost făcută de C.C. și că-și ia angajamentul de a munci cu energie și devotament pentru aplicarea liniei partidului”.

Au luat cuvântul foarte mulți participanți, care au făcut o analiză autocritică a activității desfășurate de organele de partid. S-a apelat masiv la citate din I. V. Stalin, referitoare la perfecționarea muncii, întărirea vigilenței revoluționare, îmbunătățirea stilului de muncă etc. Evident, a fost analizată și activitatea lui Vasile Luca, apreciindu-se că acesta s-a înconjurat de „o serie de elemente dușmănoase”, nu a promovat cadre muncitorești la Ministerul de Finanțe, a neglijat linia P.M.R. Între cei care au stăruit asupra activității lui Vasile Luca s-a aflat Chivu Stoica; acesta a ținut să sublinieze că Gheorghiu-Dej a sesizat greșelile lui Vasile Luca și a căutat să le diminueze efectele, dar acesta nu s-a dovedit receptiv la sugestiile ce i s-au făcut. El s-a referit și la stilul de muncă al celui criticat: „Tov. Luca a avut o atitudine de terorizare, de intimidare, de înăbușire a oricărei manifestări de critică”. A relatat că pe el Luca l-a acuzat că ar fi sabotor și l-a dat afară din birou, că pe mulți colaboratori nu numai că-i înjura, dar îi și lovea, atitudine incompatibilă cu calitatea de membru al P.M.R.

În încheierea dezbaterilor, Iosif Chișinevschi, ideologul partidului, a ținut să sublinieze gravitatea abaterilor lui Vasile Luca: „Devierea de la marxism-leninism, devierea de dreapta, e o deviere de la mișcarea înainte a revoluției noastre, de la opera de construire a socialismului, de la dictatura proletariatului, de la principiul de alianță a clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare, de la recunoașterea rolului conducător al clasei muncitoare în această alianță”. El a atras atenția asupra faptului că modul cum a fost criticat Vasile Luca în Biroul Politic și la Plenara C.C. al P.M.R. trebuia să fie „un exemplu de felul cum organizațiile de partid să folosească arma criticii, care e o lege de dezvoltare a partidului nostru”. Iosif Chișinevschi conchidea că atunci când unui comunist nu-i era suficient de clară o anumită chestiune și modul cum trebuia rezolvată, „deschidem lucrările lui Lenin și Stalin”, unde se găsea răspunsul.

Iosif Chișinevschi a precizat că în timpul prelucrării acestei *Scrisori* la nivelul Comitetelor de partid să se sublinieze că „linia partidului n-are nimic comun cu această deviere și datorită tovarășului Gheorghiu-Dej, care a elaborat această linie pe baza științei marxist-leniniste, a fost descoperită această deviere”. Prelucrarea *Scrisorii* trebuia să ducă la întărirea partidului, a unității sale „în jurul tovarășului Gheorghiu-Dej, pe drumul trasat de

Lenin și Stalin”. Activul de partid era îndemnat să muncească cu abnegație pentru aplicarea liniei P.M.R., pentru lichidarea abaterilor și greșelilor săvârșite.

Dezbaterile urmau să aibă un caracter secret, iar presa nu avea dreptul să relateze despre desfășurarea acestora. De altfel, la sfârșitul ședinței de prelucrare, *Scrisoarea* a fost predată participanților nominal, pe bază de semnătură, fiind „un document strict intern de partid”; ea nu putea fi multiplicată și nici copiată. Desigur, precauțiile păreau justificate, având în vedere că Vasile Luca era încă secretar al C.C. al P.M.R. și membru în Biroul Politic. Dar tocmai această prelucrare avea menirea de a-l compromite definitiv și a pregăti terenul pentru eliminarea lui din conducere.

În acest timp, deși fusese și era în continuare aspru criticat, Vasile Luca participa activ la ședințele Biroului Politic, nebănuind că sfârșitul carierei sale politice se apropia cu pași repezi. Comisia de partid care ancheta „gravele abateri săvârșite de fosta conducere a Ministerului de Finanțe și a Băncii de Stat” aduna materiale care-l încriminau foarte grav. În fond, Comisia avea misiunea de a demonstra justetea deciziei luate de Plenara C.C.

La rândul său, Ana Pauker – care fusese criticată mai mult tangențial în legătură cu TOZ-urile – era o parteneră de dialog, atât în Secretariat, cât și în Biroul Politic, ca și până atunci, neexistând nici cea mai vagă bănuială că peste câteva săptămâni avea să fie sancționată cu avertisment și apoi eliberată din funcțiile de conducere pe care le deținea pe linie de partid și de stat.

Cu dibăcia care-l caracteriza, Gheorghiu-Dej a urmărit să dejoace orice plan care ar fi dorit să-l pună într-o situație delicată în fața lui Stalin, că ar urmări să-și asigure un cult al personalității în P.M.R. Acest fapt s-a evidențiat în ședința Secretariatului din 11 aprilie, când s-a discutat planul privind sărbătorirea zilei de 1 Mai. El a susținut ideea că dintre toate portretele să predomine cel al lui Stalin, aceasta fiind „o regulă și lege”. Nu a fost de acord ca dintre portretele conducătorilor P.M.R. „să predomine portretul tov. Gheorghiu-Dej. Trebuie să iasă C.C., membrii Biroului Politic”, a precizat secretarul general. De asemenea, alături de portretele lui Stalin să predomine cele ale „învățătorilor oamenilor muncii, Marx – Engels – Lenin”.

Modestia afișată de Gheorghiu-Dej era menită să evite susceptibilitățile lui Stalin, să sublinieze odată în plus cât de devotat îi era „genialului conducător” de la Kremlin. În acest timp, el pregătea deja noua structură a Secretariatului C.C., din care în scurt timp aveau să dispară

Vasile Luca și Ana Pauker. În ședința Biroului Politic din 30 aprilie s-a propus lărgirea Secretariatului C.C. al P.M.R. de la 7 la 9 membri, prin includerea lui Gheorghe Apostol și a lui Miron Constantinescu. De asemenea, Chivu Stoica să fie trecut din rândul membrilor supleanți în rândul membrilor plini ai Biroului Politic, decizia urmând să fie luată după 1 mai de Plenara P.M.R. Propunerile au fost votate în unanimitate.

Într-un viitor foarte apropiat, Gheorghiu-Dej urma să se întâlnească cu Stalin, pe care să-l informeze în legătură cu ultimele evenimente din România. În ședința Biroului Politic din 17 aprilie s-a hotărât ca o delegație a C.C. al P.M.R., condusă de Gheorghiu-Dej să plece la Moscova „pentru a primi o consultație” în legătură cu proiectul Constituției R.P.R. și a prezenta o dare de seamă asupra desfășurării reformei bănești. Textul Constituției era deja tradus în limba rusă, Gheorghiu-Dej precizând: „N-am avut după ce să ne călăuzim decât după Constituția Sovietică”. Evident, o problemă extrem de importantă era aceea a „sfatului” pe care Stalin urma să îl dea în legătură cu modul în care urma să fie eliminată Ana Pauker.

În ședințele Secretariatului și Biroului Politic al C.C. al P.M.R. s-au discutat și alte probleme, care pentru istorie prezintă un interes secundar: organizarea apărării antiaeriene locale, situația producției militare, organizarea nomenclaturii C.C. al P.M.R., cotele de colectare a produselor agricole, mersul înșămânțărilor, spațiul locativ, primirile de membri în P.M.R. etc. etc.

Dar, în mod cert, disputele din interiorul P.M.R., ofensiva lui Gheorghiu-Dej împotriva grupului Vasile Luca - Ana Pauker, la care avea să fie asociat și Teohari Georgescu, ocupă locul central. În acest volum sunt publicate documentele care au jalonat atacul decisiv asupra lui Vasile Luca, sugerând doar deschiderea frontului decisiv împotriva Anei Pauker. Partea a doua a acestui volum (mai – decembrie 1952) va conține documentele privind eliminarea Anei Pauker, în urma căreia Gheorghiu-Dej a obținut o victorie decisivă în lupta pentru acapărarea întregii conduceri a P.M.R.

Prof.univ.dr. Ioan Scurtu

Lista abrevierilor

A.R.L.U.S.	– Asociația Română pentru Legături cu Uniunea Sovietică
B.C.I.	– Banca de Credit și Investiții
B.P.	– Biroul Politic
B.R.P.R.	– Banca Republicii Populare Române
C.C.	– Comitetul Central
C.D.E.	– Comitetul Democratic Evreesc
C.E.C.	– Casa de Economii și Consemnațiuni
C.F.R.	– Căile Ferate Române
C.G.M.	– Confederația Generală a Muncii
C.S.A.	– Comitetul de Stat al Aprovizionării
C.S.C.	– Comitetul de Stat pentru Colectări
C.S.P.	– Comitetul de Stat al Planificării
D.C.A.	– Depozit de Colecție și Achiziții
F.N.D.	– Frontul Național Democrat
G.A.C.	– Gospodăriile Agricole Colective
G.A.S.	– Gospodăriile Agricole de Stat
M.F.A.	– Ministerul Forțelor Armate
N.E.P.	– Noua Politică Economică
P.C. (b)	– Partidul Comunist (bolșevic)
P.M.R.	– Partidul Muncitoresc Român
P.T.T.	– Poștă, Telegraf, Telefon
R.P.R.	– Republica Populară Română
S.M.T.	– Stațiunea de Mașini și Tractoare
T.O.Z.	– Întovărașire Agricolă Colectivă
U.F.D.R.	– Uniunea Femeilor Democratice din România
U.R.S.S.	– Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste
U.T.M.	– Uniunea Tineretului Muncitor

Lista documentelor

- 1. 1952, ianuarie 4.** Protocolul ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R. referitor la Raportul asupra organizării apărării antiaeriene locale, prezentat de Teohari Georgescu. (*D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R.-Cancelarie, dosar 1/1952, f. 1*).....**1**
- 2. 1952, ianuarie 10.** Stenograma ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R. privind organizarea nomenclaturii C.C. al P.M.R. (*D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R.-Cancelarie, dosar 181/1952, f. 1-7*).....**1**
- 3. 1952, ianuarie 25.** Stenograma ședinței Plenare a C.C. al P.M.R. privind reforma monetară și reducerile de prețuri. (*D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R.-Cancelarie, dosar 4/1952, f. 3-4*).....**6**
- 4. 1952, ianuarie 26.** Stenograma ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R. referitoare la reforma monetară și reducerile de prețuri. (*D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R.-Cancelarie, dosar 5/1952, f. 3-4*).....**7**
- 5. 1952, februarie 6.** Procesul-verbal al ședinței lărgite a Secretariatului C.C. al P.M.R. privind problemele stării și organizării producției militare, conform comenzilor M.F.A. al R.P.R. (*D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R.-Cancelarie, dosar 8/1952, f. 1-10*).....**8**
- 6. 1952, februarie 19, 20 și 21.** Procesul-verbal și stenograma ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R. referitoare la reforma monetară. (*D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R.-Cancelarie, dosar 11/1952, f. 3-131*).....**17**
- 7. 1952, februarie 26.** Stenograma ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R. în cadrul căreia s-a aprobat textul Protocolului ședinței Biroului Politic din 19, 20 și 21 februarie 1952 referitor la rezultatele reformei bănești și sarcinile Partidului Muncitoresc Român pe această linie. (*D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R.-Cancelarie, dosar 12/1952, f. 3-75*).....**97**

8. 1952, februarie 28 – martie 1. Stenograma ședinței plenare a C.C. al P.M.R. în cadrul căreia s-a analizat (prezentat) Darea de seamă privind reforma monetară și Proiectul Hotărârii C.C. referitoare la rezultatele reformei bănești și sarcinile P.M.R. pe această linie. (*D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R.-Cancelarie, dosar 13/1952, f. 2-30; 50-232*).....**140**

9. 1952, februarie 29. Stenograma ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R. privind aprobarea de către Biroul Politic al C.C. al P.M.R. a Proiectului Hotărârii C.C. al P.M.R. cu privire la rezultatele reformei monetare și sarcinile partidului. (*D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R.-Cancelarie, dosar 14/1952, f. 4-18*).....**258**

10. 1952, martie 4. Procesul-verbal și stenograma ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R. referitoare la unele eliberări și numiri în funcții la Ministerul Finanțelor, Comitetul de Stat al Aprovizionării și Banca R.P.R. (*D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R.-Cancelarie, dosar 15/1952, f. 3-4; 6-28*).....**268**

11. 1952, martie 8. Stenograma ședinței Biroului Organizatoric al C.C. al P.M.R. privind: nomenclatura C.C. al P.M.R.; modificarea Instrucțiunilor C.C. referitoare la reînceperea primirii de noi membri de partid. (*D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R.-Cancelarie, dosar 16/1952, f. 3-24*).....**281**

12. 1952, martie 10. Stenograma ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R. referitoare la: acordarea unor avantaje întovărășirilor agricole de tip „TOZ”; constituirea Comisiei sovieto-române ce urma să rezolve problemele legate de activitatea Sovrom-urilor; plecarea în Ungaria a unor reprezentanți ai P.M.R. și Guvernului pentru analizarea unor probleme economice. (*D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R.-Cancelarie, dosar 17/1952, f. 5-34*).....**294**

13. 1952, martie 13. Procesul-verbal și stenograma ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R. cu privire la Scrisoarea închisă a C.C. al P.M.R. către organizațiile de partid în legătură cu rezultatele reformei monetare și sarcinile P.M.R. (*D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R.-Cancelarie, dosar 19/1952, f. 4-84*).....**311**

14. 1952, martie 14. Stenograma ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R. privind: reducerile din cota de colectări pentru gospodăriile agricole

colective și pentru întovărășirile agricole de tip „TOZ”; revizuirea tarifelor S.M.T.; eliberarea pe timpul muncilor agricole a unor țărani condamnați pentru nesupunere la legea colectărilor. (*D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R.-Cancelarie, dosar 29/1952, f.5-30*).....**358**

15. 1952, martie 17-18. Stenograma ședinței C.C. al P.M.R. cu prim-secretarii regionali în cadrul căruia s-a analizat Scrisoarea închisă adresată tuturor organizațiilor de partid și membrilor de partid. (*D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R.-Cancelarie, dosar 21/1952, f. 2-204*)..... **373**

16. 1952, martie 25. Stenograma ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R. privind: bugetul pe anul 1952: modificarea Art.61 din Constituția R.P.R. (referitor la prelungirea mandatului Marii Adunări Naționale cu 6 luni); alegerea Comisiei pentru pregătirea noii Constituții; atitudinea P.M.R. față de războiul din Coreea. (*D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R.-Cancelarie, dosar 25/1952, f. 5-20*).....**501**

17. 1952, aprilie 11. Stenograma ședinței Secretariatului C.C. al P.M.R. privind: mersul însămânțărilor, sărbătorirea zilei de 1 Mai; completarea comisiei pentru verificarea activității gospodăriilor de stat și extinderea verificării asupra întregii activități a Ministerului Agriculturii. (*D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R.-Cancelarie, dosar 29/1952, f. 21-46*)..... **511**

18. 1952, aprilie 17. Procesul-verbal și stenograma ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R. referitoare la: plecarea la Moscova a unei delegații a C.C. al P.M.R., lărgirea Secretariatului C.C. al P.M.R. ș.a. (*D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R.-Cancelarie, dosar 30/1952, f. 3-13*)... ..**529**

19. 1952, aprilie 23. Stenograma ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R. referitoare la spațiul locativ, repartizarea acestuia populației. (*D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R.-Cancelarie, dosar 28/1952, f. 7-23*)... **534**

20. 1952, aprilie 30. Stenograma ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R. referitoare la lărgirea Secretariatului C.C. al P.M.R. de la 7 la 9 membrii. (*D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R.-Cancelarie, dosar 33/1952, f. 5-7*).....**544**

Documente

1. 1952 ianuarie 4. *Protocolul ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R. referitor la Raportul organizării apărării antiaeriene locale, prezentat de Teohari Georgescu.*

PROTOCOL NR. 1

asupra raportului prezentat de tovarășul Teohari Georgescu
cu privire la organizarea Apărării Antiaeriene Locale,
în ședința **Biroului Politic** din ziua de 4 ianuarie 1952

Prezenți tovarășii: **Gheorghe Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Vasile Luca, Teohari Georgescu, Iosif Chișinevski, Emil Bodnăraș, Gheorghe Apostol, Miron Constantinescu, ing. Erko și g-ral Burcă.**

Biroul Politic ascultând raportul asupra organizării Apărării Antiaeriene Locale, a aprobat raportul cât și documentele prezentate și anume:

1. Schemele de organizare ale Apărării Antiaeriene Locale;
2. Regulamentul de funcționare al Apărării Antiaeriene Locale;
3. Instrucțiunile tehnico-ingenerești.

Tov. Teohari Georgescu a fost însărcinat cu ducerea la îndeplinire a Hotărârii cu privire la Apărarea Antiaeriană Locală.

Tov. Vasile Luca și Teohari Georgescu au fost însărcinați să studieze și să prezinte propuneri cu privire la nevoile financiare necesare funcționării Apărării Antiaeriene Locale, până la data de 15 ianuarie 1952.

D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R. – Cancelarie, dosar 1/1952, f. 1.

2. 1952 ianuarie 10. *Stenograma ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R. privind organizarea nomenclaturii C.C. al P.M.R..*

Ședința
din 10 ianuarie 1952

Au fost prezenți tovarășii: **Alexandru Moghioroș, Ion Vințe, Ghizela Vass, Constantin Pârvulescu, Raia Vidrașcu, Melitta Apostol, Lenuța Tudorache, Nicolae Goldberger, Petre Lupu, Demeter, Breban, Petre Costache, Simion Babenco, Dumitru Zaharia și Alexandru Rogojinski.**

Ordinea de zi:

Nomenclatura C.C.

*

.....
Tov. Moghioroș: Diferitele aspecte au fost ridicate aci. Pun întrebarea dacă în momentul de față secretarii organizațiilor de partid a ministerelor și din o serie de alte instituții centrale intrând în nomenclatura C.C., indiferent care secție se va ocupa practic,

* Așa în text.

dacă noi suntem în situația de a verifica acești secretari și de a asigura sub toate aspectele elementul corespunzător care este compatibil cu nomenclatura C.C. Principalul sunt de acord că, în măsura selecționării cadrelor noastre, trebuie să intre în nomenclatura C.C., mai ales cei de la ministere. Dar, în urma alegerilor în toate ministerele, dacă alegerile au asigurat calitativ activiști, secretari de partid, care pot face parte din nomenclatura C.C. Dacă primesc răspuns la aceste întrebări, putem discuta.

Trebuie să spun că nu am studiat această chestiune. Se pare că principalii tovarăși au dreptate că fiind conducător unui organ de partid, este normal ca, controlul acestui organ să intre în atribuțiile acelei secții. Însă eu ridic o altă chestiune și anume: Secțiile noastre în general, mai ales secțiile economice nou înființate, dăună un timp îndelungat și încă mai persistă, cred, acea mentalitate sau metodă, că dăună lucrează cu directorul din întreprindere, cu ministrul, cu ministrul adjunct și directorii din ministere, acest lucru este incomplet, nu este just, după mine. În cursul muncii de control al aplicării hotărârilor nu este posibil să faci muncă de control serioasă fără participarea organizației de bază, din instituția respectivă. Dar oare este cineva împiedicat ca tovarășii mergând pe teren, fie la uzine sau instituții, ca ei să stea de vorbă și să ajute organizația de partid și să dea indicații, recomandări, în ceea ce privește problema specifică, unde el este specialist – petrolist, cărbune, probleme tehnice, să arate unde nu sunt bine folosite capacitățile mașinilor, procesul de tehnologie nu este bine organizat. El nu poate să meargă la organizație și să vadă de ce nu s-a îndeplinit planul, care sunt deficiențele, munca de partid, sindicală? Dar, în ceea ce privește partea de organizare, Secția Economică nu poate să facă treaba fără organizația de partid, nu poate să le înarmeze, să asigure o îmbunătățire continuă.

Cei care intră în nomenclatura C.C. sunt confirmați de C.C. Din nomenclatura C.C. pot face parte acei care îndeplinesc cutare condițiuni, iar secțiile controlează cum muncește acel tovarăș, îl ajută. A avea în nomenclatură nu este numai de a ține evidența, dar și educarea lor, ajutor, să-i verifice în muncă și promovarea lor mai departe.

Părerea mea este că nomenclatura nu este ceva fix, rigid, ea crește, se micșorează, ținând cont de anumite condițiuni și posibilități.

Eu spun drept că n-am studiat profund această problemă, nu putem și nu vom hotărî aici. Să mai studiem, să cerem consultații ținând cont de condițiile noastre.

În legătură cu prima întrebare aș spune să ne întindem cât ne ajunge plapuma. Faci formal treaba sau nu? Putem în momentul de față să propunem ca toți secretarii din toate ministerele să intre în nomenclatura C.C.? Eu aș înclina la anumite ministere și anumite instituții. Să nu luăm deodată pe toate. Principalul dacă sunteți de acord. Dar nu împiedică ca peste câteva luni să propunem mărirea cu încă câțiva.

(Tovarășii sunt de acord).

Încă o chestiune. Noi am stabilit dacă, de exemplu este vorba de o numire, de exemplu vreun șef de secție la regiune, aceasta să se facă de comun acord, iscălit de ambii șefi, așa că obiceiul acesta se va încetățeni. La fel și mutările se fac de comun acord.

Pe baza nomenclaturii C.C. a comitetelor regionale, orașenești și raionale se vor da indicații secretarilor de partid, să nu facă politică de descomplectare a conducerii organelor și organizațiilor de partid și stabilește anumite norme de schimbare. În general, să facem ca viața de partid să fie stabilă, nu o permanentă schimbare, fluctuație.

Tov. Raia: Fiecare secție trebuie să-și completeze secția. De exemplu Secția Agrară. Într-o serie de regiuni nu sunt secretari cu problemele agrare etc. Este vorba de grija de a găsi cadre.

Tov. Moghioroș: De azi înainte pentru fiecare activist din nomenclatură se fac propuneri de comun acord, caută și propun și amândoi șefii iscălesc că, cutare este bun pentru cutare post.

Rămâne deci așa: să faceți propuneri și acei care nu vor intra în nomenclatura C.C., vor intra la Comitetul Capitalei.

(Tov. Lupu citește mai departe)

Tov. Breban: Cred că șefii secțiilor sindicatului nu trebuie să intre în nomenclatura C.C.

Tov. Vințe: Faptul că acolo există o conducere de mare răspundere și încredere și secțiile lor sunt sub control direct, cred că se poate.

Tov. Goldberger: Eu sunt pentru ca să rămână. Șefii de secție ai Confederației Generale a Muncii au un rol foarte serios.

Tov. Moghioroș: Și eu cred.

Tov. Raia: La noi o să fie formal, pentru că nu cunoaștem acești oameni.

Tov. Moghioroș: Este totuși bine să fie.

(Tov. Lupu citește)

Tov. Lenuța Tudorache: Treburile Consiliului de Miniștri unde intră?

Tov. Moghioroș: Asta trebuie să discutăm. Ei au rămas în aer, toate direcțiile Consiliului de Miniștri nu aparțin de nimeni. Sunt direcții pe ramuri. Același principiu: vor fi repartizate la secțiile respective.

(Tov. Lupu citește)

Tov. Breban: După părerea mea chiar secretarii sfaturilor populare trebuie să intre, de la raioane.

Tov. Lupu: Numai la București am menținut.

Tov. Moghioroș: Mi se pare că ar trebui și secretarii la regiuni. E vorba de 20 regiuni. Deci, secretarii Sfatului Regional?

(Tov. Raia sunt de acord să fie).

(Tov. Lupu continuă cititul).

Șefii de secție la Frontul Plugarilor?

Tov. Lupu: Sunt 3. Și președinții comitetelor regionale.

Tov. Moghioroș: Ori președintele, ori secretarul este în Comitetul Regional.

(tov. Lupu citește)

Tov. Rogojinschi: La Confederația Generală a Muncii verificăm 78, iar la Comitetul Democrat Evreesc 64?

Tov. Moghioroș: La toate comisiile și comitetele să fie președintele și secretarul, afară de sârbi, unde trebuie tot comitetul.

Tov. Ghizela: Și la Comitetul Ruso-Ucrainean.

Tov. Melitta: Și la germani.

Tov. Moghioroș: Numai la sârbi. Ceilalți numai președinții și secretarii.

Tov. Lupu: Există director de cadre la Școala „Jdanov”?

Tov. Goldberger: N-avem, dar vrem să înființăm.

Tov. Lupu: Noi trebuie să facem pe baza funcțiilor aprobate de C.C. și aș ruga să spuneți acolo unde n-avem hotărâre.

Tov. Raia: Dacă nu e aprobat, trebuie scos afară.

(Tov. Lupu citește)

Tov. Goldberger: În afară de revistele științifice și gazetele politice care trebuie să intre la secția noastră, mai sunt încă o serie de gazete, reviste și buletine ale ministerelor și instituțiilor, a căror răspundere este la alte secții. Noi propunem ca pentru munca lor științifică, profesională de gazetă noi ne luăm mai departe răspunderea, dar redactorul responsabil să fie pus de secția respectivă și deci să intre în nomenclatură la secția respectivă. Secția noastră nu dispune de agronomi, medici, ingineri. Secțiile nu vor să-i ia. Suntem de acord să răspundem pentru conducerea ideologică a gazetei.

Tov. Moghioroș: Ce zic Secțiile? Am avut multe buclucuri cu ziarele ministerelor, s-au strecurat materiale care alimentau spionajul străin, a divulgat secretele întreprinderilor, instituțiilor și trebuie să fie sub controlul cuiva. Sunteți de acord să intre în nomenclatura voastră redactorii?

Tov. Zaharia: În principiu suntem datori să ne ocupăm de această problemă, dar să controlăm în fond toate problemele, nu putem, că n-avem oameni de specialitate. Să ridicăm oameni în munci de răspundere, verificați, asta putem.

Tov. Moghioroș: Trebuie să vedeți ca șefii redactori să fie oamenii noștri.

Tov. Lupu: Asta poate s-o facă Secția, fără să o mai supună Secretariatului.

Tov. Moghioroș: Deci redactorul șef intră în nomenclatura Secțiilor.

(tov. Lupu citește)

Tov. Rogojinski: De ce trebuie să fie și președinții regionali ai Societății pentru Răspândirea Științei? Șefii de Secție de la Sfaturi au mai mare răspundere și nu sunt.

Tov. Goldberger: Societatea pentru Răspândirea Științei este o societate ideologică. Noi am vrut să punem de fapt sau președintele sau secretarul, pentru că în unele regiuni președintele e formal și secretarul face totul și răspunde față de partid. Este vorba de unul pe regiune care răspunde efectiv, face muncă ideologică de mare importanță.

Tov. Rogojinski: Șefii de catedre pentru literatură, artă etc., nu se pot scoate?

Tov. Goldberger: Nu se poate.

Tov. Moghioroș: Secția Propagandă verifică.

(Tov. Lupu citește)

Tov. Goldberger: Tovarășul Răutu consideră că Asociațiile Sportive „Metalul”, „Locomotiva”, „Flacăra” etc., asociații sportive pe țară, președinții trebuie să intre în nomenclatură. Sunt 4. Dacă credeți, puteți să le scoateți.

Tov. Moghioroș: Să rămână.

(Tov. Lupu citește)

Tov. Goldberger: La A.R.L.U.S. în unele regiuni răspunde președintele, în altele secretarul. Să spunem: responsabilul regional A.R.L.U.S.

În legătură cu problemele de presă. Avem un tabel de instituții științifice de cercetări, care nu sunt ale Academiei. Celelalte toate le-am luat în nomenclatura secției noastre. Sunt institute de cercetări ale ministerelor pe care nu le conduc, unde noi n-avem nici un acces. Sunt unele care au intrat la diferitele secții, altele nu. Capitala nu le poate lua, pentru că sunt de importanță pe țară. Suntem de acord ca de institutele cele mai importante să ne ocupăm din punct de vedere științific, însă șefii instituțiilor de aici înainte trebuie să intre la secția respectivă. (Citește lista, institutele care nu figurează sunt introduse). Institutul geografic unde intră?

Tov. Raia: La Administrativ-Politic.

Tov. Costache: Șeful protecției muncii crede că nu trebuie.

Tov. Zaharia: Poate fi scos.

Tov. Melitta: Nu văd să fie I.P.I. Trebuie să intre.

Tov. Moghioroș: Controlați dacă este.

La industria ușoară va fi o modificare. Va fi un minister al peștelui, laptelui și cărnii.

De ce este nevoie de directorul Secretariatului?

Tov. Lenuța Tudorache: Pentru că toate lucrările trec prin mâna lor.

Tov. Lupu: Dar la toate ministerele trece, dar nu s-a pus.

Tov. Goldberger: Secretariatul este foarte important, dar nu pentru nomenclatura C.C. Secția să verifice omul bine. Și ușierul de la ministru este foarte important.

Tov. Moghioroș: Scoatem afară.

Tov. Lupu: Cred că din întreprinderile industriei ușoare se pot reduce, că nu sunt toate întreprinderi așa mari.

Tov. Moghioroș: Scoatem: „Textile”-Timișoara, „Teba”-Botoșani, „Partizanul Roșu”, „Flamura Roșie”, Fabrica de Geamuri Târnăveni, „Tricoul Roșu”.

Tov. Rogojinschi: Eu cred că nu este nevoie să punem șefii secțiilor comerciale de la sfaturi.

Tov. Lupu: Am pus Secțiile cele mai importante: Agrară, Comercială, Plan, Finaciar.

Tov. Costache: Ministerul Prevederilor Sociale n-are nici în clin, nici în mână cu Secția Plan-Finanțe. Ar trebui să intre la Administrativ-Politic, are spitale etc.

Tov. Demeter: Noi am preluat o parte din Ministerul Prevederilor Sociale, partea cu reeducarea.

Tov. Moghioroș: Faceți propuneri.

Tov. Costache: Și trebuie reglementat și cu Comisia de Stat a Aprovizionării, ea trebuie să treacă la noi, dar trebuie hotărâre.

Tov. Moghioroș: N-a fost hotărâre nici să treacă la Industria Grea. Comisia de Aprovizionare trebuie să treacă la Plan-Finanțe.

Tov. Lupu: Secția Administrativ-Politică n-a pus secția ei deloc.

Tov. Demeter: O să trecem.

Tov. Ghizela: Eu am redus în interesul nostru, dar în regulament este trecut mai larg. Dacă se aprobă, să rămână așa. Noi putem să răspundem și singuri.

Tov. Moghioroș: Aici lipsesc o serie de oameni.

Tov. Ghizela: O să mai adaug.

Tov. Melitta: Se adaugă încă un ministru adjunct la Comerțul Exterior, sunt în total trei.

(Ședința continuă cu discutarea nomenclaturii regiunilor).

D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R. – Cancelarie, dosar 181/1952, f. 1-7.

**Ședința Comitetului Central al P.M.R.
din 25 ianuarie 1952**

Au fost prezenți tovarășii: **Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Vasile Luca, Teohari Georgescu, Lothar Rădăceanu, Iosif Chișinevski, Alexandru Moghioroș, Gheorghe Apostol, Emil Bodnăraș, Miron Constantinescu, Gheorghe Vasilichi, Ștefan Voitec, Chivu Stoica, Mihai Moraru, Vasile Vaida, Zaharia Tănase, Leonte Răutu, Ion Vințe, Constantin Pârvolescu, Ghizela Vass, Sorin Toma, Petre Borilă, Constantin Mateescu, Ion Gheorghe Maurer, Emil Popa, Mihail Roșianu, Ofelia Manole, Constanța Crăciun, Leontin Sălăjan, Gheorghe Stoica, Aron Braeșter, Barbu Solomon, Avram Șerban, Mihai Mujic, Ștefan Bontea, Alexandru Drăghici, Constantin Doncea, Ion Niculi, Liuba Chișinevski, William Suder, Dumitru Coliu, Eugenia Rădăceanu, Anton Manea, Vasile Ionescu, Augustin Alexa, Daea Mihai, Gheorghe Pintilie, Nicolae Ceaușescu, Avram Bunaci, Ion Pas, Petre Drăgoescu.**

Au lipsit tovarășii: **Theodor Iordăchescu, Iosif Rangaheț, Dumitru Petrescu și Olimpia Tenescu.**

Prezidează tov. Gheorghiu-Dej.

Tov. Gheorghiu-Dej: Biroul Politic va prezenta în fața Comitetului Central un Proiect de hotărâre a C.C. și a Consiliului de Miniștri în legătură cu noua reformă monetară. Voi citi textul acestei hotărâri. (citește)

Ca să avem o idee ce reprezintă noua monedă, citesc lista cu privire la prețuri și tarife (citește câteva exemple). Ca să nu mai citim toată lista, că se va publica în întregime.

Pun la vot aprobarea acestui Proiect de hotărâre prezentat de Biroul Politic.

Cine este pentru? Cine este împotriva? (Toată lumea votează pentru).

Acum zvonurilor se pune capăt. Desigur abia după reformă vine cea mai mare parte a muncii noastre. Va trebui să încordăm toate puterile, să lucrăm mai organizat, să cunoaștem mai profund lucrurile, să intervenim cu măsuri la timp, să întărim controlul și să realizăm tot ce se scrie în această hotărâre, muncind zi și noapte.

Consider că avem condiții de realizare a acestora ca, în cursul anului 1952, să putem acumula o cantitate suficientă de produse de larg consum pentru a desființa cartelele. S-au stabilit acolo câteva obiective mari pentru a da perspective clasei muncitoare. Sunt convins că aceste perspective vor duce la o mobilizare foarte largă, va interesa cele mai largi mase, numai noi să știm să le organizăm și împreună cu masele să realizăm sarcinile. Și trebuie să stăm de veghe, să nu slăbească, dar să și întărim acest leu nou cu care venim. Să luăm măsuri foarte severe împotriva risipitorilor, împotriva risipei, împotriva celor care nu-și îndeplinesc obligațiile, cei care calcă hotărârea partidului și guvernului, să-i sancționăm.

Consider că am avut o atitudine liberalistă față de asemenea lipsuri. Trebuie să afle clasa muncitoare, poporul, indiferent cine ar fi, că nu și-a făcut datoria, scos din muncă și din funcție. Ori muncește conștiincios, ori scos de acolo. Nu se pricepe, fără sentimentalism, scos din muncă și puși oameni pricepuți.

Va trebui să desfășurăm o uriașă muncă multilaterală, profundă, organizatorică înainte de toate, să studiem problemele bine, să nu vorbim în general, să umblăm cu generalități, ci să studiem problemele în fond, în detalii, să ne străduim a cunoaște bine lucrurile. Numai atunci poți să vii cu măsuri și să obții rezultate. Fiecărui membru al Comitetului Central i se cere să cunoască, este obligat să cunoască toate aspectele economiei noastre, să urmărească desfășurarea activității în toate domeniile economiei, să ia parte activă la mobilizarea tuturor forțelor populare în frunte cu clasa muncitoare, pentru a îndeplini aceste sarcini extraordinar de frumoase.

Eu sunt convins că odată publicate, aceste documente vor avea o forță mobilizatoare prin ele însele, o influență extraordinară, va provoca un entuziasm cel puțin egal cu acela provocat atunci când partidul nostru a inițiat măsurile de a lichida inflația din 1947. Nu este situația azi din 1947, totuși nu sunt condițiile de atunci. Economia noastră este pe o altă treaptă, în mâinile statului se găsesc mijloacele de producție cele mai importante. Dacă te pricepi să folosești bine aceste mijloace, să faci economii și să strângi cantitățile de mărfuri și să le folosești inteligent, punându-l în circulație, putem să batem sectorul capitalist și să-l silim să acopere prețurile cu mijloace.

Iată ce se cere membrilor C.C. cei care nu-și vor îndeplini sarcinile, nu vor arăta interes, indiferent în care sector, vom lua atitudine, vom pune în fața Secretariatului, al Biroului Politic sau Comitetului Central, vom merge până la excludere din partid și excludere din organul din care face parte. Mai multă fermitate, mai multă disciplină și mai bună organizare și un control efectiv, operativ. (Aplauze)

Acum că se cunosc lucrurile, până ce nu sunt publicate documentele, secretul se păstrează. Să privim cu seriozitate indicațiile din partea conducerii și să nu ne ocupăm decât când au apărut toate instrumentele acestea, atunci să procedați cu agitația și propaganda. Fiecare în domeniul lui să-și facă datoria.

D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R. – Cancelarie, dosar 4/1932, f.3-4.

4. 1952 ianuarie 26. *Stenograma ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R. referitoare la reforma monetară și reducerile de prețuri.*

Ședința Biroului Politic al C.C. al P.M.R.
din 26 ianuarie 1952

Au fost prezenți tovarășii: **Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Vasile Luca, Teohari Georgescu, Lothar Rădăceanu, Iosif Chișinevski, Alexandru Moghioroș, Gheorghe Apostol, Emil Bodnăraș, Miron Constantinescu, Gheorghe Vasilichi, Ștefan Voitec, Chivu Stoica, Mihail Moraru, Vasile Vaida și Zaharia Tănase.**

Prezidează tov. Gheorghiu-Dej.

Tov. Gheorghiu: Am convocat Biroul Politic pentru a-i supune spre aprobare un grup de măsuri menite să pună capăt zvonurilor care circulă în țară despre o nouă reformă monetară.

De multă vreme Biroul Consiliului de Miniștri a fost preocupat de unele manifestări în viața noastră economică și și-a propus să facă o analiză asupra situației economice a țării, de la prima stabilizare și până azi și a întocmit o serie de măsuri menite să întărească viața economică, moneda etc.

Îmi permiteți să dau citire documentului de bază pe care îl vom prezenta la Comitetul Central care a fost convocat în acest scop.

(Citește Hotărârea Consiliului de Miniștri a R.P.R. și a C.C. al P.M.R. cu privire la efectuarea reformei bănești și reducerilor de prețuri).

Urmează o serie de date tehnice, care repetă în fond cele expuse în hotărâre, mai detaliat, lista prețurilor, este o listă lungă. Dacă sunteți de acord să nu mai dăm citire listei. (Dă câteva exemple din listă). Dacă vreți să știți la ce raport se face schimbarea, mă gândesc să citesc în ședința C.C., să nu pierdem timpul și să ținem tovarășii. Schimbul se face individual începând de la vârsta de 16 ani în sus. Bărbați, femei, tineri, bătrâni vin la anumite puncte unde în baza buletinului de populație schimbă banii, iar acolo unde nu sunt, la sate, pe bază de liste, schimbă sumele de numerar până la un leu vechi inclusiv.

Tov. Luca: Întreprinderile au și bani numerar în afară de conturi, iar aici nu scrie în ce condiții schimbă. Trebuie introdus.

Tov. Gheorghiu: Da, trebuie adăugat.

Tov. Miron: Cu 200 la 1.

Tov. Gheorghiu: Supun aprobării acest proiect de hotărâre, cu mențiunea de a trece și propunerea ridicată de tov. Luca.

Cine este pentru? Cine este împotriva?

Înseamnă că Biroul Politic a primit în unanimitate acest proiect de hotărâre.

Mergem acum în ședința Comitetului Central.

D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R. – Cancelarie, dosar 5/1952, f. 3-4.

5. 1952 februarie 6. Procesul-verbal al ședinței lărgite a Secretariatului C.C. al P.M.R. privind problemele stării și organizării producției militare, conform comenzilor Ministerului Forțelor Armate al R.P.R.

PROCES – VERBAL

al ședinței lărgite a Secretariatului Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român din 6 februarie 1952, privind problemele stării și organizării producției militare, conform comenzilor Ministerului Forțelor Armate al R.P.R.

Ședința a fost prezidată de **tov. Gheorghe Gheorghiu-Dej**, secretar general al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român și prim vice-președinte al Consiliului de Miniștri.

Au asistat:

1. Tov. Vasile Luca – secretar al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, vice-președinte al Consiliului de Miniștri și ministrul Finanțelor.

2. Tov. Chişinevschi Iosif – secretar al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român şi vice-preşedinte al Consiliului de Miniştri.

3. Tov. Moghioroş Alexandru – secretar al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român.

4. Tov. Miron Constantinescu – membru al Biroului Politic al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român şi preşedintele Comisiei de Stat a Planificării.

5. Tov. Bodnăraş Emil – membru al Biroului Politic al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român şi ministrul Forţelor Armate al R.P.R.

6. Tov. Chivu Stoica – membru Supleant al Biroului Politic al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, vice-preşedinte al Consiliului de Miniştri şi ministrul Industriei Metalurgice şi Industriei Chimice.

7. Tov. General Haritonov – locţiitorul consilierului militar principal de pe lângă Ministerul Forţelor Armate al R.P.R.

8. Tov. General Reaposov – locţiitorul consilierului militar principal.

9. Tov. Colonel Cnăş – consilier militar pe lângă Ministerul Forţelor Armate.

10. Tov. Colonel Sestacov – consilier militar pe lângă Ministerul Forţelor Armate.

11. Tov. Ing. Filin – conducătorul grupului specialiştilor sovietici.

12. Tov. G-ral Ştefănescu – ministru adjunct al Ministerului Forţelor Armate al R.P.R.

13. Tov. Stanciu Emil – şeful Direcţiei Speciale de pe lângă Consiliul de Miniştri al R.P.R.

Au ascultat: Raportul tov. ing. Filin, conducătorul grupului de specialiştii sovietici, asupra stării în care se află organizarea, pregătirea producţiei şi fabricarea produselor militare din întreprinderile Ministerului Industriei Metalurgice şi Industriei Chimice.

În urma discuţiilor asupra acestor probleme, s-au stabilit următoarele:

Conducerea Partidului Muncitoresc Român şi Guvernul au stabilit, în 1950, că organizarea şi dezvoltarea producţiei militare în R.P.R. constituie una dintre sarcinile cele mai importante în întărirea apărării ţării.

Pentru realizarea practică a acestei sarcini, de asigurarea înzestrării armatei cu muniţie, armament şi alte mijloace şi materiale militare, Ministerul Forţelor Armate, Ministerul Industriei Metalurgice şi Industriei Chimice şi Comisia de Stat a Planificării, au luat măsuri pentru a studia şi organiza fabricarea produselor militare, prevăzând în acest scop în cadrul Ministerului Industriei Metalurgice şi Industriei Chimice, uzine speciale.

La cererea Guvernului R.P.R., Guvernul Uniunii Sovietice a acordat R.P.R. licenţe şi documentaţie tehnică, a organizat ajutorul tehnic prin trimiterea de specialiştii sovietici. Ca rezultat a acestui ajutor tehnic acordat de specialiştii sovietici, au fost elaborate măsuri tehnico-organizatorice pentru repartizarea şi stabilirea profilului şi volumului de producţie, precum şi pentru dezvoltarea întreprinderilor care fabrică produse militare, după noua tehnologie sovietică şi schiţe sovietice.

În cursul anului 1951, Ministerul Industriei Metalurgice şi Industriei Chimice a organizat traducerea documentaţiei tehnice sovietice, au început lucrările de pregătire pentru fabricarea sculelor, accesoriilor, cât şi pentru aprovizionarea cu materiale.

Această muncă s-a efectuat cu mare întârziere, ceea ce a dus la neîndeplinirea Planului minimal pe 1951 stabilit pentru produsele de primă urgenţă.

Lipsuri serioase care au avut loc în anul 1951, în ceea ce privește realizarea cu întârziere a măsurilor tehnico-organizatorice de pregătire și organizare a producției, continuă să existe și astăzi atât la Ministerul Industriei Metalurgice și Industriei Chimice, cât și la celelalte ministere.

În cazul când aceste lipsuri nu vor fi lichidate imediat, ele vor constitui un pericol pentru realizarea planului de producție și de înzestrarea forțelor armate ale R.P.R. pe anul 1952.

Sedința a constatat următoarele lipsuri principale:

1. În munca lor practică unele ministere industriale considerau planul de producție militară ca un plan secundar. În practică, aceasta a avut drept rezultat faptul că hotărârile C.C. al P.M.R. și ale guvernului erau sabotate de unele elemente și că unele cadre cu munci de conducere din Ministerul Industriei Metalurgice și Industriei Chimice ca: Ionescu Constantin, director general al Direcției Generale a Construcției de Mașini; Felea și Corbu, director și director adjunct la Direcția Aprovizionării; Ghiță Ștefan, directorul Uzinelor „Steagul Roșu”; Manolescu, director tehnic al Uzinelor „Steagul Roșu”; Simulescu Dumitru, ministru adjunct la Ministerul Energiei Electrice; Ștefănescu, inginer șef la Sovrommetal Reșița etc., uitând datoria lor față de patrie, considerau planul de producție militară nu ca un plan de primă importanță, ci ca un plan în afara Planului de stat, ceea ce a constituit principala cauză a neîndeplinirii planului în 1951 și a faptului că lucrările pentru pregătirea producției pe 1952 au fost efectuate în mod nesatisfăcător.

2. Atitudinea lipsită de simț de răspundere a unor conducători față de sarcinile trasate de partid și guvern, a creat o situație care a făcut ca directorii unor întreprinderi, ca de exemplu: directorii Uzinelor „Neptun” – Câmpina, „Electro-Banat” – Timișoara, „I.M.S. Roman”, Fabrica de Confecții București și directorul general al Direcției Generale a Cauciucului din Ministerul Industriei Ușoare, să refuze încheierea de contracte cu Ministerul Forțelor Armate pentru comenzi militare, neîndeplinind astfel Hotărârea Guvernului Nr. 1279, din 12 noiembrie 1951, cu privire la terminarea încheierii contractelor până la 31 decembrie 1951. În baza situației, pe data de 1 februarie 1952, contractele care

s-au încheiat cu Ministerul Forțelor Armate, au fost în proporție de numai 19%.

3. Practica anormală de întocmire a planului de producție militară pe baza înțelegerii unor organe ale Ministerului Forțelor Armate cu organele altor ministere, fără ca acest plan să fie inclus în Planul general de stat, având un capitol separat pentru toți indicii, a avut drept rezultat faptul că mai multe comenzi militare au rămas în afara Planului de stat, iar comenzile acceptate să nu fie asigurate prin Planul de stat în ceea ce privește aprovizionarea cu brațe de muncă etc. Această practică a avut drept rezultat faptul că ministerele industriale și întreprinderile, acceptând să execute comenzile Ministerului Forțelor Armate, cereau acestuia din urmă materii prime, materiale, utilaj, încercând să transforme Ministerul Forțelor Armate într-un organ de aprovizionare și slăbind astfel pregătirea capacității de apărare a țării.

4. Cu toate că, în anul 1951, a fost stabilit profilul întreprinderilor industriale pentru fabricarea produselor militare, au fost cazuri când profilul a fost schimbat, când fabricarea produselor a fost trecută – fără temei suficient – de la o întreprindere la alta întârziindu-se prin aceasta fabricarea produselor și realizarea producției globale.

5. Una din principalele lipsuri în munca ministerelor industriale este proasta organizare care există, de la aparatul ministerului până la uzinele de producție militară.

Măsurile propuse de specialiștii sovietici în vederea îmbunătățirii structurii organizatorice a Direcției Producției Speciale din cadrul Ministerului Industriei Metalurgice și Industriei Chimice, precum și a uzinelor, n-au fost traduse în viață timp de 5-8 luni, ceea ce a înfrânat întreaga muncă de pregătire a producției pe anul 1952.

În urma acestui fapt, uzinele n-au fost asigurate de la începutul anului cu materiale, scule, accesorii, iar producția a fost lăsată să meargă de la sine, fără un grafic aprobat. Direcția Producției Speciale, organizată la sfârșitul anului 1951 la Ministerul Industriei Metalurgice și Industriei Chimice, n-a fost completată până în prezent cu cadre calificate, care există în alte întreprinderi sau în alte ministere.

6. Cu toate că se simte o mare nevoie de brațe de muncă pentru fabricarea produselor militare (în 1952 se mai cer 15.000 oameni) Ministerul Industriei Metalurgice și Industriei Chimice n-a luat măsuri pentru a atrage în producție tineret și femei, iar pentru pregătirea de cadre calificate de muncitori, maiștri, ingineri și tehnicieni, n-au fost prevăzute fonduri.

7. Au fost cazuri când n-au fost îndeplinite planurile de construcții capitale ale unor obiective importante, de a căror punere în funcțiune depinde desfășurarea producției în 1952.

Lipsa unui institut special de proiectări, executarea în urma acestui fapt a proiectărilor tehnologice direct la uzine de către cadre insuficient pregătite, a avut drept rezultat întocmirea proiectelor de proastă calitate, ceea ce a dus la prelungirea termenelor de proiectare, la imposibilitatea finanțării construcției obiectivelor de primă urgență.

8. Nu s-a acordat o atenție suficientă construcției de locuințe în apropierea uzinelor de producție specială, ceea ce creează greutate în atragerea de noi cadre de muncitori, iar muncitorilor care lucrează în uzine și locuiesc la distanțe de 30 km. de acestea, nu li s-au creat condiții de transport.

9. S-a constatat că o parte din utilajul necesar pentru executarea comenzilor militare a fost transferat și folosit în alte uzine pentru producția civilă. Ministerul Industriei Metalurgice și Industriei Chimice, precum și alte ministere, n-au luat măsuri ca acest utilaj să fie restituit și folosit pentru producția militară (de exemplu, la Uzina Chimică din București a fost demontat și descompletat utilajul și transferat la alte uzine).

10. Din cauză că la ministerele și întreprinderile care au în sarcină executarea comenzilor militare nu există regulamente speciale de ordine interioară nici până în prezent, n-au fost stabilite regulile de angajare și de concediere a muncitorilor și funcționarilor cu aprobarea Ministerului Afacerilor Interne.

Sunt cazuri că n-au fost păstrate secrete de stat.

Analizând și alți factori care au contribuit la nerealizarea planului pe 1951, se mai pot observa lipsuri importante, care direct sau indirect au contribuit la neîndeplinirea acestui plan, precum și la insuficienta pregătire a planului pe 1952.

Exemplu: Ministerul Forțelor Armate și Ministerul Afacerilor Interne își întocmesc planuri de necesități, care apoi în mers sunt încontinuu modificate din diferite motive, ceea ce îngreunează producția uzinelor.

Nici până astăzi aceste ministere nu și-au precizat încă nevoile, îndeosebi cu produse de fabricație curentă.

În ce privește livrarea produselor, Ministerul Forțelor Armate nu are o Direcție de Aprovizionare unică pe minister, precum și depozite generale de unde să aprovizioneze

unitățile subordonate. Astăzi fiecare unitate militară se prezintă la uzină după materialele repartizate.

Tot din lipsa acestei Direcții de Aprovizionare unică pe Ministerul Forțelor Armate, comenzile primite din importuri, se repartizează de funcționari neverificați din aparatul Ministerului Comerțului Exterior la unitățile militare din țară, divulgându-se astfel localitățile în care se găsesc aceste unități.

Insuficientă înțelegere a fost și la Comitetul de Stat al Aprovizionării, care în multe cazuri a apreciat cererile de materiale necesare producției speciale, în egală măsură cu producția și consumul civil, nedând problemelor speciale prioritatea cuvenită. Au fost cazuri când, deși se cereau materiale după normele de consum sovietice, existente ca anexe la documentația sovietică și totuși s-a cerut Ministerului Industriei Metalurgice și Industriei Chimice să prezinte întreaga documentație pentru fabricarea produselor speciale, precum și volumul acestor produse „pentru a putea verifica” deși nici până azi nu se găsesc la Comitetul de Stat al Aprovizionării persoane admise de organele de securitate, la astfel de documente secrete.

La fel în ce privește prevederile pentru import, nu s-au prevăzut în plan materialele și utilajele absolut necesare realizării producției speciale.

În ce privește încadrarea cu persoane de specialitate a Direcției de Producție Specială, cât și de uzinele producătoare de materiale speciale, precum și alocarea fondurilor de salarii necesare și conforme cu schemele recomandate de specialiștii sovietici, Comisia de Stat a Planificării, Ministerul Finanțelor și Direcția Statelor, nu au arătat suficientă înțelegere acestei probleme, reducând schemele și fondurile de salarii sub posibilitățile de realizare a planului de producție specială.

Problemei investițiilor și a construcțiilor speciale nu i s-a acordat de către Comisia de Stat a Planificării și Ministerul Construcțiilor, suficientă importanță.

Ministerul Construcțiilor în cursul anului 1951, nu a dat importanță construcțiilor ce erau prevăzute a se executa la uzinele producătoare de material special. Nu a deschis și pregătit la timp șantierele, nici nu a concentrat pe aceste șantiere muncitorii și mecanismele necesare realizării integrale a acestor construcții, de a căror realizare depinde desfășurarea și realizarea planului de producție.

Datorită acestei situații, până la sfârșitul anului 1951, Ministerul Construcțiilor avea nerealizate construcții pe aceste șantiere, în valoare de cca. 500.000.000 lei vechi.

Lipsuri similare și mai ales în ce privește calitatea produselor, s-a putut observa la Ministerul Industriei Ușoare. Au fost unele produse (fital Bikford) care trebuiau făcute din bumbac de calitate superioară sovietică, ele au fost totuși fabricate din bumbac indigen, deși noi importăm cantități masive de bumbac din U.R.S.S., dar care probabil a fost folosit pentru producția de bunuri de consum.

La fel în ce privește calitatea pânzei necesară parașutelor, lasă de multe ori de dorit.

Pe baza analizelor rezultatelor nesatisfăcătoare a muncii din ministerele industriale pe anul 1951, în ceea ce privește fabricarea produselor militare și în scopul lichidării lipsurilor scoase la iveală în ședință, se propune guvernului să ia următoarele măsuri în vederea îmbunătățirii radicale a muncii ministerelor industriale, a Comisiei de Stat a Planificării, al Comitetului de Stat al Aprovizionării, precum și altor organe de care depinde asigurarea planului comenzilor Ministerului Forțelor Armate pe 1952.

1. Comisia de Stat a Planificării va înainta, până la 20 februarie 1952, spre aprobarea Consiliului de Miniștri, planul de produse militare pe anul 1952, iar pe baza

acestui plan va întocmi un plan amănunțit de producție, specificând nomenclatura și cantitatea, livrarea materialelor, livrarea utilajului, volumul investițiilor, indicând obiective de primă urgență și termenul de punere a lor în funcțiune, construcțiile de locuințe, pregătirea cadrelor etc.

Aceste planuri de producție militară, întocmite pe ministere, vor fi înaintate până la 1 aprilie 1952 spre aprobare definitivă a Consiliului de Miniștri.

La aceste planuri de producție pe ministere, se va anexa un tabel, în care se vor indica măsurile menite să asigure fabricarea produselor, se va arăta cine execută comenzile și termenul de executare de către ministere, întreprinderi și alte organe de stat.

Planurile de producție militară ale ministerelor industriale trebuie să fie considerate ca planuri de primă importanță și parte integrantă din Planul general de stat pe anul 1952.

Planurile de producție militară pe 1953, trebuie să fie elaborate până la 1 iulie 1952, cu aprobarea prealabilă a cifrelor de control de către Consiliul de Miniștri, iar planul amănunțit de producție pe ministere trebuie să fie aprobat definitiv până la 1 noiembrie 1952.

2. Comisia de Stat a Planificării, Comitetul de Stat al Aprovizionării și ministerele, vor stabili o ordine strictă în ceea ce privește folosirea și consumarea de materii prime, materiale, utilaj și alte mijloace de producție acordate numai în vederea producției militare.

Controlul de Stat va fi însărcinat cu stabilirea unui control riguros asupra folosirii acestor fonduri.

3. În completarea Hotărârii Nr. 1279, din 12 noiembrie 1951, a Consiliului de Miniștri și în scopul întăririi dirijării producției speciale în cadrul Ministerului Industriei metalurgice și Industriei Chimice, se propun următoarele:

a). Să se organizeze Departamentul Problemelor Speciale sub conducerea primului adjunct al ministrului, care va avea în subordine:

- Direcția de Planificare a ministerului;
- Direcția Specială care se va ocupa cu problemele de mobilizare a industriei, condusă de Ministerul Industriei Metalurgice și Industriei Chimice și cu producția curentă de produse militare din toate direcțiile și oficiile centrale ale ministerului;
- Direcția Producției Speciale condusă de primul adjunct al ministrului, ajutat de directorul adjunct tehnic, care va avea în subordinea lui următoarele Servicii: Tehnic, Producție, mecanicul-Şef și Energie, Controlul calității, tehnica Securității și Poligonul Central; și de directorul adjunct pentru problemele generale, care va avea în subordinea lui următoarele Servicii: Contabilitate Generală, Serviciul Financiar, Cadrele, Muncă și Salarii, Construcții Capitale, Paza Militară, Apărarea Antiaeriană, Serviciul Administrativ al acestei Direcții, Sovrommetal, Șantierelor de Construcții Navale, Institutul de Proiectări Navale și Secții de produse speciale la alte uzine.

- Institutul Special de Proiectări.
- Uzinele Nr.1-11.
- Consiliul Tehnic al Ministerului.

b). Să se organizeze la toate direcțiile și oficiile centrale ale ministerului, grupe speciale de executanți, care să efectueze lucrări pe baza sarcinilor trasate de Direcția Specială a Departamentului.

c). Să se organizeze la toate direcțiile generale servicii speciale care să lucreze pe baza sarcinilor trasate de Direcția Specială a Departamentului, iar în celelalte servicii centrale executanții speciali care lucrează pe baza sarcinilor trasate de Serviciul Special al acestuia.

d). Să se organizeze la toate fabricile și uzinele subordonate ministerului, servicii speciale, care să lucreze pe baza sarcinilor trasate de Serviciul Special al Oficiului Central, iar la celelalte servicii ale fabricilor, uzinelor și secțiilor de producție, care se ocupă cu executarea comenzilor militare, vor lucra executanți speciali însărcinați cu munca secretă.

e). Să se întocmească un regulament, care să prevadă că toate sarcinile de proiectare, precum și proiectele tehnice de reconstruirea fabricilor și uzinelor și de construirea fabricilor și uzinelor noi, conduse de Ministerul Industriei Metalurgice și Industriei Chimice, atât pentru producția civilă, cât și pentru producția specială, să fie supuse unei expertize tehnice prin intermediul unui institut special de proiectări și examinate în cadrul Consiliului Tehnic al ministerului sub președinția primului adjunct al ministerului și aprobate de către ministru.

f). Primul adjunct al Ministerului Industriei Metalurgice și Industriei Chimice răspunde personal și în egală măsură cu ministrul Industriei Metalurgice și Industriei Chimice în fața Consiliului de Miniștri pentru starea lucrărilor de mobilizarea industriei condusă de Ministerul Industriei Metalurgice și Industriei Chimice pentru timp de război și pentru producția curentă a comenzilor militare ce cade în sarcina Ministerului Industriei Metalurgice și Industriei Chimice, de asemenea, are dreptul să stabilească legătura directă cu toate ministerele și organele Consiliului de Miniștri (Comisia de Stat a Planificării, Comitetul de Stat al Aprovizionării etc.), în toate problemele legate de producția militară și mobilizarea industriei condusă de Ministerul Industriei Metalurgice și Industriei Chimice.

g). În calitate de prim-adjunct al ministrului Industriei Metalurgice și Industriei Chimice, să fie numit tov. Lonțear Carol.

h). Tov. Lonțear Carol va prezenta în termen de 30 zile spre aprobarea Consiliului de Miniștri, următoarele:

- Instrucțiuni cu privire la Direcția Producției Specială;
- Instrucțiuni cu privire la Direcția Specială a Departamentului, cu privire la grupele speciale în cadrul serviciilor ministerului, cu privire la serviciile sau grupele speciale în cadrul Direcțiilor Generale ale Ministerului și executanți în cadrul Serviciilor Oficiilor Centrale.

- Statutul și Regulamentele de ordine interioară din uzinele de producție specială și Instrucțiunile cu privire la serviciile sau grupele speciale în cadrul uzinelor de producție civilă.

- Statutul Institutului Special de Proiectări.

- Statele și schemele de încadrare ale Direcției Producției Speciale, Institutului Special de Proiectări, Direcției Speciale a Departamentului, Serviciilor Speciale ale Oficiilor Centrale, Grupelor sau executanților speciali din celelalte servicii ale ministerului și direcțiilor generale.

i). Ministrul Industriei Metalurgice și Industriei Chimice să fie însărcinat să aprobe până la 1 aprilie 1952 structura administrativă a uzinelor cu producție specială.

4. Ministerul Industriei Metalurgice și Industriei Chimice, precum și miniștrii din celelalte ministere, vor lua până la 1 mai 1952, măsuri pentru restituirea și repartizarea utilajului care înainte era utilizat pentru comenzi militare, iar, în momentul de față, este utilizat pentru producție civilă. Se va controla starea acestui utilaj și dacă este necesar, să fie reparat și predat pentru executarea comenzilor militare.

5. Ministerul Industriei Metalurgice și Industriei Chimice va lua măsuri pentru transferarea în cadrul sistemului de producție specială a specialiștilor care au lucrat înainte la uzinele militare, iar Ministerul Afacerilor Interne va controla posibilitatea folosirii acestora în cadrul uzinelor de producție specială.

6. Ministerul Transporturilor va lua măsuri până la 1 martie 1952 pentru schimbarea mersului trenurilor și a altor mijloace de transport, în scopul de servicii acelor care lucrează în trei schimburi în uzinele de producție specială.

Comitetul de Stat al Aprovizionării va repartiza Ministerului Industriei Metalurgice și Industriei Chimice, la cererea acestuia, autobuze și autocamioane pentru utilizarea acestora de către uzinele de producție specială.

Se vor lua măsuri spre a fi eliberate funcționarilor și muncitorilor din aceste uzine bilete cu prețuri avantajoase, atât pentru calea ferată, cât și pentru transportul cu autobuzele.

7. Ministerul Afacerilor Interne va lua până la 1 iulie 1952 măsuri pentru rechiziționarea locuințelor de la elementele exploatare în punctele din apropierea uzinelor, în scopul asigurării cu spațiul locativ a muncitorilor, funcționarilor, inginerilor și tehnicienilor, care lucrează în uzinele de producție specială.

8. Ministerul Industriei Metalurgice și Industriei Chimice va lua până la 1 mai 1952 măsuri în vederea creării unui institut special de proiectări pentru întocmirea proiectelor de reconstrucție și a proiectelor de construcție a unor uzine noi de producție specială și a altor obiective cu caracter militar.

9. Pentru stimularea și atașarea cadrelor din uzinele de producție specială, este necesar ca:

a). Uzinele și Direcțiile Producției Speciale să fie încadrate într-o categorie superioară de salarizare, în care scop Ministerul Finanțelor și Comisia de norme va prezenta până la 1 martie 1952, propunerile respective Consiliului de Miniștri.

b). Se va îmbunătăți munca de aprovizionare cu produse alimentare și articole de larg consum (prin gherete, magazine, cantine etc.). Ministerul Comerțului Interior va prezenta Consiliului de Miniștri propuneri până la 15 martie 1952.

c). Se va lărgi rețeaua creșelor și grădinițelor de copii și se va mări numărul locurilor în cadrul acestora în măsura nevoilor, se va îmbunătăți asistența medicală etc.

Comisia de Stat a Planificării și Ministerul Industriei Metalurgice și Industriei Chimice vor prevedea aceste măsuri în planul pe anul 1952-1953.

d). Se vor lua măsuri ca odată cu construirea cartierelor muncitorești de pe lângă uzinele din diferite localități, să fie construite și așezăminte culturale, cinematografe, cluburi etc.

11. Ministerul Construcțiilor va termina construirea obiectivelor de primă urgență și va da în exploatare:

a). Clădirea turnătoriei Uzinei „Breiner Bella” până la 15 aprilie 1952.

b). Clădirea Secției mecanice a Uzinei „6 Martie” până la 1 mai 1952.

c). Clădirea secției de tuburi a Uzinei „Ilie Pintilie” până la 15 mai 1952.

12. Comisia de Stat a Planificării va prevedea în plus în planul construcţiilor capitale pe 1952, următoarele obiective de primă urgenţă, a cărei finanţare va fi asigurată de Ministerul Finanţelor:

- a). Secţia mecanică la Uzina „Metrom”.
- b). Linia a II-a a fabricării trotilului la Uzina „Nitramonia”.
- c). Secţia de mecanică pentru autotunuri la Uzina „I.R.M.C.”.
- d). Atelierele de încărcare la Uzina „I.R.M.C.”.
- e). Secţia de prelucrarea lemnului la Uzina „I.R.M.C.”.
- f). Poligonul central al Ministerului Industriei Metalurgice şi Industriei Chimice.

Restul lucrărilor de construcţie din uzinele de producţie specială, în vederea reutilării secţiilor principale şi a celor auxiliare, pe suprafeţele existente, a înfiinţării unor secţii auxiliare noi (de cazane, de noi uzine electrice pentru deservirea uzinelor etc.), vor fi incluse în planul construcţiilor capitale, asigurându-se finanţarea lor imediat după aprobarea proiectului, Ministerul Construcţiilor urmând să ia toate măsurile pentru reducerea termenelor de construcţie şi de punerea lor în exploatare.

13. Toate ministerele industriale vor lua măsuri pentru desfăşurarea imediată a lucrărilor în vederea punerii la punct a producţiei conform „Gosturilor”, „Osturilor” şi „Stas-urilor”, în termenele prevăzute în planul de aprovizionare.

14. Ministrul Industriei Metalurgice şi Industriei Chimice va lua până la 1 martie 1952, măsuri în vederea repartizării la uzinele subordonate ministerului, a comenzilor de scule şi de accesorii a uzinelor de producţie specială, considerând aceste comenzi drept comenzi de primă urgenţă, urmând ca ele să fie executate în termenele prevăzute în graficul aprobat de ministru.

15. Ministrul Industriei Metalurgice şi Industriei Chimice este obligat ca până la 1 martie 1952:

- a). Să aprobe graficul de fabricare a muniţiilor şi armamentului, în scopul de a stabili termene minime pentru realizarea producţiei globale, conform planului pe 1952.
- b). Să revadă şi să aprobe graficul traducerii documentaţiei tehnice, urmând ca toate traducerile să fie terminate până la 1 mai 1952.

16. Ministrul Afacerilor Interne va lua măsurile necesare pentru a asigura păstrarea secretelor de stat şi pentru a îmbunătăţi sistemul de păstrare, de predare şi manipulare a corespondenţei şi documentaţiei secrete.

Se vor prezenta până la 1 martie 1952 propunerile respective Consiliului de Miniştri.

17. Preşedintele Comisiei Controlului de Stat va lua măsuri în vederea organizării până la 1 mai 1952, a unui serviciu special, care va avea în sarcina sa controlul utilizării mijloacelor băneşti şi a materialelor destinate producţiei speciale în mod just, la toate ministerele industriale, inclusiv la Ministerul Forţelor Armate şi Ministerul Afacerilor Interne.

18. Se va interveni pe lângă Guvernul Uniunii Sovietice în vederea acordării unui ajutor Republicii Populare Române, prin trimiterea pe timp de 2 ani a următorilor specialişti:

- doi consilieri – unul pentru Direcţia Specială, altul pentru Secţia Specială a Comisiei de Stat a Planificării – pentru munca specială de mobilizare militaro-economică.

- un consilier specialist în probleme de armament și muniții, pe lângă Departamentul Problemelor Speciale din cadrul Ministerului Industriei Metalurgice și Industriei Chimice.

Consilieri pe lângă inginerii șefi ai uzinelor.

- a) Pentru fabricarea munițiilor de artilerie – 4 persoane.
- b) Pentru fabricarea munițiilor de infanterie – 2 persoane.
- c) Pentru fabricarea armamentului de infanterie – 2 persoane.
- d) Pentru fabricarea explozivelor și pulberilor – 2 persoane.

19. Se va interveni pe lângă Guvernul Uniunii Sovietice pentru satisfacerea cererilor de import și pentru urgentarea livrării utilajului și materialelor cerute de R.P.R. pentru fabricarea munițiilor și armamentului în anul 1952.

20. Vor fi avertizați conducătorii de ministere, de direcții generale și de uzine, că neîndeplinirea obligațiilor în ceea ce privește înfăptuirea măsurilor de întărire a capacității de apărare a țării, inclusiv a măsurilor de executare a comenzilor militare, va fi considerată ca un act de subminare a apărării patriei.

ss. Gheorghe Gheorghiu-Dej
ss. Ana Pauker
ss. Vasile Luca
ss. Teohari Georgescu
ss. Emil Bodnăraș

ss. Chivu Stoica
ss. Miron Constantinescu
ss. Iosif Chișinevski
ss. Alexandru Moghioroș
ss. Gheorghe Apostol

D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R. – Cancelarie, dosar 8/1952, f. 1-10.

6. 1952 februarie 19-21. Procesul-verbal și stenograma ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R. referitoare la reforma monetară.

PROCES - VERBAL

al ședinței Biroului Politic din 19-20-21 februarie 1952

Ziua I

19 februarie 1952

La ora 20 tov. Gheorghe Gheorghiu-Dej deschide ședința, având la ordine de zi discutarea dării de seamă asupra pregătirii și efectuării reformei bănești din 1952.

La ședință participă tovarășii: **Gheorghe Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Vasile Luca, Teohari Georgescu, Iosif Chișinevski, Alexandru Moghioroș, Chivu Stoica, Gheorghe Apostol, Miron Constantinescu, Emil Bodnăraș.**

Tovarășii Vasile Luca și Teohari Georgescu ridică problema dacă e necesară citirea dării de seamă asupra pregătirii și efectuării reformei bănești, considerând că, deoarece membrii Biroului Politic, au primit materialul înainte de ședință și l-au putut citi, să se treacă direct la discutarea dării de seamă.

Tov. Chișinevski, Moghioroș Alexandru, Chivu Stoica și alți tovarăși consideră necesară citirea dării de seamă. Biroul Politic hotărăște să se dea citire dării de seamă.

Tov. Miron Constantinescu citește Darea de seamă asupra pregătirii și efectuării reformei bănești, care este anexată la prezentul proces verbal.

Tov. Gheorghiu-Dej dă cuvântul tovarășilor care vor să pună întrebări: tov. Teohari Georgescu, Emil Bodnăraș, Gheorghe Apostol, Chivu Stoica. Aceste întrebări, precum și răspunsurile tov. Miron Constantinescu sunt anexate la procesul verbal.

Tov. Gheorghiu-Dej deschide discuția asupra Dării de seamă. Tovarășul Vasile Luca cere cuvântul.

Tov. Vasile Luca ridică problema că Darea de seamă n-a fost văzută în prealabil de comisia de partid însărcinată cu organizarea reformei bănești, ceea ce ar fi scutit Biroul Politic de discuții contradictorii. Consideră că documentul corespunde în general situației și prevede măsurile care trebuie luate, dar conține o seamă de lipsuri grave și unele aprecieri cu care nu este de acord.

Expunerea tovarășului Luca este anexată în stenogramă la procesul verbal.

Ziua a II-a

20 februarie 1952

La ora 9 dimineața **tov. Gheorghe Gheorghiu-Dej** deschide ședința, având la ordinea de zi, discutarea în continuare a Dării de seamă asupra pregătirii și efectuării reformei bănești din 1952.

La ședință participă tovarășii: **Gheorghe Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Vasile Luca, Teohari Georgescu, Iosif Chișinevski, Alexandru Moghioroș, Chivu Stoica, Gheorghe Apostol, Miron Constantinescu, Emil Bodnăraș.**

Primul ia cuvântul tov. Teohari Georgescu, care arată că materialul prezentat, darea de seamă, este fără îndoială un material bogat și în linii mari oglindește fazele prin care a trecut munca pentru reforma bănească, această mare acțiune a partidului nostru. Consideră însă că materialul are și unele lipsuri, că pune Biroul Politic în fața unor necunoscute și consideră că acestea trebuie lămurite. Expunerea stenografiată a tovarășului Teohari Georgescu este anexată la procesul verbal.

Urmează la cuvânt **tov. Chivu Stoica**, care se declară de acord cu Darea de seamă și cere să se arate concret și nominal cine sunt responsabili de greșelile semnalate. Expunerea tovarășului Chivu Stoica stenografiată este anexată la procesul-verbal.

Tov. Gheorghe Apostol, luând cuvântul, arată că Darea de seamă este corespunzătoare și poate fi însoțită de Biroul Politic. Propune completarea ei cu o apreciere asupra muncii sindicatelor pentru reforma bănească și la sarcini, să se înscrie îmbunătățirea evidenței și statisticii. Cere ca, în colectivul care studiază problema desființării regimului de aprovizionare pe bază de cartelă, să intre și tovarăși de la C.G.M. Expunerea stenografiată a tovarășului Gheorghe Apostol este anexată la procesul verbal.

Urmează la cuvânt tov. Moghioroș Alexandru, care consideră Darea de seamă pozitivă. Arată că tov. Vasile Luca și Teohari Georgescu n-au dat explicația în legătură cu problemele scăderii bruște a circulației bănești cu aproape 10 miliarde înainte de reforma bănească și cere ca această chestiune să fie lămurită. Semnalează unele tendințe nesănătoase din aparatul Băncii R.P.R. de a deforma situația schimbului în orașe și sate. Subliniază munca pozitivă desfășurată de organizațiile de partid și unele lipsuri în munca acestora. În concluzie propune adoptarea Dării de seamă. Expunerea stenografiată a tovarășului Alexandru Moghioroș este anexată la procesul-verbal.

Urmează la cuvânt tov. Emil Bodnăraș, care este de acord cu Darea de seamă și consideră neapărat necesar, ca fenomenele nenormale semnalate și anume reducerea circulației fiduciare cu 10 miliarde, să fie cercetate de o comisie de partid. Expunerea stenografiată a tovarășului Emil Bodnăraș este anexată la procesul-verbal.

Urmează la cuvânt tov. Chișinevschi, care arată că Darea de seamă trebuie să fie considerată ca un document bun și că de hotărârea aprobării lui depinde desfășurarea muncii viitoare. Consideră că acoperirea greșelilor comise în unele instituții n-ar servi partidului și statului. Arată că, se caută dovezi în susținerea tezei, că satul ar fi avut mai puțin bani decât orașul, că de aici s-ar putea ajunge la o concluzie greșită împotriva reformei bănești. Tov. Chișinevschi propune ca documentul să fie considerat ca un document al Biroului Politic și să fie adoptat. Expunerea stenografiată a tovarășului Iosif Chișinevschi este anexată la procesul verbal.

Urmează la cuvânt tov. Ana Pauker, care după un scurt istoric a arătat necesitatea reformei bănești, combătând anumite atitudini nejuste față de reformă, față de termenul efectuării reformei și altele. În legătură cu lipsurile semnalate de raport privitor la însăși operația efectuării reformei bănești, consideră că sunt lucruri suspecte. Propune scoaterea din funcțiune a tov. Vijoli și înlocuirea lui cu un tovarăș capabil, vigilent și partinic. În concluzie propune ca Biroul Politic să primească Darea de seamă, întrucât aceasta corespunde realității, și să se tragă învățăminte din greșelile comise în trecut. Expunerea stenografiată a tovarășei Ana Pauker este anexată la procesul verbal.

Tov. Vasile Luca, luând din nou cuvântul, arată că documentul prezentat cuprinde toate problemele, că sarcinile și aprecierile făcute sunt juste, dar că nu este de acord cu unele pasagii din partea întâia a Dării de seamă. Analizează apoi politica financiară, fiscală, în anii 1949, 1950 și 1951 și arată unele lipsuri în munca sistemului financiar și bancar. Ridică obiecții în legătură cu pasagiile din raport care se referă la C.E.C. și Banca de Credit de Investiții, cât și cu privire la aprecierile referitoare la activitatea Băncii de Stat în legătură cu reforma bănească. Expunerea stenografiată a tovarășului Vasile Luca este anexată la procesul verbal.

Cu expunerea tovarășului Luca s-a terminat ședința de dimineață.

După amiază, la ora 18, la redeschiderea ședinței Biroului Politic, se dă cuvântul tovarășului Miron Constantinescu, care analizează raportul Băncii de Stat asupra efectuării reformei bănești, trimis Comitetului Central al Partidului și Consiliului de Miniștri în cursul dimineții de 20 februarie, și arată că acest raport nu explică reducerea circulației bănești cu 10 miliarde, că se procedează incorect când se mărește în mod artificial circulația bănească de la 44 miliarde la 48 miliarde în seara zilei de 27 ianuarie a.c. Răspunde tovarășului Luca referitor la C.E.C. și Banca de Investiții și semnalează Biroului Politic că circulația bănească, după reformă, a ajuns la 553 milioane lei noi, în ziua de 19 februarie, ceea ce este destul de grav. De asemeni, impozitul agricol se încasează încet. Precizează că în iarna 1950/1951, tov. Gheorghiu-Dej a formulat precis în fața tovarășilor Chivu Stoica, Bărlădeanu și a sa, necesitatea unei reforme bănești. Expunerea stenografiată a tovarășului Miron Constantinescu este anexată la procesul verbal.

În cursul expunerii tovarășului Miron Constantinescu, acesta referindu-se la faptul că a discutat în cursul după amiezii zilei de 20 februarie, cu tovarășii sovietici care ne-au ajutat la pregătirea și efectuarea reformei bănești, raportul trimis în dimineața aceleiași zile de către Banca de Stat și că a arătat că unii tovarăși contestă corectitudinea analizei din partea întâia a Dării de seamă sau a unor aprecieri cuprinse în aceasta. Tov. Teohari

Georgescu în legătură cu această chestiune ridică problema, de unde și-a luat tov. Miron această libertate de a vorbi în afara Biroului Politic; tov. Miron Constantinescu nu trebuia să discute în afara Biroului Politic înainte de terminarea ședinței și să nu spună lucruri care nu sunt juste. Se anexează la procesul verbal observațiile stenografiate ale tovarășului Teohari Georgescu în această chestiune.

Tov. Miron Constantinescu răspunde că nu consideră să fi făcut o abatere de la morala și regulile de partid, prin aceea că, a prezentat această chestiune acelor tovarăși care trebuie să cunoască și să aprecieze acest material. În continuare, Biroul Politic, discută această problemă. Tov. Ana Pauker arată că este just ca tovarășii să fie informați, însă informarea trebuie să fie exactă. Tov. Chișinevski consideră că, este de datoria noastră să informăm asupra tuturor problemelor legate de reformă, pe tovarășii sovietici veniți în acest scop și că este convins că informarea a fost exactă. De asemenea, consideră că, cuvântul de mistificare, adică inducere în eroare, folosit de tov. Luca în legătură cu Darea de seamă, nu este just și el nu poate fi acceptat în nici un caz.

Intervențiile tovarășei Ana și tovarășului Chișinevski sunt anexate la procesul verbal.

Tov. Luca, luând cuvântul, arată că renunță la această apreciere, și se referă la relațiile sale cu alți tovarăși care au lucrat la reforma bănească. Intervenția tovarășului Luca este anexată la procesul verbal.

Ziua a III-a

21 februarie 1952

Ședința se deschide la ora 18.

Participă tovarășii: **Gheorghe Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Vasile Luca, Teohari Georgescu, Iosif Chișinevski, Alexandru Moghioroș, Chivu Stoica, Gheorghe Apostol, Miron Constantinescu, Emil Bodnăraș.**

Tov. Gheorghiu-Dej, în expunerea sa, apreciază Darea de seamă ca un document politic de însemnătatea documentelor Comitetului Central, fiind pregătită în spiritul Hotărârii Biroului Politic din 21 septembrie și 26 noiembrie 1951, cu privire la reforma bănească și face o apreciere asupra ședinței actuale a Biroului Politic. Tov. Gheorghiu-Dej analizează apoi desfășurarea evenimentelor de la reforma bănească de la 1947, până la reforma bănească din 1952, ocupându-se îndeosebi de problemele financiare și creșterea circulației bănești.

Citând aprecierea tovarășului Stalin din iulie 1951, privitoare la faptul că leul se clatină, și că este necesară o reformă bănească în R.P.R. care să pună capăt devierii țărănești, tovarășul Gheorghiu-Dej analizează pe larg în ce constă această deviere. Referindu-se la pregătirea și efectuarea reformei, apreciază că ea și-a atins obiectivul principal, dar că totodată au avut loc lipsuri grave în activitatea Băncii de Stat și a Ministerului de Finanțe. Tov. Gheorghiu-Dej arată rolul organizațiilor de partid, al organizatorilor, agitatorilor, propagandiștilor în înfăptuirea acestei mari acțiuni politice. În încheiere, arată sarcinile care stau în fața partidului, subliniind în mod deosebit felul cum trebuie folosite pârgurile încasării impozitelor, înfăptuirii planului de colectări și achiziții, realizării politicii de economii. Consideră necesar întărirea Ministerului de Finanțe și a băncilor și asigurarea unor conduceri ferme care să prezinte garanția că reforma va fi apărută.

De asemenea consideră necesară întărirea Ministerului Comerțului Interior. Tov. Gheorghiu-Dej propune formarea unei comisii de partid, care să examineze materialele și activitatea aparatului sistemului financiar, în legătură cu reforma bănească și să raporteze Biroului Politic concluziile sale. În comisia de verificare să intre tov. Moghioroș, Luca și Miron.

Tov. Gheorghiu-Dej propune convocarea Comitetului Central pentru săptămâna următoare ședinței Biroului Politic, și cere membrilor Biroului Politic să-și concentreze întreaga activitate pentru a pune în practică măsurile prevăzute în Darea de seamă. Propune adoptarea Dării de seamă. Consideră că reforma bănească a reușit, iar lipsurile și greșelile trebuie îndreptate în mers. Biroul Politic adoptă în unanimitate recomandările și propunerile tovarășului Gheorghiu-Dej. Expunerea stenografiată a tovarășului Gheorghiu-Dej este anexată la procesul verbal.

Tov. Vasile Luca, luând cuvântul, arată că este de acord cu aprecierile tovarășului Gheorghiu-Dej și analizează autocritic unele aspecte din activitatea sa la Ministerul de Finanțe. Trecând apoi la problema reformei bănești, arată că ideea acestei reforme i-a venit încă în 1950. Referindu-se la munca conducerii partidului, arată că, nu este îndeajuns de planificată și coordonată. Cere să se întărească munca colectivă a conducerii, și își ia angajamentul de a-și îmbunătăți munca sa, mai ales în privința îmbunătățirii încasării impozitelor. Expunerea stenografiată a tovarășului Luca este anexată la procesul verbal.

Tov. Gheorghiu-Dej dă cuvântul pentru propuneri.

Tov. Chișinevschi propune să fie pusă la vot și adoptată Darea de seamă cu îmbunătățirile indicate de tov. Gheorghiu-Dej. Această Dare de seamă să fie considerată un document al conducerii partidului. Punându-se la vot, în unanimitate, se adoptă Darea de seamă cu completările menționate.

Tovarășul Chișinevschi propune să se trimită o scrisoare din partea conducerii partidului, tovarășului Stalin, prin care să-i mulțumim din toată inima pentru sfatul său, pentru marele ajutor pe care l-a dat partidului nostru și țării noastre. Scrisoarea să fie semnată de tov. Gheorghiu-Dej în numele Comitetului Central. Propunerea tovarășului Chișinevschi se aprobă în unanimitate cu entuziasm.

Tov. Miron Constantinescu informează Biroul Politic că ziarul „Pentru pace trainică, pentru democrație populară” i-a cerut un articol despre reforma bănească. Cere aprobarea Biroului Politic, ca să scrie acest articol. Se aprobă propunerea.

A doua propunere a tovarășului Miron se referă la evidențierea tovarășilor din aparatul de partid și de stat care s-au distins cu prilejul efectuării reformei bănești. Biroul Politic aprobă principial propunerea, urmând să se întocmească și să se prezinte conducerii partidului o listă a celor propuși.

Tov. Ana Pauker propune scoaterea lui Vijoli de la Banca R.P.R. Biroul Politic aprobă în unanimitate.

Tov. Moghioroș propune trimiterea unui organizator de partid al Comitetului Central al P.M.R. la Banca de Stat.

Tov. Gheorghiu-Dej propune verificarea organizației de partid de la Ministerul de Finanțe, iar tov. Ana Pauker cere ca organizatorul Comitetului Central să vadă ce se petrece la C.E.C. și la Banca de Investiții. Propunerile sunt aprobate în unanimitate de Biroul Politic. La propunerea tovarășului Gheorghiu-Dej de a se face un proces verbal al ședinței, se însărcinează cu elaborarea proiectului tovarășii Bodnăraș, Chișinevschi și Miron.

La ora 22 se încheie şedinţa Biroului Politic.

ss. Gheorghe Gheorghiu-Dej
ss. Iosif Chişinevski
ss. Vasile Luca
ss. Miron Constantinescu
ss. Emil Bodnăraş

ss. Ana Pauker
ss. Alexandru Moghioroş
ss. Chivu Stoica
ss. Gheorghe Apostol
ss. Teohari Georgescu

Stenograma
şedinţei Biroului Politic al C.C. al P.M.R.
din 19 februarie 1952

Au fost prezenţi tovarăşii: **Gheorghe Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Vasile Luca, Teohari Georgescu, Iosif Chişinevski, Alexandru Moghioroş, Gheorghe Apostol, Emil Bodnăraş, Miron Constantinescu, Chivu Stoica.**

A prezidat: **tov. Gheorghiu-Dej.**

Ordinea de zi:

Dare de seamă asupra pregătirii şi înfăptuirii reformei băneşti.

Tov. Gheorghiu-Dej: Toţi tovarăşii au citit materialul?

Tov. Luca şi Teohari Georgescu: Propun să nu fie recitită Darea de seamă întrucât este cunoscută de tovarăşi.

Tov. Chişinevski: Propun să fie recitită.

Tov. Bodnăraş: Eu cred să citim numai sarcinile, pentru că toată lumea a citit materialul.

Tov. Chişinevski: Propun să fie citită întreaga Dare de seamă, nu numai sarcinile, ci şi analiza. Consider necesar să fie citită, Biroul Politic va putea să analizeze problemele în discuţii mai temeinice.

Tov. Gheorghiu-Dej: Şi eu cred că este bine să fie citită Darea de seamă.

Tov. Moghioroş: Şi eu susţin propunerea.

Tov. Miron Constantinescu: (Citeşte Darea de seamă asupra pregătirii şi înfăptuirii reformei băneşti).

Tov. Gheorghiu-Dej: (Cine are întrebări de pus?)

Tov. Teohari Georgescu: Eu am o întrebare: Al cui este acest raport? Este al tovarăşului Miron? Cine face propunerile?

Tov. Miron Constantinescu: Am considerat că s-a dat sarcină unui membru al Biroului Politic să facă un raport asupra îndeplinirii unei munci. N-am putut să vorbesc numai în numele meu personal. A fost un colectiv.

Tov. Luca: Ar fi fost logic să fie a Comisiei de partid, care a lucrat. Şi am fi evitat probabil, serioase discuţii pe care le vom avea acum aici. Eu cu o serie de lucruri nu sunt de acord.

Tov. Teohari Georgescu: La pagina 14, se vorbeşte despre volumul circulaţiei băneşti. (citeşte). Această diferenţă de sume mie nu-mi este clară. Şi în raport nu se explică cum se ajunge aici. Este grav. Să se lămurească în câteva cuvinte. Este vorba de pasajul, unde se spune că circulaţia financiară a scăzut cu 10 miliarde.

Tov. Miron Constantinescu: Am prezentat datele pe care le avem provizorii și am considerat că trebuie să le semnalez conducerii partidului.

Tov. Bodnăraș: Datele când se cunosc?

Tov. Miron Constantinescu: Datele circulației bănești se cunosc la 2-3 zile. Banca ar trebui să le controleze în fiecare zi.

Tov. Luca: Reforma a dovedit că niciodată n-am avut o circulație așa de mare. La întreprinderi și mai ales la instituții au existat miliarde în numerar, care nu pot fi socotite ca fiind în circulație. Noi în parte am confiscat, pentru că am dat 1:200. Și acum vine fiecare întreprindere și spune să-i dăm fond de rulment și trebuie să scoți din buget și să le dai, dacă vrem ca să lucreze normal întreprinderea.

Tov. Teohari Georgescu: La pagina 10. Dacă banilor preschimbați de populație li s-ar fi aplicat paritatea de 1:20, se spune că ar fi primit cutare sumă. A fost vreo discuție ca să schimbăm la acest raport 1:20? Dacă nu, de ce este pus aici? A fost cineva cu această propunere?

Tov. Miron Constantinescu: Este problema dacă a fost necesară asemenea paritate la reforma bănească. Reforma bănească prin ceea ce a realizat cu 1:200 și 1:400 a dat 197 milioane lei noi, în loc de 1.898 milioane lei noi. Aceasta arată că s-au sterilizat 90% din numerarul care a existat înainte de reformă.

Tov. Teohari Georgescu: În material apare, parcă a fost o discuție în această problemă.

Tov. Bodnăraș: La pagina 10 n-a fost lămurită diferența de preț. Despre ce fel de diferență de preț e vorba?

Tov. Gheorghiu-Dej: A fost o hotărâre a Consiliului de Miniștri de a ridica prețul câtorva produse de uz țărănesc, incluzând cheltuielile de transport. La recalcularea prețurilor, trebuiau recalculate cu prețuri mărite.

Tov. Bodnăraș: Referitor la ce spunea tov. Luca, că raportul nu este al Comisiei de partid, dacă n-ar fi bine poate – pentru a evita discuții să-l vadă comisia, să cadă de acord și pe urmă să-l prezinte.

Tov. Apostol: Dacă în operațiunile făcute, syndicatele au contribuit cu ceva, pentru că din material nu reiese acest lucru.

Tov. Miron Constantinescu: Este o lipsă. Nemembrii de partid au fost majoritatea membri ai sindicatelor. Trebuie completat că sub îndrumarea organizațiilor de partid au contribuit și organele sindicale.

Tov. Apostol: La pagina 7, se spune că, muncitorii au acceptat salariile în zilele între 25-27 ianuarie. Dacă tov. Miron crede că este just.

Tov. Miron Constantinescu: Darea de seamă arată că a fost o provocare împotriva clasei muncitoare.

Tov. Luca: Circulara a ajuns după 10 zile.

Tov. Gheorghiu-Dej: Trebuie să luăm măsuri împotriva acelor care au călcat hotărârea Guvernului.

În unele părți, conducătorii întreprinderilor cuprinși de psihoza reformei, s-au gândit să nu ia banii pentru salarii, alții n-au știut sau nu s-au luat măsuri corespunzătoare nici pe linia băncii, și nici a întreprinderii. Unii sau alții au contribuit la aceasta. Și contrar intențiilor și hotărârii noastre de a veni în ajutorul clasei muncitoare, ca să ia salariul, adică acest avans, între 18 și 22 ianuarie inclusiv, să le dăm posibilitatea să

cumpere, s-au dat așa cum s-au dat. Nu putem să spunem că se face reforma, dar din moment ce aveau salariul, puteau să cumpere.

Tov. Apostol: Ar fi bine ca, Comisia Controlului de Stat să vină cu rezultatele controlului la acele întreprinderi care au dat târziu salariile. Sunt dintre întreprinderile cele mai importante, ca „Reșița”, „Steagul Roșu”, „C.F.R.” etc.

Tov. Gheorghiu-Dej: Obiectiv aceasta a însemnat o provocare.

Tov. Chivu Stoica: Aici se vorbește de o restricție a situației monetare. Dacă a fost un plan de măsuri organizatorice pe linia Băncii de Stat și a C.E.C.-ului. Acolo s-au strâns în ultimele zile de la 4 la 7 miliarde.

Tov. Gheorghiu-Dej: Cum se face că circulația bănească s-a micșorat în ajunul reformei.

Tov. Miron Constantinescu: Banca a avut dispoziții din partea Ministerului de Finanțe să controleze îndeaproape în această perioadă, situația circulației bănești. O situație nesemnată arată că, la C.E.C., soldul conturilor la data de 31 decembrie a fost de 3 miliarde, ca la 21 ianuarie să fie de 4 miliarde, 447 milioane. Este deci o diferență de un miliard în 25 de zile. Ori asta nu este normal.

Tov. Luca: Dar 347 milioane sunt de la C.G.M. de la cooperativele meșteșugărești 430 milioane, deci au trecut de la Bancă la C.E.C., 800 milioane. Creșterea contului este absolut normală și n-are nimic cu circulația bănească, pentru că toate aceste conturi se liberează pe baza planului de casă.

Tov. Miron Constantinescu: Aici este creșterea conturilor. Sunt și conturi la particulari, există depuneri de peste 2 miliarde de la particulari, au crescut și acestea de la 1,8 miliarde la 2,6 miliarde.

Particularii, instituțiile și organizațiile obștești au depus banii la C.E.C., iar C.E.C. a transferat banii la Banca R.P.R. la 15 ianuarie.

Tov. Luca: C.E.C. are conturi la bancă. Acestea sunt relațiile. Banii nu sunt ai particularilor, ci bani depuși din buget pentru C.G.M., iar 430 milioane ale cooperativei meșteșugărești, adică 800 milioane în total. Voi le adunați la depuneri. La 15 ianuarie, C.E.C. avea la toate conturile împreună cu depunerile, 4 miliarde 246 milioane. De unde scoateți 1,5 miliarde?

Tov. Miron Constantinescu: Conturile și depunerile particularilor, instituțiilor și organizațiilor la C.E.C. Celelalte se referă la conturile C.E.C. la Banca R.P.R., iar C.E.C. tot ce a adunat a transferat la bancă.

Tov. Luca: Dar este indiferent dacă stă la bancă sau la C.E.C. Este tot al C.E.C.-ului.

Tov. Ana Pauker: Important este, ca atunci când conducerea băncii știa despre ce este vorba, că noi urmărim prin reforma bănească, să sterilizăm o parte din banii de pe piață, Banca trebuia să aibă inițiativa cum să împiedice depunerea acestor bani.

Tov. Luca: Dacă luăm planul de casă în trimestrul IV, vedem că banca n-a realizat nici la colectări, nici la salarii, 5 miliarde planificat. Banii au rămas la bancă.

Tov. Ana Pauker: Nu vorbesc de banii de la bancă și de la C.E.C.

Tov. Luca: Este același lucru. Sunt disponibilitățile întreprinderilor și C.E.C. eliberează acești bani pe baza cererii instituțiilor. C.E.C. n-a reținut nici un ban și nici nu putea să închidă ghișeurile. A luat 800 milioane în 2 luni. Este mare lucru? Acești bani i-am schimbat în condițiile schimbului. Să nu mistificăm lucrurile.

Tov. Miron Constantinescu: Este vorba de următorul lucru: S-au lansat zvonuri că, dacă se va face schimbul pentru C.E.C., vor fi condiții mai bune. Vom arăta dovezi chiar de la direcția C.E.C.

Tov. Luca: De ce nu i-ați arestat?

Statul garantează la C.E.C. depunerile împotriva oricărei devalorizări. Este lege și fiecare cetățean s-a orientat după această lege și a căutat să depună la C.E.C.

Tov. Miron Constantinescu: Ei au depus la C.E.C., iar C.E.C. la Banca R.P.R.

Tov. Luca: Dimpotrivă, de la bancă a trecut la C.E.C. Nu sunt banii C.E.C.-ului ci banii instituțiilor, indiferent dacă a depus la bancă sau la C.E.C.

Tov. Miron Constantinescu: Dar înainte de reformă nu se știa ce indici vor fi.

Tov. Luca: Economiiile sunt una și conturile sunt alta, indiferent la bancă sau la C.E.C. Au fost schimbați la fel. Iar conturile la fel s-au schimbat și particularilor, cât și la ceilalți, atât la Banca de Stat cât și la C.E.C. Aceeași normă de schimb. Nu existau norme de schimb separate. N-are absolut nici o influență asupra retragerii fondurilor de pe piață.

Tov. Ana Pauker: Să nu ne risipim, ci să intrăm în discuții.

Tov. Miron Constantinescu: În legătură cu circulația bănească, noi nu suntem în măsură, n-avem toate datele, să dăm explicația scăderii de 10 miliarde. În orice caz explicația poate fi dată numai după datele preliminară în sensul că banii au intrat îndărăt la stat, o parte prin impozite, o parte prin C.E.C., o parte prin conturile întreprinderilor și o parte prin vânzările și cumpărările de mărfuri. După datele pe care le avem, reiese că în ianuarie s-a încasat un număr foarte mare de impozite. În trimestrul IV s-au încasat 4 miliarde și în ianuarie peste 1,6 miliarde. Aș ruga să se verifice dacă mai există vreun caz unde înainte de reforma bănească, organele care pregătesc reforma și statul care pregătește reforma, să lase să se reducă cu un sfert circulația bănească, știind că se pregătește reforma bănească menită să sterilizeze o parte a numerarului. În istoria reformelor bănești ale țărilor de democrație populară nu s-a întâmplat acest lucru.

La noi trebuia să se continue circulația în mod normal și ar fi fost la 55 de miliarde. Fapt este, că sunt cu 10 miliarde de mai puțin și este un caz cu totul neobișnuit.

Tov. Luca: În primul rând eu regret că raportul nu a fost prelucrat în comisia de partid, care a fost însărcinată cu conducerea acestei operații. Și poate că dacă ar fi fost prelucrat și documentat, chemați oamenii care răspund pentru anumite probleme, s-ar fi putut lămurii mai bine unele chestiuni și am fi scăpat Biroul Politic de o serie de polemici, pe care sunt nevoit să le fac.

Raportul, luat în general, socotim că este un raport care corespunde în general situației petrecute, dar are și o serie de lipsuri.

În primul rând, deși, în raport se spune că, a fost o analiză a situației economice financiare, nu se arată lipsurile noastre. În raport analiza se reduce la faptul că, în acest an circulația bănească a crescut de la 19 la 54 miliarde, la 20 decembrie, care a fost un vârf întâmplător și nu poate fi baza, pentru că normal, a scăzut la sfârșitul lui decembrie. Așa este în fiecare an. Din noiembrie până în decembrie crește, pentru că în 20 decembrie plătim și salariile înainte pentru Anul Nou și alte plăți, lichidări la sfârșitul anului și este cu atât mai mult, că n-a fost îndeplinit planul de colectări și achiziții.

Banca de Stat a lucrat pe baza unui plan de casă, aprobat de Consiliul de Miniștri, și trebuie să lucreze conform planului de casă, care prevedea și plățile și încasările. Planul de casă a fost aprobat cu discuții mari, la care Ministerul Finanțelor a protestat împotriva tendinței ca să mărim impozitul cu 2 miliarde, totuși Ministerul Finanțelor a avut sarcina

să forțeze încasările impozitelor. A fost o hotărâre. Am mobilizat și organizațiile de partid pentru încasarea impozitelor și restanțelor. Azi, putem spune că a fost o greșeală. Dar n-a fost inițiativa nici a Băncii de Stat, nici a Ministerului, ci o hotărâre.

În loc de 9, au fost încasate 11 miliarde, pe baza acestei presiuni. Presiunea urmărea ca să forțăm țaranii să aducă marfă pe piață, să înlesnim achiziția și colectările.

Dar, pe de o parte, încasările s-au mărit, iar planul de achiziții și colectări n-a fost îndeplinit. La achiziții mai ales, unde prețurile erau mult peste prețurile fixate de stat și deși s-a pus în discuție, nu s-a aprobat mărirea prețului de achiziții; de aceea a rămas pe seama Cooperăției, în condiții când prețurile erau mult mai mari decât avea dreptul de a plăti.

La mărfuri trebuie spus că s-a vândut mai puțin. A fost reținere de mărfuri; de asemenea, și planul de casă, n-a fost realizat fondul de salarii cu 1 miliard și ceva, care a rămas în buget. Toate acestea au provocat scăderea sub normal a circulației la sfârșitul lui decembrie.

Așa cum este formulat aici nu este just.

Retragerea din circulație a banilor nu se face numai pe calea impozitelor și a colectărilor, și prin schimb între oraș și sat. După acest schimb a fost micșorat, datorită nerealizării planului la colectări și achiziții, aceasta a făcut ca banii să rămână la stat.

Aici se spune (pag. 2) „...Ca urmare a faptului că pe calea prețurilor continuu mărite la produsele agricole, s-au dat țăranimii sume din ce în ce mai mari ce nu s-au mai întors la Stat decât într-o proporție insuficientă pe calea impozitelor, a taxelor și încasării creditelor”.

Cred că trebuie pus un plus, pentru că numai plusul poate să se întoarcă pe calea impozitelor și taxelor.

Dacă lăsăm așa, ar însemna că ducem o politică de gătuire completă a țăranimii, ceea ce nu este politica partidului și guvernului.

Și în primul document și în al doilea, în însuși documentul de bază, noi am amintit că lipsa în economia noastră este – și ceream îmbunătățirea – că a crescut fondul de salarii mai mult decât productivitatea muncii etc. Aici nu mai analizează lucrurile și nu pune ca lipsă, deși acum după schimb, această lipsă are o importanță mult mai mare decât înainte de schimb. De ce? Este important de aceea, că schimbul a arătat că, la sate au fost bani mult mai puțini decât noi am crezut și la oraș au fost bani mult mai mult decât ne-am așteptat. La speculanți, la funcționari superiori, la o serie de elemente liber profesioniste și meseriași, comercianți. Fapt este că la orașe a fost o sumă de bani mai mare decât am crezut, ceea ce prezintă un pericol. Nu la schimb. La schimb nu face mare lucru. Însă luând situația de 1 miliard, plata salariilor lunare, în oraș, pentru aceasta trebuie să ai suficiente măsuri agro-alimentare. Acum piețele sunt pline de elemente speculante (cu atutorizații) – deja sunt asemenea fenomene și noi nu prea le controlăm – care oferă 15 lei pentru o găină și o vinde cu 30. Deci elementele speculante nu sunt lovite. Deci problema câți bani dăm acum în oraș, sub formă de salarii, prime, are o importanță extraordinară (față de situația țăranimii). Dacă privim situația vânzării până în 15 februarie, este nesatisfăcătoare. Pericol. Țaranii vând, dar cumpără puțin. Viteza circulației mărfurilor în loc să se mărească, e staționară.

Tov. Ana: N-au cui să vândă.

Tov. Luca: Statul nu vinde. Abia 23% a îndeplinit circulația mărfurilor după planul de casă până acum.

De ce este important cum au ajuns banii la speculanți? Pe cineva au exploatat. Au exploatat muncitorii. Dar de unde au avut bani muncitorii? Din norme nejuste, din ridicarea din an în an a fondului de salarii, creșterea lui în proporție mai mare decât a productivității muncii, a creat un plus, pentru care n-am avut acoperire de marfă (și acest plus arată că o parte a intrat la chiabur și o parte la speculanții din orașe).

Acest lucru trebuie să-l arătăm ca o lipsă în economia noastră, în legătură cu planificarea fondului de salarii, cu prețul de cost. Pentru că dacă neglijăm aceasta și rămânem la mecanica circulației monetare, cu aceasta nu vom întări circulația.

Această lipsă au simțit-o și autorii acestui document când au pus ca sarcină mărirea productivității, reducerea prețului de cost, era o lipsă care a provocat că s-au dat bani mai mulți la piață și s-a mărit circulația.

Acest salariu nu a fost acoperit de mărfuri. Și atunci cum au ajuns banii la speculanți și la chiaburi?

În primul rând prin ridicarea prețului la colectări și achiziții. Permanentă luptă a Ministerului Agriculturii și a Ministerului Industriei Ușoare ș.a. care nu puteau face față colectărilor, achizițiilor, contractelor, ceea ce a făcut ca să mărim prețul. Acest lucru trebuie să existe aici, că noi am mărit permanent prețul și astfel am sprijinit această trecere, din ce în ce mai mult a banilor în mâna chiaburilor și speculanților, la bumbac, plante industriale etc. Când facem o analiză trebuie să spunem acest lucru.

Tov. Miron Constantinescu: Este pus în material.

Tov. Luca: După prețuri, sunt salariile umflate care au ajutat ca banii să ajungă la speculanți. Lipsa unei serii de mărfuri pentru țărani, ca nu numai pe calea impozitelor, să se întoarcă banii la stat, ci și pe calea mărfurilor. Dar noi am neglijat problema de a da țăranilor mărfurile necesare țăranilor și cerute de țărani și putem ridica aici problema multilateralelor lipsuri, la comerț, la planificare, n-am avut planificare sortimentală. Ministerul Industriei Ușoare fabrică scrumiere pentru că e mai ușor, iar pahare nu se găsesc.

Aceste lucruri, de neplanificare a circulației mărfurilor, neplanificarea locală a mărfurilor, completa dezinteresare față de sortimente, aceasta a contribuit serios la aceea că țăranii negăsind mărfurile de care au nevoie, au schimbat cu speculanții. Țăranii umblau după marfă și plăteau pentru chereștea preț dublu la speculanți, pentru petrol de 8-10 ori și umpleau buzunarele speculanților. Ce noi n-am adus, dar speculantul da, plătea preț de 4-5 ori mai mare, cumpăra mobile la talcioc, cumpăra covoare și schimba banii în marfă. Și mai ales în ultimele 3-4 luni. Dar și înainte. Dacă dădeai țăranului ce cerea pentru nevoile sale dădea cereale. Nu am dat, deși era pusă problema să achiziționăm cu mărfuri și să folosim presiunea impozitelor.

Aici se caută să se arate că, vina cea mai mare că au pornit zvonuri, cel mai mare bandit, este Banca R.P.R.. Dar afară de Bancă, au mai fost și alții. Ar fi fost bine să știm de unde cetățeanul din Oltenia a știut chiar și normele de schimb. Dacă la 10 ianuarie vine Petrescu și dă instrucțiuni peste capul tuturor, de reținere a mărfurilor, ce zvonuri mai trebuie?

În general, cu toate zvonurile, noi am ieșit foarte bine.

Trebuie analizate zvonurile și arătate, dar pe lângă acestea au fost și alte cauze. De exemplu, C.F.R. la Cluj, care a refuzat să primească mia veche. Reținerea la servicii (apă, electricitate), oprirea vânzărilor. Oamenii care au lucrat la materiale, dactilografe, chiar fără să știe ce. Desigur că au fost zvonuri. Dar nu cred că numai de la Banca R.P.R. au

ieșit asemenea zvonuri, deși sunt de acord că acolo sunt multe elemente dușmănoase care trebuie schimbate. Însă cum este tratată Banca aici, eu aș propune ca Vijoli să fie arestat și anchetat, pentru că felul expus aici înseamnă că a sabotat, că totul a făcut negativ, a făcut totul ca să lovească în interesele statului, iar în dosul lui Vijoli, e Ministerul Finanțelor. Ar trebui deschisă o anchetă în această privință. Dacă Banca a făcut ceva bine și a lucrat ceva pozitiv, sau numai negativ. Sau e pus un țap ispășitor. Cred că în felul acesta nu este just a pune problema și nici nu este adevărat. Totuși Banca a îndeplinit sarcinile cele mai importante în schimb. A fost ajutor, desigur nu putea să facă fără ajutor. Au fost mobilizați sute de mii de oameni, pentru că Banca n-are decât 15.000 funcționari. Elemente dușmănoase, care pot să ne lovească, sunt și în alte părți, se găsesc și la Planul de Stat, și în alte locuri, fiindcă de multe ori chiar știind că sunt bandiți, suntem nevoiți să-i folosim. Este bine că știm și trebuie controlați.

Dar nu se poate spune că Băncii trebuie dat cu piciorul și răsturnată. După părerea mea este o atitudine subiectivă, nu este obiectivă și s-a căutat oarecum să se lovească în această instituție și în special în tov. Vijoli. Cu toate slăbiciunile lui nu se poate spune că este un dușman, care a făcut totul ca să saboteze. A muncit zi și noapte și mulți alții împreună cu el. Sunt de acord că Banca trebuie curățată de elementele străine. Dar să pui totul negativ și nimic pozitiv, cred că este fals și nu este just de a proceda așa, nu așa au procedat tovarășii când ne-au ajutat ci au arătat și slăbiciunile și greșelile, dar și părțile pozitive.

În ce privește plata salariilor, sunt de acord să trimitem la Controlul de Stat și la Justiție, dar acheta va dovedi că noi am luat aceste măsuri prea târziu, că după câte știu au fost date instrucțiunile nu prin telegramă, ca să nu alarmeze, ci prin poștă.

Tov. Gheorghiu-Dej: A fost dată la 14 ianuarie.

Tov. Luca: Și a ajuns la 24 ianuarie la Constanța, de exemplu pentru că toate scrisorile trec prin cenzura Ministerului de Interne. Această cenzură întârzie corespondența; dar trebuia să nu întârzie instrucțiunile noastre. Apoi oamenii nu erau pregătiți, statele nu erau făcute. Nu este simplu să acuzăm de provocare. Poate să fie și elemente provocatoare și trebuie căutate. Trebuie văzut, dacă este vădit tendențios, atunci să-i lovim. Eu niciodată nu sunt împotriva acestui lucru. La mine se poate cerceta câți oameni am băgat în pușcărie. Însă trebuie văzut concret.

În legătură cu răspânditorii de zvonuri trebuie controlat. Acest Gheorghe Enache, care provine de la Banca de Stat, actualmente director la Ministerul Finanțelor, e pus aici parcă Ministerul de Finanțe tolerează asemenea bandiți. Este membru de partid este în nomenclatura C.C., a fost aprobat de Secretariat. Trebuie văzut, poate să fie un zvon. Nu se poate pune într-un document dacă nu e controlat. Nu cred că omul să fie așa de prost, să spună că leul va fi înlocuit cu rubla și că țara noastră va fi alipită U.R.S.S.. În buletin s-au dat multe note care n-au fost controlate și care trebuie verificate.

Se spune că Banca de Stat n-a prezentat Consiliului de Miniștri raportul. Nu s-a cerut deocamdată acest raport. Cât timp n-au venit formularele completate nu se putea da amănunțit toate rezultatele.

Că tov. Miron a luat datele dintr-o notă semnată sau nesemnată, n-are nici o importanță. Când se trimit copii nu se semnează sau poate a prezentat-o personal tov. Miron și nu e necesar să subliniezi în material „nesemnat”, dând încă un ghiont lui Vijoli. Nici banii nu sunt semnați și acum lumea spune că nu e semnat de Vijoli.

Nici chestia cu militarii nu schimbă rezultatele definitive ale schimbului, nu schimbă nimic în relațiile între oraș și sat, pentru că s-au schimbat vreo 15 milioane lei. Acești soldați n-au relații sătești cu orașul, ci relații orășenești cu satul care-i întreține. El nu e vânzător și cumpărător.

În problema celor 10 miliarde scădere de circulație, nu sunt 10 miliarde. Acest lucru se poate stabili până la leu, se poate stabili ce circulație am avut și ce bani au avut întreprinderile, ce s-a vândut și care trebuia să fie tot vărsat. Nu putea să vândă comerțul de stat și întreprinderile de stat marfa toată și banii care i-a primit în acele 2 zile să nu le dea la bancă, pentru că în fiecare seară e obligat să le depună și banii se transformă din lichizi în sold disponibil, care ori este virament de la întreprindere la alta, ori intră în circulație prin achiziții etc.

Eu nu degeaba am ridicat problema la ședința Biroului Politic cu schimbarea fondurilor bănești ale întreprinderilor, pentru că știam perfect că la întreprinderi sunt mai mulți bani decât era legal să fie. În primul rând s-au dat salariile, care n-au fost plătite, apoi avansul la colectări, la achiziții. Aceștia sunt banii statului.

Tov. Ana Pauker: Cine este de vină?

Tov. Luca: Ministerele. Pentru că ele au drept să țină bani în casă numai 24 ore, iar salariile 48 ore și dacă n-au plătit salariile, trebuia să le dea înapoi. Sau Armata, Internele, organizațiile de partid, sindicale, țin la ei nelegal fonduri importante, ca la 25 ianuarie, să găsim la întreprinderi și instituții în jurul a 9 miliarde lei și care au fost socotite nejust în circulație, pentru că nu sunt în circulație. Banii stăteau în casa de bani a ministerelor și trebuia să le verse în conturi. Noi, în mod nejustificat, datorită acestei indiscipline a instituțiilor și lipsei de control din partea Băncii, am avut permanent o circulație pe hârtie mult mai mare decât în realitate.

Așa se explică că la schimb, toată lumea a căutat să depună la bancă, pentru că erau obligați prin Hotărârea Consiliului de Miniștri, ca până în seara zilei de 27 ianuarie să verse tot ce au.

Tov. Miron Constantinescu: Între 28-31 ianuarie, nu până la 27 ianuarie, ci după reformă și nu înainte.

Tov. Luca: Până în seara zilei de 27 ianuarie. În ziua de 27 trebuia să verse, indiferent unde varsă, nu asta este problema. Și înainte și după 27, au vărsat acei care au încasat. Și cooperația și comerțul sunt obligate ca în fiecare seară, să verse toate soldurile de Bancă. Aici degeaba încercăm să mistificăm lucrurile. Întreprinderea, indiferent unde a vărsat banii, noi am socotit aceste sume nu conturi ale întreprinderilor, ci solduri de casă și în loc să shimbe 1:20, au schimbat 1:200. Aceasta înseamnă că mâine, poimâine va trebui să plătim acești bani întreprinderilor, pentru că am mâncat fondul lor de rulment.

Tov. Miron Constantinescu: Tov. Vijoli a băgat în plafonul de casă banii Sovromurilor care proveneau din vânzarea mărfurilor. Când a aflat că circulația bănească a fost 44 miliarde, a încercat să o mărească la 48, băgând banii întreprinderilor din vânzarea mărfurilor în restul de casă. Tov. Ilin, care răspunde de îndrumarea Sovromurilor a ridicat această problemă.

Tov. Luca: Cred că nu trebuie pus asta în spinarea lui Vijoli, pentru că este în Hotărâre.

Tov. Gheorghiu-Dej: El singur a recunoscut.

Tov. Luca: A fost inclus în Hotărâre, acolo scrie clar că toate vânzările în aceste zile să se schimbe cu 1:200. Plafonul de casă cine a spus că este de 4 miliarde? De ce acuzați pe degeaba pe Vijoli? Ați vrut să schimbați banii întreprinderilor 1:400.

Tov. Miron Constantinescu: Eu am spus 1:200 pentru restul de casă.

Tov. Luca: Legea spunea 1:400. Și numai la întrebarea mea s-a introdus 1:200. Aici nu era vorba de soldul casei, câteva mii de lei la care are drept pentru cheltuieli mărunte, ci era fond de rulment. Și nu Vijoli este acela care a propus că acest fond să fie schimbat 1:200 și nu e el cel care a propus ca să fie socotit ca circulație. Pentru că acest fond de fapt nu era circulație. Se poate lămurii lucrul acesta.

Tov. Miron Constantinescu: Trebuie chiar.

Tov. Luca: Când m-am prezentat la tovarășii cu chestiunea aceasta, au spus de ce vin cu fleacuri, că este vorba de câțiva lei. Dar întreprinderile aveau la ele în casă nu numai mărunțiș, ci și fond de salariu, încasări din vânzări. Chiar mi-au spus, ce poate să fie dintr-o zi de încasări. O zi de încasări este mare și nu puteam schimba cu 1:400 și a fost pus să schimbăm cu 1:200. Deci nu Vijoli a propus.

Tov. Miron Constantinescu: Dar nu i s-a spus lui Vijoli să introducă în restul de casă vânzările.

Tov. Luca: Voi ați vărsat.

Tov. Miron Constantinescu: Eu nici n-am știut de acest lucru. El a schimbat 1:200 fondul parvenit din vânzarea mărfurilor, ceea ce a păgubit Sovromurile, întreprinderile de stat și gospodăriile colective.

Tov. Luca: În Hotărâre a fost pus că toate fondurile numerare ale întreprinderilor – nu fondul casei – se schimbă la bancă cu 1:200 și au intrat și asemenea fonduri care trebuiau să fie în conturi și nu în numerar la întreprinderi. Deci vor trebui să fie schimbate 1:20.

Tov. Gheorghiu: Situația de la Sovromuri privește toate întreprinderile.

Tov. Luca: Același lucru. Și nu se poate să nu ridice.

Se spune că Vijoli a socotit așa. Dar unde am fost noi?

Tov. Miron Constantinescu: Întreprinderile trebuiau să facă soldurile de casă în seara zilei de 27 ianuarie.

Tov. Luca: Toate încasările până la 27 ianuarie n-avea drept să le țină în casă. Una este sold de casă și alta fond de rulment care circulă, care iese și intră la bancă. În fiecare zi trebuie să verse toate vânzările și n-are drept să oprească decât un sold de casă mic. Soldul de casă s-a ridicat la 4,5 miliarde. Aceasta nu este sold de casă, ci fondurile de bază și de rulment ale întreprinderilor.

Ori tovarășii habar n-au despre problemele acestea, sau mistifică.

Spun că Banca de Investiții, la fel nu știu de unde au adunat bani și au vărsat la Banca de Stat în conturi. Banca de Investiții n-are niciodată nici un ban, decât ce plătește salarii pentru funcționarii săi.

Banca de Investiții de unde primește bani?

Tov. Miron Constantinescu: De la Banca R.P.R.

Tov. Luca: Te înșeli, pentru că Banca de Investiții n-are venituri proprii. Aici spui că există tendința de a transforma sumele în numerar. Asta este o mistificare nemaipomenită, pentru că Banca de Credit și Investiții are fonduri primite din buget și la 15 ianuarie a primit din încasări normale, 15 miliarde, o parte a cheltuit și o parte este în contul său. Este absolut normal și n-are nimic cu schimbul.

Tov. Chişinevski: Cum explici creşterea?

Tov. Luca: Foarte simplu, în fiecare zi se varsă şi iese.

Tov. Miron Constantinescu: Dar 2-3 săptămâni nu s-a făcut.

Tov. Luca: Pentru că Banca de Investiţii plăteşte în ultimele zile ale anului toate investiţiile şi a plătit pentru 1951 de la 1 decembrie o grămadă de bani până la 15 ianuarie. Bugetul a vărsat banii la Banca de Investiţii.

Tov. Miron Constantinescu: A mers invers, de la Banca de Investiţii la Banca R.P.R. şi toate băncile au făcut acelaşi lucru.

Tov. Luca: Nu există decât 2 bănci şi Sovrombanc. Toate conturile Sovrom se varsă la Sovrombanc. N-are nici o importanţă la cine se găsesc aceste solduri, pentru că sunt provenite din numerar, ci din buget, din cota de beneficii şi amortisment la întreprinderi, care se varsă zilnic direct de la întreprinderi. Trebuia să fie mai mult, pentru că noi vărsăm permanent la Banca de Investiţii.

Acestea sunt încasări şi plăţi normale ale Băncii de Investiţii, pentru că n-are nici un ban numerar. Ea nu lucrează decât cu viramente. Cum zici că este tendinţa de a transforma sumele în numerar.

În ianuarie am îndeplinit planul de investiţii, doar 3%.

Tov. Miron Constantinescu: Ce are C.E.C. cu investiţiile? De ce au crescut depunerile şi conturile cu câteva miliarde în 10 zile?

Tov. Luca: La C.E.C. a crescut şi apoi descreşte. A crescut prin vărsăminte. Nu de la C.E.C. a trecut la Bancă.

Azi o serie de întreprinderi n-au plătit salariile că n-au avut bani. Gostat cere miliarde că n-are disponibil. La Construcţii nu pot să lucreze că n-au fonduri. De ce încurcăm conturile normale cu numerar şi cu circulaţia banilor? Ca să mistificăm şi să dăm lovituri acolo unde nu trebuie.

La Ministerul de Finanţe permanent se virează. Banca încasează, cetăţenii vin la bancă şi plătesc direct şi banca nu putea spune că nu primeşte. Este foarte bine când se ţine la bancă, că, creşterea disponibilului este în dauna economiei, aşa o afirmaţie din gura unui economist n-am auzit încă.

Dacă banca ar fi strigat în gura mare să vină lumea să-şi transforme numerarul în cont, atunci era just.

Iată de ce consider de foarte mare importanţă, ca alături de aceste sarcini puse organizaţiilor de partid, sarcini foarte frumoase, să fie pusă problema răspunderii acelora, care răspund de muncă, pentru că altfel, vom trage la răspundere organizaţiile de partid şi nu aceia care răspunde direct.

Tov. Miron Constantinescu: Sunt şase pagini sarcini pentru organele administrative.

Tov. Teohari Georgescu: Dar nu este destul de clar. Dacă nu merge treaba unui comandant, organizaţia de partid este de vină, şi noi trebuie să vedem, cine răspunde, comandantul sau locţiitorul politic. La fel trebuie văzut, şi într-o întreprindere, la o fermă etc. Cred că această problemă trebuie să fie pusă mai răspicat şi nu aşa tangenţial. Aceasta ca o sarcină pentru toţi conducătorii din ministere, departamente, ca să-şi cureţe aparatul într-un timp determinat. Prezidiul să ia în discuţie problema, să asculte rapoarte în legătură cu ce s-a făcut la ministerul cutare în privinţa aceasta, şi atunci vom fi scutiţi ca la asemenea acţiuni să avem astfel de abateri, care ne îngrijorează şi pe noi, şi pe prietenii noştri, care nu înţeleg existenţa unor elemente duşmănoase în aparatul de stat.

Tov. Chișinevski: În legătură cu cele 9 și 12 miliarde, la ce te-ai referit?

Tov. Teohari Georgescu: A fost o ședință a Prezidiului, unde s-a discutat problema impozitelor. S-au propus 12 miliarde și tov. Luca a spus că nu este posibil și a propus 9 miliarde.

Tov. Chișinevski: Legea bugetului prevede 12 miliarde.

Tov. Luca: Până la 31 decembrie, toată lumea știa că circulația a scăzut la 51 miliarde și nimeni nu a pus problema ca să mărim circulația. Aceasta înseamnă să cheltuiști mai mult, să arunci banii, să mărești circulația pentru lucruri nefolositoare. Am fost îndemnat tot timpul să încasăm, ca țărani să vină cu banii pe piață și am realizat 11 miliarde. Am încasat și restanțele din 1947, 2 miliarde, care ar fi fost pierdute definitiv.

Știu foarte bine tovarășii că Vijoli singur a venit, când s-a întors, și a propus să nu încasăm impozitele și datoriile, să ridicăm prețurile. A fost și era mai bine.

Tov. Luca: Depunerile erau făcute de funcționari, 50% de muncitori. Au fost sume mici. Față de alte schimbări de bani, desigur că depunătorii au fost favorizați, dar nu suficient ca să mențină încrederea oamenilor în C.E.C. Deci trebuie dusă o muncă serioasă pentru a restabili încrederea lor.

Tov. Miron Constantinescu: Atunci a fost greșeală însăși Hotărârea?

Tov. Luca: Ar fi fost mai bine dacă anumite sume s-ar fi schimbat chiar 1:20, banii nu intrau în circulație, n-am fi pierdut nimic și am fi întărit C.E.C.-ul.

Este mai bine să recunoști ulterior greșelile, decât să ții morțiș cu încăpățănare de un lucru. În Biroul Politic pot să-mi spun părerea, că poate ar fi fost mai bine dacă la C.E.C. făceam un schimb mai favorabil. Nu fac critica în sensul că nu sunt de acord cu Hotărârea pe care am semnat-o.

Acele lucruri sunt vădit greșit puse și nu poate fi acuzată nici Banca de Stat, nici C.E.C., că au mărit conturile, dimpotrivă. Banca a primit acest număr și l-a schimbat cum a fost stabilit. Iar conturile de la buget și viramente, acestea sunt normale în economie, pentru că altfel trebuia să oprim întreprinderile să nu mai producă, să nu mai vândă și să oprim viața, să nimicim tot, să micșorăm conturile, să schimbăm 1:200 și să mâncăm și mai mult din fondurile de bază, substanța întreprinderilor. Aceasta a fost o lovitură serioasă în economie, o lovitură dată întreprinderilor de a nu putea duce activitatea. Datorită acestui fapt că aceste 4 miliarde lei ale întreprinderilor au fost socotite solduri de casă, aceasta a micșorat, și la unele întreprinderi a lichidat disponibilul, iar altele nu pot să plătească salariile, și trebuie să completăm fondurile mâncate ale întreprinderilor.

Dacă am fi transformat aceste fonduri în numerar după dorința tovarășului Miron, ar fi fost o situație și mai gravă. Nu putem pune în circulație decât ceea ce este real. Că n-am reușit să provocăm o circulație mai mare, acest lucru putem să-l discutăm. Dar a fost just, că n-am aprobat preț mai mare la achiziții. Dacă am fi hotărât să nu încasăm impozitele, aceasta ar fi însemnat foc pentru zvonuri. Dimpotrivă, am hotărât să încasăm impozitele ca să împingem țărani la piață. De exemplu Canalul a colectat 600 de oi pe baza impozitelor. Dacă am fi îndeplinit planul de colectări și achiziții, n-am fi ajuns să discutăm problema cu viramente și conturi, pentru că aveam o circulație mult mai mare, nu 44 de miliarde, ci în jurul lui 55 de miliarde.

Când am discutat Planul de colectări și achiziții la Consiliul de Miniștri, tov. Miron a venit cu propunerea de a da o diferență de 18 miliarde pentru colectări și achiziții și a trebuit să aruncăm în piață un plus de 18 miliarde. A fost o dispoziție

categorică de a plăti banii pentru colectări independent de planul de casă. Banca plătea fără nici o discuție pentru colectări și achiziții. Așa avea dispoziție. Dar buba este acolo că n-am reușit să facem față colectărilor și achizițiilor și aceasta dintr-o serie de cauze. Cred că nu este timpul să analizăm această problemă aici. Ne vom mai întâlni cu aceste greutăți și le vom mai discuta.

La colectări țăranul vine și dă înainte vitele, că tot trebuie să dea și de ce să le hrănească, mai bine le dă așa și îi rămâne furajul. Cereale însă nu dă, numai la nevoie. Vinde grâul foarte greu.

Pârghiile noastre sunt la fel de mecanism care reglementează justa repartizare a venitului național, dar ele nu dau nici mai mult lapte, nici mai multe cereale, iar nevoile orașelor cresc. De aceea sunt juste sarcinile puse aici. La fel sunt juste o serie de probleme economice, organizatorice.

Eu propun ca în problemele neclare să fie ascultați oamenii și de la C.E.C. și de la Banca de Stat.

Dacă am fi dat prețuri mai mari la cereale, la carne, la colectări, am fi aruncat bani mai mulți pe piață, dar pentru banii aceștia am fi avut tot așa puține mărfuri ca acum, și la schimb am fi dat țăranilor mai mulți lei noi decât acum. Mărirea circulației bănești ar fi fost atunci. Nu trebuie mărit pur și simplu circulația. Dacă am fi avut banii în cereale, lână, produse agrare-alimentare, atunci da. Nu este pur și simplu să mărești circulația. Am fi provocat o inflație și plăteau muncitorii. Nu i-am fi putut aproviziona cu produsele cartelate, ci trebuia să recalculăm toate prețurile la achiziții. Așa mi-am dat bani puțini, intră în acțiune pârghiile impozitele, colectări, asigurarea obligatorie.

Problema cu ridicarea prețului la unele produse țărănești, cum e de exemplu cu laptele, va mai dura, pentru că este puțin. Trebuie împiedicat ca lăptarul să meargă din casă în casă. El trebuie să meargă pe piață, iar laptele să fie măsurat.

Țăranii au primit o sumă foarte mică de bani noi. Vreo 120 milioane. Iar pentru impozit în februarie și martie trebuie să dea 150 de milioane și le vom încasa. Impozitul este de 3-4-5 ori mai mare. Țăranii trebuiau să plătească impozitele de la 1 iulie, iar acum pe baza legii îi obligăm să dea avans 50%. Noi nu putem încasa acești 50% la data fixată, și cer să fie schimbate datele pentru 1 și 25 martie.

Sarcinile cred că sunt foarte importante și destul de bine întocmite.

În ce privește sarcinile pe care le pune agriculturii, ca să studieze și să dea mai multă marfă, aici trebuie în mod special cercetat și pusă problema dezvoltării sectorului socialist în agricultură. Sub aceasta înțeleg și Gostat și gospodăriile colective și T.O.Z.-uri. Fără aceasta nu se poate atunci când industria merge înainte ca vulturul, iar în agricultură rămânem în urmă. Agricultură are foarte multe posibilități și rezerve ca să-și creeze fondurile necesare pentru plan. Trebuie ajutată agricultura să-și creeze venituri proprii pentru mecanizarea ei. Rezervele noastre în agricultură nici nu le-am cercetat încă bine.

În legătură cu lupta împotriva speculanților, trebuie scoasă legea care reglementează controlul obștesc împotriva speculanților. Astfel prin controlul neorganizat țăranul o să ajungă cu tabla la gât. Trebuie neapărat pusă problema ajutorării Centrocoop-ului, care singur nu poate face față achizițiilor.

În ce privește circulația mărfurilor, trebuie pusă problema planului circulației mărfurilor, mai ales cel local de aprovizionare a regiunilor și a raioanelor.

În ce privește fondul de salariu, trebuie pus aici ca C.S.P. să nu planifice salarii largi, ci să aibă atitudine mai serioasă pentru că permanent în toate planurile de casă fondurile de salarii au trecut cu 1-2 miliarde.

În ce privește avansurile nerestituite, nu știu Ministerul de Finanțe în ce măsură poate să le urmărească. Pentru aceasta răspunde Centrocoop, Ministerul Industriei Alimentare etc. Aceste ministere, care au dat avansuri pentru contracte etc. trebuie să încaseze.

Agenții fiscali în munca lor nu primesc nici un ajutor, nici de la partid, nici de la alții. Iar cei de la colectări au ajutor și de la Sfat și de la partid, și de la împuterniciții C.C. La sistemul financiar se amestecă autoimpunerea cu impozitele. Autoimpunerea nu este treaba Ministerului de Finanțe, ci a Sfatului, și nu are nimic cu sistemul financiar. Trebuie pusă ca o sarcină locală.

Cer ca observațiile să fie introduse atât la analiză – în legătură cu fondul de salarii și celelalte – iar acolo unde pune problemele nejust în legătură cu conturile, să fie schimbat.

Tov. Gheorghiu-Dej: Sunt o serie de chestiuni ridicate în raport, mai cu seamă partea care se referă la neajunsuri, aprecieri, care trebuie limpezite.

Tov. Luca: Se poate justifica fiecare leu de unde provine. Există documente.

Tov. Gheorghiu-Dej: Nu pot exista interpretări decât într-un sens și trebuie spuse clar.

Tov. Luca: Sunt de acord că Vijoli are o serie de lipsuri, că n-a controlat numerarul de la casă, dar bandiții sunt aceia care au călcat disciplina de stat și disciplina financiară și, mai ales, întreprinderile care nu s-au supus controlului și au mărit artificial circulația, subminând în felul acesta fondurile întreprinderilor etc.

Tov. Gheorghiu-Dej: Dacă va fi necesară precizarea anumitor date care nu sunt suficient de clare, avem câțiva tovarăși care pot fi chemați să lămurească o serie de lucruri. Vom stabili noi.

Aici se ridică o serie de lucruri foarte grave. Se spune clar că s-a căutat să se forțeze ritmul încasărilor, o serie de canale unde s-a micșorat circulația, în loc să fi crescut în mod normal.

Tov. Luca: În mod normal trebuia să se micșoreze. În fiecare an în decembrie și ianuarie se micșorează și apoi crește.

Tov. Gheorghiu-Dej: Datele care au stat la dispoziție și care vor veni au servit la întocmirea acestui material. Aceste date pe care le-au avut, le-au permis o serie de aprecieri.

Tov. Luca: Dar le-au făcut greșit.

Tov. Gheorghiu-Dej: Trebuie limpezite lucrurile și spuse clar. Și să tragem concluzii practice din ele.

Se pot pune o seamă de întrebări în legătură cu reforma, dacă a fost necesară sau nu. Sunt o serie de întrebări la care trebuie să găsim un răspuns clar, fără nici un fel de menajamente, de arătat care sunt izvoarele. Pe noi ne interesează cauzele neajunsurilor, starea de lucruri care a putut să ducă într-o parte sau într-alta. În document se spune clar, ce și cum.

Tov. Luca: Trebuie văzut cum descurcăm planul de casă. Impozite s-au încasat mai mult cu 2 miliarde și am spus pe ce bază. Pe baza Hotărârii. La vânzări nu s-a făcut decât 88%.

Tov. Gheorghiu-Dej: Când s-a observat că scade volumul circulației, s-au alarmat oamenii. De unde? Cum? Se cercetează, este întrebat Vijoli și ceilalți, cum se explică și atunci vine și spune că s-a făcut o greșeală, că trebuie să cerceteze, și a venit cu alte cifre, schimbă cifrele și atunci se întreabă de unde ai scos 3,5 miliarde și a început să se încurce.

Tov. Luca: Din planul de casă se poate vedea foarte frumos. Dar nu este vina băncii.

Tov. Miron Constantinescu: Dar cine răspunde?

Tov. Gheorghiu-Dej: Aici trebuie stabilit precis și nu de aruncat așa simplu lațul pe gâtul băncii. Trebuie văzut ce a dus la această stare de lucruri. Poate că nu este Vijoli, poate că sunt și alții. De ce să nu fim obiectivi. S-a petrecut o operație așa importantă.

Tov. Luca: Nu socotesc că a fost foarte bine reușită. Dacă am fi putut găsi pentru un plus de circulație mărfuri, ar fi fost foarte bine. Dar dacă am fi făcut artificial prin mărirea prețurilor, n-am fi făcut bine, ar fi ieșit lei noi mai mulți pe piață.

Problema de bază este că dacă am fi îndeplinit planul de achiziții și colectări, am fi avut o circulație bănească mare, de peste 50 de miliarde, și ar fi fost foarte bine. Dar în aceasta Banca nu are nici o vină.

Tov. Gheorghiu-Dej: Dacă sunteți de acord, amânăm ședința pentru mâine dimineața ora 9.

20 februarie 1952 – continuarea ședinței Biroului Politic

Tov. Gheorghiu-Dej: Cine se înscrie la discuții? Cine dorește să ia cuvântul?

Tov. Teohari Georgescu: Materialul prezentat, Darea de seamă, este fără îndoială un material bogat și în linii mari oglindește fazele prin care a trecut munca pentru reforma bănească, această mare acțiune a partidului nostru.

Consider însă că materialul are și unele greșeli și lipsuri.

Nu am pus întrebarea dacă este o Dare de seamă prezentată Biroului Politic de tov. Miron sau de colectivul care a lucrat la reformă, și ar fi trebuit să fie lămurite în colectivul care a lucrat, unele probleme. Problema circulației monetare, despre care se vorbește aici, pune în fața Biroului Politic probleme necunoscute și îl pune să se frământă ca să găsească rezolvarea, în loc să meargă la izvor, să vadă ce este aici, să se documenteze. Tov. Miron a spus că avem date nesemnate de la bancă, că nu putem ști dacă acestea sunt cifrele, dar lucrul cel mai important este să știm cum este posibilă această diferență de 10 miliarde la circulație.

În al doilea rând, nu apare în Darea de seamă linia clară, răspicată, care a fost discutată de către Biroul Politic, care a fost trecută într-un material și care a servit de bază pentru pregătirea reformei bănești, unde s-a arătat că linia greșită a conducerii în problema economică și financiară, politica nejustă față de țărănime, a dus la situația care a fost. Consider că este o lipsă pentru că din analiza muncii pentru reforma bănească, din analiza făcută în ședință, noi trebuie să învățăm. Dacă a fost o linie greșită, și știm cu toții că exista părerea să mai ajutăm țăranii săraci, scăpând din vedere că și muncitorii o duc greu și poate ar fi trebuit să facem mai mult pentru ei. Și pentru a evita în viitor asemenea lipsuri, este nevoie să fie spus răspicat pentru noi toți. De asemenea sunt unele lucruri cărora, în calitatea noastră de oameni de răspundere, ar trebui să le spunem pe nume. Problema colectărilor o cunoaștem cu toții. S-au făcut ședințe, s-au făcut eforturi, pe

problema colectărilor am avut nenumărate ședințe, am discutat, însă a mers cum a mers. S-a știut că s-au rezervat multe miliarde pentru achiziții. Achizițiile nu se făceau, miliardele rămneau.

A venit problema încasării impozitelor. Tovarășii pe bună dreptate se întrebă. Ce v-a apucat să împingeți încasările? Trebuia spus că este o Hotărâre a Prezidiului în problema aceasta. Era vorba de 9 miliarde, s-a pus problema să fie 12. Că n-a fost just, este clar. Noi explicăm în felul acesta: De ce nu puteam face achizițiile? Pentru că nu puneam în funcție pârgھیile impozitelor și îi lăsam pe țărani să aibă și bani pe mărfuri. Și am intrat cu pârgھیia impozitelor. Că n-a fost just, putem să discutăm. A fost o hotărâre a noastră și acesta este un lucru cunoscut. Și prietenii noștri trebuie să știe.

Este problema circulației monetare. Pe bună dreptate tovarășii se pot mira și-și pot pune întrebarea, cum este posibil să sară disponibilul cu atâtea miliarde. Au dreptate să-și pună întrebarea. Știm că problema responsabilității și a disciplinei, la noi suferă așa de mult, încât în câteva zile au ieșit miliarde la suprafață, care s-au îngămădit la bancă. Și a făcut să salte. Au intrat și Ministerul de Interne, și Ministerul Forțelor Armate. Există deci indisciplina, o călcare a hotărârilor, a legilor noastre. Iată lucruri care e bine să fie precizate și lămurite. În material este pusă problema în așa fel, încât sectorul băncii, care a lucrat, care a avut partea de muncă cea mai mare în această operație, să iasă așa cum este pus în raport, ca un sector care de la început până la sfârșit a făcut numai ponoase. Aici este o problemă de învățătură pentru noi.

Sunt o serie de sectoare din aparatul de stat, care dau examen mai des și au posibilitatea să verifice mai repede și de mai multe ori oamenii. Cu Banca de Stat, astfel de operații mari n-am avut și fără îndoială, că au ieșit la iveală o serie de lipsuri serioase.

Însă eu consider că se poate controla, de ce a scăzut circulația, de ce a fost la bancă mai mult decât pe piață.

Este problema acțiunilor dușmănoase ale elementelor de la Bancă sau din alt sector. Tov. Luca a cerut ajutor să curățim la Bancă și era bine să facem mai demult acest lucru, n-am fi avut atâtea necazuri. Între un număr mare de oameni se găsesc și oameni cinstiți, dar și elemente care n-au ce căuta acolo. Nu putem spune că Vijoli este un element împotriva regimului nostru, dar l-am lăsat într-un sector unde el a lucrat și înainte și este legat de oamenii de acolo. Cunoaște oamenii, ei îl cunosc și îi este greu să lupte împotriva acelor pe care îi cunoaște dinainte. Dacă l-am fi dat într-un alt sector, era mult mai bine.

Desigur, acest sector a rămas în urmă.

În timpul reformei a reieșit un lucru, pe care trebuie să-l punem în fața noastră: problema răspunderii. Fiecare mînsitru să cunoască oamenii, să-i scoată afară dacă este nevoie, să nu rămână în aparatul central și în munci de răspundere. Dacă cetățeanul de pe stradă colportează zvonuri, aceasta însă nu este permis pentru funcționarii aparatului de stat. Când încep să colporteze, înseamnă că acolo există crăpături și poate să între dușmanul.

Problema pentru noi nu este de a scoate elementele vechi, compromise, dușmănoase, dar și aceea de a verifica elementele noi. La Ministerul de Interne sunt elemente noi, dar nu înseamnă că suntem scutiți să avem surprize. Îl cercetezi, îl verifici din punct de vedere politic, ca pe urmă să vezi că este băgat într-o sectă religioasă sau așa ceva. Ce fac cu un astfel de element într-un aparat unde trebuie să ai oameni întregi. Problema aparatului de stat este o problemă de mare răspundere și această acțiune mare,

acest examen pentru partidul nostru, pentru organizațiile noastre, pentru aparatul de stat trebuie să dea de gândit.

Deci din cele petrecute reiese clar că, problemei aparatului de stat trebuie să i se dea mai multă atenție.

Tov. Luca spune că Banca de Stat este condusă de el și se pune problema că totul se îndreaptă împotriva lui. Nici în felul acesta cred că nu este bine de privit. Fiecare avea anumite sectoare, sigur că nu se poate spune că nu avem o anumită răspundere. De exemplu, Miliția sau Securitatea nu lucrează bine. Dar atunci trebuie să tragem la răspundere pe cei care sunt în fruntea instituțiilor respective.

La bancă, la Planificare sau alte instituții importante este foarte mare pericol, pentru că elementele dușmănoase lucrează și dau lovituri, astfel ca să nu le poți descoperi. Așa lucrează dușmanul și au nenumărate mijloace. Nu mă refer la alt caz decât cel întâmplat în urmă cu 2 săptămâni. Cât timp n-a fost carne pe piață, noi pentru grăniceri am primit carne. De când este carne, n-am mai primit carne pentru grăniceri. Am spus să mergem la Consiliu, să stabilească prezidiul ce să facem și ce nu. Nu pot să-mi iau răspunderea ca să taie ici, colo. Și trebuie să ascultăm și un raport asupra condițiilor de viață ale oamenilor.

Tov. Luca: Armata cumpără găini cu preț ridicat. Cum poate să meargă pentru cumpărături la piață?

Tov. Bodnăraș: Popota ofițerilor se aprovizionează de la piață.

Tov. Luca: Armata concurează pe piață cu toți achizitorii.

Tov. Teohari: Din Darea de seamă reiese clar ce este de făcut, toate măsurile organizatorice, toate propunerile care merg pe linia de a întări leul, de a face să nu avem din nou buclucuri ca înainte. Eu sunt complet de acord în privința aceasta. Însă apare un lucru, la sarcini, că organizațiile de partid au sarcina cutare, la Gostat, la ferme, peste tot. Este foarte bine acest lucru, ca să mobilizăm organizațiile de partid, însă pare că lipsește răspunderea oamenilor care sunt puși să ducă o muncă. O să batem organizațiile de partid, o să le criticăm, iar cel care este pus în munca de răspundere administrativă o să meargă mai departe ca înainte. De exemplu, a ieșit Hotărârea cu fluctuația cadrelor. A fost prelucrată, a plecat jos, ca pe urmă la control să se vadă că nu se cunoaște și nu s-a prelucrat, iar un lucru bine judecat a rămas la jumătatea drumului. Poți să tragi la răspundere organizațiile de partid. Dar ce să facă ele? A fost discutată problema de trei, patru ori, s-a arătat de ce trebuie să venim cu treaba aceasta, ca pe urmă să rămână la jumătatea drumului. Aceasta arată o carență serioasă la oamenii pe care îi punem în anumite locuri. Ei încep să se molipsească de sus, de la ministere și până la întreprinderi. Deci lipsă de răspundere sus și jos. O hotărâre dată acum 3 luni de zile, nu se cunoaște încă. Când chem adjuncții la o ședință, trimit vorbă, dacă nu ar putea trimite pe consilier, pentru că ei sunt ocupați cu alte ședințe sau cu alte treburi.

Iată că problema aceasta a răspunderii trebuie să fie mai subliniată. Este trecut aici, însă trebuie subliniată serios.

Una din marile lipsuri ale noastre este lipsa de disciplină de plan și disciplină financiară, călcarea legilor într-un mod grosolan. De exemplu spunem oamenilor: să nu vă prind, că călcați (*sic!*) disciplina. Dar trebuie mers mai departe, să vedem în realitate ce fac – aplică sau nu legile, calcă disciplina sau nu o calcă. De multe ori mai închidem câte un ochi. În problema extrem de importantă a reformei bănești am căutat să inspir respect față de hotărârea guvernului, am ajuns să pedepsim grav pe aceia care calcă

hotărârea, așa cum au făcut o serie de elemente trecute aici în material, că s-au îmbătat în serviciu etc. Aceștia trebuie dați la Tribunalul Militar, să fie judecați, ca să fie un exemplu pentru ceilalți.

Când vorbim de vărsăminte din buget, viramente de la bancă la C.E.C., acestea sunt normale în circuitul economic. Dar s-au amestecat cu numerar și consecința este că s-au transformat în numerar acele fonduri care nu sunt numerar.

Tovarășul Miron vorbește din ură personală împotriva lui Vijoli și habar n-are de problemele conturilor disponibile și viramente. Dovedește-mi că Banca a adunat numerar ilegal de la cineva și să fiu trimis în judecată că am sabotat economia. Nu există și nu poate exista pentru că banca n-are asemenea relații. Banca primește numerar de la comerț, cooperație, în urma vânzării mărfurilor, de la C.E.C., din depuneri. Depunerile au crescut și aceasta în măsură foarte mică față de atmosfera care era. Și asta nu reprezintă nimic. Aceste 800 milioane au fost anihilate prin schimb.

C.E.C.-ul nu se poate întreține numai din operațiunile sale de depuneri și consemnațiuni. De aceea s-a hotărât, ca să ușurăm munca băncii, ca, conturile organizațiilor de masă să treacă la C.E.C. și așa au trecut. Banca a vărsat la C.E.C. și nu invers. C.E.C. primește și plătește procente. Statul plătește la C.E.C. dobândă. Noi nu putem obliga cetățenii să aducă banii la C.E.C. și numai din depuneri C.E.C. nu va putea trăi.

Deocamdată, cum am făcut schimbul banilor de la C.E.C., am omorât fructificarea, pentru că va trece un timp serios până ce lumea va recăpăta încrederea în C.E.C. Noi am garantat prin lege, orice devalorizare a drepturilor depuse prin C.E.C.

Tov. Miron Constantinescu: Noi n-am făcut o devalorizare, ci ridicarea conținutului de aur. Numai țările capitaliste devalorizează moneda. Noi am sterilizat sumele care se găseau la speculanți și la chiaburi.

Tov. Luca: Cetățenii însă au pierdut, pentru că dacă ar fi cheltuit banii și nu i-ar fi ținut la C.E.C., avea mai multe mărfuri. Deci pentru ei înseamnă devalorizarea banilor lor. Au primit înapoi o valoare mai mică, pentru că noi am sterilizat banii în interesul obștesc. De aceea lumea nu vrea să depună la C.E.C. O să mai dureze până ce întărești încrederea depunătorilor și vor reveni. Deocamdată C.E.C.-ul este lovit. Depunerile sunt extrem de slabe, în schimb există tendința de a ridica tot ce este la C.E.C.

Tov. Ana Pauker: Dacă avea banii la el, îi avea de prisos. Gogu Rădulescu aici și este martor. Am discutat aici și tov. Gogu a spus, că tovarășii nu erau de acord cu aceasta.

Tov. Gheorghiu-Dej: Ei nu erau pe linia ridicării prețurilor. A ridica prețurile înseamnă a arunca o piatră care face valuri și care se împrășteie tot mai departe.

Tov. Luca: Tot timpul eram îndemnați să forțăm impozitele și eu socotesc că încasarea impozitelor a ajutat la realizarea rezervelor, ridicarea prețurilor era bună numai dacă noi am fi putut cumpăra mai multă marfă.

Tov. Chivu Stoica: Aseară am ridicat problema măririi încasărilor în preajma reformei bănești. Cu toate lămuririle care s-au dat de tov. Luca, totuși cred că a fost o scăpare. N-au fost bine ținute în mână instituțiile bancare și C.E.C. Se știa că în timpul acela toți vor fugi și vor căuta să arunce banii ca să nu piardă, ceea ce au făcut și o serie de întreprinderi ale noastre. În zilele de 25-26-27 ianuarie, întreprinderile noastre au refuzat să ia bani de la bancă pentru plăți și au dat din fondul de rulment. De exemplu, la Hunedoara, care avea de făcut plăți, a trimis scrisoare băncii locale de acolo, ca să sisteze plățile. Sigur că au simțit, însă am impresia că tot aparatul bancar n-a fost destul de perseverent și vigilent. În chestia salariilor sunt întreprinderi care în 24 sau 25 ianuarie au

refuzat să ridice salariile pentru muncitori. Și unii muncitori au refuzat să primească salariile. În special în Regiunea Stalin, întreprinderile n-au plătit salariile, și au fost forțați de noi să plătească muncitorilor. Directorii au motivat că sunt zvonuri că de ce să dăm muncitorilor și pe urmă să piardă. În afară de faptul că ordinul dat a venit târziu, când plățile trebuiau să fie terminate în 22 ianuarie. Aceasta dovedește că într-o măsură există indisciplină în aparatul de stat și atestă faptul că face fiecare cum crede. Dar nici banca nu a căutat să imprime disciplina financiară. Eu sunt de părere că nu trebuiau schimbați toți banii.

Au fost oameni care au schimbat sume mari și au luat mărfuri din magazine chiar în prima și a doua zi, când s-a simțit lipsa de bani. N-a fost just să li se schimbe toți banii. Și acum se mai comentează printre muncitori, că de ce li s-au dat bani ca să facă speculă. În afară de ceea ce comentează de către muncitori, cred că principal n-a fost just că am schimbat toate sumele. În general salariații n-au avut sume mari, nici țăranii săraci, nici colhoznicii, ci chiaburii, speculanții și un număr de oameni din aparatul de stat, care au salarii mari și au strâns rezerve. Dacă se limita era mai bine.

La ceea ce a spus tov. Teohari despre indisciplina de stat, vreau să accentuez că este nevoie ca organele noastre guvernamentale să fie mai aspre cu aceia care dau dovadă de indisciplină. Trebuie să dăm chiar câteva exemple de sancționare foarte severă.

Tov. Luca Să fie controlat de câte ori au luat măsuri ministerele pentru călcarea disciplinei financiare, la sesizările Băncii de Stat.

Tov. Chivu: Chiar noi am primit sesizări de la Bancă, este just. Sunt membri de partid care au făcut abateri. Eu nu-i apăr, spun că trebuie să tăiem odată această îngăduință, să le luăm posibilitatea de a ascunde indisciplina în dosul calității de membru de partid, și imposibilitatea de a-i înlocui. Prin faptul că este om cu trecut îi îngăduim să facă o abatere, îl luăm de ureche și-l trimitem înapoi, ca pe urmă să facă o greșală și mai mare. Să fim aspri, severi, în toate sectoarele. Este încă această rămășiță din trecut, că suntem cam îngăduitori față de lipsuri. Criticăm, lămurim, însă nu se ia nici o sancțiune împotriva lor. Nu vorbesc numai de noi, ci de toate instituțiile.

Legile și dispozițiunile nu se cunosc, se iau hotărâri și dacă controlez, nici miniștrii adjuncți nu le cunosc. Am dat ordin să le citească și să le urmărească și din când în când le controlez. Ei spun că n-au putut, că au fost ocupați și dacă mergem mai jos, vedem că hotărârile au ajuns la întreprinderi, dar nici nu sunt rupte banderolele, le bagă într-un sertar, și directorii habar n-au de hotărârile guvernului. Nu se preocupă, nu se interesează, și va trebui dată o directivă foarte severă, ca aceia care calcă legile să-i predăm Justiției, indiferent dacă e membru de partid sau nu.

În toate circularele și hotărârile spunem că organizațiile de partid trebuie să facă cutare și-i cerem să răspundă. Dimpotrivă, trebuie spus că directorul uzinei sau întreprinderii va face cutare, va colabora cu partidul și sindicatul, iar partidul să-l sprijine și să-l controleze, dar nicidecum secretarul de partid să aplice hotărârile organelor superioare. Trebuie să facem aici o cotitură, pentru că este o metodă greșită, pentru că în practică, unde un director nu-și face datoria, îl ia pe secretarul de partid la răspundere. Cum a fost la Hunedoara: la un șantier, au fost o serie de lipsuri, s-a făcut o anchetă și în referat se arată lipsurile directorului, dar răspunzător este secretarul de partid că nu a condus bine șantierul. Acest lucru trebuie schimbat. Eu sunt de acord cu materialul, cu analiza, cred că este o analiză destul de adâncă.

Sunt de acord cu tov. Teohari, ca să se arate și cauzele pentru care Banca și C.E.C. – așa cum spune aici – n-au respectat dispozițiunile, dar trebuie arătat concret cine este vinovat acolo, cauza pentru care banca s-a abătut.

Consider că sarcinile date ministerelor și instituțiilor sunt detaliate, cu termene și obligațiile care le revin.

Cred că ar trebui să cuprindă și o propunere ca pe diverse probleme să se facă din când în când o analiză la Secretariat asupra rezultatelor obținute, altfel rămâne suspendat. Organizațiile de partid vor face muncă, însă este necesar ca odată pe lună sau din timp, să se facă o Dare de seamă asupra realizărilor.

Tov. Apostol: Darea de seamă prezentată arată valoarea politică a acestei măsuri luate de partid și de guvern pentru realizarea reformei bănești. Se arată munca destul de serioasă care a fost dusă și în timpul pregătirilor, și după ce s-a aprobat hotărârea și trebuia să fie aplicată. Se arată că partidul a trecut printr-un serios examen și a dat exemplu că știe să facă față sarcinilor oricât de grele care ar fi puse de conducerea partidului în fața sa, deci în fața clasei muncitoare.

În același timp arată deficiențele care au existat pe linia aparatului de stat. Și din concluzia trasă de tov. Teohari, reiese că pe linia aparatului de stat, se produc lucruri care dau serios de gândit. Problema disciplinei financiare și a disciplinei de stat se tratează de mult, însă nu a fost simțită de conducătorii economici pe linia aparatului de stat de sus până jos. Este adevărat că toate lipsurile sunt îndreptate spre organizațiile de partid pe de o parte, și pe de altă parte spre organizațiile sindicale, iar oamenii conducători în economie nu simt răspunderea corespunzătoare, nu știu să mobilizeze, pentru a aplica hotărârile guvernului și partidului și propriile lor hotărâri. Cred că trebuie chemați miniștrii ca să vedem cum s-au pus în practică anumite hotărâri.

Mie-mi face impresia că există o birocrație așa de puternică și unii miniștri așa s-au birocrațizat, că nu cunosc realitățile de pe teren și nici oamenii cu care lucrează.

Nu se dă o bătălie serioasă, ca să se specializeze în problemele economice, să-și ridice propria calificare. Cred că specialiștii pe care-i avem și sus și la întreprinderi, îi fac să nu rezolve la timp lucrările, să nu fie operativi, să slăbească vigilența de clasă, să nu pătrundă importanța disciplinei de stat și disciplinei financiare. Dacă miliardele au apărut de la întreprinderile noastre, dovedește că aveau bani pe care i-au ținut, deși există o lege că poate să țină numai un anumit sold. De ce au ținut banii la ei? De ce nu s-au luat măsuri la timp? A întoarce tot focul împotriva acestor specialiști, împotriva funcționarilor vechi care au mai rămas, este bine, fără îndoială, dar eu am citit că tov. Stalin critică foarte sever pe comuniștii care au devenit birocrați și trebuie să știm cum să lucrăm cu specialiștii, să-i controlăm și să știm ce să cerem de la ei. Să-i punem la treabă și să dea ceea ce dorim noi și nu ceea ce vor ei și frații lor.

Noi, în timpul schimbului, am avut foarte multe întrebări puse de muncitori. Am avut o ședință chiar în ziua când a apărut hotărârea cu tot activul sindical, și după ce am terminat, am făcut discuții cu ei, eu am spus că e foarte bună treaba, dar pentru ce au știut dușmanii dinainte? Că erau oameni care știau că pentru 1000 de lei vechi se vor da 10 lei noi. Acest lucru trebuie să ne dea foarte mult de gândit. Este imposibil să nu fi transpirat de la elementele care au lucrat cu tovarășii noștri și ar trebui verificați toți oamenii care au lucrat la elaborarea măsurilor. Există elemente dușmănoase chiar și printre vârfuri.

Acum să vorbesc despre sarcinile stabilite aici. Sunt de acord cu observațiile tov. Teohari, că deficiențele arătate în această expunere, se reflectă puțin în sarcinile stabilite

aici, modul în care trebuie mobilizați conducătorii economici, pentru a lichida cu deficiențele grave în activitatea lor. Începe cu sarcini pentru organizațiile de partid, în loc să înceapă cu sarcinile organelor economice, iar la sfârșit să se arate ce trebuie să facă organizațiile de partid și cele sindicale ca să determine organizațiile economice să aplice legile și hotărârile partidului și guvernului.

De exemplu, la pagina 25, se spune că organizațiile de partid din transporturi vor trebui să lupte pentru o cât mai justă folosire a materialului rulant. Este bine, dar apoi se spune că trebuie să se ocupe de lichidarea încrucișărilor care este o treabă pe care trebuie s-o facă Ministerul Transporturilor. O organizație de partid nu poate să știe, care sunt transporturile în întreaga țară pentru a împiedica încrucișările în transport.

Apoi se mai spune că organizațiile de partid să se ocupe de ridicarea cadrelor din instituții pentru aparatul de stat și întreprinderi. Aceste sarcini trebuie puse Ministerului Învățământului și întreprinderilor, pentru că nu se ocupă nici directorii de întreprindere și nu respectă măcar sarcinile de plan pentru formarea de cadre noi. Inițiativele muncitorilor de a pregăti cadre la locul de muncă, nu sunt luate în mână de către unitățile economice, de către ministere.

Pentru sindicate se pun numai 2 sarcini și sunt foarte importante, printre care una, că problema normelor ar fi numai o problemă a sindicatelor. Ar trebui arătat că sindicatele în strânsă colaborare cu ministerele sus și întreprinderile jos trebuie să lupte împotriva normelor învechite.

Apoi unde vorbim de deficiențele care s-au produs în legătură cu realizarea planului. Anul acesta s-au făcut toate pregătirile pentru ca realizarea planului să nu fie împiedicată așa cum s-a întâmplat anul trecut, când planul s-a dat la început de an, și în fiecare trimestru planul era schimbat. Anul acesta s-a îndreptat. Dar nu s-au îndreptat încă măsurile ce trebuie luate ca să se asigure o producție ritmică. Cum se subliniază aici, la începutul lunii tot mai există situația care a fost anul trecut, că muncitorii stau, n-au de lucru și în ultimele 2 săptămâni încep să vină materii prime și se lucrează 12-16 ore pe zi, iar orele suplimentare se măresc. Nu se asigură aprovizionarea întreprinderilor cu materiale și materii prime la timp.

Tov. Chivu Stoica: Vinovați suntem noi, pentru că venim cu planul la 28 decembrie în loc să venim în octombrie.

Tov. Miron Constantinescu: Planul s-a dat în noiembrie și la 24 decembrie a fost aprobat.

Tov. Apostol: Cred că este bine să se pună sarcini și pentru comitetul de tehnică, în special direcției pentru descoperiri și invenții, ca să rezolve problemele de raționalizare, pentru că ele dau posibilitatea să se creeze rezerve și să se facă economii de miliarde de lei. Numai în ultimul semestru s-au făcut diferite economii de peste 7 miliarde lei. Comitetul funcționează foarte prost, are elemente care n-au nimic cu tehnica, care n-au autoritate față de ministere să controleze, să mobilizeze organele pe care prin lege sunt obligate să le creeze. Sunt la ministere sute de mii de dosare care stau și nu se rezolvă. Sunt muncitori care pentru a-și face schițe, pentru anumite invenții, cer concursul unor străini, când din buzunar, ca să li se facă schițe. Sunt oameni care au invenții care se aplică de mult în practică și dau rezultate bune și oamenii nu sunt recompensați așa cum prevede legea. Tov. Gerendi este un băiat bun, dar n-are cu cine să lucreze.

O altă problemă foarte importantă care trebuie tratată la sarcini, este problema evidenței, a statisticii. Cu toate hotărârile care au fost luate ca să se pună ordine în ce privește evidența, în majoritatea întreprinderilor acest lucru nu există. Tovarășii aceia de 4 ori au raportat că nu există evidență și nu cunoaștem realitatea și nu putem lua măsurile cele mai bune. Și tocmai acest lucru lipsește aici.

Tov. Miron Constantinescu: Este justă propunerea și trebuie completată.

Tov. Apostol: Trebuie să se pregătească anumite materiale, de exemplu în legătură cu desființarea în 2 etape a cartelelor. E bine să participe acolo și oameni de la C.G.M.

În ceea ce privește măsurile care trebuie luate pentru respectarea cheltuirii fondului de salarii, se pune ca sarcină să se cerceteze orice nerespectare. Aici au un rol și sindicatele în descoperirea faptului, dacă se respectă fondurile de salarii sau nu. În anul 1951 am avut foarte serioase lipsuri, că sindicatele au mers pe linia ridicării salariilor nominale și am văzut la urmă, că această politică nejustă din partea sindicatelor a dus la slăbirea puterii de cumpărare. Noi eram considerați ca patroni. Adeseori am fost în conflict cu ministerele, că noi am fost patroni, iar ministerele au apărut ca apărători ai intereselor muncitorilor. Noi am tras concluziile din critica care reiese din hotărârea partidului și guvernului în privința salariilor, organizarea muncii, productivitatea muncii și începem să facem o cotitură. La ședința Comitetului Central al C.G.M. va fi un punct special cu problema salarizării, legată de hotărârea partidului și guvernului cu reforma bănească și reducerea de prețuri, și va trebui să o dezbatem nu numai sus, ci până jos, ca fiecare muncitor să știe pentru ce muncește, ce primește. Noi avem un sistem de acord cu zecimi de bani foarte complicat și muncitorul nu știe, care este norma lui, și cât câștigă.

Tov. Moghioroș: Cred că raportul prezentat de către tov. Miron este un raport bun, care ridică o serie de probleme de mare importanță pentru mersul nostru înainte. Partea pozitivă, felul cum partidul s-a achitat de sarcini, este scoasă în evidență în Darea de seamă și nimeni nu poate să pună la îndoială justetea și necesitatea acestei acțiuni. Este clar ca lumina zilei că a fost necesară și trebuia să fie înfăptuită.

Eu însă trebuie să spun deschis că am câteva nedumeriri în două probleme mari: nici raportul nu documentează suficient, dar nici explicațiile date de tov. Luca și tov. Teohari pe mine nu pot să mă satisfacă. Anume: unde sunt cele aproape 10 miliarde lei, cum s-au topit și unde s-au topit. Explicația dată de tov. Luca și tov. Teohari că aceasta se datorează faptului că nu există ordine în mănuierea banului, că C.G.M. a avut atât, sau altă organizație de masă atât, este pur și simplu neserioasă. De ce n-a luat tov. Luca măsurile necesare pentru a preveni această situație? Hotărârea, principiile ei, au fost cunoscute cu mult înainte de tovarășii Teohari, Bodnăraș. Ce i-a împiedicat pe tovarășii respectivi și pe tov. Luca să ia imediat măsuri? Linia de bază a fost dată și a fost valabilă pentru toți. De ce nu s-a aplicat?

Tov. Teohari: Babenco a spus că de ce n-am făcut o mică aluzie.

Tov. Moghioroș: Pe Babenco cine îl conduce?

Tov. Luca: Dacă ar fi vărsat banii, circulația ar fi fost și mai mică.

Tov. Moghioroș: Pun întrebarea: Cine a dat datele că aveam în circulație 54 miliarde? Și unde au dispărut cele 10 miliarde în câteva zile? Asta este o problemă foarte serioasă la care tov. Luca trebuie să răspundă, în baza cărei hotărâri și în ce scop s-a redus circulația înainte de reformă.

Tov. Luca: La 20 decembrie au fost 54 miliarde și la 31 decembrie 51 miliarde. Dar de la 1 ianuarie noi n-am avut planul de casă și este știut de ce. Pentru că n-am avut muncă și salarii și planul trebuie dat încă în decembrie și atunci în ianuarie n-a controlat nimeni circulația.

Tov. Miron Constantinescu: De ce?

Tov. Luca: Pentru că nu s-a putut, n-am avut plan. Eu te întreb pe d-ta: de ce n-ai propus în 31 decembrie, când ai văzut că circulația a scăzut de la 54 la 51 miliarde, că trebuie luate măsuri ca circulația să fie ridicată în ianuarie, la 56 miliarde.

Tov. Miron Constantinescu: S-a stabilit să se lase să meargă normal.

Tov. Luca: Și a mers normal. Am vândut mărfuri de 7 miliarde în 5 zile. Iată o să găsim precis fiecare leu.

Tov. Miron Constantinescu: A fost dispoziție de a frâna vânzările. Ministerul Comerțului și Cooperăția au discutat dacă să aplice sau nu.

Tov. Luca: Asta n-are nimic cu banca.

Tov. Moghioroș: Eu spun ce cred. Eu cred și cer ca aceste 10 miliarde lipsă din circulația monetară trebuie justificate și insist să fie justificate. Unde sunt? Zece miliarde nu este (*sic!*) un ac de gămălie care se pierde.

În raport se spune că în zilele schimbului s-au preschimbat 37 miliarde și ridic a doua problemă legată cu aceste cifre: unde a rămas diferența în mediul rural, care este volumul a ceea ce a circulat și a fost deținut de țărănime? Cine și de ce s-a căutat a se ascunde că în mediul rural au fost mai puțini bani decât în orașe? E vădit că în timpul totalizărilor sumelor preschimbate după înfăptuirea reformei bănești, s-a căutat a micșora în mod artificial și tendențios volumul banilor care au circulat în mediul rural. Nu există orașe de exemplu în jurul cărora să nu fie câteva comune și în loc ca acestea să fie trecute în mediu țărănesc, au trecut la orașe. Noi am sesizat acest lucru și eu personal am intervenit că nu e bine să fie trecute la orașe (Otopeni, Jilava), totuși le-au trecut la orașe. Chiar și un șir de centre raionale țărănești au fost incluse în listele de schimb a orașelor.

În ajunul reformei în ciuda hotărârii s-au vândut din plin mărfuri industriale la sate și cumpărate îndeosebi de chiaburi.

Tov. Bodnăraș: Administrativ cum contează acele localități?

Tov. Moghioroș: Ca sate.

Tov. Ana Pauker: Cine a făcut treaba aceasta?

Tov. Moghioroș: Cei care au lucrat la totalizare. Însărcinatul de partid a fost acolo și când am aflat, am dat directive pe linie de partid ca să nu treacă la orașe.

După toate datele, documentele ce le avem și a sondajelor din câteva regiuni în cursul schimbului, mai ales a 3-a zi (Teleorman, Dolj de ex.) este precis că suma care a fost în circulație este mai mare în mediu țărănesc decât în orașe.

Organele fiscale au primit instrucțiuni de la Iacob să intensifice încasările pentru impozite inclusiv restanțele mai vechi.

Tov. Luca: Liuba a făcut aceasta.

Tov. Moghioroș: Nu corespunde adevărului. Tov. Liuba a fost împotriva și a sesizat C.C. că se fac executări silite și a și luat măsuri de a opri această acțiune. De altfel această situație a fost și în Bihor și în Dolj.

Tov. Luca: Asemenea circulare Ministerul de Finanțe n-a dat. Banca nu putea să dea.

Tov. Moghioroș: A dat precis și nu altcineva decât Ministerul de Finanțe.

Mai este încă ceva. Organele fiscale și acum practică o metodă: de exemplu la centrele de recepție a cârni sunt și organele fiscale și încasează impozitele de la țărani rămânând astfel mari mase de țărani care nu plătesc impozite și pun pe deasupra piedici la achiziții. Organele fiscale nu merg din casă în casă la țărani, pentru a încasa impozitele. Și țăranul vine cu frică.

Este o tendință la unele organe ale Ministerului de Finanțe de a denatura datele schimbului.

Tov. Gheorghiu-Dej: În ce sens?

Tov. Moghioroș: La totalizare.

Tov. Gheorghiu-Dej: Dar de ce? Ce urmăresc? Luau mai mult la oraș decât la sat?

Tov. Moghioroș: Cred așa.

Tov. Gheorghiu-Dej: Explică despre cele 10 miliarde?

Tov. Moghioroș: N-am întrebă de ce fac acest lucru, dar scopul este evident.

Tov. Gheorghiu-Dej: Ar trebui să vezi ce urmăresc. Este extrem de interesant. Ar fi un singur motiv: dacă ar fi putut lua la oraș mai mult decât scrie în Hotărâre.

Sau dacă admitem că s-a făcut cu tendința de a arăta că la oraș au fost mai mulți bani ca la sat. Avem posibilitatea să controlăm.

Tov. Luca: Banca în această privință a stat permanent sub controlul partidului și nu avea o sută de mii de oameni ca să-i împartă.

Tov. Gheorghiu-Dej: Îmi amintesc un amănunt. Când s-a discutat chestiunea cartelelor a fost o întreagă discuție care sunt regiunile și localitățile cu caracter urban și rural. Între acțiunea aceea și schimbul, nu este distanță mare.

Tov. Luca: Dacă au fost socotiți urban, e probabil, acolo o parte din populație se ocupă cu agricultura și sunt agricultori. În felul acesta relațiile se schimbă foarte serios.

Tov. Gheorghiu-Dej: La centralizarea datelor. Se putea face o mistificare jos, dar important este dacă sus la centralizare s-a făcut în felul acesta.

Tov. Luca: Trebuie văzut cum a fost trecut.

Tov. Moghioroș: În această ordine de idei vreau să arăt de exemplu că la Galați, avem 2400 gospodării care se ocupă cu agricultura în oraș, la Brăila 1600. Nu există aproape oraș unde să nu trăiască un număr mare de oameni al căror ocupație este agricultura – țărani cu locuințe în oraș.

Deci pentru mine determinarea volumului de bani care a fost la țăranime, este foarte important, cifrele date de Ministerul Finanțelor nu sunt juste.

Tov. Teohari Georgescu: Dar noi am cerut pe centre. Practic ce putem face?

Tov. Ana Pauker: Să ne lămurim dacă buba a fost la țară. Principal.

Tov. Luca: Putem stabili cu aproximație, câți țărani, câte gospodării țărănești există în mediul urban și de aici se schimbă serios relațiile. Atunci populația țărănească a primit mai mulți bani și speculantul orașănesc mai puțin.

Tov. Moghioroș: Caracteristic este că țăranii orașănești au preschimbat o sumă mult mai mare.

Centralizarea în foarte multe locuri a trecut țăranimea la orașe. De exemplu muncitorii care au proprietate țărănească, cu toate indicațiile date ca țăranii care lucrează la fabrică și au, „pașaport” țărănesc să schimbe la sat, cu toate acestea foarte mulți au schimbat la uzine, la schele, în Prahova de exemplu și aceștia sunt trecuți în oraș.

Tov. Luca: Foarte interesante observații. Lămuresc o serie de lucruri.

Tov. Moghioroș: A treia problemă în legătură cu contribuția băncii, noi o cunoaștem numai din acțiune. Eu personal nu o cunoașteam în cursul pregătirii. Într-o serie de regiuni, un număr destul de important, atât conducerea băncii și mai ales unde sunt elemente noi, s-au comportat bine, în frunte cu șeful lor. Și fără discuție că au avut o serie de sarcini pe care le-au îndeplinit. Eu cred că nu trebuie micșorat. Ce este al lor, e al lor.

Dar trebuie să spun, nu știu cărui fapt se datoresc instrucțiunile greșite, sau unde începe neglijența și unde dușmănia. Aceasta trebuie stabilit și poate fi stabilit.

Am să dau câteva date. Încă înainte, în decembrie și începutul lui ianuarie, nu întâmplător s-a vânturat foarte insistent zvonul despre reformă.

Tov. Ana Pauker: A început în septembrie odată, pe urmă s-a liniștit și apoi iară. Venea în valuri.

Tov. Moghioroș: Dar în perioada în care spuneam, a fost o intensitate mult mai mare.

Tov. Luca: Era și chestia cu tipărirea miilor noi. A fost o posibilitate ca unele elemente de la Bancă să tragă anumite concluzii.

Tov. Moghioroș: Încă în octombrie, la Arad, au ajuns zvonuri la muncitorii de la Teba, prin funcționarii care aveau relații la bancă.

Tov. Luca: Au știut și vreo 200 de tipografi care au tipărit miile noi. Însă era un schimb cu aceeași valoare, se schimbau miile Tudor Vladimirescu cu miile Bălcescu.

Tov. Moghioroș: Eu cred că toate aceste fapte care au fost sesizate în octombrie, noiembrie, decembrie, că zvonurile vin de la funcționarii băncii și funcționarii întreprinderilor care au avut relații cu salariații Băncii, sunt juste și aceasta este calea de unde au pornit.

Tov. Luca: Aceasta nu acum am descoperit. Am spus tot timpul că există. Dar în material se transformă toate, parcă sunt numai sabotori.

Tov. Moghioroș: Eu am sesizat pe tov. Luca, încă în 26 ianuarie, că s-a dat o notă telefonică verbală pe toată țara prin linia telefonică deschisă și am primit originalul de la Direcția Băncii. Ce transmitea Vijoli și câțiva inspectori la 26 ianuarie: „Fondul și materialele se vor aranja în această seară. Măine dimineață, 27 ianuarie, ora 7, se va face instructaj cu toți responsabilii punctelor de schimb, cu casierii care știu să manipuleze numerarul”. Este clar.

Pe linie de partid nu a știut nimeni de acest lucru, dar ei transmiteau prin telefon. Partidul a pus în 2 zile în ordine de bătaie forțele sale.

Eu cred și recomand, că ar fi bine de studiat, ca să fim lămurii, toate circularele care au fost trimise de Bancă în această perioadă, și atunci în chestiunea, unde s-au făcut greșeli de deconspirare, aceasta ne va ajuta extrem de mult. Am această convingere.

Tov. Luca: N-am nimic împotrivă.

Tov. Moghioroș: Ce a fost și ceea ce este pentru mine suspect, e că am avut directivele date de Banca de Stat, de Ministerul de Finanțe, că la punctele de schimb vor fi funcționarii Băncii. Aceștia trebuiau convocați. Dar noaptea când s-a făcut apelul, tovarășul care răspundea, ne-a spus că un număr foarte mare dintre acești funcționari nu s-au prezentat. Încă în cursul nopții organizațiile de partid mobilizau pe activiști de partid, sindicali, femei, îi scoteau din pat pentru ca să completeze efectivul Băncii. Planul înainte stabilit cu secretarii de partid, cu directorii, stabilirea oamenilor la punctele de schimb, în această noapte a fost răsturnat din cauza neprezentării unor funcționari ai Băncii de Stat. La Vâlcea, de exemplu au lipsit 22 funcționari. Au mai lipsit și în

Regiunile Gorj, Severin etc. Trebuia în ultimul moment să facem serioase schimbări în planul de acțiune.

Ce s-a întâmplat a doua zi. Un număr însemnat – și tovarășul Miron a sesizat aceasta – de centre n-au putut funcționa o zi întreagă, pentru că n-au avut bani. În ziua de 29 ianuarie în Rodna n-au primit nici bani nici imprimare toată ziua. Au fost cazuri și în Botoșani, Galați, Sibiu. După ce au ajuns banii și imprimările, atunci n-au fost destui bani mărunți.

După ce au venit banii, n-au fost borderouri. Au trebuit să desfacă lăzile și să numere banii. În Regiunea Buzău, 5 centre n-au funcționat câteva ore, la fel în Timișoara, Vâlcea, ceea ce este caracteristic este în Regiunea Teleorman la Zimnicea, unde directorul Băncii n-a avut bani mărunți, dar când partidul i-a făcut un control, a descoperit că a avut bani mărunți.

Eu cred că Banca de Stat până acum a fost socotită în mod practic ca un stat în stat.

Tov. Luca: Și acum și mai mult se întărește aceasta. Banca se izolează și mai mult de Ministerul de Finanțe.

Tov. Moghioroș: Nu din acest punct de vedere. Banca era un fel de mimoză.

Dacă la administrațiile financiare se puteau constata unele schimbări, la Bancă prea puțin, vechiturile, elemente vădit dușmănoase au rămas în funcțiuni de răspundere.

Tov. Luca: Just, sunt de acord. La vârfuri nu s-a făcut nimic.

Tov. Moghioroș: Au fost lăsați sub unicul motiv că sunt tehnicieni și chiar dacă sunt dușmani, să-i lăsăm în pace și au fost lăsați fără supraveghere și control din partea conducerii Ministerului.

Tov. Luca: De atâtea ori am cerut schimbarea lui Vijoli de acolo, și încă înainte de schimb. El nu este în stare să se schimbe și acoperă pe dușmani pentru că a crescut cu ei împreună și are încredere oarbă în ei. De aceea am cerut schimbarea lui. Pe noi ne frământă acest lucru. Am făcut și o comisie de partid, am băgat și cadrele ca să ajute. N-am mers. Și acum este instituită o comisie peste capul Băncii din partea Ministerului Finanțelor, de a controla toate cadrele și a-i scoate. Vijoli aici nu participă.

Tov. Vijoli: Vijoli nu ne este prieten. Eu spun și susțin ceea ce am spus. Eu pornesc de acolo, că în timpul verificărilor la Banca de Stat, cu ce putere, cu ce hotărâre a luat el apărarea unei serii de bandiți și ținea unul la altul. Pe acei pe care partidul i-a scos, îi găsești repartizați la regiuni.

Tov. Luca: Am un dosar pregătit despre fiecare om și pot să spun ce am găsit acolo. Lucrurile sunt în curs de rezolvare.

Tov. Moghioroș: Tov. Miron just a apreciat rolul partidului, partidul a făcut o muncă mare, însă lipsurile noastre sunt desigur mai multe, decât cele sesizate în raport. N-a fost numai cazul de la Deva, unde secretarul raional a fost destituit, noi am avut și alte cazuri, este drept, puține manifestări, 750 de cazuri pe țară, unde membrii de partid au luat poziție împotriva reformei bănești. Eu nu-mi fac iluzii, că sunt numai atâtea. Cifra asta reprezintă ceea ce știm noi, adică aceștia au fost descoperiți.

Tov. Luca: A fost o verificare a cadrelor.

Tov. Moghioroș: Au fost 500 de membri de partid, care în timpul acțiunii nu s-au achitat de datorie. Dintre ei, 245 au fost excluși din partid de către organizațiile lor de bază, unde cazul a fost pus imediat în discuție, considerat ca dezertare de la post și organizația de partid a luat hotărâre de excludere. În mare majoritate sunt țărani. 80 membri de partid au fost sancționați.

Până acum s-au identificat 160 de membri de partid, cu funcții de răspundere în aparatul de stat, vinovați pentru neplata salariilor la timp. Cazurile lor au fost cercetate de colegi. Ei provin din Bancă și din întreprinderi.

Ce s-a întâmplat la întreprinderi după datele noastre? Este foarte interesant. Ministerul de Finanțe nu a înștiințat toate ministerele și instituțiile că salariile trebuie plătite între 17-22 ianuarie. Banca de Stat a anunțat directorii întreprinderilor să ridice salariile cu întârziere. Iar unii directori, casieri, contabili, neștiind la timp că salariile trebuie plătite, alții târăgănuu zile întregi să ridice banii. Eu socotesc că în această chestiune întreprinderile n-au primit ordin categoric decât după ce timpul e înaintat. Pe linie de partid au fost sancționați membrii de partid, au fost scoși 53 din partid. Pe linia întreprinderilor și a Băncii trebuie luate măsuri. Aceasta a fost o greșeală foarte serioasă.

Tov. Miron Constantinescu: Banca n-a încunoștiințat ministerele că se vor da banii înainte.

Tov. Luca: Banca de stat a trimis instrucțiuni băncilor.

Tov. Miron Constantinescu: Și ministerelor nu. Confirmă Vijoli.

Tov. Moghioroș: Eu insist să se pună la sarcini unde se pune problema aceasta, pedepsirea acelor vinovați, și nu cumva să mușamalizăm această chestiune. Au fost loviți aproape 50.000 de muncitori care n-au putut să folosească salariul lor. Dacă nu luăm poziție, partidul va fi vinovat în fața maselor. Noi spunem că cutare (*sic!*) și cutare este vinovat, dar a fost vreunul pedepsit. Și, cred, că partidul pe nedrept, poate fi acuzat din cauza sabotajelor de la Bancă.

Tov. Miron Constantinescu. Tov. Gheorghiu personal a dat dispozițiuni și a luat măsuri.

Tov. Moghioroș: În acțiune, o sută cincizeci de mii de membri de partid au lucrat cu abnegație și s-au evidențiat în mod deosebit în muncă, câteva zile fără hrană, mergând câte 40 de km pe jos, cu lăzi pe spate. Aceștia au fost propuși de către comitetele regionale pentru promovare în munci de răspundere.

Tov. Ana Pauker: Eventual și decorare.

Tov. Moghioroș: Ceea ce trebuie apreciat, este că organizațiile de partid au urmărit cum lucrează activiștii, pe cei care și-au îndeplinit și care nu și-au îndeplinit datoria. Este un pas spre întărirea activității lor.

La sarcini nu sunt tocmai de acord cu tovarășii Teohari, Chivu și Apostol, în ceea ce privește sarcinile unui secretar sau ale unei organizații de partid în întreprindere. Eu sunt de acord să fie subliniat că directorul este conducătorul unic, care răspunde pe linie administrativă, dar partidul răspunde pentru gospodărirea bună sau rea. Partidul nu poate fi scutit de această răspundere și nu trebuie ca răspunderea organizațiilor de partid să fie micșorată.

Tov. Teohari Georgescu: Eu am spus că este foarte bine că este pus, dar nu se vorbește de răspunderea conducătorului administrativ.

Tov. Moghioroș: Cred că nu se poate despărți răspunderea nici a unuia, nici a altuia. Politicește pentru gospodărire, pentru aplicarea hotărârilor partidului și guvernului în diferitele domenii în primul rând răspunde partidul. Dacă există un sabotor. Partidul poate să spună că el nu răspunde? De exemplu la „Steagul Roșu”, pentru starea de lucru de acolo nu poartă el răspunderea? Acolo secretarul de partid acoperea toate manifestările membrilor de partid, atitudinea lor, nemulțumirile față de conducerea proastă, în loc să studieze și să ia măsuri, el le cocolea. Când se ridică un stahanovist, imediat inginerul-

șef îl lua și-l punea la muncă administrativă. Zicea că-l avansează. La conferința de partid, membrii de partid au ridicat problema că i-au spus secretarului și n-a luat măsuri. Era prieten cu directorul. La „Tohan”, toți membrii de partid au fost scoși de inginerul-șef, fost legionar, și în locul lor în secția aceea s-au băgat toți legionarii. Iar directorul a fost foarte mirat că n-a știut nimic. Și este un director bun.

Răspunderile trebuie bine precizate, atât pe linia politică, cât și pe linia administrativă.

Trebuie luate măsuri cu mână tare, fie că e vorba de membri de partid sau nemembri de partid. Împotriva membrilor de partid care creează indisciplină în primul rând și trebuie dusă o muncă de educație în spirit partinic, atunci nu vom mai fi puși în situația să nu știm să descoperim unde este nepricepere și unde începe acțiunea dușmănoasă.

Tov. Bodnăraș: Darea de seamă asupra pregătirii și înfăptuirii reformei bănești, eu o consider ca unul din documentele foarte serioase, care s-au prezentat Biroului Politic până acum spre analiză. Este unul din documentele care privește o operație dintre cele mai grele, de care este legat prestigiul partidului și care a cerut multă pricepere și capacitate politică și organizatorică.

Sunt de acord cu concluziile din partea întâia, a Dării de seamă, unde se spune că, în cadrul reformei bănești s-a dovedit capacitatea organizatorică a aparatului de stat și a partidului, cu toate greșelile și lipsurile semnalate.

Totuși, în partea unde se semnalează Biroului Politic un fenomen foarte grav, și anume dispariția de pe piață și revenirea la bănci a unui volum de 10 miliarde lei, în intervalul imediat premergător actului de reformă, părerea mea este că aici documentul nu este suficient de complet. De exemplu se spune în introducerea acestei părți, care analizează și semnalează această gravă lipsă: „Banca R.P.R. nu a prezentat încă Consiliului de Miniștri raportul asupra rezultatelor schimbului”. Parcă se pune întrebarea: dar de ce n-a prezentat raportul? Și ce a împiedicat-o? Se poate presupune că la Bancă sunt elemente dușmănoase – și sunt sigur că sunt în această fostă cetate a capitaliștilor și moșierilor români, care n-a fost dată așa ușor din mână – asemenea elemente care vor să ne încurce.

Fără îndoială însă că această descreștere se poate controla și se poate stabili cu precizie căror cauze se datorează micșorarea circulației fiduciare de la 54 la 44 miliarde.

Sunt de acord cu propunerea tov. Moghioroș, să se facă această analiză complet, să se stabilească precis care sunt fenomenele care au determinat această modificare a circulației bănești. Sunt ele de ordin penal, a fost o mână organizată care a împiedicat ca reforma să-și atingă în toată deplinătatea efectul, atunci să se ia măsuri fără nici o milă. Pentru că 10 miliarde – ca toată concluzia pe care raportul o face, că obiectivul principal a fost atins – totuși 10 miliarde lei nu sunt un lucru neînsemnat. Faptul în sine, că a putut – în condiții în care deținem puterea politică, având aparatul de stat, Banca, Ministerul de Finanțe, Planul de Stat, în mâna noastră, ajutați și de un grup de specialiști sovietici – sub ochii noștri să aibă loc un asemenea fenomen, pe care raportul îl califică un fapt neobișnuit, este grav. Cred că acest fenomen trebuie bine lămurit printr-o analiză, cu care cred că Biroul Politic să însărcineze o comisie de partid, care să analizeze și să stabilească precis cauzele care au stat la baza acestui fenomen. La fel se impune, cred, cercetarea și a fenomenului de care vorbește raportul, acea majorare a depunerilor la C.E.C. spre fructificare cu 2,6 miliarde mai mare decât a fost declarată anterior. În

ultimele zile s-a produs și aici o creștere și tov. Luca a dat explicații cu privire la 800 milioane lei.

La fel, cred, că trebuie cercetat și al treilea moment: modificarea conturilor Băncii de Investiții la Banca de Stat. Aceste lucruri socotesc că trebuiesc neapărat lămurite, cu atât mai multe, cu cât în raport se spune: „Este curios faptul, că Banca de Stat, care este veriga principală în sistemul bancar, nu a semnalat acest fapt și nu a luat măsuri pentru frânarea acestor tendințe”. Și aici parcă te întrebi: această reformă bănească a stat numai pe spinarea Băncii de Stat, a putut ca să-și facă de cap, n-a avut stăpân, control, n-a avut sarcini concrete când și ce situații să prezinte, cum să raporteze? Eu îmi închipui, că o asemenea operație presupune existența unui organ care permanent să urmărească indicatoarele de control. Ce indică? Ce variațiuni sunt în circulația fiduciară, ce depuneri la bănci, zvonuri etc.? Nu apare acest lucru în raport. Dacă ne lăsăm în nădejdea Băncii, poate să uite. Aceste lucruri cer lămuriri și trebuie stabilite, unde era rea credință sau acțiune dușmănoasă.

Eu cred că aceste lămuriri sunt necesare, pentru că de multe ori apar știri reverificate, de exemplu „Scânteia” a semnalat că anumite elemente – 2 ofițeri din Regiunea Mureș au refuzat să schimbe. Îi căutam de 6 săptămâni și nu-i găsim.

Tov. Luca: Din aparatul C.C. toți s-au năpustiti asupra cooperativei și au golit-o.

Tov. Apostol: Și, după ce s-a discutat hotărârea aici la Consiliul de Miniștri, la cooperativa Consiliului de Miniștri, era plin.

Tov. Bodnăraș: În ce privește sarcinile, eu sunt de acord cu ele adaug că realizarea lor nu poate fi ruptă de îndatoririle partidului, de a veghea și a lua măsurile, care să nu ne mai ducă în situația de a ne găsi în fața unei noi reforme bănești și tocmai acum vin abia greutățile. Sarcinile date organizațiilor de partid – așa spune și organelor de partid – comitete, organe conducătoare, este bine să figureze în darea de seamă – însă socotesc și sunt de acord cu tov. Teohari și Chivu că este nevoie să subliniem și responsabilitatea personală a fiecăruia, indiferent dacă e membru de partid sau nemembru de partid a fiecărui șef încărcat cu o răspundere concretă, responsabil față de disciplina de stat, față de planul de stat, față de dispozițiunile și hotărârile guvernului.

Este adevărat că hotărârile guvernului nu se cunosc nici de miniștrii adjuncți și aceasta este un fenomen general. Dacă te duci jos în regiune, întâlnești președinți ai sfaturilor, care nu cunosc hotărârile guvernului. Just este că sunt și foarte multe hotărâri. Va trebui pusă aici ordine, pentru că este o masă de hotărâri.

Ceea ce cred că trebuie foarte mult accentuat, este controlul de jos spre a împiedica birocratizarea și neexecutarea hotărârilor. Volumul 11 din operele tovarășului Stalin, care vorbește tocmai de acest control, spune așa:

„Birocratul-comunist este tipul cel mai periculos de birocrat. De ce? Pentru că el își maschează birocratismul prin titlul de membru de partid. Astfel de birocrați comuniști avem, din păcate, destui ... Pentru aceasta există numai o singură cale: organizarea controlului de jos, organizarea criticii de către masele de milioane ale clasei muncitoare, a birocratismului din instituțiile noastre, a lipsurilor lor, a greșelilor lor”.

Și asta este valabil într-o anumită măsură pentru mai toți și pentru mine.

Tov. Chișinevski: Poate mie o să-mi fie greu să ating unele probleme dezbătute în ședința noastră, îndeosebi în legătură cu cifre, verificate sau neverificate, datorită faptului că nu sunt specialist. Dar întrucât și aparatul de propagandă a trebuit să se ocupe cu o serie de probleme – și financiare pentru a favoriza acțiunea reformei – și în general a

participat la rezolvarea unor probleme în munca partidului în domeniul economico-financiar, ne-au devenit într-o anumită măsură cunoscute unele chestiuni în acest domeniu. Voi căuta să ating acele probleme pe care le consider că trebuie să stea în centrul atenției partidului, a conducerii partidului nostru.

În primul rând despre documentul prezentat de tov. Miron. Cred că documentul trebuie să fie considerat ca un document bun.

Întâi pentru că el se bazează pe Hotărârea guvernului și a C.C. cu privire la reforma bănească și reducerile de prețuri;

În al doilea rând pe munca depusă anterior reformei și în timpul reformei și analizează o serie de momente importante.

În al treilea rând, pe rezultatele imediat obținute prin înfăptuirea reformei și în al patrulea rând, pe cercetarea succeselor obținute, a plusurilor și minusurilor care au avut loc.

Deci, printr-o analiză pe care conducerea partidului nostru o face azi pe baza acestui document și a cunoașterii problemelor legate de întreaga acțiune, cred că-l putem aprecia ca un document bun, depinde bineînțeles de hotărârea pe care o vom lua, de activitatea noastră mai departe în vederea însănătoșirii sistemului financiar, în vederea dezvoltării mai departe a forței economice a statului nostru, ca succesul reformei să fie deplin.

Trebuie de asemeni, constatat, că îndată după ce tovarășul Stalin a dat sfatul pentru efectuarea reformei bănești, și a considerat că n-ar fi just să lansăm un împrumut de stat, care iarăși va fi pe spinarea clasei muncitoare, conducerea partidului nostru, partidul a pornit la pregătirea acestui mare și extrem de important act de partid și de stat, pentru a ieși din situația în care era înainte de reformă.

Simultan cu aceasta, tovarășul Stalin a dat sfatul său conducerii partidului, activului, să învățăm să ne descurcăm în problemele de gospodărie, economice și financiare, să ne pricepem în întocmirea și deslușirea unor date statistice, a cifrelor „Svotchi” cum a spus. Și vedem cât de adânc, salvator, este pentru partidul nostru, sfatul tovarășului Stalin, în măsura în care vom primi și însuși cu sfințenie acest sfat și vom învăța cu toții să-l realizăm cu fermitate.

Nu pot fi rezolvate problemele economice și financiare prin controverse, că unul cunoaște mai mult și altul mai puțin. Prin aceasta nu vom câștiga; numai atunci partidul va obține succese când vom însuși cunoașterea problemelor. A conduce Statul – a spus tovarășul Stalin – este extrem de complicat, este cea mai serioasă artă. El a formulat această idee pentru partidul nostru și partidul nostru a căpătat într-adevăr un sfat părintesc, din inimă al marelui nostru conducător. Și dacă vorbim de document, de rezultatele reformei, trebuie în primul rând să accentuăm – și aceasta este faptul decisiv – că partidul a ieșit întărit din acțiunea dusă timp de 6 luni sau aproape 6 luni și este suficient de arătat că interesul pentru problemele economice și financiare a crescut, că preocuparea de problemele economico-financiare – n-aș putea spune că a încetat – dar aproape a încetat să mai fie o preocupare numai a acelor cu răspundere directă în sectorul economico-financiar. Este suficient să aruncăm o privire retrospectivă și să privim azi partidul și putem constata că în această privință, fața partidului, fața organizatorilor, a propagandiștilor, a presei noastre, a radioului, este foarte serios schimbată. Aceste probleme sunt în centrul muncii de partid și al muncii organizațiilor de masă. S-a învățat fără îndoială foarte mult în cele 6 luni de pregătire a reformei și în timpul reformei și după reformă.

Sigur, sunt probleme extrem de grele, complicate și în nenumărate probleme mai băjbâim și, trebuie să spunem cu mare regret, aproape cu durere că de fiecare dată sunt frământări pentru a putea rezolva mai mult sau mai puțin bine, în interesul statului, una sau alta din probleme.

Presa noastră tratează azi mai serios, nu superficial probleme economice. Aș putea da un exemplu, tratarea problemei colectărilor cu carne. La articolul redacțional apărut în această privință, în „Scânteia”, s-a lucrat câteva zile.

Prin urmare consider că partidul a ieșit întărit, a crescut interesul pentru problemele economice, a început preocuparea tuturor pentru aceste probleme. Asta însă este un început. Cunoașterea problemelor, priceperea de a ne descurca, este o obligație, o datorie a noastră a tuturor. Problema fundamentală de stat este o sarcină zilnică a fiecărui comunist și în primul rând al conducătorului comunist.

Fără îndoială că reforma a dovedit justetea hotărârii care s-a luat pe baza sfatului tovarășului Stalin, a dovedit necesitatea organizării orânduirii prețurilor, a salariilor, combaterea și condamnarea greșelilor făcute de noi în problema creditelor, scutirilor de impozit, a impozitului agricol jos.

A existat lipsă de fermitate în politica colectărilor, faptul că salariul real scădea și aveam fenomene de creștere aproape anarhică a salariului nominal, simultan cu creșterea costului vieții, trebuie să spunem aceasta fără teamă că unul sau altul se supără – cu asta noi nu ne facem nici un serviciu, dacă aceste probleme nu le vom dezbate ca să le pricepem mai bine. Trebuie să spun că în această privință este de mirat că tov. Luca s-a supărat când a fost atinsă Banca.

Tov. Luca: Nu sunt mic-burghez ca să mă supăr. Cer critică justă.

Tov. Chișinevski: Mi-a făcut această impresie. Apărarea Băncii în timpul expunerii putea să lase această impresie. Mai justificată e mirarea de ce să fie apărată conducerea Băncii. Chiar și așa o problemă că Banca n-a dat încă raport Consiliului de Miniștri, care nu trebuia cerut, ci este datoria ci să raporteze guvernului.

Degeaba am căuta apărarea Băncii, ea a ieșit în bună măsură compromisă din acțiunea pentru reformă și din reformă. Tov. Luca a fost cu noi la consfătuirea cu tovarășii și ei au spus că aparatul băncii nu a fost pregătit, nu au controlat conturile de casă, Vijoli judeca, că este greu de calculat conturile. Tovarășii au spus, pe drept cuvânt, cum este greu de calculat 2 conturi, pe un funcționar două conturi, și problema e rezolvată.

Tov. Luca: Și au spus și părțile pozitive și asupra lui Vijoli, și asupra Băncii. Am fost și eu prezent.

Tov. Chișinevski: Nu cred că trebuie angajați pe alți tovarăși în această chestiune. Nu e bine a face mereu întreruperi. Dacă voi fi greșit, să fiu lămurit. Regulile statutare îmi dau dreptul să-mi spun părerea, chiar și în probleme financiare.

Importantă este problema – și asta trebuie să ne preocupe – cum s-a putut să se facă atâtea greșeli pe linia Băncii: deconspirări, instrucțiuni greșite, necunoașterea unor probleme, dezinformări! Aceasta provoacă cel puțin o mirare.

Eu am cunoscut aceste probleme, lucrând cu tovarășii pentru o serie de redactări și acum sunt încă un recrut în această problemă, dar am învățat să îndrăgesc problemele acestea.

În conturi erau o serie de socoteli nelegale. Volumul în circulație era scăzut. Când a fost întrebat Vijoli a doua zi, s-au mai găsit 3,5 miliarde, și la tov. Luca ar fi trebuit să

provoacă o mirare și mai mare. Pe noi trebuie să ne preocupe cum s-a lucrat, cum s-a întâmplat, care este cauza că au zburat aceste 10 miliarde în aer, sau cum s-au întors în Bancă. Este destul de grav, pentru că trebuiau să fie în circulație. Puteau să fie în Bancă, dacă era marfă. Mă refer la colectări.

Și noi aici facem pe miloșii și apărăm pe săracul de Vijoli, că a lucrat căzând pe brânci. Dar n-am auzit nici un cuvânt de la tov. Luca, că organizațiile de partid, organizatorii, propagandiștii, conducătorii sindicali, comitetele centrale ale Uniunilor, femeile, au muncit zi și noapte și au căzut pe brânci. Consider că este o greșeală politică. Un om care face greșeli, chiar dacă a făcut și lucruri bune, cândva, să nu fim miloși cu el pentru simplul fapt că a lucrat și el, dar trebuie spus că a lucrat foarte prost. La instrucțiuni i s-a cerut lui Vijoli să semneze, că, corespund celor stabilite.

Tov. Luca: Adică nu eu am instruit pe Vijoli, ci voi.

Tov. Chișinevski: Noi n-am avut nici un amestec, trebuia să fii sigur, pentru a le putea da drumul la ziar. D-ta erai obligat, pentru că ești secretar de partid și ministrul de Finanțe.

Tov. Luca: Dar ai subminat autoritatea mea, că Vijoli s-a prezentat la voi și nu la mine.

Tov. Chișinevski: Nu s-a prezentat decât atunci când era vorba de redactări. În comisie n-am fost. M-am ocupat de problemă când veneau alții – nu Vijoli – să spună că nu sunt în stare să obțină hârtie. Tov. Luca nu s-a ocupat, deși nu era obligat.

Tov. Luca: N-a venit la mine nimeni și nu m-a chemat la ședințe. Am fost ocolit, parcă aș fi fost împotriva reformei.

Tov. Chișinevski: De ce trag la chestiuni personale. Pe noi ne preocupă chestiuni principale.

Tov. Luca: În fața tovarășului Miron l-am criticat de ce mă ocolește.

Tov. Chișinevski: Trebuia să fie cineva comandant și dumneata singur l-ai propus pe tov. Miron. De ce dai atunci mereu în el?

Tov. Luca: El trebuia să introducă în practică. Nu putea fiecare să dea instrucțiuni. Dar răspunde întreg colectivul care a lucrat.

Tov. Chișinevski: Documentul prezentat de tov. Miron, repet, îl consider un document bun și odată aprobat de partid, deschide noi perspective în domeniul economico-financiar.

O altă problemă trebuie să ne preocupe: să nu apărăm probleme greșite. Dacă sunt exagerări, să le spunem, dar să nu acoperim greșelile, greșelile sunt greșeli. Altfel nu vom putea obține o cotitură. Trebuie aprofundat că în trimestrul patru s-au încasat aproape 4 miliarde impozit agricol. De ce? Suntem în drept să întrebăm?

Tov. Teohari Georgescu: Era o hotărâre.

Tov. Chișinevski: Asta este altceva, te referi la decretul despre impozite. Decretul cu impozitul a ieșit prin martie. În iunie-iulie au venit instrucțiunile. Dar în ajunul reformei a fost un sfat clar în această privință și tovarășul Luca îl știe.

Tov. Luca: Eu nu știu de acest sfat.

Tov. Teohari Georgescu: Nici eu nu știu de așa ceva.

Tov. Miron Constantinescu: Tovarășii pot să spună.

Tov. Chișinevski: Sfatul de la tovarăși a fost să nu încasăm impozitele. S-au absorbit miliarde în ciuda sfatului, în dauna intereselor statului, asta se știe și e straniu că se neagă aceasta.

Tov. Luca: Nu mie mi-a dat sfatul acesta. Dar am auzit în ajunul plecării lor.

Tov. Teohari: Nu am auzit chestia aceasta în februarie.

Tov. Luca: Eu personal asemenea sfat n-am primit niciodată.

Tov. Chișinevski: Este o logică a lucrurilor că în timp de reformă nu trebuiau încasate așa de masiv impozitele.

Tov. Luca: Și mai spui de mine, că deși am primit sfatul să nu încasez impozitele, am încasat cu 2 miliarde mai mult. Nu trebuie menajat nimeni. Dacă am greșit, sunt de acord.

Tov. Chișinevski: Se observă la unii tovarăși că se caută dovezi, că satul a avut mai puțini bani decât orașul. Listele, necentralizările, faptul că au fost pe listă și militarii, de aici cineva ar vrea să ne ducă la o concluzie greșită cu privire la reformă, la conținutul reformei. Și alte cauze trebuie să fie căutate. Faptul în sine ar însemna aducerea de daune reformei.

Apoi problema plății salariilor. De ce s-au plătit salariile, după termenul stabilit? Trebuie cercetat până la capăt. Conducerea partidului și a statului trebuie să știe cine este de vină. Este de vină un sistem, unii oameni sau conducerea ministerului și Băncii? Este de vină Banca? Conducerea partidului trebuie să știe. Documentul lămurește această problemă. Dacă sunt alte păreri, să fie argumentat, dovedit. Poți să cercetezi mai departe și să descoperi și alte lucruri, dar faptul rămâne fapt. S-au dat bani pentru salarii dinainte, ca muncitorii să se poată aproviziona, și totuși au fost nenumărate cazuri de plată a salariilor în zilele de 23-24 ianuarie.

Noi eram obligați să urmărim atent scăderea rapidă a circulației, eram obligați să urmărim și să prevenim simptomele neobișnuite. Să nu căutăm explicații pozitive. Facem o greșală. Explicația este arătată în document, poate să fie altele în plus, dar să nu se caută explicații pozitive, ceea ce este vădit negativ, când izbesc lucruri și manifestări negative.

Cum se explică că atunci, când conducerea partidului și guvernului a luat o hotărâre în interesul clasei muncitoare și a fixat ca între 17 și 22 să se plătească salariile, cum se întâmplă că în 23 și 24, ba și în 25, 26 și chiar 29 au fost cazuri, că s-au dat salarii. Tov. Luca spune că plicurile au ajuns târziu. Eu sunt de acord că în unele locuri au ajuns târziu, dar în București nu putea să ajungă târziu, nici la Ploiești, sau la orașul Stalin.

Prin urmare, înseamnă că a lucrat aici o mână dușmănoasă ca să compromită Hotărârea făcută în interesul clasei muncitoare, să provoace în clasa muncitoare unele nemulțumiri.

Tov. Luca: Eu am spus chiar că trebuie dat Securității, Controlului de Stat și judecat. Este fără îndoială sabotaj.

Tov. Gheorghiu-Dej: Trebuie sancționat. Nu putem să ne jucăm cu o dispoziție.

Tov. Luca: Oriunde s-a făcut sabotaj, aceste elemente criminale să fie pedepsite, iar unde au fost lipsuri, să fie pedepsiți pe linie administrativă.

Tov. Chișinevski: Cred că documentul cuprinde tot ceea ce trebuie să intereseze azi conducerea partidului și guvernului nostru. El cuprinde cu claritate sarcinile care stau în fața partidului. Analiza este făcută serios. Documentul va ajuta partidul nostru în munca sa mai departe și va trebui să tragem fiecare din noi concluzii. În această privință fiecare conducător central, regional, raional, organe de partid, organe de stat, economice, politice, toți, trebuie să tragem concluzia, să știm fiecare pe cine avem în jurul nostru. Pe

activiștii buni să-i ajutăm, pe cei care nu lucrează cum trebuie să-i scuturăm, să scoatem din muncă elementele suspecte, și să punem alții care aplică hotărârile și muncesc cinstit și cu sârguință.

În al doilea rând, să ne ajutăm reciproc, să nu ne lăsăm trași, pentru că poate fi pericol ca în munca operativă să cădem prizonieri ai unuia sau altuia din aparat, care încearcă să ne inducă în eroare cu date statistice, scrise frumos, dar neștiințifice, inexacte. Vai de noi, dacă ne șifonăm și ne supărăm pe cei din colectiv care fac observații cu toată sinceritatea ca să contribuie cu cât pot la rezolvarea unor mari probleme de stat.

O altă problemă care izvorește din această acțiune în cele 6 luni și din analiza rezultatului, este obligația noastră de a face ca întregul nostru partid, mișcarea noastră sindicală, tot ce avem mai bun și care într-un timp record au făcut o mobilizare imensă de forțe politice, de a face ca toate problemele ce se ridică, să le trateze de pe tribuna de stat și nu îngust. Trebuie părăsită ideea greșită a unor tovarăși, că n-ai voie să te atingi, să critici sectoarele, pentru care le-a însărcinat conducerea partidului.

Și o altă chestiune este problema aparatului nostru de stat, problema cinstei, a capacității, a pregătirii sale teoretice, marxist-leniniste, a cunoașterii problemelor economico-financiare, ca probleme centrale, de asemenea, întărirea rolului de conducător al organizațiilor de partid și în problemele economice.

Este interesant cum azi în marea Uniune Sovietică, de unde noi învățăm zi de zi și trebuie să învățăm să aplicăm în mod creator experiența sovietică, se pune ca o sarcină fundamentală ca toți lucrătorii din economie să-și ridice pregătirea economică. În legătură cu aceasta, „Pravda” de ieri spune:

„Organizațiile de partid locale sunt chemate să pătrundă adânc în munca întreprinderilor, să caute să obțină prin toate mijloacele să îmbunătățească activitatea lor. Este necesar de a înfăptui cu consecvență metoda conducerii bolșevice a organelor economice, care constă în aceea de a ajuta în mod sistematic acelor organizații, de a le întări sistematic și de a conduce gospodărește, nu în afara acestor organe, ci prin ele.

Sarcina cea mai importantă a organizațiilor de partid este de a asigura ca toți muncitorii noștri în domeniul economic să-și însușească cu perseverență teoria marxist-leninistă, să-și ridice neobosit nivelul lor ideologic-politic. Trebuie de asemeni acordată o mare atenție formării cunoștințelor economice a cadrelor din economie, trebuie să ne îngrijim ca ele să-și lărgască în permanență orizontul în domeniul științei, economiei și tehnicii.

Funcționarul sovietic în domeniul economic este chemat să stea la paza intereselor statului, care pentru oamenii sovietici sunt mai presus de orice. Educarea cadrelor economice în spiritul respectării stricte a disciplinei de stat, în spiritul criticii și autocriticii, a exigenței bolșevice în muncă și a netoleranței față de lipsuri, este sarcina cea mai arzătoare a tuturor organizațiilor de partid”.

Suntem datori să învățăm din punerea stalinistă a acestei probleme. Să spunem deschis că nu am lucrat cu toții în această privință. Cu 6 luni înainte, recunosc deschis, nu m-a preocupat de exemplu creșterea fondului de salarii. Dar scutiri de impozite la sate, da. Dar în timpul acesta am învățat ceva, că nu trebuie să stau de vorbă în chestia fondului de salarii, a statelor cel puțin un an, ci de creșterea producției, a colectărilor, a încasării sigure a impozitelor, de creștere a salariului real.

Tov. Luca: De ce ai trimis la mine diferite propuneri și le-a susținut?

Tov. Chișinevski: Nu este exact. Eu am trimis nu pentru aprobare, ci pentru verificare. E o deosebire fundamentală. Am trimis și la Comisia de Planificare, să vadă diferite materiale cu caracter financiar care preocupă rezervele de muncă și sectoarele culturale.

Nu vreau să spun că până acum am făcut ceva în privința aceasta, foarte puțin, dar voi depune toate eforturile.

Dacă așa stau lucrurile, cred, în concluzie, că, cu privire la primirea sau neprimirea Dării de seamă, dacă să o primim așa cum este sau să amânăm pentru a face modificări – părerea mea este să primim acest document. Completările cauzelor, deficiențelor pot continua pentru o mai temeinică cunoaștere, pentru a lua măsuri și mai serioase, în aplicarea sarcinilor fixate în Hotărârea cu privire la reforma bănească și reducerea de prețuri.

Susțin ideile din Darea de seamă și cu privire la impozite, la politica de colectări. Ele vor asigura ca piața să aibe mai multe mărfuri.

Cred că documentul foarte just precizează necesitatea de a mobiliza toate forțele pentru o serioasă mărire a producției de mărfuri, pentru o reducere a prețului de cost.

De aceea propun ca documentul să fie primit de conducerea partidului nostru.

Tov. Ana Pauker: Mă iertați că pomesc – cam de la Moș Adam – cu puțină istorie. De când am observat noi, de când ni s-au aruncat în ochi anumite fenomene nesănătoase în economia și circulația noastră financiară, de când am început să vorbim în gura mare, să fim neliniștiți, a trecut mai bine de un an și jumătate asta a fost în a doua jumătate a anului 1950, vedeam că este ceva nesănătos, fără să fim în stare să spunem că aici este buba. Și ne-am învățat cu cunoștințele noastre economice și cu simțul politic în jurul bubei, fără să știm să punem degetul pe ea. Au fost chiar unii care au venit cu propuneri. De exemplu tov. Luca a arătat că ar fi cazul să facem o reformă, de asemenea să vedem ce este cu chiaburii. A fost o neliniște, fără să știm să găsim soluția.

Și atunci noi ne-am pus problema că trebuie să mergem la acela care ne învață în permanență și la care ne ducem după sfaturi când nu știm să ne descurcăm.

La începutul lui februarie 1951, când am fost la Moscova, am vrut să punem chestiunea aceasta. Erau atunci probleme care și ele aveau importanța lor, cu colhozurile, T.O.Z.-uri, o serie de lucruri. Atunci s-a propus să punem și chestiunea aceasta, dar nu am pus-o. Și cred că putem să regretăm, pentru că am întârziat treaba, că putem să o facem în august-septembrie și puteam prinde recolta. N-am avut date la noi și de aceea am întârziat.

Deci o chestiune care am văzut de mult că nu merge în economia noastră.

Când s-a pus chestiunea în fața tovarășului Stalin, el a pus degetul pe rană și a spus: se trage de la țărani, e vorba de politică față de țărănime. Și asta este o boală de care și alții suferă, și ne-a atras atenția că de aici trebuie să vină și soluția.

Noi, după aceea, am început să ne gândim. Da, am greșit cu impozitele, am greșit în atitudinea noastră față de chiaburi și țărani mijlocași care devin chiaburi. O parte i-am desființat, iar mijlocașii care au devenit chiaburi, până în ziua de azi, nu i-am considerat chiaburi – adică nu i-am recondiționat.

De aici trebuie văzută toată socoteala, chestia cu schimbul între oraș și sat, toată atitudinea față de țărănime. Cu venirea tovarășilor aici, pe baza instrucțiunilor date de partidul bolșevic, de tovarășul Stalin, a fost clar ce este de făcut.

Eu cred că până ce am ajuns, azi după reformă la o serie de concluzii, cred că aici este momentul să începem să vedem anumite atitudini față de reformă. Din momentul când a început să fie clar că vom face reforma, că de ce s-o facem în 3-4 luni, că nu este posibil, că trebuie să dureze 10 luni, 1 an. Că nu este chiar așa socoteala, că la țărani s-au strâns bani etc.

A fost o pornire din care reieșea că nu era pe plac această reformă. Tovarășe Luca, în sufletul meu sunt convinsă, când ai pus chestiunea în 1950 că trebuie făcută reforma monetară, că ai fost convins că trebuie făcută. Dar nici nu vreau să exclud, așa cum nici unul dintre noi nu poate să excludă, faptul că putem să fim induși în eroare de anumite elemente și datoria noastră este în permanență să cercetăm acest lucru. Este grav când suntem induși în eroare, de o mică intrigă. Însă este incomparabil mai grav și cere toată tăria noastră de comuniști atunci când ne duce cineva în eroare cu un gând dușmănos față de revoluție, față de socialism. Că acest lucru se poate întâmpla, nu începe îndoială.

Vorbim mereu de specialiști, de aparatul vechi. Nimeni nu poate fi naiv ca să-și închipuie că în 4-5 ani se schimbă aparatul. Nimeni nu-și închipuie că putem să mergem fără specialiști. U.R.S.S. n-a avut specialiști, pentru că au fugit, și atunci au trebuit să ia specialiști americani și germani. Și Lenin a făcut apel la comuniștii din întreaga lume să vină în Uniune și nu au venit numai comuniști. Au plătit cu bani scumpi pe americanii care au venit și au făcut sabotaj.

Însă ce a fost și ce trebuie să fie la noi. Noi nu putem schimba aparatul vechi de la o zi la alta, nu putem de la o zi la alta să renunțăm la specialiști. Abia generația de liceeni de azi încep să nu mai fie fiii bogătașilor și numai acum încep să vină elemente noi, care abia o să treacă 5 ani prin școli superioare. Este o chestie de lungă durată. O să vină peste 2-3 ani câteva sute de oameni din U.R.S.S. și ei încă vin mai slab pregătiți decât sovieticii, pentru că mai au indulgență față de ei. Ei vor trebui să aibe și experiență. Vin câțiva, numărați pe degete.

Deci, nu putem să ne gândim să ne lipsim mâine – poimâine de specialiști.

Dar marea problemă e că nu ne-au dus specialiștii pe noi, ci noi i-am dus pe ei. Și pentru fiecare dintre noi am plătit această plată de ucenicie ca să învățăm chiar de la ei.

Aici am avut această tendință care de la început trebuie să ne pună pe gânduri. De ce s-au întâmplat lucrurile acestea?

Ce constatăm acum după ce treaba a fost făcută?

O serie de lucruri care chiar dacă unele dintre ele nu le poți încă dovedi, dar fără îndoială se vor dovedi, nu poți să spui sigur în chestia cu banii, îi este un act de dușmănie – încă sunt o serie de lucruri fără îndoială suspecte și greu suspecte. Și tovarăși, vai de noi dacă la aceste lucruri noi nu că nu ne vom uita, dar dacă le vom continua ...

Ni se mai întâmplă lucruri, de exemplu chestia cu petrolul, care n-a fost rezolvată, noi încă n-am lămurit problema deși a avut și urmări. Apoi și chestia cu cărbunele trebuie văzută cum și ce.

Tovarășul Stalin ne-a spus că dușmanul nu este tare decât în măsura în care noi suntem slabi. Și el este tare în măsura în care îl lăsăm să face ce vrea. Și câteodată și dușmanul ne face – vrând, nevrând, servicii, că așa o face de oaie, că trebuie să-i căutăm coada, deși nu ne dă și copita în mână. Sarcina noastră este să-l scoatem de acolo. Cred că o astfel de treabă a fost și aici cu reforma bănească.

Eu, personal, până la proba contrarie nu cred că Vijoli este dușman, ceea ce n-aș putea spune despre altcineva. Eu nu cred că el este dușman. Sunt convins că Vijoli este

un slujbaş din cap până în picioare și atât. Și pe Vijoli, cine vrea și cum vrea poate să-l ducă cum vrea, chiar fata aia care a fost cu el în Elveția și el jura pentru ea.

Ce este Banca? Este clar, chiar pentru unul care abia învață alfabetul politic, că era cetățuia liberalilor. S-au bătut național-țărăniștii să scoată această cetățuie din mâna liberalilor, pentru că este extrem de importantă și n-au reușit, și unii dintre noi trebuie să învățăm ce importanță are.

Este clar că elementele care au rămas acolo, care nu mai sunt ceea ce au fost, e clar că nu se poate ca ei să nu vrea să le vină din nou timpul.

Cu ei putem să lucrăm, dar nu punând pe Vijoli în fruntea lor.

La un moment dat, în Uniunea Sovietică, Gosbank a fost foarte bolnav, infectat de troțkism. Și tovarășii sovietici au luat pe tov. Bulganin, care era atunci vicepreședinte al Consiliului Comisarilor și l-au pus în fruntea băncii – pe el, care habar n-avea de finanțe – unde a stat 2 ani și a făcut în 2 ani ordine, a făcut ceea ce este Gosbank.

Un Bulganin poate să lucreze și cu bandiți și să-i pună cu botul pe labe, iar pe cei organizați să-i scoată cu dinți cu tot afară, iar ceilalți să stea îngroziți și să lucreze pe brânci. Iar în același timp să vină mereu elemente noi.

Deci, noi avem situația în care la bancă n-avem un Bulganin și nici un element ca de exemplu Mateescu sau Borilă; și mă gândesc că trebuie să punem acolo un element serios, chiar dacă nu se pricepe în finanțe.

Avem situația aceasta unde sunt toate aceste lepre, care simt că au o posibilitate în mâna lor, de a ne face rău. Că ocaziile sunt mai mari decât posibilitățile, este necazul lor, însă necazul nostru este că ei au posibilități de a ne strica. Noi avem posibilități de a-i împiedica. Ei au simțit că este momentul când pot să-și facă de cap, aceasta nu încape îndoială și întreg mersul lucrurilor dovedește aceasta.

Am fi niște copii dacă ne-am închipui că dușmanii noștri n-au organizații și că sunt mai pricepuți într-o serie de lucruri. Chestia de la Timișoara este numai o neglijență? Viermii se mișcă pentru că le lăsăm loc să se miște și organizațiile lor au lucrat foarte cuminte, au lucrat cu cap și au aflat drumul frumușel.

Tovarășe Teohari, cred că și din partea organelor de la Interne și din partea noastră a fost o ușurință. În septembrie s-a hotărât că se face treaba și lucrul acesta s-a răspândit, iar noi, ne-am explicat mulțumit cu explicațiile date de la Interne, că unele măsuri la bancă au dat naștere zvonurilor.

O serie de membri de partid deștepți, până în ziua de 27 ianuarie, când a fost publicată Hotărârea, au mers și au combătut zvonul în mod cinstit, cu tot sufletul. Unul sau altul putea avea o bănuială. Dar oamenii care nu au avut nici o bănuială, au fost convinși că așa este, că nu e vorba de reformă și au fost și oameni care au participat la reforma din 1947. Explicația de la Interne a fost că ei au fost așa deștepți că au mirosit anumite măsuri. Părerea mea este că atunci nu era chestie de miroseală, ci a fost un lucru făcut cu dibăcie, pentru că dacă ar fi fost altfel, mai puțin dibaci, ne-ar fi puțit că n-am fi putut astupa nasul și atunci am fi luat banca s-o scuturăm. Ei au făcut lucrul mult mai dibaci, au dat la anumite fire și pe delături au mai aflat și alții.

Vijoli n-a răspândit cu rea credință, cred, însă el are încredere oarbă în toți mahării de acolo.

Tov. Teohari Georgescu: În octombrie am discutat cu tov. Gheorghiu despre zvonul cu stabilizarea. A fost o circulară trimisă de bancă, fără să știe Ministerul Finanțelor și Vijoli.

Tov. Ana Pauker: Sunt convinsă că în special în locurile cheie dușmanul își are oamenii lui – în industria grea, plan, armată, finanțe și o serie de alte locuri, în comerț, externe etc. Este la mintea omului. Și atunci datoria noastră este să ne apărăm munca noastră? Să nu creadă fiecare „la mine e perfect”. Vai de noi dacă am face așa. Datoria noastră este ca în primul rând să vedem la noi ce nu este în regulă, pentru că putem să știm mai bine ce se petrece la noi, ceea ce nu înseamnă că nu trebuie să vedem și în general. Este o lege a partidului nostru, munca colectivă.

Lenin ne învață că 100 capete sunt mai deștepte decât unul, oricât de deștept să fie. Acum, avem Banca, care a dat un examen cu munca ei.

Cred că Vijoli este cinstit, dar în partid judecăm oamenii numai după cinstea lor? Un om cinstit, dar fără cap, poate să facă mult mai mult rău decât un om necinstit care lucrează fără cap.

La bancă sunt și oameni cinstiți, devotați, care s-au bucurat de treaba aceasta.

Tov. Luca: Măcar într-un singur loc să spună acest lucru, dar nu spune decât rele.

Tov. Ana Pauker: Datoria noastră e să vedem ce e negativ acolo. Sunt o serie de lucruri peste care nu putem trece. Cred că din altă parte bate vântul, că nu trebuia făcută, că nu se pot face acum, că trebuia făcută mai încet etc.

Faptul că s-au strâns 11 miliarde impozite și restanțe. Bine! Am avut o hotărâre greșită.

Tov. Gheorghiu-Dej: Nu era o hotărâre greșită. La timpul acela când s-a ridicat problema nu a fost greșită.

Tov. Ana Pauker: De ce n-am fost în stare să le strângem un an întreg?

Tov. Luca: Cum nu? Am strâns totdeauna normal. Niciodată nu s-a strâns impozitul agricol decât sub regimul nostru.

Tov. Miron Constantinescu: 79,8/ în 1949 și în 1950 – 80% din ceea ce trebuie să se strângă.

Tov. Gheorghiu-Dej: Hotărârea când a fost luată?

Tov. Miron Constantinescu: La mijlocul lui noiembrie.

Tov. Ana Pauker: Eu nu știu când s-a pus chestiunea ca să se oprească, să nu se mai strângă șurubul așa mult. Însă la un moment dat știu că s-a spus: faceți un curs de „abucenie”*, o școală, și atunci n-o să fie funcționarii acolo și n-o să se strângă banii. Și ce s-a întâmplat: s-a lucrat pe brânci.

Chestia cu banii care au ieșit din circulație atunci când trebuiau să fie în circulație, sunt o serie de motive: că țărănimea n-a mai vrut să vândă, că au avut hambarele pline cu mărfuri. Dar țărani cu mulți bani își puteau cumpăra și au cumpărat.

Unul din motivele că n-am primit achiziții este simplu: țărânul știind că se face reforma, n-a vrut să dea aurul lui, grâul, pentru hârtiile noastre.

Tov. Luca: Încă nici nu era vorba de reformă și el nu aducea cereale.

Tov. Ana Pauker: Țărânul își vindea marfa foarte scump, n-a avut nevoie. Totuși, achizițiile mergând prost, și colectările la fel, avem în 20 decembrie un vârf mare de circulație.

Tov. Luca: Această circulație nu este circulație, pentru că dacă întreprinderile la 20 decembrie au avut 6-8 miliarde lei, noi le-am socotit circulație, deși în circulație n-au existat. Circulația normală la sfârșitul lui decembrie era de 51 miliarde. La schimb s-a

* abucenie – inițiere; învățarea noțiunilor elementare (lb. rusă)

stabilit că a fost o circulație mult mai mică decât am crezut, însă, în ianuarie, neavând planul de casă, nu puteam urmări zi de zi. Întreprinderile au vărsat 7 miliarde, s-au vândut mărfuri de către cooperație și comerț, s-au încasat bani și plățile au fost refuzate.

Deci, nu se poate pune pe socoteala viramentelor, pentru că la C.E.C. se poate vorbi de retragerea din circulație a 800 milioane.

Sunt de acord că la Bancă sunt și bandiți și că Vijoli a lucrat prost. Sunt însă împotriva, ca să pui în document anumite lucruri absurde, că Banca de investiții, care n-are niciodată numerar, a vărsat bani ca să scape de schimb.

Tov. Ana Pauker: Eu nu sunt finanțist. Tu ai învățat ceva. Dar tovarășii cu care am stat de vorbă și e un tovarăș care are 29 de ani de muncă financiară, sunt convins că ei se pricep mai bine decât tine ...

Tov. Luca: Cu cifre poate fi indus în eroare oricine. Dar cifrele nu sunt reale. Nu puteau să-și dea nici un fel de asemenea documentări pentru că Banca trebuia să dea socoteală tovarășilor în scris asupra conturilor, fondurilor. Voi ați confundat conturile cu numerarul.

Tov. Miron Constantinescu: Nu este nici o confundare.

Tov. Luca: Să formați o comisie și să cercetați aceste cifre. Cifra aceasta de 15 miliarde am vărsat-o eu din buget la C.E.C., impozit pe circulație, beneficii, amortismente, care se varsă zilnic. Banca de Investiții are de manevrat 400 miliarde care se schimbă în fiecare zi. Încasările statului sunt uneori peste 30 miliarde. Viramentele să nu le confundăm cu circulația și cu tendința de acaparare. Dacă Banca de Investiții le-ar fi vărsat ca un cont al ei, atunci înțeleg, este un criminal și să fie arestat. Dar să cauți să mistifici în altă parte, nu pot fi de acord.

Sunt de acord că au fost retrași din circulație atâția bani. Sunt exact cifrele, însă nu explici asta pe socoteala Băncii de Investiții și nici a C.E.C.-ului ci cu totul altă socoteală ce trebuie arătată.

Tov. Ana Pauker: Noi recunoaștem Băncii de Stat rolul ei foarte important de a controla, de a vedea prin bani politica noastră economică.

Aici în document se spune că banii în plus scoși din circulație au provenit și din comerț, vânzări, cooperație etc., că funcționarii la cooperative au băgat lei vechi și au luat marfă.

Tov. Luca: Aceasta mărește circulația.

Tov. Ana Pauker: Azriel știa încă din ianuarie că se va face reforma.

Aici sunt câteva note asupra banilor care au circulat înspre stat, la bancă, de la comerț, de la economii în formă de depuneri etc. Alta: bani care au fost opriți – problema ridicată de tov. Moghioroș: chestia cu salariile neplătite, niște cazuri de cărauși care n-au fost plătiți nici în decembrie, nici în ianuarie și acum trebuie plătiți în bani noi etc. Iată bani, care vin, și pe de altă parte nu pleacă. Iată o lipsă de circulație. Când avem o bancă, care realmente slujește politica țării, când vin bani prea mulți, care se opresc, atrage atenția.

Tov. Luca: Dacă am concepții greșite, să fiu schimbat.

Tov. Ana Pauker: Datoria noastră este nu numai să fixăm în document, ci datoria noastră este să luăm măsuri, să vedem cum a lucrat banca și să luăm măsuri ca să lucreze cum trebuie.

Tov. Luca: Sunt de acord.

Tov. Ana Pauker: Din reforma bănească, din lucrurile fixate aici, să vedem lucrurile pozitive:

Întâi: Sfatul care ne-a fost dat, a fost un sfat care ne trebuie. De acesta am avut nevoie și nu de altceva.

Al doilea: Atenția care a fost atrasă în sensul să vedem de unde vine boala, s-a dovedit în practică, că așa este.

Al treilea: Că în această acțiune, cu toate greutatea și slăbiciunile în munca noastră de partid, încă și cele arătate de tov. Moghioroș, organizațiile noastre de partid, învățând în munca grea și din greșeli, au mai crescut și au învățat să muncească mult mai bine. Verificările cât și alegerile au avut ca rezultat o întărire a partidului și într-adevăr avem în partidul nostru cu miile oameni gata de sacrificiu, oameni pricepuți, cu cap, care au știut să observe lipsurile și greșelile și să ia măsuri. Acesta este un lucru extrem de pozitiv.

Al patrulea: Atitudinea muncitorilor, intelectualilor, a țăranilor muncitori față de reformă, în primul rând a muncitorimii care are încredere în partid și a țăranimii care și ea are încredere în alianța sa.

Privitor la lipsurile pe care le-am avut cu colectările, ele vin mai de mult; că am așteptat să treacă toate termenele și nu am mobilizat, așa cum am făcut în decembrie, pe împuterniciți, trebuia să-i trimitem în octombrie. Nu se fac colectări iarna. Tovarășul Stalin a fost în septembrie în Siberia, când cerealele sunt în hambare, nu după ce ar fi avut timp să le ascundă. Deci greșeala cu colectările, trebuia mers imediat după seceriș.

Însă colectările au avut și un lucru pozitiv și cel mai important, că ne-a orientat asupra marii greșeli de a pierde din vedere, de a nu vedea culacul*. Nu vedem nici o diferență de clasă.

Este un lucru important că am mobilizat satele împotriva chiaburilor și acolo unde am activizat țăranii săraci am avut ajutorul lor și la reformă. Am întărit în felul acesta alianța muncitorimii cu țăranimea muncitoare.

Un lucru extrem de pozitiv pe care trebuie să-l scoatem în evidență, în legătură cu reforma bănească, este faptul că ea ne-a ajutat să vedem unde sunt părțile slabe ale noastre și unde avem neapărat nevoie să luăm măsuri. Una din bubele grave este banca, pe care trebuie s-o luăm serios la ochi.

Tov. Luca ne-a atras atenția că în toate locurile sunt greșeli, greșeli cu salariile, cu planificarea fondului de salarii care e mai mare decât este necesar, problema normelor, cu munca proastă la agricultură – în Gostat-uri în special – S.M.T., o serie de greșeli și n-am fi conducători de partid dacă ne-am mulțumi cu faptul că am deschis buba la bancă, va trebui s-o deschidem până la capăt.

Tov. Luca: Fondul de salarii este legat cu reforma, este vorba de întărirea leului.

Tov. Ana Pauker: Eu cred că trebuie să primim Darea de seamă și s-o aprobăm ca o Dare de seamă, care corespunde realității, să primim concluziile constatate în legătură cu reforma.

A fost inițiativa tov. Gheorghiu să rămână tovarășii aici – foarte bună inițiativă și ne vor ajuta tovarășii pentru că o serie de greșeli pe care am putea să le facem din nepricepere, să nu le facem.

* culac – chiabur (lb. rusă)

Din reforma bănească, care în genere a reușit, abia trebuie acum întărită, consolidată, pentru că nu este vorba numai de schimbarea banului, ci de însănătoșirea vieții noastre economice și de mers înainte.

Și atunci, sarcinile trebuie aplicate și controlate dacă se îndeplinesc sau nu.

În primul rând în ce privește Banca, propun să fie scos Vijoli de acolo, să fie pus în locul lui un tovarăș – și să nu ne zgârcim aici – un tovarăș foarte capabil, energic, sub nasul căruia să nu se poată face toate mârșăviile, să nu primească orice, pentru că sunt făcute de specialiști și care să știe să scoată la iveală dușmanii, iar pe cei care sunt acolo și de care avem nevoie, să pună să lucreze și-i silesc să muncească, împiedicându-i să facă acte de dușmănie.

Eu m-am gândit la un tovarăș și împreună să ne gândim, să facem propuneri. M-am gândit la Borilă, sau unul și mai energic, mai rapid, mai priceput, care să stea acolo un an și să facă ordine, ca banca să ajungă așa cum este banca în U.R.S.S., fără de care nu se poate mișca nici o întreprindere, care știe ce se petrece în toate părțile, care știe să țină lucrurile în mână, așa cum trebuie, prin control financiar al economiei.

În al doilea rând. Nu mă pricep la cifre. Tovarășul Stalin pune problema să știm să citim o informație. Este foarte important și foarte ușor. De exemplu toată lumea primește lista prețurilor. Nu este mare filosofie dacă ne uităm și vedem mișcările, de ce se urcă, în ce regiune, și numai decât poți să te gândești cu ceilalți ce măsuri trebuiesc luate.

Chestia cu impozitele. Achizițiile nu merg. Țăranul vinde bumbac, găini, dar nu vinde grâul. Trebuie să-l silim. Ei trebuie să dea 155 milioane impozite. Venim și cu asigurarea obligatorie și – vrea nu vrea – trebuie să-și vândă ca să plătească.

Dacă și informațiile, vezi cum merge în regiune și dacă vezi că nu merge, presezi. Tov. Moghioroș este unul care face treaba aceasta.

Tovarășii au spus ieri și cred că au dreptate, că secretarii regionali n-au habar cât trebuie să strângă impozitul. Și atunci este clar, că nici de mobilizat nu pot să mobilizeze. Trebuie să ajungem, ca comitetele de partid, regionale și raionale, și sfaturile să fie stăpâne pe problemele din regiunea lor, și atunci nu vom avea situația aceasta când oamenii stau toată ziua și citesc hotărâri, să știe ce au de făcut în regiune, ce au de făcut cu însămânțările, cu încasarea impozitelor, ce trebuie să facă cu colectările, problemele de industrie, să lege industria cu agricultura.

Noi trebuie să avem mereu informații de acestea, și pe baza lor când este ceva care ni se pare unuia sau altuia suspect, să ne adunăm, să ne lămurim și să luăm măsuri. Trebuie să avem informații asupra străngerii impozitelor, în fiecare 2-3 zile, informații asupra fondului de salarii și cum merge munca cu normele, aceasta poate la 2 săptămâni sau din 10 în 10 zile. Fiecare membru al Biroului Politic să aibe aceste informații, să avem informații cum merge campania de însămânțări, pentru că de aceasta depinde ce vom avea la anul, informații la fiecare 2 zile când suntem în plină campanie, iar acum la fiecare 5 zile. Apoi, asupra prețurilor, cum merg colectările, achizițiile și având informațiile acestea noi putem să ne orientăm și asupra măsurilor care sunt de luat.

În concluzie, cred că Darea de seamă s-o aprobăm, pentru că este corespunzătoare cu realitatea.

În al doilea rând să tragem învățăminte din ce s-a întâmplat la bancă în primul rând – și nu numai la bancă – și să cercetăm serios mai departe această chestiune.

Să luăm măsuri imediate de schimbarea de la bancă a lui Vijoli și atunci ne vor ieși o serie de lucruri la iveală. Dacă vom pune un om corespunzător, vom afla o serie de lucruri și mai clar.

Să fim ținuți la curent cu întregul mers al măsurilor de după reformă pentru ca să putem rapid să intervenim cu măsurile care sunt de luat.

Tov. Luca: Tovarșa Ana a mers înapoi la istorie. Eu, dacă aș fi un om necinstit, aș putea să spun: ce-mi pasă de Vijoli, de adjuncții mei? Eu am fost acolo un manechin și m-au dus de nas cum au vrut și foarte frumos să primesc documentul fără nici o modificare, n-am nici o bătaie de cap, nu mă înjură pe mine. Formal a ieșit bine, ce să caut bătaie de cap. Dar discuția s-a transformat parcă într-o discuție între Biroul Politic și Luca.

Au subliniat de la început că raportul cuprinde problemele și că aprecierile sunt juste, însă am arătat unele lipsuri ale acestui raport.

Și acum să mergem puțin înapoi la istorie, când am venit la tov. Gheorghiu și am spus că leul nostru a început să danseze, era o luptă permanentă cu fenomenul acesta, cu oscilațiile pe care le-am urmărit prin planul de casă, executat de bancă. Acolo aveam oglinda clară.

Dacă vedeți discursul la buget, am subliniat o serie de fenomene nesănătoase și ceea ce tot timpul am subliniat era problema creșterii fondului de salarii și o serie de probleme care, am spus că vor duce la subminarea leului nostru: anume faptul că, creșterea fondului de salarii era mai mare decât productivitatea muncii, Normele scăzute, că planul nu s-a îndeplinit, chestia cu orele suplimentare, gratuitățile etc., salariul social, care iarăși e o problemă, și care făcea ca statul să plătească 60 miliarde pentru acoperirea acestui salariu pentru care nu era nici o acoperire. Este de fapt un salariu nominal dat muncitorului fiindcă îl plătești din buget, și care a creat condițiile ca speculanții orașelor, o serie de vârfuri ai aparatului de stat, muncitori, să aibe tendințe de aristocratizare, de burghezire, care provoca și creia mărirea prețurilor și atrăgea țărănimea spre speculă, pentru că bani avea, cererea de mărfuri era mare, marfă era mai puțină și țărănimea a putut să folosească acest lucru, mai ales chiaburimea și negustorii.

Și am pus problema în fața tov. Gheorghiu că ar trebui să facem un studiu asupra economiei noastre și să punem problema unificării prețurilor, a desființării cartelelor, restructurarea salariilor și pregătirea reformei bănești care să schimbe această situație, că noi am rămas cu cupiuri așa de mari, de o mie, și socoteam cu sute de miliarde și mii de miliarde, ceea ce crea o atmosferă de neapreciere, de neprețuire a leului în străinătate. Și atunci tov. Gheorghiu a spus să nu spun nimănui nimic, o să dăm în studiu problema și a însărcinat o comisie care să facă această situație.

Tov. Gheorghiu n-a fost mulțumit cu acel material, s-a mai completat și pe urmă s-a plecat la tovarășul Stalin ca să ne sfătuiască. Tocmai eram și eu acolo pentru alte chestiuni și am luat parte la această ședință unde s-a pus problema cam tot în sensul a ceea ce ne-am înțeles aproape cu un an mai înainte. Pentru că, după ce am vorbit, cu toată lupta noastră împotriva creșterii circulației, circulația era tot mai mare, de fapt era necesar față de creșterea economiei. O circulație nu poate sta pe loc. Cum crește economia din an în an, crește și circulația, dar trebuie să aibe posibilități de circuit economic și trebuie controlat în permanență. Acesta este rolul planului de casă și controlul cu leul de a supraveghea ca această creștere să nu treacă peste măsură.

Noi n-am avut nici statistică, și evidența contabilă nu era pusă la punct. Avem extrem de multe slăbiciuni încă și azi. Am dus lupta atât pe linia industriei cât și a agriculturii. Noi am prelucrat cu toți miniștrii și reprezentanții ministerelor o serie de neajunsuri și lipsuri în evidență și o serie de dosare le-am trimis la tov. Gheorghiu și i-am spus că avem atâta risipă, că mă mir cum totuși mergem înainte, avem atâtea rezerve ascunse pe care nu le folosim. Dacă le-am folosi cum trebuie, țara noastră este o țară din care poți face foarte repede o țară minunată și bogată.

Când problema a devenit practică – și eu nu pot să spun că am fost influențat de cineva, pentru că aș fi necinstit să spun așa – eu am pus problema să cercetăm mai bine, poate nu este așa. Dar știți foarte bine că nu eram aici când s-a pus concret problema de studiere. Trebuia făcut primul document. Eu n-am iscălit primul document. Am făcut o serie de propuneri care au fost acceptate și după aceea am fost de acord și am iscălit. A venit atunci la mine documentul, care a fost văzut și de adjuncții mei și de Vijoli. În document se afirmă că la țărani sunt 15 miliarde lei tezaurizați, și am spus că mi se pare că este prea mult, că asta e 1/3 din totalul banilor în circulație. Ar însemna că este oarecare inflație. Și am spus că trebuie văzut mai bine această socoteală. Am cerut să fie văzută și cealaltă parte, pe lângă plusul de la țară. Înseamnă că ceea ce dăm noi muncitorilor, intră în buzunarul chiaburilor, a speculanților, și-i îmbogățesc. Deci trebuie pusă problema fondului de salarii, a normelor. Să fie neapărat pusă în document și cercetată această situație economică cu fondul de salarii, norme etc.

Deci și unii și alții au căutat să mă convingă, dar era fără documentare. Am spus să fim atenți. Era clar că la țară este plus, că la chiaburi sunt bani, că numărul chiaburilor în loc să sporească, într-o anumită măsură, descrește, și deodată din 120 mii am ajuns la 40 mii chiaburi. Și am început să fac cercetări în diferite locuri, am găsit elemente sărace care, după lege trebuiau să fie scutiți – trecuți ca chiaburi pe criterii politice, și în alte părți chiaburi puși ca mijlocași și chiar săraci. Acestea au fost listele de impuneri care s-au făcut de o comisie de partid și sfat popular și s-au predat Ministerului de Finanțe. Lipsa Ministerului de Finanțe a fost că a primit listele fără critică, când au venit la mine și am văzut că s-a micșorat numărul, am văzut că mediul de venit s-a stabilit pe gospodărie chiaburească la 90.000 lei anual. Ce fel de gospodărie chiaburească este aceea care are 90 mii anual? Înseamnă vreo 7000 lei lunar. În această privință s-a alunecat nu spre îngrădirea chiaburului cu impozite, ci încurajarea lui, creșterea numărului de chiaburi.

Nu vreau să scuz Ministerul de Finanțe, pentru că el să ducă o luptă împotriva acoperirii chiaburilor, să vadă că pârghia nu funcționează cum trebuie. Am arătat în discuții că impozitul agricol este de 6 miliarde și că noi putem mări acest impozit fără a schimba legea, la 9 miliarde. La buget am propus schimbarea legii, dar n-am schimbat, și am crezut că putem ridica de la 6 la 9 miliarde. De altfel și 6 miliarde e mult mai mult decât plătea țărănimea înainte de regimul nostru impozit direct. Dar față de câștigul țaranului nu se poate compara și aici era greșeala acelor sfetnici. Noi am avut permanent luptă cu agricultura în privința fixării venitului unei gospodării țărănești. Venitul a fost fixat pe baza legii și prețurilor care au rămas de la reformă din 1947. Dacă aceasta în 1948 a fost oarecum suficient, în 1949 începe să nu mai fie și în 1950 și 1951 nici atât. Sarcina noastră era să vedem mai bine rolul acestei pârghii. Noi n-am văzut lucrul acesta. Am bombănit ceva și când am început să spunem ceva, în loc să mergem până la capăt, ne-am mulțumit cu câteva sfaturi: să nu schimbăm legea și să mărim impozitul cu 50% și în 1951 am mărit. Însă noi alunecaserăm deja pe panta de a ridica prețurile la achiziții, la

contractări de bumbac, lână, floarea soarelui, sfeclă, la tutun, vin, sub motiv că nimicim agricultura, și că nu vom putea face achiziții. Noi am alunecat, și nu vorbesc numai de mine, ci de toți, spre o politică țărănească. Este clar. Un fel de politică în care noi vedeam numai acea parte a țărănimii muncitoare sărace și nu am ținut cont de diferențierile la sate.

Aici toată lumea este de acord și este pus în document, că n-am folosit această pârghie și nu vreau să mă sustrag de la răspundere, n-am fost capabil să văd lucrul acesta decât după ce am ajuns la concluzia că așa este, că la sate au început să crească vertiginos veniturile gospodăriilor țărănești și cu produse puține omul putea să plătească și impozitul și să cumpere și mărfuri.

Când puneam la îndoială plusul, mereu vorbeam că țăranul nu prea ține banii la ciorap, pentru că erau zvonuri, și îi transformă în mărfuri. Duceți-vă la o gospodărie țărănească, se poate vedea că și-a cumpărat mărfuri din import, mobile, dormitoare etc. și nu numai la reformă. Cu o marfă de nimic cumpăra mărfuri industriale multe.

De aceea mă gândeam că la sate este exagerată suma care se susținea, împotriva părerii celorlalți. Și atunci eu am fost acela care, nu din alt punct de vedere, ci acela care l-am subliniat, am spus că socot că vedem numai dintr-o parte, care este principală, politica noastră la sate, dar nu vedeam lipsurile economiei noastre. Reforma este numai o pârghie, dar impozitele și prețurile nu rezolvă problema, acum ați văzut că nu putem socoti după reformă că am închis foarfecele între prețurile industriale și agricole în ce privește plata organizată. Chiar dacă luăm media între prețul de colctare și achiziții și produsele noastre industriale, pentru țărani vin destul de ieftine. Am închis foarfeca la piața neorganizată și sarcina rămâne de acum înainte de a închide foarfeca și la piața organizată și nu va fi ușor, cu atât mai mult, cu cât desființarea cartelelor va cere reducerea încă a prețurilor industriale și agricole. De aici reiese și mai mult rolul, într-o parte, a pârghiei impozitelor, de a forța țăranii la predări mai mari și mai ieftine și la fel să producă mai ieftin industria, și să ridicăm astfel viața atât a țărănimii muncitoare, cât și a muncitorimii și alianța să pornească de pe o poziție sănătoasă, pe lângă o viață sănătoasă politică, să fie și un schimb sănătos între oraș și sat.

De aceea mă îndoiam și într-adevăr când am văzut cifrele de la oraș și sat, despre cei care au schimbat la reformă, le-am luat cam mecanic. Am spus că trebuie să dăm atenție și dincoace la oraș. Eu personal căutam realitatea, eram convins că într-o anumită măsură este exagerat că se spune că e numerarul la sate, pentru că la schimb s-a găsit și la orașe și trebuie să avem grijă și pentru populația cealaltă fără a neglija principalul.

Și mai este o chestiune foarte importantă: ridicarea agriculturii și problema de a face ordine în economie, în sectorul socialist a agriculturii pentru că, e lângă celelalte pârghii lucrează și pârghia colhoznică.

Poate să fie și tendențioasă și netendențioasă situația sumelor care s-au schimbat în centre urbane și rurale. Am fost puțin speriat de acest rezultat, pentru că formal luat, putea să ducă la concluzii greșite. Cifrele acestea trebuiesc bine cântărite pentru că aceasta determină politica noastră față de țărănime și față de problema fondului de salarii și a nivelului de trai.

Spun că cel mai important în toată discuția noastră este observația tov. Moghioroș, că la urban au intrat o serie de elemente care nu aparțineau la urban. Aceasta schimbă complet relațiile. Să stabilim 100% n-o să putem, pentru că este greu. Chiaburii puteau să schimbe la oraș prin intermediari, ca să nu se știe în sat câți bani are (*sic!*). Este extrem de

important ca să stabilim cam câți agricultori sunt în orașele acestea, ca să ne dăm seama măcar aproximativ.

Ce au ei la sat monedă, trebuie scos. Cum va fi, vom vedea. Ne va arăta realizarea circulației mărfurilor când trebuie aplicată pârghia prețurilor, sau când trebuie aplicat impozitul pentru a înlesni circulația mărfurilor și circulația normală a leului.

Eu nu vreau să arunc asupra altcuiva această vină, că poate la mine a fost o exagerare, dar nu sub influența cuiva, eu personal mă gândeam că sunt la sate ceva mai puțini bani decât s-a crezut. De aici n-am tras nici un moment concluzia că nu trebuie să întărim pârghia impozitelor, că reforma nu trebuie făcută, pentru că într-adevăr au fost păreri că reforma este greu de făcut și subliniez ca un mare succes al partidului și a tuturor care au lucrat în această privință, că cu (*sic!*) ajutorul primit, am putut realiza reforma într-un timp așa de scurt. Desigur că era mai bine dacă o realizam mai devreme. Totuși este un mare succes și este și un succes, că am învățat multe și am creat condițiuni favorabile pentru dezvoltarea mai departe a economiei noastre. Și aceste condițiuni trebuie să le folosim la maximum, și trebuie să vedem toate slăbiciunile și să controlăm bine aplicarea sarcinilor date.

Am ridicat problema cu cei de la Bancă, oricât de păcătoși ar fi ăștia la Bancă, și am un dosar întreg cu ei, facem acum comisii, cercetăm, schimbăm, aceasta era propus în planul nostru și sunt de acord că Vijoli nu se poate schimba pentru că are încredere oarbă și nu apăr personal pe Vijoli, dar eu apăr un principiu: Banca este a statului, care a îndeplinit și îndeplinește o funcție extrem de importantă și nu se poate să nu se pomenească de aceste succese și sarcini deoarece ca institut are un rol extrem de important pe care nimeni nu poate să-l nege.

Sunt de acord că sunt bandiți acolo și trebuie curățiti. De acord că Vijoli trebuie schimbat, pentru că el a crescut în banca aceasta, și atmosfera, influența de castă, a intrat în el. A fost și o comisie de partid, dar care nu a făcut nimic, pentru că se acoperă unul pe altul, pentru că și organizația de partid scoate pe fiecare basma curată.

Tov. Moghioroș: Trebuie dizolvată organizația de partid de la bancă.

Tov. Luca: Fără schimbarea din fruntea băncii a lui Vijoli nu se poate schimba nimic. Vijoli trebuie neapărat schimbat. El nu este un prost organizator, este un om capabil, și el singur a cerut să-l scoatem de la bancă. A devenit un om care vede numai Banca. Sunt de acord să fie scos.

În document să fie măcar amintit rolul Băncii în această problemă, cu toate slăbiciunile sale și greșelile sale și să rămână și criticile, acolo unde sunt juste.

Dar sunt o serie de lucruri care nu pot să rămână într-un document de asemenea natură. Se spune de exemplu că Banca de Investiții a vărsat fondurile, ceea ce nu e just, pentru că Banca de Investiții primește fonduri din buget. La ea sunt: permanent fonduri care se mișcă zi de zi și este normal ca să fie chiar 15 miliarde, pentru că investițiile capitale nu le-am realizat și au rămas bani necheltuiți. Dacă anul acesta nu vom lua măsuri, vom avea sume și mai mari necheltuite. Sunt vărsăminte care trec de la un an la altul și aceste solduri n-au nimic cu circulația fiduciară pe piață, pentru că sunt viramente de buget. Cu cât mai multe solduri au întreprinderile la Bancă, cu atât mai bine este pentru economie.

Tov. Ana Pauker: Dar rezervele de materiale din întreprinderi.

Tov. Luca: Din import vin materiale. Unde să le ții? Problema aceasta nu este rezolvată și cineva trebuie să le întrețină. Pentru plata acestor materiale trebuiesc date

credite, dobânzi. Ministerele le trimit la întreprinderi, iar întreprinderile cheltuiesc din fondul de rulment pentru acel material pe care-l folosesc abia peste 3 luni, li se face un stoc care încurcă fondul de rulment și se creează stocări. Întreprinderile se gândesc să se asigure cu aceste materiale, ca să nu fie gol de producție. Întreprinderile nu ar trebui să le primească. Dar din frică că nu o să fie aprovizionate la timp, primesc materialele și plătesc din fondul de rulment, apoi nu pot să plătească și așa provoacă perturbări în economie.

Cu cât mai mult disponibil au întreprinderile în bancă pentru fondul lor, atât mai puțin trebuie dat din buget. Aceasta înseamnă că întreprinderile cresc, se dezvoltă și au fond de rulment și multe întreprinderi varsă înapoi din fondul de rulment în buget.

Deci, nu se poate băga aici Banca de Investiții, ea n-are niciodată bani numerar. Fondurile nu sunt ale băncii, ci ale Statului pentru investiții.

Apoi, nu poți să amesteci contul numerar la C.E.C. cu fondurile de investiții votate prin lege.

Ceea ce privește C.E.C.-ul, conturile care sunt la C.E.C., care sunt vărsate de la bancă la C.E.C. în conturile C.G.M., nu sunt bani care circulă, ei vin din buget și se varsă acolo, sau vin cotizații de la partid, de la syndicate, care intră în conturile lor; și nu puteam să spunem că nu primim de la C.G.M. sau de la partid cotizații sau să aștepte până după reformă.

Fiecare instituție, cooperativă, întreprindere este obligată prin lege, ca încasările lor – și aceasta este tocmai în interesul circulației monetare, în interesul controlului cu leul – să le verse zilnic la bancă, aceasta este una din sarcinile cele mai importante ale băncii, să controleze aceste vărsăminte pe contul întreprinderii respective. Cine nu varsă banii, este posibil de dat în judecată. Ei au drept la un sold de casă, o sumă foarte mică.

Aceste încasări nu putem să le amestecăm cu circulația, și să spunem că banca este vinovată că le-a strâns și le-a primit. A fost obligată să le primească, chiar prin lege. I-am obligat să încheie soldul de casă, ceea ce înseamnă că seara au încheiat socotelile veniturilor zilei, iar ce a rămas numerar este soldul de casă, indiferent de unde provine. Ceea ce n-ai vărsat la bancă a rămas și acesta e sold de casă. În seara zilei de 27 ianuarie, la întreprinderi, după cum s-a dovedit, s-au găsit peste 7 miliarde lei sold de casă care trebuia preluat la schimb cu 1:200. Dar de unde a venit? O parte este din vânzări la cooperative, la comerțul de stat. Prin faptul că am hotărât ca soldul de casă să fie schimbat 1:200 în momentul încheierii zilei de 27 ianuarie, sigur că nu numai Sovromurile, dar fiecare întreprindere a primit o lovitură, pentru că acești bani nu sunt rămășițe pentru creioane etc., ci bani încasați la 25, 26 ianuarie, sunt bani reînțorși de la achizitori, avansuri, bani din vânzările care s-au făcut. Deci o sumă formidabilă care nu mai era în circulație, era în casa întreprinderilor noastre, care normal trebuia să treacă în contul întreprinderilor și nu în soldul casei, nu socotit ca numerar în circulație. Nu se știe cum s-a făcut, cine este inițiatorul – tov. Miron spune că e Vijoli, iar eu spun că inițiatorul este legea care spunea să încheie socotelile în 27 ianuarie, iar soldurile casei sunt toți banii ce se găseau în casă și care trebuiau vărsați. De aceea am și ridicat să punem în lege, altfel ar fi schimbat 1:400. Aceasta a lovit și în Sovromuri și în întreprinderile noastre și aceasta trebuie acoperit, pentru că și Sovromurile și întreprinderile noastre vin cu pretenții și vor trebui acoperite.

Ce nu este clar, chiar din raportul lui Vijoli, este de unde provine saltul de la 51 miliarde la 54 miliarde. Din ce se compune această sumă de 54 miliarde, de ce a

scăzut la 31 decembrie, din ce se compune scăderea mai departe a circulației fiduciare? Cât reprezintă? Și atunci să tragi o concluzie de ce a scăzut.

Deci nu pot să fiu de acord să fie chestia cu Banca de Investiții aici, deși sunt de acord cu celelalte. Însăși realitatea acestui document nu permite să se pună o chestiune nelămurită. La Banca de Investiții nu poate fi vorba de retragere de numerar. La C.E.C. da, pentru că lumea a atacat C.E.C.-ul să încaseze, sau la loterie.

Apoi nu trebuie uitată reducerea cheltuielilor administrative. Noi în trimestrul IV am plătit cu 1,16 miliarde, mai puține salarii decât a fost prevăzut în plan.

Am încasat impozite pe decembrie este adevărat, dar în ianuarie am încasat mult mai puțin față de normal.

Dar cea mai mare problemă, oricât am căuta, este aceea că nu am putut îndeplini planul de achiziții și de colectare. Am zilnic raportul de cumpărări de cereale, nu s-a micșorat, nu a crescut. În ianuarie am avut un oarecare ritm de creștere față de decembrie, a cumpărărilor de cereale, dar foarte puțin. Acum crește ceva, dar crește încet. Țăranul toate le vinde, dar la cereale mai stă.

Sunt de acord că circulația ar fi fost în ianuarie mult mai bună dacă pentru cele câteva miliarde am fi avut cereale-marfă; dar nu pur și simplu să fi mărit prețurile și cu prețuri mari să avem aceeași marfă.

Vijoli a avut inițiativa să nu încasăm impozitele și să mărim prețurile – în decembrie când s-a reîntors din Moscova. Am discutat această chestiune, a fost și Gogu Rădulescu aici. Tovarășii au spus că trebuie văzut, dar n-au dat nici un răspuns. Iar acum cu mare surprindere aflu că tovarășii au spus: „Voi ați propus odată mărirea prețurilor la sate, de ce ați întârziat”, și că au vorbit cu Vijoli și de ce nu ne-a comunicat, am spus că Vijoli a comunicat, dar că am înțeles că nu era o hotărâre, ci părerea lui Vijoli care trebuie judecată. Poate n-am înțeles. Foarte ușor pot fi acuzat că dinadins n-am vrut să înțeleg.

Noi aici de multe ori am discutat problema impozitelor și achizițiilor și eu am înțeles că prețurile nu se ridică, că se încasează normal.

În legătură cu prețurile, ni s-a spus să nu dăm marfă din fondul unic, și pe cât posibil să cumpărăm cu bani.

Iar de impozite, niciodată n-a fost vorba la tovarășii care lucrau în comisie, că impozitul nu trebuie încasat, ci amânat. Eu și acum sunt convins că în decembrie încasarea impozitelor a jucat un rol foarte important pentru crearea rezervelor de alimente.

N-am nimic contra să punem în document în legătură cu impozitele că tov. Luca a primit indicații și nu le-a urmat. Dar trebuie să spun că dacă eu aș fi primit sfatul, eu îl prețuiesc și l-aș fi urmat.

Înseamnă cu n-am nici o scuză. Au dat instrucțiunea și eu am controlat-o. Tot partidul a fost mobilizat pentru încasarea impozitelor.

Aș vrea să mai spun câteva cuvinte. Am câteva cadre la mine la minister, nu vorbesc de nume, dar e imposibil de lucrat așa. Odată rog să fie pusă în Secretariat sau Biroul Politic această problemă și rezolvată. Nu se poate ca un ministru să lucreze și să păstreze singur secrete și să nu le împartă cu miniștrii adjuncți. În ce privește bugetul, e la unul, alte probleme la altul, la directori generali și consilieri și fiecare pe linia sa lucrează pe diferite răspunderi, pentru că nu pot lucra altfel decât așa. Nici n-aș fi capabil să fac eu munca în locul directorului sau în locul adjunctului. Munca mea trebuie să fie de

coordonare, conducerea politică, și nu rezolvare tehnică. Sunt permanent probleme secrete importante de stat. De când am fost numit la Finanțe din prima zi au început să pornească anonime, au mers și la Procuratură, pe linia cadrelor, la Comisia de Control și s-a creat o atmosferă, s-au strâns dosare, în care absolut toți ca dați de partid au fost puși ca bandiți. Eu de atunci n-am liniște, n-am ajutor. Nu pot să spun că n-am încredere, pentru că n-am nici o dovadă, dar nu pot rezolva, când vine câte unul și te gândești că acesta poate să fie agent etc. Cu o astfel de răspundere ca la Finanțe, nu se poate, nu este posibil. Să se spună pe ce bază s-a pornit, ce documentări au. Inițiatorii acestor calomnii sunt dovediți ca agenți. E sigur că dușmanul nu o să ne facă un serviciu ca să demaște elementele sale în minister. Așa eu nu pot lucra acolo, sunt oameni capabili, buni ajutori, dar în condițiile acestea nu se poate. Eu rog să fie pusă la ordine a de zi această problemă.

În concluzie: n-am fost și nu sunt împotriva documentului, împotriva acestor aprecieri asupra partidului și rolul partidului, dimpotrivă, sunt de acord, am spus că trebuie lămurite acele probleme care nu sunt după mine lămurite în acest document și nu sunt pus just.

(Se suspendă ședința pentru ora 18).

20 februarie 1952, ora 18 – continuarea ședinței Biroului Politic

Tov. Miron Constantinescu: În cursul zilei de azi am primit raportul Băncii de Stat asupra efectuării reformei bănești. Acest raport, semnat de tov. Vijoli, a fost înaintat în mod oficial tov. Gheorghiu-Dej și considerăm că a fost trimis C.C. și Consiliului de Miniștri. Am consultat în cursul pauzei acest raport. Nu l-am analizat singur. Vreau să semnalez Biroului Politic unele chestiuni, care cred că sunt de deosebită însemnătate.

În primul rând, cifra circulației bănești nu mai corespunde cu cea neiscălită. Am două documente. Unul trimis la 14 februarie nesemnat și trimis de Marin Lupu și al doilea, trimis azi tovarășului Gheorghiu-Dej. În raportul din 14 februarie spune că în perioada 21-27 ianuarie soldul banilor, de la 50.576 miliarde în circulație, a scăzut la 44.841 miliarde, înregistrând deci o reducere de 5.735 miliarde. Acest lucru este pus în raportul din 14 februarie.

În raportul trimis tov. Gheorghiu-Dej, nu mai apare această cifră, de ea nu se mai pomeneste, și se dă circulația bănească în aceeași zi 48,036 miliarde.

În raportul din 14 februarie unde se vorbea de 44.841 miliarde, tov. Vijoli spune că în zilele de 26-27 ianuarie instituțiile și întreprinderile au făcut vârsăminte care nu se refereau la vânzarea acelor zile, s-a venit cu măsura (nu spune cine) de a se aplica acestor vârsăminte regimul celor efectuate în 20 ianuarie calculând 1:200. Prin această măsură circulația monetară a crescut cu lei 3.195 miliarde. Aceste sume ei le consideră ca făcând parte din circulația monetară și le adaugă la 44 miliarde, așa apar 48 miliarde.

Tov. Luca: Pe ce bază?

Tov. Miron Constantinescu: Înseamnă că în mod artificial circulația bănească de la 44,8 miliarde a fost majorată la 48 miliarde prin aceste 3,19 miliarde.

De unde au apărut aceste 3 miliarde? Acestea sunt formate din conturi, vârsăminte în conturi. Sovromurile și întreprinderile de stat spun că sunt și vânzări de mărfuri. Urmează să verifice. În cazul când sunt și vânzări trebuie împărțit cu 1:20.

Aceste 3,195 miliarde au fost în același timp adăugate la sumele pe care le-au vârsat instituțiile la schimb. În ultima situație prezentată de bancă se spune că instituțiile

au vărsat 4.042 miliarde, în raportul de azi apar banii vărsați de întreprinderi și instituții după 27 ianuarie, iar până la 27 ianuarie sunt 3.195 care adăugate la cele 4 miliarde le totalizează și obțin 7.347 miliarde. După 27 ianuarie întreprinderile și instituțiile au depus pentru schimb 4 miliarde, înainte de 27 ianuarie băgaseră în conturi în ultimele 2 zile 3 miliarde. Banca ia sumele, le adună și obține 7 miliarde, 347 milioane.

În primul rând nu se poate în mod artificial falsifica circulația bănească. Nu se poate lua retroactiv o cifră de 3 miliarde și adăuga la cele 44 miliarde. Este incorect!*

Acum să facem analiza unui cont. Tov. Luca s-a referit la situația Băncii de Investiții și am cerut situația conturilor acestei bănci. Ale cui sunt aceste conturi? Ale întreprinderilor de construcții de stat, ale cooperativelor de construcții și ale particularilor constructori. Și iată ce tablou avem: la 15 ianuarie întreprinderile de construcții de stat aveau 314 milioane la Banca de Investiții, iar la 26 ianuarie presimțind reforma, toate întreprinderile au dat banii înapoi și au vărsat 1 miliard 189 milioane.

Tov. Luca: Nu se poate.

Tov. Miron Constantinescu: Sunt datele primite de la bancă.

Tov. Luca: Banca de Investițiiuni primește amortismente și parte din beneficii de la întreprinderi.

Tov. Miron Constantinescu: Nu sunteți bine informat. În sumă există 640 milioane beneficii și amortismente și 3 miliarde de la buget, iar 1 miliard 189 milioane provin din creșterea conturilor. Contul întreprinderilor de construcție care la 15 ianuarie era** s-a umflat la un miliard, conturile cooperativelor de construcție, care la 15 ianuarie era 26 milioane, au crescut la 26 ianuarie la 111 milioane lei. Și știți cine sunt la cooperativele de construcție. Iar conturile particularilor care la 15 ianuarie erau de 2.677.000 lei au crescut la 3.718.000. Deci la Banca de Credit și Investiții – este un lucru bine cunoscut – că pe lângă sumele care provin din buget își au conturile lor și cooperativele de construcție, și particularii constructori. Aceste cooperative și particulari au avut la 15 ianuarie: cooperativele 26 milioane, particularii 2 milioane. La 26 ianuarie cooperativele au avut 111 milioane, iar la particulari a crescut cu 1 milion.

Important este nu atât suma absolută, cât este important, ca să confirme aprecierea că în ultimele zile înainte de reforma bănească, prin intermediul conturilor din bănci, banii care se aflau la întreprinderi, au fost băgați în conturi, iar băncile, ale căror conturi s-au umflat, le-au transferat asupra Băncii de Stat.

Am depus materialul, poate să fie verificat. Important este, că numerarul de la întreprinderile de construcții, cooperativele de construcții și particulari, când au presimțit că se apropie reforma, au băgat banii înapoi, s-au umflat conturile Băncii de Investiții, care le-au transferat Băncii de Stat și a umflat cu 5 miliarde conturile Băncii R.P.R.

În această privință m-am consultat și cu oamenii cei mai competenți, care au confirmat, că la Banca de Investiții există conturile cooperativelor de construcții și ale particularilor constructori.

Deci o parte a intrat îndărăt în Banca R.P.R. și prin intermediul Băncii de Credit și Investiții. Aceasta confirmă justetea tezei din pagina 16, punctul 2.

* Scris de mână.

**Lipsă în text.

Mai departe, în legătură cu raportul. În raport se arată recalcularea disponibilităților bănești aflate în conturi. Pe pagina 4 se arată, că în lei noi, în conturile Băncii de Stat, Băncii de Credit și Investiții există 9.794.533.000 lei noi, în conturile acestor bănci. În momentul schimbului am dat 204 milioane în schimbul leilor vechi. În conturile băncilor există în momentul de față, 9 miliarde ca rezultat al recalculării 1:20 a conturilor vechi de 100 miliarde lei. Acesta este un lucru normal, a fost prevăzut în lege și ele existând, trebuiau să fie recalculate. Însă conturile s-au umflat în ultimele zile. Bani de la particulari, cooperative, instituții, organizații obștești au fost repede vărsați la bănci la C.E.C. și de la ei s-au reîntors la Banca R.P.R. A fost o evaziune de la reforma bănească. Am toată încrederea în tovarășii de la sindicat și cooperative, însă este foarte posibil, că membrii sindicatelor și cooperativelor, când au presimțit reforma, s-au dus la casierul sindicatului și banii lor i-au predat la acea instituție. Iar organizațiile respective, sindicatele sau cooperativele, repede au depus banii în contul de la C.E.C. sau Banca de Credit și Investiții, iar Banca de Investiții și C.E.C. au transferat repede la Banca de Stat și în felul acesta sistemul nostru bancar a permis să fugă o mare cantitate de numerar, care trebuia să fie sterilizată. Convingerea mea este, că acesta este fenomenul, și-l supun cu toată seriozitatea Biroului Politic. M-am sfătuit și cu alți tovarăși, nu vin să vă susțin o teză din vânt.

La pagina 16 nu era scris numai așa, ci pe baza unui studiu și pot să menționez că partea despre Bancă, în prima redactare pe care a văzut-o tovarășa Ana, era mult mai slabă, ea a fost întărită și formulată cu precizări, nu numai pe baza analizei mele, ci și pe baza faptului, că am colaborat și gândit împreună cu alți tovarăși.

De aceea consider și cer Biroului Politic să se retragă cuvântul pronunțat de 2 tovarăși azi dimineață și aseară în sensul că ar fi o mistificare. Nu este vorba de o mistificare, sunt constatări serioase și verificate, întocmite pe baza studiului. A le califica mistificate de tov. Luca și Teohari, înseamnă a deprecia o muncă, care s-a făcut în colectiv.

Tov. Teohari Georgescu: Mistificare n-am spus.

Tov. Miron Constantinescu: Mergând cu „raportul Băncii R.P.R.”*, chestiunea cu mistificarea a provocat o surprindere și la tovarășii care au lucrat la acest material.

Tov. Teohari Georgescu: Dar cum puteai să spui aceste lucruri. Noi n-am terminat ședința.

Tov. Miron Constantinescu: Tovarășii care au lucrat la acest material – și am însărcinarea din partea Biroului Politic, să am contact cu dâșii.

Tov. Luca: Discutăm în altă parte, ce discutăm aici!

Tov. Miron Constantinescu: Raportul Băncii trebuia să fie analizat.

Tov. Luca: Dar ce caută acolo cuvintele pe care le-am spus eu?

Tov. Miron Constantinescu: Pentru că s-a spus că constatările (*sic!*) din Darea de seamă** nu sunt exacte.

Tov. Luca: Am vorbit despre amestecarea fondurilor cu numerarul. Acolo puteai să spui ce ai vrut.

* Scris de mână.

** Adnotare scrisă de mână.

Tov. Miron Constantinescu: Cred că ceea ce este important este să privim fondul problemei. Fondul chestiunii este că au dispărut 10 miliarde din circulația bănească, că s-au umflat depunerile la Bancă și au intrat la stat bani care ar fi trebuit să fie sterilizați. Acesta este fondul. În ce mă privește pe mine, se poate discuta.

În legătură cu scăderea circulației monetare, tov. Marin Lupu spune: scăderea cu 2,5 miliarde în perioada 21-25 ianuarie se explică: încasările au crescut la 7,71 miliarde în 5 zile, ceea ce revine la 1,5 miliarde pe zi, încasări diferite, din care în bună parte, vânzări de mărfuri, față de 766 milioane. Din suma de 7 miliarde, 6,6 miliarde adică 87% reprezintă încasări din vânzarea mărfurilor în perioada 21-25 ianuarie, pe care Banca o apreciază ca cifre record. Se dăduse cu 2 săptămâni înainte dispoziția, ca să se frâneze vânzarea mărfurilor și s-au luat măsuri, ca la cooperative să fie introduse în fondul unic mărfuri, iar la comerțul de stat să nu se vândă o serie de mărfuri, care au fost puse în depozit și rezerve. Totuși s-a vândut cifra record de 6,6 miliarde mărfuri. Aceasta înseamnă neaplicarea directivei dată de conducerea partidului. A fost dată directiva de a se reține cumpărăturile. În loc de oprire s-a vândut o cifră record și asta înseamnă călcarea directivelor conducerii partidului și guvernului. Pentru asta trebuie să răspundă Ministerul Comerțului Interior și Centrocoop și dacă se va găsi că nu este conform liniei date, trebuie să se ia anumite măsuri.

Deci tov. Marin Lupu și Banca spun: adăugând și încasările din 26 și 27 ianuarie, evaluate la 300 milioane, totalul încasărilor este de 7,9 miliarde. În același timp plățile au scăzut simțitor la 768 milioane zilnic față de 869.

Deci în timp ce vânzările au fost lăsate să meargă din plin, adică în măsură rapidă, în timp ce s-au umflat conturile întreprinderilor, pe de altă parte plățile au cunoscut o reducere simțitoare.

Din totalul plăților de 5 miliarde, 3,6 miliarde au fost salariile care s-au dat în prețua reformei, când magazinele erau închise.

Iată un document oficial, care confirmă că Banca de Stat a procedat într-un mod neconform liniei partidului și directivelor guvernului și neconform regulilor elementare când se pregătește o reformă bănească. Consider că este neîntâlnit în istoria reformelor bănești, ca un stat care pregătește o reformă bănească, să accepte intrarea pe diferite căi a unui sfert din circulația bănească. Înseamnă de fapt o lovitură în spinarea reformei bănești, înseamnă încă din momentul nașterii, o încercare de a submina noul leu. Acesta este un fapt și poate fi verificat.

Tot materialul se va depune la C.C. al Partidului, să răspundă cei care sunt vinovați și să ia hotărârea.

Faptele sunt încăpățănate și cifrele sunt negru pe alb, și nu ne putem abate de la ele. Trebuie să spunem lucrurile răspicat, indiferent dacă este plăcut sau neplăcut.

În privința raportului de astăzi al Băncii mai este un lucru foarte ciudat: a dispărut complet corelația dintre sat și oraș. Vin toate tabelele din 28, 29, 30, 31, tabelul sintetic general și al doilea tabel, și peste tot se pune mediul urban și mediul rural. În ultimul tabel nu mai apare.

Tov. Luca: A fost pus pe regiuni.

Tov. Miron Constantinescu: Nu spune rural și urban. Este întâmplător? Cum se face, că până azi apărea? Faptul că nu mai este pus acum, apare și în raportul scris, și acolo de asemenea, nu mai tratează deloc problema. De ce? Întâmplător? Cred că nu. Pentru că au simțit șubrezenia tezei în legătură cu aceea că banii au fost în majoritate la

oraș și nu la sat, teză în sprijinul căreia au făcut și unele lucruri incorecte, la care s-a referit tov. Moghioroș. Teza, este o teză menită să se opună tezei principale politice, adoptată de conducerea partidului în septembrie, când s-a arătat ca o greșeală în politica țărănească, că partea înstărită a țăranimii s-a îmbogățit, a acumulat numerar și mărfuri și noi am lăsat să se întâmple. Această teză este formulată în documentul C.C. din 21 septembrie, este de asemenea formulată în recomandările din 26 noiembrie și în expunerea stenografiată a tovarășului care a făcut propunerea. Această teză fundamentală este expusă și în motivarea politică a hotărârii C.C. și a Consiliului de Miniștri, pentru că acolo se spune clar, că numerarul s-a adunat în aceleași mâini care aveau mărfuri, mai ales alimentare.

Teza celor care susțin că nu au fost bani în majoritate la sate, ci în orașe, este o teză care în fond încearcă să submineze linia partidului, directivele C.C. și Consiliului de Miniștri și în fond indicațiile tovarășului Stalin.

Consider că această chestiune nu se poate trece cu vederea și cine a susținut această teză, nu a susținut o teză justă, ci potrivnică liniei partidului și guvernului.

În privința tendinței de a mări circulația bănească după reforma bănească, semnalez Biroului Politic, că după reforma bănească se produce un fenomen îngrijorător: pe ziua de 5 februarie circulația este deja la 576 milioane noi și a mai crescut până azi considerabil, și ceea ce este interesant, încasările scad și plățile sunt mărite. De la 1-15 februarie, în majoritatea zilelor, plățile au depășit cu mult încasările. Suntem în a 4-a săptămână după reformă și trebuie să fim extrem de atenți, pentru că creșterea (*sic!*) prea rapidă periclitează ...

Tov. Ana Pauker: Câtă trebuia să fie?

Tov. Miron Constantinescu: Ar fi trebuit în 15 februarie să fie cel mult 400 milioane și noi suntem la 527, iar după părerea noastră, la 1 aprilie, la sfârșitul primului trimestru, circulația ar trebui să fie de 800 milioane. În ritmul care există, e pericol că va fi peste această sumă. În ședință, tov. Vijoli a susținut cu multă ușurință că se poate trece peste 800 de milioane.

Trebuie să se dea cea mai mare importanță acestei probleme, și Biroul Politic să înscrie anumite limite care trebuiesc ținute cu toată tăria, iar miniștrii să fie lămuți să nu mai preseze pentru numerar asupra Ministerului Finanțelor, asupra Băncii. Nu vreau să arunc vina numai asupra Băncii, este o presiune de la ministere, sfaturi, întreprinderi, ca să obțină bani. Acea lozincă dată de tov. Gheorghiu-Dej „Să păstrăm foamea de bani” nu este încă însușită.

Subliniez în fața Biroului Politic, că consider (*sic!*) că una din marile lipsuri ale muncii noastre, a Comisiei de plan și a mea personală, că însărcinat de partid să răspund pentru această instituție, că în cursul anilor 1949 și 1950 și în parte și în 1951, cu ajutorul tovarășilor sovietici am mai îndreptat, în 1951 – noi n-am înțeles cum trebuie planificat fondul de salarii, că ne bucurăm când salariul nominal creștea și consideram aceasta ca un succes. În fond nu era un succes, pentru că această creștere a fost complet anulată de creșterea mult mai rapidă a prețurilor la piața neorganizată. Aceasta este lipsa în special a noastră, pentru că noi am planificat fondul de salariu. Din a doua jumătate a anului 1951, cu ajutorul tovarășilor sovietici, am schimbat colerația (*sic!*) din trecut și am inversat, ca ritmul de creștere a productivității să fie mai mare decât ritmul de creștere al salariului mediu. Pentru anul 1952 cunoaște și planul. S-a planificat creșterea productivității cu 15% și a salariului mediu cu 3,8%.

Recunoaștem greșeala făcută, ne dăm seama de caracterul gravității ei și vom fi foarte atenți cu astfel de lipsuri și greșeli să nu se repete.

Sunt de acord cu tov. Luca, ca această chestiune să fie înscrisă în raport și consider ca o lipsă că nu este pusă.

În legătură cu o anumită problemă, care s-a ridicat în cursul ședinței, vreau să mă refer numai la 2 chestiuni.

În legătură cu reforma bănească eu nu știu să se fi discutat în alt cadru problema reformei bănești. Tovarășa Ana s-a referit la 1950. Eu știu, ca și tov. Chivu și tov. Bârlădeanu, când în iarna 1950/51 tov. Gheorghiu-Dej a formulat precis necesitatea unei reforme bănești.

Tov. Gheorghiu-Dej: În a doua jumătate a anului 1949, Luca semnalase pericolul creșterii *circulației bănești**.

Tov. Miron Constantinescu: Cred că în problema reformei bănești, lucrările pentru pregătirea ei înainte de venirea tovarășilor sovietici s-au făcut încă în perioada anterioară, pe baza directivelor tov. Gheorghiu-Dej.

În legătură cu documentul, eu țin să subliniez că documentul este rezultatul unei munci colective, și consider că aprecierile sunt adresate întregului colectiv.

Vreau să subliniez că dacă am fost în măsură să facem un document pe care Biroul Politic îl consideră că este un material bun, se datorește faptului că am lucrat 6 luni cu tovarășii sovietici. Dacă l-am compara cu materialele publicate în buletinele economice, acestea erau un material slab, o încercare, nu era o analiză. Faptul că s-a putut pregăti un material mai bun, se datorează ajutorului pe care l-am primit din partea echipei tovarășilor din Moscova. A fost un ajutor, o cotitură în viața fiecăruia care a muncit cu ei. Tovarășilor care au venit chiar numai în contact mai rar, li s-au deschis noi orizonturi și noi perspective și țin să subliniez importanța hotărâtoare a ajutorului pe care l-am primit și marele merit al tovarășilor sovietici, care au ajutat și la pregătirea materialului și la analiza rezultatelor și urmărilor ei.

Eu nu vreau să răspund la cuvintele injurioase care mi s-a adus în această ședință. Consider că nu este potrivit, că n-ar fi de nivelul ședinței Biroului Politic și de aceea renunț să răspund la acele cuvinte neîntemeiate, neadevărate, care mi-au fost aruncate.

Tov. Teohari Georgescu: Noi am primit de câteva zile raportul asupra reformei bănești. Am știut că a lucrat tov. Miron. Am pus întrebarea, cine a mai lucrat, dacă este rezultatul comisiei care a lucrat la reformă. Mi s-a spus că tov. Miron cu un colectiv. Sunt obișnuit ca un material pus în fața Biroului Politic, să-l discutăm și să ne spunem părerea, bună sau rea. Tov. Miron spune că a fost lucrat cu prietenii sau cu un colectiv. Cred că nu este just.

Tov. Gheorghiu-Dej: A fost însărcinat din partea conducerii partidului. A avut din partea noastră înputernicirea să conducă efectiv și el a lucrat în colectiv. Acolo sunt o parte din tovarășii de la noi și ceilalți sunt tovarășii, iar raportul este rezultatul.

Tov. Teohari Georgescu: Știu. S-a spus că este un raport foarte bun, că reflectă toate perioadele prin care am trecut.

Am participat la ședința cu tovarășii și știu ce înseamnă pentru noi, pentru republica noastră. Am arătat însă părerea mea că la pag. 15 și 16 nu este lămurită

* Adnotare scrisă de mână.

problema, că pune o problemă necunoscută și lasă Biroul Politic să ghicească și am spus că trebuie lămurită.

De exemplu (citește):

„În al doilea rând, tot din datele schimbului reiese că la C.E.C. în ziua de 27 ianuarie 1952 se aflau sub formă de depuneri, conturi, și consemnațiuni suma de cca. 8 miliarde lei, din care 2,6 miliarde depuneri spre fructificare, sumă mult mai mare decât fusese declarat anterior. În ultimele zile s-a produs și aici o creștere bruscă a încasărilor, ceea ce a absorbit de asemeni o parte din numerarul existent la populație și diferite organizații”.

Dar nu vine să arate ce înseamnă aceasta. Care sunt organizațiile? Pentru mine n-a fost clar.

Și mai departe: (citește)

„În al treilea rând menționam că atât contul C.E.C.-ului la B.R.P.R., care la 15 ianuarie 1952 era de 1.342.627.243 lei, a ajuns la 27 ianuarie 1952 la 7.302.173.114 lei cât și contul B.C.I., care a crescut de la 5.376.770.102 lei la 15 ianuarie 1952, la suma de 10.455.343.917 lei la 27 ianuarie 1952.

Aceasta denotă tendința acestor instituții de a vira numerarul existent în casele lor, cât și disponibilul din conturile creditoare, la B.R.P.R. – cu alte cuvinte tendința de a se pune la adăpost de o eventuală reformă bănească”.

Și am spus că nu este clar, că nu spune cum a fost posibil că s-a produs. Poate nu am înțeles. Și tov. Miron mi-a răspuns următoarele: Am cerut de la bancă, banca mi-a dat niște cifre, mai mult nu știu. Azi tov. Miron se înarmează cu o serie de date pe care ieri nu le-am avut.

Tov. Miron Constantinescu: Abia azi Banca a trimis raportul.

Tov. Teohari Georgescu: Era bine dacă ai fi venit la tov. Gheorghiu-Dej și ai fi spus să mai stăm 24 ore ca să ne documentăm. Mai mult încă, nu s-a stat de vorbă cu cei de la bancă pentru a se vedea dacă avem de-a face cu tâlhari care trebuiesc trimiși la Justiție.

Apoi, noi știm valoarea ajutorului prietenilor noștri, știm să-l prețuim și nu trebuia folosit acest lucru. Era bine ca Biroul Politic să fi fost bine informat și să nu se folosească aceasta, că ne-am consultat cu prietenii.

A doua problemă: de unde această libertate pentru noi de a vorbi în afara Biroului Politic? Nu m-aș fi gândit niciodată să mă duc din ședință și să încep să spun că tov. Luca a spus că e o mistificare. Consider că nu mergea pe linia de a întări autoritatea Biroului Politic, ci pe linia de subminare a Biroului Politic.

Tov. Luca: Eu rog să fiu desărcinat din muncă, dacă aceasta este partinic.

Tov. Teohari: Nu o singură dată în ședințele pe care le-am avut, ai subliniat să nu iasă lucruri de aici. Și nu putem să spunem lucruri care nu sunt juste. Tov. Luca a avut o anumită părere; și se creează astfel de impresii, că Teohari și Luca au spus că e o mistificare. Eu n-am considerat că este mistificare, ci că problema nu este lămurită.

Tovarășii noștri au ridicat problema impozitelor și ar fi fost just să spunem că nu tov. Luca a mers pe linia încasării impozitelor, ci noi am mers, că a aplicat linia noastră, a Biroului Politic, mă ridic împotriva unei astfel de atitudini. Consider că nu e just și cer Biroului Politic să se pronunțe. El nu putea să meargă la prieteni când noi n-am terminat încă ședința.

Tov. Miron Constantinescu: Noi am primit astăzi raportul Băncii de Stat care este unul din documentele principale în reforma bănească. El trebuia studiat și de noi și trebuia prezentat și tovarășilor. Acest raport le-a fost prezentat, pentru că ei au fost trimiși aici în misiune.

Tov. Luca: Dar deocamdată eu sunt secretar al C.C. și dacă sunt ticălos să fiu înlăturat. Dar să se păstreze unitatea și prestigiul Biroului Politic. Ce fel de metode sunt acestea? Nu este prima dată la Miron ...

Tov. Miron Constantinescu: Dar sunteți convins că este o mistificare.

Tov. Luca: Spune aceasta și în public și atunci poți să scoți că sunt și antisovietic.

Tov. Miron Constantinescu: Am analizat un raport, anumite cifre și pasajule (*sic!*) despre C.E.C. și Banca de Credit sunt considerate inexacte. S-au verificat și s-a constatat că sunt exacte. Cuvântul de mistificare l-ați folosit dv., dar tovarășilor le-am vorbit de date inexacte, pentru că nici nu cunosc cuvântul mistificare în limba rusă.

Tov. Luca: Eu am vorbit de altceva: de amestecarea conturilor cu numerarul.

Tov. Miron Costantinescu: Tov. Teohari spune să nu iasă nimic. Este foarte adevărat. Însă un raport de importanța Băncii R.P.R. este un document interior de partid? Nu poate fi prezentat tovarășilor care trebuie să cunoască toate problemele economice?

Tov. Teohari Georgescu: Dar cine a spus aceasta?

Tov. Miron Constantinescu: Am spus că datele sunt contestate și s-a constatat că sunt exacte în raport.

În al doilea rând, eu consider că a prezenta materialele primite de la Bancă, C.E.C., Banca de Credit și Investiții, acestor tovarăși, trimiși aici să ne ajute, nu este o deconspirare!

Tov. Teohari Georgescu: Dar nu s-a discutat problema aceasta.

Tov. Miron Constantinescu: N-am făcut nici o abatere de la morala și regula de partid. Am prezentat un material secret acelor oameni care trebuie să-l cunoască și să aprecieze asupra lui.

Tov. Gheorghiu-Dej: S-au ridicat două probleme:

Întâi dacă n-ar fi necesar să ascultăm pe tovii care au munci de răspundere la instituțiile bancare, pe Vijoli și Weiss și al doilea, chestiunea ridicată de tov. Teohari. Dacă Miron a procedat just când s-a dus și s-a consultat asupra acestui material.

Tov. Chișinevski: Miron a rugat partidul să se retragă cuvântul de mistificare.

Tov. Gheorghiu-Dej: Da. În legătură cu aceste 3 întrebări ce părere aveți?

Tov. Teohari Georgescu: Pentru prima, sunt de părere să fie chemați oamenii.

Tov. Gheorghiu-Dej: Vijoli și Weiss. Altceineva cine?

Tov. Luca: Cu Șerban n-avem ce discuta.

Tov. Gheorghiu-Dej: Dacă sunteți pentru chemarea lui Vijoli și Weiss?

(Tovarășii sunt de acord.)

Tov. Ana Pauker: Eu cred că nu este nevoie de Vijoli și Weiss.

Tov. Gheorghiu-Dej: Noi nu considerăm pe Vijoli ca dușman, dar noi discutăm aici și avem drept să ascultăm pe oricine. Aici au fost puse o serie de întrebări, au fost nedumeriri, oamenii au spus că nu sunt suficient clarificați și s-a ridicat chestiunea că ar fi bine să chemăm aici pe Vijoli și Weiss. Eu cred să-i ascultăm ca să știm de unde vin aceste date. Raportul făcut, Darea de seamă, se referă la acele documente care au existat și se subliniază că vor trebui cunoscute toate datele în legătură cu reforma bănească

pentru a putea să cunoaștem toate aspectele negative care se desprind din reforma bănească.

Eu sunt de acord să-i chemăm pentru documentare mai temeinică a conducerii partidului.

Cine este pentru? (Toată lumea este pentru).

A doua propunere ridicată de tov. Teohari: dacă a procedat just Miron când s-a dus la tovarășii sovietici și a întrebat.

Tov. Miron Constantinescu: Am prezentat textul în limba rusă.

Tov. Teohari Georgescu: Problema nu este așa.

Tov. Luca: Sigur că nu.

Tov. Teohari Georgescu: Am pus problema dacă este just că tov. Miron mergând la prietenii noștri, a pus problema despre tov. Luca care a afirmat cuvântul mistificare.

Tov. Miron Constantinescu: Cuvântul mistificare în rusește nu-l cunosc și am vorbit de constatări inexacte.

Tov. Luca: Și ai vorbit despre tovarăși.

Tov. Miron Constantinescu: Nu am discutat cu ei despre persoane.

Tov. Bodnăraș: Am înțeles că a propus surpriză aprecierea de mistificare făcută aici. Dacă tov. Miron a transmis ceea ce s-a pronunțat, aprecierea aceasta din ședință, sigur că nu este just.

Tov. Gheorghiu-Dej: Tocmai de aceasta pun întrebarea dacă s-a considerat ca just să spună acest lucru.

Tov. Luca: Chiar dacă ar fi spus că cineva din Biroul Politic a spus, este suficient.

Tov. Gheorghiu-Dej: Aici s-a ridicat chestiunea de către tov. Teohari dacă este just ...

Tov. Ana Pauker: Tovarășii nu sunt niște primi veniți, ei au lucrat la această chestiune toată vremea și se ocupă mai departe și-i interesează în mod deosebit, n-avem ce să ascundem lucrurile acestea. Aici trebuie să fim atenți și nu urmărim anumite lucruri care nu sunt bine. De pildă, câți suntem aici, eu nu știu să fi spus tov. Teohari de mistificare.

Tov. Miron Constantinescu: Este adevărat. Dar a vorbit de „necunoscute” care provoacă frământări în Biroul Politic!

Tov. Ana Pauker: Iar a spune despre un tovarăș un lucru care nu l-a spus este un lucru foarte prost. Dacă tov. a spus despre Luca că a spus că este mistificare, nu este nici o nenorocire. Rău ar fi dacă ar fi spus că Luca a avut o anumită atitudine de a respinge, și nu și faptul că până la urmă a revenit asupra unei serii de chestiuni.

Tov. Gheorghiu-Dej: Dar nici n-a intrat în discuții.

Tov. Miron Constantinescu: Cred că asupra caracterului discuțiilor din Biroul Politic, dacă Biroul Politic va hotărî, va fi însărcinat tov. Gheorghiu-Dej sau altcineva și se va comunica tovarășilor acest caz. Eu așa cred soluția cea mai justă.

Tov. Ana Pauker: Nu se pune chestia așa. Nu s-a spus primului venit.

Pe tovarăși îi interesează foarte mult aprecierea acestui raport și interesează și fără îndoială dacă la unul dintre noi au fost nedumeriri. Poate că până la urmă va fi nevoie să-i chemăm și pe ei să ne explice anumite lucruri. Pe ei îi interesează aceste lucruri.

Tov. I. Chișinevski: Cred că de la bun început în această privință tov. Teohari trebuie să fie scos, pentru că el n-a pronunțat acest cuvânt. Însă cred că am face o

greșeală dacă ne-am opri asupra greșelilor lui Miron de a informa pe tovarășii. Cred că ar fi mai just să ne oprim asupra expresiei mistificare. Mistificarea este o apreciere.

E drept că tov. Teohari n-a spus că darea de seamă e o mistificare, ci că sunt lucruri necunoscute. Înseamnă că tov. Teohari n-a studiat problema. Dar cuvântul mistificare n-a spus. Cuvântul mistificare înseamnă inducere în eroare. Este o acuzație extrem de gravă. Înseamnă că un membru al Biroului Politic induce în eroare conducerea partidului și un altul afirmă odată sau de două ori acest lucru. Dar e cu totul neadevărat că tov. Miron a mistificat lucrurile. Când un tov. face greșeli, trebuie criticat și ajutat. Dar când i se face un act de nedreptate, trebuie apărat.

În al doilea rând nu numai că nu e o greșeală informarea tovarășilor, ci este datoria noastră să informăm pe tovarășii sovietici. Altceva este când se spune un lucru neadevărat.

Spun cu toată hotărârea că tov. Luca și Teohari să-și precizeze poziția în această problemă. Consider că e de netolerat formula că Miron a greșit când a informat pe tovarășii. Pentru comuniști, internaționaliști, aceasta este o datorie, o obligație.

Tov. Luca: Eu nici un moment n-am spus și nu înțeleg să spun că n-a avut drept să informeze pe tovarășii sovietici mai ales. Una este însă a informa în spirit partinic, în spiritul de a ajuta cauza și alta este dacă în dosul acestei informări se ascunde ceva. De aceea eram foarte surprins că și eu și Teohari am înțeles că Miron s-a dus acolo și a început să discute cu tovarășii despre raport, care nu este conform cu cifrele puse anterior.

Cu cifrele nu este o claritate nici la Bancă și nici aici.

Eu nu pot să nu spun ceea ce simt de un timp încoace. Că în tot timpul acestei lucrări eu oarecum am fost ocolit. Dacă eram în comisia aceasta și mai ales dacă era părerea că eu sunt acolo sub influență străină, sau că am anumite păreri greșite în această privință, cu atât mai mult trebuia în mod colectiv să discutăm problema, să vedem problema, s-o lămurim și s-o prezentăm colectivului. Când tot timpul simți această tendință de a te submina – s-au întâmplat o serie de fapte când nu eram în țară. Apoi a rămas impresia că eu totul văd negativ. Dimpotrivă totul văd pozitiv. Și când Miron a venit și a spus că tovarășii au fost surprinși de cuvântul mistificare, imediat m-am gândit ce este asta? N-am știut că tovarășii au fost informați. Eu am știut că materialul a fost făcut și trimis tovarășilor în traducere. Nu este partinic că n-am știut și eram în comisie și trebuia să știu – și era foarte tovarășesc dacă ar fi venit și ar fi spus că uite am făcut, am lucrat cu tovarășii, ei sunt de acord cu aprecierea aceasta, hai să vedem ce ai de spus. Eu am spus tov. Gheorghiu să vedem materialul, pentru că am o serie de observațiuni.

Tov. Gheorghiu-Dej: Ai știut că se lucrează la acest material.

Tov. Luca: N-am știut nimic de pregătirea materialului, nu știam cine lucra acest material și nici pe ce bază. Nimic. Am fost surprins când ai spus sămbătă că nu este materialul gata. Atunci am aflat că este vorba de o Dare de seamă. Sunt secretar de partid și am această însărcinare cu Finanțele. Atât meritam, să mi se arate și să mi se spună ce părere ai, să ai răspundere pentru bancă, pentru finanțe, să lămurim și apoi să venim în Biroul Politic să nu pierdem 3 zile cu discuții ca la concluzii să aflăm că materialul a fost văzut și discutat și că concluziile (*sic!*) sunt trase cu tovarășii pentru că ne pune într-o situație foarte neplăcută. Dacă socotiți că aceasta este o metodă de conducere, eu nu pot înțelege. Eu n-aș fi făcut așa ca să vin cu asemenea document, care trebuia în oarecare măsură să-l văd și eu și să-mi spun părerea, și măcar să se sfătuiască cu mine. Luni dimineața l-am primit și l-am

citit foarte atent și nici n-am avut timp suficient de documentare. Și m-am întrebat ce este cu viramentele acestea, am spus că la Banca de Investiții nu există nici un fel de numerar. Deci cu drept cuvânt se vine și se spune că e inexact.

Când eu am această situație care mi s-a creat în legătură cu acest material și în general în timpul acestei opere care s-a făcut și în care am luat parte, câte odată chiar în ședințele cele mai importante nu eram luat. Am dat oameni, care au lucrat cu mine și pentru care răspund, dar n-au lucrat cu mine, ci au lucrat acolo. Oamenii au primit directive nu prin mine, ci direct de la tovarășii sovietici și de la tov. Miron și de la tov. Gheorghiu, multe lucruri care eu nu le știam le-am aflat mai târziu. Și nu cred că s-ar putea spune că m-am opus uneia sau alteia din aceste directive. Dimpotrivă. Dar forma în care s-a lucrat, mă pune în într-o situație în care aveam impresia că planează asupra mea oarecare neîncredere, că eu în finanțe am făcut pagube și este vorba de judecarea mea. Așa s-au manifestat unii și așa s-a creat de la început o atmosferă de care am aflat, încolo și înapoi.

Tov. Gheorghiu-Dej: Asta este prost, că se află încolo și înapoi.

Tov. Luca: Pentru că asta nu pornește de la sine, asemenea atmosferă. Simți ceva anormal.

Tov. Gheorghiu-Dej: Dar și ele trebuie limpezite.

Tov. Luca: Și aceasta simt de mult și nu de acum. De aceea se întâmplă că eu văd așa lucrurile și spun și acum că nu sunt clare pentru mine chestia cu retragerea și cauzele care sunt arătate aici, n-am primit detalii și am folosit cuvântul mistificare.

Tov. Miron Constantinescu: De 5 ori ați folosit acest cuvânt.

Tov. Luca: Asta nu schimbă situația, am pus-o în legătură cu Banca de Investiții, cu viramentele, cu tendința de a arăta că banii nu sunt ai Băncii. Banii sunt banii întreprinderilor virăți la Bancă și spun că aceste viramente sunt normale. Când s-au amestecat conturile cu numerarul și s-au adăugat, au ieșit 8 miliarde la conturi când erau mult mai puțin și împreună cu partea de depuneri pentru fructificare erau 7 miliarde.

Tov. Ana Pauker: Spune Luca, tu știi ce-i aia mistificare?

Tov. Luca: Când încurci lucrurile.

Tov. Miron Constantinescu: Înseamnă un om care induce în mod conștient în eroare.

Tov. Luca: Atunci eu retrag cuvântul, pentru că eu n-am înțeles așa. Eu am înțeles că aici s-a făcut o amestecare a cifrelor.

Tov. Ana Pauker: Mistificare înseamnă încurcarea cifrelor pentru a înșela.

Tov. Luca: Asta n-am spus. Nu m-am gândit la inducere în eroare. Eu m-am gândit că oamenii au dat cifrele ba așa, ba așa, că nu poți să te descurci din aceste cifre.

Tov. Teohari Georgescu: Se poate înțelege și lucrul acesta că au luat bani de pe piață și i-au băgat la bancă.

Tov. Ana Pauker: Chiar dacă n-ar fi făcut direct.

Tov. Luca: Tot ceea ce nu s-a făcut normal. Înseamnă că trebuie judecat fie că e făcut de Banca de Investiții, fie de întreprinderi, eu nu apăr criminali. Dacă lucrurile sunt adevărate cum spune aici, Vijoli trebuie să fie arestat și pus sub anchetă. Asta am spus. De aceea am spus că trebuie clarificat. Această concluzie am tras-o. Și afară de aceasta, am apărut banca ca instituție, pentru că nu este nicăieri pus în lumină rolul și importanța sa și pentru că materialul nu este făcut ca să rămână secret în Biroul Politic, ci se vor lua măsuri, creăm așa o situație băncii. Și nici atitudinea față de finanțe nu a dispărut. Cu

C.G.M. am avut ani de zile discuții că noi jefuim populația. Una este greșeli ale mele și alta greșelile băncii. Banca are rol extrem de important. Acest rol este subliniat într-un proiect de hotărâre. Banca exercită controlul prin leu, controlul circulației, deci Banca face toate decontările tuturor întreprinderilor și este un institut de importanță extraordinară, ceea ce nu este deloc pus în material.

Tov. Miron Constantinescu: Se spune la măsurile sistemului financiar pag. 32 pct. e).

Tov. Luca: Fără bancă nu poți să pui în aplicare toată acțiunea. Nu poți să pui banca în asemenea lumină, că pe urmă mâine să dea cu piciorul în bancă, de aceea eu am cerut să fie lămurit.

Tov. Miron este de acord să fie introdusă partea cu fondul de salarii, deci n-a fost absolut negativă critica adusă. Iar dacă se dovedește că se spune aici despre bănci este așa, nu numai că mă închin și spun că ați fost mai vigilenți și ați văzut mai bine, ci să fie trimiși oamenii în judecată și să se vadă dacă sunt capabili de a conduce această muncă sau nu.

Eu n-am înțeles mistificare în sensul că a mistificat cifrele ca să inducă în eroare Biroul Politic și tovarășii. Este extrem de grav. Eu am înțeles că s-a făcut o încurcătură cu confundarea conturilor și neredare în mod clar de unde provin aceste 10 miliarde, pentru că aceasta mai mult mă frământă decât toată mistificarea. Cum a putut să retragă, dacă a fost în circulație, la cine au stat banii. Într-o oarecare măsură s-au lămurit 6 miliarde intrate din comerț în 5 zile.

Tov. Ana Pauker: Aparatul de la comerț și cooperatie a cumpărat foarte multe mărfuri.

Tov. Gheorghiu-Dej: N-am reușit să controlăm zi de zi cum s-a scurs.

Tov. Luca: Într-o parte este retragerea spre canalurile comerțului, iar dincolo la plăți, lipsuri la colectări și achiziții.

Se suspendă ședința Biroului Politic până joi, 21 februarie ora 18.

21 februarie, ora 18 – continuarea ședinței Biroului Politic.

Tov. Gheorghiu: Tovarăși, desigur, fiecare ceas este foarte scump, foarte important pentru munca noastră practică, pentru fiecare în domeniul său de activitate. Până acuma sunt 16 ceasuri de când stăm în ședință, pentru că problemele care au fost aduse la ordinea de zi, au cerut o discuție serioasă.

Înainte de a intra în fondul problemelor cuprinse în Darea de seamă, prezentată de tov. Miron Biroului Politic, vreau să mă opresc un pic asupra Dării de seamă însăși.

Eu o consider ca un document politic de însemnătatea documentelor Comitetului Central, un document încheiat, pentru că nu se mărginește numai la o înșirare cronologică, a desfășurării operațiunii reformei bănești, dar face o apreciere asupra cauzelor, care ne-au determinat să pășim la o astfel de măsură, asupra felului cum au fost pregătite lucrările reformei, asupra lipsurilor și greșelilor, asupra rezultatelor obținute, asupra felului cum a acționat partidul, masele largi populare cu ocazia acestei reforme. În sfârșit, documentul stabilește o serie de sarcini și măsuri practice.

Documentul este pregătit în spiritul Hotărârii din septembrie a Biroului Politic al Comitetului Central, în spiritul aprecierii din 26 noiembrie, se dă explicarea necesității

reformeî bănești, ceea ce a dat prilej Biroului Politic să dezbată pe larg toate cele subliniate în acest raport.

În ce privește ședința noastră, faptul că a durat atâta, arată importanța acestei ședințe a Biroului Politic, importanța problemelor cuprinse în Darea de seamă. Fiecare a căutat în cuvântul său, să-și spună părerea, să ia poziție față de aprecierile care s-au făcut acolo, fiecare și-a exprimat punctul său de vedere cu privire la sarcinile care sunt puse în acest document.

Cred că nici unuia dintre noi nu i-au putut scăpa câteva aspecte din ședința noastră.

Întâi, că ședința a avut un caracter viu, aș putea spune, furtunos.

Al doilea aspect interesant, de asemenea nu putea să scape observației noastre, este faptul că discuțiile s-au centrat mai mult asupra primei părți din Darea de seamă, adică asupra acelei părți în care se făceau aprecierile în legătură cu neajunsurile din timpul pregătirii sau din timpul aplicării reformei bănești.

În ce privește partea cu sarcinile, aici fiecare a ținut să sublinieze că sunt foarte bune, foarte importante și va trebui să le aplicăm cu hotărâre în practică, că vor da rezultate bune etc. etc.

De ce a suscitât discuții așa aprinse această parte a Dării de seamă? Pentru că ea cuprindea aprecieri asupra felului cum s-a lucrat, asupra neajunsurilor, asupra unor grave abateri săvârșite în timpul aplicării acestei reforme în practică.

La un moment dat aveai impresia că se petrece în ședința noastră un fel de duel, iar restul urmăresc ca spectatori pasionați rezultatul acestei lupte. Acesta este un aspect, aș putea să-l numesc negativ, în discuțiile noastre, pentru că nu toți membrii Biroului Politic au dat însemnătatea cuvenită aprecierii făcută în această Dare de seamă. Unii chiar le-au tratat cu neseriozitate. Acesta este un lucru negativ.

Și, în sfârșit, aceasta ne-a dat prilej – și cred că multora dintre voi le-a dat de gândit lucrul acesta – prilej de frământare că discuțiile au accentuat mai mult părțile negative din timpul reformei, abaterile săvârșite, însă firul, esența, sursa principală a greșelilor noastre, aceasta n-a format obiect de preocupare, și nici chiar Darea de seamă nu s-a ocupat îndeajuns de aceasta. Mă refer la ceea ce a numit tovarășul Stalin, în sfaturile pe care ni le-a dat despre politica noastră – „krestianskaia politika”*, „nemarxistkaia politika”** o apreciere a politicii noastre, ca o politică țărănească, o politică nemarxistă. Și întrucât este bine să ne preocupe în analiza noastră acest aspect, înainte de a mă ocupa de celelalte, cred că este bine să vedem rădăcina răului.

Tovarăși,

Am căutat să-mi explic, să pătrund, să văd când am început noi să alunecăm în această „krestianskaia politika”. Rădăcinile sunt mult mai adânci.

Eu cred că această politică țărănească, în care noi am alunecat, începe încă după reforma din 1947. Amintesc numai câteva aspecte din timpul acela, discuțiile, preocuparea unora dintre noi în legătură cu prețurile la produsele țărănești, în legătură cu țărănimea, când și în presa noastră au răzbătut probleme intime, legate de reforma din 1947, ca problema raportului între prețurile agricole și cele industriale, și se crea impresia că partidul ar fi părăsit politica de sprijin a țărănimii, a principalei mase a țărănimii. Însă

* **krestianskaia politika** – politica țărănească (lb. rusă)

** **nemarxistkaia politika** – politica nemarxistă (lb. rusă)

în așa măsură s-a mers pe această linie, încât tot vorbindu-se despre lucrurile acestea, am ajuns fără voia noastră să fim cuprinși de această preocupare de a da cât mai mult țăranimii, fără să ne și preocupe de a lua de la țărani în același timp în măsura posibilităților țăranimii.

Ajunge să amintesc un singur caz, acela când s-a pus la ordinea de zi, a da țăranilor produse industriale la prețuri degrevate de impozite. S-au preocupat de grija de a da țăranilor produse degrevate, s-a alunecat pe panta sentimentalismului, neținând seama că li s-a dat țăranilor pământ, suprafețe mari, că a fost eliberat țăranul de apăsarea moșierimii, a fost lichidată moșierimea, ceea ce nu putea să nu producă schimbări radicale în sectorul țăranesc, că partidul a pornit pe calea îngrădirii chiaburimii, deci a împiedicării chiaburimii de a exploata țăranimea săracă și mijlocașă. Adăugați la aceasta creditele și diverse alte ajutoare. Toate acestea luate la un loc au produs în situația țăranimii schimbări radicale: situația ei în condițiile noi create este diametral opusă situației pe care a avut-o înainte sub burghezie, apăsată și de moșierime, și de burghezie, și de chiaburime. Niciodată țăranul nostru n-a avut o situație mai bună. În timpul acesta nivelul de viață al muncitorilor nu putea crește conform planului. Aprovizionarea orașelor și centrelor industriale era în tot acest timp extrem de anevoioasă și prețurile începuseră să crească.

Să ne amintim, tovarăși, când tov. Luca era asaltat din toate părțile, pentru a da bani, cu câtă ușurință se cerea, și ce presiuni se exercitau asupra organelor noastre financiare, să dea bani încoace, să dea bani încolo. A fost o ușurință, așa putea spune, aproape generală din acest punct de vedere, o lipsă de preocupare față de leu. Aceasta este un adevăr pe care trebuie să-l spunem aici. Nu toți membrii conducerii partidului s-au preocupat de grija luptei pentru apărarea leului. Noi n-am fi ajuns în situația aceasta, dacă ne-ar fi preocupat pe toți situația financiară.

Iată, ce spune Lenin despre problema financiară: „Nu trebuie să uităm că oricare din reformele noastre radicale sunt sortite eșecului, dacă noi nu vom avea succese în politica financiară. De această ultimă sarcină depinde succesul cauzei mari a transformării socialiste a societății”.

A dat conducerea partidului nostru importanța și atenția cuvenită problemei financiare? În vorbe, în declarații, câte vreți! În fapt, foarte puțin. În fapt s-a considerat că problema financiară și în general economia sunt de resortul lui Luca. Atunci când – amintesc discuțiile din ședințele noastre – spunea: „Eu răspund de Finanțe, eu nu dau, nu dau, nu dau”. Dar dădea. Nimeni n-a spus: „Dar cum răspunzi tu de Finanțe, răspundem noi toți de Finanțe”. A încercat tovarășa Ana să-l mai stăpânească, mai cu binișorul, mai cu „dragă Vasilică, am eu încredere în părerile tale, dar acum nu se poate”. Dar o atitudine fermă și nu cu „dragă Vasilică”, ci o atitudine critică de felul cum își îndeplinește sarcinile la Ministerul de Finanțe și un sprijin în acest sens pentru tov. Luca nu a existat. Și trebuie să mărturisesc că aici este și pentru noi toți ca și pentru mine o vină. Am încercat în diferite feluri să-l mai opresc, până ce am ajuns și eu consider, că tot ce vine de la Finanțe este bun de semnat, și nu mai trebuie discutat. Aș putea să vă arăt un material pentru ordinea de zi, pe care l-am păstrat: cutare și cutare problemă de la Ministerul Învățământului, de la alte ministere. Dar celor de la Ministerul de Finanțe le-am pus: da, da, da. Atâta încredere s-a acordat tovarășului Luca, încât ne-a făcut să pierdem cu toții controlul asupra Ministerului de Finanțe și asupra principalelor instituții, care se ocupă cu problemele financiare, și deci și ajutorul care trebuia dat. Dacă ne-ar

întreba: de câte ori ați luat în discuție aceste probleme? Le-am discutat, nebazat pe un studiu serios. Au fost din când în când unele încercări – este adevărat – dar foarte slabe. Nu s-a luat poziție principială, bolșevică, hotărâtă față de devieri, față de abateri, deși încă în a doua jumătate a anului 1949 se semnalau stări nesănătoase în economia noastră. Am ridicat de pe atunci această chestiune și nu erau simple schimbări de păreri. Vă pot aminti de câte ori am discutat situația țărănească și în jurul sectorului țărănesc și cu Luca și cu Miron și cu Ioșca și cu tovarășii consilieri. M-a preocupat, începuse să mă frământa, să fiu îngrijorat. Observam din când în când îngrijorări la Luca în 1949, pe urmă s-a intervenit cu planul de casă și s-a mai frânat creșterea circulației bănești, ca pe urmă să apară în mod mai accentuat.

În 1950 s-a formulat însăși ideea săvârșirii unei noi reforme monetare și s-a schițat și o încercare de a face un material de conjunctură, dar nereușit. S-a emis apoi ideea unui împrumut de stat. Nu eram documentați, nu știam, n-aveam material cum arată frontul economic, unde suntem înaintea, unde am rămas în urmă, ce ar trebui făcut. În afară de acele buletine economice ale comisiei de planificare, care au importanța lor, sunt destul de documentate, dar sigur slabe.

În repetate rânduri s-a ridicat chestiunea, de ce am scutit noi oare peste un milion de gospodării țărănești de plata impozitelor de ce „scade” așa de vertiginos numărul de chiaburi, de ce trebuie să dăm noi produse industriale în mod degrevat, de ce contribuie țărănimea în măsură atât de necorespunzătoare situației sale materiale în condițiile economice noi, bune, pe care le căpătase țărănimea ca urmare a sprijinului și politicii partidului și guvernului. Cu toate că erau semnalate și cu toate că am discutat și m-am întrebat de ce, nu ne-am așezat ca să fie discutată temeinic această problemă. Este posibil să nu fi existat suficientă încredere în posibilitățile noastre de a studia, de a examina situația. De aici și lipsa de atenție față de aceste lucruri.

Când am fost la tovarășul Stalin, prezentând situația financiară de la noi, tovarășul Stalin a spus: „Trebuie o nouă reformă monetară. Leul este slab, leul se clatină”.

Sfatul dat de tovarășul Stalin a fost dat la timp, a fost salvator. Trebuie să spun că am fi putut avea o situație și mai gravă. Dacă avalanșa de cumpărături din ajunul reformei s-ar fi produs în decembrie, ar fi fost o catastrofă economică, asta fără exagerare.

Toți știți, când m-am întors de la Moscova, am raportat despre rezultatele convorbirii cu tovarășul Stalin, despre sfaturile tovarășului Stalin. Nu mult după aceea ne-a sosit echipa de tovarăși sovietici, care ne-au dat ajutor la pregătirea și înfăptuirea reformei bănești.

Trebuie să atrag atenția, să amintesc aici, tovarășește, în mod critic, mă adresez tov. Luca, când a sosit echipa sovietică, după primul contact cu tovarășii sovietici, una a vorbit el, alta am vorbit eu. În primele momente, oamenii au plecat cu impresia că la noi sunt 2 păreri distincte, că unul sau mai mulți sunt pentru reformă, alții nu sunt pentru reformă. Această impresie au căpătat-o ei. Când am stat de vârbă cu tovarășul Luca, a venit la mine oarecum reproșându-mi, "Te-ai dus la Moscova, dar a fost vorba să punem chestiunea să ne dea ajutor, să ne dea sprijin, să facem o analiză și să vedem ce iese din analiză, iar tu ai ridicat chestiunea cu reforma". L-am chemat pe tovarășul Chișinevschi, care a fost cu mine, și i-am repetat lui Luca ce am vorbit cu tovarășul Stalin. Am spus că la noi nu este o stare asemenea celei din 1947, adică nu avem inflație. Tovarășul Stalin

ne-a arătat necesitatea „unei noi reforme monetare” și viața a demonstrat deplina justețe a sfatului tovarășului Stalin.

Trebuie să spun că tovarășul Luca n-a fost convins de necesitatea unei reforme, el avea convingerea că în primul rând, luând o serie de măsuri economice, noi am putea să întărim leul. În al doilea rând, că pentru a face reforma, trebuie cel puțin un an.

Sigur, treptat, pe măsura ce s-au adus argumentări, tovarășul Luca s-a declarat de acord. A semnat împreună cu noi documentul, prin care conducerea partidului hotăra să trecem la înfăptuirea reformei.

M-am întrebat, de unde vine această atitudine la Luca, știind că eu am discutat cu dânsul mai înainte.

Știam că la Ministerul de Finanțe, o echipă lucrează la pregătirea unui material în legătură cu restructurarea salariilor și cu prețuri unice, în vederea renunțării la sistemul aprovizionării pe cartele. Lucrurile s-au aflat ici colo, chiar Chivu Mi-a adus la cunoștință semnalări din fabrică, că se lucrează la un material pentru restructurarea salariilor și putea să înceapă o frământare în sânul clasei muncitoare, că ce o fi, vor fi salarii mai mari sau mai mici. Această problemă a prețurilor unice, azi, după ce cunoaștem din masa de materiale și din analiza făcută, vedem că nici măcar n-am fi putut s-o facem odată cu reforma monetară. Aceasta face parte din a doua etapă a muncii noastre.

Viața ne arată că dacă nu suntem atenți – și asta este valabil pentru fiecare dintre noi – ne influențează mediul, aparatul. La aparat, în finanțe și în bancă erau alte păreri decât cele exprimate de noi, unele spuse cu jumătate gură, altele cu gură plină și altele nepronunțate. De aici o serie de manifestări și de lucruri semnalate în Darea de seamă. De ce? Luca, este adevărat, a schimbat aparatul mult. Trebuie să spunem că în prima parte a activității sale la Ministerul Finanțelor a luat măsuri severe, a schimbat, a desfășurat o muncă frumoasă pentru ridicare de oameni. Însă au mai rămas acolo, mai ales la Bancă, elemente străine, elemente dușmănoase, care fără nici o îndoială au putut să influențeze într-un sens sau altul și să bage chiar bețe în roate acțiunii partidului. Cum am putea să explicăm acel fenomen, brusca micșorare a circulației fiduciare înainte de reformă, când normal era ca acest proces, semnalat încă în a doua jumătate a anului 1949, mai accentuat în 1950 și mai accentuat în 1951, să fi dus la 54-60 miliarde în circulație.

Chiar înainte de reformă, noi am apreciat, dacă vă aduceți aminte în ședința noastră, că vom avea greutăți, că dușmanul va căuta pe toate căile să ne bage bețe în roate – și trebuie să spun că din faptele arătate în diferitele materiale pe linia de partid, de presă, în cele ale Ministerului de Finanțe, pe linia Ministerului de Interne, s-a arătat în tot decursul acestei perioade de pregătire și în timpul aplicării și după aceea, existența unei rezistențe turbate din partea dușmanului de clasă. Fără îndoială că nu este vorba aici de o rezistență întâmplătoare, de o rezistență spontană, de niște manifestări spontane. Din toate datele, se vede că era dirijată, era organizată această acțiune a dușmanului. La asemenea acțiune, de anvergura reformei bănești am și prevăzut că vom avea aceste greutăți, că dușmanul nu va sta cu mâinile în sân, că și elementele dușmănoase pătrunse în partid vor scoate urechile. Aceasta s-a confirmat în cursul pregătirii reformei, atât în privința comerțului de stat și cooperăției, cât și în unele instituții de stat și în mod deosebit de accentuat în rândul funcționarilor superior de la Bancă.

Tovarăși,

Operația aceasta este menită să pună capăt stărilor nesănătoase în economia noastră, și înainte de toate să lichideze devierea aceasta a politicii țărănești, a politicii

nemarxiste în care noi am alunecat, să pună ordine în toate sectoarele activității economice a țării. Ca orice mare acțiune, asemenea acțiune care a fost întreprinsă, prin însăși forța lucrurilor, prin însăși problemele ridicate de reformă, a mișcat cele mai largi mase ale poporului nostru. Se poate spune că nu numai partidul a trecut un examen greu, dar, frumos, ci și întreaga clasă muncitoare, organizațiile obștești, poporul nostru a primit, cum era și de așteptat – această reformă cu încredere, chiar dacă au fost unele manifestări nepotrivite. Dar aceste manifestări, cum se arată și în darea de seamă, nu purtau caracterul unor manifestări dușmănoase la adresa regimului, ci a unor manifestări de nemulțumire vremelnică, legate în primul rând, de neînțelegerea încă a acestei mari și importante reforme. Da după câteva zile înțelegerea și încrederea, putem spune, a majorității zdrobitoare a poporului nostru a fost așa cum noi ne-am așteptat.

Trebuie să spunem că pentru pregătirea masei enorme de material care a permis să se tragă toate concluziile și să se stabilească ce este de făcut pentru realizarea acestei reforme, a lucrat o întreagă armată de oameni, în frunte cu acest colectiv de tovarăși sovietici și tovarăși din conducerea partidului nostru. S-a desfășurat o muncă uriașă. Majoritatea oamenilor care au luat parte efectiv la pregătirea materialului, la întocmirea măsurilor necesare reformei, au crescut, s-au ridicat din punct de vedere politic la înălțimea cunoștințelor economice cerute de nivelul acestei reforme. O serie de cadre noi s-au ridicat cu prilejul acestei reforme.

Partidul însăși, începând cu activul și cu membrii de partid de rând a avut foarte mult de învățat. A fost un exemplu de mobilizare foarte bun. Mase de sute de mii de oameni, au fost puse în mișcare cu prilejul acestei reforme bănești, au desfășurat muncă organizatorică la punctele de schimb, muncă de agitație și propagandă, au asigurat toată desfășurarea operațiunii schimbului, toate măsurile care au fost prevăzute în legătură cu reforma bănească. Fără munca multilaterală a partidului și organizațiilor obștești, fără mobilizarea largă a maselor în jurul reformei, această reformă ar fi fost imposibil de realizat. De altfel însăși apaatul băncii n-ar fi putut cuprinde munca și întrucât această reformă avea nu numai un caracter economic, dar și unul pronunțat politic, partidul a folosit acest fapt și trebuie să spunem, că partidul s-a întărit, și-a întărit rândurile sale, a avut prilej să se curețe de o serie de elemente nesănătoase, și-a îndreptat atenția asupra problemelor economice importante la ordinea zilei, a scos la iveală cadre bune de organizatori, de agitatori, de propagandiști. Interesul pentru problemele economice a crescut enorm și în instituțiile de stat, care au fost chemate să acționeze în această privință.

Întrucât a fost discuția aici – și foarte fierbinte – în jurul problemei, dacă se poate spune ceva pozitiv despre Bancă, despre instituțiile acesteia, care au sarcini cu problemele financiare, trebuie subliniat că partea sănătoasă, și există o parte sănătoasă în aceste instituții, și-a făcut datoria. În general nu putem să negăm contribuția atât a Băncii, cât și a Ministerului de Finanțe în legătură cu aplicarea reformei.

Unde însă trebuie să îndreptăm în mod deosebit atenția noastră? Asupra lipsurilor și greșelilor care au fost săvârșite și în principal săvârșite de Bancă și de instituțiile acesteia. Așa cum arată Darea de seamă, au fost elemente care au lucrat împotriva reformei. Trebuie considerat faptul retragerii din circulație de 10 miliarde, ceea ce nu poate fi negat. Cifrele pot fi mai mari sau mai mici, faptul însă rămâne fapt. Faptul măririi încasărilor, creșterea încasărilor, sau mai scurt, faptul micșorării volumului circulației trebuie socotit ca un cuțit în spatele reformei bănești. Așa trebuie socotit.

Tov. Luca: Și comerțul și cooperăția trebuie puse aici, pentru că s-au vândut 7 miliarde în 5 zile.

Tov. Gheorghiu-Dej: Încep dinadins cu Banca, pentru că dacă n-am începe cu Banca, am subaprecia rolul și importanța ei în viitor și în pregătirea și în timpul reformei. Ea putea și trebuie să împiedice scăderea circulației bănești, oamenii erau în jurul tov. Luca și cunoșteau lucrurile, știau că suntem în fața unei reforme monetare, știau că trebuie să sterilizăm banii la populație, datorită lor de comuniști, de oameni în care partidul are încredere, trebuia să-i facă să-i doară faptul că se micșorează circulația bănească, să nu forțeze ca să micșoreze volumul circulației împotriva chiar însăși a procesului normal de creștere. S-au întâmplat câteva deconspirări foarte grave. Mă refer la circulara Băncii de Stat din 28 septembrie, 7 zile după Hotărârea Biroului Politic, privitor la reforma bănească, în care se atrăgea atenția ca ghișeele Băncii să lucreze și sâmbătă după masă și duminică înainte de 1 octombrie. Plăți nu se făceau, toate întreprinderile trebuiau să depună vărsămintele. Desigur elementelor dușmănoase ce se găseau în diferitele puncte ale Băncii, mai mult nici nu le-a trebuit. Au dat mâna cu frații lor din comerț și de aici începe sursa principală a zvonurilor în lungul și latul țării. Începe să fie cuprinsă toată țara de zvonuri. O psihoză în legătură cu „stabilirea”. Avalanșă la cumpărături, la plata impozitelor, avalanșă la C.E.C., la cooperative.

Când întrebam pe Malinschi – de câteva ori l-am întrebat – „tovarășe Malinschi, uite din Galați ce se spune, uită-te dincolo”, „Dar nu e adevărat, să vă arăt, să vedeți cifrele, că se vinde mai puțin decât anul trecut”. Și-mi cădea ca exemplu perioada cu multe sărbători, perioada dintre 1-10 ianuarie a.c. I-am spus: bagă de seamă, să știi că dacă rămânem fără marfă în magazine, are să fie rău de tine. Ai o mare răspundere! Ce s-a întâmplat. Oamenii s-au aruncat asupra mărfurilor, s-au năpustit asupra magazinelor și au început să le golească. La fel cu cooperăția, într-o perioadă când statul își pune sarcina să intensifice colectările și achizițiile.

Trebuie neapărat să cunoaștem realitatea. Iată o cale, unde dușmanul s-a folosit de zvonuri, de aceste deconspirări, care porneau de la izvorul principal, de la Bancă. Psihoza a cuprins toată țara, de a cumpăra orice. A fost văzută la consignații o țărăncă, care a cumpărat un vas chinezesc. Întrebată ce face cu acest vas, a răspuns că o să țină brânză în el. Aceasta arată în ce grad erau cuprinși oamenii de această psihoză, cu gândul numai să scape de bani.

Zvonul a avut ca urmare, că a împiedicat statul să facă achiziții. Și chiar dacă am fi dat prețuri mai mari, este întrebare dacă puteam să cumpărăm sau nu. Dacă am făcut ceva achiziții, apoi este datorită măsurilor bune de mărire a fondului unic. Cu asta am făcut ceva, dar foarte puține cumpărături s-au făcut, atât la cooperăția cât și la comerțul de stat.

Dușmanii, folosind aceste zvonuri, pe de o parte s-au aruncat asupra mărfurilor deținute de stat în magazine de stat și cooperative, și pe de altă parte s-au grăbit să plătească impozite și datorii către stat, ca să nu fie prinși ei, ci păgubit să fie statul, să nu fie sterilizați banii la păturile avute ale populației.

Iată una din cauzele principale ale greutăților în realizarea colectărilor și achizițiilor.

Aceasta nu o spun ca o justificare. Consider ca o greșeală și lipsă a noastră că în afară de faptul că lucrurile pornesc mai departe, dar nici noi nu ne-am interesat, ne-am trezit la spartul târgului. Trebuia de la început să intervenim prin împunerea târgului.

Trebuia de la început să intervenim prin împuterniciți, să ne preocupe să realizăm cu toată tăria planul de colectări,

Iată ce ne învață tovarășul Stalin în problema aceasta care ne preocupă și ne frământă pe noi. Citez din opere Stalin vol. 11, (pag. 13):

„Dintre cauzele care au provocat criza colectărilor de cereale trebuie să relevăm următoarele:

Întâi. Satul crește și se îmbogățește. A crescut și s-a îmbogățit, în primul rând, chiaburul. Cei trei ani de recoltă bună n-au rămas fără urmă. Anul acesta surplusul de cereale nu este mai mic decât anul trecut, după cum nici mărfuri industriale nu sunt mai puține anul acesta în țară, ci, dimpotrivă, sunt mai multe decât anul trecut. Păturile înstărite ale satului au avut însă anul acesta posibilitatea s-o scoată la capăt vânzând materii prime, carne, etc. și au păstrat grânele pentru a umfla prețul acestora. E adevărat că chiaburul (*sic!*) nu poate fi considerat ca fiind principalul deținător de grâne, dar el este autoritate economică la sate, el are legătură cu speculantul de la oraș care dă un preț mai mare pentru grâne, el are posibilitatea să antreneze pe țăranul mijlocăș în ceea ce privește urcarea prețurilor la grâne, zădărnicierea politicii sovietice a prețurilor atâta timp cât nu întâmpină împotrivire din partea organelor noastre de colectare.

Al doilea. Organele noastre de colectare s-au dovedit a nu fi la înălțimea menirii lor. Abuzând de bonificări și de tot felul de adaosuri „legale” la prețuri, organele noastre de colectare, în loc să pună frâu speculei, au început să se concureze crâncen între ele, subminând frontul unic al colectorilor, urcând prețul la grâne și ajutând, fără să vrea, pe speculanți și pe chiaburi să saboteze politica sovietică a prețurilor, să înrăutățească condițiile de pe piață, să micșoreze volumul colectărilor. E adevărat că partidul ar fi putut să pună capăt acestor neajunsuri, intervenind în această chestiune. Dar, îmbătat de succesul de anul trecut, al colectărilor de cereale și absorbit de discuția care a avut loc, el a trecut cu vederea aceste lipsuri, crezând că toate lipsurile vor dispărea de la sine. Mai mult, un șir întreg de organizații de partid au avut o atitudine formală față de colectări, considerând că e un lucru care nu le privește și uitând că răspunderea față de clasa muncitoare pentru lipsurile ivite în domeniul colectărilor, la fel ca și pentru lipsurile în activitatea tuturor organelor economice și cooperatiste, revine în primul rând partidului”.

Este exact situația de la noi. Au fost discuții aici și despre organizațiile de partid, care au privit dintr-un unghi greșit.

Și mai departe: (p. 19)

„Pe baza celor de mai sus, C.C. al P.C.(b) al U.R.S.S. cere:

1. Să se continue în mod susținut campania de intensificare a colectărilor de cereale și să se obțină cu orice preț îndeplinirea planului anual al colectărilor de cereale.

2. Să se înțească lupta împotriva tuturor metodelor directe și indirecte de majorare a prețurilor convenite.

3. Să se înlăture cu hotărâre concurența dintre organele de colectare ale statului și cele ale cooperativelor, asigurându-se în mod efectiv un front unic al acestora în lupta împotriva negustorului și a chiaburului, care provoacă urcarea prețurilor pentru a face speculă ...” etc.

Și să vă citesc din Operele tovarășului Stalin, vol. 12, (pag. 95) despre grâu:

„Grâul nu trebuie privit ca o marfă oarecare. Grâul nu este bumbac, care nu poate fi mâncat și care nu poate fi vândut oricui. Spre deosebire de bumbac, grâul este, în condițiile noastre de astăzi, o marfă pe care o cumpără toată lumea și fără care nu poate

exista nimeni. Chiaburul știe acest lucru și păstrează grâul, molipsind prin exemplul său pe deținătorii de cereale în general. Chiaburul știe că grâul este valuta valutelor. Chiaburul știe că prisosurile de cereale sunt nu numai un mijloc pentru îmbogățirea sa, dar și un mijloc pentru aservirea țăranimii sărace. Prisosurile de cereale în mâinile chiaburului sunt, în condițiile de astăzi, un mijloc de întărire economică și politică a elementelor chiaburești...” etc.

Iată ce importanță mare se dădea și se dă în Uniunea Sovietică sarcinii de îndeplinire hotărâtă a colectărilor și achizițiilor.

Trebuie desfășurată o muncă sistematică, bine organizată, un control sistematic, zilnic asupra campaniei de colectări, asupra felului cum merge treaba cu achizițiile. Numai așa o să poată statul să acumuleze în mâinile sale aceea parte de cereale, care să influențeze cursul pieței, unde legea cererii și ofertei joacă încă un rol important – piață neorganizată, țărănească, unde producătorii vin direct să-și desfacă produsele. Și pe linia aceasta, unit cu măsurile enunțate împotriva speculanților, cu măsurile economice – sunt convins că noi pe deplin vom putea să asigurăm nu numai schimbarea raportului între prețurile produselor agrare și cele industriale în favoarea celor industriale, dar vom asigura și prețuri joase, vom stimula țăranimea să producă mai mult și mai bine și vom asigura mai bine aprovizionarea industriei cu materii prime, aprovizionarea populației orășenești și sigur leul va fi atunci într-adevăr leu, respectat de toată lumea.

Deci a doua și cea mai importantă greșală și lipsă a noastră este problema colectărilor.

Problema achizițiilor. Discuții interminabile am avut în privința aceasta. Consider că odată ce problema este clară, lucrurile sunt precizate, sarcinile sunt precizate, să punem capăt parlamentarismului care domină la noi și să ne înhărmăm la realizarea practică a celor ce ne propunem de realizat.

Noi avem posibilități să mobilizăm organizațiile de partid, să facem ca problema colectărilor, a achizițiilor, problema încasării impozitelor să devină o cauză de zi cu zi a membrilor partidului nostru, pentru că partidul are rolul de forță conducătoare în republica noastră populară, precum și a tuturor organizațiilor obștești, nu numai a organelor de stat.

Dar este greșit a pune problema că se prevăd numai sarcini pentru partid că oricât ai critica organele de partid, degeaba le criticăm. Doar în aparat lucrează membri de partid. Când noi spunem că trebuie să-i criticăm, să-i controlăm, că-i împingem să-și facă datoria, avem în vedere membri de partid care se găsesc în aparatul de stat, sfaturi populare, cooperative, în comerț etc. Rolul partidului este de a controla, de a interveni, nu în sensul de înlocuire a organelor respective, și nici de târâre în coada lor. Rolul organizațiilor de partid este să mobilizeze membrii de partid din aparatul de stat Comitetele regionale, raionale, toată scara organizațiilor noastre de partid trebuie să lupte pentru asigurarea deplină a sarcinilor în mateie de colectări, achiziții.

Trebuie să spunem că am schiopătat aici foarte serios. Statul nu poate să rămână fără să-și realizeze sarcinile sale de plan la achiziții și colectări. Aici a fost una din sursele greșelilor noastre. Și dacă vom lua măsuri să le îndreptăm, sunt convins că va merge treaba.

Tovarăși,

Vreau să răspund unei chestiuni care a fost ridicată aici ieri seara. În legătură cu încercarea de a amesteca pe tovarășii noștri sovietici care au venit să ne ajute aici, lucru care trebuie condamnat. De unde până unde Modoran, ministrul adjunct de la Ministerul

de Finanțe, a știut și a putut să se refere la faptul că există aici tovarăși sovietici și a putut să se refere la ei că ar fi o hotărâre a lor de a se face schimbul cu 1:200 pentru banii proveniți din vânzarea mărfurilor, înglobați în mod nejust în restul de casă? În primul rând lucrul privea Sovrom-urile, care au fost păgubite cu o sumă importantă de bani. De asemenea, și întreprinderile de stat și gospodăriile colective. Subliniez că niciodată tovarășii n-au dat un astfel de sfat, nicidecum să ia „hotărâri...”

„Hotărârea” asta a fost luată de conducerea Băncii R.P.R. Dar cum și-a îngăduit Modoran să se refere la tovarășii sovietici?! De unde știe că sunt acești tovarăși aici, dacă nimeni nu i-a spus? Se vede că au pălăvrăgit acolo. Să nu ne surprindă că o să se aducă și în străinătate cine a venit, câți au venit și se vor face felurite comentarii în legătură cu pregătirea și realizarea reformei noastre bănești. Cine a îndrăznit să se acopere cu tovarășii sovietici, pretinzând că e hotărârea lor? Nu este destul că s-a încercat să se dovedească că nu este așa de mare circulația bănească pe cât se aprecia? Foarte just s-a spus că trebuie să se cerceteze, să se vadă lucrurile, pentru că aici, nu este exclus, să existe o tendință de a dovedi Comitetului Central, că circulația bănească nu era așa după cum se aprecia, deci nu era nevoie de reformă. Altfel nu se pot explica o serie de fapte. Dacă luăm în vedere numai faptul deconspirării, atmosfera creată care a cuprins toată țara în legătură cu zvonul despre noua stabilizare, avalanșa la cumpărături, asta înseamnă că au vrut să arunce statutului pe canalul comerțului de stat și cooperăției banii, în timp ce noi făceam eforturi să realizăm colectările și achizițiile.

Cum s-ar putea explica că s-au intensificat încasările? Că nu s-au preocupat suficient de a lăsa să decurgă măcar normal lucrurile, le-au forțat, ca prin măsuri artificiale să dovedească că circulația monetară n-a fost așa cum se aprecia.

Desigur că asta trebuie privit ca o lovitură dată reformei și liniei partidului nostru, că trebuie cercetați acești pezevenchi, toți. Vijoli și Modoran sunt prieteni, e posibil că au discutat între ei.

Unde mai pui încercările de intrigi în timpul reformei. Până acolo s-a mers – asta am aflat de la Gogu Rădulescu care mi-a povestit răsând un tablou: „Uite ce spune Vijoli: – O, ăștia-s ai lui Dej, sunt împotriva lui Luca”. De unde asta? Eu am răs. Dar eu sunt convins că acolo între ei discută, ce poziție are cutare și cutare, că există divergențe între Luca și Dej, între Luca și Miron, că este o luptă între Planificare și Finanțe. Este imposibil să existe o divergență în sânul conducerii, păreri diferite, pentru că imediat să tragă concluzii din aceasta. Trebuie să fim atenți cu oamenii din jurul nostru. Toate acestea duc la subminarea autorității unui membru al conducerii noastre și fiecare trebuie să lupte pentru întărirea autorității conducerii noastre.

Nu am dovezi să-l caracterizez pe Vijoli ca element dușmănos. Rămâne de văzut ce și cum este cu el. Nu putem să-l acuzăm că e dușman, cât timp nu sunt dovezi, însă obiectiv Vijoli, Modoran și alții prin comportarea lor au dăunat partidului, statului, poporului muncitor.

Au fost doi oameni la Moscova, Vijoli și Gogu Rădulescu, fiecare vine și informează în alt fel. Unul spune în scris una și celălalt spune că nu e chiar așa, că n-a înțeles bine. Aceasta este o dovadă de neseriozitate. I-am făcut și tov. Miron de câteva ori critică și i-am atras atenția, de ce nu se duce la tov. Luca să-i spună și să-i atragă atenția despre intrigările acestor oameni.

Trebuie subliniate lucrurile acestea. Și trebuie mai serios privit, cu înalt spirit de răspundere, aparatul nostru. Altfel să știți că nu va fi chiar așa de ușor. Va trebui întărit

Ministerul de Finanțe, întărite instituțiile noastre, băncile, Banca de Stat, în sensul de a da ajutor Ministerului de Finanțe în oameni, a da ajutor băncii în oameni, de a realiza o conducere fermă care să lupte pentru întărirea reformei monetare. Altfel nu avem nici o garanție că reforma noastră va fi apărată de surprize. Și ne așteaptă pericole mai mari decât cele din 1947, dacă nu mergem ferm pe linia încasării impozitelor, pe linia realizării planului de colectări, pe linia realizării planului de achiziții, pe linia realizării economiilor, dacă nu vom face mai puține cheltuieli, dacă nu vom fi zgârciți cu leul.

Deci este necesară întărirea acestor pârgii. Cei care le au în mână, să nu le scape, ci să supravegheze cu hotărâre orice fenomen pentru a putea interveni din timp și a lua măsuri. Sunt câteva pârgii importante: pârgia impozitelor, încasarea datoriilor, pârgia colectărilor, pârgia achizițiilor, economiile cu privire la industria noastră. Fără să slăbim atenția asupra sectorului A, fără să mutăm centrul de greutate, fără să schimbăm întru nimic linia partidului de industrializare socialistă a țării, trebuie să recunoaștem că nu ne-am preocupat îndeajuns de problema producției de mărfuri de larg consum. Asta am mai spus-o și în ședința cu secretarii regionali și președinți ai sfaturilor populare. Trebuie să acordăm toată atenția asupra industriei de bunuri de larg consum, asupra sortimentelor, calității produselor, asupra mai bunei gospodării a acestor produse de larg consum.

Iată pe scurt despre acele pârgii asupra cărora trebuie să ne concentrăm, nu în general, ci practic, bazat pe cunoaștere amănunțită, temeinică a celor ce avem de făcut, pe răspundere personală a acelor care conduc direct, pe răspundere colectivă a conducerii partidului nostru și a statului, pe o colaborare mai temeinică în activitatea noastră decât până acum. Să cunoaștem în fiecare zi obligațiile membrilor conducerii partidului care au funcții pe linie de stat și partid. În legătură cu încasarea impozitelor, să vedem la zi, cum se desfășoară plățile, ce am cheltuit, ca un bun gospodar. De ce am cheltuit mai mult, de ce mâncăm mai mult decât avem? Este pericol să rămânem fără pâine. De ce? Să-i dăm pâinii importanța pe care i-o dă tovarășul Stalin în citatul pe care l-am arătat. Apoi: cum merge cu colectările? Cum merge cu încasarea impozitelor, cu vânzările, cu schimbul între oraș și sat, cum sunt prețurile, cum merge cu producția?

Consider, că cunoscând (*sic!*) lucrurile bine, nici nu va trebui să stăm mult în ședințe, ci vom putea rezolva operativ, toate problemele economice legate de pârgiile aceste principale și este obligatoriu ca orice măsuri ce se iau, să fie cunoscute de toți tovarășii care au răspunderea. Să nu se mai considere, ca în trecut, că este o sarcină a lui Luca și să-l lăsăm să-și spargă capul. Dar noi toți, tot colectivul, să-l sprijinim activ pe Luca, să ne sprijinim unul pe altul și să răspundem cu toții, iar dacă merge prost, imediat să putem lua măsuri.

Trebuie să atrag atenția asupra felului cum merg încasările acum, pentru că nu merg așa cum trebuie. Este pericol mare. Trebuie să ne concentrăm, să vedem unde nu merge și de ce, și ce măsuri trebuie luate.

Tov. Luca: Zilnic trebuie să încaseze 5 milioane. În general s-a realizat, însă o serie de regiuni sunt în urmă. E adevărat, merge prost.

Tov. Miron Constantinescu: 2,5 milioane a fost maxim ce s-a realizat într-o zi. Am situația până la 19 februarie.

Tov. Luca: Trebuiau să facă mai întâi impunerea, n-a fost debit. Debitul cere timp, de la sine nu merge. S-au apucat târziu. În Regiunea Stalin, dacă partidul a controlat, s-a împins și s-a realizat 26%, în Ialomița numai 1%, la Constanța 1,2%.

Tov. Gheorghiu-Dej: Trebuie să fim foarte atenți și cu privire la cheltuieli.

Tov. Luca: Mai este un lucru care ne îngreunează. Este spus că cine n-a plătit până la 25 februarie poate fi tras la răspundere. Așa că abia după 25 putem executa.

Tov. Ana Pauker: Este vorba și de presat asupra lor.

Tov. Gheorghiu-Dej: Atrag atenția asupra acestei chestiuni și asupra cheltuielilor care se măresc îngrijorător. Trebuie să punem capăt politicii din trecut în această privință. Aceasta poate să ne ducă la o catastrofă! Deci trebuie cu toată hotărârea să împingem, să presăm, să luăm măsuri, să vedem de ce nu se încasează aici sau acolo și să punem capăt poftelor de cheltuieli. Să o facem concret, să conducem concret.

Tov. Luca: Trebuie executat planul din încasările fiecăruia. Cum este planul de casă așa primește bani.

Tov. Gheorghiu-Dej: Este o slabă încasare a impozitelor și privitor la elementele particulare din orașe, după reformă. În același timp cheltuielile sunt mari. Acestor lucruri trebuie pus capăt imediat, cu toată hotărârea.

Tov. Luca: Se dau înapoi brevetele în masă.

Tov. Miron: Și medicii cu clientelă particulară au schimbat bani mulți.

Tov. Luca: Mai sunt și zvonuri pentru a rupe alianța între noi și intelectualitatea.

Tov. Gheorghiu-Dej: Deci problemele momentului actual:

- 1) colectările,
- 2) achizițiile
- 3) impozitele
- 4) restrângerea cheltuielilor, economiile.

Nu în vorbe, ci în fapte, toate cele arătate.

Sigur că este nevoie de o forță vie, mobilizatoare. Trebuie să apelăm la membrii de partid din sate, la U.T.M., Sindicate, Sfaturi. Activul de partid să fie exemplu în îndeplinirea obligațiilor față de stat, să mobilizeze masa principală a țăranilor în realizarea sarcinilor puse de partid și guvern pe linia impozitelor, pe linia colectărilor și achizițiilor, să mobilizeze organizațiile cooperatiste, colhozurile, T.O.Z.-urile. Vom găsi destule forțe, numai să căutăm să le mișcăm și aceasta nu putem face decât prin organizațiile de partid. Membrii de partid trebuie să înțeleagă importanța fiecărui leu, a fiecărui kg care trebuie dat la colectare. Să-i convingem pe țărani să-și desfacă produsele prin cooperative, să putem duce cu succes lupta împotriva comerțului particular și a speculei, care nu poate fi stăvilită într-o noapte.

Experiența practică ne-a arătat că foarte mulți activiști de partid, membri ai sfaturilor, funcționari din aparatul de partid și de stat, se sustrag obligațiilor față de stat. Cum este posibil? Nu se poate așa.

Eu cred că trebuie pe linie de partid să ne adresăm cu o scrisoare închisă către Comitetele Regionale și raionale deocamdată, în care să le arătăm răspicat situația, să le arătăm că ele trebuie să muncească zi și noapte pentru a îndruma, controla, realiza sarcinile de încasare a impozitelor, colectărilor și toate celelalte. Mai târziu vom face poate și un material pentru Sfaturile Populare. Va trebui să ne ocupăm sistematic de organizațiile de partid. De mult am discutat, când am văzut cele din orașul Stalin că ducem muncă din birou, birocrațismul a început să ne sufocă. Ce înseamnă a merge pe teren, a cunoaște, a studia bine, temeinic situația dintr-o regiune, dintr-un raion, dintr-o localitate, dintr-o fabrică. Să repartizăm pe membrii Secretariatului, Biroului Politic, să răspundă pentru regiuni. Să mobilizăm pe toți membrii Comitetului Central, să mobilizăm de sus până jos partidul.

Eu nu cunosc un caz când partidul să-și fi propus ceva și să nu fi realizat. Ajunge să luăm câteva date: am dat la dracu și burghezia și pe rege, am efectuat reforma din 1947, naționalizarea. În toate aceste condițiuni, partidul a dovedit capacitate de mobilizare și s-a orientat bine în general în mai toate problemele.

Dar câte odată ne înfumurăm poate, fiecare este prins de sectorul lui, unii sunt geloși ca alții să nu se stingă de sectorul lui. Să lăsăm spiritul acesta copilăresc! Avem fiecare să muncim, cu toată energia, ca să ducem partidul cu hotărâre pe linia succeselor din ce în ce mai mari.

Trebuie să spun că am fost deziluzionat un moment în ședință. S-au făcut întreruperi nesperioase, și-i reproșez acest lucru în primul rând tovarășului Luca, care a întrerupt mereu, tov. Teohari care a privit neserios ședința.

Să privim serios ședința Biroului Politic și să respectăm ședința. Când ia cineva cuvântul, să urmărim cu atenție firul gândirii fiecăruia.

Eu consider un succes al conducerii faptul că tov. Miron a învățat foarte mult. El este unul din cadrele tinere care s-a ridicat, cu toate lipsurile, pentru care trebuie criticat când are anumite greșeli.

Și pe urmă, critica să fie la noi acasă. De ce să ne temem, să umblăm cu delicateți și dulcegării? Chiar textul acestei Dări de seamă este cu zaharicale, nu se simte suficientă ascuțime, intransigență. Trebuia spus că tov. Luca trebuia să fie mai exigent, mai vigilent, trebuia să raporteze conducerii partidului, să nu se lase antrenat în metode false, greșite. Uite, acum cum se sparg toate acestea în capul partidului. Mă frământă aprecierea aceea de arată încă nivelul nostru ideologic și politic scăzut, lipsa de preocupare pentru problemele conducerii Statului. N-o să ne laude că am pierdut cele 10 miliarde lei, „krestianskaia politika, nemarxistkaia politika”. Aceasta aceasta după toate lucrurile frumoase făcute până acum și apreciate de tovarășul Stalin.

Credem că ajutam pe cineva dacă îl scutim de enervare. Ne e teamă că ce o să zică, să nu-i sară inima. Dar te întreb, Luca: Ai fost scutit de enervare, când a venit de la Gostaturi cu 3 miliarde lei pierderi din cauza așa ziselor calamități naturale. Nu-ți venea să cazi jos? Sunt miliarde de lei pierduți.

Tov. Luca: Chiar așa. Asta m-a scos mai mult din sărite decât o critică.

Tov. Gheorghiu-Dej: Cu sute de milioane și miliarde ne trag pe sfoară niște excroci, pezevenghi.

Tot ca o parte negativă sunt întreruperile și devierea discuțiilor spre laturi personale, nesperioase.

Tovarăși, astea sunt cele ce am avut să spun în legătură cu Darea de seamă. Sigur, s-ar putea spune foarte mult, însă ce este important acum, este să traducem în viață acele sarcini care au rezultat din ședința noastră, completate cu sugestiile care ne-au fost făcute.

Eu aș propune, să mergem în fața conducerii partidului, să zgâlțâim Comitetul Central, să aducem la realitate oamenii, să stea cu picioarele pe pământ, altfel o să rămânem numai noi. Să știe că trebuie să răspundă pentru că numai noi n-o să putem.

Trebuie pregătită o ședință a Comitetului Central, să ia cuvântul câțiva secretari ai C.C. și câțiva membri ai C.C., nu cu obiceiul de a vedea greșelile la altul, dar de a-și vedea propriile lipsuri și slăbiciuni. De mult n-au fost scărmanați și n-am auzit o autocritică deschisă, sinceră. S-au boierit, au uitat de spiritul de partid. Începând cu C.C., pe linia ministerelor, fiecare în domeniul său de activitate, avem birouri ale Consiliului de

Ministri, trebuie să fie chemați miniștrii, adunați laolaltă și foarte serios trebuie să puneți problema economiilor, să bateți zdravăn pe cei care au obiceiul să risipească banii. Trebuie mobilizați ei și la rândul lor să cheme colectivele până jos, iar pe linie de partid, să se controleze îndeplinirea indicațiunilor date.

Fără o mobilizare generală a forțelor partidului și elementelor de comandă a aparatului de stat, a funcționarilor, a aparatului de stat însăși, sarcinile care ni se pun nu le vom realiza așa ușor.

Cu toate lipsurile și necazurile la care ne-am referit, reforma bănească a reușit. Noi trebuie să recâștigăm pierderile pe care le-a avut statul din cauza acestor lucruri în jurul cărora s-au dus discuții mai multe. Această pagubă care a fost adusă statului s-o îndreptăm în mers, pe linia sarcinilor arătate aici.

Și încă un lucru, care a scăpat cumva atenției noastre în timpul discuției. În darea de seamă, între altele se arată că în timpul reformei au lipsit mulți muncitori de la întreprinderi, ceea ce a adus o pagubă foarte serioasă în producție și cred că la ședința C.C. al C.G.M. ar trebui pus la lucru acesta cu toată tăria, vor trebui luate măsuri și pe linie de stat, de partid, sindicat, pentru a recâștiga acele ore pierdute, trebuie criticate organizațiile de partid din acele locuri și luate măsuri împotriva celor care au încurajat dezordinea în întreprinderi și au provocat lipsa de disciplină în întreprinderi.

Și în sfârșit să luăm măsuri împotriva acelor care au călcat Hotărârea guvernului și partidului de a da chenzina I din ianuarie între 17-22 ianuarie a.c., întârziind plata avansurilor. Neapărat trebuie pedepsiți, oriunde s-ar găsi ei. Trebuie luate măsuri fără milă. Ei au avut milă de partid și guvern, de clasa muncitoare? Pentru ce am făcut noi reforma bănească? Pentru a veni în ajutorul clasei muncitoare. Iar ei au procedat ca niște dușmani.

Aș propune să se formeze o comisie nu pe linie de stat, ci o comisie pe linie de partid: tov. Luca, Moghioroș și Miron. Să controleze cifrele, datele și să ni le aducă la cunoștință.

Tov. Luca: Sunt de acord.

Tov. Gheorghiu-Dej: Mai propun să întărim imediat Ministerul Comerțului Interior. Am toată simpatia pentru Malinschi, are calități oratorice, posibilități intelectuale, dar n-are vână de conducător. Îi spun: bagă de seamă că o să rămânem fără marfă. El răspunde: N-aveți nici o grijă, acestea sunt zvonuri. De câteva ori i-am spus că răspunde cu capul.

Tov. Ana Pauker: Trebuie văzut ce e la comerț, ce este la cooperatie.

Tov. Gheorghiu-Dej: Trebuie să întărim pârgھیile: finanțe, bănci și comerț și mobilizat partidul, organizațiile obștești și organizată și munca noastră așa.

Eu am terminat, dacă aveți ceva de propus, vă rog să spuneți.

Tov. Luca: Tov. Gheorghiu în cuvântul său, cu care a încheiat de fapt discuțiile noastre, sigur că a amintit o serie de lucruri, care sunt o analiză și trebuia să fie o analiză a muncii sistemului financiar și nu se putea ca în acest sistem să nu iasă la iveală o serie de lipsuri și slăbiciuni. Și foarte just a arătat tov. Gheorghiu că a acoperi aceste slăbiciuni și lipsuri ar însemna a nu da lui Luca un ajutor și acest lucru îl privesc ca o critică tovrășească și justă și o propunere justă și tovrășească ca atunci când analizăm un lucru și munca unuia sau altuia să nu se facă nici un menajament și să punem lucrurile pe nume. Și eu, de altfel, mă cunoașteți, în toată viața mea am spus lucrurilor pe nume și

poate câteodată sub formă mai vehementă. Nu puteți spune că nu m-am mai lăsat, că înainte au fost mult mai vehemente decât acum.

Analiza nu este numai financiară, ci economico-financiară, pentru că reforma nu e numai financiară, reforma nu poate da rezultate decât dacă iei toate măsurile – totuși este o analiză serioasă a muncii financiare. Și sunt de acord cu tov. Gheorghiu-Dej, cu critica, că în discuții, în loc ca să fac analiza muncii noastre mai adânc, m-am lăsat târât de anumite părți ale raportului, indiferent dacă am avut eu dreptate în unele sau altele din aceste probleme, cum de altfel a și arătat tov. Gheorghiu, că este de acord că și părțile bune trebuie să fie scoase în evidență, să nu distrugem această instituție, să n-o demoralizăm. Pentru că nu este vorba de Vijoli, ci de instituția, de autoritatea ei.

În felul acesta îmbunătățit, plus unele lucruri după ce vor fi verificate cifrele pentru a descoperi toate lipsurile, sigur nu mai am aici de discutat. Sunt de acord cu această apreciere.

Vroiam să mă ocup mai mult cu aceste probleme pe care am încercat să le adâncesc când am luat cuvântul a doua oară și chiar mulțumesc tov. Gheorghiu că a amintit o serie de lucruri și a adâncit acele frământări care au existat dinainte de reformă. Lupta când a trebuit să ții piept și în loc să cer ajutor, socoteam că alții poate nu pricep această chestiune și se transferau ședințele noastre, de multe ori când era vorba de probleme economice, într-o polemică între mine și altcineva, pentru că tovarășii – și într-o parte spun ca critică și pe de alta ca autocritică – era o situație când nu prea se preocupau de problemele economice.

Tov. Gheorghiu-Dej: Și chiar dacă s-au preocupat, s-au preocupat formal.

Tov. Luca: Critica aceasta care s-a făcut aici va fi, cred, folositoare pentru noi toți și în special pentru mine, în sensul de a privi mai adânc problemele, în special problemele economico-financiare.

Unele lucruri care au fost aici ridicate de tov. Gheorghiu înseamnă că unele elemente caută să folosească anumite discuții sau anumite păreri pentru a lovi în unitatea conducerii și acesta este unul din cele mai periculoase lucruri. Eu voi lua toate măsurile împotriva celor care vor încerca în felul acesta, să submineze unitatea conducerii partidului, autoritatea ei, ca prin diferite forme să încerce să facă diversivități între mine și alt membru al conducerii partidului. Acest lucru eu cred că-l putem cel mai bine înlătura, trăgând concluzii din această luptă de vigilență. Și în același timp cred că cel mai bine va fi întărită unitatea conducerii dacă noi schimbăm puțin metodele de lucru și nu ne închidem fiecare în cetățuia noastră, cum cam facem. Fiecare, vrând nevrând, în nevoia de ajutor, își formează în jurul lui un anumit cerc, care este inevitabil atunci când nu este în conducere o muncă colectivă, planificată, și când începem să rezolvăm toate problemele prin telefon sau prin corespondență. Îscălim zilnic teancuri de hotărâri ale Secretariatului, ale C.C., de multe ori fără să poți măcar să analizezi. Deci noi suntem într-un pericol de a forma în jurul nostru asemenea cercuri, dacă noi nu vom schimba această formă de a lucra.

Deci într-o parte recunoscând în această privință o anumită lipsă de vigilență, rog tovarășii în același timp să fim fermi cu toții, să întărim unitatea și munca colectivă a organului, fie a Secretariatului, fie a Biroului Politic sau a Biroului Organizatoric pe care l-am creat de 2 ani și nu știu dacă a ținut 10 ședințe. La început a ținut, pe urmă le-am lăsat. Am făcut multe planuri de muncă, nu am executat aceste planuri.

Și încă ceva. Ar fi bine, cred, ca să lucrăm mai direct. De exemplu, fiecare are sarcinile sale proprii, ceea ce nu înseamnă că trebuie să fie închis și să n-aibe legătură cu ceilalți. Dar se întâmplă că indirect ne amestecăm în lucruri. Ai ceva cu finanțele? Cheamă pe ministru personal.

Tov. Gheorghiu-Dej: Depinde de natura problemei.

Tov. Luca: Dar să fie păstrată această legătură în conducere. Nu individuală, ci legătură organizată, ședințe organizate. Sunt de acord că nu este o metodă justă să facem ședințe, parlamentări și oratoric. De aceea avem aparat, un aparat destul de costisitor, ca acest aparat să pregătească cu ajutorul nostru, pe baza tezelor date de noi, materialele, ca ședințele să fie pregătite. Nu să vii la ședință, ca problemele să nu fie pregătite, să începi să analizezi punct cu punct, pagină cu pagină, să schimbi, să faci până și redactarea stilistică, formulările etc.

Noi trebuie să învățăm metoda bolșevică de a lucra. Noi am învățat și învățăm împreună conducerea care este un lucru mare și o vom învăța și în viitor. Și conducerea noastră s-a arătat capabilă de a rezolva problemele cele mai grele. Dar dacă nu învățăm metoda bolșevică de a conduce, de a lucra – și aici nu vreau să o transform în critică, nu vreau să fiu înțeles așa – spun în mod sincer și simt că vrând nevrând formez în jurul meu o grupă de oameni cu care discut probleme care nu trebuie să le discut, dar fiindcă ai nevoie de un sfat, să vorbești cu cineva. Iar ei la rândul lor participă la alt cerc, cu cercul lor. Dar nu numai asta, în același timp oamenii participă de ex., la Miron, și acolo discută și observă că ce am discutat cu Luca, este altfel la Miron. Și aceste elemente mic-burghize, printre care sunt pătrunse și elemente dușmănoase și nici nu știi dinainte care din aceste elemente dușmănoase, care duc numai pălăvrăgeli mic-burghize și imediat trag concluzii. Această bârfeală mic-burghiză subminează autoritatea partidului și crează atmosferă de parcă ar exista în cadrul partidului rupturi, dezbinări.

Când noi, în orice problemă, oricât a fost de frământată, oricât de dezbătută, noi totdeauna când am început să facem un lucru și am ajuns la o concluzie unitară, totdeauna acele hotărâri au fost cele mai bune și juste, am discutat, ne-am ciorovăit, dar am hotărât și am mers și am aplicat în practică.

Eu țineam de datoria mea să spun aceste lucruri. Spun într-o parte autocritic că problema era mult mai importantă, nu acele mărunțișuri, justetea sau nejustetea, ci problema însăși începând cu această alunecare. Și de când ne frământăm. Și pe mine personal mă frământă de mult și am venit la tov. Gheorghiu. Trebuie să recunosc și aceea că este în firea mea, când nu sunt convins de un lucru și până când nu sunt convins, eu susțin părerea mea. Dacă sunt convins de un lucru, schimb părerea mea și nu mi-e rușine și tot atât de entuziast și cu o hotărâre o pun în aplicare.

Este adevărat ce a spus tov. Gheorghiu. Ideea unei noi reforme la mine s-a născut încă în 1950 și am și vorbit despre aceasta și am făcut unele lucruri. Situația cu salariile era nejustă și a rămas și trebuie s-o rezolvăm, ori, plățile din bugetul Statului, când plătim cam 70 miliarde pentru salariul social, ceea ce e o situație anormală și alte lucruri. Eu am crezut că pregătirea unei reforme necesită un timp mai îndelungat, așa prevedeam de atunci cam o reformă pentru 1952, pregătind treptat o serie de măsuri economice. Prima dată când am vorbit cu tovii, eu la reformă bănească nu am gândit imediat, deși am spus că e necesară o reformă, însă am văzut aceasta ca o perspectivă. Abia când a doua oară am vorbit cu tov. Gheorghiu, atunci am înțeles, după aceasta, când am stat de vorbă cu tovii și mai ales în analiza economiei noastre, și cum au început să se desfășoare

lucrurile, am văzut că era mare pericol să se amâne chestiunea. Dacă s-ar fi putut face și mai repede, ar fi fost și mai bine. Înainte cu 1-2 luni era mult mai bine. Dar de amânat în nici un caz. Eram perfect convinși că este just și trebuie făcută imediat această reformă. Așa era situația și nu neg acest lucru.

Aici am învățat toți foarte mult de la tovarăși. Ca să îmbunătățești și să vindeci un lucru trebuie să iei măsuri hotărâte și să merg la cauză, la fond. Nici n-am mai fi putut susține această situație și cu toate măsurile ar fi durat prea mult și era prea simțitor pentru clasa muncitoare. Așa a fost simțitor pentru acei care au acumulat nejust și a fost foarte bine pentru clasa muncitoare, micile sacrificii care le-au adus unele părți din clasa muncitoare nici nu se pot pune în discuție față de marile rezultate, pe care noi desigur trebuie să le întărim și să nu socotim că reforma s-a terminat. Reforma va fi terminată atunci când leul va fi solid și puternic. Leul nostru este acum ca copilul (*sic!*) nou născut, care începe să umble. De aceea eu voi face tot ca partea care cade asupra mea, impozite etc., să fie executate cu tot atât elan ca în trimestrul IV. Noi atunci așa am hotărât, eu așa am înțeles pentru ca să înlesnim colectările. S-a dovedit că nu trebuia. Dar fiecare rău are și părți bune: aparatul a învățat să muncească. Și dacă am întârziat cu impozitele este explicabil, pentru că până ce s-a dat debitul a trecut un oarecare timp, acum când au început, este absolut necesar un ajutor din partea partidului și a sfaturilor populare.

Am mai arătat unele aspecte, că ne-au gonit din localurile noastre. În condițiile acestea nu se poate lucra.

Eu mă simțeam dator să spun aceste cuvinte și cred că toți am învățat ceva din această discuție și din tot ceea ce a fost până acum în timpul reformei, și dacă noi aceste învățăminte le vom pune în practică, vom întări și unitatea conducerii, întărim partidul, întărim toată uriașa muncă pe care o facem pentru construirea socialismului.

Tov. Chișinevski: Am două propuneri. Întrucât toți consideră justă Darea de seamă, cu unele ușoare îmbunătățiri făcute, mai ales după lămuririle de aseară și de azi ale tovarășului Gheorghiu-Dej, propun să fie pusă la vot și primit de Biroul Politic. Să fie de acum un document al conducerii partidului.

A doua propunere. Cu toate lipsurile care au avut loc, reforma a trecut cu bine și constituie un mare succes al partidului și statului nostru. Să facem o scrisoare din partea conducerii partidului și să-i mulțumim din toată inima tovarășului Stalin pentru sfatul său, pentru marele ajutor, ce l-a dat tovarășul Stalin partidului nostru și țării noastre. Scrisoarea să fie în numele Comitetului Central, semnată de tovarășul Gheorghiu-Dej.

Tov. Gheorghiu-Dej: Pun la vot aprobarea Dării de seamă cu precizările făcute și cu completările făcute aseară și azi. Cine este pentru? (se aprobă în unanimitate). Pun la vot propunerea de a se trimite o scrisoare tovarășului Stalin. (se aprobă în unanimitate).

Tov. Miron Constantinescu: Din partea gazetei „*Pentru pace trainică, pentru democrație populară*”, tovarășa Stela Moghioroș s-a adresat mie ca să scriu un articol despre reforma bănească. Întrucât este o problemă foarte importantă și nu puteam să răspund fără aprobarea Biroului Politic, vroiam să precizez aici această chestiune.

Tov. Gheorghiu-Dej: Propun să aprobăm.

Tov. Miron Constantinescu: Voi prezenta articolul conducerii.

În legătură cu pregătirea reformei bănești au muncit și au dat dovadă de multă abnegație un număr important de tovarăși din aparatul de stat sau economic. Aș propune să se aprobe principial – după aceea vom face și propuneri concrete – să fie distinși

printr-o premiere, nu în formă de bani, eventual printr-o decorare, sau alt act public de evidențiere a lor.

Tov. Gheorghiu-Dej: Ce părere aveți? (Tovarășii sunt de acord)

Tov. Teohari Georgescu: Să se facă propuneri concrete.

Tov. Gheorghiu-Dej: Aș vrea să atrag atenția să nu se facă așa cum s-a mai făcut cu decorările, că se dă și cui trebuie și cui nu. Să se facă un control temeinic.

Tov. Bodnăraș: Aș propune ca tovarășii din comisia cu verificarea sumelor, tov. Luca, Moghioroș și Miron, să vadă propunerile. (Tovarășii sunt de acord).

Tov. Ana Pauker: Și să-l scoatem pe Vijoli.

Tov. Gheorghiu-Dej: De acord (Biroul Politic aprobă în unanimitate).

Tov. Moghioroș: La organizația de partid a Băncii să punem pe altcineva. Propun un organizator al C.C. Poate ar trebui dizolvată organizația de partid de la bancă.

Tov. Gheorghiu-Dej: Organizațiile de partid trebuie văzute toate și pe linia Băncii și a Ministerului de Finanțe.

Tov. Ana Pauker: Organizatorul C.C. să vadă și ce se întâmplă la C.E.C. și la Banca de Investiții.

Tov. Gheorghiu-Dej: Aș mai propune: trebuie protocolară ședința noastră. Trebuie făcut un proces-verbal care să menționeze ședința și hotărârile care le-au luat pe baza procesului verbal, pregătită o hotărâre a C.C. în care să fie înscrise toate propunerile din Darea de seamă, din discuții, hotărârea de schimbare a lui Vijoli etc. (Tovarășii sunt de acord).

Tov. Moghioroș: Propun pentru întocmirea procesului verbal pe tov. Miron și Apostol.

Tov. Miron Constantinescu: Tov. Apostol este foarte ocupat cu Plenara C.G.M.

Tov. Ana Pauker: Tov. Miron împreună cu tov. Bodnăraș.

Tov. Apostol: Și tov. Chișinevschi.

Tov. Gheorghiu-Dej: Deci: tov. Chișinevschi, Bodnăraș și Miron.

Tov. Moghioroș: Am un material unde sunt repartizați membrii conducerii partidului pe regiuni. Pe tov. Gheorghiu-Dej nu l-am repartizat, el având răspundere generală.

Tov. Teohari Georgescu: Trebuie precizat un lucru. Aici nu este vorba de regiuni unde merge fiecare, ci să-l ia zilnic la telefon, să ia situația zilnică și să spună ce greutăți are.

Tov. Gheorghiu-Dej: Câți oameni sunt?

Tov. Moghioroș: Numai 5 secretari. Am și o listă.

Tov. Ana Pauker: De ce să nu pui membrii Biroului Politic?

Tov. Moghioroș: Aseară a fost vorba ca secretarii ca să dea câte un telefon.*

Tov. Gheorghiu-Dej: Fă o listă cu un număr mai mare de oameni, să fie mai larg.

Tov. Moghioroș: Am făcut și o altă listă cu controlul muncii de partid, cu membrii C.C.

Tov. Teohari Georgescu: S-o prezinți tov. Gheorghiu-Dej.

Tov. Gheorghiu-Dej: Repartizezi câte 3-4 regiuni la fiecare. Mai aveți ceva, tovarăși? Ridicăm ședința.

D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R. – Cancelarie, dosar 11/1952, f. 3-131.

* Completare scrisă de mână.

7. 1952 februarie 26. *Stenograma ședinței Biroului Politic din 19, 20 și 21 februarie 1952 referitor la rezultatele reformei fiscale și sarcinile Partidului Muncitoresc Român pe această linie.*

Stenograma
ședinței Biroului Politic al C.C. a P.M.R.
din 26 februarie 1952

Au fost prezenți tovarășii: **Gheorghe Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Vasile Luca, Teohari Georgescu, Iosif Chișinevschi, Alexandru Moghioroș, Gheorghe Apostol, Emil Bodnăraș, Miron Constantinescu, Chivu Stoica.**

A prezidat **tov. Gheorghiu-Dej.**

Tov. Gheorghiu-Dej: Am rămas să facem procesul-verbal. A fost însărcinată o comisie: tovarășul Chișinevschi, Bodnăraș și Miron Constantinescu. S-a întocmit acest proces-verbal. Urmează să-l supunem aprobării Biroului Politic.

Cine îi dă citire?

Tov. Bodnăraș: Eu. (citește)

Tov. Moghioroș: Cer cuvântul.

La protocolul care a fost încheiat, este pasajul care vorbește despre autocritica făcută de tovarășul Luca. Eu nu știu cum gândiți, dar eu gândesc că față de lipsurile, de greșelile, care au fost săvârșite în sectorul sistemului nostru financiar, autocritica tovarășului Luca eu o consider nesatisfăcătoare. Și am să spun de ce. Tov. Luca în cuvântarea sa, care pe mine m-a șocat foarte mult, când, pe de o parte, căuta să recunoască ici colo, folosind chiar formula: da, recunosc, am avut unele scăpări și lipsuri de vigilență, dar numai așa pe jumătate. Asta în general. Dar la fondul chestiunii, la tot ce rezultă de fapt, toate defecțiunile care au fost și înainte, și în cursul reformei, tov. Luca nu caută să le aprofundeze, să le adâncească.

De unde izvorește? Cărui fapt se datoresc aceste greșeli?

Tov. Luca a ridicat chestiunea, că n-a fost atras în comisie, că n-a muncit, că a fost înlocuit în munca de pregătire. Dar eu vreau să amintesc tov. Luca o chestiune. El a fost însărcinat, postul lui însuși l-ar fi obligat să ia parte activă la această muncă. Dar îmi aduc aminte cu foarte mare necaz, când am lucrat cu toții toată noaptea, iar d-ta, tov. Luca, în dimineața zilei de reformă ai plecat la vânatoare. Și acum ies la iveală o serie de defecțiuni, deconspirări, lipsă de control asupra aparatului Băncii. Cine ar fi trebuit să-l facă dacă nu tu? Fiecare dintre noi în posturile unde suntem puși suntem obligați să facem această treabă, mai ales când este vorba de o astfel de acțiune, când ideea cea mare, ca să facem această treabă, știm cui îi aparține; nu ar fi fost de datoria dumitale să pui tot sufletul? Pentru că știi să pui sufletul. De ce n-ai pus de data aceasta? Cred că d-ta n-ai fost convins, n-ai fost de acord în fond că este necesară reforma.

În al doilea rând, d-ta n-ai fost convins că într-adevăr am avut în politica noastră o politică țărănească, nemarxistă, așa cum a spus tovarășul Stalin, și deci n-ai pus suflet și n-ai făcut treaba bolșevicește, până la capăt. Ai avut șovăieli, ai căutat motive care însă după părerea mea nu pot justifica poziția pe care ai avut-o.

Să spun un fapt, strigător la cer: tovarășii noștri au dat sfatul ca în perioada decembrie și ianuarie să fie instruit aparatul de stat la sate. Motivul era ca țăranii să nu

plătească impozitele tocmai atunci, când erau zvonuri care circulau cu toată puterea, când țărani năvăleau asupra instituțiilor noastre ca să plătească impozitele. Cifrele dovedesc acest lucru. Și atunci aparatul a fost pe poziție și a încasat impozitele. Și instructajul s-a făcut între 2 și 10 februarie în toată țara. Tocmai în acest timp am făcut acest instructaj cu aparatul fiscal.

Tov. Luca: Aceasta este alt lucru.

Tov. Moghioroș: Mă interesează efectul. La 10 februarie, aparatul fiscal n-a funcționat, pentru că făcea școală.

Tov. Luca: Ce școală? Trebuia să facă debitul.

Tov. Moghioroș: Între 2 și 20 februarie a fost instruit aparatul fiscal pe țară.

Tov. Luca: Dar de unde!

Tov. Moghioroș: Variază dintr-o regiune într-alta. Am aceste date primite pe linia organizațiilor de partid.

Tov. Luca: Nu există.

Tov. Moghioroș: Poate fi controlat.

Tov. Luca: În ianuarie, au fost chemați oamenii la instrucție, iar în momentul când a fost reforma, i-am instruit și au plecat acasă. N-a fost nici o școală în februarie.

Tov. Moghioroș: Al treilea: în loc ca tov. Luca să vadă și să pună problema: ce este cu politica noastră țărănească? Eu, ca ministru de Finanțe, care a fost participarea mea, contribuția mea în această politică. Noi cu toții suntem răspunzători pentru aceasta, dar nu înseamnă că fiecare în postul său nu a contribuit, unul în mai mare măsură, altul în mai mică măsură, depinde de posibilitățile lui. Tov. Luca caută să nu concretizeze, să nu ia asupra lui, ceea ce a făcut de fapt.

După ce a fost discutat în colectivul nostru, ce politică facem, tov. Luca a venit cu un proiect de lege, ca să fie scutiți o serie de țărani care încă de mult au primit credite, iar tov. Gheorghiu-Dej a spus câteva cuvinte și a respins proiectul înainte de a ajunge la ședință. Tov. Luca își amintește.

Eu cred, când este vorba să vedem serios greșelile, că este necesar să mergem cu curaj și să spunem că este adevărat că tov. Luca striga că cheltuim (*sic!*), iar pe de altă parte dădea bani pentru sectorul țărănesc. Și multe credite. N-a încasat creditele cum trebuie. Ai venit să-i scutim pe țărani la care am dat credite și spuneai în ședință că nu suntem în stare și că e greu.

Tov. Ana Pauker: Când?

Tov. Moghioroș: Acum 2 luni de zile.

Tov. Luca: Ce 2 luni?! Asta este o chestiune foarte veche.

Tov. Moghioroș: Înainte de reformă. Nu aceea din 1947, ci înaintea acestei reforme.

Tov. Luca: Înainte ce am fost în Ungaria, am discutat proiectul.

Tov. Moghioroș: Anul trecut.

Tov. Luca: Era vorba de scutirea acelor care intră în colectiv.

Tov. Moghioroș: Și eu am participat și eu sunt vinovat. Pe vremea când am lucrat la colectări, am făcut câteva proiecte de legi, care merg pe această linie; și ca să amintesc una, legea privitoare la scutiri de cote față de anumite suprafețe pentru fertilitate. Acest proiect de lege l-am prezentat eu și a fost acceptat. Însă eu am fost autorul și eu l-am prezentat. Aceasta dovedește că am contribuit și eu personal în postul

meu ca să prezint astfel de materiale și am participat la această politică nemarxistă. Concret, cu fapte. Pe de o parte eu personal în postul meu pe care l-am avut și ...

Tov. Ana Pauker: Este vorba de scutiri pentru satele din munte?

Tov. Moghioroș: Era vorba de anumite categorii de fertilitate de munte. Eu am fost autorul. Și multe altele. Mai ales consider foarte gravă chestia cu contractările, unde am dat cu mâna largă sub motivul ca să câștigăm țărănimea.

Tov. Luca: N-am fost susținătorul; eu am combătut totdeauna.

Tov. Ana Pauker: Am combătut, n-am combătut ...

Tov. Moghioroș: O altă chestiune. Eu mă ridic împotriva acelei metode a tovarășului Luca, pe care o folosea de multe ori și pe care o consider nepartinică și n-are ce căuta în colectivul Comitetului Central. Când se ridică o chestiune, sau când cineva avea obiecțiuni, tovarășul Luca, hodoronc-tronc, amenința cu demisia: scoateți-mă afară, că nu sunt bun. De nenumărate ori; și nu este un lucru necunoscut, nu este un lucru pe care poți să nu-l recunoști. Iar noi am adoptat o atitudine împăciuitoare; în loc să-i spunem: de unde ai luat acest sistem de demisii? Aceasta este o poziție neprincipială, nu este o poziție de comunist. Dacă este vorba de demisie, stai să vedem. În partid comunistii nu pot să dea demisia; ori te ține, ori te scoate. Unde te trimite partidul, acolo muncești conștiincios. Eu socotesc astfel de metode ca foarte dăunătoare și n-au nimic comun cu principialitatea comunistă în muncă.

Încă o chestiune în legătură cu unele aspecte în desfășurarea reformei: după reformă, despre creșterea vertiginoasă a circulației bănești și a cheltuielilor.

Tov. Miron Constantinescu: Circulația bănească este acum la nivelul la care ar fi trebuit să fie la sfârșitul lui martie, de 730 milioane. Nu se poate formula decât așa, că circulația bănească este extrem de mare, îngrijorător de mare și este la nivelul la care trebuie să fie peste o lună.

Tov. Luca: Este.

Tov. Moghioroș: Eu consider că încasarea impozitelor țărănești și a rămășițelor merge extrem de prost.

Tov. Ana Pauker: Și rămășițe și avansuri.

Tov. Moghioroș: Da, și avansuri: cele 25%. Fapt este, pe de o parte că, creșterea rapidă a cheltuielilor statului, aruncarea pe piață a unor sume mari de bani, nerespectarea planului ...

Tov. Gheorghiu-Dej: La sfârșitul lui martie era stabilit sub 800 de milioane.

Tov. Moghioroș: Prin faptul că nu se respectă planul stabilit de intrări și de cheltuieli.

Tov. Luca: Cheltuielile sunt sub nivelul stabilit; mult sub nivelul stabilit. Comerțul realizează 57% din plan, bugetul 17% din plan, care sumă nu este exactă și am să explic pe urmă. Transporturi și spectacole numai 64%. Cea mai gravă situație este la circulația mărfurilor, pentru că la impozite sarcinile vor fi îndeplinite. Acum sare zilnic ritmul încasărilor.

Tov. Ana Pauker: Cât trebuia să fie la 25 februarie?

Tov. Luca: Jumătate din impozit, adică 50% până la 1 martie, iar la sfârșitul lui martie va fi terminat 100%. Au și început execuțiile.

Tov. Moghioroș: Când a fost ridicată chestiunea mai înainte, tovarășul Luca ne liniștea, că este mic azi, dar vom încasa și vom face. Faptele dovedesc, că n-am încasat, că planul de încasări nu s-a respectat. Planul de încasări n-a fost făcut să rămână un plan;

el face parte din sistemul de echilibru al mersului sănătos în consolidarea reformei. Cine răspunde pentru chestiunea aceasta? Eu cred că tov. Luca. Eu însă mă tem de un lucru; că în sistemul nostru financiar dușmanul este puternic. Dată fiind poziția de apărare, eu văd un pericol de subminare a reformei noastre bănești. Eu cred că n-avem dreptul să tăcem. N-avem dreptul să trecem peste aceste fenomene și aceste fapte. Suntem datori cu toții să facem și imposibilul, să luăm măsuri și să apărăm până la capăt reforma. Nu putem să ne legănăm în iluzii, că va fi bine. Faptul este fapt. N-am respectat planul de încasări, cheltuielile merg mult înainte, sume mari sunt în circulație, iar perspectivele noastre de încasări, dacă merge în ritmul acesta zilnic, nu le vom realiza. Scara, graficul mersului de încasări, dă înainte și înapoi, iar acum are tendință de staționare. E mai mult staționară decât progresivă, și în nici un caz nu este așa de progresivă ca să acopere cheltuielile și asigurarea îndeplinirii planului de încasări la timp. Aceasta produce foarte serioase neajunsuri, care cred că periclitează reforma bănească, pe care am înfăptuit-o.

Eu cred că Biroul Politic trebuie să ia măsuri organizatorice cu toată fermitatea, cu toată hotărârea; să facă orice! Nu este mult nici un sacrificiu de cadre sau tot ce trebuie, ca să facem ca ideea cea mare, care este în interesul clasei muncitoare, a statului nostru, a partidului, ideea care ne-a dat-o tovarășul Stalin, să iasă biruitoare, să înflorească și n-avem dreptul să umblăm cu jumătăți de măsuri; eu propun ca nu numai Vijoli să fie scos, dar să și examinăm dacă nu este necesară o schimbare radicală la Ministerul de Finanțe și la Bancă, în tot sistemul de muncă.

Și, în sfârșit, accentuez și propun ca autocritica tovarășului Luca să nu fie primită ca satisfăcătoare.

Tov. Chivu Stoica: referitor la pasajul, unde se vorbește despre primenirea cadrelor de la Finanțe, din procesul-verbal, vreau să completez că de la început n-am pătruns în mod partinic acest material și au intervenit în aceste zile câteva fapte care m-au trezit oarecum.

Am avut sarcina să luăm măsuri pentru baterea de monede metalice, în țară, ca să completăm stocul de monede. Noi am luat aceasta în mod ușuratic. În special, eu, deși am avut sarcina direct de la tov. Gheorghiu-Dej ca să livrez tabla pentru fabricarea acestor monede. Este adevărat, am organizat, 12 zile s-a livrat material bun, ca după aceea să fie un alt aliaj. Azi, când tovarășul Gheorghiu m-a chemat aici și mi-a arătat monedele originale și cele tipărite, am văzut că deja apar 2 feluri de monede. Ieri la ora 4 am văzut un taxator de la autobuz cu capul vânt de bătai, bătut de cetățeni, care au spus că le dă bani falși; și aseară când m-a chemat tov. Luca să vedem ce măsuri să luăm, am fost uluit de ușurința cu care adjuncții tov. Luca au tratat această problemă atât de gravă. Sunt 2 feluri de bani pe piață. Tov. Luca a chemat atât pe Iacob, cât și pe Vijoli să răspundă. Ei râdeau liniștiți, nici o preocupare, nici o grijă din partea lor. Tov. Luca a arătat că este grav, că subminează baza monetară. Ei deloc nu s-au sinchisit.

S-a stabilit că s-au dat numai niște cifre din ce se compune pentru tablă; nici un fel de caiete de sarcini, nici un fel de măsuri de control și recepție, s-a încărcat și a plecat la presă. Nici acolo, nici un control din partea Băncii și Ministerului de Finanțe. Și apoi băgau în saci și se expedia în provincie. Puteau să trimită orice în săculețe.

Tov. Ana Pauker: Puteau să ia și pentru ei?

Tov. Teohari Georgescu: Asta nu.

Tov. Chivu Stoica: Punga, în care se trimiteau, era închisă, dar puteau să trimită și pământ în loc de monezi.

Tov. Luca: Cum se putea? Sunt organe care controlează.

Tov. Chivu Stoica: S-au pus monede de alte culori, monede mai groase, monede mai subțiri. De la uzină, de când metalul intră la topit, la presat, la laminoare, tratare în cuptor și bătut la Monetărie, nici un fel de control. Se livra și se prelucra exact ca și fierul sau altceva. Nici o preocupare din partea aparatului Ministerului de Finanțe, că acești bani merg pe piață și trebuie să asigure necesitățile. Nici Iacob, nici Vijoli, nici Nistor, nu s-au preocupat să controleze.

Ce s-a întâmplat! La uzină la noi, după 12 zile, nemaivând nichel, au luat resturile de la laminoare, deșeuri, pe care le-au retopit ca să meargă mai departe. Prin retopire s-a ars mai mult nichel decât cupru și a ieșit altă culoare. Aliajul nu mai conținea proporția dinainte. Pentru că s-a topit de 2 ori, unul dintre materiale s-a ars mai mult decât celălalt, cei de la Monetărie au luat tabla, au ștanțat-o și au trimis-o la bănci; apoi iese în circulație și nimeni nu sesizează, decât atunci când vine populația și spune că sunt bani falși pe piață.

La uzină nici un fel de control, la Monetărie nici un fel de control.

Azi noapte, când am plecat cu tov. Luca la uzină, am întâlnit acolo pe tovarășul sovietic; și el, în primul rând mi-a arătat moneda de acum față de moneda originală. N-am putut să lămuresc imediat; m-am dus din nou, l-am chemat pe tovarășul sovietic. Și mi-a spus cum s-a lucrat la noi în această chestie. Când ies de la ștanță, rondellele se sortează automat; este o toleranță de 1,2,3 sutimi minus sau plus. Când se imprimă pe monedă, dacă moneda nu are aceeași grosime iese imprimare mai puternică și reiese falsificarea. Este o chestiune simplă; însă când am întrebat dacă au fost controlate rondellele, au spus că n-au făcut. Tovarășul sovietic a spus: cum se poate? Nu există, nu se poate ca un laminor, dacă lucrează o zi, să nu dea toleranță. Trebuiau luate măsuri de reglare a rondellelor înainte de imprimare.

Ieșea de la ștanțat pe un canal, în care în afară de faptul că n-a fost controlat, dacă este groasă sau nu moneda, dar unele au și fisuri și crăpături și acestea trebuie selecționate. Nu poți să scoți asemenea monede, pentru că sunt defecte sau după imprimare, la recepție, la tratare; de unde reiese diferența de culoare? Reiese de acolo că, metalul ce îl bate, se întărește prea tare și are culoare negricioasă. Trebuie încălzit, ferit de oxigen și băgat în acid sulfuric. Dacă este prea mult ars, înseamnă că se oxidează; ori dacă are nichel ori cupru mai mult, capătă altă culoare, când se bagă în acid sulfuric. Am întrebat, dacă au un aparat de măsurat. Mi-au spus că au un piometru, care nu lucrează de doi ani. Și lucrează după ochi. Se uită în cuptor. Atunci nu este de mirare, că banii nu ies cum trebuie.

Din aceasta am tras concluzia, că tovarășii care lucrează împreună cu tovarășul Luca, prea puțin se frământă de problemele care se pun la Ministerul de Finanțe și prea mult nu le pasă de toate măsurile și sarcinile de partid, care se transmit prin tov. Luca.

De altfel, mai sunt și alte fapte. Întrecut, însăși problema legată de bani în bună măsură se rezolva de acești oameni în mod necorespunzător.

Acest lucru de aseară ne-a întărit convingerea că acești oameni n-au nici o legătură cu politica partidului. Și propun nu numai Vijoli să fie scos. În afară de ușurința cu care a tratat problema, n-a organizat un sistem care să asigure sută la sută reforma; este necesar să se facă o curățire radicală la Ministerul de Finanțe și la Bancă; dar și Iacob trebuie scos și trebuie mers mai departe până jos și scoși acei care nu sunt legați cu linia și politica partidului.

Tov. Teohari Georgescu: Tovarășul Gheorghiu-Dej, în expunerea pe care a făcut-o la sfârșitul ședinței noastre, a arătat toate problemele, de asemenea, a arătat clar care a fost lipsa organizatorică a Biroului Politic, a noastră și unde au fost lipsurile și greșelile tov. Luca. Eu am fost complet de acord cu expunerea făcută, cu critica făcută. Tov. Gheorghiu-Dej a arătat că nu este vorba de a face critică, și singur a spus; iată partea mea la tot ceea ce s-a petrecut. Eu am fost de acord; și în expunerea tovarășului Luca, când a terminat tov. Gheorghiu, el a arătat că este de acord cu expunerea tovarășului Gheorghiu; pe de altă parte, că va face totul ca să pună la punct sectorul pe care-l are și de a înlătura defecțiunile grave care au fost.

Tov. Gheorghiu a arătat în ce au constatat lipsurile noastre și ale tov. Luca. Trebuie să spun că, în perioada de muncă, în activitatea noastră, în ședințe, nu întotdeauna luam poziție față de o serie de probleme foarte serioase, cum sunt problemele financiare. Iată, de o săptămână după reforma bănească, dacă nu primesc o zi situația, mi se pare curios și caut să văd cum merg lucrurile. Și desigur, există frământarea, de a participa și a contribui ca lucrurile să meargă bine, adică, ca acest sector important să primească ajutor din partea tuturor.

Tov. Moghioroș a arătat, și sunt de acord, că luarea pe spinare de unul singur a unui astfel de sector nu poate să dea rezultate, pentru nimeni dintre noi, indiferent unde lucrăm. Dacă s-a putut crea în organul nostru acest sentiment, că, decât să ridice probleme de finanțe, mai bine renunță, pentru că tov. Luca se supără; și că se lucrează acolo, că merg lucrurile. Tovarășul Luca a arătat data trecută și, sunt convins că nici nu este posibilă o îmbunătățire, dacă nu se va înlătura ceea ce s-a scos în evidență în ședința noastră. Dacă el va fi lăsat ca singur să răspundă pentru această muncă, nici nu este posibil și trebuie să spun, o vină și lipsă a mea, că nu am informat pe tov. Gheorghiu și pe ceilalți tovarăși și pe tov. Luca despre situația nenormală de la Bancă și Ministerul de Finanțe faptul că n-am venit cu material să arăt situația, să luăm măsuri, să punem piciorul în prag. A trecut mult timp până când să prezentăm tov. Luca dosarul, dânsul a spus să-i scoatem și pe Modoran și pe Craiu și pe toți. A fost înconjurat numai de elemente dușmănoase și trebuie să aibă ajutor. Era mai bine și am fi evitat o serie de lipsuri mari și acțiuni din partea dușmanului, pe care le-au dus în perioada premergătoare reformei și continuă și acum. Dacă am fi venit ca să schimbăm, să înlocuim pe unul, pe altul – pentru că am știut o serie de lucruri – ar fi fost mult mai bine. Tov. Luca venea și spunea; cer fapte concrete. Dar acolo unde munca începe să meargă prost, cel mai bine este să-l scoți și să-l trimiți în altă parte, și viitorul va lămurii dacă este ceva cu el sau nu.

Eu consider că este și o lipsă a mea, că n-am luat poziție, când tov. Luca a ridicat anumite probleme. El nu se simte bine, dacă nu merge bine un sector; ne pare rău tuturor, când la noi munca nu merge bine, dar una este să-ți pară rău. Nici mie nu-mi pare bine că am acolo elementele cutare. Dar notez și spun că trebuie scos de acolo. Dacă un secretar de partid a spus că cutare (*sic!*) nu este corespunzător, scoate-l de acolo și îl trimiți în altă parte. Curățirea aparatului trebuie făcută încontinuu și să nu considerăm că odată cu primenirea cu elemente noi am terminat cu curățirea elementelor dușmănoase.

Sunt de acord cu problemele ridicate de tov. Gheorghiu-Dej și Moghioroș. Propun să primim autocritica tov. Luca. Cred s-o primim, pentru că poate să dea garanția că lucrurile se vor îndrepta. Se poate pune problema dacă este completă. Răspunderea tov. Luca, mai ales după reforma bănească, este directă. Răspunzător este tovarășul Luca, dar și noi, dacă tot aparatul va merge bine. Noi răspundem dacă nu se controlează

impozitele. Fără îndoială că o parte din vină o au cei de la Finanțe, însă aici trebuie să dăm sprijin de la partid. Fiecare secretar de partid trebuie să aibă sarcina să ducă această muncă.

În 1951 am putut încasa impozitele?

Tov. Luca: Era ușor.

Tov. Teohari Georgescu: Aici s-a ridicat o problemă, pe care o consider ca foarte justă. Noi tragem la răspundere pe un șef de secție de sfat de la regiune, însă nu cocoloșim nici pe secretarii și membrii birourilor din regiuni. Șefii secțiilor, în majoritate, sunt membri de partid, sunt în conducerea Sfatului și putem să-i tragem la răspundere. Are foarte mare importanță din ce elemente este alcătuit acest aparat și să intervenim urgent dacă trebuie schimbat. Însă așa cum arată situația, nu este vorba numai de impozit; mai sunt încă o serie de probleme; problema fondului de încasări, care nu se compune numai din vânzări de mărfuri. Să vedem cum facem acest lucru. Este un plan de 2 miliarde până la 1 martie.

Tov. Luca: De ce nu analizăm întâi un raport în această privință și apoi să-l judecăm?

Tov. Teohari Georgescu: Începem să vedem din cifrele care ni se prezintă care este situația. Într-o parte încasări și plăți. Încasările se compun din 5 capitole, și fiecare capitol își are importanța lui. Dacă vom merge și încasa impozitele, nu rezolvăm problema echilibrului circulației financiare. Rămân și celelalte sectoare, cărora trebuie să le dăm atenție. Trebuie să avem grijă și de ele. Tov. Luca spune că facem totul ca să îndeplinim planul până la sfârșitul trimestrului. Dacă nu îndeplinim planul la mărfuri, va trebui să venim cu anumite corectări, să intervenim, pentru că această circulație monetară depășește de mult prevederile stabilite.

Lată de ce consider de extremă importanță și pentru mine, și pentru toți, ședința de 3 zile, al cărei proces-verbal îl discutăm azi; de a pune și privi problemele principial, de a nu ne fi greu să le ridicăm cu toată hotărârea, tovarășește ca bolșevici; pe oricare dintre noi, când lucrurile nu merg bine, ne va ajuta, în munca noastră, și nu vom fi lipsiți să ne facem autocritică și critică.

În privința propunerilor eu am considerat că ședința avută în urmă cu o săptămână a precizat poziția noastră; s-a alcătuit și o comisie, care să facă propuneri de curățire de sus până jos. Consider că propunerile, ca să scoatem acele elemente, au fost lămurite și în cuvântul tovarășului Gheorghiu.

Acestea sunt problemele discutate.

În ce privește procesul-verbal, așa spune următorul lucru. Poate de aici se trage și lipsa mea. Participăm la ședințe în dorința de a rezolva anumite probleme; dar de multe ori se întâmplă să fie necăjit, aproape să nu știi ce să spui de materialul care ni se prezintă. Trebuie să stăm câte 6-7 ore în ședințe; aceasta cere timp, te sustrage de la o serie de probleme pe care trebuie să le rezolvi și asta are foarte mare importanță și în munca tovarășului Luca, într-o serie de sectoare; cooperatie, comerț etc. Tov. Luca a spus: eu am miniștrii adjuncți, îi adun, trasez linia, dau directive și conduc. Dar în minister, și Ministerul Finanțelor, ca și oricare minister în situația noastră, nu cu adjuncții de la Finanțe, dar cu adjuncți buni, ca ai tovarăsei Ana, sau ai mei, tot elemente devotate, dacă nu intri în probleme și nu te ocupi de minister, este imposibil, nu merge. Nu se poate rezolva. Eu am încercat, tov. Ana a încercat, și aici și la partid. A fost imposibil. A trebuit

să reiau problemele, pentru că scăpau. Și nu întâmplător este faptul că tov. Luca este la Finanțe.

Tov. Luca: Tocmai de asta stau, că nu mă uit formal.

Tov. Teohari Georgescu: Dar nu numai acolo stai. Ai ședințe și cu cooperția și cu comerțul și asta îți ia timp.

Tov. Luca: Am cele mai grele sectoare.

Tov. Teohari Georgescu: Cele mai grele, este drept.

Tov. Luca: Și care sunt deficitare de ani de zile.

Tov. Gheorghiu-Dej: Și de la care se cere foarte mult.

Tov. Teohari Georgescu: Lipsa pe care am avut-o când am citit raportul: am văzut cifrele care mi-au fost foarte încurcate. Au venit tovarășii sovietici și într-o jumătate de oră m-au lămurit. De ce n-a fost în stare tov. Miron să ne lămurească cifrele? Mie nu mi-a fost clar.

Tov. Gheorghiu-Dej: Ești secretar de partid, trebuia să aprofundezi.

Tov. Teohari Georgescu: Am citit și recitit și după ce am întrebat pe tov. Miron mi-a spus că sunt cifre de la bancă. El s-a crezut în posesia tuturor datelor.

În legătură cu procesul-verbal, cred că unele lucruri pot să lipsească. De exemplu s-a spus dacă să se citească raportul sau nu. Nici n-a fost pus la vot; au fost întrebați tovarășii, unul a spus da, altul nu, și n-are nici un rost să fie precizat acest lucru în procesul-verbal. Când s-a ajuns la concluzia ca să se citească, toată lumea a fost de acord în unanimitate.

În al doilea rând, în legătură cu precizarea asupra cuvântului meu, cred că nu este exact după stenogramă. Eu am spus, și se poate verifica, că materialul îl consider bun, însă că are unele lipsuri; și nu așa cum este pus în notă. Comisia putea să ia stenograma și să pună ceea ce este exact.

În al treilea rând, am precizat în ședință, în urma intervenției lui Miron, când el a ridicat problema că a informat pe tovarăși că 2 tovi nu sunt de acord cu cifrele și le consideră mistificate, am spus că nu consider just, ca să fie informați tovarășii despre poziția unuia sau altuia, înainte de a se termina ședința. Nici nu m-am gândit ca să nu-i informeze despre material; despre ce a primit de la Bancă etc. dar nu a merge și a informa despre poziția tov. Luca și a lui Teohari.

Să nu fie pus așa în proces-verbal, pentru că n-ar fi just.

În legătură cu problema dacă cuvântul tov. Gheorghiu-Dej să fie stenografiat sau nu, se spune că tov. Ana, Chișinevski și Moghioroș au spus da, Chivu, Bodnăraș și Teohari nici nu există că unul n-a vrut, 3 au vrut, și că majoritatea a hotărât să se stenografieze. Consider că toată lumea a fost de acord și n-ar fi just să se pună problema.

Tov. Ana Pauker: Și tocmai la tov. Gheorghiu. Poate în genere n-ar fi fost bine.

Tov. Teohari Georgescu: Consider necesară îmbunătățirea materialului în sensul acesta.

Tov. Gheorghiu-Dej: Propui să nu se pună în procesul-verbal că a fost și altă propunere cu stenograma?

Tov. Luca: Nici nu s-a pus la vot stenografierea.

Tov. Teohari Georgescu: N-ai pus la vot și au fost pentru 2,3 s-au abținut etc.

Tov. Moghioroș: Părerii au fost totuși, că n-ar fi trebuit stenografiat.

Tov. Ana Pauker: Și eu am spus că ar fi fost în genere mai bine să nu fie, că tovarășii au înțeles altceva.

Tov. Apostol: În concluziile trase de tov. Gheorghiu-Dej la intervenția pe care am făcut-o la material, a spus că n-am reușit să mă îndepărtez prea mult de sindicate.

Tov. Gheorghiu-Dej: Mă refeream la problemă, nu înțeleg că trebuie să te îndepărtezi de sindicate.

Tov. Apostol: Am înțeles că intervenția mea n-a fost la nivelul discuției, ci m-am mărginit să mă refer la sindicate și n-am pătruns fondul problemelor tratate în raport și consider asta ca o lipsă serioasă la mine. De problemele economice și financiare nu m-am ocupat în general, și nici acum nu pot spune că mă ocup așa de mult, să trag anumite învățăminte că problemele financiare și economice nu trebuie să fie tratate izolat. Există tendința de a trata problema numai dintr-o parte și a nu vedea că aceste probleme sunt legate de problemele de bază ale dezvoltării economiei noastre.

La Confederația Generală a Muncii nu au fost tratate diferitele probleme din punct de vedere al intereselor de stat; a fost un sentimentalism în ce privește problemele economice. De exemplu, în problema asigurărilor sociale, cu gratuitățile, în ce privește ajutorul de boală, care erau socotite la salariul nominal și nu la salariul brut; oamenii erau bucuroși să plece în concediu medical, că primeau mai mult decât în producție. Se calcula la tot ceea ce încasa, nu numai salariul efectiv și fără toate reținerile.

Apoi referindu-mă la reformă și la ceea ce a spus tov. Gheorghiu-Dej că, după reforma din 1947, n-am luptat pentru a apăra puterea de cumpărare a leului, nu ne-am pus această problemă pe linie sindicală niciodată cum poate fi apărută reforma, problema normelor a fost o preocupare numai superficială și dacă ne pomeneam că productivitatea muncii nu a crescut în raport cu dezvoltarea tehnicii, introducerea de mașini noi, am socotit că această problemă trebuie să o cuprindă ministerele. Nu ne-am ocupat nici noi, nici ministerele. La „Steagul Roșu” în ședință s-a spus că un muncitor, din 8 ceasuri lucrează 3 și reușește să realizeze norma, cu 200%; se îmbracă și pleacă acasă în timpul lucrului. Și după aceea lucrează în altă parte.

Apoi în chestia salariilor, în respectarea sistemului de salarii, a fost un liberalism în această problemă. Și în cadrul conducerii C.G.M. au fost atitudini nejuste, s-a început să se spună că nu facem politică de apărare a clasei muncitoare, noi trebuia să luptăm pentru aplicarea sistemului de salarizare și n-am sesizat Consiliul de Miniștri acolo unde întreprinderile încălcă hotărârea.

În ceea ce privește poziția tov. Luca referitor la devierile și acțiunile dușmănoase de la Bancă și Ministerul de Finanțe, și eu consider că tov. Luca n-a reușit să pătrundă profund situația în care ne aflăm cu aceste unități importante economice și financiare. Doar aprecierea făcută de tovarășul Stalin asupra modului cum am lucrat în viața economică era destul de clară și se puteau trage de atunci anumite învățăminte și măsuri organizatorice.

Atât până la reforma monetară, în timpul reformei și după reformă, se vede din partea tovilor de la Ministerul de Finanțe – mă refer la Iacob în primul rând – o politică de a se uita mai mult înspre clasa muncitoare ca s-o lovească; și mai puțin în partea țărănească. După reformă, când trebuia să se ocupe serios de impozite și plăți, el vine încă să lovească în muncitori, după ce știa că nu s-au dat salariile muncitorilor când trebuia; și avem zeci de mii de muncitori care sunt convinși că era nevoie să facă acest sacrificiu pentru a apăra leul. Și acum, când trebuie socotit acordul, a venit cu o instrucție, că nici dracu nu înțelege ce vrea să spună, dar era clar că muncitorii ar fi fost loviți.

Tov. Luca: Modoran se ocupa de această chestie.

Tov. Apostol: Iacob a iscălit decizia, vroia să dovedească cu socoteli algebrice că, ceea ce spunem noi este în decizie, până ce am luat-o pe tov. Liuba și am trimis-o la tovarășii consilieri sovietici. Când Iacob a venit la tovarăși, a trebuit să cedeze.

Și eu cred că trebuie să se treacă la măsuri radicale de îmbunătățire a situației de la Bancă și la Ministerul de Finanțe. Trebuie să facem sacrificii pentru a întări elementele conducătoare de bază de la Bancă și de la Minister.

Tov. Luca: Dacă măsura este bună, nu este sacrificiu.

Tov. Apostol: Suntem în situația că trebuie să luăm din altă parte: nu avem oameni așa de pregătiți ca să facem față la astfel de unități economice importante.

În procesul-verbal se spune că tov. Luca a cerut să se întărească unitatea conducerii de partid. Înseamnă că se recunoaște că, în cadrul conducerii noastre, există divergențe serioase și se apelează la refacerea unității conducerii de partid. Nu știu dacă este bine să rămână în proces-verbal așa. Părerea mea este că nu sunt divergențe, nu este slăbită unitatea de partid. Am putea spune că – spun părerea mea – noi uităm că ne aflăm în perioada de trecere de la capitalism la socialism într-o ascuțită luptă de clasă și subapreciem activitatea dușmanului de clasă – sunt momentele la care se potrivește ce spune tov. Stalin, că noi credem că suntem într-un teren care merge fără obstacole direct la socialism. În problema vigilenței există un fel de somnolență la cadrele noastre; nu reușim să descoperim la timp formele în care luptă dușmanul împotriva noastră. Felul cum se orientează cadrele noastre, arată că nu sunt capabile să înțeleagă linia partidului, să muncească pentru ca s-o aplice în practică.

Mă gândesc că este bine să se lămurească acest pasagiu din procesul-verbal.

Dacă se constată, așa cum spune tov. Moghioroș că tov. Luca n-a fost de acord în fond cu linia partidului, atunci este valabilă această apreciere că, în conducerea partidului nostru, n-a fost unitatea de vederi și trebuie acest lucru realizat.

Tov. Ana Pauker: Noi cu reforma bănească suntem departe de a fi isprăvit, suntem în plină muncă de a face ca reforma bănească să reușească. Bineînțeles că ea poate reuși, dar trebuie să vedem ce a fost bun și ce a fost rău în ce s-a făcut.

Ședința trecută, de 3 zile, a avut rezultate bune. Am lămurit o serie de chestiuni, dar nu a fost o ședință la care s-a pus punct. Sunt probleme care sunt în continuare în dezvoltare.

Eu cred că intervenția tov. Moghioroș este justă, în sensul că tov. Luca nu a văzut, sau în orice caz nu a spus aici lucrurile, făcând o analiză profundă a ceea ce s-a întâmplat și ce se întâmplă acum în legătură cu reforma bănească, munca asta fiind principală, în centrul activității noastre de acum.

Și nu numai tov. Luca; dar, în primul rând, tov. Luca, care a avut o muncă importantă în această direcție, în resortul căruia s-a întâmplat și se întâmplă cele mai multe lucruri greșite, dar și noi toți ceilalți nu am analizat, deși în darea de seamă a fost făcută o analiză a însăși reformei bănești. Noi am analizat aici munca noastră anterioară din timpul reformei și ceea ce trebuie să facem acum. Însă mai este loc berechet și însăși întrebările de azi au dovedit că este loc destul pentru a analiza mai bine munca noastră și cum să lucrăm mai bine.

Eu aș vrea să amintesc că noi am mai avut ședințe în care să ne criticăm, să analizăm munca noastră și să facem critica fiecăruia; dar este foarte greu de făcut când nu există critică din partea celorlalți. Critica și autocritica sunt absolut strâns legate. Critica

este un ajutor pe care îl dăm unul altuia, când este bună credință; un ajutor de a îndrepta ce este greșit și când este cazul, să scoatem oamenii care nu pot să se îndrepte, sau nu vor; să descoperim că n-au ce căuta în rândul nostru și să ajutăm oamenii care pot să se îndrepte și vor și sunt cu atât mai folositori cu cât își fac autocritică îndreptând munca lor.

Reforma bănească, pe lângă multe rezultate, ne-a dat și acest ajutor de a lua cu toată hotărârea arma aceasta în mână, de a o mânui cu mai multă îndrăzneală.

S-a spus că eu umblam cu zăhărelul cu Luca, că spuneam dragă Vasilică încolo, dragă Vasilică încoace. Pot spune și despre altul, dar asta nu schimbă lucrurile. Cred că ar fi just să spunem că noi, unul celuilalt, nu ne făceam o critică tovarășească, și atunci când se cuvine. Cu câte o înțepătură câteodată, și celălalt sare, pentru că simte că este o înțepătură și nu o critică serioasă.

Nu vreau să mă justific nici față de Luca, Teohari, Moghioroș sau Chișinevschi, nici față de mine. Însă nu cred că am făcut lui Luca mai puțină critică decât ceilalți, care tăceau. Și eu tăceam, chiar dacă mai căutam cu o glumă; dar ca și ceilalți nu i-am făcut o critică.

Noi am făcut din când în când câte o ședință; acum vreo doi ani i-am făcut lui Luca o critică atunci când Luca a întrecut măsura în purtarea lui cu oamenii, că țipă, că dă cu pumnul în masă, dar o critică serioasă a muncii n-am făcut și nici nu puteam să ne ajutăm, când noi toți am fost mulțumiți de munca noastră. Este normal să ajungi acolo.

Deci să tragem concluzia că, cu ocazia reformei bănești, aici am făcut un pas important și care trebuie să fie nu numai legat de acest eveniment, dar să revină în munca noastră; să facem critică, deschis, obiectiv, tovarășește, indiferent pe cine îl doare.

Tov. Gheorghiu-Dej: De ce să doară partidul? Mai bine să-l doară pe om.

Tov. Ana Pauker: Cred că are dreptate Moghioroș când spune că Luca nu a fost convins de necesitatea reformei și de asta s-a legat și problema sorocului, cât timp trebuie să se lucreze pentru pregătirea reformei.

Și eu am amintit ulterior că Luca a fost la un moment dat pentru reformă, pentru a scoate în evidență contrazicerea; acum 1-2 ani era pentru reformă, ca pe urmă să vină și să spună: oare nu putem găsi alte mijloace? Oare este neapărată nevoie? Atunci când am știut cine ne-a dat sfatul să facem reforma, s-a născut ideea să mai discutăm, că prea repede vrem să facem, că mai trebuie timp. Noi știm ce înseamnă un sfat de la tovarășii sovietici; nu mai vorbesc de sfatul tovarășului Stalin; noi știm că oamenii aceștia se bazează pe știință și pe experiența Partidului Bolșevic al U.R.S.S. și primim așa cum trebuie sfaturile.

Tov. Gheorghiu-Dej: Când au fost trimiși, n-au venit fără directive. C.C. al P.C.(b) nu trimite oameni fără să le fi spus ce au de făcut.

Tov. Ana Pauker: Și cu toate că ieri Luca a spus, că nu a căzut sub influența altora, convingerea mea este că încrederea oarbă l-a făcut să nu vadă cine sunt, aceasta l-a dus să adopte unele sugestii foarte cu cap făcute, subtil, că n-o să vină Iacob să spună să nu facem reformă, că nu se poate face într-un număr de luni, dar mai cu o cifră, mai cu alta, să-l facă să ajungă la concluzia aceasta greșită.

Nu mai puțin interesantă este chestia cu orașul și satul. Asta a fost baza care a pus-o tovarășul Stalin: Aici greșim, aici este buba. Și nu este întâmplător; nu pentru ca să facă pe plac lui Luca, că a avut dreptate, că s-ar putea buba să nu fie numai la țară, au venit să prezinte aceste cifre; iar Luca a căzut sub influența aparatului lui. Nu sunt cinstiți

– după părerea mea – cei care au prezentat lucrurile așa ca să bage pe sub nas dovada cifrică, că într-adevăr, uite cum se prezintă lucrurile.

Eu știu că Luca a spus: Nu mă pronunț! Dar a venit și a spus totuși că la sate sunt mai puțini bani decât la orașe. Aici cred că are dreptate Moghioroș când spune că, dacă s-au întâmplat aceste lucruri profund greșite și evident dușmănoase în timpul reformei bănești și după reformă, și la pregătire, aceasta dovedește că Luca nu era la locul lui, pentru că n-a avut convingerea profundă că ceea ce se face este bine.

Luca a fost în comisie, dar el nu este omul că, dacă îl pui în colț, el să stea în colț; și ar fi să fie așa. De ce n-a bătut în masă pentru chestiunea aceasta, când bate în masă pentru chestiuni mai mărunțele? S-a mulțumit că a fost informat de alde Vijoli sau Modoran și de oameni mai cinstiți, cum este Malinschi etc., și nu a făcut totul ca să răspundă. Erau 3 în comisie, și mai ales ca ministru de Finanțe, avea un rol din cele mai importante în chestiunea aceasta.

În legătură cu politica noastră țărănească. Acum ne uităm și vedem și înțelegem mult mai bine câte lucruri am făcut. Acum suntem mai deștepti și ne mirăm cum puteam să lăsăm asta.

Vorbea Moghioroș de politica de colectări, a venit cu propuneri care își aveau explicația că la munte ne costă mai mult tot aparatul ca să strângă colectările, care sunt foarte puține de strâns. Se poate vedea dacă e just sau nu.

După aceea am răspuns eu de colectări și câte bazaconii am pus în lege. Noi cu toții am susținut legea, am mai redus cotele la S.M.T., făcând să se ia la baT.O.Z.ă în loc să se ia în lan, și acolo am pierdut foarte mult. La S.M.T. s-a luat mai puțin. Și recolta a fost bună – și mult mai mult s-ar fi luat. Și chestia cu calamitățile. Am scos articolul că, dacă într-un loc nu se realizează, să împartă în regiune, și până la 15% să se poată lua în altă parte. Și o serie de lucruri care au mers pe linia de a face cât mai multe avantaje țăranimii și nimeni nu arăta ce este de făcut. Din experiența primului an de colectări din 1950 principiile, așa cum sunt cuprinse în legea din 1950, au fost luate și în 1951; și deși nu s-a dovedit că am luat prea mult, noi de la noi, cu bună inimă, le-am luat mai puțin, fără să ne dăm seama că este mai puțin pentru stat.

A doua greșeală e că am lăsat lucrurile să meargă singure până în decembrie. Mai vedeam cine este cu colectările, cine vrea să meargă, cine nu. Spuneam că este frumos, că se dă la colectare, din gazete vedeam că merge și am așteptat până când am văzut că, chestia este gravă și abia atunci ne-am adus aminte că în U.R.S.S. ani de zile au fost trimiși membri ai C.C. ca împuterniciți și am trimis și noi. Dar noi am mers când țăranii au ascuns deja. Și chiar când am trimis, au mers 2 săptămâni și după aceea i-am chemat iarăși, acel liberalism și lipsă de fermitate, de continuare. Am spus că dacă au mers 2 săptămâni pot să vină înapoi, că vor merge lucrurile și fără ei; ca pe urmă, iar să trebuiască să-i trimitem. Deci, în loc să facem ca în U.R.S.S., unde o serie de oameni, nu mai puțin importanți au putut să lipsească de la Moscova, câteva luni noi i-am trimis și i-am adus înapoi.

Regiuni care n-au avut calamități ca de exemplu Regiunea Dolj, cu o recoltă excepțională, până acum n-a îndeplinit planul. Sau Arad, București etc.

Deci lipsă de fermitate și nu pentru că am fi niște oameni fără energie, însă din lipsă de perspective, din lipsă de pricepere a importanței pe care o are chestiunea îndeplinirii sarcinilor de către țărani, lipsa priceperii importanței suportării greutăților, pe care le avem, de către această parte a populației, aliatul acesta care e țăranimea. Foarte

lesne e să înțelegi ce are de făcut muncitorul la fabrică, însă când e vorba de țaran, aici lucrurile sunt mai puțin strânse, mai puțin concentrate și se fac tot felul de greșeli de aplicare a liniei partidului la țară.

Revin la chestiunea felului de a vedea, în genere, munca noastră, de a critica munca noastră.

În cadrul reformei bănești nouă ni s-au făcut clare o serie de greșeli, am și fost ajutați și singuri suntem în stare să pricepem o serie de greșeli. Lucrurile acestea sunt descoperiri pentru noi? Sunt Americi pentru noi? Nu, nu sunt Americi pentru noi! Așa, unul cu altul am vorbit despre lucrurile acestea, că la Bancă sunt tot felul de oameni și elemente străine etc. Vijoli nu este în stare să ducă politica noastră. Despre impozit erau tot felul de păreri; dar am vorbit numai. Dușmanul lucrează pentru că nu avem un ochi asupra lui. De câte ori s-a întâmplat câte o explozie în țările prietene, ne întrebam: dar la noi? Oare noi știm, noi mobilizăm tot partidul ca să pună mâna pe dușmani? Noi am pus problema, dar numai așa. Și de aici să tragem învățăminte; când avem și la noi explozii, mai mari și mai mici, ne mobilizăm, punem Internele să vadă ce și cum este acolo, pentru ca pe urmă să rămână așa. De exemplu chestia de la Suta Seacă. Am fost alarmați, dar nu s-au luat lucrurile, ca având un caracter antisovietic cu ascuțișul îndreptat împotriva Sovrompetrolului. Ce înseamnă asta? Niciodată nu sunt întâmplătoare. De unde vin? Au ele un stăpân? Și alte cazuri. Deci nu tragem toate concluziile până la capăt; ne mulțumim câte odată să dăm de un pâraiaș și când dă în nisip să ne întoarcem la gura lui și să nu vedem dacă este mai mult decât un pâraiaș.

Cu Finanțele, Luca spunea de multe ori că Finanțele sunt foarte importante, și de ele depinde extrem de mult. Noi vedem multe. Avem aici niște cifre ale lui Vijoli foarte interesante; nu vorbesc de explicații, ci de cifre; nerealizări, defalcate pe branșe. De exemplu la alimente 75%, textile 61%, alte 60%, consignații 280%, Aprozar 120%, pâine 46%, fierărie 85%.

Dintre astea avem la comerțul interior 66, Centrocoop 52, Ministerul Industriei Alimentare 27. Comerțul de stat mai ridicat și Centrocoop mai puțin. La fierărie avem cel mai mult, în afară de consignații, care tot este interesant. Se vine cu explicația că cifrele au fost mici, pentru că la alimente vânzarea a fost foarte scăzută în ramura comerțului. Și aici trebuie căutat satul și orașul. La fierărie vin, cumpără, pentru că au nevoie și este ieftin. La alimente avem puțin.

Tov. Luca: Lipsește carne, grăsimi.

Tov. Ana Pauker: Este separat la Departamentul Cărnii.

Tov. Teohari Georgescu: Până la ce dată?

Tov. Ana Pauker: Până la 20. Carne trebuia 4,5 milioane, am făcut 2 milioane; pielea și mai puțin.

Este adevărat că avem puține produse. Dar nu asta este explicația. Explicația este că țărani, vând porumb, păsări, și cu ceea ce vând își pot cumpăra la fierărie etc. Ei cumpără puțin, ca să-și acopere nevoile gospodăriei. Cât vând, atât cumpără. Aceasta dovedește cu atât mai mult că trebuie să-i împingem să cumpere. Dacă noi n-am fi avut deconspirarea, am fi luat mai mult din banii țărănilor și ei ar fi cumpărat mai mult.

Tov. Gheorghiu-Dej: Sigur că da.

Tov. Miron Constantinescu: Foarte just.

Tov. Ana Pauker: Acum avem de făcut nu numai ceea ce ar fi fost normal înainte de reformă, când trebuia să strângem bani să-i silim să vândă produsele pe care le iau. Dacă n-ar fi fost deconspirarea ar fi vândut mai mult și am fi avut în mână mărfuri.

Deci avem de făcut o dublă treabă: de a face ca țăranii să nu mai poată ca în trecut să vândă o nimica toată și să cumpere mult, iar restul mărfii să-l țină la ei. Noi am făcut ceva în direcția asta cu piețele și pentru că am făcut unele rezerve.

A doua: greșelile și actele de dușmănie făcute împotriva noastră prin deconspirare, ceea ce a dus la cumpărări și nevânzări. Dacă în mod normal trebuie să strângem impozitul ca să n-aibă plus de bani, cu atât mai degrabă trebuia să fi făcut acum această treabă.

La tov. Luca văd un fel de autoliniștire și tov. Luca spune că se va face. Dar cine? Până acum nu s-a făcut. Planul de încasări nu s-a îndeplinit și ne face cucue faptul că avem atâția bani în plus pe piață.

Tov. Luca: Să nu crezi că sunt chiar așa de liniștit.

Tov. Ana Pauker: Aproape 100 milioane avem în plus pe piață.

Tov. Teohari Georgescu: 30 milioane. La 29 februarie trebuia să avem 690.

Tov. Miron Constantinescu: Acum avem 711 milioane și trebuia peste o lună să avem 790 milioane. Acum trebuie să avem maximum 600 milioane.

Tov. Ana Pauker: Deja nu am încasat cât trebuie și este rău.

Oricât am vrea să spunem, dimpotrivă nu trebuie să mergem pe drumul să găsim diferite explicații. Acel aparat fiscal și cei care au condus aparatul fiscal, care au știut să preseze, deși nu era nevoie de presat din cale afară, după toate aceste deconspirări, totuși presat. S-a spus că nu se poate încasa mai mult decât 9 miliarde și s-au făcut 12. Dar nu numai că nu s-a continuat, când era reforma făcută, că deodată a încetat. Acolo unde partidul s-a apucat de treaba aceasta, a mers; dovada în Regiunea Stalin. Dar s-a apucat o singură regiune din toată țara; și acolo unde s-au apucat cu toată energia, acolo a dat rezultate. Și în altă parte, unde nu s-a făcut, de exemplu în Regiunea Dolj, cu o recoltă excepțională, sau Arad, Teleorman, București – în aceste regiuni nu poți vorbi de calamități – s-au umplut de bani, au mărfuri, grâu, cu toate acestea au ajuns cu încasarea impozitelor numai până la 7, 8, 10%. Aceasta se cheamă că va trebui partidul să meargă din casă în casă. Aparatul fiscal nici n-a avut îndrumarea s-o pornească cu toată vigoarea și nici nu și-a făcut normal datoria. Este clar.

Și atunci nici o garanție nu vom avea că, dacă lăsăm lucrurile să meargă mai departe cum le-am lăsat, planul se va îndeplini; dacă nu va fi mobilizat partidul. În Timișoara sunt rezultate pozitive și pot fi în toată țara.

Tov. Luca: Până acum nu puteam să facem execuții.

Tov. Ana Pauker: Execuții trebuie să facem când n-avem încotro. Dar noi nu trebuie să ajungem la execuții. Nu trebuie să împingem lucrurile până la execuții. Ne-a făcut mare plăcere să scoatem de la oameni vitele etc.? Nu este nici o plăcere și nici bine, pentru că nu s-a scos numai de la chiaburi, ci și de la alții.

Tov. Chișinevschi: S-a scos foarte mult de la țăranii săraci.

Tov. Ana Pauker: Și nu este bine, dar din greșeala noastră a trebuit s-o facem, pentru că am dormit când trebuia să facem treaba. Execuțiile nu întăresc alianța cu țărănimia și să nu aștepte aparatul fiscal cu încasarea, ca apoi să meargă și să execute. Desigur că este mai ușor când ai legea în dosul tău, să iei totul și să-ți faci treaba, și-i bagi pe țăranii săraci împreună cu toți țăranii în aceeași oală. Este mult mai sănătos să mergi

când este timpul lui și să nu-l lași, să-l convingi să-și vândă marfa la cooperatie. Cooperatia așteaptă să vină țaranul să-i aducă marfă; și asta este o chestie. Cu drept cuvânt a spus un tovarăș că el își amintește cum veneau negustorii de cereale, nu se rușinau să vină în regiune, în ploaie, noroi și nu-i dădeau pace țaranului; ca să vândă cerealele imediat după recoltă, îi spuneau tot felul de baliverne. Dar cooperativele noastre nu fac această chestiune; ba nici nu primește marfa când vine la ea.

Tov. Miron Constantinescu: La târguri cumpără porumb Cooperatia.

Tov. Ana Pauker: Cooperativele nu vând porumb la moți și la Cluj, lângă nasul moșilor se vinde cu 1,40, în loc de 2,70 lei.

Trebuie să scoatem 150 milioane impozite și taxe. Însă cu chestiunea impozitelor o să scoatem banii, dar o să rămână cu marfa, trebuie să scoatem în același timp și marfa. Deci trebuie pus pe linie de partid în aceeași măsură cu problema impozitelor și problema achizițiilor. Deci, ochiul partidului la cooperatie, să nu stea și să aștepte, ci să se ducă ei la oameni, să insiste; să se mobilizeze nu numai partidul, ci și femeile, ca să vândă. Și este legat și de lupta pentru pace. Noi și așa întărim pacea, având hrană, dând la oraș. Este o muncă de a-i sili pe țărani să plătească impozitele și să-i facem să vândă.

În concluzie, sunt de acord cu tov. Gheorghiu-Dej că, critica la noi, își tocise foarte mult ascuțișul și că, cu împrejurarea aceasta a discutării raportului asupra reformei bănești, lucrurile s-au spus mai pe șleau. Cred că nu s-au spus încă până la capăt și nici critica, nici autocritica nu a fost destul de bună, pentru că tov. Luca nu numai dintr-un sentiment că îi vine greu să recunoască, pentru că nu a analizat el singur încă destul de serios atitudinea nepotrivită față de oameni, atitudinea de apărare a muncii pe care o fac și a oamenilor cu care lucrează. De aici greșelile făcute în aprecierea situației date, deci greșeli în aprecierea necesității reformei; asta și după ce știa de unde ne vine sfatul ca să facem reforma, greșeala în posibilitatea de a face reforma într-un timp dat; lipsa de răspundere la sarcina care îi revenea în reformă. Din lipsă de răspundere și din cauza încrederii exagerate în oamenii cu care lucra, o serie de greșeli nevăzute, nesesizate.

Lipsa lui Luca este în această nepunere de deget pe greșeala făcută, nu a văzut cum vine chestia cu deconspirare. Ne-am mulțumit și noi cu explicațiile date, cu autoliniștirea că nu este așa de gravă chestiunea, totuși la tov. Luca, care conduce Ministerul de Finanțe, era legat cu Banca, o conducea, alarma aceasta trebuia să fi fost mai vie. Cum vine cu Banca? Cum dau circulare fără să știți? Poate că se acopereau cu Ministerul de Finanțe!

Tov. Luca: Nu eram aici, eram în concediu când s-a dat circulara. Când mi s-a arătat, imediat am spus că este o provocatie. De asta nu m-a informat.

Tov. Miron Constantinescu: În Darea de seamă este specificat că Ministerul de Finanțe nu a cunoscut circulara.

Tov. Teohari Georgescu: A reieșit că a fost dată de directorul de Bancă, fără știrea Ministerului de Finanțe.

Tov. Luca: Nici Vijoli n-a știut. A fost dat de aparatul lui, fără să știe el.

Tov. Ana Pauker: Dar când ai știut, era caz de alarmă gravă?

Tov. Luca: Am propus schimbarea lui Vijoli înainte de reformă și l-am criticat destul de serios.

Tov. Ana Pauker: N-ai văzut lucrurile cum se petrec, nu le-ai văzut când ți s-a arătat negru pe alb cu cele 10 miliarde care au dispărut. Ai arătat că nu este chiar așa.

Tov. Luca: Am spus că cele 10 miliarde trebuie căutate și am cerut comisiei.

Tov. Pauker: Nu numai că n-ai venit tu cu un raport în care să arătați că sunt lucruri grave, dar chiar când s-a venit cu el, n-ai vrut să recunoști, aveai tendința să dovedești că situația nu este așa de gravă. Dacă tu ești vinovat că n-ai văzut lucrurile cum s-au petrecut până la reformă —ești și vinovat că nu te-ai ocupat îndeajuns — dar este o vină în continuare pentru că, chiar când s-au văzut lucrurile clar, ai continuat de a apăra Ministerul de Finanțe, Banca și pe oameni, cu atât mai puțin puteai să aperi banca, care s-a dovedit așa cum este.

Tov. Luca: Dacă comerțul a vândut în 10 zile 7 miliarde, ce vină are Banca?

Tov. Ana Pauker: De ce a vândut comerțul? Li s-a spus celor de la comerț să mai închidă prăvăliile. De ce s-a cumpărat? Pentru că toată lumea știa și numai tovarășii de la partid, țineau cu dinții și spuneau că nu va fi reformă.

Tov. Luca: Trebuie stabilit că la cooperatie s-au făcut vânzări pe schimb de mărfuri.

Tov. Ana Pauker: Numai?

Tov. Luca: Sigur.

Tov. Ana Pauker: Însă dincoace nu s-a aplicat.

Tov. Moghioroș: În Dolj 80% au cumpărat țărani toată marfa.

Tov. Ana Pauker: Sunt de acord cu tine Luca, că ai prea multe sarcini. De multă vreme spunem că suntem încărcăți cu tot felul de treburi și nu putem să le facem față, ci le ducem înainte, dar nu le ducem înainte așa cum trebuie. Și problema finanțelor și cooperatia, comerțul, nu e o glumă.

Tov. Gheorghiu-Dej: Cu finanțele trebuie să studiezi, să stai migălos. Tov. Kaganovici spunea că trebuie studiu, cunoștințe, că trebuie frământat zi și noapte, nu este o chestie simplă, este cea mai serioasă problemă, este pârgia care poate să dea peste cap economia și poate să ducă la rezolvarea bună. Depinde cum este folosită.

Tov. Ana Pauker: Să răspunzi de minister nu este o chestie pe hârtie. Sau răspunzi sau nu. Oamenii cu care lucrezi dacă n-ar fi, poate ai simți mai multă răspundere. De mult trebuia pusă această chestie, tovarășe Luca, că ești încărcat cu prea multe.

Tov. Gheorghiu-Dej: Cu sectoarele cele mai grele: alimentația, comerț, cooperatie.

Tov. Luca: Și industria ușoară, gospodăria comunală și industria locală.

Tov. Gheorghiu-Dej: Cum poți să faci față? Trebuie să controlezi zi și noapte.

Tov. Ana Pauker: Ar trebui ca și membrii Biroului Politic să ia o parte din sarcinile astea, să aibă și o răspundere pe lângă munca lor. Tov. Chivu are câte ceva.

Tov. Miron Constantinescu: Cele mai grele: industria grea, cărbune, petrol.

Tov. Bodnăraș: În curând o să ne întâlnim, să-i criticăm ca pe Luca.

Tov. Ana Pauker: Rezultatul e că nu merge. E foarte bine că am mărit cercul de muncă cu tovarășii ăștia, dar trebuie văzut! În Biroul Politic câți suntem?

Tov. Miron Constantinescu: 13, cu supleanții 18, împreună cu social-democrații.

Tov. Ana Pauker: Aici suntem 10.

Tov. Chișinevski: Nu e Vaida, și Rangheț care este bolnav și Vasilichi.

Tov. Ana Pauker: Va trebui văzut și în C.C., avem dreptul să facem să intre în Biroul Politic și oameni care să lucreze efectiv, și să împărțim sarcinile, să putem duce munca. Nu ca Rădăceanu, care nu face nimic.

Noi va trebui să vedem în curând totul în legătură cu reforma bănească, să nu scăpăm din ochi sistemul financiar, va trebui să vedem și cooperarea în primul rând. Acolo sunt o serie de lucruri grele și să luăm măsuri de îndreptare; să vedem tot în legătură cu reforma, chestia normelor, să vedem foarte serios ce se petrece și trebuie văzute și anumite întâmplări care sunt la Ministerul Industriei, Electricitate, cărbuni, important este însă să nu trecem peste ele. La Comitetul Geologic, să vedem unde s-a așezat dușmanul și să-l scoatem de acolo.

Eu sunt de acord cu propunerea ca să dăm un ajutor serios Ministerului de Finanțe, scoțând pe adjuncții de acolo și să punem alții; și la Bancă să facem schimbări. Și pe linie de partid să luăm foarte serios întreg aparatul de sus până jos.

Acum în chestia cu stenografierea. Atunci când a pus tov. Chișinevski chestiunea că nu este stenografa aici, am pus chestiunea așa cum au pus-o toții, că ar fi bine fără străini că mi se pare că ar fi fost bine să facem și noi.

Chestiunea de a chema sau nu stenografa era în legătură cu aceasta și nu sub forma, care este absolut greșită și care n-are nici un Dumnezeu, că a fost vorba să vorbească tov. Gheorghiu, iar că părerea mea ar fi să nu fie stenografiat.

Tov. Bodnăraș: (Citește pasajul respectiv din procesul-verbal).

Tov. Ana Pauker: Vezi cum se explică? Că nu este necesară stenografierea lui Gheorghiu-Dej. Ceea ce este fals. Am spus că în genere ar fi fost mai bine să nu fie și alții că, clar și cu minte au spus oamenii să nu fie „bez” Dacă este vorba să punem pe toate în proces-verbal, să spunem și că era vorba să fie chemat Vijoli, și altul a spus să nu fie, astfel că ar fi fost o divergență.

Tov. Bodnăraș: Noi ne-am văzut aici în ședință acum 6 sau 5 zile. Ce a intervenit de atunci, ce s-a schimbat? Am avut prilejul să analizăm și am crezut că am analizat complet lipsurile, neajunsurile și s-au preconizat și măsurile care trebuie luate.

Practic, până la această oră în ce privește situația încasărilor și a plăților pe bază de date certe pe care le putem avea, până pe ziua de 23 februarie ritmul nu s-a modificat decât poate în rău. Dacă adăugăm la situația de la 23 februarie situația probabilă până azi, putem spune că am și ajuns la 779 milioane, circulația prevăzută, până la sfârșitul trimestrului. Ori, în ultimele zile, 21, 22, 23, diferența între încasări și plăți reprezenta minimum 30 și ceva de milioane; ca să ajungem la 23 februarie la diferența de 59 milioane. Plafonul probabil este atins.

Situația este cu atât mai grea, cu cât ea se desfășoară în condițiuni când nu numai planul încasărilor și al plăților nu este realizat, ci și o serie de alte lucruri care nu au imediată contingență cu problemele financiare.

Și a intervenit încă ceva; chestia cu monedele metalice. Parcă dușmanul care a început să activeze cu mult înainte de începerea reformei, își continuă activitatea sa. Chestia cu monedele metalice este o chestie monstruoasă în condițiuni când clasa muncitoare are în mână și Ministerul de Interne, industria și finanțele, încât eu nu știu ce altă calificare i se poate da. Parcă cei de la Monetărie n-au mai bătut monede, nu cunosc mecanismul? Este pentru prima dată că se întâlnesc cu asemenea operațiuni, că trebuie sortat, etalonat pe anumite standarde medii! Ca să ajungem ca reforma monetară care a fost înfăptuită împotriva cuiva, dar și pentru cineva, să fie discreditată în ochii acelor

* Așa este în text.

oameni entuziasmați apărători ai ei, ca să vină cetățenii și să bată pe vatman, pentru că nu pot să-și închipuie că aparatul nostru poate să facă asemenea prostii.

Tov. Teohari poate are mai multe informații, dar e azi fapt, că se discută despre o nouă reformă, despre alți bani. Este posibil ca bancnotele care apar în țară la noi, să fie diferite ca aspect de bancnotele tipărite în U.R.S.S.

Tov. Luca: Sunt 2 ediții.

Tov. Bodnăraș: Ce denotă aceasta? Aceasta denotă că, în această bătălie, este clar că avem de a face cu doi dușmani: cu un dușman care lucrează – asta este pentru mine indiscutabil și cred că și pentru oricine, un dușman organizat, un dușman care profită de un prilej – și al doilea avem de a face cu un aliat puternic al acestui dușman, care rezidă în insuficiența luare a celor mai elementare măsuri organizatorice, dacă nu și măsuri politice, tehnice în aparatul nostru, în principal destinat de a duce această bătălie. Cine trebuia să fie statul major – ca să mă exprim în termenii militarești – al acestei bătălii? Ministerul de Finanțe, aparatul. Este clar, azi, că acest aparat, acest stat major a lucrat fără convingere, fără entuziasm. N-a fost mobilizat, n-a fost pregătit.

Tov. Ana Pauker: N-a fost conducere.

Tov. Bodnăraș: A lipsit pregătirea în cele mai detaliate amănunte, fiecare responsabil din acest aparat trebuie să fie pe poziție, și atunci mai greu ar fi fost dușmanului să ne ofere surprize, și să batem în lemn ca să fie ultima. Poate nu și-a epuizat încă surprizele și este posibil să vină cu altele.

De la baterea vatmanului – sunt de acord cu tov. Ana

Să nu ne mulțumim că planul de încasări va fi realizat. Dar cum. Cu prețul unor consecințe care pot atinge foarte grav prestigiul politic și baza politică, alianța dintre clasa muncitoare de la orașe și oamenii muncii de la țară; ca să dăm oarecum dușmanului în mână, că această reformă a fost îndreptată împotriva întregii țărănimii, nu împotriva păturii ei hrăpărețe de jefuitori. Pe aceasta vrea să mizeze dușmanul. Acolo poate să găsească aliați. El tinde să transforme succesele sale din domeniul operațiunilor tehnice în succese politice; este clar, că el tinde să compromită reforma încontinuu. Cu atât mai mult cu cât, datorită indiscrețiilor care s-au făcut și asupra cărora nu ne-am pronunțat de unde vin, care este sursa lor, cu ce intenții, dușmanul a putut să-și dea seama că această reformă monetară a fost înfăptuită, având un ajutor; chiar dacă practic, nu și-a putut da seama poate – deși avem informații că ei știu că au fost aici consilieri care ne-au ajutat.

Dacă ne gândim că am fost atât de prevăzători și prudenți, încât ne-am dus, știți până unde, să întrebăm cum este bine, ne-am dus la tovarășul Stalin și el ne-a dat acest sfat, parcă ne plesnește obrazul de rușine cum am reușit noi să traducem în viață sfatul lui Stalin, care ne-a dat nu numai sfatul, dar ne-a trimis și oamenii, oameni cu o bogată experiență. Cum am realizat? Cum se vor simți, acei care vor avea prilejul, la prima înfățișare în fața tovarășului Stalin. Ce vom răspunde, cum vom răspunde? N-aș vrea ca tov. Luca să fie acela care să dea răspunsul. Dar până acolo, aici trebuie să dea răspunsul. Cred că, dacă aparatul Ministerului de Finanțe n-a fost mobilizat, explicația este foarte plauzibilă: că însuși șeful, conducătorul acestui aparat n-a fost el convins. Tov. Luca știe să mobilizeze, să entuziasmeze oamenii. Eu l-am văzut și în închisoare, și afară, când era greu. Însă probabil că n-a fost convins. Și asta este o lipsă foarte serioasă și care nu va putea fi înlăturată, pentru că am impresia că nici azi nu este convins care este situația reală; și azi am văzut încercarea de a apăra elemente care n-au nimic comun cu noi.

Dar d-ta controlezi și comerțul interior. Din această operație făcea parte sectorul comerțului, care trebuia să aibă un plan și o linie fermă și să nu se întâmple ca să fie o vânzare de 7 miliarde în ultimele zile, când normal era să nu vândă așa mult în sectorul organizat; nu era normal să facem 106% când știam că mergem la reformă.

Eu personal, din observațiile la ședința Biroului Politic, în care erau și social-democrații și s-a produs altercația cu 1:200, dacă a fost prevăzută sau nu, am avut impresia, parcă stai deoparte și m-am întrebat ce este aici. De ce a trebuit să fie purtătorul de cuvânt Miron și nu Luca?

Tov. Luca: N-am prezentat eu.

Tov. Bodnăraș: De ce?

Tov. Luca: Miron era însărcinat.

Tov. Bodnăraș: D-ta erai tot în comisie.

Tov. Miron Constantinescu: Tov. Gheorghiu s-a prezentat ca președinte al comisiei.

Tov. Bodnăraș: Da, dar poziția, era parcă supărat tov. Luca. A mai fost și o greșeală că, în gazetă, instrucția Ministerului de Finanțe nu era semnată de tov. Luca. Dar a doua zi s-a îndreptat. Am avut impresia că s-a supărat, iar supărarea lui ne-a costat un șir de pierderi, pagube foarte serioase. Dar treaba merge înainte. Eu nu exclud și cred că ar fi din partea noastră o ușurință să excludem posibilitatea aceasta de a avea și de aici înainte surprize. Este o bătălie foarte mare, care se dă aici pe frontul financiar și se dă pe un front-cheie, care este în stare să afecteze toate celelalte resorturi ale armatei, dacă această bătălie nu se dă cu toate mijloacele și în bune condițiuni.

Sunt de acord cu aprecierea tovarășei Ana – că de mult nu ne-am făcut critică în colectiv și nu ne-am analizat munca fiecăruia în parte. Socotesc că până ne vom descurca cu lipsurile fiecăruia și îndeosebi cu lipsurile care caracterizează deficiențele de până acum în reforma bănească, poate să mai treacă timp și n-avem vreme de pierdut. Noi azi suntem deja într-o situație foarte alarmantă și graba mea este întemeiată. Eu socotesc că este timpul să se treacă chiar azi la măsuri excepționale. La stări excepționale, măsuri excepționale. Părerea mea este că poate ar fi cazul instituirii unei comisii extraordinare care să ia în mână ei toate aceste resorturi care sunt dominante în executarea reformei bănești, care să ia hotărâri obligatorii și pentru Ministerul de Finanțe și pentru Comerțul Interior și pentru Bancă. Ea este și Bancă și Minister de Finanțe și Cooperatie, și Colectări, și Achiziții și Comerț. În mână ei se întâlnesc toate aceste pârgii ale tuturor resoartelor destinate să asigure redresarea – pentru că începem să vorbim de redresare a defectelor produse în acest interval – și a lupta în același timp și împotriva elementelor dușmănoase. Aceasta este părerea mea. Urmează ca Biroul Politic să se pronunțe asupra compoziției acestei comisii. O asemenea comisie extraordinară, cu o durată care se poate limita, eventual până la 1 aprilie și apoi prelungi, dacă este necesară. Altfel nu știu dacă vom putea face față în bune condițiuni situației.

Tov. M. Constantinescu: Din situația desfășurării planului de casă reies o sumă de lucruri. La unele din ele tov. Bodnăraș s-a referit, la altele mă voi referi eu.

Întâi: Iau numai ultimele 5 zile de la ședința Biroului Politic, din 18-19-20 februarie și până azi. În aceste zile în fiecare zi am avut următorul raport:

În 19.II. 42 milioane încasări, 53 milioane plăți, 10 milioane plus

În 20.II. 33 milioane încasări, 70 milioane plăți

În 21.II. 38 milioane încasări, 73 milioane plăți, 35 milioane diferență

În 22.II., 35 milioane încasări, 70,5 milioane plăți

În 23.II., 40 milioane încasări, 92 milioane plăți

A început cu o diferență de 10 milioane ca să ajungă în 23 februarie la o diferență de 50 milioane, între încasările și plățile pe zi. Aceasta este o situație foarte gravă. De unde rezultă? Tot pe 5 zile o să analizez.

Să luăm impozitele. În momentul când țineam ședința aici am spus că se încasează 2,5 – 2,7 milioane pe zi. În 21 februarie a scăzut la 2,2 milioane, în 22 februarie, la 2,1 milioane iar în 23 februarie a crescut la 2,6 milioane, nedepășind nivelul de acum o săptămână. Media pe care trebuie s-o încasăm este de 5-5,5 milioane la impozit pentru a asigura reforma, socotind imediat după reformă și trebuie să recuperăm toate restanțele, dar în loc de recuperare, noi rămânem în fiecare zi cu o nouă restanță.

Care este reflexul acestei încasări a impozitelor și în special a venitului populației pe piață? Iată datele despre prețuri ale Direcției de Statistică: pe piața neorganizată în prima zi după reformă numai făina integrală era peste prețul de stat, apoi la fasole și untură, iar la 22 februarie 6 produse sunt peste nivelul prețurilor comerțului de stat, 4 au rămas la nivel și 3 sub nivel.

Raportul arată că aceste prețuri au început să se schimbe în a 4-a săptămână, se simte accentuat schimbarea raportului.

Citind datele din regiuni, de 10 zile apare în fiecare zi acest refren; comercianții particulari nu au vândut nimic în orașele Reșița, Baia Mare.

Am vorbit personal cu tov. Malinschi în trei rânduri, el este ministru al Comerțului Interior, nu numai al comerțului de stat și el are dreptul și datoria de a controla comerțul particular și i-am spus să cerceteze ce este la Reșița și la Baia Mare.

Tov. Ana Pauker: Și Malinski este prizonier al aparatului.

Tov. M. Constantinescu: El este încă sub influența elementelor negustorești și este împins pe o linie – eu regret că trebuie să spun despre dânsul, ne cunoaștem de vreo 16 ani – este împins la o atitudine contrară intereselor statului în modul cum se comportă în diferite probleme. El vede numai un singur adversar: industria socialistă, el strigă împotriva ministerului cutare și cutare. Eu sunt de acord că el trebuie să se lupte pentru marfă mai multă, calitate mai bună, sortiment, dar de ce nu luptă el la fel și cu comerțul particular? Deci, din 1949 și 1950 i s-a atras atenția că trebuie să reglementeze comerțul particular.

Tov. Ana Pauker: Nici comerțul de stat nu este cum trebuie.

Tov. M. Constantinescu: Da. Abia acum câteva zile a prezentat un proiect. Proiectul anterior a fost respins. De un an de zile are această sarcină și nu o împlinește. Cum se poate ca un ministru, membru de partid, primind o sarcină de la Secretariatul C.C., de la conducerea C.C., de la guvern, să nu le îndeplinească. Eu nu pot înțelege. Dacă acest lucru îl face un funcționar simplu sau un muncitor C.F.R.-ist, îl vom scoate afară pentru neexecutarea dispozițiilor. El este superior legilor? Tuturor principiilor partidului? Prețurile cresc și în fața mea se ridică această amintire a situației care era la 1 lună jumătate – 2 luni după reforma din 1947. Noi însă avem cu totul alte condiții decât în 1947. Afară de aceea că toată puterea este în mâna noastră, mai avem și toată industria socialistă, 80% al comerțului este comerț socialist.

Tov. Gheorghiu-Dej: Este exagerat 80%.

Tov. M. Constantinescu: Avem tot sistemul bancar și finanțele și asigurările și C.E.C. în mâinile noastre, avem monopolul comerțului exterior. Deci puterea politică și toate pârghiile principale economice financiare, pe care le putem exercita.

Tov. Ana Pauker: Și sfaturile pe care le primim, îndrumarea și ajutorul tovarășilor.

Tov. M. Constantinescu: Și avem toate posibilitățile să luăm măsuri. Sunt de acord cu tov. Bodnăraș că situația este gravă, dar avem toate condițiunile să învingem aceste greutăți avute în ultimele săptămâni. Situația este serioasă însă avem puterea și mijloacele să învingem aceste tendințe ale dușmanilor noștri.

În privința circulației mărfurilor în ultima vreme, cifrele se învârt în jurul 30-27 milioane pe zi, în afară de 21 februarie când au fost 23 milioane. Este sub nivelul mediu zilnic. Însă nu este o cauză principală. Nu atât lipsa de mărfuri, pentru că am avut 50 miliarde (lei vechi) stocuri și rezerve pentru reformă, ele nu sunt epuizate și la ele se mai adaugă și producția zilnică, care poate fi scoasă și aruncată pe piață. Mai putem scoate 10 miliarde (în lei vechi).

Dar problema principală nu este la vânzarea mărfurilor, ci la impozite, la faptul că pârghia impozitelor nu este așa folosită cum trebuie.

Trecând la plăți, colectări și achiziții, în momentul ședinței Biroului Politic era un fenomen: ajunsese la 9 milioane plăți pentru colectări și achiziții, după aceea a scăzut. În 19 februarie la 9, în 22 februarie la 6 și acum la 23 februarie s-a mărit la 7,9. Este un fenomen cu care trebuie să fim foarte atenți.

Țăranii de ce încep iar, și mai ales speculanții, să ridice prețurile la diferite produse importante? Pentru că au simțit că n-avem de ajuns rezerve din aceste mărfuri. La lapte se dă și 3 lei la kg.

Chestiunea scăderii în ultimele zile a volumului colectărilor și achiziții este foarte serioasă și consider că trebuie făcută o mobilizare specială pe linie de partid. Avem mijloace. S-a dovedit ce este capabil să facă partidul nostru, în 2 zile să se facă înregistrarea întregii populații și reforma, așa cum a făcut-o cu toate lipsurile și greșelile.

Când a fost discuția în Biroul Politic am atras atenția privind zilele de la 1 februarie că majoritatea zilelor s-au prezentat cu minus de încasări, afară de 5 și 18 februarie, când a fost plus. De la ședința Biroului Politic n-am mai avut nici un plus de încasări. Circulația bănească a ajuns la 23 februarie la 711 milioane, adică aproape la nivelul la care trebuie să fie peste o lună.

Accentuez că nu consider situația, că nu o putem învinge, însă trebuie făcută o cotitură radicală în ceea ce privește atitudinea față de aceste probleme.

Consider că tovarășa Ana a arătat un lucru foarte just și foarte important, cu acel minus de 10 miliarde din reformă pe care nu le-am putut steriliza, azi resimțim urmările acestui fapt. Pentru că, dacă ar fi fost schimbați, se sterilizează o mare parte, totuși era o sumă cu care putem să forțăm încasările și scoaterea mărfurilor care trebuiau scoase pe piață. Țăranii spun că n-au bani. Nu este adevărat, au mărfuri și au posibilitatea să vină cu marfa și trebuie împinși să vină cu marfa cu pârghia impozitelor.

În legătură cu raportul prezentat de Bancă și care l-a citit tovarășa Ana, eu n-am avut timp să-l citesc. Dar vreau să atrag atenția asupra faptului că procenții (*sic!*) sunt făcuți pe criterii matematice, ori media matematică este o medie absolută care nu ține seamă de viață. Consider că viciul de bază al acestei calculații este că nu este reală și nu

compară față de planul de circulație. Nu este caracteristică și la o analiză mai adâncă nu va rezista.

Tov. Luca: Cred că analiza reală va arăta o situație puțin mai bună.

Tov. M. Constantinescu: Da, puțin mai bună.

Ce propun în legătură cu măsurile care trebuie luate? În Darea de seamă sunt o serie de măsuri practice care trebuie să intre în acțiune, pentru că nu s-a transformat într-o hotărâre a Consiliului de Miniștri. Va trebui în cel mai scurt timp să fie convocat Consiliul de Miniștri, chiar mâine sau poimâine, mai întâi Comitetul Central și apoi Consiliul de Miniștri, ca să fie cu putere executorie pentru toți. A trecut o săptămână și ele nu operează încă. Putem să luăm măsuri și putem să facem și dezbaterile politice.

În această privință vreau să amintesc că, în această problemă, și asta a fost făcută la sugestia tovarășilor, se propune să se trimită o scrisoare a conducerii partidului către secretarii comitetelor regionale care să precizeze problema sarcinilor legate de reforma bănească. Consider că este foarte important.

Am fost însărcinat să particip duminică la conferința de partid a orașului București și l-am informat pe tov. Gheorghiu-Dej. Vreau să mă opresc asupra unui lucru: parcă n-ar fi fost reforma bănească. Numai 3 tovarăse, 3 femei, au vorbit în prima zi a conferinței despre reformă. În salutul de dimineață eu am vorbit numai de reformă. Am mai intervenit de două ori. Tovarășele care au vorbit erau: tov. Răceanu, Bîlcă și Olteanu și nu întâmplător, femei, pentru că ele simt mai adânc problema prețurilor, problemele de alimente, gospodărie. Nici unul dintre tovarăși, deși au luat cuvântul 30 în acea zi, n-au vorbit de reformă. Însăși la raportul tov. Stoica erau lipite două pasaje, foarte frumoase, poate că le-a ajutat tov. Răutu. Nu era centrat raportul pe această problemă, pe sarcinile stabilite de C.C. în legătură cu reforma bănească. În proiectul de hotărâre la fel nu era. Acum proiectul este mai bun, pentru că tov. Moghioroș a însărcinat o comisie, tov. Răutu, Lupu și hotărârea este mult mai concretă și mai legată de sarcinile actuale.

De aceea consider că problema trimeriei scrisorii către comitetele regionale și raionale este foarte urgentă, imediat necesară și a transforma sarcinile din Darea de seamă într-o hotărâre a C.C. și a Consiliului de Miniștri, care să fie comunicată și poate chiar publicată.

În legătură cu unele chestiuni care au fost ridicate în această ședință.

În legătură cu moneda metalică a lămurit tov. Chivu și nu mai insist.

Dar vreau să insist asupra chestiunii cu hârtie. Vreau să mă refer la ceea ce mi-au spus tovarășii și dacă nu mă înșel și aici la dv. Că atunci când Vijoli și Gogu Rădulescu au fost la Moscova, Vijoli nu știa rusește și a ridicat în românește problema că nu este suficientă hârtie pentru tipărire și este nevoie de hârtie specială. Gogu Rădulescu n-a tradus exact această chestiune. L-a liniștit: lasă asta, că nu arde. Tov. sovietic a spus că a simțit că Vijoli ridică această chestiune și l-a întrebat ce spune Vijoli, dar Gogu Rădulescu n-a tradus exact. Este deci aici un fapt de care trebuie să ținem seama. După aceea, Gogu a venit la tov. Gheorghiu-Dej și la tov. Luca cu atmosferă de panică, că nu ajunge și s-a trimis avion special ca să facem față.

O altă problemă în legătură cu Sovromurile. S-a ridicat chestiunea în ședința trecută a banilor Sovrom. Azi au fost la mine tovarășii Ielnițchi și Ilin și au spus la tov. Luca și la mine un material în care arată cum s-a procedat cu dănzii și spune așa: (citește scrisoarea).

Deci, după ce a calculat odată la 1:20, a recalculat sumele la 1.200.

Sovromurile au pierdut cca. 180 milioane vechi, adică 1 milion și 100 mii lei noi din această operație. Tov. Ilin s-a dus la Modoran, legătura lui cu partea românească, care a telefonat la bancă și a primit de la bancă răspuns că asta s-a făcut conform Hotărârii comisiei. Care, ce comisii, nu a precizat, dar interpretarea tovarășilor o cunoașteți. Ermițchi arătase situația mișcării de casă și pagubele cauzate.

Iar Ambasada U.R.S.S. a fost considerată tot întreprindere și i s-au calculat fondurile la 1:20, dar li s-au dat 1:200. Reprezentantei comerciale a U.R.S.S. la fel.

Problema aceasta este foarte serioasă și iarăși nu este întâmplătoare.

Tov. Gheorghiu-Dej: Iar delegației economice germane i s-a dat 1:20

Tov. M. Constantinescu: Cu ce se leagă? Și asta este cauza. Se leagă de încercarea băncii de a mări circulația bănească de la 44 la 48 miliarde. Pentru a arăta acest lucru, au luat toate sumele de la întreprinderi și le-au împărțit cu 1:200, ca să iasă socoteala. Este o ilegalitate, neconform cu hotărârea, o falsificare de date, un fals în acte publice, contrar liniei partidului și directivelor guvernului.

Tov. Bodnăraș: Și neloialitate față de U.R.S.S.

Tov. M. Constantinescu: Am spus că este un act dușmănos împotriva U.R.S.S., împotriva politicii economice a U.R.S.S., cu scopul de a convinge Biroul Politic că n-au fost 44 miliarde, ci 48 și falsificând documentul semnat anterior și comunicat tovarășilor.

În afară de aceasta, tot în legătură cu întreprinderile de stat și Sovromuri. Socoteala se referă la zilele dinainte de reformă, la cele 4 miliarde vechi dinainte de reformă. Știți că după reforma bănească au apărut 3.195 miliarde vechi, au fost și ei considerați resturi de casă și împărțiți 1:200. Dar acolo sunt bani luați pe marfă. În cine lovim? În sectorul socialist, în fondul de rulment al întreprinderilor și unele mijloace de bază.

Și în această privință trebuie luată o hotărâre. Propun ca Biroul Politic să aprobe ca să se corecteze greșeala imediat față de organele politice și economice sovietice și de stat dinainte de reformă și, de asemenea, să se însărcineze revizuirea celor 3,195 depuse după reformă și să se vadă ce sunt resturi de bani administrativi și ce sunt bani proveniți din vânzări de mărfuri, care trebuie împărțiți cu 1:20. Și teoretic este o absurditate să sterilizezi munca încarnată (*sic!*) în mărfuri produse contrar intereselor statului și poporului.

Câteva cuvinte despre tov. Iacob. Am lucrat cu el timp de 6 luni. Trebuie să declar Biroului Politic că, în aceste 6 luni, din partea lui Iacob, în colectivul ajutor, nu am avut ajutorul pe care trebuie să-l avem. A lucrat tot timpul aparte, căutând chiar să nu furnizeze colectivului datele pe care era obligat să ni le furnizeze asupra situației financiare.

Tov. Luca: M-ai informat o dată?

Tov. M. Constantinescu: Te-am informat o dată și atunci ai dat ordin și s-a trimis materialul.

Tov. Luca: Dar atitudinea aceasta?

Tov. M. Constantinescu: Este o lipsă a mea, și tov. Gheorghiu-Dej m-a criticat pentru aceasta.

Nu-i pot atribui lui Iacob miopie, nepricepere, lipsă de inteligență. Este și capabil și energic și inteligent. Dar să scape o chestiune cum este falsificarea – și obiectiv asta este – și să o atribuim unei naivități sau moliciunii, mai ales că, a doua zi după reformă, tov. Gheorghiu-Dej l-a chemat aici pe Iacob și l-a făcut răspunzător pentru problema baterii monezilor.

Tov. S. Chivu: Și au ieșit foarte bine monezile, n-a fost nici o diferență.

Tov. M. Constantinescu: Nu se poate spune că este un lucru întâmplător. Este o lipsă de preocupare a reformei monetare cel puțin, dacă nu mai mult. Aceasta trebuie s-o stabilească cei care au mijloacele.

Dați-mi voie să trec la cauza principală, care o consider, a acestor lipsuri, care au apărut după reforma bănească. Cauza principală, după părerea mea, este în faptul că Ministerul de Finanțe și tov. Luca personal n-au adoptat față de problemele reformei bănești, înainte și după reformă, atitudinea care trebuia s-o adopte membrul de partid care știa că această indicație este venită de sus și trebuie să facem totul ca să fie bine îndeplinită, să reușească pe deplin și să fie o bucurie și pentru poporul nostru și pentru prietenii noștri și pentru inițiatorul, îndrumătorul acestei reforme, tovarășul Stalin.

Consider că tov. Luca înainte de reformă s-a pus pe o poziție de neîncredere în reformă. S-a îndoit de acest lucru, de succesul și necesitatea reformei. A pus problema dacă este necesară, că ar fi necesară pentru a schimba raportul între leu și valutele externe, că leul este puternic și trebuie ridicat cursul, dar nu din punctul de vedere al ridicării puterii de cumpărare în interior.

În legătură cu problema circulației bănești n-a fost preocupat ca, circulația bănească să fie la nivelul de 55 miliarde, așa cum trebuia. Tov. Luca la începutul lui ianuarie, după o ședință unde s-a discutat problema antiaeriană, la sfârșitul ședinței mi-a spus că, ai văzut că nu este (*sic!*) 55 miliarde? Eu am rămas uimit și după aceea m-am gândit de ce tov. Luca este bucuros, de ce nu se gândește ca să fie 55 cum trebuie. Și acest lucru dovedea că nu era deplin convins de necesitatea acestei reforme.

După reformă, de ce tov. Luca a adoptat cu atâta ușurință teza lui Vijoli – și trebuie să spun că el a cunoscut această teză după prima zi de schimb – în fața mea și a altor tovarăși că banii sunt la oraș și nu la sat și zi de zi a încercat să dovedească prin situații care le trimitea.

Tov. Luca spune că s-a constatat că majoritatea banilor sunt la oraș și nu la sat. În a doua expunere, în ședința Biroului Politic, a revenit și a rectificat. Acum și banca rectifică.

Tov. Luca: Din dispoziția lui Luca.

Tov. M. Constantinescu: Desigur, din dispoziția tov. Luca.

Tov. Luca atunci când a primit Darea de seamă luni dimineața, până marți când a fost Biroul Politic a avut o zi și jumătate, dar preocuparea lui nu a fost de a examina Darea de seamă în sensul întăririi reformei, consolidarea leului și luarea tuturor măsurilor. Sub influența unor elemente din minister și din Bancă care au venit la dânsul ca să-l documenteze că nu este așa cum spun tovarășii români și sovietici, tov. Luca s-a așezat pe poziția de autoapărare a lui și ceea ce este mai grav, a elementelor din jurul lui. Consider că aceste elemente sunt departe de partid, cel puțin, dacă nu dușmani. Însă în mod obiectiv ceea ce au făcut ei este dușmănos.

De ce tov. Luca are mai puțină încredere în Chivu, Miron, în cutare și cutare membru al Biroului Politic, pe care îi bate uneori într-un mod care sfârșimă demnitatea personală a lor, mai multă încredere într-un Vijoli, Iacob, Modoran, despre care viața de azi și viitorul va arăta că nu merită să aibă încrederea tov. Luca și a partidului.

Aceste elemente au speculat, au folosit unele defecte personale ale tov. Luca, legate de temperamentul și personalitatea lui, pentru a îndrepta ascuțișul nu împotriva lor și dușmanilor din aparatul Ministerului de Finanțe și a Băncii, ci împotriva tovarășilor

membri ai Biroului Politic și C.C. și care trebuie să se bucure de încrederea tov. Luca, care fac totul ca să merite titlul de membri de partid.

N-a fost ușor, că odată după o lună de muncă am întârziat 5 minute și am explicat că venim de la Otopeni și am avut un accident. Tov. Gheorghiu s-a speriat, dar tov. Luca a spus: vezi să n-ai și alt accident.

Tov. Luca: Unde am spus?

Tov. M. Constantinescu: Ați spus. Nu era justă această atitudine, nu era partinică. În aceeași zi, Vijoli în fața tov. Gheorghiu, Chișinevski și a mea a lansat o serie de invective murdare, înjositoare, împotriva mea și altor tovarăși. Tov. Gheorghiu a reacționat imediat și tov. Chișinevski. Tov. Luca nu. Era vorba de un membru al Biroului Politic. Reflectă că tov. Luca, mânat de orgoliu, împins de aceste elemente dușmănoase, în loc să îndrepte ascuțișul puterii lui de judecare, talentului său, l-a îndreptat împotriva noastră în mod nejust. De multe ori venea cu o informație falsă, neverificată și îndată începea ploaia de lovituri pe capul lui Miron, Chivu, Chișinevski. Nici acest lucru nu era just. Trebuia întrebați tovarășii care erau acuzați.

Tov. Luca a vorbit în cuvântul de după cuvântul tov. Gheorghiu despre unele grupuri care s-au format într-un loc sau altul. A spus: „eu simt că în jurul meu se formează o grupă care are cercurile sale, ea răspândește anumite lucruri, vine în contact cu unele elemente la Planificare sau în altă parte, vede că punctul de vedere se deosebește și atunci începe să pâlăvrăgească că există rupturi și divergențe”.

Nu mă voi ocupa cu divergențele, pentru că pot fi divergențe între păreri. Oamenii pot să înțeleagă un lucru mai adânc sau mai puțin și să aibă diverse păreri, dar când s-a luat o hotărâre, atunci trebuie aplicată 100%. Dar ei au împins pe alt tărâm căutând să slăbească unitatea partidului în împrejurări internaționale și interne serioase când trebuie să facem partidul nostru o cetate de oțel.

Trebuie să spun că m-a surprins atitudinea tov. Teohari în ședințele care au avut loc și de azi. El n-a luat atitudinea care trebuia s-o ia în această problemă, pentru că dânsul știe de unde vin indicațiile, ce este „krestianskaia politika, nemarxistkaia politika”, a luat ușuratec raportul, nu m-a ajutat nici pe mine, nici ședința să îmbunătățim raportul, a avut o ieșire nejustificată și care poate fi ciudat interpretată dacă o analizăm mai profund și care provine din cauza pripelii. Altfel n-ar fi luat această atitudine în legătură cu informarea tovarășilor, pentru că nu poate fi pusă problema astfel de un internaționalist. Pentru că n-am vorbit cu tovarășii de exemplu de la Sovromgaz, ci cu tovarăși trimiși să ne ajute în această problemă și ei trebuie să cunoască bine problema. Tov. Ana just a spus cu condiția ca să fie informația justă. Eu m-am străduit să redăm exact, poate am greșit, dar nu cu intenția să greșesc. De multe ori am avut și preocuparea să nu mă duc singur, pentru că doi oameni înțeleg mai bine, nu cunosc nici suficient limba rusă și l-am rugat să meargă cu mine tov. Chișinevski sau tov. Moghioroș.

Tov. Ana Pauker: Da' ce, Moghioroș știe rusește?

Tov. M. Constantinescu: Acești tovarăși au fost aici 6 luni. Tov. Luca avea posibilitatea să țină un contact foarte strâns cu ei, putea să-i cheme, ei au spus dați-ne un telefon și venim. Impresia mea este, nu cred că i-a chemat de mai multe ori decât am eu degete. Erau tovarăși de la care tov. Luca nu putea să învețe? Cred că putea să învețe foarte mult, cu toate cunoștințele și meritele tov. Luca. Am o admirație și dragoste față de acești tovarăși, cum n-am avut față de părinții mei. Am învățat de la ei foarte mult și

educație de partid și morală de partid și ce înseamnă să privești problemele economice și financiare din punct de vedere partinic.

În legătură cu problemele, trebuie să spun că, consider că în mare măsură succesul reformei bănești și victoria noastră deplină depinde de o cotitură radicală, completă, pe care trebuie s-o facă în primul rând tov. Luca, să nu aruncăm totul numai pe adjuncți – nici nu îi consider membri de partid, nu merită acest titlu. Sunt foști țărâniști și au alte chestiuni nelămurite. Însă adjuncții n-au fost conduși de cineva? Acest cineva este tov. Luca. De ce i-a lăsat să meagă pe drumul acesta?

Tov. Ana, tov. Moghioroș au arătat că trebuie văzut mai sus. Tov. Luca trebuie să lichideze poziția de autoapărare. Că sunt la Banca de Investiții 5 miliarde sau nu, în această privință erau 5 linii în 32 pagini. Esența este că a fost „krestianskaia politika”, să înțelegem că trebuie o reformă și că trebuie să lichidăm cu politica țărănească, să lichidăm cu poziția de apărare, să batem în aceste elemente care împing pe un drum greșit.

În această privință mulți din tovarășii din Biroul Politic l-au ajutat pe tov. Luca. Dar tov. Teohari nu l-a ajutat, ci a ocolit și n-a spus, ceea ce a spus bine tov. Moghioroș și tov. Ana. Dar tov. Teohari a propus ca să primim autocritica tov. Luca. N-a fost o autocritică, pentru că au fost mai multe alte probleme, care nici n-au fost just puse. Nici problema cu grupele n-a fost bine pusă și nici cu ideea reformei bănești. Ideea reformei bănești la noi, în țară, în 1950, s-a emis de tov. Gheorghiu-Dej care ne-a explicat și mie, și tovarășului Chivu. De ce vine acum Luca și spune că el a fost autorul? Este o lipsă elementară de logică. Cum n-ai fost de acord acum, și ai fost de acord în 1950? Toate faptele, acțiunile arată că tov. Luca n-a fost pe deplin convins de reforma bănească și repet, nici azi nu ia poziția care trebuie. El trebuie să facă o cotitură radicală. Poziția trebuie revizuită din rădăcină. Toată chestiunea aceea cu 1950, acest colac de care s-a apucat, nu trebuie să fie menținut, trebuie părăsit, pentru că nu asta este problema. Problema principală este problema de fond, de linie.

Tov. Apostol a cerut să scoatem pasajul despre divergența în conducere. Cer să se mențină și am să spun de ce. Nu este vorba de grupuri în partid, nici nu poate fi vorba de așa ceva, pentru că este unitate și trebuie întărită. Nu pentru că n-ar fi unitate, nu pentru că ar fi grupuri și lupte. Asta nu este și nici nu poate fi. Dar ce este? Au fost totuși două poziții în legătură cu reforma bănească, mărturisite pe deplin, dar au fost două poziții și desigur că n-a fost o unitate deplină în conducerea noastră. De aceea în această privință cei care aveau poziția că trebuie lichidată „krestianskaia politika”, că trebuie întărit leul și de făcut reforma și nu Vijoli a luptat să fie înfăptuite, ci adevărații membri de partid și și-au pus nu numai priceperea politică, ci și fizicul ca să se facă și s-au ales cu pumni în cap, de multe ori și cu picioare în spate, și eu și Chișinevski și alții.

De aceea consider că acest lucru trebuie clarificat. A fost o poziție greșită. Nu pot spune că „krestianskaia politika” a fost o alunecare totală a partidului, a fost mai marcată la tov. Luca, împins de aceste elemente în chestiuni de cooperatie, a prețurilor, impozitelor agricole, colectări etc. În toate aceste chestiuni nu a avut o linie consecventă marxistă. A avut alunecări serioase de la linia marxist-leninistă. Aceasta trebuie spus. Afară de tov. Gheorghiu-Dej ceilalți tovarăși nu spun acest lucru. Chiar tov. Ana, care are mult mai multă pricepere și mai mare capacitate de analiză a acestor probleme. A fost această alunecare și partidul trebuie să se lecuiască și nu abstract.

Și eu am avut această alunecare într-o oarecare măsură. Dar toate aceste proiecte n-au venit la C.S.P. să fie văzute, n-am dat avize favorabile și le-am susținut în fața guvernului? Este și o lipsă a mea personală.

Tov. Gheorghiu-Dej: Legea impozitelor agricole când s-a discutat?

Tov. M. Constantinescu: În iunie 1949.

Tov. Gheorghiu-Dej: Este vreun protocol?

Răspuns: Este proces-verbal.

Tov. M. Constantinescu: Lenin spune că trebuie să judecăm oamenii după fapte și faptele după rezultatele obținute. Numai așa se poate judeca. La acest examen Ministerul de Finanțe și Banca – și nu vorbesc numai de adjuncți, ci și de tov. Luca – nu au fost la înălțimea misiunii și sarcinilor lor, iar Ministerul de Interne și tov. Teohari, de asemenea, nu s-a preocupat de aceste probleme și nu au luptat cum trebuie și pot să dau date concrete. Cu oamenii care au lansat zvonuri, au constatat că există, dar să vadă de unde au luat și de urmărit firul mai departe, nu s-a mers. Până și tovarășii ne-au atras atenția și tovarășului Teohari personal. Dar tov. Teohari n-a vorbit în Biroul Politic, în sensul să-și facă autocritică.

Noi stăm într-o situație foarte grea cu reforma bănească. Dar avem toate condițiile s-o îmbunătățim și vom învinge greutățile. Dar tovarășii Luca și Teohari trebuie să revizuiască poziția lor din trecut și cea actuală, să lichideze complet cu această poziție, să intre pe deplin în munca zilnică pentru așezarea reformei.

Tov. Teohari a luat cuvântul de 3 ori în cursul ședinței, ca să analizeze probleme, dar eu cred că aceste cuvântări nu sunt demne de un membru al Secretariatului și membru al Comitetului Central. S-a legat de mărunțișuri și nu de probleme esențiale. N-aș proceda just, dacă nu i-aș spune. N-aș proceda just față de partid și față de tov. Teohari. Poate va fi de folos nu numai lui, dar și altora.

În legătură cu stenografa. Nu știu cum s-au petrecut lucrurile, dar nu era potrivit, ca la ședința, unde era la ordinea de zi, cuvântul tov. Gheorghiu-Dej, tocmai atunci ne-am găsit să considerăm că nu este nevoie. Că unul a interpretat într-un fel sau altul, eu judec faptul obiectiv că s-a propus să nu se stenografieze. Trebuie să fie și tovarăși care stenografiază, ei au fost de la început, și trebuiau să fie cu atât mai mult, când ia cuvântul secretarul general al partidului și când acest document are mare însemnătate politică pentru munca noastră, care, dacă nu se stenografiază, unul sau altul din tovarăși putea spune că tovarășul a spus așa sau așa ... Stenograma rămâne ca document.

Sunt de acord să îmbunătățim formularea din procesul-verbal. Nu avem pretenția că este desăvârșită și perfectă, dar trebuie clarificată problema că nu este just să se stenografieze la început și să nu se stenografieze la tov. Gheorghiu.

Consider că partidul și conducerea partidului este în stare să învingă toate greutățile politice, economice și financiare, care stau în fața noastră, dar trebuie să-și revizuiască poziția pe deplin tovarășii, care nu și-au revizuit-o încă. Și asta să însemne o cotitură în atitudinea lor față de reformă și față de toată problema.

Tov. Chișinevschi: Tov. Stalin ne învață că politica principală este unica politică justă. Pornind de aici, de la reformă a trecut o lună, și activitatea pe linia sistemului financiar este extrem de nesatisfăcătoare. Încasările de impozite merg prost. Luăm acest aspect numai – și cu celelalte sunt de acord. Desigur că neexecutând pe deplin presiunea impozitelor, aceasta duce acolo să avem lipsă de mărfuri agraro-

alimentare și manifestarea unor fenomene nesănătoase de creștere a unor prețuri la unele produse, ceea ce reprezintă un pericol serios.

Trebuie să spunem cu regret că, într-o măsură anumită, practica trecutului acționează și azi și poate să ne ducă – dacă nu intervenim cu toate forțele de partid – la o situație extrem de proastă.

În ședință, conducătorul Ministerului de Finanțe, tov. Luca, și-a făcut o autocritică relativă; noi putem spune, și este just, că Biroul Politic a scăpat un timp de sub control, de sub îndrumare, așa un sector important ca sistemul financiar. Critica și autocritica este legea dezvoltării întregii noastre vieți de partid și de stat: deci și în sectorul financiar, în sectorul economic. Dar cred că nu se pot pune pe picior de egalitate lipsurile și chiar greșelile Biroului Politic – vorbim de situația de azi, cu lipsurile și greșelile Ministerului de Finanțe, a titularului și a spune mai ales, a aparatului său, a celor 3 adjuncți, cu lipsurile acestea, cu felul de conducere a acestora; cred că am face o greșală. Una este când Biroul Politic a scăpat din mână – și fiecare dintre noi avem partea noastră de vină în „krestianskaia politika, nemarxistkaia politika”. Și eu personal am analizat lipsurile mele și ale aparatului cu care am fost însărcinat să lucrez; și trebuie să spun că a fost un timp când în presă au apărut o serie de materiale care au mers pe linia acestei „krestianskaia politika”. Sigur că în foarte multe cazuri au fost cuvântări, dar obligația noastră era să sesizăm; și în unele momente am rămas că așa este bine, fără să analizăm, fără să studiem; vorbim mereu de experiența marelui partid bolșevic al lui Lenin și Stalin, de ceea ce trebuie făcut în problemele muncii de partid și de stat, ca pe urmă să alunecăm, cum este cazul în această problemă.

Este cunoscut că inițiativa punerii problemei, rezolvării situației financiare a țării aparține tovarășului Gheorghiu-Dej, cel puțin pentru mine așa este cunoscut. În ședință am aflat că tov. Luca a pus de mult această problemă. Cum a pus-o, unde, este o enigmă. Dar nu e permis ca un alt membru al Biroului Politic să nu cunoască acest lucru. De ce trebuie pusă această problemă? Ajutăm rezolvării acestei probleme? Ajutăm personal pe tov. Luca în rezolvare? Și dacă a fost așa, de ce n-a analizat Biroul Politic. Eu cunosc că tov. Luca a avut o poziție de rezervă față de reformă. Știu că într-o ședință a Biroului Politic a pus problema – trebuie să spun că mie mi-a plăcut – a unui împrumut de stat; și întrucât atunci am avut plățile pentru Casa Scânteii, am hotărât să nu strângem, în vederea unui eventual împrumut de stat. Și cunosc chestiunea. Când în fața tovarășului Stalin, tov. Gheorghiu-Dej, nepunând problema deschis a reformei bănești, dar explicând și comentând situația și neliniștea, tovarășul Stalin cunoștea problemele acestea. Și pentru mine, care pentru prima dată l-am văzut, am avut o impresie, am avut așa o impresie, am avut așa o senzație, parcă ne vorbește (*sic!*) zorile! Când a pus problema unui eventual împrumut, tov. Gheorghiu a spus că nu este pericol de inflație, că noi am vrea să facem o analiză. Tovarășul Stalin a spus atunci: întrebați clasa muncitoare, ea vă va spune că este nevoie de reformă. Întorcându-ne acasă, tov. Gheorghiu a informat conducerea Partidului despre sfatul tovarășului Stalin și fiecare membru în Biroul Politic știe că sfatul tovarășului Stalin a fost salvator; este convins și simte azi că acest sfat al tovarășului Stalin a fost o deschidere de orizonturi pentru dezvoltarea internă a țării noastre.

Într-o zi, tov. Gheorghiu-Dej m-a chemat, se discuta problema reformei și tov. Luca vorbea atunci despre tăria leului, că leul este tare. Tov. Gheorghiu mi-a spus: am pus eu problema reformei? A scos atunci scrisoarea care a fost în legătură cu întrebările puse tovarășului Stalin, arătând că tovarășul Stalin a pus problema reformei.

Tov. Gheorghiu-Dej: Puteam să spun că este părerea mea personală, că deși m-am gândit, vreau să verific dacă este justă sau nu.

Tov. Chișinevski: Inițiativa acestui act al nostru este aprobată de tovarășul Stalin.

Tov. Luca vorbea că leul este tare, că sunt doar unele fenomene și că nu este cazul. Sau, să facem reforma, dar s-o mai întindem, poate peste un an, un an jumătate, că este nevoie de pregătire. Și recent, înainte de ședința noastră a Biroului Politic și chiar în ședință, tov. Luca a spus: n-am spus că la sate sunt mai puțini bani? Și acum schimbul a dovedit că situația este că sunt mai puțini decât s-a crezut. Cred că nu greșesc, dar totuși miroase a rămășițe de „krestianskaia politika”. Și suntem datori, este datoria noastră, a Biroului Politic, în interesul clasei muncitoare, a mișcării revoluționare, în interesul țărânimii muncitoare, pentru interesul însăși a autorității partidului nostru, care se orientează după indicațiile și sfaturile tovarășului Stalin, să mobilizăm toate forțele pentru a dezlădăcina cu orice preț această „krestianskaia politika”.

S-a ridicat problema de multe ori în legătură cu situația financiară a țării că, crește fondul de salarii. Fără îndoială că este o pacoste serioasă. Dar nu se ridică cu aceeași hotărâre că țărani nu plătesc impozitele, nu s-a ridicat cu aceeași hotărâre că, cresc prețurile și că țărani înstăriți, chiaburii ridică prețurile. Repet, creșterea fondului de salarii este o pacoste. Și aici și noi, și conducerea C.G.M.* dar, în această problemă nu poate fi acuzată conducerea partidului, pentru că a fost forțată să execute și să tolereze ridicarea salariilor. În timp ce creșteau prețurile agricole, ce era să facem, să lăsăm să moară muncitorii de foame? Dacă vrem să păstrăm nivelul salariilor la cel stabilit și să le întărim, să asigurăm salariul real, trebuie să asigurăm o politică justă, fermă, a impozitelor, a colectărilor, a achizițiilor.

Susțin întru totul observațiile tov. Moghioroș și completate de ceilalți. Sunt convins că numai o schimbare temeinică în organizarea Ministerului de Finanțe și Comerțului Interior, înlocuirea tuturor adjuncților actuali cu cadre bune, cinstite, capabile, fidele partidului, sistemul financiar va putea îndeplini funcțiile de guvern și partid. Tov. Luca este obligat să apuce taurul de coarne, în interesul întăririi leului nostru. Reforma a reușit, am încheiat cu bine reforma. O serie de fenomene nesănătoase care au apărut trebuie, le putem și le vom învinge, în măsura în care nu vom duce o politică împăciuitoare, nu vom fi miloși față de cei care ne trădează și ne sabotează și față de bandiții care continuă aceeași politică. În măsura în care vom lua cu toată energia măsurile preconizate în ședința noastră, numai în această măsură vom putea mobiliza întregul partid, organizațiile de masă. În condițiile cele mai grele, înainte și după luarea puterii, partidul a dovedit că atunci când este mobilizat și când membri de partid sunt lămurii, că ei se avântă în luptă în fruntea maselor și partidul obține succese. Fără îndoială că vom obține succese.

Tov. Teohari Georgescu: Eu am spus de la început că ședința Biroului Politic din săptămâna trecută, cu concluziile trase, pentru mine a însemnat o mare învățătură, am învățat mult și mai cu seamă că nu este permis ca problemele pe care le observăm în timpul muncii, lipsurile, greșelile, slăbiciunile să nu le punem deschis, indiferent cine le are. Eu din concluziile trase de tov. Gheorghiu-Dej am înțeles și critica și am fost de acord cu ea și cu cea făcută tov. Luca și am spus că sunt de acord.

* Lipsă în text.

Eu am înțeles că ședința așa cum a decurs și-a atins scopul și azi discutăm procesul-verbal și măsurile ce trebuie luate. Tov. Moghioroș a ridicat o serie de probleme foarte importante și am spus că sunt de acord. Puteam să repet din cele spuse de tov. Moghioroș referitor la tov. Luca. Am spus o serie de lucruri care nu le-a spus și am arătat de ce lucrurile nu au mers bine și am arătat lipsa mea că deși am trimis material tovarășului Luca, mai ales în ultima vreme, nu m-am dus la tov. Luca.

Tov. Gheorghiu-dej: Am discutat.

Tov. Teohari Georgescu: Este adevărat și m-am dus la el, poate era prea târziu. Am arătat aceste probleme. Tov. Miron spune că Luca și Teohari n-au înțeles. Tov. Miron este liber să tragă concluzii, însă fără îndoială că nu poate să-mi schimbe conștiința. Mie lucrurile îmi sunt clare și în privința politicii țărănești, am vorbit despre aceasta la primul cuvânt și nu știu de ce se ridică problema că n-am înțeles. Am arătat cum am mers pe această linie. Tov. Miron, Moghioroș și Chișinevschi au fost dați cu capul de pereți și Teohari a scăpat basma curată – în forma aceasta reiese. Tov. Luca de câte ori a ridicat chestiunea cu Miliția nu o dată. Este bine să rezolvăm problemele în cadrul organului, dar nimeni nu ne oprește să ne ducem la tovarășul respectiv. Ce era dacă tov. Miron făcea aceasta, mergea la tov. Luca și arăta că cei care trag sforile – Modoran, Iacob – sunt elemente banditești. Ai văzut foarte bine că Luca este influențat, dar n-a mers.

Tov. Miron Constantinescu: Am spus public în ședința Consiliului de Miniștri și acum 2-3 ani.

Tov. Teohari Georgescu: Eu consider că fără îndoială, că am lipsuri și slăbiciuni în îndeplinirea sarcinilor mele și îmi pare bine că ai ridicat problema criticii, însă obiectiv, ca să ai ce învăța. Dar ridici problema fără să vezi. În prima ședință ai ridicat problema că ai informat pe prieteni despre faptul că doi tovi au ridicat problema mistificării. Este o problemă faptul că doi tovarăși au ridicat problema mistificării. Este o problemă inexactă. Ai venit și ai spus că așa fi spus să nu informezi pe tovarăși. Eu am spus: informează, dar să informezi exact. Iată din ce punct de vedere am ridicat problema. Să fie clar.

Eu am ridicat în ședința de azi că sunt de acord cu concluziile tov. Gheorghiu-Dej, cu problemele ridicate de tov. Moghioroș și am arătat tov. Luca și aspectul că, chiar dacă n-ar fi căzut sub influența elementelor necinstite, era imposibil să ducă răspunderea ministerului fără să aibă puternic în mână firele acestui minister.

Tov. Miron Constantinescu: Și ai ajuns la concluzia să fie primită autocritica tov. Luca.

Tov. Teohari Georgescu: După tov. Gheorghiu-Dej am ascultat și cuvântul și autocritica tov. Luca și am făcut propunerea ca autocritica să fie primită și tov. Luca să completeze, o va analiza și va scoate multe lipsuri și nu numai în ședința de azi, ci și peste o săptămână, dacă vom analiza, vom găsi foarte multe greșeli și la Luca și la mine și la tine.

Într-o ședință se poate vorbi 10 minute, un ceas. Am vorbit 5-10 minute și am arătat care este punctul meu de vedere. Am declarat că nu sunt de acord cu ceva? Acestea sunt problemele ridicate aici. Însă este vorba de măsuri practice.

Tov. Gheorghiu-Dej: N-ai citit materialul, nu l-ai aprofundat.

Tov. Teohari Georgescu: Am citit, dar tovarășii sovietici ne-au lămurit, nu Miron.

Tov. Apostol: Consider că a rămâne așa fraza, fără să i se dea răspuns cuvenit, ar lăsa o impresie nejustă. (citește) Înseamnă ca, ceilalți tovarăși din conducere, nemuncind planificat, asta a dus la slăbirea unității.

Ori după discuții reiese că lucrurile nu stau așa. Dacă se poate vorbi despre această slăbire a unității, aceasta vine din modul de a privi al tov. Luca. Poate n-a fost de acord cu sfatul tovarășului Stalin și poate de aici vine lipsa de unitate. Acesta este un document și cred că este bine să se definească. Așa nu corespunde realității. Nu din partea conducerii vine lipsa unității și dacă rămâne fără explicație, nu este just.

Tov. Luca: Deși la ordinea de zi a fost problema de a încheia ședința și a citi procesul-verbal în legătură cu aceasta, și înainte de a intra la punctul doi, care trebuie să fie mai concret, să arate ce este de făcut, s-au ridicat aici o serie de probleme care au provocat deschiderea întregului proces, începând cu activitatea Ministerului de Finanțe și legat cu reforma monetară și rezultatele de după reformă, situație care îngrijorează pe fiecare pe drept cuvânt.

Eu socot că deschiderea de către tov. Moghioroș a acestei probleme este bine venită. Este justă și necesară pentru că, într-adevăr, noi la discuțiile noastre care le-am avut în ședințele Biroului Politic, am căutat ca să menajăm Ministerul de Finanțe. Noi am aruncat asupra lui Vijoli, Băncii și am spus două cuvinte despre Ministerul de Finanțe, că n-au lucrat pârghiile impozitelor, dar a rămas tot Ministerul de Finanțe neanalizat și necriticat și este just că o asemenea ocazie, asemenea mare problemă, problema de importanță istorică pentru noi, pentru dezvoltarea construirii socialismului la noi, această reformă – indiferent ce părere am avut eu sau alții – această reformă înseamnă o cotitură serioasă, o cotitură serioasă, o cotitură care trebuie să întărească întregul nostru sistem financiar, economic și aceasta nu poate să fie sarcina unui singur tovarăș, oricât de genial ar fi – sunt departe a fi genial în general și, în special, în finanțe.

Dacă am pierdut câteva zile de la ședința aceea și am întârziat cu o serie de măsuri concrete pentru a întări ce am subliniat atunci, acum este bine să intrăm mai adânc în analiza politicii noastre financiare, începând de la prima reformă. Nu vrem să intru în toate amănunțele, dar totuși, problemele principale.

Cum știți foarte bine, am intrat la Ministerul de Finanțe trimis de către partid, în calitate mea de nefinanțist; ca om politic am fost trimis, ca să-l pun în mișcare și să salvăm reforma de sabotajul burgheziei care căuta să dovedească că operația a reușit și pacientul a murit. Statul, de la august și până în 15 octombrie avea 10 miliarde deficit. Nimeni nu plătea impozite, nici impozite pe salarii nu se încasau; am moștenit cadrele – erau în funcție vreo 25 mii bandiți. Primul lucru făcut era eliberarea vârfurilor, scoaterea lor și tot timpul am căutat să îmbunătățesc munca și cadrele. Eu n-am avut de luptat numai împotriva lipsei mele de pregătire profesională, care a trebuit s-o învăț, nu cunoșteam nici termenii în finanțe, ce înseamnă debit și credit, era pentru mine străin.

Dar când vrem să analizăm munca Ministerului de Finanțe, nu se pot nega și părțile sale pozitive, pentru că ar însemna că toate realizările făcute de la prima reformă au fost întâmplătoare și Finanțele n-aveau nici o grijă realizarea bugetelor excedentare, realizarea planului din punct de vedere al finanțării și acumulărilor au fost făcute prin munca clasei muncitoare și a partidului, dar și a muncii Ministerului de Finanțe, care a gospodărit și trebuie să spun și voi spune și autocritic tot. Dar trebuie să spunem în ce condiții și cum a fost privit Ministerul de Finanțe și politica partidului; se spunea că noi jupuiam populația, clasa muncitoare, cu impozite. Dar ceea ce a permis acumularea a fost că am pus bugetul în ordine și asta a permis finanțarea întregii economii, am pus ordine în încasarea impozitelor și am oprit ridicarea prețurilor, slăbirea puterii de cumpărare a

leului, care a rămas la un nivel stabilit și am mers 1-2 ani pe acest nivel; puțin mai jos și sus până în ultimul an când a început să alunece.

Finanțele erau privite ca perceptor, fiecare a dat cu piciorul. Când s-au constituit Sfaturile, am fost goniți din localurile noastre. Totuși acest aparat a muncit cu rezultatele care le-am avut.

Tov. Miron Constantinescu: Nu este chiar așa de plâns acest aparat.

Tov. Luca: Aparatul nostru n-a primit niciodată ajutor, are în tarif 2 puncte mai jos decât aparatul de colectare și fiecare agent are 1000 gospodării.

Noi n-am avut o linie și o atitudine față de aparatul financiar, n-am primit ajutor. N-ar fi completă critica dacă n-am recunoaște tendința fiecărui membru al Biroului Politic de a obține pe linia sa mai multe fonduri. Să luăm salariul social care era de vreo 70 miliarde. Am întrecut Uniunea Sovietică. Apoi am stabilit 50 lei prețul la ulei când asta nu acoperea nici prețul a kg de sâmbânță; nici măcar materia primă. Totul era acoperit din buget. Dacă e vorba de politică țărănească, nu spun că n-am avut o serie de lipsuri, poate abateri. Am găsit situația la Finanțe, că țăranii primeau mărfuri degrevate n-am introdus eu asta, eu am lichidat în 1950. Apoi, puneam problema foarfecelui, că prețurile mărfurilor industriale sunt prea ieftine față de cele agrare. Este un document în această privință, când am vorbit în fața aparatului financiar și am arătat că neîncasarea impozitelor face ca țăranimea să nu aducă mărfuri. Tot nu eu am fost inițiatorul ridicării permanente a prețurilor la produsele agrare, la contractări – bumbac, tutun, floarea soarelui, lână etc.

Noi mergem cu toții pe acest drum, eu câteodată am combătut, pe urmă am lăsat și rezultatul n-a fost îmbunătățirea colectărilor și achizițiilor dimpotrivă! Au adus produse mai puține sau au adus la piața neorganizată. Anul trecut am propus mărirea impozitului agricol. Și la buget am mers cu planul de a ridica impozitul de la 6 la 12 miliarde lei. Dar, în vară, am dat îndărăt și am susținut că putem încasa 9 miliarde.

Și atunci am ascultat sfatul altora și nu propria mea judecată. Mi-au venit cu propunerea: iată, înainte de reformă impozitul agricol era mai mic ca acum. De fapt nu se plătea nici atât; noi am forțat să se plătească. Eu am primit aceasta ca bun; vorbind cu Ministerul Agriculturii, ei au încercat să dovedească că venitul țăranilor nu e așa mare și nu se poate dubla impozitul. Că deci legea nu trebuie schimbată. Atunci am hotărât să nu schimbăm legea și că putem mări încasările fără majorarea impozitelor. Asta a fost prima alunecare, că n-am mers pe linia consecventă, și am dovedit că nu e necesar să schimbăm legea, că putem și fără asta să încasăm 9 miliarde. Am mărit încasările cu 3 miliarde pe seama scutițiilor și a încadrării mai bine a regiunilor. Greșeala a fost că nu am făcut ca de la an la an, Consiliul de Miniștri să poată schimba legea și fixa normele. Am lăsat ca legea să stabilească normele.

În condițiile anului 1950, 3 miliarde nu mai erau suficiente ca pârgă impozitelor să lucreze cum trebuie. La asta s-a adăugat mărirea prețurilor la achiziții și colectări. Aici, toți, împreună cu mine, n-am avut o politică clară. Eu am venit cu o serie de propuneri care s-au dovedit nejuste: pârgă prețurilor, ridicarea prețurilor la produsele industriale.

Tov. Gheorghiu-Dej: Ați început la Finanțe o muncă de recalculare a prețurilor, de restructurare a prețurilor. Era un butoi cu pulbere pe care ședea Comitetul Central și regimul nostru. Era un mare pericol. Deja muncitorii comentau în întreprinderi că e vorba de schimbare a prețurilor și ce salarii vor lua.

Tov. Luca: S-a format o comisie pentru restructurarea prețurilor, și fapt e că asta ar fi însemnat ridicarea salariilor nominale și deci inflație.

Tov. Gheorghiu-Dej: Te-am rugat atunci să vezi ce oameni au lucrat, să le scoți limba, să iei tot materialul și să-l închizi într-un safe pentru că e un bucluc extraordinar. Era un mare pericol. Acum a reieșit clar că, cel mai mare succes, este să nu clinești salariile.

Tov. Luca: În problema politicii țărănești, sigur că și eu am fost târât; n-am continuat ce începusem cu impozitul agricol.

În ce privește salariile, eu am ridicat – și socot nejust ce a spus tov. Chișinevschi, că n-aveam ce face când am ridicat salariile nominale față de productivitatea muncii, pentru că asta nu îmbunătățește situația muncitorilor. Dovadă la Sovromtractor, e o piață în jurul fabricii și deși planul nu se îndeplinește, muncitorii au destui bani să plătească prețuri mai mari ca în alte părți.

Dacă vom merge pe linia asta, e normal să nu îndeplinim sarcinile pe care le pune documentul în ce privește reforma. Noi am dus o politică nu de îngădire a chiaburimii, ci de încurajare a chiaburilor. Eu, după lege, n-am dreptul să stabilesc cine e chiabur, ci Sfatul Popular. Dar nu s-a întâmplat ca Sfatul Popular să folosească dreptul lui pentru a mări impozitul chiaburilor.

Tov. Gheorghiu-Dej: Dar nu s-a întâmplat nici ca Ministerul de Finanțe să mărească impozitul.

Noi nici azi nu avem criteriul cine e chiabur. Trebuia să fie stabilit acest lucru încă dinainte de reformă ca, chiaburul să poată fi impus.

O lipsă a Ministerului de Finanțe este că a întârziat cu problema avansului asupra impozitelor. Dar asta cere timp pentru a stabili impunerea.

Deci, faptul că nu s-a stabilit cine e chiabur are o influență extraordinară asupra impozitelor și colectărilor. Nici anul trecut nici anul acesta nu avem stabilit. Iată! Un chiabur a putut plăti 13.000 lei noi în două ore. S-a dus la cooperativă și și-a vândut marfa. Și sunt zeci de mii de gospodării care nu sunt puși ca, chiaburi și au cereale suficiente. Deci, în această privință nici eu n-am țipat în fiecare zi că, chiaburii nu trebuie scutiți.

Deci pe lângă faptul că am avut și succese importante, am avut și lipsuri serioase, în general, în munca noastră, și mai ales în ce privește această atitudine șovăitoare, schimbătoare față de țărănime, nu consecvent marxistă, de asemenea și față de problemele din orașe, față de situația care alarma și am arătat această situație nejustă cu rămânerea în urmă a productivității muncii; personal am avut în această privință prea mare încredere în ajutorii mei și într-o măsură oarecare aceasta este la fiecare care are un post de răspundere și are ajutori. Dacă nu are încredere în acești ajutori atunci munca nu poate să meargă bine.

Tov. Moghioroș: Prea ai avut încredere oarbă.

Tov. Luca: Totuși am schimbat și am scos mii de oameni care au fost pe urmă angajați la alte ministere cu salarii mai mari.

Eu am intrat la Ministerul de Finanțe și l-am primit pe Modoran pe linia colaborării cu Frontul Plugarilor. Alt adjunct n-am avut. Vijoli a fost la Bancă și a devenit mai târziu adjunct. Iacob a ajuns la minister nu adus de mine, ci l-am găsit la Livrări; îl cunoșteam încă din timpul ilegalității.

Abia începusem să duc munca și m-am trezit cu o atmosferă imposibilă, o serie de elemente înăuntrul ministerului și afară au început să trimită diferite anonime care s-au

dovedit că au fost trimise de elemente dușmănoase împotriva tuturor aceloră cu care lucram. De câte ori s-au judecat și până acum nu este nici un rezultat. Dar vă puteți închipui situația. Într-o parte ai muncă de răspundere, iar pe de altă parte oamenii în care nu poți să ai absolută încredere. De ce n-a fost judecată această chestiune? Am apărut pe Iacob? Da, pentru că n-am văzut până în ultimul timp nici o chestiune cu anumită tendință. Acum văd unele lucruri care cer – și sunt de acord ca să fie scoși de acolo, și el în primul rând. Faptul acesta că a lăsat necontrolată chestia monedei nu poate fi iertată, pentru că el nu este un om prost, știe perfect de bine ce înseamnă. El a fost însărcinat cu acest lucru încă de comisie, mi-a prezentat probele, au ieșit bine, am discutat aici cu tov. Gheorghiu-Dej, Chivu, problema ca materialul să fie pus la punct și el trebuia zilnic să controleze ce se întâmplă acolo și cum intră banii în circulație.

Tov. Ana Pauker: Și tu trebuia să controlezi.

Tov. Luca: Trebuia să mă duc la Monetărie? Nici măcar tehnica nu știam cum este. Credeam că banca controlează. Mi-a ascuns și asta nu-i pot ierta. Mi-a ascuns că a primit material prost, că discută la fabrică. Nimic nu știam.

Tov. Teohari Georgescu: Lucrurile se cunoșteau de două săptămâni și Luca nu știa.

Tov. Ana Pauker: Dar Iacob știa.

Tov. Luca: Știa că materialele nu sunt bune din ziua de 12, că acolo se discută și nu m-a informat. A discutat cu adjuncții, cu fabrica, fabrica livra mai departe, iar directorul Monetăriei a dat drumul, împotriva protestelor unor oameni ca Antonescu, fost legionar, care a spus: nu se poate da drumul, nu este bun, compromite Monetăria. Cu toate acestea nu m-a informat.

Tov. Teohari Georgescu: Muncitorul acela a mai spus: ne facem de rușine față de clasa muncitoare.

Tov. Ana Pauker: Și Iacob știa?

Tov. Luca: Nu știa că s-a dat drumul.

Tov. Teohari Georgescu: Dar știa că sunt bani defecti.

Tov. Luca: Știa că materialul este prost și că ar fi dat instrucțiuni lui Sumănu să refuze. Noi n-am primit caiet de sarcini. Am primit modelul, se făcea materialul aici pe baza formulei sovietice, iar această sarcină o avea Ministerul Industriei și Monetăria trebuia să primească materialul și să scoată bani. Monetăria este capabilă să coată bani buni. S-a dovedit în timpul când au primit material bun. Sunt 20 oameni care selecționează. Dar cum? Iau fiecare ban și se uită la el. Să verifici 1 milion de monede pe zi este imposibil și Sumănu a dat instrucțiuni, că dacă nu este chiar așa perfect, să le dea drumul, așa au scăpat o serie de monede necontrolat.

Vedeți materialul? Acesta a fost trimis întâi. După aceea au trimis un material negru. (Arată mostre).

Tov. Chișinevschi: Nu trebuia să primească.

Tov. Luca: Sigur că nu trebuia. Dar era presat de bancă, pentru că monede se cereau pe piață. Au schimbat procedura de fabricație și au dat rebut, leul are altă culoare și apoi se înnește. Aici răspunderea cade asupra Monetăriei pentru că a primit acest material. Ei nu ne-au raportat că iese cu o culoare schimbată.

Și atunci a ieșit acest scandal. Eu sigur simt răspunderea pentru aceasta, pentru că am dat să controleze, să vadă, a fost însărcinat Iacob și știa importanța. Totuși nu sunt liniștit; pe mine mă frământă cum se poate așa scandal, așa porcărie, poate unică în istoria Monetăriei de stat, ca să dea drumul la astfel de material. Nu știu dacă fiecare simte

gravitatea. Eu sunt bolnav de această chestie; și nu poate fi iertat, pentru că a avut însărcinare concretă să controleze.

Chestia dacă am fost sau nu pentru reformă, că am fost sau nu inițiatorul. N-am avut pretenția și n-am spus că am fost inițiatorul. Când se pune problema că aș fi fost contra reformei, am adus ca argument că n-am fost împotriva reformei, însă am avut anumite păreri în această privință, anumite păreri greșite, pe care în rândul trecut le-am recunoscut și le recunosc și acum. Am avut anumite păreri greșite și anumite rezerve până la hotărâre când tovarășii au dat raportul rezultatelor analizei economiei noastre. Până aici am avut anumite rezerve. Cum știți, când a venit la mine Vijoli sau Iacob cu primul document, am contestat, am spus: exagerați, 15 milioane plus la sate înseamnă inflație, pentru că înseamnă $\frac{1}{4}$ din circulație în mâna țăranilor și n-am fost de acord. Și am rugat să nu pună cifre ca să vedem când vom avea rezultatul cercetărilor, pentru că a fost luat aproximativ, n-am avut nici statistică, nici studiu; au fost păreri la Bancă, la Plan, la tov. Miron, la Finanțe. Am crezut că suma în plus în circulație este mai mică. Afirmam că trebuia să fie în circulație cam jumătate cât era.

Eu acest lucru îl negam, spuneam că ar însemna o inflație și noi inflație nu aveam.

În al doilea rând, am spus că trebuie analizată toată economia noastră. Avem o serie de lipsuri serioase în economie și planificare și, în general, în economie, în construcții, în sistemul de salarizare. Și o parte din propuneri au și fost introduse în document; pe urmă când a venit a doua oară, am iscălit și eram de acord de a se face pregătirile.

Este încă un lucru pe care trebuie să-l recunosc și am recunoscut și în rândul trecut, spun acum că eu socoteam că, pentru reformă, trebuie un timp mai îndelungat pentru pregătire, de creat rezerve de alimente etc., și să pregătim cu reforma desființarea cartelelor, unificarea prețurilor etc., ceea ce am și exprimat față de tovarășii cu care am stat de vorbă; și dâșii au spus tov. Gheorghiu că parcă Luca are altă părere și atunci s-a ivit această discuție cu tov. Gheorghiu, în care m-a lămurit asupra reformei, cum a pus tovarășul Stalin această problemă, că trebuie reformă. Și atunci încă am avut îndoială, la care într-adevăr m-a influențat Vijoli, vorbind de imposibilitatea tehnică. Și am spus: nu știu dacă putem realiza. Dacă n-am fi primit ajutorul concret, tehnic, nici n-am fi putut face numai cu forțele noastre.

Deci, am avut anumite păreri până la discutarea acestui document pe care l-au făcut tovarășii și situația era de așa natură, că ar fi fost o greșeală nemaipomenită să amânăm. Ar fi fost ireparabil. Nu mai era situația care a fost în septembrie.

Deci, părerea mea s-a schimbat în această privință. Dacă am fi putut face mai repede, era și mai bine, dar nu s-a putut pentru că s-a schimbat situația în rău în legătură cu prețurile; și anumite zvonuri. Afară de aceasta eu am avut anumite aprecieri greșite în legătură cu problema de timp. Dar cum au arătat tovarășii, pentru ca noi să putem înșănătoși, trebuia să facem operația și să scoatem acest plus care se găsește la țăranime.

Dar nu este chestia de a da circulației bani. Cu prețuri ridicate am fi dat bani mai mulți la piață și n-am fi primit mai multe mărfuri.

Tov. Miron Constantinescu: Statul de democrație populară nu poate să arunce bani înainte de reformă ca să achiziționeze.

Tov. Luca: Trebuie să spun că noi toți care am lucrat, am dat foarte multă atenție pregătirii tehnice și am neglijat problema cea mai importantă: nu am mobilizat

toată lumea pentru rezerve. Tov. Gheorghiu-Dej a subliniat că principalul este colectarea și, atunci în ședință, am spus că, cooperăția nu este în stare și trebuie dată categoric dispoziție organizațiilor de jos, să mobilizeze toată lumea pentru achiziții de cereale. Am dat cooperăției dreptul ca să achiziționeze. Să facă rezerve de carne, brânză, untură etc. și au venit bine rezervele create de cooperăție. Însă parcă am vorbit în vânt, a rămas și azi problema achizițiilor nerezolvată. În condițiunile în care se fac azi, nu se va putea rezolva, nu se vor face achizițiile.

Nu am luat aceste probleme în serios. Tot timpul pregătirilor noi am creat mărfuri industriale binișor, dar, după reformă ați văzut, toată lumea cumpără mai multe alimente și rămân în urmă la vânzare textilele, mărfurile industriale. Deci n-am reușit să creăm suficiente rezerve, și aceasta a provocat neîndeplinirea achizițiilor, neîndeplinirea colectărilor într-o parte, în cealaltă parte vânzare masivă, în loc să crească circulația circulația normal în sensul de a crea rezerve, au fost retrase nenormal din circulație. Eu am spus și atunci când s-a discutat planul de casă. Planul de casă a fost făcut ca, circulația la 31 decembrie să fie de 48 miliarde și a fost de 54. Dar a scăzut cu cumpărăturile pentru sărbători și au rămas 51. Cu 60 ar fi fost o situație foarte nesănătoasă, ar fi însemnat să mărim prețurile. Dacă am fi îndeplinit planul colectărilor și achizițiilor am fi avut circulația normală.

Aici se pune problema că n-aș fi participat, pentru că aș fi fost împotrivă și aș fi lăsat la voia soartei, și că ar fi fost un fel de sabotare a acestui lucru, ceea ce eu n-am făcut. Eu am ridicat problema că am participat activ, nu pasiv, ci foarte activ în toate problemele, numai că lipsa mare este că în această privință n-am fost informat direct de tov. Miron, ci de Vijoli, Malinschi sau Cernicica, cu care am avut legătură. Și ceea ce mi-au adus ei am discutat și am pus în practică. În sensul acesta am participat permanent și activ, nu am lipsit.

Însă ce era? Tovii veneau cu informații contradictorii. Și atunci în diferite chestiuni am vorbit personal. Odată tov. Gheorghiu l-a chemat pe Miron și i-a făcut critică de ce nu mă informează și credeam că Miron a înțeles. Probabil la tovarăși a existat o impresie și i-a făcut să mă ocolească. Cu atât mai mult, dacă n-am înțeles problema, trebuiau să mă ajute ca să înțeleg. Eu socot că problemele ridicate și discutate, criticile aduse, sunt ferm convinși și simt că sunt foarte folositoare și pentru mine și pentru munca noastră; în genere și pentru ceilalți. Eu caut să văd unde este slăbiciunea, unde este influența străină.

Eu rândul trecut am pus problemele poate nu suficient de clar și de aici a putut să iasă o părere de parcă unitatea ar fi fost zdruncinată. Eu am înțeles și spuneam că datorită faptului că noi cam neglijăm munca colectivă, că metodele noastre sunt de a rezolva problemele, că fiecare se închide și rezolvă problemele lucrând singur și că aici nu pot să iasă decât încurcături și abateri. De aceea, am rugat ca în viitor, să întărim această muncă colectivă, să criticăm, să ajutăm pe tovarăși, pe fiecare, și pe mine și pe alții și am arătat că această situație ne duce la oarecare slăbire de vigilență. Eu înțeleg această slăbire tocmai în fața aparatului meu.

Tov. Moghioroș: De ce ai spus oarecare lipsă de vigilență? Nu este oarecare.

Tov. Luca: Azi văd mai bine decât atunci că într-adevăr prea mare încredere am dat oamenilor care au știut să strecoare unele lucruri și m-au împins în anumită direcție. Dacă n-aș recunoaște acest lucru aș spune: judecați-mă, dar lăsați-mă să lucrez cu ei. Sunt de acord că am greșit.

În ce constă această lipsă de vigilență? Ei nu puteau să facă direct anumite provocări, dar au reușit să mă influențeze indirect, anumite influențe despre care au vorbit tovarășii; și prin informare greșită, prin atitudine, prin pălăvrăgeli s-a creat o atmosferă că este o luptă între Plan și Finanțe. Între Plan și Finanțe nu poate să fie o luptă, ci luptă comună pentru îndeplinirea planului.

Tov. Gheorghiu-Dej: Că a existat o luptă este un fapt. Ei căutau să dovedească și să provoace prin mijloace artificiale această luptă, pentru că nu le convenea Planul.

Tov. Luca: Nici Planul nu e sfânt, și el trebuie criticat ca și Finanțele.

Ei puneau așa problemele că de multe ori când noi discutăm reieșea puțin altfel și atunci se crea o atmosferă de neînțelegere nu direct între mine și Gheorghiu sau Ana sau altcineva, ci între mine și Miron, și în loc de judecată serioasă, de analiză critică, justă, dintr-o parte și alta, să alunecăm în chestiuni personale. Este asta un serviciu pentru întărirea partidului, pentru întărirea conducerii? Este adevărat că n-am luat atunci nici o atitudine, dar după aceea l-am luat pe Vijoli și l-am criticat. El a spus că alții vor să-l nimicească pe el și, în primul rând, tov. Miron. Dar i-am spus: ce impresie a făcut asupra tovarășilor, atitudinea dumitale față de un membru al Biroului Politic? Cum vorbești de unul și de altul?

Tov. Chișinevschi: Spunea că partidul îi face greutate!

Tov. Gheorghiu-Dej: Apărarea prestigiului băncii însemna pentru el apărarea tuturor colegilor lui.

Tov. Luca: Când vorbeam de cerculețe, înțelegeam aceste elemente, care prin pălăvrăgeală, prin informații greșite, prin insinuări, crează o atmosferă care sigur că nu servește la unitate. Și văd azi mai clar acest lucru după evenimentele ce s-au întâmplat, după ce am încercat să-i arăt lui Vijoli că a greșit cu 4 miliarde, cu ce obrăznicie a vrut să dovedească că acești bani fiind asupra întreprinderilor, sunt în circulație și că noi n-avem drept de a schimba 1:200 pentru că intră în fondul de rulment; dar totuși i-a pus la circulație. Legea spune că sold de casă poți să socotești tot ce este în momentul schimbului în casă și de aceea am spus că trebuie să fim atenți, pentru că este vorbă de milioane.

Deci, el a încercat și după critica pe care i-am făcut-o să dovedească acest lucru și i-am spus: m-ai înșelat, am avut încredere în voi și voi m-ați înșelat, m-ați indus în eroare.

Deci, la minister este clar că lucrurile nu sunt curate, că anumite manifestări s-au încercat acolo și la care eu n-am reacționat cum trebuie, pe care nu le-am respins hotărât și socoteam unele lucruri într-adevăr ca o tendință la unul sau altul de a mă compromite. De unde vina aceasta? Nu vine de la sine acest simț, ci de la o anumită influență care este în jurul tău; dacă nu era câte un vânțioș, singur nu putea să vină.

Deci, cu atât mai mult era și este necesar să punem lucrurile la punct. Nu știu care va fi hotărârea Biroului Politic asupra muncii mele mai departe, în această ședință din nou s-a deschis problema care nu putea să fie închisă, că era și este necesară o anumită schimbare. Aceleași schimbări ce se vor face la Bancă, aceleași schimbări sunt necesare și la Finanțe cu ajutorul partidului. Dacă este vorba și de schimbarea mea, nu știu cum a înțeles tov. Moghioroș.

Tov. Moghioroș: Dacă este cazul, atunci aceasta trebuie să meargă chiar până acolo ca tov. Luca să fie desărcinat din munca de la Ministerul de Finanțe. Așa am vrut să spun.

Tov. Luca: Eu așa am înțeles. Ceilalți tovarăși vorbeau de adjuncți. Sigur, este adevărat că, câteodată, am spus că cer să fiu desărcinat, poate am spus de la locul său. Socot că lucrurile nu stau așa, că eu n-aș putea să îndrept și nici nu pot spune că fără mine o să moară Finanțele. Dar eu nu socot că e momentul de a scoate, de a merge pe această linie de schimbare completă a Ministerului de Finanțe, pentru că n-ar servi cauza. Noi sarcinile le vom îndeplini și putem să le îndeplinim cu ajutorul necesar. Chiar dacă ceilalți colaboratori vor fi schimbați acolo. În aparat există oameni care sunt capabili să facă treabă și au dovedit-o primind și ajutor din afară, se poate face față.

Noi avem toate condițiile de a îndrepta lucrurile și nu este cazul de a crede cum a spus tov. Bodnăraș că noi spunem despre reformă că ar fi fost numai greșeli. Reforma s-a făcut, s-a făcut bine și trebuie întărită. Pentru aceasta trebuie mobilizate toate forțele și să nu așteptăm numai de la Luca. Trebuie mobilizat și în comerț și la transporturi și în industrie. Pentru că nu poți lăsa Ministerul de Finanțe să rezolve singur problemele care stau în momentul de față înaintea noastră, pentru a întări reforma, și să ceri numai de la Ministrul de Finanțe sau de la vicepreședintele Consiliului de Miniștri care are sarcini cu comerțul, cooperăția, industria locală, toate acestea sunt categoric legate de reformă și de ele depend rezultatele reformei, dar aici este și Planul și Comisia de Aprovizionare și alții.

Eu aș fi de părerea lui Bodnăraș să formăm o comisie de partid, care să ajute și Ministerul Finanțelor și celelalte, ca să mobilizăm toate forțele pentru a întări pozițiile cucerite. Problema este de a întări pozițiile create și a nu le lăsa să slăbească.

Noi rândul trecut am venit cu anumite rezultate negative după reformă, și acum la fel. Însă ce măsuri am luat? N-am luat nici o măsură. Eu, personal, am prelucrat cu inspectorii, – există stenogramă asupra felului cum am pus problema – și am arătat lipsurile în munca financiară, importanța încasării impozitelor și, în special, a impozitului agricol și dacă este vorba de execuție, să executăm chiaburii și nu țărani săraci. Eu aș socoti o aventură dintre cele mai periculoase de a merge la încasarea impozitelor prin execuție. Execuția este o presiune împotriva anumitor elemente și aceasta va avea o influență și asupra altora. Dar nici nu este necesar să fie chestiune de masă, pentru că, dacă apeși unde trebuie, restul merge după el. Trebuie văzut și cu încasarea impozitelor. Eu, personal, am prelucrat problema, însă sunt și fapte obiective, anume că impunerile s-au terminat în ianuarie, când le-am dat curs, iar în februarie unele sfaturi și organizații de partid i-au chemat să-i instruiască. Așa sunt eu informat. Să fie controlat acest lucru, pentru că instrucțiunile au fost date ca acum să nu fie scos nici unul pentru nici o altă treabă. Noi îi pedepsim dacă părăsesc munca. Instrucțiunile trebuie să fie făcute acolo unde muncește, și să nu fie convocați la regiune, pentru că orice zi pierdută cu instrucții înseamnă pierderi la încasări. Eu aș ruga să fiu sesizat concret unde s-au întâmplat cazurile, ca să putem lua măsuri pentru că asemenea instrucțiuni n-au fost date; dimpotrivă. Am cerut și ajutorul în mașini și n-am primit. Acum n-avem nici un mijloc de transport. Aparatul trebuie întărit și în sensul acesta. Totuși, sunt ferm că aparatul nostru își va face datoria, vorbesc cu cei care încasează. Și telegrama a avut efect, ajutorul a început să se resimtă și lucrurile se îndreaptă. Trebuie forțat și nu lăsat numai pe seama aparatului, care trebuie controlat și împins și se pot îndrepta lucrurile.

Eu sunt în stare să fac această cotitură necesară în munca noastră, trăgând învățăminte din toate cele petrecute și discutate. Și să facem față mai bine decât până acum. Să fie trei oameni noi care să se ocupe de treabă, acum, când fiecare clipă pierdută contează. Ar însemna că a căzut într-o panică, că nu se poate realiza decât cu complete

schimbări. Dacă se va hotărî că trebuie să fie schimbat, sigur că mă supun. Dar eu aş socoti din partea mea ca o dezertare de la datorie, dacă m-aş duce aşa. Am făcut treabă, acum situaţia este grea, şi hai în altă parte, să las lucrurile aşa, ca să se chinuiască alţii. Desigur nu este lucru uşor. Sarcina cea mai grea apasă acum pe sistemul financiar şi unul nu poate să rezolve aceste probleme fără o mobilizare serioasă din toate punctele de vedere pe linie de partid şi de stat. Iar condiţii avem.

La sfârşitul lunii plăşile cresc, pentru că se plătesc salariile. Dacă vânzările nu cresc, vor creşte. Acum lumea începe să cumpere mai mult, însă încasările nu acoperă plăşile şi este pericol dacă cresc plăşile, atunci lumea începe să dea mai uşor preţuri mari. Unde intră aceşti bani? La cine creşte? Şi asta este o problemă, nu trebuie în nici un caz să crească la ţărani.

Tov. Bodnăraş: La muncitori nu creşte în nici un caz.

Tov. Luca: Cine are bani să cumpere un rând de haine? Nici pe cartelă nu poate.

Tov. Moghioroş: Unii cumpără 2-3 rânduri de haine la Cooperativa C.C. Se împrumută de la alţii şi cumpără.

Tov. Luca: Cu cartelele iarăşi sunt zvonuri.

Tov. Teohari Georgescu: Un fost profesor universitar, fost comandant legionar, camuflat într-o fabrică, are salariu de bază 4.000 lei şi câştigă 30.000 lei. Era profesor universitar şi acum e muncitor. Radu Maitanu.

Tov. Luca: Au pornit zvonuri cu schimbarea cartelelor şi duşmanul le foloseşte. Se zvoneşte că se vor ridica cartelele şi că salariaţii vor rămâne cu ele şi fiecare se grăbeşte să cumpere pe cartelă.

Tov. Moghioroş: Au cumpărat mulţi pe toate bonurile, pe toate 6 luni deodată.

Tov. Luca: Mai sunt şi alte zvonuri care vorbesc de o nouă reformă bănească, pentru faptul că banii nu sunt iscăliţi de guvernatorul Băncii şi că n-au primit lămuriri, iar duşmanul foloseşte şi asta.

Tov. Teohari Georgescu: A trecut asta.

Tov. Luca: Este apoi problema particularilor, comercianţii şi meseriaşii dau înapoi brevetele, pentru că la reformă unii au fost lichidaţi şi nu mai au posibilităţi. Poate că peste 1-2 luni vor redeschide, acum vor să scape de impozite. Acum se vând lucruri mai mărunte, iar lucruri mai mari se cumpără rar. Vânzarea, chiar cu pârghia impozitelor nu este simplă, noi forţăm ţăranul să vândă şi să acopere impozitele şi alte nevoi mărunte, dar el nu vinde şi nu cumpără încă mărfuri mai importante. Încă stă pe cereale. Deci nu ajunge pârghia impozitelor, trebuie să aplicăm şi alte măsuri. Cu taxele comunale avem greutăţi. Taxele pentru paznici le încasăm, dar am desfiinţat paza. Ţăranul spune că de ce paznicii au fost concediaţi şi pentru ce să plătească pentru paza câmpului. Noi i-am concediat când s-a luat măsura pentru reducerea aparatului. Totuşi, trebuie întărită paza, mai ales că vine şi asigurarea obligatorie. Legea este şi trebuie creat aparatul şi făcute evaluările. Este o chestiune lungă.

Tov. Teohari Georgescu: Este însă numai local.

Tov. Luca: Da, dar are importanţă extraordinară. Trebuie deci mers la încasarea şi a taxelor. De ce trebuie să întărim paza? Pentru că unii distrug câmpul, animalele, şi statul plăteşte dacă este pagubă. Cu paza, în general, am avut critica din partea unor tovi că dăm paznicilor salariu prea mare, că le dăm şi salariu şi haine, că oameni voinici în loc să meargă la muncă, se duc la pază. Vorbesc de toţi paznicii – şi de cei de noapte etc. Când

am făcut reducerea, se spunea că la aparatul Sfatului nu pot rămâne și i-am desființat, iar acum trebuie reînființat.

În legătură cu autoimpunerea nu s-a făcut nimic, deși nu este treaba noastră, ci a sfaturilor populare. Noi aici n-avem nimic. Trebuie date instrucțiuni și trebuie să se facă autoimpunerea pe linia sfaturilor. Aceasta este iar o pârghie de împingere la vânzarea de marfă. Și dacă a vândut marfă, începe să și cumpere. Finanțele și comerțul sunt organic legate.

Mai grav este nerealizarea planului de vânzări la comerț, care are o latură destul de dureroasă. Înseamnă intrarea prea încet a acumulărilor la stat și pune în pericol Bugetul.

Este, tovarăși, absolut necesar ca toate aceste pârghii să fie mișcate. Eu am răspunderea, dar numai cu răspunderea treaba nu se face. Eu nu pot să asigur ca planul de carne să fie îndeplinit. Pentru comerțul exterior trebuie date 6000 tone carne pentru a fi livrate R.D.Germane. Este contract. Asta înseamnă iar o lovitură care se va resimți pe piață.

Eu nu pot să asigur singur toate astea și să înlocuiesc Ministerul Industriei Alimentare care nu-și îndeplinește o serie de sarcini. Carne a o problemă extrem de serioasă. Am cerut un ministru separat pentru carne, lapte etc.

Cooperația face cât poate; dar și acolo trebuie făcută curățenie. Hulduban cred că n-a lucrat prost, dar n-are cu cine să lucreze.

Deci, eu nu pot înlocui nici Cooperația, nici Comisia de Stat al Aprovizionării, nici Ministerul Industriei Alimentare. Trebuie luate măsuri serioase. Trebuie convocată o ședință a Consiliului de Miniștri și trași la răspundere cei care nu-și îndeplinesc sarcinile. Și trebuie dat ajutor serios.

În concluzie, eu văd unde am greșit și știu să repar greșelile, asemenea critică și asemenea discuție nu poate decât să mă ajute. În această privință desigur sunt de acord să fie scoși oamenii, să fie întărit Ministerul Finanțelor, să primesc acest ajutor, trebuie luate o serie de măsuri. Cea mai grea problemă este acum de a porni normal, să întărim reforma și să normalizăm viața, ca totul să meargă normal, pe picioare puternice. Atâta timp cât nu este rezolvată problema ajutorului pentru Finanțe, mâine iar o să ne adunăm și să criticăm de ce nu merge. Trebuie luate măsurile necesare, indiferent dacă rămân eu în această muncă mai departe, sau se va hotărî schimbarea și a mea ca necorespunzătoare, pentru munca, pe care am făcut-o din 1947 încoace, până azi.

Tov. Gheorghiu-Dej: Desigur că am putea să vorbim foarte mult despre problemele care s-au discutat aici. Dacă observații, s-au tras de ici, de colo, fragmente din ceea ce constituie alunecarea noastră pe panta politicii țărănești, a politicii nemarxiste.

Însă, învățăminte, eu cred că încă nu suntem în măsură să tragem pe deplin decât în ziua când acea comisiune care a fost însărcinată – comisiunea de partid – va lua și va cerceta o serie întreagă de întrebări, în legătură cu cifre, date într-un timp de. Comisiunea să lucreze pe îndelete, profund, ca să putem trage toate învățămintele și din toate acestea, ce este esențial, în vederea întăririi muncii partidului nostru.

Însă viața cere de la noi ... Nu putem să ne adunăm în fiecare seară, să urmărim încasările și să constatăm creșterea circulației bănești, creșterea cheltuielilor peste încasări. Ici s-a arătat de fiecare, că este necesar să luăm măsuri și vom lua fără îndoială măsuri. Condiții există, condiții mult mai bune decât am avut în 1947 cu prima reformă. Posibilități avem, în ce privește forța partidului, ea nu este mai mică decât în 1947, partidul este o putere. Apoi avem industria în mâna noastră, pârghii hotărâtoare care pot determina cursul tuturor hotărârilor pe care le luăm, hotărâri pe care le-am luat în sensul

realizărilor, dar cu o condiție: să facem o cotitură în spiritul nostru de a munci, în sensul de a munci nu dezorganizat, dezlănat, de a studia problemele economice, de a le cunoaște, de a stabili cu precizie măsurile care trebuie luate, cine trebuie să le realizeze, pe grafic, așa cum în repetate rânduri am avut ocazia să ascultăm pe tovarășii noștri sovietici. Să controlăm felul, cum se realizează aceste sarcini.

Sunt câteva pârgșii care ne-au fost arătate, pe care le cunoaștem, între care principala este pârgșia sistemului nostru de finanțe. Sunt și celelalte, ele se condiționează reciproc. Ar fi greu de spus care este mai importantă între acestea. Dacă nu merge planul de colectări, aceasta se resfrânge asupra economiei. Dacă nu îndeplinim planul de achiziții, dacă nu se depun eforturi, influențează toate celelalte domenii, dar acestea la rândul lor nu se mișcă, dacă nu apăsăm pe pârgșia drepturilor statului, a impozitelor, așa că, cred că nu este necesar să lungesc vorba. Noi vom avea posibilitatea să cunoaștem materialul documentar, pe care membri de partid îl vor întocmi, vom putea stabili cu precizie. Nu este important pentru istorie, ci pentru a trage învățăminte, importanța de a cunoaște acele principale cauze, acele momente, când noi am alunecat, și în ce a constatat această alunecare, altfel n-o să putem ...

Ne-am scărpinat și în ședințele trecute, am vorbit de circulație, însă mama răului ... nu întâmplător tovarășul Stalin s-a pronunțat în legătură cu reforma, să nu o înțelegem ca o simplă schimbare de bani sau de cupiuri. Tovarășul Stalin, cum vorbește el sintetic și scurt, a avut în vedere toate aspectele economiei noastre. Nu întâmplător a spus: „Eto krestianskaia politika, nemarkistkaia politika”. Aceasta trebuie văzut mult mai adânc, mult mai serios.

Dacă luăm, spre exemplu, discursul lui Luca la ședința Centrocoop-ului și stenograma ședinței, luăm broșurile lui, o să găsim numeroase pasagii în care se exprimă, înfățișează, această „krestianskaia politika”. Dar câți dintre noi n-am scos asemenea lucrări. Puteți să spuneți că s-a discutat legea impozitului agricol la noi? Că au cunoscut-o membri Biroului Politic, sau a studiat-o, că și-au spus părerea? Probabil am avut o ședință scurtă, s-a aprobat și i s-a dat drumul. S-au eliberat peste 1000 de gospodării țărănești, s-au stabilit criterii și s-au justificat și propunerile. Propun ca, comisia, care a fost însărcinată de C.C., să nu vadă numai acele aspecte, lucruri obișnuite sub forma de propuneri și care trebuie supuse conducerii noastre.

Propun să adăugăm la acest lucru și aceasta: înainte de toate: cine a lucrat la această lege, ce oameni. Nu este o simplă întâmplare. Și o serie de alte probleme, ca noi să putem cunoaște profund și multilateral toate aspectele acestei probleme.

Deci, noi vom putea să discutăm, însă acum este timp de lucru.

Propun să se întocmească proiectul de hotărâre și să fie primit materialul cu privire la sarcini.

Tov. Teohari Georgescu: Pe baza raportului.

Tov. Gheorghiu-Dej: Da.

Tov. Moghioroș: Am pregătit, mâine o să-l punem.

Tov. Moghioroș: Propun încă un proiect de hotărâre interioară a noastră, a conducerii partidului, în care să menționăm și ultimul act în legătură cu această porcărie cu moneda și sancționarea celor vinovați. Conducerea partidului nostru sancționează sau condamnă, cum este mai bine. Conducerea partidului să ia poziție față de această problemă.

În al treilea rând, o hotărâre tot interioară în legătură cu schimbarea conducerii la Ministerul de Finanțe și la Bancă. Aici au fost după păreri. O părere a tov. Bodnăraș că ar trebui o comisiune vremelnică cu depline puteri pentru o anumită durată și o altă propunere făcută de tov. Moghioroș de a schimba întreaga echipă de la Finanțe.

Tov. Bodnăraș: Aceasta nu exclude propunerea mea.

Tov. Gheorghiu-Dej: Vorbesc de propunerile asupra cărora Biroul Politic să se pronunțe.

Eu n-am înțeles suficient pe tov. Moghioroș, în ce sens propune el. Propune schimbarea tovarășului Luca de la Ministerul de Finanțe?

Tov. Moghioroș: În sensul ca să fie desărcinat din Ministerul de Finanțe.

Tov. Gheorghiu-Dej: Motivul?

Tov. Moghioroș: Pentru tot ceea ce s-a întâmplat la minister, pentru poziția politică, pentru atitudinea lui practică în fața problemelor reformei, pentru ce s-a întâmplat după reformă la minister.

Eu consider că faptele sunt grave, și tov. Luca nu a înțeles gravitatea acestor fapte și am avut impresia că tov. Luca, după discuțiile de atunci, chiar din autocritica lui, după ședință i-am spus tovarășului Gheorghiu, nu știu de ce Biroul Politic să accepte o astfel de autocritică și consider că tov. Luca n-a vrut să înțeleagă, am văzut când am discutat, că tov. Luca a luat foarte ușuratic chestia cu banii. Am avut această impresie.

De la început am pus problema reorganizării fundamentale de sus până jos.

Tov. Gheorghiu-Dej: Față de această propunere, ce părere aveți?

Tov. Teohari Georgescu: În legătură cu propunerea făcută de tovarășul Bodnăraș, eu consider că nu este nevoie de făcut o comisie. Există organe, Biroul Politic, Secretariatul, fiecare tovarăș își are sarcinile stabilite. Tov. Gheorghiu este acela căruia îi prezentăm problemele. Una din problemele cele mai importante a fost dezlegată prin ședința noastră și este bine să se continue ca problemele Ministerului de Finanțe, care erau închise, să fie probleme cunoscute și frământate de C.C., de Biroul Politic, de Secretariat. Consider că tov. Gheorghiu-Dej are sarcina de a concentra și problemele lui Miron care are Planul și ale lui Luca, cu Finanțele. Nu înțeleg rostul unei comisii.

În legătură cu propunerea tov. Moghioroș, fără îndoială că, din discuțiile de data trecută și de azi și pe urmă din autocritică, au reieșit lucruri foarte grave. Tov. Luca a arătat că a fost influențat de elementele de acolo.

Consider, după cele ridicate de tov. Luca, că nu este cazul să mergem la schimbarea completă pentru că:

1). Biroul Politic a luat în discuție problema de la Finanțe pentru prima dată. Prima dată se pun în mod hotărât în fața tov. Luca lipsurile și greșelile lui. Rostul ședinței a fost pentru a lua măsuri de înlăturare a acestor lipsuri și greșeli. Dacă ar fi persistat în a susține că n-a avut greșeli și că oamenii sunt buni, ar fi fost altceva.

2). Este vorba de a scoate din Ministerul Finanțelor o serie de elemente dușmănoase și nu putem să scoatem odată cu Iacob și Modoran pe tov. Luca. Din aceste considerente cred că, cu angajamentele pe care și le-a luat – și Biroul Politic va vedea în timpul muncii dacă se înlătură toate lipsurile și se duce politica partidului – cred că trebuie să-i dăm această încredere mai departe.

Tov. Chivu Stoica: Și eu consider că nu trebuie o comisie specială. Obiectiv tov. Gheorghiu-Dej controlează această muncă și trebuie din când în când Secretariatul să

analizeze munca la Finanțe, mai adânc, mai profund, la 3 zile, la săptămână să facă o analiză. O comisie s-ar compune tot din Secretariat.

În al doilea rând. Cu schimbarea tovarășului Luca, eu cred, să luăm act de autocritica tov. Luca, deși consider că nu este completă, și să rămână în muncă mai departe. Poate că nu este just ca odată cu Iacob și Modoran ...*

Tov. Luca, împrăștiind echipa cu oameni din partid, organizând munca, va putea face față sarcinilor. Pe baza aceasta se va vedea. De altfel, nu s-a pus problema unor sancțiuni. Este o analiză a muncii, și s-au constatat greșeli și lipsuri.

Se suspendă ședința.

28 februarie 1952 – continuarea ședinței Biroului Politic.

Tov. Gh. Apostol: Tovarăși! Am de ridicat două chestiuni: una referitoare la hotărârea asupra dezbaterii Dării de seamă, despre rezultatele reformei bănești și a doua în legătură cu procesul-verbal asupra acestor discuții.

La ședința trecută tov. Moghioroș a propus ca, pe lângă măsurile de a scoate adjuncții de la Ministerul de Finanțe și a președintelui Băncii R.P.R., să fie eliberat și tov. Luca din funcția de ministru al Finanțelor.

Eu am analizat serios această propunere și am ajuns la convingerea că propunerea tov. Moghioroș este justă.

Dacă vrem să înfăptuim o adevărată cotitură în activitatea Ministerului de Finanțe și a Băncii R.P.R. atunci este nevoie ca Biroul Politic să nu acționeze cu jumătăți de măsuri.

Rămânerea mai departe a tov. Luca în conducerea Ministerului de Finanțe n-ar asigura însănătoșirea grabnică a situației actuale.

Acest lucru îl susțin și pentru faptul că tov. Luca în cuvântul său din ședința trecută a recunoscut numai în parte lipsurile și greșelile grave de la Ministerul Finanțelor și de la Banca R.P.R. și n-a reușit a-și face o autocritică profundă.

Cred că nu am face un bun serviciu partidului și nici tov. Luca dacă ar rămâne mai departe în fruntea Ministerului de Finanțe.

Tov. Luca dacă va fi eliberat din această funcțiune va putea să vadă cu alți ochi situația de la Ministerul de Finanțe și de la Banca R.P.R. Îi va fi mai ușor tov. Luca să pătrundă gravitatea acestor lipsuri și greșeli și cred că singur se va convinge de justetea acestei măsuri.

Ținând seama de declarația pe care a făcut-o tov. Luca în ședința trecută că va munci cu toată energia pentru aplicarea liniei partidului, propun ca tov. Luca să păstreze funcțiile ce i-au fost încredințate de conducerea partidului.

În concluzie: susțin propunerea tov. Moghioroș ca tov. Luca să fie eliberat din funcția de ministru al Finanțelor, deținând mai departe celelalte funcții pe care conducerea partidului i le-a încredințat.

A doua chestiune este în legătură cu afirmația tov. Luca și care e trecută în procesul-verbal, prin care se cere întărirea unității conducerii partidului.

A rămâne această afirmație fără răspuns din partea Biroului Politic ar însemna că slăbirea unității conducerii partidului s-ar datora tov. Gheorghiu-Dej și celorlalți tovarăși

* Așa este în text.

din Secretariat, care n-au asigurat întotdeauna planificarea și coordonarea muncii în conducere.

Părerea mea este că Biroul Politic trebuie să respingă această afirmație ca necorespunzătoare realității.

Eu consider că, dacă s-a produs o slăbire a unității în conducerea partidului, aceasta se datorește tocmai tov. Luca, care a avut o poziție contrară liniei partidului cu privire la reforma bănească.

D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R. – Cămară, dosar 12/1952, f. 3-75.

8. 1952 februarie 28 – martie 1. *Stenograma ședinței Plenare a C.C. al P.M.R. în cadrul căreia s-a prezentat Darea de seamă privind reforma monetară și Proiectul Hotărârii C.C. referitoare la rezultatele reformei bănești și sarcinile P.M.R. pe această linie.*

Stenograma

ședinței Comitetului Central al P.M.R.
din 28 februarie 1952

Au fost prezenți tovarășii:

1. Al. Moghioroș	15. Pârvulescu Constantin
2. Miron Constantinescu	16. Pintilie Gheorghe
3. Crăciun Constanța	17. Sălăjan Leonte
4. Vaida Vasile	18. Suder Wiliam
5. Borilă Petre	19. Toma Sorin
6. Drăghici Alexandru	20. Bunaciu Avram
7. Florescu Gheorghe	21. Ceaușescu Nicolae
8. Petrescu Dumitru	22. Doncea Constantin
9. Răutu Leonte	23. Manole Ofelia
10. Alexa Augustin	24. Roșianu Mihai
11. Chișinevschi Liuba	25. Stoica Gheorghe
12. Coliu Dumitru	26. Vass Gizela
13. Mateescu Constantin	27. Vințe Ion
14. Niculi Ion	

A prezidat: Tov. Al. Moghioroș.

Tov. Miron Constantinescu: (citește Darea de seamă asupra rezultatelor reformei bănești).

Întrebări:

Tov. Petrescu: Materialul care se va expune seara să ni se dea anticipat, în scris, altfel nu putem veni cu propuneri concrete în ședință.

Tov. C. Pârvulescu: Acțiunea reformei bănești a fost deconspirată cu mult timp înainte de a ști chiar noi. Dacă au fost identificați cei ce au făcut aceasta și ce măsuri s-au luat contra lor?

Tov. Doncea: Același lucru ca tov. Pârvulescu. Multe chestiuni care se discută în ședințele Comitetului Central transpiră afară. Voi indica ulterior cazuri concrete. Trebuie văzut cine face aceasta.

Întrucât până acum s-a realizat numai 9% din planul de aprovizionare pe primul trimestru, dacă e posibil de realizat restul de 91% într-o singură lună? În hotărâre trebuie să prevedem numai ceea ce putem face, ca să nu ne compromitem.

Tov. Liuba Chișinevski: Cum se explică că Ministerul de Finanțe, sub semnătura tov. Iacob, înainte de reforma bănească a dat dispoziții strașnice să se strângă și restanțele pe 1950 și 1949. De la cine a primit dispoziția aceasta? Tov. Iacob a dat dispoziția ca plata la acord să fie de 1 la 200, iar impozitul de încasat de la muncitor să fie 1 la 20.

De ce C.S.C. repartizează colectările și pe primul trimestru? De unde se poate lua atunci grâu? Grăul trebuie planificat să fie colectat atunci când se strânge!

Tov. Coliu: Ce măsuri s-au luat contra celor vinovați de întârzierea transporturilor de bani necesari schimbului, care au creat defecțiuni?

În Regiunea Prahova, salariile la unele întreprinderi s-au dat și în ziua de 26. Interesându-mă la Bancă, mi s-a spus că au fost dispoziții categorice că, până la 21, toate unitățile, în mod obligatoriu, trebuie să-și ridice banii. Banca nu a anunțat unitățile că sunt obligate să-și ridice banii.

Ce înțelegeți prin afirmația că Regiunea Prahova nu s-a orientat just în privința prețurilor diferite la cooperatie? De fapt chiar nu am sesizat acest lucru și am explicat oamenilor de unde provine diferența. Eu am sesizat că, în Regiunea Prahova sunt foarte multe centre muncitorești care intră în mediul rural și deci, se creează situația că, chibriturile costă 15 bani la magazinele de stat și alături 20 bani.

Tov. Gh. Stoica: Cine a hotărât diferențe de prețuri în primele zile după reforma bănească? De exemplu untul cu 27 lei, care în urma analizei la care l-am supus în laborator, a reieșit că este de aceeași calitate cu celălalt.

La colectările de carne, este vorba de planul de colectări care include ianuarie-februarie-martie, adică colectările care au în vedere legea care a fost făcută, sau e vorba de un alt plan? Din informații știu că aceste colectări merg relativ bine.

N-am descifrat măsurile în legătură cu lichidarea piedicilor ca sfaturile, într-adevăr, să poată trece pe linia dezvoltării industriei locale. Sunt o serie de piedici, o serie de instituții centrale, cum sunt ministerele, care au concentrat prin sistemul centralismului toate lucrurile în mâna lor.

Tov. Vaida: Dacă a existat dispoziția ca finanțarea sectorului socialist să fie oprită în ultimul timp înainte de reforma bănească? Sectorul nostru a fost cel mai lovit, în unele părți nici salariile nu s-au dat.

E vorba ca gospodăriile de stat să predea toate produsele și să fie aprovizionate din fondul centralizat. Aici se spune ca de la 15 martie, să facem planul de aprovizionare. Acesta este făcut până la noua recoltă. Ce facem acum, le luăm produsele și apoi le dăm înapoi, sau această hotărâre va intra în vigoare de la noua recoltă?

Tov. Ceaușescu: Se vorbește că, colectările au mers prost. Ce măsuri se preconizează ca să meargă bine, în ce privește organele de colectare? Dacă pentru lipsurile de până acum se intenționează să fie trași unii la răspundere? Dacă Comisia Controlului de Partid va lua măsuri acolo unde membrii de partid sunt vinovați de călcări ale dispozițiilor și legilor?

Tov. Coliu: La colectările de carne sunt aceleași defecțiuni. La bazele de recepție e un singur om, n-au plan și nici fonduri. Zeci de țărani au fost nevoiți să se întoarcă cu vitele înapoi.

Tov. Pintilie: În unele părți încep să moară vitele.

Tov. Coliu: Nu este asigurată nici partea veterinară, nici hrana, și vitele încep să scadă din greutate.

Tov. Alexa: Nu mi-e clară chestiunea cu dispariția din totalul monedelor de pe piață în decembrie în timp de câteva zile.

În legătură cu calculul schimbului la fondurile întreprinderilor, 1 la 20 sau 1 la 200. Despre care fonduri e vorba? C.E.C. cum va încasa impozitul sau chirile?

În privința utilizării mijloacelor de transport, e just, însă sunt aici o serie de condițiuni, când sunt în afara întreprinderilor de transport, de exemplu descărcările în întreprinderi.

Tov. Bunaciu: La Miliția Arad ni s-a spus că particularii care merg în sate, cumpără de acolo diferite produse și le revând mai scump la piața raională sau a orașului, au autorizație. Ei spun că există un ordin al ministerului pe baza căruia comerțanții particulari se pot deplasa în sate să achiziționeze de la producători și să revină. Poate trebuie limitat acest lucru.

Tov. Pintilie: Din a cui dispoziție a început „Scânția”, cu jumătate de lună înainte de reforma bănească, să popularizeze intens depunerea banilor la C.E.C.?

Tov. Niculi: Se vorbește de creșterea circulației bănești și se arată că, după terminarea schimbului, au fost pe piață 204 milioane lei, iar după o lună... Planul e de 779 milioane, deci în acest fel înseamnă că până la sfârșit va fi cu mult depășit.

Se vorbește despre economii. Eu am observat la gospodăriile individuale chiar ale membrilor de partid și ale unor tovarăși de răspundere se face risipă de lumină, apă și altele. Și aici ar avea loc economie, ca să se întărească puterea leului.

Sfatul Popular al orașului Iași are câteva mașini, care servesc pentru lucrări de refacere a orașului. Ele sunt luate de multe ori de Comerțul de Stat, Aprozar, Cooperație. Aceștia plătesc numai benzina, dar nu și salariul șoferului sau cheltuielile de întreținere a mașinii, ori o chirie. La cheltuieli prevăd aceasta, dar transportul nu-l plătesc.

Tov. Petrescu: Se spune să se revadă și să se rectifice la alți beneficiari repartițiile. Poate s-ar indica care sunt aceștia, pentru că eu nu știu.

Nu se vorbește în legătură cu crearea de baze de aprovizionare mai bune, despre gospodăriile anexe ale fabricilor, care trebuie să joace un rol important în aprovizionarea cantinelor.

La problema colectării restanțelor din 1951 se pune sarcina, și foarte just, ca ministerele și organele centrale să-și îndeplinească sarcinile. Dar întreb, dacă nu cumva se pun unele sarcini imposibil de realizat și nu cumva să ne trezim iar să constatăm nerealizarea lor, după câțva timp. De exemplu Cooperația. Pe baza situației concrete știm că e vorba de o sarcină imposibil de realizat.

Răspunsuri:

Tov. Miron Constantinescu: În legătură cu întrebările puse, eu am să le iau în ordine în care au fost puse.

Tov. Pârvulescu s-a referit la problema deconspirării dacă vinovații au fost descoperiți și ce măsuri s-au luat. Darea aceasta de seamă spune ceea ce este necesar de spus. Problema surselor deconspirării preocupă conducerea partidului din momentul în

care a ieșit primul zvon în legătură cu această chestiune și a început studiarea acestei probleme. Ea se face de către organele care trebuie să facă și pe linie de partid și de stat. În afară de aceasta se propune C.C. să se instituie o comisie sub președinția tov. Moghioroș, care să ancheteze, să cerceteze foarte profund până la rădăcină această chestiune, pentru că, chestiunea aceasta de deconspirare nu este deloc o chestiune obișnuită, este de o gravitate extraordinară și, dacă aceasta se întâmplă în timp de pace și nu se iau măsuri, ce se va putea întâmpla în alte împrejurări dacă s-ar ivi.

Această problemă este primul punct la ordinea de zi în preocuparea partidului.

Tov. Doncea a pus aceeași întrebare și este valabil același răspuns.

În legătură cu problema de aprovizionare, tabelul care arată că s-au realizat la carne 8,2% se referă la ianuarie. În ianuarie achizițiile și colectările de carne au mers foarte prost dintr-o serie de cauze, dar cauza principală a fost însăși cauza care a determinat să se facă reforma bănească, faptul că țăranii posesori de vite, țăranii înstăriți aveau numerar din belșug și n-aveau nevoie să ne vândă carne la preț de achiziție, preferau să vândă speculantului la preț de 3 ori mai mare sau să dea carne la restaurante și magazine particulare.

Începând din februarie situația s-a schimbat pentru că a intrat în acțiune de la 20 ianuarie Hotărârea Consiliului de Miniștri privitoare la colectările de carne. Noi n-aveam în România colectări de carne și a fost o lipsă serioasă și care trebuie legată de aceeași poziție țărănească de care vorbește raportul. N-am avut o lege a colectărilor de carne.

În privința cărnii, în ultima vreme se observă o îmbunătățire serioasă. În 26 februarie s-au colectat 1977 boi mari, 1457 mânzat, 6859 păsări. Procentul nu este foarte ridicat ținând seamă că este pentru prima oară, însă este incomparabil cu ceea ce era anul trecut când planul se baza numai pe achiziții. Sunt o serie de regiuni care stau mai frumos, de exemplu Baia Mare 116 boi într-o zi, Bârlad 182, București 121 – este cam puțin – Galați 296 – este prima pe țară – Ialomița 113, Stalin 106, Timișoara 110 etc. La mânzat cel mai bine stă Bârlad cu 126, Galați 240 etc.

Pe baza acestor colectări, care se fac acum fără îndoială, că procentajul pe februarie va fi probabil 30% din planul trimestrial, însă ca o apreciere preliminară cred că planul integral va fi greu de realizat, însă se va realiza într-o proporție incomparabilă față de trimestrul I din anul trecut.

Problema colectărilor de carne s-a discutat și în 1949 și 1950, când tov. Moghioroș a propus oficial să se introducă colectarea de carne și au fost păreri care au determinat să nu se adopte. S-a spus că nu trebuie mers pe calea colectărilor, pe cote obligatorii, ci pe calea contractărilor cu țăranii. În fiecare an îi dădeai prețuri mai mari, avans în bani și carnea n-am primit-o nici până acum.

Problema cu centrele industriale. Foarte just. Aceasta este o problemă principală și conducerea partidului a hotărât, ca începând din ianuarie să nu se mai considere numai orașele ca o primă grijă a guvernului pentru aprovizionare, ci orașele și centrele industriale. Împreună cu C.G.M. s-a făcut o listă concretă, în care s-au trecut o serie de localități, care înainte au fost trecute în mediul rural, și azi, ca urmare a industrializării țării și construirii socialismului în curs, aceste mici sate au devenit mari centre industriale și trebuie aprovizionate ca orașele. De exemplu, în regiunea petroliferă, Prahova, în regiunea minieră, Baia Mare, Oțelul Roșu etc. era foarte ciudat și este legat tot cu politica țărănească. Strehaia, Băilești și aceste localități erau considerate ca orașe și erau

aprovizionate cu cartele. În schimb centrele miniere din regiunea de nord, unde sunt minele de cupru și de plumb, în Valea Jiului, Aninoasa și Lonea, erau considerate centre rurale. Ministerul Comerțului avea o listă care zicea că este aprobată, însă guvernul niciodată n-a aprobat-o și nici n-a văzut-o. Și acolo erau trecute Strehaia și celelalte orașe. Lista era concepută geografic, însă nemarxist și, de pe urma acesteia, ani de zile au suferit muncitorii din aceste centre industriale și a profitat mica burghezie din acele orașele fără importanță politică.

Tovarășa Liuba a pus problema impozitelor. Este o problemă foarte serioasă pentru că, conducerea partidului în trimestrul IV a dat dispoziții categorice, să nu se forțeze impozitele. N-a spus să se oprească – era cu totul nefiresc și provoca alarmă – ci a dat indicații chiar tov. Iacob, i-a spus ca să existe un pretext: luați pe toți agenții fiscali, băgați-i la sfârșitul lui decembrie și începutul lui ianuarie în școli, și sub motiv că facem instrucție, oamenii nu găsesc pe fisc și nu pot plăti. Rezultatul, există date la tov. Moghioroș, venite de la secretarii regionali că, în loc să-i bage în școli înainte de 28 ianuarie și să nu încaseze, au forțat încasarea impozitelor – și avem documente – în decembrie și ianuarie – și au băgat agenții fiscali în școli după reformă, adică când (*sic!*) trebuiau să forțeze din plin pârghia încasării impozitelor. Aceasta este un fapt. La 17 decembrie, la care tov. Liuba s-a referit, este o telegramă anterioară, eu nu o am, dar ea zice: intensificați la maximum creanțele de lichidare a tuturor datoriilor, datorate de toți cetățenii. Pentru neîncasarea datoriilor de la chiaburi singura justificare va fi trimiterea lor la Parchet. Aparent a doua propoziție este foarte radicală, de a încasa de la cei bogați. Însă în fond este apărarea chiaburilor, este o dispoziție care avantajează pe chiaburi, pentru că plătesc impozitul acum în bani vechi, ca să nu aibă ce plăti în bani noi.

Tov. Liuba Chișinevski: El știa că se pregătește reforma bănească.

Tov. Miron Constantinescu: De 6 luni lucra cu noi în comisie.

Tov. Moghioroș: Vă rog fără comentarii acum. O să vorbiți în ședință.

Tov. Miron Constantinescu: Altă întrebare era cu impozitele pe salariu în acord. Aici se vede grija pentru chiabur, dincoace apare grija pentru muncitor, însă în sens invers: s-au împărțit 1:200 venitul muncitorului, acordul și, în schimb, a fost pus să plătească 1:20 impozit pe acord mare și să primească venitul și acord mic. Practic rezulta că trebuia să scoată din buzunar și să dea.

Trebuie să subliniez un fapt: C.C. al partidului a făcut această reformă în interesul clasei muncitoare și permanent preocuparea cea mai mare și înainte și după reformă, a conducerii partidului și statului a fost grija pentru ca să fie totul făcut în favoarea clasei muncitoare. Însă ce a ieșit în practică? Astfel de măsuri și altele la care s-a referit tov. Coliu. Tov. Gheorghiu-Dej, personal, în 14 ianuarie, a chemat la dânsul pe Vijoli, președintele Băncii de Stat și a spus să dea o circulară ca salariile muncitorilor să se plătească între 17-22 ianuarie, 22 ianuarie să fie ultima zi de plată a salariilor. Preocuparea a început mult înainte, de aceea s-au plătit, de exemplu în decembrie o parte din chenzina a II-a care trebuia să se plătească în ianuarie, peste 5 zile s-a plătit al doilea sfert. A fost tocmai grija partidului ca să primească banii înainte de reformă, ca să poată cheltui banii.

Ce a ieșit practic? Că această circulară a băncii a ajuns, de exemplu în Constanța la 24 ianuarie. Banca a avut o mică scăpare: au uitat să înștiințeze ministerele ca ele să comunice întreprinderilor ca, în ianuarie, să plătească salariile mai devreme. Circulara a mers numai pe linia unităților băncii prin poșta obișnuită și acum P.T.T. este de vină că a

ajuns prea târziu. Însă ministerele n-au fost înștiințate că se vor plăti salariile mai înainte, întreprinderile au primit doar de la unitățile băncii și au aflat foarte târziu. Cum se poate califica această chestiune? Provocație față de clasa muncitoare. Cine răspunde de această chestiune? Trebuie stabilit. Cum se poate ca la Prahova, care este aproape de București, că circulara a ajuns târziu la Ploiești, la o oră de București care este aici, a ajuns totuși târziu. Și în București și în Ploiești au fost întârzieri foarte mari în plata salariilor.

Tov. Liuba Chișinevski: Între 23-27 ianuarie.

Tov. Miron Constantinescu: S-au plătit chiar în 28 și chiar în 29 ianuarie. A pus tov. Liuba problema C.S.C., cum este întocmit planul de colectări pe 1951/1952. Are următorul specific: Se întocmește pe anul agricol, se ține seama de ciclul producției agricole. De exemplu s-a făcut planul de colectări pentru recolta 1951. Planul acesta cuprinde două trimestre din 1951 și două trimestre din 1952, pentru că, colectarea porumbului începe în noiembrie, când abia s-a cules, iar în ianuarie, februarie, martie se colectează cel mai mult. Grosul colectărilor recoltei de anul trecut se face în primele luni ale anului acesta. Recolta vine deci între 1 iunie al anului trecut și iulie al celui alt an. Acum colectăm din recolta anului trecut, iar recolta din anul acesta o vom colecta o parte anul acesta și o parte în anul viitor.

Tov. Moghioros: Trebuie să ținem seama și de posibilitățile noastre de înmagazinare. Încă n-am reușit să construim toate hambarele ca, în perioada noiembrie-decembrie, că putem realiza planul. Chiar dacă vin țărani, nu putem realiza.

În afară de aceasta mai diferă recolta și de la regiune la regiune. De exemplu în Ciuc unele produse, grâu sau secară, ies mult mai târziu decât în alte regiuni.

Apoi avem semințele furajere. Pe acestea de obicei țărani le treieră în decembrie, ianuarie. Am extins volumul de colectări asupra aproape tuturor produselor țărănești.

Prin urmare, sunt cauze pentru care, cu colectările, se trece și în celălalt an. Și ceea ce a spus tov. Miron că sunt condițiuni naturale care nu permit să terminăm colectările în același an și că sunt și condițiuni subiective, care vor fi lichidate.

Tov. Miron Constantinescu: În legătură cu întârzierea mărunțișului. Și aceasta a fost un mijloc de a da o lovitură reformei. Comanda pentru cupiuri – cupiuri înseamnă mărirea valorilor – Monedă înțelegem numai cea metalică, de acum încolo. Am adoptat terminologia sovietică, iar cea de hârtie se numește bilete și ele sunt de două feluri: de tezaur: de 1, 2, 5 lei și bilete de bancă: de 10, 25 și 100 lei.

Când s-a dat comanda, încă în vara anului trecut, s-a dat în felul următor de către Vijoli personal, ajutat de Gogu Rădulescu: s-au comandat 1 miliard de lei noi și a dat comanda: 500 milioane în bancnote de câte 100 și toate celelalte de la bănuși până la 25 lei tot 500 milioane. Ori, în primele zile, dar și acum, suta de lei circula foarte puțin, pentru că este o sumă foarte mare. Atunci trebuiau și monede și bilete mici. Dintr-un miliard jumătate numai de 100 și toate celelalte 7-8 cupiuri formau cealaltă jumătate, plus proporția făcută prost. I s-a atras atenția să-și facă încă odată calculația (*sic!*) și au confirmat că așa este bine pentru ca, cu câteva zile înainte de reformă, să vină la conducerea partidului: ce ne facem că n-avem cupiuri mici. Bine, dar vi s-a atras atenția, în mod special, să faceți cu grijă! Am greșit. Încă o greșeală. Dar toate greșelile sunt foarte ciudate, niciodată nu s-a greșit în favoarea clasei muncitoare.

Rezultatul a fost că, neavând mărunțiș, au stat o serie de centre de schimb. Din cauza aceasta populația s-a îngrămădit și au fost frământări. Miliția neștiind cum să facă

ordine, în unele locuri s-au produs incidente provocate de elemente dușmănoase și folosindu-se de nepriceperea unor tovi, nu destul de ridicați, și acestea au avut efecte politice dăunătoare și nu întâmplător se menționează în Darea de seamă că, la Sighișoara, un individ a reușit să se suie pe acoperiș și să fotografieze o busculadă și dacă va ajunge în străinătate ...

Tov. Coliu: Prima și a doua zi au fost foarte mulți bani mărunți, ca apoi să se vină cu sutarii. Și iarăși o stagnare. Și aici a fost o politică.

Tov. Miron Constantinescu: În legătură cu întrebarea tov. Stoica privitor la schimbarea de prețuri la unele produse. Această chestiune este o realitate. Unele organe de jos au schimbat prețurile și nu pot fi nevinovați nici funcționarii și nici directorii. Răspunderea o are Ministerul Comerțului Interior. În loc să meargă pe linia micșorării prețurilor, au urmărit majorarea lor și, pentru că nu li s-a permis, au spus că avem mai multe calități de unt și au cerut aprobarea tov. Luca să dea prețuri diferite. Tov. Luca a spus: dacă ai mai multe calități, poți să dai, dar să vezi ca media să fie cea veche. A spus bine, unele sub medie, altele la medie și ceva peste. Însă a dat grosul cu 27, pe acesta îl găsea cetățeanul la prețul peste medie, iar untul sub medie nu se găsea și atunci firesc cetățenii au interpretat ca o majorare de prețuri, pentru că, în fond, urmăreau această majorare.

Tov. Moghioroș: Am făcut analiza și buletinele le-am dat tov. Luca

Tov. Miron Constantinescu: Este pur și simplu o șmecherie, dar nu simplă șmecherie, pentru că dacă lovești în interesul clasei muncitoare nu mai este șmecherie.

Tot tov. Stoica a pus problema colectărilor de carne. Cred să nu mai revin, pentru că am explicat.

Problema scăderii prețurilor la alimente este o chestiune foarte importantă și este legată de anumite zvonuri lansate de dușmani după reformă. În unele regiuni s-a provocat alarmă și au fost manifestări nesănătoase în legătură cu desființarea imediată a cartelelor și trecerea la prețuri unice.

Documentul C.C. vorbește clar. Obiectivul este să desființăm și să ajungem la un regim fără cartele, însă pentru a ajunge la acest obiectiv principal trebuie să îndeplinim o serie întreagă de condițiuni pregătitoare: mărirea producției industriale și mai ales de bunuri de consum, mărirea producției mărfurilor în agricultură, îmbunătățirea sistemului circulației mărfurilor, să nu ne întindem la salarii nominale, ci crearea salariului real – și o serie întreagă de condițiuni. Ele nu s-au îndeplinit printr-o minune a doua zi, ele cer o luptă și o muncă stăruitoare și de durată pentru a îndeplini aceste condițiuni ca să desființăm cartelele. Atunci când n-ai rezerve suficiente, depozite pline ca să poți ușor asigura aprovizionarea, ar fi o aventură foarte periculoasă care să ducă la o situație foarte gravă economică și politică a regimului. Și, fără îndoială, prin zvonurile în circulație, era o lovitură a dușmanului tot în sensul să submineze încrederea în leu și în partid. Partidul a luat măsuri, s-au trimis în regiuni cum să lămurască această problemă.

Chestiunea scăderii prețurilor este una din condițiile legate de desființarea cartelelor. Trebuie o luptă grea, să muncim pentru salarii reale, reducerea prețului de cost, economii, să combatem luxul și risipa și uneori și la noi și când toate aceste lucruri se vor îndeplini, și este necesar un timp pentru aceasta, și vom avea rezervele și stocurile necesare, atunci vom putea trece la desființare. Aceasta trebuie temeinic chibzuită și pregătită și făcută în momentul când ai toată certitudinea absolută că reușești, altfel se poate întâmpla ca, în alte țări vecine cu ei, au înființat și iar au desființat și asta nu întreține încrederea.

Sarcina principală este acum să respectăm cartelele, de ulei și carne, săpun, regulat, atunci oamenii vor fi foarte mulțumiți. Pentru a putea desființa cartelele trebuie mai întâi asigurată respectarea lor.

Tov. Doncea: Izvorul multor clevetiri vine și de la nerespectarea însăși a măsurilor noastre. Ba se dă, ba nu se dă, ba pe jumătate.

Tov. Miron Constantinescu: Și dacă analizăm mai adânc de ce nu s-au respectat cartelele, tot din cauza politicii țărănești. Pentru că neobligând pe țărani să dea carne și grăsimi la colectări și dădea bani mulți la achiziții, statul avea obligații față de cetățeni, dar nu avea de la țărani ceea ce trebuia să aibă ca să-și poată respecta obligațiile.

Aici au fost fără îndoială neajunsuri în colectări și achiziții. Când tovarășii sovietici au auzit că am introdus cota de colectări de carne, un tovarăș care se ocupă de probleme artistice a spus: Bine că ați introdus, de ce n-ați introdus până acum? Este o lege a dezvoltării socialiste.

Tot tov. Stoica s-a referit la problema concentrării excesive a comerțului. Tov. Gheorghiu-Dej, personal, până acum a pus de 4-5 ori sarcina în fața Ministerului Comerțului Interior, de descentralizare a comerțului și a trecerii sub autoritatea sfaturilor populare, totuși aceasta nu a fost îndeplinit. De ce n-a fost? Va trebui analizat și tras la răspundere.

Proiectul de hotărâre întocmit a fost respins pentru că nu era bun, i s-a dat termen până la 1 martie să-l refacă și va fi reexaminat.

În ce privește industria locală, anul acesta s-a făcut cotitura. Industria locală are plan local însă și aici trebuie menționat că industria locală trebuia de mult să se dezvolte, nu numai că n-a fost plan local singura lipsă, dar nu de mult veniturile fabricilor locale mergeau la buget.

Tov. Petrescu: Este legea care practic nu le dă posibilitate să se dezvolte.

Tov. Miron Constantinescu: Cu atât mai grav. Am fost informat că s-a rezolvat. Linia și hotărârea partidului este de acum un an ca, cea mai mare parte, cca 75% din venitul industriei locale, beneficiile, să rămână organelor locale ale puterii pentru ca el să poată să se folosească, să reinvestească. Altfel, degeaba strigăm că nu sunt bunuri de consum. Trebuie să deschidem izvoarele.

Tov. Vaida a pus întrebarea în legătură cu adunarea impozitelor și cu creditele pentru Gostat. Cu adunarea impozitelor am răspuns, iar în legătură cu creditele pentru Gostaturi n-am acum suficientă documentație, însă, fără îndoială, că sunt foarte serioase deficiențe și faptul că Gostaturile au venit cu 3,5 miliarde pagube calamități naturale, aceasta nu este deloc îmbucurător, când n-a fost nici secetă.

În privința creditelor care trebuiau acordate. Este clar că învățătura tovarășului Stalin spune că, Sovhozurile trebuie finanțate și sprijinite de stat în prima perioadă. În această privință dacă erau anumite credite necesare și nu s-au dat, trebuie cercetat.

În legătură cu planul Gostat cred că așa cum este formulat este bine formulat pentru că noi avem nevoie de produsele Gostat acum. Gostaturile au contribuit foarte puțin pentru reformă. Avem cam 400 Gostat.

Tov. Vaida: 334.

Tov. Miron Constantinescu: Și ce au livrat până la 15 februarie? Au angajament pentru 310 mii bucăți ouă și nici pentru o jumătate de zi nu ajung, 10 mii hl. lapte, 60 mii kg unt, 1892 cocoși reformați. Asta este contribuția fermelor de stat după reformă. Înainte de reformă au dat.

Tov. Ceaușescu a pus întrebarea în legătură cu colectările că, ce măsuri se iau. Este adevărat că nu este menționat, pentru că acum 2-3 săptămâni, Prezidiumul a luat hotărârea ca să se facă o reorganizare a Comisiei de Colectări, astfel ca să corespundă noilor sarcini și cred că s-a și întocmit planul de reorganizare, așa că nu s-a mai dat sarcină nouă. Trebuie controlat cum au îndeplinit.

Ceea ce privește defecțiunile la bazele de recepție, este foarte adevărat, nu sunt organizate bazele de recepție cum trebuie și Departamentul Cărnii trebuie să ia măsuri într-o serie de regiuni: București, Sibiu etc., unde vin cu vite însă n-are cine să le primească și se întorc. Este o greșeală nemaipomenită și este foarte grav.

Dacă au fonduri sau nu ca să plătească. Nu cunosc situația exactă. Însă dacă n-au fonduri este un lucru foarte serios, pentru că înseamnă că se încearcă împiedicarea colectărilor. Trebuie notat și comisia noastră să ancheteze.

Tov. Alexa a ridicat problema foarte importantă a celor 10 miliarde lipsă. Circulația era la 20 decembrie 54 miliarde și trebuia să se mențină cam la același nivel la sfârșitul lui ianuarie. În loc de 55 miliarde, care trebuia să fie în circulație în momentul reformei și să fie 90% sterilizate, au scăzut în 7-8 zile la 44 miliarde. Situația a fost așa: la 20 decembrie 54 miliarde, la 1 ianuarie 51 miliarde, la 10 ianuarie 50 miliarde, la 15 ianuarie 50 miliarde, la 25 ianuarie 48 miliarde și, între 25-27 ianuarie, a scăzut de la 48 la 44 miliarde.

Aceia care trebuia să vegheze la circulația bănească – există o lege, o practică în toate țările lumii – Banca, care face emisiunea de bani, trebuie în fiecare seară și directorul general sau președintele să controleze circulația bănească a zilei. Acum se face. Este un obicei permanent. Nu se face ca, mai ales când știai că vine reforma bănească – pentru că, conducerea știa că lucra la ea – n-ai controlat, dar nu numai că n-ai controlat, dar ai permis să scadă circulația, să se întoarcă banii în tezaur și în loc să fie sterilizați la păturile înstărite, au fost la stat. Este un caz unic, nu s-au cunoscut alte cazuri de felul acesta în ostiroe (*sic!*). Noi nu trebuie să vorbim despre asta în conducerea restrânsă, pentru că ar fi foarte grav. Dar este un caz cu totul neobișnuit, ca statul, la pregătirea reformei bănești, în loc ca în momentul reformei să aibă bani mai mulți pe piață, să retragă banii de pe piață și $\frac{1}{4}$ din circulație.

Tot în legătură cu aceasta. Pe ce căi au intrat banii aceștia? O analiză serioasă, barem atât, să raporteze Guvernului C.C., un raport, pe ce cale au intrat, nici până azi, deși a trecut o lună de la reforma bănească, guvernul n-a primit răspuns la această întrebare. A primit o fișuică și un tabel pe 20 februarie și care nu se dă nici o explicație a acestui fenomen. Se constată fenomenul, dar explicații nu se dau.

Pe ce cale au intrat, este clar pentru noi toți de aici. Am ascultat Darea de seamă, au intrat pe calea plății datoriilor către stat, depunerilor la C.E.C., pe calea vânzărilor umflate de mărfuri și aici este un lucru foarte ciudat, semnificativ și trebuie să-l știți. Tov. Gheorghiu-Dej, încă la începutul lui ianuarie, la primul semnal că începe o cumpărare mai mare la comerțul de stat și cooperative, a spus: vă sfătuiesc să rețineți vânzările și treceți-le în fondul unic, în categoria mărfurilor care nu pot fi vândute decât contra cereale și grăsimi. A dat această dispoziție sub forma unui sfat, a spus că nu este o hotărâre, dar aceasta este părerea lui. Toate mărfurile bune, de calitate, bagă-le la stoc, lași în magazin numai mărfuri care nu sunt deosebit de valoroase și le vinzi cu norme, dacă unul cere 100 metri, în loc de 100 metri vinzi 3. Nu se putea opri comerțul și cooperația pentru că ar fi provocat o panică. Trebuia să continui, dar în felul aceasta, ca,

cooperăția să vândă numai pentru schimb de marfă, iar comerțul de stat să stocheze toate mărfurile bune. După 10 zile s-au dus tratative să aplice sau nu. Exact în acea perioadă în care 7 miliarde mărfuri au fost vândute. Au venit chiaburii și populația înstărită și au cumpărat și mărfuri bune și nevaloroase.

Tov. Liuba Chișinevski: Și la Cooperativa C.C. și a Consiliului de Miniștri.

Tov. Miron Constantinescu: Acesta a fost un lucru înainte de reformă, dar chiar după reformă din nou s-au devastat la cooperativă. Trebuie luate măsuri foarte serioase.

Tov. Liuba Chișinevski: Se cunoaște cine sunt?

Tov. Moghioroș: Se cunoaște.

Tov. Miron Constantinescu: Și membrii multor familii de aici, chiar fără să știe capul familiei.

În legătură cu problema 1:20 sau 1:200 pentru fondurile întreprinderilor. Linia este clară. Întreprinderile au fonduri în conturi la bănci, bani pe care nu îi țin în casa fabricii. Conform legii, banii din conturi de la bancă se împart cu 1:20, adică nu pierd nimic pentru că prețurile au scăzut 1:20, întreprinderile n-au avut absolut nici o pagubă.

Dar întreprinderile au și bani în casă. Banii aceștia pot proveni din două operații: ori din vânzarea mărfurilor și ar trebui și ei imediat depuși la bancă, ori bani pentru cheltuieli administrative curente. Au un anumit plafon de casă, o sumă mică, pentru a cumpăra creioane, hârtie, un obiect de uz gospodăresc etc.

Conform legii și conform Hotărârii Comitetului Central și a Consiliului de Miniștri, banii trebuiau împărțiți așa: cei pentru cheltuieli administrative trebuiau împărțiți cu 1:200, deci 9/10 s-a anulat. Trebuia să cumpere mai puține creioane, hârtie, nu era nici o pagubă pentru bunul mers al întreprinderii. Dar să împarți cu 1:200 banii proveniți din vânzarea mărfurilor nu numai că nu este just, dar dăunător. Statul se autopăgubește pe sine*. Mai grav este că s-a practicat și cu Sovromurile, și a fost păgubit și statul sovietic. Sovromurile au arătat că au pierdut sute de milioane pe această chestie. Este un adevăr istoric și se poate verifica. Sâmbătă Legea și Instrucțiunile Ministerului de Finanțe concordau exact și în instrucțiuni care au fost trimise, în copie, de Bancă, spre sâmbătă, tuturor secretarilor regionali, în acel Art. 9 nu vorbea nici un cuvânt de împărțirea cu 1:200. Exemplarul este la tov. Moghioroș și la secretarii regionali. Nici un cuvânt cu 1:200. În cursul nopții de sâmbătă-duminică, două persoane din conducerea Băncii au schimbat art. 9 adăugând la pasagiile existente până atunci încă două pasagii care spun că soldul de casă al întreprinderilor sau al gospodăriilor colective, ceea ce este sector socialist se va împărți cu 1:200. Ei aici au folosit faptul că banii care există în casa fiecărei întreprinderi pentru cheltuieli administrative, se numesc rest de casă, iar bilanțul care se face la fiecare întreprindere între vânzări, încasări și cheltuieli, se numește sold. Au jonglat între aceste două cuvinte cu soldul și restul de casă, au introdus două pasagii și au făcut ca întreprinderile socialiste ale statului, Sovromurile și gospodăriile colective să piardă peste 1 miliard lei cu această chestie. Și problema aceasta este acum în cercetare. Explică că este o greșeală. Greșeală, greșeală, dar prea se adună o serie întreagă de greșeli.

La C.E.C. s-a ridicat problema cum să ne plătească impozitele. Sunt propuneri, după exemplul U.R.S.S. De exemplu ești muncitor la o instituție sovietică, ai carnet de economii la C.E.C. Când vrei să plătești impozitele, în loc să te duci la fisc să pierzi timp, dai dispoziție C.E.C.-ului ca din depuneri să vireze suma cutare pe seama fiscoului și ai

plătit impozitul printr-o simplă notiță. Și C.E.C. are niște carnețele mici, desprinzi o foiță și-și dă o mică adeverință că ai plătit impozitul. Asta se face și la impozite și la chirii.

În legătură cu utilizarea transporturilor n-am înțeles întrebarea.

Tov. Alexa: Sunt condițiuni care depășesc organele și întreprinderile și trebuie îmbunătățită formularea.

Tov. Miron Constantinescu: Fă propunere.

Tov. Alexa: Organele întreprinderilor de transport și din întreprinderile destinate și destinatoare. În U.R.S.S. tot așa se procedează.

Tov. Miron Constantinescu: Fă propunerea în scris.

Tov. Bunaciu a ridicat problema cu cei care vând ouă. Ei spun că fac comerț legal, dar trebuie văzut. Avem informații că, în anumite comune se vând ouăle mult sub prețul oficial, cu 4 ouă la 1 leu.

Trebuie văzute și cazurile semnalate cu particularii care spun că fac comerț legal.

Tov. Pintilie a spus că s-au luat anumite măsuri și pe linie de Miliție și pe linie de politică economică, ca nu comercianții să cumpere din nou ouăle, ci sectorul socialist.

Cu întrebarea **tov. Pintilie**, aş ruga pe **tov. Sorin Toma** să răspundă cine a dat dispoziții pentru popularizarea C.E.C.-ului.

Tov. Sorin Toma: Eu nu-mi aduc aminte că a fost popularizat în acel timp. Chestiunea este că nu ni s-a dat dispoziție că anumite subiecte sunt interzise. Gazetele au planul lor, se tratează anumite probleme. Nu combăteam zvonurile și propusesem să le combatem privitor la stabilizare și am primit răspuns să nu facem acest lucru. Se poate că alții să se fi luat după noi. Cred că ar fi fost bine ca anumite subiecte să le lăsăm mai moale.

Când noi am primit ca responsabili în regiuni sarcina ca să ne preocupăm și de activizarea impozitelor, acum îmi dau seama că n-a fost just. Adică am făcut propagandă împotriva reformei.

Tov. Pârvulescu: Și **tov. Luca** ne-a indicat chiaburii.

Tov. Moghioroș: Da, la 10 decembrie.

Tov. Miron Constantinescu: **Tov. Niculi** a pus o întrebare de cea mai mare însemnătate și care acum este cea mai importantă: în legătură cu circulația bănească acum. Situația este acum îngrijorătoare. Pentru ce? Conform planului de circulație bănească la sfârșitul lunii martie, adică până la 1 aprilie, trebuia să fie de 780 milioane, în aceste 780 milioane, aflându-se 100 milioane rezerve care nu circulă. Deci, practic în circulație trebuiau să fie 680 milioane la sfârșitul lui martie. Însă zilele acestea – pentru că raportul este făcut mai de mult – circulația este la 700 milioane. Cu o lună mai înainte suntem la nivelul la care trebuie să fim cu o lună peste. S-au cerut toate datele și zilnic este obligat să le dea și acum întreg Secretariatul primește situația planului de casă, încasări și cheltuieli.

Ce reiese din analiza acestui plan de casă?

Din situația băncii la 26 februarie, ultima situație sub semnătură, reiese că încasările statului planificate să fie în fiecare zi media zilnică de 52 milioane, încasări în perioada până la 29 februarie, iar în perioada până la 31 martie, 60 milioane pe zi încasări. Practic în loc de 60 milioane sau 52 milioane, se încasează: 38, 35, 40 milioane; în ultimele zile s-a mai îmbunătățit.

Tov. Vințe: După ce s-au luat măsuri foarte serioase.

Tov. Miron Constantinescu: Dacă luăm situația de la 1 februarie, față de media de 52, situația se prezintă astfel: la 5 februarie 31 milioane; la 6 februarie 26 milioane; la

7 februarie 22 milioane; la 8 februarie 23 milioane, la 9 februarie 23 milioane; la 10 februarie 34 milioane; la 12 februarie 38 milioane; la 13 februarie 34 milioane; la 14 februarie 43 milioane; la 15 februarie 36 milioane; la 16 februarie 37 milioane; numai în ultimele 2 zile avem 55-58, față de media de 60 milioane.

De unde provine acest minus de încasări? Încasarea de impozit pe zi ar trebui să fie de 5,5 milioane. Încasările au fost: la 5 februarie 226 mii; la 6 februarie 260 mii; la 7 februarie 481 mii; la 8 februarie 333 mii; la 9 februarie 484 mii.

Se poate spune că au fost primele zile după reformă, dar nu este valabil. Dacă cele 10 miliarde trebuiau să fie schimbate la chiaburi, existau banii care puteau fi încasați după reformă în bani buni. Dar în loc să fie încasați după reformă, au fost încasați înainte.

În al doilea rând, în loc să fie încasați cu efect economic împingându-i pe ei să ducă marfa, au fost încasați înainte de reformă, fără efect economic, dimpotrivă, au stocat ei mărfuri.

În al treilea rând, în loc ca încasatorii să acționeze după reformă, au acționat înainte, iar acum i-au băgat în școală.

În a doua decadă a lunii februarie, media este de 5,5 milioane. De la 15 februarie până la 23 februarie în jurul lui 2,5. Noi suntem cu o restanță foarte serioasă la încasarea impozitelor.

Rezultatul se simte, că unele prețuri pe piață au început să crească. La început a fost numai făina integrală, acum sunt deja 7 produse: făină, lapte, untură, ulei etc., care sunt peste prețurile comerțului de stat.

Tov. Petrescu: Nu sunt date care să arate diferența încasărilor la orașe și la sate?

Tov. Miron Constantinescu: S-a încasat din sectorul socialist și din sectorul capitalist nu s-a încasat.

Situația pe regiuni este următoarea: Arad 18% din plan, Argeș 15%, Prahova 12,3%, Bacău 25%, București 24,3%, Baia Mare 17%, Dolj 15,4%, Bihor 21% etc. Și asta cum, după ce partidul a luat problema în mână. Singura regiune care stă bine e Regiunea Stalin cu 62%.

Tov. Stoica: București are 30%.

Tov. Miron Constantinescu: Am datele din 25 februarie, de atunci probabil s-a schimbat.

Încasarea rămășițelor de impozite din trecut se prezintă astfel: Arad 6%, Baia Mare 9%, Bihor 3%, București 17%, Buzău 10%, Constanța 4%, Dolj 22%, Prahova 14%, Severin 15%, Sibiu 1,8%, Stalin 17, Teleorman 26.

Taxe pentru paza în comună, singur Stalin a realizat 74%, restul regiunilor au sub 30%. Se vede că, în Regiunea Stalin, partidul s-au ocupat mai mult de problema încasărilor.

La întrebare tov. Petrescu, referitor la încasarea impozitelor din orașe (meserii, profesii, particulari) de la 11-15 februarie, situația s-a prezentat astfel: Arad 13%, București 3%, Baia Mare 5%, Galați 3%, Bihor 63%.

Am vorbit ieri cu Galați și am întrebat de ce stau așa de prost cu încasarea impozitelor și primul secretar m-a întrebat: cum să ne ocupăm și de meserii? Credeam că numai de impozitul agricol trebuie să ne ocupăm.

În timp ce se încasează așa de prost, la plăți suntem în următoarea situație: plătim în fiecare zi – afară de ultimele două zile când situația s-a îmbunătățit: plătim 70 milioane și încasăm 22 milioane. În 22 februarie, am plătit 70 milioane și am încasat 35,

în 23 februarie plăți 92 milioane, încasări 40 milioane. Deci, în fiecare zi o diferență de 50, 40, 30 milioane.

În ultimele două zile, Biroul Politic și Secretariatul a luat foarte puternic problema în mână și s-a schimbat situația. Am început să încasăm 50-58 milioane și să plătim 40.

Colectările și achizițiile în loc să crească, stau staționar. La 19 februarie erau 9 milioane, pentru ca la 26 februarie să fie tot 9 milioane. Trebuie împins la colectări și achiziții. Și țărănul este interesat să primească lei noi.

În februarie, în afară de 4 zile, în toate zilele plățile au depășit încasările.

Fapt este că suntem la 700 milioane circulație bănească.

Vreau să precizez: este o diferență între emisiune și circulația bănească.

Emisiune este volumul total de bani, dar din emisiune nu totul este în circulație, numai o parte; o parte este în tezaur. Circulația este diferența între încasări și plăți.

Cred că e bine să precizez că situația e îngrijorătoare, dar noi avem toate condițiunile azi ca să învingem această situație, depinde numai de noi. Nu mai suntem în 1947, ci în 1952. Puterea politică este complet în mâna noastră, industria este în mâna clasei muncitoare, a statului socialist, în agricultură avem un sector socialist destul de important, care va asigura o parte din aprovizionare. Comerțul este 75% socialist. Transporturile sunt aproape complet în mâinile statului, avem monopolul comerțului exterior. Deci, avem toate mijloacele politice și economice ca să stăpânim această situație, dar trebuie să dăm dovadă de spirit de organizare și foarte multă energie. Dacă în această chestiune vom trata problemele cu moliciune, cu grijă să nu supărăm pe nimeni, atunci nu vindecăm lucrurile. Trebuie principal, practic rezolvate problemele, pentru că trebuie să intervină o cotitură totală. Altfel, dacă lucrurile continuă, atunci situația devine foarte periculoasă. Dar, dacă noi, și de aceea a fost convocat Comitetul Central, dacă C.C. ia serios problema în mână, o dezbate la un înalt nivel partinic, putem învinge această situație, pentru că avem un program care asigură 100% succesul reformei.

Totdeauna când partidul și-a mobilizat forțele și a organizat bine – și în condițiuni grele – și-a realizat scopul. Acum avem și ajutorul U.R.S.S. care este hotărâtor în anumită privință.

Tov. Pârvolescu: Am făcut reforma trecută împotriva liberalilor în mod conspirativ și i-am pus în fața unui fapt împlinit.

Tov. Liuba Chișinevski: S-a întâmplat un lucru foarte curios și am vrut să ridic problema. Au apărut în bugetul stabilit 6 miliarde ajutor pentru cantinele muncitorești care nu figurau în bugetul din 1951. Am fost chemați, n-am cunoscut problema și am pus problema că nu poate să apară în buget. L-am chemat pe Modoran și am aflat că a fost făcut cu directorii întreprinderilor din București, Sfaturi, Comerț. S-a dovedit că a fost o acțiune. L-am întrebat pe Modoran de unde a apărut această chestiune și a spus că nu știe; ca pe urmă să reiasă că Ministerul de Finanțe a dat dispoziții către toate întreprinderile ca absolut tot ceea ce privește cantinele intră în bugetul statului și că lumina, apa etc. se suportă nu din economiile locale ale întreprinderilor.

Noi am venit în fața Consiliului de Miniștri ca să fie complet scoase aceste cheltuieli din buget, nu cerem nici un ban din buget. Dacă nu s-ar fi sesizat, ne-am fi trezit cu acești bani băgați în buget. Aș cere să se vadă cine a fost acela care a băgat această chestiune. Apoi ar fi venit să spună că bugetul nu poate să suporte aceste cheltuieli și ne-am fi trezit cu ridicarea costului mesei fără să știm nimic. Eu socotesc că

este încă un act de dușmănie și lovitură împotriva muncitorilor. Avem un program cum să nu cerem nici un ban și nici să nu mărim costul mesei. I-am întrebat pe directorii de la „23 August”, fabrici de textile, piele, cât costă lumina, apa. Au spus că nu le costă lumina nimic, pentru că masa se ia la prânz, dar au primit dispoziție să dea cât îi costă lumina, apa etc., ca să intre în buget.

Cer să fie foarte serios cercetată această chestiune.

Tov. Miron Constantinescu: În legătură cu problema ridicată sunt de acord că trebuie foarte serios cercetată.

Vreau să vorbesc despre modul principal de rezolvare, ca membrii C.C. să știe cum vede conducerea partidului problema desființării regimului de sprijin a cantinelor de către stat a întreprinderilor nu se poate face decât atunci când desființăm cartelele. Cât timp avem regim de cartele, trebuie să ajutăm cantinele cu o parte din cheltuielile lor. Când vom trece la regim comercial general, atunci și cantinele vor putea fi transformate în restaurante și vor vinde la prețuri stabilite. Nu se poate pune problema ca să trecem cantinele în regim de restaurant și să suporte toate cheltuielile acum când avem regim de cartele și avem cantități suficiente de alimente. Abia putem să onorăm cartelele. Dacă am trece acum, am lovi în clasa muncitoare. Ori ar mânca la restaurant și ar trebui să plătească preț dublu, ori o să se ducă la piață după alimente. Venind cerere mare, țărănul o să simtă iar că el este cu alimentele și poate cere orice preț. Și iar o să înceapă procesul de creștere a prețurilor. Din punct de vedere al interesului salariaților și interesul comun, această schimbare ar fi contrară intereselor statului în momentul de față. De asemenea, costul mesei la viitoarele restaurante va putea fi astfel proporționată ca să nu însemne o mărire.

De unde să se întrețină în acest interval? Cantinele pot primi subvenții de la întreprinderile de stat. Ce reprezintă apa și lumina? Nu reprezintă sume mari. Sprijinirea cantinelor trebuie să se facă în continuare din diferite fonduri speciale directoriale sau sociale și din regia generală a întreprinderii pentru apă etc.

Ultima întrebare pusă de tov. Petrescu în legătură cu repartițiile la alți beneficiari, este vorba de comerțul exterior; este vorba de a examina dacă menținem anumite mărfuri pentru export. Indicații s-au dat de a reexamina dacă menținem exportul de carne sau îl micșorăm pentru a da mai mult pentru intern.

În privința gospodăriilor anexe ale fabricilor, are dreptate tov. Petrescu că, dacă nu este în Darea de seamă, să fie introdus.

Ultima chestiune cu sarcinile imposibile de realizat. Ar însemna să intrăm în discuții pentru că eu nu sunt de acord cu tov. Petrescu. Vreau să precizeze câteva cifre pentru lămurire:

Tov. Petrescu s-a referit la grâu. Recolta de grâu de anul trecut, după calculul făcut de patru instituții: Ministerul Agriculturii, Comisia de Plan, Comitetul de Colectare și Direcția Statistică, au apreciat-o la 350 mii vagoane, adică 3,5 mii tone. Planul de colectări a fost ca acela din 1950 care se raporta la o recoltă care era numai 2/3 față de cea obținută; recolta planificată era de 250 mii vagoane. Din cauza condițiilor bune am obținut peste plan aproape peste 100 mii vagoane. Planul era stabilit la 130 mii vagoane – cu foarte puțin mai mare decât planul de acum 2 ani. Deci, planul de colectări la grâu este de 130 mii vagoane din 350 mii vagoane recoltă la țărani. Rămân la țărani 220 mii vagoane. Din acestea au nevoie de 55 mii vagoane pentru semințe, adică le rămân 170 mii vagoane plus semințe. Țăranii însă nu consumă 170 mii vagoane grâu, el consumă – după socotelile C.S.A. și a noastră – 50, maximum 60 mii vagoane grâu pe an.

Tov. Petrescu: Am pus 90 mii vagoane și am căzut de acord cu toții, în cel mai rău caz 80 mii vagoane.

Tov. Miron Constantinescu: Calculul acela era făcut așa: se lua toată populația țărănească de la copilul de țâță și până la moșul bătrân calculând pentru fiecare consum 1 pâine pe zi și așa au ieșit 100 mii vagoane. Dar consumul real al țăranilor, care în mare parte, mănâncă mămăligă – și nu toți mănâncă la fel – consumul real este de 50-60.

Dar, chiar luând cifra tov. Petrescu: 80 cu 185 fac 265 mii în total. Până la recolta realizată și constatată există încă o diferență de 85 mii vagoane. Aceste 85 mii vagoane care sunt surplus de marfă, stau bine închise la țărani, după ce am scăzut consumul țăranului, semințe, colectările. Din 85 mii vagoane statul are nevoie să facem un efort pentru a întări reforma bănească, să cumpărăm 40 mii vagoane. Deci îi rămân 40 mii vagoane să vândă pe piața neorganizată și 40 mii vagoane ne propunem noi să cumpărăm cu un preț de 3 ori ca cel de colectare. Este o sarcină greu de realizat? Tov. Petrescu spune că, până la 1 ianuarie, n-am cumpărat decât 4500 vagoane.

Tov. Petrescu: N-am spus că este o sarcină imposibilă. Am spus și repet că cooperația (*sic!*) nu va realiza.

Tov. Miron Constantinescu: Ai spus că, pentru Cooperație, este imposibil de realizat, că sunt sarcini imposibil de realizat.

Tov. Petrescu: Am spus că Cooperația (*sic!*) nu va putea realiza.

Tov. Miron Constantinescu: Deci, tov. Petrescu este de acord că sarcina nu este imposibil de realizat. Cred că, cu toții nu putem considera ca o sarcină imposibilă de realizat, ci foarte posibilă și realizabilă.

În condițiile de azi când trebuie să întărim reforma bănească, noi considerăm că sarcina de 40 mii este o sarcină minimală, pentru că reforma bănească se asigură cu mărfuri și, în primul rând, cu mărfuri alimentare, pentru că textile și încălțăminte avem suficiente, fierărare (*sic!*) la fel. Acolo nu se mai pune problema, acolo putem asigura complet nevoile și vom putea desființa cartelele la momentul oportun. Problema este la mărfurile alimentare. Avem neapărată nevoie de aceste 40 mii vagoane grâu, altfel va fi un pericol tot atât de mare ca, cu circulația bănească, poate chiar mai mare; acolo acționăm în sectorul nostru, pe când aici în sectorul țăranesc.

Reforma bănească însăși ne dă un mijloc extraordinar: leul nou: faptul că a sterilizat banii chiaburilor care trebuie să plătească impozite.

Planul de impozite este următorul pentru prima jumătate:

Țărănimea în întregime a primit la schimb 120 milioane lei noi, iar impozitele care trebuie să le încaseze statul de la țărani este (*sic!*) de 150 milioane, în trimestrul acesta, deci cu 30 milioane mai mult. Ca să poată asigura plata impozitelor și să-i rămână bani, trebuie să vândă marfă. N-are marfă? Numai la grâu are 85 mii vagoane. Putem considera că nu se poate? Nu putem considera acest lucru. Considerăm că există marfă la țărani. Cu reforma bănească sterilizând 90% din bani și dând un leu puternic nou, ne dă posibilitatea de a cumpăra și depinde de o acțiune hotărâtă, mobilizare pe linie de partid, sfaturi, Comisia de Colectări, Cooperație, de presat impozitele, autoimpunerea, toate acestea.

Tov. Petrescu a ridicat problema Cooperației. Aici, în parte, sunt de acord că singură nu va putea realiza sarcina. Trebuie să spun că n-a fost cerută de Cooperație.

Tov. Petrescu: pentru că au fost iresponsabili.

Tov. Miron Constantinescu: Sunt de acord cu această apreciere pentru unii de acolo. Ei acum tipă să li se ia sarcina și vin cu propunerea să se dea sfaturilor, colectărilor, Ministerului Comerțului sau Ministerului Industriei Alimentare.

Problema Cooperăției va trebui să formeze obiectul unei foarte serioase analize a C.C. pentru că lucrurile de acolo nu merg cu nimic mai bine decât în alte locuri, poate chiar mai rău.

Trebuie să considerăm, ca o sarcină minimală, că trebuie să lupte cu cea mai mare hotărâre și cu metodele cele mai potrivite pentru a asigura aceste sarcini, pentru că de asigurarea ei depinde în bună măsură succesul reformei.

Cooperăția nu este stat în stat; ea trebuie să fie întărită, ajutată, să i se dea din cele 40 mii vagoane cât poate ea să realizeze și să se dea și colectărilor și sfaturilor o parte, dar trebuie realizată întreaga cantitate.

Trebuie să spun – și tovarășii pot să mă confirme – că stăm foarte prost și cu aprovizionarea armatei. Ea nu a primit în ultimele luni ce ar fi trebuit și soldații nu sunt alimentați la nivelul cerut, au fost cazuri de subalimentare, ceea ce a dat loc la nemulțumiri. Cel mai mult a lipsit carne și grăsimi. Aceasta este din cauza neîndeplinirii planului de colectări, ea se datorează aceleași probleme cu impunerea parțială, că marfa era la chiaburi și la populația înstărită, care toate sunt legate de politica țărănească nemarxistă.

Tov. Petrescu: Eu sunt de acord cu tov. Miron că sarcina este realizabilă și că este necesară. Însă ce am vrut să arăt? Că sarcina pusă, așa cum este formulată acolo, ne merge, pentru că, dacă nu se vor lua măsuri, Cooperăția singură nu va putea realiza. Cooperăția n-a realizat decât 85% din grâu; pentru colectări nu există nici un motiv și ar trebui să se indice mijloacele ca să determine Comisia de Colectări ca să rezolve colectările. Practica a arătat că nu s-a micșorat mult procentajul la grâu; a fost 82 și a ajuns la 86. Trebuie să găsim toate mijloacele ca să rezolvăm problema.

Tov. Miron Constantinescu: Impozite, impozite, impozite.

Tov. Moghioroș: Cred că ați primit răspuns la întrebările pe care le-ați pus și că ele v-au satisfăcut.

Tov. Vințe: Propun să se precizeze în ce limită se duc discuțiile după masă, pentru că în raport se dau numai anumite părți, nu se poate citi integral.

Tov. Moghioroș: Veți lua cuvântul în limita raportului care va fi prezentat acolo, și nu legat cu ceea ce am citit aici acum. O să fie date numai câteva cifre.

Tov. Miron Constantinescu: De exemplu am vorbit de 10 miliarde și că este ceva foarte grav. Asta rămâne aici. Acolo o să spunem că au lipsit câteva miliarde la reformă și nu argumentează aceste cifre.

Tov. Moghioroș: Este o problemă extrem de serioasă și importantă. Este unul din documentele C.C. care are un caracter de importanță deosebită, ținând cont mai ales de problemele asupra cărora se referă în acest document.

Eu aș vrea să vă fac un reproș. Cu excepția tov. Niculi, care a prins unele aspecte principale, de bază, a creșterii circulației bănești după reformă, ceilalți tovarăși au avut tendința de a se ocupa fiecare cu problemele din bucătăria lui, de ceea ce a fost mai aproape de el. Cum s-ar zice: „e mai aproape cămașa decât haina de pielea mea”. Și nu a sesizat problemele principale de bază din acest document, anume:

1) Politica țărănească, cauza ei, izvoarele ei, o încercare de analiză a acestei laturi.

2) Nici unul dintre tovarăși n-a pus întrebarea oare care era scopul dispariției celor 10 miliarde, ce ascunde acest lucru? Ce ascunde întreaga acțiune din partea Băncii, care era o acțiune de subminare, de lovire cu pumnalul în spatele reformei noastre. Ce anume au vrut să dovedească printr-o serie de date prezentate neiscălit, prin cifre denaturate tendențios? De exemplu încercarea de a dovedi că înainte de reformă au fost mai mulți bani la oraș decât la sat. Aici ar fi trebuit să fie sesizat: ia să vedem teoria aceasta care domnea la Bancă și la Ministerul de Finanțe, că nu este necesară reforma bănească, teorie care se desprinde, se degajă din datele Băncii, ce distingem din aceste date?

Tov. Petrescu: Dar n-am știut.

Tov. Pârvulescu: Noi nu suntem în curent.

Tov. Moghioroș: Dar, dacă citeai ce spun cifrele, ți-ai fi dat seama. Ai făcut comparație? Ai fi văzut că nu este o chestiune întâmplătoare, că este un alt principiu, o altă linie decât a partidului. Acest lucru se desprinde:

1) Încercarea Băncii și elementelor din sistemul nostru financiar de a nega necesitatea de a face reforma bănească. După ce n-au reușit să împiedice, au încercat să rețină.

2) Negarea faptului că am fi avut o politică țărănească, căutând să dovedească prin denaturarea cifrelor în legătură cu banii schimbați la reformă în mediu rural și mediu urban.

De aceea, vă sfătuiesc să vă gândiți bine asupra acestor probleme, tov. Miron a spus că veți primi documentul.

Tov. Miron Constantinescu: Acest document rămâne la tov. Merică și oricine vrea să-l citească, poate să-l citească aici.

Tov. Moghioroș: Trei exemplare rămân aici. Vă recomand să studiați documentul serios, să-l aprofundați și să luați parte la discuții în cadrul celor prezentate la ședința C.C., despre rolul aparatului nostru financiar – Ministerul de Finanțe și Banca de Stat – comportarea acestui aparat, aplicarea de către acest aparat al politicii partidului înainte, în timpul și după reformă, care, la fel, trebuie să constituie un obiect de studiu din partea voastră.

Și vă sfătuiesc să nu mergeți pe linia de a vă pierde în chestiuni mărunte, ci să analizați serios ceea ce este principal.

Ceea ce privește sarcinile, fără îndoială acestea au menirea de a consolida, de a întări poziția noastră. Cu toate greutățile reforma bănească și reducerea de prețuri au atins scopul, a reușit, și avem toate condițiile, toate mijloacele în mâinile noastre ca să le întărim. Atrag atenție că, dacă am cucerit această înălțime, acum începe lupta hotărâtoare pentru păstrarea, întărirea și fortificarea acestei înălțimi, asupra căreia trebuie foarte bine gândit și în discuțiile noastre trebuie fiecare membru al C.C. să participe.

Ceea ce am discutat aici trebuie să rămână aici. N-are dreptul nici un tovarăș să discute cu alți tovarăși care n-au fost aici. Iar tovarășii care au luat parte la această ședință a C.C. să nu discute între ei, sau la colțuri, la locul de muncă etc. Nici un comentariu nu trebuie făcut. Considerăm secret strict intern de partid. Numai în organul în care facem cu toții parte, numai acolo putem discuta.

Pentru ca să vă puteți documenta, ședința proiectată să se țină diseară se amână. Pregătiți-vă temeinic pentru ședință și vă vom comunica ulterior mâine la ce oră se va ține ședința. Mâine, în nici un caz, nici un tovarăș să nu plece din București.

Tov. Miron Constantinescu: Am o propunere. Dacă tovarășii membri ai C.C. au în legătură cu problemele puse anumite sesizări de făcut, pe care poate nu le cunoaștem, există o comisie de partid în frunte cu tov. Moghioroș, care se ocupă și deja

cercetarea este în curs; dacă aveți ceva, vă rog să depuneți în scris la tov. Moghioroș. De exemplu tov. Bodnăraș trimite o notă care aparent pare întâmplătoare, dar care este importantă. (Citește nota primului secretar regional din 25 februarie).

Tov. Moghioroș: Să semnalăm ceea ce cunoașteți personal.

Tov. Doncea: Reiese din expunerea tov. Miron că există o pornire de intimidare contra liniei partidului; au fost păreri că nu se poate face reformă.

Tov. Moghioroș: Ai văzut materialul. Tov. Miron a spus că există o comisie de partid. Comisia încă n-a tras concluziile și nu pot să anticipez dinainte.

Ridicăm ședința. Vi se comunică la ce oră vom ține mâine ședința.

STENOGRAMA

Ședinței Comitetului Central al P.M.R. din

29 februarie-1 martie 1952

Participă tovarășii:

1. Gheorghe Gheorghiu-Dej	24. Gh. Stoica
2. Ana Pauker	25. Sorin Toma
3. Vasile Luca	26. Ion Vințe
4. Teohari Georgescu	27. Alexa Augustin
5. Lothar Rădăceanu	28. Chișinevski Liuba
6. Iosif Chișinevski	29. Coliu Dumitru
7. Alexandru Moghioroș	30. Mateescu Constantin
8. Gheorghe Apostol	31. Maurer Gheorghe
9. Emil Bodnăraș	32. Niculi Ion
10. Miron Constantinescu	33. Pârvolescu Constantin
11. Gheorghe Vasilichi	34. Pas Ion
12. Ștefan Voitec	35. Pintilie Gheorghe
13. Chivu Stoica	36. Popa Emil
14. Mihai Moraru	37. Rădăceanu Eugenia
15. Vasile Vaida	38. Sălăjan Leontin
16. Zaharia Tănase	39. Șerban Avram
17. Petre Borilă	40. Suder William
18. Avram Bunaciu	41. Solomon Barbu
19. Constanța Crăciun	42. Ceaușescu Nicolae
20. Alexandru Drăghici	43. Doncea Constantin
21. Gheorghe Florescu	44. Manole Ofelia
22. Dumitru Petrescu	45. Roșianu Mihai
23. Leonte Răutu	46. Vass Ghizela
	47. Mujic Mihai

Tov. Gheorghiu-Dej: Propunem la Ordinea de zi:

Darea de seamă în legătură cu pregătirea și realizarea reformei bănești;

Proiectul de hotărâre al C.C. al P.M.R.

După citirea Dării de seamă urmează discuții. Darea de seamă va fi citită de tov.

Miron Constantinescu. Sunteți de acord cu ordinea de zi?

Se primește în unanimitate.

Tov. Miron Constantinescu: (citește Darea de seamă).

Tov. Gheorghiu-Dej: Cine se înscrie la cuvânt?

Se fac înscrieri.

Tov. Al. Drăghici: Tovarăși, raportul făcut de tov. Miron Constantinescu consider că este un document foarte important care aruncă o lumină asupra uneia din cele mai importante operații care a fost îndeplinită recent de partidul nostru – reforma bănească. Ea este baza consolidării puterii noastre economice și fără aceasta nu putem merge mai departe pe drumul construirii socialismului.

Aceasta fiind importanța ei, cred că, conducerea partidului s-a orientat foarte just, atunci când a luat măsuri destul de serioase ca această operație să fie cât mai bine îndeplinită. Dar, între măsurile luate și între felul cum s-au îndeplinit în practică aceste măsuri, din raportul citit vedem că sunt o serie de deficiențe și unele dintre ele – după mine – sunt oarecum strâns legate cu o constatare pe care face raportul și anume cum că am avut o politică nejustă, nemarxistă, țărănească.

Eu găsesc că aceste defecțiuni s-au strecurat cu scopul de a lovi parcă în reforma bănească. Ce înseamnă aceasta? De exemplu circulara trimisă de Banca R.P.R. deconspira o parte din însăși reforma bănească. Deconspirarea aceasta cred că este una din elementele de bază care a dus la tot vacarmul care s-a creat în jurul operației pe care o aveam de îndeplinit. Și cred că oamenii aceia care vedem că și ulterior au făcut o serie de așa-zise greșeli, trebuie să fie examinați mai bine.

Chiar în problema încasării impozitelor se vede bine acest lucru. Raportul subliniază acest lucru. Eu știu că s-au dat dispoziții să se încaseze chiar restanțele de anii trecuți în preajma reformei. Nu-ți poți explica acest lucru. Când e vorba de îndeplinit o astfel de operație, acest lucru nu trebuie să avantajeze pe particulari, ci statul trebuie să fie avantajat. Și atunci această problemă a încasării impozitelor particularilor eu cred că a lovit în această operație. De altfel, însuși raportul constată mai târziu că s-au făcut unele încasări prea mari tocmai din acest fond care era la particulari, sub formă de impozite. Aceasta a contribuit oarecum la diminuarea efectului de însănătoșire al reformei bănești, nu mai vorbesc de lucrurile acestea din raport, ca de exemplu salarii plătite cu o zi înainte, ceea ce a lovit în muncitori. Aceste elemente provocatoare de la Banca R.P.R. trebuie identificate și trase la răspundere, indiferent dacă sunt membri de partid sau nu, nu pe baza carnetului de membru, ci a faptelor. A existat o comisie de partid care supraveghea această reformă și totuși aceasta s-a putut întâmpla. Eu cred că era necesar să se controleze mai serios cei de la bancă, al căror devotament față de regim trebuia pus la îndoială. Acolo sunt elemente dușmănoase. Vroiau să-l angajeze pe Nestor Badea. Când l-am chemat pe tov. Vijoli, spunea că e un mare specialist. Noi știam ce pot specialiștii ăștia. Acești specialiști luați de la burghezie sunt pentru burghezie, nu pentru noi. Cred că ar trebui văzută politica de cadre, ca elementele care deconspiră secrete de stat să fie scoase de acolo.

Masele au încredere mare în partid, au privit reforma cu mare încredere și efectul s-a produs. Însă faptul că ulterior raportul face unele constatări că prețurile se mențin la nivelul plafonat, dar încasările sunt mult diminuate, 40%, cred că acest lucru este de natură să ne alarmeze, să ne facă să luăm măsuri ca să întârim reforma bănească pentru că după mine elementele care au fost înainte, politica aceasta țărănească, a fost nu numai înainte, dar se menține și după reforma bănească. Atunci se depuneau mari eforturi pentru încasarea impozitelor, dar acum cu toate că spune că se mențin prețurile la piață,

unele prețuri nu se mențin, de exemplu lapte, undelemn, ouă. Se cumpără ouă la 2 lei și lapte la 4 lei. Cred că ar trebui luate măsuri mai serioase în ceea ce privește presarea țăranilor să achite impozitele și astfel să aducă mai multe mărfuri la piață.

Nu se poate compara situația economică din 1947 cu cea de acum, care e mult mai bună. În 1947 parcul de vite fusese atins de război, de secetă. Acum parcul nostru de vite e mult mai mare chiar față de cel dinainte de război. La țară văd țărani săraci care au oi, vacă, și nu înțeleg această atitudine ca să nu le încasăm impozite. Fiecare să-și achite datoria față de stat. Există o atitudine de demagogie față de masa țăranimii, se reacționează parcă dacă e sărac trebuie să nu plătească impozitele. Cred că nu trebuie mers pe această linie, ci a presării dării impozitelor, mai ales dacă e vorba de așa o măsură ca cea pe care trebuie s-o luăm pentru a consolida reforma bănească.

În ceea ce privește comerțul interior, cred că aici trebuie mers cu măsuri împotriva tovarășului care umblă cu sortimente, dar, în realitate, umblă după majorări de prețuri. Ori, majorări de la începutul reformei n-au făcut decât să dea primul element de neîncredere în reformă, pentru că imediat după reformă s-a venit cu majorări și am început să vedem o stare de panică, oamenii au început să comenteze cu neîncredere. De ce nu instituim o disciplină mai fermă, să nu poată fiecare ministru să facă după capul lui?

Tovarășii care s-au ocupat cu această reformă erau marea majoritate dintre cei care se ocupă de probleme economice. Deci și tovarășul de la Comerț cunoștea această problemă și ca atare cum să-și permită să ia măsuri de ridicare a prețurilor? Cred că împotriva lui trebuie luate măsuri disciplinare de partid.

Reacțiunea își face treaba ei, lansează zvonuri, dar problema nu este ce fac ei, ci ce fac unii tovi de ai noștri, de aceștia să ne ocupăm noi; de reacțiune se ocupă Internele.

Tov. Ana Pauker: Te faci monopolist?

Tov. Drăghici: În ce privește acei care au lovit în reforma bănească dintre tovi noștri, cred că trebuie trași la răspundere. Ce înseamnă încasările de la C.E.C. care s-au făcut în preajma reformei, când noi ne-am târât în coada reacțiunii și am găsit necesar să facem încasări până în ultimul moment. Să răspundă direcția C.E.C.-ului, cine a dat această dispoziție? Pe de o parte se făceau încasări, pe de altă parte la ghișeele Băncii de Stat se schimbau miile vechi în mii Bălcescu, ceea ce era un fel de atitudine care denota că tovi care au făcut aceasta erau oarecum în această atmosferă de panică în loc să stea pe linia de a fi fermi la postul lor.

În chestiunea că s-a făcut ceva schimb la soldul de casă al întreprinderilor unde se spunea parcă că ele au fost frustrate. Înseamnă că statul a fost frustrat. De ce aceasta? Eu știu că această operație a fost făcută pe seama elementelor capitaliste, dar nu ca să apese asupra propriilor întreprinderi. Banul acesta muncit trebuie dat înapoi la întreprinderi, ca ele să nu fie păgubite.

În ceea ce privește sarcinile puse de document, cred că documentul dă sarcini care crează de fapt o bază serioasă pentru reforma bănească, problema producției și pentru aceasta trebuie luate măsuri. În această privință organizațiile de partid – pe baza hotărârii date de C.C. – prin eforturile pe care le vor depune, se va ridica producția în toate sectoarele de activitate, și prin aceasta se va crea o bază puternică de bunuri pentru a consolida baza noastră economică.

Revin din nou la sarcina de a se trage la răspundere cei care s-au făcut vinovați de aceste neglijențe și să se vadă și trecutul lor, să se vadă și dosarele lor, căci și la Ministerul de Finanțe sunt anumite elemente, care trebuie bine zgândărite. Noi avem

niște dosare la Comisia de control, care spun lucruri urâte despre oameni care se găsesc în posturi înalte la Ministerul de Finanțe și care cred că poartă răspunderea și să meargă până la scoaterea lor din partid și trimiterea lor în fața justiției.

Tov. P. Borilă: În timpul când trebuia să se introducă reforma, am fost în provincie, și la fața locului mi-am dat seama cum a fost primită. Am fost în Regiunea Stalin și pe drum m-am oprit în unele orașele cum a fost Câmpina, într-o mahala, într-o fabrică la Ploiești și altele. Reforma a fost poate chiar mai bine primită decât a arătat în raport. În orașul Stalin – care totuși este foarte deosebit, cu o influență puternică din trecut, unde avem reacțiune, un oraș cu multe naționalități – am văzut cum oamenii se adunau și discutau privind foarte bine reforma, nu numai muncitori, dar chiar și alte pătri, gospodine, funcționari. La întreprinderi a fost primită și mai bine. Vedeau vitrinele și comentau foarte bine. Noi am avut și oameni trimiși să stea de vorbă cu cetățenii și care au adus informații bune. Deci, întregul popor a primit bine. Și acum oamenii comentează bine. Piețele sunt bine organizate, se găsesc multe lucruri, mai puțină carne și ulei. Oamenii au văzut că reforma a lovit în capitaliști, chiaburi, speculanți, și s-a orientat spre interesele clasei muncitoare. A crescut și mai mult autoritatea partidului și a statului, a regimului nostru, față de popor și străinătate. Se întărește și mai mult alianța între clasa muncitoare și țărănimea muncitoare, dar sunt și slăbiciuni pe care trebuie să le discutăm, pentru a se lua măsuri la timp. În privința problemei țărănești, această problemă s-a subliniat puțin în raport. Noi trebuie să discutăm și să înarmăm just membrii partidului nostru, ca să nu se repete aceste greșeli. Foarte mult am vorbit despre alianță, dar, în multe probleme, am făcut această alianță cu țărănimea muncitoare pe spinarea clasei muncitoare. N-am luat să analizăm situația până acum. Abia în ultimul timp au început să se ia câteva măsuri, dar n-am mers până la capăt, să găsim pe vinovat. Nici în raport nu se arată acesta. De exemplu se spune: S-au pus impozite pe venit, pe marfă, mai puțin decât venitul lor. La fel și cu impozitele comercianților particulari și meseriașilor. În orașul Stalin au venit și au declarat meseriași singuri, 130 % față de anul trecut. S-au făcut scutiri înainte la un milion gospodării țărănești. S-au mărit prețurile la produsele agricole. Noi vorbeam că s-a micșorat numărul chiaburilor, dar am fost înșelați în această privință. Cine e vinovat? De undeva vine că nu s-a organizat evidența. Noi știm că în ultimul timp numărul chiaburilor a crescut tocmai din cauza acestei politici false. Facem demagogie cu îngrădirea chiaburului, dar de fapt l-am încurajat, i-am dat marfă ieftină, i-am pus impozite puține, le-am micșorat numărul. Cred că acest lucru trebuie subliniat mai tare în raport. De altfel, găsesc raportul foarte bine documentat, dar unele lucruri trebuie subliniate mai mult.

S-au adunat toți banii în ultimul timp la sectorul țărănesc; circulara, schimbul între oraș și sat, în toate au fost devieri. Parcă era ceva organizat. În preajma reformei au intrat la stat câteva miliarde mai mult. Acum nu se încasează. În loc să facă atunci școli cu acești referenți financiari, le fac tocmai acum, ca să nu putem acum încasa bani. La C.E.C. alte greșeli. S-au schimbat anumite pasagii din Hotărârea Consiliului de Miniștri. În loc să se schimbe 1:20, s-a schimbat 1:200, păgubind prin aceasta statul nostru. Pe de altă parte, comerțul a vândut în preajma reformei prea multe mărfuri. În centrele muncitorești a fost o aprovizionare foarte proastă. Am avut orașe industriale, unde planul a fost foarte mic făcut față de aprovizionarea celorlalte centre. În afară de aceasta, din planul acesta s-a dat la aceste centre 30-60%, dincolo s-au dat peste 300 în unele locuri.

Acum impozitele merg lent și slab, dar sunt și acum greșeli și trebuie luate măsuri. A început să se strângă unde e mai ușor, la salariați, unde reținem. În sate nu ne-am arătat. Mult mai târziu s-a dat dispoziție. Ieri, tov. Iacob mi-a dat 3 telefoane, că, la Crevedia, unde facem control, cum merg încasările impozitelor, organele noastre i-au împiedicat. Am chemat una din echipele de acolo. S-a dovedit cu proces-verbal, că au ținut în fiecare comună 30 de minute pe fiecare om. Pe unul l-au ținut o jumătate de oră. În unele locuri, din 2000 poziții, s-au dat 200-300 și s-a supărat Iacob și Ministerul de Finanțe, unde ne-am dus să-i ajutăm și unde au crescut încasările la 80%. Îi supără controlul, în loc să-i mulțumească.

Tov. Gheorghiu-Dej: Controlul ce a constatat? Luau toată masa țărănească în total?

Tov. Borilă: 44 mijlocași impuși pe nedrept, 5 săraci și 10 chiaburi. Le-a spus că o să le facă în 27 percheziție și o să le confiște dacă nu plătesc. Politica aceasta, a unor Iacob și Vijoli e foarte deosebită. Și așa cum ne învață Lenin și Stalin în crearea statutului socialist, politica față de țărănime e foarte importantă. Politica noastră este periculoasă, căci continuând așa., aceasta duce la capitalism. Avem experiența tristă, unde a dus politica țărănească în Iugoslavia. Nu ne comparăm, dar nici nu trebuie să uităm acest lucru. Aceste elemente în multe locuri parcă sunt stat în stat. De exemplu, Vijoli nu primește pe absolut nimeni, Iacob și alți adjuncți ai tovarășului Luca sunt oameni cu care trebuie văzut ce e. În raport nu s-a spus nimic de vinovați. Totuși, tov. Luca conduce aceste sectoare unde s-au făcut greșeli. Cum de nu s-a sesizat, de ce n-a luat măsuri la timp. Greșim cu toții, dar aceste greșeli sunt legate între ele și duc toate spre acolo unde este tov. Luca. Dacă acest lucru se întâmpla la altcineva, îmi închipui cum ar fi vorbit tov. Luca. Dar cred că tov. Luca a încurajat aceste elemente, a avut încredere oarbă în aceste elemente, care nu meritau. Trebuie controlate ce circulări dau. Se întâmplă că dau în numele ministerului circulări și directive. Aici e lipsa tov. Luca, care trebuie să controleze și să verifice oamenii cu care lucrează și în special să controleze munca lor. De aceea propun ca tov. Luca să revizuiască multe documente care au ieșit, pe care poate nici nu le cunoaște și pe care le-au semnat diferite elemente. E bine să se vadă pentru a se putea lua măsurile necesare. Noi trebuie să felicităm conducerea colectivului care a lucrat la înfăptuirea, la pregătirea reformei și până la aplicarea ei și cei care ne-au ajutat, și să subliniem că aici a fost marele merit al tov. Gheorghiu-Dej, care e înfăptuitorul acestei reforme bănești, lucru despre care se spune prea în treacăt. Toate documentele care au ieșit, legate de această problemă, chiar fără ca mulți dintre noi să bănuiască, au fost făcute cu ajutorul direct al tovarășului Gheorghiu-Dej.

Tov. N. Ceaușescu: În general, consider că raportul care a fost prezentat, arată o serie de probleme foarte importante. Fără îndoială că reforma bănească a fost primită de marea majoritate a poporului – și aceasta trebuie subliniat în raport – cu încredere. Și a întărit încrederea în partidul nostru și regimul nostru. O serie de manifestări reacționare ale elementelor, în special, capitaliste și ale unor elemente mai înapoiate nu pot să ne facă să nu apreciem că marea majoritate a poporului a primit cu încredere reforma și că autoritatea partidului a crescut. Acesta fără îndoială va avea influență și va ajuta desfășurării întregii noastre munci în viitor.

Vreau să mă opresc asupra câtorva probleme în ceea ce privește lipsurile și caracterizărilor sunt date. Cred că raportul e puțin cam șovăielnic. Nu merge destul de hotărât în a analiza o serie de cauze, se vede o oarecare – nu teamă – dar a nu merge hotărât și a nu arăta cauzele care au dus la unele lipsuri. De exemplu în loc de o politică

de limitare a elementelor capitaliste s-a aplicat o politică de încurajare a lor, o politică țărănească. Consider că această apreciere scurtă e foarte serioasă și gravă și cred că raportul a trecut oarecum ușor peste asta.

Dacă într-adevăr se poate spune așa – și din datele raportului reiese că a fost așa – trebuie văzut unde a existat această politică, cine a dus-o și ce măsuri s-au luat pentru a pune capăt acestei politici. Apoi s-au dat o serie de date, că de la 150.000 chiaburi apreciați de Plenara din 1949, s-a ajuns la 40.000 la Finanțe și 60.000 la Colectări, adică aproape o treime din ceea ce era. Cu ocazia colectărilor am fost în Regiunea Argeș. Se ajunsese acolo la 200 chiaburi. Numai în timpul acela al colectărilor a reieșit că sunt circa 700. Și aceasta încă fără o analiză temeinică. Dar același lucru pot să-l arate toți tovarășii împuterniciți în această problemă. Se pune problema cum a fost posibil că noi am avut o apreciere a numărului chiaburilor din 1949, oarecum o caracterizare a lor și cine poate fi numit chiabur, cum s-a putut atunci ajunge la această situație, fără ca cineva să sesizeze în mod serios. Pentru mine nu e clar, întreb cum a fost posibilă această politică și care sunt cauzele. Dacă ni se dau câteva fapte, nu se vorbește nimic despre cauze. Dacă nu cunoști cauzele, nu poți fi în stare să iei nici măsuri. Cred că nu s-a subliniat suficient toate lipsurile care s-au arătat în pregătirea reformei bănești, care au deconspirat în fond reforma, care au spus: Aveți grijă că se va face, măsuri de sabotare a reformei, pentru că numai așa pot fi caracterizate măsuri ca aceia de a se strânge în mod forțat impozitele în ultima lună de oameni care știau că se face reforma, a da dispoziții ca, în ultima lună, să depășească încasările cu 3 miliarde. Aceasta nu e o întâmplare.

Dacă am analiza conducerea Băncii, am vedea că e acolo Vijoli, un național-țărănist, Lupu, care a fost dat afară în 1948 de la Cooperatie pentru dezorganizare – e vicepreședinte, Mihnea Stroe și alte elemente care au fost în conducerea economiștilor de la țărăniști și cu Modoran, care e tot conducător, țărănist și imprimă această linie, care nu e linia noastră. Dacă analizăm, politica aceasta țărănistă nu e chiar întâmplătoare, ci e rezultatul faptului că finanțele noastre sunt în bună parte în mâna acestor elemente țărăniste capitaliste.

Situația din alte țări, cum a fost în Cehoslovacia, ne arată că imperialiștii recurg nu numai la atentate, la metode directe, ci folosesc și alte metode. Putem spune că la noi imperialiștii au renunțat de a găsi elemente care să-i sprijine? Cred că nu, și fără îndoială se îndreaptă spre acele elemente cu care au avut în trecut legături și pe care noi le păstrăm în conducerea statului fără să luăm măsuri serioase de control și numai după aceea să-i punem la muncă. Eu cred că, în privința aceasta, raportul trebuie să meargă mai adânc.

De asemenea, în problema specialiștilor burghezi, există la foarte multe ministere teoria, că nu ne putem lipsi de ei și să-i folosim. Eu nu sunt contra, dar știu că aceasta trebuie făcut într-un anumit fel, organizând controlul și, cum spunea Lenin, dacă nu îi împuști. Dar așa vrea să văd, câți dintre cei care ne-au sabotat au fost împușcați la noi. Și n-a fost nici unul împotriva căruia să se ia alte măsuri decât unele foarte ușoare. Și, în această privință, în raport nu se pune problema. Cred că și aceasta trebuie analizat, pentru că acolo se pun o serie de sarcini în privința întregii economii. E clar că reforma trebuie să ducă la întărirea întregii economii, dar s-o legăm de politica noastră în legătură cu aceste elemente, care continuă să ne saboteze – nu direct, că nu sunt proști – în asta se vede că noi nu prea am fost destul de vigilenți.

De asemenea, consider față de lipsurile care au fost la colectări, cooperatie și o serie de alte ministere, că nu s-au luat măsuri hotărâte contra acelor care comit aceste

lipsuri. Cred că există o atitudine de îngăduință liberalistă față de elementele care nu-și îndeplinesc datoria, care ne sabotează, și cred că nici problema aceasta nu e subliniată în raportul nostru. Nu se subliniază asupra câtorva probleme, asupra felului cum muncesc o serie de organe și deconspirarea care există din partea organelor ministerelor față de comitetele regionale de partid care nu pot să-și îndeplinească atribuțiile lor de conducători ai întregii vieți de partid. Dacă am lua chiar în legătură cu reforma bănească, directorul băncii din Argeș a trebuit să fie amenințat că va fi arestat, ca să execute dispozițiile partidului, care erau ale guvernului. Toți inspectorii care merg de la diferite ministere, nici nu vor să țină seama că există un sfat popular ales, că există un comitet regional al partidului, un organ de partid care răspunde de întreaga viață în regiune și peste capul acestor organe iau măsuri, dau dispoziții și prin aceasta împiedică munca partidului. De exemplu, în problema colectărilor de carne, cum s-au făcut impunerile în Argeș? A mers inspectorul, a strâns pe secretarii sfaturilor peste capul președinților sfaturilor și peste capul partidului și au impus. Au impus prost, căci sunt raioane, care au vite multe, cum e Muscel, Argeș, dar care au fost impuse mai puțin, pe motiv că n-au pământ, că în instrucțiuni scrie că, după pământ, să-i impunem. Astfel că raioanele de șes sunt impuse cu mai multă carne, și acolo unde sunt vite și se ocupă cu creșterea vitelor, acolo au fost impuși mai puțin. Am întrebat pe secretarul regional de partid, spune că pe el nu l-au întrebat. Șeful de colectări spune că așa i s-a spus, că asta nu-i treaba partidului. Și așa fac și cei de la Finanțe. Dacă am controla, nu știu câți secretari de regiune am găsi că au lucrat la impuneri și au ajutat să se facă just. Dacă noi tragem la răspundere – și e just acest lucru – comitetele regionale pentru faptul că merg prost colectările, impunerile, atunci să le dăm și posibilitatea să conducă munca, fără ca prin aceasta să se substituie ministerelor, ci să garanteze aplicarea justă a legilor. Avem mai multă încredere într-un colector sau într-un inspector financiar, decât în organul nostru al partidului.

De asemenea, cu S.M.T. și Gostat, despre care vorbim că merg prost, dar sfaturile și partidul n-au încă posibilitatea să exercite un control asupra producției, și nu poate să-i tragă la răspundere. În Argeș, cei de la Gostat și S.M.T. spun: Noi primim planul din București și de producție răspundem în fața ministerului. Atunci de ce mai tragem la răspundere comitetele regionale? Sigur, ministerul stabilește planul, dar ei trebuie să răspundă în regiune și în fața partidului. În Uniunea Sovietică gospodăria de stat raională e controlată de comitetul raional și e tras la răspundere acel director, care nu răspunde. Acum fug, pur și simplu de controlul partidului și aici nu s-au luat măsuri pentru a pune ordine în aceste stări de lucruri.

De asemenea, problema cu controlul asupra ministerelor, aici s-au indicat o serie de măsuri foarte juste, dar cred că trebuie pus problema și organizat un control serios asupra felului cum ministerele îndeplinesc sarcinile. Trebuie stabilită o anumită perioadă, când trebuie să dea răspuns și trase la răspundere pentru felul cum muncesc, altfel dacă nu vor fi luate măsuri organizatorice necesare pentru a da posibilitate de a executa un control asupra întregii vieți de stat, și nu numai în rezoluție, dar și în fapt să creeze asemenea condițiuni, atunci peste un anumit timp vom mai constata că sunt lipsuri care n-au fost lichidate.

Tov. L. Răutu: Tovarăși, nu pot să subliniez îndeajuns părțile pozitive ale reformei bănești, succesul mare pe care l-a avut partidul nostru, guvernul nostru cu înfăptuirea acestei mari și importante măsuri. Trebuie din nou subliniat rolul mare pe care l-au jucat organizațiile noastre de partid în obținerea acestor rezultate, marea capacitate

de mobilizare de care au dat dovadă organizațiile noastre de partid, tăria lor politică, organizatorică. Am putea să ne referim la activitatea lor pe toate liniile, la activiștii care au avut diferite sarcini, la munca unei armate întregi de agitatori, cadre de partid și membri de partid care au fost mobilizați de organizațiile de partid, peste 200.000 oameni, care au muncit în diferite locuri. Documentul subliniază just aceste lucruri.

Socot că acest document prezintă o însemnătate mare, pentru că el pune în mod principal o serie de probleme legate de lipsurile care le-am avut, de abateri de la linia partidului, dacă nu facem întotdeauna la timp analize profunde, principiale, ale unor devieri de la linia partidului. De aceea e bine că, deși pe scurt și în termeni, într-adevăr foarte cumpătați, documentul vorbește despre o abatere țărănească de la linia partidului, de la linia fixată de Plenara din 3-5 martie și în alte documente.

Pentru ca acest caracter principal al documentului și discuțiilor să fie dus până la capăt, trebuie să ne orientăm și asupra purtătorilor acestor greșeli. Sunt complet de acord cu tovarășii care au vorbit și au arătat grava vină pe care o au o serie de elemente conducătoare din Ministerul de Finanțe, din banca R.P.R., de felul lui Vijoli, Iacob, Modoran și alții, și socot că tov. Ceaușescu a pus degetul pe rană, luând proveniența lor politică – și eu adaug, și socială. Aceste elemente au introdus influența politică și de clasă străină, au fost transmițătorii presiunii elementelor capitaliste din țara noastră, a elementelor chiaburești, au dus o politică corespunzătoare intereselor chiaburimii.

Dacă e vorba de opinia publică, trebuie să spun că opinia publică din partid nu se va arăta surprinsă de această apreciere, că ea de mult are această părere despre aceste elemente și socot că e o greșeală că s-a întârziat așa mult cu analiza modului în care lucrează și introduc în viață politica partidului, pentru că pentru aceasta au fost puși în posturi așa înalte acolo.

Sigur că fiecare dintre noi trebuie să-și cântărească propria activitate, să vadă încă o măsură are o apartență din vină, unii mai mare, alții mai mică, în comiterea acestor greșeli.

Trebuie să spun eu personal și tovarășii care lucrează în sectorul nostru de activitate, au dat de multe ori dovada de lipsă de vigilență ideologică, lăsând să pătrundă în coloanele ziarelor și să se răspândească materiale, care nu oglindesc linia partidului, care exprimau o abatere, o plecare de la linia partidului.

Acum câțiva ani, în „Scânțtea”, apăruse un articol în care se apăra punctul de vedere profund greșit, unde de fapt se îndemna la umflarea prețurilor produselor agricole, unde se spunea că, dacă nu-i dăm țăranului pentru unt cât vrea, el preferă să-și ungă cu el osia carului. Tov. Gheorghiu-Dej de multe ori ne-a reamintit acest lucru și trebuie să spun că mă gândeam uneori că poate prea mult reamintește de el. Acum văd câtă dreptate avea.

Tov. Gheorghiu-Dej: Îți aduci aminte de ședința cu secretarii județeni, când i-am întrebat cum privesc țărani problema prețurilor despre informația adusă de tov. Gavriluc mi se pare, despre o căruță plină cu produse țărănești, și până la urmă s-a ajuns că nimeni n-a văzut această căruță?

Tov. Răutu: Despre asta e vorba. Datorită acestor lipsuri, noi, nu întotdeauna am dat ajutor conducerii partidului nostru, pentru a preîntâmpina anumite confuzii.

Vreau să vorbesc despre un caz concret: în iulie 1951 a apărut o broșură a tov. Luca „Dezvoltarea cooperăției de consum și sarcinile ei viitoare”, o prelucrare a cuvântării ținută la Plenara Consiliului General al Cooperăției de Consum. Era momentul când tov. Chișinevschi era plecat cu tov. Gheorghiu din țară. N-am aprobat acest text, fiindcă dacă-l aprofundam, l-aș fi sesizat pe tov. Luca, aș fi sesizat conducerea partidului

asupra unei serii de teze care nu trebuiau să figureze în această broșură. Și de abia după reforma bănească, după discuțiile duse în jurul ei, care au dus la ridicarea nivelului de cunoștințe politice și economice al partidului nostru, recitind această broșură, mi-am dat seama că a fost o greșeală că o asemenea broșură a apărut cu iscălitura unui secretar al partidului cu prestigiu, care se intitulează Partidul Muncitoresc Român.

Pe scurt, pot să arăt că, în această broșură, se pornește de la ideea următoare, când se vorbește de achiziții: că prețurile plafon pentru achiziționarea plusului de produse ale milioaneilor de gospodării țărănești individuale trebuie fixate în mod just, ținând cont de realitățile pieței. Eu înțeleg așa: chiar în acea perioadă conducerea partidului nostru era preocupată să schimbe realitățile pieței. Aici se trage concluzia, că noi trebuie să punem politica noastră economică la remorca acestor realități ale pieței. Socot că această teză a dat loc la o serie de confuzii.

Într-un alt loc al broșurii se spune că, în politica noastră de stabilire a relațiilor dintre prețul produselor industriale și agrare, trebuie să urmărim ca țărănimea să recunoască avantajele valorificării produselor sale prin cooperatie. Se putea trage numai o singură concluzie: creșterea prețurilor produselor agricole, lucru care de multe ori a fost combătut de tov. Stalin și care știm din proprie experiență la ce a dus. Oare clasa muncitoare n-ar trebui să simtă și ea avantajele acestui schimb între oraș și sat? De aceasta nu se vorbește. Se spune că țărănimea trebuie să găsească în cooperatie mărfuri industriale ieftine, pentru satisfacerea nevoilor ei, pe care să le poată cumpăra fără să fie obligată a aduce alte produse în schimb. Eu vă rog să judecați cum poate fi înțeleasă această teză? Cred că nu era cazul ca în fața acestei uniuni a cooperativelor să punem problema așa, în loc să accentuăm sarcina de a da cât mai mult în schimb orașelor și de a arăta că, cooperatia nu și-a îndeplinit nici pe departe această sarcină.

Foarte multe formulări au putut da naștere la confuzii de același fel. De exemplu „Cooperatia de Consum este o organizatie menita să satisfacă propriile sale interese”. Și aceasta poate da loc la confuzii nedorite. Aici, în broșură, se spune că împreună cu Comerțul de Stat, Cooperatia de Consum a reușit să facă o cotitură în relațiile de schimb între oraș și sat, în favoarea oamenilor muncii de la orașe. Realitatea este că această cotitură nu s-a făcut, orașele au fost foarte prost aprovizionate de Cooperatie, iar planul de achiziții în mod sistematic n-a fost îndeplinit. Se aduceau cifre că, în 1951, e prevăzut să primească cooperatia mărfuri industriale pentru sate de 70 miliarde și achizițiile care urmau să fie realizate de cooperatie, pentru anul 1951, erau prevăzute în sumă de 37 miliarde, spunându-se că, fără îndoială, această sumă va fi depășită. Realitatea este că a fost depășită, valoarea mărfurilor trimise la sate până la 77 miliarde 500 milioane. Cantitatea de 37 miliarde mărfuri care trebuiau achiziționate, a fost repartizată în parte la departamentul cărnii, au rămas 24 miliarde din care numai 18 s-au realizat. Cred că nu poate fi vorba de nici o cotitură și cred că nu era cazul să demobilizăm oamenii, vorbind de această cotitură. Același lucru și despre asigurarea conducerii cooperatiei. Și în această broșură, și chiar într-un articol cu mult mai vechi, se arată că noile condițiuni au permis curățirea cooperatiei de elementele chiaburești, de vechea conducere coruptă afaceristă, de jefuitorii cooperatiei, conducerea cooperatiei trecând pe calea legilor democratice în mâinile oamenilor muncii de la orașe și sate. Eu întreb dacă această apreciere nu-i mult prea largă, când știm câte elemente chiaburești se află în fruntea cooperatiei, unde dictează voința lor și, dacă nu era cazul ca, în fața acestei Uniuni, să se pună ascuțit

problema scoaterii elementelor chiaburești din cooperatie. Despre aceasta nu se vorbește nimic în broșură.

Eu socot că această broșură nu trebuia să apară, că ea a avut darul să întărească anumite confuzii, să contribuie la faptul că o serie de organe au mers pe linia acestei politici țărănești. În legătură cu aceasta vreau să ridic problema însăși a apariției materialelor scrise de conducătorii partidului. Socot că, în interesul partidului este că, asemenea materiale, să apară numai ca expresie a părerii colective a conducerii partidului. Și acest lucru trebuie reglementat, stabilindu-se că toți membrii C.C. și în special, ai Biroului Politic și Secretariatului să apară public cu cuvântări și materiale scrise, numai după ce vor fi înșușite de conducerea partidului, altfel riscăm ca fiecare din noi să apară cu păreri care vor fi considerate de masa membrilor de partid ca exprimând linia partidului, pe când, în fond, să nu exprime decât unele păreri neînșușite de partid.

Vreau să atrag atenția asupra mentalității care există în cooperatie, în organele conducătoare ale cooperatiei, de a o privi din punct de vedere al intereselor consumatorilor țărani și nu ca o organizație puternică de asigurare a aprovizionării clasei muncitoare. Ori știut este că, din punct de vedere material, țărănimea o duce mai bine decât muncitorii și este infinit mai bine aprovizionată.

A apărut acum câteva zile, în urma unei lipse de control, un articol al lui Hulduban despre sarcinile cooperatiei, unde trebuiau date ca sarcini părțile critice din hotărârea reformei bănești, unde se spune că, față de marele ajutor primit de țărănime din partea statului, ea n-a adus la orașe cantitățile necesare de produse pentru aprovizionarea populației.

Cred că aici trebuie schimbată mentalitatea, chemată la ordine și cooperatie, să înțeleagă că sarcina ei este satisfacerea nevoilor statului clasei muncitoare și totodată a nevoilor țărănimii muncitoare.

Socot că, în ceea ce privește documentul, trebuie să se oglindească mai clar în el pericolul care-l prezintă abaterea țărănească de la politica de partid, pentru ca pe baza acestui document, C.C. să poată mobiliza întregul partid în vederea lichidării tuturor tendințelor, manifestărilor care există pentru introducerea unei asemenea politici, și socot că documentul acesta trebuie să oglindească grija de care trebuie să dăm dovadă, înlăturând elementele străine, din punct de vedere politic și social, elementele care se fac purtătoare ale acestei politici, care trag la remorca lor comuniști cinstiți, elemente dușmănoase din punct de vedere politic și economic, cauzei construirii socialismului în țara noastră.

Tov. Gheorghiu-Dej: Se propune pauza pentru masă.

– P a u z a –

Tov. Vasile Luca: Tovarăși,

Reforma bănească – după cum subliniază însăși hotărârea partidului și guvernului și pe urmă documentul asupra pregătirii și realizării reformei bănești – este una din realizările cele mai importante. Fără îndoială, fiecare și-a dat seama de importanța acestei reforme, menită să întărească moneda noastră, să îmbunătățească aprovizionarea clasei muncitoare și a industriei cu materii prime, să întărească alianța între clasa muncitoare și țărănimea muncitoare pe calea schimbului economic între industrie și agricultură, chiar în momentul când la noi există milioane de gospodării țărănești.

Această reformă va da un nou avânt dezvoltării economiei noastre, dezvoltării culturale a țării noastre și are importanță și din punct de vedere internațional, prin întărirea pe care leul o capătă prin această reformă față de monedele din celelalte țări.

Desigur, nu e întâmplător, că tovarășii care vorbesc, se opresc mai mult asupra unor probleme de o importanță extrem de mare. Cu toții ne bucurăm că reforma a reușit și fiecare își dă seama de sarcinile care ne stau în față ca să consolidăm această reformă, să întărim leul, să asigurăm voinicia leului, ca el să poată îndeplini rolul pe care îl are de îndeplinit banul în perioada construirii socialismului.

Desigur, ca unul din membrii de conducere ai partidului, care am avut și sarcina de 5 ani, din partea partidului și guvernului, de ministru al Finanțelor, nu pot trece fără a analiza această muncă și nu pot ocoli întrebările puse de către membrii Comitetului Central față de munca care (*sic!*) am dus-o de 5 ani la Finanțe. Este regretabil că trebuie cu ocazia reformei bănești, să analizăm în cadrul Comitetului Central munca unui minister. Unii tovarăși au subliniat lipsa noastră, că nu analizăm decât numai dacă se ivește ocazia anumite probleme, nu analizăm munca noastră în ministere și în diferite posturi la care ne-a pus partidul.

Desigur, în acești 5 ani de activitate se poate vorbi despre importante succese atât în domeniul financiar, cât și în cel bancar.

După izgonirea capitaliștilor din guvern, din fabrici și uzine, și după ce mijloace de producție industriale au fost naționalizate, s-a creat un sistem financiar nou, un sistem care a asigurat și asigură și, de acum înainte, acumularea socialistă, cu care am îndeplinit sarcinile ce cad Finanțelor, îndeplinirea planurilor de stat, finanțarea planurilor de stat, atât pe linia investițiilor, cât și pe linia finanțării întreprinderilor, prin crearea mijloacelor de rulment.

Știți foarte bine, în ce condiții am fost numit ministru, atunci când după stabilizare statul avea deja 7 miliarde deficit, când prețurile creșteau și însăși stabilizarea era în pericol, datorită sabotajului elementelor capitaliste din întreprinderi și din posturile de comandă la Finanțe. Am reușit ca să oprim această tendință, să oprim încercările de a submina stabilizarea și am reușit să avem tot timpul un buget excedentar, am reușit să introducem multe economii, să satisfacem nevoile statului din toate punctele de vedere, nevoile întreprinderilor, și să satisfacem chiar din bugetul statului în măsură importantă dezvoltarea culturii și sănătății poporului. Natural, aceasta a fost posibil datorită înlăturării monarhiei, datorită lichidării colaborării vremelnice cu o parte din burghezie și trecerii puterii politice în mâinile clasei muncitoare, în alianță cu țărănimea muncitoare.

Nu putem despărți munca ministerului de persoanele care conduc acest minister. De asemenea, a vorbi despre sistemul nostru financiar, fără a aminti aceste importante succese și realizări ale sistemului nostru financiar, ar însemna că am nega însăși ceea ce am realizat în acești 5 ani, ar însemna să micșorăm, să falsificăm realitatea. După cum arată însăși documentul Comitetului Central și al guvernului, când vorbește despre reforma bănească, spune că nu e vorba de schimbarea sistemului financiar, ci e vorba de întărire a leului, deci noi n-am avut inflație, n-am avut prăbușire economică; dimpotrivă am avut o dezvoltare puternică a economiei noastre industriale, planul de stat se îndeplinea cu succes, atât pe linie economică, a producției, în construcții și pe linia de finanțe.

Am avut însă un serios pericol de balansare, leul nostru a început să balanseze și s-a văzut necesitatea ca să luăm măsuri, cu atât mai mult, cu cât începusem și primul nostru plan cincinal și moneda trebuia întărită.

Întărirea monedei înseamnă întărirea aprovizionării clasei muncitoare, înseamnă întărirea salariului real, deci ridicarea nivelului economic și cultural al celor ce muncesc.

Documentul C.C. de acum și Hotărârea în privința reformei bănești au subliniat fenomenele care au dus la slăbirea leului. Între aceste cauze în document se subliniază pe scurt această alunecare pe linia țărănească; și, cu drept cuvânt, tovarășii au pus întrebarea, unde este vinovatul, prin ce se manifesta aceasta, în ce constă această alunecare, cine a pornit la aceasta? Plenara din 3-5 martie 1949, fixează clar linia în problema țărănească: spune să ne bazăm pe sărăcime, să facem trainică cu mijlocașul și să îngădăm elementele chiaburești. Ce însemna aceasta în mod practic. Pe linia impozitelor chiar rezoluția pune problema micșorării impozitelor pe sărăcime și mărirea lor pentru elementele chiabure. Dar înainte de ședința plenară, o serie de măsuri economice-financiare creaseră deja – și e clar aceasta pentru un regim de democrație populară care este de fapt o formă a dictaturii proletarietului – diferențieri în sânul țărănimii, cu totul altfel decât în regim capitalist. În regimul capitalist, o parte din țărănime se transformă în burghezia satelor, chiaburi, și cea mai mare parte merg din ce în ce mai mult spre neagră mizerie. În regimul nostru de democrație populară, formă a dictaturii proletarietului, această diferențiere merge altfel, și se cere o atenție deosebită din partea clasei muncitoare și a partidului clasei muncitoare de a veghea asupra creșterii elementelor chiaburești, în special în perioada trecerii de la capitalism la socialism, când anumite posibilități de comerț liber permit elementelor speculante să speculeze, să acumuleze capitaluri. În acest timp crearea de condițiuni de muncă, înlăturări de impozite, anulări de datorii, ajutoare de tot felul date de stat – cultural, creșe, cămine, case de nașteri și altele care le dă statul de democrație populară – ridică întreaga țărănime. Și noi n-am urmărit acest proces de schimbare ce se petrece în sate.

Plenara a arătat lucrul acesta, a arătat ridicarea țărănimii muncitoare, a arătat că avem de-a face cu un număr foarte important de chiaburi care au putere economică, care au și influență în sate, față de care trebuie să avem o atenție deosebită. Mai mult, în regimul de democrație populară, în regimul dictaturii proletarietului, se întărește mijlocașul. Elementul dominant începe să devină mijlocașul în condițiile unei politici juste dusă de clasa muncitoare. Ce s-a întâmplat după reforma din 1947 și în ce constă această alunecare?

Am socotit țărănimea prea lovită de secetă, prea sărăcită în general și, în loc ca s-o împingem către producție, unde e o luptă permanentă pentru brațe de muncă, dacă analizăm ce prețuri am plătit pentru muncitorii agricoli, vedem cum s-a ridicat prețul. Și o parte din țărănimea săracă nu muncește numai pe pământul său, ci se duce să muncească și la altul. S-a ridicat prețul și sub motivul îngădirii chiaburimii am îngădit puțin și agricultura noastră socialistă și gospodăriile de stat, care nu puteau găsi brațe de muncă. Deci, posibilitate de muncă, de câștig și creșterea orașelor, lipsa anumitor mărfuri la piață, a creat condițiuni de ridicare a țărănimii mult mai rapid decât am văzut noi. Noi n-am analizat, n-am studiat această problemă și politica noastră în practică a fost aceea de a vinde mărfuri degrevate la sate. Până în 1950, s-au vândut la sate pentru țărani mărfuri degrevate, scutite de impozite, cu prețuri aproape de cartelă, ceea ce însemna a plăti din buget ca să poată cumpăra țărani aceste mărfuri. Aceasta este o chestiune foarte serioasă în legătură cu mersul pe linia țărănească. Acest lucru a fost introdus de comerțul interior de atunci pe motiv că, dacă dăm țărănilor mărfuri cu prețuri mai ieftine, o să dea și ei mai ieftin, parcă era vorba aici de o lege sentimentalistă. Or, știm bine, acolo unde producția este încă individuală, la piață domină legea cererii și ofertei. Deci, nu se poate merge în

sensul de a micșora prețurile, atunci când la piață ele creșteau; și cu cât micșoram noi prețul industrial, cu atât mai mult creșteau prețurile agricole, pentru că țăranii cu puțină marfă agricolă puteau cumpăra multe mărfuri industriale, și atunci nimic nu i-a împins la producție mai mare, nimic nu i-a împins să aducă mai multe mărfuri la piață, să fie o ofertă mai mare și să scadă prețurile.

A doua greșeală în această direcție a fost că impozitul agricol – problemă care a fost discutată într-un organ al C.C., mi se pare la Biroul Politic a fost aprobat și chiar votat prin Parlament, pentru că i s-a dat o importanță extraordinară, și în această problemă a impozitului agricol este just că am fost târați de elementele țărăniști. Eu nu vorbesc numai de național-țărăniști, ci și de cei din Frontul Plugarilor, și de elementele din Partidul Țărănist care mergeau pe linia să micșorăm impozitul și să dăm țăranilor cât mai mult. Această lege a fost pregătită, discutată, cu Ministerul Agriculturii. Veniturile au fost fixate pe baza datelor date de Ministerul Agriculturii în legătură cu prețul de cost al lucrului pe 1 ha, și încă, dacă mergeam pe această linie complet, am fi avut o linie și mai proastă în această privință, pentru că, de exemplu când am fixat prețul la vin sau la vii, agricultura vorbea de 90.000 lei prețul de cost la 1 ha. de vie. Deci, eram târați de aceste elemente din aparatul nostru și de la agricultură și din altă părți, de a fixa un impozit care, când l-am pus în aplicare a însemnat scutirea unui milion de gospodării de impozit, adică a gospodăriilor care au mai puțin de 12.000 lei venit anual. Deci, această lege n-a fost analizată adânc. Aș putea să spun că am prezentat legea, am discutat-o, ați aprobat-o, Parlamentul a aprobat-o de asemenea, eu n-am nici o vină.

Nu, tovarăși, eu sunt comunist, sunt membru al C.C.-ului, sunt secretar de partid; eu trebuia să fiu mai atent în această privință. Deși am dus lupta, dar la urma urmei am cedat față de documentările față de cifrele în legătură cu prețul de cost, ce mi-au fost prezentate. Prețurile de atunci erau altele, în 1949, decât în 1950 sau 1951. Și noi am făcut socoteala pe anumite prețuri care au întrecut mult prețurile legale. Veniturile au fost stabilite pe media între prețul de colectare și de achiziție, în loc să fie stabilit măcar pe media între prețul de colectare și cel de pe piața neorganizată. Achizițiile în 1949 au însemnat în total 4 miliarde lei față de 40 miliarde mărfuri pe care le-am dat la sate. Deci, legea aceasta în fond nu era o lege rea, însă ea ne-a legat de mâini și de picioare, pentru că un an de zile a stabilit anumite norme care nu permiteau ridicarea impozitului paralel cu creșterea veniturilor țărănești. Aceasta noi deja am observat în 1950 și am și vorbit la începutul lui 1950 despre aceea că țărănimia nu participă în măsură suficientă la construirea socialismului și ar trebui schimbată legea, și în buget am și prevăzut în loc de 6 miliarde – cât era prevăzut impozitul agricol, 12 miliarde. Dar tot sub influența presiunii unui asemenea aparat despre care au vorbit tovarășii, cu socotelile lor, cu cifrele lor, au arătat că nu putem schimba deodată la dublu legea impozitului agricol, că fără lege putem încasa 9 miliarde printr-o mai justă repartizare a legii raionărilor. În felul acesta anul trecut au fost încasate în loc de 6 miliarde, 9 miliarde lei impozit agricol, și încă plus ceea ce s-a încasat din datorii mai vechi, despre care voi mai vorbi, încasări sub presiunea Ministerului de Finanțe pe trimestrul IV.

Deci, iată, n-am fost destul de vigilant în această politică, și nu numai eu, toți am fost așa, toți suntem vinovați în această privință și cred că să nu căutăm un singur vinovat, fiindcă e vorba și pe linia impozitului și a prețurilor – pe care nu le stabilește Ministerul de Finanțe și nici n-am avut atunci vreo legătură cu prețurile, ca vicepreședinte – a achizițiilor și a colectărilor. Nu numai că prin Hotărârea Consiliului de

Miniștri am ridicat permanent din an în an prețul la achiziții, am ridicat din an în an prețul la contractări, pe lângă sume importante de bani am mai dat bumbac, zahăr, sodă caustică și tot felul de produse cu prețuri degrevate și toate aceste produse date țărănimii au fost plătite din bugetul statului pe socoteala clasei muncitoare, pe socoteala unui impozit ridicat. Eu am spus că impozitul pe salariu e ridicat. N-am putut acum, cu ocazia reformei bănești să revizuim impozitul acesta, dar ca perspectivă problema aceasta trebuie să fie în fața noastră. Spuneam că noi, statul, am acordat mereu alte prețuri, sub presiunea ministerelor care spuneau: Dacă nu dați atâta, nu putem strânge lână, dacă nu dați atâtea nu putem strânge orezul, vinul, tutunul etc. Și am făcut aceasta, indiferent cât costa și pe socoteala cui, pe socoteala îmbogățirii chiaburilor și nu a îngrădirii lor și pe spinarea clasei muncitoare. Și nu puteam trece la ridicarea salariului nominal pentru clasa muncitoare și atunci trebuie ca jumătate din costul cantinei s-o plătim din buget. Numai prețul de cost al florii soarelui pentru ulei este de 3-4 ori mai mare decât prețul cu care dăm uleiul cantinelor pe cartelă. Noi eram păgubiți pentru că prețul de achiziții, de contractări întrecea cu mult prețurile cu care trebuia să vindem. Peste 60 de miliarde de lei am acoperit din bugetul statului pentru acest așa-zis salariu social. Și tot ceea ce câștigă muncitorul în plus, despre care voi vorbi încă, prin norme nejuste, aceasta nu rămâne la el, ci intră în buzunarul speculantului, al țărânului negustor. Aceasta nu înseamnă îngrădirea chiaburimii. Deci, just spune documentul că ceea ce am făcut a dus în practică nu la îngrădirea chiaburimii, ci la îmbogățirea ei. Cum s-a ajuns de la 150.000 de gospodării chiaburești la 46.000. Nu ministerul respectiv stabilește cotele, ci este o comisiune și aici se face și cu amestecul sfatului popular. Agentul fiscal, referentul, primește lista chiaburilor de la sfatul popular și impune pe baza acestor liste. Numărul chiaburilor s-a redus în 1950 la 60.000 și apoi la 46.000. Nu vreau să spun că noi, Ministerul de Finanțe, aparatul nostru n-ar trebui să țipe că aceasta nu e just, că chiaburii nu sunt impuși. E și vina noastră. Am ridicat această problemă nu acum, ci încă anul trecut. Dar nici până azi noi încă n-avem stabilite criteriile ce este chiabur, cum să se orienteze oamenii simpli acolo în sat, ca să stabilească lista chiaburilor. Acest lucru nu-i fixat încă. Și mai mult, dacă ne uităm la compoziția organelor noastre la sate, la compoziția organizațiilor de partid de la sate, putem oare să credem că masa imensă țărănească intrată în partidul nostru n-a influențat linia țărănească în partidul nostru? Fără îndoială că influențează și fără îndoială nu întâmplător că mii și zeci de mii de membri de partid la sate nu plătesc impozitele, nu sunt primii la predarea cotelor pentru stat, la plata impozitelor către stat și nicidecum nu sprijină organele de stat pentru îndeplinirea colectărilor, achizițiilor și încasării impozitelor.

Tovarăși, problema aceasta e mult mai adâncă și merită să ne oprim asupra ei mai serios și să ne gândim că aici vom avea încă lupte serioase cu aceștia, că cu (*sic!*) una-două, prin mărirea impozitului la dublu sau de 10 ori, cu aceasta încă n-am rezolvat problema; aceasta e o problemă mult mai adâncă. Influența țărănistă în țara noastră, în partidul nostru, e destul de puternică, dovada că noi înșine, și eu personal, am putut aluneca momentan pe ici pe colo la abateri de la linia marxistă pe linia țărănistă, în sensul că țărănimea e aliată, dar clasa muncitoare să dea și țărănimea să primească și să dea cât mai puțin înapoi. Aceasta nu mai e alianță. Alianța în perioada construirii socialismului se bazează tocmai pe acest schimb economic între oraș și sat. Dacă înainte alianța se baza pe luptă, pe acțiunile împotriva capitaliștilor, alianța este acum economică pentru construirea socialismului. Tovarășul Stalin spune; fără dezvoltarea industriei nu poate fi

vorba de o dezvoltare a agriculturii, și la fel, fără agricultură nu se poate dezvolta industria. Deci o cointeresare între clasa muncitoare și țărănimea muncitoare în construirea socialismului, de a pune umăr la umăr și de a participa fiecare cu maximum posibil la construirea socialismului. Aici avem deci o luptă extrem de serioasă și desigur mai ales în acest moment pârghia impozitelor joacă un rol hotărâtor, pentru că a lua mai mulți bani acum din circulație de la sate, înseamnă a împinge marfa către oraș.

Tov. Gh. Stoica: Dar dacă aparatul central al Ministerului de Finanțe împinge de a se lua mai puțin de la țăran?

Tov. Luca: Vom vorbi și despre aparat și de sarcinile voastre în această chestiune. Dacă aștepți numai de la aparat să facă treaba, nu ajungi departe. Acest aparat trebuie controlat.

Fiecare care are oarecare legături cu satele trebuie să se gândească, de exemplu tovarășii de la Ministerul Forțelor Armate să se gândească că la achiziții au făcut concurență, oferind prețuri duble pentru cumpărări și astfel, împiedicând aprovizionarea; Ministerul Alimentației, Ministerul Comerțului Exterior de asemenea; Anul trecut când noi țineam prețul plafon de 4 lei la cartofi, tineretul a dat 20 de lei la Sibiu pentru aprovizionarea cantinelor lor cu cartofi. N-a fost o atitudine justă față de banul poporului. Să dau cât mai mult numai ca eu să fiu aprovizionat, restul fie ce o fi! ...* Dar cu aceasta au dat o lovitură creării de rezerve, au dat o lovitură colectărilor și achizițiilor.

În privința abaterilor pe linia țărănească, înainte de a căuta un vinovat, fiecare să se uite la sine. Eu nu vreau să mă scutesc, pentru nimic în lume. Tovarășul Răutu a citat câteva lucruri dintr-o broșură. Desigur a citat dintr-o broșură de ici de colo, poate fi înțeles așa cum vrei. Dar să dau un exemplu, tot în acea broșură scrie că, clasa muncitoare are dreptul de a cere țăranilor mărfuri industriale, produse agro-alimentare și pentru aceasta s-au stabilit anumite mărfuri care se vând numai contra altor mărfuri ale lor. Dar nu poate continua practica ce o începuse cooperația, ca fiecare vânzător să stabilească fondul unic, să strângă ouă pentru chibrituri și să le vândă el unde vrea. Trebuie să fie o regulă. A existat și în Uniunea Sovietică, există și la noi fondul unic și mărfuri care nu se vând decât în schimbul unor produse. Pentru restul nimeni n-are dreptul să ceară alte mărfuri. Deci nu este acolo decât ideea de a combate aceste abateri, nicidecum ca să nu cerem de la țărani nimic. Așa că dacă e vorba, să ridicăm această broșură, nu e cazul aici, putem discuta aceasta. Poate sunt scăpări și acestea trebuie îndreptate, dar să iei o bucătică și cu aceasta se face harcea-parcea și să dovedești că a pornit de la mine linia țărănească, cred că e cam deplasat. Eu nu vreau să intru în analiza acestei broșuri, fiindcă nu e aici locul. Și afară de aceasta trebuie știut, că broșura a fost dată fiecărui tovarăș care a fost prezent, a văzut-o și Secția de Propagandă și nu era editura mea personală care a tipărit-o. Nu e acesta obiceiul meu ca să scot ceva fără să fie văzut și de ceilalți tovarăși. Și e logic să fie așa și ar fi trebuit și e just ca întotdeauna ce scriem noi să fie văzut ca să nu scăpăm nici o virgulă greșit. Poate a scăpat ceva, cu atât mai mult cu cât eu nu sunt stilist și pot să scap o serie de expresii, pe care eu le înțeleg într-un fel și altul într-un fel. Dar ideea broșurii este de a combate cooperația care s-a transformat în negustor în loc să aibă relații permanente cu țărănimea și țărănimea să-și valorifice produsele prin cooperație, nu să se ducă la piață. Dar cum să nu se ducă față de politica de prețuri a cooperației. De exemplu, cooperația a luat în Regiunea Oradea de la

* Așa este în text.

țărani mazărea cu 15 lei și a vândut-o tot la Oradea cu 50 lei. Prin aceasta cooperăția împinge țărănimea la speculă și nu la valorificarea prin cooperăție. Țăranul văzând că prin contractări cooperăția îi dă 15 lei pentru kg de mazăre și apoi ia și vinde marfa sa cu 50 de lei la piață, cum să nu se ducă el la piață s-o vândă cu 40-45 lei. Deci e vorba ca, cooperăția să reducă prețul de cost. Un alt exemplu cu petrolul, când noi îl duceam la sate cu 10 lei, și în loc să ajungă prin cooperăție, a ajuns prin negustori, la 120 lei kg. Atunci trebuie explicat țăranilor, că un asemenea schimb nu convine nici țăranului, nici muncitorului.

Deci trebuie văzut această problemă în ansamblu, nu să iei o bucăciță și să arăți că iată, eu am imprimat o linie țărănească. Eu nu spun, că n-am greșit. Am greșit, fiind toți sub influența acestor elemente, a presiunii și a documentării lor, că nu putem ridica deodată la dublu legea impozitului agricol, de exemplu. Am spus că l-am ridicat de la 6 la 9 miliarde. S-a dovedit că 9 miliarde a fost puțin.

Dar nu numai pârghia impozitelor, și alte pârghii trebuiau să lucreze. De exemplu respectarea contractelor. Noi am făcut contracte aiuristice și ministerele și cooperăția, în care nu se fixa nici termenul de livrare, nici calitatea, nici cantitatea. Se făceau contracte pe hectare și la sfârșit și agricultura și încă alte 10 organe trebuiau să stabilească care a fost producția la ha ca să-și aducă bumbacul contractat. Și aceasta și la zarzavaturi. Desigur aceasta a dat posibilitatea de sustragere de la contracte, de nerespectarea lor. Contractele s-au încheiat cu ajutorul sfaturilor populare, nu de cooperăție singură. Cooperăția s-a dus la sfat, a întrebat unde se pot încheia contracte, și a dat avansuri la anumiți oameni, care nici măcar nu aveau pământ. Astfel nu numai că n-au îndeplinit planul de achiziții, dar nici n-au putut lua banii înapoi, deci și aici a fost totală scăpare din toate părțile. Și la colectări, acum 2 ani am spus că trebuie respectată disciplina de stat. Au sărit peste cal și atunci s-a spus: colectorul n-are dreptul nici să intre în curtea cetățeanului. Și atunci chiaburul n-a dat, nimeni n-a fost pedepsit și atunci cum vrei să fie îndeplinite colectările și respectată disciplina de stat.

Am avut permanent această atitudine față de țărănime, de dragul alianței. Alianță nu înseamnă numai alianță de dragul alianței, ci aceasta se face pentru ceva. Și acest ceva este: sacrificii, muncă comună pentru construirea socialismului și nu numai să fi alături de mine cu votul, dar când e nevoie să pui umărul. Dar nu așa alianță am făcut noi.

Această alunecare a provocat creșterea prețului producției agricole, a făcut să se arunce mereu pe piață mai mulți bani, și mărfurile industriale care le-am aruncat pe piață au fost prea ieftine. O sapă o cumpărau cu 40 de lei, prețul a două ouă. Cum să nu se îmbogățească țăranul? El are și marfă, atunci de ce să mai muncească. Această atitudine a intrat chiar în viața oamenilor. Știu un caz când un țăran colhoznic a primit anul acesta atâtea cereale, încât a spus: eu acum nu mai muncesc 3 ani, am pâine pentru 3 ani. Aceasta este politica noastră? Dar atunci de unde să avem pâine pentru clasa muncitoare? Pârghia prețurilor, de asemenea, n-a lucrat. Desigur nici nu puteam ridica prețurile. În încheierea bilanșurilor noastre noi permanent am stabilit în mai toate întreprinderile o productivitate a muncii a rămas în urma creșterii salariului mediu, ceea ce însemna că noi încet, încet, producem mai puțin decât repartizăm prin salarii. Aceasta iar slăbește moneda. O serie de întreprinderi nici n-au aplicat schimbarea normelor, iar noi am dat miliarde pentru schimbarea utilajului, pentru modernizarea întreprinderilor. Rezultatul trebuia să fie săltarea formidabilă a productivității muncii. În jurul fabricilor se creează piața țărănească. Planul nu se îndeplinește, iar normele se îndeplinesc de 200%. Aceasta

duce la întărirea salariului real sau a chiaburului? Cu banii aceștia în plus muncitorii plăteau țăranilor produsele lor.

Deci, rămânerea în urmă cu productivitatea muncii, neschimbarea normelor, duce la scăderea puterii de cumpărare a leului, a salariului real, la îmbogățirea elementelor speculante, la ridicarea prețurilor. Astfel, am ajuns ca în circulație să apară serioase sume în plus, care erau la țară mai mult, la elementele chiaburești și restul în orașe, la speculanți, și la anumite vârfuri. Și aici trebuie să ne facem critică și autocritică pentru că și aici sunt puse sarcini pentru viitor și nu le putem îndeplini dacă trecem ușuratic peste aceasta, că ne furăm unul altuia muncitorii și funcționarii, promițând leafă mai mare. 40% din constructorii din orașul Stalin se duceau la Sibiu și invers. Cei din Sibiu, la orașul Stalin, pentru că fiind în deplasare, primesc 40% peste salariu în plus. Despre tehnicitate: înainte spuneau că noi nu putem avea ingineri la fabrici pentru că nu vor să se ducă din București în provincie, pentru că au salarii egale ca în minister. Hai să dăm tehnicitate, ca să-i împingem la întreprinderi. Dar, după aceasta, e nevoie să-i scoți din întreprinderi, să-i aduci la centru. Atunci cer și la centru tehnicitate, altfel nu vin de jos la București și, în felul acesta, am umflat nejustificat salariile. Ce am făcut noi în această privință cu proiectanții. Dăm procente la costul proiectului. Aceasta însemna că având interesul să primească un procent mai mare, făceau și proiectul mai scump, și astfel primeau oamenii 2-3-500.000 lei lunar. Aceasta este o atitudine față de bani? Eu ridic problema aceasta, pentru că fără a cunoaște aceste lucruri și a lupta împotriva lor nu e posibil a îndeplini sarcinile.

Trebuie să spun că și eu personal am crezut că s-ar putea redresa problema prin măsuri economice. Dar pe urmă s-a dovedit că nu putem îndrepta lucrurile decât prin reforma bănească și apoi nici aceasta singură încă nu rezolvă problemele. De exemplu, foarfeca între prețurile industriale și cele agrare nu e încă închisă față de prețurile pieții neorganizate. Noi avem încă mult de luptat de a ridica agricultura, de a împinge la producție mai mare, ca să ne dea marfă mai ieftină. Dar nimeni nu se poate gândi la ridicarea prețurilor pentru achiziții sau colectări. O serie de măsuri care trebuie luate, sunt fixate aici. Acestea trebuie serios prelucrate și să fie legi până jos, pentru fiecare secretar de raion pentru fiecare organizație de partid până la raion și sarcinile acestea economice să intre în comună, în sat, acolo unde se realizează achizițiile, colectările și celelalte.

Și acum trec la o serie de defecțiuni care le-am avut la aparat, mai ales la Banca de Stat. Noi am cunoscut aparatul. Ce aparat am moștenit, toată lumea știe. S-a făcut curățire, la Finanțe, destul de largă chiar, dar aș vrea să văd vreun șomer dintre toți bandiții pe care i-am dat afară. Toți s-au angajat la alte ministere în posturi mai mari decât avuseseră la Finanțe. Aceasta nu scuza că eu pe urmă am avut prea mare încredere în cei rămași. Dacă până în momentul când am făcut o oarecare ordine am avut un control mai mare asupra lor, la un moment dat m-am lăsat târât de cifrele lor, de propunerile lor și n-am fost destul de atent asupra scopului politic al acestor oameni. De exemplu când am vrut să fac schimbarea legii agrare și am propus un buget de 12 miliarde în loc de 6 miliarde, atunci ei cu cifrele lor n-au convins că se poate face și fără schimbarea legii și acest lucru a avut consecințe serioase. Și dacă spun aceasta, o spun pentru că aceasta este și pentru mine în primul rând un învățământ, că oricât ești tu conducător, n-ai voie să te prea încrezi în aparat chiar dacă e compus din comuniști adevărați. Dar aici trebuie să spun, nu ca scuza, dar pe viitor și în alte ministere nu e permis ca asupra oamenilor să planeze o situație neclară și totuși ani de zile să-i lăsăm în

poziții de comandă. Chiar dacă eu m-am încăpățânat și am spus că, cunosc omul și nu mi-ați adus nici o dovadă împotriva lui, nu sunt convins că e bandit, că m-ai indus în eroare, o serie de probleme acum mă fac să văd ce n-am văzut înainte. Am văzut aceasta cu ocazia deficiențelor ce le-am avut. Tov. Borilă are dreptate, la noi s-a creat o atmosferă de aristocrație. S-a creat atmosfera că nimeni nu știe decât cei de la Finanțe. Aceasta față de controlul de stat, față de alte ministere, față de partid, față de secția respectivă cu care avem legătura. Și aceasta în măsura accentuată, este la Bancă. La Bancă eu cunoșteam perfect de bine că acolo e un aparat putred. La Finanțe sunt numai câteva asemenea elemente și cu schimbarea acestora Finanțele vor putea să-și îndeplinească sarcinile, fără să fie nevoie de mari schimbări. Acolo au fost făcute schimbări, s-au ridicat oameni, s-au creat cadre multe, am ridicat cadre bune și pentru alte ministere, dar sunt și acolo rămășițe și din nefericire în posturi destul de importante, care trebuie schimbate. Chiar de ar fi ca sfânta fecioară, în momentul de față, când e vorba de aplicarea unei asemenea reforme și măsuri, oricât aș ține eu la oamenii aceștia, ar fi o greșeală să mai țin la menținerea lor. Ei trebuie schimbați pentru că nu mai reprezintă garanția de a îndeplini sarcinile care stau în fața noastră. La Bancă situația e mai rea. Nu cred că nu trebuie făcut aici propagandă despre importanța Băncii de Stat. Zvonurile acestea puteau să vină și prin radio „Londra”, prin toate părțile, însă zvonurile acestea confirmate de funcționari de la Bancă, devin realitate. Deci, din acest punct de vedere, trebuie privită problema și în această privință este just când documentul spune că de la Bancă s-a dat o circulară – eu n-am cunoscut-o, nici nu eram aici, eram în concediu – când mi s-a arătat, am spus imediat că e o provocare, fiindcă din această circulară oricine, chiar cât de nepriceput în economie putea să tragă concluzia, și unele elemente au tras chiar concluzie că se face o reformă. Natural, dacă aceasta vine de la un om de la Finanțe sau de la Banca de Stat, nu e același lucru ca atunci când vine de la oricare cetățean care nu e legat cu aceste probleme. De aceea această circulară a fost cea mai mare crimă, care a provocat-o Vijoli, și care azi încearcă să se apere, că aceasta nu putea să provoace nici un fel de neajunsuri sau deconspirare, deci să ne autolinistim. Încă și înainte s-a propus ca Vijoli să fie schimbat. Sunt la Bancă multe elemente rămase din trecut, elemente cunoscute, și sunt materiale suficiente ca să se facă acolo o curățenie serioasă. Elementele acestea de la Bancă, de la Finanțe, desigur că n-au dat cu însuflețire cea mai mare contribuție pentru buna reușită a reformei. De multe ori mă induceau în eroare. De exemplu, în legătură cu încasarea impozitelor înainte de reformă. Aveam planul de casă, care se aprobă de guvern. Au fost prevăzute 9 miliarde din impozite de încasat în trimestrul IV. Greșit, negreșit, planul acesta a fost aprobat pentru trimestrul IV, și trebuia ca prin apăsarea la impozite, să forțăm pe țărani să aducă marfa la piață și să putem aduna mai multe rezerve.

Astfel, aceste presiuni pe trimestrul IV, în loc de 9 miliarde au adus 11 miliarde. Dacă noi am fi îndeplinit sarcinile de achiziționare, de colectare, atunci noi n-am fi avut o circulație redusă, ci una mult mărită. Nu-i vorba de a da prețuri ci să ai circulație de bani mare pe piață, pentru că a da prețuri mari ar fi însemnat a intra și cu piciorul în buzunarul muncitorului. Astfel, țăranelor ar fi primit bani mai mulți, fără ca noi să avem pentru aceștia marfă mai multă. Dar era vorba să facem totul, să mobilizăm toate forțele noastre, ca să creăm rezerve, să nu aruncăm noi marfa noastră la piață, ci să achiziționăm noi cât mai multe mărfuri acolo și așa să avem circulație, mare, dar în schimb marfă în hambare. Atunci această circulație mare avea tot sensul. Așa ar fi trebuit să fie. N-am

reușit, cu toate că au fost trimiși împuterniciți în toate părțile în problema colectărilor. N-am reușit să îndeplinim colectările sută la sută, și nici pe de parte n-am îndeplinit achizițiile. În schimb, cum reiese și din document, în ultimele zile, deși comerțul și cooperația trebuia să rețină și să nu mărească deverul ...

Tov. Petrescu: A urmărit planul de casă.

Tov. Luca: În ianuarie nu mai era plan de casă. Și planul pe trimestrul IV l-au realizat numai 96%. Nu l-au îndeplinit nici comerțul, nici cooperația.

Tov. Petrescu: Dar s-au bătut pentru el.

Tov. Luca: Greșeala noastră, și a mea personală, este că n-am avut o hotărâre de reținere. Hotărârea aceasta am avut-o în ianuarie. Și nici nu se putea altfel. Dacă înainte închideam magazinele sau nu vindeam mărfurile, aceasta ar fi provocat o astfel de situație în decembrie, că numai reforma nu puteam face, ci ieșea altfel. Pentru că nu poți să oprești marfa, marfa trebuia oprită la depozitele întreprinderilor și aceasta cu mare atenție, să nu iasă vreo deconspirare de acolo, pentru că asaltul acesta dacă s-ar fi provocat nu la 22 ianuarie, ci în decembrie, nu știu ce ieșea de aici. De aceea în ianuarie s-au dat instrucțiuni precise și acestea n-au fost respectate întocmai.

Ce au căutat 7 miliarde la întreprinderi în momentul reformei? Când fiecare întreprindere este obligată să verse banii la bancă. O parte au fost bani încasați pentru vânzarea mărfurilor și apoi care trebuiau să intre la bancă. Dar au fost o serie de întreprinderi care au plătit salariile și nici la bancă nu au vărsat banii înapoi. La o serie de întreprinderi și instituții – nu vreau să le numesc pe nume – s-a găsit asupra lor sume care le-au ținut în casă, sume mult mai mari decât permite legea și falsifică circulația monetară. Noi știm ce este în circulația monetară. Ceea ce nu este în bancă, noi socotim în circulație, iar pe drum s-au oprit miliarde și așa se întâmplă că Darea de seamă a băncii nu corespunde adevărului, pentru că de la comerț, cooperație, întreprinderi, banul merge prea încet până se varsă la bancă, deși acești bani sunt retrași din circulație.

Nu vreau să arăt că situația este perfect normală după stabilizare, în ceea ce privește circulația și că n-am avea destul de serioase motive să fim atenți, nu numai la Finanțe și aparatul financiar. Aparatul financiar a primit instrucțiuni drastice, poate dacă citești formal spui că am căzut dintr-o extremă în alta. Instrucțiuni sunt, aparatul lucrează și aparatul zi de zi își îmbunătățește munca. Nu trebuie uitat că nu se încasează egal în fiecare zi. Este un plan, care trebuie realizat și care totuși n-a fost realizat.

Tov. Stoica: De ce s-a băgat aparatul în școli?

Tov. Luca: Aparatul a fost băgat în școli, în ianuarie, și nu acum. Cine bagă aparatul acum, fie orișunde, este o provocare. Eu personal am instruit inspectorii, le-am explicat importanța Hotărârii, a încasării impozitelor. Numai într-o singură regiune avem informația că n-au făcut școală în ianuarie, ci acum. Dimpotrivă, am auzit de la Borilă că oamenii sunt pe teren și lucrează. Nici nu puteam să avem zeci de milioane încasări până acum de la sate. Ieri deja am trecut media zilnică la încasări, ceea ce este un lucru concret, nu este o propagandă, sunt bani intrați la stat, ca să zic așa: propagandă materializată.

Tov. Moghioroș: Aș atrage atenția că, pe baza documentelor care sunt la Ministerul Finanțelor reiese cu certitudine că, în ziua de 25 ianuarie, adică înainte de reforma bănească, pe baza instrucțiunilor care au fost primite s-a hotărât începerea cursului, dar din cauza că direcția care se ocupa cu instruirea acestor oameni n-au avut bani și nu s-a putut deplasa, instruirea aparatului a avut loc între 1-20 februarie.

Tov. Vințe: Organizațiile de partid raportează aceasta din toată țara.

Tov. Moghioroș: Și este document la Finanțe, la Secția Cadre.

Tov. Luca: Eu știu că Instrucțiunile au fost date în ianuarie, și aparatul în februarie este pe teren. Așa știu eu.

Tov. Moghioroș: Este drept că ai dat instrucțiuni înainte, dar nu s-a executat.

Tov. Luca: N-am putut lua fiecare raion.

Tov. Liuba Chișinevski: Dar cineva la Finanțe trebuia să execute.

Tov. Luca: Fapt este că, fără acest aparat de referenți, încasatori, banii nu se pot încasa și nici impune. Au fost chemați și pentru impunere, pentru că după ce a apărut legea, pe baza bugetului avem dreptul să încasăm avans înainte de iulie. După ce a apărut legea aceasta, merg jos instrucțiunile, sunt chemați oamenii, instruiți și începe impunerea. În toată țara impunerea este terminată și încasarea impozitelor este organizată. Nu știu de unde și ce fel de școală au putut să facă în februarie. Dacă aveți documente, să-mi aduceți și mie, eu la mine asemenea documente n-am primit. În schimb, primim bani care se încasează de la populația sătească și asta arată că impozitul va fi încasat cum este prevăzut în planul de casă.

În concluzie:

Am arătat unde sunt o serie de lipsuri mari și în sistemul nostru financiar și bancar și sunt de acord cu acei tovarăși care spun că trebuie verificați oamenii. Am arătat și pe linia țărănească care era principala cauză pentru care a scăpat circulația mai mare și balansările leului. Tot important este ceea ce am vorbit despre industrie, despre economia noastră și cel mai important este de a ne apuca de treabă, să înțelegem fiecare că nici în asemenea momente și niciodată în construcția socialistă nu se poate baza numai pe aparatul care lucrează la Maramureș și ministerul care comandă la București și de aceea este centralism în organele statului; există organele locale ale puterii de stat și organizațiile de partid de acolo care trebuie să controleze, să informeze aparatul, să cunoască legile, instrucțiunile și să controleze și aparatul, dar nu așa cum face Coliu, de exemplu la Ploiești, Raionul Ploiești, 14 inși lucrează într-o cămăruță unde nu poți să te miști și acolo vin sute și mii de oameni zilnic și oamenii se tuberculizează.

Fără îndoială că influențează munca acestor oameni. Trebuie și grijă. Se dă cu piciorul în oamenii noștri, localurile sunt luate în multe locuri, mașinile pe care le-au avut li s-au luat. Dar fără secțiile financiare, însăși bugetul lor local este serios în pericol, deci trebuie ajutat aparatul și în sensul vieții lor, ca să fie socotiți și ei ca oameni ai muncii. Față de funcționari în general, avem un dispreț, dar măcar să fie ajutați și controlați.

Eu nu m-aș fi supărat, tovarășe Moghioroș, dacă cineva mi-ar fi trimis o telegramă, o vorbă, că la Finanțe ministrii, aparatul, în loc să fie pe teren se face școală. Dar câți din aparatul nostru au fost scoși la alte munci. Pierderea impozitelor într-o singură zi socotit în lei vechi a însemnat peste 3 miliarde lei. Acum la impozitul agricol înseamnă 5 milioane noi. Este un lucru extrem de serios.

Să criticăm, să mă criticați, am avut greșeli multe. Nu m-am născut finanțist, am învățat ceva, dar nu suficient, trebuie să învăț mai mult. Dar trebuie să înțelegem că, fără mobilizare, mi se pare Ceaușescu, a spus bine – sfatului popular, mobilizarea partidului, sarcinile repartizate până în ultimul sat nu se pot realiza numai prin aparat și mai ales acum încasarea impozitelor este pârgăhia cea mai importantă pentru a mișca piața, de a mișca însăși țărănimea la producție, la însămânțare. Deci trebuie dată așa importanță acestui lucru. Anul trecut tot a existat legea autoimpunerii, dar aproape nicăieri nu s-a făcut nimic. Și ele privesc toate satele, aduce banii de la sate înapoi și împinge țărani la

vânzare. Apoi este asigurarea obligatorie care se organizează acum și trebuie și ea sprijinită. Trebuie să știe clar fiecare secretar regional, raional și organizație de partid că problema principală acum pentru ei și, în general, sarcina principală a statului, adică una din cele mai importante funcții ale statului acum, este construcția economică. Deci, aici trebuie concentrate toate eforturile noastre și în jurul acestei probleme să legăm cu toată suprastructura regimului nostru.

Eu cred că văd unde am greșit personal și știu, nu odată în viața mea am fost criticat, din cei 34 ani de activitate revoluționară am trecut prin multe, am știut să primesc critica și am știut să îndept, să înving greșelile și lipsurile și tot așa spun în fața Comitetului Central că voi fi în stare să înving toate greșelile și lipsurile pe care le-am avut.

Tov. Dumitru Petrescu: Fără îndoială că reforma bănească constituie un mare eveniment, de o extraordinară importanță pentru economia și politica Republicii Populare Române. Această reformă a fost inspirată, organizată și realizată a partidului nostru și asta arată rolul conducător efectiv pe care partidul nostru îl joacă în conducerea statului nostru. Reforma bănească constituie un puternic eveniment de întărire a economiei naționale a țării, ea creează condițiuni pentru un avânt și mai mare pe calea construirii socialismului, pentru întărirea capacității de apărare, ridicarea nivelului de trai al populației, al clasei muncitoare.

Eu sunt într-un acord cu raportorul că obiectivul principal al reformei bănești a fost atins, că reforma bănească a lovit în chiaburi, în speculanți, că ea a consolidat și va consolida și mai departe alianța dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare, în sensul marxist-leninist.

În raport se vorbește de acea apreciere politică a lipsurilor care au existat în ce privește rezolvarea problemelor noastre economice și unde se spunea că s-a dus o politică de avantajare în loc de lichidare a elementelor chiaburești.

Tov. Ana Pauker: Poate vrei să spui îngrădirea chiaburului?

Tov. Petrescu: Da, am vrut să spun limitare și am spus lichidare. S-a dus o politică nejustă, o politică țărănească. Nu voi putea să repet, o să încep cu o serie de lucruri pe care eu le cunosc și în care s-a exprimat politica țărănească și o să răspund și tov. Ceaușescu.

Țin să subliniez că sunt de acord cu tov. Drăghici că, circulara din octombrie, dată de Vijoli în numele Băncii, înseamnă o deconspirare a reformei și o provocare și mă asociez propunerii să se facă o anchetă și să se ia măsuri împotriva vinovaților.

În legătură cu problema ridicată de raport că, în ce privește impozitele, lucrurile nu stau prea bine că în ultimele zile au fost mult mai multe plăți decât încasări. Eu am lucrat la partea tehnică a acestei operațiuni și am avut întâlniri cu Iacob de la Finanțe și consider că, cunosc într-o măsură oarecare părerea lui în probleme de economie. În primul rând, el arăta tuturor un optimism nejustificat în privința încasării impozitelor. Poate a fost lipsa mea că nu m-am interesat cum merge încasarea impozitelor. Am ajuns la concluzia că ori este nesănătos, ori este de rea credință.

Tov. Luca a spus ieri și raportul a făcut această constatare, cu care tov. Luca s-a declarat de acord, că una din pârghiile importante, care să determine țărănimea să aducă mărfuri pe piață, este pârghia impozitelor. Ce spune Iacob? El neagă acest lucru și spune: „Ce, impozitele sunt făcători de minuni? Trebuie luate măsuri economice, Miliția și aparatul administrativ să ia măsuri și sigur că și impozitele vor avea rol.”

Dacă ministrul adjunct, care este pus să încaseze impozitele, are asemenea concepții pentru consolidarea reformei, ar fi fost sortită eșecului această acțiune; un asemenea om nu este în stare să realizeze linia justă a partidului și era firesc să ne trezim în această situație cu impozitele.

Am avut o discuție critică cu el, și tov. Alexa a fost acolo, unde a susținut această teorie.

Tov. Gheorghiu-Dej: Repetă teoria.

Tov. Ana Pauker: Ce să facă Miliția?

Tov. Petrescu: Eu am afirmat în discuțiile cu el că una din pârghiile importante este încasarea impozitelor și era convingerea mea că una din pârghiile importante este aceasta. Mă zbăteam ca să găsesc și măsuri pentru împingerea țăranilor la piață. El, de nenumărate ori, s-a pus pe poziția că nu este adevărat, că poate să fie alta, dar trebuie luate măsuri economice, în sensul să aruncăm mărfuri pe piață, și pe urmă, ce nu putem face cu măsuri economice, să facă Miliția.

O asemenea atitudine din partea omului care era pus să încaseze impozitele nu putea să ajungă decât aici.

În raport se spune, între altele, că s-a dus o politică de degrevare a prețurilor la produsele pentru țărani. Vreau să subliniez că această politică poate privește un cadru mai larg, sau poate că începe mai dinainte. De când mă ocup de probleme economice, trebuie să spun că, un rol important în această politică de ieftinire a prețurilor produselor industriale și de scumpire a prețurilor produselor țărănești, de mărire a foarfecii între ele și de devalorizare a produselor industriale ale cooperației, a jucat și tov. Luca și în această privință, cred că nu este mică vina lui. Voi căuta să dovedesc acest lucru: situația de la cooperație nu este picată din cer, iar de această situație poartă vina și vechea conducere în frunte cu tov. Voitec. Politica, care o voi arăta – poate mai diminuată față de trecut – nu este decât din cauza vechii conduceri, îmbibată de elemente vechi, care n-au nimic cu clasa muncitoare, au fost elemente nesănătoase, necinstite, au făcut jaf. S-a dus o politică de avantajare, de îmbogățire a celor care au fost în fruntea cooperației și nu s-a folosit cooperația ca o alianță dintre țăranimea muncitoare și clasa muncitoare. Aceste elemente n-au făcut politica de a lega orașul cu satul prin aprovizionarea clasei muncitoare cu produse țărănești. Această politică a lăsat urme – și aici sunt de acord cu tov. Răutu, care arată că tov. Luca afirmă în broșură că a curățit acest aparat, și cred că este o afirmație prea optimistă, întrucât nici aparatul jos n-a fost curățit și nici sus. Din acest punct de vedere, această politică într-o mare măsură a continuat.

În timpul acesta, cum se exprimă politica țărănească în cooperație? Deși raportul afirmă just că statul nostru este condus pe bază de economie planificată, cooperația n-a realizat această lege și n-a vrut să se spună legii planificării, s-a considerat stat în stat. Am aici documente, dau câteva exemple.

Iată ce răspunde cooperația la o repartiție aprobată prin Planul de Stat: (citește) „...vă facem cunoscut că nu acceptăm ca aceste produse să fie repartizate altora decât Centrocoop-ului. Aceasta este și Hotărârea Comitetului Executiv al Centrocoop-ului din 10.I...”

Alta: „La adresa Dvs. cu privire la cioplitori pentru export ... nu putem executa repartiția”.

Tov. Chișinevski: Cui răspunde?

Tov. Petrescu: Nouă. Noi suntem organizație guvernamentală, executăm planul aprobat de guvern, iar Centrocoop își permite să se poarte în felul acesta.

Cu regret trebuie să spun că tov. Luca a susținut Centrocoop-ul, că nu trebuie să se supună legilor, care face o politică a ei. Dacă nu se face politica noastră, atunci face o politică burgheză; ori una, ori alta.

Ni s-a spus să nu repartizăm produsele Centrocoop-ului decât lor. Referitor la manele: acestea sunt bușteni lungi de 12-13 metri, pe care nu le dăm nici pentru construcția socialistă, le dăm la export pentru că se iau bani grei pe ele, se iau devize. Nu este o crimă să dăm aceste manele țăranilor individuali ca să le ciopărtească? Ei au produs 57 mii metri cubi și ne-am permis să le dăm lor... și restul în altă parte. A fost un scandal și primim un telefon de la tov. Luca de ce îndrăznim să luăm de la cooperație produsele lor.

Tov. Ana Pauker: Dar de unde vin?

Tov. Petrescu: Din pădurile statului.

Tov. Luca: Nici nu le-au scos alții, le-au scos ei. Tot ce produc ei trebuia lăsat pentru cooperație.

Tov. Petrescu: Ciopliturile de rășinoase se cer în străinătate. Noi nici n-avem nevoie de ele, nu putem să le utilizăm și este neeconomic pentru noi. Au produs 60.700 m³. Ei au primit 7.000 și a fost un scandal nemaipomenit. Ei le-au dat la țărani.

Concret, asta a fost poziția cooperației față de legile planificării socialiste. Cooperația n-a vrut să se supună unei politici centralizate a comerțului nostru, că și comerțul are vina lui, am să spun și despre el mai la vale. Dar cooperația a vrut să facă comerț de sine stătător, ceea ce nu este just.

Între Ministerul Comerțului Interior și Cooperație a fost o rivalitate și în loc să ducă la o situație mai bună și să conlucreze ca să aprovizioneze populația, ei se bat ca chiorii, ceea ce este în dezavantajul populației, mai ales că această bătaie iese în favoarea mediului rural și nu al celui orășenesc.

Tov. Voitec: Se bat, dar nu ca chiorii.

Tov. Gheorghiu-Dej: A fost tendința cooperației de a lovi în comerț. Nu încape nici o îndoială.

Tov. Petrescu: În ce privește fondul unic, s-au dat Cooperației cantități imense, de exemplu 11.000 tone petrol pe decembrie. În loc să aducă 35 milioane ouă, a adus 14 milioane și nu trebuiau să se ostenească să le achiziționeze. Cine nu se bate pentru petrol? Păsări: în loc de 500 tone au adus 89. Nici măcar acolo unde vin țăranii de la sine să aducă produse, cooperația nu și-a îndeplinit sarcinile de plan. În ce privește afirmația din raport, despre politica prețurilor, cooperația a dus continuu o politică în privința baremurilor – criteriul de schimb al produselor industriale cu produse țărănești – care a fost o politică categoric țărănească.

S-a vorbit că m-am lăsat influențat, deși era datoria mea să arăt că se schimbă baremul în defavoarea produselor industriale, și am lăsat să se producă aceasta. În politica de barem ei au urmărit întotdeauna cum să creeze situații avantajoase nu clasei muncitoare și produselor statului socialist, ci țăranilor individuali.

Rog Plenara, să se însărcineze o comisie de anchetă, pentru a se stabili dacă s-au putut face stocuri în trimestrul IV. Eu afirm că da. Tov. Gheorghiu-Dej ne-a dat sarcina să ne ocupăm de problema stocurilor. Am chemat Ministerul Comerțului Interior, Industria Ușoară, Industria Alimentară, Centrocoop-ul în legătură cu aceste stocuri. Știa și Malinschi și Cernicica, și nu au făcut acest lucru.

Trebuie spus că, un rol hotărâtor a jucat Hulduban, care este o nenorocire pentru Cooperatie. Țin să spun că i-am predat tov. Moghioroș un clișeu, unde este în uniformă legionară, și o notă informativă. Am informat și pe tov. Luca.

Tov. Gheorghiu-Dej: El a adunat brânza.

Tov. Luca: 200 vagoane brânză.

Tov. Petrescu: 14 vagoane, nu 200.

Tov. Luca: A ținut Cooperatia cu brânză.

Tov. Chișinevski: Asta spune el.

Tov. Petrescu: Pot să vă dau încă date foarte multe. Puteți vedea că, Cooperatia a dus o politică țărănească și este păcat că a ajuns conducerea partidului abia acum să pună problema. Tov. Luca a spus că de ce nu ne-am făcut autocritica. Trebuie să-mi spun părerea despre Ministerul Comerțului Interior, care, cred că nu are o poziție justă, în problemele de comerț socialist, care n-a avut o poziție justă nici în chestiunea stocurilor, nici cu risipa care o face. De exemplu se vinde pâine neagră, ceea ce nu-i necesar.

Tov. Pârvolescu: Și în chestiunea fermelor.

Tov. Petrescu: Da. Și sunt documente că nu duceau o politică justă în ce privește cartelele. A fost o hotărâre a Prezidiului Guvernului, și tov. Gheorghiu-Dej a dat personal indicații, ca să se scadă numărul cartelelor cu un milion. Cer să fie tras la răspundere Ministerul Comerțului, care a redus numai cu 600.000, și i-am sfătuit să nu facă aceasta, în paguba economiei. Eu cred că trebuie cercetată poziția Ministerului Comerțului Interior și trebuie făcută o cotitură radicală în poziția pe care o ocupă ministrul și întregul aparat în problemele de aprovizionare.

În legătură cu cele spuse de tov. Luca că „cred că văd unde am greșit și, dacă mi s-ar fi spus despre lipsurile aparatului meu, nu m-aș fi supărat și aș fi luat măsuri”. Cred că această critică e făcută destul de târziu și, în ce mă privește pe mine, am greșit prin lipsă de tărie ca să fie clarificat mai înainte. În ce privește că a înțeles greșelile, din ceea ce a spus tov. Luca n-a reieșit suficient că pentru dânsul, mai ales nodul problemei este clar, pentru că tov. Luca nu și-a făcut autocritică; și ar trebui să se gândească la acest lucru, pentru că autocritică până la capăt prezintă garanția că se vor îndrepta greșelile. A existat o atitudine dictatorială la Ministerul de Finanțe și Vijoli și Modoran nu cred că și-au putut crea asemenea atmosferă de la sine putere, ci cred că și tov. Luca poartă o vină. Nu știu de ce cere documente ca să se dovedească, când, ca ministru de Finanțe, ar trebui să știe prin aparatul lui.

Tov. Luca: Aparatul spune invers.

Tov. Petrescu: Atunci minte. De multe ori n-au îndrăznit tovarășii dumitale să-ți spună o serie de lucruri, căci ai creat o atmosferă de frică față de D-ta. Cu ei trebuie stat de vorbă pe altă linie cum s-a ajuns la această atmosferă. Dar așa este, și n-au pus problema și rău au făcut. Unele păreri poate n-au fost luate în considerare și poate că tovarășii ar mai fi venit, dacă ai fi avut altă poziție.

Cred că discuțiile de azi îl vor ajuta pe tov. Luca să înlăture lipsurile, și vor întări partidul nostru, vor ajuta la călirea cadrelor, la întărirea criticii și autocriticii, care va trebui aplicată, și vor fi o garanție că partidul va izbândi în lupta pentru construirea socialismului.

Tov. Vasilichi: Cred că discuția de azi este foarte necesară, pentru că lămurește o serie de lucruri. De mult, la plenarele noastre n-au fost asemenea discuții, și ele sunt

bine venite nu numai în legătură cu problema reformei bănești, dar și în legătură cu analiza greșelilor.

.....* (o parte a cuvântării tov. Vasilichi n-a fost stenografiată.)

Cred că am avut o linie greșită, și tov. Luca se menține pe ea, de a nu face troc.

Tov. Gheorghiu-Dej: Ești pentru troc?

Tov. Vasilichi: Nu. Dar țăranul să dea marfă pentru marfă. Fondul unic se rezumă la câteva probleme teoretice. Degeaba spunem că dăm bocanci la fondul unic, dar țăranul găsește bocanci la oraș și poate să cumpere. Noi îi dăm gaz și el ne dă bani, în loc să facem schimb.

Tov. Luca: Asta facem și acum.

Tov. Vasilichi: Nu este just că țăranul poate să cumpere aceeași marfă în oraș ca la cooperativă. El vinde marfa mai scump și cumpără marfa mai ieftin și nu mai are interes să meargă la cooperativă să aducă marfă. Îi dăm marfă, fără să ne dea marfă.

În Regiunea Dolj am trimis mărfuri de 16 milioane și s-au achiziționat numai de 1,2 milioane. Mulțumesc de așa alianță!... Cred că nu este just și trebuie aici să ne gândim.

Tov. Gheorghiu-Dej: Alianța este de vină?

Tov. Vasilichi: O astfel de alianță este o alianță între cal și călăreț. Trebuie să mărim la maximum fondul unic, să împiedicăm țăranul să cumpere mărfuri de la oraș.

Tov. Gheorghiu-Dej: Mai lipsește Miliția!...

Tov. Vasilichi: Suntem două categorii care producem; dacă îmi dai marfă, îți dau marfă.

În al doilea rând, chestiunea impozitelor. Și aici s-a mers greșit. „Scânțea” a popularizat cu litere mari că țăranii mijlocași și țăranii săraci vin și plătesc impozitele și cotele, iar chiaburii nu. La Sesiunea Sfatului Popular la care am participat, în raport s-a spus că unele sfaturi populare n-au înțeles că plata impozitelor și predarea cotelor duce la îngrădirea chiaburilor. Adică noi facem impozite pentru îngrădirea chiaburilor, impozite pe care le folosim ca pârghie de îngrădire. Dar acestea nu priveau pe țăranii mijlocași și săraci.

Când am fost acolo, s-a dat un telefon că la un țăran sărac s-au găsit cereale ascunse ale unui chiabur. În loc să-l aresteze și să-l dea în judecată ca complice (*sic!*), lor le e frică ca să nu se rupă alianța. Aici a fost o foarte mare lipsă, că nu ne-am purtat destul de tare cu țăranii, ca să respecte legile.

Tov. Ceaușescu: Cum poți pune pe toți țăranii într-o oală cu asta?

Tov. Vasilichi: Dacă ar fi numai câte unul, bine ar fi! În ce constă alianța? Tov. Luca a spus că, constă în schimbul dintre oraș și sat. A fost o bază economică. Când am luat puterea din mâna burgheziei, a fost o alianță politică. Dar să trimiți marfă pe calea speculantului, nu este alianță. Vrem să facem o alianță reală și să luăm aici măsuri, care să oblige pe țăran să ne dea marfă.

Am avut slăbiciuni. Oamenilor, care nu au plătit în 1950, nu li s-a făcut nimic. În 1951 la fel, și avem un număr foarte mare de țărani săraci și mijlocași care n-au plătit impozitele și n-au predat cotele la colectări și printre aceștia mulți membri de partid.

Cred, de asemenea, că nu este justă politica față de cooperativa meșteșugărească. Cooperativele meșteșugărești care s-au creat până acum, 90% primesc comenzi planificate de C.S.P., primesc materii prime de la fondul centralizat, și cred că nu este just. Dacă primește materii prime din fondul centralizat, nu o să stea să valorifice

* Așa este în text.

deșeurile. Să se dea numai la specialiști, la cei care lucrează pentru armată etc. Cealaltă să producă mărfuri de larg consum din deșeuri și materialele nefolosite și să nu le dăm materii prime de la stat și să nu fie băgate în planul de stat pentru diverse produse.

Tov. Apostol: Am ascultat referatul prezentat de Biroul Politic asupra rezultatelor reformei bănești. Din raport am putut cu toții constata rezultatele pozitive obținute de clasa muncitoare, în frunte cu partidul nostru, în urma efectuării acestei reforme.

Din raportul prezentat s-au putut desprinde și câteva acțiuni ale dușmanului de clasă în acest timp, pentru a reduce aceste rezultate bune pentru clasa muncitoare și pentru poporul muncitor, atât în perioada premergătoare reformei, cât și în timpul și după reformă, care a reușit să găsească în diferitele unități pe linie financiară și bancară crăpături, prin care să acționeze împotriva asigurării obiectivelor pe care le urmărea conducerea partidului și guvernul în această reformă.

Aici tovarășii au completat încă cele expuse în raport, în legătură cu modul cum au acționat pe linie financiară și a băncii de stat anumite elemente care nu aveau nimic comun cu interesele clasei muncitoare. Rezultatele tuturor deficiențelor, izvorul lor – arătate și în raport și de tovarăși – este acea deviere de la linia partidului, stabilită în 1949, în martie, în ceea ce privește problema țărănească. Aceasta este problema centrală, asupra căreia trebuie să ne îndreptăm atenția în dezbaterea problemei în Comitetul Central pentru că reforma bănească a trebuit să lichideze urmările acestei politici, care a fost dusă în sensul de a crea țărănimii un nivel de viață prea ridicat în raport cu eforturile pe care le depune alături de clasa muncitoare pentru construirea socialismului în țara noastră.

Tovarășul Luca în expunerea sa a căutat să justifice o serie de lipsuri care au existat pe linia Ministerului de Finanțe. Cred că n-a reușit să pătrundă mai profund cauzele care au dus la săvârșirea acestor lipsuri. Cred că este bine să se spună că Ministerul de Finanțe și Banca de Stat au activat separat de conducerea partidului. N-am asigurat conducerea politică la Ministerul de Finanțe și la Banca de Stat, mai cu seamă în timpul premergător reformei, în timpul și după reformă. Tov. Luca a spus că a avut prea multă încredere în aceste elemente. Dar, dacă ar fi condus efectiv activitatea Finanțelor și a Băncii, acești oameni ar fi fost puși în situația de a nu face atâtea greșeli și lipsuri, care au ajutat la neatingerea obiectivelor stabilite de conducerea partidului.

De ce la Ministerul de Finanțe și Bancă n-am reușit să ridicăm un muncitor să învețe problemele financiare, problemele de bancă? De ce n-am reușit să avem un muncitor ministru adjunct? Am schimbat agenții fiscali, dar cadre de conducători în activitatea financiară n-am făcut. La Bancă n-avem un element de bază. Cred că aici e și o subapreciere a ridicării cu curaj a elementelor muncitorești. Nu numai pe linia producției să-i punem directori, dară să-i băgăm cu curaj pe linia finanțelor și băncii.

Îmi aduc aminte de filmul „Maxim”, unde se arată cum a fost chemat un muncitor și pus să conducă Banca, așa cum a făcut conducerea partidului cu tov. Luca. L-a trimis la Ministerul de Finanțe. Dar pe ce s-a bazat el? Pe forțele partidului și ale clasei muncitoare. A pus baza pe ridicarea cu curaj a elementelor muncitorești, iar specialiștii i-a pus serios sub control și munceau în limita sarcinilor stabilite și controlate în fiecare zi. Ori, acest control n-a existat la Ministerul de Finanțe și cu atât mai puțin la Banca de Stat. Politica aceasta s-a manifestat mai mult pe linia măsurilor luate de Ministerul de Finanțe și Banca de Stat. Cred că trebuie să aprofundeze tov. Luca mai mult acest lucru.

Tov. Răutu a ridicat pasagii din această broșură. Spre rușinea mea n-am citit-o și cred că, dacă o citeam până la reforma bănească, nici eu n-aș fi putut descoperi aceste

confuzii asupra modului în care trebuie privită poziția față de cooperăția de la sate. Este adevărat ce susține tov. Răutu în această privință. Eu am fost la Galați anul trecut și am întrebat pe președintele Uniunii Cooperativelor, pentru ce nu reușește să îndeplinească sarcinile de valorificare, de achiziții de mărfuri, de ce nu reușește prin cooperăție să adune mărfuri de la țărani. Erau multe miliarde date prin produse industriale la țară, dar foarte puține mărfuri aduse prin cooperăție, și tovarășii susțineau că au primit dispoziție să nu facă presiuni, ca țărani să vină la cooperativă să aducă mărfurile, așa au dispoziție de la centru. Corespunde cu ceea ce spunea tov. Luca în broșură. Aceste organizații ale cooperăției n-au devenit organizații de masă, n-au devenit instrumente de mobilizare a țăranilor în vederea susținerii aprovizionării clasei muncitoare.

În ce privește problema apărării leului nostru, după 1947, dacă i s-a slăbit puterea sa de cumpărare, apoi trebuie să spunem – de fapt a spus tov. Luca, dar vreau să spun în sensul autocritic că politica pe linia sindicatelor de a susține teoria ridicării salariilor nominale ale muncitorilor a contribuit la slăbirea leului și la scăderea salariului real al muncitorilor. Trebuie văzut de ce am mers pe linia aceasta. Prețurile pe piața neorganizată creșteau în fiecare zi, țăranii veneau cu țărâta cu mărfuri pe piață. Țăranii acumulați și marfă și bani și speculau pe muncitori. N-am reușit să asigurăm planul de colectări, de achiziții, n-am reușit să dăm ceea ce era stabilit pe cartelă și atunci în fața acestei situații, fără a face o analiză serioasă asupra condițiilor, asupra situației economice de țară noastră, fără o analiză am crezut că în fața acestei situații trebuie să venim în ajutorul muncitorilor și așa în 1950 și 1951, din lună în lună am aprobat cererile ministerelor, întreprinderilor, să ridice sub o formă sau alta salariul nominal. Am dat peste cap sistemul de salarizare. Nu mai există proporția stabilită pe grupele de salarizare. Minierii au ajuns să fie în categoria IX-a față de muncitorii din construcție, electrotehnică și metalurgie. Iată rezultatele politicii acestora țărănești, care s-a manifestat cu putere pe linia politicii finanțelor și Băncii.

Și problema normelor. Eu cred că, dacă ministerele și nici noi n-am pus cu toată tăria problema normelor, tocmai din această cauză n-am pus. Au avut teamă tovarășii noștri să pună problema normelor, pentru că muncitorii ne-ar fi spus: reduceți normele, dar pentru ce nu ne asigurați cartela?

Tov. Luca: Reducerea normelor nu înseamnă reducerea salariilor. E legată cu ridicarea productivității muncii: mai multă producție, mai mult salariu.

Tov. Gheorghiu-Dej: E adevărat, dar când te duci în piață și cumperi produse la prețuri mai mari decât cele pe care le poți oferi la aprovizionarea pe cartelă, atunci nu mai e așa.

Tov. Apostol: Acum în condițiile de după reformă, hotărârea partidului în problema normelor va asigura mobilizarea întregii clase muncitoare în jurul lor și vom asigura introducerea normelor apropiate de realitate în întreprinderi.

Eu sunt de acord cu sarcinile prevăzute în raportul prezentat de Biroul Politic. Vom căuta să introducem măsurile prevăzute în el în felul nostru de muncă, pe linia sindicatelor, vom căuta să introducem un spirit de studiere, de învățare a problemelor economice și financiare, pentru că noi, cei care lucrăm pe linia sindicatelor, se cere să cunoaștem aceste probleme. Asigurăm conducerea partidului, că pe linia sindicatelor vom face totul, ca sarcinile stabilite în Darea de seamă să fie realizate, leul să se întărească, ceea ce va duce la întărirea salariului real al muncitorilor și prin aceasta la dezvoltarea economiei noastre naționale.

Tov. A. Șerban: Asupra importanței documentului prezentat de tov. Miron, nu voi mai insista, fiindcă toată lumea este de acord. Însă în privința reformei bănești, printre alte părți negative constatate, se arată și o serie de deficiențe în ce privește C.E.C.-ul. Înainte de a arăta proporția adevărată a acestor deficiențe ...

Tov. Gheorghiu-Dej: Ar fi fost instructiv și interesant pentru ședința Comitetului Central să ne explici cum se face că a lucrat așa prost C.E.C.-ul, că a devenit un sprijin pentru cei care voiau să arunce banul din buzunarul lor în buzunarul statului. Concret.

Tov. Șerban: E cunoscut de toți rolul C.E.C.-ului, de atragere a economiilor populației. Capacitatea de atragere a Caselor de Economii era de 40-45 milioane pe lună. Natural, cu eforturi foarte mari și în mod normal. În noiembrie 1951 au început să apară semne mai importante, dar nu de importanța așa mare încât să se poată considera că e un fenomen deosebit. Totuși, față de cele 70 milioane intrate în luna noiembrie în comparație cu cele 45 care intrau în mod normal, am considerat că e ceva anormal, lucru care reiese din toate dările de seamă și raportul făcut pe care l-am prezentat tov. Vijoli, precum și Secției Plan-Finanțe a Comitetului Central cu care lucram. Mi s-a spus de tov. Vijoli că nu-i justificată frământarea mea, pentru că pe linia impozitelor și comerțului de stat, nu se vede asemenea alarmă.

Tov. Gheorghiu-Dej: Mata știi că se face reforma?

Tov. Șerban: Nu. I-am spus lui Vijoli, ce zvonuri sunt în țară.

Tov. Gheorghiu-Dej: Voi ce credeți la C.E.C.?

Tov. Șerban: Din situațiile care se cereau în decembrie, trebuia să fie cineva prea naiv, ca să nu-și închipuie că trebuie să vină ceva. Un tehnician de mână a zecea putea să bănuiască că ceva deosebit se va întâmpla. La sfârșitul lunii noiembrie, când m-am întors în țară, mi s-a spus că Banca a cerut o situație de la toți depunătorii, pe grupe de valori, situație care nu s-a cerut niciodată și care nu putea interesa oricând. A doua zi s-a cerut din nou să se repete aceeași situație pe categorii sociale.

În septembrie, când cu circulara, doi inspectori s-au dus la Ploiești, să prelucreze niște instrucțiuni ale Băncii. Au prelucrat ca după aceea un director al unei sucursale din Pucioasa, tot din Regiunea Ploiești, să transmită sindicatelor de acolo și populației: veniți, că la noapte vine stabilizarea și tot ce aveți depuneți aici. Cele câteva sindicate s-au repezit să depună. Securitatea l-a arestat, prin el s-a ajuns la cei 2 inspectori care luați la rost au spus, că știu de la director, directorul a spus că informațiile le are de la inspectorii de la Bancă, pe care când i-a întrebat ce înseamnă prelucrarea făcută, au spus: Ce dracu, tu ești așa prost, nu înțelegi că vine stabilizarea?! Ala i-a spus directorului sucursalei, care a dat alarmă.

Deci, reieșea clar că zvonuri erau încă de la începutul lunii noiembrie, în toate părțile se vorbea de stabilizare, unii vorbeau și despre aspectele cum se va desfășura. Când m-am întors, m-am prezentat la tov. Vijoli și am spus că țin să-l informez de ce se discută în țară și că, creșterea soldului meu este în legătură cu aceste zvonuri. El mi-a spus: Eu cred că nu e justificată îngrijorarea. Nu că mi-ar fi confirmat că vine stabilizarea, dar în sensul că nu poate fi privit acest lucru ca un fenomen deosebit în urma zvonurilor. Mi-a spus că pe linia impozitelor și comerțului interior încasările nu sunt așa mari, ca să însemne un fenomen deosebit.

În luna decembrie în loc de 50 milioane mi-au intrat 120. Atunci i-am arătat concret tov. Vijoli că soldul meu e realizat în mare măsură de panică. Până și în hall la C.E.C. se vorbea despre cum s-a desfășurat reforma din Polonia. Toate aceste discuții

alimentau și mai mult. Note despre aceasta i-am transmis și lui Vijoli. Vijoli mi-a spus: știu, am fost informat de zvonuri, dar ce să facem, nu putem refuza depunerile oamenilor.

În luna ianuarie când au început să se găsească din ce în ce mai puține produse în magazie, lumea a început să se îndrepte spre C.E.C. Soldul a început să crească zilnic la 4-5 milioane. Zilnic raportam lui Vijoli și Secției Plan-Finanțe a C.C.-ului încasările, arătând la ce proporții au ajuns zvonurile și ce influență au asupra propunerilor. Am trimis propagandiști în fabrici, cu sprijinul organizațiilor de masă și de partid am vrut să izolez fabricile, să nu cadă și ele victime acestei panici, lucru care s-a dovedit foarte folositor, pentru că depunerile din fabrici și-au păstrat caracterul normal. Depunerile au culminat în ziua de 24, când s-a aflat despre închiderea magazinelor. În 24 am ajuns până la 128 milioane pe luna ianuarie. La ora 11 m-am dus la Vijoli, unde era și tov. Iacob, care mi-au propus să le dau 2-3 motive pentru eventuala închidere a C.E.C.-ului. Eu le-am dat câteva, ei au găsit plauzibile 2-3 și mi-au spus să aștept că se duc la Finanțe să-mi aducă rezultatul. În loc să-l aducă la 1, mi l-au adus seara la 9. Deci, după amiază a trebuit să ținem deschis. Am telefonat lui Vijoli și mi-a spus: Te rog să ai răbdare până îți aduc dezlegarea. Seara la 9 mi-a spus: Cum ști, să difuzezi ca mâine dimineața să nu se mai primească nimic! I-am arătat că practic e imposibil să pot cuprinde 900 unități, plus 600 în rețeaua Băncii. Mi-a spus: Descurcă-te cum știi! Am cerut să-mi permită să folosesc posibilitățile Băncii, ei aveau un serviciu special de telefon și telegraf. Mi-a admis; am dat pe linia Băncii telegrame și m-am întors la sediu să prelucrez cu directorii din capitală. Chiar noaptea la 1 am ținut ședința cu directorii, am pregătit circulara și măsuri ca dimineața să nu mai primească nimic și în acest timp să se ridice de la toate ghișeele toți banii care erau acolo. Totuși m-am gândit cum o să fie posibil ca telegramele să ajungă până la dimineața la 7. Am luat telefoanele, 3 tovarăși toți membrii de partid din conducere și am telefonat unităților noastre. Am reușit peste tot, cu excepția Timișoarei, care a mai primit până la ora 10 dimineață vreo 2 milioane lei. Peste data fixată pentru închiderea ghișeurilor, pentru oprirea oricărei operațiuni, în dimineața zilei de 25, au fost numai 2 defecțiuni, la Timișoara și la o unitate fără importanță unde s-au depus câteva sute de lei, care s-au restituit depunătorilor, care mai erau încă de față.

Dacă pe linia economiilor am putut în cadrul instrucțiunilor să oprim la timp orice fel de operațiuni, nu la fel s-a putut, în ziua de 28, cu Casele de Ajutor Reciproc ale întreprinderilor, unde chiar în dimineața de 28 au început să apară un număr mult mai mare decât se obișnuia, de delegați ai caselor de ajutor. Am chemat pe responsabilul financiar al C.G.M. și l-am rugat să trimită 2 delegați să vadă ce e cu aceste sume importante. A venit tov. Petrescu, șeful contabilității de acolo, cu încă un tov. și împreună cu directorul au controlat o serie de procese-verbale. Instrucțiunile Băncii spuneau că în dimineața de 28 se va primi soldul de casă al Caselor de Ajutor Reciproc, cu condiția ca procesul-verbal să fie semnat de președintele casei de credit, președintele comitetului de întreprindere sau sindicat și cineva din conducerea comitetului de întreprindere sau casei de ajutor. Din procesul-verbal să reiasă că suma care o depune e rezultatul soldului de casă din noaptea zilei de 27. Totuși, unități economice nu așa importante, nu justificau prezența soldului. M-am consultat cu tovarășii și mi-au spus că nu se poate refuza, deci a trebuit să primim toate sumele. Imediat după aceasta s-au trimis organe de control pe linie de plan de casă ca să controleze peste tot care era situația scriptică. S-a constatat că au primit bani și în 28, că se umbla prin întreprinderi și se spunea toată lumea să-și depună datoriile, unii au depus chiar anticipat. Însuși un tov. de la un sindicat a declarat

aceste lucruri în fața delegatului Confederației. Eu am atras atenția tovarășului de la Confederație că se poate ca acești bani să nu fie ai lor și apoi se poate să se nenorocască casele de ajutor. Voi știți care va fi schimbul? Măine nu vor mai avea casele nimic. Mi-au spus: nu putem refuza banii oamenilor. Dar, totuși, puteți constata ceva anormal în luna noiembrie s-au plătit 3 milioane, și acum 37. Ne-au spus: vom raporta, dar aveți instrucțiuni în sensul acesta, n-aveți voie să vă amestecați, să ne opriți. În provincie au fost presiuni. La Mediaș există o acțiune în justiție făcută de 2 comitete de întreprindere împotriva unei unități a C.E.C.-ului că nu le socotește 1:20 ci 1:200. De altfel, am dat dispoziție să se trimită la Confederație numele sindicatelor care au făcut acțiunea. E foarte adevărat că, capacitatea de atragere a Caselor de Economii era destul de modestă, însă nu e mai puțin adevărat că pe linia economiilor, față de zvonurile care erau, de panica care era, o instituție care era obligată să-și țină ghișeele deschise, nu putea dispune când vrea să le închidă. Aceasta e o instituție care trăiește numai mulțumită încrederii, oamenii nu vin să depună decât din convingere, deci noi nu puteam să închidem când au apărut zvonurile, fără o dispoziție. Ce puteam face era să arătăm acest fenomen, ceea ce noi am făcut și ni s-a spus: să vedem. Chiar în dările de seamă care le înaintam, arătam când soldul era mai mare.

Când în noiembrie am arătat aceasta tovarășului^{*} m-am sfătuit să-i spun lui Vijoli și pe de altă parte mi-a spus că 70 milioane nu pot constitui un fenomen, pentru că, dacă în mod normal avem 45-50 milioane nu era o diferență așa mare, ci aceasta spunea el, se poate explica prin sprijinul care vi-l dă organizațiile de masă și de partid. Dar, în ianuarie 1951, am avut 87 milioane. În decembrie am avut 126 milioane, iar în ianuarie 1952, 5 milioane pe zi. Cu toată avalanșa de depuneri, suma se ridică la 300 milioane. Ne-am dat seama că această avalanșă de depuneri nu poate fi decât consecința unei panici și a zvonurilor. Noi nu puteam dispune închiderea sediilor noastre, pentru că nimeni nu știa când vine reforma. Aș fi putut eu spune cuiva: fiți atenți, căutați să nu mai primiți bani pentru că se poate să vină ceva, atunci când toată munca și scopul acestei instituții este de a duce munca de atragere a economiilor? Cea mai gravă vină este că nu trebuia să mă mulțumesc cu atât, ci să merg direct la tov. Luca. Însă cum legătura mea pe linia administrativă era tov. Vijoli, am considerat că dânsul transmite mai departe toate aceste informații pe care le dădeam.

Tov. Luca: Cum merge acum?

Tov. Șerban: Cu toate că mi s-a spus că 10 milioane vor fi retrageri, nu numai că nu s-au retras, dar s-au depus până ieri... adică aproape normal planul de atragere. Un fenomen curios: depun categorii noi de cetățeni. Sunt cei care își spun: dacă avem banii la C.E.C., luăm dublu. Aceștia se îndreaptă masiv spre noi.

Tov. Pârvulescu: Care erau depunătorii de ultima oră?

Tov. Șerban: Pe linia restituirilor marea majoritate au fost cei care au depus în ultimul moment. Aceștia au venit primii să ridice banii. Muncitori din fabrici n-au retras, sau dacă au retras unii, numai din cauză că au primit doar un sfert din salariu; ca dovadă cum au primit prima chenzină, nu numai că au scăzut restituirile, dar au început să vină cu depuneri. La aceștia se adaugă viticultorii din regiunile viticole, care depun și ei.

Tov. Coliu: Pentru mine, care lucrez de 2 ani ca secretar de regiune, ședința de azi are o deosebită importanță și eu personal am avut și am de învățat foarte mult din ea. În

^{*} Lipsă în text.

Regiunea Prahova, marea majoritate a oamenilor muncii au privit cu încredere reforma bănească, au sprijinit-o prin participarea lor activă. Lipsuri s-au manifestat în anumite locuri unde organizațiile noastre de partid, organizațiile de masă n-au dovedit suficientă combativitate de a lămuri oamenii, de a-i mobiliza. Privind înfăptuirea reformei bănești, importanța ei, eu pot să spun că am muncit mult acolo, am contribuit mult și eu – deși nu am știut decât în urmă despre ea – am muncit mult, ca să creăm condițiuni, să fie mai multe bunuri, mai multe produse, dar n-am muncit în măsură suficientă și am avut și lipsuri. Problema atitudinii organizațiilor de partid și a organizațiilor de masă față de hotărârile partidului și guvernului, o văd acum mai bine, văd mai bine de ce am simțit rezistență, și într-adevăr am fost de multe ori și noi îngăduitori, liberali, am tolerat și nu am mers hotărât pe linia ca hotărârile partidului și guvernului să fie fără nici o șovăială îndeplinite.

În problema îndeplinirii planului de stat la colectări țin să subliniez că, cu toate măsurile luate, și eu eram prezent acolo în regiune – totuși până n-a venit Comitetul Central să ne atragă în mod serios atenția cu privire la îndeplinirea sarcinilor de colectare, noi n-am luat cu toată seriozitatea în mână această problemă din partea organizațiilor de partid, din partea raioanelor de partid, din partea organizațiilor de masă.

Tov. Gheorghiu-Dej: Ați îndeplinit planul de colectări?

Tov. Coliu: La porumb nu, la grâu avem peste 100%. Total pe regiune la toate produsele 92%. La multe organizații de partid a existat o atitudine de a nu merge hotărât să ceară și să impună îndeplinirea obligațiilor față de stat din partea cetățenilor.

Vreau să reamintesc C.C. în legătură cu organele de stat, că nu e suficient ca numai noi, organizațiile de partid, la fața locului, să stăm toată ziua în spatele nostru, ci ministerele, departamentele respective n-au controlat și nu controlează întotdeauna propriile hotărâri, propriile directive la fața locului, și pot să afirm că foarte puține cadre din aparat de stat pe linia organelor directe au fost sancționate. Nu s-au luat măsuri, unde aparatul de stat a avut atitudinea de neîndeplinire a sarcinilor. Ce spune C.S.C. când i-am tras la răspundere? Spune: sarcina noastră este de a înmâna obligațiile. Documentarea trebuie să ne-o dea Sfatul, el trebuia să ne pună la dispoziție totul, și sarcina noastră este să înregistrăm. Și dacă sunt defecțiuni, nu noi suntem de vină. Noi avem un singur agent, acesta nu-i suficient, – și, în mod practic, ori de câte ori au fost acțiuni, am transformat organizația de partid în colector de cereale, fie în agenți fiscali sau colectori de carne. Acest lucru nu e just. Aceste organe sunt puse să-și facă datoria. Dacă nu-i înlocuim, nu vor face treabă. Trebuie control, măsuri serioase și răspundere. Din partea organelor de sus, să-i controleze și să ceară de la ei. În felul acesta, ajutat de organizațiile de partid, sesizat la timp și îndreptat. Fără îndoială, că sarcinile vor fi îndeplinite mai bine.

Cred că ministerele, departamentele noastre nu pot nega realizările, ajutorul organizațiilor de partid, dar nu întotdeauna suntem consultați și ni se cere ajutorul.

Întrucât se discută problema aparatului finanțelor. Tov. Luca mi-a arătat că 14 inși s-au tuberculizat ...

Tov. Luca: La Raionul Ploiești stăteau într-o singură cameră ...

Tov. Coliu: Am avut foarte multe neajunsuri cu schimbarea oamenilor peste capul nostru. Un caz concret: zilele acestea a fost schimbat responsabilul financiar al Regiunii Prahova și responsabilul financiar al orașului Ploiești, fără consimțământul nostru și fără să fim întrebați. Acum 4-5 zile a venit într-o zi cineva de la Ministerul de Finanțe și cu un tovarăș de la secția noastră financiară și au schimbat acești oameni, fără să știm noi. Au pus pe unul Bucoci Gheorghe, fost șef al Secției Financiare a orașului înainte, exclus din partid,

de origine socială chiabur. I s-a dat delegație provizorie. A fost pus pentru a îmbunătăți strângerea impozitelor! Al doilea: Grozici Guido, actual șef al Secției Financiare al regiunii. Nu-i membru de partid, are doi frați fugiți în Italia. N-am fost întrebați și acești oameni au fost puși pentru a îmbunătăți finanțele în regiunea noastră.

Tov. Chișinevski: Cu ce s-a motivat? Poate pentru relațiile internaționale!

Tov. Coliu: Ministerele respective nu întotdeauna se consultau cu noi și cer ajutorul să fi crescute cadre și puteam da oameni mai buni pentru această muncă.

În legătură cu reforma însăși, acum îmi dau mai bine seama de sabotajul organizat care s-a făcut. De exemplu la Regiunea Prahova a venit inspectorul Stamate, din partea Băncii, să ajute la Bancă. A convocat pe toți conducătorii băncilor din regiune, de la raioane și a ținut toată ziua. Numai la intervenția mea, așa energică, oamenii au fost trimiși înapoi. De asemenea, când am primit informația că au sosit banii, au târănat și numai la alarma dată de șeful Securității i-am dat afară să plece, să-și ia măsuri de organizare. În ceea ce privește aparatul, norocul nostru a fost că am înlăturat ce era putred și am pus aparatul de partid. Văzând că treburile la bancă merg foarte greu, că ei caută să saboteze, am luat pe președintele colegiului de partid, și am spus că e numit comisar al partidului la Banca de Stat pentru zilele acestea.

Tov. Vințe: Vijoli mi-a dat un telefon de protest.

Tov. Coliu: Iar tovarășului președinte de colegiu i-am spus: Intrî muncitorește în ei și, dacă nu se supun, îmi spui mie.

Am avut de întâmpinat multe greutăți cu ștampilele, am avut prea puține centre și am mai înființat câteva mai târziu. Prima zi au trimis bani foarte mărunți, ceea ce a creat o serie de nemulțumiri și cozi. Iar, în ceea ce privește banii, am avut două transporturi de la București, comandate de dimineață, confirmate de Vijoli că au plecat și care au ajuns la 11-12 la Raionul Teleajen și ...* La intervenția noastră la tov. Vințe, ne-a spus că cei de la Bancă sunt de vină. Mi-am putut da seama de felul cum elementele dușmănoase, într-un mod dibaci, au căutat să saboteze să împiedice măsurile care au fost luate de partid și guvern.

Reforma bănească s-a înfăptuit în interesul clasei muncitoare. Ea a creat și creează noi condițiuni pentru întărirea regimului nostru, dar aceasta desigur nu e suficient, dacă organizațiile noastre de partid, dacă noi nu vom munci ca să contribuim din plin la întărirea reformei bănești. Noi avem lipsuri în colectări, în problemele financiare și aceste lipsuri trebuie lichidate.

Nici eu nu sunt satisfăcut de felul cum tov. Luca și-a făcut autocritica și a privit problema, pentru că tov. Luca, ca un tovarăș din conducerea partidului trebuie să fie un exemplu și eu n-am fost mulțumit încă la ședința trecută, când tov. Luca m-a făcut sabotor, în legătură cu fabricarea săpunului, și cred că nu mi-a dat ajutor în felul acesta. Pentru aceasta e nevoie de materie primă din parafină.

Eu n-am primit ajutor pentru lipsurile mele și tov. Luca în relațiile sale cu tovarășii, în ajutorul pe care-l dă, să facă o critică mai constructivă, mai tovarășească, să poată lua exemplul tovarășii mai tineri ca el și într-adevăr să învețe de la el.

Tov. C. Doncea: Raportul prezentat cred că va avea un rol deosebit pentru îndeplinirea sarcinilor arătate, în ce privește atitudinea față de muncă a noastră a tuturor, cât și pentru a se pune capăt unei situații care ar putea să se transforme într-o situație tare

* Așa este în text.

neplăcută, dacă nu o luam în mână. Noi am avut norocul că conducerea (*sic!*) partidului a luat-o la timp în mână, de s-ar fi lăsat mai departe să meargă așa, n-ar fi fost bine. Problema cu încasările, că una cheltuiești, alta încasezi, de unde să cheltuim dacă încasăm mai puțin.

Tov. Luca spune că nu s-a născut finanțist. Nici noi la fel. Nu ne-am născut învățați nici în problema financiară nici în altele. Dar dacă noi punem problema așa și nu ținem cont că e în joc onoarea partidului nostru, construcția socialismului, dacă nu ținem cont ceea ce așteaptă clasa muncitoare de la noi, cred că în felul acesta nu e just să punem problema și trebuie să facem totul ca să reușească opera partidului. Așa deci, dacă numai atâta ar avea ca scop ședința noastră, o verificare a datoriei noastre, a răspunderii atitudinii noastre, a tuturor, și tot e foarte mare lucru. Dacă ar avea numai roul acela, că noi cu toții suntem sesizați de o serie în care trebuie neîntârziat luată în mână o situație și tot ședința de azi ar da bune rezultate.

Din discuțiile de aici sunt de acord cu tovarășii. Nu sunt de acord cu felul cum a pus tov. Vasilichi problema cu alianța. Aceasta e o problemă foarte serioasă, de principiu, și tov. Vasilichi a făcut din problema aceasta un fel de joc. Ori eu n-am înțeles, ori el a fost nelămurit în expunere. De asemenea, tov. Borilă, când s-a întors de la orașul Stalin, a văzut acolo numai lucruri bune. Și eu am fost, dar am văzut multe cozi. Poate n-am mers pe același drum. Vă rog să mă credeți, sunt cozi și trebuie să luăm măsuri. De altfel, în raport tov. Miron vorbește de centrele muncitorești, cum e Baia Mare, Reșița, orașul Stalin, Constanța, unde se observă o slabă aprovizionare. Trebuie luate măsuri neîntârziate, ca centrele muncitorești, neurbane, rurale, dar devenite centre muncitorești, să fie neîntârziat aprovizionate. Să luăm posibilitatea dușmanilor să ne clevetească.

Într-o convorbire cu tov. Gheorghiu anul trecut, prin iunie-iulie, i-am arătat că ce se vorbește acasă la noi, se aude jos. Am impresia că multe lucruri ce se vorbesc, prea repede se duc în masă. Noi vorbim de chiaburi, care răspândesc zvonuri. Am impresia că unele pornesc de la cineva de la noi. De la cine nu știu.

Eu n-am știut de stabilizare decât când am fost chemat aici. Făceam tot efortul să lămuresc pe toată lumea că nu e vorba de așa ceva. Și vorbeam cu tov. Drăghici și el spunea că, chiar la cooperativa noastră s-au aprovizionat oamenii până au luat tot. Ce înseamnă asta la noi în casă, această lipsă de seriozitate, de demnitate, de atitudine partinică. Foarte neplăcut! De unde s-a știut asta? Vorba e, cine răspunde de pagubă? Ceea ce fură, fură banul public și ei trebuie să răspundă. Dar ce facem că am auzit că sunt multe miliarde care nu s-au prezentat. E vorba de o sumă de bani depusă de chiaburi. Un ofițer mi-a povestit, că toată lumea își plătește impozitele și m-a întrebat: Mata ai de plătit ceva? Bineînțeles că l-am trimis afară. De banii aceștia trebuie să răspundă cineva.

Sunt de acord cu propunerea tov. Ceaușescu, ca vinovații să fie trași la răspundere pe linie de partid și cei care au deconspirat și organizat sabotajul, să fie trimiși în fața Tribunalului Poporului, judecați ca trădători ai patriei.

În ceea ce privește politica țărănească și cum a pus tov. Luca problema, eu nu sunt de acord. El a fost unul dintre primii, care mi-a spus cuvântul marxist, împreună cu tov. Stoica. Dar îmi pare rău, nu sunt de acord cu felul cum s-a prezentat. Era așa, parcă ne spunea s-o mai lăsăm cu critica, că prea mi-am luat nasul la purtare. Eu cred că la d-ta sunt – și cunosc asta pe pielea mea – sunt o serie de inspectori care n-au suflat pentru republică, pentru regimul nostru. Eu cred că trebuie văzută poziția acestor oameni. Ce au făcut ei. Nu lucrează cinstit, nu depun eforturi pentru binele republicii. Dacă pot, înșeală

poporul. Ar fi nedrept să spunem, că toți fac așa, dar sunt astfel de elemente. La Frontul Național Democrat am fost cu d-ta, și acolo era Ion Ion, Modoran și alții. Am făcut o critică aspră, că Ion la o ședință, la Marna, s-a încurcat și a spus: „Vom lupta cu hidra comunistă!” de față fiind eu și multă lume. Am înlemnit. A venit la mine, încercând să-mi spună ceva, și atunci i-am spus: toată viața așa ai fost! Dar când ai fost de față ai spus, că nu crezi nici despre Modoran, că el e în grupa de stânga, care merge pe lângă Alexandrescu. Și grupa asta s-a înfipt bine. Noi dacă socotim bine, vedem că avem în aparatul de stat o fracțiune național-țărănistă fără firmă.

Tov. Luca: Și în partid, fiindcă sunt membri de partid verificați.

Tov. Doncea: Puțini sunt membrii de partid care au scăpat vigilenței noastre, dar care pe urmă au fost dați afară!

Tov. Luca: Și nu i-am ales eu la Finanțe, fii sigur.

Tov. Doncea: Dar oarecum aici nu e lucru curat, e cu dracul, nu cu Dumnezeu. Mata ai știut de asta. Spui că nu ți-a spus nimic. Poate nu ți-a plăcut, cum am spus. Dar de spus am spus.

Tov. Luca: De Modoran știu eu ...

Tov. Doncea: Iar dumitale, când nu-ți place ceva, apoi ferească Dumnezeu. Asta d-ta o știi. Și că lumea, când te știe așa, te cam ocolește, iar știi. Așa că uite că nu vin oamenii să-ți spună.

Tov. Luca trebuie ajutat cu oameni ca lumea, scoase o serie de elemente, să întărim Finanțele, altfel vom avea de suferit. Și să-l ajutăm pe tov. Luca și el s-o mai lase! Cum ne găsim cu Modoran sau cu altcineva de la Finanțe, imediat întreabă: Ai fost la vânătoare. Dar noi n-avem timp de asta. Se ține de Finanțe vânătoreea ca umbra de om.

Tov. Luca: La odihnă are fiecare dreptul.

Tov. Doncea: Eu nu spun să nu se ducă lumea la vânătoare, dar dacă te găsești cu Modoran, numai de asta vorbește. Dar telegrame, cum trebuie făcută reforma bănească, nu le mai citește.

În primul rând, trebuie luate măsuri la Finanțe, pusă ordine. În al doilea rând, trebuie pusă neîntârziat problema ordinii la Comerț, altfel ne dau peste cap prețurile. Cum a început, înseamnă că toată munca noastră se încurcă și aceasta ar fi de neiertat. În al doilea rând, cred că ar trebui organizată achiziționarea cerealelor, ca să putem face față nevoilor pentru întărirea noului leu. Și apoi la cooperatie văzut ceva oameni mai tari.

Eu cred că ședința C.C. de azi va avea un rol extraordinar de important în desfășurarea mai departe a construcției socialismului. Cred aceasta cu toată hotărârea și nu mă îndoiesc că puține zile după ce C.C., Biroul Politic și Secretariatul vor pune ordine în aceste sectoare, nu se va mai îndrăzni subminarea monedei noastre.

— P a u z ă —

Tov. Chivu Stoica: Tovarăși, în documentul prezentat sunt cuprinse toate problemele legate de reforma bănească. El scoate în evidență munca desfășurată pentru realizarea reformei, cauzele care au determinat facerea reformei și se oprește mai ales asupra lipsurilor și greșelilor partidului nostru și, în special, asupra unor devieri principale de la linia partidului în legătură cu politica ce a realizat-o partidul nostru față de țărănime. În document se arată elementele principale unde au fost devieri față de țărănime și se arată, că această deviere nu poate fi calificată decât o politică nemarxistă, o

politică care favorizează întărirea elementelor capitaliste la sate, o politică care nu grăbește elementele capitaliste la sate și mai ales stimulează întărirea chiaburimii, stimulează tendința mijlocașilor de a se grupa, de a se duce spre chiaburime și stimulează chiar și pe săraci să acumuleze bani, stimulează reținerea lui de a participa la eforturile ce le depune clasa muncitoare, întregul popor, pentru construirea socialismului.

Eu așteptam ca tov. Luca să ia față de această problemă a politicii nemarxiste, țărănești, o atitudine mai clară și mai precisă, mai lămurită, mai ales că tov. Luca, este secretar al C.C. și responsabil pentru Sectorul Financiar, responsabil pe linia guvernului cu Sectorul Comerțului, cu Sectorul Cooperației, cu Sectorul Prețurilor, deci cu toate sectoarele de activitate economică, strâns legate de țărănime, de politica ce trebuia s-o ducă partidul față de țărănime. Devierile și lipsurile în această problemă desigur sunt ale noastre, ale C.C., ale tovarășilor care au avut răspunderea directă, dar când facem analiza muncii trebuie să ne referim concret la răspunderea pe care o are fiecare în parte. Tov. Luca a avut răspunderea directă în problemele care sunt în contact direct cu țărănimea. Așteptam să ia o atitudine mai adânc autocritică, care să ne servească ca exemplu. Tov. Luca e secretar de partid, cu vechime în partid, care în atâtea împrejurări nouă ne-a dat exemplu de felul cum trebuie rezolvate problemele, însă, în această chestiune, tov. Luca a ocolit problema, n-a arătat răspunderea lui în această problemă.

Îmi aduc aminte când am venit în fața Consiliului de Miniștri cu diferite legi: Legea de scutire a unor categorii mari de țărani de impozite. Desigur că aceasta a fost pregătită, și tov. din Secretariat știau dinainte. Dar tov. Luca a supus-o Consiliului de Miniștri; Legea de scutire a unor țărani de datorii asupra împrumuturilor, tot tov. Luca a dus-o în fața Consiliului de Miniștri; Legea pentru degrevarea prețurilor unor produse...

Tov. Luca: Nici ministru nu eram atunci. În orice caz n-aveam comerțul.

Tov. Chivu Stoica: Dv. ca secretar de partid trebuia să lămuieți lucrurile. Problema e legată și cu felul cum noi am reușit să rezolvăm sarcinile în legătură cu reforma bănească.

Dacă în celelalte probleme cu politica nemarxistă țărănească, în chestiunea prețurilor degrevate și scutirii unei serii de datorii n-a avut contact direct, însă, în ceea ce privește reforma bănească, în tot timpul pregătirii, în afară ca tov. Luca a făcut parte dintr-o comisie de partid însărcinată cu pregătirea, deci răspundere directă ca secretar de partid, în al doilea rând, în timpul acesta, dânsul a condus un sector economic care e legat de problemele financiare, e legat de salariu; și trebuie să spun că aparatul din Ministerul de Finanțe și din bănci, respectiv Iacob, Vijoli, Modoran, au participat la pregătirea reformei bănești și toate aceste devieri, abateri, manifestări, spărturi s-au produs tocmai la aceste sectoare. Am văzut și din ceea ce s-a spus pe linia C.E.C.-ului, dar mai ales cu circulara din 28 septembrie, aceasta s-a dat către bănci tocmai cu scopul de a atrage bănuială și mai mare. Asta a făcut Banca.

Încasarea impozitelor pe trimestrul IV a fost făcută de Ministerul de Finanțe, de Iacob, atunci când Iacob participa la pregătirea reformei bănești. El știa că nu trebuie presat, că nu trebuie scoasă din circulație sume mari de bani, și tocmai în timpul acela a retras din circulație circa 10 miliarde lei, care trebuiau scoase prin reforma bănească.

Tov. Luca: În trimestrul IV încasările au crescut cu 3 miliarde.

Tov. Chivu Stoica: Și după aceea, în ianuarie, s-au retras 10 miliarde.

În decembrie s-a scos de la țărani și speculanți, de la care s-au încasat impozite, care au intrat în tezaurul statului. Și apoi în ianuarie s-au retras din circulație 10 miliarde,

bani care puteau fi scoși prin reforma bănească și puteau fi un mare sprijin pentru reforma bănească. Erau 500 milioane lei noi. Cu acești bani putem achiziționa cantități mari de mărfuri, reforma putea fi susținută mai temeinic. Mai mult, în acest timp achizițiile de cereale au mers prost. În loc să-i forțeze să aducă mărfuri, banii au fost scoși și mărfuri nu s-au băgat în depozite. Aceasta a fost făcut de aparatul Ministerului de Finanțe.

Apoi, vânzările care s-au făcut în zilele premergătoare reformei, de 7 miliarde lei la comerț și cooperatie, când Malinschi știa, că urmează reforma și în loc să ia măsuri bine camuflate cu mărfurile, ele au fost vândute. Niciodată nu s-a făcut așa o vânzare mare ca în aceste zile.

Despre aceste lucruri tov. Luca a vorbit foarte puțin. Despre felul cum a participat întregul aparat, tov. Luca a vorbit foarte puțin și eu am impresia că el a ocolit. Eu cred că nu se poate pune problema în felul acesta, că aparatul a fost așa, dacă ai știut de ce nu mi-ai spus... Eu știam că Modoran a fost național-țărănist, știam că Vijoli e așa, că Iacob e așa, dar acesta a fost aparatul...

Dacă fiecare ar pune problema așa, ce s-ar întâmpla? Mai ales că Dv. vi s-a atras atenția în nenumărate rânduri și la Consiliul de Miniștri și în alte părți. Când s-a discutat problema finanțelor, Dv. ai spus: „Eu răspund de Ministerul de Finanțe. Dacă nu acceptați, îmi dau demisia. Plec de aici. Puneți pe cine vreți.” Atunci vă asumați răspunderea față de problemele de acolo și acum, când s-au făcut atâtea greșeli, spuneți: „Aparatul a fost păcătos și a greșit, să-l scoatem. Dar răspunderea e mai mare la el decât la mine. Cred că nu e just, ci în mod bolșevic trebuie arătat, că în primul rând, vina este a aceluia care conduce, acela răspunde, și mai ales că n-a ținut aparatul în mână și nu l-a controlat. Nu s-a făcut o pregătire temeinică a aparatului, cu instrucțiuni, discuții, cu partea organizatorică, n-a fost controlat de tov. Luca, a fost lăsat Iacob și Vijoli, ei au pregătit, au lucrat. Și tov. Luca spune: Am avut încredere în ei. Dacă așa se pune problema, sigur, nu se pot avea rezultate. Nu poți lăsa pe seama unor oameni care știi că au câte o raniță în spate, să introducă linia partidului necontrolați și pentru asta trebuie să ne luăm răspunderea și să arătăm în mod autocritic ca să facem educația și altora care au sarcini și răspundere. Fiecare în locul său de muncă, pentru greșelile pe care le face, trebuie să fie criticat, și el să privească în mod autocritic, pentru succesele care le obține, trebuie să fie evidențiat. Mai ales tovarășii care au muncă de răspundere trebuie să privească cu toată seriozitatea și, în mod comunist, să-și facă autocritica și să arate cum trebuie să muncească.

Eu nu sunt de acord cu poziția Dv. în această problemă. Eu nu pot primi această autocritică, consider că e slabă.

Vreau să mai ating o problemă. Materialul se ocupă de o problemă foarte importantă, despre măsuri pentru consolidarea reformei bănești, pentru consolidarea leului, despre care nici un tovarăș n-a vorbit aici. Noi am făcut reforma, ea a reușit, avem însă încă lipsuri și greșeli. Chiar după reforma bănească încă n-am reușit să facem ca leul să fie tare pe piață, să nu poată speculanții să-și facă placul pe piață. Lipsesc încă mărfuri. Sectorul comercial, aprovizionarea, e destul de slab. Nu lucrează cum trebuie. Nu putem spune că n-avem mărfuri. Poate avem deficiențe la creșterea de porci, la grăsimi, dar sunt altele care există, dar lipsesc de pe piață. Cartofi am avut destui și acum nu sunt cartofi în multe centre muncitorești. Deci, în această privință, noi avem o mare lipsă că, după reforma bănească, așa cum era de așteptat, cu leul puternic muncitorul să se poată aproviziona, mult lucruri de care au nevoie muncitorii nu le găsesc. Deci, consider că aici

e o mare lipsă. Dar, chiar dacă am reuși noi să asigurăm piața cu produse, vom continua politica dinainte de reformă, de salariul nominal și salariul social, și dacă vom continua să muncim neeconomic, ca până acum cu multă risipă, cu folosirea oamenilor nerațional, cu folosirea mașinilor neraționale, cu consumul mare de materiale, de combustibil, de energie electrică și vom merge pe linia de a nu crea condițiuni, pe de altă parte ca muncitorul să muncească cu maximum de randament, să folosească rațional timpul lor, dar să facă ca și mașinile să dea maximum de randament și să consume materiale cât mai puține și să scoată marfă cât mai ieftină, dacă vom continua așa, sigur că reforma bănească, va avea o temelie slabă.

De aceea sunt complet de acord cu măsurile prevăzute în material, de a face un riguros control, de a elimina tot ce e parazitar în economia noastră în întreprinderi, în ministere. La analiza reformei s-a constatat, că noi avem un aparat umflat, birocratic, cu salarii umflate, cu mulți oameni neproductivi, procentul de mână de lucru neproductivă e prea mare față de cea productivă și, tocmai de aceea, țin să atrag atenția C.C. că măsurile care se propun în acest material trebuie prelucrate pe linia partidului, pe linia ministerelor, a instituțiilor, a întreprinderilor și susținute, introduse în practică și făcut ca organizațiile de partid să cunoască acest material, să se urmărească, să se controleze aplicarea practică, altfel nu se poate da o bază temeinică reformei bănești. Pe de altă parte, toți tovarășii de aici nu s-au ocupat de problema producției bunurilor de larg consum, pentru că noi acum în majoritatea cazurilor ne ocupăm de producția industriei, de construcția de mașini, de clădiri și, în foarte puțină măsură, ne preocupăm de producția de bunuri de consum pentru necesitățile populației. Întreprinderile mari metalurgice, chimice, de orice fel, întreprinderile mici la fel, pot organiza producerea diferitelor bunuri de larg consum. Întreprinderile locale ale sfaturilor populare la fel. Acolo sunt rezerve de materii prime sau semifabricate nefolosite în industrie. În această privință trebuie însă organizată treaba, să nu facem ca până acum să ne trezim cu depozite de balamale sau blacheuri și să lipsească alte produse de pe piață. Trebuie ca Ministerul Comerțului să facă o nomenclatură de produse care lipsesc de pe piață și, la fiecare oraș, să aibă o nomenclatură, să fie obligat să controleze produsele care se cer, să nu se producă în mod anarhic, pe de o parte să lipsească, pe de altă parte să fie în măsură prea mare.

Apoi, trebuie terminat cu politica aceasta de salariu social. Consider că, până acum, în multe probleme noi, am depășit chiar Uniunea Sovietică. Trebuie să cunoști și psihologia muncitorului. El se simte satisfăcut de ceea ce primește în palmă.

Tov. Gheorghiu-Dej: Trebuie să-l educăm ...

Tov. Chivu Stoica: Sigur și aceasta pe baza unui plan. Noi avem multe lucruri care sunt nefolosite azi.

Tov. Liuba Chișinevski: Câte creșe avem în țară? În toată țara dacă avem 50 de creșe. Avem vreo 350 de cămine.

Tov. Chivu Stoica: Numai că nu sunt folosite. Însă și aici trebuie o politică planificată.

Tov. Ana Pauker: La câți copii s-a pus o îngrijitoare! Avem la 100 copii o îngrijitoare.

Tov. Luca: Dar câți copii de la sate sunt ținuti în cămine de zi?

Tov. Liuba Chișinevski: N-avem de loc. Când vorbești cu Iacob, una știe ... Aștia sunt dușmani care ne bagă bețe în roate.

Tov. Chivu Stoica: Confederația face un sacrificiu cu trenurile care merg duminica. Într-o dimineață eram la Predeal în gară. M-am interesat cine sunt cei care au venit cu trenul. Majoritatea sunt negustori care merg la schi.

Tov. Liuba Chișinevski: Poate erau unii directori...

Tov. Chivu Stoica: Realizări social-culturale trebuie făcute după un plan rațional în măsura posibilităților.

Tov. Liuba Chișinevski: Documentul prezentat care a analizat felul cum a fost realizată reforma bănească, într-adevăr are o importanță deosebită. Cred că, însăși înfăptuirea reformei, punerea ei în practică, e cea mai bună dovadă că, conducerea partidului a analizat munca și a socotit, că e necesar de a lovi în această politică țărănească, despre care s-a vorbit aici așa mult. Cu toate că despre reformă am știut numai în ultimele zile, dar am văzut o serie de măsuri pregătitoare reformei, am văzut felul cum conducerea partidului și, personal, tov. Gheorghiu-Dej, care ne-a îndrumat într-o serie de măsuri, cum partidul a luat în mână cu toată puterea această problemă. Vorbesc însă de pregătire, de o serie de măsuri, care, la prima vedere, se părea poate (*sic!*) că ating ceva din interesele clasei muncitoare. Dar noi am fost pe deplin conștienți și am văzut că toate măsurile luate în legătură cu o serie de economii împotriva risipei de pâine la cantină, multe au fost luate cu scopul de a veni în sprijinul clasei muncitoare, să poată fi ridicat nivelul de trai al clasei muncitoare.

Pregătirea reformei bănești nu e altceva decât o aplicare justă a liniei partidului și înfăptuirea reformei e cea mai puternică lovitură dată tocmai acestei devieri țărănești, care a fost la noi în partid. Dar eu aici aș vrea să analizez acest fapt: Cine e de vină că noi am avut această deviere țărănească în partid și cum s-a explicat, prin ce s-a exprimat ea. Nu vorbesc numai de momentul reformei ci, în timpul de pregătire a reformei și timpul după reformă, pentru că aici sunt lucruri foarte grave.

N-aș vrea să mă opresc asupra unor lipsuri mai mici, ci asupra unora esențiale, care ating însăși linia partidului. În această privință ar fi o greșeală să spunem că, conducerea partidului a avut o abatere țărănească. Felul cum a fost pregătită reforma a dovedit că partidul merge pe linia de a lovi țărani chiaburi, pe speculanți, deci de a lovi în acei care au dus spre această linie țărănească și de a veni cu ridicarea nivelului de trai al clasei muncitoare, de a merge pe drumul just al partidului. Să vedem dacă toată lumea a partidului la fel de activ în această acțiune.

Eu n-aș putea spune cum a fost în cercul mai restrâns care a pregătit reforma, pentru că n-am participat acolo, dar vreau să vorbesc despre faptele care au ieșit în afară și care le-am simțit. În această privință n-aș putea să pun pe același picior toate ministerele; că avem lipsuri și noi pe linia confederației e drept, avem multe. Are și Ministerul Comerțului și celelalte.

Eu aici vreau să mă opresc asupra felului cum a aplicat în practică linia partidului Ministerul de Finanțe, pe care-l conduce tov. Luca în această privință, socot că acolo a fost dusă o politică foarte clară, dar nu a partidului nostru. Acolo a fost o politică nu numai țărănească, dar una național-țărănistă. Național-țărăniștii, cred că au fost foarte bucuroși, că de mult voiau să aibă Ministerul de Finanțe în mână, și acum au reușit. Care e compoziția acolo? Iacob, de trecutul lui nu vreau să vorbesc, aici e altă problemă foarte gravă. Cum muncește? Muncește să ne încurce nouă treburile și cuiva să le descurce. Ultimele fapte. Înainte de aplicarea reformei n-am știut de asta. Dacă știam, poate ajungeam mai rău cu el. Am fost la Constanța. Când noi eram în toiul colectărilor,

și deja a fost dată linia, să fie scuturați chiaburii, am fost înțeleși cu toate unitățile în afară de Finanțe, care, în general, nu socot că au vreo legătură cu partidul. A venit acolo inspectorul de la Finanțe, care a fost la Maniu, nu la Alexandrescu. L-am chemat la regiunea de partid. El spune: nu e bine la partid că, dacă chem oamenii de la Finanțe la partid, se micșorează încasările. M-am lămurit cu el! L-am lămurit, să n-aibă nici o grijă, că partidul până acum n-a încurcat treburile statului, l-am luat mai de scurt, l-am întrebat de instrucțiuni. Zice: a fost o ședință cu toți inspectorii la Iacob în decembrie și le-a dat dispoziție că, pentru Ministerul de Finanțe nu există lupta de clasă, ci impozitul se ia de la toți. Apoi le-a dat dispoziție, să strângă de la vii și de la morți, și dacă or fi ceva rășcoale sau revolte, nu-i nimic. De răspuns pentru viața voastră răspunde Ministerul de Finanțe! Aceasta s-a dat și în scris. Așa a făcut ca să încaseze impozitele înainte de 1 ianuarie, știind ce urmează. Eu n-am știut că el a știut de reformă. Eu m-am luat de inspector, fiindcă l-am întrebat: La câți chiaburi ai scos impozite. El n-a putut să dea socoteala, pentru că nu l-a interesat aceasta. I-am spus că suntem de acord că toată lumea trebuie să dea, dar una e atitudinea față de chiabur, și alta față de săraci, unde a fost secetă, unde copiii au început să plângă, să spună mamelor, să ascundă 3 kg. de mălai care le mai aveau, că vine fiscul. Ne-am luat de ei atunci, să-și facă datoria. Dar el mi-a dat să citesc această instrucțiune. După ce s-a intervenit la București de două ori, a treia oară s-a răspuns de la București printr-o telegramă că trebuie să ia întâi de la chiaburi. E clar de unde a venit așa o năvală. Acolo scria să plătească acum ce nu s-a încasat în toți acești ani și în anii de secetă.

Apoi altă chestiune: cum s-a răsfrânt asupra muncitorilor. Noi ne-am trezit cu o circulară a Ministerului de Finanțe, semnată de Iacob, în care spunea că impozitul la acord, la a doua decadă din ianuarie, se plătește de muncitori 1:20, iar acordul i se plătește muncitorului 1:200. Aceasta era o provocare. Muncitorul trebuia să se vândă și pe el și nevasta ca să plătească impozitul. Dacă celelalte ministere se mai sfătuiesc cu noi, Ministerul de Finanțe nu. L-am chemat pe Iacob și i-a spus să-și astâmpere bandiții de la Finanțe și pe el, altfel o să mai stăm de vorbă. N-am reușit cu el nimic. Ne-am mai dus și la alți tovarăși și când l-au lămurit și a văzut că nu mai merge, zice: bine, eu schimb! Peste 10 minute mi-a citit forma nouă și m-a întrebat dacă suntem de acord. Nici n-a întrebat pe tov. Luca, a dat drumul la circulară cum a vrut.

A doua chestiune, plata salariului. De ce s-a plătit muncitorilor din Hunedoara, Reșița, Valea Jiului în zilele de 29 și 30?

Cu Modoran ne-am trezit cu un decret, în care cer 6 miliarde ajutor pentru cantine. Noi ne-am alarmat, cum se cerem 6 miliarde? Întrebăm pe tov. Luca – nu știe. Am chemat conducătorii de cantine, directorii de întreprinderi. Am constatat că voiau pe 1952 să le includă în buget. Niște binevoitori țărâniști au dat dispoziție la toate fabricile, cât le costă regia cantinelor, să nu susție nimic întreprinderea, să se socotească chiria pentru data în care funcționează cantina... Directorii au râs. De exemplu, la 23 august cantina este într-o cameră unde nu costă nici o chirie. Acum rămânea să vedem de ce a cerut Ministerul de Finanțe acest lucru. L-am scuturat pe Modoran, zice: nu știu de unde sunt banii ăștia. Aceștia sunt acte dușmănoase împotriva intereselor clasei muncitoare. Noi nu cerem de la stat pentru regia cantinelor. Am stat de vorbă cu sindicatele și conducerea întreprinderilor: Regia va fi suportată din fondul directorial, din economii. Nu din fondul de producție, dar nici statul nu va da. Bandiții de la Finanțe au vrut însă să arate că Confederația (*sic!*) face o politică numai de a cere bani. O asemenea atitudine nu

poate veni decât de la niște dușmani. Tov. Stalin ne învață că un conducător răspunde nu numai pentru munca lui, dar și pentru acei pe care îi conduce.

Cum răspunde tov. Luca pentru acei pe care-i conduce? A știut cine e Iacob, dar nu putea nimeni să vină cu aceasta, că îl lua la 3 parale. E o chestiune de ani de când i s-a pus problema, că e un bandit, e un dușman. Iată, acum a trebuit cu sânge să dovedim acest lucru. Despre Modoran sau Vijoli nici nu mai trebuia dovedit. Și aceste elemente au stat la baza problemelor noastre de Finanțe. Și cine-i susținea? Tov. Luca. De ce a lucrat cu ei?

Eu socot că n-a fost autocritică cu ce a venit aici tov. Luca, ci trebuie să analizeze foarte profund această poziție, pentru că s-a manifestat la Ministerul de Finanțe, la Cooperație. Tov. Luca să analizeze serios, pentru că el este acela care stă în fruntea Finanțelor. Cum a admis ca sub nasul lui să se petreacă asemenea lucruri, cum nu le-a observat? Fiindcă a avut încredere oarbă în ei și ei l-au convins. Tov. Luca a fost convins că e justă politica lor împotriva intereselor clasei muncitoare.

De aceea socot că ședința C.C. trebuie să ceară ca documentul să fie îmbunătățit cu discuțiile care au fost aici, cu o serie de lucruri grave scoase în evidență. Vor trebui curățați cu toată hotărârea acești așa-zii specialiști. Nu împotriva tuturor specialiștilor trebuie să mergem. Specialiștii cinstiți o să ne ajute, dar împotriva acestor bandiți trebuie să muncim să-i scoatem, pentru că numai bine o să ne facem. Și tov. Luca să-și revizuiască foarte bine poziția luată în fața C.C., fiindcă cred că n-a fost o poziție de autocritică, ci tocmai de a discuta diferite lucruri mai mici, greșite în diferite părți, însă n-a fost scos miezul și în mod bolșevic tăiat în carne vie, cum știe să taie în noi când facem prost, așa să taie, acolo unde a făcut prost, pentru că, ca să învățăm și noi din acest lucru. Pentru că eu cred că aceasta ne va ajuta să întărim forțele partidului nostru, să întărim puterea partidului, așa cum a fost dovedit aici, cât de mult a crescut, că a știut partidul așa frumos să ducă această acțiune.

Cred că, în munca noastră, noi trebuie să ne călăuzim de ceea ce ne arată conducerea partidului, de ceea ce ne-a arătat tov. Gheorghiu în ședința care am avut-o cu secretarii, cu președinții sfaturilor și responsabili de comerț. Pentru noi care am ascultat a fost un drum așa clar trasat, cum trebuie să întărim toate forțele atât în problemele de producție, cât și în cele de comerț, o claritate în a vedea lucrurile, și aceasta cred că va ajuta organizațiile noastre de partid să îmbunătățească munca.

Noi avem o putere mare, pentru că ne sprijinim pe forța și puterea muncitorilor. În ședința C.C. al C.G.M. au luat cuvântul fruntași-stahanoviști. Tov. Vasilache a spus că facem în primul plan 3 cincinale. Și acestea nu sunt vorbe goale. E un om excepțional cu o capacitate extraordinară. Și el și-a luat și alte angajamente, să învețe și pe alții să muncească ca el. El are o brigadă stahanovistă. Și alte întreprinderi lucrează cu metodele lui. El poate ajunge un Bâcov al nostru. Și asemenea oameni ca el și mulți alții și-au luat angajamente serioase de organizare a producției.

În ceea ce privește munca la sate cred că este o lipsă serioasă a noastră că avem un aparat de funcționari, în fiecare sat cel puțin 12, însă pentru că ne-am formalizat, pentru că am muncit birocratic, învățătorul a fost legat de Uniunea Învățătorilor, agentul agricol de Agricultură și în condițiunile acestea nu s-a făcut munca în sat. Acum ne-am luat angajamentul ca, în decurs de 2 săptămâni, să organizăm ca aceștia să fie toți uniți și, să le punem sarcini clare: să se dea la colectare, să strângă impozitele, să facă achizițiile și dacă vom ști să mișcăm acest aparat, care mănâncă pâinea statului și să le amintim că nu trebuie s-o mănânce degeaba, vom face treabă serioasă.

Sedinta noastră trebuie să ducă la întărirea puterii noastre și trebuie să cerem ca tov. Luca să vină cu o poziție serioasă bolșevică. La Ministerul de Finanțe trebuie luate toate măsurile ca să scăpăm de acești țărâniști, să punem muncitori, care să facă politica partidului atât la Finanțe, cât și la Bancă.

Tov. Sorin Toma: Eu am vrut să renunț, pentru că n-am nimic nou de spus.

Sunt de acord cu tov. Chivu, Apostol, Liuba și Răutu.

În privința broșurii tov. Luca, n-am știut că tov. Răutu va lua cuvântul. În această privință vreau să spun că, în ultimul timp, s-a lucrat la noi o serie de materiale și în aceste materiale unii tovarăși au pus câteva citate din această broșură. Citind diferitele probleme cuprinse în hotărârea partidului și guvernului despre reforma bănească și față de experiența pe care cu toții am căpătat-o mai mare, am văzut că, citatele acestea nu erau nimerite. Am căutat să văd cât mai deaproape acest material și mi-am făcut o părere asemănătoare cu aceea a tov. Răutu.

Tov. C. Mateescu: Eu sunt de acord cu aprecierea privitoare la devierea în legătură cu reforma bănească. Aș vrea să mă refer la măsurile care le propune documentul în ceea ce privește consolidarea reformei. Fără îndoială că, ceea ce s-a petrecut la Bancă și Ministerul de Finanțe, nouă trebuie să ne dea de gândit, să ne trezească și pe noi și pe ceilalți tovarăși cu munci de răspundere din alte ministere, pentru că și la noi lucrurile nu merg tocmai bine. Noi n-am reușit să punem în posturi cheie elementele cele mai de răspundere și să îmbunătățim munca așa, ca Planul de stat și ceilalți indici să poată fi îndepliniți.

Împotriva rezistenței și deplasării unor întreprinderi industriale să nu-și îndeplinească munca în mod conștiincios, noi n-am luat măsuri drastice decât în foarte mică măsură. Am avut unele atitudini de îngăduință, adică i-am schimbat dintr-un loc într-altul, considerând că nu corespund, cu toate că ei au muncit foarte bine pentru burghezie.

Tov. L. Sălăjan: Eu sunt de acord cu documentul citit aici și e o mare bucurie pentru noi constatând că aproape toți tovarășii au luat poziție justă, și e o datorie a partidului nostru ca, în situații de acestea, să nu lase să se dezvolte unele abateri de la linia partidului și să se ia poziție din timp pentru a îndrepta lucrurile. Cred că, cu documentele acestea este de acord orice muncitor din fabrică, cu îmbunătățirile și adăugirile care trebuie făcute, în urma discuțiilor purtate. Au fost aduse o serie de argumente foarte folositoare îndeosebi prin faptul că s-a pus foarte deschis și categoric în legătură cu o serie de lipsuri de la Ministerul de Finanțe și ale tov. Luca. Ce aș vrea să subliniez: tov. Luca spune că și el, că toți suntem vinovați, dar fiecare are vina lui. Aici noi examinăm anumite probleme. Această vină trebuie văzută la fiecare în parte, însă în problema aceasta cred că trebuie spus deschis, și fiecare așteaptă ca tov. Luca să arate propriu-zis vina lui ca, conducător în această problemă.

El spune că multe lipsuri de la Ministerul de Finanțe nu i s-au adus la cunoștință. Despre metoda de lucru a tov. Luca, când am auzit pe tov. Petrescu, aceasta mă face cu atât mai mult să ridic problema că erai cu inima strânsă, când trebuia să ridici anumite lucruri. Și mă gândesc, dacă Petrescu avea impresia aceasta, înseamnă că a mea este cu atât mai justificată. Eu, în ultima vreme, nu lucrăm prea mult cu tov. Luca, dar îmi amintesc dinainte. Ce înseamnă când omul nu ascultă ce spun tovarășii lui! Să respecti părerea altora, să nu strigi, să asculți ce spun. Metoda aceasta cred că trebuie examinată cu mare atențiune, pentru că arată o slăbiciune. Nu e o chestiune întâmplătoare. Când eram la Sănătate, tov. Ofelia s-a dus odată la tov. Luca și a fost, pur și simplu, bătută.

Tov. Luca: N-am bătut pe nimeni. Cum, am bătut-o chiar în mod fizic?

Tov. Sălăjan: Ea spune că a fost luată de piept ... Eu am auzit de la o serie de tovarăși de asemenea atitudine. Nici unuia dintre noi nu-i convine, când aude de un conducător al partidului că muncește în felul acesta, pentru că asemenea lucruri am auzit mereu. S-a arătat și de tov. Borilă și de tov. Petrescu, că sunt asemenea metode. Eu socot că e o mare slăbiciune a celui care lucrează cu asemenea metode și nu lasă pe alții să-și spună părerea. Eu am citit „Convorbiri cu tovarășul Stalin” de Iacovlev, unde tov. Stalin îi spune: „Nu cumva să cauți să ghicești ce părere am eu. Tu spune-ți părerea ta”. La noi se creează fenomenul acesta: Ce o zice șeful? Când mergeam la Finanțe și venea Modoran, tov. Luca îl asculta cu mare atenție, cu mare grijă, dar cu mine sau cu alți tovarăși care se plâng de felul cum erau rezeziți, se purta altfel. Mă gândesc cum se poate că, pe ceilalți îi asculta cu atenție. Poate spuneam noi și prostii, dar și el trebuia să se poarte altfel. Cred că această problemă trebuie să fie analizată, pentru că aici e una din cauzele profunde a lipsurilor în toată munca. În domeniul acesta tov. Luca trebuie să facă o cotitură.

De asemenea, vreau să vorbesc despre păstrarea secretelor de partid și de stat. O serie de documente se trimit pe teren fără nici o regulă. Nu există stabilite reguli, nu se urmărește problema, și dușmanul folosește acest lucru. Aici a fost o chestiune de deconspirare, care ne-a păgubit mult, din vina celor care au pregătit reforma, care a păgubit clasa muncitoare. Lucrurile luate din magazine sunt furate de la muncitori în fond. La mine au venit doi delegați din Ardeal în problema unui spital. Și mi-au spus: se ia totul din magazine, au golit magazinele. Chestiunea aceasta trebuie socotită ca un furt, pentru că prin deconspirarea aceasta au ajuns în mâinile chiaburilor atâtea măruri.

Cred că tovarășii de la Interne, care se ocupă cu problema aceasta, și noi putem da ajutor în ceea ce privește păstrarea documentelor secrete, care e o problemă nepusă la punct la noi în ministere.

Tov. Teohari Georgescu: Are mare importanță cui dai să păstreze documentele.

Tov. Sălăjan: Primul lucru este curățirea acestor elemente. Dar și neglijența oamenilor e folosită.

Tov. W. Suder: Eu sunt de acord cu cele arătate aici de tovarăși, mai ales de tov. Sălăjan și Ceaușescu.

Tov. Vasilichi a ridicat problema cam prea aspru și eu aș vrea să atrag atențiune să nu cădem în greșeala cealaltă, să începem cu stănoaga pe țărani.

Tov. C. Pârvulescu: Sunt de acord cu acei tovarăși, care au observat că documentul e de mare importanță pentru partidul nostru. A fost depusă o muncă serioasă pentru pregătirea acestei reforme care va întări regimul nostru din punct de vedere economic și din punct de vedere al apărării.

Eu vreau să-mi fac un reproș, că nu ne ocupăm cu problemele economice. A face politică fără să cunoști profund toate problemele economice, e un lucru greșit, și e greșit să lăsăm numai anumitor tovarăși monopolul de a se ocupa de problemele economice, fără ca noi să participăm la rezolvarea acestor probleme. Cred că tovarășii vor fi de acord, să ne luăm angajamentul ca să lichidăm aceasta și problemele economice să fie discutate la noi cu toată seriozitatea, să fie claritate în problemele economice.

Tov. Luca a făcut o serie de greșeli. N-am să repet care sunt. Am trecut la construirea socialismului, când bandiții de imperiaști se pregătesc nebunește de război. Se pune foarte tare problema curățirii aparatului de stat. Noi știm cum l-am preluat, în ce condițiuni, și cum a influențat acest aparat corupt asupra elementelor pe care noi le-am

băgat în aparatul de stat. Pe lângă măsurile care se propun, mai este măsura temeinică serioasă a curățirii aparatului de stat de elementele care nu sunt ale noastre, nu noi le-am creat, noi le-am preluat și ele nu lucrează în folosul nostru. În legătură cu specialiștii nu sunt pentru folosirea lor, dar nu să ne folosească ei pe noi. Ei trebuie puși, nu să conducă; de condus trebuie să conducă clasa muncitoare, partidul și nu specialiștii. Și noi singuri trebuie să devenim în domeniul muncii noastre specialiști.

Eu cred că cea mai mare lipsă a tov. Luca ca vechi membru de partid este că a subapreciat organizația de partid, nu s-a bazat pe organizația de partid unde lucrează. A dat exemplu prost și pentru cadrele mai tinere și a avut încrederea aceasta nemărginită în aparatul pe care noi l-am preluat. Modoran, Vijoli, nu noi i-am creat, ci burghezia, capitaliștii. De ce să avem încredere în ei și nu în clasa muncitoare? Aceasta este cea mai mare vină a lui.

Când vorbeam de realizarea planului nostru m-am gândit că am fost trimis în problema colectărilor, am lucrat cu suflet și totuși n-am putut îndeplini sarcina. Am căutat să analizez lipsurile. Nu m-a înarmat partidul suficient în cei vreo 34 de ani de când și eu sunt membru de partid? Dacă lucrăm fără cap, mergem să colectăm primăvara în loc să pomim din toamnă cu planul de însămânțări, nici nu se poate altfel. Am constatat că 6.000 de ha. n-au fost arate și sfaturile populare au vândut grâul statului, de pe o parte, din terenurile însămânțate de ele la preț de speculă. Așa cum la oraș ne ocupăm de planul întreprinderilor, așa la țară trebuie să ne ocupăm de planul de cultură al sfatului. Aceasta e treaba sfatului, a comuniștilor de acolo, și a aparatului. Noi am trecut temeinic la construirea socialismului la țară cu cine? Cu acești președinți de Sfat Popular, care singuri nu dau exemplu, care singuri sunt în coadă. Trebuie schimbați, puși acolo muncitori, președinții sfatului trebuie să fie muncitori, oameni conștienți, comuniști. Aceștia să fie pârghia noastră, care ține în mână, mobilizează, sprijiniți de organizațiile de partid.

Eu sunt de acord cu acei tovarăși care spun că partidul nostru se bucură de autoritate, pentru că marea majoritate au dat peste 80% fără mari eforturi. Dar greutatea am avut-o cu mica minoritate, fie din aparatul de stat sau a celor din partid, care sunt sub influența chiaburilor. Cu aceștia avem de luptat. Până n-om întări aceste organe ale dictaturii proletarietului, putem să ne facem autocritica, dar n-o să meargă treaba. Am băgat elemente ca deputați, care nu ne fac cinste. Și trebuie ascuțită vigilența revoluționară în toate domeniile.

Tov. V. Vaida: Materialul prezentat de tov. Miron are o mare importanță deosebită și felul cum a fost primită reforma bănească, am avut ocazia să-l văd în rândurile țărănimii muncitoare.

Aici s-a făcut o critică aspră, așa cum trebuia, Ministerului de Finanțe și Băncii. În această problemă trebuie să spun că suntem vinovați cu toții, și eu personal am vina principală. Și pentru mine ziua de azi a fost o zi de mare importanță. M-a făcut să-mi analizez munca mea de când sunt la minister. Trebuie să spun că nu sunt străin de o serie de probleme de aici. Lupta pentru a obține sămânță pentru a o da la țărani, am luptat ca să protejăm pe țărani la impozit și în ceea ce privește problema creditelor. Acum când facem o verificare la unii debitori, constatăm niște lucruri interesante. Cine sunt aceștia? În primul rând, credite au primit numai cei care au de la 2 hectare în sus și unde îi găsim? Majoritatea prin București, în diferite posturi sau speculanți. Eu mă socot vinovat în această problemă.

Mă mai simt vinovat în ce privește problema aprovizionării, fiindcă așa cum se spune în document, sectorul care nu și-a îndeplinit sarcinile și, în care sunt greutățile cele

mai mari, este tocmai la produsele alimentare, și aici n-am reușit să ducem planul la îndeplinire, și mă refer, în special, la sectorul socialist, la gospodăriile de stat.

Eu ridic problema următoare: Totuși, din critica făcută aici mie, mi-a rămas neclară o problemă, care mi s-a clarificat puțin azi. Avem multe lipsuri, pe care trebuie să le lichidăm. Credite s-au dat, impozitul a fost încasat, sectorul socialist a avut de suferit. Mă refer la gospodăriile de stat. În ultimile luni, în decembrie, nu e justificată deloc blocarea fondurilor, care n-au fost plătite. Cred că acolo nu întâmplător s-a petrecut aceasta, și o mare parte din muncitori n-au fost plătiți nici pe decembrie, nici pe ianuarie. Noi am lovit în muncitori, pentru că acum le plătim 100-200 lei și ei au datorii de plătit. Aici, într-adevăr, unii din oamenii care au provocat aceasta, au devenit chiar obraznici. Mă refer la Iacob. Deși am trimis unii tovarăși să stea de vorbă, el a răspuns: Nu stau de vorbă, să vină numai ministrul. Această problemă e valabilă chiar și pentru C.S.P. de multe ori suntem tratați de sus: agricultura, porcii voștri, vacile voastre... Dar, pentru acești porci și pentru aceste vaci suntem criticați, și pe drept cuvânt dar, când avem probleme de rezolvat, să nu fim tratați așa de sus.

Față de reforma bănească, care are o importanță așa de mare pentru departamentul de care răspund, care fixează o serie de sarcini, îmi dau angajamentul să-mi revizuiesc munca și să mai revizuiesc și o serie de oameni, pentru că trebuie să spun că am putut vedea că avem o serie de elemente care nu întâmplător nu duc la îndeplinire sarcinile date.

În ceea ce privește salarizarea – am mai ridicat aceasta – nu pun problema măririi, însă există o diferență destul de mare între departamente. Pentru aceeași muncă, pentru aceeași răspundere, sunt salarii diferite. Din cauza aceasta sunt greutăți, mulți oameni mereu nemulțumiți și unii pleacă în altă parte. Așa că ar fi bine să se găsească un sistem de salarizare unică pentru aceeași muncă și aceeași răspundere.

În ceea ce privește răspunderea. Să fim trași la răspundere în primul rând noi. Dar și aici trebuie văzut bine lucrurile. La noi sunt foarte multe furturi, în special, în sectorul socialist, unde se fură zeci de milioane de lei. S-a găsit acum o formulă de sancționare: avertisment. Un director din Direcția Generală a Gospodăriilor de Stat, care a patronat furturi mari, a primit o condamnare – avertisment. Și mai sunt încă nemulțumiți! Acum altul a luat un an sau 4 luni. Așa nu se poate introduce disciplină, așa că, și în această privință, trebuie să avem câteva condamnări.

Tov. Gheorghe Stoica: Față de ceea ce au spus tovarășii, am foarte puțin de spus. Vreau totuși să accentuez asupra a 3 lucruri.

Sunt de acord cu aprecierea dată în ceea ce privește documentul. În ceea ce privește abaterea nemarxistă, fărănească de la linia partidului, în această privință nu sunt de acord cu felul cum a formulat tov. Luca, în sensul că suntem toți vinovați. În spirit autocritic așa avea multe de spus, nu numai prin aceea că am votat hotărârea la Plenara din martie care se referă la scutirea unui milion de gospodării fărănești de impozite ...

Tov. Gheorghiu-Dej: Dar unde se vorbește în Plenara din martie despre scutirea unui milion de gospodării?

Tov. Luca: Aceasta a fost în ședința Biroului Politic.

Tov. Stoica: Fac rectificarea. E vorba de documentul pentru care și în calitate de deputat am votat.

Tov. Gheorghiu-Dej: Acolo spunea să micșorăm nu la chiaburi.

Tov. Stoica: Pe de altă parte, în munca practică m-am ciocnit de această abatere care a fost în sensul bunăoară de favorizare a chiaburilor, care a avut consecințe politice în ce privește influența lor asupra unei părți a țărănimii. Noi ne-am ciocnit de faptul că, în conducerea sfaturilor, au fost elemente care au adâncit această politică. Noi am avut și pe linie de partid acest lucru și n-am luat de ajuns atitudine împotriva lui. Desigur, în acest sens avem vină fiecare la locul lui de muncă. Totuși sunt vini concrete și e clar că, în domeniul care mergea spre țărănime, cum e comerțul, cooperația, finanțele, acolo s-a cristalizat, acolo s-au aciuat oameni cu o politică potrivnică partidului. Acuma pare și mai clar că, la unele din aceste elemente, nu mai e vorba de abateri, dar trebuie văzut dacă nu sunt puse direct în slujba dușmanului. Există în tradiția partidului nostru introdus acest fapt că, conducătorul respectiv răspunde și există o răspundere concretă. Din acest punct de vedere, cred că e îndreptățită cererea tovarășilor care s-au declarat nemulțumiți de lipsa de atitudine critică și autocritică a tovarășului Luca, în sensul că n-a prezentat cum a fost posibil ca, aceste elemente, despre care au existat semnale, că sunt elemente străine și din punct de vedere social, și ca apartenență politică, și cu toate acestea ele au putut să aibă influență și, în același timp, să determine în multe părți politica acestor instituții. Așadar, cred că este îndreptățită această cerere a tovarășilor, care insistă pentru o adevărată critică. Tov. Luca ne-a prezentat situația într-o lumină oarecum roză, că sunt unele greutăți după reformă, însă nu-i nimic deosebit de îngrijorător. Dacă luăm numai circulația banilor, avem toate motivele să fim îngrijorați.

Tov. Luca: La achiziții, Regiunea București este cea mai din urmă din toată țara. Abia alaltăieri s-a îmbunătățit.

Tov. Stoica: Tot datorită partidului. Nu-i nici un motiv să nu vedem situația cum e, pentru că aceste elemente n-au lucrat numai la sabotarea reformei, dar continuă să lucreze și după reformă. Și de aceea trebuie cu atât mai mult luate măsurile care au fost preconizate aici.

Încă un cuvânt. Se vorbește de politica țărănească în sensul abaterii de la linia marxist-leninistă. Însă cred, când vom merge în masă, pentru a explica, că există un pericol să nu fim înțeleși, în sensul că ar exista o tendință antițărănească. De acest lucru trebuie să ne ferim în propaganda noastră. E vorba aici de o abatere de la linia marxistă și de acum înainte partidul nostru va întări linia lui de alianță cu țărănimea muncitoare.

Tov. Emil Popa: În Darea de seamă s-a ridicat cea mai spinoasă problemă, și e firesc ca aici să ne oprim mai mult în discuție. Din discuțiile de azi mulți s-au lămurit. Reforma va duce la ridicarea nivelului de trai. Discuția de azi va înarma partidul și aparatul de stat cu ceea ce avem de făcut ca să dăm sprijin efectiv muncii de acolo.

Vreau să arăt că, într-adevăr, așa cum s-a pregătit reforma bănească, ea se deosebește de cea din 1947. Unele greșeli de organizare au dus la compromiterea ei și la posibilitatea ca elementele chiabure de la sate să ia o parte din bunuri. Sunt oameni care au pregătit această reformă și cărora în mod direct le revine răspunderea. La impozite s-a încasat mai mult decât a fost prevăzut. Și atunci când s-a arătat aceasta responsabililor din minister, au tratat lucrul cu indiferență și am fost surprinși de acest lucru, de ce nu iau poziție.

În direcția controlului financiar din Ministerul de Finanțe, s-a observat că nu se face controlul la secțiile financiare ale sfaturilor populare. E oprit să se facă controlul la Banca R.P.R. și la Banca de Investiții pe motiv că sunt specialiști. A fost o discuție foarte lungă până am răsturnat această teorie iar, în 1952, a fost ca plan să ne băgăm peste Banca R.P.R. și chiar în direcțiile din Ministerul de Finanțe. E bine ca tov. Luca să știe

această părere, că acolo sunt specialiști în materie și, deci, nu se poate face control asupra acestor direcții.

Tov. Luca: Păcat că aud acum.

Tov. Emil Popa: S-a mai observat că, la toate secțiile financiare din țară, există atitudine de corupție, de sperț, și știe despre aceasta și sfatul și partidul și sindicatele (*sic!*), dar nimeni nu s-a băgat să ia măsuri ca să spele fața sfatului regional, care vine în contact cu populația civilă pentru impozite. Am ridicat această problemă la Direcția Cadre din Ministerul de Finanțe, chemată să se ocupe de această problemă, am chemat și Secția Plan-Finanțe a C.C. să se ocupe, dar nimeni n-a luat măsuri concrete. Organizațiile de partid nu ajută, nici sindicatele nu-și îndeplinesc atribuțiile. Trebuie să fie dați membrii de partid care să muncească.

În ce privește Banca, se confirmă că nu se putea intra în Bancă, fiindcă ei se consideră un fel de guvernământ, un fel de cetate. În septembrie, de la Direcția Controlului Financiar am venit cu o propunere la Consiliul de Miniștri în privința disciplinei decontărilor. Banca, din decembrie ne amână, și vrea să întoarcă această problemă, de ce să punem funcționarilor pedepse, că bugetul suportă. Ieri am dat telefon la Bancă să urgentăm. Ei spun să nu scoatem o hotărâre, deși e o problemă foarte importantă, să o cuprindem în regulamentul de organizare și funcționare a Băncii. Dar aceasta nu-i numai o problemă a Băncii, ea reglementează și relațiile cu întreprinderile și cu Banca de Investiții. Ei nu vor să scoatem hotărârea cum a fost făcută. Avem informația că, încă în noiembrie, la Iași, au fost trimiși oameni de la C.E.C. și au făcut propuneri unor muncitori să lanseze zvonuri de stabilizare, că se va mări suma depunătorilor. Tovarășii noștri muncitori au combătut, cum să vie cu asemenea diversiune, noi mergem pe linia noastră dreaptă, nu prin zvonuri, ci prin propagandă. Lucrul acesta l-am reținut dar, încă nu l-am putut controla. E clar că au existat elemente interesante, care au căutat să deconspire. Dar nu numai din partea acestor elemente sunt greutăți. Sunt și din partea tovarășilor noștri de la ministere, care nu respectă disciplina financiară. Avem o serie de chestiuni la Control, unde ne ciocnim de asemenea abateri. De exemplu cu hotărârea de reducere a fondului de salarii și a numărului salariaților. Au fost luați oamenii din birouri și puși în producție, unde iar muncesc în birouri. S-au trecut de la bugetari, în producție. S-au ascuns, n-au fost dați la brațele de muncă. De ce nu respectă legea adusă în interesul clasei muncitoare? Se caută să se umfle și mai departe aparatul bugetar neproductiv.

În ce privește fondul de rulment, aici iar sunt abateri de la disciplină. 10% e reținut de ministerul respectiv și-l dă ca împrumut pe termen lung la întreprinderi. În loc să meargă la bancă, să scoată credite, ca să se poată controla permanent banii în circulație, se determină producție mai mică, dau credite, umplu cu bani întreprinderile și apoi se liniștesc că nu mai trebuie să lucreze așa intens. Aceasta taie posibilitatea acumulării socialiste.

Dacă există tendința de familiarism la țară, există tendința local patriotică la întreprinderi, fără a se mai interesa de interesul general al economiei. Tovarășii noștri se strâng în jurul fondului directorial să-l apere și nu merg pe drumul just.

Fără îndoială, ca să asigurăm reforma bănească trebuie să pornim hotărât pe drumul măririi productivității muncii și producției, fără aceasta nu se poate asigura reforma.

La Ministerul de Finanțe există birocrațism, formalism și foarte mult obiectivism în rapoarte și dări de seamă. Lucrurile sunt astfel arătate, încât acoperă adevărata situație. Și aceasta nu numai la Direcția Control, ci în toate direcțiile. Niciodată nu vin să arate părțile negative în rapoarte și, astfel, îl înșală pe tov. Luca. Eu iau partea negativă, și atunci ei nu mai pot să spună nimic, pentru că nu-i las să se laude.

Salarizarea nu-i just așezată în instituții și nici fondul premial nu-i just, ceea ce duce la scăderea productivității muncii și la un fel de delăsare. Primele se dau prin relații și nu celor merituoși, nu sunt fixate normele de lucru, din cauza aceasta e apatie generală. Direcția Cadrelor niciodată n-o să poată cunoaște cadrele. În tot Ministerul de Finanțe există 132 muncitori, aceștia sunt inspectori, n-au pe cine să controleze, ei merg pe teren și controlează pe cei impuși. Dar funcționarii vechi au rămas tot șefi și ei nu scot niciodată în evidență pe cei care merg pe drumul șperțului la încasarea impozitelor. Există un singur muncitor, șef de secție financiară la Buzău, un muncitor șef de secție raională la Constanța, restul toți sunt simplii muncitori și așa au rămas de 3 ani. Noi trebuie să promovăm pe muncitori în posturi de răspundere.

Sindicatele se amestecă prea mult în treburile administrației și întrecerea socialistă o aruncă asupra administrației.

Tov. A. Bunaciu: Documentul prezentat azi are o mare importanță și arată lipsurile dinaintea și după reforma bănească. Cred că am avut fiecare dintre noi lipsuri serioase în ce privește sesizarea conducerii partidului, chiar și asupra acestei abateri țărănești. Noi am lucrat anul trecut în problema secerișului, treierișului, colectărilor în diferite regiuni și am observat acest lucru. Mie mi-au spus muncitori din Arad: Ne vorbiți de alianță, dar uite ce facem noi și ce fac ei. Își fac case, se îmbracă bine, au de toate și noi n-avem. Aceasta a crescut din august, până în decembrie, când oamenii nu mai puteau să-și cumpere nici minimum de alimente, iar pe cartelă nu se satisfăceau. Noi vedeam cum se închiaburesc o parte din țărani. Nu s-a urmărit că prin scutiri de impozite, degrevări, la țară s-a ridicat o nouă pătură de chiaburi. Eu i-am spus tovarășei Ana, am văzut pe o stradă într-un sat zece case de piatră noi, făcute în ultimul an. Am văzut oameni care au semănat orez, care au câștigat în vară 500.000 lei; oameni trecuți în unele sate ca proletari agricoli, fiindcă n-au pământ, dar au vite, lucrează în dijmă și în podul căroră s-au găsit până la 5000 kg. grâu. Acest lucru nu l-am sesizat, am crezut că e o chestiune pe care conducerea partidului o știe, o vede, sau am sesizat sub formă informativă, n-am ridicat cu ascuțime problema.

În ce privește problema aparatului, cred că e greșit dacă ne-am opri numai asupra Finanțelor. A venit acest eveniment care l-a descoperit, dar trebuie să știm că sunt asemenea elemente și în alte părți.

Cu colectările, în vara aceasta a pornit un ordin cu privire la Anexa Nr. 2 (calamități) care ne-a provocat multe greutatea, că am ajuns de nu mai puteam colecta în regiunea Arad decât 60% din ceea ce a fost planificat dar, totuși, noi am ajuns la 80%. S-au făcut și afaceri – președinți de sfat care au spus: cât dai să te trec la calamități?

În legătură cu sarcinile trecute în proiect se spune că problema centrală e asigurarea colectărilor și achiziționărilor, care asigură succesul reformei bănești. În legătură cu colectările, măsuri se vor lua. Cum problema aceasta nu-i legată de acum – ci și de mai târziu – aș ridica o problemă în legătură cu formarea gospodăriilor colective. Dacă data trecută am avut greșeli, acum parcă ne e frică să mai facem gospodării colective, deși găsim în sate 20-30 care sunt pregătiți să intre, dar atâta îi moșim ...

Tov. Gheorghiu-Dej: Trebuie sucite pe o parte și pe alta. Cu pământul statului vor să facă gospodărie colectivă, mulțumesc?!...

Tov. Bunaciu: Vorbesc de comune unde sunt oameni cu 2-3-5 ha. Nu în acest document, dar poate într-un alt material să se dea îndrumări de a se da sarcina de a forma mai repede gospodării colective, căci aceasta va ușura munca și în alte domenii.

Tov. Gh. Florescu: Eu nu vreau să repet ce au spus tovarășii dinaintea mea. Dar și din raport și din discuții reiese că apar diferite firisoare și cu cât te apropii de reforma bănească și reducerile de prețuri, aceste firisoare se îngroșă, se concentrează în diferite localuri. Dacă te uiți cu atenție, vezi niște urechi ale dușmanului de clasă. Nu știu dacă sunt ale lui Vijoli, Iacob sau ale altora, dar cum s-a discutat, se vede că nu sunt întâmplătoare. Desigur C.C. a pus mâna pe aceste urechi, o să le tragă în sus și o să iasă la iveală dușmanul de clasă. Aceasta a fost o încercare de a lovi în reforma bănească și partidul nostru a zădărnicit-o.

Dacă dai un pumn unui slăbănog, îl dai jos, dar, dacă îi dai unui om puternic, îți dă zece înapoi. Așa și noi vom da celor care au încercat să lovească în reforma bănească, în partidul nostru.

Eu am învățat multe din ședința Comitetului Central, ca să putem fi mai vigilenți și, totodată, să căutăm pe baza propunerilor făcute aici, să putem antrena ca, comuniștii de la noi, tineretul, încă de la pionieri începând, să simtă dragoste pentru banul acesta, să-l apere, în producție, în colhoz, în școală.

În privința problemelor economice, propun să se scoată broșurele pe înțelesul oamenilor muncii, care să trateze probleme economice și acestea ne vor folosi și nouă, la tineret.

Sarcini noi avem multe. Eu așa avea 2-3 propuneri, legate puțin de reformă. Există – mai ales în apropierea Bucureștiului – sute de lacuri care sunt năpădite de stuf. Cred că aceste lacuri trebuie identificate, ele ridică economia țării.

Mai e problema caselor părăsite. Vorbim de întrebuințarea resurselor locale, dar pe fiecare drum găsești zeci de case, foste case ale picherilor, de exemplu de la care dispăre geamuri, tablă și altele. Sunt și conace. Acestea sunt bunuri ale statului. Cred că și aici ar trebui ori să folosim noi tabla și toate aceste materiale, sau să folosim aceste case. E o problemă care face parte din economia țării.

Tov. Niculi: Renunță la cuvânt.

Tov. Roșianu M: Sunt de acord cu aprecierile făcute. După ce a vorbit tov. Luca mi s-a înlăturat o nedumerire în privința unuia din aceste fenomene. Am avut o discuție cu unii tovarăși, care vedeau în faptul că se absorb sume mari de către stat de pe piață, că aceasta înseamnă că va fi o stabilizare. Eu am spus: Tocmai aceasta înseamnă că nu va fi, pentru că nu e în interesul reușitei unei asemenea operații, ca să se sustragă de pe piață cantități mari de numerar. Tov. Luca a vorbit de împrejurări obiective, de care, dacă nu s-ar fi ținut seama, puteam ajunge la o situație care putea să pericliteze reușita reformei. Totuși, aceasta nu înseamnă că n-au fost elemente, și din discuție a reieșit, care au favorizat aceste împrejurări obiective și care le-au folosit.

După ce a vorbit tov. Liuba, eu mi-am explicat o atitudine a lui Iacob în legătură cu Comitetul pentru Așezămintele Culturale, tot neprincipială și nepartinică. El a ținut seama mai puțin de principiile, de interesele partidului și ale statului, decât de intervenția și dorința soției sale, care conduce un sector la comitet.

În ce privește favorizarea creșterii elementelor capitaliste la sate, eu am fost într-o comună în legătură cu colectările și am descoperit un boernaș neexpropiat. După ce s-au

luat măsuri, am stat de vorbă cu țăranii și i-am întrebat cum de au tolerat ei asemenea lucru. Ei mi-au spus: Ne mirăm de unde le vine acestora totuși putere și acum. Trebuie cercetată această problemă și luat măsuri împotriva acestor elemente care constituie mijlocul de a da încă putere elementelor capitaliste la sate.

Documentul stabilește sarcini pentru organizația de partid în ce privește munca politică, care să ajute la îndeplinirea sarcinilor puse pentru consolidarea reformei. Poate ar fi fost necesar să se stabilească sarcini și instituțiilor culturale educative de stat în această privință, pentru că și noi avem lipsuri și vini în ce privește neîndeplinirea anumitor condițiuni legate de probleme economice și, dacă, îndrumați de partid, am legat munca cultural-educativă de masă de problemele economice. Acum îmi dau seama cum trebuie legată în mod concret această muncă cultural-educativă de masă, de problemele economice, de sarcinile stabilite de documentul de azi.

Noi va trebui să facem și vom face aceasta, de a pune la temelia întregii noastre munci tocmai problema aceasta de bază, a consolidării reformei bănești, care, în fond, e legată de toate problemele economice, și de colectări, și de achiziții, de procesul socializării agriculturii. Am învățat din această ședință că trebuie de acum încolo să muncim din ce în ce mai bine.

Tov. I. Vințe: Eu consider că ședința de azi constituie pentru partidul nostru, pentru munca partidului nostru, un proces de întărire generală a muncii de partid. Ședința de azi ne-a înarmat pe noi toți ca să vedem mai clar ce importanță uriașă are reforma bănească, ce sarcini mari, uriașe, pune în fața noastră această reformă. Tot ședința noastră de azi dă răspuns la o serie de probleme care ne-au preocupat pe mulți dintre noi, care au preocupat membrii de partid, au preocupat oamenii muncii, în legătură cu o serie de defecțiuni care au ieșit la iveală.

Vreau să scot în evidență în urma ședinței de azi, că această ședință a dat dovadă de tăria partidului nostru, de unitatea partidului nostru și, în primul rând, de unitatea conducerii partidului nostru. Consider că numai un astfel de partid poate să-și permită să discute cu tot curajul lipsurile, defecțiunile și devierile care se petrec în rândurile sale.

Socot de datoria mea să mulțumesc Secretariatului, Biroului Politic, că a dat un astfel de document în fața Plenarei C.C. Consider că trebuie cu toții să mulțumim conducerii partidului, tovarășului Gheorghiu-Dej, pentru acest aport uriaș dat partidului nostru.

Cred că discuțiile duse azi, că tăria criticii, sunt o consecință a creșterii partidului nostru, sunt urmarea marelui acțiuni care s-a desfășurat în partidul nostru – alegerile organelor conducătoare – care a întărit unitatea partidului, democrația internă de partid, spiritul critic și autocritic, așa încât cred că acest fapt legat de documentul prezentat în fața noastră trebuie în mod deosebit subliniat.

Afară de aceasta cred că toate devierile neprincipiale, străine, care s-au manifestat în aparatul de stat, care au fost puse în această ședință, pe toți ne înarmează ca să procedăm altfel pe viitor față de conducerea noastră.

Nu cumva să cădem în greșeala că, după război, să devenim eroi. Eu cred că, în criticile aduse tovarășului Luca, noi toți și eu personal am învățat, ne-am întărit și cred că și tov. Luca a primit un ajutor substanțial, serios, partinic, din partea C.C. și mă declar de acord cu tovarășii care au arătat că tov. Luca trebuie totuși să ia o poziție mai autocritică, pentru că mă gândeam cum au fost conferințele în cadrul organizațiilor de partid, unde am simțit autocritici serioase, din care conducătorii locali au ieșit mult întăriți, și-au

îmbunătățit munca lor și aceasta se referă și la noi toți. În primul rând, dacă ne criticăm conducătorii, noi o facem dintr-un sentiment de dragoste față de ei și față de partid.

Cred că acum trebuie să folosim această ședință a C.C. pentru a porni la o treabă foarte serioasă, la înarmarea serioasă a partidului nostru. Partidul nostru a dat dovada cu ocazia schimbului de bani și acest lucru a fost subliniat foarte bine în document, de putere de mobilizare, de organizare, de acțiune. Acum datoria noastră este să merităm mai departe această apreciere a conducerii partidului nostru și să ridicăm calitatea muncii de partid la nivelul subliniat în document. Noi avem în cadrul organizațiilor de partid o serie de defecțiuni de așa natură, încât, dacă aplicăm în mod just linia trasată de partid, vor putea fi multe înlăturate.

Disciplina de partid e strâns legată de disciplina de stat și de respectarea obligațiilor față de stat, economice și de altă natură. Apoi e problema să învățăm organele de partid, până la organizațiile de bază, să se ocupe de probleme gospodărești, de care foarte puține se ocupă și nu consideră că sunt pentru ele o preocupare centrală.

În al treilea rând, problema înțelegerii rolului de conducător politic al organizațiilor de partid și nu de substituie a aparatului de stat, ca nu cumva să mergem mai departe pe linia de a lua în fața unei acțiuni, întregul aparat de partid și a-l transforma în colector, încasator de impozite. Rolul nostru trebuie să fie să întărim politicește aceste organe și să exercităm conducerea politică și controlul politic, ca să-și facă treaba și să îndeplinească sarcinile.

Și ultima chestiune, pentru partidul nostru acest prilej trebuie să constituie o armă puternică contra metodei acesteia de a lucra în campanii, în salturi, pe felii. Noi, care avem diferite munci, în diferite sectoare ale aparatului C.C., dacă însușim bine această linie dată de conducerea partidului, de document, care aduce un aport important la hotărârea asupra reformei, dacă ridicăm la nivelul la care s-a ridicat munca noastră în zilele de schimb și mobilizăm astfel partidul nostru, defecțiunile care au fost semnalate sunt ferm convins că partidul nostru le va învinge și noi vom face ca leul într-adevăr să constituie un sprijin puternic la baza construirii economiei socialiste în țara noastră.

Cuvântare la Plenara C.C. – P.M.R.
din 29 februarie 1952

Tov. Miron Constantinescu: Mai mulți tovarăși au făcut observația în legătură cu Darea de seamă, că n-a tratat destul de ascuțit anumite probleme. Sunt de acord cu această observație. Cred că, în urma discuțiilor de azi, e bine să se analizeze unele aspecte principale și principiale ale problemei, mai adânc.

Cred că lucrul esențial din Darea de seamă, și lucrul esențial din dezbaterile ședinței noastre, e problema acestei devieri de la linia partidului, a abaterii țărănești. Asupra ei foarte mulți tovarăși au vorbit și au căutat să o ilustreze cu o serie de fapte. Cred că, dacă vom privi într-o serie de sectoare ale vieții economice, financiare, vom constata că această abatere s-a manifestat puternic atât în domeniul financiar, fiscal, cât și în cel al politicii de contractări, în care mereu țărănimea, și mai ales păturile ei înstărite, au fost favorizate, cât și în politica de colectări și achiziții, în privința stabilirii numărului chiaburilor, deci, într-o serie de domenii, dar care toate se leagă de o problemă, și această problemă e problema alianței cu țărănimea muncitoare. Aici e miezul problemei. Cum înțelege leninismul alianța dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare? Tov. Stalin,

referindu-se la această problemă, spunea că leninismul e incontestabil pentru alianța trainică cu masele principale ale țărănimii, pentru alianța cu mijlocașii, dar nu pentru orice alianță, ci pentru o astfel de alianță cu mijlocașii, care asigură rolul conducător al clasei muncitoare, care întărește dictatura proletariatului și desființarea claselor.

În ce constă devierea țărănească? Constă tocmai în abaterea de la acest principiu, de la această lege a leninismului, constă în aceea că s-a mers pe linia de a conduce, de a crea o alianță trainică cu țărănimea muncitoare, în care proletariatului să-i fie asigurat rolul conducător, ci pe linia unor concesiuni succesive față de „țărănime”, și nu față de țărănimea săracă, cum s-a spus, ci aceste concesiuni de fapt au favorizat păturile înstărite ale țărănimii au favorizat chiaburimea.

În legătură cu abaterea aceasta, tov. Stalin spunea:

„Uneori se afirmă că noi n-avem decât o singură rezervă, cu care putem asigura alianța, și anume concesiunile față de țărănime. Pornind de aici se creează o teorie a unor neîncetate concesiuni, considerând că prin ele, clasa muncitoare poate să se întărească. Aceste teorii nu pot decât să strice totul”.

În aceasta constă și devierea care s-a manifestat la noi.

Dacă analizăm în sectorul impozite, ce a fost? Scutirea unui milion de gospodării țărănești, între care s-au strecurat și mijlocași și chiaburi. Apoi, micșorarea artificială a numărului gospodăriilor chiaburești. Aceasta e tot o concesie, dar nu întărirea alianței cu țărănimea muncitoare, ci o concesie față de păturile exploatoare ale chiaburimii.

Politica de contractări: an de an, cu prilejul încheierii contractelor, se prevedeau prețuri mai mari, avantaje în natură și o serie de alte avantaje nu numai pentru țărănimea săracă sau mijlocașă, ci de care beneficiau în largă măsură chiaburii. Aceasta a fost politica țărănească, politica nemarxistă, care s-a manifestat în partidul nostru și în activitatea de stat, economică, financiară, concesiuni față de țărănime, și nu în crearea unei alianțe trainice, care să aibă ca urmare întărirea rolului conducător al clasei muncitoare, întărirea dictaturii proletariatului în țara noastră.

S-a spus că abaterea consta în aceea că am considerat țărănimea prea lovită de secetă, că trebuie „ajutată”, în loc s-o stimulăm în muncă. Aceasta nu-i o definiție nici marxistă, nici științifică, ea nu poate fi luată în considerare. Abaterea de dreapta, țărănească, care a fost în partidul nostru, constă în ceea ce sublinia tov. Stalin, ceea ce caracterizează el în lucrările sale despre primejdia de dreapta în Partidul Bolșevic. Dacă vom analiza mai adânc situația din țara noastră, vom vedea că același fenomen se manifestă la noi. Documentul spune aceasta într-o formă scurtă, nu tratează pe larg, pentru că n-avea obiectul de a trata probleme teoretice. Dar, întrucât miezul problemei e aici, trebuie limpezită problema și din punct de vedere principal. S-a spus că abaterea aceasta s-a produs din cauză că masa țăranilor muncitori a intrat în partid. N-am să mă refer la compoziția partidului nostru și la faptul că e o proporție mare de țărani în partidul nostru. Dar nu în faptul că avem țărani muncitori în partid constă cauza abaterii nemarxiste, țărănești, ci în presiunea elementelor capitaliste din afara partidului și care poate își au infiltrate unelte în partid, dușmani ai partidului. Deci, nu masa țăranilor muncitori membri de partid e vinovată de această abatere. Masa țărănimii muncitoare intrată în partid, cu care trebuie să lucrăm pentru a întări unitatea partidului și pe care trebuie să-i ajutăm să crească, să-și creeze gospodării agricole colective, întovărășiri agricole, să întărească sectorul socialist în agricultură, masa aceasta e o masă în cea mai mare parte sănătoasă. Sunt tovarășii noștri cu care trebuie să întărim munca.

Devierea provine din aceea că s-a exercitat asupra partidului nostru o presiune a elementelor capitaliste din afară și a uneltelor acestor elemente capitaliste dinăuntrul partidului. În legătură cu problema alianței, trebuie să subliniez încă un lucru, că în condițiile de azi, alianța se pune într-un mod diferit decât înainte de preluarea puterii. Înainte, ea consta în hegemonia proletariatului în luptă, care era un germene și o treaptă de trecere spre dictatura proletariatului. Azi, principiul suprem e tocmai alianța dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare. De aceea consider că nu-i just punctul de vedere exprimat de unii tovarăși, printre care și de tov. Vasilichi, care prin anumite formulări primite a putut să exprime ideea că noi acum trebuie să trecem în extrema cealaltă, să luăm toată țărănimea în bloc, că trebuie să luăm poziție față de toată țărănimea, să renunțăm la teza leninistă a diferențierii țărânimii, a alianței cu țărănimea muncitoare și să provocăm o ruptură în această alianță, o izolare a clasei muncitoare, ceea ce ar însemna o deviere tot atât de mare ca și abaterea de dreapta nemarxistă care s-a manifestat în partidul nostru.

S-a vorbit de purtătorii acestei abateri. Nu vreau să repet, dar cred că e necesar să accentuăm un lucru, că această abatere nemarxistă, țărănească, în partidul nostru, a primit o formulare teoretică principală. Și am să mă refer la câteva documente concrete.

În Revista Finanțelor din august 1950, e un articol al tovarășului Luca „Să îmbunătățim schimbul de mărfuri între oraș și sat”, în care se spune, tratând problema alianței, sub aspectul legăturii de schimb între oraș și sat:

„Ele (cooperativele satești – n.r.) aduc din ce în ce mai multe mărfuri industriale la sate, dar achiziționează prea puține mărfuri agricole, fiindcă, pe lângă slăbiciunile lor, mai sunt împiedicate și de metodele de „colaborare” folosite în relațiile cu organele comerțului de stat și ale Ministerului Industriei Alimentare.

Cu cât cooperativele de consum se dezvoltă, prezența la sate a organelor comerciale de stat și de achiziționare centrală ca „Aprozar”, „Aprolacta”, „Comcar” și altele, nu numai că devin inutile, dar ele se transformă în intermediar între cooperatie și consumator și frânează schimbul de bunuri”.

E o teză care exprimă ideea că statul nostru, care e un stat al dictaturii proletariatului, are organe, ca de pildă Comerțul de Stat, Ministerul Industriei Alimentare, care împiedică dezvoltarea relațiilor cu țărănimea, că acestea au devenit un baraj în dezvoltarea legăturii de schimb cu satul. Este aceasta o teză justă? Nu. E o teză care în fond opune țărănimea muncitoare, organizația de masă economică a țărânimii – cooperatia, o opune statului. Și cărui stat? Statului nostru de democrație populară, stat care este o formă a dictaturii proletariatului. Este justă această teză? Este marxistă? Nu e justă, nu e marxistă, nu e leninistă. E o teză greșită, care nu poate fi susținută. Articolul tov. Luca pune sarcini:

„Deci, prima și imediata sarcină în vederea intensificării schimbului între oraș și sat este de a da mai multe mărfuri industriale la sate, pentru a asigura aprovizionarea orașelor cu produse agrare la prețuri din ce în ce mai ieftine”.

Chiar ca aspect grafic, aceste fraze sunt subliniate cu caractere mari. Este aceasta o teză care a rămas numai pe hârtie? Nu. În broșura citită azi dimineața, se arată că s-au dat an de an mai multe mărfuri industriale la sate, de 50 de miliarde, apoi de 70 de miliarde. Ce a primit în schimb orașul, muncitorii, de la orașe? Au primit produse agricole? Noi știm că, în realitate, muncitorii au primit pe cartelă foarte puțin ulei, carne și alte produse. Lucrul acesta dovedește că, în practică, această teorie nu e justă. Practica

însăși a dovedit-o. Nu pe calea de a da din ce în ce mai multe mărfuri la sate, poți obține de acolo mai multe mărfuri. Este și acesta un mijloc, dar pe lângă acesta, trebuie să funcționeze o serie de pârgii foarte importante, care să ajute ca țărănimea să vină cu mărfuri spre oraș, și acestea sunt în primul rând impozitele, taxele, colectările, achizițiile.

Același conținut al articolului din 1950 este dezvoltat în broșura din 1951, despre „Dezvoltarea cooperăției de consum și sarcinile ei viitoare”, la pag. 6:

„Datorită mai multor cauze, provenite din lipsuri și greșeli ale organelor cooperatiste însăși, nu întreaga țărănime muncitoare a înțeles faptul că, cooperația este o organizație a sa proprie, creată pentru a servi interesele ei”.

Este justă această teză despre cooperație? Este ea marxistă? Tovarășul Stalin ne învață că, cooperația este organizația de masă a țărănimii, este o legătură economică cu țărănimea, o legătură pe linia atragerii țărănimii pe albia construirii socialismului. Deci, această definiție care e dată aici în broșură că, cooperația este organizația sa proprie, pentru a servi interesele ei, nu e justă. Ea nu e creată pentru a servi numai interesele țărănimii, ci pentru a servi interesele construirii socialismului, interesele țărănimii muncitoare și atragerea ei la construirea socialismului. Pe linia aceasta a mers cooperația? Nu putem spune aceasta. Desigur sunt și acolo elemente care au muncit pentru întărirea regimului de democrație populară. Ar fi greșit să aruncăm asupra întregului colectiv al cooperației o acuzație nejustă, însă ca linie – și tocmai la aceasta mă refer – ca direcție de dezvoltare pe care a imprimat-o acolo tov. Luca și pe care a trimis-o tov. Voitec, nu e justă, și aceeași linie o transmite și astăzi Hulduban și alții. Articolul n-are direcție justă, pornește de la ideea că, cooperația este o organizație care trebuie să deservească țărănimea și nu clasa muncitoare, dictatura proletariatului. Într-un pasagiul care definește poziția țărănimii față de cooperație, spune:

„Țărănimea trebuie să găsească în cooperative mărfuri industriale cât mai multe și cât mai ieftine pentru satisfacerea nevoilor sale, mărfuri pe care să le poată cumpăra fără să fie obligată a aduce alte produse în schimb. Numai astfel va putea înțelege clar avantajele schimbului dintre oraș și sat prin cooperație și va aduce din proprie inițiativă și cu încredere marfa sa la cooperativă pentru valorificare”.

În primul rând, ce este aceea „țărănime”? Suntem noi în condițiunile Uniunii Sovietice azi, care are o țărănime unitară, colhoziană (*sic!*)? Nu! Înăuntrul țărănimii este o contradicție antagonistă, între chiaburi – exploatare capitaliști și țărănimea muncitoare. Când vorbim de „țărănime” și de avantajarea ei, aceasta nu înseamnă avantajarea numai a țărănimii muncitoare, aceasta înseamnă și a chiaburimii și practic, linia aceasta chiar acolo a dus. De aceea a trebuit să facem reforma bănească, pentru că și pe alte căi s-a dus aceeași politică.

Ce înseamnă că țărănimea din proprie inițiativă va veni la cooperație și va contribui la dezvoltarea schimbului între oraș și sat? Noi știm că țărănimea singură, nu se orientează spre construirea socialismului, ea trebuie îndrumată, trebuie ajutată, deci în această privință trebuie folosite și pârgiile economice.

Teza care stă la bază este exprimată aici:

„Nu s-a ținut cont că, prin luarea măsurilor administrative și prin încercarea de a pune stavilă circulației libere a mărfurilor de la un raion la altul, de la o regiune la alta, nu se desființează necesitatea economică a acestui schimb că, în lipsa cooperației și a comerțului de stat, acest schimb se face cu sau fără voia noastră”.

Se poate interpreta că e vorba de un schimb internațional, dar formula aceasta de circulație liberă a dat prilej elementelor din cooperatie să interpreteze altfel decât intenția avută.

La pagina 23 spune:

„De asemenea, prețurile plafon pentru achizițiile plusului de produse ale milioaneilor de gospodării țărănești individuale, trebuie fixate în mod just, ținând cont de realitățile pieții, pentru a nu avea surprize neplăcute, în aprovizionarea orașelor și centrelor muncitorești cu diferite produse agraro-alimentare”.

Despre ce piață e vorba? La noi există piața organizată socialistă, și cea neorganizată, unde domină relațiile de producție și schimb capitaliste. Formulând în felul acesta, se înțelege că trebuie ca relațiile statului cu țărănimea muncitoare să fie adaptate la condițiunile pieții, adică să dăm prețurile pieții, să ținem seama cum crește prețul pe piața neorganizată capitalistă și să alergăm și noi după prețul pieții neorganizate. Dacă prețul urcă cu avionul, noi să alergăm cu helicopterul, să ajungem prețurile. Nu este însă în linia marxistă, în linia partidului, această formulare.

Se spune:

„Sistemul contractărilor în condiții care să stimuleze producția și să ajute la întărirea bunei-stări a țărânimii muncitoare, face parte din acele relații dintre oraș și sat, care întăresc alianța dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare în lupta împotriva elementelor capitaliste, pentru construirea socialismului”.

Partea finală vorbește de construirea socialismului, dar ideea de bază este ca sistemul contractărilor să se facă în condițiuni care să stimuleze producția și să ajute la întărirea bunei stări a țărânimii muncitoare. Noi suntem pentru această întărire, dar pe drumul socialismului. Prin politica contractărilor cum este formulată și cum s-a practicat, nu s-a ajuns la rezultatul întăririi alianței, nu s-a ajuns la un schimb sănătos între stat și oraș, ci ne-a adus în situația în care a trebuit să facem reforma bănească.

Am o serie de sublinieri în această broșură, însă ceea ce este esențial, este că devierea țărănească a primit o formulare teoretică scrisă în țara noastră, și aceasta prin articolul „Schimbul de mărfuri între oraș și sat”, care este un atac general împotriva comerțului socialist de stat, și apoi, în această broșură-program al abaterii de dreapta, care tratează și problema prețurilor, contractărilor și a rolului cooperatiei și schimbului, și alianța. În toate aceste probleme, dă formulări greșite, nemarxiste, de dreapta.

De ce tov. Luca a îndrăznit să afirme aici că se caută un vinovat? Nu se caută nici un fel de vinovat. Fără îndoială că, de această deviere, suntem cu toții vinovați, în sensul că n-am descoperit-o mai devreme ca ea să nu ducă economia națională pe drumul pe care a dus-o, că am lăsat ca o serie de lucruri să nu se facă just, să se facă greșit, deși le-am cunoscut. Dar purtătorul acestei teorii în partidul nostru, acela care a formulat-o principial și în scris, este tov. Luca și, fără îndoială, că trebuie să spun în fața C.C., în fața partidului, acest lucru trebuie formulat: am ascultat cu atenție ce a spus tov. Luca, sunt o serie de inexactități, de confuzii și o încercare de a-și acoperi propria greșeală, atribuind-o tuturor. Aceste inexactități se pot spulbera foarte ușor. Aceste confuzii la fel pot fi foarte ușor arătate, că n-au nimic comun cu concepția marxist-leninist-stalinistă. Dar fondul poziției tov. Luca este acela de a se acoperi, de a nu recunoaște profund și deschis greșeala sa.

Darea de seamă a fost făcută „cu apă de trandafiri”, pentru că așteptam ca tov. Luca să ia o poziție autocritică, așa cum trebuie să ia un secretar al C.C. Tov. Luca, primul trebuie să ia poziție, tocmai pentru că aportul pe care-l aduce partidului nostru, să

poată fi pus în valoare. Dacă acest lucru nu se lichidează, atunci într-adevăr e în pericol nu numai reforma bănească, dar se pot crea o serie de alte dificultăți.

Tov. Luca a atribuit greșelile acestea politice stilului. Tov. Luca e un bun stilist! Aceste greșeli nu sunt de stil, sunt de idee, sunt greșeli ideologice, ele reprezintă o deviere ideologică de la linia partidului și de la teoria marxist-leninist-stalinistă.

Tov. Luca a spus așa: Am fost târât de aparat. Dar broșura aceasta, tot aparatul a scris-o? Eu cred că nu. Aparatul acesta, așa cum a fost descris, este compus dintr-o serie de elemente bune în Ministerul de Finanțe și în Bancă, și dintr-o serie de ticăloși, dușmani, oameni care sunt împotriva partidului, împotriva regimului, care subminează partidul și regimul nostru. Însă nu numai despre această problemă e vorba. Problemă e însăși poziția tov. Luca. Această poziție trebuie clarificată și tov. Luca, primul trebuie să o clarifice. A pune totul pe seama mediului înconjurător, nu e o poziție justă.

Vreau să subliniez că la unii tovarăși s-a manifestat un spirit oarecum de alarmă, de îngrijorare peste măsură față de soarta reformei bănești. Noi avem toate condițiile ca reforma bănească să reușească pe deplin; noi avem toate condițiile ca leul să se întărească, avem toate condițiile ca economia noastră să meargă pe drumul socialismului, ca finanțele noastre să meargă înainte pe drumul socialismului. Noi nu suntem în situația din 1947, când o parte din puterea politică era încă în mâna burgheziei; nu suntem în situația din 1947, când industria era în mâna capitaliștilor. Astăzi industria este socialistă, o mare parte din comerț e socialist, avem monopolul comerțului exterior. Avem deci condițiuni politice și economice, pentru ca să asigurăm victoria deplină a leului, a reformei bănești și a socialismului în țara noastră.

Partidul nostru a dat dovadă, în trecut și acum, că e în stare să învingă toate greutățile, să treacă peste orice piedici și să meargă înainte pe drumul lui Stalin, al făuririi socialismului și comunismului. În împrejurări mult mai grele am reușit să învingem greutăți, cu atât mai mult vom reuși să învingem azi greutățile economice, financiare și devierea politică care sunt la noi. Pentru aceasta trebuie însă să fie o poziție clară în această problemă, ca fiecare tov. să fie lămurit și precis orientat, trebuie ca tot partidul să fie strâns unit în jurul Comitetului Central, în jurul conducerii partidului nostru în frunte cu tov. Gheorghiu-Dej și toate aceste greutăți vor fi învinse, ele pot și trebuie să fie lichidate.

Ca membru de partid, ca membru al Comitetului Central și al Biroului Politic, resping și consider ca insultătoare pentru partidul nostru afirmația că „se caută un vinovat”. Trebuie spus lucrurilor deschiș, pe nume, fiecare să ia poziție, cei care au greșit să tragă învățături, toți să se alinieze în rând, în muncă, sub conducerea C.C. în frunte cu tov. Gheorghiu-Dej și vom învinge toate aceste greutăți.

Tov. Gheorghiu-Dej: Se propune ridicarea ședinței. Continuăm mâine la ora 9 dimineața.

Tov. Gheorghiu-Dej: Deschidem ședința. Are cuvântul tov. Luca.

Tov. Vasile Luca: Tovarăși,

În discuțiile care au avut loc până acum a participat aproape fiecare tovarăș. Și oricât de neplăcut e pentru mine, tovarășii în unanimitate m-au criticat deschiș, așa cum trebuie făcut, așa cum cer însăși legile partidului nostru, cum cere însăși legea dezvoltării socialismului care se bazează pe critică și autocritică.

E just că o serie de chestiuni eu nu le-am adâncit și nu mi-am făcut autocritică cum trebuie. Suntem în fața C.C.

C.C. e un organ care are tot dreptul de a cere socoteală de la fiecare, fie el secretar de partid sau membru al Biroului Politic sau al oricărui alt organ și, pentru prima dată, se întâmplă aceasta la noi și e bine că s-a întâmplat, și pe viitor e de dorit ca să se întâmple de mai multe ori ca la ședințele C.C. să nu facem așa de parcă ar exista undeva cineva „tabu” de care nu ne putem atinge. Cu cât mai adânc tai rana și lovești unde trebuie, cu atât mai repede se va însănătoși corpul. De aceea socot necesar să vorbesc azi asupra unor probleme peste care ieri am trecut ușuratec și am făcut aceasta dinadins, n-am vrut să intrăm într-o discuție asupra persoanelor care m-au înconjurat și a căror față abia acum o văd, adică nu chiar în clipa aceasta, dar, de când discutăm această problemă, nu pot să fiu liniștit nici zi, nici noapte, pentru că pierderea mea de vigilență a mers până acolo încât m-am dus aproape până la izolarea de ceilalți tovarăși. M-am încăpățânat în apărarea unor elemente care nu meritau nici încredere, nici apărare. Aici s-au arătat o serie de fapte de către tovarăși, care încă odată dau dovada că, de multe ori, aceste elemente m-au dus de nas, că am lăsat necontrolate aceste elemente și în felul acesta au reușit să ne păgubească unde au putut, unde vigilența mea a scăpat. Ei veneau cu o serie de proiecte dovedind cu cifre, bazate pe documente privind Uniunea Sovietică pe care le adunau, și nu demult începusem deja – dar reforma ne-a împiedicat – începusem serios să punem sub controlul Băncii de Stat, unde am avut deja o serie de măsuri care arătau cum și în ce fel oamenii aceștia, sub firma practicii sovietice au provocat și provocau blocarea fondurilor în întreprinderi, și desigur acei tovi care se ocupă cu cercetările trebuie să aibă acest material și să controleze exactitatea acestor acuzaări. Pentru că noi de multe ori am criticat Banca, am cerut să schimbe cadrele de acolo, cu toate acestea Vijoli se apăra cu organizația de partid, cu faptul că ar exista o comisie care cercetează și n-a găsit nimic și oamenii lui sunt buni. Ajunsesem la concluzia că Vijoli trebuie schimbat, încă înainte de reformă, și am propus să meargă la altă muncă, pentru că nu e în stare să curețe aparatul Băncii, pentru că acolo sunt elemente legate de el, crescute împreună, educate împreună și nu va putea să facă această treabă. Sigur, lipsa mea e că n-am stăruit în această privință și am târăganat și apoi a fost prea târziu. Verificarea Băncii, cum am spus, începuse tocmai atunci când anumite fapte deveniseră elocvente, de exemplu cu circulara, și tov. Gheorghiu-Dej singur mi-a atras atenția. Și iată și aici subliniez că a trebuit ca alții să-mi atragă atenția asupra faptului că acolo lucrurile nu mergeau bine și că elemente străine nu numai că stau acolo și muncesc așa cum muncesc, dar trec la acțiuni dușmănoase și ne induc în eroare. Și cum am văzut mai târziu, elementele de la Bancă au ajuns până la deconspirarea reformei prin anumite manifestări directe sau indirecte.

Mai gravă e situația cu Iacob. El este încă, mi se pare, neexclus din partid, a primit un carnet formal. El e membru din anul 1931, a lucrat în ilegalitate și la noi și în Ungaria, cunoșteam acest lucru. Iacob a venit la Finanțe, prin Livrări. Fapt e că eu am avut prea multă încredere în el. Fapt e că problema impozitelor, încasării impozitelor, problemele financiare ale întreprinderilor erau în sectorul lui și, desigur, Iacob necontrolat putea să facă o serie de crime chiar împotriva intereselor clasei muncitoare. Nu vreau să mă apăr că nu-i simplu de a controla când oamenii pricep bine să se ascundă în dosul cifrelor; dar cifrele trebuie descifrate, ele nu sunt moarte, ele vorbesc și cine e conducător la Finanțe, trebuie să citească aceste cifre în mod just. N-am reușit întotdeauna să descifrez aceste cifre în mod just. Fără îndoială că nu pot arunca toată vina nici asupra lui Iacob, nici asupra lui Modoran, nici asupra lui Vijoli. Eu eram ministru de Finanțe și lipsurile, greșelile Ministerului de Finanțe, indiferent cine le-a făcut, apasă în

primul rând asupra mea. Și desigur nu-i ușor de suportat această apăsare, această lipsă de vigilență față de elementele care m-au putut induce în eroare într-o serie de probleme.

E adevărat că n-am avut o purtare cum trebuie față de tovarăși. Asupra acestui lucru de multe ori mi s-a atras atenția, că nu mă pot stăpâni, foarte repede mă aprind. Dar nu m-am gândit niciodată că până acolo a ajuns această atitudine, încât se tem tovarășii de mine, le e frică să vină la mine, ca să nu-i reped. În general, strig când vorbesc, am o vehemență în vorbă, dar de aici până acolo ca tovarășii să n-aibă curajul să-mi spună în față ceva de frică, la asta nu m-am gândit. Eu m-am străduit și în ultimul timp cred că am reușit mult să mă las de aceasta, deși sistemul meu nervos e destul de zdruncinat. Nu vreau să mă apăr cu aceasta, va trebui mai mult disciplinat acest sistem nervos, pentru că nu mă pot ierta că am ajuns acolo ca tovarășilor să le fie teamă să vină la mine să-mi spună problemele. E foarte grav acest lucru și așa cum odată eram foarte fumător și am hotărât că nu mai fumez și n-am mai pus o țigară în gură de 6 ani, aș vrea să fac și cu această problemă de disciplinare a nervilor, pentru a nu repeta pe viitor asemenea atitudine. Desigur e mare greșeala aceasta, pentru că de multe ori, chiar dacă ai dreptate, dacă ai avea răbdare și ai fi arătat omului că n-are dreptate el, omul ar fi plecat convins de aceasta și lucrul s-ar fi liniștit. Cum a fost cazul cu anulările de credite: cei de la Agricultură s-au prezentat cerând să dăm credite ridicate de la bancă pentru că au calamități. Tov. Vaida n-a fost prezent. S-a vorbit de 3 miliarde calamități la gospodăriile de stat. Asta mi-a provocat, pur și simplu, un șoc nervos. Era o pretenție absurdă. Ar însemna că 1/3 din recolta Gostat s-a prăpădit. Am avut multe asemenea cazuri care mi-au provocat revolta. Critica aspră care am făcut-o n-am reușit de multe ori s-o fac în mod tovarășesc, să ajute pe tovarăși, ci am făcut-o în așa fel, încât el în loc să înțeleagă ce vorbesc, s-a gândit la strigătele mele, la enervarea mea și nu la problemele despre care am vorbit. Văd că, într-adevăr, trebuie să fac aici o cotitură serioasă.

Adică sunt două probleme extrem de importante: am dovedit lipsă de vigilență în fața elementelor străine de noi și urmează să fie judecată care e situația lor. Am avut prea mare încredere în aceste elemente care au putut astfel să lovească în interesele statului și ale clasei muncitoare. În al doilea rând, atitudinea față de tovarăși.

Altă problemă care s-a pus aici, în legătură cu devierea țărănească: s-a spus că am luat Cooperația în brațe. E adevărat, dar eu am luat Cooperația în brațe, fiindcă ea a fost tratată de o serie de tovi ca ceva străin de corpul nostru, nu s-au uitat la organizație, ci la cine conduce această Cooperație, că nu sunt acolo elementele cele mai bune și dădeau în Cooperație cum voiau. Poate am exagerat în apărarea Cooperației și această problemă a Cooperației va fi pusă în fața Biroului Politic, va fi discutată și vor fi lămurite o serie de sarcini ale Cooperației. Totuși, nu pot primi ceea ce unii tovi încearcă să scoată din broșura care am scris-o, că aș fi ideologul acestei abateri care s-a făcut, că eu am teoretizat-o.

Dacă punem problema numai așa, luând câte un pasagiu, eu întreb dacă despre sindicat se poate spune că este o organizație de masă a muncitorilor, a tuturor salariaților, ce apără interesele lor? Eu cred că se poate spune și cu aceasta nu se face nici o abatere.

Tov. Miron Constantinescu: Sindicatele nu sunt numai organizație de masă a muncitorilor, sunt o școală a comunismului, nu sunt organizație economică.

Tov. Luca: Eu n-am vorbit despre organizație economică și am spus numai atât că e organizația muncitorilor. Dacă aș spune așa. Nu-i completă caracteristica sindicatelor. Nu-i completă caracteristica cooperației, dacă aș spune numai atât că, cooperația e organizația de masă a țărănimii muncitoare ce apără interesele ei. Dar tot în broșura aceasta eu citez chiar

Rezoluția în care se spune: „Importanța principală a cooperăției în condițiile actuale stă în faptul că, ea îmbină interesele particulare ale milioanelor de țărani săraci și mijlocași cu interesele generale ale clasei muncitoare, creând premisele ca țărănimea muncitoare să facă mai lesne pașii pe drumul socialismului”.

Tov. Răutu: Citește pasagiul unde se arată că, „Cooperația de consum este o organizație menită să satisfacă propriile sale interese”.

Tov. Miron Constantinescu: Rezoluția C.C. e justă, nu cita Rezoluția.

Tov. Luca: Eu nu v-am întrerupt, v-am ascultat liniștit, deși nu e obiceiul meu, dar m-am stăpânit, ca să nu vă întrerup!

Tot în broșură scriu: „Abia după ce clasa muncitoare a devenit singura forță conducătoare în țara noastră, regimul de democrație populară a creat toate condițiile necesare pentru dezvoltarea cooperăției. Aceste condiții au permis curățirea cooperăției, în primul rând, de elementele chiaburești, de vechea conducere coruptă, afaceristă ...”

Sigur, dacă se înțelege că n-am mai rămas nici un chiabur, e greșit, dar eu n-am înțeles așa. Însă, în general, cooperația a fost curățată și ar fi fost de neiertat și pentru mine și pentru tot partidul dacă cooperația azi ar fi condusă, în general, de elemente chiaburești. Și mai departe am spus „Conducerea cooperăției trecând – pe calea alegerilor democratice – în mâinile oamenilor muncii de la orașe și sate... Doar noi am făcut alegerile, noi am condus alegerile începând de jos în cooperăție și aceste alegeri au schimbat conținutul cooperăției. Despre aceasta e vorba și nicidecum despre faptul că n-a mai rămas nici un chiabur. Dar chiaburi s-au strecurat și în gospodăriile colective și n-o să spunem pentru asta că gospodăriile colective sunt conduse de chiaburi, ci ele sunt conduse de țărani muncitori.

Tov. Ana Pauker: Acolo unde au fost scoși chiaburii, dar unde au rămas, ei conduc.

Tov. Luca: Tovarășul Stalin spune: „Legătura strânsă de producție dintre oraș și sat este forma fundamentală a alianței dintre ele. Dar această legătură numai pe linia producției este insuficientă. Ea trebuie întregită prin legătura în domeniul schimbului de mărfuri, pentru ca alianța dintre oraș și sat să devină trainică și indisolubilă”. Acest citat l-am dat în broșură. Și mai departe spun: „În condițiile noastre, în perioada actuală, cooperația de consum și secțiile sale de prelucrare și valorificare a produselor gospodăriilor țărănești și cu celelalte secții de producție reprezintă pârghia principală a schimbului dintre oraș și sat îndeplind astfel un rol deosebit de important în întărirea alianței dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare pe baza acesteui schimb economic. În cooperația de consum se organizează la sate milioane de țărani muncitori, care primesc, și pe această cale, educație în spirit de asociere, cooperația constituind astfel, în perioada de trecere de la capitalism la socialism, o puternică armă comună a muncitorimii și a țărânimii muncitoare în lupta împotriva elementelor capitaliste, speculante, pentru întărirea sectorului socialist pe linia schimbului de mărfuri dintre oraș și sat”.

Deci, acestea sunt liniile principale puse în broșură. Dacă e vorba de schimb să nu fim noi așa pretențioși că am dat 10 milioane marfă, să ne dea 10 milioane produse agricole, pentru că așa schimb nu va fi niciodată.

Tov. Petrescu: Dar raportul e mult favorabil țărânimii.

Tov. Luca: Este, și eu singur spun aceasta. Dar nu trebuie uitat că țărănimea dă impozit, dă la colectare, care este tot un fel de impozit, care tot intră în oraș. De aceea nu se poate ca prin cooperăție și numai prin cooperăție să vină atâtea mărfuri câte am dat de la oraș.

E just, pentru aceasta tot timpul am bătut cooperația, am luptat împotriva neîndeplinirii planului. „Cu toate aceste succese pe care le-a obținut, cooperația de

consum mai are o serie de lipsuri serioase, pe care trebuie să le înlăture, pentru a putea îndeplini cu succes sarcinile sale, atât pe tărâmul schimbului de mărfuri dintre oraș și sat, cât și pe linia organizării și educării țărănimii muncitoare. Dacă analizăm mai adânc relațiile dintre cooperăția de consum și țărănimea muncitoare, atât din punct de vedere politic, cât și economic, putem constata că acestea nu sunt pe deplin satisfăcătoare, deși cooperativele de consum la sate sunt organizate prin însăși participarea milioanele de țărani muncitori ca membri ai acestora. Datorită mai multor cauze, provenite din lipsuri și greșeli ale organelor cooperatiste însăși, nu întreaga țărănime muncitoare a înțeles faptul că, cooperăția este o organizație a sa proprie, creată pentru a servi interesele ei. Țărănimea muncitoare nu cunoaște suficient ajutorul politic și material acordat cooperăției de către statul nostru de democrație populară, și de către clasa muncitoare, fapt pentru care nu poate aprecia la justa sa valoare acest ajutor”.

Aceste expresii provin din faptul că țărănimea privește cooperăția – mai ales de când i-a dat sarcini de colectare – ca o organizație nu a sa, ci care vine ca organ colector și astfel se izolează de țărănime. Desigur aici nu dezvoltă în întregime ce e cooperăția, când spun că apără interesele ei. Dar se poate spune că, cooperăția nu apără interesele țărănimii? Nu are oare pe lângă celelalte sarcini și aceasta? Desigur pot fi și interpretări, am făcut și abateri de la linia partidului pe care eu nu le reneg, am participat la aceste abateri și nu numai că am participat, dar merg mai departe – într-adevăr, unele expresii de aici pot fi interpretate altfel, sunt confuze și pot trage concluzii că, într-adevăr, eu prin această broșură am contribuit la întârzierea acestei abateri.

Țărănimea trebuie să știe ce e cooperăția, trebuie s-o privească ca o organizație a sa, să-și valorifice produsele sale prin cooperăție, și acest lucru în broșura e larg dezbătut, atât în ceea ce privește producția de larg consum, cât și valorificarea produselor țărănești prin cooperăție.

Tov. Apostol: Dar țărani și-au însușit ce era mai convenabil în broșură.

Tov. Miron: Mai ales chiaburimea.

Tov. Luca: Eu am spus că sunt expresii care pot fi interpretate altfel dacă le iei separat de ceea ce dezbate broșura și deci trebuia să fiu mai atent. Linia broșurii nu-i de a sprijini chiaburimea, ci este de a lărgi aprovizionarea, de a duce la oraș marfa.

În privința schimbului inter-raional și aici e pus în sensul ca acest schimb, care este între raion și regiune, e făcut azi de chiaburime și de speculanți, pentru că tot ce achiziționează cooperăția azi e luat de fondul centralizat, ea n-are nici un fond comercial, când, în realitate, cooperăția are rolul de a influența această piață din punct de vedere economic.

Tov. Ana: Dar n-are fondul comercial care se trimite de industrie?

Tov. Luca: E vorba de influențarea pieții de produse alimentare. La cele industriale, noi singuri presăm piața așa cum trebuie.

Cu teoria aceasta nu pot fi de acord, care spune că, în general, trebuie să micșorăm trimiterea de mărfuri la sate. A fost criticat faptul că se trimit prea multe mărfuri. Din moment ce avem nevoie de achiziții și de retragerea banului care se găsește în circulație la țară, trebuie să trimitem marfă, și nu așa cum am trimis noi, după capul celor de la Centrocoop, de sus, fără a ține cont de necesitățile locale. Se face planul de sus, se repartizează, se trimit mărfuri care stau în cooperăție și care nu trebuie nimănui, mărfuri pe care, în general, nu le poartă țărani. Cu acestea, desigur nu se poate face schimb, și au stat ani de zile nedesfăcute. Dacă e vorba de circulația mărfurilor, noi singuri am venit cu legea care reglementează comerțul țărănesc, adică după ce au dat cota la stat, țărani

au dreptul de a circula cu marfa lor și orice piedici administrative puse în calea circulației mărfurilor n-au dus decât la îngustarea pieții, la creșterea prețurilor. Se vorbește despre acest lucru când e vorba de circulația mărfurilor și se spune că trebuie ridicate aceste piedici din calea circulației mărfurilor că, la noi, au existat cam în jurul a 1000 decizii ministeriale și hotărâri care puneau piedici circulației mărfurilor; fiecare minister scotea decizii și legi că țărani nu mai știau cum să vină la piață, când să vină, cum pot să desfacă la piață aceste mărfuri. De aceea a fost necesară reglementarea pieții în acest sens. S-a reglementat prin lege, și anume printr-una, tocmai în legătură cu stabilizarea.

Tov. Miron: Numai că legea e justă, nu concordă cu broșura.

Tov. Luca: Era vorba dacă cooperația să vândă sau nu fără ca să aducă ceva în schimb. Unii tovarăși au exprimat și în critica lor că eu nu cer de la țărănime nimic în schimb și în broșură scrie că, clasa muncitoare are dreptul de a cere țărânimii de a aduce o serie de mărfuri.

Tov. Miron: Numai că muncitorii au rămas numai cu dreptul...

Tov. Luca: Nu din vina mea. Aici sunt multe pricini și cu altă ocazie se va putea discuta și această problemă și se va discuta și în problema în legătură cu cooperația de ce clasa muncitoare a rămas numai cu dreptul. Aceasta nu depindea numai de cooperație ca, clasa muncitoare să nu rămână numai cu dreptul. Natural cooperația e încă departe de a-și îndeplini sarcinile sale. Mărfurile din fondul unic sunt vândute numai celor care își valorifică produsele prin cooperație. Dar nu-i just procedeul de a refuza să se vândă orice marfă țăranilor care nu aduc produse în schimb. Aici e un punct la care trebuie să ne oprim. Tov. Vasilichi a spus că nici o marfă să nu se vândă decât dacă țăranii aduc altă marfă agrară în schimb. Eu întreb: Banul nostru e un bon de schimb sau banul nostru trebuie să-și îndeplinească funcțiile sale în privința redistribuirii venitului național? Dacă punem problema așa, ca orice produse să fie schimbate, țăranii să aducă numai alte mărfuri în schimb, atunci în primul rând pe acea parte a țărânimii care n-are nimic o îndepărtăm complet de la cooperație și nu poate cumpăra nimic; în al doilea rând, aceasta subminează autoritatea leului și a fost extrem de serios judecat ce anume menținem în fondul unic, dacă, în general, trebuie menținut fondul unic, care nu se dă decât pentru produse agraro-alimentare. Așa că, să nu ne jucăm cu chestiunea aceasta, că ajungem să facem troc în general, să desființăm moneda. Moneda trebuie să lucreze și să aibă influență.

Deci, Hotărârea partidului și guvernului ne critică în legătură cu pârghia impozitelor și a altor metode prin care absorbim banul de la sate? Tocmai, de aceea, că banul trebuie să fie elementul pentru care țăranii să dea în schimb marfa lor și prețul mărfii să nu se stabilească prin valoarea mărfii țărănești față de marfa industrială, ci politica prețurilor să joace rolul său asupra pieții. Cred că ar fi foarte periculos de a merge pe această linie de a vinde țăranilor numai dacă dau în schimb ceva. Ca țăranul să vină la piață și ca să-și vândă mărfurile sale, principala pârghie e impozitul, sunt coletările și alte mijloace care fac ca țăranul să aibă nevoie de bani și pentru aceasta să se ducă la piață. Trebuie să stimulăm producția și să vină la piață, pentru aceasta trebuie să aduci mărfuri și nu numai oarecari produse de larg consum și să ai insuficiente în magazin, ci trebuie să fie mărfuri din abundență, așa cum scrie și în hotărâre, și în orașe și în sate.

Tov. Ana: Și de unde să le luăm?

Tov. Luca: Vorbesc de mărfuri industriale.

Tov. Miron: Dar ele se fac cu materii prime din agricultură.

Tov. Luca: Și aici trebuie să ne facem critica și autocritica, dacă noi credem că numai cu pârghia impozitelor, a taxelor și alte metode asemănătoare putem satisface

nevoile crescând ale orașelor, fără a ridica agricultura. De altfel, poate că la unii tovarăși a rămas ideea ca să împingem nivelul țărânimii muncitoare în jos și să avem producția prin aceste pârgii. Pârghiile acestea au un rol extraordinar regulator în mare măsură al acestui schimb, dar pe lângă aceasta pârghiile au rol și de stimulator pentru producția agricolă. Țărâניה trebuie să producă mai mult. Noi avem nevoie de o producție mai mare și trebuie să ajutăm agricultura să se ridice.

Tov. Miron: Și pe ce drum, pe drumul socialist sau pe cel capitalist?

Tov. Luca: natural, pe drumul socialist. Aceasta înseamnă că trebuie întărită munca pentru transformarea socialistă a agriculturii ca gospodăriile de stat să fie întărite, să nu mai fie ca niște mănăstiri care consumă ceea ce produc, să predea produsele lor statului, să nu dispară 3 mii tone bumbac, să nu se risipească bumbacul pe pământ. Iată ce facem noi. În loc să ajutăm să ridicăm agricultura, s-o mecanizăm, s-o atragem după dezvoltarea industriei mai rapid, pentru că industria noastră se dezvoltă rapid înainte și numărul populației orașelor crește.

Tovarășii vorbesc aici despre șeptel. Șeptelul nostru e mai mare decât înainte de război, acest lucru e just însă nu trebuie uitat că nivelul de viață nici al clasei muncitoare, nici al țărânimii muncitoare nu mai e cel dinainte de război. Și țărâניה și muncitorii mănâncă mai bine, cer carne mai multă. Nu degeaba am hotărât să facem îngrășarea a unui milion de porci, să ridicăm producția cârnii și nu degeaba punem problema colectării de lapte, și vedem că și cu colectările și cu achizițiile nu putem aproviziona suficient necesitatea orașelor cu produse lactate, iar, în ce privește, dezvoltarea șeptelului de vaci, noi am planificat nu ridicarea numărului de vaci, ci ridicarea productivității vacilor. Că n-am îndeplinit sarcina, că n-am reușit să strângem tot laptele, dar ia să vedem peste jumătate din vaci sunt folosite în același timp și la jug pentru muncă, câte kilograme de lapte poate da. Sigur, la gospodăriile de stat sau la fermele de lapte se poate merge pe linia productivității vacilor, pe linia hrănirii mai științifice, a îngrijirii mai bune, să ridicăm productivitatea. Dar nu se poate pune problema să ridici productivitatea vacilor pe care le înjugi la plug. Și știu cazuri concrete când un țaran sărac cu 2 vaci de plug, bătrâna incapabilă de muncă, tânăra cu 2 copii, au fost impuși a 200 l lapte pe an și acum împrumută bani să cumpere lapte să dea la stat, pentru că e un om conștient și își face datoria.

Tov. Pârvulescu: Poate mai are alte venituri?

Tov. Luca: Țaranul acesta are câteva arii de pământ arabil și o fâneață care dă în 3-4 ani ceva fân în pădure.

Tov. Petrescu: Dar asta nu-i regula. Puține nereguli se fac?

Tov. Ana: Regula e alta, că n-am încărcat pe chiabur!

Tov. Pârvulescu: Acum e vorba că am avut o deviere în chestiunea țărânească.

Tov. Luca: Din această deviere să nu facem alte devieri, cum, de exemplu mata ai încercat greșit să justifiți un astfel de caz, ca să se transforme în regulă.

Eu aminteam că pentru ca agricultura să dea ceea ce este necesar și industriei și agriculturii, trebuie împinsă prin toate căile ridicarea agriculturii. Aceasta e una din pârgii – transformarea socialistă a agriculturii și trebuie dusă o politică clară, pe care noi, și nici eu, n-am dus-o, politica de îngrădire a chiaburimii.

Și acum, când am dat instrucțiunile pentru încasarea impozitului, am subliniat că, „Chiaburimea în mod deosebit influența țărâניה și aduce marfa la piață cu fârâita, pe care o vindea cu prețuri mari. Aceasta a creat condițiile nu pentru îngrădirea chiaburimii, ci pentru

întărirea ei și nu pentru scăderea numărului chiaburilor, ci pentru creșterea lor. La noi s-a întâmplat că, din an în an, zeci de mii de chiaburi mai puțini sunt impuși”.

Fac constatarea aceasta acolo și critic aparatul nostru împreună cu mine. Înseamnă că noi, Finanțele, am confirmat această situație și chiaburii n-au fost trecuți pe listă. Noi am tăcut, considerând că nu-i sarcina noastră, deși era, de a alarma, de a protesta, de a cere sfaturilor populare să fie impus cutare și cutare chiabur, pentru că, chiaburul sabotează colectările, face speculă, se îmbogățește, crește și totuși nu-i trecut pe lista chiaburilor. Aceasta am scris-o la începutul lui februarie 1952, în Instrucțiunile pentru încasarea impozitelor. Am prelucrat aceasta cu inspectorii, șefii de secții din întreaga țară, nu cu Iacob sau Modoran. Cine aduce altă linie înseamnă că e dușman și trebuie aruncat. Eu am prelucrat personal și am arătat că am făcut o politică nemarxistă în problema încasării impozitelor, am vorbit despre legea impozitelor, că vinovați suntem noi, că nu putem arunca asupra altora, pentru că noi am pregătit această lege, am prezentat-o, deci în această privință noi avem vina noastră și eu personal vina mea.

Tov. Miron: În februarie, după Instrucțiune, cum a mers impozitul agricol, bine sau rău?

Tov. Luca: Dacă vrei să iei, dacă de la 28 până la 1 a mers bine, spun că n-a mers bine. Pentru aceasta sunt cauze și obiective și subiective. Care sunt cauzele obiective: Nu se poate încasa nici un ban în zilele până când nu-i dat debitul în mâna țăranilor care trebuie să dea impozitul. În câteva zile, la 3 milioane gospodării trebuia dat debitul, ce are țăranimea de plătit. Aceasta cere câteva zile. Deci, în zilele acestea, chiar dacă aș fi fost Cristos n-aș fi putut încasa impozitul, decât numai dacă cineva, în mod benevol, a venit să dea avans, dar nu 5 milioane. În trimestrul respectiv, desigur, trebuie să ajungem la această sumă, dar nu să socotești în fiecare zi că n-ai încasat 5 milioane. Acestea sunt fapte obiective. Era imposibil ca din prima zi să încasezi 5 milioane lei zilnic.

Tov. Miron: Deci, motive tehnice.

Tov. Luca: Da, inevitabile. Impozitul agricol începe în luna iulie. Și până acum țăranii dădeau avansuri de bună voie, pe baza muncii aparatului. Acum s-a făcut o lege, care obligă să dea impozitul înainte. E obligat să dea un avans până la 50% și pentru aceasta trebuiau date debite. Se poate stabili în ce zi a apărut această lege pe baza căreia am putut depune debitele. Afară de aceasta, termenul de a da bani, a plăti, a fost trimestrial, era fixat 25 februarie – 25/3, dată până la care puteau să plătească. La țară fiecare agent are 1000 gospodării și trebuie să umble din casă în casă, zi de zi, să convingă țăranimea să plătească impozitul.

Tov. Doncea: Convingerea aceasta e mai mult pentru săraci, nu pentru chiaburi.

Tov. Luca: De la țăranii săraci care au de dat 10-20 lei, nu poți strânge 50 milioane. Deci sunt și cauze obiective care nu pot ține graficul dacă îl împărțim egal. Împărțirea graficului egal pe fiecare zi, începând de la 1 până la 31/3 nu se poate face și nu-i just. Totuși nu s-a făcut ceea ce trebuia, până când a pornit aparatul au fost slăbiciuni și fără îndoială elemente dușmănoase nu s-au grăbit, mai ales când am explicat importanța impozitului, când am explicat în fața cadrelor sigur că elementele dușmănoase n-au sărit a doua zi să încaseze impozitele, ci au căutat să se sustragă ici și colo, au făcut conferințe în loc să încaseze impozitul. Nu știu ieri și azi care e situația, dar alaltăieri impozitul a întrecut media zilnică și sunt convins că aparatul, cu toate defecțiunile sale, cu mobilizare de jos, cu ajutorul, îndrumarea și controlul partidului și sfatului popular jos, va îndeplini sarcinile de impozit.

Tov. Miron: Trebuie împins și de sus.

Tov. Liuba: Și bandiții scoși afară.

Tov. Luca: Nu țin nici un moment la acești bandiți. Destul de trist pentru mine că n-am putut scăpa de acești bandiți, că am avut încredere în ei.

Tov. Stoica: Explicații sunt. Poate te gândești că și eu sunt un bandit, de aia n-am putut scăpa de ei? Dar explicația e și alta, afară doar dacă nu mă consideri și pe mine un bandit alături de ei. Explicația e că acolo sunt probleme grele, tehnice. Eu în această privință în linii generale politice, ca îndrumare, am ținut piept și împotriva tuturor atacurilor ca fără nici o justificare să se ceară bani. Era lozincă că bani sunt suficienți la Ministerul de Finanțe, dar Ministerul de Finanțe nu vrea să dea, sabotează, Ministerul de Finanțe a refuzat să dea credite în decembrie, spune tov. Vaida. Sigur că a mers Vijoli formal, Vaida trebuia să se adreseze Consiliului de Miniștri, nu să ceară Ministerul de Finanțe. De multe ori am călcat personal legea, ca să nu opresc munca ministerelor, dar nu se poate să faci legea și în mod nelegal să dai credite tovarășului Vaida, pentru că nu erau rezolvate problemele sale, nu erau puse la punct. Trebuia să se adreseze Consiliului de Miniștri și să primească. Noi trebuia să ținem piept acestui asalt de călcări a disciplinei financiare. Pe 1950 am avut plus 4 miliarde pentru construcții sălbatece, neaprobate de nimeni, făcute din fonduri de rulment, și apoi n-am mirat de ce întreprinderile au fondurile blocate.

Tov. Ana: De unde s-au luat banii aceștia?

Tov. Luca: Au folosit fondul de rulment, umflarea devizelor, călcarea disciplinei. Pot prezenta un regiment de documente. Înainte de reformă i-am trimis nenumărate documente în care arătam că gospodăriile de stat calcă disciplina financiară și ce măsuri s-au luat. Bani nu s-au dat decât pe baza legii.

Tov. Ana: Acum și-a găsit să țină legea, când știa că vine reforma.

Tov. Luca: A venit Vaida la mine, când am venit și eu la mata. Am spus că trebuie pus în fața Consiliului de Miniștri, pentru că nu putem da bani pentru acoperirea unui deficit numai calamități, când de fapt era vorba de faptul că bumbacul a fost risipit pe pământ. Pentru asemenea lucru niciodată, în nici o împrejurare, nu sunt de acord să dăm bani, înseamnă că se risipesc banii poporului. Dacă ar fi cerut bani pentru colectări, achiziții, pentru satisfacerea altor nevoi economice și așa fi refuzat, putea să mă acuze. Dar să mă acuze că n-am dat bani nelegal, nu se poate. Oricine va fi la Finanțe, dacă va călca disciplina financiară, el însuși, în loc s-o păstreze și va da bani la cererea fiecăruia, nelegal, fără a veni la Consiliul de Miniștri, acest ministru de Finanțe va duce țara la răpă, la prăbușirea financiară.

Tov. Miron Constantinescu: D-ta ai dat bani fără aprobarea Consiliului de Miniștri, în repetate rânduri pentru diferite lucruri. Cer să se controleze.

Tov. Luca: Însă toate acestea au fost în probleme economice și mai ales pentru Ministerul Construcției, pentru a nu opri construcțiile. După aceea, întotdeauna a fost pus în fața Consiliului de Miniștri și am primit aprobarea. Eu am dat într-adevăr operativ înainte, dar am venit și am spus la Consiliul de Miniștri și așa fi făcut greșit, dacă nu făceam așa. Eu așa întreba, ce se face dacă o problemă care trebuia rezolvată în câteva zile, a stat jumătate de an la Plan și n-a fost rezolvată. Și într-o serie de probleme, ce să facă întreprinderile, s-o oprească, să nu plătească salariile?

Tov. Ana Pauker: Dar asta a făcut-o în legătură cu reforma bănească, și acest lucru nu vrei să-l vezi nici până acum.

Tov. Luca: Eu nu apăr, unde s-au făcut asemenea crime, dar nu pot apăra indisciplina financiară în nici o condiție. Nu era chestiunea de a da bani acolo, era chestiunea ca pentru banul acesta să avem ceva în schimb. Eu nu-l apăr pe Iacob. De altfel, nici nu dădea Iacob banii. Aceasta era la Bancă. Creditele Ministerului Agriculturii au fost blocate. El trebuia să se adreseze Consiliului de Miniștri, să reglementeze situația și să primească descărcarea pentru aprobare de credite. Aceasta era normal în orice împrejurări.

Tov. Liuba Chișinevski: Cum de s-a întâmplat tocmai în timpul reformei?

Tov. Luca: Așa s-a întâmplat totdeauna, aceasta e regula. Eu am vorbit de regulă și de sarcinile Ministerului de Finanțe.

Tov. Liuba Chișinevski: Muncitorii agricoli n-au primit de 2 luni salariul.

Tov. Ana Pauker: A rezolvat într-o singură frază această chestiune Iacob în preajma reformei.

Tov. Luca: Același lucru l-am propus și mai înainte, să discutăm să mergem la Consiliul de Miniștri. Tov. Vaida, dacă s-ar fi interesat, ar fi putut veni în decembrie, și putea fi rezolvat. Vina este și a lui Vaida, și a lui Vijoli, pentru că cu această chestiune la mine a venit numai în ianuarie, atunci când am discutat noi.

Tov. Liuba Chișinevski: De ce pui pe același plan pe Vaida și pe Vijoli.

Tov. Luca: Nu-i pun pe același plan, dar, dacă Vijoli se formaliza în mod criminal și nu rezolva creditul Agriculturii și ea n-a putut plăti salariile trebuia să vină la mine Vaida, să se bată, să se ducă la Consiliul de Miniștri. Aceasta nu scutește vina lui Vijoli și a noastră în general.

Tov. Vaida: Și-a făcut o ambiție personală.

Tov. Luca: Eu cred că nu e personală. Mata te-ai dus la Iacob, n-ai venit la mine.

Tov. Vaida: Am venit pe urmă.

Tov. Luca: Când ai venit la mine, ți-am spus: Eu nu pot recunoaște 3 miliarde calamități. Problema trebuie dată imediat la Consiliul de Miniștri. Noi am dat avans 2 miliarde lei în legătură cu vitele. Planul la fel a dat. A stat 6 luni nerezolvată această problemă, care putea rezolva imediat fondul de salarii.

Eu nu numai că nu neg, dar afirm că au fost și sunt și la Bancă și la Ministerul de Finanțe, elemente care trebuie curățate, care folosesc legile, folosesc disciplina financiară în sensul negativ, adică de a împiedica în loc de a ajuta.

Faptul că broșura mea, oricât aş apăra părțile sale, a creat o impresie în fața întregului Comitet Central, că are greșeli ...

Tov. Miron Constantinescu: Numai impresia?

Tov. Luca: Respectă cel puțin vârsta, dacă nu calitatea mea. Dacă vrei, treci în locul meu; dacă întreruperile le-ai învățat de la mine, poți să-mi iei locul. De ce permanent mă întrerupi și cu atâta patimă? Și tov. Miron și fiecare la rândul său poate fi criticat și la fiecare poți găsi și lipsuri și greșeli. Și poate chiar dacă se cere se iau și măsuri, nu sunt împotriva acestui lucru, dar te rog să mă lași să spun, ceea ce vreau să spun.

Sunt oameni care n-au citit această broșură, care o cunosc numai din discuții, aud ce am spus eu, ce au spus alți tovarăși, și de aceea am spus „au rămas cu impresia”. Înseamnă că, cu atât mai mult la oameni simpli de jos, putea să creeze confuzii și a creat confuzii. Deși această broșură n-a apărut așa simplu, a fost văzută, totuși eu port răspunderea, eu am scris-o, eu am prezentat-o și din ea se pot înțelege o serie de lucruri altfel decât am înțeles eu. Deci, broșura este în felul acesta greșită.

Dar nu pot spune, oricât ar pretinde cineva, că eu susțin chiaburimea, că susțin o politică care a fost combătută. Dar nu spun că, în abaterea aceasta n-am luat și eu parte. Am luat parte serioasă. Tov. Gheorghiu mi-a spus într-o critică, care mi-a făcut-o, că uneori trec peste lucruri superficial, nu le adâncesc. Am scăpat aici unele lucruri, care au fost interpretate așa, cum eu n-am dorit să se înțeleagă, pentru că în unele locuri arăt în ce formă putem atrage marfa agraro-alimentară la piața orășenească mai ieftin. Aceasta am urmărit. În unele locuri această broșură a dat rezultate contrarii dorinței mele. Greșeala e că eu am stăruit să se dea drumul broșurii, fiindcă era o problemă la ordinea de zi.

Tov. Gheorghiu-Dej: Ești secretar de partid și se interpretează jos ca linia C.C.

Tov. Luca: Așa e. Înțelegând critica justă făcută, voi îndrepta aceste lipsuri și devieri. Am avut grave lipsuri față de tovarăși. Pretindeam ca tovarășii să știe poate chiar mai mult ca mine, de aceea am luat o atitudine nejustă, n-am știut să am răbdare, n-am știut să-mi stăpânesc nervii în munca încărcată pe care am avut-o. Nu vreau să mă apăr când spun că am avut sarcini pe care nu le-am putut duce bine la capăt. Am avut problemele cele mai grele: Finanțele, Comerțul, Alimentația, Cooperația, toate care sunt legate cu schimbul între oraș și sat, am avut gospodăria comunală și o serie de alte sarcini care au fost peste puterile mele. Și aceasta mi-a creat situația că eu am spus de multe ori: la mine la Finanțe merge ușor, așa credeam și mă ocupam în fiecare zi, ba cu Cooperația, ba cu Alimentația, ba cu Comerțul, și am lăsat Finanțele în mâna unor nememici care m-au dus de nas. I-am lăsat să rezolve ei probleme și ei m-au împins încoace și mai ales în timpul reformei au folosit acest lucru, m-au dezinformat într-o serie de probleme.

Eu nu pot nega că pe trimestrul IV, pentru impozite, am mers pe linia de care s-a vorbit, am mers eu personal, pentru ca cu aceasta să forțăm țaranii să aducă marfă la piață. Eu așa am înțeles, să facem peste măsură încasarea impozitului, și s-a făcut aceasta, pentru că am vrut să creăm prin aceasta presiuni, să vină mărfuri pe piață. Cu toate acestea, datorită neîndeplinirii sarcinilor la colectări și achiziții, de la trimestrul III până la trimestrul IV, emisiunea s-a mărit cu 3 miliarde. În ianuarie a fost clar dată linia, instrucțiuni, să se țină Conferința Învățătorilor, să scădem încasarea impozitelor. La impozitul agricol s-au încasat vreo 5 milioane, la restul 1 miliard, și banca a încasat direct de la cetățeni, fără nici o presiune. Aici aparatul trebuia mai reținut, totuși încasările au fost prea mari. Am dat în această privință directive, au fost călcări. Aceasta nu mă scapă de răspundere. Am controlat, am crezut că așa s-a făcut cum am dat directive.

Răspunderea o am eu, în primul rând, pentru că n-am controlat cum s-a aplicat în practică, și mă trezesc în februarie într-o serie de locuri, cum au arătat tovarășii, că au ținut școală, în loc să facă presiuni asupra impozitelor. Acest lucru se va îndrepta acum. Încasarea impozitului s-a îmbunătățit. Vom da mai multă presiune s-o facă. Deci, nu mă scutesc de răspundere.

Datoria C.C. este să judece această autocritică și să judece și răspunderea mea în această privință și, în chestiunea cu broșura, că s-au creat confuzii, a fost înțeleasă invers de cum am înțeles eu, și într-o serie de locuri nici nu se putea înțelege altfel. E scăparea mea de vigilență față de aceste elemente și atitudinea mea față de tovarăși. În munca care o voi avea pe viitor, voi căuta să mă îndrept.

Aceasta este ceea ce pot să spun și lucrul acesta m-a frământat. Am trecut zilele acestea printr-o frământare serioasă, așa cum niciodată în viața mea n-am avut. Aceasta este bine, și pentru cauză și pentru mine, care cred că am dovedit că sunt un fiu credincios al clasei muncitoare, în cei 34 de ani de când sunt în partid, și voi fi până la moarte.

Tov. Ana Pauker: Darea de seamă a Biroului Politic prezentată C.C. a fost găsită de toți tovarășii membri ai C.C. care au luat cuvântul, și probabil, și de acei care n-au luat cuvântul, ca un raport just, care dovedește din partea Biroului Politic nu numai o justă apreciere, nu numai justețea însăși a reformei bănești, a felului în care conducerea partidului a stabilit și a condus această reformă bănească, ci dovedește un lucru extrem de important pentru noi toți: Faptul că Biroul Politic pe care noi C.C. ni l-am stabilit, a fost el acela care a venit în fața noastră, a C.C., să pună toate problemele, toate chestiunile, toată munca noastră, cu partea ei pozitivă și bună, cu toate lipsurile și greșelile care au fost în această muncă, așa cum și până acum conducerea partidului nostru a fost aceea care a venit de fiecare dată când greșeli au fost în partidul nostru, când abateri și lipsuri au fost în partidul nostru, a venit să le pună. Darea de seamă pe care noi azi o discutăm, unde discutăm în mod critic, bolșevic, greșelile care au fost făcute și responsabili de greșeli, reped, are meritul acesta deosebit că Biroul Politic, în frunte cu tov. Gheorghiu-Dej – și, în primul rând, tov. Gheorghiu-Dej – a sesizat, a văzut și nu numai că a văzut greșelile care au fost făcute, ci a venit cu critica acestor greșeli și cu măsuri care trebuie luate pentru îndreptarea lor, a venit cu sarcini, care trebuie puse în fața partidului nostru. Lucrul acesta este cu atât mai important de subliniat, cu cât sarcini mari stau și mai departe în fața partidului nostru. Să ne fie clar, ce fel de conducere are partidul nostru, cum știe ea să conducă partidul, văzând atunci când sunt greșeli, când sunt lipsuri, văzând lipsurile, și cu mână tare știind să ia măsuri, pentru a întări partidul și a îndrepta lipsurile.

Noi, în mod deosebit, am discutat azi și ieri, cum este firesc pentru un partid comunist, greșelile grave care au fost făcute. Am discutat greșeala în politica noastră față de țărănime și a fost făcută aici tot de către Biroul Politic – și primul a fost tot tov. Gheorghiu-Dej, care a dat calificarea și în Biroul Politic și în document – a fost făcută și calificarea acestei greșeli, ca o politică țărănească, ca o politică nemarxist-leninist-stalinistă. Noi aici ne-am ocupat în mod deosebit de a vedea anumite părți ale acestei politici și de a vedea nu de dragul studiului, ci pentru a nu se mai repeta aceste greșeli, pentru a le îndrepta, de a vedea pricina lor, de a vedea fiecare dintre noi unde e greșeala noastră în această politică nejustă, pentru ca fiecare dintre noi să îndreptăm greșeala acolo unde este.

Noi ne-am oprit aici în mod deosebit, plecând de la Darea de seamă, asupra greșelilor care au fost făcute pe linia sistemului financiar, și normal era ca noi cu toții, împreună, și poate în primul rând, tov. Luca să vadă, în adânc, de unde izvorăsc aceste greșeli.

Care sunt aceste greșeli, ele sunt fixate, au mai fost completate de unii tovarăși care spuneau că nu sunt destul de larg fixate. Și probabil vom hotărî ca unele lucruri să le mai punem în Darea de seamă. De acolo de unde ne puteam aștepta la cel mai mare ajutor – și măsuri de îndreptare s-au luat – pentru a vedea și rădăcinile mai bine, tocmai de acolo acest ajutor noi nu l-am primit în ședința de ieri, și nici în ședința de azi, unde a luat tov. Luca, cuvântul pentru a doua oară.

Nici tovarășului Luca, nici nimănui dintre noi nu-i este plăcut; nu-i o plăcere să critici un tovarăș, e o datorie și nu ne e plăcut, când acest lucru trebuie să-l facem unui secretar de partid. Dar suntem datori să facem și tu, tovarășe Luca, ești dator s-o faci când e vorba de tine, ca și atunci când e vorba de alții. Tu, critica aceasta a sistemului financiar, a greșelilor dintre care unele se desemnează clar aici ca greșeli criminale care au fost făcute la Finanțe și la Bancă, e adevărat, ai spus că vezi greșeala și o vei îndrepta. Nu o poți îndrepta și nu poate nimeni îndrepta o greșală pe care n-o vede, n-o înțelege și pe care dacă o vede și o înțelege, n-o spune în fața tovarășilor care să-l ajute.

Nu-i ușor să îndrepti o greșeală, mai ales când singur o faci. Dar spune tovarășilor tăi de luptă această greșeală, ei te pot ajuta, atunci când ar fi cazul să recazi în ea. Dar când nu vezi greșeala și nu poți s-o spui nici altora, atunci cu toată bunăvoința n-o poți îndrepta.

Părerea mea este că tovarășul Luca nu vede nici greșeala, despre care acum recent vorbeam, aceea în legătură cu reforma bănească, care nu e numai un simplu act tehnic, care s-a făcut în zilele de 28 ianuarie, ci este o foarte importantă acțiune politică a partidului nostru, a țării noastre. Deci tu, nici aceste greșeli nu le vezi, într-o acțiune importantă politică, greșeli care își au coada, fără îndoială, cu mult înainte, și nu vezi nici greșeala de bază a acestei politici greșite, în ceea ce privește țărănimea. Nu vezi contribuția ta însemnată în această chestiune. Și eu cred că o parte din această incapacitate de a vedea acum, a tovarășului Luca, greșelile, rezidă într-un lucru, care l-a spus el – după părerea mea – altfel decât este. El spunea: „Eu nu știam că am ajuns cu ieșirile mele față de tovarăși acolo, încât tovarășii au început să se teamă de mine”. Aceasta a fost una. Și mai încolo tov. Luca a spus: „Eu aveam ieșiri de acestea față de tovarăși pentru că voiam ca ei să știe mai mult decât știu eu”.

În primul rând, mulți tovarăși nu se mai duceau la tov. Luca, pentru că considerau, că e fără folos să vină la el, atunci când într-o chestiune pe care ei o considerau justă – știau că vor fi reperiți și jigniți. Chiar dacă chestiunea era sau nu era justă, tovarășii nu erau ajutați, erau aruncați cu capul de perete și omul se gândea ce să facă, ca să-și lecuiască cucuiul pe care l-a căpătat pe nedrept. Cred că nu gândul că tovarășii trebuie să știe mai mult decât el, îl făcea pe tov. Luca să repeadă pe tovarăși, ci gândul că nu poate nimeni să știe mai mult decât știu eu, Luca. Aceasta e pricina pentru care nu ascultai pe altul, pentru că ești convins că tot ce spune el, tu știi dinainte, și tot ce spune el e prost. Tov. Luca e vechi membru de partid, noi ne bucurăm că avem în partid membri așa de vechi, ne-am bucura poate și mai mult ca aceștia să fie tineri. Dar nu se poate. Cei tineri nu pot fi vechi. Dar ne bucurăm că sunt în partid tineri, care lucrează așa ca să devină membri vechi de partid, care învață cu toată insistența. Vechimea în partid este un folos pentru partid. Cei vechi au experiența pe care un om care a muncit mulți ani în partid, o poate avea. Dar vechimea nu ne scutește atunci când facem greșeli, ci din contră, pretențiile față de noi sunt mai mari, pentru că suntem bătrâni, pentru că partidul a băgat în noi, un capital important, pentru că am crescut împreună cu partidul. Numai atunci suntem de folos partidului, pentru că suntem mai în vârstă, când apărăm învățătura lui Marx-Engels-Lenin-Stalin. Numai atunci putem fi cinstiți, nu pentru părul nostru alb, ci pentru că ceea ce partidul în greul lui de creștere a băgat în noi, se valorifică, devine plus. Și se valorifică, dacă lucrăm cum se cuvine, ca tovarășii mai tineri care vor învăța de la noi, să ridice partidul tot mai mult. De aceea, tovarăși, faptul că suntem de mult în partid, nu putem să-l folosim pentru a acoperi greșelile. În același timp, faptul că suntem bătrâni nu ne scutește de greșeli și dacă le facem, atunci de la tineri, de la bătrâni, de la UTM-iști și chiar, de la pionieri, dacă e cazul, primim critica, care să ne ajute să îndreptăm repede greșelile. Și trebuie să ne grăbim, cât mai repede să îndreptăm aceste greșeli, tocmai pentru că avem multă experiență de partid.

Ori eu, nici în cuvântarea de ieri a tovarășului Luca, nici în cea de azi n-am văzut această străduință. Și e greu de văzut, dacă nu-i o piedică, nu-i un paravan între gândirea tovarășului Luca și critica care i-am făcut-o noi aici. E greu de văzut, de ce nu înțelege greșelile lui. Le-ar fi înțeles de prima dată, dacă oricare dintre noi, ar fi fost în locul lui.

Nu înțelege tocmai pentru că există paravanul acesta: Eu știu ce spun! Eu știu ce fac! Eu sunt – și nimeni nu contestă aceasta – un fiu credincios al proletariatului. Sunt un soldat credincios al partidului nostru. Ni se spune că am făcut greșeli și atunci eu ce fac. Mă apăr până în pânzele albe împotriva noastră, a tuturor? Împotriva greșelilor care le-ai făcut și care au fost scoase la iveală cu ocazia aceasta, să scoți basma curată și pe Iacob, pe Vijoli, pe Modoran?

Tovarăși, un lucru foarte cuminte, foarte înțelept, pe care l-am învățat, pe care tov. Gheorghiu-Dej a fost acela care l-a răspândit într-o cuvântare a sa larg de tot, ca să-l răspândim mai departe cu toții, este că dușmanul nu-i așa tare, e tare prin greșelile noastre. În dosul greșelilor noastre se ascunde dușmanul. Lucrul acesta s-a întâmplat cu vârf și îndesat la Finanțe și la Bancă. Tov. Luca spune: Eu nu sunt specialist, cei de la Bancă mă încurcau cu cifrele. Tovarăși, oare ca specialist l-am trimis noi pe tov. Luca la Finanțe? Tocmai ca nespecialist l-am trimis pe dânsul acolo, ca specialist înaltă socoteală, ca specialist în politică, în apărarea intereselor clasei muncitoare, și a statului. L-am trimis pe capul specialiștilor, tocmai ca ei să nu ne poată înkurca cu cifrele, pentru că, cu cifrele e ușor să înkurci. Lenin a arătat că poți să arăți că albul e negru și negrul e alb, însă unde nu poți arăta că albul e negru și negrul e alb, acolo e politica leninist-stalinistă, acolo nu poate nici un fel de specialist din lume – fie el Churchill, Truman, Tito sau altul care sunt mari specialiști – nu poate să ne înkurce pe noi, să ne înșele, nu poate să înșele clasa muncitoare, pe care o conducem noi. Ori, prima chestiune care se pune, dacă au reușit specialiștii aceștia să-l înșele pe tov. Luca, se cheamă că ei n-au fost conduși de tov. Luca și cu aceasta tov. Luca a renunțat la sarcina pentru care a fost trimis acolo, de a conduce finanțele țării.

Tov. Luca spunea ieri aici: Eu sunt de 5 ani la Finanțe, am făcut oare numai lucruri rele? Nu, noi știm că tov. Luca a făcut lucruri foarte bune acolo. Dar, tocmai atunci când împreună cu conducerea partidului a condus Finanțele, atunci s-au făcut lucrurile bune.

Tov. Luca spune aici: E adevărat, m-am lăsat înșelat de cifre și m-am lăsat izolat de tovarăși. Acest lucru e adevărat. Atunci când tov. Luca punea chestiunea „Finanțele sunt eu”, atunci Finanțele n-au mai fost el, ci Finanțele erau Iacob, Vijoli, Modoran și poate și alții de acolo, că sunt destui. Tov. Luca de ce încearcă încă să apere Finanțele, ca și cum și acum dânsul ar fi Finanțele, apărând de fapt pe toți Iacobii și ceilalți care sunt acolo?

S-au făcut greșeli – noi le spunem încă greșeli, pentru că suntem obișnuiți să venim cu dovezi concrete ca să le spunem altfel, chiar atunci când suntem foarte aproape de aceste dovezi. Ceea ce s-a făcut la Finanțe în pregătirea reformei bănești, lucrurile acestea sunt fixate în darea de seamă și repet, e un mare merit al conducerii partidului nostru, care le-a fixat, fără frică nici de dușman, și fără frică nici de elementele șovăitoare, care sunt încă în partidul nostru, fără teamă că poate chiar unii din partidul nostru se vor bucura, spunându-și: Iată ce au pățit, iată ce pagube s-au făcut. Aceasta dovedește tăria conducerii noastre, care are încredere deplină în partid, are încredere deplină în clasa muncitoare și în oamenii cinstiți ai muncii din țara noastră, în masele largi muncitoare din țara noastră.

Tov. Luca ne vorbește de impozitele după 28 ianuarie și eu repet, numai o autoapreciere exagerată de sine poate să-l facă pe tov. Luca să spună lucrurile pe care le-a spus azi, aici. Tov. Luca acum ne vorbește și ne dă tot felul de argumente, ca să arate că e normal ca, după 28 ianuarie, să nu se fi încasat așa cum trebuie impozitele, și ne arată că

era normal, ca să se facă ce s-a făcut până la 28 ianuarie, între altele și în chestiunea impozitelor, între altele și în chestiunea neplății salariilor, într-o serie de locuri; numai cu plata salariilor în ziua de 28 ianuarie nu a încercat să dovedească că a fost just.

În ziua de 18-20 februarie, mi se pare că avem 14% din impozite încasate. Astăzi suntem în ziua de 1 martie, și încă n-am strâns suma care trebuia s-o avem din impozite. Nu avem nici 50% din cât trebuia să avem până în ziua de 25 februarie, și cu toate acestea, tov. Luca ar vrea ca noi să ne liniștim, să spunem, lasă că merge bine acum și o să meargă și mai bine încolo. Dar cu atâta nu putem fi liniștiți. Impozitele nu merg încă nici acum cum trebuie. A trebuit să mergem, nu pe linia normală a aparatului de Finanțe, cu strângerea impozitelor, ca să ajungem măcar la cifra de azi. Tov. Gheorghiu a adresat o telegramă către toate organizațiile de partid, și mi se pare, în ziua de 15 organizațiile de partid au început să se ocupe de aceasta. Aici C.C. să ne facem critica: Acolo unde lucrează cum trebuie organizațiile de partid, se strâng impozitele, și acolo unde nu lucrează cum trebuie, nu se strâng, și ca o sarcină importantă, cu care trebuie să plecăm de aici, este de a presa, de a munci, să se strângă impozitele. Lucrează acum același aparat al Finanțelor, care a strâns cu vârf și îndesat, fără nici un ajutor impozitele, în luna decembrie și ianuarie și l-a strâns până la o sumă care era combătută că nu-i posibil de realizat. Deși susțineau că nu-i posibil de strâns mai mult de 9 miliarde, acum au strâns 11 miliarde, și dacă mai întârziem cu reforma se prelungea probabil și la 13 miliarde. Deci, acestea sunt legate. Același aparat financiar lucrează împotriva intereselor statului nostru, în contra intereselor dictaturii proletarietului, și atunci când a strâns prea mult, și acum când nu strânge cum trebuie.

Noi suntem tari prin învățătura marxist-leninist-stalinistă. Dușmanul e slab, prost față de noi, dar nici n-am putea să-i mai spunem dușman dacă el n-ar avea ceva în cap, și el are ceva în cap atunci când e dușmanul unui partid comunist. Desigur, el n-o să vină să ne spună deschis: Uite, eu acum vin să-ți răstorn lucrurile. Ci, el folosește greșelile noastre, îmbracă o haină ca și cum ar fi de-al nostru, ne ajută numai ca greșeala noastră să meargă mult mai departe decât ar fi mers fără el. Și nouă ne e ușurată lovirea dușmanului atunci când îl vedem și îl vedem atunci când luăm măsuri bune și prin aceasta îi îngreunăm treaba. Atunci putem să-i vedem mai bine fața și înarmând întregul partid, întregul partid îl scoate la iveală, împreună cu cei fără de partid, cu cei din jurul partidului. Ori tocmai reforma bănească, mergând pe un drum bun, bine condusă de partidul nostru, a făcut să reiasă mai bine fața lui, într-o împrejurare sau alta, deși ele sunt strâns legate, deși e aceeași acțiune a lui, cu fețe foarte diferite. Înainte, când țăranii veneau să predea laptele dimineața la cooperativă, găseau închis, dar acum țineau cooperativele deschise zi și noapte, ca să poată cumpăra cei care aveau mai mulți bani. Atunci strângeau impozitele zi și noapte, dar acum, când într-adevăr e nevoie să se muncească pe brânci zi și noapte, acum au fost trimiși la școli, dar și acolo nu se obosesc prea mult. Hai să zicem că trebuie pregătiți ca să poată realiza sarcinile economice. Pot fi ținuti 20 de ore acolo, să-i pregătească și să le dea drumul, să meargă să lucreze. Or, tovarășul Vințe, tov. Moghioroș, ne spun, că au fost ținuti, nu 24 de ore, ci de câte 5,6,7 ori câte 24 de ore. E aceeași muncă făcută în diferite etape și deci se prezintă altfel.

Ceea ce a făcut dușmanul în chestiunea reformei bănești, încercările de sabotare ale reformei bănești, încercări care au avut și unele efecte pentru că sume importante de bani n-au fost sterilizate cum trebuie, cantități importante de mărfuri au mers unde nu trebuie, aceste greșeli tov. Luca nu le vede nici azi și nu vede nici cine sunt vinovații. Ce

ne interesează aici, de când e Iacob în partid. Nu vreau să compar pe Iacob cu Rajk Kostov, Tito. Dar ia să ne gândim, de când sunt ăștia în partid. Ne uităm la atitudinea lui.

Când o fi momentul n-o să ne uităm de când e în partid, ci o să ne facem autocritica, că a intrat și a rămas atâta timp în partid.

În chestiunea politicii țărănești, și aici cred că tov. Luca nu vede greșelile care au fost făcute. Cred că și în cuvântarea de azi și-a spus: Hai să iau cuvântul!... Și a făcut cel puțin o serie de confuzii, dacă nu altceva, dar și greșeli. Tovarășul Luca ne-a citit citate din broșură și noi cu toții ne-am bucurat să le mai auzim, pentru că sunt citate bune. Dar cu citate nu se face treabă. Tovarășul Stalin se ridică împotriva acelor care întrebunțează citate, nu pentru a învăța din ele, ci pentru a le întortochea, a acoperi cu ele anumite greșeli. Tov. Luca spunea aici, vorbind de broșura sa, unde spune că, cooperația e curățată de elemente chiaburești, că or mai fi elemente chiaburești, dar că, în linii mari, cooperația a fost curățată de ei. Tot tov. Luca spune că, chiaburi pot intra și în gospodăriile colective, dar nu se cheamă că gospodăriile sunt chiaburești. Aceasta e una din greșelile făcute de noi în politica țărănească și nici nu poate fi altfel, când, pe de o parte, am deschiaburit chiaburi, am mers mai departe decât trebuie, și tot cei care au deschiaburit, au băgat chiaburi în gospodării colective și cooperație. Stângismul și politica de dreapta fac tovarășie bună împotriva a ceea ce trebuie să fie linia partidului. Și tovarășii au arătat, unde au fost chiaburi, treburile au mers prost și acolo unde conducerea partidului a venit cu îndreptarea greșelilor, scoțând chiaburii, acolo într-adevăr lucrurile merg, dar, pentru că greșelile n-au fost îndreptate până la capăt, au mai rămas ici colo chiaburi ascunși sau instrumente ale lor ascunse, pentru că noi am închis ochii și n-am vrut să-i vedem, acolo chiaburii lucrează cum vor. Și dacă masa colhoznicilor îi vede, îi scoate și munca merge bine.

Cooperația are încă o serie întreagă de lipsuri foarte serioase, care izvorăsc tocmai din această vedere greșită a cooperației. Cooperația era infectată de elemente străine de clasa muncitoare. Conducerea partidului a luat măsuri de scoatere a unei părți importante din aceste elemente, însă n-a luat destule măsuri pentru a curăța până la capăt cooperația și, zi de zi, noi simțim acest lucru în munca cooperației. Nevăzând acest lucru la timp, elemente cinstite, țărani săraci care au intrat în cooperație, au fost stricați de elemente necinstite străine, dușmane clasei muncitoare care se află încă în cooperație. A spune, acum un an de zile că, cooperația a fost curățată de elementele chiaburești, a da cooperației un astfel de certificat din partea unui secretar al C.C., se cheamă a închide cooperației ochii, a-i toci vigilența, a demobiliza partidul pentru a vedea elementele dușmane care sunt acolo, a da curaj elementelor dușmane care se mai găsesc acolo, care pot spune unui membru de partid, care îl va scoate de urechi: nu se poate pentru că nu mai avem elemente dușmane în cooperație! Pe când, dacă invers ai fi spus, în cooperație sunt elemente dușmane chiaburești și codițe de ale lor, atunci partidul ar fi fost și ar fi trebuit să tragă la răspundere pe acei care n-ar fi fost cu ochii în patru asupra elementelor, care sunt în fruntea cooperației la centru, la regiuni, la raioane, la comune. Lucrul acesta n-a fost făcut, ci dimpotrivă, această afirmație că e curățită cooperația înseamnă că nici cei care conduc cooperația nu-și aduc un certificat de muncă bună.

Cooperația are un rol politic de seamă în masele largi țărănești – rol pe care cooperația azi nu-l îndeplinește cum se cuvine – un rol de educație, un rol politic. Dacă ea și-ar fi îndeplinit acest rol, ea ar fi putut ajuta în munca aceasta importantă, care rămâne permanentă pentru noi, a luptei de clasă. Pentru că greșelile în munca la țară sunt

greșeli în problema luptei de clasă, chestiune principală este atitudinea față de chiaburi, față de mijlocași, față de țărănimea săracă. Adică, pe de o parte, țărănimea muncitoare se luptă împotriva chiaburimii, pentru ca mijlocașul să poată fi de partea ta împreună cu țărănimea săracă. Pentru aceasta trebuie să știi să-i mobilizezi împotriva dușmanului, împotriva chiaburului, care e mobilizat împotriva ta zi de zi. Deci, cooperăția ar fi trebuit să vie să ne dea un ajutor de primă importanță în chestiunea aceasta a produselor alimentare cu care trebuie să vină la oraș. Se vorbea aici de țăranul care e liber să-și vândă mărfurile pe piață. Sigur că e liber, dar nu spontan de la sine face cum e bine, dar partidul comunist de aia e el la putere, pentru a dirija viața țării în toate domeniile. Dirijăm în industrie toată munca statului nostru și acolo unde sunt momente serioase, care pot să se întoarcă împotriva noastră, acolo renunțăm la dirijare? Țăranul trebuie să fie liber, să meargă la piață, dar, după ce noi am făcut munca grea de a-l convinge, de a-l face să înțeleagă ce este acea alianță cu clasa muncitoare prin cooperăție, ce îi vine lui de la muncitorul de la oraș, care e datoria lui ca aliat, ca parte în alianța aceasta. Și atunci, într-adevăr, țăranul ar veni la oraș după ce a dat la colectare, și nu numai că ar împlini planul de achiziții, dar chiar l-ar întrece, dând mai mult. Și chiar dacă am presupune că chiaburul deține cea mai mare parte a mărfurilor – deși nu e așa, pentru că, în bună parte, le deține și mijlocașul – dar chiar dacă chiaburul ar veni la piață cu alte prețuri, alta ar fi situația atunci când statul are în mână lui marfa cu care să poată influența prețurile. Dacă și unuia și altuia, întregii țărâni îi dai această libertate, aceasta se întoarce împotriva noastră, ajunge la libertatea de a ridica prețurile, de a dezvolta capitalismul. Ori, toată lumea știe, fie într-un fel sau altul ne-am întâlnit cu această situație, lupta merge de mult pentru a da cât mai mult cooperăției și pentru a lua cât mai puțin. De mult auzim strigăte împotriva acestor achiziții, că „biata cooperăție” și „biata țărânie, care trebuie să dea ...” trebuie să vândă ...”. Noi am auzit mereu aceste plângeri și tov. Voitec le cunoaște. Tov. Luca vorbea aici de un fond care trebuie să-l aibă cooperăția. Poate să-l facă și din produse agricole, după ce a fost împlinit în întregime planul de colectări și achiziții. Ori, acest lucru a fost spus de tov. Luca, atunci când n-a fost împlinit nici planul de colectări, nici cel de achiziții. Noi, în loc să spunem „biata Cooperăție”, trebuie să spunem „Cooperăția nu are dreptul, pentru că n-a îndeplinit planul!, să mobilizăm cooperăția: fă achiziții, împlinește planul, împlinește datoria și nu mai umbla cu vorba că n-ai, când nu meriți pentru că nu îndeplinești achizițiile. Noi, pe de o parte spunem: achizițiile nu s-au îndeplinit, iar, pe de altă parte, apăsăm asupra faptului că, cooperăția n-are un fond al său. Aceasta iar nu era just în condițiunile date.

Nu spune nimeni tovarășului Luca că a făcut politică chiaburească și de aceea nu era nevoie s-o spună nici el. Dar putea face o politică care să convină chiaburului? Fără îndoială. Și sunt convins că, chiaburii din cooperăție și din afara ei, și-au răs în pumni când tov. Luca a spus că e curățită cooperăția de elementele chiaburești, și-au răs în pumni când el punea chestiunea să facă comerțul liber, să capete fonduri cu care să-și facă afaceri, atunci când achizițiile nu se făceau și când după chiaburii, care i-am lăsat să-și facă de cap, se luau și mijlocașii care n-au venit nici ei la achiziții cum trebuie. Cooperăția trebuie să obțină mărfuri de la țărani, s-a spus aceasta, însă în practică nu s-a făcut muncă pentru ca într-adevăr să realizeze aceasta.

* Așa este în text.

S-a luat chestiunea cooperăției, pentru că de aceasta a vorbit și tov. Luca. Eu m-am bucurat când tov. Luca a spus: E drept, eu am luat cooperăția în brațe. Și m-am bucurat crezând că o să spună: Rău am făcut, că am făcut așa. Dar, după asta, el zice: Am luat-o pentru că era mică, săracă, pentru că nimeni nu se ocupa de ea și toată lumea arunca cu pietre în ea. E fals acest lucru. Și într-adevăr, tov. Luca a luat cooperăția în brațe și n-a făcut bine, mai bine se pune pe capul ei s-o conducă și mai cu seamă nu spunea ce a spus, așa cum s-a citit aici.

Deci, la impozite și tov. Luca e convins că se putea merge la 12 miliarde. Nu s-a mers. Acum, dacă impozitele nu se strâng, iar să nu ne liniștim, că o să se strângă ...* Sigur că o să se strângă, pentru că, conducerea a mobilizat partidul și treaba se va face! Tov. Luca spune: Ia lăsați voi lucrurile acestea, lăsați impozitele, lăsați faptul că țăranii la colectări n-au dat, lăsați faptul că la achiziții abia acum începe să se mai ridice – și vedeți mai bine de ridicarea agriculturii. Tovarăși, noi n-am fi noi, dacă am spune că am lucrat perfect. Sigur, sunt multe lucruri care trebuiau făcute mai bine, și la agricultură sunt, fără îndoială, lucruri care ar trebui să se facă mai bine, în ceea ce privește mecanizarea agriculturii sunt multe lucruri care trebuie îndreptate. Însă să spunem că nu ne-am ocupat de agricultură nu-i just. Nu ne-a ocupat cum trebuie, dar am făcut mult. Noi avem situația că azi S.M.T.-ul lucrează pe bucățele de pământ individuale, deci am mers oarecum cu mecanizarea înaintea muncii politice care trebuia s-o facem pentru a organiza agricultura pe drumul socialist. Acest lucru trebuie să-l vedem și să tragem concluzii. Darea de seamă cuprinde și sarcini, care vor deveni hotărâre, acolo se pune și chestiunea îndreptării muncii în agricultură, și una dintre sarcinile importante este de a munci ca țărănimea să meargă pe drumul socialist prin întovăăriși, colhozuri și, ca aceste întovăăriși și colhozuri să fie bine organizate, să ținem pas în ceea ce privește mecanizarea, în ce privește mai ales cadrele necesare pentru a merge pe drumul transformării socialiste a agriculturii noastre. Tov. Luca spunea că am planificat productivitatea vacilor. Sigur că nu putem sta pe loc. Șeptelul crește. Ultimul recensământ a arătat că datele indicate de sfaturile populare sunt mai mici, de exemplu avem un număr de oi, iar în recensământul făcut cu ajutorul populației, fie de către membri de partid, fie de elemente chiar mai bune, dar care sunt în afara partidului, și mai cu seamă cu U.T.M.-iști, am găsit într-un singur sat o mie de oi mai mult decât cele date ca existente în sat. Șeptelul crește, dar ceea ce pe noi trebuie să ne preocupe, în primul rând, e productivitatea extrem de scăzută. Dacă noi, cu șeptelul care-l avem am lucra planificat, să dea de exemplu vacile câte 10 sau câte 8 l de lapte pe zi, am avea altă situație decât avem acum. Deci problema aceasta este foarte importantă la noi.

Justă e linia leninist-stalinistă a partidului nostru de alianță cu țărănimea muncitoare. Avem noi condițiuni pentru aceasta? Fără îndoială că da. N-ar fi de o lețcaie membru de partid acela care nu ar vedea că țărănimea muncitoare din țara noastră e legată de proletariat, de partid. Și nici n-ar putea să fie altfel, pentru că și un orb dacă nu vede situația din care a fost scoasă și la care a fost adusă țărănimea grație revoluției de la noi, grație regimului de democrație populară, de dictatură a proletariatului. Deci, țărănimea aceasta e o mare rezervă pentru noi, iar toate condițiunile există ca ea să fie aliatul nostru, tovarășe Vasilichi. Dar și aici, așa de picat de la Dumnezeu nu pică nimic, aici e o chestiune de muncă serioasă, pentru ca acest aliat să ducă într-adevăr cu tine tot

greul care e de dus în construirea socialismului, greul care e de dus pentru apărarea împotriva dușmanilor care se pregătesc să ne atace. Această alianță e trainică, partidul nostru a reușit s-o facă trainică. Și nici țărănimea muncitoare nu ne-ar fi recunoscătoare pentru o muncă care ar duce la slăbirea acestei alianțe. Grija noastră este de permanentă întărire a acestei alianțe și aceasta cere muncă serioasă, nu scrisă pe hârtie, dar muncă concretă, o muncă de zi de zi, o muncă și prin impozite, și prin colectări, și prin cumpărări – că nu luăm nimic pe degeaba de la țărani – prin cumpărări a produselor lor pe care le au în plus, și de ridicare a productivității la țară, și de îndrumare a țărănimii pe drumul socialismului. Altfel nu se poate face. Spunând țărănimii: Cooperația e numai pentru interesele tale – și dacă și lucrezi așa, atunci nu numai vai de muncitorul de la oraș, dar și vai de ea. Tu poți la colectare să treci cu vederea azi pe un țăran sărac, mâine pe un mijlocăș. Însă până la urmă aceasta se întoarce nu numai împotriva muncitorimii, se întoarce și împotriva țărănimii muncitoare. Chiaburul e cel care-i spune. Nu-i nevoie să dai statului celor ce muncesc ce i se cuvine. Azi nu dai la colectare, mâine nu dai altceva, poimăine nu da impozitul. Dar căderea țărănimii muncitoare sub influența chiaburului în chestiunile economice, îl duce și din punct de vedere politic sub influența chiaburului și lăsând să se întâmple aceasta îi faci un rău imens aliatului tău, țăranului mijlocăș, nu mai vorbesc de cel sărac, pe care noi ne sprijinim. Deci, nouă nu trebuie să ne fie frică de aliat. Vai de doi tovarăși, care pleacă la drum și țin fiecare un pumnal în buzunar, sau un gând în cap și nu-i spune celuilalt ce gândește, cum trebuie să facă ca să urce mai bine dealul pe care au pornit, cum trebuie să facă mai bine ca mergând pe drum să ajungă sus pe deal, să știe să ocolească drumul său, să ia în piept, să învingă piedicile care sunt. Noi, nepurtându-se tovarășește, ca bolșevici, față de țărani, această treabă nici lui nu-i face nici un bine și mai cu seamă cauzei comune a proletariatului și a aliatului nostru țărănimii muncitoare. De aceea, nu cu „momeli și șoșeli” să umblăm, să nu-i spunem „cooperația e numai pentru tine, achizițiile te apasă de nu mai poți să respiri, noi suntem niște nepricepuți sau niște răi că nu-ți aducem marfă îndeajuns la țară ...”.

Tov. Petrescu: Dar mărfuri sunt multe la țară!

Tov. Ana: Nu să-i spunem: mărfurile tale circulă liber, pentru că liber circulă cu ele chiaburul, ci să-i spunem cinstit: tu să dai ce trebuie să dai, altfel se rupe ața! Noi ne-am ridicat când am văzut că lucrurile nu merg cum trebuie și am venit cu reforma bănească, dar, dacă mergeam pe drumul acesta, trebuia să ne gândim: Poate se supără țărănimea care are prea mulți bani la ciorap, la bancă, au prea mulți bani mijlocașii – care de fapt sunt chiaburi, dar au rămas cu vechea firmă. Nu ne-am oprit la asta, n-am șovăit, și azi, poate chiar țărani muncitori care mormăiau, văd că e bună treaba. Însă, dacă nu vom îndrepta profund, dacă nu va pătrunde până în mintea ultimului om din țară, până nu va înțelege ce n-am făcut noi bine, unde am greșit și cum trebuie să îndreptăm greșelile, atunci nu vom avea întregul avantaj pe care trebuie neapărat să-l avem, al acestei admirabile acțiuni care a fost făcută, reforma bănească.

De aceea tovarăși, ne-am strâns noi, Comitetul Central și va trebui să strângem până la ultimul membru de partid ca să vedem ce avem de făcut și să stăm ca adevărați cârmaci la conducere, ca să vedem cum undeva se strâmbă vasul, undeva nu-i pe locul unde trebuie, să nu-l lăsăm să ajungă la o stâncă, într-un loc periculos, ci să-l îndreptăm pas cu pas, să-l conducem așa ca să nu mai revină greșelile vechi, iar noi, așa cum spune darea de seamă, mai învățați, mai crescuți, cu experiența nouă, să știm mai bine să

reacționăm, ca un instrument mai perfecționat, la asemenea fenomene, să știm mai bine, mai repede, să le îndreptăm.

Acest lucru îl știe conducerea partidului nostru și a dovedit acest lucru în fața noastră, a Comitetului Central, prin darea de seamă, prin măsurile luate înainte de reformă, în timpul reformei și acum după reformă, pentru a trece pe drumul pe care conducerea partidului l-a fixat, drumul îndreptării vieții noastre de stat, economice, financiare. Foarte just se spune în darea de seamă că acest lucru trebuie să-l știe fiecare membru de partid, pentru ca fiecare membru de partid și, în primul rând, cadrele noastre să poată vedea în sat când Cooperăția nu face munca cum trebuie, când, în satul lui, nu se face cum trebuie munca de colectare, când nu merge cum trebuie munca la impozite, să înțeleagă partea politică de aici, să știe s-o îndrepte. Același lucru e adevărat pentru muncitori, care trebuie să învețe problemele economice ca să poată imediat reacționa când lucrurile nu merg cum trebuie.

În concluzie, sunt convinsă că ședința noastră a C.C. va însemna și ea – așa cum de fiecare dată vedem munca bună ce o facem – va însemna un învățământ cum să lucrăm mai bine, așa cum vedem greșelile și slăbiciunile care le avem să învățăm, să lucrăm mai bine, așa și din această mare acțiune care a fost făcută, a reformei bănești, cu părțile ei clar pozitive, cu greșelile făcute, noi vom învăța să lucrăm mai bine.

În ceea ce îl privește pe tov. Luca, despre care a fost mult vorba aici, convingerea mea este, că el n-a văzut până acum greșelile, care le-a făcut, care au fost făcute sub conducerea sa. Tov. Luca văzând aceste lucruri, va putea să lucreze cum trebuie, însă el trebuie să le vadă, și aceasta e o condițiune neapărat necesară ca să poată lucra cum trebuie, să poată conduce, o condițiune neapărat necesară ca să poată fi conducerea noastră strns unită în jurul secretarului nostru general, tov. Gheorghiu-Dej, să poată lucra cum trebuie. Pentru aceasta este nevoie ca, în primul rând, să vadă greșelile lui. Noi cu toții am învățat și învățăm din știința marxist-leninist-stalinistă, învățăm cum prin critică și autocritică să îndreptăm munca noastră. Cred că vom fi învățat și din greșeala tov. Luca cu toții, nu numai el, de a ști cum să ajutăm prin critică tovarășii, nu cruscându-i, nu dându-i cu capul de pereți, nu închipuindu-ne că noi știm mai bine ca oricine.

Prin muncă colectivă și ajutorul dat prin critica deschisă bolșevică, prin autocritică, ajutând tovarășului Luca mai departe printr-o critică, prin care să înțeleagă, ce n-a făcut cum trebuie, el va putea să-și facă munca cum trebuie.

Sunt convinsă ca această ședință a C.C., ca și întreaga muncă făcută până acum, și cea care o vom face de acum încolo în rândurile partidului nostru, aceasta va însemna o serioasă întărire a partidului. Chiar ceea ce am făcut noi aici de o zi și jumătate, dă dovadă de puterea partidului nostru și a conducerii noastre. Nimeni altcineva decât comuniștii puteau veni să vorbească cum am vorbit noi aici o putem face pentru că știm că suntem tari, și știm să facem să înțeleagă și dușmanii noștri, și elementele șovăitoare, că suntem tari. Va trebui deci C.C. – ținând seama de aceasta – să vadă ca aceste elemente străine care s-au strecurat printre noi, să fie scoase din rândurile noastre, să fie împiedicați nu numai aceștia, dar și alte elemente dușmane să strice, urmând exemplul acestora care au fost prinși, tocmai știind că nu le va fi moale atunci când le vom pune mâna în ceafă, pentru încercările lor de a ne strica. Principala garanție împotriva muncii acestor elemente, pe lângă vigilența pe care trebuie s-o avem să-i vedem, este ca noi să lucrăm în așa fel, încât noi să fim aceia care conducem, noi să fim conștienți de marea

răspundere pe care o avem la posturile de muncă unde suntem puși și să lucrăm în așa fel, încât dușmanul să nu poată să-și facă treaba. Toate garanțiile, pentru ca să lucrăm în acest fel, pentru ca să lucrăm tot mai bine, pentru ca tot mai mult să putem spune că suntem un partid care știm cu toată demnitatea, să putem să ne numim frate cu Partidul Bolșevic, toate garanțiile pentru acestea sunt date. Una dintre garanțiile care iese clar în evidență, este faptul că, Biroul Politic a venit în fața C.C., va veni în fața partidului și guvernului, să arate greșelile făcute, să arate cum le vom îndrepta și, fără îndoială, le vom îndrepta. (Aplauze puternice).

Tov. Gheorghiu-Dej: Facem o pauză de 10 minute.

– P a u z ă –

Tov. Moghioroș: Tovarăși, eu mă declar de acord cu aprecierea făcută de tov. Ana în ceea ce privește caracterul autocriticii făcute de tov. Luca, adică o consider cu totul nesatisfăcătoare. Eu am reținut, nici unul dintre membrii C.C. n-a pus în discuție meritele tov. Luca din trecut, munca lui, părțile lui pozitive în postul în care a muncit, post care i-a fost încredințat de C.C. Prin urmare, nu cred că cineva dintre noi ar fi aruncat măcar o umbră de îndoială asupra meritelor tov. Luca. Dar așa este în partidul nostru. Pentru muncă bună suntem apreciați, pentru lupta dusă pentru apărarea liniei partidului cu succes suntem la fel apreciați. În general, pentru rezultatele bune ale muncii noastre câteodată unii dintre noi suntem chiar decorați. E drept, câteodată decorațiile le dăm puțin ușor. Nu pentru merite, dar pentru greșeli, tovarășe Luca, pentru aceasta suntem criticați și trebuie să fim. Dacă n-am fi criticați, unde am ajunge? La stagnare, la pieire.

Eu vreau să pun câteva întrebări tovarășului Luca, să răspundă deschis tov. Luca, dacă recunoaște că am avut o politică nemarxistă, țărănească, și dacă tov. Luca recunoaște fără rezervă întreaga lui contribuție la această politică?

Dacă recunoaște că această politică reprezintă o primejdie pentru partidul și pentru statul nostru?

Dacă recunoaște că reforma bănească a avut menirea de a înlătura această primejdie?

Dacă recunoaște că a căzut prizonierul elementelor vrăjmașe, străine, antisovietice, care au pătruns în partid din lipsa noastră de vigilență în Ministerul de Finanțe și la Bancă.

Aceste întrebări le pun pentru că, dacă răspunzi la ele bolșevicește, demn de trecutul tău, cinstit, deschis, sincer, atunci poziția ta ne va fi clară.

Eu cred, tovarășe Luca, că poziția în celelalte discursuri pe care le-ai ținut aici, nu este în concordanță cu meritele și trecutul tău, dar are cauze adânci, și cred că n-ar strica – ar fi fost mai bine mai înainte, dar nici azi nu e târziu – să cunoaștem ce spune tovarășul Stalin când vorbește de unii conducători care slăbesc, care rup legăturile lor cu masa, care cred că sunt infailibili, că ei nu pot fi criticați, că ei știu totul, că știu mai bine ca oricine, care nu ascultă criticile de jos ale oamenilor muncii. Eu cred că tov. Luca a slăbit legăturile sale cu masa, izvorul de unde își trage partidul nostru puterea. Eu sunt de acord cu tovarășii care spuneau, că merg cu frica în sân la tov. Luca. Acesta era un aspect general. Într-adevăr, tov. Luca de multe ori a dat mai multă crezare lui Iacob, Vijoli, și ceilalți, și a pus la îndoială ceea ce spuneam noi. Tov. Luca cunoaște cazul lui Iacob, care de 2 ani e în cercetare. E un caz deosebit. Lipsa noastră, slăbiciunea noastră, este că n-am reușit să-l ducem la capăt. Dar tov. Luca n-a avut dreptul să închidă ochii, să creadă

orbește ce spunea acest ticălos. Aceasta lovea în politica partidului nostru. În numele experienței Uniunii Sovietice, a statului sovietic, a Partidului Bolșevic, aceștia introduceau falsificări în politica partidului nostru. În numele tovarășilor consilieri care ne ajută în muncă, spuneau altceva, falsificau sfaturile lor, cu scopul de a submina încrederea, de a compromite partidul în ochii activiștilor de partid și a oamenilor muncii.

Aici am proiectul Legii impozitului agricol, care s-a lucrat la Ministerul de Finanțe. E extrem de interesantă evoluția acestei legi. Ea pornește – cică – dintr-o lege sovietică din 1933 și dintr-o Ordonanță sovietică din 1940 asupra gospodăriei sătești din Regiunea Cetatea Albă. Să cercetăm ce spune Legea și Ordonanța. La 28 decembrie 1948, a început prima variantă. La articolul 4 prevedea că, pentru gospodăriile sătești, care au un venit impozabil, până la 10.000 lei inclusiv, impozitul se reduce la jumătate. În ianuarie 1949, se alcătuieste a doua variantă: Articolul 14 prevedea, că sunt scutite de impozit gospodăriile cu venit impozabil până la 5000 lei, și se reduce impozitul la jumătatea gospodăriilor cu un venit între 5.001-10.000 lei. La 3 mai 1949, apare a treia variantă, în care sunt scutite gospodăriile cu 8.000 lei venit anual, iar cele până la 20.000 lei venit anual beneficiază de diferite reduceri în anumite cazuri. Al patrulea proiect, din 17 mai, ridică suma neimpozabilă la 10.000 lei. Proiectul din 4 aprilie stabilește scutirea pentru gospodăriile cu venit anual până la 21.000 lei. Legea impozitului agricol din 14 iulie 1949, menține scutirea până la 12.000 lei, dar urcă la 30.000 lei venitul care dă dreptul la scăderi sau scutiri, dacă se îndeplinesc anumite condițiuni (Articolul 20). La acest proiect au lucrat tovarășii Vaida, Malinschi, Iacob, Craiu și Andreescu.

Eu cred că faptele care au fost prezentate aici, faptele scoase la iveală în cursul ședinței Comitetului Central dovedesc cu limpezime, cum nu se poate mai bine, caracterul acestei politici, primejdia ce o reprezintă această politică pentru partidul nostru, și cred că tov. Vințe a avut dreptate când a spus el, că acelaia care a pus prima dată degetul pe bubă, îi putem mulțumi, că ne-a salvat de o mare primejdie care ne amenința, pentru că însăși reforma bănească, care am înfăptuit-o cu succes, se datorește acestei politici. Și eu socot, să nu umblăm cu cioara vopsită, pentru că, oricât de frumos o vopsim, vopseaua o să iasă. De aceea e bine ca să spui așa cum se cade: Iată contribuția mea, iată unde m-au dus tâlharii aceștia, iată cum am ajuns prizonierul lor. Și trebuie să spunem că evenimentele care au contribuit la greșelile din timpul și după reformă, sunt o continuare a ceea ce acești tâlhari făceau înainte.

Noi ne cunoaștem foarte bine și cunoaștem și metodele de muncă ale fiecăruia. Eu întreb: ce e mai firesc, decât atunci, când un activist de partid – fie el de rând, cu atât mai mult de frunte – când e însărcinat să conducă o instituție de stat, să vadă în primul rând cu cine trebuie să înfăptuiască linia partidului, cine sunt aceia cu care e pus să muncească. Recunoașteți ceea ce spune tovarășul Stalin, că oamenii hotărâsc totul? Dacă o recunoști în vorbe, apoi în fapte trebuie s-o dovedești, pentru că de oameni depinde linia partidului. Dar cine sunt oamenii aceștia? Când s-a dus acolo, a găsit un aparat vechi. Tov. Luca a schimbat câteva elemente, nu putem spune că n-a făcut nimic, dar a făcut după mine prea puțin. N-a asigurat ocuparea pozițiilor mai importante cu oameni cinstiți, atașați cauzei partidului nostru. Tovarășa Ana, tovarășul Gheorghiu i-au arătat acest lucru, dar el mereu lua apărarea lui Iacob și Vijoli. I-am spus tov. Luca: Vijoli nu ne e prieten nouă, el este o creație tipică a burgheziei care a fost la putere în țara noastră; el chiar dacă vrea să fie prieten cu noi, nu e în stare, e legat cu mii de fire de clasa care a fost răsturnată și trage înapoi totul. Tov. Luca abia în ultimul timp a început să se

trezească, dar era puțin cam târziu. De la Bancă emana teoria legată cu reforma bănească că nu era necesară, că banul nostru stă solid pe poziție și că nu-i adevărat că avem semne monetare în circulație peste măsură. Și despre aceasta au vrut să ne convingă și în timpul reformei dând rezultate falsificate, ciuntite, ca să ne inducă în eroare. Ei spuneau că aici e vinovată industria socialistă care nu aduce destule mărfuri de larg consum și că partidul nostru, statul nostru ar merge pe linia industrializării forțate. Aceasta era o politică vrăjmașă care voia să ne abată de pe linia de industrializare, și încerca să ne împingă pe linia burgheză, încerca să împiedice construirea socialismului în țara noastră. Toate acestea sunt dovedite de acțiunile lor, de retragerea unei sume importante din circulație înainte de reforma bănească, acțiunea lor împotriva indicațiilor date de către Comitetul Central, de conducerea partidului, de a nu încasa pe decembrie întreaga sumă de impozite. Dânșii, în loc de aceasta, într-o telegramă – ordin, semnată de Iacob, dădeau ordin: încasați până la urmă, neîncasarea de la chiaburi va fi sancționată prin trimiterea lor la Justiție. Ce grijă a avut el de chiaburi când știa de reforma care trebuia să urmeze; membrii Comitetului Central nu știau de asta, dar el știa. El a avut grijă ca, chiaburii să plătească cu banii care au trebuit să fie sterilizați 90%.

Acestea sunt fapte care nu pot fi negate. A nu vedea aceste fapte nu e posibil. Tov. Gheorghiu a dat directive încă din 14 ianuarie să se înceapă imediat plata salariilor muncitorilor înainte de termen, ca muncitorii să poată cumpăra cu salariile care le primesc. 25 mii de muncitori au fost plătiți după ce s-au închis prăvăliile.

Tov. Pârvulescu: Și chiar a doua zi după reformă, la Tecuci, Mărășești și în alte părți.

Tov. Moghioroș: Cred că tov. Luca trebuie ajutat să vadă în întregime aceste fapte. Nu vreau să aduc încă o serie de fapte concrete, cine sunt în posturi cheie la bancă. Mi-e rușine mie că și eu sunt vinovat. Direcția care se ocupă cu relațiile internaționale este condusă de unul care a fost șeful serviciului de spionaj al burgheziei. Dar aceasta este numai floare la ureche, și tov. Luca n-a văzut asta.

Eu consider că tov. Luca s-a bălăbănit în autocritica sa. Tov. Luca a recunoscut formal fiindcă în fond nu se vede chestiunea.

În ceea ce mă privește, n-aș putea să spun că nu am nimic cu această politică. Fiecare dintre noi are contribuția sa, mai ales eu. Și contribuția noastră generală este că n-am oprit la timp. Tovarășii vor întreba: Bine, tov. Luca a mers pe această linie mai ferm, dar ceilalți tovi ce au făcut? Eu cred că această întrebare e foarte legitimă. De aceea consider că e vina noastră că n-am oprit la timp, n-am supus activitatea tov. Luca unei analize profunde, n-am supus unei critici, n-am controlat activitatea unuia sau altuia.

În ceea ce privește contribuția mea personală, eu am fost pus în februarie 1950 ca să organizez aparatul colectărilor care înainte n-a existat, ci exista o comisie la Ministerul de Interne, care nu colecta decât anumite produse: grâu, secară, porumb și ceva floarea-soarelui, dar în cantități neglijabile față de nevoile statului. Principiul pe baza căruia a lucrat această comisie mergea pe productivitate și aceasta favoriza, în primul rând pe chiaburi pentru că, chiaburul când a văzut că statul colectează cutare produse, n-a mai semănat din acestea; în al doilea rând chiaburul n-a cultivat bine pământul, a amestecat sămânța cu neghină și de multe ori au fost sute de cazuri când un țăran muncitor cu 4 ha a dat mai mult la colectare decât un țăran cu 20 ha. Conducerea partidului nostru a pus capăt acestei practici și a introdus un principiu just, pe hectar și progresiv în măsura creșterii hectarelor și cota și, în al doilea rând, extinderea colectărilor asupra majorității produselor țărănești vegetale, ceea ce a îmbogățit mult hambarul

statului. Dacă legea colectărilor era bazată pe un principiu just, socot că eu personal care eram în timpul acela însărcinat să văd legea contractărilor, am cedat și eu față de presiunea diferitelor ministere, n-am avut poziție fermă în această chestiune, m-am lăsat convins că, de aceea n-avem plante industriale, pentru că, condițiile contractuale sunt defavorabile țăranilor. Și ca să vă arăt cât de greșită și dăunătoare a fost chestiunea aceasta, trebuie să arăt că azi, când avem condițiuni la care țăranii nici n-au visat, totuși n-am îndeplinit la plante industriale cum e bumbacul, decât 57% în sectorul particular, cu toate condițiunile prea bune. Iată cât de falsă a fost această politică și cât de dăunătoare a fost că eu am cedat în această privință. Eu socot că și în ceea ce privește cooperația și colectările, fiind însărcinat cu munca organizatorică din partea C.C., n-am propus măsuri suficiente, n-am propus măsuri necesare ca, în această pârghie, să fie asigurată conducerea justă, politică a partidului, și eu sunt răspunzător pentru aceasta.

Alegerile ce s-au făcut nu le-a făcut cooperația, ci partidul și curățirea ce s-a făcut se datorește tot partidului. Meritul a tot ceea ce s-a făcut e al partidului, nu al lor. Lipsa mea e că n-am venit la timp să spun aceste lucruri. Dar este rezoluția Plenarei din 3-5 martie care arată ce importanță dăm cooperației, s-o transformăm în școală, ca ea să înlesnească țăranimii să meargă pe drumul socialist al agriculturii. Cooperația este departe de a îndeplini acest rol. Cred că nu putem arunca această alunecare pe seama compoziției partidului la sate, pe faptul că majoritatea membrilor de partid la sate sunt țărani. Dar unde rămâne tolul proletariatului, al partidului nostru care conduce statul? Oare ne-am abătut noi un moment de la politica de industrializare socialistă a țării, de creare a bazelor industriei noastre, a electrificării? Nu, nici o secundă. Însă, în ceea ce privește relațiile noastre cu țăranimea, acolo ne-am abătut. De ce tocmai acolo? E întâmplător că, la Finanțe, Comerț, Cooperație, tocmai în sectoarele acestea se întâmplă această alunecare? Vrei, nu vrei, trebuie să recunoști aceste lucruri, să iei poziție cinstită, să renunți la poziția de autoapărare și să iei poziție de apărare a liniei staliniste, cu care partidul merge înainte. Meritul C.C. al Biroului Politic, al tov. Gheorghiu-Dej, în primul rând, este acela că a știut să ne oprească, să spună: stați, uitați-vă încotro mergem, uite ce primejdie reprezintă linia aceasta, să facem cotitura! Singur tov. Luca n-a reușit să facă această cotitură, nu vede destul de temeinic. Tov. Luca, de cele 2 ori când a luat cuvântul, mi s-a părut că este un om care caută pădurea și n-o vede din cauza unui singur copac care-i stă înaintea.

Partidul nostru vrea să te ajute și el e puternic, stă pe poziții juste marxist-leniniste, partidul nostru poate să te aducă înaintea să-ți arate unde ai greșit și noi avem ferma convingere că partidul nostru – așa cum a spus și tov. Ana – din aceste discuții, din această frământare, va ieși întărit, și nu numai C.C. va ieși întărit, dar și întregul partid.

Tov. Teohari Georgescu: Tovarăși, una din cele mai importante probleme prezentate în raport, și care a reieșit în cursul dezbaterilor noastre, a fost alunecarea pe linia unei politici țărești. Raportul prezentat în fața Comitetului Central a fost raportul Biroului Politic. Tov. Luca și-a însușit acest raport, a fost de acord cu el. Tov. Luca a fost de acord, că am alunecat pe o linie țărească față de țăranime a fost de acord și chiar la 29 noiembrie 1951, în fața împuterniciților pentru problema colectărilor a afirmat acest lucru, a vorbit despre această politică țărească. Dar, tov. Luca, el și azi, deși vorbește de aceasta, nu analizează și nu scoate la iveală cum s-a petrecut acest lucru și unde. Raportul arată că, în sectoarele importante. Finanțe, Bancă, Cooperație, Comerț. În raport se înșiră, care sunt aceste alunecări. Tov. Luca e de acord, dar, când trebuie să analizeze, să vadă cum s-au produs acestea și din ce cauză, acolo afirmă: acest lucru îl am și eu, în această greșală ici și colo am alunecat și eu, dar nu trebuie să nu vedem greșeala în

general. Și eu cred că aici face una din greșelile mari. A recunoaște formal, e foarte greșit. Tov. Luca a spus la un moment dat ieri, că nu a fost citat exact de tov. Miron. N-a vrut să spună ce e acolo, sau nu trebuia să auzim acest lucru, dar ne putem închipui că noi, în practică, am aplicat o politică țărănească, iar teoria noastră a fost alta, care s-a arătat ieri aici în citate și desigur n-a fost posibil să adunăm toate materialele ieșite în această direcție, care nu fac decât să teoretizeze practica săvârșită. Dar a reieșit clar, că tov. Luca a avut momente când da să recunoască aceste lucruri, să pună degetul pe rană și pe urmă se dădea înapoi.

Această alunecare s-a petrecut tocmai în acel sector, unde tov. Luca răspunde și nu întâmplător s-au petrecut astfel de lucruri în acel sector. Aici s-a arătat de ce și pentru noi e clar. Sigur că pentru fiecare dintre noi, parcă îl doare de ce n-am intervenit la timp, de ce n-am criticat la timp, de ce așa cum am asistat împreună cu tov. Luca și alții la o conferință a președinților sfaturilor populare în 1950, când s-au ridicat și au spus: tovarăși iată ce se întâmplă, ne bateți pe noi de la centru, noi de la centru avem greutăți, iată ce se întâmplă în cutare loc cu șeful de secție, iată ce se întâmplă în cutare loc cu șeful de secție, iată ce se întâmplă cu cei de la Bancă, și tov. Luca, în fața acestor oameni care cereau ajutor și sprijin, n-a luat poziția de a arăta că sunt elemente dușmane, ia să vedem ce e cu el. A avut o atitudine ca cea despre care s-a vorbit aici, că a spune ceva despre Ministerul de Finanțe sau despre bancă însemna să-ți aprinzi paie în cap, și noi n-am intervenit atunci. Tov. Luca reacționa în așa fel încât tovarășul care se mai gândea să facă așa își spunea: sau mă las păgubaș sau ridic problema aceasta, dar o ridic degeaba. N-a fost just această lucruri din partea noastră, a C.C. ca să lăsăm asemenea lucruri, și s-a văzut din ședința de ieri și de azi că fiecare a avut multe de zis. Am mai avut doar ședințe ale C.C., am avut posibilitatea când am fi putut ridica aceste probleme.

Nu întâmplător s-a arătat aici echipa care a avut-o tov. Luca la Finanțe și cine a fost la Bancă. Tov. Luca face greșeala ieri, după ce se vorbește de toți cine sunt aceștia, când se vorbește de cooperatie, continuă să ia apărarea cooperatiei sau a lui Hulduban.

Fiecăruia dacă o să i se spună: ai în jurul tău un om cu semn de întrebare, intri la grijă, controlezi, ești cu mai mare atenție. Însă tov. Luca încă ieri în legătură cu cooperatia a căutat să ia apărarea, să spună că a făcut treabă. Am cunoscut cine sunt acești oameni? Am cunoscut tov. Luca a cunoscut de asemenea. A acordat tov. Luca încredere acestor oameni? Da. Au acordat ceilalți tovi încredere acestor oameni? Se putea întâmpla, dar nu au acordat. Eu îmi amintesc că tov. Gheorghiu a ridicat de mult timp tovarășilor care veneau în contact cu Ministerul de Finanțe și Bancă, tov. Miron care ridica această problemă, că nu întâmplător aveam de multe ori avize de la Ministerul de Finanțe care nu se potriveau cu cele de la Plan sau invers. Ca un om de răspundere și cu mult experiență tov. Luca în loc să asculte pe oamenii noștri, a avut încredere oarbă în acești oameni cum nu ne e permis să avem decât în oameni pe care-i verifici în muncă, în atitudinea lor, în rezultatele de fiecare zi și ai încredere în ei atâta timp cât treaba merge și când nu mai merge atunci iar trebuie să fii foarte atent. Tov. Luca a avut încredere nelimitată în acești oameni. Îmi aduc aminte de o scenă când tov. Bodnăraș a fost la tov. Luca și a ridicat probleme serioase. Tov. Luca a avut o ieșire așa încât l-a impresionat și pe Bodnăraș și pe mine și mi-am spus: de ce acest lucru? Și mi-am dat seama că parcă ieșea de sub perdea Iacob sau Modoran. Nu Bodnăraș, nu Miron, dar, dacă un om necunoscut, un muncitor sau un țăran muncitor ar ridica un lucru sau altul, ar arăta că există un dușman în aparatul de stat, îi spui să ia loc, stai de vorbă cu el, iei măsuri, dar

mai ales în relațiile care trebuie să fie normale și firești, legături strânse de încredere, trebuie să te faci să nu ai o astfel de atitudine.

E întâmplătoare această încercare neprincipială a tov. Luca de a apăra Cooperația? Și pe ce bază? Pe baza faptului că, Cooperația, la un moment dat, a vrut să se suie în capul comerțului de stat și să-l lovească, pe baza luptei ei în această direcție? Sigur că nu. Și atunci rezultatul a fost trimiterea de multe produse la sate și puține de la sate înapoi. Dar tov. Luca știa tot așa de bine ca noi dacă celor de la Cooperația li se putea da încredere nelimitată. Tov. Luca spune: încrederea m-a făcut să pun semnătura pe tot ce-mi aduceau Iacob sau Modoran. Același lucru la Cooperație. Și dacă s-au putut strecura greșeli politice pe probleme de linie, așa cum au fost, aceasta datorită faptului că cei care erau la Cooperație n-aveau o linie marxist-leninistă, n-aveau linia partidului și tov. Luca ascultând pe ei a mers pe aceeași linie.

Îmi aduc aminte că mi-a pus tov. Gheorghiu o întrebare: tu ești de acord cu 1 milion de gospodării scutite de impozit? Nu sunt de acord. Ai participat tu la această discuție? N-am participat, așa cum e firesc să particip la o problemă așa importantă. Însă am discutat cu tov. Luca altă problemă în 1950, problema situației grele a muncitorilor. Când am ridicat această problemă tov. Luca a spus: facem o greșeală de neiertat dacă vom vorbi de acest lucru, că muncitorii au câștigat multe în regimul nostru. Da, au câștigat mult, s-a vorbit de creșe, de cămine, de multe lucruri bune, dar era problema vieții pe care o duc ei tocmai datorită lipsei produselor agricole, că nu le-am dat un an carne și peste asta nu se poate trece așa ușor. Nu le-am dat lor și copiilor lor. Și dacă înainte procentul de mortalitate infantilă era mult mai mare la sate, acum procentul este mult mai mare la orașe decât înainte la sate. Desigur, noi luptăm ca procentul mortalității infantile să scadă pe întreaga țară, dar acum așa e situația. Nu e întâmplător că n-am avut carne, grăsimi și o serie de articole de primă necesitate. Am avut, ca fiecare dintre voi, posibilitatea să stau de vorbă de muncitori cinstiți, comuniști și mi-au spus: suntem siguri că greutățile o să fie rezolvate, dar acum o ducem greu! Erau tovarăși pe care-i cunoșteam din ilegalitate și într-adevăr se vedea că o duc greu. Și ce, asta era așa un secret pentru noi? Nu întâmplător a fost acest lucru. Greul țărânimii îl vedea însă. Iată de ce alunecarea aceasta nu întâmplătoare. A fost prizonierul elementelor străine, dușmane prin întreaga lor fire. Nu vreau să spun că aceste elemente 100% trebuiau să aibă legătură cu o agentură ca să fie dușmani; ei ascultau radio și se orientau. Dar numai prin firea lor, chiar fără legături, numai pentru că sunt străini nouă, sunt dușmani prin firea lor, merg pe o linie străină partidului. Și era inevitabil ca tov. Luca, având încredere în ei și mergând pe această linie, să nu ajungă acolo.

Dar nu mai e de înțeles de ce, după ce C.C. și documentul îi arată greșeala, tov. Luca nu ia poziție hotărâtă. Tov. Luca prin atitudinea pe care a avut-o, cunoscută de noi, dovedește o îngâmfare, un orgoliu puternic împotriva căruia trebuie să lupte, să nu îndrăznească cineva să-i spună ceva de Finanțe, de un sector care-l conduce el, atunci când el știe că nu există un ajutor mai mare decât atunci când i se spune că merge prost la el. În loc să-și pună întrebarea: vai de mine, nimeni nu-mi spune nimic de munca mea? De ce oare, e chiar așa prost? În loc de aceasta atunci când vine și-i arată, el ia așa o poziție încât nimeni nu mai îndrăznește să-i spună ceva de sectorul lui de muncă.

Tov. Luca a spus că din cauză că a avut multe sectoare, a semnat fără să vadă. Nu-i numai faptul că ești aglomerat cu muncă, dacă știi că ai răspundere nu procedezi așa repede. Intervine aici alt element, al încrederii. Semnezi așa numai atunci când ai mare

încredere. Nu întâmplător a fost și pentru mine acest lucru. Când venea ceva de la Ministerul de Finanțe, știind că vine de la tov. Luca, un secretar de răspundere, atunci nu mai controlam așa atent despre ce e vorba. Altceva era când semnam alte documente.

Răspunderea e și a mea și nu vreau să nu mi-o asum. Când veneau diferite proiecte, și știam că sunt făcute de un om de răspundere; fără îndoială nu intram în toate amănuntele.

S-a arătat că, la Finanțe, tov. Luca a avut succese în 1947, când într-adevăr a luat poziție, a scos afară o parte din elementele vechi. După ce și-a format un cadru de elemente în care a avut încredere, a lăsat lucrurile să meargă. Să nu ne facem iluzia că acolo unde am preluat ce știm și am schimbat ceva, cu asemenea aparat să nu credem că va merge treaba. S-a dovedit că se poate încasa când nu trebuie și nu atunci când trebuie. Chiar dacă o circulară justă e dată jos, aparatul nu e în stare s-o aplice cum trebuie. Dacă sunt elemente străine, acestea o să aplice cum e concepția lor. Iată de ce problema aparatului e foarte serioasă.

Și eu mă simt vinovat în toată această problemă că n-am reușit să intervin la timp, să-mi spun părerea când s-a întâmplat această alunecare, am răspunderea prin aceea că n-am fost insistent – indiferent de ce ar fi spus tov. Luca, în a prezenta situația de la Finanțe și de la Bancă pe care noi am știut-o, nu e un secret pentru noi, știm că fiecare om de acolo și știm că sunt elemente străine, dar am mers pe linia, așa cum spunea Luca: ce crezi că ăștia sunt milițieni, ăștia sunt specialiști! Și desigur atunci, fără să reacționez la acest lucru, îmi spuneam: poate are dreptate, una e milițian și alta e specialist! Înșă problema specialiștilor noi o știam și nici nu era vorba aici de mari ingineri cum sunt aceia pe care noi îi scoatem din închisoare și-i trimitem pe șantiere. Era vorba de niște finanțiști, dintre care pe foarte mulți îi puteam înlocui sau îi puteam face să lucreze pentru noi și nu pentru dușmani.

Dacă aceasta e lipsa mea, lipsa organelor Ministerului de Interne este că – datorită faptului că are un aparat tânăr, format de partid – totuși n-am reușit să facem o muncă de calitate, munca de a descoperi pe dușmanul care se ascunde sub diferite forme, actele acestora de sabotaj. Aici trebuie să intervină răspunderea din partea tuturor tovarășilor, pentru că era normal să gândim în felul acesta: La Finanțe e tov. Luca, la celălalt minister e cutare tovarăș, dar ce, ei n-au răspundere? Ei nu verifică oamenii să știe cu cine lucrează? Trebuie să vină Ministerul de Interne să-i spună, mata pe ăsta dă-l la o parte! Lupta împotriva reacțiunii se duce de întreg partidul, de întreaga clasă muncitoare, de întreg poporul.

Dacă noi am avut succes, am avut tocmai datorită acestui sprijin și fără acesta nu poate fi vorba de succese. Când vorbim de vigilență să nu spunem asta numai ca o vorbă frumoasă și în jurul nostru să sprijinim elemente dușmane, atunci într-adevăr, cum spune tov. Gheorghiu, dușmanul nu-i puternic, dar e puternic prin greșelile noastre, atunci ușurăm munca lui, facem posibil ca cele 100 milioane dolari să fie folosite și în țara noastră prin lipsa noastră de vigilență.

Tov. Șerban spunea, când a primit acea circulară, a reieșit clar pentru toți că este ceva. Aparatul, și mai ales cel important, trebuie format din elemente devotate, altfel zvonurile pe care la răspândesc cei din afară sunt una, dar când zvonurile le răspândesc elemente din aparatul de stat, atunci e periculos, înseamnă că lucrurile nu sunt în ordine, înseamnă că noi trebuie să luăm măsuri serioase.

Pentru mine ședința C.C. a însemnat o mare învățătură. Ca pentru toți tovarășii eu consider ședința de ieri dimineață până azi ca o sărbătoare a partidului nostru, care știe

la timp să ia poziție hotărâtă împotriva devierilor, împotriva greșelilor, să îndrepte partidul pe linia justă, pe linia arătată de conducătorii noștri de tovarășul Stalin.

Ședința aceasta mi-a arătat că niciodată, pe viitor problemele care ne frământă, lipsurile care sunt văzute, să nu rămână neridicate cu hotărâre.

Pentru mine ședința C.C. a însemnat verificarea muncii încredințate de partid, ca să înlătur toate lipsurile, să întărim munca mai puternic, să veghem ca, în general, linia partidului să fie aplicată întocmai, întotdeauna și în toate împrejurările.

Tov. E. Bodnăraș: Dacă la expunerea de ieri și de azi a tov. Luca ar fi asistat un membru de partid oarecare, fără să știe despre ce e vorba, fără să cunoască Darea de seamă și discuțiile care au avut loc până a lua cuvântul el, cred că ar fi plecat foarte încurcat și nelămurit. Ar fi rămas cu impresia că noi, C.C., ne-am încurcat cu anumite probleme la Cooperatie, Comerț, Finanțe, că nu știm cum să ieșim și că tov. Luca a primit mandatul să ne facă recomandări și n-a reușit să le facă bine și că printre altele și-a amintit că, cineva i-ar fi vorbit de o greșeală sau de anumite greșeli și a căutat să combată, să arate netemeinicia acestor afirmații critice la adresa sa. Pentru că, cam așa s-a înfățișat tov. Luca în expunerile sale autocritice, ca un lector, ca un profesor care vrea să dea lecții acolo unde trebuia să fie, în primul rând, el acela care să tragă învățăminte de pe urma unor lecții greșite.

Tov. Luca e vânător și un țințaș foarte bun și temut de vânat. De astă dată însă, parcă dinadins a tras alături de țință.

După ce contestă expunerea lui Miron de ieri cu referire la broșura sa, dând un citat din rezoluția C.C. – și care e singurul just și întreg în această broșură – tov. Luca vrea să lichideze problema aceasta cu broșura, arătând că, conține unele confuzii care puteau contribui la diferite interpretări. Dacă ar fi expresii confuze ar fi bine, dar sunt așa clare îndeosebi pentru dușmani sau pentru acei care voiau să facă din cooperatie un instrument de stingere a diferențierii de clasă la țară, de scăpare din mâna clasei muncitoare a rolului său conducător la sate, încât aceasta ne convinge că aceste expresii ar fi putut sau puteau contribui – eu sunt sigur că au contribuit – nu în mică măsură. Dovadă cum s-au desfășurat și s-au înlănțuit lururile încă cu mult înainte de a ne gândi sau a cunoaște mai precis, că e inevitabilă o măsură întreagă, o măsură energică, drastică, pentru a pune capăt devierilor. Tov. Luca ne-a mai spus la un moment dat, apărându-și broșura, pentru că, în fond, apărarea a fost, a căutat să interpreteze, să tălmăcească propria sa broșură, „aceasta e linia, trebuia o politică clară pe care n-am dus-o nici eu”.

Așa a încheiat tov. Luca expunerea cu privire la partea în care s-a referit la broșură. Sau „În abaterea aceasta am luat parte și eu”, adică așa modest alături de atâția care au săvârșit greșeli, m-am găsit și eu, Luca Vasile, secretar al C.C. al partidului, conducător direct al unui sector de bază în determinarea relațiilor dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare. Tov. Luca, în schimb, n-a analizat nici caracterul devierii, n-a analizat că politica de concesi la care prin rolul său conducător, inevitabil a contribuit, chiar dacă a fost împins de alte elemente, că această politică de concesi a mers numai în dauna clasei muncitoare că ea nu putea avea ca urmare pe lângă efectele psihologice asupra oamenilor muncii de la orașe, decât și stingerea rolului său politic în această alianță cu țărănimea muncitoare. Și nimic n-am auzit din partea tov. Luca cu privire la această reformă bănească pe care am făcut-o, ca și când toată chestiunea s-ar fi redus la câteva operații mai mult sau mai puțin reușite, cu unele greșeli care s-au strecurat destul

de grave. Reforma bănească, ca act politic, n-a fost prezentată, n-a fost supusă unei cercetări, fapt care i-ar fi permis să vadă și gravitatea greșelilor sale.

Reforma bănească nu-i numai un simplu act financiar, o măsură economică, destinată să restabilească puterea de cumpărare a salariului, să sterilizeze o parte din mijloacele de plată aflate – datorită unui complex de greșeli – în mâna țărănimii înstărite, ci, în principal, reforma bănească e un act politic destinat să restructureze condițiile în care rolul conducător al clasei muncitoare trebuie să se afirme la țară, să restructureze condițiunile pentru a scoate satul de sub influența „țărănismului”, să ajute la spargerea satelor în două, la trecerea unei părți pe baricadele de luptă ale clasei muncitoare împotriva părții chiaburimii, a părții capitaliste dușmănoase, la întărirea democrației populare, la întărirea dictaturii proletariatului. Acesta e sensul politic al reformei bănești și în aceasta constă propriu-zis valoarea ei pe linia construirii socialismului în țara noastră.

Despre aceasta tov. Luca n-a vorbit și n-a putut analiza complexul de greșeli, rădăcina lor.

Și eu consider că elementele dușmănoase de la Finanțe și din alte părți, de oriunde, chiar și din armată, să nu ne închipuim că și-au spus ultimul cuvânt, pentru că cel mai puternic aliat al dușmanului sunt greșelile noastre. Și noi am făcut serioase greșeli și, dacă nu vom lua măsuri, dacă tov. Luca, care are un sector de așa mare răspundere, nu va pricepe politicește și nu va analiza profund politicește greșeala sa, ca tehnician putea să-i strecoare Iacob sau Modoran un proiect, dar, ca om politic, să nu vadă devierea, raportul dintre clasa muncitoare și țărănime, să nu vadă ce rezultă aici cu privire la fundamentul pe care construcția socialismului așează aceste raporturi, atunci acest lucru este inevitabil.

În ceea ce mă privește pe mine, și eu ca și ceilalți care n-au avut direct contact cu probleme economice, pentru mine ședința C.C., ca și cea a Biroului Politic a avut o importanță extraordinară. Nu știu câți dintre noi am citit broșura tov. Luca. Iată atitudinea față de activitatea conducătorilor noștri, față de lucrările pe care le scriu ei, pe care nu le citim, nu le analizăm. Abia ieri am citit-o.

Pentru fiecare dintre noi, indiferent în ce sector lucrăm, din această ședință decurge sarcina să ne punem rânduială în casa fiecăruia, cât mai repede, cât mai hotărât și mai necruțător, printr-o bună analiză temeinică a sectoarelor în care fiecare dintre noi lucrăm.

Tov. Vințe: Și să îmbunătățim și relațiile cu colaboratorii.

Tov. I. Chișinevschi: Reforma bănească, pregătirea ei, înfăptuirea ei, este o operă a partidului nostru, este un mare succes al partidului nostru, al statului nostru, pentru că reforma bănească a fost pregătită pe baza unui studiu temeinic de luni de zile, studiu făcut pe baza științei leninist-staliniste în problemele economice-financiare; e o victorie a politicii partidului nostru, a politicii marxist-leniniste asupra politicii țărănești nemarxiste, antimarxiste. Trebuie să constatăm că, în timp ce partidul a lucrat pentru pregătirea reformei, pentru reușita ei, au fost oameni care au lucrat împotriva reformei, care au lovit în reformă și continuă să încerce să lovească reforma cu baioneta pe la spate. Acesta este un fapt despre care s-a vorbit în ședința noastră de aci și cu toate că cele ce s-au întâmplat n-au putut și nu vor putea să clatine succesul reformei, au fost totuși astfel de încercări de a lovi în reformă.

Trebuie să spunem că sistemul financiar e infectat. Aceasta s-a spus pe drept cuvânt și e prevăzut în darea de seamă pe care întregul nostru C.C., din expunerile făcute, s-a văzut că și-a însușit-o, având o serie de completări.

Sistemul financiar e infectat. Se fac până și glume la adresa lui. Se spune că o viață întreagă au luptat țărăniștii să pună mâna pe bancă și ce n-au reușit sub liberali, au reușit sub ministeriatul tov. Luca. E o glumă cu tâlc, care merge pe linia că dușmanul a îndrăznit și încearcă să-și bată joc de noi. Aici partidul spune: până aici! Greșelile care le-am făcut, noi le descoperim, noi le vom învinge! Țărăniștii din sistemul financiar, s-a văzut destul de precis, că au exercitat o serioasă influență și asupra tov. Luca. Și aceasta explică și anumite rezerve în privința politicii de realizare a reformei bănești pe care a avut-o tov. Luca. În conducerea sistemului financiar erau Modoran, Iacob, Vijoli și ceilalți și rezultatele au fost tocmai de la un timp încoace într-o serie de departamente importante, așa cum le imprimau ei. Aceste elemente nemarxiste, antimarxiste, contrarevoluționare, care n-au nimic comun cu noi, creații ale burgheziei, nu ale regimului nostru, sunt legate de burghezie, au lucrat împotriva noastră, împotriva liniei noastre, împotriva statului. Așa s-a putut întâmpla că, în ajunul realizării unei astfel de reforme, cu un astfel de conținut care deschide perspective uriașe dezvoltării întregii noastre economii naționale, să se poată astfel de daune intereselor statului. Desigur se încerca să se împiedice, să se pună un alt punct de vedere, împotriva punctului nostru de vedere verificat în practică că, la sate sunt mai multe fonduri bănești în ajunul reformei. Și tov. Luca a fost prizonier al acestei devieri. El spunea: eu am spus, la sate e mai puțin ca la orașe. Și cifrele, sub presiunea tov. Gheorghiu au trebuit să se modifice în conformitate cu realitatea și pesemne nu încă cu întreaga realitate, e posibil încă incomplet. Totul a dovedit că a avut dreptate Comitetul nostru Central, a avut dreptate tov. Gheorghiu-Dej și nu purtătorii concepției țărănești. Felul cum s-au dus discuțiile asupra acestei probleme aici, arată nivelul de creștere al conducerii partidului nostru, a dovedit nivelul politic corespunzător funcțiilor care i s-au încredințat de Congresul partidului nostru. Tovarășii au luat fapt cu fapt, le-au analizat și au demonstrat. A avut tov. Luca concepție țărănească și o mai are? Până în momentul de față e clar că o mai are. Poate la urmă tov. Luca o să dovedească că a greșit. Aceasta nu înseamnă că, într-un fel sau altul, alți tovarăși n-au alunecat în aceeași greșeală. Dar una este să aluneci și să revii și să lupți împotriva acestei linii, să cauți împreună cu întregul partid să iei măsuri, să organizezi operații mari de stat preliminară reformei și după reformă să încerci să convingi conducerea partidului că n-a existat așa o politică, deși tov. Teohari arată că într-o altă expunere se spunea că există asemenea politică. Desigur noi suntem obligați în fața partidului, în fața viitorului Congres care o să ne tragă la răspundere, care o să ne spună: așa sarcini s-au fixat, așa linie s-a fixat? Partidul nostru are o singură linie marxist-leninistă, el nu poate tolera nici politica țărănească nemarxistă, nici un fel de devieri de la linia marxist-leninistă și orice manifestări de acest fel trebuie dezrădăcinate fără milă, indiferent de vârsta și anii de partid. Sunt cinstiți și respectați toții noștri vechi, cu 10-20-50 ani de muncă de partid, pentru eroismul lor, pentru fidelitatea lor, dar atunci când deviază partidul intervine să-i ajute, să-i readucă la linia partidului. Dacă persistă, atunci milă nu există. Ar fi o greșeală, ar fi în dauna partidului, în dauna mersului înainte a revoluției noastre și pe așa linie partidul nostru nu poate merge, nu așa ne învață geniul lui Lenin și Stalin.

Desigur într-o serie de sectoare, pe care le conduce tov. Luca, merg lucrurile nu tocmai bine. Aceasta nu înseamnă că și în alte sectoare, unde conduc alți tovarăși, merge strună, și acolo sunt lipsuri serioase. Dar ne-am adunat acum să analizăm o problemă, ne oprim de aceea asupra ei.

Nu e întâmplător că la cooperatie, la industria alimentară și în celelalte sectoare care le conduce tov. Luca, lucrurile nu merg bine. Trebuie să existe și o explicație teoretică.

Nu cred că de vină e faptul – cum spunea mi se pare tov. Doncea – că se duce des la vânătoare. Trebuie să fie o explicație pur teoretică și nu poate fi alta decât aceea că devierea de la linia partidului, devierea țărănească infleuțează asupra conținutului muncii.

Tov. Luca: Toate aceste sectoare sunt legate cu sectorul țărănesc. De acolo se aprovizionează.

Tov. Chișinevski: Nu de azi luptă partidul nostru împotriva devierilor. Noi am recunoscut deschis că exista așa o politică. Fiecare în această privință avem vina noastră; dar nu putem spune că Biroul Politic, conducerea partidului, are în aceeași măsură vină, pentru că nu de azi luptă partidul împotriva acestei devieri, poate încă neformulată, care n-a fost încă caracterizată (*sic!*) ca atare. Tov. Gheorghiu-Dej acum un an sau doi, când s-au discutat devierile din unele județe din Ardeal, din Trei Scaune, cu Toth Géza – acesta a fost într-un anumit fel un exponent al politicii țărănești chiaburești, cu autodeschiaburire, amestecat cu tendințe naționaliste maghiare – a atras atenția asupra acestui lucru, a arătat că spunând totul în fața propriei noastre conștiințe comuniste, în fața partidului nostru, să descoperim fără milă rădăcinile acestei devieri, altfel nu vom putea să le învingem, să le dezrădăcinăm cu toată hotărârea, definitiv. Am descoperit atunci unele aspecte din acestea, concrete, oameni care s-au ocupat, de exemplu cu organizarea de colhozuri cu chiaburi, geambași, și de aici o formulare politică de negare propriu-zisă a existenței luptei de clasă, în felul acesta: ce să mai discutăm, doar toți suntem maghiari! Tov. Luca nici atunci n-a luat poziție cum trebuie. L-a combătut pe Toth Géza, dar l-a combătut pentru că – chiar așa i-a și spus în ședință – l-a făcut de rușine. Dacă nu mergem la rădăcină, dacă nu analizăm problemele principal, alunecăm pe astfel de poziții.

Am spus că poziția aceasta își are manifestări concrete și scrise. Se întâmplă o deviere, intervine partidul și o caracterizează. În majoritatea cazurilor devierile au cauze teoretice și întotdeauna stă o grupă socială care împinge spre acea deviere. În 1948, tov. Luca formula așa situația sarcinilor pe plan național: trebuie să mergem în mod hotărât înainte spre lichidarea claselor exploatare. Era momentul când se lucra documentul Plenarei din 3-5 martie și când s-a fixat, după Rezoluția Biroului Informativ în legătură cu situația din așa-zisul partid din Iugoslavia, când s-a fixat precis problema politică: îngrădirea chiaburimii ca, clasă. Ca apoi, în 1949, chiar în timp ce se dădea Rezoluția, să avem așa o formulare ...

Tov. Gheorghiu-Dej: Ce înseamnă ca să studiezi bine înainte când scrii vreun cuvânt!... Parcă ne speriem singuri, cum de l-am scris.

Tov. Chișinevski: În 1949, vorbind despre sarcinile țărănimii muncitoare, tov. Luca are o astfel de formulare: „aceasta ajută la ridicarea nivelului economic, cultural și sanitar al lumii satelor noastre.” Aflăm deci, că există un tot unic, „lumea satelor noastre”.

Desigur ni s-a dat sarcina să răspundem pentru broșuri, pentru presă, pentru tot ce apare. Desigur, dacă apar astfel de lucruri răspundem și noi. Dar, dacă eu scriu, nu răspund eu în primul rând? Tov. Luca dacă e invitat să țină o lecție la Școala „Jdanov” sau în altă parte, primește foarte ușor, el întotdeauna e pregătit. Dar, cu o formulă greșită se pot crea curente dăunătoare liniei partidului. Și nu poate fi întâmplător faptul că tov. Luca un timp a insistat și a apărât cu dinții pe Iacob, Vijoli și Modoran. A devenit prizonierul acestor elemente.

Clasa muncitoare, clasă într-adevăr eroică, a strâns mereu cureaua pentru că partidul i-a cerut să facă sacrificii în interesul construirii socialismului. E adevărat că

s-au făcut o serie de lucruri exagerate și cu cantinele și cu creșele și cu fondul de salarii. Și cu normele, cu productivitatea scăzută fără îndoială că e o greșeală. Dar este determinată totuși de politica țărănească, prin faptul că favorizam prețuri mari la țărani, vindeau chiaburii mărfurile scump.

Tov. Luca și-a manifestat nemulțumirea față de faptul că tovii Răutu și Miron au citat din broșura sa în mod izolat. Acesta e unul din defectele care le are această broșură, că e plină de contraziceri, are și formulări juste și nejuste. Dar luând în mare, e o broșură pe linia politicii țărănești, nemarxiste. Tov. Luca s-a ridicat împotriva acestui fel de a cita și, principial, noi ar trebui să fim de acord că nu e bine a se lua citate în mod izolat și trebuie să fim foarte atenți cum comentăm citatele. Și să vedem cum citează dânsul și cum comentează el clasicii marxști-leniniști. Dă aici un citat în care spune: „Gospodăria țărănească este o piață pentru industrie, tot așa cum și industria este o piață pentru gospodăria țărănească. Dar țărănimea nu înseamnă pentru noi numai o piață. Ea mai este și un aliat al clasei muncitoare. Tocmai de aceea ridicarea gospodăriei țărănești, atragerea în masă a țărănimii în cooperative, îmbunătățirea situației ei materiale, constituie o premisă fără care nu poate fi asigurată o dezvoltare cât de cât serioasă al industriei noastre. Și invers, dezvoltarea industriei, fabricarea de mașini agricole și de tractoare, aprovizionarea masivă a țărănimii cu produse industriale, constituie o premisă fără care agricultura nu poate să progreseze. Acest fapt constituie una din bazele cele mai importante ale alianței dintre clasa muncitoare și țărănime.” (Stalin)

Și cum comentează: „Țărănimea muncitoare trebuie să simtă cointeresarea sa economică în dezvoltarea și întărirea cooperației, să înțeleagă că, prin cooperație, ea este ferită de specula chiaburilor și a negustorilor particulari; țărănimea muncitoare trebuie să cunoască și să înțeleagă avantajele schimbului produselor sale cu produse industriale, schimb făcut în mod organizat prin cooperația de consum, care este o organizație menită să satisfacă propriile sale interese”.

Așa o comentare a frazelor celui care ne este cel mai drag, care a mobilizat popoarele lumii, pe care-l urmează popoarele, așa o comentare nu se poate face fără ca, conducerea partidului să ia poziție. Și broșura a apărut în ciuda faptului că a fost „zabakovannâi”, înainte de plecarea tov. Gheorghiu în concediu. Noi știam că trebuie lucrat încă la ea. Au fost criticați tovarășii, ei justifică că, a fost aprobat și, totuși, rămân la poziția că s-a făcut o greșeală că s-a tipărit. Trebuie să fim foarte atenți cum scriem, cum vorbim, mai ales când comentăm citate marxist-leniniste și să nu ne pripim în a da aprobări la astfel de documente. Nu-i tot una când vorbește un secretar de organizație de bază sau chiar un secretar regional, deși și acesta trebuie să gândească fiecare cuvânt, trebuie să fie stăpânit de teoria marxist-leninistă, dar mai ales când vorbește un secretar al C.C., un membru al Biroului Politic. Autoritatea unui secretar este o mare problemă. Datoria fiecăruia dintre noi este să apere această autoritate și să simtă și răspunderea față de fiecare cuvânt care trebuie să fie o învățătură pentru fiecare din noi.

Pentru unii din noi nu mai e o mirare, dar, totuși, pentru așa o ședință, la așa un nivel, e o mare mirare felul cum a vorbit tov. Luca, analiza care a făcut-o activității sale. Tonul autocriticii a fost al unui fel de expunere de lector foarte slab, pregătit pentru lecția asta, vorbind parcă tot așa ușuratec ca în 1947, când spunea: „Democrația noastră politică trebuie să aibă ca bază și democrația noastră economică”. Aceasta era o ușurință. Dar astăzi

* Zabakovnnâi – rebut (lb. rusă)

partidul a crescut, noi numai suntem aceia care am fost în ilegalitate, am crescut, ne-am dezvoltat, am devenit conducători. Ne-a ajutat experiența sovietică, ne-a ajutat marxism-leninismul, ne-a ajutat tov. Stalin, ne-a ajutat partidul, ne-a ajutat însăși lupta pentru construirea socialismului, ne călim în lupta de clasă, ne ajută experiența Uniunii Sovietice și a țărilor de democrație populară. Noi nu mai putem privi lucrurile cu ușurință.

Desigur e un merit mare a fi de 34 de ani membru al partidului, și noi suntem datori să educăm pe membrii noi de partid, să privească cu dragoste oameni cu un stagiul de partid de 34 de ani, adică mai mult decât 2 UTM-iști. Dar cred că a fost o greșeală a tov. Luca că, în locul autocriticii, a căutat să influențeze prin aceasta.

Eu cred că aceasta nu e în procesul nostru, nu e în procedeul partidului – lucrul acesta a mai fost atins – că „se caută un vinovat”. Cine caută un vinovat, C.C.? C.C. și-a făcut autocritica, Biroul Politic la fel, dar, în persistența tov. Luca în poziția lui, aici stă gravitatea. Și aici C.C., fiecare dintre noi este dator să ceară o precizare de poziție azi. După așa o dezbateră la un nivel politic așa de înalt, nu se pot lăsa lucrurile nelămurite, pentru că ele creează un fel de rădăcină, ori, noi nu putem tolera în partid altă politică, decât politica revoluționară marxist-leninistă. Altă politică nu recunoaștem și nu permitem nimănui s-o ducă. Timpul poziției de împăcare a trecut. A fost rău că a existat, dar cu atât mai rău ar fi să continue mai repede.

Foarte bine a spus tovarășa Ana, că tov. Luca a luat în brațe cooperația și a văzut numai lucrurile bune. Cred că am putea completa: Și cooperația – elementele care au determinat în interiorul cooperației altă linie – au luat și ele în brațe pe tov. Luca și s-au complăcut într-o serie de poziții în probleme de gospodărire, de economie, de finanțe și au simțit în tov. Luca un fel de exponent al acestei politici. Mai mulți conducători de partid au atras atențiunea că, la cooperația meșteșugărească, sunt cooperative de producție formate din capitaliști, un fel de uniuni capitaliste, care exploatează.

Cooperația a făcut și o demonstrație de mașini în fața Consiliului de Miniștri, s-au trecut unități ale comerțului de stat la cooperație, parcă era un triumf al cooperației asupra comerțului particular, nu asupra celui socialist. Tovarăși, acestea sunt expresii vii ale acestei politici țărănești.

Miliarde retrase din circulație și trecute în contul statului în ajun de reformă, poziția față de cooperație, politica în problema achizițiilor, toate acestea sunt expresii vii care izvoresc din politica țărănească și care desigur s-au manifestat și în nenumărate alte linii. De exemplu faptul că am trimis 500.000 de muncitori la munca câmpului, și statul a suportat cheltuielile, a fost tot o expresie a acestei politici țărănești.

Noi știm că reforma a fost și este victorioasă, partidul e în stare să ducă mai departe realizarea tuturor sarcinilor care le fixează C.C., dar descoperirea abaterilor, cunoașterea lor, a vedea conținutul lor, cum s-a ajuns mai ales la persistența în aceste abateri... Tov. Luca spune că „în abaterea asta am luat și eu parte”. Adică „Ia ne ia i loșadi ne moia”. Dar nimeni nici un singur membru al C.C. nu s-a găsit, să fi spus: „Tovarăși, nu sunt de acord cu Biroul Politic. Aici nu-i politică țărănească; sau să susțină o teză în această privință, să apere Ministerul de Finanțe, banca de Stat. Nu s-a găsit un singur om, să-i apere pe Iacob, Vijoli și Modoran. Singurul care a mai rămas, este tov. Luca. Acestea sunt rămășițe serioase și periculoase, pentru că înainte nici nu puteai să te atingi de ei față de tov. Luca. Spunea: E un om cinstit, nu-l cunoști pe Modoran, e specialist. Și nu s-a putut trage din tov. Luca totul, să se simtă și el eliberat complet de această deviere și pentru C.C. să fie într-adevăr o garanție serioasă, că devierea în această

direcție va fi dezrădăcinată. O concepție greșită are consecință practică greșită și lipsa de autocritică, de analiză a greșelii nu prezintă garanție pentru învingerea ei, în acel sector unde s-a manifestat această deviere țărănească.

Tot în legătură cu această idee, spre informarea C.C., voi reda manifestarea lui Vijoli încă zilele acestea. Noi, desigur, suntem datori, să apărăm oamenii atunci când împotriva lor sunt flecăreli, sunt tendințe de subminare, pentru că dușmanul are metoda să compromită cât mai mulți oameni cinstiți, ca prin spărtura aceasta să bage agenții săi. Dar, la Vijoli s-a știut munca lui, s-a știut că a fost unul din aceia care au sabotat lucrările reformei, un om așa cum a subliniat cineva aici, care se apleacă ca un slujbaș în fața șefilor. El a îndrăznit, să se exprime astfel cuiva care a venit să stea de vorbă cu el, atunci când mai era cineva acolo: „Bă, fi atent, că ăștia sunt ai lui Dej”. Ai lui Dej sunt toți membrii de partid și Dej este și el al nostru, partidul nostru are o unitate de fier. Oricine ar fi, nu numai un oarecare Vijoli, se va izbi de unitatea noastră de fier. Linia partidului nostru a învins și în reformă, și va învinge în toate problemele și de acum înainte. Și în lupta de descoperire, de demascare a curenților străine, s-a întărit și se întărește partidul.

Acum simțim fiecare, după cum am simțit în decursul istoriei partidului, câtă dreptate are tovarășul Stalin că, în lupta împotriva curenților străine, în lupta împotriva dușmanului, se întărește partidul nostru. Ce puternic s-a demonstrat unitatea conducerii partidului nostru în jurul liniei partidului, în jurul Biroului Politic, în jurul tovarășului Gheorghiu-Dej, pentru că noi ne bazăm pe învățătura marxist-leninistă, pentru că pe noi ne luminează ideile tovarășului Stalin, pentru că pe acest drum luminat de ideile tovarășului Stalin, ne conduce secretarul nostru general, tovarășul Gheorghiu-Dej, care este un elev fidel, devotat până la capăt, un exemplu de fidelitate pentru comunism, pentru marxism-leninism, pentru tovarășul Stalin, și victoria fără îndoială va fi a noastră, orice ar face elementele dușmane. Noi trebuie să fim fermi și necruțători față de orice devieri, oricum și la oricine s-ar manifesta ele. (Aplauze).

Tov. Vasile Luca: Tovarăși,

Ședința de ieri și de azi a fost pentru mine un mare ajutor care l-am primit din partea Comitetului Central.

Vorbind azi-dimineață, am început să-mi dau seama cât de șubredă e încercarea mea de apărare a tezelor pe care le-am susținut, chiar din broșură.

Tovarăși, eu nu sunt un om care recunoaște ușor greșelile. Sunt un om încăpățânat. Caut să mă conving întâi, nu recunosc imediat și gata, cu aceasta să continui greșelile mai departe.

Ați avut dreptate. Tovarășa Ana, tov. Moghioroș, Chișinevski, Teohari, toți în unanimitate. Critica ce mi s-a adus aici trebuia să o primesc ca un ajutor tovarășesc, nu să caut sub diferite forme acoperiri legale ici-colo, într-o chestiune sau alta care nu schimbă fondul. Aceasta a fost principala mea greșală de la început, când am început să discut documentul. În loc să văd greșeala mea, am căutat să apăr o poziție sau alta, că acolo nu-i ceva bine trecut, că dincolo n-a fost ceva bine înțeles. Ce însemnătate are aceasta, față de fondul chestiunii, față de abaterea care a existat și la care nu numai că am luat parte, nu numai că am contribuit în cea mai mare măsură, fiindcă și calitatea mea ca secretar, și calitatea mea ca ministru de Finanțe, și calitatea mea ca vice-președinte de consiliu, care mă ocupam cu: cooperația, cu alimentația, cu comerțul, făcea să nu fie întâmplător dacă eu aveam această poziție. De câteva zile mă gândesc, mă încăpățânam, căutam undeva ceva, căutam o agățare de ceva. Dar nu-i atitudine bolșevică aceasta, pentru că pierdem

fondul chestiunii că, până la un moment dat, al reformei, tot credeam că exagerăm. Am fost influențat de mediul în care am lucrat. Toate atribuțiunile care le-am avut erau legate de țărănime. Dacă exista o politică greșită, o deviere în această privință, nu putea să meargă bine nici cooperația, nu putea să meargă cooperația bine și comerțul rău, nu putea să meargă alimentația bine și finanțele prost, pentru că toate sunt legate între ele. Și sunt legate printr-o linie greșită, o deviere de la linia marxistă, indiferent cu ce citate aș fi căutat să acopăr aceasta sau cu ce vorbe. Nu vorbele, ci faptele trebuie văzute, cu impozitele, cu degrevările, în care eu sunt în cea mai mare măsură băgat în această deviere, eu am avut această deviere.

Sunt de acord cu critica ce mi s-a făcut. La întrebarea tovarășului Moghioroș, a existat așa o linie, răspund: a existat și eu sunt în cea mai mare măsură vinovat. Răspund ferm, hotărât, pentru că iată oamenii care îmi arată, care îmi deschid ochii, care m-au ajutat în această privință și care au înfrânt pe care eu l-am avut tot timpul. Tovarășa Ana are dreptate că spune că era orgoliu, că eu credeam că știu mai bine ca oricine, nu mai ascultam pe nimeni, nu discutam cu nimeni, mă certam cu toată lumea, și iată câte scăpări am avut, care strecurate în frazele din broșură, fără îndoială au influențat, pentru că nu veneau de la un oarecare, au influențat și influențează și pe ceilalți tovarăși și cadrele noastre. Deci, această politică țărănească, această deviere țărănească, nu numai că e periculoasă, și a nu vedea și a nu îndrepta acest lucru ar fi și mai periculos, ar fi cel mai mare pericol pentru viitorul nostru. Trebuie luptat împotriva acestui pericol, pentru lichidarea acestei devieri, care încă nu-i lichidată. Am dezvăluit această abatere la mine, mai greu, dar totuși convins de dreptatea criticilor care mi s-au făcut și înțeleg să lupt pentru îndreptarea acestei greșeli, căci e just cum apreciază C.C. că această reformă tocmai trebuia să facă această operație de a smulge din rădăcină această deviere, și acum trebuie să lupt din toate puterile pentru realizarea sarcinilor reformei, în postul în care sunt pus de partid, înțelegând tocmai gravitatea și pericolul. Cu atât mai mult, cu cât eu am întârziat și am căutat tot felul de acoperiri, ca nu cumva să sărim prea departe dincolo, eu am rămas pe poziția de dincoace, și acum e vorba ca să stau precis și bine pe linia partidului, să fac toate eforturile pentru ca aceste devieri periculoase ale mele să fie lichidate, cu ajutorul partidului, cu ajutorul pe care l-am primit de la C.C. ajutor pe care l-am refuzat de la Biroul Politic, în sensul că am căutat să ocolesc, să-l resping. Acest ajutor l-am primit acum aici și voi face totul ca să fie lichidate greșelile; indiferent unde voi munci din însărcinarea partidului voi căuta să lichidez aceste devieri. Am luat apărarea unuia sau altuia. Câteodată singur mă gândesc, cum am putut să fiu astfel, cum am putut să țin la aceste elemente și să scap momentan conducerea ministerului, să o predau în mâna acestor oameni. Dacă în chestiunile principiale în care am discutat, am mers la C.C., la Guvern, a ieșit bine, dar într-o serie de probleme, care nu erau chiar așa principiale, dar tocmai din acelea unde dușmanul poate să ne lovească și să ne facă pagube, acolo am spus: du-te la Modoran, la Iacob, rezolvă cu ei. Am neglijat munca la Finanțe, am căzut prizonierul acestor elemente de acolo. Deci, toate încercările mele de a arăta că ici-colo era just sau nejust, sunt fără importanță, erau numai încercări de a mă justifica, de a ocoli buba. Am căzut prizonierul acestor oameni, și ei au încercat, cum aud acum, să ia în gura lor murdară numele tovarășului Dej, parcă eu aș avea alt grup sau altă orientare și aș fi împotriva sau într-o altă tabără decât tov. Dej. Niciodată nici nu m-am gândit la așa ceva, nici nu aș putea, mai bine prefer orice decât niște ticăloși, niște bandiți, să pună în discuție unitatea partidului, unitatea conducerii. Eu stau hotărât alături de tov. Gheorghiu-Dej, tov. Gheorghiu-Dej e secretarul general al Comitetului Central, e conducătorul nostru, și înseamnă că n-am procedat de multe ori bine, dacă asemenea ticăloși au putut să se gândească așa departe. Dușmanul a cântat cândva acest

cântec: punea într-o parte pe Dej și pe alții, și în altă parte pe mine, cu alții. Așa ceva n-a existat și nici nu poate exista. Înseamnă că trebuie, tocmai, și mai mult, să aplec urechea către tovarăși, înainte de a spune ceva, înainte de a publica ceva să dau să se discute, să nu se strecoare nici o greșeală, pentru că iată ce s-a strecurat din vina mea. Înseamnă că eu răspund în primul rând. Și de ce greșeli? De greșeli care dovedesc într-adevăr o deviere de la linia partidului.

Eu aceasta am vrut să spun: port toată răspunderea, am meritat pe deplin criticile care mi s-au adus și nu pot justifica atitudinea mea prin nici un fel de încercări de apărare, ci precis, recunosc pe deplin vina mea în toate aceste probleme.

Tov. Gheorghiu-Dej: Tovarăși, vom face o pauză. Închidem discuțiile și urmează să supunem Comitetului Central spre aprobare Hotărârea.

– P a u z ă –

Tov. Gheorghiu-Dej: Tovarăși,

Trebuie să închidem discuțiile noastre. Discutăm de acum de două zile. Cred că discuțiile au scos cu prisosință în evidență necesitatea reformei bănești, justetea politicii conducerii partidului nostru, când am hotărât să treacă la pregătirea unei noi reforme bănești și justetea aprecierii despre devierea în problema țărănească.

Ceea ce caracterizează discuțiile noastre, este înaltul nivel ideologic la care s-au purtat discuțiile, spiritul critic destul de accentuat în cuvântul tovarășilor și partea autocritică care deși ceva mai ștearsă, totuși s-a simțit în ședința noastră. S-ar putea spune că noi de mult n-am avut o asemenea ședință, care să imprime cu atâta hotărâre linia partidului nostru, linia de urmat.

Am avut și ședința Plenară a C.C. din 3-5 martie, când partidul nostru a luat curs spre rezolvarea sarcinii imediate de transformare socialistă a agriculturii. Comparând spiritul critic al dezbaterilor de atunci cu cele de azi, este o deosebire foarte mare. Mai toți tovarășii care au luat cuvântul în această ședință, și-au concentrat mai mult atenția asupra devierii în problema țărănească. De la începutul ședinței, luând cuvântul, tovarășii au ținut să sublinieze importanța politico-economică a reformei bănești, munca frumoasă pe care a desfășurat-o partidul nostru pentru realizarea ei. Dar s-au concentrat mai mult asupra lipsurilor, asupra greșelilor săvârșite cu ocazia aplicării în practică a reformei bănești și, îndeosebi, s-au concentrat asupra principalei abateri, asupra esenței greșelii noastre, asupra devierii cu privire la politica țărănească. Dacă n-am fi privit așa lucrurile, fără îndoială am fi tratat efectul despărțit de cauză și cauza stărilor anormale ivite în economia noastră, aceste fenomene nesănătoase la care se referă darea de seamă citită în ședința noastră, decurg din abaterea în problema țărănească, în politica noastră față de sectorul țărănesc.

Am avut noi o linie clară în această privință? Fiecare dintre cei care au luat cuvântul, a arătat, și eu personal cred, că am avut o linie clară, o linie justă în problema țărănească, că această linie a fost fixată în Plenara C.C. din 3-5 martie. În această plenară se fixa poziția partidului nostru față de țărănime, se spunea: sprijină-te pe țărănimea săracă, încheie o alianță trainică cu mijlocașul și cu lupta neîntreruptă împotriva chiaburimii. Atunci partidul nostru a luat curs spre transformarea socialistă a agriculturii, când a fixat linia cu privire la aliați, când a stabilit politica de îngrădire a chiaburimii. Linia generală trasată de plenară a fost justă, pentru că își punea ca sarcină să întărească alianța cu țărănimea săracă și mijlocașă, pe linia atragerii țărânimii muncitoare, pe

făgașul construirii socialismului, era justă pentru că se prevedea sarcina de a sprijini țărănimea săracă și mijloacă în lupta pentru construirea socialismului, de a îngrădi chiaburimea. Se stabileau sarcini pentru marea masă a țărânimii muncitoare, în sensul ridicării stării economice a țărânimii, în sensul de a crea condițiuni favorabile în această perioadă de trecere de la capitalism la socialism, de a pune gospodăriile individuale mici și mijlocii în condiții de a putea da statului, clasei muncitoare, mai multe cereale, mai multe produse agricole, considerând că, în munca de construire a socialismului la sate vom merge treptat, nu cu grabă, câștigând țărănimea săracă și mijloacă pentru ideia unirii gospodăriilor lor în gospodării colective și nu prin vreo presiune, cunoscând că vom porni la crearea unor gospodării colective-model, a unor gospodării colective care să fie exemplu pentru țărâtime, care s-o ajute să înțeleagă, să vadă deosebirea între gospodăria individuală și gospodăria colectivă, să vadă superioritatea gospodăriilor colective față de cele individuale.

În cadrul liniei generale a partidului, stabilită în această plenară, și a sarcinilor care au fost stabilite, se vorbea despre ajutorarea țărânimii sărace și mijloacă, se spunea că ea trebuie ajutată și sub forma de credite și, în ceea ce privește aplicarea unui impozit bazat pe principiul diferențierii de clasă, în sensul de a pune sarcini pe gospodăriile individuale, după criterii de clasă. Însă, în această hotărâre, nu veți găsi niciăieri cifre ca peste 1 milion de gospodării țărănești să fie eliberate de plata impozitelor. Puteți citi și răsciti hotărârea, nu veți găsi acolo așa ceva, fiindcă nici nu putea plenara hotărî aceasta. Dacă cineva ar fi ridicat la plenară chestiunea de a scuti peste un milion de gospodării țărănești de plata impozitelor, de obligațiile față de stat, sunt convins că ar fi fost combătut încă de pe atunci, după cum ar fi fost combătut acela care ar fi susținut că o anumită parte a țărânimii nu ar fi avut posibilitatea, să suporte obligațiile față de stat – mă refer la țărâni mici și această atitudine ar fi fost combătută, n-am fi putut să-i eliberăm de obligația de a contribui la bugetul statului. Vorba e cum, cât și pe cine eliberăm. Când a venit la ordinea de zi, Legea impozitului agricol, aceasta a trecut foarte rapid prin ședința Biroului Politic. Tov. Moghioroș ne-a arătat procesul prin care a trecut legea aceasta, care a început să fie întocmită încă în 1948, deci înainte de Plenara din 3-5 martie, apoi continuând să devie a doua, a treia și a patra variantă până după Plenara din 3-5 martie 1949. Dar ce conținut, ce linie avea această Lege a impozitului agricol, ce însemna ea practic? Despre toate acestea, Biroul Politic se pare că nu a discutat prea mult. Nu-mi amintesc dacă am luat parte la ședința aceasta a Biroului Politic, dar după cât se pare n-am luat parte. Această ședință a avut loc, mi se pare, în iulie 1949. Dar nu este o scuză, dacă un membru din conducerea partidului nu ia parte la o ședință, unde se aprobă un document, nu înseamnă că, după ce s-a aprobat, să nu te uiți în el, să nu te documentezi pentru a-ți da seama ce reprezintă acel document.

Tot în Plenara 3-5 martie se stabilea și procentul chiaburilor la 5,5%, deși chiar înainte de a intra în acea ședință plenară, erau discuții, care ne dădeau posibilitatea să ajungem la concluzia că 5,5% din totalul gospodăriilor țărănești, este un procent mult mic față de realitate, că realitatea trebuie să stea între 6-10% din totalul gospodăriilor țărănești. A rămas totuși 5,5%, mi se pare, în raport, și în Rezoluția Plenarei din 3-5 martie. Cum se face că, într-un timp așa de scurt, de la cca. 150.000, cât reprezentau aceste gospodării chiaburești, să scadă la vreo 40.000. Unde au dispărut? Ce s-a întâmplat cu ele? Au apărut în decursul acestui timp și diferite teorii despre așa-numita autodeschiaburare, teorii false, greșite, care au fost la timpul lor combătute, nu pe scară

mare și nu s-a mers până la fund, pentru a fi înarmate organizațiile de partid împotriva acestei primejdii și a acestei formule false. Nu găsim nici în clasicii marxism-leninismului, nici în istorie un exemplu ca vreo clasă să se autodizolve, să se automutileze. Se știe că, clasele exploatatoare se zdrobesc, se lichidează de către o altă clasă, de clasa muncitoare. De unde au apărut aceste teorii cu autodeschiaburire? Au apărut numai întâmplător? Au apărut în împrejurarea când se alunecase în munca, în lupta, în acțiunea partidului nostru, dincolo de cadrul politicii de îngrădire a chiaburimii, se alunecase pe panta măsurilor de expropriere, de lichidare a chiaburimii. Desigur au fost cazuri izolate ici-colo, dar, dacă privim pe hartă și însemnăm punctele unde au avut loc aceste acțiuni, ne putem da seama că, C.C. putea să fie împins într-o altă perioadă, într-o altă etapă decât aceea pe care o stabilise plenara, să fie împins cu sau fără voința lui, n-are importanță, însă interesant este că, într-un loc sau altul, s-au petrecut asemenea fapte, care arătau o călcare grosolană a liniei C.C., călcare căreia C.C., datorită intervenției sale, i-a pus capăt. Atunci a apărut teoria aceasta, despre autodeschiaburire, cu aceasta justificându-se aceste măsuri nejuste, care puteau să împingă partidul într-o aventură, într-un moment când partidul nu era pregătit pentru lichidarea chiaburimii ca, clasă. Tot înăuntrul acestei perioade au avut loc și teoriile la care s-a referit cineva aici, în Transilvania, unde se suprapuneau și elemente naționale, despre câștigarea „cheilor satului”. „Cheile satului” erau așa-numiții buni gospodari sau, mai corect, chiaburii în persoană, întrucât în rândurile acestei populații maghiare n-ar exista diferențe de clasă. Se propovăduia stingerea diferenței de clasă, băgarea tuturor cu forța în gospodăria agricole colective. Ce calitate pot avea asemenea gospodării, ne arată practica, care ne arată că atunci când țăranul sărac sau mijlocăș e forțat să intre în gospodăria colectivă și nu vine din convingere, hotărât, întotdeauna o să se uite cu un ochi înapoi la vechea sa gospodărie. Dar, mai ales, când ne luăm după „cheile satului”, atunci când căutăm printr-o asemenea politică neprincipială să atragem țăranimea săracă și mijlocășă și pe chiaburi, de asemenea, în gospodăria colectivă...

Tot înăuntrul acestei perioade s-a produs și alunecarea noastră cu eliberarea a peste un milion de gospodării individuale de obligațiile față de stat. Se spunea că e vorba de niște gospodării care au sub 12 mii lei venit anual. Adăugați la aceasta faptul că, din 1944, după eliberarea țării de către Armata Sovietică, și până în 1948, în mod practic aproape toată țăranimea n-a plătit impozitul către stat deloc sau aproape deloc. Din 1948, când încep să plătească impozitul, plătesc într-un astfel de raport față de contribuția celor cu venituri fixe, a muncitorilor, funcționarilor, o sumă neînsemnată. Începe politica de colectare în 1949. Cantitățile de produse colectate de stat de la țăranime față de cantitățile produselor-marfă, disponibile la țară, nu era așa de însemnată. Deci, țăranimii luată în totalitatea ei, îi rămâneau cantități de produse agrare foarte mari, deci aveau un mijloc prin care veneau pe piață și exercitau presiuni asupra pieții, deci ei determinau cursul prețurilor, noi noi, cu decizii, circulări sau instrucțiuni. Și oricât de mari economiști am fi fost noi, cu aceste decizii și decrete n-am fi putut să lichidăm pe cei care dețineau produsele și le vindeau pe piața neorganizată la prețurile care le conveneau lor.

Ce este important și trebuie reținut, este că, în întreaga perioadă de la eliberarea din 1944 până azi, țăranimea noastră a beneficiat și beneficiază de dreptul de a-și valorifica liber pe piață o parte din produsele agricole nesupuse la colectare, deci, practic posibilitatea de a influența cu produsele ce le dețin, cursul prețurilor de pe piața neorganizată, de a influența chiar prețurile la produsele achiziționate de organele

comerciale ale statului, sau cooperației. Adăugați la aceasta creditele masive care au fost date țărănimii, faptul că o parte însemnată a țărănimii, a primit pământ din partea statului și tot ce i s-a mai dat țărănimii, mărfuri degrevate și alte ajutoare, faptul că am lichidat moșierimea, că partidul nostru a luat curs spre îngrădirea chiaburimii, toate acestea la un loc nu pot să nu influențeze cursul unor schimbări foarte serioase în sat. Situația materială, situația economică a gospodăriilor țărănești s-a schimbat în sensul întăririi lor economice, starea materială a țărănimii s-a îmbunătățit, cu toată seceta care am avut-o în țara noastră, dacă judecăm cei câțiva ani de recoltă bună, masa de produse pe care a obținut-o, sumele considerabile de bani pe care statul le-a cheltuit, fie pe linia colectărilor, fie pe linia achizițiilor sau direct pe piața neorganizată de la salariați, de la muncitori, a făcut să se îmbunătățească situația țărănimii. Chiar în ipoteza că productivitatea a rămas în urma creșterii salariului, lucru nejust, cu toate acestea socotind cât am asigurat muncitorului, funcționarului din salariul lor pe cartelă – pentru că problema aprovizionării cu alimente era cea mai grea – și cât își procură direct de la producător sau pe piața țărănească, muncitorul, funcționarul cheltuiește cel puțin 70% din salariul lui pentru alimente. Din toate acestea ne vom da seama, ce înseamnă pentru clasa muncitoare creșterea continuă a prețurilor alimentare agrare pe piața țărănească și chiar prețurile alimentare provenite din colectări și achiziții. În același timp, țăranul păstra din ce în ce mai multe mărfuri care nu sunt perisabile, grâu, în special porumb, ca fiind valuta valutilor, și se petrece și aici, cam același fenomen, care se petrece în Uniunea Sovietică, în perioada la care se referă tovarășul Stalin, când chiaburul, deși nu deținea principala masă de cereale-marfă, deși acestea se găseau la țăranul mijlocăș și, în parte, la ceilalți țărani, totuși, ținând seama de legăturile chiaburului, de experiența lui, de influența lui în sat, influența, fără îndoială, cursul politicii prețurilor, influența țărănimea mijlocășă și săracă pentru a se antrena pe calea prețurilor din ce în ce mai speculative.

Cam același fenomen s-a petrecut și la noi. Nu s-ar putea spune că presa noastră, că radio, agitația, propaganda, nu și-au dat contribuția și aceasta n-a avut importanță. Aceasta are mare importanță. Munca politică a organizațiilor noastre de partid de asemeni, a avut importanță. Dar, pentru a lupta cu succes împotriva tendințelor speculative, trebuie, în primul rând, să ai o bază materială, să ai mărfuri corespunzătoare, să poți duce o luptă cu mijloace economice. Ori, în această privință, statul, clasa muncitoare avea în mâinile sale produsele industriei, avea cantități de produse agricole alimentare prin colectări și achiziții, dar n-a avut în așa măsură, încât să poată interveni pe piață, să poată determina cursul regulării prețurilor în favoarea prețurilor produselor industriale. Iată pentru ce foarfecele prețurilor s-a deschis enorm în favoarea prețurilor produselor agricole. Și aceasta s-a datorat și greșelilor noastre. Dacă ne amintim de reforma din 1947, ce discuții aprinse existau în chestiunea prețurilor. Se știa că prețurile produselor agrare au fost fixate în mod anarhic. Nu erau stabilite în mod oficial. S-au făcut atuncea lucruri care au speriat pe țărani, i-au împins să fugă de pe piață. Țăranii au spus: Îmi puneți tabla de gât, foarte bine, n-am să mai vin. Am să spun și eu: Nu se ouă găina sau nu dă vaca lapte. O parte din tovarăși nu înțelegeau de ce prețurile agrare sunt așa mici în raport cu prețurile produselor industriale. În primele zile după reforma din 1947, când gospodina se ducea la piață cu câțiva lei, venea cu coșul plin, ca pe timpurile bune și spunea, luându-ne: Asta e partid, uite ce berechet a adus pe capul nostru. Dar aceasta a fost numit scurt timp, până ce masa banilor în circulație a început să crească, până când mărfurile de pe piață nu mai aveau atâta interes față de bani, când cererea de

marfă era așa, că nu mai prezenta aceeași valoare banul cum prezenta marfa și din bucuria și feliicitările de până atunci, deodată a început lumea să-și dea seama că nu-i chiar așa de simplu, că sunt destul de complicate problemele acestea economice, că nu e destul să dai o circulară sau o decizie, ca țărani s-o respecte. De aici, în acel timp au început discuții, care s-au dezbătut și în presa noastră, unde a fost descoperit însăși secretul reformei din 1947, despre raportul de 1-1, 4-2, și sub forma aceasta parcă cineva lua apărarea țăranilor împotriva altcuiva, ca și cum ar fi existat 2 tendințe, una care apăra pe țăran și alta care era împotriva țăranilor. Exista tendința de a ne convinge despre necesitatea de a da prețuri avantajoase țăranilor, neînțelegând că nu trebuie să faci multă propagandă, nu trebuie să convingi și să vii cu niște informații din acelea trase de păr, că țăranii preferă să ungă osia la car cu unt decât să-l vândă pe piață cu preț așa de mic, cum a fost stabilit, ca după aceea, să se vadă imediat creșterea prețurilor de pe piață în virtutea legilor care determină cursul acestor prețuri. Tot în această perioadă, noi trimitem prin cooperatie mărfuri la sate. Aveam mărfuri degrevate, pe care le dădeam muncitorilor și funcționarilor și mărfuri nedegrevate. Dar cine cumpăra la cooperativă? Se spunea în acel timp, mi se pare prin 1948, ce fac țăranii săraci, ei de unde pot să cumpere produsele acestea industriale? Să le dăm și lor produse degrevate pe baza unei liste. Și atunci cu toții am căzut de acord asupra acestui lucru. Într-adevăr a fost un fel de vedere greșită, în sensul că am dat țăranilor până în 1950 mărfuri degrevate, adică bugetul general al statului completa cu sume de bani, produsele industriale care le dădeam la țară. Desigur, nu putea să nu influențeze toate cele ce am arătat și oamenii care aveau munci de răspundere într-un loc sau altul. Așa se face că o linie a fost stabilită la Plenara din 1949 și alta a început să se înfiripeze, să se formeze în ceea ce privește poziția față de țărănime. În a doua jumătate a anului 1949, apar primele semne nesănătoase în economia noastră. Lor li se pune capăt prin unele măsuri luate. În 1950, apar aceste semne nesănătoase mai accentuat, arătând că undeva este ceva bolnav; în 1951 și mai puternic. În 1950, o parte din membrii conducerii partidului nostru încep să se frământa, să se întrebe ce o fi, ce semnificație au oare aceste semne nesănătoase în economia noastră, de unde vin ele? Au fost discuții mai mult sau mai puțin organizate, în orice caz s-au exprimat păreri în sensul că greșit s-a procedat eliberând peste un milion de gospodării țărănești de plata impozitelor, că prea vorbim de ajutoare, de credite pentru țărani și așa, în general, să le dăm și de astea, și de alea. Dar nu ne-am gândit cu ce trebuie să contribuie țărănimea la venitul statului, la construirea socialismului. Nu rareori tovarăși sovietici care vizitau țara noastră și se duceau la colhozurile noastre, observau ceva din romantismul revoluționar și în felul cum aplicam impozitul, și cu daniile pe care le făceam. Desigur, trebuie dat ajutor, dar există o anumită limită, ajutorul trebuie dat cu un scop anumit. Dacă se întâmplă o asemenea situație, că țăranul stă pe un munte de saci de grâu și spune: acum pot să stau și 3 ani să nu muncesc, desigur aceasta nu va fi un stimulent pentru țărani. Natural acestea trebuie privite ca greutăți de creștere, ca lipsuri sau greșeli în procesul de aplicare a liniei partidului în construirea socialismului la sate.

Însă ceea ce s-a discutat aici despre devierile țărănești, astea de acum nu mai sunt simple greutăți de creștere. Devierea țărănească despre care s-a vorbit aici și asupra căreia s-au concentrat toate criticile și în jurul poziției tovarășului Luca și a poziției sale autocritice, această deviere este o deviere a conducerii partidului nostru. În ce sens? În sensul că partidul, conducerea partidului nostru nu a venit la timp să o dezvăluie așa cum facem azi. Este posibil ca tovarășul Luca să fi avut o părere despre unii sau alți tovarăși

din conducerea noastră că nu se pricep în probleme economice financiare. De aici se explică poate, că devierea aceasta n-a fost reținută sau nu a frământat pe toți în aceeași măsură. Însă ideea, formularea despre necesitatea, poate a unei noi reforme bănești, a apărut, dar spusă nu cu toată hotărârea, cu toată convingerea. Pentru aceasta, desigur, trebuia făcută o analiză, cunoscut frontul economiei noastre naționale, unde suntem mai înainte, unde am rămas în urmă, unde frontul economic e rupt și cauzele. Noi n-am făcut de la reforma din 1947 și până acum 6 luni o analiză temeinică a situației economice din țara noastră. Natural, reforma din 1947 a fost făcută în condiții de colaborare cu burghezia, când mai aveam pe rege în conducere, când burghezia mai deținea puterea în economie, în condiții când exista plină inflație. Or, reforma de acum am făcut-o în condițiuni, când nu mai avem nici burghezie, nici monarhie, avem industrie socialistă, băncile sunt în mâinile statului, și altele. Poate chiar dacă n-ar fi existat această deviere țărănească, se putea ivi necesitatea realizării unei reforme bănești, însă o asemenea reformă ar fi trebuit să ducă neapărat la lichidarea, chiar din primul moment, a sistemului de aprovizionare pe cartelă, prețuri unice, ca un rezultat al dezvoltării economice, a creării acestor condițiuni de dezvoltare și mai departe a economiei noastre naționale.

Tovarășii de la Finanțe au început încă în 1951, să pregătească un material pentru așa-numita restructurare a salariilor și unificare a prețurilor. Lucra o comisiune în cadrul Ministerului de Finanțe, dar nici conducerea partidului nu știa despre existența acestei comisii și nici despre scopurile pe care și le-a pus. Aceasta s-a aflat întâmplător și mult mai târziu, după ce comisia deja elaborase o serie de măsuri și când începuse să transpire în afară, chiar în rândurile muncitorilor, care începuseră să se întrebe, ce rost o fi având, ce o fi însemnând această restructurare a salariilor, o să ne dea salarii mai mari sau mai mici. Dar nu aceasta e important, ci important e altceva. S-au ocupat niște copii să întocmească un șir de măsuri economice în legătură cu restructurarea salariilor și unificarea prețurilor. Or, restructurarea salariilor și unificarea prețurilor e legată de ideea lichidării sistemului de aprovizionare pe cartelă. Nici C.C. nu știa că, la Ministerul de Finanțe se pregătește un butoi cu cel mai periculos explozibil și pe deasupra urma să se așeze C.C. și să i se dea foc acestui butoi cu explozibil. Ce s-ar fi petrecut, dacă din nenorocire am fi mers pe această linie. Ar fi însemnat – ca să spun vorbe mari – un dezastru economic, o catastrofă. Închipuți-vă ce am avut în ajunul reformei bănești, avalanșa care am avut-o la magazine. Dar închipuți-vă ce am fi avut, dacă aceasta ar fi început cu o lună înainte, în decembrie. Ar fi fost o catastrofă economică.

Problemele economice nu sunt chiar așa simple că pot fi lăsate pe mâna lui Iacob, Modoran, Vijoli, sau a altor economiști, crescuți la școala burgheziei. Problemele economice sunt foarte interesante. Ele trebuie cunoscute. Tebuie să îndreptăm atenția conducerii partidului nostru, cadrelor noastre de partid de pe linia organizațiilor de masă și de pe linia de stat, să studieze temeinic problemele economice, să avem economiștii noștri, finanțiștii noștri să se poată descurca ușor în aceste probleme economice.

Sunt foarte complicate aceste probleme, însă această comisiune și însuși tovarășul Luca a privit lucrurile în mod simplist și spre norocul nostru am oprit aceste lucruri la timp, am rugat pe tov. Luca să ia tot materialul și să-l închidă într-un safe, să nu umble la el, că umbă la foc. Acolo e o mare primejdie pentru partidul nostru și pentru țară, iar cei care au lucrat la acest material, dacă scot o vorbă să fie împușcați.

Când am început să pregătim materialul pentru noua reformă bănească, s-a văzut limpede că nici măcar acum n-am putut să lichidăm sistemul de aprovizionare pe cartelă,

pentru că nu sunt condițiuni, că abia trebuie create aceste condițiuni, că aceasta va forma obiectul unei munci separate, aceasta va fi o nouă etapă în dezvoltarea economiei noastre.

Putem deci să spunem că preocuparea, frământarea cu stările nesănătoase în economia noastră au început în a doua jumătate a lui 1949. Ea a căpătat contur mai clar în 1950, s-au formulat și păreri mai mult sau mai puțin apropiate de realitate, însă mai clar a fost pentru noi abia în 1951, cu cca 6-7 luni de zile în urmă, când s-a ajuns la o concretizare a lucrurilor, când conducerea partidului nostru a putut să cunoască formularea aceasta despre devierea țărănească, despre politica țărănească, politică nemarxistă. În ce măsură are tov. Luca o vină în această privință? Eu nu vreau să mai repet. Tovarășii care au luat cuvântul au arătat sub diferite aspecte, în ce constă vina tovarășului Luca, în ce constă greșeala sa și m-am bucurat, și cred că toți tovarășii din C.C. sunt bucuroși de ultimul cuvânt al tovarășului Luca, care scurt, însă categoric, a declarat în fața C.C. că e întru-totul de acord cu aprecierea făcută, întru-totul de acord cu caracterizarea care a fost dată acestei devieri și că e hotărât să îndrepte aceste greșeli. Dar aici nu e vorba numai a privi vina tovarășului Luca. Spuneam – și unii tovarăși au atins pe scurt lucrul acesta, – că e desigur și o vină a conducerii noastre, o lipsă a conducerii partidului nostru. Sigur, acum când lucrurile au devenit clare – în urma războiului mulți viteji se arată – e ușor să arăți că tovarășul Luca e de vină. E adevărat, el e de vină, eu nu vreau să-i micșorez vina, nici să-i apăr greșelile. Dar vina noastră, lipsa noastră, a tuturor constă în aceea că nu ne-am preocupat de problemele economice, am considerat că aceasta e treaba tovarășului Luca, că nu am controlat activitatea tovarășului Luca și că ne-am mulțumit să facem constatări sau cum se obișnuiește la noi „sesizări”. E adevărat, Luca țipa că el răspunde, m-a amenințat și cu demisia, dar noi n-am pus hotărât piciorul în prag, să-l fi luat pe Luca, să-l fi scuturat bine, în loc de a-ți fi teamă, ceea ce este o atitudine oportunistă, împăciuitoare, nu o atitudine de comunist. Atitudine de comunist este ca, indiferent cine ar fi, atâta vreme cât exprimă o atitudine nepartinică, necorespunzătoare unui comunist, să-l critice, să-l tragă la răspundere, să ridice chestiunea, chiar dacă ești un simplu membru de partid. Eu am încercat nu odată să-l opresc pe tov. Luca, am căutat să-l ajut, l-am oprit chiar mult înainte de a se fi conturat precis ideea alunecării noastre pe panta politicii țărănești, cu articolele pe care le scria, cu discursurile pe care le ținea.

În această privință, mulți dintre noi avem o comportare neserioasă. Credem că trebuie neapărat să facem câte o apreciere politică în fiecare loc și în fața oricui. Aprecieri politice face conducerea partidului; linia partidului, sarcinile partidului le stabilește partidul. Dar, pentru că ne mănâncă limba și vrem să fim filosofi, mari oameni politici, de fiecare dată când ne întâlnim într-un colț, începem să tragem, să facem aprecieri, și parcă văd cum stau toți la Centrocoop, în frunte cu Voitec, cu ochelarii pe nas, iar pe ceilalți, Hulduban, tot comandamentul cooperației, sala plină, cu plaivazul și carnetul în mână ascultându-l pe tov. Luca. Și tov. Luca ține un discurs de 3, de 4 ceasuri ...

Tocmai vorbeam că tov. Vasilichi are un defect: de multe ori vorbește mult mai repede decât poate să gândească și dacă iei stenograma discursului și desparți ideile, le rânduiești, ai să găsești câte 2-3 Vasilichi în cadrul expunerii sale, care se bat între ei până la sânge. De ce aceasta? Același lucru și cu tov. Luca. Deși muncitor de origine, nu merge până la fund, la detalii, să clădească cu răbdare, să judece fiecare lucru. Să nu exprimăm ușuretec păreri în afara Comitetului Central, indiferent unde, ci să ne scriem mai bine ce avem de spus, dacă nu ne simțim în stare să vorbim liber, sau să scriem

numai tezele, să nu dăm posibilitate elementelor dușmănoase să speculeze anumite expresii, formule greșite, pe care le exprimăm noi.

Am stat de vorbă cu niște meseriași din orașul Stalin, niște elemente despre care n-aș putea spune că sunt dușmani, dar nici că ne sunt prieteni. Dacă ați ști ce-l lăudau pe tov. Luca pentru niște discursuri privind pe meseriași. Și m-am gândit: de ce oare asta? Am căutat să le citesc, să văd despre ce e vorba. Într-adevăr, am putea apare ca niște patroni ai cutărei păтури sociale. A fost o luptă pe viață și pe moarte între comerțul de stat și cooperatie, s-a ajuns până acolo că au fost lichidate unități ale comerțului de stat, trecându-se în mâna cooperatiei și inaugurarea victoriei a fost făcută mi se pare în timpul pepenilor. Treceau vreo 10-20 camioane cu pepeni, cu varză și altele, cu steaguri, cu niște oameni îmbrăcați în costume țărănești. Au trecut camioanele pe la Luca prin fața Ministerului de Finanțe, și el își zicea: A dracului cooperatie, uite ce poate!...^{*} După aceasta, mascarada a trecut prin fața Consiliului de Miniștri. Și atunci i-am spus tov. Voitec: Măcar de ar fi produse în piață! Dacă n-o să curgă camioanele cu produse pe piață, o să fie rău! Era atunci inaugurarea victoriei cooperatiei asupra comerțului de stat, pentru că atunci s-au încheiat discuțiile, cu capitularea lui Malinschi, când s-a preluat de la comerțul de stat patrimoniul, unități. Sunt cazuri când statul dotează cooperatia, îi dă anumite sarcini de realizat și o dotează. Dar cum se poate această luptă între cooperatie și comerțul de stat? Cine conduce cooperatia, și cine comerțul de stat? Tot tov. Luca. Cum se poate că avea poziție negativă față de comerțul de stat sau cu formule de acestea de a merge pe principiul centralismului descentralizat, formule pe care nu le înțelege nimeni. Scăpați o formulă în fața unui activ de partid, să vedeți cum se duce imediat până jos. Dacă zici „centralizare descentralizată” și ei o să meargă până jos să spună” centralizare descentralizată”. Dar dacă îi întrebi ce e asta, atunci o să spună: „asta nu ne-a mai spus”.

Deci, fiecare cuvânt spus de un conducător de partid trebuie să fie cântărit, cu tot simțul de răspundere exprimat, știind unde te găsești, în ce cerc, însă în ce exprimi să ai totdeauna în minte hotărârile partidului într-o problemă sau alta. Eu nu cunosc altă lege decât directivele sau hotărârile partidului nostru și nu alta.

Iată câteva elemente care arată cum tov. Luca a alunecat. Sigur, e la el și amor propriu și ambiție, aceasta în fond și explică că la urma urmei și subaprecierea celorlalți, dacă dânsul consideră că e așa cunoscător în problemele financiare încât nu mai poate fi contrazis, ceilalți fiind mult mai puțin pregătiți. Nu trebuie, desigur, să ne închipuim că de acum am și devenit economiști și că stăpânim problemele economice în așa măsură încât vom fi scutiți pe viitor de greșeli. În proiectul de Hotărâre se pune ca sarcină, cu toate succesele, cu toate că nivelul cunoștințelor cadrelor de partid a crescut, în mare măsură a crescut interesul pentru problemele economice, însă nu ne putem declara satisfăcuți nici pe departe cu ceea ce trebuie să facem în această privință. Trebuie să ne ocupăm serios, stăruitor de învățat. Pentru a conduce trebuie să cunoști și pentru a cunoaște trebuie să obosești, să muncești. Or, lucrul acesta tov. Luca nu-l prea aprofunda. El trecea repede prin hârtii și gata. Ca să conduci Ministerul de Finanțe nu-i o jucărie, e una din pârgghiile vitale ale economiei noastre naționale. A condus tov. Luca Ministerul de Finanțe? Sigur că nu, au condus alții. Am putea spune că tov. Luca a fost condus. În cazul nostru, nu conducerea partidului orienta pe tov. Luca, dar tov. Luca se orienta după aceste elemente care te împing să apuci cutare sau cutare cale, sau te îndrumează (*sic!*)

spre ceva care te compromite. Așa că putem să apreciem că i-a scăpat conducerii partidului nostru din mână conducerea și controlul Ministerului de Finanțe, a Băncii și altor sectoare economice pentru care răspundea tov. Luca, că tov. Luca s-a izolat sub acest raport de conducerea partidului nostru, a renunțat sau n-a apelat la ajutorul conducerii partidului nostru, de aceea a exprimat un alt punct de vedere decât a exprimat restul conducerii partidului. Nu-i o simplă întâmplare faptul că tov. Luca avea păreri de acestea că nu-i slab leul, e tare, deci discuții în contradictoriu. Cine ar fi îndrăznit să spună că leul e slab, din contră e tare și se întărește... Nu-i întâmplătoare părerea că poate și trebuie să se găsească mijloace economice, altele decât reforma bănească pentru a pune capăt acestor stări nesănătoase în economie și că, în sfârșit, nu-i necesară această reformă. Parcă e un secret pentru noi, pentru partid, pentru conducerea partidului, că Vijoli chiar după reformă discuta însăși reforma. Eu nu-l consider un om serios. Poate nu-i un dușman, până nu se va dovedi acest lucru vom vedea, însă e un element crescut la izvoarele culturii burgheze, cu concepții, cu mentalitate burgheză, cu metodologie burgheză. Ce poate să exprime el? El, în general, n-avea încredere în reformă, nu credea în necesitatea ei. Poate Alexandrini la timpul său spunea că operația a reușit, dar bolnavul a murit. Aceasta poate o spune și Vijoli, poate puțin mai altfel, dar mare deosebire nu-i. Așa că nu sunt întâmplătoare nici părerile exprimate de Iacob în legătură cu pârghia impozitelor, care spunea într-o discuție recentă că: ce tot îmi veniți cu pârghia impozitelor, ce faceți din ea așa mare lucru! Nu face ea pârghia impozitelor minuni. Până și în ședința noastră, tov. Luca a exprimat aceleași păreri. De unde vin toate astea? De acolo, de la aceste elemente. E just cum s-a arătat aici, că tov. Luca a dat mai mare crezare lor decât altor tovarăși cu munci de răspundere din conducerea partidului nostru și în problemele economice.

Tovarăși, eu sunt de acord cu aprecierea care s-a făcut aici în legătură cu devierea, cu critica adusă tovarășului Luca, dar, trebuie să subliniez, că o critică nu mai mică trebuie să ni se facă și nouă, și e valabil aceasta pentru fiecare dintre noi, pentru faptul că ne-a scăpat din mână conducerea Ministerului de Finanțe, pentru lipsă de preocupare de problemele economice, și într-o măsură mai mare sau mai mică eu cred că mulți dintre noi am putut să contribuim la această situație, la această politică țărănească. Aceasta o spun nu pentru a solidariza Comitetul Central cu greșeala tovarășului Luca, nu pentru a-i ușura vina tov. Luca da, pentru adevăr, pentru că aceasta este just, că fiecare dintre noi a contribuit într-o măsură mai mare sau mai mică la aceasta. Cam cu o lună sau cu două săptămâni înainte, nici unul dintre noi n-ar fi putut formula aceasta, nici Vințe care a fost acum foarte entuziasmat nu s-a gândit cu ce a contribuit, sau Drăghici sau Sălăjan sau Bunaciu sau alți tovarăși.

Deci, fiecare trebuie să-și revizuiască atitudinea, să se gândească, să arunce o privire retrospectivă asupra muncii pe care a dus-o, să tragă învățăminte din discuțiile care au fost la ordinea de zi a Comitetului Central, să ne organizăm mai bine munca, să mobilizăm organizațiile de partid pentru lichidarea din rădăcină a acestei devieri la care v-ați referit, pentru că greșeala aceasta și altele, fără îndoială, pot merge până jos, la membrii de partid. Să nu ne facem iluzia că, dacă noi a limpezit lucrurile aici, am lichidat cu această deviere. Datoria Comitetului Central, a fiecărui membru al C.C., pe linia unde lucrează, este să meargă până jos, să lămurim, să înarmăm partidul, pentru ca asemenea păreri, asemenea atitudine, asemenea priviri este posibil să fie și jos, cine știe până unde.

Mai mult, aici s-a vorbit despre afirmația lui Luca, care a încercat să explice cum a alunecat pe panta aceasta țărănească, despre prezența tovarășilor în partid. Și a fost criticat pentru că aceasta nu putea fi o explicație, e greșit, și pe drept cuvânt. Să nu subapreciem prezența unui număr important de elemente țărănești în rândurile partidului nostru. Caracterul, mentalitatea, concepția acestor oameni este prin însăși natura lor burgheză. Doar se știe, partidul nostru are o compoziție socială pe care și-a luat sarcina s-o îmbunătățească. Are un număr important de elemente mic burgheze, care au venit cu tot bagajul lor, și din rândurile intelectualității burgheze. Deci, influențe străine pot fi, deci teren pentru a prinde asemenea teorii există. Iată de ce e necesar de a merge și a prelucra până la ultima organizație de bază, cu toți membrii partidului, această deviere, a înarma partidul, a analiza criticile care au fost făcute de clasicii marxism-leninism-stalinismului. Teze, material ideologic, să îmbogățim prelucrarea aceasta cu organizațiile de partid, ca să fie și un prilej de ridicare ideologică a masei membrilor de partid. Pentru că, la urma urmei, tov. Luca dacă a exprimat această teorie, atât în practică cât și în teorie, această deviere vine de acolo că nivelul nostru ideologic, nivelul său ideologic este încă scăzut, e în urma răspunderii care o are în calitate de secretar al C.C. Și acest lucru se putea întâmpla cu oricare dintre noi. Nu-i destul să te numești secretar sau membru al C.C. sau al Biroului Politic și să ai nivelul unui secretar de celulă de partid. Au fost și aspecte din acestea. Noi încă nu ne-am ocupat serios de identificarea cadrelor tinere, proaspete, care s-au ridicat în focul luptei, dar veți vedea în curând o serie de elemente tinere, dinamice, pricepute, cu mintea deschisă, care au fost și prin școli, care studiază, că nu de florile mărlui au fost traduse și tipărite în sute de mii de exemplare opere din clasicii marxiști-leniniști. Aceasta are o putere extraordinară. Nu te mai poți duce multă vreme la școala de partid să ții un referat acolo fără să te pregătești, altfel, odată te pomeniști alături de Buharin, Kamenev, Troțki, exprimând păreri care la timpul lor au fost combătute. Așa, tovarășe Vasilichi! Deci, fiecare membru al C.C. să se ocupe de studiul individual, de probleme ideologice, să-și ridice nivelul cunoștințelor teoretice. Aceasta e valabil pentru toate cadrele partidului.

Deci, una din cauzele alunecării vine de acolo din insuficiența pregătire ideologică, din cauza nivelului ideologic scăzut al membrilor partidului nostru.

În ceea ce privește reforma, s-a arătat că am pornit la pregătirea ei, la aplicarea ei în practică. S-a apreciat de către comisia care a avut însărcinarea din partea conducerii să pregătească materialul în legătură cu reforma, că vom întâmpina greutăți, rezistență din partea elementelor dușmănoase, dar trebuie să recunosc că am subapreciat tăria acestei rezistențe, nu m-am așteptat să întâmpinăm rezistență în propriile noastre rânduri. Și deci, nu trebuie să ne facem iluzii cu privire la dușmanii reformei bănești, care vor căuta să ne împiedice de a crea condițiunile necesare întăririi reformei, care vor căuta pe toate căile să lovească în reforma bănească. Deci va trebui să fim fermi în îndeplinirea sarcinilor care sunt prevăzute în Darea de seamă și trecute în hotărârea care va fi supusă aprobării Comitetului Central. Ele vor trebui aplicate cu toată conștiinciozitatea în practică de către fiecare în domeniul său de activitate. Pentru aplicarea lor în practică trebuie desfășurată o muncă organizatorică foarte mare și foarte serioasă, care nu e mai puțin importantă decât cea care a fost desfășurată de partidul nostru cu prilejul înfăptuirii reformei, cu prilejul schimbului. Și dacă partidul a dat un exemplu așa frumos cu acest prilej, de ce n-ar putea da și exemplul acesta?

Eu sunt convins că, mobilizând toate forțele partidului, clasei muncitoare, poporului, organizându-ne mai bine munca, cu mai multă claritate în aplicarea măsurilor, dacă vom asigura un control permanent în legătură cu aplicarea măsurilor prevăzute, desigur că vom apropia acest moment de trecere la cealaltă etapă, de lichidare a sistemului de aprovizionare pe cartelă. Pentru aceasta trebuie însă să vedem clar conturul sectorului producției de larg consum, cine răspunde de acesta, ce are de făcut, ce se poate face, cât și în ce timp, controlat, asigurată normala circulație a mărfurilor, asigurarea achizițiilor, contractărilor, fermitate la colectări, conștiinciozitate și luptă dărză pentru încasarea impozitelor. Pentru toate acestea sigur că trebuie mobilizată întreaga forță a partidului, întreaga clasă muncitoare.

Eu sunt convins că vom obține succese în această luptă dacă membrii C.C. își vor îndeplini datoria, cei care au sarcini pe linia muncii de agitație, pe linia organelor conducătoare de partid, pe linia sectoarelor economice, pe toate liniile, dacă vom concentra forțele, dacă vom mobiliza partidul, și a-l mobiliza înseamnă să repartizăm membrii C.C. să dăm un mare ajutor comitetelor regionale, să trimitem la comitetele regionale special membrii din C.C., bine pregătiți, care să ajute comitetelor regionale la prelucrarea acestei probleme cu devierea, la sarcinile care stau în fața partidului nostru, de ajutat să-și întocmească planul de acțiune comitetele regionale, pe diferite linii, de acolo de mobilizat forțele și cadrele de mai jos, de la raioane, și de la raion mers mai jos, la organizațiile de bază, pentru că numai așa partidul va putea mobiliza clasa muncitoare și o va putea conduce la victorie.

(Toți tovarășii, în picioare, aplaudă îndelung).

Ne-a mai rămas să citim și să aprobăm proiectul de Hotărâre, care este întocmit în spiritul discuțiilor noastre.

V-aș ruga să ascultați cu atenție citirea proiectului de Hotărâre, pentru a-i putea da aprobarea.

Tov. Chișinevschi citește proiectul de Hotărâre.

Tov. Gheorghiu-Dej: Propun să se completeze cu un pasagiu care să se refere la constatarea, aprecierea și critica la adresa tov. Luca, și cu cuvântul tov. Luca însuși, cu recunoașterea greșelilor lui. Altfel rămâne incomplet.

– Toată lumea este de acord –

Aș mai propune ca, în pasagiul unde se vorbește despre comerț și cooperatie, la comerțul de stat, caracterizarea de elemente „capitaliste” să nu dea loc la confuzii. Aș propune să se înlocuiască cu cuvântul de elemente „necinstite, dușmănoase”, dar să rămână cuvintele elemente „capitaliste” la cooperatie, pentru că acolo e vorba în sens mai larg.

Apoi, acolo unde ne referim la U.F.D.R., unde conducerea partidului îndreaptă atenția partidului de a atrage în muncă mai îndrăzneț femeile în diferite compartimente de activitate, în altă parte se spune: U.F.D.R. „trebuie”. Să se găsească o altă formulă, de exemplu „recomandă”, pentru că această Hotărâre are și importanță internațională.

– Se primește –

Tov. Doncea: Când se vorbește de desființarea cartelelor, să nu se nască confuzii.

Tov. Gheorghiu-Dej: Se pune ca perspectivă.

Dacă aveți de făcut obiecțiuni asupra proiectului și propuneri.

Tov. Petrescu: Eu cred că ar fi bine să fie inclus un punct referitor la sarcinile ministerelor producătoare.

Tov. Gheorghiu-Dej: Vine o hotărâre pe linia Consiliului de Miniștri. Aceasta este o hotărâre a noastră, a C.C.

Tov. E. Popa: Când se vorbește de Iacob, că a dat o circulară în decembrie să se încaseze impozitele, ceea ce a dus la pierderi, trebuie completat că a dat-o „într-un moment nepotrivit”, pentru că nu încasarea impozitelor aduce pierderi.

Tov. Gheorghiu-Dej: Se înțelege că era tocmai înaintea reformei.

Tov. E. Popa: Apoi, la Ministerul de Finanțe este Craiu, care negreșit trebuie scos.

Tov. Gheorghiu-Dej: Acum să nu mergem cu iataganul, să dăm peste cap. Există o comisie care va cerceta pe fiecare de acolo. Însuși Vijoli urmează să fie cercetat de comisia de anchetă.

Tov. Drăghici: Să se treacă chestiunea cu Malinschi cu prețurile.

Tov. Drăghici: Consider că autocritica făcută de tov. Luca n-a fost satisfăcătoare și aş propune pentru aceasta ca tov. Luca să nu facă parte din comisie, pentru că înseamnă să se ancheteze pe el însuși. Întrucât n-a dat dovadă de suficientă obiectivitate, eu aş propune ca din comisie să facă parte un alt tovarăș secretar de partid.

Tov. Gheorghiu-Dej: Eu consider că tot ce s-a spus din punct de vedere critic la adresa tovarășului Luca a fost tot ceea ce trebuia să se spună aici. Nu este sănătos să sărim dincolo, peste cal. Aici nu-i vorba de a lua capul tov. Luca. El a fost criticat așa cum trebuie, i s-au arătat greșelile și lipsurile și tov. Luca în cele din urmă, scurt, greu, într-adevăr, dar a recunoscut, într-un sfert de ceas. Sigur că, dacă vrem să-l ascultăm, el poate să ne vorbească și o zi întreagă. Important e faptul că tov. Luca a recunoscut justetea criticilor, le-a considerat un ajutor dat de C.C. pentru revenirea sa, pentru îndreptarea sa și datoria C.C. este să ajute pe tov. Luca să lichideze cu greșelile. Aceasta este o ținută partinică, tovarășească. Altceva ar fi dacă tov. Luca ar continua și dacă poate cineva ridică chestiunea: n-am încredere că tov. Luca va lichida. Sunt unii, care când e vorba de recunoscut își recunosc imediat. Noi cunoaștem și din trecut recunoașteri formale și cunoaștem și cazuri când oamenii au recunoscut, fără multă vorbărie, dar au recunoscut sincer, hotărât. O să vedem, faptele ne vor arăta, activitatea tov. Luca ne va arăta cum muncește el.

Eu nu sunt de acord cu propunerea tov. Drăghici să-l scoatem din comisie și propun să nu fie reținută propunerea tov. Drăghici, ci prima.

Cine este pentru?

Se primește.

Cine este contra?

Tov. Drăghici votează contra.

Tov. Coliu: O lămurire: nu mi-e clar în legătură cu „ieftinirea aparatului de stat”.

Tov. Gheorghiu-Dej: E un termen obișnuit în Uniunea Sovietică, care a intrat și în vocabularul nostru, adică de micșorare a cheltuielilor statului.

Tov. Coliu: Se vorbește în Rezoluție de Banca de Stat, de Vijoli, apoi ceva de Iacob și iar de Bancă. Eu aş propune să se vorbească de lipsurile Băncii, apoi de Ministerul de Finanțe, despre Iacob și Modoran și mi se pare că e foarte puțin spus de greutățile care le-a făcut acesta.

Tov. Gheorghiu-Dej: Eu cred că nu-i nevoie de adăugat și nici de restructurat cum propune tov. Coliu. Consider că e destul de bine sistematizat materialul și nici nu-i nevoie de spus mai mult. Ce trebuie făcut, partidul va face, a înființat comisia de partid care va studia diferitele aspecte ale activității lor. Ce trebuie făcut e să vedem mai adânc

lucrurile. Eu consider că e suficient spus. Altfel am îngreuna și rezoluția. Rezoluția dă numai linia, orientarea, stabilește sarcini.

Tov. Coliu: Retrage propunerea.

Tov. Vințe: E un pasagiu care vorbește de activitatea organizațiilor de partid din acest minister. Eu cred că, la sarcini, să se sublinieze rolul și răspunderea organizațiilor de bază din ministere.

Tov. Gheorghiu-Dej: Este pus. Și pe urmă ce o să faceți voi, să nu mai aveți pentru ce da telefonograme?!...*

Tov. Constanța Crăciun: Unde se vorbește despre devierea țărănească, dacă n-ar fi cazul să se sublinieze că aceasta a fost deopotrivă împotriva intereselor și ale clasei muncitoare și ale țărănimii muncitoare.

Tov. Gheorghiu-Dej: Chiar așa scrie.

Tov. Alexa: În aplicarea procesului tehnologic unic am întâmpinat dificultăți la unele întreprinderi. Propun să se pună această sarcină pentru organizațiile de partid din întreprinderi. Noi ducem cu unele întreprinderi discuții de ani de zile de reducere a timpului de staționare.

Tov. Gheorghiu-Dej: Eu cred că nu e cazul să punem aici. Putem face o hotărâre sau o instrucțiune pentru aceasta, să vedem ce materiale au fost emise mai înainte. Există o hotărâre a Consiliului de Miniștri.

Tov. Alexa: Da, am propus la Consiliul de Miniștri.

Tov. Gheorghiu-Dej: Înseamnă că proiectul de Hotărâre a rămas fără alte modificări.

Pentru propunerea de a include în proiectul de Hotărâre partea critică privind pe tov. Luca și despre poziția lui autocritică, să fie însărcinat Secretariatul să întocmească această parte, în spiritul celor ce s-au arătat aici. Cine este pentru?

Se primește în unanimitate.

Pun la vot proiectul de Hotărâre în întregime. Cine este pentru?

Se primește în unanimitate.

C.C. al partidului nostru a aprobat după 2 zile de dezbateri, Hotărârea cu privire la realizarea reformei bănești și sarcinile care sunt puse în această Hotărâre.

Închidem ședința și vă urez succes la treabă.

(Aplauze prelungite).

D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R. – Cancelarie, dosar 13/1952, f. 2-30; 49-220.

9. 1952 februarie 29. *Stenograma ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R. privind aprobarea de către Biroul Politic al C.C. al P.M.R. a Proiectului Hotărârii C.C. al P.M.R. cu privire la rezultatele reformei monetare și sarcinile partidului.*

STENOGRAMA

Ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R.
din 29 februarie 1952

* Așa este în text.

Au participat tovarășii: **Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Vasile Luca, Teohari Georgescu, Lothar Rădăceanu, Iosif Chișinevski, Alexandru Moghioroș, Gheorghe Apostol, Emil Bodnăraș, Miron Constantinescu, Gheorghe Vasilichi, Ștefan Voitec, Chivu Stoica, Mihai Moraru, Vasile Vaida, Zaharia Tănase.**

Prezidează tov. **Gheorghiu-Dej.**

Tov. Gheorghiu-Dej: Tovarăși, supunem aprobării Biroului Politic proiectul de hotărâre în legătură cu rezultatele reformei bănești și sarcinile partidului. După aprobarea acestui proiect, împreună cu o dare de seamă, îl vom supune dezbaterii și aprobării Comitetului Central.

Propun să citească tov. **Miron Constantinescu** acest proiect de hotărâre.

Tov. Miron Constantinescu citește proiectul.

Tov. Gheorghiu-Dej: Aș propune să aprobăm acest proiect și să-l supunem discuțiilor și aprobării C.C., să nu facem aici discuții. Dacă aveți vreo propunere de îmbunătățire.

Tov. Voitec: Ar trebui să se accentueze asupra planificării locale, care are influență asupra dezvoltării achizițiilor, asupra producției locale. Suntem informați de pe teren despre o serie de realizări, care de fapt nu există. De exemplu la Dolj se indică o serie de întreprinderi locale, care nici nu există. De sus se planifică, dar pe teren nu se realizează. Sunt o serie de meseriași, care ar putea lucra obiecte de larg consum, care se cer și nu sunt. De exemplu oamenii fac botezuri, nunți, cu sau fără voia noastră și nu găsesc nimic. În schimb particularii vând ce nu avem noi. Trebuie să vedem ce se cere. Într-o comună poartă un fel de căciuli, în alta alt fel. Noi trebuie să le trimitem prin cooperatie ce au nevoie, atunci aduc și țărani marfa. Planificarea regională trebuie să influențeze și crearea de bunuri.

Trebuie accentuat pe crearea gospodăriilor anexă, care numai 10% s-au realizat. Apoi trebuie intensificată producția de larg consum din deșeurile întreprinderilor. Cred că ar trebui pus în hotărâre și aplicat pe teren.

Tov. Gheorghiu-Dej: Sunt importante aceste chestiuni și ele constituie o preocupare și a partidului, și a guvernului, însă sunt legate indirect de acest proiect de hotărâre. Aici sunt puse liniile mari ale sarcinilor noastre în care sunt incluse și problemele acestea însă se accentuează în mod deosebit asupra liniilor principale.

În curând o să discutăm la Biroul Organizatoric chestiunea cu cooperatia (*sic!*) și acolo e cazul în mod concret să subliniem aceste chestiuni.

Tov. Rădăceanu: Cuvântul de „sterilizare” nu e cel mai potrivit. Ar trebui înlocuit.

Tov. Ana: Trebuie încă gândit. Poate vom găsi un cuvânt mai potrivit și atunci vom înlocui.

Tov. Miron: În legătură cu ce a spus tov. Voitec, din felul cum s-a exprimat, am impresia că nu reiese destul de clar un lucru esențial: principiul unității planului. Pentru construirea socialismului într-o țară, nu pot exista două planuri. Planul local e parte integrantă a planului republican. Organizațiile locale nu pot răspunde de planul republican. Numai comitetele de partid regionale au autoritate de control în întreprinderile republicane, dar sfaturile populare nu. Pentru industria locală, cooperativa meșteșugărească, comerț, sfatul popular local are autoritate și răspundere.

Tov. Luca: Planul de însămânțări, de recoltare, de colectări, de achiziții, a lipsit complet și fiecare trimitea telegrame, să se trimită din București cartofi la Severin de exemplu, și aceasta are influență asupra schimbului și circulației. În U.R.S.S. primește pe hârtie ce trebuie să realizeze în regiune. Numai ce e deficitar primesc din fondul centralizat. Anul acesta s-a făcut și la noi un pas serios în această chestiune, în privința aprovizionării cu zarzavaturi, cu carne, unde s-au repartizat sarcini pe regiune.

Tov. Gheorghiu-Dej: Mai aveți vreo altă părere? Pun la vot proiectul.

Se primește în unanimitate.

Înseamnă că Biroul Politic se poate felicita că a lucrat bine documentul. Acum rămâne să trecem la practică!

ANEXĂ:

Hotărârea *

C.C. al P.M.R.

cu privire la rezultatele reformei bănești și sarcinile partidului

I.

1. C.C. al P.M.R., ascultând și dezbătând Darea de seamă asupra pregătirii și efectuării reformei bănești, o adoptă în întregime.

Reforma bănească a fost înfăptuită pe baza directivelor și principiilor stabilite și în timpul prevăzut de conducerea partidului. Clasa muncitoare, țărănimea muncitoare, intelectualitatea au primit reforma bănească și reducerile de prețuri cu mare satisfacție. A crescut influența politică a partidului și legătura lui cu masele. Organizațiile de partid, sfaturile populare, organizațiile sindicale și alte organizații de masă au desfășurat o muncă intensă pentru pregătirea și înfăptuirea reformei.

A crescut nivelul politic și nivelul de cunoștințe economice ale cadrelor partidului și organizațiilor de masă, interesul lor pentru studierea și însușirea problemelor economico-financiare, pentru muncă gospodărească. Organizațiile de partid au dat dovadă de o mare capacitate de organizare și mobilizare politică a maselor.

Instituțiile de stat au desfășurat o activitate susținută în vederea pregătirii și înfăptuirii reformei bănești, în afară de unele organe și elemente din sistemul financiar-bancar, din cooperatie și comerț de stat.

Reforma bănească a reușit pe deplin. Au fost sterilizate însemnate surplusuri de numerar, existent la păturile înstărite ale populației, dând o lovitură puternică elementelor capitaliste din orașe și sate. Aceasta a contribuit la scăderea simțitoare a prețurilor pe piața neorganizată. La o lună după reformă, prețurile pieții neorganizate se mențin în general la nivelul prețurilor comerciale de stat. Clasa muncitoare, oamenii muncii din orașe se pot aproviziona în condiții mai favorabile decât înainte.

Reforma bănească și celelalte măsuri menite să sporească producția și circulația mărfurilor, îndeosebi a bunurilor de consum, au deschis poporului muncitor din țara noastră perspectiva desființării sistemului de aprovizionare pe bază de cartelă, introducerea de prețuri unice, ridicarea continuă a nivelului de trai.

Succesul reformei bănești a demonstrat întreaga justete a aprecierii făcută de tovarășul Stalin cu privire la situația financiar-economică din țara noastră și a sfatului

* Adnotare în text: „<pt.>original s-a elaborat Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 29.II.-1.III.1952”.

înțelept pe care ni l-a dat de a înfăptui reforma bănească și de a lichida cu politica nemarxistă, țărănească.

2. Călăuzindu-se de îndrumările tovarășului Stalin, C.C. al P.M.R. constată că alunecarea de la linia stabilită de Rezoluția C.C. al P.M.R. de la 3-5 martie 1949 și de alte documente de partid, pe linia unei politici nemarxiste, țărănești, s-a manifestat mai cu seamă prin: stabilirea impozitului agricol pe baza unor venituri subapreciate ale țărănimii și scutirea de impozite a peste un milion de gospodării țărănești, micșorarea în mod artificial a numărului de gospodării chiaburești față de numărul lor real; politica prețurilor degrevate la mărfurile industriale trimise satelor; stabilirea unor prețuri de achiziție din ce în ce mai ridicate pentru produsele agricole, ceea ce a contribuit la crearea disproporției între prețurile produselor industriale și cele ale produselor agrare, în favoarea acestora din urmă; politica de avantaje nejustificate la contractări și nerealizarea planului contractărilor, disproporția între volumul mare de mărfuri industriale distribuite prin cooperăția sătească și volumul cu mult mai mic de mărfuri agraro-alimentare, achiziționate de cooperăție.

Esența abaterii de la linia partidului constă în aceea că în locul limitării chiaburimii și a altor elemente capitaliste s-a dus o politică de avantajare și stimulare a lor.

Această abatere a dus la incompleta realizare a planului colectărilor de stat și îndeosebi a planului de achiziții, a creat dificultăți serioase în aprovizionarea muncitorimii, a permis ca speculanții de la orașe și chiaburii de la sate să se îmbogățească pe socoteala clasei muncitoare și a țărănimii muncitoare. Abaterea de la linia partidului a permis elementelor capitaliste să concentreze în mâinile lor mari cantități de mărfuri și de numerar și să intensifice rezistența economică și politică față de măsurile luate de statul nostru de democrație populară.

Folosindu-se de lipsa de fermitate în justa mânăuire a pârghiilor impozitelor, colectărilor, achizițiilor și în politica de prețuri, elementele capitaliste au pus piedici dezvoltării normale a schimbului între oraș și sat, aprovizionării clasei muncitoare și altor oameni ai muncii din orașe cu mărfuri agraro-alimentare și a industriei socialiste cu materii prime provenite din agricultură, au majorat încontinuu prețurile pe piața neorganizată, supunând unei presiuni continue și prețurile pieții organizate, au practicat sistematic neplata impozitelor și nerestituirea datoriilor către stat.

Aceasta a împiedicat realizarea planului de bunuri de consum, mai ales în industria alimentară (carne, lactate, grăsimi, etc.); nivelul de trai al oamenilor muncii n-a putut crește în proporția stabilită de partid și guvern.

II.

1. C.C. al P.M.R. constată că în toată perioada de pregătire a reformei care a durat circa 6 luni de zile, s-a manifestat o împotrivire din partea elementelor ostile reformei.

Aurel Vijoli – ministru adjunct la Ministerul Finanțelor și președinte al Băncii de Stat, a dat instrucțiuni ilegale și dăunătoare statului, de a menține deschise filialele Băncii în întreaga țară în zilele de sâmbătă și duminică, 29 și 30 septembrie 1951, pentru a primi vărsămintele întreprinderilor și organizațiilor economice și obștești.

Se urmărea astfel înșelarea partidului și guvernului, crearea impresiei că, circulația bănească este mult mai mică decât socotea conducerea partidului, și subminarea măsurilor stabilite de partid cu privire la reforma bănească.

Această acțiune antistatală a provocat în întreaga țară un șir de zvonuri dușmănoase, care a dăunat populației muncitoare de la orașe și sate.

– În luna premergătoare reformei s-a micșorat brusc circulația bănească, scăzând de la 54 miliarde la 44 miliarde, sustrăgându-se reformei bănești 10 miliarde lei, care se aflau mai ales la păturile înstărite ale populației.

– În loc de a aplica la timp legile statului împotriva chiaburilor, a altor elemente capitaliste și a tuturor celor care calcă legea impunerilor, Alexandru Iacob – ministru adjunct la Ministerul Finanțelor a forțat în decembrie 1951 încasarea impozitelor și restanțelor de tot felul în lei vechi, aducând astfel mari pagube Statului. Aceasta în ciuda faptului, că lui Alexandru Iacob i se atrăsese atenția în mod direct asupra necesității de a reduce ritmul încasărilor în perioada premergătoare reformei. Al. Iacob n-a îndeplinit hotărârea de a organiza în scopul reducerii încasărilor cursuri ale personalului secțiilor financiare. Aceste cursuri în majoritatea lor au început să funcționeze abia după efectuarea reformei, adică tocmai atunci când a devenit necesară intensificarea încasărilor fiscale.

– Numeroase instituții de stat n-au fost prevenite de a plăti salariul pe prima jumătate a lunii ianuarie în zilele de 17-22 ianuarie, din care cauză sute de mii de muncitori au primit salariile în ajunul reformei, în zilele când magazinele erau închise, ceea ce a însemnat de asemeni o lovitură dată intereselor clasei muncitoare.

– Conducerea Băncii de Stat a restrâns peste măsură înainte de reforma bănească cheltuielile statului pentru unele nevoi economice (transporturi, construcții), iar după efectuarea reformei a îngăduit creșterea nejustificată a cheltuielilor de stat, ceea ce a accentuat disproporția dintre încasări și plăți și a dus la creșterea circulației bănești peste nivelul prevăzut în planul de casă.

– Conducerea Băncii de Stat în contradicție cu Hotărârea Guvernului și a partidului cu privire la reforma bănească a dat dispoziții de a se calcula conturile întreprinderilor de stat și Sovromurilor din zilele de 26, 27 ianuarie nu în baza coeficientului 1:20, ci a coeficientului de 1:200, aducând pagube intereselor întreprinderilor statului și ale întreprinderilor Sovrom.

Conducerea Băncii de Stat a permis creșterea anormală a depunerilor la C.E.C. în ultima lună dinainte de reforma bănească. În acest fel, sume importante aparținând particularilor, s-au scurs prin canalul C.E.C.-ului în tezaurul statului, sustrăgându-se în parte de la efectele reformei bănești.

Cu prilejul efectuării schimbului, Al. Iacob, călcând prevederile hotărârii guvernului și partidului cu privire la reforma bănească, a dat dispoziții de a se calcula câștigurile muncitorilor, provenite din muncă în acord, în a doua jumătate a lunii ianuarie, în proporție de 1:200 în loc de 1:20, dispoziții care loveau grav în interesele clasei muncitoare și asupra cărora s-a revenit numai în urma intervenției conducerii partidului.

2. C.C. al P.M.R. constată că experiența primei luni de după reforma bănească a dovedit că elemente din conducerea Ministerului Finanțelor și a Băncii de Stat continuă să nu aplice hotărârile partidului și guvernului.

Volumul de plăți al statului depășește zilnic aproape de două ori volumul încasărilor. Încasarea impozitelor pe veniturile populației nu se realizează în ritmul prevăzut, îndeosebi impozitul agricol și impozitul pe veniturile particularilor.

Nu s-a respectat plafonul stabilit al circulației bănești.

Circulația bănească la 25 februarie 1952 în loc de circa 600 milioane lei este de 700 milioane lei.

Plățile statului pentru o seamă de cheltuieli administrative sunt prea mari, pe când plățile pentru colectări și achiziții sunt sub nivelul necesarului și nu s-au făcut la timp.

De asemenea, datorită slăbiciunilor în munca comitetelor executive ale sfaturilor populare, a organelor de colectare și a cooperăției, nu se aplică cu fermitate hotărârile cu privire la colectări și achiziții.

Ministerul Comerțului Interior și Centrocoopul, cu toate indicațiile date de conducerea partidului și guvern, n-au luat măsurile prevăzute pentru restrângerea vânzărilor de mărfuri în perioada premergătoare reformei bănești. Datorită acestui lucru numai în decurs de 5 zile au fost vândute mărfuri în valoare de peste 6.600 milioane, mărfuri care au ajuns în cea mai mare parte în mâinile elementelor avute de la orașe și sate.

3. C.C. al P.M.R. consideră că tovarășul Luca poartă o mare răspundere pentru greșelile grave săvârșite de Ministerul Finanțelor și Banca de Stat înainte și în timpul înfăptuirii reformei bănești, greșeli care au persistat și după reforma bănească.

Pierzând vigilența politică, tov. Luca a dat Ministerul Finanțelor și Banca de Stat pe mâna unor elemente antipartinice și antistatale care au adus mari pagube partidului și statului în timpul pregătirii și înfăptuirii reformei bănești. Aceste elemente au căutat să-l contrapună pe tov. Luca conducerii partidului. Tov. Luca s-a izolat de fapt de conducerea partidului și a izolat de partid Ministerul Finanțelor.

În toată perioada de pregătire și efectuare a reformei bănești tov. Luca nu s-a ocupat de munca ce se desfășura în legătură cu reforma, în măsura cerută unui conducător al partidului și guvernului, având și funcțiunea de ministru al Finanțelor. Activitatea sa legată de reformă bănească, tov. Luca a lăsat-o în seama adjuncților săi.

Gravele greșeli ale conducerii Ministerului de Finanțe și a Băncii de Stat izvorăsc din politica țărănească, nemarxistă, din alunecarea de la linia partidului fixată în Rezoluția C.C. al P.M.R. din 3-5 martie 1949 și în alte documente de partid.

Rădăcinile acestei politici trebuie căutate încă în perioada de după reforma bănească din 1947, când tov. Luca s-a pus pe poziția de revizuire a corelației stabilite între salarii-prețuri industriale – prețuri agricole, a susținut necesitatea sporirii prețurilor agricole în defavoarea celor industriale. Tov. Luca este inițiatorul scutirii de impozite a peste 1 milion de gospodării țărănești, și reducerii impozitului la un mare procent de gospodării țărănești.

Concepția nemarxistă, țărănească în chestiunea alianței între clasa muncitoare și țărânimea muncitoare, a fost formulată de tov. Luca în scris (în articole și broșuri) precum și în cuvântări.

Tov. Luca a avut de la început o atitudine de negare a necesității reformei bănești.

Conducerea partidului a trebuit să depună eforturi îndelungate pentru a-l convinge pe tov. Luca asupra necesității reformei bănești. Dar, chiar după ce tov. Luca a semnat împreună cu ceilalți conducători ai partidului Hotărârea C.C. al P.M.R. cu privire la înfăptuirea reformei bănești, inclusiv în zilele de efectuare a schimbului tov. Luca, în opoziție cu punctul de vedere al conducerii partidului, a încercat să demonstreze că la țară se află mai puțini bani decât în orașe, că circulația bănească este mai mică decât aprecia conducerea partidului, că leul nu este slab și nu se clatină. Aceasta arată că nici în această perioadă tov. Luca nu era pe deplin convins de necesitatea reformei bănești.

Încercând să demonstreze justetea tezei că circulația bănească este mai mică decât socotea conducerea partidului și că la sate sunt mai puțini bani decât la orașe, miniștrii adjuncți de la Ministerul Finanțelor au forțat ritmul încasărilor și au redus ritmul cheltuielilor, falsificând datele destinate conducerii partidului și guvernului și dăunând grav intereselor statului.

Chiar după ce conducerea partidului a descoperit toate acestea, tov. Luca a continuat să-și susțină punctul de vedere și să apere pe cei care au luat măsurile dăunătoare, arătate mai sus, începând să cedeze numai după ce a fost pus în fața unor fapte și argumente de netăgăduit.

Deși conducerea partidului a făcut eforturi de a-l readuce pe tov. Luca pe linia politicii partidului în problema alianței între clasa muncitoare și țărănimea muncitoare, în ședințele Biroului Politic tov. Luca s-a menținut pe poziția de apărare a liniei partinice, încercând să abată discuțiile într-o direcție neprincipială, personală. Tov. Luca a păstrat aceeași poziție de apărare a abaterii de dreapta în chestiunea alianței între clasa muncitoare și țărănimea muncitoare și în primele 2 cuvântări pronunțate la ședința plenară a C.C. al P.M.R., încercând să arunce asupra altora răspunderea pentru greșelile pe care le-a săvârșit.

Numai după ce membrii C.C. s-au ridicat în unanimitate împotriva poziției sale, tov. Luca a început să bată în retragere și să recunoască că a lăsat Ministerul de Finanțe pe mâna unor elemente antipartinice și antistatale, cărora le-a acordat deplină încredere și că poartă cea mai însemnată parte din vina pentru introducerea unei politici țărănești, nemarxiste.

C.C. al P.M.R. ia spre cunoștință declarația tov. Luca că el consideră drept un ajutor critica ce i-a fost făcută de Comitetul Central și că-și ia angajamentul de a munci cu energie și devotament pentru aplicarea liniei partidului.

4. C.C. al P.M.R. consideră drept o mare slăbiciune a sa faptul că a descoperit cu întârziere abaterea de dreapta țărănească nemarxistă în problema alianței între clasa muncitoare și țărănimea muncitoare și că n-a exercitat controlul asupra activității Ministerului de Finanțe și a Băncii R.P.R.

În perioada de pregătire a reformei bănești și în urma efectuării ei, C.C. al P.M.R., frângând rezistența elementelor ostile liniei partidului, a luat o serie de măsuri în vederea lichidării acestei politici.

C.C. al P.M.R. constată că există toate condițiunile pentru ca succesul deplin al reformei bănești să fie asigurat.

Partidul nostru este în stare să lichideze cu hotărâre abaterile, să îndrepte greșelile și lipsurile în munca sa și să înfăptuiască cu fermitate politica leninist-stalinistă în privința întăririi alianței clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare.

Pentru aplicarea acestei politici juste marxist-leniniste, este necesară folosirea pârgurilor financiar-economice principale – impozite, colectările și achizițiile. Este necesară intervenția reguloare a statului, prin mijloace economice, în lupta cu tendințele speculative de pe piața neorganizată.

C.C. al P.M.R. hotărăște luarea măsurilor necesare în vederea sporirii continue a producției industriale; măririi producției marfă în agricultură; îndeplinirii planului de colectări și achiziții; îmbunătățirii circulației mărfurilor și a aprovizionării populației muncitoare; aplicării hotărârilor partidului și guvernului cu privire la muncă și salarii; îmbunătățirii muncii sistemului financiar și întăririi disciplinei financiare; realizării unui sever regim de economii; îmbunătățirii muncii de evidență și statistică; creării unor importante rezerve de stat; introducerii unei ferme discipline de stat.

5 1/ C.C. al P.M.R. consideră că îndrumarea și controlarea permanentă a întregului sistem financiar constituie o sarcină centrală a Biroului Politic și a Secretariatului C.C. al P.M.R.

Comitetele regionale și raionale sunt date să îndrume și să controleze activitatea organelor financiare și a filialelor Băncii de Stat pentru a asigura îndeplinirea îndatoririlor lor.

2/. Activitatea Ministerului de Finanțe și Banca de Stat va fi reorganizată. În acest scop se va proceda la o verificare a muncii Ministerului de Finanțe și a Băncii de Stat, precum și a cadrelor ce lucrează în aceste instituții.

Pentru aceasta se instituie o comisiune de partid, compusă din tovarășii: Al. Moghioroș (președinte), Vasile Luca, Miron Constantinescu, Gheorghe Apostol, Petre Borilă, care până la data de 15 martie vor prezenta raportul și propunerile lor.

3/. Pentru activitatea îndreptată împotriva liniei partidului, miniștrii adjuncți Vijoli și Iacob vor fi destituiți din funcțiile pe care le ocupă și scoși din sistemul Ministerului de Finanțe și al Băncii de Stat. De asemeni, va fi scos din funcția de ministru adjunct și din sistemul financiar V. Modoran ca necorespunzător și nereprezentând garanții de aplicare a liniei partidului.

Comisiunea de partid va prezenta Biroului Politic spre aprobare, în termen de 5 zile, propuneri pentru numirea de noi miniștri adjuncți și a unui nou președinte al Băncii de Stat dintre cadrele cele mai bine verificate.

4/. Se va proceda la verificarea activității organizațiilor de partid din Ministerul de Finanțe și din Banca de Stat și se vor lua măsuri pentru întărirea conducerii lor. La Banca de Stat va fi numit un organizator de partid al C.C. al P.M.R.

5/. Se va elabora o hotărâre a Consiliului de Miniștri și a C.C. al P.M.R. care va stabili sarcinile organelor de stat în vederea consolidării reformei bănești.

6/. Vor fi trași la răspundere cei ce au călcat dispoziția privitoare la plata salariilor primei chenzine din ianuarie a.c. între 17-22 ianuarie 1952.

III.

C.C. al P.M.R. consideră că îndeplinirea sarcinilor puse de Hotărârea Consiliului de Miniștri și a C.C. al P.M.R. cu privire la reforma bănească, trebuie să ocupe locul central în întreaga activitate a organizațiilor de partid.

1. Organizațiile de partid din întreprinderi trebuie să lupte pentru realizarea și depășirea sarcinilor de plan, pentru realizarea producției după grafic, îmbunătățirea permanentă a calității și lărgirii sortimentelor.

Organizațiile de partid trebuie să mobilizeze masele de muncitori, tehnicieni și funcționari la luptă pentru creșterea productivității muncii, îmbunătățirea indicilor tehnico-economici, reducerea prețului de cost și întărirea disciplinei socialiste a muncii. Organizațiile de partid trebuie să înrădăcineze în rândurile oamenilor muncii convingerea că ridicarea nivelului de trai depinde în primul rând de creșterea salariului real, de puterea de cumpărare a leului, de belșugul de produse.

2. Organizațiile de partid din S.M.T. trebuie să ridice calitatea muncii lor politice, luptând pentru folosirea din plin a parcului de mașini și tractoare, executarea lucrărilor de bună calitate și cu un preț de cost din ce în ce mai redus, să ajute la organizarea mai bună a gospodăriilor agricole colective și a întovărașirilor.

3. Organizațiile de partid din gospodăriile agricole de stat trebuie să lupte pentru ca acestea să devină, după exemplul sovhozurilor sovietice, mari producătoare de cereale, culturi tehnice și să dezvolte creșterea animalelor, să asigure rentabilitatea Gostat-urilor și un preț de cost cât mai scăzut, astfel încât să fie gospodării socialiste model.

4. Organizațiile de partid din gospodăriile agricole colective trebuie să lupte pentru întărirea continuă economică și organizatorică, pentru creșterea numărului membrilor și reorganizarea mai bună a muncii, pentru un număr cât mai mare de zile-muncă prestate de fiecare colectivist cu respectarea normelor stabilite pentru recolte ridicate, mărirea producției zootehnice, pentru dezvoltarea secțiilor anexe și creșterea neîncetată a fondului indivizibil, pentru mărirea cantităților de produse valorificate prin cooperare.

5. Organizațiile de partid sătești trebuie să-și intensifice munca politică de masă în vederea atragerii țărănimii muncitoare în întovărășiri de tip T.O.Z. și gospodării agricole colective pentru aplicarea „agrominismului” și „zootehminimului”, pentru îndeplinirea obligațiilor față de stat și pentru valorificarea produselor prin cooperative.

Organizațiile de partid sătești, sub conducerea și controlul permanent al comitetelor regionale și raionale, intensificând munca politică în rândurile țărănimii muncitoare cu gospodării mici și mijlocii individuale, trebuie să-i acorde ajutor în vederea sporirii producției la hectar și mării cantității de produse-marfă agricole. În acest scop țărănimea muncitoare cu gospodării mici și mijlocii individuale, trebuie îndrumată pe drumul folosirii la maxim, în mod rațional a tuturor mijloacelor proprii, prin aplicarea măsurilor agrotehnice înaintate sovietice.

Membrii de partid de la sate trebuie să fie un exemplu în plata impozitelor la timp, în împlinirea sarcinilor la colectări și achiziții și să mobilizeze masele de țărani la împlinirea obligațiilor față de stat. Ei trebuie să fie inițiatorii realizării practice a autoimpunerii.

Aceste sarcini nu pot fi îndeplinite fără a demasca în mod necruțător uneltirile chiaburilor și a cozilor lor de topor, fără a convinge țărănimea muncitoare că bunăstarea ei depinde de creșterea producției agricole și de aprovizionarea cât mai îndestulătoare a industriei cu materii prime agricole și a populației muncitoare de la orașe și centre industriale cu produse alimentare.

6. Organizațiile de partid din comerțul de stat trebuie să lupte pentru întărirea și dezvoltarea comerțului socialist. Trebuie luptat cu hotărâre pentru îmbunătățirea activității tuturor unităților comerciale, împotriva pierderilor și furturilor, pentru curățirea de elemente necinstite a comerțului de stat, pentru ca acesta să-și poată îndeplini cu succes funcția de asigurare a circulației mărfurilor și bunei aprovizionări a populației muncitoare.

Organizațiile de partid de la sate trebuie să lupte pentru curățirea cooperăției de elemente capitaliste, pentru apărarea proprietății obștești a cooperativelor, lichidarea furturilor și cheltuielilor exagerate, pentru realizarea planului de achiziții în vederea formării de rezerve de mărfuri ale statului, intensificării schimbului între oraș și sat, aprovizionării tot mai bune a populației muncitoare de la orașe cu produse agricole.

7. Organizațiile de partid de pe șantierele de construcții trebuie să lupte pentru introducerea pe scară cât mai largă a mecanizării și a metodelor rapide de construcție cât și pentru economii la consumul de materiale. Organizațiile de partid din transporturi trebuie să lupte pentru o cât mai rațională și completă folosire a materialului rulant, pentru lichidarea transporturilor încrucișate, pentru economie de combustibil și reducerea prețului de cost.

8. Toate organizațiile de partid trebuie să ducă lupta pentru întărirea disciplinei de stat, pentru respectarea întocmai a legilor și hotărârilor, pentru înlăturarea birocrăției, pentru ieftinirea aparatului de stat și pentru apărarea proprietății socialiste. Mase cât mai largi de oameni ai muncii trebuie atrase la gospodărirea orașelor, raioanelor și comunelor.

9. Se recomandă sindicatelor să desfășoare tot mai larg, sub conducerea politică a organizațiilor de partid, întrecerea socialistă, s-o ridice la un nivel mai înalt, astfel ca mișcarea stahanovistă să devină o mișcare care să cuprindă mase largi de muncitori din toate ramurile de producție.

Introducerea și extinderea înaintatelor metode de muncă ale stahanoviștilor sovietici trebuie să fie o preocupare permanentă a organizațiilor sindicale. Lor le revine sarcina de a lupta pentru reexaminare a normelor învechite necorespunzătoare care constituie o frână în creșterea producției și productivității muncii.

10. C.C. al P.M.R. obligă organizațiile de partid de a întări conducerea politică a U.T.M.-ului în vederea mobilizării tineretului patriei noastre pentru marile construcții ale socialismului, pentru îndeplinirea și depășirea planului de producție și pentru promovarea de cadre calificate în domeniul economiei și culturii socialiste.

11. C.C. al P.M.R. constată că organizațiile de partid n-au desfășurat o muncă satisfăcătoare în rândurile femeilor. Femeile trebuie promovate cu curaj în munci de răspundere în aparatul de stat și economic, să fie mobilizate la buna organizare a muncii gospodărești. Se recomandă U.F.D.R.-ului de a organiza și mobiliza femeile pentru participare activă la controlul obștesc în comerțul socialist și la acțiunea de combatere a manevrelor speculanților de a urca prețurile.

IV.

C.C. al P.M.R. consideră că organizațiile de partid se preocupă în mod cu totul nesatisfăcător de ridicarea nivelului de cunoștințe economico-financiare a cadrelor de partid, de stat și economice. În acest scop C.C. al P.M.R. hotărăște:

1. Față de creșterea neîntreruptă a nevoii de noi cadre din toate domeniile de activitate economică, Comitetul Central obligă organizațiile de partid din întreprinderi, instituții și învățământ să acorde cea mai mare atenție sarcinii de pregătire a unui număr tot mai mare de cadre de partid și de stat bine pregătite din punct de vedere politic și economic, experimentate din punct de vedere profesional.

2. Trebuie efectuată o verificare a cadrelor ce lucrează în prezent în domeniul problemelor financiare și bancare, în edituri, reviste, institute de învățământ și știință, trecându-se la recrutarea de noi cadre, verificate, cu bune cunoștințe în problemele financiare.

3. Se va întocmi un plan concret de propagandă a cunoștințelor economico-financiare prin lecții, conferințe, presă, edituri, radio.

4. Presa va începe de îndată să publice consultații calificate din domeniul economico-financiar. Posturile de radio vor transmite un ciclu de conferințe asupra problemelor economico-financiare.

5. Situația actuală a învățământului economic va fi supusă unei temeinice analize, elaborându-se propuneri de îmbunătățire a muncii de pregătire a cadrelor economico-financiare, ce vor fi prezentate spre aprobare Biroului Politic.

6. Comitetele regionale și raionale vor asigura permanentizarea în munca de agitație a acelor agitatori care au activat în timpul reformei și au acumulat o experiență bogată în domeniul agitației politice de masă. Comitetele regionale și raionale vor lua măsuri pentru a asigura continuitatea și îndrumarea permanentă a muncii de agitație în jurul sarcinilor puse de hotărârea guvernului și partidului cu privire la reforma bănească.

7. Programele școlilor și cursurilor de partid vor fi revizuite, lărgindu-se partea privitoare la problemele economico-financiare și stimulându-se la cadrele ce lucrează pe tărâm propagandistic preocuparea pentru problemele economice financiare.

Prin luarea măsurilor prevăzute de această hotărâre se va asigura întărirea continuă a leului, consolidarea succesului reformei, prin înfăptuirea aprovizionării la prețuri unice fără cartele a populației muncitoare și dezvoltarea întregii economii naționale.

D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R. – Cancelarie, dosar 14/1952, f. 4-18.

10. 1952 martie 4. Procesul-verbal și stenograma ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R. referitoare la unele eliberări și numiri în funcții la Ministerul Finanțelor, Comitetul de Stat al Aprovizionării și Banca R.P.R.

Proces-verbal*

Prezenți: Tov. Moghioroș; Luca Vasile; Borilă Petre și Gheorghe Apostol.

Ordinea de zi: Propuneri pentru Ministerul de Finanțe și Banca R.P.R.

Tov. Moghioroș arată că după hotărârea Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român aceste propuneri trebuie făcute în termen de 5 zile face următoarele propuneri.

Ministerul de Finanțe

Petrescu Dumitru – ministrul Finanțelor

Vințe Ioan – ministru adjunct

Mănescu Radu – ministru adjunct

Niculceanu Constantin – ministru adjunct

Banca R.P.R.

Vințe Ioan – președinte

Vinea Emanoil – vice-președinte

Fara Dumitru – vice-președinte

Organizator de Partid

Nicolae Constantin

Comitetul de aprovizionare

Stanciu Emil – președinte

Secția „M”

Coliu Dumitru – director

Alex. Ion – adjunct director

Se aprobă propunerile făcute de tov. Moghioroș.

Tov. Apostol nu este de acord ca tov. Alexandru Ion să fie luat din Biroul Executiv al Confederației Generale a Muncii, motivând aceasta prin necesitatea de a nu se slăbi prea tare conducerea Confederației Generale a Muncii.

3.III.1952

ss. Alexandru Moghioroș

ss. Gheorghe Apostol

* Text scris de mână

Stenograma
Ședinței Biroului Politic a C.C. al P.M.R.
din 4.III.1952

Au fost prezenți tovarășii:

Gheorghe Gheorghiu-Dej
Ana Pauker
Vasile Luca
Teohari Georgescu
Iosif Chișinevski

Alexandru Moghioroș
Gheorghe Apostol
Emil Bodnăraș
Miron Constantinescu
Chivu Stoica

A prezidat: **tov. Gheorghiu-Dej.**

Tov. Gheorghiu-Dej: Are cuvântul **tov. Moghioroș**

Tov. Moghioroș: Pe baza Hotărârii Biroului Politic, însoțită de Comitetul Central, comisia de partid formată vine cu următoarele propuneri pentru Ministerul de Finanțe și Banca R.P.R.

Propunem:

pe **tov. Petrescu Dumitru** – ministru

pe **tov. Vințe Ion** – ministru adjunct și președintele Băncii R.P.R.

pe **tov. Mănescu Radu** – ministru adjunct la Ministerul Finanțelor

pe **tov. Niculceanu C-tin.** – ministru adjunct la Ministerul Finanțelor

La Banca R.P.R.:

pe **tov. Vințe Ion** – președinte

pe **tov. Vinea Emanoil** – vice-președinte

pe **tov. Fara Dumitru** – vice-președinte

pe **tov. Nicolae Constantin** – organizator de partid.

Propunem în locul lui **Petrescu** la Comisia de Stat a Aprovizionării, pe **Stanciu Emil**, iar în locul lui **Stanciu** propunem pe **Coliu Dumitru**.

Tov. Ana: Și pe cine în locul lui la **Ploiești**?

Tov. Moghioroș: Vom vedea ulterior; n-am putut să facem încă propuneri.

În legătură cu **Alexandru Ion**, pe care comisia de partid l-a propus ca ajutor la Direcția „M” – direcția specială din Consiliul de Miniștri – **tov. Apostol** a făcut opinie separată, adică a fost împotrivă, deoarece în anul acesta a fost scos din Comitetul Executiv al C.G.M. un număr de cadre și scoaterea și a lui **Alexandru** ar slăbi activitatea C.G.M., iar **Moraru**, membru în comitetul executiv în curând – prin unificarea pe scară internațională a transporturilor – își va muta sediul la **Viena**.

Tov. Ana: Nu îi cunosc pe toți. Pe **Fara** nu-l știu, nici pe **Niculescu**.

Tov. Gheorghiu-Dej: **Fara** este locțiitorul Secției Plan-Finanțe.

Tov. Moghioroș: Pun toate documentele la dispoziție.

Tov. Luca: Să spui cine sunt.

Tov. Gheorghiu-Dej: Da, să ne spui.

Tov. Moghioroș: Alexandru Ion este un tovarăș petrolist din ilegalitate, a lucrat la Ploiești, strungar în fier, a fost membru al Uniunii Petrol un timp destul de îndelungat, azi e membru al Biroului Executiv al C.G.M. A făcut o școală de 6 luni. Este un tovarăș cu trecut curat, n-are pe nimeni în străinătate, este un om verificat.

Pe Vinea îl cunoașteți.

Niculceanu Constantin. Am să citesc referatul lui (citește).

Tov. Ana Pauker: Pe frontul de rășărit n-a fost făcut ofițer?

Tov. Moghioroș: N-a fost nici înaintat, nici decorat.

Tov. Ana Pauker: El merge la bancă, sau la Finanțe?

Tov. Moghioroș: La Finanțe.

Fara Dumitru (citește referatul)

Nicolae Constantin (citește referatul)

3 ani a fost secretar regional la Dolj și după aceea 2 ani instructor la C.C. și, deoarece am avut situație grea la organizația de partid de la sediu, a fost ales secretar și organizator de partid al C.C. Este un tov. cu experiență, un om așezat, nu este pripit, judecă, are simț de clasă sănătos. Ai impresia că este câteodată comod, dar tovarășii atribuie acest lucru faptului că omul nu se pripește și se gândește întâi. După mine, este un tovarăș cu perspective, așezat, serios. Este propus ca organizator de partid al C.C.

Pe Mănescu Radu îl cunoașteți, este din ilegalitate.

Pe Stanciu Emil îl cunoașteți, cred că nu mai este nevoie să le citesc referatele.

.....*

Tov. Gheorghiu-Dej: După ce se face schimbarea cu adjuncții, Petrescu să se familiarizeze cu problemele. Schimbarea tov. Luca să nu fie odată cu adjuncții.

Tov. Luca: Luna aceasta e și pregătirea bugetului.

Tov. Gheorghiu-Dej: Când se face schimbarea?

Tov. Luca este de părere să facem schimbarea sa după ce se va propune bugetul spre aprobare. Adică schimbarea adjuncților să fie făcută acum, Petrescu să se familiarizeze cu problemele, iar după ce va fi votat bugetul, să fie schimbat Luca.

Tov. Teohari: Când se va vota bugetul?

Tov. Luca: La sfârșitul lunii. În 28 martie trebuie dizolvată Marea Adunare Națională.

Tov. Gheorghiu-Dej: Tocmai la țanc.

Principial Biroul Politic este de părere – cum am stabilit – în primul rând să facem schimbarea miniștrilor adjuncți, schimbarea la Bancă, urmând ca după aceea să fie făcută schimbarea lui Luca cu Petrescu.

Tov. Luca este de părere să facem acest schimb după ce dânsul va propune legea bugetului, adică peste 3 săptămâni. Ce părere aveți?

Tov. Moghioroș: Părerea mea este că nu trebuie să se aștepte până la depunerea bugetului. Părerea mea este că trebuie să facem schimbarea încă în ziua de mâine cu adjuncții, la Finanțe și la Bancă, fără nici o întârziere.

Tov. Teohari: Suntem de acord. Și Luca a spus că e de acord.

Tov. Moghioroș: Altfel situația se va îngreuna extraordinar.

În al doilea rând cred că după 4-5 zile poate fi schimbat și tov. Luca. Însă fără îndoială că tov. Luca trebuie să introducă pe Petrescu în muncă, ca el să poată cu toată

* Așa este în text.

răspunderea să ducă mai departe munca în calitate de ministru al Finanțelor. Este un proverb: boală lungă – moarte sigură.

Noi am hotărât la Biroul Politic schimbarea, am hotărât să nu punem în aceeași oală scoaterea adjuncților cu schimbarea tov. Luca, să nu facem deodată, însă consider că este mai bine ca timpul acesta să fie un timp scurt. În orice caz părerea mea este ca până la 8 martie să nu mai fie. Pun chestiunea principială că nu este bine nici pentru muncă, nici pentru tov. Luca. Cu atât mai mult, că tov. Luca după ședință a spus în fața mea și a tov. Miron: „Sunt frământat și distrus pe luni de zile de ceea ce s-a întâmplat”. Și cred că în astfel de stare de spirit nu e bine.

Tov. Luca: Dimpotrivă, înseamnă că omul vrea să muncească.

Tov. Moghioroș: Eu spun deschis părerea mea.

Tov. Luca: Fiecare are dreptul să-și spună părerea. Noi am hotărât că din punct de vedere politic nu este bine să fiu băgat în aceeași oală cu adjuncții.

Eu n-am înțeles că din cauza frământării mele sufletești n-aș putea lucra; recunosc greșelile mele, care înțeleg să le înfrâng, să le repar – și știu să repar – știu să depun muncă pentru a repara aceste greșeli; și cred dimpotrivă că pot, cu atât mai mult că am datoria și recunosc aceste greșeli; nu mă poate reține nici o boală.

Dacă hotărâți așa, eu mă supun. Socot însă că nu este just pentru că așa ar fi că nu reprezintă nici o garanție să fac acolo muncă nici o zi.

Eu așa am crezut: să depun bugetul, decurge o lună și atunci se pot lua măsuri fără să dăm în mâna dușmanului material de a urla și fără a submina complet autoritatea mea. Totuși o să se pună întrebări.

Tov. Gheorghiu-Dej: Să vedem ce spun și ceilalți tovarăși:

Tov. Apostol: Eu susțin părerea tov. Moghioroș. Cred că este bine ca tov. Petrescu să înceapă să lucreze la buget și bugetul pentru anul viitor să fie prezentat de Petrescu în Marea Adunare Națională, pentru că dânsul va răspunde de îndeplinirea bugetului în viitor.

Poate că nu este cazul ca, chiar până în 8 martie să fie schimbat, poate să rămână încă o săptămână, până ce introduce bine pe tov. Petrescu. Sunt de părere ca tov. Luca să fie schimbat după un timp nu prea îndepărtat după ce se înlocuiesc adjuncții și cred că bugetul să fie prezentat în parlament de către tov. Petrescu.

Tov. Ana Pauker: Eu cred să nu fie schimbat în același timp cu ceilalți. Cred însă că, cu o stare de provizorat de o lună de zile nu este bine. Petrescu trebuie să intre, să stea o lună intrat și neintrat; Luca știe că trebuie să plece. Munca va suferi în felul acesta.

Argumentul pe care ni-l dă Apostol mi se pare just, ca Petrescu să fie acela care va rezolva bugetul și normal este ca el să-l prezinte. Dacă Luca va pleca după 8-10-12 zile sau 3 săptămâni n-o să dea asigurare că ...* și apoi el este și vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și deci nu este vorba de subminarea autorității.

Dacă am face altfel, dacă am amâna cu o lună, cred că am face un rău serviciu muncii. De aceea și eu sunt de părere să facem mai repede schimbarea aceasta.

Tov. Bodnăraș: Am o propunere. Sunt de acord că nu trebuie lungite lucrurile. Dar ce ar fi să începem cu tov. Luca și noul ministru să schimbe adjuncții? Să nu apară că Luca încheie eliberarea din funcțiuni și să fie pus în legătură cu eliberarea adjuncților. Se numește mâine ministru Petrescu și în 2-3 zile el înlocuiește adjuncții.

* Așa este în text.

Tov. Moghioroș: Tov. Bodnăraș scapă din vedere că adjuncții nu sunt numiți de ministru, ci de Consiliul de Miniștri. S-ar putea interpreta că el își aduce o serie de adjuncți. Lumea știe că numirile se fac la propunerea partidului.

Eu cred că n-ar fi just să începem cu tov. Luca și trebuie să menținem hotărârea care am luat-o că întâi trebuie schimbați adjuncții și tov. Luca după un interval de timp; iar în intervalul acesta Petrescu lucrează în Ministerul de Finanțe introducându-l în diferitele lucrări.

Tov. Miron Constantinescu: Politicește nu e justă propunerea tov. Bodnăraș, o să se spună că a trebuit să vină Petrescu să facă ordine.

Muncitorii știu ce s-a întâmplat la Bancă și atunci o să spună: Uite, Luca a fost schimbat pentru că n-a vrut, sau n-a fost în stare să muncească cum trebuie.

Tov. Ana Pauker: Și că și Luca a fost o piedică ...

Tov. Miron Constantinescu: Și numai după ce Luca a plecat se face ordine. Am pune pe tov. Luca într-o situație foarte proastă.

Tov. Bodnăraș: Da, e adevărat. Nu e bine.

Tov. Chivu Stoica: Sunt de părere ca mâine să fie schimbați adjuncții și peste 8-10 zile tov. Luca și între timp să pregătească pe tov. Petrescu.

Tov. Chișinevschi: Susțin propunerea tov. Moghioroș. Asta nu înseamnă schimbarea imediată a tov. Luca. Mâine să fie schimbați adjuncții și Buletinul Oficial poate să apară în cursul câtorva zile. Petrescu să intre imediat, să aibă timpul necesar să se introducă în problemele bugetului. Argumentarea pentru prezentarea Bugetului de către Petrescu este în defavoarea rămânerii tov. Luca o lună de zile. Dacă eliberarea tov. Luca s-ar face după ce dânsul ar prezenta Bugetul, o să se spună că eliberarea lui se face pentru că Bugetul n-a fost just.

Lucrurile s-au lămurit de Biroul Politic și este bine ca tov. Luca să-l ajute pe Petrescu să se familiarizeze cu problemele.

Eu susțin propunerea tov. Moghioroș.

Tov. Teohari Georgescu: Ai spus că în 8 zile să fie schimbat tov. Luca.

Tov. Chișinevschi: Nici n-am pomenit de 8 zile. Eventual 2 zile după schimbarea adjuncților, nu este nici un inconvenient. Am rezolvat o problemă, mergem la alta. Nu este nici în dauna muncii, nici a tov. Luca, dimpotrivă.

Tov. Teohari Georgescu: Mă refer la hotărârea luată și consider că propunerea tov. Moghioroș nu este în concordanță cu hotărârea luată. Noi am precizat în Biroul Politic să nu punem pe tov. Luca în aceeași oală cu adjuncții. Propunerea de a-l schimba în 3 zile înseamnă punere în aceeași oală. Susțin propunerea tov. Ana ca schimbarea să se facă în cel puțin 10 zile. Mâine abia se vor putea prelua lucrările de către adjuncți și n-a trecut bine și trebuie scos tov. Luca și consider că nu ar fi just acest lucru.

Tov. Moghioroș: Ce părere ai, Petrescu în ce calitate o să intre la Finanțe? Noi hotărâm schimbarea adjuncților mâine, ca să poată munci Petrescu și să intre în probleme, trebuie să intre după 2-3 zile.

Tov. Teohari Georgescu: Poate să meargă la tov. Luca.

Tov. Moghioroș: În ce calitate?

Tov. Teohari Georgescu: În calitate de conducător al Aprovizionărilor.

Tov. Moghioroș: Și în această calitate poate să-l introducă în fața funcționarilor? A se introduce în problemele financiare înseamnă să studiezi o serie de probleme la Ministerul de Finanțe, trebuie să cunoști oamenii, colaboratorii.

Tov. Teohari Georgescu: Ce poate face în 3 zile?

Tov. Moghioroș: Dacă merge acum acolo împreună cu tov. Luca – dacă este o hotărâre cu schimbarea tov. Luca în 3 zile – asta nu înseamnă că tov. Luca nu poate să dea ajutor mai departe. Sunt de acord ca mâine să scoatem adjuncții și peste 3 zile se face schimbarea tov. Luca. Asta nu înseamnă băgare în aceeași oală.

Când un tovarăș este în astfel de situație și în astfel de stare de spirit ca tov. Luca, nu este bine nici pentru tov. Luca.

Tov. Luca: Cum înțelegeți stare de spirit? A împiedica munca?

Tov. Moghioroș: Se consideră distrus, starea de spirit se resfrânge asupra muncii vrând-nevrând.

Tov. Luca: Înseamnă că în viitor nu voi putea pune nici o problemă de finanțe.

Tov. Moghioroș: pentru un timp are nevoie să-și revină, pentru că tov. Luca nu a mers până la capăt.

Tov. Luca: Tu nu ai înțeles. Eu am mers până la capăt. Eu sunt supărat pe mine de greșelile care le-am făcut și sigur că nu este așa ușor. Eu înțeleg că aceste greșeli trebuie reparate și sunt în stare să le repar, indiferent dacă azi mă schimbați ori peste o lună ori oricând, eu îmi fac datoria cum știu s-o fac.

Tov. Moghioroș: Provizoratul nu este bun. Înseamnă: nici afară, nici înăuntru, ca geamul. Am luat o hotărâre, să căutăm s-o ducem la îndeplinire.

Tov. Luca: Dar să legi asta cu starea de spirit, nu sunt de acord. Poți să spui provizorat, 5-6-10 zile, sunt de acord. Dar să spui că sunt într-o stare că aceasta ar împiedica munca, cu aceasta nu sunt de acord, pentru că nu sunt în stare să nu știu să muncesc.

Tov. Moghioroș: Fiecare are dreptul să-și spună părerea.

Tov. Miron Constantinescu: Eu cred că 1 sau 2 zile mai mult sau mai puțin, nu asta este esențialul. Sunt de acord ca tov. Luca să plece cât de curând pentru că aceasta va permite noilor adjuncți să lucreze mai liber, - ei au participat la verificarea acestor date – și se vor simți stânjeniți în muncă și n-ar vrea să spună poate părerea deschis.

Părerea mea este ca mâine să fie schimbați adjuncții și în termen de 5 zile să fie schimbat tov. Luca.

Bugetul în orice caz trebuie să-l prezinte Petrescu, pentru că el va răspunde de executarea lui, altfel o să spună că l-a făcut altcineva.

Tov. Luca: Spun cinstit: dacă aş crede că lucrurile ar fi așa simple, pentru mine ar fi foarte ușor să spun că m-a schimbat, nu mai răspund de buget, de nimic. Dar nu pot să spun așa. Trebuie introduși oamenii în muncă, adjuncții pleacă, ministrul pleacă. Așa m-am gândit. Chiar să nu fac eu buget – foarte bine, să-l facă Petrescu – dar măcar oamenii să știe cum să înceapă.

Tov. Moghioroș: Dar ca vicepreședinte poți să ajuți. Când eu am fost schimbat de la Colectări, eu luni de zile am ajutat.

Tov. Luca: Aș fi un ticălos dacă aş spune: ce-mi pasă.

Tov. Moghioroș: La Colectări după ce am fost schimbat, luni de zile am mers aproape zilnic și nu m-am simțit șifonat că am fost președinte și acum nu mai sunt.

Tov. Luca: Nu mă simt șifonat, ci mă frământă vina și caut s-o repar; că e târziu, nu e prima în viață și nici ultima și nu numai mie mi s-a întâmplat. N-am putut să duc până la capăt o muncă.

Tov. Gheorghiu-Dej: Eu sunt de părere că este bine să facem schimbarea cât mai repede. Să despărțim lucrurile. Adjuncții îi schimbăm mâine. Motivele schimbării adjuncților le cunoașteți. Deci lucrurile nici în document, nici în discuții n-au fost puse într-o oală. Este posibil ca ici-colo unele elemente să speculeze situația.

Tov. Bodnăraș: O să speculeze și peste o lună.

Tov. Gheorghiu-Dej: Important este de a lua atitudine împotriva celor care ar încerca să interpreteze neconform liniei și hotărârii partidului.

Calificarea dată muncii adjuncților, caracterizarea lor este existentă în hotărâre, în material. De aceea în legătură cu lipsurile, cu abaterile și greșelile lui Luca lucrurile nu sunt puse într-o singură oală. Asta este una.

În al doilea, rând Biroul Politic și Comitetul Central caracterizând greșelile, devierile lui Luca, a hotărât să fie fixat în document. El a făcut autocritică la sfârșit și și-a luat angajament față de C.C. în ce privește aplicarea liniei generale a partidului, pentru îndreptarea acestor greșeli.

Deci nu există nici un motiv pentru elementele care ar încerca să speculeze că este pus Luca într-o oală cu adjuncții. Nici un om cinstit n-ar putea să facă acest lucru, decât un dușman. Elementele dușmănoase vor căuta să descifreze sensul schimbării, ei latră – ei obișnuiesc să latre, asta e cunoscut – așa că eu sunt de părere că 1-2 zile în plus sau minus, nu aceasta ar opri asemenea elemente să latre. Vom schimba peste 1 lună sau 5 zile, este unul și același lucru. Dimpotrivă, în interesul muncii este bine să se facă schimbarea cât mai repede.

1) că lucrările asupra bugetului sunt în curs. Petrescu va fi introdus în problemele acestea, tov. Luca să-l inițieze, să-l ajute, ca în cel mai scurt timp să poată să funcționeze ca un ministru plin, cu deplină răspundere. Să aibă contribuția sa în calitate de ministru al finanțelor în pregătirea și supunerea bugetului;

2) el să fie acela care să supună Bugetul spre aprobare Marii Adunări Naționale, el va realiza bugetul.

Schimbarea după prezentarea bugetului, așa cum se gândea Luca ...

Tov. Luca: Eu retrag.

Tov. Gheorghiu-Dej: ... are dezavantaje. În ce sens? În sensul că ar fi inexplicabil de ce după ce a prezentat Luca Bugetul, să fie schimbat.

Tov. Bodnăraș a retras propunerea făcută de el.

Tov. Bodnăraș: Da, nu este justă.

Tov. Gheorghiu-Dej: Referitor la gândul care îl frământă pe Luca de a munci pentru îndreptarea greșelilor săvârșite, este sigur de înțeles că are posibilități în sectorul pe care-l controlează, are posibilități în calitate de vice-președinte al Consiliului de Miniștri, să ia parte activă, ca ceilalți, la dezbaterile problemelor, să contribuie la găsirea soluțiilor celor mai bune. Însă nu cred că într-o lună de zile tov. Luca va putea – rămânând la Finanțe – să schimbe situația de la Finanțe. Ar fi într-adevăr să ne facem iluzii că lucrurile nu sunt chiar așa simple, că nu este numai Modoran ci și alți Modorani, noi încă nu cunoaștem întinderea acestor defecțiuni care au avut loc. Noi cunoaștem câțiva care au luat parte efectivă și au fost în apropierea nasului nostru. Dar este posibil să se descopere și legături mai jos, nu este exclus acest lucru, atât pe linia Băncii, cât și pe linia Ministerului de Finanțe, oameni care să exprime alt punct de vedere decât punctul de vedere al C.C. deci fondul problemei de fapt nu este însăși schimbarea și nu constă nici măcar în măsurile care le vom lua de a face schimbările și a întări diverse ramuri de

activitate în sistemul financiar, ci fondul problemei rămâne totuși îndreptarea devierilor și îndreptarea devierilor noi nu o putem face în cadrul nostru. Măine, poimăine, răspoimăine vom constata în Hârlău, Dorohoi, Botoșani, Ialomița și alte părți exprimându-se linia aceasta țărănească. Deci trebuie partidul lămurit; aici trebuie dată bătălia, dacă vrem într-adevăr să mobilizăm partidul și cu ajutorul partidului să putem îndrepta linia politică a C.C. Asta este cea mai importantă problemă, mult mai importantă decât ce discutăm aici.

N-avem nici o garanție că membrii de partid în diferite locuri nu exprimă păreri asemănătoare care au fost criticate în C.C. Cine ne dă garanția? Cum se îndreaptă o linie politică? Noi suntem lămușiți, dar membrii de partid? Știm ceva? Trebuie ei să contribuie la îndreptarea liniei sau nu? Asta este problema esențială, nu schimbările.

Așa că sunt de acord cu propunerea făcută, să facem schimbarea așa cum s-a propus, să zicem în termen de 4-5 zile. Măine să se producă neapărat schimbarea cu adjuncții și la bancă, iar Petrescu, fără să fie oficial spus, să fie alături de tov. Luca care să-l inițieze, să-i facă un tablou general ce este Ministerul de Finanțe, ramurile sale de activitate, să ia contact cu schema de organizare a ministerului, cu principalele direcțiuni, sarcinile lor și cu lucrările principale care sunt la ordinea de zi și care sunt în curs.

Cu acestea ne declarăm de acord. Atunci punem la vot.

Tov. Moghioroș: Aș vrea să fie precizată data când se produce schimbarea.

Tov. Teohari Georgescu: Propun luni, 10 martie.

Tov. Ana Pauker: Când se publică? Luni nu apar ziarele.

Tov. Gheorghiu-Dej: Ce să se comunice?

Tov. Bodnăraș: Că s-au schimbat.

Tov. Gheorghiu-Dej: N-are importanță asta. Este important când se ia în primire.

Tov. Ana: Cred, să facem marți.

Tov. Chișinevschi: Schimbarea adjuncților o publicăm mâine.

Tov. Miron Constantinescu: Adjuncții publicăm mâine, iar tov. Luca se poate și mai târziu decât se efectuează.

Tov. Gheorghiu-Dej: În legătură cu publicarea. Pe miniștrii adjuncți pe care-i scoatem nu putem să-i mușamalizăm. Trebuie spus pentru ce se face, fără să descifrăm unele lucruri, însă să se simtă că sunt scoși pentru vini grave, pentru cutare și cutare. Un scurt text, în care să se spună pentru ce sunt scoși.

Tov. Moghioroș: Aș avea o propunere: să ne referim numai la timpul până la reforma bănească, pentru că altfel se poate interpreta că reforma este în pericol.

Tov. Gheorghiu-Dej: Eu n-am precizat aceasta încă. Eu m-am referit la vina pentru care-i scoatem.

Tov. Miron Constantinescu: De acord.

Tov. Gheorghiu-Dej: Să afle poporul, să afle partidul, să afle miniștrii, miniștrii adjuncți, că nu este de jucat cu problemele de partid și de stat.

Tov. Miron Constantinescu: În comunicat să punem problema neplății salariilor.

Tov. Gheorghiu-Dej: Da, câteva rânduri.

Tov. Moghioroș: Asta va da o mare satisfacție.

Tov. Gheorghiu-Dej: Să vadă că nu este glumă, că nu este jucărie, ci este răspundere. Tovarășii bulgari sunt mult mai fermi în această privință; ei au dat și vot de blam miniștrilor pentru nerealizarea cutărei sarcini pe linie de stat, au pus chestia scoaterii și în presă. Asta are importanță, mobilizează și aparatul ca să fie mai vigilent,

mobilizează pe ceilalți care rămân. Iată ce se poate întâmpla cu oricine care nu-i face datoria. Să nu avem atitudine liberalistă în privința aceasta.

În legătură cu această propunere, sunteți de acord? (toți tovarășii sunt de acord)
Tovarășe Luca?

Tov. Luca: De acord.

Tov. Gheorghiu-Dej: Mergem mai departe.

Tov. Moghioroș: Dau citire proiectului de hotărâre (citește).

Tov. Ana Pauker: Să nu spunem aproape o lună, ci o lună.

Tov. Bodnăraș: Nu în decembrie a dat Vijoli instrucțiunile acelea, ci în septembrie, trebuie corectat.

Tov. Moghioroș: Da, este greșit scris, corectăm.

Propun să citesc materialul și apoi să faceți observații.

Tov. Teohari Georgescu: Te rog mai repetă odată pasajul cu plata salariilor între 17-22 ianuarie.

Tov. Moghioroș: (citește)

Tov. Gheorghiu-Dej: Acolo unde vorbește de țărâtimea cu gospodării mici și mijlocii nu e bine formulat.

Tov. Miron Constantinescu: Acest pasaj trebuie refăcut.

Tov. Moghioroș: Da, a fost ulterior băgat și n-am reușit să-l revăd.

Tov. Gheorghiu-Dej: Ați ascultat textul hotărârii C.C. Dacă sunt observații; dacă exprimă sau nu sprijinul ședinței C.C., a dezbaterilor Biroului Politic cu privire la măsurile înșirate acolo?

Tov. Chivu Stoica: În afară de acele cuvinte de stil, sunt de părere s-o adoptăm.

Tov. Bodnăraș: Cred că este un document foarte bun, exprimă exact ca și conținutul politic dezbaterile Biroului Politic și C.C. și afară de îmbunătățirile de stil care n-au nevoie de aprobarea noastră, propun să se voteze.

Tov. Gheorghiu-Dej: Atunci pun la vot propunerea. Cine este pentru adoptarea proiectului de hotărâre? (Toată lumea e de acord).

Câteva îndreptări de stil sau de mai bună redactare: Acolo unde se spune despre Vijoli de provocare criminală, aș zice să scoatem cuvântul criminal.

Tov. Ana Pauker: Acțiune provocatoare.

Tov. Chișinevschi: „Această acțiune antistatală a provocat în întreaga țară un șir de zvonuri dușmănoase care au făcut ...”

Tov. Miron Constantinescu: Aici se repetă „...care au dăunat statului și populației.” Să spunem: „care au dăunat populației muncitoare.”

Tov. Gheorghiu-Dej: În legătură cu Iacob se spune că a dat dispoziții. Cred că este mai bine să spunem „a forțat” în loc de „a dat instrucțiuni”.

Tov. Miron Constantinescu: A forțat în decembrie încasarea impozitelor. E foarte just.

În partea în care spune „a grăbit creșterea circulației bănești” este un pasaj, aici cred că ar trebui să punem altfel. A grăbi ritmul circulației bănești, a banilor în circulație, cred că nu este tocmai potrivit. Să spunem că peste plafonul stabilit și fără ritm. Eventual „A dus la o creștere a circulației bănești peste plafonul stabilit”.

Tov. Bodnăraș: Sau peste normal.

Tov. Gheorghiu-Dej: Nu peste normal; peste plafonul stabilit. Altfel ar însemna că iar am intrat într-o creștere a ritmului circulației bănești, ceea ce este nejust.

Tov. Ana Pauker: A grăbi ritmul de circulație, când merge repede? Este bine.

Tov. Miron Constantinescu: Aceea e viteza de circulație.

Tov. Gheorghiu-Dej: Esențialul este că a crescut peste plafon. Noi am stabilit un plafon că la data cutare să fie suma cutare.

Tov. Miron Constantinescu: Să spunem așa: „a dus la creșterea circulației bănești peste nivelul prevăzut în planul de casă”.

Tov. Gheorghiu-Dej: Așa e bine.

Citind în continuare într-un loc se spune: nu se încasează impozite.

Tov. Miron Constantinescu: Da, aici trebuie corectat. „Nu s-au încasat impozitele prevăzute”.

Tov. Gheorghiu-Dej: Să exprimăm realitatea: încasarea impozitelor nu se desfășoară în ritmul prevăzut. La început are un fel de a spune ...

Tov. Chișinevski: E mai important că este de la început, pentru că trebuie să punem în fața întregului partid ca să sprijine.

Tov. Bodnăraș: Nu trebuie să aibă un aspect ostentativ.

Tov. Gheorghiu-Dej: Ce-i rămâne membrului de partid? Că nu se încasează impozitele.

Tov. Ana Pauker: Impozitul agricol.

Tov. Gheorghiu-Dej: Sau că se încasează cu încetineală, sau slab. Să exprimăm un termen.

Tov. Miron Constantinescu: Încasarea impozitelor nu se face în ritmul prevăzut.

Tov. Gheorghiu-Dej: Așa e bine. De la sat sau în general?

Tov. Miron Constantinescu: În general; impozitul pe veniturile populației. Să scriem deci: „Încasarea impozitelor pe veniturile populației nu se face în ritmul prevăzut”.

Tov. Gheorghiu-Dej: Așa. În continuare se vorbește de sarcinile organizațiilor de partid cu privire la întărirea gospodăriilor colective. Aș propune aici să adăugăm: „să lupte pentru întărirea continuă” pentru că este o sarcină în continuare.

Apoi, la gospodării individuale trebuie refăcut.

Tov. Miron Constantinescu: Am făcut o îmbunătățire (citește).

Tov. Gheorghiu-Dej: Bun. Să dăm un termen mai popular în locul cuvântului „productivitate”

Tov. Miron Constantinescu: Cred că termenul acesta poate să cadă pentru că „creșterea și mărirea” este suficient.

Tov. Gheorghiu-Dej: Citește pasajul unde vorbește de sarcinile organizațiilor de partid în legătură cu impozitele.

Tov. Miron Constantinescu: (citește)

În textul pentru presă se schimbă, aici a rămas neschimbat.

Tov. Gheorghiu-Dej: Să nu fie scris că organizațiile de partid să fie exemplu, ci membrii de partid să fie exemplu, în îndeplinirea obligațiilor către stat, plata impozitelor, la colectare, în materie de achiziții. Eu zic așa „să fie exemplu în îndeplinirea obligațiilor către stat: cutare, cutare.”

Tov. Ana Pauker: Să nu punem două puncte, că o să mai vină și asigurările.

Tov. Gheorghiu-Dej: Da. Punem virgulă etc.

Tov. Ana Pauker: Obligațiile către stat și arată toate.

Tov. Gheorghiu-Dej: Lasă așa.

Mai citește și partea cu comerțul.

Tov. Miron Constantinescu: (citește)

Tov. Gheorghiu-Dej: Cuvântul „prestigiul” trebuie scos. „Pentru întărirea comerțului...”

Tov. Miron Constantinescu: „Întărirea și dezvoltarea comerțului socialist”.

Tov. Gheorghiu-Dej: Bun.

Într-un loc se spune în legătură cu aprovizionarea „instrument al aprovizionării” sau așa ceva. De ce „instrument”? Să punem așa: „Pentru a-și îndeplini cu succes funcția de asigurare a circulației de mărfuri și buna aprovizionare a populației muncitoare”.

Cu îmbunătățirile care s-au produs aici sunteți de acord? (Toată lumea e de acord).

Tov. Moghioroș: La ședința C.C. mulți tovarăși au ridicat problema și au cerut ca cei care sunt vinovați pentru întârzierea plății salariilor muncitorilor să fie trași la răspundere.

Tov. Gheorghiu-Dej: Just.

Tov. Moghioroș: Noi n-avem nicăieri fixat acest lucru.

Tov. Miron Constantinescu: În Darea de seamă se propune ca Ministerul Justiției să ia măsuri.

Tov. Gheorghiu-Dej: Să fie luate măsuri. Trebuie introdus în partea unde se referă la plata salariilor.

Tov. Moghioroș: Am exclus din partid o serie de oameni care au fost vinovați și organizațiile de bază ale partidului au pus cazurile în discuție; ei totuși rămân în funcție și la bancă și la întreprindere și își bat joc de partid.

Tov. Ana Pauker: E bine să fie în material.

Tov. Moghioroș: Să scriem: să fie trași la răspundere.

Tov. Miron Constantinescu: L-am întrebat pe ministrul Justiției și nu știe de nici un caz.

Tov. Chivu Stoica: La partid se știu cazurile.

Tov. Miron Constantinescu: A fost o dispoziție să fie trași la răspundere cei care au călcat dispozițiile guvernului referitor la plata salariilor pe prima chenzină a lunii ianuarie.

Tov. Gheorghiu-Dej: Cine a plătit după 22 ianuarie a încălcat Hotărârea. Cum se leagă acest lucru cu materialul?

Tov. Miron Constantinescu: Este un capitol care se referă la controlul sistemului financiar, la reorganizarea activității Băncii de Stat și în continuare intercalăm.

Tov. Moghioroș: Mai este proiectul de hotărâre al Biroului Politic de scoatere a tov. Luca din funcția de ministru de Finanțe.

Tov. Gheorghiu-Dej: Atunci materialul să fie bătut în sensul acesta la mașină.

Aș avea în legătură cu aceasta următoarea propunere: Trebuie să facem o scrisoare către organizațiile de partid. Intern. Prelucrarea acestei Hotărâri noi nu o putem face cum este ea. De aceea o serie de lucruri vor trebui să fie scoase. Pentru a înarma partidul, pentru a mobiliza partidul în vederea lichidării acestei abateri, va trebui să o prelucrăm cu organizațiile de partid, scoțând de acolo date, chestia cu sfatul tovarășului Stalin – aici este pus direct – dar acolo să spunem de învățătura stalinistă. Și să fie prelucrată temeinic de către organizațiile de partid.

Eu altfel nu-mi închipui cum vom îndrepta lucrurile. Dacă rămâne în cadrul strâmt al conducerii partidului o să îndreptăm noi? Nu vom educa nici partidul. Consider că o prelucrare temeinică, serioasă a acestui document în forma unei scrisori a C.C. va

duce la întărirea unității partidului, la călirea Partidului, la ascuțirea vigilenței de partid, la o mobilizare a partidului în legătură cu îndreptarea liniei în problema țărănească.

Tov. Bodnăraș: Cred că personal membrii C.C. să facă prelucrarea scrisorii pe teren.

Tov. Gheorghiu-Dej: Da. Pentru a împiedica elementele mic-burheze de a putea să se agate, să răstălmăcească. Vom găsi mulți membri de partid care exprimă devierea țărănească, sunt convins de aceasta.

Tov. Bodnăraș: Și mulți o fac fără să-și dea seama și vor descoperi că sunt angajați pe o linie care se cheamă țărănească.

Tov. Gheorghiu-Dej: Este și un document teoretic, de înălțimea discuțiilor care au avut loc în C.C. și va duce la întărirea partidului.

Cine este de acord?

Tov. Bodnăraș: Cred că ar trebui să punem și un termen pentru trimiterea scrisorii și un termen pentru prelucrarea documentului.

Tov. Teohari Georgescu: Să facă tovarășii un plan.

Tov. Bodnăraș: Și data până când trebuie prelucrată această hotărâre. Vine și campania de primăvară.

Tov. Gheorghiu-Dej: Însăși problema încasării impozitelor.

Tov. Ana Pauker: Achizițiile.

Tov. Bodnăraș: Întovărașiri. Acum este momentul; propun cel târziu până la 1 aprilie să fim gata cu prelucrarea.

Tov. Moghioroș: Sunt de părere să nu fie planificat așa.

Tov. Miron Constantinescu: Și să fim foarte atenți să nu se sară peste cal, așa cum a făcut-o tov. Vasilichi la ședința C.C.

Tov. Gheorghiu-Dej: Cred că trebuie să legăm nu de un termen propriu-zis, ci de temeinica însușire și de controlul însușirii. Poate să dureze și două luni, până la 1 mai ar putea să meargă.

Tov. Moghioroș: Și trebuie legat de activitatea noastră de fiecare zi.

Tov. Ana Pauker: Cu sarcini practice fiecare lucru.

Tov. Gheorghiu-Dej: Și este o problemă internă a partidului.

Eu fac această propunere. Cine este pentru? (Toată lumea este de acord)

Tov. Moghioroș: Am aici un proiect cu privire la eliberarea tov. Vasile Luca din funcția de ministru al Finanțelor. (citește)

Tov. Gheorghiu-Dej: Cine are de făcut observații în legătură cu acest proiect de Hotărâre, prezentat de tov. Moghioroș?

Tov. Bodnăraș: Am discutat, am stabilit și termenul.

Tov. Gheorghiu-Dej: Se aprobă? Cine este pentru? (Toată lumea este pentru).

Tov. Miron Constantinescu: Protocolul care a fost discutat aici într-o ședință și s-a cerut să se facă 3 modificări, s-au introdus.

Adică: prima modificare cerută de tov. Moghioroș unde a cerut să se introducă numele lui în legătură cu citirea dării de seamă. S-a spus că tov. Chișinevschi și Chivu au cerut să se citească Darea de seamă.

Tov. Teohari Georgescu: A fost făcută o propunere ca să fie citit protocolul de fiecare tovarăș.

Tov. Moghioroș: Îl am în 6 exemplare și se poate citi.

Tov. Miron Constantinescu: Observația tovarășei Ana Pauker privitor la partea finală cu stenograma, am scos complet și a rămas textul în felul următor: (citește)

A treia observație făcută de tov. Luca în legătură cu conducerea am modificat în felul următor (citește). Dânsul cerea să se întărească munca colectivă a conducerii – în loc de unitatea conducerii.

Materialul este aici și-l depun la tov. Gheorghiu-Dej.

Tov. Gheorghiu-Dej: Trebuie semnat.

Tov. Teohari Georgescu: Trebuie citit.

Tov. Miron Constantinescu: L-am citit atunci.

Tov. Gheorghiu-Dej: Poate să-l citească și pe urmă să-l iscălească. Eu îl iscălesc.

Tov. Teohari Georgescu: La prima pagină nu corespunde cu realitatea, pentru că în unanimitate s-a hotărât să se citească, iar aici spune majoritatea. A fost cineva împotrivă?

Tov. Miron Constantinescu: Dumneata chiar.

Tov. Teohari Georgescu: Ai consemnat că eram împotrivă?

Tov. Miron Constantinescu: În mod expres nu este consemnat, dar n-a fost unanimitate. Controlați stenograma. Dacă cereți să modificăm, se poate modifica.

Tov. Moghioroș: N-a fost pus la vot și majoritatea s-a pronunțat să se citească.

Tov. Teohari Georgescu: A spus cineva că este împotrivă?

Tov. Moghioroș: Este redactat așa cum a fost.

Tov. Ana Pauker: Dacă omul a fost pentru, de ce să spui că e contra?

Tov. Luca: Poate unul să spună la început că nu este necesar și pe urmă să se convingă că este necesar.

Tov. Teohari Georgescu: Eu am spus că în general raportul este bun dar are și lipsuri și aici reiese altceva.

Tov. Gheorghiu-Dej: Ai avut atitudinea, te-ai exprimat că pui sub semn de întrebare, că sunt necunoscute în raport.

Tov. Teohari Georgescu: Am spus aceasta când am vorbit de cifrele asupra cărora nu s-au putut da relații și după aceea am spus că raportul este bun și că are unele lipsuri și aici spune invers.

Tov. Luca: Să pună aici că în loc de majoritate în unanimitate au fost de acord.

Tov. Moghioroș: Adevărul aici este că o parte eram pentru și o parte au spus că nu este necesar.

Tov. Ana Pauker: Nu s-a mai hotărât.

Tov. Teohari Georgescu: A fost o propunere să se citească și cei care la început au spus că nu e nevoie, au căzut de acord.

Tov. Miron Constantinescu: Să tăiem cuvântul „în majoritate”.

Tov. Gheorghiu-Dej: Bine.

Tov. Miron Constantinescu: Nu este o chestiune principială. Textul rămâne așa: „Biroul Politic hotărăște să se dea citire dării de seamă”.

Ești de acord, tovarășe Teohari?

Tov. Teohari Georgescu: De acord.

Tov. Miron Constantinescu: Hotărârea care va fi publicată mai trebuie să vină la Biroul Politic?

Tov. Gheorghiu-Dej: Cred că nu mai e nevoie.

Ridicăm ședința.

D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R. – Cancelarie, dosar 15/1952, f. 3-4 (verso); 6-28.

11. 1952 martie 8. *Stenograma ședinței Biroului Organizatoric al C.C. al P.M.R. privind: nomenclatura C.C. al P.M.R.; modificarea Instrucțiunilor C.C. referitoare la reînceperea primirii de noi membri de partid.*

Stenograma

Ședinței Biroului Organizatoric al C.C. al P.M.R.
din 8 martie 1952

Au participat tovarășii: **Ana Pauker, Alexandru Moghioroș, Teohari Georgescu, Gheorghe Apostol, Petre Borilă, Gheorghe Stoica, Ion Vințe, Constanța Crăciun, Nicolae Ceaușescu, Alexandru Drăghici, Leonte Răutu.**

Prezidează tov. **Ana Pauker.**

Tov. Ana Pauker: Tovarăși, la ordinea de zi avem următoarele chestiuni:

1. Despre nomenclatura Comitetului Central, a comitetelor regionale, raionale și orășenești de partid (Hotărâre).

2. Despre modificarea cap. III din Instrucțiunea C.C. privitoare la reînceperea primirii de noi membri în partid.

3. Aprobarea chestionarului pentru intrarea în rândul candidaților P.M.R.

Dacă sunt întrebări?

Nu sunt.

Trecem la discuții. La punctul I:

Tov. Drăghici: Nomenclatura aparatului C.C. e ținută de Secția Organelor Conducătoare nu de fiecare secție în parte. Când am fost în U.R.S.S. am avut discuții în această problemă. Tovii mi-au precizat că Secția Organelor Conducătoare ține nomenclatura și la comitetele regionale la fel, nu fiecare secție, pentru că ea are legătură în primul rând cu comitetele regionale, ea procură oamenii. În ce privește aparatul din secții, cred că și la noi ar trebui să facem așa.

Tov. Răutu: Chiar așa e prevăzut aici, pag. 2 al. 3.

Eu am câteva observațiuni. Toate secțiile au lucrat la întocmirea listei, dar sunt unele scăpări. Cred că ar mai trebui revizuite. De exemplu corespondenții regionali ai „Scânteii” trebuie să intre în nomenclatura C.C., ei reprezintă secția. Apoi, la nomenclatura organelor de partid de la diferite instituții, au scăpat unele instituții. Trebuie completat cu Comitetul pentru Învățământul Superior, și altele. Propun ca aceeași comisie, înainte de definitivare, să completeze.

În al doilea rând, în U.R.S.S. există o serie de cadre care fac parte din nomenclatura direcției de cadre a ministerului respectiv. Cadrele superioare fac parte din nomenclatura C.C. Sunt o serie de cadre din ministere care fac parte din nomenclatura Comitetului de Moscova și aceasta trebuie prevăzut că aici organizația de București va avea sarcini. De exemplu ministrul face parte din nomenclatura Biroului Politic, cadrele superioare din nomenclatura secției respective, direcția cadre și directorii direcțiilor la fel, directorii adjuncți trebuie să facă parte dintr-o nomenclatură, și anume din nomenclatura organizației de București. De asemenea, șefii unor servicii deosebit de importante. De aceea cred că trebuie să se precizeze că organizația București va avea sarcina de a primi în nomenclatura ei o serie de cadre din instituțiile de stat, care nu fac parte din

nomenclatura C.C. De asemenea să se precizeze că alte cadre fac parte din nomenclatura direcției de cadre a ministerelor respective, de care răspunde ministrul respectiv.

În ce privește cele arătate de tov. Drăghici, în U.R.S.S. e așa cum s-a prevăzut aici, adică propunerile pentru aparatul de partid se fac de secția respectivă, împreună cu secția organelor conducătoare. Trebuie subliniat că tovii și la secția organelor conducătoare și în alte părți, au subliniat că amestecul secției e mic, își pun semnătura însă nu exercită anumite presiuni asupra secției respective, numai dacă există propuneri greșite. Eu pun întrebarea dacă la noi, unde avem Sectorul de Verificare a Cadrelor, să se propună în comun cu secția organelor conducătoare? Noi când propunem, propunerea e întărită prin referatul Sectorului de Verificare, așa că, cred, că nu-i cazul ca trei organe să se ocupe de aceasta. Să fie semnate propunerile de șeful secției respective și de șeful sectorului de verificare.

Tov. Gheorghe Stoica: Eu am luat parte la alcătuirea noii nomenclaturi. O serie de organe care înainte intrau în C.C., azi intră în atribuția Organizației București, în special pe linia ministerelor și în special în sectorul învățământului, - pentru care înainte era un aparat respectiv. Nu se prevede nici un aparat care să poată face treaba asta. Ceea ce avem noi prin aparatul stabilit de Plenara a 5-a e insuficient. De aceea pun problema ca odată cu hotărârea nomenclaturii, să nu se dea și aparatul respectiv.

Tov. Răutu: Trebuie să li se permită să-și întărească aparatul de evidență a cadrelor.

Tov. Ceaușescu: Propun scoaterea comisarilor militari din nomenclatura regiunilor și să fie trecuți în nomenclatura C.C., iar cei din nomenclatura raioanelor să fie trecuți în nomenclatura regiunilor. Așa cum e nu-i just. În primul rând ei trebuie să fie în biroul regional și raional și apoi ei răspund de mobilizarea întregii regiuni.

Tov. Constanța Crăciun: În legătură cu cele ridicate de tov. Răutu ca propunerile să fie semnate numai de șeful secției respective și de șeful sectorului de verificare a cadrelor, cred că aceasta se va ridica și la comitetele regionale. Eu cred că trebuie menținut cum e trecut în hotărâre, să menținem un sector de activitate care să aibă problema de ansamblu și mai ales și din punctul de vedere că șeful secției organelor conducătoare va trebui să urmărească și la regiuni. Înseamnă că secția trebuie să se preocupe de compoziția cadrelor.

Tov. Răutu: La regiuni sunt de acord. Eu mă refer la schimbare la C.C.

Tov. Borilă: Foarte mulți oameni sunt cuprinși în nomenclatură. Dacă nu întărim aparatul, mai ales la raioane, o să fie foarte prost.

La Comisia de Control, vice-președinții să intre.

La U.T.M. propun să intre în nomenclatura C.C. întregul C.C., nu numai Biroul.

La Consiliul de Miniștri n-am înțeles unde intră membrii birourilor, care au rang de ministru.

Tov. Ana: S-a schimbat. Numai nominal vor fi cu rang de ministru. Îl pui șef de birou, dar nu cu rang de ministru.

Tov. Borilă: La „Pace Trainică” să se specifice că e vorba de românii de acolo.

Unde-i punem pe diplomați? Acolo chiar lărgit, până la consilieri și secretari să intre la C.C.

La Armată și Interne nu-mi e clar cum intră.

Tov. Ana: Și trebuie să intre și cei economici.

Tov. Borilă: Unor secții li s-au dat drepturi prea mari.

Tov. Răutu: În proiect se dă ca sarcină secțiilor ca în decurs de un an să confirme întreaga nomenclatură. Aceasta depinde în mare măsură de activitatea sectorului de verificare. De aceea aș fi de părere să se includă un punct în care să se prevadă întărirea sectorului de verificare, pentru că au foarte puțini oameni față de activitatea lor.

În al doilea rând, în cadrul fiecărei secții există un sector de evidență a cadrelor, care are anumite funcțiuni destul de importante în ce privește pregătirea pentru propuneri, ținerea evidenței etc. Activitatea e dusă de fiecare secție cum se pricepe. Aș propune unificarea activității și documentării acestor sectoare de evidență.

Tov. Moghioroș: Poate într-o hotărâre separată.

Tov. Răutu: Să trecem numai principial și pe urmă să elaborăm hotărârea.

Tov. Vințe: În primul rând să elaborăm evidența, pentru că unele secții nici nu au.

Tov. Ceașescu: În legătură cu cele ridicate de tov. Borilă eu nu sunt pentru ca să se scoată ceva de la Secția Administrativ Politică, deși e un număr foarte mare. Așa cum lucrează secția nu poate rezolva problemele. Trebuie să asigurăm și secția, ca să poată asigura.

Tov. Teohari: Acum au mai puțin.

Tov. Ceașescu: Dar parcă s-au ocupat?

Tov. Vințe: Toate secțiile sunt descompletate.

Eu sunt de acord cu propunerile tov. Răutu cu corespondenții regionali ai „Scânteii”.

E cealaltă problemă, privitoare la răspunderea Comisiei Capitalei față de o serie de funcții din ministere și instituțiile centrale. În proiectul de hotărâre noi ne-am gândit că afară de funcțiile care intră în nomenclatura C.C. o serie de funcțiuni să fie prevăzute pe lista propunerilor să intre în nomenclatura comitetelor orășenești, raionale și regionale. Mai sunt încă multe alte funcțiuni importante neprevăzute în listă. Tot în hotărâre e prevăzut că fiecare comitet regional, orășenesc și raional să întocmească propria nomenclatură pe baza recomandărilor făcute de C.C. În momentul de față au o nomenclatură provizorie. Rămâne la aprecierea fiecărui comitet regional, raional sau orășenesc să vadă în ce măsură și ce anume poate să cuprindă, pentru că, cred că nici cu aceasta n-o să rezolvăm problema. O să mărim numai nomenclatura. Ca Comisia (*sic!*) Capitalei să se încarce cu un număr mare de funcțiuni din ministere, aceasta înseamnă că și ministerele se vor lăsa mai mult pe seama Comisiei Capitalei în problema completării cadrelor necesare și vor slăbi răspunderea lor, pe de altă parte nici Comisia Capitalei nu va putea cuprinde o masă mare. Eu nu sunt împotriva exceptării unor anumite funcțiuni foarte importante. Chiar principiul hotărârii prevede că organul regional, raional sau orășenesc, după nevoile lor, poate mări sau scădea, deci nu-i ceva mecanic. E o chestiune mult mai elastică, tocmai pentru a vedea condițiunile concrete ale perioadei date. Celelalte să intre în nomenclatura ministerelor. Și dacă nevoile cer, vor face propuneri și se vor include, cu avizul C.C.

În legătură cu semnătura șefului Secției Organelor Conducătoare la propunerile privind cadrele care intră în aparat, tov. Răutu e de părere că nu este nevoie numai la C.C. Dacă considerăm că la comitetele regionale, raionale și orășenești principiul e just, el e just și pentru C.C. Eu nu fac din aceasta o problemă de secție, fiindcă e mult mai ușor să nu avem această răspundere. Din punct de vedere însă al evidenței, al coordonării, noi n-avem azi încă o evidență centrală a cadrelor noastre de partid. Abia suntem în curs de a

organiza sistemul de evidență a membrilor de partid, a cadrelor de partid, a activiștilor de partid până sus. Așa că propun să fie lăsat cum e propus.

În problema aparatelor, la noi e tendința de a merge spre umflare. Se merge pe linia rezolvării problemelor noi care se pun, prin mărirea numărului instructorilor sau cadrelor de activiști și nu pe linia întăririi și îmbunătățirii calității. Aceasta e una din defecțiunile muncii. De exemplu Secția Industrie Ușoară consideră că, deși are cu 10 oameni peste numărul stabilit, poate să ceară acum încă 12 oameni, pentru a rezolva mai ușor problemele secției. În această privință, Secția Organelor Conducătoare și Propagandă suntem considerați culacii aparatului. Dar noi luptăm împotriva acestui lucru și zi de zi căutăm să îmbunătățim. Viața impune o serie de sarcini și atribuțiuni pe spinarea acestor două secții, nu pentru că noi vrem să acaparăm celelalte secții, datorită faptului că unele nu sunt încadrate, altele există formal datorită fluctuației – la o secție două luni a stat un șef adjunct, apoi a fost luat și a rămas un instructor în locul lui – calitatea e în scădere, și atunci în mod inevitabil vin la noi o serie de probleme. Iată acum cu reforma și impozitele, cineva trebuia să urmărească, și aceasta cade pe seama acelor secții care sunt mai complete sau cu o experiență mai veche.

Tov. Moghioroș: Dar cine te-a împiedicat să dai cadrele proprii Secției Agrare, de exemplu?

Tov. Vințe: Unele secții se pun pe poziția: N-am cadre pentru că nu mi-a dat Secția Organelor Conducătoare... Dar sarcina Secției Organelor Conducătoare nu-i aceea a vechii direcții de cadre. Eu înțeleg colaborare și ajutor efectiv în această problemă, dar fiecare secție să-și facă gospodărirea propriilor cadre și tocmai această hotărâre lămurește această problemă.

Tov. Teohari: Dar voi aveți pâinea și cuțitul în mână.

Tov. Vințe: De exemplu Secția Agrară a primit numai în ultimele 6-7 luni vreo 30 oameni. Dar intervine și fluctuația.

Tov. Ana: Au primit 100 nu 30, dar erau oameni care nu pot fi aleși în raion.

Tov. Moghioroș: Rogojinschi a primit 600 propuneri și au căzut 400.

Tov. Vințe: Vor veni contopiri de regiuni și unele vor avea 18, 16, 15, 19 raioane. Oricât de tari ar fi comitetele regionale, dar dacă nu vom întări comitetele raionale, degeaba luăm măsura pe linie de stat cu contopirea regiunilor. Sarcina lor la raion va fi de 1400 oameni. Dacă ne gândim la compoziția și situația activiștilor de la raioane, vedem că e o problemă care trebuie examinată. Mai bine reducem sus aparatul la anumite comitete regionale sau orașenești și la C.C. Am putea face de exemplu o singură secție economică.

Cu comisarii militari e justă propunerea tov. Ceaușescu.

Cu vice-președinții Comisiei de Control e just cum propune tov. Borilă.

Sunt de acord să intre C.C. al U.T.M. și Biroul U.F.D.R.

Susțin să întărim sectorul de verificare, dar chiar dacă întărim trebuie să-și îmbunătățească munca în secție. De exemplu dacă e nevoie de un președinte de sfat, trimitem instructori pe teren. Acum aceasta rămâne în sarcina Sfaturilor, împreună cu noi. Sfaturile caută, găsesc fac propuneri, fac o verificare înainte de a veni la noi, intră la secția respectivă, unde iar se face o verificare și numai după aceste verificări prealabile a omului, sub toate aspectele, se dă sectorului de verificare și nu mai pot interveni decât cazuri excepționale. Aceasta ușurează și munca sectorului de verificare dacă de la secția respectivă se fac propuneri în baza unei verificări prealabile.

Tov. Moghioros: Obiecțiunile ridicate, unele sunt juste și trebuie introduse.

Atrag atențiunea asupra unor aspecte, asupra caracterului nomenclaturii pe care o propunem spre aprobare: această nomenclatură are menirea de a face ordine în gospodărirea cadrelor, atât a C.C. cât și a comitetelor de partid regionale, raionale și orașenești. Până acum, nomenclaturile care au fost, mai ales jos, au avut un caracter provizoriu și nu cuprindeau de mai multe ori funcțiunile cele mai importante. În al doilea rând, nomenclatura pe care o propunem, nu-i ceva definitiv, ci ține cont de schimbările care intervin. Tendința de la început era de a umfla, de a trece de fiecare dată câte un post în nomenclatura nouă. 7000 oameni în plus e un număr însemnat de posturi care intră în nomenclatura direct a Biroului Organizatoric, Biroului Politic și Secretariat, număr și așa destul de mare, ținând cont de experiența actuală și calificarea aparatului nostru. Sfătul dat de tovii cu experiență în această problemă era așa că e mai bine să nu luăm un număr de posturi peste puterile noastre, ci un număr mai redus, ca pe urmă treptat, pe măsura organizării și acumulării experienței, să mărim numărul. De aceea punctul 2 spune că C.C. (*sic!*) recomandă comitetelor regionale ca ele, în baza nomenclaturii model care o dăm, să țină cont de condițiile lor și caracterul regiunii sau raionului respectiv, pentru că a fixa de aici de sus toate posturile ar fi ceva mecanic, n-ar ține cont cum trebuie de acele verigi care eventual în regiune sunt slabe și nomenclatura are tocmai menirea de a da posibilitate organelor de partid de a include în nomenclatură acele sectoare unde în general sunt slăbiciuni mai mari și în măsura întăririi acestor sectoare, poate mai târziu, când vor fi puse la punct, să facă modificări. Deci nu-i ceva rigid. De exemplu într-o regiune în problemele agrare: S.M.T., Gostat, merge prost, conducătorii nu sunt oameni buni, – deși nu sunt prevăzuți aici, ei au dreptul să includă, mergând la posturi mai de jos, în așa fel încât nomenclatura să fie subordonată interesului muncii de partid, a întăririi acestor verigi slabe. Cu atât mai mult cu cât proiectul nu pune numai ținerea evidenței, ci se ocupă de educarea și controlarea activității cadrelor. Să nu mergem pe linia de a umfla nomenclatura, pentru că atunci n-am făcut un serviciu partidului ci un lucru formal și mai bine să mergem pe un număr mai mic la început, ca apoi treptat să lărgim și să cuprindem tot ce e necesar pentru toate domeniile vieții de stat. Foarte mulți sunt care n-au intrat, însă e un pericol să te întinzi mai mult decât îți ajunge plapuma.

Încă o caracteristică, [faptul] că secțiile C.C. și comitetele regionale și raionale au preluat funcțiunile aparatului de stat, l-au scutit de răspundere. Unde secția propunea și apoi se vedea că cel propus nu corespunde, venea ministerul și spunea: C.C. l-a propus. Compromitea aparatul C.C. Aici punem răspunderea ministerelor. Când e vorba de directori, ministrul vine cu propunerea, iar secția C.C. să verifice dacă corespunde criteriilor stabilite de C.C. și dacă da, atunci scrie: „Suntem de acord cu propunerea ministrului”, sau „Nu suntem, trebuie modificat”. Un caz caracteristic: Secția Cadrelor de Partid din Exterior și Plan Finanțe au făcut propunerea să trimitem în Egipt pe Secașiu Vasile de la Banca R.P.R. Cine este el? El conducea schimbul de valută la Direcția Relațiilor Exterioare a Băncii R.P.R. Acest cetățean a fost în timpul lui Antonescu cel prin care trecea finanțarea Ministerului de Interne și a Forțelor Armate și a Serviciului de Spionaj. Un om de încredere, dar nu al nostru! ... Eu am cercetat referatul, nu vorbește nimic, spune că e bun funcționar, priceput în meserie. Când ne-am uitat mai îndeaproape, am văzut fără greutate cine e. Abia acum s-a descoperit. Tov. ministru al Comerțului Exterior îl recomandă, iar secția spune: Noi n-avem nimic contra. Întrebând secția de ce

n-a verificat, spune! Am crezut că ei au verificat, am văzut și avizul Internelor care spune că „n-avem nimic de obiectat și rămâne la aprecierea Dvs.”.

Această reglementare care o facem acum, permite tragerea la răspundere a celor care nu a făcut asemenea treburi.

Eu sunt de acord ca diplomații, deocamdată și atașații militari și comerciali să intre și ei.

Funcțiunile politice de mai mare răspundere să intre, pentru că și aici va fi același lucru, să nu luăm pe toți deodată, ci treptat.

Cu C.C. al U.T.M. am unele îndoieli. Acolo sunt și o serie de tovarăși nemembrii de partid, doar e o organizație fără de partid care aderă la politica partidului. Cred că ar fi just să fie ca C.C. al Uniunilor Sindicale. Să facem ca Biroul, organul central care se compune din toți confirmați de C.C. să poarte răspunderea pentru organele subordonate lor. Altfel luăm asupra noastră și nu ne vom putea ocupa și controla. N-aș avea nimic împotrivă să fie inclus, dară să nu fie ceva formal, să nu mergem pe drumul de a umfla, și apoi nomenclatura să fie ceva formal.

La Ministerul de Interne și Forțele Armate, și aici, deși s-a scăzut numărul lor, sunt pentru ca să rămână așa cum e, tocmai având în vedere necesitatea de a întări aceste sectoare și faptul că intră în nomenclatură, e o obligație și de a întări aceste sectoare unde suntem mai slabi.

Cu aparatul Consiliului de Miniștri, și aici vor fi o serie de schimbări. În ce privește rangul de ministru mergem pe linia reglementării acestei probleme, să nu luăm pe toți, ci să rămână așa numai la posturile cele mai importante. Cu atât mai mult obligația și aici este de a propune oameni care corespund din toate punctele de vedere și noi știm că deocamdată avem în această privință foarte multe lipsuri. Să nu ne întindem mai mult decât avem posibilitatea în momentul de față. Organele respective să nu fie scutite de răspundere.

Sarcina Secției Organelor Conducătoare e de a veghea și urmări permanent modificarea compoziției partidului și ca atare și a aparatului, mai cu seamă a aparatului central și a întăririi lui. Secția răspunde sub acest aspect, însă dacă n-au nici un cuvânt, nu-și pot lua asupra lor nici răspunderea. Deci sunt pentru ca să fie și avizul lor.

Tov. Ana Pauker: Pentru Secția Organelor Conducătoare ei hotărăsc?

Tov. Moghioroș: Răspunde secretarul care conduce secția. Secretarul dă șefii de sectoare și activiștii, iar muncitorii tehnici sunt aprobați de șeful secției.

În ce privește raioanele, problema aceasta a fost ridicată încă în decembrie. A intervenit reforma și am crezut ca până la schimbările teritoriale care vor mai avea loc să nu schimbăm nimic, pentru că aceasta cere și modificarea Bugetului. E necesar a întări comitetele raionale. Un instructor are până la 30 organizații de bază sătești, ceea ce e imposibil fizicește de curpins. Oricât de buni ar fi ei, fără mijloace de transport, muncind în condițiuni grele, nu pot curpinde. Nu întâmplător avem 1800 activiști de partid tuberculizați pe țară, și marea majoritate provin din muncitorii de la raioane. Aici se pune chestiunea de a întări, de a mări, de a îmbunătăți și salarizarea. Am pus problema ca să nu mergem pe orice fel de mărire, ci condiționat, pe lângă mărirea numărului să îmbunătățim și calitatea, să îmbunătățim compoziția socială, nivelul politic a activiștilor de la raioane. Cei din școlile de 6 luni trebuie trimiși la raioane. Dintr-o serie de regiuni mari, cei mai buni activiști regionali să întărească raioanele și în mod deosebit raioanele țărănești, pentru că acum compoziția socială a aparatului raional e în cea mai mare parte din țărani săraci, dar tot țărani. Tov. Vințe cu aparatul secției în această privință va trebui să facă propuneri Secretariatului și Biroului Organizatoric.

În ce privește Sectorul Verificării Cadrelor, acolo e situația extrem de grea. În trimestrul 4, din 800 propuneri, au fost acceptate 160. Secțiile C.C. care prezintă propuneri, sunt de multe ori neserioase. Dacă au 7000 oameni de verificat, dintre care 2000 sunt deja verificați, le mai rămân 5000 oameni, cu care au de lucru pentru un an. E necesar să hotărâm întărirea Sectorului, deși schema lor organizatorică e completă din punct de vedere numeric. Mai au și diferite sarcini sezoniere, de exemplu acum la Bancă au o echipă care lucrează și de multe ori intervine câte ceva.

Tov. Ana Pauker: Din discuții reiese că e un lucru pozitiv materialul acesta, care va reglementa munca și o va ușura. Au fost făcute propuneri. Vreau să vedem ce acceptăm:

- completarea listei cu corespondenții „Scânteii” și alții.

- unificarea ... sistemului de evidență.

- să fie scoși comisarii militari de la regiuni și trecuți la C.C., iar cei de la raioane, trecuți la regiuni.

- în privința C.C. [al] U.T.M., acum, când fac alegeri, să intre întregul C.C.

- ambasadorii, miniștrii, consilierii, atașaii militari și economici să treacă la Biroul Politic restrâns.

- întărirea aparatului central și raional.

Tov. Moghioroș spunea că n-a vrut să vină cu aceasta, pentru că o să vină raionarea și ca să nu schimbăm bugetul. Întrucât raionarea nu cuprinde întreaga țară, acolo unde putem întări acum să întărim, iar în ce privește bugetul, noi avem rezerve mari în administrația noastră, în bugetul nostru. Dacă ne vom ocupa serios să vedem câți bani se cheltuiesc larg și cu casele de odihnă și cu primirea oaspeților ... Într-un plan de primire a unor musafiri din străinătate, tovii de la Confederație au propus ca în loc de 240 lei, cât costa anul trecut, să cheltuim anul acesta numai 60 lei de persoană pe zi, deci redus la un sfert. Pentru că anul trecut stăteau la Athénée Palace, care jefuia, unde nu totul merge la stat, ci unde mai intră și prin diverse buzunare și unde se mai plătește și risipa care o fac, acum vor fi găzduiți într-un hotel al C.G.M.-ului. Am văzut lista U.F.D.R. și a Relațiilor Culturale cu Străinătatea. U.F.D.R. costă aproape dublu. Fără să mai vorbim ce mulți invităm ... Și noi cât de mulți plecăm ... Sau cât se cheltuiește la mesele care se fac. De exemplu au fost tovarășii coreeni. Ei au mers și prin Uniunea Sovietică, și desigur au fost și acolo hrăniți. Dar la noi s-a început numai cu icre și altele de felul acesta, încât au început oamenii să se plângă că ei nu sunt obișnuiți așa! Dacă am luat chestiunile de administrație mai serios, am face multe economii și pe linia C.C., și a regiunilor, și a organizațiilor de masă. Dacă facem gospodărie cum se cuvine, putem scoate tot, ca să nu se tuberculizeze cei de la raioane și să putem mări aparatul.

Tov. Moghioroș: Ar fi bine să fie ascultată puțin Secția Gospodărie. Să nu așteptăm nici cu raionarea, nici cu încasările impozitelor și achizițiile, să nu așteptăm până reforma ne va permite să venim la Biroul Politic cu propuneri de buget, ci să scoatem aceste fonduri din rezervele pe care le avem.

Tov. Ana: Dacă suntem de acord, să predăm aceste propuneri Comisiunii, care să țină seama de ele.

Hotărârea se aprobă.

La punctul II:

Tov. Gh. Stolca: Eu sunt de acord cu propunerile de modificare. În legătură cu primirea în partid a oamenilor care au fost în alte partide, eu propun ca primirea acestora să fie

aprobată numai de C.C. Nu va fi prea greu, pentru că mă gândesc că nu vor fi mulți, doar câteva sute. Să poată intra numai în cazuri excepționale, pentru merite deosebite.

Tov. Borilă: Ce înseamnă „direct din producție”?

Tov. Moghioroș: Adică nu primim din organizațiile de bază din instituții, căci acolo se recomandă unii pe alții.

Tov. Borilă: La pag. 2, că apelul poate fi făcut la comitetul regional.

Tov. Moghioroș: Ca să nu vină la cel care l-a respins, care nu mai prezintă imparțialitate.

Tov. Borilă: La punctul 3, președintele prezidiului trebuie să fie secretarul.

Tov. Ana: Dăm libertate să aleagă pe cine vor.

Tov. Borilă: De unde o să aducă un militar 2-3 recomandări a unor membri de partid cu stagiul de 6 ani în armată, când el nu e cunoscut acolo?

Tov. Moghioroș: Găsește oamenii care-l cunosc.

De ce a fost necesar să se vină cu aceste propuneri de modificare a cap. 3? Sau următoarele motive principale: Formularea în vechea instrucțiune punea pe aceeași treaptă o categorie întreagă de oameni, care nu ținea cont de starea lucrurilor din partidul nostru anume că noi azi chiar, în sectorul industrial, avem o medie a membrilor de partid față de nemembri de partid de 23-25%. Or, așa deschidem porțile mult mai larg decât e necesar, pentru mărirea excesivă a numărului, și aceasta ar fi mers pe socoteala calității. N-ar fi reglementat în măsură corespunzătoare atât compoziția partidului cât mai ales calitatea membrilor de partid. Pentru partidul nostru azi se pun două probleme principale:

1. Îmbunătățirea compoziției sociale muncitorești; 2. Îmbunătățirea calității membrilor de partid. Noi trebuie să mergem pe linia calității, nu a cantității. Noi avem unele regiuni unde, datorită structurii sociale a regiunii, elementele nemuncitorești în partid sunt predominante. Dacă nu reglementăm, nu punem condiția reguloare a intrării în partid care asigură îndeplinirea condițiilor de bază leninist-staliniste cine poate fi membru de partid, aceasta reprezintă un pericol de a mări numărul membrilor pe socoteala calității și a compoziției sociale.

De aceea am propus măsuri atât în ceea ce privește numărul celor care recomandă, cât și stagiul. Am pus problema stagiului în producție mai îndelungat și am legat de participarea nemijlocită în producție, tocmai pentru a atrage în partid elementele cele mai bune, verificate în muncă, în fapte.

În privința obiecțiunii ridicate în legătură cu cei proveniți din alte partide. Principial e just ca aceste elemente să fie cât mai mult îngrădite, controlate. Trebuie să ținem seama de situația noastră. E cunoscut că în trecut o parte însemnată a muncitorilor noștri au fost atrași într-un partid burghez sau într-o organizație. După 23 august am avut uzini întregi care au fost la social democrați, la național-țăraniști sau legionari. Sunt muncitori membri de partid rămași după verificare, într-un număr foarte mare, care au fost în alte partide. Cel mai bun oțelar de la Hunedoara îmi spunea că el a fost liberal și nu intră în partidul nostru pentru că sunt derbedei la noi. De curând am vorbit cu el, a devenit fruntaș în producție și acum zice: Acum aș intra, dar nu mă primiți voi. Partidul între timp și-a curățat rândurile. Nu mai vorbesc de țărani, care să nu fi făcut parte dintr-un partid burghez. Aceștia, din orice categorie ar face parte, trebuie să facă stagiul 2 ani. Pentru cei care n-au avut funcții în acele partide, putem da sarcina comitetelor regionale de a-i confirma sau infirma, iar cei care au avut posturi de conducere, să fie confirmați de C.C. Mă tem că C.C. va fi supraîncărcat, nu va fi în stare să facă față și ar ieși

compromis. Mai bine dacă C.C. va exercita un control serios de felul cum muncesc comitetele regionale în această chestiune și să aibă răspunderea comitetelor regionale.

Trebuie o hotărâre a Biroului Politic sau Biroului Organizatoric în baza unui studiu a regiunii sau raionului, pe baza căruia să spunem că temporar nu putem începe primirea într-un loc sau altul. De exemplu, cum am putea primi la Bancă sau la C.A.M., unde 90% sunt membri de partid.

Noi facem experiențe la 5 regiuni pentru a vedea ce tendințe nesănătoase avem. În general organizațiile de partid au primit cu mare bucurie vestea că în sfârșit deschidem porțile partidului. Dar de la început s-a început întocmirea de liste, de exemplu Hunedoara, la 1 Mai-Ploiești. De aceea trebuie să mergem la aplicarea practică pe linia de a evita de a da lozincă generală de a începe primirea, ci trebuie treptat extins mai ales la început, până nu vom reuși să facem ca organizațiile de partid să însușească principiile și spiritul rezoluției C.C. și a instrucțiunilor. De aceea va fi nevoie acum de o mare atenție chiar a C.C. și să nu extindem deodată, să facem experiențe care sunt în curs, mergem în regiunile industriale.

Atrag atenția asupra problemei care e legată cu aplicarea justă a acestei instrucțiuni, anume trecerea în rândul candidaților și eliberarea partidului de balast. A da instrucțiunea scrisă sau verbală de a trece la scoatere, ar fi extrem de periculos. Avem circulara 72 unde spune că pe baza faptelor concrete, se trece la discutarea cazurilor în organizațiile de bază. Avem de o lună lupta cu organizațiile pentru că merg pe linia întocmirii listelor. Vor să dea afară pe cei care au avut diferite poziții nejuste, de exemplu, n-au fost mulțumiți că li s-a luat cartela. În loc ca organizațiile să aibe discernământ, să vadă care au fost acele elemente care într-adevăr sunt dușmănoase și să facă din aceasta o școală de principialitate, să arate ce calități trebuie să aibă un membru de partid. Atunci când tovarășii au venit cu autocritică, n-au mai vrut să-i ierte și a trebuit să intervenim ca comitetele (*sic!*) regionale și orășenești să nu confirme excluderile. Ar fi un pericol dacă am merge pe linia de a da instrucțiuni scrise și cred că aici e cheia și la problema a doua. Dacă aplicăm bine, aici poți arăta organizațiilor de partid, iată ce calități trebuie să aibă un candidat și aceasta deschide orizontul membrilor de partid să-i ajute să aibă un discernământ politic, să aplice principiile partidului în mod just, constructiv. De aceea trebuie depus efortul ca aceste instrucțiuni să fie însușite, să fie cunoscute, să fie cunoscut în primul rând statutul partidului, spiritul statutului, rezoluția plenarei și spiritul ei. Atunci vom înarma serios organizațiile de partid și le vom ajuta să îmbunătățească compoziția partidului și calitatea de membru de partid, vor avea o indicație justă, principială de trecerea a unui membru de partid în rândurile candidaților și a excluderii elementelor dușmănoase. Aceasta nu se va mai face în mod administrativ ci pe baza unei pregătiri politice, bazat pe principii de partid și va duce la întărirea partidului.

Tov. Ana Pauker: Deci, se primește hotărârea de modificare a instrucțiunilor care de fapt sunt modificări la primirea în rândul membrilor de partid. Facem două operațiuni importante: pe de o parte primim în partid, și aceasta este o lege permanentă a partidului nostru și trebuie să spunem că am lungit-o prea mult de a primi din rândul clasei muncitoare cele mai bune elemente și în același timp, ne eliberăm de balast, de oamenii care n-au ce căuta. Nu întâmplător au pus bolșevicii așa un accent puternic pe primirea oamenilor din alte partide. Ei de fapt au primit numai de la menșevici și de la

S.R.* foarte puțini. Și acolo s-au uitat foarte mult la fiecare om, dacă în ocazii grele au fost alături de bolșevici. De exemplu, bătrânul Martânov a fost primit în 1917, atunci când a văzut că n-au dreptate menșevicii și înainte de Revoluția din octombrie a luptat împotriva lor. La noi există un anumit liberalism însă experiența ne arată că manistul greu își scoate urechile de măgar și dacă e unul mai energic, aduce după el și alte elemente național-țărăniște. Nu mai vorbesc de rămășițele care le au în ideologie, în purtare.

Tov. Stoica: De exemplu Stanciu, secretarul de la „Grivița Roșie”, fost social-democrat, care se intitulează „copil al Griviței”!

Tov. Ana Pauker: Și la țară. Elementele acestea care au fost prin partidele burgheze – în afară de foarte puțini care au fost înșelați – sunt elemente politicianiste. Majoritatea țăranilor săraci, văzând că nu e politica lor, nu se băgau în aceste partide. Elementele cele mai active în sensul politicianist s-au băgat, pentru că partidele acestea nu erau organizate cu cotizații, cu înscrieri, ci erau elemente care numai în timpul alegerilor veneau la sate, lucrau din campanie în campanie și aveau elemente de frunte organizate. Foarte multe din aceste elemente își arată coarnele și au anumită solidaritate între ei. Chiar social-democrații când vin aici, vedeți cum caută să se așeze unul lângă altul. Și n-avem nevoie de oamenii aceștia care venind în partidul nostru nu ne aduc ceva bun. Sunt destule elemente care n-au fost înscrise în alte partide, pentru că nu-i lăsa un fel de simț de clasă. Aceștia sunt oamenii care pot intra la noi.

Tov. Moghioroș: 20% dintre țărani au fost în diferite partide.

Tov. Ana Pauker: Atunci noi să luăm din restul de 80%. Nu ne putem băga la sufletul fiecărui om, dar avem mai curând garanție că între cei 80% vom găsi cum trebuie, chiar dacă dintre aceștia luăm ½%, oameni care și-au dovedit atașamentul fie la colectări, în reforma bănească sau cu alte ocazii. Să orientăm partidul spre elemente modeste, care așteaptă să venim la ele, care n-au în spatele lor greul că au fost într-un partid burghez. Și noi în ilegalitate, ne duceam mai degrabă la unul care știam că odată a făcut ceva pentru noi, așa fac și ei, se duc în primul rând la unul care știu că a fost cu ei odată, și-i spun: partidul ăsta nu știe că tu ai fost legionar... și astfel îl agață. Or, noi știm care a fost legătura între legionari, național țărăniști și liberali. Acum am aflat că catolicismul (*sic!*), care combătea francmasoneria, și-a pus ca sarcină să nu facă excepții, ci conlucrează cu toți cei ce sunt contra comunismului. Deci cu aceste elemente trebuie să fim extrem de atenți. Sunt însă unii care sunt gata să facă orice acum, pentru a-și răscumpăra această vină. Acest Stanciu să nu vină el să umble că e „copil al Griviței”, ci să stea modest de o parte pentru ce a fost în trecut. Aceste chestiuni să le punem ascuțit în fața comitetelor regionale.

În măsura în care noi la centru vom lucra bine în această direcție, vor lucra și jos la fel. De exemplu dacă luăm chestiunea finanțelor, dacă nu ne vom opri iar la ceva de campanie, ci vom lega aceasta de devierea țărăniștă, dacă vom merge până la capăt, își vor scoate urechile nu elementele care n-au văzut cum trebuie, ci cele care au profitat de aceasta, elementele străine. Nu vom descoperi numai pe un Vijoli și Iacob, ci vor învăța organizațiile de partid până jos cum să descopere asemenea elemente. La o ședință a Biroului Politic vom pune chestiunea cooperației. Dacă o punem cum trebuie ca să scoatem slăbiciunile și greșelile cooperației vom găsi acolo și urmele rău mirositoare ale lui Voitec, care a făcut așa cum a făcut în învățământ, chestiunea aceea cu demo-creștinii,

* Social-revoluționari.

și vom găsi până jos o serie de elemente putrede. Și aceasta iar va trebui să fie o muncă mare, iar se va vedea cine nu-și are locul în partidul nostru. Aceasta va duce la atragerea oamenilor noi. Foarte interesant ce a spus oțelarul din Hunedoara. Mulți spuneau: eu nu vreau să fiu cu ăștia împreună. Bună parte au fost scoși. Dar în ce-l privește pe oțelar, poate fi un bun fruntaș, să-i dăm și decorație dacă merită, dar el să facă încă multă treabă, nu să binevoiască să vină la noi, pentru că nu mai sunt derbedei. Să dovedească că nu umblă după situații bune.

Foarte just ce spunea tov. Moghioroș: instrucțiunea îndrumază oamenii, dar ce e important e spiritul care trebuie să-l aducem în partid. Primirea să nu fie o campanie. Vom primi atâta timp cât va exista partidul. Dar nu primim pe cineva numai pentru că n-are nimic rău, ci pentru că are ceva deosebit de bun, pentru că e în stare să fie un conducător. Să avem pretenția ca fiecare membru de partid nou ce-l primim să poată fi un conducător și să nu comparăm cu ceea ce avem deja în partid. Dând instrucțiunile acestea, să prelucrăm foarte serios și să subliniem mereu aceste lucruri.

În urma experienței ce se face, să se facă un referat către Biroul Politic, ca el să-și poată da părerea, să controleze.

Primim propunerile, cu observațiunea, să fim foarte zgârșiți la primire. Trebuie să atragem atenția la prelucrare.

La punctul 3:

Tov. Ceaușescu: La punctul 10 „dacă a fost judecat pentru fapte penale după 23 august” să se lărgescă, trecându-se „și înainte”.

La punctul 13, despre decorații, propun să fie împărțite în două categorii, pentru front, sau pentru producție.

La punctul 15, să se adauge dacă a fost prizonier în U.R.S.S.

Tov. Stoica: De ce se pune chestiunea dacă a fost în dezacord cu linia partidului și dacă a mai fost în partid? Cum vine asta, dacă a fost scos din partid, mai poate fi primit candidat?

Tov. Vințe: Sunt cazuri excepționale.

Tov. Ana: Și noi trebuie să avem caracteristicile oamenilor. El să scrie cum a fost, așa îl poți identifica mai ușor, și pe urmă judecăm noi dacă-l putem primi sau nu.

Tov. Stoica: La punctul 7, trebuie precizat „în ce organizație”.

Tov. Ceaușescu: Poate într-o anexă pentru regiuni să se scrie care sunt organizațiile revoluționare, pentru că sunt secretari care nu știu.

Tov. Borilă: În instrucțiuni să se precizeze ce documente trebuie să completeze.

Spuneți că a fost făcut după material sovietic. Numai să fie din perioada corespunzătoare.

La ultimul rând din primul aliniat unde e în paranteză, se completează de secretar (starea socială), aceasta să se pună ca aliniat.

La punctul 7 art. 2 să fie „și în ce constă”.

Tov. Vințe: Și cauza.

Tov. Borilă: La punctul 10 – fără R.P.R.

La punctul 17 – să se treacă rudele apropiate ce politică fac. Să se tipărească în format mai mare.

Tov. Vințe: Unde s-a propus inversarea și a se trece la aliniat „starea socială” vom introduce. La punctul 7 vom preciza în ce organizație. Dacă a suferit represii –

pentru ce. De asemenea vom adăuga dacă a fost prizonier în U.R.S.S. În legătură cu rudele, nu sunt de acord. Aceasta se trece în autobiografie.

ANEXĂ:

REFERAT*

1. Pentru a se asigura ca prin primirea de noi membri în partid să se realizeze o simțitoare îmbunătățire a compoziției sociale a partidului, propunem unele modificări capitolelor III. și V. din „Instrucțiunile C.C. al P.M.R. cu privire la aplicarea Rezoluției Plenarei C.C. al P.M.R., din iulie 1950 cu reînceperea primirii de noi membri în partid”, conform anexei alăturate.

Prin introducerea acestor modificări se stabilește un stagiul de 6 luni muncitorilor din industria grea care lucrează nemijlocit în producție de cel puțin 5 ani, aceștia făcând parte din categoria I. – Restul muncitorilor fac parte din categoria a II-a și fac un stagiul de un an.

Militarii sunt scoși din categoria a II-a și vor fi primiți în partid ținându-se seama de starea lor socială înainte de a fi devenit militari.

De asemenea, rămân la categoria a doua numai acei ingineri și tehnicieni care lucrează nemijlocit în producție și care provin din rândurile muncitorilor, colectivităților și țăranilor săraci, dar nu rămân fii acestora cum era prevăzut inițial.

Recomandarea Comitetului Raional U.T.M. dată U.T.M.-iștilor care cer primirea în partid va echivala cu recomandarea unui singur membru de partid.

Confirmarea definitivă a primirii în partid pentru persoanele din categoria a treia o face Comitetul Regional.

În ce privește pe cei proveniți din alte partide, ei nu vor putea fi primiți decât prin organizațiile de bază legate direct de producție și vor trebui să facă un stagiul de 2 ani.

De asemenea, se mărește numărul recomandărilor și stagiul în partid a celor care fac recomandări pentru categoria a doua și a treia, de asemenea pentru cei proveniți din alte partide.

Toate acestea urmăresc de a îngădi posibilitatea intrării în partid a elementelor neproletare și a limita la maximum posibilitatea intrării în partid a celor proveniți din alte partide.

2. Întrucât chestionarul de primire în partid cuprinde numai perioadele cele mai esențiale din viața omului, și pentru a da posibilitatea adunării organizației de bază de a cunoaște sub toate aspectele pe cel care cere primirea în partid, propunem ca în adunările în care se fac primiri de membri de partid să se citească și autobiografia celui care cere primirea în partid.

3. Întrucât în Instrucțiunile C.C. se prevede că adunările în care se fac primiri în partid să fie conduse de un prezidiu, propunem următoarea formulare pentru capitolul IV., punctul 4 al.d. din Instrucțiuni: „După terminarea discuțiilor președintele prezidiului adunării organizației de bază va supune cererea de primire în partid votului deschis al adunării”.

4. La capitolul IV., punctul 5 alineat e) se prevede că acei candidați cărora li s-a retras calitatea de candidat și sunt nemulțumiți de această hotărâre se pot adresa Comitetului Raional sau Orășenesc. Deoarece în același alineat se arată că hotărârile organizației de bază de retragere a calității de candidat trebuie să fie confirmate de către Comitetul Raional sau Orășenesc, propunem să se prevadă că apelul poate fi făcut la Comitetul Regional.

* Adnotare în text „Ședința Biroului Organizatoric, 8.III.1952”.

Alăturat anexăm textul nou al capitolului III. al capitolului IV. Punctul 4 alineatul d), punctul 5 alineat e)și al capitolului V. punctul 1.

III. Despre primirea de noi membri în partid

1. Noii membri de partid sunt primiți din rândurile candidaților care au făcut stagiul de candidat stabilit.

Primirea membrilor de partid din candidați se face în felul următor:

a) Se stabilesc 3 categorii la primirea în rândurile partidului:

1. Muncitorii din industria grea care lucrează nemijlocit în producție de cel puțin 5 ani.

2. Muncitorii din industria grea cu o vechime în producție sub 5 ani; muncitorii din alte ramuri ale industriei; muncitorii de la S.M.T. și G.A.S., muncitori agricoli, membrii gospodăriilor colective, țărani săraci precum și inginerii și tehnicienii care provin din rândurile muncitorilor, țăranilor colectiviști și țăranilor săraci care lucrează nemijlocit în producție.

3. Alți țărani muncitori, intelectualii, funcționarii, micii meseriași care nu exploatează munca altora, membrii cooperativelor de producție meșteșugărești și alții:

Categoria a doua se împarte în două grupe:

În grupa întâia din categoria a doua intră muncitorii din industria grea cu o vechime în producție sub 5 ani și muncitorii din celelalte ramuri de industrie cu o vechime în producție de cel puțin 5 ani.

În grupa a doua din categoria a doua intră muncitorii din celelalte ramuri ale industriei cu o vechime în producție sub 5 ani, muncitorii de la S.M.T. și G.A.S., muncitorii agricoli, membri gospodăriilor colective, țărani săraci precum și inginerii și tehnicienii proveniți din rândurile muncitorilor, țăranilor colectiviști și țăranilor săraci și care lucrează nemijlocit în producție.

b) Pentru primirea în partid, persoanele din categoria întâia prezintă două recomandări din partea membrilor de partid cu un stagiu în partid de 3 ani; persoanele din categoria a doua, grupa întâia, prezintă 3 recomandări din partea membrilor de partid cu un stagiu de partid de 4 ani; persoanele din categoria a doua, grupa a doua, prezintă 4 recomandări din partea membrilor de partid cu un stagiu în partid de 5 ani; persoanele din categoria a treia, prezintă 5 recomandări din partea membrilor de partid cu un stagiu de partid de 6 ani.

c) Militarii sunt primiți în partid în conformitate cu alineatele a) și b) din prezentele instrucțiuni.

d) Studenții proveniți din rândurile muncitorilor sunt primiți în partid în condițiunile stabilite pentru persoanele din grupa a doua a celei de a doua categorii.

Ceilalți studenți sunt primiți în partid în condițiunile stabilite pentru persoanele din categoria a treia.

e) Pentru persoanele din categoria a treia, confirmarea definitivă a primirii în partid o face Comitetul Regional al P.M.R.

f) Tinerii până la vârsta de 20 de ani inclusiv sunt primiți în partid numai prin Uniunea Tineretului Muncitor (U.T.M.) și trebuie să aibe recomandarea Comitetului Raional U.T.M. – Recomandarea Comitetului Raional U.T.M. pentru toate cele 3 categorii echivalează cu recomandarea unui membru de partid.

g) Cei proveniți din alte partide se primesc în partid numai în cursuri excepționale dacă au dovedit prin fapte atașamentul lor față de clasa muncitoare. Ei vor trebui să aibe

recomandări din partea a 6 membrii de partid: 3 cu stagiul de partid de 6 ani, iar ceilalți 3 cu stagiul de partid de 7 ani. Primirea acestora în partid poate fi făcută numai prin organizațiile de bază din întreprinderi, G.A.S., S.M.T. și G.A.C., legate direct de producție.

Pentru cei care au deținut posturi de conducere în alte partide, confirmarea definitivă a primirii în partid o face Comitetul Central al P.M.R., iar pentru cei care au fost simpli membrii ai acestor partide, confirmarea definitivă o face Comitetul Regional al P.M.R., Comitetul Raional sau Orășenesc va trebui să examineze în mod temeinic fiecare caz în parte, înainte de a trimite propunerea către Comitetul Regional spre confirmare; la fel și Comitetul Regional cu propunerile pe care le trimite spre confirmare către C.C.

IV. Modul de primire a noilor membri în partid.

5. Confirmarea de către Biroul Comitetului Raional sau Orășenesc a hotărârilor organizației de bază cu privire la primirea de noi membrii în partid.

e) Hotărârile adunării organizației de bază de retragere a calității de candidat trebuie confirmate de Comitetul Raional sau Orășenesc. Dacă Comitetul Raional sau Orășenesc constată că motivele hotărârii de retragere a calității de candidat nu sunt întemeiate, el poate infirma hotărârea adunării generale a organizației de bază și poate recomanda adunării generale să reexamineze hotărârea luată explicând în același timp în ce constă netemeinicia motivelor de retragere a calității de candidat.

Candidații cărora li s-a retras calitatea de candidat și care nu sunt mulțumiți de această hotărâre, pot face apel la Comitetul Regional.

V. Despre candidații de partid.

1. Potrivit cu prevederile Statutului, acel care dorește să intre în partid trebuie să facă un stagiul de candidat.

Regulile de primire a candidatului (împărțirea pe categorii, caracterul recomandărilor și verificarea lor, hotărârea organizației de bază despre primire, confirmarea de către Comitetul Orășenesc sau Raional), sunt aceleași ca și la primirea membrilor de partid.

Stagiul de candidat se stabilește: pentru categoria I-a 6 luni, pentru categoria a II-a 1 an, pentru categoria III-a 1.1/2 ani.

Observație: Cei proveniți din alte partide, independent de starea lor socială, fac stagiul de candidat de 2 ani.

D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R. – Cancelarie, dosar 16/1952, f. 3-24.

12. 1952 martie 10. *Stenograma ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R. referitoare la: acordarea unor avantaje întovărășirilor agricole de tip „T.O.Z.”; constituirea Comisiei sovieto-române ce urma să rezolve problemele legate de activitatea Sovrom-urilor; plecarea în Ungaria a unor reprezentanți ai P.M.R. și ai Guvernului pentru analizarea unor probleme economice.*

Stenograma
Ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R.
din 10 martie 1952

Au fost prezenți tovarășii: **Gheorghe Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Vasile Luca, Teohari Georgescu, Iosif Chișinevschi, Alexandru Moghioroș, Gheorghe Apostol, Emil Bodnăraș, Miron Constantinescu și Chivu Stoica.**

A prezidat: **tov. Gheorghiu-Dej.**

.....
Tov. Chivu Stoica: Dacă vom face reduceri la colectări, am impresia că, creăm posibilitatea ca țăranii să privească într-un anumit fel colectările și să nu respecte obligațiile la colectări spunând că „unii care sunt în colhoz plătesc atât, cei de la T.O.Z. atât, nu dau nici eu cota” și o să spună pe urmă că n-are din ce da.

Până acum au fost scutiri?

Tov. Ana Pauker: În primul an, pentru întărirea colhozurilor.

Tov. Chivu Stoica: Nu știu dacă n-am contribuit și prin această măsură la nerespectarea obligațiilor la colectări, care trebuie să fie pentru oricine o obligație sfântă. Să fie obligație pentru toți, să știe că trebuie să lupte ca s-o îndeplinească. De acum încolo să luăm măsura aceasta.

Dacă este vorba să facem avantajări pentru unii, pentru cei din colhoz sau întovărășiri, cred că corespunde (*sic!*) înlesnirea făcută prin munca cu mașinile statului. Am impresia că este cam mult 20%. Pornim de la o bază prea de sus.

Tov. Gheorghiu-Dej: Cât propui?

Tov. Chivu Stoica: Mai jos. Nu știu dacă aceste 15-20% sunt pe baza unui studiu sau a unei socoteli: cât ne costă tractorul și cât ne costă reducerile. Să știm că facem atâtea reduceri din drepturile statului.

Tov. Luca: Dacă mergem pe costul tractoarelor nu mai putem face reduceri, ba chiar trebuiesc ridicate taxele.

Tov. Chivu Stoica: Dacă vom avea socoteala vom ști și la nevoie vom spune: iată un hectar muncit cu tractorul costă atât și statul vă dă cutare și iată ce înlesniri și avantaje vă dă statul; costă multe parale și este din sudoarea muncitorilor.

Vrem să știm exact cât reprezintă cele 15%, dacă este puțin sau mult. Din cheltuielile statului cât reprezintă 15%? Chiar prețul pe care-l fixăm pentru plata normală a S.M.T. nu acoperă cheltuielile tractorului și ale mașinii.

15% nu știu dacă este o socoteală gospodărește făcută. Trebuie să știți că exploatarea tractoarelor K.D. este mai scumpă decât cu tractoarele L.A.R., pentru că la I.A.R. la fiecare 5 ani dai șenilele jos, pe când la K.D. în fiecare an.

Tov. Ana Pauker: Și ce faci cu ele, le arunci?

Tov. Chivu Stoica: Le retopește. Aș propune să fixăm mai puțin decât 15%.

Tov. Luca: 10% dăm până acum.

Tov. Chivu Stoica: 10 și 15% propun eu. Țăranii nu știu ce avantaje primesc ei, ei trebuie să știe ce sacrificii face statul, trebuie politizat.

Tov. Gheorghiu-Dej: Ce propui?

Tov. Chivu Stoica: 10% pentru întovărășiri și 15% pentru colhozuri. Vorbesc de T.O.Z.-uri organizate după statut. Celelalte nu sunt T.O.Z.-uri, sunt tarlale și numai aratul se face în comun; secerișul, treieratul îl face singur, nu este o organizație stabilă. Nu știu dacă la anul se vor mai menține.

Tov. Chișinevschi: Principiul este că la colhozuri se dă scutire de colectări în primul an. Același principiu se poate aplica T.O.Z.-urilor, desigur procentul poate fi mai

mic față de reducerea pentru colhozuri, de exemplu cu 30-35% mai mic. Eu cred că trebuie să dăm avantaj T.O.Z.-urilor.

Aș propune să vedem condițiile care se acordă colhozurilor și pentru T.O.Z.-uri să facem o reducere de 30-35% față de colhoz.

Tov. Ana Pauker: Tovarășii sovietici au propus 20-25% față de colhoz.

Tov. Chișinevski: Față de colhoz mi se pare foarte puțin.

Tov. Miron Constantinescu: Colhozul are reducere și la colectări și la S.M.T.

Tov. Ana Pauker: La colectări în primul an.

Tov. Chișinevski: Aceeași normă comparativ cu 30-35%.

Tov. Gheorghiu-Dej: Și la S.M.T.?

Tov. Chișinevski: Da.

Tov. Bodnăraș: Eu nu înțeleg 35% față de ce?

Tov. Gheorghiu-Dej: Tovarășa Ana s-a referit la unele sfaturi date de tovarășii sovietici că trebuie date avantaje la T.O.Z.-uri ca și la colhozuri, însă nu în limitele celor care se dau la colhozuri. Se dă la colhoz în primul an ceva.

Tov. Bodnăraș: Tov. Chișinevski a spus mai puțin decât până acum?

Tov. Gheorghiu-Dej: Nici mai puțin nici mai mult.

Tov. Chișinevski: Eu m-am gândit exact cum am spus: 30-35% față de colhoz. Dacă este dare înapoi este de discutat. Eu nu știam cât era înainte.

Tov. Ana Pauker: 50% T.O.Z.-uri față de S.M.T.

Tov. Luca: Cred că aceste procente sunt relative pentru că nu știm pe ce bază s-a stabilit prețul S.M.T. Pe ce criteriu? Nu s-a stabilit pe baza unui studiu de exploatare a tractorului, un studiu asupra prețului muncii cu animale, ci pe baza unui criteriu foarte arbitrar, așa că e foarte greu de a decide. Noi am plătit în jurul a 3 miliarde lei acoperire pentru S.M.T. din buget.

Tov. Ana Pauker: Socotind la ce preț?

Tov. Luca: La prețul de colectare. Nu știu precis cât este prevăzut în bugetul nou, știu că era discuție câți hantri face S.M.T. Nu este o socoteală științifică la baza discuțiilor pe care le avem azi. După câte știu din auzite a fost socotit un preț destul de mare la S.M.T. Dacă socotim însă exploatarea, forma și metoda de exploatare a S.M.T., este scandalos, pentru că nu era o normă de exploatare stabilită. Una este acoperirea deosebirilor de prețuri și alta acoperirea unor pierderi nejustificate de exemplu pentru 3 rânduri de piese de schimb într-un an.

Este foarte greu să te pronunți asupra acestor procente pentru că nu știi dacă prețul este real stabilit.

Țăranul își face o socoteală cât îl costă cu vite și cu tractorul. Cu tractorul costă mai mult, dar și rezultatul este mai mare decât cu vite.

Nu știu dacă nu s-ar putea face o socoteală mai clară, să știm care este prețul la un hectar, dacă ară cu vite, care este prețul de cost al exploatării reale și randamentul tractorului, ca să știi clar, acesta este prețul și atât trebuie acoperit din buget.

Tov. Gheorghiu-Dej: Urmează să se facă.

Tov. Luca: Dacă acum se pun procente, la ce le socotești? Nu poți să faci o astfel de socoteală. Trebuie să ajungem la un preț real și acoperire reală și sarcini concrete pentru agricultură, la grija de mașini, pentru că statul nu va acoperi din buget decât diferența de preț și nu și lipsurile de îngrijire a tractoarelor etc.

În general și eu sunt de părere cu Chivu în ce privește reducerea la cotă. Eu la cote n-aș da la colhozuri nici în primul an, nici în ceilalți ani, pentru că trebuie să intre în capul fiecăruia că nu merge cu ocolore, cu scutiri. Cota de stat trebuie dată. Iar în S.M.T. este cointerestat și statul și țăranul dacă facem o socoteală cum trebuie și lămurim țăranii. La colhozuri avem o reducere de 20% față de prețurile acestea fantomă. La T.O.Z. s-a dat 10%. Este neplăcut, ca acum la T.O.Z. să dai mai puțin decât până acum pentru cei care s-au adunat pentru avantaje proprii. S-au adunat că au înțeles bine avantajul și au exploatat bine statul, în această privință nedând nimic în schimb, nici nu prea au plătit bine prețul la ceea ce trebuiau să plătească.

Tov. Gheorghiu-Dej: Ești de părere că n-ar trebui dat în primul an nici la colhoz nici la T.O.Z.?

Tov. Luca: La colectări. Iar la T.O.Z., pentru că T.O.Z. este primul pas – vorbesc de T.O.Z.-uri adevărate – la acestea nu știu dacă ar fi just să reducem. Propunerea tov. Chișinevski înseamnă vreo 8% în loc de 10% la gospodăriile agricole colective 20%, și la ceilalți să nu dăm nimic.

La colectări, să nu dăm nici la colectări, nici la T.O.Z.. Iar aici să dea 10 și 20%. Iar celor care se adună numai așa fără statut, să nu li se dea nici o reducere.

Tov. Ana Pauker: Noi și acum luăm la S.M.T. mai mult decât se ia în U.R.S.S. Dotația o dăm mare din cauza felului cum funcționează S.M.T. În U.R.S.S. sunt S.M.T.-uri care nu mai primesc deloc dotații, altele primesc mult mai puțin.

Noi nu luăm puțin la S.M.T. Luăm puțin pentru ceea ce ne costă pe noi. Deci problema se pune foarte serios. Încă ceea ce este la ordinea de zi este chestiunea de proporție între avantajele ce să le dăm colhozuri și la T.O.Z.-uri. Aceasta este problema, celelalte probleme o să le discutăm, dar nu acum. Acum discutăm proporția.

Tov. Moghioroș: Este totuși deosebire mare între colhoz și T.O.Z..

Tov. Gheorghiu-Dej: Nu în aceeași măsură avantaje pentru T.O.Z. ca pentru colhoz.

Tov. Bodnăraș: Eu cred că nici un caz nu trebuie să facem T.O.Z.-urilor, întovărășirilor, avantajul reducerii la colectări. Asta în interesul soluționării ulterioare a problemelor. Să facem cert avantajul reducerii costului de exploatare a S.M.T. Aceasta leagă pe țăran la lupta pentru ridicarea producției cantitative și calitative, de baza de utilaj în mâna statului la țară, punctul de sprijin al socialismului la țară, care sunt S.M.T.-urile. Chiar dacă acest avantaj ar trebui să fie mai mare decât cel de 10%, chiar 15%; numai în cazul că S.M.T. nu pot satisface cerințele și în afară de regiunile unde nu avem S.M.T., să se admită avantajul la întovărășiri pe bază de reducere, dacă admitem. Nu știu cât pot curpinde S.M.T.-urile. Eu socotesc categoric: fără reduceri la colectări și numai la S.M.T.

Tov. Apostol: Noi am înființat aceste întovărășiri pe baza experienței sovietice în primăvara trecută și primăvara asta vrem să le înmulțim. Avem însă întovărășiri vechi, unde a intrat cine a vrut; a fost o întrecere și între echipele S.M.T. ca să are cât mai mult pământ, ca să-și îndeplinească angajamentele.

Eu mă gândesc că propunerea făcută de tov. Chișinevski ar fi mai justă ca să se dea avantaje acestor întovărășiri nu numai la folosirea tractoarelor, dar și la colectări. Acest lucru va încuraja pe țărani să intre în întovărășiri, vor stimula întovărășirile. Regimul colhozurilor să-l aibă și întovărășirile. Statul nu va fi păgubit pentru că intră un număr mai mare de țărani în întovărășirile pe care le creăm noi, lucrând cu tractorul,

conformându-se indicațiilor guvernului și partidului, vor ridica rentabilitatea la hectar, vor ridica productivitatea muncii în agricultură.

Tov. Miron Constantinescu: Am să răspund la 3 probleme:

1) Prima problemă este cu privire la întovărășirile noi și vechi. În privința întovărășirilor vechi ar fi foarte mult de discutat asupra caracterului lor. Noi încă n-am făcut un studiu prea adânc. Am avut prilejul să cunosc aceste întovărășiri de tip vechi în Galați. Ele nu au servit prea mult cauzei socialismului, numai într-o mică măsură. Au servit pe 3 laturi: 1) prin desființarea haturilor se mărea suprafața arabilă; 2) permitea o mai bună cunoaștere a producției totale, fiind producție mai mare, pe teren mai mare, s-a putut stabili recolta mai bine, 3) privind din punctul de vedere al economiei naționale, era o creștere a productivității la hectar.

Din aceste trei puncte întovărășirile de tip vechi au servit dezvoltării țării noastre și într-o măsură și mergerii pe drumul socialismului.

Unde însă nu și-au atins scopul? În aceea că ele n-au fost alcătuite pe un principiu de clasă. Ele au fost întocmite pe principiul cine vrea să intre și țărani bogați și chiaburi, și dacă chiaburii au reușit să intre în gospodăria colectivă, aici cu atât mai ușor.

Tov. Ana Pauker: Au fost rugați să vină, când principiul era să nu vină.

Tov. Miron Constantinescu: Cu aceste întovărășiri se încheiau contracte cu S.M.T. fără știrea țăranilor. Sfatul făcea contractul cu S.M.T. și țăranii nici n-au știut, de exemplu la Teleorman și în alte regiuni și au fost profunde nemulțumiri. A fost o călcare grosolană a principiului liberului consimțământ.

Tot din această cauză, că nu s-a lucrat politic s-a creat situația, când s-a venit să se ceară plata în natură a țăranilor întovărășiți, că ei au spus că n-au fost întovărășiți, că nu le-a arat S.M.T., ci și-au arat singuri. După ce s-a cercetat – au fost unele cazuri – s-a văzut că S.M.T. a comunicat Ministerului Agriculturii că a realizat planul, că a făcut atâtea întovărășiri, fără să fi arat suprafața respectivă și fără să fi creat întovărășirile respective. După aceea certuri și nemulțumiri în rândul țăranilor.

Aceasta tot din caracterul neorganizat al acestor întovărășiri și a muncii politice foarte defectuoase în multe locuri.

Trebuie să menținem forma aceasta? Aceasta este prima problemă. Cred că forma aceasta treptat trebuie să dispară.

Vreau să reamintesc că anul trecut s-a precizat că este bine să fie două forme: T.O.Z. și colhoz. Dacă menținem întovărășirile vechi înseamnă că menținem 3 forme: întovărășiri de tip vechi, T.O.Z. și gospodării colective. Eu sunt pentru două forme: forma inferioară T.O.Z.-ul și forma superioară colhozul.

De aceea cred că în privința întovărășirilor vechi ele nu trebuie să fie stimulate și propun concret ca reducerea care au avut-o în trecut să nu fie menținută.

Rămâne să apreciem, așa cum a spus tov. Luca, să se reducă complet și n-aș fi contra acestei păreri, sub o formă de trecere să zicem 10% și a-l obliga, a-l împinge pe țăran să treacă la colhoz. Dacă între întovărășirile de tip vechi și T.O.Z. va fi numai o diferență de 5%, mulți o să rămână la întovărășirile vechi, pentru că este mai comod pentru țăranul cu mentalitate individualistă. Însă dacă noi reducem la întovărășirile vechi de la 10 la 5% sau complet, atunci fără îndoială aceasta îl împinge să intre în T.O.Z. pentru că și-a dat seama de avantajul de lucru cu S.M.T. Este avantajul lui să meargă la T.O.Z.? Fără discuție că da.

2) În legătură cu avantajarea T.O.Z.-urilor, sunt pentru avantajarea lor și așa propune ca la T.O.Z. să se dea plata în natură S.M.T. cu 15% reducere și la colhoz cu 25%.

3) În legătură cu problema a treia dacă să se mențină reducerile la colectări, consider că nu este bine să menținem reducerile la colectări.

Deci să se facă reducerea plății la S.M.T., iar la colectări sunt de părere ca nici la T.O.Z. nici la colhoz să nu se facă reduceri la sarcinile de colectări.

Asta a fost o reducere vremelnică pentru a-i stimula; ați văzut și fotografii, că vin căruțe încărcate cu saci. Or, reducerea la colectări la colhozuri nu este nici în avantajul colectivității și nici a statului și nu pe linia aceasta vom încuraja trecerea la colhoz și T.O.Z., ci la reducerea la plata în natură, pentru că se stabilește și în raport cu producția. Statul primește mai mult, pentru că cu cât va fi productivitatea mai mare, statul va primi mai mult.

Tov. Moghioroș: Îmi pare foarte rău că n-am avut timp să studiem problema, trebuia s-o studiem foarte serios.

Din discuțiile noastre eu cred că trebuie să facem unele socoteli în privința întovăririlor; care este stimulent: reducerea plății S.M.T. sau cota. Noi în această chestiune trebuie să ținem cont și de propria experiență a gospodăriilor colective și așa-ziselor întovăriri ale noastre.

Din toate datele colectărilor în 1950, 1951, pare-mi-se că colectivității (*sic!*) reducerea la plata S.M.T. este mai avantajoasă decât reducerea de cotă. Problema cotei nu a constituit o greutate, însă problema plății S.M.T. a fost o problemă, au venit multe intervenții pentru reducere.

Eu trebuie să spun că am impresia, convingerea, că dacă facem reducere la plata S.M.T. și la T.O.Z. pe care le organizăm acum, este mai avantajos și mai atractiv. Țăranii sunt oameni gospodari și umblă cu plaivasul. Mi-a făcut socoteală cu plaivasul și un președinte de gospodărie colectivă și un țăran individual în Argeș. Țăranul individual zice: pentru mine, când a trebuit să lucrez pământul meu de 3 ha, eu și caii, a trebuit să lucrez 10 zile cel puțin. Dacă a făcut S.M.T., am dat 8 duble de boabe, în acest timp am făcut și cărașie și am mai și câștigat 12-16 duble. A făcut S.M.T. treaba pentru mine și în plus am și câștigat. Cel de la colhoz spune: pentru mine este convenabil să fac toate lucrările cu S.M.T., nu numai arăturile, și mi-a demonstrat că dacă face toate cu S.M.T. și în timpul acesta ce lucrează colectivității, cât câștigă gospodăria agricolă colectivă. Ei în această chestiune sunt foarte experimentați, atât țăranul individual, cât și gospodăria colectivă.

Părerea mea este că are mai mult avantaj atât țăranul cât și statul dacă mergem pe linia reducerii la S.M.T.

În al doilea rând, și eu sunt împotriva menținerii acestor întovăriri vechi. Nu trebuie să avem nici o teamă dacă anulăm avantajele la întovăririle vechi, pentru că noi oferim cealaltă formă unde ridicăm avantajul și întovărișul nu pierde, ci câștigă, pentru că repartizarea merge pe suprafață. Este mai atractivă țăranului această formă. Pentru cei care au pământ mai mult decât 4 ha avantajul este mai mare, iar țăranul cu pământ mai puțin decât 3 ha are pierdere la S.M.T. și atunci cei cu pământ de la 4 ha în sus sunt interesați cu reducerea de cotă.

Tov. Gheorghiu-Dej: Adică ești pentru reducere la S.M.T. și nu la cotă?

Tov. Moghioroș: La cotă să nu fie reducere.

În al treilea rând problema întovăririlor, care sunt. Părerea mea este că putem fără discuție anula aceste avantaje date.

Cum a fost creat acest sistem? A fost pe baza unei hotărâri? Noi am hotărât. După plenară, după vreo 8 luni, a venit o inițiativă de jos prin Ministerul Agriculturii, noi am acceptat-o tacit. Eu mi-aduc aminte de o ședință, poate chiar avem documentul, că principal am fixat că nu admitem chiaburi în aceste gospodării. Dacă am lua asupra noastră că am format aceste întovărășiri fără principiu de diferențiere de clasă, cred că am exagera.

Tov. Gheorghiu-Dej: N-a fost o discuție serioasă.

Tov. Moghioroș: N-au fost stabilite norme, statut. Dar nu trebuie să spunem că conducerea (*sic!*) partidului a dat astfel de directive să facem întovărășiri fără diferență de clasă.

În al patrulea rând, în legătură cu S.M.T. sunt de acord cu tov. Chivu că este necesar să facem o rânduială.

Tov. Gheorghiu-Dej: S-a pus în sarcinile hotărârii partidului. Este precizat să întocmească un plan de reorganizare.

Tov. Moghioroș: Și trebuie urmărit. N-ar fi bine să nu vedem rolul politic al S.M.T. și să vedem numai partea strict materială.

Tov. Gheorghiu-Dej: Să unim partea materială cu partea politică și să fie văzute amândouă.

Tov. Ana Pauker: Cu întovărășirile, este drept, că le-am făcut stichinic, colhozuri erau 55, S.M.T. se formaseră, tractoare aveam, lucru nu aveam. La început au lucrat mai cu seamă la individual câte un hectar, două, și am lăsat să se formeze aceste întovărășiri și le-am dat și în scris sarcini S.M.T.-urilor să se dea peste cap și i-am criticat când am avut ocazie că nu fac îndeajunse întovărășiri și ne-am gândit de ce să nu se ocupe și organizațiile de partid și sfaturile. Era greșit pentru că nu era tipul de întovărășiri care trebuiau să se facă. Acum este foarte limpede pentru toți că această formă de întovărășiri nu era bună și trebuie altă formă, forma T.O.Z. Întovărășirea are unele avantaje și este foarte departe de avantajele pe care le are colhozul pentru transformarea socialistă a agriculturii. Nu întâmplător am dat reduceri pentru colhoz în primii 2 ani, ca să-și facă grajduri, ferme de vite, de porci, păsări, oi, asolamente, o serie de cheltuieli pentru întărirea gospodăriei lor. Ani de zile va trebui să muncim serios pentru ca gospodăriile colective să devină gospodării bogate, cu vite, porci etc. și cu culturi foarte productive.

Acum stăm în fața gospodăriilor de tip T.O.Z. pe care le formăm și care au dezavantajul lor, că țăranii nu vin cu întreg pământul. Dacă în gospodăriile agricole colective îl prinde că a lăsat 1 ha afară, îl dă afară, sau dacă n-a adus un cal sau un bou. Asta în gospodăriile mai înstărite. În alte părți își ia angajamentul că va aduce calul sau vita. La gospodăria T.O.Z. este altă socoteală. Își păstrează și căruța și dacă e mijlocăș poate să și-o folosească mai departe, nu duce nimic în gospodărie, duce cât pământ vrea el și pe urmă își cară acasă produsele. Însă fără îndoială că este un pas înainte pentru întreaga noastră economie agricolă, faptul că dispar haturile cu buruieni, se câștigă pământ, se ridică productivitatea și îl duci cu un pas înainte pe drumul transformării socialiste a agriculturii și de aceea T.O.Z.-urile trebuie susținute. Să ajungem să fie milioane de ha de pământ în T.O.Z.-uri și am fi foarte bucuroși.

Tov. Miron Constantinescu: 4 milioane și ceva de hectare se lucrează cu tractoare S.M.T.

Tov. Ana Pauker: Au un mare avantaj întovărășirile și trebuie să le susținem și să stimulăm oamenii.

Sunt de acord cu propunerea să nu dăm avantaje întovărășirilor vechi. Într-adevăr asta le va stimula să treacă la forma nouă de gospodărie, la T.O.Z., pentru că este

un avantaj serios 10% pe care îl aveau. N-avem nici o întovărășire care să n-aibă baza serioasă pe munca tocmai cu tractorul. Nici nu sunt altele la noi.

Sunt două alternative: să le dăm în cazul acesta numai lor, 10% reducere, T.O.Z.-urilor, iar colhozurilor 20%. Sau dacă mergem pe drumul de a desființa pentru primul an avantajul de reducere cu 20% a colectărilor, atunci trebuie să le dăm un alt avantaj în schimb, pentru că riscăm să spună că le luăm avantajele înapoi, atunci în loc de 20 am da 25% reducere S.M.T., iar la T.O.Z. 15%. Dacă am face o socoteală – și așa face și țărănul – o să vedem că gospodăria în genere ar câștiga și noi am câștiga. Și chiar gospodăria care în primul an are 20% reducere la colectări și pentru dânsa ar fi foarte puțin diferența. Cred că putem merge așa: 25% gospodăriile agricole colective reducere pentru plata în natură la S.M.T. și 15% la T.O.Z. și desființăm reducerile la colectări. Și să vedem cum se face în U.R.S.S. și să stabilim și o normă, de 2/3, sau un anumit procent de lucrări care trebuie să le facă cu S.M.T., nu numai o bucățică din pământ și numai în cazul acesta capătă reducere.

Tov. Teohari Georgescu: După ce am ascultat pe tovarăși, m-au lămurit asupra acestei probleme.

Sunt de acord să mergem pe cele două forme: T.O.Z. și colhoz. Așa cum s-a propus de unii tovarăși: reducere la lucrările S.M.T. 10% T.O.Z. și 20% gospodăriile agricole colective. Sunt pentru menținerea avantajului și la colectări pentru colhozuri și pentru acest lucru din două motive: 1) noi am pus problema în fața celor care au intrat în gospodăria colectivă. 2) Dacă venim și ridicăm la 25% și 15% înseamnă că este un mare avantaj pentru gospodăriile agricole colective și statul nu are avantaj. Noi dăm odată într-un singur an 20% reducere la colectări. Dacă noi socotim să nu mai dăm un singur an 20% la colectări, în schimb dăm în fiecare an 25%, adică cu 5% mai mult, cred că am ieși mai bine să menținem să dăm un singur an reducere la colectări și să rămânem la 20%.

Tov. Gheorghiu-Dej: Este o problemă.

Tov. Ana Pauker: În măsura în care facem mai multe lucrări, scoatem cu vârf și îndesat la 1 an.

Tov. Teohari Georgescu: Dacă aplicăm 25% cred că dăm un avantaj mare și cred să mărim la 20% și 10% și să vedem, vom avea și calculele. Dacă dăm 25% reducere ridicăm cheltuielile statului.

Tov. Miron Constantinescu: Se extind lucrările cu S.M.T. și asta este important, extinderea muncii mecanizate. 10 mii tractoare au ieșit din fabricile țării noastre.

Tov. Gheorghiu-Dej: Trebuie să vedem dacă putem să facem ce vor trebui să facem să fie rentabile pentru stat, nu să facem numai filantropie.

Tov. Teohari Georgescu: Și la T.O.Z.-uri să nu se facă reduceri la colectări.

Tov. Miron Constantinescu: Să clarificăm problema. Tov. Chișinevski a pus problema: dacă se dă reducere la colectări la gospodării colective, să dăm și la T.O.Z., cu oarecare reducere. Tov. Luca a propus să nu se dea nimic la colectări și eu am fost de acord. Însă în cazul când mergem la reducere la colhoz, trebuie și la T.O.Z., proporțional.

Tov. Gheorghiu-Dej: Aici sunt două păreri. O părere să rămână cum a fost, una să se schimbe ceva. Ne-am strâns ca să găsim o soluție, ce este de făcut.

Este o chestie la care tov. Ana s-a referit, iar tov. Teohari mai accentuat, că ce ar zice colhoznicii că le scoatem avantajul de reducere de 20% pentru primul an la colectări. Sigur că putem să explicăm că, nemaidând acest avantaj, în schimb dăm un avantaj de 25% în loc de 20% reducere la S.M.T. Ar fi un avantaj mai mare pentru colhoz decât un

an 20% reducere la colectări. Este o problemă. Numai din acest punct de vedere ar putea să frământa pe țărani chestia renunțării la 20%. Trebuie gândit.

Tov. Miron Constantinescu: În schimb au celălalt avantaj și în schimb avem mecanizarea.

Tov. Gheorghiu-Dej: Trebuie făcută o socoteală gospodărească. Tov. Chivu a subliniat ca să se țină ordine la S.M.T. și tov. Moghioroș. Însăși hotărârea partidului nostru subliniază și pune ca sarcină ca într-un termen dat să se vină cu materialul pregătit în ce privește buna gospodărire a parcului nostru de mașini și tractoare pentru a le ridica rentabilitatea.

Care este părerea mea în această privință? Eu cred că în comparație cu avantajele ce se dau colhozurilor să dăm – ceva mai mici, dar totuși să dăm – și T.O.Z.-urilor. Sunt de acord cu această proporție de 25% din avantajele colhozului să le dăm T.O.Z.-ului.

Ce avantaje se dau colhozurilor? Este vorba de avantaje la colectări, dacă dăm sau nu. Sunt două păreri:

1) Prima care pune chestiunea de a nu da reducere la colectări nici pentru colhoz nici pentru T.O.Z. A mări avantajul la lucrările făcute de S.M.T. la colhoz de la 20 la 25% și la T.O.Z. la 15%.

2) Să rămânem cum am fost. Să dăm la colhoz această reducere, iar la T.O.Z. să nu dăm.

Părerea mea este să adoptăm principiul: dăm la T.O.Z. avantaje? Toată lumea este de acord că trebuie să dăm. Care să fie proporția acestui avantaj? Cca 25% din avantajele colhozului. Suntem noi de acord cu acest principiu general, cu această proporție? Cred că nimeni n-are nici o observație.

Tov. Ana Pauker: Ba da.

Tov. Gheorghiu-Dej: Cu deosebire de tov. Teohari.

Tov. Ana Pauker: Și eu. Să dăm 10%. Dacă este 25% proporția dăm 5%.

Tov. Gheorghiu-Dej: Nu m-am pronunțat cât dăm. Mă refer la toate avantajele. Vorbesc despre avantajele la colectări dacă dăm. Dacă nu dăm, nu dăm nici dincoace. Dacă dăm avantaje cu lucrul la S.M.T. dăm și la colhoz și la T.O.Z.

Să ne oprim asupra proporției. 25? Nu trebuie mers mecanic. O să fie și legea impozitului agricol, o să stabilim și acolo avantaje. Referindu-mă la problema aceasta, sunt două posibilități. Putem să rămânem la avantajul să dăm pentru reducerea plății S.M.T. și reducere la colectări. Sau nu dăm la colectări și ne mărginim la plata S.M.T. Și mie mi se pare că a da avantaje la S.M.T. este mai legat de producție, de politica partidului nostru față de țărănime să lucreze pământul cu tractoarele. Ce o să fie peste câțiva ani o să vedem. N-o să stabilim lucrurile pentru o veșnicie. Cred că am putea să adoptăm acest punct de vedere: să nu dăm la colhoz avantaje pentru colectări și nici la T.O.Z.. Dăm la colhoz avantaje în folosirea mașinilor și tractoarelor. Cât? Să spunem 25%, în U.R.S.S. așa este. Sigur că, comparația cu U.R.S.S. în această privință cere cunoașterea mai precisă a lucrurilor.

Tov. Bodnăraș: 25% față de colhoz?

Tov. Gheorghiu-Dej: Nu, procentul de reducere. Dacă în U.R.S.S. a fost 25%, acum de ce este de 25%? O comparație cu S.M.T. din U.R.S.S. și de la noi este greu de făcut. Ce este 25%? 5% înseamnă mult. Ce înseamnă pentru stat? Că noi nu numai plătim tractoare, dotăm agricultura cu stațiuni de tractoare și mașini agricole, cheltuieli de investiție, dar noi intervenim în fiecare an cu o reducere față de cheltuielile reale ale

S.M.T. Ce costă statul? Nu calculat la prețul de colectări, ci la prețul de achiziții. Înseamnă un avantaj pentru stat sau nu?

Tov. Luca: Trebuie făcută o socoteală întreagă. Noi primim într-o parte veniturile de la S.M.T. și pe de altă parte completăm cheltuielile lor. Tot așa cu deosebirile de preț. La stat intră sub formă de preț de colectare. Statul valorifică astfel; ceea ce se pierde aici se valorifică dincolo. Așa că nu trebuie luată așa tragic problema de acoperire.

Tov. Gheorghiu-Dej: Trebuie făcută o socoteală să știm cât ne costă. Nu ne gândim numai la avantaje abstracte ci să judecăm și din punctul de vedere al intereselor generale ale statului. Deci va trebui făcută o socoteală. Tarifele S.M.T. sunt stabilite prin Hotărârea Consiliului de Miniștri. Noi nu trebuie să stabilim toată legea. În decret să fie numai stabilit că, Consiliul de Miniștri poate să dea anumite avantaje și prin Hotărârea Consiliului de Miniștri stabilim anul acesta 20% pentru colhoz și 15% pentru T.O.Z.. Dar din experiența anului trecut putem trage învățăminte, să vedem toate aspectele, cât ne costă. Nu este vorba să dăm 25 și 15% pe veșnicie, este vorba dacă trebuie să dăm 25. Aici am temeri ca nu cumva să fie prea mare și să fie prea mare diferența la stat, întrucât noi suportăm cheltuielile dotației. Și 15% pentru T.O.Z. e mult.

Tov. Chivu Stoica: Avem 300 mii țărani în T.O.Z.-uri.

Tov. Miron Constantinescu: Extinde utilizarea mașinilor, mărește productivitatea. Dai 5%, dar obții 50-60% producție mai mult.

Tov. Gheorghiu-Dej: Noi în organizarea T.O.Z.-urilor ne-am propus – și consider că am procedat just – folosirea la maximum a atelajelor țăranilor întovărășiți. Ce va reprezenta suprafața lucrată cu tractoarele și mașinile statului din acestea?

Tov. Ana Pauker: Țăranul intră numai pentru lucrul cu tractoarele în vechile întovărășiri; acolo intră țărani care nu au vite.

Tov. Gheorghiu-Dej: Folosirea la maximum a atelajelor, aceasta este rostul, pe baza unor tarife. Ar fi văzut ce reprezintă aceste 25%.

Tov. Ana Pauker: Reprezintă destul de mult.

Tov. Gheorghiu-Dej: Noi nu putem să mergem chiar așa, mecanic, după U.R.S.S. în această privință.

Tov. Ana Pauker: La o gospodărie de 400 ha, sau T.O.Z., aratul numai, 5% face 2 tone.

Tov. Gheorghiu-Dej: Prea mare este avantajul 25-15, așa propune să rămână 20 – cât este la colhoz.

Tov. Miron Constantinescu: Anulând reducerea de la colectări că-i dezavantajăm pentru că toate colhozurile înseamnă că vor da la colectări în primul an. Rostul celor 5% ar fi să dăm o compensare.

Tov. Teohari Georgescu: Să facem o mică socoteală, câte gospodării noi avem și ce înseamnă 5%.

Tov. Miron Constantinescu: Colhoznicii vor fi din an în an mai mulți și nu vom rămâne cu o mie și ceva de colhozuri.

Tov. Teohari Georgescu: Eu sunt de acord cu chestiunea aceasta, însă dacă dai 20% la colectare la cele 300 gospodării colective noi, dar dacă dai 5% mai mult, dai și celor care există și celor care se vor înființa și dacă se vor înființa 300, se vor da celor 1300 gospodării reducere de 25%.

Tov. Gheorghiu-Dej: Ce reprezintă la colectări?

Tov. Bodnăraș: Comparăm primul an.

Tov. Luca: Nu poți să schimbi în fiecare an prețul.

Tov. Bodnăraș: Aceasta nu e tarif.

Tov. Luca: Ba este tarif. Nu poți să-l schimbi în fiecare an.

Tov. Gheorghiu-Dej: Cred că mai cuminte ar fi să rămânem la 20% cât a fost până acum reducerea la S.M.T. pentru colhozuri. Dacă a fost 10% pentru T.O.Z. noi – nu mă refer la cele vechi – să fie 10%, să rămână reducerea în primul an la gospodăriile agricole colective și proporțional să dăm reducere și la T.O.Z. Dacă noi tăiem această reducere la colectări anul acesta vom putea explica că este mai avantajos, dar tot singuri spunem că poate mai târziu nu vom da cele 25%. Ținând seama de experiența noastră și țăranul este țăran, ce ar reprezenta pentru noi 1% pentru T.O.Z. dacă am da la colectări?

Tov. Ana Pauker: Dacă noi punem așa: reducere 25% și punem o normă pentru lucrări, eu cred că nu vom pierde nici aici, pentru că și până acum am pierdut 20%. Acum spunem că trebuie să lucreze cum trebuie și atunci capătă 25%. În felul acesta îl vom îndruma să lucreze mai mult și să ridice producția. Iar pentru cei care lucrează mai puțin de normă, nu dăm nimic.

Tov. Gheorghiu-Dej: Este mult 25%.

Tov. Luca: La noi e cu totul alt criteriu decât în U.R.S.S. În U.R.S.S. dă 25% reducere față de tariful care e stabilit pe alt criteriu, nu față de vaca țăranului, care e luat criteriu la noi. La noi e altă situație și nu putem stabili așa.

Tov. Moghioroș: Să se calculeze exact și pe baza rezultatelor putem aprecia care este avantajul și care este pierderea. Eu cred că avantajul este mai mare dacă punem normă.

Tov. Ana Pauker: Lucrul pe care-l spune tov. Moghioroș este important. Dacă lucrezi cu S.M.T. cum trebuie îți facem reducere. În felul acesta gospodăria care nu lucrează cu tractorul să plătească în întregime.

Tov. Luca: Trebuie să-i împingem să lucreze cu tractorul.

Tov. Gheorghiu-Dej: Aș propune să se facă o socoteală. Mie-mi este greu să apreciez ce înseamnă aceasta pentru stat. 25 și 15 este mult. Ce înseamnă practic, din ce se compune?

Tov. Ana Pauker: Să rămână ce a fost înainte și la T.O.Z. 5% la colectări în primul an. Putem face așa. Dar mie mi se pare mic.

Tov. Gheorghiu-Dej: Anul acesta va trebui să recalculăm cheltuielile.

Tov. Moghioroș: Cele 5% ar fi mai mult formal, pentru că reprezintă câteva kilograme.

Tov. Bodnăraș: S.M.T. Lucrează de 2 ani, o socoteală se poate stabili.

Tov. Gheorghiu-Dej: Eu propun să se facă o socoteală.

1) Se dau avantaje numai la lucrul cu mașina,

2) Iar în ce privește cât, să se facă socoteala. (Tovarășii sunt de acord).

Tov. Ana Pauker: Nu putem să dăm colhozurilor avantaje și T.O.Z.-urilor nu.

Tov. Gheorghiu-Dej: Facem socoteala.

Vreau să atrag atenția că în toate manifestările, nici azi nu se îmbrățișează cu entuziasm T.O.Z.-ul, deși a fost o hotărâre și am discutat, s-au stabilit sarcinile. Se observă de jos până sus o lipsă de interes pentru organizarea T.O.Z.-urilor. Nici presa n-a fost mobilizată, nici preocupare n-a constituit. Dacă s-a început organizarea T.O.Z.-urilor în mod stichinic și în virtutea unor inițiative de jos – nu vreau să fac istoricul – dar din septembrie 1951 lucrurile sunt clare. În februarie sau martie s-a început pregătirea proiectului de hotărâre, a durat vreo 6 luni, după aceea a apărut această hotărâre. S-a

vorbit ceva în presă, dar măsuri organizatorice, practice, o preocupare constantă în legătură cu organizarea T.O.Z.-urilor nu a existat și nu există.

Referindu-se la aceste T.O.Z.-uri mai punem întrebarea dacă ele sunt necesare sau nu? Odată ce am luat o hotărâre trebuie să mergem ferm pe calea aceasta. Nu vedem numai aspectul economic, ci și cel politic; ele constituie un pas spre gospodăria colectivă. Din unele informații pe care le avem, au trecut la colhoz câteva T.O.Z.-uri, în număr destul de serios. Asta vine să dovedească justetea că de la T.O.Z. poate să treacă la colhoz.

Care sunt cele mai importante, colhozurile sau T.O.Z.-urile? Desigur toți am dori să avem peste tot colhozuri. Însă cum viața practică și experiența arată, o parte a țărănimii ar putea veni mai ușor la T.O.Z. și trebuie muncit așa, că dacă la început nu-i convine colhozul, să se ducă în T.O.Z. și acolo ducem munca pentru a-l transforma în colhoz.

Or, nu există preocupare în această privință. În decretul-lege și în Hotărârea Consiliului de Miniștri într-un singur punct se vorbește, în art. 32, de T.O.Z., încolo nici o vorbă, parcă n-ar fi.

Tov. Ana Pauker: La colectări n-am pus?

Tov. Gheorghiu-Dej: Nu. Nici la Ministerul Agriculturii, nici la Secția Agrară nu există entuziasm și nu e privit cu dragoste, ci ca un fel de bastard. Asta este realitatea. De aceea nu întâmplător în proiectul de hotărâre se spune ce organe trebuie să se ocupe de planul de colectări și prelucrarea cu gospodăriile individuale și de stat și gospodăriile colective. Despre T.O.Z. nici nu se vorbește. Decât două vorbe în art. 32. Cercetați proiectul de hotărâre și-l găsiți într-un singur loc unde se vorbește de avantaje.

Tov. Ana Pauker: Și aceasta s-a pus în ultimul moment.

Tov. Miron Constantinescu: De ce cei care au făcut proiectul au așteptat directive?

Tov. Ana Pauker: Nu m-am gândit să dăm avantaje la T.O.Z..

Tov. Gheorghiu-Dej: Noi am stabilit un principiu: că dăm avantaje la colhozuri și T.O.Z.-uri. Nu dăm același avantaj T.O.Z.-urilor ca la colhozuri, dar dăm. Nu dăm colhozurilor reducere la colectări în primul an, nu dăm nici la T.O.Z.-uri.

Sunt o serie de elemente care arată lipsa de interes, lipsa de preocupare în legătură cu T.O.Z.-urile. Și trebuie criticat foarte aspru Ministerul Agriculturii.

Tov. Ana Pauker: Și eu în primul rând, care nu m-am ocupat, nu le-am spus nimic.

Tov. Gheorghiu-Dej: Eu nu zic: eu sau nu eu. Eu zic că este o hotărâre de partid și o hotărâre de partid nu o poate opri nici un secretar de partid. Este lege pentru fiecare membru de partid: Pentru ce membrii de partid de la Ministerul Agriculturii nu au luat în serios această hotărâre? De ce cei de la Colectări n-au prevăzut și nu se ocupă? De ce organizațiile de partid nu s-au preocupat, nici presa? Au văzut că nu este interes și s-au gândit poate așa trebuie să fie.

Trebuie luată atitudine categorică împotriva acestor manifestări nesănătoase de neaplicare a hotărârilor partidului în problema construcției socialiste la sate. S-a definit și principiul ce este acest T.O.Z., ce reprezintă față de colhoz, s-a luat poziție față de așa-zisele întovărășiri vechi. Deci trebuie pus în toate hotărârile și sub unghi critic în fața lucrătorilor de la Ministerul Agriculturii în fața Secției Agrare a C.C., în fața membrilor de partid, pentru că este o hotărâre a partidului. Ori spunem că nu este bună și nu ne mai ocupăm de ea. Sau dacă este bună, trebuie să ne ocupăm. Nu este o întâmplare că în hotărâre se amintește numai într-un loc și numai datorită întrebării dacă să li se dea avantaje și T.O.Z.-urilor, abia atunci am început să discutăm dacă este bine.

Există teama că o să fugă din colhoz în T.O.Z.. Pentru Chirtoacă și alți chirtoci, sigur că T.O.Z. nu este binevenit și nu vede necesitatea de a face acestea.

Așa că eu propun:

Întâi să se facă un calcul ce reprezintă aceste 25%. Dacă este 25, dăm atât. Să nu dăm 15 pentru T.O.Z. pentru că este mult. Mai puțin. Și să nu dăm avantajul la colectări nici la unul nici la altul, și atunci o să fie clar.

Iar acest avantaj pe care-l vom stabili pentru colhoz și T.O.Z., să nu fie dat acelor asocieri pentru folosirea mașinilor statului. Și aici este un lucru foarte interesant: n-a constituit o preocupare cine a folosit mașinile statului. Este la mintea omului că chiaburii, dacă au putut să intre în colhoz, cu atât mai mult au folosit mașinile statului în întovărașiri. În unele locuri s-au șters haturile, dar în foarte multe locuri nu s-au șters și s-a lucrat ca niște individuali care s-au constituit în asociație ca să beneficieze de avantaje.

Tov. Luca: Au lucrat pe bucățele de pământ.

Tov. Gheorghiu-Dej: În ședința noastră nu este vorba de a da avantaje acestor asociații, ci este vorba de a da avantaje întovărașirilor prevăzute în Hotărârea partidului și guvernului, întovărașirilor care au statut pe baza statutului întocmit și publicat în Buletinul Oficial.

Să se facă deci acest calcul. Propun să se facă o ședință cu conducerea Ministerului Agriculturii și să se ia poziție critică față de lipsa de interes în legătură cu organizarea T.O.Z.-urilor. Să se cheme Secția Agrară și să fie întrebată de ce nu s-a preocupat. Nu există hotărâre? Și de cercetat și de combătut, de sancționat pe cei care au avut asemenea abateri.

Iar în ce privește presa, propun ca să se vadă ce s-a scris în legătură cu T.O.Z.-urile, când și în ce fel. Să fie criticați cei de la presă dacă nu s-au preocupat, pentru că nu s-au preocupat îndeajuns de această problemă, de popularizarea, prezentarea T.O.Z.-urilor.

Tov. Miron Constantinescu: Statutul a fost publicat?

Tov. Gheorghiu-Dej: N-a fost. Abia zilele acestea a fost publicat în Buletinul Oficial. De ce nu s-a publicat în presă iarăși este straniu.

Tov. Chișinevschi: Ei n-au știut, nu li s-a trimis. Bele a spus să nu dea, numai în Buletinul Oficial, și acolo a dat forțat.

Tov. Gheorghiu-Dej: Nu s-a preocupat presa, organizațiile de partid, de sus și până jos.

Tov. Moghioroș: Nu în măsură suficientă.

Tov. Gheorghiu-Dej: Hai să vorbim serios: nici Secția Agrară, nici Ministerul Agriculturii nu s-a preocupat și asta se oglindește și în hotărâre. Puteți vedea: se referă la S.M.T., la G.A.S., la gospodării anexe, la ferme, la gospodării colective, se dau sarcini în legătură cu aceasta, dar nu se referă cu nici un cuvânt la T.O.Z.-uri și parcă dăm o pomană prin cele 10% ce se dau T.O.Z.-urilor. Este o problemă foarte serioasă. Trebuie deci luate măsuri, poziție, față de aceasta, și pe linia Secției Agrare, pe linia Ministerului Agriculturii, de văzut pentru ce nu s-au preocupat. Am temeri că la Secția Agrară există un spirit nesănătos de negare a Hotărârii, de împotrivire față de Hotărârea C.C. cu privire la organizarea T.O.Z.-urilor, probabil o consideră ca o pacoste și trebuie combătut acest spirit.

Trebuie menținută forma veche în întovărașiri. Desigur că nu trebuie menținută. Ei nu-i dăm avantaje, nu despre ea este vorba, ci despre adevăratele, năstăiașcie T.O.Z.-uri. Le desființăm sau nu? Aici nu se pune problema desființării, pentru că ele se făceau în fiecare an și în fiecare an se desfăceau. Pentru noi trebuie să fie preocupare de

organizarea adevăratelor T.O.Z.-uri, acele înscrise în hotărâre. Acolo unde nu sunt adevărate T.O.Z.-uri organizațiile de partid trebuie să depună efort și în această privință trebuie dată o instrucțiune sau o circulară și de criticat și de luat poziție față de lipsa de preocupare a organizațiilor de partid. Trebuie întocmită o circulară sau o instrucțiune special cu problema T.O.Z.-urilor și cu problema colhozurilor.

Nu știu cum privesc unii chestiunea T.O.Z.-urilor. T.O.Z. este o simplă gospodărie individuală? T.O.Z. trebuie numărat în sectorul socialist.

Trebuie luată deci poziție, scrisă o instrucțiune sau o circulară, un material scurt care să lovească drept la țintă și să reamintească hotărârea, nu se primesc chiaburi, ci țărani mici și mijlocași, ca și la colhoz pe baza principiului de clasă. Și acestea să fie sănătoase, să luptăm ca aceste asociații să adopte statutul T.O.Z.-urilor. Statutul trebuie publicat în presa centrală, de pus la locul cuvenit.

Tov. Luca: Dar țăranul știe ce e T.O.Z.?

Tov. Ana Pauker: Țăranul îi spune întovărășire cu statut.

Tov. Gheorghiu-Dej: La acestea să ne referim. Noi n-avem ce lichida treptat, pentru că asociațiile acelea se lichidează în fiecare an și trebuie pusă în aplicare hotărârea guvernului și partidului în problema organizării T.O.Z.-urilor.

Și până mâine să fie chemați șefii Secțiilor Organelor Conducătoare, Propagandă și Agitație, Agrară, de chemat șeful Ministerului Agriculturii și de scărpinat, trebuie aduși la realitate. Parcă s-a născut un copil, ne-a fost rușine să vorbim despre el pentru că nu este legitimat la primărie și pe urmă l-am înmormântat fără pompe.

Mâine tovarășa Ana să strângă pe cei de la minister, cineva de la Planificare să ia parte aici, de la Finanțe și să stabilească repede cam ce anume ar reprezenta calculul acesta. 25% mie mi se pare foarte mult. Să faceți procentul.

Iar hotărârea care pune sarcini Ministerului Agriculturii că împreună cu cutare vor lua măsuri pentru planul de însămânțare, să se vorbească în toate aceste locuri și despre T.O.Z.. Când se vorbește despre Gostat, colhoz, gospodării individuale, să trecem și pe T.O.Z. Să treacă chiar imediat după colhoz în proiectul de hotărâre.

Dacă asta ar putea fi făcut până mâine seara, să fie văzut, ca să-i dăm drumul mâine.

Tov. Ana Pauker: Și celelalte colectări, carne, lapte, și astea trebuie văzute.

Tov. Gheorghiu-Dej: N-au scutiri la carne.

Tov. Ana Pauker: La oi trebuie făcută o reducere.

Tov. Gheorghiu-Dej: La lapte de oaie se prevede reducere. Aș cere să fie văzută și această chestiune, să fie calculată și să vedem dacă avem întovărășiri de vite.

Tov. Luca: Avem cooperative.

Tov. Miron Constantinescu: Voiam să amintesc, tovarășii spun că acolo unde nu este pământ arabil, cum e în Bucovina, Maramureș, unde nu pot fi făcute întovărășiri agricole, acolo să se facă întovărășiri pentru vite.

Tov. Gheorghiu-Dej: Să lăsăm anul acesta așa, vom vedea anul viitor. La carne nu au scutiri cei care intră în întovărășiri pentru creșterea vitelor și aceasta ar trebui prevăzut.

Tov. Luca: Trebuie studiat și de făcut o hotărâre.

Tov. Gheorghiu-Dej: Și la lapte, se dă un procent de 10% dacă nu este prea mare și dacă este bun.

Tov. Luca: Să nu luăm hotărâre la oi, pentru că țăranul se asociază cu baciul, să nu-i dăm reducere. N-a avut reducere.

Tov. Gheorghiu-Dej: Atunci să nu-i dăm. Au ei alte avantaje. Atunci chestiunea reducerii la carne, pentru lapte și pentru lână să fie făcută după ce vom avea statutul întovărășirilor de vite. Să ne mărginim la acestea unde avem statut. Faceți calculul mâine și mâine trecem procentul. Propun să se grăbească întocmirea statutului de întovărășiri pentru creșterea de vite.

Tov. Bodnăraș: Oamenii întreabă cum să facă aceste întovărășiri.

Tov. Gheorghiu-Dej: Trebuie urmărit. Să întocmească un proiect de statut în termen de o săptămână.

Tov. Ana Pauker: Nu sunt în stare să-l scoată într-o săptămână. Nu mai isprăvesc cu zootehminimum ăla.

Tov. Gheorghiu-Dej: Atunci până la sfârșitul lui martie.

Tov. Miron Constantinescu: Este important pentru stat și pentru păstrarea pășunilor.

Tov. Gheorghiu-Dej: Sunteți de acord ca până la sfârșitul lunii martie să fie întocmit primul proiect de statut pentru întovărășiri cu creșterea vitelor? (Toată lumea e de acord). Tovarășa Ana?

Tov. Ana Pauker: Să văd. Tovarășii sovietici au cerut material și până ce îl primesc trece o mulțime de timp.

Tov. Gheorghiu-Dej: Ar trebui făcute două statute: unul de colhoz și altul de T.O.Z. pentru creștere de vite.

Tov. Ana Pauker: Just.

Tov. Gheorghiu-Dej: Deci se primește: un statut de colhoz și unul de T.O.Z.

Tov. Bodnăraș: Să despărțim. T.O.Z.-ului să-i dăm drumul mai repede, asta se poate realiza, colectarea de lapte îi obligă.

Tov. Gheorghiu-Dej: Da. Deci am terminat cu acest punct.

Propun încă un lucru: o să fie sesiunea Comisiei mixte în legătură cu Sovromurile. E o problemă serioasă. Întrucât tov. Luca nu mai este ministru al Finanțelor, totuși în calitate de vicepreședinte cred să conducă această treabă, numai să nu o ducă la Ministerul Finanțelor, ci aici la Consiliul de Miniștri. Din această comisie să facă parte și Petrescu ca membru, însă sub președinția tov. Luca.

Tov. Miron Constantinescu: Eu sunt de acord.

Tov. Gheorghiu-Dej: Pentru că cunoaște problemele de amănunt și să prezideze întrucât este această sesiune. (Tovarășii sunt de acord).

Tov. Ana Pauker: Era o propunere să fie un adjunct al acestei Comisii, un adjunct a lui Luca, care să lucreze permanent. Cred s-o realizăm.

Tov. Gheorghiu-Dej: Nu trebuie să fie la Ministerul Finanțelor.

Tov. Ana Pauker: La Consiliul de Miniștri, la comisie.

Tov. Gheorghiu-Dej: Propun să existe un colectiv împuternicit din oameni de la Planificare, de la Finanțe, din aproximativ 3 oameni.

Tov. Luca: Și de la Comerțul Exterior.

Tov. Gheorghiu-Dej: Da, și de la Comerțul Exterior. Adică împuterniciți ai guvernului, din diverși, fie miniștri, fie miniștri adjuncți, care în mod periodic se strâng când este nevoie în problemele legate de activitatea Sovromurilor și întreprinderile sovietice și sunt destule probleme și se poate găsi o rezolvare imediată. Să existe pe lângă Consiliul de Miniștri această comisie cu împuterniciții, sub președinția unui vicepreședinte.

Tov. Ana Pauker: Să fie și unul permanent.

Tov. Gheorghiu-Dej: Sunt de acord, să fie împuterniciți și unul scos care se ocupă numai de problemele acestea.

Tov. Miron Constantinescu: Și ceilalți sunt și în problemele lor și aici.

Tov. Gheorghiu-Dej: Dacă găsim un om capabil și va căpăta experiență, mai încolo va putea să fie și președintele acestei comisii. Trebuie un om vrednic, capabil Întrucât este sesiunea, propun concret, să fie aprobată propunerea ca tov. Luca să prezideze și Petrescu să intre ca membru în comisie și ședința să se facă la Consiliul de Miniștri.

Tov. Luca: Să fie de la Plan, Comerț Exterior, Metalurgie, Petrol.

Tov. Gheorghiu-Dej: Deci s-a primit? (Tovarășii sunt de acord).

Trebuie să ne gândim cine să fie persoana aceea. Trebuie făcut un protocol scurt de ședință în care să se consemneze ce am hotărât aici.

1) Principiul că se adoptă punctul de vedere al acordării de avantaje și T.O.Z.-urilor, nu în măsura colhozurilor, pentru a stimula organizarea lor.

2) Tov. Ana să convoace de la Ministerul Agriculturii, de la Plan, de la Finanțe, să precizeze pe baza cunoașterii mai temeinice, ce reprezintă pentru stat aceste avantaje, o fi 25, 23, 15 sau 10. Aici s-a exprimat părerea că 25 poate este mult pentru colhoz, 15 este mult pentru T.O.Z..

Nu se dau avantaje la colectări nici la colhozuri nici la T.O.Z.-uri.

3) Vor fi chemați conducerea Ministerului Agriculturii, conducerea Secției Agrare, de la Secția de Propagandă și de la Secția Organelor Conducătoare unde se va pune chestiunea lipsei de preocupare în legătură cu T.O.Z.-urile și se va face o critică foarte serioasă în această privință.

De întocmit pe baza acestei critici și indicațiile care se dau în ședința noastră, de a se întocmi o instrucție sau o circulară.

Tov. Moghioroș: Ar fi bine de convocat secretarii.

Tov. Gheorghiu-Dej: În orice caz trebuie un document scris în care să se facă o critică în legătură cu T.O.Z.-urile, că vorba zboară. Putem să chemăm secretarii și să-i întrebăm ce au făcut, nu este rău. Este bine. Dar trebuie o circulară în care îi scârmăni. Și bateți cei de la Agricultură și Secția Agrară și Secția Organelor Conducătoare dacă au manifestări acolo și cei de la Propagandă și Agitație dacă nu s-au preocupat de problema aceasta.

Tov. Chișinevschi: Ei au cerut statutul de câteva ori, dar n-au primit. În Buletin a apărut în timpul reformei bănești. Bele a spus că nu e nevoie să apară în Buletinul Oficial și am spus că trebuie să apară. Singuri s-au sesizat oamenii și au întrebat ce facem?

Tov. Gheorghiu-Dej: Trebuie văzut cine a oprit.

Tov. Chișinevschi: Da, să vedem cine a oprit.

Tov. Moghioroș: Hotărârea a apărut.

Tov. Gheorghiu-Dej: Cred că nu trebuie cruțați tovii de la Propagandă.

Tov. Ana Pauker: Statutul n-a apărut în Buletin, hotărârea da. Statutul este făcut de minister, nu este statutul Consiliului de Miniștri.

Tov. Chișinevschi: Trebuie văzut. Bele a spus că Gogioiu ...

Tov. Gheorghiu-Dej: Dar cine e Gogioiu?

Tov. Ana Pauker: Statutul e făcut de minister.

Tov. Gheorghiu-Dej: De ce nu-i publică?

Tov. Ana Pauker: L-au publicat în broșură.

Tov. Luca: În Buletinul Oficial n-are ce căuta, acolo apar hotărâri.

Depinde de dispoziția ministerului.

Tov. Chișinevski: Acum s-a proiectat schimbarea Buletinului.

Tov. Gheorghiu-Dej: Dar de ce nu s-a publicat în ziar? Trebuie cercetat de ce Propaganda n-a publicat și presa de când a apărut hotărârea ce articole a publicat. S-ar putea dovedi că au fost scrise o serie de articole, dar nu a fost o preocupare, ceva persistent în legătură cu T.O.Z.-urile.

Tov. Chișinevski: Asta este just.

Tov. Gheorghiu-Dej: Trebuie luați și criticați și adunați pe toți, să nu faceți ședințe separate cu fiecare. Înainte de a-i întruni de văzut de ce nu s-a făcut, este foarte straniu. A fost o hotărâre.

Tov. Ana Pauker: A fost o hotărâre, s-a dat pe linia organizațiilor de partid să se ocupe.

Tov. Gheorghiu-Dej: Să admitem că ai fost ocupată.

Tov. Ana Pauker: Nu am fost ocupată. În primul rând eu nu m-am ocupat îndeajuns.

Tov. Gheorghiu-Dej: Ce au făcut membrii de partid?

Tov. Ana Pauker: Eu m-am gândit că s-a dat statutul, s-a pus în fața organizațiilor de partid și nu m-am mai ocupat de această chestiune. În primul rând vina este a mea.

Tov. Gheorghiu-Dej: Cu atât mai mult: de la secretar de partid, până la membrii de partid n-a existat această preocupare, cu atât mai mult trebuie făcută această ședință și foarte tare de pus chestiunea și documentat, de văzut pe linie practică cum s-a făcut, ce s-a făcut, pe linie organizatorică, poate s-a făcut ceva. Dar este de ajuns?

Tov. Miron Constantinescu: Am întrebat pe tovarășii de jos de ce n-au făcut T.O.Z. și au spus că au așteptat statutul. Statutul nu a apărut și au avut directive să aștepte și nu s-a făcut nimic.

Tov. Ana Pauker: Faptul că s-au făcut câteva sute înseamnă că s-a făcut ceva. Statutul însă a venit cu mare întârziere și nici eu nu m-am ocupat cum trebuie.

Tov. Gheorghiu-Dej: Trebuie o lămurire foarte temeinică dată organizațiilor de partid și prin presă arătată importanța acestor T.O.Z.-uri. Nu le construim de florile mărilor. Nu se termină munca după ce am constituit T.O.Z.-ul, abia începe, de a determina un curs spre colhoz.

Tov. Luca: Și trebuie ținut cont de caracterul de clasă.

Tov. Ana Pauker: Este clar. Asta spune și în statut.

Tov. Gheorghiu-Dej: Deci:

4) Trebuie reflectat în procesul-verbal și această parte critică cu privire la munca de construcție a T.O.Z.-urilor și preocuparea în legătură cu intensificarea, luarea în serios a hotărârii partidului și guvernului.

Tov. Ana Pauker: Și nu se mai dă nici un avantaj la vechile întovărășiri.

Tov. Miron Constantinescu: Eu ridicasem o problemă. Tov. Vass Zoltan, a propus ca în a doua decadă a lunii martie, între 10-20 martie să vină în Ungaria reprezentanții partidului și guvernului pentru a continua discuțiile în legătură cu combinatul chimic.

Să stabilim o ședință unde să facem un raport în fața Biroului Politic asupra stadiului lucrărilor și experimentelor și celelalte lucruri în curs și să se hotărească cine merge și cine susține.

Tov. Ana Pauker: Între 10 și 20.

Tov. Gheorghiu-Dej: Propun să hotărâm în ședința aceasta cine să meargă acolo. Să meargă Miron Constantinescu și Chivu Stoica. Asupra datei urmează să coordonăm.

În al doilea rând propun să îmbunătățim textul scrisorii de răspuns iar scrisoarea tov. Vass să fie prezentată tovarășilor. Scrisoarea să fie trimisă roată la tovarăși, să facă observațiile lor. Să nu facem polemică cu dânsul, trebuie dat un răspuns cuminte. El n-are dreptate într-o serie de lucruri, nici chiar așa cum propun dânsii nu stau chestiunile.

Tov. Miron Constantinescu: Să citesc scrisoarea lui Vass.

Tov. Gheorghiu-Dej: Nu citi. Să trimiți scrisoarea lui Vass în copie și proiectul de răspuns la scrisoare.

Noi stabilim aici cine pleacă. Sunt de părere să fie însărcinați tov. Miron și tov. Chivu. De ce? Au fost unele propuneri să plece numai Chivu fiind sarcini la Plan, dar 3 zile merită să sacrificăm pentru lucrul acesta. Chivu o să dea cu^{*} din lipsă de tact, sau întrucât Vass este un om pregătit și foarte perseverent în părerile sale, să nu te determine să cazi de acord cu unele lucruri.

Tov. Teohari Georgescu: Este bine să fie doi.

Tov. Luca: Și este foarte legat de Plan.

Tov. Chivu Stoica: Sunt de acord.

Tov. Gheorghiu-Dej: Și vă veți consulta și va fi mai bine. (Toată lumea e de acord).

Tov. Ana Pauker: Trebuie un raport informativ ca să ne dăm părerea.

Tov. Gheorghiu-Dej: Mai este o chestiune cu Sovrom. În legătură cu industria el a căzut de acord, dar acolo probabil l-au scărmanat și acum este de altă părere. Scrisoarea lui Rákosi trebuie arătată. Scrisoarea trebuie să fie trimisă s-o citească tovii, ne strângem pentru o jumătate de oră și hotărâm ce linie și cum să facă.

Tov. Chivu: Plecarea să fie ceva mai târziu.

Tov. Miron Constantinescu: Propun între 20 și 25 martie.

Tov. Teohari Georgescu: Foarte bine.

Tov. Gheorghiu-Dej: De acord.

D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R. – Cancelarie, dosar 17/1952, f. 5-34.

13. 1952 martie 13. *Procesul-verbal și stenograma ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R. cu privire la Scrisoarea închisă a C.C. al P.M.R. către organizațiile de partid în legătură cu rezultatele reformei monetare și sarcinile P.M.R.*

Proces-verbal

al ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R.
din 13 martie 1952

Au luat parte tovarășii: **Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Vasile Luca, Teohari Georgescu, Iosif Chișinevschi, Alexandru Moghioroș, Gheorghe Apostol, Emil Bodnăraș, Miron Constantinescu și Chivu Stoica.**

^{*} Lipsă în text.

Ședința se deschide la ora 18.
Prezidează **tov. Gheorghiu-Dej**.

Tov. Gheorghiu-Dej propune următoarea ordine de zi:

„Proiectul de Scrisoare Închisă către toate organizațiile partidului și către toți membrii de partid cu privire la rezultatele reformei bănești și sarcinile partidului”.

Ordinea de zi este primită în unanimitate.

Tov. Gheorghiu-Dej întreabă dacă sunt observații la proiectul de scrisoare închisă.

Cere cuvântul **tov. Bodnăraș**, care se declară complet de acord cu textul proiectului de scrisoare. **Tov. Bodnăraș** spune că Scrisoarea este un document de partid dintre cele mai de seamă, care arată maturitatea partidului, hotărârea de a veghea la curățenia liniei politice a partidului și că are rolul de a ridica la o treaptă mai înaltă nivelul muncii de partid.

De asemenea, spune că documentul este categoric față de devierea de dreapta în care **tov. Luca** a avut rolul principal, pe care **tov. Luca** l-a recunoscut.

Tov. Bodnăraș, având o chestiune specială de rezolvat în legătură cu problemele militare, roagă să i se permită să plece.

Biroul Politic aprobă plecarea **tov. Bodnăraș**.

Expunerea stenografiată a **tov. Bodnăraș** se anexează la procesul-verbal.

Tov. Chivu Stoica luând cuvântul, propune unele îmbunătățiri redacționale, spune că punctul 7 privitor la sarcini nu este destul de dezvoltat.

Tov. Gheorghiu-Dej spune că sarcinile sunt tratate amănunțit în Hotărârea partidului și guvernului.

Tov. Chivu Stoica spune că desigur devierea țărănească, nemarxistă, s-a manifestat și jos.

Se declară de acord cu proiectul de scrisoare care este – spune în continuare **tov. Chivu Stoica** – un document care corespunde fidel celor discutate în Biroul Politic și în Plenara C.C. și cu Hotărârea C.C., că scrisoarea este un document care va ajuta mult organizațiile de partid să-și ducă munca așa cum trebuie.

La procesul verbal este anexată expunerea stenografiată a **tov. Chivu Stoica**.

Tov. Chișinevschi, cerând cuvântul, spune că scrisoarea corespunde celor discutate în ședințele Biroului Politic, Hotărârii luate de Biroul Politic și de Plenara C.C. e un document politic puternic prin care C.C. mobilizează întregul partid la acțiune pentru lichidarea devierii de dreapta, oportuniste, în interesul întăririi partidului, a muncii în diferite ramuri; declară că susține în totul proiectul de scrisoare închisă.

Cele expuse de **tov. Chișinevschi** sunt anexate în stenogramă la procesul verbal.

Tov. Teohari Georgescu, luând cuvântul, spune că el consideră documentul ca bun. Contestă că **tov. Luca** poartă răspunderea principală a devierii în domeniul financiar, a schimbului dintre oraș și sat, contestă micșorarea artificială a numărului gospodăriilor chiaburești, în degrevarea prețurilor.

Iar în privința impunerilor agricole, „ele – spune mai departe **tov. Teohari Georgescu** – n-au fost fixate de **tov. Luca**, ci de noi în discuții”.

Intervine **tov. Ana Pauker**, spunând: „și în hotărârile care au fost luate”.

Tov. Teohari Georgescu spune că trebuie făcută o deosebire între politica nemarxistă în general și abaterile tov. Luca, să fie clar pentru tov. Luca, pentru noi și pentru toată lumea.

În continuare, tov. Teohari Georgescu spune că scutirea de impozite a unui milion de gospodării țărănești n-a cuprins numai pe chiburi, ci și pe țărani săraci și mijlocași.

Tov. Gheorghiu-Dej arată că tov. Teohari privește îngust problemele.

Tov. Teohari răspunde că nu privește îngust.

Tov. Luca intervine că scutirile au fost până la un hectar.

La o întrebare a tov. Gheorghiu-Dej dacă nu crede că prin eliberarea unui milion de gospodării țărănești de obligații față de stat s-a favorizat sau nu creșterea elementelor capitaliste, tov. Teohari Georgescu spune că este justă întrebarea tov. Gheorghiu și afirmă că n-am tras învățămintele ce înseamnă această poziție a tov. Luca, mai cu seamă că este o problemă din 1947 până în 1952. Tov. Teohari Georgescu afirmă că politica țărănească, nemarxistă, înseamnă o politică în favoarea țăranimii.

Tov. Teohari Georgescu se ridică de asemeni împotriva formulei că tov. Luca a dat Ministerul de Finanțe pe mâna unor elemente antipartinice și antistatale spunând că în momentul ce Luca a conlucrat cu ei nu este de conceput că el a știut că sunt elemente antipartinice și antistatale.

Nu e de acord că tov. Luca s-a izolat de fapt de conducerea partidului și a izolat de partid și de guvern Ministerul Finanțelor.

În concluzie tov. Teohari spune că documentul trebuie să arate aportul în lipsuri ale C.C., că altfel tov. Luca va apare că în decurs de ani a făcut devieri, a dus o politică personală împotriva partidului, a politică ascunsă, fără ca C.C. să fi intervenit în timpul acesta și consideră că dacă nu se modifică și nu se adaugă la scrisoare, atunci trebuie trase concluzii până la capăt, deoarece se va pune întrebarea dacă tov. Luca poate să rămână membru al C.C., în funcția de vicepreședinte al Consiliului de Miniștri etc.

Terminând, tov. Teohari Georgescu spune că acestea sunt motivele pentru care a ridicat aceste probleme.

Expunerea tov. Teohari Georgescu și intervențiile stenografiate ale unor tovarăși sunt anexate la procesul verbal.

Tov. Alexandru Moghioroș declară că a fost surprins de cuvântul tov. Teohari Georgescu, care repune din nou în discuție Hotărârea Biroului Politic și a Plenarei C.C. scrisoarea închisă, spune tov. Moghioroș, cuprinde fidel tezele Hotărârii C.C.

Înterupând pe tov. Moghioroș, tov. Teohari afirmă că e modificată Hotărârea.

Nu este nici o modificare – arată tov. Moghioroș. Se vede că tov. Teohari nu este de acord cu Hotărârea Biroului Politic și a Plenarei și întreabă pe tov. Teohari când a fost sincer, când s-a declarat de acord cu Hotărârea sau acum. La răspunsul tov. Teohari că și atunci și acum, tov. Moghioroș declară că tov. Teohari Georgescu n-a fost sincer nici atunci și nu e sincer nici acum.

În continuare tov. Moghioroș spune că tov. Teohari Georgescu încearcă să mușamalizeze devierea de dreapta și să diminueze răspunderea tov. Luca aruncând răspunderea asupra întregului C.C. și că în această privință cu ascunderea adevărului tov. Teohari îl întrece și pe tov. Luca, care este principalul purtător al politicii țărănești, nemarxiste.

Este știut că tov. Luca s-a pronunțat împotriva reformei bănești, că a negat că la țară sunt mai mulți bani ca în oraș, că el este inițiatorul și susținătorul aproape a tuturor măsurilor menite să întărească elementele capitaliste la sate și de concesiuni continue față de țărănime. Tov. Luca însăși, în fața faptelor a recunoscut că a dat ministerul pe mâna elementelor antistatale și antipartinice.

Tov. Moghioroș arată mai departe că și tov. Luca a încercat astăzi să revină la unele fapte pe care le-a recunoscut la Plenară în privința scutirilor, ci că scutirile au fost până la un hectar, ori aceasta nu corespunde realității; este știut că scutirile s-au făcut pe venituri și neținându-se seamă de caracterul gospodăriei agricole respective și se scuteau în masă ajungându-se la peste un milion de gospodării țărănești, printre care un număr mare de chiaburi, ceea ce cunoaștem noi azi.

Este cu totul inadmisibil ca un membru din conducerea de partid, având și funcția de ministru de Interne, să aibe o astfel de poziție față de devieri și deviatori. Aceasta cu atât mai mult cu cât tov. Teohari știe foarte bine și e obligat să știe că nenumăratele încercări de curățire a Ministerului de Finanțe și a Băncii R.P.R. de elemente dușmane au fost respinse de tov. Luca. Tov. Luca știa una și bună: eu sunt Ministerul de Finanțe. La orice încercare de critică cât (*sic!*) de timidă, tov. Luca amenința cu demisia. Și totuși tov. Teohari mușamalizează faptele.

Tov. Teohari Georgescu întrerupând spune: „Asta e interpretarea ta.”

Acesta este adevărul – nu o interpretare. Dar mușamalizarea n-are nimic comun cu adevărul, spune tov. Moghioroș și declară că susține cu energie textul scrisorii.

Stenograma cuvântării tov. Moghioroș este anexată la procesul verbal.

Tov. Gheorghe Apostol, luând cuvântul, arată că scrisoarea închisă are o mare însemnătate pentru întregul nostru partid, pentru comuniștii care lucrează în organele de stat și în organizațiile de masă, că scrisoarea va spori vigilența revoluționară a cadrelor și membrilor de partid, va duce la o cotitură în activitatea tuturor organizațiilor de partid, de masă și de stat în lupta împotriva devierilor de la linia partidului, în lupta pentru realizarea sarcinilor de partid.

Tov. Apostol, după ce arată necesitatea și importanța prelucrării scrisorii în întregul partid, declară că nu se poate admite reînceperea discuției asupra Hotărârii C.C. La începutul cuvântării sale, arată tov. Apostol, tov. Teohari Georgescu a spus că scrisoarea este un document bun, dar în curpînsul cuvântării sale tov. Teohari a declarat de fapt că nu e de acord cu textul scrisorii închise a C.C., deci cu Hotărârea Biroului Politic și a ședinței Plenare a C.C.. Astfel, tov. Teohari apărând pe tov. Luca, apără însăși devierea de dreapta.

Oprindu-se asupra uneltirilor elementelor dușmane din sistemul Ministerului de Finanțe, de care nu te puteai atinge, tov. Apostol arată că tov. Teohari Georgescu, în loc de a combate lipsa de vigilență a tov. Luca, își manifestă îngrijorarea ce va spune lumea, că tov. Luca e băgat în aceeași oală cu Iacob și Vijoli. În primul rând, spune tov. Apostol, scrisoarea face o distincție, apoi ar fi greșit să mergem pe drumul negării răspunderii acelor tovarăși care se lasă înconjurați de elemente dușmane.

Încheind, tov. Apostol se declară complet de acord cu Scrisoarea închisă a C.C.

Cuvântarea tov. Apostol este anexată la procesul verbal.

Tov. Miron Constantinescu luând cuvântul, se referă la cuvântarea tov. Teohari Georgescu și consideră că din aceasta reiese neînțelegerea esenței abaterii de dreapta ca

abatere în problema dictaturii proletariatului, în problema alianței dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare în scopul construirii socialismului în țara noastră.

Arată că tov. Teohari Georgescu înainte de reforma bănească nu a pregătit înregistrarea populației sătești și împărțirea buletinelor de populație, care ar fi trebuit făcute de mult, nu a susținut proiectele privitoare la asigurarea achizițiilor de produse alimentare; în timpul reformei bănești nu a instruit și nu a controlat aparatul său (îndeosebi miliția), care a comis greșeli de cea mai mare gravitate (omorârea în Oltenia a 3 țărani muncitori); iar după reforma bănească de la început a luat poziția alături de tov. Luca cerând să nu se citească în Biroul Politic raportul despre reforma bănească, afirmând că întregul C.C. este responsabil de abaterea de dreapta, deci că linia partidului n-a fost justă.

Numai în ședința Comitetului Central, împins de mai mulți tovarăși, a luat cuvântul și a făcut o critică formală poziției tov. Luca, pentru a apare în fața C.C. că nu e de acord cu Luca.

Astăzi însă, în ședința Biroului Politic, în care s-a citit scrisoarea închisă, care este întocmită exact după Hotărârea C.C. al P.M.R., deși spunea despre ea că e bună, a luat pasaj după pasaj contestându-le și încercând să schimbe Hotărârea C.C., să atribuie C.C. și Biroului Politic greșelile tov. Luca.

Citind definiția clasică a tovarășului Stalin în legătură cu împăciitorul față de abaterea de dreapta, tov. Miron Constantinescu consideră că singura caracterizare care se poate da poziției tov. Teohari Georgescu este aceea de împăciutorism față de oportunism.

Arată că în activitatea sa la Ministerul de Interne, tov. Teohari Georgescu n-a lucrat în sensul de a ajuta Comitetul Central și Biroul Politic în descoperirea dușmanilor infiltrați în aparatul de stat. Tov. Miron Constantinescu afirmă că în aparatul Băncii de stat sunt dușmani legați de agenturile de spionaj și sabotaj americano-engleze, care, organizați în bandă au acționat contra Statului, contra partidului, contra poporului muncitor.

Tov. Teohari Georgescu, ca ministru de Interne, nu a ajutat partidul să descopere și distrugă pe acești bandiți.

Tov. Luca întrerupe, arătând că „sunt și în alte părți” elemente dușmănoase.

Tov. Miron Constantinescu răspunde „unde sunt, trebuie să-i descoperim și nimicim”.

Atrage atenția că tov. Teohari Georgescu a fost trimis la Ministerul de Interne de partid și trebuie să ajute partidul, Comitetul Central și Biroul Politic și nu să ia poziție împăciitoristă față de devierea de dreapta și față de activitatea dușmanilor, contra-revoluționarilor.

Tov. Miron Constantinescu consideră că trebuie să călim partidul nostru, să ridicăm răspunderea membrilor de partid, să ridicăm vigilența lor politică și să combatem fără cruțare oportunismul și împăciutorismul față de oportunism.

Stenograma cuvântării tov. Miron Constantinescu este anexată la procesul verbal.

Tov. Gheorghiu-Dej întreabă: „Tovarășe Teohari, ar trebui totuși să lămurești unele lucruri ridicate de tov. Miron în ce privește poziția ta față de elementele dușmănoase ca ministru de Interne și pe urmă ai mai făcut o afirmație despre adunări în grupe, sau așa ceva”.

Tov. Miron Constantinescu adaugă: de „politică ascunsă”.

Tov. Teohari Georgescu, luând din nou cuvântul, consideră că poziția sa nu poate fi calificată ca împăciuitorism.

Arată că încă în urmă cu doi ani și jumătate a avut date asupra elementelor dușmănoase din Banca R.P.R. și Ministerul de Finanțe, că n-a avut nici o încredere în oameni ca Iacob, Modoran și Vijoli, dar consideră că n-a fost destul de ferm și nu a pus problema destul de hotărât în fața tov. Gheorghiu-Dej și a Biroului Politic pentru scoaterea acestora. Cere ca fiecare să-și ia răspunderea în această privință.

Consideră necesar ca Biroul Politic să asculte un raport asupra muncii Ministerului de Interne din ultimii ani.

În legătură cu greșelile comise de aparatul Ministerului de Interne în perioada reformei bănești, afirmă că ele s-au produs din cauza inexperienței acestora și a oboselii, dar Ministerul de Interne nu cocoloșește lipsurile sale și abaterile.

Recunoaște că a fost de părere ca schimbul să se facă la sate pe familii și nu pe fiecare cetățean și consideră că aceasta s-a datorat faptului că înregistrarea populației sătești și împărțirea buletinelor de populație a întârziat. Regretă însă că n-a dat posibilitate conducerii să vadă cifrele și datele pentru a cunoaște activitatea sa la Ministerul de Interne.

În legătură cu devierea de dreapta, arată că dânsul cu 1-2 ani în urmă a atras atenția tov. Apostol și tov. Gheorghiu-Dej asupra nemulțumirilor care există în întreprinderi în legătură cu slaba alimentație.

Consideră că caracterizarea (*sic!*) dată poziției sale de către tov. Miron Constantinescu de împăciuitorism nu este justă, este de acord dacă greșește să fie criticat, dar preferă să spună părerea asupra unei probleme.

Se anexează la procesul verbal stenograma expunerii tov. Teohari Georgescu.

Tov. Vasile Luca luând cuvântul, arată că documentul are o însemnătate deosebită și clarifică îndeosebi problema alianței clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare.

Recunoaște că în munca sa a făcut greșeli în privința politicii fiscale, a stabilirii numărului chiaburilor, a scutirii de impozite, a cunoașterii situației reale din sate și că toate acestea au dus la îngreunarea aprovizionării clasei muncitoare și a oamenilor muncii din orașe.

Afirmă că nu se gândește să pună în discuție ceea ce a recunoscut, ceea ce a spus și a votat, Hotărârea care a fost semnată și pe care nu vrea s-o retragă, dar se teme că conținutul (*sic!*) acestei scrisori închise va circula și în afara partidului, că chestiunea va deveni o problemă publică care va submina autoritatea sa. Nu vede necesitatea și nu vede ce serviciu ar aduce partidului ca aceste amănunte să fie băgate în scrisoare și puse în fața fiecărui membru de partid. Consideră că ar trebui făcută o critică serioasă care să păstreze autoritatea tovarășilor.

Consideră că problema corelației dintre salarii, prețuri industriale și prețuri agricole, stabilită în 1947, cu care nu a fost de acord în 1947, nu trebuie menționată în această scrisoare închisă întrucât problema nu a fost discutată din nou în Biroul Politic sau Comitetul Central.

Recunoaște că a tolerat în Ministerul de Finanțe și Bancă elemente dușmănoase, că este vinovat că a avut încredere în acești oameni, dar explică aceasta prin aceea că fiind o muncă de tehnicitate iar el, nefiind tehnician bancar, a fost nevoit să se servească de aceste elemente.

Se întreabă dacă toate acestea sunt necesare să fie băgate în scrisoare și să meargă jos până la ultimul membru de partid „care fără îndoială va interpreta greșit că m-am legat de dușmani și m-am izolat de partid și guvern.”

Tov. Gheorghiu-Dej, răspunzând îngrijorării tov. Luca, arată că scrisoarea se va prelucra numai în cadrul partidului, ea va fi predată secretarilor regionali, raionali, orășenești de partid, secretarilor comitetelor de partid, care răspund personal pentru ca acest document important să nu circule. Membrii C.C. vor controla felul cum în fiecare regiune se face această prelucrare și vor răspunde direct de aplicarea justă a directivelor C.C. în legătură cu prelucrarea scrisorii în fiecare regiune.

Tov. Ana Pauker arată că documentul este bun și cere unele mici rectificări de formulare referitor la veniturile țărănești, la politica de contractări, la activitatea Ministerului Comerțului Interior și Centrocoup. În privința formulării „rezistența” elementelor ostile liniei partidului din Ministerul de Finanțe și Banca R.P.R., propune să se formuleze „împotrivirea”.

În continuare, tov. Ana Pauker arată că această scrisoare este bună pentru că va arăta partidului clar în ce constau greșelile, mai ales în ce privește devierea țărănească și va înarma partidul cum să lupte împotriva ei. De asemeni din punctul de vedere al vigilenței, va determina pe fiecare membru de partid ca la locul său de muncă să se uite în jurul lui dacă nu sunt elemente dușmănoase.

Consideră că este just ca în scrisoare să fie criticat tov. Luca, pentru că este unul din exemplele concrete în care se arată membrilor de partid că indiferent cine ar fi omul și vechimea lui în partid și meritele neîndoielnice de revoluționar și încrederea pe care i-o păstrează partidul rămânând în C.C., în Biroul Politic, în conducerea statului – critica când (*sic!*) trebuie adusă, este adusă.

Mai departe tov. Ana Pauker spune: grija noastră trebuie să fie ca prelucrarea acestei scrisori în partid să se facă astfel încât membrii de partid să nu înțeleagă greșit conținutul scrisorii, să nu considere că am descoperit și noi un dușman cum au fost cazurile din Cehoslovacia și Ungaria, sau să se spună că mâine-poimâine tov. Luca ar putea fi scos din C.C. Să se explice că tov. Luca nu numai că a rămas, că poate și trebuie să rămână în C.C. Deși a văzut greșit multă vreme, și-a înțeles greu greșelile sale, a rezistat la critică, însă când a recunoscut greșelile, C.C., pe baza trecutului și dovezilor de revoluționar care le-a dat până acum, este convins că va putea să-și îndrepte aceste greșeli și are încredere într-însul.

Propune ca membrii C.C. să controleze felul cum se face prelucrarea în regiuni.

A doua chestiune pe care o ridică tov. Ana Pauker este aceea privitoare la poziția tov. Teohari Georgescu, despre care afirmă că a făcut greșeli, că este just să facem critica și că Teohari a greșit în „noaptea aceea furtunoasă” cu listele individuale, că au fost greșeli în chestia cu milițienii care au tras și nu știe ce lucruri încă, însă crede că este greșit să legăm lucruri atunci când nu sunt legate, să-l pui pe Teohari că asta e dovadă că este împotriva reformei bănești.

Adresându-se tov. Miron Constantinescu, tov. Ana Pauker spune: împăciuitorism este una, dar greșelile – și ai spus numai câteva, că sunt mult mai multe, și fiecareia dintre noi i-ar zbura fulgii grămadă dacă ne-am scutura – să fie spuse și nu le spunem nici despre noi, ci mai mult despre altul. Însă să le spunem așa cum sunt. Dar – spune în continuare tov. Ana Pauker – dacă vrei să le spui, spune-le. Dar nu are nici o

legătură cu împăciuatorism și alte socoteli. Sunt greșeli în munca lui. Cu cine s-a împăciuatorit, cu Vijoli sau alții?

De asemeni consideră nejustă părerea tov. Chișinevschi că s-ar fi dosit statutul întovărășirilor în fața partidului.

Tov. Moghioroș întreabă cum califică tov. Ana Pauker poziția tov. Teohari Georgescu, iar tov. Miron Constantinescu se asociază cerând clarificarea acestei probleme, ce calificare politică se poate da poziției tov. Teohari Georgescu.

Tov. Ana Pauker răspunde că „fără îndoială că Teohari a vrut să moaie lucrurile și ar trebui să-l lăsăm să spună de ce. Mi-a spus azi – și ar trebui să spună și aici – „sunt oare o oiță așa nevinovată?” și mi-a spus o serie de chestiuni, partea lui de contribuție în devierea aceasta țărănească pe care am avut-o noi.”

Tov. Ana Pauker arată că tov. Teohari Georgescu o întreba dacă este just ca în Hotărârea aceasta să nu apară mai subliniat faptul că noi cu toții n-am văzut o serie de lucruri și din aceste considerente a venit cu propunerea să fie mai întărită critica C.C. și mai puțin criticat tov. Luca.

Consideră însă această poziție a tov. Teohari Georgescu ca greșită, pentru că nu se pot pune în două părți egale aceste greșeli.

De asemeni, consideră că trebuie lămurit tov. Teohari Georgescu asupra problemei abaterii de dreapta, pentru că definiția sa, că este o politică în favoarea țărânimii, este greșită. Consideră că pricina acestei greșeli este în aceea că tov. Teohari nu studiază, citește la repezeală, nu învață.

Se anexează stenograma cu expunerea tov. Ana Pauker.

Tov. Chișinevschi luând cuvântul, arată că poziția tov. Teohari față de textul scrisorii închise este de fapt o poziție față de devierea de dreapta și anume împăciuatorism față de devierea de dreapta.

Combătând încercările tov. Teohari de a mușamaliza devierea de dreapta a tov. Luca, de a pune pe aceeași linie de deviere întregul C.C., tov. Chișinevschi citează din documentele Plenarei C.C. din martie 1949, din raportul tov. Gheorghiu-Dej. În raportul tov. Gheorghiu-Dej se spune: „În etapa actuală, lupta împotriva exploatarei capitaliste la sate și politica de îngrădire a chiaburimii, de limitare a puterii sale economice și a influenței sale politice, trebuie dusă cu și mai mare hotărâre.” Este o teză pe care cu toții am votat-o, linia era deci precizată.

Formulările din raport au intrat în rezoluție, unde se spune. „Sarcina de îngrădire a puterii economice și a influenței politice a chiaburimii se îndeplinește pe baza politicii de clasă la sate: ...printr-o politică fiscală de clasă care să ușureze situația țaranului sărac și mijloc, pe de o parte, și să apese pe chiabur, pe de altă parte ...”

Lipsa noastră mare constă în aceea că n-am descoperit la timp și n-am combătut la timp politica țărănească, nemarxistă. Învățătura tovarășului Stalin ne-a deschis ochii și am pornit la lichidarea acestei politici țărănești, nemarxiste – devierea de dreapta.

Or, este pe deplin dovedit că tov. Luca a mers pe alt drum, pe drumul favorizării elementelor capitaliste. Plenara a trasat o linie clară, justă, iar tov. Luca a alunecat, a deviat de la linia partidului pe poziții de dreapta, a persistat și persistă pe poziții de dreapta.

Că elementele dușmănoase vor încerca să folosească devierea de dreapta cu și fără prelucrarea noastră, este sigur. Câte clevetiri nu au scris despre diferiți tovarăși din conducere, bestiile apusene. Datoria noastră este însă să facem partidul din ce în ce mai sănătos și mai puternic, iar dușmanii n-au decât să latre.

Veghind la aplicarea liniei, luptând pentru lichidarea devierii de dreapta, cu spirit critic și autocritic, noi vom putea învinge toate lipsurile noastre. Dar se cere o condiție: să nu fie rezerve. La tov. Luca persistă rezerve față de linia justă și rezerve se văd și la tov. Teohari. Nu putem în fiecare zi să rediscutăm hotărârile luate pentru simplul fapt că tov. Luca ar dori ca partidul să nu cunoască devierea, deviere în care tov. Luca are rolul principal, pentru simplul motiv că tov. Teohari mușamalizează lucrurile.

Lupta contra devierii de dreapta oportuniste, lichidarea acestei politici, acestei devieri – spune mai departe tov. Chișinevski – este în interesul clasei muncitoare, a țărănimii muncitoare, a partidului, a statului nostru.

Trebuie să spunem clar, dacă încercările tov. Luca de a minimaliza gravitatea greșelilor sale erau oricum de așteptat – tov. Luca face de regulă ușor critică cu surplus, dar autocritică face foarte greu. Dar tov. Teohari într-adevăr a avut o poziție împăciuitoare. În prima ședință și în cele ulterioare, tov. Teohari nu a luat o poziție fermă în problema politicii țărănești, nemarxiste, în problema devierii de dreapta. În calitate sa de secretar de partid și ministru de Interne trebuia să fie exemplu de combativitate față de deviere. El trebuia să fie un ajutor prețios conducerii partidului.

Consideră că tov. Miron Constantinescu și Al. Moghioroș au perfectă dreptate că poziția tov. Teohari Georgescu înseamnă împăciuitoare. Poziția lui Teohari față de deviere, apărarea greșelilor lui Luca, a persistenței sale pe poziții de dreapta, hotărârea cu care tov. Teohari – ca în nici o altă problemă – apără devierea și pe deviatori, spune tov. Chișinevski, arată că tov. Teohari a devenit avocatul devierilor și numai la ședința plenară a C.C. a făcut o încercare de luare de poziție. Nu încape nici o îndoială că tov. Teohari suferă de împăciuitoare. Nu este greu de a vedea că poziția tov. Teohari și cea a tov. Luca se aseamănă ca doi frați gemeni.

Căutând în fel și chip să îndulcească textul scrisorii închise, tov. Teohari se ridică de fapt împotriva Hotărârii Plenarei C.C. și sprijină devierea de dreapta, dăunează de fapt muncii partidului pentru întărirea succeselor obținute prin reforma bănească.

Este cu totul inadmisibil – spune tov. Chișinevski – încercările tov. Teohari de a distrage discuțiile de la miezul problemei – de la combaterea și lichidarea devierii de dreapta – în direcția unei griji exagerate față de pretinsa subminare a autorității lui Luca. Sarcina noastră este lichidarea devierii de dreapta, dezrădăcinarea politicii țărănești, nemarxiste, sarcina noastră este consolidarea succesului reformei bănești, realizarea tuturor îndatoririlor de partid.

Mai departe tov. Chișinevski spune că consideră (*sic!*) nejustă ridicarea tov. Ana împotriva formulării de împăciuitoare date de tov. Miron și Moghioroș poziției lui Teohari și se declară complet de acord cu caracterizarea dată poziției lui Teohari.

În concluzie declară că susține cu toată tăria scrisoarea, cu convingerea că ea va fi de mare folos partidului.

În privința chestiunii ridicate de tov. Ana în Biroul Politic, că a criticat Ministerul Agriculturii și Secția Agrară, că Statutul T.O.Z.-urilor a fost dosit, tov. Chișinevski afirmă că aceasta este pe deplin adevărat.

Întrerupând, tov. Ana spune că Statutul a fost făcut în noiembrie.

În Prezidiul Guvernului – arată că tov. Chișinevski – proiectul de statut a ajuns în ianuarie, deoarece au trecut 4 luni de la apariția Hotărârii cu privire la înființarea de T.O.Z.-uri, până când s-a dat la tipar într-un număr infim de exemplare Statutul

T.O.Z.urilor, iar Instrucțiunile Ministerului Agriculturii cu privire la înființarea T.O.Z.urilor au fost date cu 6 luni întârziere.

Tov. Chișinevski spune că este ferm convins în baza faptelor că la Ministerul Agriculturii și la Secția Agrară s-a lucrat împotriva Hotărârii partidului și guvernului cu privire la organizarea T.O.Z.urilor, care având o importanță economică și politică imediată, au de jucat un rol însemnat în transformarea socialistă a agriculturii, că sunt deja fapte de trecere de la T.O.Z. la colhoz și nu invers cum credeau unii că organizarea T.O.Z.urilor simultan cu organizarea de colhozuri înseamnă o dare înapoi.

Tov. Ana Pauker: „Să vedem, să lămurim”.

Încheind, tov. Chișinevski spune: nu apărarea celor care au împiedicat organizarea T.O.Z.urilor, ci criticarea și chiar pedepsirea lor și cere, că nu se poate tolera călcarea Hotărârilor partidului și Guvernului.

Cuvântarea stenografiată a tov. Chișinevski este anexată la procesul verbal.

Tov. Gheorghiu-Dej, luând cuvântul, spune: Cursul dezbaterilor noastre în jurul scrisorii închise arată că se încearcă a se pune din nou în discuție însăși conținutul Hotărârii C.C. cu privire la devierea de dreapta. Este vorba în primul rând de rezerve față de însăși Hotărârea, este vorba în al doilea rând de o punere față de sarcina de a dezbate în partid conținutul Hotărârii. Este clar că lichidarea devierii nu poate avea loc numai prin combaterea ei în cadrul C.C., deoarece devierea nu s-a mărginit la C.C., devierea aceasta a mers până la jos.

De ce au frământat mai mult unii tovarăși din conducerea partidului nostru chestiunea prelucrării scrisorii în partid? Temerea aceasta vine de acolo că se presupunea că prelucrând în partid scrisoarea închisă, va avea drept rezultat slăbirea autorității lui Luca, întrucât lucrurile se pun deschis.

Tov. Gheorghiu-Dej arată în continuare că nu numai Luca este frământat, ci și Teohari. S-a văzut clar că pe ei nu-i preocupă problema lichidării devierii, ci sunt preocupați de apărarea autorității lui Luca, chiar și în dauna partidului. Și aceasta cu toate că în scrisoarea închisă se subliniază că și C.C. are o mare lipsă, deci C.C. își face autocritică, că (*sic!*) a descoperit târziu devierea de dreapta, a luat măsuri târziu. După ce-l critică pe Luca, scrisoarea arată că Luca și-a luat angajament și că el consideră critica C.C. ca un ajutor.

Câte daune s-ar aduce partidului dacă n-am dezbate în partid problema devierii.

Referindu-se la încercarea unor tovarăși de a obține schimbări în conținutul scrisorii, tov. Gheorghiu-Dej spune: Greșeala tovarășilor care s-au frământat pe chestia scrisorii constă în aceea că ei au încercat, discutând cu unul cu celălalt, să obțină o schimbare în textul scrisorii, o tocire a ascuțișului criticii cu privire la deviere. Dacă reflectăm mai adânc asupra lucrurilor, vedem o încercare de a apăra pe Luca împotriva C.C. Datoria noastră însă, este să aplicăm linia C.C. de combatere a devierii, de a lichida devierea, dar lichidarea devierii nu se împacă cu poziția de a te transforma – cum s-a spus aici – într-un avocat al greșelilor tov. Luca.

Oprindu-se asupra manifestărilor împăciuitoare, a atitudinilor familiariste, tov. Gheorghiu-Dej spune: și cu mine a discutat tov. Luca dar nu l-am încurajat în sensul de a repune în discuție o chestiune clar exprimată în Hotărârea C.C. și în scrisoare și pe mine m-a surprins atitudinea tov. Teohari. Cum s-ar putea numi această poziție? Ea a fost just caracterizată aici – ca o încercare de mușamalizare a devierii, o poziție împăciuitoare. Teohari a privit scrisoarea nu prin unghiul unui secretar de partid, care ia poziție critică față de abateri și greșeli, ci prin unghiul de apărător al greșelilor, al devierii. Eu sunt de

acord cu critica ce a fost făcută tov. Teohari, critica făcută formulărilor greșite ale lui Teohari, poziției care a luat-o el.

Vorbind mai departe asupra importanței prelucrării în partid a scrisorii închise, tov. Gheorghiu-Dej spune: Consider că este de o necesitate vitală pentru partid prelucrarea scrisorii închise în întregul partid. Sunt convins că prelucrând bine acest document dând ajutor comitetelor regionale în prelucrarea acestui document, ele la rândul lor, mobilizând comitetelor raionale, orașenești, comitetele și organizațiile de partid, prelucrând cu membrii de partid așa cum trebuie, în spiritul celor cuprinse în scrisoare, se va întări partidul, spiritul critic, autocritic, va permite conducerilor organizațiilor de partid să descopere o serie întreagă de manifestări greșite care au fost jos. Vor fi descoperite manifestări mai grave decât cele care le-am constatat în acest document. Vom descoperi chiar elemente dușmănoase care vor lua poziție împotriva documentului. Dușmanului i-a convenit politica țărănească, nemarxistă pe care a îmbrățișat-o.

Documentul va ridica spiritul combativității membrilor de partid; simțul de răspundere, fiecare se va uita mai atent în jurul său, va mobiliza partidul pentru realizarea sarcinilor mari care se pun în legătură cu întărirea succesului reformei bănești, a sarcinilor care se pun în legătură cu lichidarea devierii de dreapta, a urmărilor devierii. Prelucrarea documentului va întări disciplina în partid, va întări legătura C.C. cu organizațiile de partid, cu membrii de partid și fără nici o îndoială și autoritatea C.C. va crește, va întări spiritul critic, va determina o cotitură în partidul nostru.

Tov. Ana spunea să avem grijă să nu se facă răstălmăcirii și să nu se spună ce nu trebuie și că în Ardeal să nu se întâmple ceva. Ce poate să se întâmple dacă vom lua măsuri organizatorice și vom orienta just partidul nostru? De ce se tem unii că elementele dușmănoase o să interpreteze cum vor ele? Este știut că partidul nostru este în stare să le dea la cap. El a dovedit aceasta nu o dată. Trebuie organizată prelucrarea scrisorii închise, pentru că este legată de sarcini imediate; combătând devierea de dreapta vom mobiliza organizațiile de partid la îndeplinirea sarcinilor de încasare a impozitelor, de realizare a planului colectărilor și achizițiilor ș.a.m.d., de descoperire a elementelor chiburești. Prelucrarea scrisorii va ridica munca de partid pe o treaptă cum n-a cunoscut-o până acum.

Combătând spiritul familiarist care persistă la unii tovi din conducerea partidului, tov. Gheorghiu-Dej arată că Luca n-avea ce discuta separat cu Teohari, nici cu Ana; modul de a se duce unul la altul și a discuta probleme de partid și de a fixa păreri comune nu este partinic, nu este sănătos. Pentru că asta duce la crearea unui spirit familiarist în conducerea partidului și poate să dea necazuri foarte serioase partidului nostru.

Chestiunile ce le avea de ridicat fiecare, trebuia să le ridice aici în conducere.

Nu se poate admite repunerea în discuție justetea hotărârilor luate de C.C. Spiritul familiarist, metodele familiariste, trebuie combătute cu toată severitatea. Familiarismul, dacă e tolerat, poate duce la centre paralele. Aceasta este foarte periculos pentru partid.

Adresându-se lui Teohari, tov. Gheorghiu-Dej spune: Iată de ce ai avut această alunecare pe panta împăciuitoare. Nu pentru că nu pricepi sensul și conținutul acestei hotărâri, dar pentru că te duci de la unul la altul, comentezi documentele C.C. altfel decât este spiritul acestor documente, nu vii în ședință să-ți spui părerea, te eschivezi să-ți precizezi poziția. Fiecare își spune părerea și poate să spună deschis. Când un tovarăș nu este de acord cu felul cum e pusă o problemă o spune conducerii, nu umblă în dreapta și în stânga pălăvrăgind.

Trebuie să spun aici deschis tovarăşului Luca, practica de a merge încolo şi înapoi, a discuta şi căuta a obţine păreri comune cu unul sau altul, în opunere cu linia partidului, este dăunătoare partidului. Nu avem două sau trei centre. Avem un singur centru.

Oprindu-se asupra problemei ridicării de noi cadre, tov. Gheorghiu-Dej spune: Problema cadrelor trebuie să fie în faţa fiecăruia ca o sarcină centrală. Trebuie să ne preocupăm în permanenţă de ridicarea de cadre sănătoase, devotate, de educarea lor în spirit sănătos de partid şi să nu rămânem în urmă, să învăţăm, să studiem. Tovarăşul Stalin mereu a atras atenţia să învăţăm, să studiem.

În concluzie, tov. Gheorghiu-Dej spune că el consideră că şedinţa Biroului Politic a fost deosebit de instructivă în sensul că 1) a dat posibilitatea conducerii partidului să constate că la unii tovarăşi au mai existat rezerve faţă de Hotărârea C.C., 2) că scrisoarea închisă a fost aprobată, 3) că toţi membrii Biroului Politic sunt de acord cu prelucrarea acestei scrisori în partid. Că tov. Teohari n-a fost preocupat de spiritul combaterii devierii, ci de muşamalizarea ei, dar că în cele din urmă s-a declarat de acord cu conţinutul scrisorii închise şi cu prelucrarea ei şi 4) că au fost făcute câteva observaţii juste în ce priveşte îmbunătăţirea conţinutului acestei scrisori.

Expunerea tov. Gheorghiu-Dej este anexată la procesul-verbal.

Tovarăşii Moghioroş şi Miron Constantinescu cer ca tov. Teohari Georgescu să-şi precizeze poziţia faţă de critica făcută cuvântărilor sale.

Luând cuvântul, tov. Teohari spune: După ce am ascultat pe tov. Gheorghiu, eu sunt de acord cu critica făcută de tov. Gheorghiu şi de tov. Miron şi Moghioroş şi ceilalţi tovarăşi. Sunt de acord pentru că în exprimările mele şi în felul în care am privit, n-am luat problema de bază a devierii, ci am luat celelalte probleme a frământării mele şi am căutat să arăt de unde a venit poziţia aceasta. Poziţia mea – spune în încheierea tov. Teohari – fără îndoială a mers pe linia aşa cum au spus tovarăşii şi declară că primeşte critica, ca un ajutor în munca sa.

Stenograma celor declarate de tov. Teohari Georgescu este anexată la procesul verbal.

Tov. Gheorghiu-Dej pune la vot scrisoarea închisă, cu unele îmbunătăţiri redacţionale aduse în şedinţă. Scrisoarea este votată în unanimitate.

La propunerea tovarăşului Gheorghiu-Dej se hotărăşte desemnarea membrilor C.C. care să ajute Comitetele Regionale în prelucrarea scrisorii închise.

Tov. Gheorghiu-Dej declară şedinţa închisă.

ss. Gheorghe Gheorghiu-Dej

ss. Alexandru Moghioroş

ss. Iosif Chişinevski

ss. Miron Constantinescu

ss. Gheorghe Apostol

ss. Vasile Luca

ss. Teohari Georgescu

ss. Ana Pauker

ss. Chivu Stoica

ss. Emil Bodnăraş

Stenograma

şedinţei Biroului Politic al C.C. al P.M.R.

din 13 martie 1952 ora 18

Au fost prezenţi tovarăşii: Gh. Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Vasile Luca, Teohari Georgescu, Iosif Chişinevski, Alexandru Moghioroş, Gheorghe Apostol, Emil Bodnăraş, Miron Constantinescu şi Chivu Stoica.

A prezidat tov. Gheorghiu-Dej.

Tov. Gheorghiu-Dej: Propun la ordinea de zi:

Proiectul de scrisoare închisă către toate organizațiile partidului și către toți membrii de partid, cu privire la rezultatele reformei bănești și sarcinile partidului.

Are cineva vreo propunere? (Nimeni).

Scrisoarea e gata, cred că a citit-o fiecare. Să ne spunem părerea asupra scrisorii.

Tov. Bodnăraș: Cer cuvântul întâi, pentru că am să rog permisiunea Biroului Politic să mă învoiescă pentru că trebuie să plec.

Din punctul de vedere al redactării, am observații. La pagina 3 aliniatul care începe cu „Creșterea nivelului de trai a țărănimii muncitoare” se spune „...la întărirea și mai mare ...” nu merge. Eventual să spunem „...este o mai puternică ...” Este o simplă expresie.

Tov. Gheorghiu-Dej: Să spunem „întărire”, fără „și mai mare”.

Tov. Bodnăraș: N-am nici o altă observație din punct de vedere redacțional.

În ce privește conținutul. Eu cred că printre documentele partidului nostru, dacă luăm colecția de documente care a apărut cu prilejul aniversării a 30 de ani, noi nu găsim un document asemănător de principal, clar și îmi permit a afirma și de important din punct de vedere al vieții de partid. Eu consider că acest document se clasează printre documentele de seamă ale C.C. care arată maturitatea sa, care arată hotărârea sa de a veghea la curățenia liniei politice.

Documentul acesta, așa cum a influențat asupra noastră a fiecăruia – și eu simt munca mea – Plenara C.C. reușind să îmbunătățească, să mobilizeze atenția oamenilor asupra felului de a munci, cred că va reuși să mobilizeze toate organizațiile noastre de partid și să ridice la o treaptă mai înaltă nivelul muncii de partid, îndeosebi a celei munci care se referă la realizările de zi cu zi a directivelor, îndrumărilor, hotărârilor C.C. a liniei, a învățurii marxist-leniniste.

Sigur documentul este foarte categoric în ce privește aprecierea categorică pe care o face față de devierile care s-au produs și în care tov. Luca a avut rolul principal, pe care în mod autocritic l-a recunoscut pe baza aprecierii care s-a făcut unanim de către C.C. Tocmai în această fermitate în care documentul ia poziție critică față de una din devierile grave din viața partidului nostru, tocmai în aceasta constă și valoarea sa.

De aceea eu mă declar de acord în întregime cu el, poate la urmă se va pune la vot – pentru că am rugat să fiu eliberat din cauză că am treabă – vă rog să considerați votul meu de participare asupra acestui document.

Dacă Biroul Politic aprobă să plec.

Tov. Gheorghiu-Dej: De acord să-l eliberăm? (Tovarășii sunt de acord)

Cine mai cere cuvântul?

Tov. Chivu Stoica: Am câteva chestiuni de redactare. În pagina 2, punctul 2 spune „linia stabilită de Rezoluția C.C.”, iar în alte părți se vorbește de Plenara din 3-5 martie. Mai just ar fi să punem și aici Plenara C.C. în loc de Rezoluție.

Tot la același punct la sfârșit se spune „pe linia unei politici nemarxiste în problema țărănească”. Noi în analiza noastră am spus „politică țărănească nemarxistă”.

Tot la punctul 2 fraza următoare „s-a încheiat și cimentat alianța proletariatului și a țărănimii muncitoare”, trebuie spus „alianța cu țărănimea muncitoare”.

Tov. Gheorghiu-Dej: Da.

Tov. Chivu Stoica: Pe urmă, la sfârșit, unde se vorbește de sarcinile organizațiilor de partid, consider că este cam sărac la punctul 7, pag. 11. Este cam puțin

ce trebuie să facă organizațiile de partid jos în legătură cu aceasta. Părerea mea este că ar trebui arătat că și pe teren această politică țărănească nemarxistă s-a manifestat chiar în partid ca un defect al liniei greșite de la noi, ca neîndeplinirea obligațiilor la colectări și tolerarea din partea organizațiilor de partid regionale și raionale și organizațiile locale de partid, neluare de atitudine.

Tov. Gheorghiu-Dej: Este în material. Au fost puse în Hotărârea partidului și guvernului sarcini mai amănunțite.

Tov. Chivu Stoica: Cred că politica țărănească a fost manifestată și jos. Însăși organizațiile de partid n-au dovedit vigilența necesară pentru a îndeplini sarcinile de partid și de stat în ce privește obligațiile de stat.

Sunt de acord cu documentul; eu consider că merge pe linia celor discutate în Biroul Politic și Plenara C.C. și cuprinde toate elementele principale. Este just în ceea ce privește critica tov. Luca și felul cum este privită, arătată această problemă.

Documentul îl consider un document bun, un document care va ajuta foarte mult organizațiile de partid ca să-și ducă munca așa cum trebuie.

Tov. Chișinevschi: Vreau să spun numai două cuvinte. Documentul corespunde celor discutate în ședințele Biroului Politic, hotărârii Biroului Politic, cât și a ședinței plenare a C.C. Documentul este elaborat în baza învățăturii tovarășului Stalin. Fără îndoială că este un document politic serios, în interesul întăririi partidului și a muncii noastre pe diferite tărâmuri. Așa că eu susțin scrisoarea.

Sunt doar unele mici chestiuni redacționale, de importanță minimă. De exemplu se spune „la o lună după reformă”, este vorba de o lună și jumătate.

Scrisoarea o consider ca un document foarte bun.

Tov. Teohari Georgescu: Ședințele Biroului Politic, ședința C.C., ne-au dat posibilitatea ca pe baza ajutorului de neprețuit, a sfatului, așa cum numai tovarășul Stalin a putut să ni-l dea, care a caracterizat politica noastră ca o politică țărănească nemarxistă, să lămurim o serie de probleme în fața partidului nostru.

Consider documentul ca un document foarte bun.

Cred însă că nu oglindește în document cuvântul tov. Gheorghiu, care a subliniat de câteva ori că asupra politicii de deviere, de lipsuri, C.C. are o mare lipsă, o mare vină, că noi suntem vinovați de această deviere, de aceste lipsuri.

Eu consider că dacă va lipsi din document acest lucru extrem de important, el nu-și va atinge obiectivul, țelul, ținta, pentru care noi îl trimitem în a educa partidul, organizațiile, membrii de partid.

Nu numai atât. Pe bună dreptate își vor pune mulți întrebarea pe baza formulărilor din această scrisoare: da, este adevărat, s-au făcut devieri, abateri, lipsuri, de acestea răspunde tov. Luca, însă unde a fost conducerea? Unde a fost C.C. Sunt unele formulări care consider că trebuie modificate, mai cu seamă că – și am reținut bine acest lucru – tov. Gheorghiu a subliniat aspectul acesta în ședința Biroului Politic.

Tov. Ana Pauker: Și a C.C.

Tov. Teohari Georgescu: Sunt formulări care pot să dea posibilitatea să se pună întrebarea: bine, a greșit tov. Luca, a deviat. Unde a fost conducerea, unde a fost C.C.? Și am să argumentez unde se pot pune astfel de întrebări. Mă refeream la sublinierea tov. Gheorghiu în ședința Biroului Politic când a spus că nimeni nu s-a gândit și se gândește să bage pe tov. Luca în aceiași oală cu ceilalți. În scrisoare însă este pusă teza așa.

Se vorbește la pag. 3 absatzul* 3, după ce se arată ce s-a făcut țărănimii de regimul nostru, că nu i s-a cerut țărănimii în limita posibilităților ei și mai departe că devierea s-a manifestat mai cu seamă în domeniul financiar, a colectărilor, a schimbului între oraș și sat, etc. Ori aici sunt o serie de domenii, unele pe care le-a avut tov. Luca. Răspunderea am avut-o ca răspunderea generală noi, altele nu** le-a avut tov. Luca. Înseamnă că toate problemele acestea, pentru că nu se revine asupra acestei chestiuni și nu se arată că sunt vinovat, se vorbește de comerț și altele, dar nu se arată că, cutare e vinovat, se vorbește de tov. Luca.

Și se spune mai departe în absatzul 4: numărul gospodăriilor chiaburești a fost micșorat în mod artificial.

Tov. Gheorghiu-Dej: Asta este o realitate.

Tov. Teohari Georgescu: Dar pun o întrebare: noi am cunoscut lucrul acesta de doi ani de zile aproximativ. Tov. Luca are vina aici că nu știu de câte ori să fi bătut cu pumnul în masă, însă a luat poziție publică asupra acestei chestiuni, așa cum obișnuia să bată cu pumnul în masă, a luat poziție și a afirmat că este o acoperire a chiaburilor. Această poziție se poate deduce din toate stenogramele care există de la ședințele unde a luat cuvântul și în Consiliul de Miniștri și la partid. Aceasta nu este suficient și trebuia să mergem mai departe. Se spunea că de vină sunt sfaturile Regionale. Dar trebuia mers mai departe.

La pag. 4, mai departe, și aici este o problemă de precizare a anumitor probleme și pentru noi și când pornește jos materialul să fie clar pentru toți. La absatzul 1: politica țărănească nemarxistă s-a manifestat de asemenea în degrevarea de impozite pe socoteala statului. Or, asta este știut că a fost o degrevare mult timp, că ea a fost pe linia comerțului. Nu se poate spune că vina e a tov. Luca, răspunderea e a noastră că n-am intervenit când a fost situația aceasta. S-a știut această situație și s-a analizat.

Impozitele agricole, acestea n-au fost fixate de tov. Luca, au fost fixate de noi în discuții.

Tov. Ana Pauker: Și hotărârile care au fost luate.

Tov. Teohari Georgescu: O politică greșită de contractări, care a constatat în sporirea continuă a prețurilor la achiziții. Noi am discutat problema bumbacului anul trecut și am dat celor care aduceau bumbac, ajungeau la 3-400 metri de producător și sodă. A fost pe baza unei hotărâri și am spus că nu mai trebuie făcut, că unde duc contractările. Când am discutat la început, am discutat sub prisma că are importanță să atragem pe cultivator.

Toate lucrurile acestea care se referă la politica nemarxistă revin tov. Luca.

Spun că trebuie făcută o deosebire de politica nemarxistă în general și abaterile tov. Luca, ca să fie clar pentru tov. Luca, pentru noi și pentru toată lumea.

Mai departe se spune pe linia politicii nemarxiste care este justă cu concluzia că a dus la neîndeplinirea planului de colectări și achiziții. Noi am urmărit și colectările și achizițiile. În ce măsură tov. Luca a putut prin devierile sale să împiedice colectările și achizițiile este o problemă, care trebuie văzută.

* absatz – alineat (lb. germană)

** „Nu” este folosit greșit în text.

La absatzul 5 se spune că „...folosindu-se de lipsa de fermitate în mânăuirea pârgghiilor impozitelor, achizițiilor, etc... a pus piedici...” Aici iarăși apare clară că această politică nemarxistă s-ar datora tocmai faptului că n-a fost cu fermitate mânăuită pârgghia impozitelor, colectărilor, achizițiilor, politicii de prețuri. Tovarășului Luca iar i se pun la socoteală lucruri pe care nu le-a avut, că nu a ținut bine în mână pârgghiile. Trebuie să spunem cum am ajuns ca să nu ținem frâna aceasta în mână.

Eu am înțeles atunci când tov. Gheorghiu a făcut expunerea asupra problemelor discutate și a sfatului, caracterizării de politică țărănească nemarxistă, a însemnat o politică injustă față de țărănimia în general.

Tov. Chivu Stoica: Adică în favoarea țărănimii.

Tov. Teohari Georgescu: În favoarea țărănimii. Nu am înțeles că este vorba de o alunecare înspre dreapta, de sprijinire a elementelor capitaliste de la sate și că în rest am dus o politică justă. Eu așa am înțeles când a făcut tov. Gheorghiu expunerea. Și imediat a venit și a spus că scutirea unui milion de gospodării înseamnă o politică nemarxistă țărănească, ori un milion de gospodării nu erau ale chiaburilor, ci și a țărănilor săraci și mijlocași.

Tov. Gheorghiu-Dej: Nu trebuie privit așa îngust.

Tov. Teohari Georgescu: Nu privesc îngust.

Tov. Luca: Scutirile au fost până la un hectar.

Tov. Gheorghiu-Dej: În perioada de trecere de la capitalism la socialism mica producție de marfă naște capitalism ză de zi, ceas cu ceas și în proporții de masă – ești de acord cu această teză? Eliberezi de obligații peste un milion de gospodării, cresc elementele capitaliste la sate?

Tov. Teohari Georgescu: Aceasta este just.

Tov. Gheorghiu-Dej: Și asta este și la prețuri și la colectări și la contractări, toate acestea care se spun aici.

În hotărârea Plenarei nu scrie nicăieri; eliberați peste un milion gospodării.

Tov. Luca: Nimeni nu s-a gândit la eliberarea lor.

Tov. Gheorghiu-Dej: Plenara a spus: îngrădire. Nu s-a spus micșorați numărul chiaburilor.

Tov. Luca: S-a făcut ...

Tov. Gheorghiu-Dej: S-a făcut, nu s-a făcut, n-ai făcut tu toate.

Tov. Teohari Georgescu: La pag. 6 punctul 3, absatzul 2 „Deci aceste abateri trebuie căutate...” este o problemă, care să spună drept, nu am analizat-o, n-am discutat-o în Biroul Politic, n-am văzut aspectul acesta, n-am tras învățămintele ce înseamnă această poziție a tov. Luca ca să fie o învățătură pentru noi toți, mai cu seamă că este o problemă din 1947 și până în 1952 n-am ridicat-o.

Tov. Gheorghiu-Dej: Cum n-a fost ridicată? N-a fost discutată în presă? Că țărăniile ung osiile cu unt? S-a dezbătut în presă însuși raportul. A fost o discuție, am chemat secretarii județeni în ședință și se pune întrebarea dacă sunt mulțumiți țărăniile cu prețurile. Li s-au fixat prețurile cu mult sub valoarea reală a produselor. Până acolo s-a mers în presă că s-a explicat raportul: 1, 4, 2. Au fost două teme în discuție: 1) păreriile care s-au exprimat în legătură cu substanța, exprimată de Maurer, Vijoli și nu știu mai cine. Asta o temă. 2) A doua temă a fost problema prețurilor la produsele țărănești.

Tov. Luca: Problema forțării sub nivelul stabilit a prețurilor.

Tov. Miron Constantinescu: Propun să lăsăm pe tov. Teohari să continue.

Tov. Gheorghiu-Dej: Am adus aminte în legătură cu aceasta.

Scrisoarea face o constatare: rădăcinile acestor dezbateri. S-a discutat, am căzut prizonieri discuției să se primească, până ce s-a venit cu propunerea de a degreva produsele, însă pentru țărani. S-a adus argumentul că țăranii săraci nu pot să cumpere la prețurile de stat și că o să cumpere tot chiaburii, hai să le dăm prețuri degrevate și s-a dat. După 1947 s-a întâmplat asta. Sunt stenograme, se pot vedea, a fost o discuție întreagă.

Tov. Teohari Georgescu: Mergând mai departe la absatzul următor, unde se vorbește de pierderea vigilenței politice ...*

Tov. Gheorghiu-Dej: Secretarii de partid au înțeles că este o deviere, că s-au fixat prețuri prea mici și au căutat cum au căutat, fără să vadă, să menținem nivelul prețurilor.

Tov. Luca: Au fost forțate prețurile.

Tov. Gheorghiu-Dej: Nu a forțat nimeni.

Tov. Teohari Georgescu: Organele au forțat atunci.

Tov. Luca: Au pus tabla pe gâtul țăranilor spunând că e speculant.

Tov. Gheorghiu-Dej: Altceva este când apare în presa noastră și se dezbate problema și țăranul întreabă ce este cu asta, și le-am dat posibilitate să descifreze secretul care nu l-au cunoscut nici liberalii, nimeni.

Tov. Teohari Georgescu: Unde se vorbește de pierderea vigilenței, la pag. 6, cred că trebuie formulat altfel, pentru că ar reieși că tov. Luca a dat conștient ministerul pe mâna unor elemente antipartinice și antistatale. Trebuie spus că din lipsă de vigilență a făcut ca Ministerul să fie condus de elemente antipartinice etc. În moment ce Luca a conlucrat cu ei nu este de conceput că el a știut că sunt elemente antipartinice și antistatale.

În al doilea rând, că tov. Luca s-a izolat de fapt de conducerea partidului, a izolat Ministerul de Finanțe. Este o problemă cum putem să interpretăm acest lucru. A participat la ședințele noastre, ale Biroului Politic, de Consiliu, Prezidiu, a venit cu probleme, a dezbătut multe probleme, a fost de acord cu părerea unanimă. Nu este clar, aici ar părea – și așa o să interpreteze – că tov. Luca s-a izolat și eventual a format și un grup, pentru că în Plenară s-a ridicat problema aceasta și s-a izolat de partid și în felul acesta a izolat Ministerul de Finanțe de guvern și de partid. Pun întrebarea: cum a putut tov. Luca să izoleze Ministerul de Finanțe? Unde a fost C.C.? Guvernul? Cred că nu este posibil să punem o astfel de formulare într-un document de partid, pentru că oamenii o să-și pună întrebarea, sunt oameni care judecă și gândesc.

La pag. 7, absatzul 2 se spune: „Chiar după ce conducerea partidului a descoperit toate acestea, tov. Luca a continuat să ...” și mai departe ...”conducerea partidului a făcut eforturi de a-l readuce...”

Aici ar părea că a fost o perioadă foarte lungă în care C.C., Biroul Politic a determinat pe tov. Luca să vadă devierile, lipsurile și că numai după o perioadă lungă, după foarte mult timp, tov. Luca a reușit să vadă acest lucru. Ori noi ne-am așezat în ședința Biroului Politic, am avut două zile ședința Biroului Politic și când ne-am dus la C.C., deja poziția tov. Luca a fost primită de Biroul Politic. Toată această perioadă în care Luca a căutat să rămână pe poziție au fost 2 ședințe, 2 zile. Iar această chestiune poate să dea în fața partidului, în fața membrilor de partid, să arate situația așa cum ea nu s-a prezentat, pentru că dacă se ia stenograma, se poate vedea. Știm că* de tov. Luca în primul cuvânt cum a vorbit și [că] a doua zi s-a schimbat. Și la sfârșit, când a plecat, era

* Așa este în text.

* „că” este folosit greșit în text.

deja stabilit că Luca va face autocritică și lucrurile vor merge mai departe. Dacă se vor arăta așa lucrurile, vor fi mult mai sănătoase pentru partidul nostru.

Uitați-vă mai departe, la punctul 4, după ce se vorbește de toate aceste lipsuri, se spune că tov. Luca n-a fost pe deplin convins nici după reformă și la punctul 4 se spune: „analizând modul în care au decurs pregătirile pentru pregătirea reformei...” se spune despre Vijoli și ceilalți, și apare că tov. Luca a fost ostil reformei și iată legătura între Luca și elementele acestea, lucru pe care în Biroul Politic s-a căutat să se evite. Nu mai vorbesc că după ce se vorbește de Vijoli, se arată că a dat telegrama aceasta. Și aici cunoaștem un lucru – tov. Gheorghiu a ridicat problema – telegrama s-a petrecut în septembrie. Din septembrie putea să fie chemat Vijoli. Luca a cerut să fie schimbat Vijoli. Pentru că l-am considerat nici împotriva partidului, nici împotriva statului, a rămas.

În concluzie, eu consider că pentru a educa partidul, pentru a trage învățămintele, pentru a fi o învățătură pentru C.C., pentru noi, pentru toți, cred că documentul trebuie să arate care este aportul în lipsuri ale C.C. Fără aceasta va apare tov. Luca, care în decurs de ani a făcut devieri, a dus o politică personală împotriva partidului, fără ca C.C. să fi intervenit în timpul acesta, fără să fi știut măcar, că nu este posibil ca C.C. să nu fi știut că Luca duce o politică țărănească și să nu intervină. Reiese că s-a dus o politică ascunsă. Din păcate am analizat tot ce s-a petrecut. Că n-am intervenit, n-am luat la vreme pe Luca să discutăm și să ne fi așezat cum ne-am așezat acum și să punem lucrurile cu mult înainte, pentru că problema celui milion de gospodării țărănești tov. Gheorghiu spunea că e normal, nu e normal.

Tov. Gheorghiu-Dej: Am spus că e normal?

Tov. Teohari Georgescu: Întrebați dacă este normal, cu mult înainte.

Eu consider că dacă nu modificăm și nu adăugăm, atunci trebuie trase concluzii până la capăt. Venim și arătăm tov. Luca aici o serie de fapte grave care le-a săvârșit. Atunci va pune fiecare întrebarea dacă tov. Luca poate să rămână membru al C.C., în funcția de vicepreședinte al Consiliului de Miniștri etc.

Iată motivele pentru care am ridicat aceste probleme.

Tov. Moghioroș: M-a surprins foarte mult că tov. Teohari pune din nou în discuție hotărârea Biroului Politic și a Plenarei C.C., deoarece proiectul de scrisoare închisă cuprinde fidel ceea ce este în Hotărârea C.C., este luat din hotărâre.

Tov. Teohari Georgescu: Este modificat.

Tov. Moghioroș: Se vede că ai și uitat conținutul hotărârii. Nu este nici o modificare. Precum se vede tov. Teohari nu este de acord cu Hotărârea Biroului Politic și a Plenarei.

Tov. Teohari Georgescu: În hotărâre n-a fost pusă problema tov. Luca.

Tov. Moghioroș: Ai uitat sau nu vrei să îți minte că Hotărârea arată clar că tov. Luca a fost purtătorul devierii de dreapta? Eu pun o întrebare: ai fost de acord cu Hotărârea C.C. sau nu? Când ai fost sincer, când te-ai declarat de acord atunci, sau acum?

Tov. Teohari Georgescu: Și atunci și acum.

Tov. Moghioroș: Eu afirm cu toată tăria că n-ai fost sincer nici atunci, nici acum. Felul cum cauți să mușamalizezi faptele, să mușamalizezi devierea de dreapta și vrei să pui pe spinarea întregului Comitet Central o serie de fapte care cred că nici tov. Luca nu le poate pune în discuție. Cred tovarășe Teohari, că negarea de fapt a existenței unei politici nemarxiste țărănești, tocmai aceasta stă la baza poziției tale împăciuitoare. Tov. Teohari caută să micșoreze vina tov. Luca și prin aceasta de fapt să pună în discuție

tot ce am hotărât împreună. Parcă nu știi ca și mine sau oricare alt tovarăș, că tov. Luca în postul de ministru al Finanțelor a avut atitudinea pe care a avut-o, poziție care a împiedicat în totul ajutorul C.C., n-am putut să facem controlul muncii, tov. Luca spunea „eu sunt finanțele”.

Tov. Luca: principal nu este just.

Tov. Moghioroș: Trebuie să amintim în ceea ce privește prima ședință a Biroului Politic și la a doua, eu am recunoscut că în munca pe care am avut-o am făcut această politică țărănească în sectorul care l-am avut, în problema contractărilor. Eu nu neg acest lucru. Am redactat toate proiectele și mergeam pe această linie. Însă tov. Teohari uită un lucru. În problema politicii noastre de alianță cu țărănimea muncitoare fixată de Plenara din 3-5 martie 1949, și urmată de o serie de documente care ar fi trebuit axate pe această rezoluție, în loc să fie axate și puse pe linia rezoluției, la tov. Luca, la Ministerul de Finanțe, are loc elaborarea unui proiect de lege pentru impozitul agricol pentru țărani, și acest decret merge treptat și cu claritate la aceea de a scuti un număr foarte mare de țărani. Deși spune în referat că acest proiect a fost făcut pe baza experienței U.R.S.S., însă legile sovietice n-au nimic comun cu aceasta care merge tocmai pe linie contrară. Proiectul inițial al legii impozitului agricol a fost alcătuit la 28 dec. 1948. Acest proiect prevedea că pentru gospodăriile sătești care au un venit imposabil până la 10.000 lei inclusiv, impozitul se reduce la jumătate, fără să fie scutite de plata impozitului peste un milion de gospodării. La 3 mai 1949, este dat un alt proiect de decret. În care sunt scutite gospodăriile cu 8000 lei venit anual, iar cele până la 20.000 le beneficiază de diverse reduceri și scutiri în anumite cazuri.

Legea impozitului agricol în vigoare din 14 iulie 1949, menține scutirea pentru 12.000 lei, dar urcă la 30.000 lei venitul care dă drept la scăderi sau scutiri dacă se îndeplinesc anumite condiții.

Aceste fapte nu au nevoie de comentariu, ele vorbesc de la sine.

Dacă am spune așa: Bine, dar am supus proiectul, de ce n-ați intervenit? În proiectul de scrisoare închisă spune că târziu am intervenit și târziu am împiedicat această politică dăunătoare partidului și statului.

Tov. Teohari Georgescu: Am intervenit acum.

Tov. Gheorghiu-Dej: Scrie în document.

Tov. Moghioroș: Pe urmă: cine a condus acest comitet de prețuri? Nu tov. Luca? Ba da. Când am prezentat proiectul de hotărâre cu contractările, au fost discuții, aș putea să spun că prețul nu este opera mea, tov. Luca a aprobat comitetul de prețuri.

Tov. Luca: Consiliul de Miniștri.

Tov. Moghioroș: Și eu aș putea să mă acopăr cu Consiliul (*sic!*) de Miniștri, dar cred că nu este just și nu e pus bolșevicesște, este fugă de a recunoaște că în munca noastră am avut o astfel de politică neconformă liniei date de Plenara din 3-5 martie 1949.

Mai departe: Este oare în interesul partidului și chiar a tov. Luca de a mușamaliza devierea de dreapta al cărei purtător a fost tov. Luca și pe poziția aceasta el persistă. A treia oară când a luat cuvântul la plenară, tov. Luca a recunoscut că „am dat pe mâna elementelor dușmane conducerea ministerului; am avut încredere în ei.”

Tov. Teohari vrea să spele pe tov. Luca spunând că n-a fost așa, că n-a cunoscut înainte că au fost elemente vrăjmașe; nu putem fi chiar așa niște copii nevinovați. Ca conducător (*sic!*) nu poate să nege răspunderea pentru cei cu care lucrează, fiind și sesizat

de mai multe ori că sunt elemente dubioase. În ce privește pe Iacob, Vijoli etc., aceștia au fost mai înainte elemente vrăjmașe n-au fost niciodată prieteni cu noi și aceasta e știut.

Tov. Teohari Georgescu: Iacob a fost secretar regional.

Tov. Moghioroș: E drept că la început au reușit să pătrundă unele elemente străine, dar după ce sunt descoperite, le scoatem afară din partid și nu le promovăm, cum a fost cu Iacob.

Chiar tov. Luca a spus, a recunoscut, că a fost orb, că a pierdut vigilența, că a căzut prizonier acestor elemente. Există stenograma. De ce acest dansat înapoi? De ce această atitudine a tov. Teohari?

Eu cred și susțin acum: tovarășe Luca, îți aduci aminte discuțiile cu privire la neîncrederea noastră într-o serie de elemente de la Finanțe, când ai intervenit timp de doi ani? Ce spuneai? „Dau pentru Iacob carnetul de partid” și eu am spus: „Bagă de seamă să nu pierzi carnetul”.

Tov. Luca: De câte ori am cerut să rezolvați problema și la tov. Gheorghiu și la voi. Singurul document care l-am văzut despre Iacob erau anunțurile anonime făcute de spioni. Asta am știut eu despre Iacob.

Tov. Moghioroș: Nu erau de rezolvat lucruri necunoscute. Ai fost sesizat de nenumărate ori că Iacob este un dușman al partidului. Au fost anchete doi ani și jumătate. Lipsa noastră constă în aceea că nu le-am dus cu hotărâre până la capăt. Ai cunoscut pe Vijoli? Ai cunoscut pe Modoran? Ai cunoscut pe cei din conducerea Băncii de Stat?

Tov. Luca: Modoran a fost propus ministru al Finanțelor și eu m-am împotrivit.

Tov. Moghioroș: Fapt este că tov. Luca n-a fost ministru al Finanțelor. Banca este în mâna unei bande de spioni, putem spune cu toată siguranța că este în mâna unor elemente vrăjmașe care fac parte dintr-o organizație și tov. Teohari care este ministru de Interne nu vrea să înțeleagă aceasta.

Este vădit că tov. Teohari încearcă să mușamalizeze devierea de dreapta, să diminueze răspunderea tov. Luca aruncând fără temei întreaga răspundere asupra C.C. Trebuie să spunem cu toată hotărârea că, în privința ascunderii adevărului de netăgăduit că tov. Vasile Luca a fost purtătorul devierii de dreapta, tov. Teohari îl întrece și pe tov. Luca, care este principalul purtător al politicii țărănești nemarxiste, că el a formulat această politică dăunătoare și în nenumăratele sale cuvântări și articole.

Este curios că tov. Teohari Georgescu, deși știa ca și noi toți că tov. Luca a fost împotriva reformei bănești, a negat că la țară sunt mult mai mulți bani decât în oraș, că tov. Luca este inițiatorul și susținătorul tuturor măsurilor menite să întărească elementele capitaliste la sate și de concesiuni continue față de întreaga țărănimă.

Doar am auzit cu toții cum tov. Luca în fața faptelor a recunoscut că a dat Ministerul de Finanțe pe mâna elementelor antistatale și antipartinice.

Tov. Teohari Georgescu: Tov. Moghioroș are dosarul de doi ani de zile la partid.

Tov. Moghioroș: Sarcina mea este să descopăr organizațiile de spionaj? După câte știu această sarcină o are ministrul de Interne și secretarul de partid, tov. Teohari Georgescu. Dar ca membru de partid, în câteva luni am scos o mulțime de elemente dușmănoase. Cu organizațiile de partid nu puteam lua toate măsurile ce trebuia să le ia tov. Teohari, eram împiedicat. Dar tov. Luca a condus nemijlocit aceste sectoare.

Tov. Luca: Banca a avut și conducerea sa, organizație de partid proprie, organizație sindicală separată. A fost pusă de nenumărate ori problema schimbării și curățirii.

Tov. Moghioros: Organizațiile de partid au intervenit de nenumărate ori pentru scoaterea unor bandiți, pentru scoaterea lui Gogu Rădulescu de la Banca de Stat, dar Ministerul de Finanțe l-a avansat. Organizațiile de partid din Bancă n-au avut drept de control asupra activității conducerii Băncii, dar au sesizat.

Eu principial mă ridic împotriva părerii acestea a tov. Teohari, care caută să mușamalizeze lucrurile, să acopere răspunderea principalilor vinovați.

Tov. Luca recunoaște foarte greu greșelile sale, ori evită în totul a le recunoaște și persistă în ele. Poziția tov. Teohari l-a încurajat în această atitudine, și a încercat astăzi, după ce a recunoscut la Plenară, să revină asupra faptelor recunoscute, cum sunt scutirea unui milion de gospodării țărănești de impozite, încercând să arate că a scutit numai până la un ha. Este oare măcar un singur tovarăș ca să nu știe că scutirile au fost făcute pe venituri, că se scutea pe capete, calculele se făceau tendențios și nu chiar puține elemente înstărite au fost incluse în scutiri.

Consider că este cu totul inadmisibil ca un membru din conducerea de partid, având și funcția de ministru de Interne să aibe o astfel de poziție față de devieri și a celor care au deviat, de acoperire, de mușamalizare, de minimalizare și de fapt susținerea devierii. Aceasta izbește cu atât mai mult cu cât tov. Teohari Georgescu știe foarte bine și este obligat să știe dintre primii că nenumăratele încercări de curățire a Ministerului de Finanțe și a Băncii de Stat de elemente dușmane și suspecte au fost respinse de tov. Luca. Tov. Luca știa una și bună: eu sunt Ministerul de Finanțe, eu decid, nimenea nu are dreptul de a se băga în moșia lui. La orice încercare cât de timidă tov. Luca răspundea prin strigăte de jigniri, îmi dau demisia, amenința cu demisia, lucruri inadmisibile la comuniști.

Cu toate acestea, tov. Teohari și-a pus ca sarcină să mușamalizeze lucrurile. Aceasta este o curioasă poziție.

Tov. Teohari Georgescu: Asta este interpretarea ta.

Tov. Moghioros: Aceasta este adevărul, sunt fapte care nu pot fi negate de nimeni – nu e o interpretare. Dar mușamalizarea cu care se ocupă tov. Teohari n-are nimic comun cu adevărul.

Am câteva observațiuni la redactarea scrisorii. La pag. 11 să nu fie puse numai comitetele raionale, ci și comitetele orășenești.

La pag. 7 absatzul 4, unde se spune că duce o politică nemarxistă, trebuie precizat aici în ce chestiune.

Tot la pag. 7 absatzul 5 se spune „...nu înțelege mecanismul luptei de clasă”. Nu știu dacă formularea aceasta merge.

Eu sunt complet de acord cu proiectul de scrisoare și susțin textul ei cu toată energia.

Tov. Apostol: Eu am citit scrisoarea și mă gândeam după ce am citit-o ce lucru minunat se realizează pentru partidul nostru, de ce forță dă dovadă conducerea partidului nostru, ce putere arată partidul nostru în această scrisoare, că ea într-adevăr va duce la o cotitură profundă în activitatea tuturor organizațiilor de partid, în activitatea tuturor organelor de stat, în activitatea tuturor organizațiilor de masă pe care le conduce partidul. Că această scrisoare va duce la o întărire și mai puternică a unității de voință și acțiune a partidului, va crește și mai mult încrederea maselor în conducerea partidului nostru, că ea va avea darul să ridice simțul de răspundere a tuturor membrilor de partid, se simt atrași de partid și de cauza clasei muncitoare și de cauza construirii socialismului, să ridice simțul de răspundere a membrilor de partid care lucrează în organizațiile de masă, în

aparatul de stat. Va crește vigilența revoluționară a cadrelor, să știe unde lucrează, cu cine și cum lucrează.

Prelucrarea acestei scrisori va da puțință organizațiilor partidului nostru – lucru care consider că nu s-a făcut până acum – să discute probleme ideologice, de linie a partidului nostru. Discutarea scrisorii va fi un lucru pe care nu-l bănuim, va ridica întregul partid la un nivel mai înalt de a însuși linia partidului de a ști cum să lupte pentru linia partidului, să depună sacrificii pentru aplicarea liniei partidului nostru, mai cu seamă în condițiile când se ascute lupta de clasă, condițiile internaționale se ascut și când partidul trebuie să fie o forță unită, să conducă cu putere toată lupta poporului pentru construirea socialismului, de apărare a cuceririlor noastre, de întărire a puterii de apărare a patriei noastre.

Și acum într-adevăr se pune întrebarea: s-a discutat în Biroul Politic în câteva ședințe, s-a discutat în C.C., s-a luat o hotărâre de C.C.; ce facem noi acum? Dacă ar ști membrii C.C. și-ar pune întrebarea: pentru ce e nevoie de C.C.? Punem în discuție din nou hotărârea C.C.? Tov. Teohari la început a spus că este un document foarte bun. Dar din cuvântarea lui reiese că nu este de acord cu scrisoarea și înseamnă că trebuie să renunțăm și la hotărâre și să începem să discutăm lucrurile, care după părerea mea sunt clare, că într-adevăr a fost o deviere nemarxistă în problema țărănească. Tov. Teohari susține că trebuie să se precizeze în ce constă în partid această deviere și în ce constă devierea tov. Luca. Dar se arată în 2 pagini și jumătate și în ce constă devierea în partid. În pag.3 și 4 se arată în ce constă această deviere în partid și mai trage și o concluzie. Aici la pag. 4 se spune despre politica greșită de concesiuni continue față de păturile înstărite. Arată tocmai că s-a lămurit, nu înseamnă că se pune pe seama tov. Luca. Și apoi vine și precizează că în cea mai mare parte tov. Luca are de răspuns, pentru că în activitatea sa la Ministerul Finanțelor și de conducere asupra Băncii de Stat și celelalte instituții economice: comerț, cooperatie, tov. Luca a muncit acolo, el trebuie să răspundă în fața partidului de felul cum a muncit pentru a imprima linia partidului și hotărârile luate de partid la Plenara C.C. din martie 1949.

Eu nu cred că din această scrisoare poate să se ajungă la concluzia că tov. Luca este băgat în aceeași oală cu ceilalți, cu Vijoli și Iacob și cred că scrisoarea corespunde hotărârii luate ca să nu fie băgat tov. Luca în aceeași oală cu ceilalți.

Tov. Teohari susține că nu este just ceea ce este trecut în scrisoare, că tov. Luca s-ar fi izolat de conducerea partidului și guvern. Tov. Teohari combate însăși atitudinea tov. Luca avută în ședința C.C. Ce înseamnă a te considera atotștiutor în probleme de finanțe și a susține această teză? Lucru recunoscut de tov. Luca. Lucrul acesta s-a concretizat și mai bine în broșurile pe care le-a scris tov. Luca. Ce înseamnă pasivitatea tov. Luca în decursul reformei bănești și poziția tov. Luca față de hotărârea de a trece la reforma bănească? Nu înseamnă de a sta deoparte de hotărârea partidului? Putem spune că Ministerul Finanțelor și Banca de Stat au fost conduse de partid în spiritul liniei partidului? Cred că nu. Și atunci cred că este foarte justă această apreciere dată, ea reprezintă rezultatul discuțiilor avute în C.C., sunt însăși cuvintele spuse de tov. Luca, că a devenit prizonierul acestor elemente de la Ministerul Finanțelor.

Apoi tov. Teohari susține că tov. Luca a cerut ca Vijoli să fie schimbat când a fost chestiunea aceea cu telegrama.

Tov. Luca: Încă înainte.

Tov. Apostol: Unde lucrăm și unde se fac greșeli de către oameni, răspund numai oamenii care greșesc? Nu trebuie să răspundă și acela care-i conduce pe acești

oameni în muncă? Și dacă s-au constatat o serie de lipsuri și greșeli eu care răspund de această problemă trebuie să pun problema foarte ascuțit și trebuie schimbat. Și nu cred că, dacă tov. Luca ar fi insistat ca Iacob să fie schimbat, că are multe semne de întrebare, că Modoran n-are nimic comun cu noi, că Vijoli este înconjurat de o serie de elemente cu care a crescut, au supt același lapte de la aceeași stăpână – dacă tov. Luca ar fi simțit răspundere pentru munca la Finanțe și la Bancă, ar fi putut să determine conducerea partidului să ia măsuri mai din timp. Nu a făcut acest lucru.

De ce să punem problema așa, că această scrisoare ar putea da loc să pună întrebarea membrii de partid că ce mai caută tov. Luca în conducerea partidului și ca vicepreședinte al Consiliului de Miniștri? Cred că acest lucru este total nejust și cred că trebuie să privim lucrurile în spiritul arătat de tov. Gheorghiu-Dej care a luat imediat poziție față de propunerea tov. Drăghici. De ce să punem așa chestiunea aceasta? Dacă vreți ca să contribuie mai mult scrisoarea la ridicarea autorității tov. Luca, și cred că va contribui, pentru că aici se spune că tov. Luca a spus că a recunoscut greșelile și își ia angajamente. Orice membru de partid o să învețe și o să spună: iată se greșește, se ia poziție autocritică, critică și se iau angajamente pentru punerea în aplicare în mod just a liniei partidului. Poate este cazul să spunem cuvintele tov. Luca spuse la C.C. ca să vadă membrii de partid că tov. Luca a luat poziție critică față de lipsurile care le-a avut în muncă la Finanțe și de devierea aceasta nemarxistă în problema țărănească.

Eu mă declar de acord cu această scrisoare, cu convingerea că ea va constitui pentru întreaga activitate a partidului nostru o cotitură însemnată, că ea va constitui pentru toate organele statului nostru, pentru toate organizațiile de masă o cotitură în muncă; se va ridica nivelul de răspundere în muncă în toate domeniile. De aceea susțin cu toată puterea această scrisoare, cu convingerea că va duce la întărire mai puternică a puterii de acțiune a partidului nostru.

Tov. Miron Constantinescu: Eu n-aveam intenția să iau cuvântul, pentru că am lucrat la scrisoare, sunt complet de acord cu ea. Iau cuvântul în urma cuvântării tov. Teohari și mă voi ocupa de aceasta.

Cuvântarea tov. Teohari este, după părerea mea, destul de importantă și caracteristică. Tov. Teohari a început prin a se ocupa de problema ce înseamnă politică nemarxistă țărănească și a spus: politică nejustă față de țărănime, politică în favoarea țărănimii. Eu contest exactitatea acestei definiții. Este greșită această definiție, pentru că nu este vorba de o politică în favoarea țărănimii muncitoare, pentru că politică nemarxistă nu este în favoarea țărănimii muncitoare, politica țărănească nu este în favoarea țărănimii muncitoare. Numai politica marxistă poate fi și este efectiv „în favoarea” țărănimii muncitoare!

Ce este politica țărănească? Politica țărănească este o abatere în privința problemei dictaturii proletariatului și asta este esențialul. Tov. Teohari, prin definiția dată, arată că nu a înțeles nici acum după ședințele Biroului Politic și ședința C.C. esența abaterii de dreapta, esența politicii țărănești nemarxiste, că este o politică care contestă rolul conducător al clasei muncitoare. Asta este esența politicii nemarxiste țărănești, nu în favoarea țărănimii muncitoare, ci în contra țărănimii muncitoare, pentru că aceasta nu merge pe drum just decât alături de proletariat, cu proletariatul în frunte, sub conducerea proletariatului spre socialism. Iar abaterea nu este numai o abatere în problema țărănească, ci în problema dictaturii proletariatului. Tov. Teohari a definit greșit și n-a înțeles, și de aici o serie de inexactități pe care le vom analiza.

Tov. Teohari a luat pasaj cu pasaj, s-a ocupat de problema chiaburilor, contractărilor, prețurilor. Cred că nu este cazul să discutăm ce am discutat pe larg în Biroul Politic și C.C.

Lucrul esențial este că politica țărănească, manifestată prin toate aceste fenomene, în domeniul fiscal, colectări, achiziții, prețuri, a însemnat că timp de 2 ani muncitorii din orașe n-au putut primi carnea pe cartelă, că timp de 2 ani muncitorii din orașe n-au putut primi regulat ulei, lapte, înseamnă că în timp ce mortalitatea la copii a scăzut la țară în ultimii ani – și este foarte bine că a scăzut – la orașe a crescut în ultimii ani și este foarte grav. Chiar tov. Ana mi-a atras odată atenția: de ce a crescut mortalitatea infantilă la orașe? Pentru că clasa muncitoare s-a subalimentat, pentru că n-a avut regulat carne, ulei, lapte și aceasta a fost consecința acestei devieri de dreapta.

De ce la tov. Teohari este poziția [pe] care a luat-o? Nu acum s-a manifestat prima oară greșit. S-a manifestat greșit înainte de reformă, în timpul și după reformă. S-a manifestat greșit înainte de reformă, când a venit să facă alarmă într-o serie de măsuri recomandate de tovarășii sovietici în legătură cu achizițiile. S-a manifestat greșit în timpul reformei, atunci când a împins pe câțiva tovarăși, pe tov. Moghioroș, Miron și Pantiușa să meargă și să susțină să se facă schimbul într-un anumit fel „și când Miron în prezența tov. Moghioroș și Pantiușa i-a spus: vino și dumneata la tov. Ionescu să discutăm această problemă”, tov. Teohari a spus: „nu mă duc”. Noi ne-am dus, am încercat să susținem și tovarășii ne-au convins că nu este just. Era punctul de vedere al tov. teohari și a pornit de acolo că Miliția nu va putea face înregistrarea. Eu am împărtășit acest punct de vedere, și tov. Moghioroș și Pantiușa, după ce am stat o noapte la Ministerul de Interne cu dumneata și am încercat să susținem că Miliția trebuie să facă această înregistrare și tov. Teohari a spus că nu se poate. Partidul a făcut-o. Dar trebuia s-o facă Miliția de mult, nu acum.

Tov. Teohari Georgescu: În ședința Biroului Politic s-a pus și s-a aprobat.

Tov. Miron Constantinescu: Te rog să nu mă întrerupi.

Tov. Teohari Georgescu: Dacă denaturezi lucrurile.

Tov. Miron Constantinescu: Să lăsăm cuvintele ca „denaturezi” și „mistificare”. Tov. Moghioroș este aici, poate fi întrebat și tov. Pantiușa. Dar când ne-am dus la tovarășii, D-ta n-ai venit, m-ai rugat să susțin punctul de vedere. Tovarășii ne-au convins că nu este just și am făcut eforturi ca să facem cum trebuie.

În timpul reformei și după aceea, au fost cazuri destul de serioase când am arătat că Miliția n-a fost ținută în mână bine, și D-ta răspunzi că ești ministru de Interne, că milițieni au împușcat oameni în Oltenița, pentru că n-au fost bine instruiți și bine pregătiți cum trebuie să se comporte. Din cauza unor serii de greșeli în legătură cu banii, cu faptul că lipsea mărunțiș, au fost frământări și unele elemente provocatoare au împins țărani să se agite, milițienii – oameni cinstiți fără îndoială, oameni tineri – nu și-au putut stăpâni cumpătul și au tras.

D-ta trebuia să analizezi în ședința Biroului Politic, poate nu în C.C., că era o problemă care nu trebuia așa larg pusă, ea este semnalată în darea de seamă și n-ai luat poziție autocritică.

După reforma bănească, când am început discuțiile în Biroul Politic, D-ta ai avut o anumită atitudine și am pus poziția D-tale. Alături de tov. Luca, pentru că am simțit că mergi pe o linie împăciuitoare față de abaterea de dreapta, și aceasta s-a manifestat în tot

timpul ședinței Biroului Politic. Numai când ai văzut că 9/10 [din] Biroul Politic s-au pronunțat contra, numai atunci ai luat poziție.

Am mers în C.C., a trecut o zi, a doua zi în prezența tov. Chișinevschi te-am întrebat înainte de ședință: sper că vei lua azi cuvântul în legătură cu problema, un secretar de partid trebuie să ia poziție. Ai spus că nu.

Tov. Teohari Georgescu: Pe ce bază?

Tov. Miron Constantinescu: D-ta ai spus că la Biroul Politic nu s-a stabilit să ia cuvântul decât Chivu și Moghioroș, dar s-a stabilit ca tov. Luca să-și facă autocritică. Or, el în prima zi, între ora 3 și 5, a făcut auto-apărare și atunci prima condiție stabilită în Biroul Politic a autocriticii nu a fost respectată și noi ne-am considerat dezlegați și am cerut permisiunea să iau și eu cuvântul și tovarășa Ana, deși nu era obligată conform hotărârii Biroului Politic, și tov. Bodnăraș și au luat cuvântul și ceilalți. Ei au luat cuvântul, pentru că au considerat că tov. Luca n-a luat poziție autocritică și deci trebuie să ia poziție față de lipsa de poziție autocritică.

D-ta până la urmă totuși ai luat cuvântul, pentru că ai simțit că nu poți să nu iei cuvântul.

D-ta ai dreptul să judeci comportarea mea și eu a D-tale. Suntem doi membri de partid și avem acest drept.

Când am luat atitudine pentru apărarea punctului meu de vedere, n-am întrebat pe nimeni dacă să vorbesc așa sau așa, pentru că nu este interzis, dar eram convins de justetea cuvântului meu și l-am susținut.

Tovarășul Stalin în „Despre primejdia de dreapta în P.C. (b) al U.R.S.S.”, spune: „Avem în partid oameni care sunt gata, pentru împăcarea conștiinței lor, să proclame lupta împotriva primejdiei de dreapta – în felul cum proclamă popii câteodată „aleluia, aleluia” – dar nu iau nici o măsură, absolut nici o măsură practică pentru a da luptei împotriva abaterii de dreapta desfășurarea cuvenită și a birui în fapt această abatere. Acest curent se cheamă la noi curent împăciuitoare față de abaterea de dreapta, fâșiș oportunistă. Nu este greu de a înțelege că lupta împotriva acestui fel de împăciuire e o parte componentă a luptei generale împotriva abaterii de dreapta, împotriva primejdiei de dreapta. Căci este imposibil de a învinge abaterea de dreapta, oportunistă, fără a duce o luptă sistematică împotriva împăciuitoismului, care ascunde sub aripa lui pe oportuniști.”

Acest fenomen îl avem aici, este împăciuitoismul față de devierile de dreapta. Și exponentul acestui fenomen este în Biroul Politic tov. Teohari Georgescu. Toate cuvântările în Biroul Politic și chiar și cuvântarea cu greu zisă în C.C., și mai ales cuvântarea de azi, atitudinea față de protocolul ședinței Biroului Politic exprimă tocmai această atitudine împăciuitoistă.

Tov. Teohari Georgescu: Protocolul era denaturat.

Tov. Miron Constantinescu: Te rog să nu mă întrerupi.

Eu susțin și cer să se consemneze în procesul verbal că tov. Teohari Georgescu are o poziție împăciuitoistă, că față de această poziție trebuie luată atitudine. Toți membrii Biroului Politic trebuie să ia atitudine. Este fenomenul la care se referă tovarășul Stalin și pe care îl caracterizează.

În cuvântarea tov. Teohari de azi, a spus că s-a căutat să se evite față de tov. Luca unele aprecieri. De când în partidul nostru s-a căutat să se evite?

Tov. Teohari Georgescu: Unde?

Tov. Miron Constantinescu: Tov. Teohari, în ședința de azi, a vorbit despre faptul că s-a căutat să se evite o apreciere completă față de tov. Luca. Cine a căutat să evite? În partid nu se caută să se evite, se spun lucrurile pe șleau.

Eu întreb încă ceva. D-ta ești membru al C.C., secretar al C.C., ministru de Interne. Noi ne așteptam, și eu personal, când suntem în ședința Biroului Politic și se discută, să vii să ne documentezi asupra dușmanilor care sunt la Bancă și în aparatul Ministerului de Finanțe, să ne arăți dacă sunt acolo spioni sau nu, agenți, de ce să aștepti să vină tov. Moghioroș să arate acest lucru? Comisia de partid o să descopere...

Tov. Teohari Georgescu: Comisiei i s-au predat dosarele.

Tov. Gheorghiu-Dej: Să lăsăm problemele. Dacă ai ceva de spus, notează-ți.

Tov. Miron Constantinescu: Afirm că în aparatul Băncii sunt dușmani și cred că au legături cu oficinele anglo-americane și că acești dușmani în mod organizat au acționat în Bancă și au cauzat daune puternice partidului și statului. Și tov. Teohari cu aceasta trebuia să vină să ne arate. M-am așteptat în ședința de azi să vii cu noi date și să ne documentezi și mai temeinic și să ne ajuți să mergem pe drumul luptei împotriva dușmanului. Dar cum ne ajuți? Împingându-ne la împăciuitoism, să facem concesii. Resping o astfel de poziție și astfel de îndrumare și tendință. Partidul nostru a luat poziție principială, Biroul Politic, Comitetul Central. În C.C. s-a stenografiat ce a spus fiecare, este negru pe alb.

Grija D-tale trebuie să fi spus în această scrisoare cât mai mult, și cât mai precis să fie caracterizată devierea în activitatea partidului nostru și în activitatea de stat, pentru că trebuie să înarmăm și să călim partidul nostru, să ridicăm răspunderea membrilor de partid, să ridicăm gradul de înțelegere a formulărilor politice. Pot să vină timpuri mai grele și va trebui să întărim partidul, dar nu prin împăciuitoism vom face asta.

Eu consider că poziția tov. Teohari este o poziție împăciuitoistă. Împărtășesc punctul de vedere al tov. Apostol și Moghioroș, ce au spus față de poziția tov. Teohari și consider că trebuie consemnat în procesul-verbal că avem de a face cu oportunism în partid și împăciuitoism față de oportunism și tov. Teohari Georgescu reprezintă fenomenul împăciuitoist față de oportunism și nu-l putem tolera. A dat o definiție pe care nici un școlar nu poate s-o dea despre devierea de dreapta.

Tov. Teohari Georgescu: Am învățat de la tine acum.

Tov. Miron Constantinescu: Să înveți de la Stalin. Ai dat o definiție copilărească și inexactă. N-ai înțeles că esența este dictatura proletariatului, problema țărănească, ca (*sic!*) parte componentă a problemei dictaturii proletariatului.

Ai căutat să induci în eroare și conducerea partidului în problema devierii. Toate derivă din devierea de dreapta în problema dictaturii proletariatului.

Vom face politică în favoarea țărănimii muncitoare, pentru că facem politică de întărire a dictaturii proletariatului și dictatura proletariatului înseamnă alianța între clasa muncitoare și țărâtimea muncitoare, asigurând rolul conducător clasei muncitoare. Acesta este principiul suprem al dictaturii proletariatului.

Dumneata n-ai înțeles esențialul, ai luat poziție împăciuitoistă față de abateri, ai căutat să denaturezi realitatea. D-ta., ca membru de partid trimis la Ministerul de Interne, nu ne-ai ajutat în descoperirea dușmanului, cel puțin pe mine nu m-ai ajutat.

Tov. Luca: Sunt și în alte părți.

Tov. Miron Constantinescu: Unde sunt, să-i descoperim și să-i nimicim. Dar acest lucru trebuia să fie făcut. Să nu se uite că la Ministerul de Interne v-a trimis partidul

și trebuie să ajutați partidul, C.C. și Biroul Politic în munca sa, dar nu să luăm poziție împăciuitoare față de devierile de dreapta și mai mult față de cazurile evidente când avem de a face cu dușmani, și despre chestiunile acestea să trecem și să vorbim numai vag. O să se vadă cu cine avem de a face acolo.

Tov. Teohari Georgescu: Aș vrea să întreb: dacă tov. Miron este de acord cu cuvântarea tov. Gheorghiu ținut la C.C.?

Tov. Miron Constantinescu: Sunt complet de acord și am impresia că încerci să iei în mod fragmentar unele pasaje și să le răstălmăcești. Eu am înțeles esențialul, și ca linie, și ca formulare concretă.

Tov. Gheorghiu-Dej: Tovarășe Teohari, ar trebui totuși să lămurești unele lucruri ridicate de tov. Miron în ce privește poziția ta față de elementele dușmănoase ca ministru de Interne, și pe urmă ai mai făcut o afirmație despre adunări în grupe, sau așa ceva.

Tov. Miron Constantinescu: De „politică ascunsă”.

Tov. Teohari Georgescu: Cu atitudinea pe care o ai, ai putea să scoți multe. Mie mi-a rămas întipărită poziția tov. Gheorghiu în ședința Biroului Politic și cuvântarea din cadrul C.C., unde a fost unul din singurii care au luat – după mine – poziție justă, combătând foarte serios abaterile tov. Luca, criticându-le foarte serios, însă, în același timp, punând problema principial arătând: iată unde este și lipsa noastră. Și eu m-am referit la pasajul introdus în scrisoare, care a fost sarcina Biroului Politic. La acest pasaj m-am referit și am arătat că ar fi bine ca în acest material să fie puse ideile tov. Gheorghiu în ce privește răspunderea C.C. Dacă această situație poate fi calificată împăciuitoare etc...

În prima ședință, când am luat cuvântul, am arătat – și este stenograma – și trebuie să spun, am fost tare amărât când, după ședința Biroului Politic, că ne-ai prezentat procesul verbal și am ridicat în ședință: vă rog să puneți ceea ce am vorbit, nu puneți ce nu am exprimat. Tov. Miron a insistat mai departe că așa am spus cuvânt cu cuvânt, că n-am spus altfel. Am mers la tov. Moghioroș, am luat stenograma, este cu totul altfel și atunci pun întrebarea: de ce acest lucru? De ce era necesar? Oare aceasta nu mă pune în situația să mă gândesc, dar ce ce cu Miron? De ce această poziție? Am făcut o afirmație greșită, pentru aceasta să fiu criticat, dar a se pune în spatele unui tovarăș lucruri care nu le-a spus, aceasta m-a durut foarte mult.

Am ridicat în prima ședință problema elementelor dușmănoase de la Bancă și Finanțe și am spus care sunt lipsurile mele aici și am spus că în urmă cu doi ani și jumătate am avut date asupra elementelor de la Bancă și Finanțe, că problema aceasta ne-a preocupat nu numai în ce privește Banca și Finanțele, dar și celelalte ministere și trebuie să spun că n-am fost destul de ferm în a pune problema destul de hotărât în fața tov. Gheorghiu, în fața Biroului Politic, să-și ia răspunderea fiecare, tov. Luca, Miron și ceilalți, și aceasta fără îndoială și datorită influenței, atitudinii anumitor tovarăși. Tov. Chivu e aici, și ceilalți știu, am ridicat o serie de probleme, date, că sunt dușmani, dar tov. Chivu spunea că rămânem fără ei. Avea dreptate pe de o parte, dar viața arată în fiecare zi că folosirea specialiștilor, așa cum i-am folosit noi, fără control, duce acolo că dușmanul dă lovituri încontinuu și este o problemă, și consider că este cea mai serioasă și cea mai importantă, că am discutat-o, și bine am făcut că am discutat problemele de la Ministerul de Finanțe, de la Bancă. Facem greșală că facem afirmații care pot fi nu tocmai reale, poate să le arate real într-o măsură mai mare sau mai mică.

De aceea să ne asculte Biroul Politic munca, să vadă organele acestea acolo unde partidul le-a pus să lucreze, cum muncesc. Fără C.C., fără ajutor, nu putem să ajungem ca să dăm lovituri puternice dușmanului. Să ascultăm un raport, să tragem concluzii, să dăm sprijin, să vedem care sunt greutățile noastre în muncă și atunci lucrurile ar părea cu totul altfel, s-ar vedea care sunt lipsurile și părțile bune.

În legătură cu Iacob, că ce oameni au fost Iacob, Modoran, Vijoli, dacă un tov. m-ar fi întrebat: ce zici despre acești oameni, ai avea încredere să-i iei în mână? Eu n-aș fi avut încredere, pe baza situației lor din trecut, și faptul că Modoran ne-a preocupat, a însemnat că l-am văzut ca un element de încredere pentru partidul nostru, dar este clar, și viața a arătat și arată la noi, că dușmanul nu lucrează neapărat cu agentură, nu trebuie să fie băgat neapărat într-o organizație ca să ne dea lovituri. Dacă el este un element dușmănos și n-are nimic cu noi, el introduce politica dușmanului, ascultă la Vocea Americii directivele și face rău în felul acesta. Acestea se găsesc într-o serie de sectoare. S-a luat sectorul C.S.A. la verificare. Poate cineva să spună că avem 24 ore liniștite cu oamenii de acolo? Nu poate nimeni. A fost discuție la minister: putem oare noi, trimiși acolo de partid, să apărăm împotriva bandiților, putem oare fără ajutorul tovarășilor de răspundere să ducem munca noastră la bun sfârșit? Ar fi o imposibilitate. Fără controlul lor se pot strecura anumite elemente dușmănoase care sub diferite forme să dea lovituri.

Dacă se ia stenograma, tov. Miron va vedea poziția clară, hotărâtă față de aceste elemente. Nu o singură dată am căutat cu Modoran să facem ceva, că Iacob nu este un element cinstit, dar n-am spus hotărât ca el să fie scos de acolo. Aici este lipsa noastră. De multe ori aveam* situația să scoatem pe Iacob, dar dați pe altcineva, ni s-a spus. Dar este mai bine de o sută de ori fără Iacob, Vijoli, decât cu ei acolo. Mai bine să pui oameni să învețe acum.

În muncă, desigur, avem lipsuri. Tov. Miron a vorbit despre întâmplarea cu milițienii. Au fost aproximativ 40 mii oameni trimiși, care au stat 2-4 zile pe teren, n-am avut posibilitatea să-i schimbăm, ședeau 10-12 ore în post. Sunt elemente tinere [pe] care le-am băgat în muncă, n-au multă experiență. Să nu crezi că am dormit când s-a întâmplat chestia aceea că s-a împușcat.

În cadrul nostru, cu tov. Pintilie întrebam cum este posibil de exemplu Vijoli sau Iacob sau Modoran să stea liniștiți când este lipsă de monete etc. Știi foarte bine că am trimis cu mijloacele Ministerului de Interne ca să intervenim la timp. Ne frământa mai mult decât pe cei care erau direct răspunzători. Lucrurile acestea nu au trecut ușor și toate lipsurile și abaterile care se petrec la Ministerul de Interne nu le cocoloșim. Mulțumiți am fost când ni s-a spus ce lipsuri avem, și am considerat aceasta ca un ajutor. N-am fi avut succesul împotriva bandiților dacă n-am fi mers pe linia justă a partidului nostru de a-l asculta, de a primi critica, ajutorul de la oameni, stând de vorbă cu secretarii de la regiuni, că ce este prost în muncă. Aici, tovarășe Miron, avem cifre și date. O lipsă a mea este că n-am dat posibilitate tov. Gheorghiu să vadă cifrele și datele, să se vadă munca organelor de jos, a membrilor de partid de acolo, să se vadă care este activitatea lor, să fie judecată și Biroul Politic să-și spună părerea.

Iată care este poziția și repet în fața Biroului Politicii a fost o învățătură când am discutat problema Băncii și Ministerului de Finanțe și am spus nu mai lăsăm nimic, unde găsim elemente dușmănoase le ridicăm, sau să-și ia răspunderea cei care răspund acolo,

* Folosit în text cu sensul „am fost în situația”.

să-și dea semnătura pentru aceasta, de aceea este pus să răspundă. Trebuie să fim trași la răspundere dacă nu facem.

Mă simt vinovat că am avut dosarele și am mers pe linia că sunt specialiști și nu trebuie să-i schimbăm. Dar au fost și în alte locuri și au fost schimbați cu elemente noi.

La Bancă or să iasă lucruri care le cunoaștem și foarte multe care nu cunoaștem. În urmă cu câteva luni au fost descoperite organizații. N-am trecut la fapte din diferite motive.

Tov. Miron Constantinescu: De ce?

Tov. Gheorghiu-Dej: Nu poți trece imediat la operații pentru a strica însăși treaba. Sunt situații când nu poți să faci, lucrurile nu sunt coapte și trebuie să aștepți.

Tov. Teohari Georgescu: În legătură cu devierea. Miron a arătat că muncitorii n-au avut carne, grăsimi etc. Înainte cu 1-2 ani, am mers la tov. Apostol, i-am trimis din informațiile noastre asupra unor manifestări în întreprinderi, uzine, oameni nemulțumiți, s-a pus problema regimului nostru de democrație populară, a dictaturii proletarietului. Ce facem dacă sunt astfel de fenomene în sânul muncitorilor, minerilor, datorită unor condițiuni grele de tot. Am arătat tov. Gheorghiu această problemă. Așa că în problemele ridicate în scrisoare, din discuțiile care le-am avut, eu sunt hotărât cu poziția aceasta, dar în fața Biroului Politic, acum când discutăm asupra capitolului acesta introdus de Biroul Politic pe baza sarcinii C.C., eu mi-am spus părerea că ar fi bine să introducem elementele din cuvântarea tov. Gheorghiu, care aceasta înseamnă împăciuitorism? Eu n-am înțeles acest lucru și eu n-am mers pe linie de împăciuitorism, pentru că a fost învățătura prea mare pentru partid, pentru mine, pentru a merge pe această linie, și consider că faptul a ridica o problemă merge tocmai pe linia greșită, ca atunci când ai ceva de spus să ridici, dacă sunt greșit să fiu criticat, dar prefer să spun părerea asupra unei probleme.

În ce privește problema ridicată de tov. Miron, aș fi foarte mulțumit să fi venit și să-mi spună: ai avut astfel de poziție să se dea pe familie la schimb, nu pe membri de familie și înseamnă că n-ai fost de acord poate 100% sau că n-a lucrat Miliția cum trebuie. Dacă ai fi venit și mi-ai fi spus, m-aș fi gândit asupra problemelor. Dar să ridici această problemă că: iată sunt manifestări care arată că și eu am fost împotrivă. Dar este posibil acest lucru? Atunci când s-a venit cu problema reformei, am văzut-o ca una din marile probleme care va rezolva o serie de lucruri din partidul nostru.

Când a fost ședința C.C., ai venit și mi-ai spus să iau cuvântul, și am spus că am luat o hotărâre și era firesc s-o respectăm. Tov. Miron, Chișinevschi și Răutu erau acolo, se pregăteau de cuvântări și mi-au spus acest lucru.

Tov. Chișinevschi: Cum a fost? Se pregăteau de cuvântări? Asta este ceva nou.

Tov. Teohari Georgescu: Scriați la masă și cineva lua note.

Tov. Miron Constantinescu: Nu este adevărat. Tov. Chișinevschi și-a pregătit cuvântarea, eu eram cu alte probleme.

Tov. Teohari Georgescu: Eu am spus că cineva, n-am reținut cine. Tov. Miron era în picioare și Răutu era la biroul lui.

Și am spus că n-am să iau cuvântul și au spus să iau cuvântul, să spun ceea ce este just și am luat cuvântul, ca acum să se facă o chestiune întreagă.

Tov. Luca: Documentul acesta are o însemnătate deosebită, care a fost subliniată de toți tovarășii. Cea mai mare însemnătate a acestui document constă în aceea că se lămurește atitudinea noastră în problema țărănească. Asta este cel mai important. Că în problema țărănească au fost abateri de dreapta și de stânga în partid la noi și în aceasta

– eu am spus și spun și acum – am și eu vina mea. Nu vreau să intru din nou în discuția celor hotărâte, celor stabilite, celor recunoscute.

Este extrem de important acest document și va da partidului un avânt în clarificarea problemei țărănești. Noi am avut ședința plenară. Plenara a fixat o linie în această privință, atitudinea noastră în problema alianței. Știm perfect de bine că problema alianței este strâns legată cu problema dictaturii proletariatului. În practică însă, am făcut o serie de abateri cu consecințele sale. Și în această privință și eu la fel am făcut nu mici abateri, de multe ori în atitudinea față de diferitele aspecte ale problemelor de colectări, fie la finanțe, în discursuri etc. Înseamnă că trebuie să învățăm și noi fiecare și eu personal să învăț mai mult, să largesc cunoștințele teoretice și mai ales să pricepem să legăm teoria cu practica.

Tov. Gheorghiu-Dej: Just.

Tov. Luca: Când faci practică și te bagi în munca aceasta, câteodată devii practician și uiți momentan ce este în viață și pierzi linia politică în această problemă. Acum era vorba de faptul că dispare marfa de pe piață, clasa muncitoare nu este asigurată. Dar nimeni nu s-a gândit să dea un preț mai mare ca să plătească clasa (*sic!*) muncitoare mai mult, dimpotrivă, statul a dat prețuri degrevate și a căutat să satisfacă cartelele, indiferent cu ce preț a cumpărat. Însă practica aceasta de a satisface necesitățile de materii prime și celelalte ne-a dus acolo că am alunecat. De fapt nu am ajutat, ci am îngreunat aprovizionarea cu politica fiscală, cu reducerea numărului chiaburilor, cu scutiri de impozite. Cu toate aceste căi, s-a creat o situație că țărănimea, fără mare efort de producție, ușor putea să plătească impozitele și să satisfacă nevoile sale crescânde. Și deși la noi în statistici a apărut reducerea numărului elementelor chiaburești, au crescut alți chiaburi și chiaburași noi.

Tov. Gheorghiu-Dej: Just.

Tov. Luca: Și în această perioadă de trecere de la capitalism la socialism este inevitabil, când agricultura rămâne în urmă, cererile orașelor cresc, este inevitabil – dacă nu ești atent, și chiar dacă ești atent – și regimul dictaturii proletariatului dă posibilitatea ridicării țărănimii.

Deci noi n-am fost atenți în acestea, n-am priceput cum să folosim toate pârghiile de împingere a țărănimii spre producție mai mare și la o mai bună aprovizionare a orașelor, adică a clasei muncitoare.

Au fost diferite manifestări și în acest document se arată aceste manifestări și dezbătute, ele vor ajuta la ridicarea cadrelor.

Eu nici nu mă gândesc să pun în discuție ceea ce am recunoscut, ceea ce am spus și am votat aici, hotărârea care a fost semnată. Această hotărâre nu vreau s-o retrag.

Sunt aici unele lucruri puțin altfel puse, poate mai grav, poate unele puțin nu chiar așa cum au fost. Dar nu asta e important. Important este, și eu pun o întrebare. Eu sunt gata oricând și public să vorbesc asupra greșelilor mele, pentru că niciodată când am făcut greșeli n-a fost să nu spun: da, am greșit și să vorbesc despre ele.

Tov. Ana Pauker: Greu.

Tov. Luca: Greu atâta timp cât nu sunt de acord.

Tov. Gheorghiu-Dej: Nu se publică în presă și nu facem în proporție de masă. Se va numerota, nu se dă scrisoarea din mână.

Tov. Miron Constantinescu: Trebuie s-o citească toți membrii de partid.

Tov. Luca: Eu am văzut prelucrări; noi cunoaștem bine nivelul organizațiilor de partid de la sate.

Tov. Gheorghiu-Dej: Nu se poate să circule conținutul.

Tov. Luca: Mă tem că conținutul (*sic!*) va circula mai mult.

Tov. Ana Pauker: Pentru cine este scrisoarea?

Tov. Teohari Georgescu: Pentru toți membrii de partid.

Tov. Gheorghiu-Dej: Se prelucurează de toți membrii de partid, însă nu se publică – asta este părerea mea – se citește, dar nu cred că ar fi bine să se dea din mână, de vreme ce este intern, să fie intern. Primește secretarul și el răspunde de exemplarul lui, el prelucurează cu biroul, împarte sarcinile și prelucurează cu organizațiile de partid, trimite instructorii și cei care au sarcini, însă nu se dă documentul fiecărui membru de partid.

Tov. Apostol: Și după prelucrare se trimite înapoi documentul.

Tov. Gheorghiu-Dej: Nu. Îl ține secretarul.

Tov. Ana Pauker: Secretarul regional?

Tov. Gheorghiu-Dej: Are comitetul regional unul, [la fel și] comitetul raional, comitetul orășenesc, comitetele de partid din întreprinderi mari.

Tov. Luca: Asta devine o problemă publică, și mai rău.

Tov. Moghioroș: În partid.

Tov. Luca: Dar cum credeți că rămâne un secret intern de partid?

Tov. Moghioroș: Avem 600 mii membri de partid.

Tov. Luca: Să ne facem iluzii că o să rămână un document secret interior? Nu. Aceasta va provoca o serie de discuții care ies din partid, fără nici o îndoială.

Tov. Ana Pauker: Câți membri de partid avem la țară?

Tov. Moghioroș: Avem 400 mii membri de partid la sate.

Tov. Luca: Eu cred că o serie de lucruri sunt recunoscute, dezbătute în Biroul Politic, în C.C. Nu văd necesitatea și nu văd ce serviciu aduce aceasta, ca aceste amănunte toate să fie băgate și puse jos la fiecare membru de partid. Nu este chestie de simț de persoană. Personal nu sunt așa neînlocuibil și care poate să fie și compromis, partidul va merge înainte.

Tov. Gheorghiu-Dej: Consideri că se compromite persoana dacă se va discuta?

Tov. Luca: Depinde cum se discută și trebuie să ținem cont că nu este Birou Politic, ci sunt organizații de partid.

Tov. Gheorghiu-Dej: În instrucțiunile [pe] care le vom da, se vor face recomandări.

Tov. Luca: Această problemă va transforma toate discuțiile în ghicitori, în loc să dea un aport cât mai adânc. Uite la problemele politice, aici sunt o serie de lucruri care sunt puțin altfel puse și unele lucruri adăugate în plus. Se spune că tonul face muzica. Se poate spune într-un fel și se face critică serioasă ca să păstrezi autoritatea tovarășilor și să fie bătut bine, cum merită. Dar eu am impresia că felul cum este pus, va fi interpretat nu așa cum o dorește Biroul Politic, și atunci nu facem noi un lucru bun. Eu nu spun să nu fie puse, să fie puse greșelile cu impozitele, cu abaterea, broșuri etc. Dar toate, că de la 1947, nu este corespunzător, pentru că n-am discutat niciodată, n-am pus în discuție schimbarea raportului. Eu am pus în discuție înainte atitudinea de a lua raportul. Dar și greșala deconspirării a fost legată de disproporția mărfurilor de pe piață, dar nu trebuie uitat în ce situație am fost, piața lipsea, prețurile se ridicau vertiginos și nemulțumirea creștea, au venit că s-a călcat Hotărârea Biroului Politic, în loc de 2,30 au stabilit 2,70, au

început să discute prețurile. Sunt procese verbale, stenograme și se poate vedea ce luptă trebuia dusă cu acești oameni care au lovit în reformă și au răsturnat toată Hotărârea Biroului Politic, în ceea ce privește prețurile industriale și agrare, au călcat normele stabilite, și în felul acesta au intrat în discuție normele, dar nicidecum că au fost schimbate aceste norme. Dar nu asta este important, fondul chestiunii. Dar dacă citești, este așa, parcă eu într-adevăr am admis, că știam că sunt dușmani. Desigur că este vina că am avut încredere în acești oameni. Dar de multe ori am cerut să fie schimbați la urmă, știam că există o comisie de partid care face curățenie și au rămas numai acele elemente aprobate de comisia de partid. Așa știam. Legături nu aveam la Bancă direct, nu puteam direct să cercetez fiecare element la Bancă, la Finanțe am schimbat o grămadă de elemente care au intrat la alte ministere și stau acolo. Am cerut schimbarea lui Vijoli, nu s-a făcut. Dar asta nu micșorează vina. Are dreptate Apostol, trebuia să refuz, dar aveam teamă de muncă, este o muncă de tehnicitate, n-am fost tehnician bancar, a trebuit să ajut politicește. Nu micșorează vina. Dar nu știu dacă toate acestea sunt necesare să fie băgate aici, să meargă jos la ultimul membru de partid, care fără îndoială va interpreta greșit că m-am legat de dușmani și m-am izolat de partid și guvern. Aici este puțin altfel decât mi se pare că e în hotărâre. Așa mi se pare.

Tov. Gheorghiu-Dej: Este în hotărâre.

Tov. Luca: În ce sens izolat? Noi înțelegem tot, dar jos cum o să înțeleagă și cum o să interpreteze? N-o să fie pentru întărirea autorității. Nu este vorba de persoană. Dacă este vorba ca să fiu scos și trimis la munca de jos, atunci ar trebui să fiu demascat, ca unul care nu renunță la ...

Gândește-te la oamenii simpli care sunt în partid și cum gândesc.

Tov. Gheorghiu-Dej: Una este demascare și alta fixarea poziției. Ce vor reține membrii de partid? Că tov. Luca a recunoscut, uite ce poziție a luat, a declarat că este justă critica, că își ia angajament ca să lupte pentru a apăra linia partidului și va fi un exemplu foarte frumos pentru membrii de partid, asta va crește autoritatea ta, nu o va scade.

Tov. Luca: Din toată inima doresc să fie așa și voi face tot ca să apăr linia partidului și să învăț și să citesc.

Tov. Gheorghiu-Dej: Da, să învățăm, că altfel tot o să ne bălăbănim.

Tov. Luca: Dar să nu facem un lucru care să ne pară rău.

Tov. Gheorghiu-Dej: Tu te alarmezi, nu face pe dracul mai negru decât este.

Tov. Luca: Dar nu micșorez nici greșelile mele.

Tov. Gheorghiu-Dej: Ai să te convingi însuși în procesul de prelucrare, ce rezultate are să aibă prelucrarea aceasta.

Tov. Luca: Depinde cum prelucrează. Avem 600 mii membri de partid.

Tov. Gheorghiu-Dej: Noi putem să știm în fiecare moment unde și cum se prelucrează și putem să îndreptăm lucrurile.

Tov. Luca: Știm cum a fost când am deschis porțile partidului; toți au fost membri de partid. Și la Bancă sunt o grămadă de membri de partid. Vai de noi de asemenea membri de partid. Toată lumea vorbea că sunt bandiți la Bancă, dar cine sunt, nu ne spunea nimeni. Am luat legătură cu Internele, înainte am dat sarcină Secției să cerceteze și să scoată elementele dușmănoase, cum a fost cu Rădulescu.

Tov. Moghioroș: După ce a fost exclus din partid, a fost avansat cu răspundere la Relațiile Externe ale Băncii de Stat și consilier al Băncii.

Tov. Luca: Nu puteam să văd și cadrele. Mă puteți face responsabil și pentru cadrele Ministerului Alimentației, sau Comerțului, dacă fiecare șef nu vede. Și la Agricultură sunt o serie de bandiți.

Tov. Ana Pauker: Și la Externe. Ar fi o mare minune să nu fie.

Tov. Luca: Desigur fiecare poartă mare răspundere.

Nu știu dacă felul cum este pus la prelucrare n-o să provoace alte lucruri pe care nu le așteptăm.

Tov. Ana Pauker: Documentul este bun după părerea mea. Sunt unele lucruri mici de formulare, de pildă se spune la pag.3 sus pct. 2., unde se arată ce a fost dat țărănimii, că „...țărănimea a obținut venituri considerabile” și după aceea „toate acestea au produs țărănimii mari schimbări”. Este adevărat, de ce să scoatem ca un lucru pozitiv. Propun să nu spunem „venituri considerabile”, deși este adevărat, să punem „venituri mari”, altfel reiese că asta a fost intenția noastră să schimbăm situația și cuvântul „considerabil” nu se potrivește cu ceea ce urmează.

Tov. Gheorghiu-Dej: Important este aici că ei au putut să valorifice pe piață nestingheriți. Că au fost din când în când luate măsuri și i-au alungat de pe piață, a fost o greșeală, însă ei practic întreaga perioadă de după eliberare, din 1944 și până azi, au avut posibilitatea să-și valorifice surplusul de produse, le-au rămas cantități de produse cereale-marfă.

Tov. Ana Pauker: Până aici vine partea pozitivă; de aici încolo începe să vină partea negativă. Unde venim cu partea pozitivă, prin asta înțeleg că toate lucrurile acestea au fost bune. Dar când spunem că au avut venituri mari, pentru că pe urmă aici am putea spune că au obținut venituri mari în partea critică, și putem să repetăm că au obținut mai mult decât au trebuit să obțină. Deci așa propune să punem „venituri mari”.

Tov. Gheorghiu-Dej: Se poate spune așa.

Tov. Ana Pauker: O altă observație. „O politică greșită de contractări care constă în sporirea continuă a prețurilor ...” așa propune să spunem „de prea multe mărfuri” pentru că mărfuri industriale vom da și acum, bumbac putem să dăm mult mai puțin decât am dat, dar totuși vom da. În U.R.S.S. se dau mărfuri și până în ziua de azi. Și să spunem „... și în acordarea peste prețul în bani de avantaje sub formă de...” pentru că aici spunem în mod absolut, ori noi vom da și mai departe mărfuri industriale.

Tov. Gheorghiu-Dej: Să spunem „peste măsură”.

Tov. Ana Pauker: Sau așa „peste măsură”. Vom da și mai departe mărfuri ca să stimulăm, dar nu ca să devină adevărate magazine de mărfuri. Trebuie găsită o altă formulare, eventual „avantaje prea mari sub formă de prea multe mărfuri”.

Tov. Luca: Avantaje din ce în ce mai mari.

Tov. Miron Constantinescu: Peste măsură.

Tov. Chivu Stoica: Din ce în ce mai mari.

Tov. Gheorghiu-Dej: Merge: „din ce în ce mai mari”.

Tov. Ana Pauker: La pag. 9 am o îndoială, nu sunt sigură dacă este bine, unde spune: „Slăbiciuni serioase au existat în activitatea Ministerului Comerțului Interior și Centrocopolului...”, dacă e necesar să spunem aici că partidul și guvernul au dat indicațiuni ca să restrângă vânzarea mărfurilor. Să spunem ce s-a întâmplat la Centrocopol și la Comerțul Interior, că au vândut exagerat, că în 5 zile au fost vândute mărfurile, dar nu știu dacă este cazul să spunem că partidul și guvernul au dat instrucțiuni să nu se vândă mărfuri.

Tov. Gheorghiu-Dej: Da, este just.

Tov. Miron Constantinescu: Să scoatem cuvintele „cu toate indicațiunile date de partid și guvern”.

Tov. Gheorghiu-Dej: „Nu au luat măsuri de a vinde exagerat”, asta să scoatem.

Tov. Miron Constantinescu: Dar nu este nimic exagerat.

Tov. Gheorghiu-Dej: Eu sunt de acord cu asta. Aș propune să rămână așa: „Slăbiciuni serioase au existat în activitatea Ministerului Comerțului Interior și Centrocopului care, cu toate indicațiile date de conducerea partidului și de guvern, n-au luat măsurile prevăzute pentru a împiedica elementele speculative”.

Tov. Teohari Georgescu: Pentru a stoca mărfuri.

Tov. Gheorghiu-Dej: Da, pentru a stoca mărfuri. În forma aceasta să punem.

Tov. Ana Pauker: La pag. 10 pct. 5, spune așa: „În perioada de pregătire a reformei bănești și în urma ei, C.C. al P.M.R., frângând rezistența elementelor ostile liniei partidului, a luat o serie de măsuri...”

Numărăm aici doi: pe Vijoli și pe Iacob și nu știu dacă este cazul de a pune C.C. pe de o parte, și elementele ostile pe de altă parte; C.C. „frângând rezistența lor”, parcă ăștia puteau să ne stea în cale. Eventual „dând în lături” sau așa ceva. Așa reiese parcă ar fi de la egal la egal. Eventual „luând măsuri” împotriva elementelor ostile partidului sau „îndepărtând elementele ostile partidului”. Altfel parcă C.C. a dus luptă cu ei. Am dus luptă contra lor, C.C. i-a împiedicat să facă ce au vrut să facă. Parcă stă unul împotriva celuilalt, asta rezistă și pe urmă C.C. a reușit să frângă rezistența lor. Nu știu dacă este bine pus.

Tov. Gheorghiu-Dej: Aici s-ar putea face o îmbunătățire. Cum ați propune?

Tov. Apostol: „A luat o serie de măsuri față de elementele ...”

Tov. Ana Pauker: În orice caz să nu fie pus ca fiind forțe egale.

Tov. Gheorghiu-Dej: Să nu spunem „frângând rezistența”, ci „a luat măsuri împotriva elementelor care au manifestat...”

Tov. Chișinevski: Este în perioada de pregătire a reformei și nu merge.

Tov. Gheorghiu-Dej: Să ștergem pasajul, nu pierde nimic documentul. Ce ziceți? Sau să schimbăm ca să nu fie „frângând rezistența”.

Tov. Ana Pauker: „A luat o serie de măsuri”.

Tov. Gheorghiu-Dej: Da.

Tov. Moghioroș: Este ideea că a existat împotrivire.

Tov. Gheorghiu-Dej: Da, e bine. Să zicem „împotrivirea”.

Tov. Miron Constantinescu: Este bine așa.

Tov. Ana Pauker: Da, e bine „împotrivirea”. Dar mai departe se înțelege că a înfrânat rezistența lui Luca și atunci nu sunt „elementele ostile”.

Tov. Gheorghiu-Dej: Să zicem „acestora”.

Tov. Miron Constantinescu: Expresia de „elemente ostile” este folosită prima dată în document unde se vorbește de Vijoli. Să zicem „împotrivire”.

Tov. Gheorghiu-Dej: „...a frânt împotrivirea elementelor ostile liniei partidului”. Sau „frângând împotrivirea elementelor ostile liniei partidului, a luat o serie de măsuri în vederea lichidării abaterii sau devierii” sau așa ceva.

Tov. Ana Pauker: Sau așa: „C.C., demascând elementele ostile liniei partidului, a luat o serie de măsuri în vederea lichidării acestei politici”.

Tov. Gheorghiu-Dej: Nu putem spune că am demascat.

Tov. Chișinevski: Aici se referă la problema împotrivirii față de politica stabilită. Putem spune „s-a frânt rezistența”.

Tov. Ana Pauker: Să lăsăm „împotrivire” și nu „rezistență”.

Tov. Teohari Georgescu: „Rezistență” nu e bine, mai bine „împotrivire”. Au fost și alte elemente, faptele o dovedesc.

Tov. Ana Pauker: Atunci spunem „împotrivire”.

Scrisoarea aceasta este bună, pentru că va deschide într-adevăr tovarășilor – am vorbit și în alte documente de greșelile în chestiunea țărănească și de greșelile făcute în timpul reformei bănești – însă scrisoarea aceasta va arăta partidului clar în ce constau aceste greșeli, mai cu seamă în ce privește devierea țărănească, va înarma partidul cum trebuie să lupte împotriva ei. Vor înțelege membrii de partid, de fiecare dată când ar descoperi într-o acțiune sau într-o situație, că s-ar acoperi culacul, că ar avea moliciune în chestiunea colectărilor, a încasării impozitelor, în chestiunea îmbogățirii peste măsură a țăranilor – va fi înarmat prin această scrisoare și își va da seama că asta este o deviere de dreapta. Dar ne vom mai întâlni și cu cea de stânga, le va arăta că asta este o deviere de la linia partidului când sunt puși oamenii să intre cu sila în gospodăria colectivă, sau să le are pământul când nu vor ei.

Deci scrisoarea va lămurii tovarășii și va aduce ca fiecare să-și controleze munca.

În ce privește elementele dușmănoase, scrisoarea va avea un rezultat foarte bun, pentru că fiecare la locul lui de muncă se va uita dacă în jurul lui nu ar fi elemente dușmănoase și dacă are încredere oarbă se va gândi; pot să fiu adus și eu la marginea liniei, împotriva liniei partidului și trebuie să fiu un membru de partid așa cum se cuvine. Scrisoarea, în această privință va avea fără îndoială un efect foarte bun și va întări partidul, va învăța oamenii și-i va învăța și mai mult să ne eliberăm de elementele străine care sunt destul de multe în partid.

Critica făcută aici îi va învăța pe oameni să-și spună cu curaj părerea, să nu lase lucrurile, și fără să țină seama despre cine e vorba, să facă critica (*sic!*). Deci va fi și acest element pozitiv. Va avea și acest efect ca oamenii să nu se ferească de autocritică, să o facă cum trebuie, că nu trebuie să fugim de ea. Exemplul C.C. va fi un concret îndrumător, că C.C. nu se ferește să vină în fața maselor și să spună: „am greșit și n-am văzut bine cum s-a lucrat în munca țărănească și voi mai spune încă odată cum trebuie lucrat. Va avea deci și aici un rezultat pozitiv. Va arăta cum trebuie să fie socotit un membru de partid.

Că în scrisoare este criticat tov. Luca, este just să fie acest lucru, pentru că este unul dintre exemplele concrete în care se arată membrilor de partid, indiferent cine ar fi omul și vechimea lui în partid și meritele neîndoielnice de revoluționar și încrederea pe care i-o păstrează partidul rămânând în C.C., în Biroul Politic, rămânând în conducerea statului. Critica, când (*sic!*) trebuie adusă, ea este adusă.

Care trebuie să fie grija noastră? Grija noastră este că tocmai aceste lucruri să le avem ca rezultat în urma scrisorii noastre, ca să conducem noi de la C.C. discuțiile, prelucrarea în partid, în așa fel, ca aceste rezultate și nu altele să le obținem. Pentru aceasta trebuie să conducem această prelucrare și să nu ne mulțumim cu o scrisoare, indiferent dacă e închisă sau deschisă și acum descurcați-vă cum știți. Am întrebat câți membri de partid avem la țară, pentru că, dacă lăsăm să meargă treaba de la sine, putem să ne trezim ca în loc să se discute problema fundamentală a alianței cu țărănimea muncitoare, a politicii noastre în această problemă importantă, să ne întâlnim cu lucruri întoarse.

Tov. Luca: Sunt de acord.

Tov. Ana Pauker: Să nu ne trezim să zică țărani: ce bun e Luca, a apărât interesele noastre și l-au dat acum afară. Să nu ne trezim cu astfel de oameni, avem astfel de oameni, să nu ne trezim cu mahalagisme, ca să înceapă oamenii să facă tot felul de presupuneri. Teo spunea că l-a întrebat pe Drăghici după ce a vorbit tov., Gheorghiu și a susținut că Luca să rămână în comisie, și l-a întrebat: „cum ți-a venit în gând să spui”, și a spus că a auzit că s-a făcut un grup împotriva lui tov. Gheorghiu; cum să rămână atunci? Și asta a spus-o Drăghici și n-avem mii de Drăghici în partidul nostru, și trebuie să vedem cum va fi prelucrat în întreaga țară.

De aceea eu propun ca la regiuni să trimitem pentru prelucrare membri ai C.C.

Tov. Gheorghiu-Dej: Așa s-a și propus.

Tov. Ana Pauker: Ei au fost în ședința C.C. și știu cum s-au petrecut lucrurile.

Tov. Miron Constantinescu: Fără social-democrații.

Tov. Gheorghiu-Dej: Să trimitem membri ai C.C. instruiți bine la comitetele regionale, ca la prelucrare să orienteze, dar să organizeze în așa fel ca să ajute comitetele regionale, ca ele la rândul lor să meragă jos la comitetele raionale și orășenești și să le ajute, după cum ele să ajute organizațiile de partid.

Tov. Ana Pauker: Să nu ne trezim cu o chestie că am descoperit și noi un dușman la noi, cum au fost cazurile din Cehoslovacia, Ungaria. Sau mâine-poimâine să spună că zboară și din C.C.

Să se explice că Luca nu numai că a rămas, că poate și trebuie să rămână în C.C. și arată că a văzut greșit multă vreme, a continuat să vadă greșit lucrurile, greu a înțeles greșelile, a rezistat la critică, însă când a recunoscut greșelile C.C. are încredere. Aici să spunem tocmai pe baza trecutului și dovezilor de revoluționar care le-a dat până acum, C.C. este convins că va putea să-și îndrepte greșelile.

Și vom avea întregul folos al aducerii în fața partidului, o dovadă de tărie a partidului, de încredere a partidului, a C.C. în membrii de partid și vom avea întreg rezultatul pozitiv că oamenii vor ști să aleagă ce se cheamă un element străin care n-are ce căuta în partid, împotriva căruia se iau măsuri nu numai prin scoatere pe linie de partid [ci] și de stat, și ce se cheamă un membru de partid care greșește. Noi am greșit cu toții și spunem aceasta la punctul 2.

Tov. Miron Constantinescu: La punctul 5.

Tov. Ana Pauker: Și la punctul 2, partea a doua, în care se spun toate greșelile, că au fost făcute de C.C. Deci se spune care este diferența între conducerea de partid și între Luca. Diferența este că conducerea (*sic!*) din care face parte Luca, când conducerea a văzut greșelile Luca a rezistat, n-a recunoscut, n-a venit, nu numai că nu le-a arătat, dar nu le-a recunoscut, și a fost un timp până ce a recunoscut, acum omul a dovedit că poate să rămână la locul lui. Prelucrarea deci să se facă numai în acest fel și, avândurechea asupra felului cum merg lucrurile ca să intervenim, să nu se facă răstălmăciri și să nu spună ce nu trebuie. Iar în Ardeal să fim atenți să nu se întâmple ceva.

A doua chestiune în ce privește pe tov. Teohari. Tovarășe Miron, cred că este just să facem critică. Că Teohari a greșit în „noaptea aceea furtunoasă” cu listele individuale, că au fost greșeli în chestia cu milițienii care au tras și nu știu ce lucruri încă, însă cred că este greșit să legăm lucruri atunci când nu sunt legate, să-l pui pe Teohari că asta este o dovadă că este împotriva reformei bănești ...

Tov. Miron Constantinescu: Am spus împăciuitoism față de oportunism.

Tov. Ana Pauker: Împăciuatorism este una, dar greșelile – și ai spus numai câteva, că sunt mult mai multe, și fiecareia dintre noi i-ar zbuga fulgii grămadă dacă ne-am scutura – să fie spuse și nu le spunem nici despre noi, ci mai mult despre altul. Însă să le spunem așa cum sunt. Dacă vrei să le spui, spune-le. Dar nu are nici o legătură cu împăciuatorism și alte socoteli. Sunt greșeli în munca lui. Cu cine s-a împăciuitorit? Cu Vijoli sau alții?

Tov. Gheorghiu-Dej: N-a spus asta.

Tov. Ana Pauker: Nu poți să spui așa, că putem să ajungem cine știe unde.

Și nu este just ce a spus tov. Chișinevschi că s-a ascuns statutul întovărășirilor în fața partidului.

Tov. Chișinevschi: Este pe deplin adevărat că s-a ascuns statutul întovărășirilor. Pot să fiu criticat pentru cuvântul „dosit”, dar e adevărul pur că statutul a fost ascuns în fața maselor.

Tov. Ana Pauker: Asta și fac.

Să spunem lucrurilor pe nume, așa ne învață Partidul Bolșevic și să nu ne căutăm ascunzișuri, că aici este o chestie care nu-și are rostul. Să ne obișnuim să ne facem critică până la sânge dacă unul simte mai greu, dar s-o facem așa ca din critică să putem învăța, să putem cu capul să ne gândim ce n-am făcut bine, cum să facem bine. Dar să fie făcut tovărășește. Nu este ușor să ne facem nouă critică, e ste mult mai ușor să facem altuia critică. Credem că știm, dar ne-am cam dezobișnuit și va trebui să reînvățăm toate aceste chestiuni și cu greșelile din politica țărneasă și greșelile din timpul reformei și greșelile mai mari și mai mici. Din critica făcută de C.C., fără îndoială că fiecare am învățat și ne-am învățat să ne vedem greșelile mai bine și să ne ajutăm tovărășește, cu gândul ca greșelile să le îndreptăm.

Tov. Moghioroș: Totuși cum califici poziția tov. Teohari?

Tov. Miron Constantinescu: Și eu întreb, ce calificare politică dați?

Tov. Ana Pauker: Nu trebuie să facem din țânțar armăsar.

Tov. Moghioroș: Am făcut din țânțar armăsar? Dar țânțar este?!

Tov. Ana Pauker: Fără îndoială că Teohari a vrut să moaie lucrurile și ar trebui să-l lăsăm să spună de ce. Mi-a spus azi și ar fi trebuit să spună și aici: sunt oare o oiță așa de nevinovată? Și mi-a spus o serie de chestiuni, partea lui de contribuție în devierea aceasta țărneasă pe care am avut-o noi.

Tov. Moghioroș: De exemplu, cu concentrarea moșierilor în orașe industriale.

Tov. Chișinevschi: Ar fi făcut foarte bine dacă le-ar fi spus aici în Biroul Politic și nu aparte.

Tov. Ana Pauker: Și mă întreba: oare este just ca în hotărârea aceasta să nu apară mai subliniat faptul că noi cu toții n-am văzut o serie de lucruri până ce tovarășul Stalin ne-a atras atenția. Din aceste considerente Teohari a venit cu propunerea să fie mai întărită critica C.C. și ar fi bine să fie spus lucrul acesta, pornind de la el, și nu așa cum a spus-o el, că așa reiese: hai să ne luăm partea, aici a greșit C.C. și aici și unii și alții.

Tov. Luca: Dacă luăm individual, sigur că nu se poate la egal.

Tov. Ana Pauker: Acea poziție a tov. Teohari să punem mai puțin la Luca și mai mult la C.C. și asta fără îndoială este greșită, pentru că nu se poate pune în două balanțe, în două părți egale. Acest lucru este deci greșit.

Tov. Luca: Un membru al C.C. care a greșit mai mult, eu sunt de acord cu acest lucru.

Tov. Ana Pauker: Ar fi trebuit să spună că mă gândesc la mine care am greșit și nu se oglindește aici îndeajuns, și am fi arătat de ce nu este just să punem lucrul așa după

cum este propunerea lui, că punem cenușă pe capul C.C. și pe urmă venim și spunem că iacăta mai este unul care a greșit și el.

Și a doua chestiune, care cred că este exagerată de Teohari, el a spus să nu punem într-un sac pe Luca cu ceilalți. A fost grija lui că oamenii o să spună că n-are ce căuta în C.C., nu și-a exprimat cum trebuie gândul.

Că Teohari ar fi un fricos, nu s-a dovedit până acum. Că s-a temut să meargă în noaptea aceea acolo.

Și cred să nu ne grăbim cu aruncarea de calificative, pe care le aruncăm cu ușurință oamenilor. Să arătăm – așa cum ne învață Partidul Bolșevic – greșelile, dar dăm calificative când este vorba de dușmani și spunem pe șleau. Nu este întâmplător. După ce au fost lichidați Troțki și Buharin, tovarășul Stalin vorbește de greșeli și a spus că ar fi greșit să se spună că în partid este deviere. Este greșit. Au fost făcute greșeli. Și s-a pus chestiunea în mod deosebit, tocmai pentru că s-a aruncat cu calificativul de oportunist de dreapta și oportunist de stânga. La unul din congresele internaționale s-a spus să nu se pună eticheta omului și să nu se pună calificative.

Tov. Chișinevschi: Aici nu este cazul.

Tov. Ana Pauker: Să lămurim pe tov. Teohari, care n-a pus chestiunile just. Nu se poate pune nici așa chestiunea ca C.C. să vină și să spună că am greșit cu toții la fel sau unul mai puțin. Greșeli avem fiecare, să le vedem, să le îndreptăm și scoatem în evidență un tovarăș care în mod deosebit a greșit pe această linie și a avut greșeala nu mai puțin gravă că nu le-a văzut, că a stat pe această poziție vreme îndelungată.

Definiția lui Teohari despre devierea țărănească: să faci o politică în favoarea țăranimii, e clar că e greșită. Dar Chivu i-a suflat „în favoarea țăranimii” și el a repetat.

Tov. Miron Constantinescu: Un membru al Biroului Politic repetă așa?

Tov. Ana Pauker: Tovarășul Stalin subliniază mereu că trebuie să învățăm. Din greșelile făcute se vede că nu suntem marxiști. Este adevărat că Teohari nu învață. Când are nevoie, citește la repezeală. Trebuie să citească, să învețe, fără asta nu se poate.

Tov. Teohari Georgescu: De când am început cu discuțiile asupra problemei acesteia, fiecare dintre noi am fost foarte frământați, a trebuit să mă forțez acum ca să-mi pot duce munca. Și noaptea când veneam acasă gândeam asupra acestor chestiuni. Mi-au fost clare devierile și lipsurile, abaterile tov. Luca, așa cum au fost lipsurile pe care le avem noi. Când am citit scrisoara, am căutat să stau de vorbă cu tov. Gheorghiu, să mă ajute. N-a fost și am venit în ședință.

Ce mi-a fost în față de când au început discuțiile? Apostol, Moghioroș mai puțin cunosc ședințele care le-am avut la Consiliu, la Prezidiu și au trecut problemele în fața mea, problema colectărilor, unde am redus în comparație cu 1950.

Tov. Ana Pauker: Și chestiunea cu floarea soarelui.

Tov. Gheorghiu-Dej: Când începi să aluneci, aluneci pe toate liniile.

Tov. Teohari Georgescu: Și în fața mea au fost aceste ședințe la care au fost puse probleme greșite. Și-mi aduc aminte expunerea tov. Luca din 1949, la Marea Adunare Națională, de unde a pornit scutirea unui milion de gospodării.

Tov. Ana Pauker: A luat cineva legea în mână s-o vedem? Care țăran n-are 1000 lei venit?

Tov. Teohari Georgescu: Un lucru este adevărat: că am început deja să vedem aceste lucruri, am început să le simțim.

Tov. Gheorghiu-Dej: Nu s-au analizat problemele.

Tov. Teohari Georgescu: Și aici consider lipsa mea. De aceea nu am avut liniște. Nu ne-am așezat, așa cum ne-am așezat acum, fie la problema impozitelor, sau alte probleme. Dar aceste lucruri au trecut și mi-am pus întrebarea: Acești 5-6 ani, din 1947 până în 1952, în 4-5 ani am participat, respectiv eu am participat la o serie de chestiuni și n-am fost în stare să intervin o singură dată.

Tov. Gheorghiu-Dej: De ce?

Tov. Teohari Georgescu: Pentru că nivelul meu politic este acela pe care îl cunoașteți. N-am sesizat problemele. Sesizam că lucrurile nu sunt bune.

Tov. Gheorghiu-Dej: În a doua jumătate al anului 1949 am discutat această chestiune, dar n-am văzut, a rămas așa.

Tov. Ana Pauker: Nu ne-am uitat în burta lucrului.

Tov. Teohari Georgescu: Când am văzut materialul am văzut că este just. Aceste 4-5 rânduri mi s-au părut extrem de puține pentru răspunderea mea și a C.C. care recunoaște că târziu a descoperit aceste lucruri. Dar noi am văzut aceste lucruri și n-am intervenit la timp. Aceasta m-a și determinat să intervin, nu pentru ca să minimalizăm, să micșorăm abaterile arătate aici și vinovăția lui Luca. Din contră, mi-am pus chiar întrebarea în felul acesta: totuși 5 ani de zile, cum putem justifica acest lucru, atunci când am lucrat alături de el? Un an, un an jumătate s-a lucrat mai strâns, dar totuși n-au fost analizate problemele. La aceasta am vrut să mă refer. Aceasta m-a determinat, vinovăția care o simt asupra mea, nu că vreau să scot vinovăția de sub Luca. M-am simțit alături de Luca vinovat, mă simt vinovat de toate acestea.

Tov. Ana Pauker: Ai aceeași vină cu Luca?

Tov. Teohari Georgescu: Când s-a venit cu reducerea de impozite pentru un milion de gospodării, când s-au dat prețuri mai mari, prețurile degrevate, n-am intervenit și asta este lipsa mare, și aveam posibilitate să intervenim când s-a redus numărul chiaburilor. Și dacă venea Moghioroș și spunea, se putea rezolva. Acum să mă simt liniștit când văd acest lucru? Luca a anunțat acest lucru, dar n-a fost suficient. Ce am făcut eu? Am ridicat problema din acest punct de vedere.

Tov. Moghioroș: Am o întrebare: dacă tov. Teohari simte vina colectivă că n-a luat atitudine, dar de ce n-a suflat o vorbă despre lipsurile sale proprii la Ministerul de Interne? De exemplu de ce a concentrat pe moșierii și pe toți marii capitaliști în marile centre industriale? Noi știm că am avut și avem multe greutăți că sunt concentrați în orașe acești dușmani. Unde sunt capitaliștii și moșierii?

Tov. Teohari Georgescu: Capitaliștii sunt în închisoare.

Tov. Moghioroș: Pe dracu sunt în închisoare.

Tov. Ana Pauker: La ministere, la cooperative.

Tov. Teohari Georgescu: Eu am ridicat problema: cel mai bun răspuns și cea mai bună documentare este ascultarea unui raport.

Tov. Gheorghiu-Dej: Trebuie ascultat un raport, este necesar.

Tov. Teohari Georgescu: Trebuie văzut, când tov. Gheorghiu spune pe bună dreptate că legea este făcută pentru toți, să nu se transforme în altceva. Luăm 8000 de oameni și-i lipsim de munca câmpului. Regionalele de partid ridică problema. Ce facem cu țăranii mijlocași care sunt ridicați? Poate am lipsuri, dar se poate discuta ce facem cu chiaburii, cu capitaliștii, cu fabricanții.

Tov. Moghioroș: Noi am discutat acum un an.

Tov. Chișinevschi: Tovarăși, ne-am pronunțat cu toții pentru scrisoarea închisă și este firesc; am fi evitat poate unele poziții față de scrisoare dacă s-ar fi ținut cont de hotărârea pe care am luat-o, pentru că foarte multe din discuții, în special poziția tov. Teohari, s-au purtat în jurul poziției tov. Luca. Și tov. Luca însuși a spus că este foarte frământat. Or, formula din scrisoare este aceeași ca cea din Hotărâre. Desigur, trebuie pusă politiceste problema. Ori se aprobă Hotărârea, ori unii tovarăși au rezerve față de hotărârea Biroului Politic și a Plenarei C.C. – rezerve care se manifestă în împăciuitorism față de devierea de dreapta.

Putem pune conducerea partidului pe aceeași linie a devierii cu cea a tov. Luca? Spiritul ședinței Biroului Politic și a C.C. a dovedit că nu. Pentru că linia stabilită de Plenara din 3-5 martie 1949, în raportul tov. Gheorghiu și în rezoluție, este în această privință clară. Nu m-aș fi oprit asupra acestei probleme, însă cred că este bine să o lămurim încă odată.

Se spune în raportul tov. Gheorghiu-Dej (citește): „În etapa actuală, lupta împotriva exploatării capitaliste la sate și politica de îngrădire a chiaburimii, de limitare a puterii sale economice și a influenței sale politice, trebuie dusă cu și mai mare hotărâre”.

Este o teză pe care cu toții am votat-o, linia era deci precizată clar.

Mai departe. Lucrurile concrete din raport și formulările din raport au intrat în Rezoluție, unde se spune:

„Sarcina de îngrădire a puterii economice și a influenței politice a chiaburimii se îndeplinește pe baza politicii de clasă la sate: ... printr-o politică fiscală de clasă care să ușureze situația țăranului sărac și mijlocas, pe de o parte, și să apese pe chiabur, pe de altă parte...”

Or, este pe deplin dovedit că tov. Luca a mers pe alt drum, pe drumul favorizării elementelor capitaliste.

Plenara a trasat o linie clară, justă, iar tov. Luca a alunecat, a deviat de la linia partidului pe poziții de dreapta.

Lipsa noastră constă în aceea că n-am descoperit la timp și n-am combătut la timp politica țărănească nemarxistă. Tovarășul Stalin ne-a deschis ochii și am pornit la lichidarea acestei politici țărănești nemarxiste – devierea de dreapta.

Tov. Teohari este îngrijorat că s-ar pune pe aceeași treaptă pe tov. Luca cu elementele dușmane. Nu sunt de acord cu tov. Teohari. Deloc nu se pune la fel, nici în hotărâre, nici în scrisoare. De altfel în scrisoare este formula din hotărâre. C.C. a luat spre cunoștință declarația tov. Luca, că el consideră drept ajutor critica făcută și își ia angajamente de a munci etc. etc. Asta pentru organizațiile de partid în primul rând este o dovadă a unității partidului, a ajutorului care l-a acordat și faptul că conducerea (*sic!*) partidului a luat la cunoștință că tov. Luca va lucra pentru aplicarea liniei partidului. C.C. își face autocritica, arătând că a descoperit devierea târziu.

Că elementele dușmănoase, deviatorii de dreapta vor încerca să folosească, cu și fără prelucrarea noastră, este sigur. Câte cleветiri nu au scris despre diferiți tovarăși din conducere bestiile apusene. Datoria noastră este însă să facem partidul din ce în ce mai sănătos și mai puternic, iar dușmanii noștri n-au decât să latre.

Tov. Luca, în loc de a se încadra în munca partidului pentru lichidarea completă a devierii de dreapta, se frământă și frământă și pe alții. S-a spus tov. Luca, și în ședință, că nu sunt motive de a se frământa, de a vedea lucrurile prea în negru, ci dimpotrivă problema este pusă la punct, linia s-a clarificat cu ajutorul și sfaturile date din inimă de tovarășul Stalin, partidul a îndreptat și îndreaptă greșelile – că mai avem multe de îndreptat – cu

ajutorul permanent al tovarășului Stalin pe care-l avem întotdeauna, vom lichida greșelile, vom întări partidul și puterea statului. Veghind la aplicarea liniei, luptând pentru lichidarea devierii de dreapta, cu spirit critic și autocritic, noi vom putea învinge lipsurile. Dar se cere o condiție: să nu fie rezerve. Se simte că la tov. Luca mai persistă rezerve față de linia justă. Nu putem în fiecare zi să rediscutăm hotărârea luată, pentru simplul fapt că tov. Luca ar dori ca partidul să nu cunoască devierea, deviere în care tov. Luca are rolul principal, pentru simplul motiv că tov. Teohari mușamalizează lucrurile.

Tov. Luca: Nu fac rezerve asupra greșelilor pe care le-am făcut. Ceea ce am declarat, mențin.

Tov. Chișinevschi: Lupta contra politicii țărănești, a politicii nemarxiste, lupta contra devierii de dreapta oportuniste, lichidarea grabnică a acestei politici, a acestei devieri, este în interesul clasei muncitoare, a țărânimii muncitoare, a partidului nostru, a statului nostru.

Trebuie să spunem clar, dacă atitudinea lui Luca de minimalizare a gravității greșelilor sale era oricum de așteptat – lui Luca îi este ușor de făcut critică chiar cu surplus – dar autocritică își face foarte greu, nu i-a pătruns încă în sânge analiza propriilor greșeli. Dar tov. Teohari într-adevăr a avut o poziție foarte „stranie”, clar vorbind – o poziție împăciuitoare. În prima ședință și în cele ulterioare, tov. Teohari nu a luat o poziție fermă în problema politicii țărănești, nemarxiste, în problema devierii de dreapta. În calitatea sa de secretar de partid și de ministru de Interne trebuia să fie exemplul de combativitate față de deviere. El trebuie să fie un ajutor prețios conducerii partidului.

Și azi, mai ales o curioasă întrebare a tov. Teohari, „ce este cu Miron?” Că a dat el definiția aceea, că consideră (*sic!*) atitudinea tov. Teohari împăciuitoare, este un merit și nu trebuie să se mire tov. Teohari. Poți să fii pentru, sau contra. Hotărăște Biroul Politic. Știm că tov. Miron a muncit bine pentru reforma bănească, că a luat poziție principială, hotărâtă, față de devierea de dreapta și întrebarea tov. Teohari e stranie și tendențioasă. Sunt convins că tovarășii Miron și Moghioroș au perfectă dreptate apreciind poziția tovarășului Teohari Georgescu, ca poziție împăciuitoare. Au pus principial problema; diferitele manifestări trebuie să-și capete caracterizarea respectivă, pe care o merită. Obiectele își au denumirea lor, manifestări ale lor. Unei mese spui masă, unui ciocan îi spui ciocan. Unei devieri îi spui deviere, unde este împăciuitorism spui împăciuitorism.

Ceea ce nu se poate admite, este că în legătură cu scrisoarea închisă, tov. teohari a ridicat „o problemă”. Pentru mine a părut ca o naivitate stranie când cică a cerut „să se introducă în scrisoare idei din cuvântarea tov. Gheorghiu, că nu sunt introduse aceste idei.” Or, aici sunt tocmai ideile din cuvântarea tov. Gheorghiu. Scrisoarea aceasta exprimă spiritul discuțiilor noastre, a poziției ferme a C.C. Conținutul scrisorii exprimă fidel spiritul ședințelor noastre, exprimă cu fidelitate ce a spus tov. Gheorghiu. Afirmatia tov. Teohari este o încercare nereușită de a-și acoperi poziția și a distrage atenția de la chestiunile principale, privind viața de partid și de stat.

Dar poziția tov. Teohari față de deviere, apărarea greșelilor tov. Luca, a persistenței sale pe poziții de dreapta, hotărârea cu care tov. Teohari – ca în nici o altă problemă – apără devierea și pe deviatori, arată că tov. Teohari a devenit avocatul devierilor și numai la ședința plenară a C.C. a făcut o încercare de luare de poziție. Miroase a familiarism. Nu încapă nici o îndoială că tov. Teohari suferă de împăciuitorism. Degeaba spunem că nu, când este vădit. Sigur că Biroul nostru Politic ar trebui să se pronunțe, că

avem de a face cu o manifestare împăciuitoare la tov. Teohari. Nu este greu de a vedea că poziția lui Teohari și cea a lui Luca se aseamănă ca doi frați gemeni.

Tov. Miron a luat poziție fermă, justă, poate unele expresii au fost spuse cu mai mult temperament.

Tov. Ana Pauker: Tov. Miron spune lucrurile gândite și nu după temperament.

Tov. Chișinevski: Complet de acord, gândite și ferm.

Tov. Miron Constantinescu: Am spus că sunt absolut convinși.

Tov. Chișinevski: Lucrurile sunt lucruri și fenomene și cred că Miron bine a procedat și n-are nimeni de ce să se supere pe el.

Căutând în fel și chip să îndulcească textul scrisorii închise, tov. Teohari se ridică de fapt împotriva hotărârii Plenei C.C. și sprijină devierea de dreapta, dăunează de fapt muncii partidului pentru întărirea succeselor obținute prin reforma bănească. Sunt cu totul inadmisibile încercările tov. Teohari de a distrage discuțiile de la miezul problemei – de la combaterea și necesitatea de a lichida devierea de dreapta – în direcția unei griji exagerate față de pretinsa subminare a autorității lui Luca. Sarcina noastră principală este azi lichidarea devierii de dreapta, dezrădăcinarea politicii țărănești, nemarxiste, sarcina noastră principală este azi consolidarea succesului reformei bănești. Sarcina noastră este lupta pentru realizarea tuturor îndatoririlor de partid.

Tov. Ana s-a ridicat împotriva formulării date de Miron. Fără îndoială că este dreptul ei să-și spună părerea. Dacă spunem să lămurim acum pe Teohari în această problemă, nu sunt de acord, pentru că exclud posibilitatea că tov. Teohari, în timpul ședințelor, n-a avut timp să se lămurească în această problemă. Și cred că tov. Teohari dacă vroia, putea să vadă în ce constă devierea, mai ales după atâta muncă politică făcută, Teohari poate să pătrundă lucrurile când vrea, dar a avut în această privință o poziție deosebită. Nu-i facem nici un serviciu dacă nu-i spunem adevărul adevărat, că a avut poziție împăciuitoare. Este aceasta împăciuitoare sau nu?

În concluzie: susțin cu toată convingerea textul proiectului de scrisoare. Am convingerea că va fi de mare folos partidului nostru, fără schimbările de fond la care au insistat tov. Teohari și Luca, doar acele lucruri redacționale, de stil, nu de esență principale și să ajutăm organizațiile de partid în îndreptarea liniei și să nu admitem ca cineva să răstălmăcească altfel decât este spiritul documentului.

În privința chestiunii cu dosirea statutului, chestiunea ridicată de tovarăsa Ana în Biroul Politic, că am criticat în ședința cu activul central Ministerul Agriculturii și Secția Agrară a C.C. că statutul T.O.Z.-urilor a fost dosit, îmi asum întreaga răspundere și repet: Statutul a fost dosit. Aceasta este pe deplin adevărat.

Aprofundează singură, tovarăsa Ana. Hotărârea C.C. a apărut în 18 septembrie 1951, până la apariția statutului au trecut 4 luni.

Tov. Ana Pauker: De când ni s-a pus chestiunea aceea cu Constituția, cât timp a trecut de atunci? Un an și o lună. Putem spune că ești contra?

Tov. Chișinevski: Să nu confundăm lucrurile. Aici facem o a doua greșală. Ce rost are să începem cu comparatismul? S-a studiat Constituția Stalinistă, în baza ei și a noilor date științifice stările de lucruri de la noi. Este o problemă mare.

Dar aici au trecut 4 luni de la Hotărârea pe care am luat-o, agitația și propaganda a lucrat bine, a lucrat prost, a făcut greșeli, Scânteia a dat câteva articole de fond și a spus să nu se aștepte statutul. La 25 ianuarie se tipărește statutul și am spus neapărat să se publice, nu putem să începem prelucrarea, n-avem la ce să ne referim. Nici la Secția

Organelor Conducătoare, nici la Propagandă n-a ajuns statutul. S-a început să se tipărească într-un tiraj infim. Întreb pe Breban la telefon de ce. De la Ministerul Agriculturii a spus că nu este nevoie să apară. Am întrebat pe tov. Ana, a spus, statutul colhozului a apărut în presă? Dar trec peste asta. A apărut în 25 ianarie într-un tiraj mic. Breban făcea socoteala: la 30 ianuarie 8 mii și ajunge la 40 mii și spune că mai avem 6 mii la Secția Agrară. Ce este 50-60 mii pentru masa de țărani? Întreb: dar în limba maghiară? Spune că a mers greu cu traducerea. Noi traducem cărți, enciclopedii și nu putem să traducem statutul? Gogioiu spunea că n-a avut hârtie, n-a aprobat la C.S.A. Pentru fleacuri se adresează C.C., puteau să ceară, puteau să se adreseze organelor de conducere pentru broșurica de 10 pagini, o trage la rotativă și umplem țara cu statutul.

Ce mi-a întărit convingerea că s-a dosit statutul? La 25 se dă la tipar statutul și Ministerul Agriculturii, care este membru al Biroului Politic, dă Instrucțiunile pentru organizarea T.O.Z.-urilor la 30 februarie. De ce n-a dat la 20 septembrie? Chiar dacă statutul nu era gata. Deci Instrucțiunile Ministerului Agriculturii au fost date cu 6 luni întârziere. Este convingerea mea că s-a dosit statutul. Desigur că nu o să bănuiesc oameni din conducere pe care îi cunoaștem din activitatea de zi cu zi, dar au fost elemente care au fost împotriva organizării T.O.Z.-urilor. Din acest punct de vedere am dat formularea că au dosit.

Hotărârea a apărut la 18 septembrie. Cine are dreptul să dea instrucțiuni cu o întârziere de 6 luni după aceasta?

Este o născocire stupidă că n-au fost posibilități tehnice de tipar. Or, este știut și pe deplin demonstrat că putem tipări fără efortări în câteva ore un milion de exemplare.

Nu apărarea celor care au împiedicat organizarea T.O.Z.-urilor, ci pedepsirea lor. Trebuie înscris în carnetul de membru, pentru că obiectiv este sabotarea hotărârii C.C. și a guvernului.

Trebuie să se termine odată cu încurajarea elementelor capitaliste și cu împiedicarea organizării de T.O.Z.-uri care au de jucat un rol însemnat în transformarea socialistă treptată a agriculturii. Sunt deja fapte de trecere de la T.O.Z. la colhoz și nu invers, cum credeau unii că organizarea de T.O.Z.-uri, simultan cu organizarea colhozurilor, înseamnă o dare înapoi.

Tov. Ana Pauker: Statutul a fost făcut în noiembrie.

Tov. Chișinevski: La Prezidiul Guvernului, proiectul de statut a ajuns în ianuarie. Este problema transformării socialiste a agriculturii. Cu toții am fost de acord cu organizarea T.O.Z.-urilor. Nepublicarea statutului, neglijarea organizării T.O.Z.-urilor este un rezultat al poziției unor tovarăși împotriva T.O.Z.-urilor. Sunt și alte greșeli și alte dosiri de hotărâri. Să le scoatem, dar să criticăm, pentru că critica (*sic!*) ajută la muncă. Este convingerea mea fermă că la Ministerul Agriculturii și la Secția Agrară s-a lucrat împotriva Hotărârii partidului și guvernului cu privire la organizarea T.O.Z.-urilor, care au de jucat un rol însemnat în transformarea socialistă a agriculturii.

Tov. Ana Pauker: Să vedem, să lămurim.

Tov. Chișinevski: Neapărat trebuie lămurit. Este cel mai mare pericol compromiterea unei hotărâri prin neaplicarea ei. Dacă nu știm să facem pe oameni să respecte dispozițiile, mai ales pe cei din organele de conducere, ministere etc., mai bine să nu le dăm ca să ne compromitem hotărârile noastre. Nu se poate tolera sabotarea hotărârilor partidului și guvernului.

Tov. Gheorghiu-Dej: Mai vrea cineva cuvântul? Să nu mai lungim discuția.

Tov. Chivu Stoica: Aș vrea să spun numai atât că am pornit discuții, în loc să luăm scrisoarea și să vedem dacă corespunde (*sic!*) hotărârii luate. Cred că este o abatere.

Tov. Chișinevski: Nu e vorba de abatere.

Tov. Chivu Stoica: Nu este justă reînceperea discuțiilor, este o subminare a autorității C.C., a fost hotărârea C.C., am participat cu toții la luarea ei și trebuie s-o respectăm.

Tov. Chișinevski: Foarte just.

Tov. Gheorghiu-Dej: Tovarăși, citirea, studierea textului scrisorii a produs anumite frământări și discuții. Pentru cel care urmărește cu atenție cursul dezbaterilor noastre în jurul scrisorii noastre este clar, că se încearcă a se pune în discuție însuși conținutul Hotărârii C.C. cu privire la deviere. În acest sens s-au pronunțat o serie de tovarăși. Sunt ele justificate aceste păreri exprimate? După părerea mea conțin un adevăr necontestat. Una sau două: ori atunci când am luat Hotărârea am fost de acord și atunci n-ai ce discuta, pentru că textul scrisorii este – cu unele mici excepții, care nu schimbă cătuși de puțin fondul Hotărârii – același, ea exprimă spiritul și linia Hotărârii C.C. Ce a intervenit atunci nouă că a putut să producă frământări? De ce atâtea discuții de la ora 6 până la 11?

Mie mi se pare că ar trebui să vedem două aspecte în legătură cu cauzele care au determinat aceste discuții: 1) că este vorba de anumite rezerve în legătură cu însăși Hotărârea cu toate discuțiile, cu toate afirmațiile făcute și 2) dacă trebuie sau nu conținutul Hotărârii să formeze obiect de dezbatere în partid. Este clar că lichidarea devierii nu poate avea loc numai discutând-o, analizând-o exclusiv în cadrul C.C., nimeni din noi nu va putea dovedi dacă i s-ar pune întrebarea că ar putea să fie lichidată numai prin dezbateră în C.C., deoarece devierea nu s-a mărginit la C.C., devierea aceasta a mers până jos. Formulări caracteristice devierii în problema țărănească au mai făcut membrii de partid pe diferite eșaloane ale organizațiilor noastre de partid, sau de masă, nu mai vorbesc pe linie de stat, care, la urma urmei, arăta și o confuzie mare care domnea în partidul nostru. Dacă numai pentru această chestiune, pentru a înlătura confuzia, pentru a limpezi lucrurile în partid, ar trebui să prelucrăm în partid hotărârea C.C. sub forma unei scrisori închise și încă este foarte important.

Și mă mir de ce atâtea discuții, de unde vin aceste temeri? Și de ce au frământat mai mult unii tovarăși din conducerea partidului nostru chestiunea prelucrării? Temerea aceasta vine de acolo, că se presupunea că prelucrând în partid devierea, va avea drept rezultat slăbirea autorității lui Luca, întrucât lucrurile se pun deschis. Se încearcă justificarea acestei temeri prin nivelul scăzut al membrilor de partid, că s-ar putea întâmpla cine știe ce prelucrându-se devierea cu membrii de partid.

Aceste frământări nu le-a cuprins numai pe Luca. Luca sigur că este frământat, dar frământarea l-a cuprins și pe Teohari. Am observat, tov. Teohari a subliniat pagini întregi în scrisoare și rămăseseră puține locuri nesubliniate, mă gândeam dacă nu cumva are de gând să scoatem afară tot ce este subliniat, adică esența problemei. S-a văzut clar că pe ei nu-i preocupă problema lichidării devierii, ci sunt preocupați de apărarea autorității lui Luca, chiar și în dauna partidului.

Se poate oare spune că tov. Teohari n-a studiat scrisoarea? Sigur că a studiat-o. Ceea ce este iarăși interesant, că Teohari exprima punctul de vedere asemănător cu părerile exprimate de Luca. Luca a fost și la mine, l-am ascultat și i-am spus că el face pe dracu mai negru decât e. Nu este motiv de temeri, de a se interpreta altfel problema dezbaterii scrisorii, decât linia stabilită de C.C. față de deviere. Asta e una. În al doilea rând, se subliniază într-un pasaj în scrisoare că și C.C. are o mare lipsă, deci C.C. își face autocritică, că a descoperit

târziu devierea, a luat măsuri târziu. După ce-l critică pe Luca, arată în continuare că Luca și-a luat angajament și că el consideră critica C.C. ca un ajutor etc. etc.

Deci nu este vorba aici de un material prin care să poată măcar atinge autoritatea unui membru al C.C., cu atât mai mult, cu cât depinde de Luca însăși, de felul cum el se va încadra în lupta partidului pentru lichidarea devierii de dreapta. Ia încipuiți-vă dacă nu am dezbate în partid lucrul acesta ce interpretări ar fi date și câte interpretări? Și mai ales câte daune ar aduce partidului.

Tov. Moghioroș: Deja sunt.

Tov. Gheorghiu-Dej: Și numai din acest punct de vedere privim prelucrarea scrisorii în partid. Conducerea partidului va avea posibilitatea să lămurească partidul, că și conducerea are lipsa sa și în ce constă această lipsă, așa cum este stabilită în scrisoarea închisă. Scrisoarea închisă arată clar în ce constă devierea de dreapta, lipsurile și devierile lui Luca, pe care le criticăm și în același timp arătăm că el a declarat că consideră (*sic!*) justă critica ce i-a fost făcută și și-a luat angajamente să lupte pentru îndreptarea acestor greșeli.

Deci greșeala tovarășilor care s-au frământat pe chestia scrisorii constă în aceea că ei au încercat, discutând cu unul, cu celălalt, să obțină o schimbare în textul scrisorii, o tocire a ascuțișului criticii, a părții critice cu privire la devierea de care se vorbește în această scrisoare închisă. Dacă reflectăm mai adânc asupra lucrurilor, vedem o apărare a lui Luca împotriva C.C. Nu putem să ne așezăm pe poziția de apărare a devierii. Este o datorie a noastră să aplicăm linia C.C. de combatere a devierii, de a lichida devierea, dar lichidarea devierii nu se împacă cu poziția a te transforma – cum s-a spus aici – într-un avocat al greșelilor tov. Luca.

Și cu mine a discutat tov. Luca și nu l-am încurajat în sensul de a se frământa pe o chestiune clar exprimată în Hotărârea C.C. și în scrisoare.

Și pe mine m-a surprins atitudinea tov. Teohari. Cum s-ar putea numi această atitudine? Altfel decât a fost denumită aici, caracterizată aici, ca o încercare de mușamalizare a greșelilor noastre, ca o încercare, ca un aspect de atitudine împăciuitoare. De ce? Pentru că Teohari nu se pricepe să citească, să studieze un document? Ba, el se pricepe. Poate să aibă lipsuri și să fie criticat că nu citește și studiază îndeajuns. Dar acest material l-a studiat. Dar dacă l-ar fi citit numai, el doar a luat parte la toate ședințele Biroului Politic, la toate ședințele Biroului Politic, la toate ședințele conducerii, nu este un simplu membru de partid, e un secretar de partid. Poziția tov. Teohari a fost just caracterizată aici ca o încercare de mușamalizare a devierii, a poziției împăciuitoare. De unde această poziție? Este într-adevăr o lipsă la tov. Teohari, o lipsă, pentru că el a privit scrisoarea nu prin unghiul unui secretar de partid, prin unghiul unui conducător de partid, care ia poziție critică față de abateri și greșeli, ci prin unghiul de apărător al greșelilor, al devierii. Iată de ce Miron a luat „Problemele Leninismului” și l-a combătut pe Teohari și l-a caracterizat că are o atitudine împăciuitoare.

Eu nu cred că este necesar să se menționeze în procesul verbal. Eu cred că tov. Teohari singur va reflecta și va căuta de a schimba acest mod de a privi lucrurile.

Eu sunt de acord cu critica ce a fost făcută tov. Teohari, critica făcută formulărilor greșite ale lui Teohari, poziției care a luat-o el. Mi l-am închipuit pe Teohari că face experiențe de săritură cu parașuta în probleme unde trebuie să fie poziție categorică: suntem de acord cu scrisoarea? Este ea justă din punct de vedere al liniei generale a partidului? În acest sens trebuie privită problema.

De ce atâta străduință în micșorarea gravității faptelor? Aceasta înseamnă tocire a ascuțișului criticii. De ce nu se gândesc acești tovarăși la înarmarea, mobilizarea partidului? Devierea nu este numai sus, ea s-a răsfrânt asupra multor membri de partid, care văd lucrurile greșit. Eu sunt convins că prelucrând bine acest document, dând ajutor comitetelor regionale, mobilizând comitetele regionale în prelucrarea acestui document, ele la rândul lor mobilizând activul și mergând până jos la comitetele raionale, orașenești, la comitetele și roganizațiile de partid, prelucrând cu membrii de partid așa cum trebuie, în spiritul celor cuprinse în scrisoare, se va petrece ceea ce s-a arătat aici, va întări partidul, spiritul critic, autocritic, va permite conducerilor organizațiilor de partid să descopere o serie întreagă de manifestări greșite care au fost și de care habar n-avem încă. Vor fi descoperite manifestări mai grave decât cele care le-am constatat în acest document. Vom găsi chiar elemente dușmănoase care vor lua poziție împotriva documentului. Să nu ne facem iluzii. Dușmanului i-a convenit o asemenea linie, linia țărănească, nemarxistă, și a îmbrățișat-o.

Documentul va ridica spiritul combativității membrilor de partid, simțul de răspundere, fiecare se va uita mai atent în jurul său, va mobiliza partidul pentru realizarea sarcinilor mari care se pun în legătură cu lichidarea devierii, a urmărilor grave a devierii de dreapta. Prelucrarea scrisorii va duce la mobilizarea întregului partid pentru realizarea sarcinilor mari ce se pun în legătură cu întărirea reformei bănești. Prelucrarea documentului va întări disciplina în partid, va întări legătura C.C. cu organizațiile de partid, cu membrii de partid și fără nici o îndoială și autoritatea C.C. va crește.

Se va vedea că dacă C.C. vine cu un asemenea document cum va judeca membrul de partid. Uite, C.C. vine și lămurește greșelile, recunoaște și lipsurile sale. Asta va întări spiritul critic, va determina o cotitură în partidul nostru și nici autoritatea tov. Luca nu va avea de suferit, ci dimpotrivă, mergând pe linia mușamalizării, a neluării de poziție așa cum trebuie, va slăbi autoritatea conducerii partidului și a tov. Luca.

Tov. Ana spunea să avem grijă să nu se facă răstălmăciri și să nu se spună ce nu trebuie și ca în Ardeal să nu se întâmple ceva. Ce poate să se întâmple dacă vom lua măsuri organizatorice și vom orienta partidul nostru? Dacă cineva își închipuie că vom trimite numai așa documentul, ar fi o greșală. De ce se tem unii că elementele dușmănoase o să interpreteze scrisoarea cum vor ele? Este știut că partidul nostru e în stare să le dea la cap. El a dovedit aceasta nu o dată.

Trebuie organizată prelucrarea, pentru că este legată de sarcini imediate, combătând devierea de dreapta, va mobiliza organizațiile de partid la îndeplinirea sarcinilor de încasare a impozitelor, realizarea planului de colectări și a achizițiilor, precum și descoperirea elementelor chiaburești, va ridica munca de partid pe o treaptă cum n-am cunoscut-o până acum.

Iată tovarăși, ce importanță mare are această scrisoare. Dacă importanța acestei scrisori, a prelucrării ei, ar fi fost înțeleasă, nici n-ar fi fost necesare discuțiile atâta vreme. S-ar fi adus unele îmbunătățiri, ici colo, am fi votat-o și am fi trecut la măsuri într-un ceas, un ceas și jumătate. Dar repetatele reveniri, care au arătat rezervele unor tovarăși față de hotărâre, față de o astfel de chestiune principală, a determinat prelungirea discuțiilor.

Și pe urmă modul de a ne duce unul la altul și a discuta prealabil probleme de partid și de a fixa păreri comune nu este partinic, nu este sănătos. Nu este sănătos, pentru că asta duce la crearea unui spirit familiarist și conducerea partidului și nu este bine, poate să dea necazuri foarte serioase partidului nostru. Ce rost are? Luca n-avea ce să

discute separat cu Teohari, nici cu Ana. Orice chestiune ce avea de ridicat tov. Luca trebuia s-o discute aici în conducere. Așa veneai și luai poziție în conducere, în ședința Biroului Politic. Nu este sănătos. Când am de spus ceva, vin în cadrul ședinței și discut aici. Nu pun în discuție documentele C.C. altfel decât în ședință, pentru că altfel va domni și se va lărgi acest spirit familiarist. Nu se poate admite repunerea în discuție justetea hotărârilor luate de C.C. Spiritul familiarist, metoda familiaristă în munca de partid, trebuie combătute cu toată severitatea. Familiarismul dacă e tolerat poate duce la centre paralele. Aceasta este foarte periculos pentru partidul nostru.

Iată de ce ai avut această alunecare pe panta împăciuitořistă, tovarășe Teohari. Nu pentru că nu pricepi sensul și conținutul acestei hotărâri, dar pentru că te duci de la unul la altul și comentezi documentul altfel decât este spiritul acestor documente ale C.C., nu vii în ședință să-ți spui părerea, te eschivezi să-ți precizezi poziția. Dacă ai de ridicat o chestiune, spui; fie că facem o ședință, fie că nu. Fiecare își spune părerea și poate să spună când un tov. nu este de acord cu felul cum e pusă o problemă, o spune conducerii, o ridică în ședință. Nu umbla în dreapta și stânga pălăvrăgind. A venit Luca la mine cu problemele care-l tot frământă și i-am spus că o să avem ședință și să le ridice acolo, dar să nu facă pe dracu mai negru decât este, nu trebuie să se frământe. Trebuie să te frământe de a ridica nivelul muncii partidului. Judeci că pezevenchii o să interpreteze cum vor ei? Dacă ar exista manifestări, tendințe dușmănoase, partidul nostru – cum am mai spus – se pricepe să le dea în cap. Am dovedit nu odată.

Nu este sănătos, tovarășe Luca – trebuie să spun aici deschis – practica de a merge încolo și încoace. Nu avem 2 sau 3 centre. Avem un singur centru. Am de ridicat ceva? În ședință. Altfel alunecăm pe panta familiarismului și aceasta este nesănătos. Nu se poate pune în discuție în afară de organ pe bază de prietenie linia partidului, ci pe bază de spirit partinic, în ședință. A fost liber Miron să spună părerea? Și altul? Sigur că da. Așa trebuie pusă chestiunea, partinic.

Și trebuie să luăm problemele cu mult mai serios. Nu mai suntem în perioada imediată de după eliberare, în 1944, nici în 1945, 1946, 1947. Nivelul nostru a crescut și spiritul de răspundere este și trebuie să fie mai mare. Ne bucură că se ridică de jos noi cadre, elemente proaspete, viguroase, să le ajutăm să se ridice în funcții de conducere ale partidului. Problema cadrelor trebuie să fie în fața fiecăruia ca o sarcină centrală. Conducerea partidului trebuie să se preocupe în permanență de ridicarea de cadre sănătoase, devotate, de educarea lor în spirit sănătos de partid și să nu rămânem în urmă, să învățăm, să studiem. Deci trebuie în permanență să ne ocupăm de creșterea cadrelor. Tovarășul Stalin mereu a atras atenția să învățăm, să studiem. Tov. Teohari nu învață, nu citește, el a rămas în urmă.

În ce mă privește, în ultimul timp, fără să consider că am făcut totul, dar îmi fac timp, caut să studiez sistematic, nu trec simplu peste material. Cel mai mare pericol pentru autoritatea unui conducător, pentru munca sa, este când nu se documentează, nu învață și spune atunci niște povești, așa cum au spus unii tovarăși aici.

Eu consider că ședința Biroului Politic a fost deosebit de instructivă în sensul că:

1) a dat posibilitate conducerii partidului să constate că la unii tovarăși au mai existat rezerve față de Hotărârea C.C.

2) că scrisoarea închisă a fost probată în unanimitate,

3) că toți membrii Biroului Politic sunt de acord cu prelucrarea acestei scrisori în partid, că tov. Teohari n-a fost preocupat de spiritul combaterii devierii, ci de

mușamalizarea ei, dar că în cele din urmă s-a declarat de acord cu conținutul scrisorii închise și cu prelucrarea ei, și

4) că au fost făcute câteva observații juste în ce privește îmbunătățirea conținutului acestei scrisori.

Cu îmbunătățirile care au fost aduse proiectului de scrisoare închisă, sunteți de acord să primim scrisoarea? Cine este pentru? (Toți tovarășii votează pentru).

Sunteți de acord să o prelucrăm așa cum s-a propus? (Da)

Biroul Politic în unanimitate a primit conținutul scrisorii a stabilit să fie prelucrată, că pentru a fi prelucrată temeinic să fie desemnați membrii ai C.C. care să dea un ajutor Comitetelor Regionale în ce privește această prelucrare, care la rândul lor de asemenea, să trimită tovarăși la Comitetele Raionale etc.

Și acum încă o chestiune. S-a cerut să se consemneze în procesul-verbal intervenția tov. Moghioroș cu privire la calificarea de împăciuatorism a atitudinii tov. Teohari.

Tov. Miron Constantinescu: Și eu am cerut aceasta.

Tov. Gheorghiu-Dej: Și tov. Miron.

Eu am făcut propunerea în sensul că critica (*sic!*) făcută tovarășului Teohari este justă, că ea îl va ajuta să-și reexamineze poziția, dar că nu este necesar să fie pusă în procesul verbal caracterizarea, ci să fie reținută aceasta de membrii Biroului Politic. Sper că critica (*sic!*) ce i-a fost adusă l-a ajutat și că tov. Teohari singur va restudia, va vedea mai cu seamă partea critică ce a fost adusă în legătură cu aceasta, pentru a se documenta mai bine și reveni la linia justă a partidului.

Din aceste motive eu propun să nu înscriem acest lucru în procesul-verbal.

Tov. Moghioroș: Eu sunt de acord cu condiția dacă tov. Teohari recunoaște că a avut poziție împăciuatoristă și a căutat să mușamalizeze.

Tov. Miron Constantinescu: Și eu sunt de această părere.

Tov. Teohari Georgescu: După ce am ascultat pe tov. Gheorghiu, eu sunt de acord cu critica făcută de tov. Gheorghiu și de tov. Miron și Moghioroș și ceilalți tovarăși. Sunt de acord, pentru că în exprimările mele și în felul în care am privit, n-am luat problema de bază a devierii, ci am luat celelalte probleme a frământării mele și am căutat să arăt de unde a venit poziția aceasta.

Poziția mea fără îndoială a mers pe linia așa cum tovarășii au spus. Eu primesc critica ca (*sic!*) un ajutor pentru mine. Fără îndoială că în viața și munca mea voi dovedi că astfel de caracterizări nu au ce căuta la un comunist.

D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R. – Cămară, dosar 19/1952, f. 4-84.

14. 1952 martie 14. Stenograma Biroului Politic al C.C. al P.M.R. privind: reducerile din cota de colectări pentru gospodăriile agricole colective și pentru întovărășirile agricole de tip „T.O.Z.”; revizuirea tarifelor S.M.T.; eliberarea pe timpul muncilor agricole a unor țărani condamnați pentru nesupunere la legea colectărilor.

Stenograma

ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R.

din 14 martie 1952

Au fost prezenți tovarășii: **Gheorghe Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Vasile Luca, Teohari Georgescu, Iosif Chișinevski, Alexandru Moghioroș, Gheorghe Apostol, Emil Bodnăraș și Chivu Stoica.**

Prezidează **tov. Gheorghiu-Dej.**

.....*

Tov. Ana Pauker: ...În întovărașiri fiecare își păstrează pământul lui, unul vine cu un hectar din întreaga lui proprietate de 15 ha, altul cu 5 ha, altul vine cu tot pământul, adică variat. Aici fiecare strânge recolta lui și de acolo dă cota. Și când se face socoteala cotelor, lui i se socotește apa: are 5 ha care sunt intrate în întovărașiri, i se scade procentul care l-am fixat. Dacă are 5 ha, din care a intrat cu 2 ha în gospodărie, i se fixează cota pentru 5 ha, iar la 2 ha i se scade procentul.

Tov. Moghioroș propune ca la întovărașiri indiferent câte hectare are, va plăti după ce a intrat în T.O.Z. Ce faci dacă toată proprietatea este de 1 ha?

Tov. Moghioroș: Țara este împărțită pe 5 categorii de fertilitate. De exemplu la fertilitatea I. este stabilit și procentul de participare la diferitele produse, la grâu merge până la 30%, în unele regiuni mai mult. Să mergem pe principiul cotei fixe la hectar ca la gospodării colective. Media depinde de fertilitate.

La individuali principiile sunt:

1) fertilitatea – pentru fiecare este stabilită cota;

2) participare a plantelor la colectări – procentul ține cont de zonă;

3) progresivitate în raport cu creșterea suprafeței pe gospodărie – cota crește în raport cu creșterea hectarelor.

Aceste 3 principii stau la bază.

Tov. Luca: Dar cota aceasta la ce număr de hectare se raportează?

Tov. Moghioroș: Indiferent. Nu băgăm pe colectivști la nici o categorie de proprietate, gospodăria colectivă este socotită ca o unitate.

Tov. Ana Pauker: Cât iei la 1 ha la particulari?

Tov. Moghioroș: La categoria I, 60 kg.

Tov. Ana Pauker: La 2 ha?

Tov. Moghioroș: Crește progresiv.

Tov. Ana Pauker: Și cum socotești la gospodăria colectivă?

Tov. Moghioroș: La fertilitatea III, care este media pe țară, e socotit cât produce pământul – 1200 kg la ha sau așa ceva – aceste gospodării pot da statului 40 kg pe ha. Asta e cheia. De aici începe să se modifice în raport cu creșterea suprafețelor.

Tov. Luca: Dacă este medie înseamnă și în sus și în jos.

Tov. Moghioroș: Medie pe categoria respectivă.

Tov. Ana Pauker: Cum socotești media aceasta?

Tov. Moghioroș: În categoria III intră 5000 ha de pământ din toată țara. Aici media de producție este de 900 sau 800 kg la ha și s-a stabilit 40 kg cotă pe ha. Dacă are mai puțin decât 1 ha îi scade, dacă are mai mult, adaugă. Este progresiv. Iar la gospodării colective rămâne nemodificat 40 kg la ha, indiferent de suprafață. Se socotește întâi la fertilitate și apoi participația la produse. De exemplu Dorohoi intră în categoria III, nu este o regiune producătoare de grâu, însă produce porumb. Participarea la cota obligatorie

* Așa este în text.

la grâu este de 10%, la porumb 30% și la floarea soarelui 20% și noi luăm procentul după producția lui. Tocmai acesta este regulatorul care reglementează interesele statului.

În schimb la Timișoara am mers la 45-50% la grâu, în schimb am luat mai puțin din celelalte produse. Deci și aici este un raport.

La gospodăriile private se modifică și participarea progresiv cu creșterea suprafeței.

Am pus întrebarea dacă nu este cazul ca să aplicăm și la T.O.Z.-uri cota fixă pe categorii de fertilitate.

Tov. Gheorghiu-Dej: Cum se procedează la colhoz pe categorii pe țară ca mediu pe regiune?

Tov. Luca: Cu mediul pe regiune dacă aplici la T.O.Z., acel care are puțin o să dea mai mult.

Tov. Moghioroș: Nu. Aici nu aplici pe întregul T.O.Z., îl iei ca gospodărie, aplici pe gospodărie și numai la suprafața cu care a intrat.

Tov. Gheorghiu-Dej: Ce te faci cu un țăran care a venit cu 1 ha, forța sa de muncă este mai mare decât hectarul acesta care necesită o forță mai mică de muncă? El în cadrul T.O.Z.-ului cu membrii familiei sale poate să lucreze pe baza tarifului din T.O.Z. Un altul vine cu 4-5 ha, el nu poate să angajeze muncă străină, dar nu dovedește cu membrii familiei sale, dar întrucât sunt membru în T.O.Z., eu cu membrii familiei pot lucra 2 ha. Ce te faci cu cel care a venit cu 1 ha și face 2 ha? Cum este în statut? Plata numai în bani sau în natură? Dacă se înțelege în natură?

Tov. Ana Pauker: La colectări iei 4 ha, îi rămâne mai puțin, iar cel cu 1 ha dă de la 1 ha la colectări și restul îi rămâne.

Tov. Gheorghiu-Dej: Ce-i rămâne nu este supus. Se plătește numai la suprafață.

Tov. Moghioroș: Aici e chestiunea să aplicăm progresivitatea sau nu.

Tov. Gheorghiu-Dej: Ce avantaje ar fi pentru țărani? Ar stimula aceasta pe țărani să vină?

Tov. Teohari Georgescu: Sigur că da, are mare avantaj.

Tov. Gheorghiu-Dej: Să vedem în categoria III, un țăran are 5 ha și intră cu 3 ga și un alt caz când intră cu toate 5 ha, și unul care nu intră deloc.

Tov. Moghioroș: Cota pentru categoria III de fertilitate este fixată la 40 kg la ha Individualul trebuie să dea 40 kg la ha progresiv, adică după primul ha dă 40 kg, al doilea ha deja 60 kg, al treilea 80 kg, al patrulea 110 kg și pentru al cincilea 150 kg.

Tov. Gheorghiu-Dej: Acestea sunt date exacte?

Tov. Moghioroș: Aproximative. Sunt aproape de realitate. Deci ar da în total 540 kg. Dacă a intrat în T.O.Z. cu 3 ha, dă pentru 3 ha 120 kg.

Tov. Gheorghiu-Dej: După propunerea ta.

Tov. Moghioroș: Da. După cele 2 ha rămase afară se socotește ...

Tov. Ana Pauker: La 5 ha se socotește.

Tov. Gheorghiu-Dej: Nu se poate la 5 ha.

Tov. Teohari Georgescu: Nu se poate socoti încă odată pe întreaga proprietate.

Tov. Moghioroș: Deci el intră în categoria respectivă, nu la 40 kg, ci la 80, adică 160 plus 120 cu care a intrat în T.O.Z., în total 280 kg în loc de 540.

Tov. Ana Pauker: Dacă intră cu toate 5 ha?

Tov. Luca: Dacă intră cu toate 5, plătește 200 kg.

Tov. Teohari Georgescu: Cred că cifrele acestea sunt concludente.

Tov. Ana Pauker: Se urcă mai sus ceva.

Tov. Luca: Avantajul este foarte mare, dar numai pentru primul an.

Tov. Ana Pauker: Nu, este permanent.

Tov. Luca: Avantajul este mare.

Tov. Gheorghiu-Dej: El lucrează cu S.M.T., duci muncă cu el să-l transformi în gospodărie colectivă.

Ia să vedem cum e la colhoz.

Tov. Moghioroș: Dacă e în categoria III are 40 kg la ha de dat. Aici nu se modifică, după fiecare ha plătește 40 kg.

Tov. Ana Pauker: De ce spun cei de la colectări că este de 120 kg?

Tov. Moghioroș: Este indiferent. Categoria I pe ha dă 120 pe ha boabe în medie. Avem regiuni unde ai gospodării colective la care revin numai 2 ha pe cap de familie, însă fertilitatea este I și el nu poate să se încadreze în categoria de proprietate privată.

Să zicem că colhozul (*sic!*) participă la colectări cu 30% grâu, porumb 20% și celelalte, până completează 100%. După aceea percepi 120 kg pe ha indiferent câte ha are.

Nu-mi aduc aminte precis 120 sau 160 la ha la categoria I de fertilitate și merge până la 40 kg, sau 48. Cel mai puțin percepem 48 kg pe ha. La colhoz nu mergem progresiv. El este încadrat în categorie de fertilitate și rămâne fix pe ha.

Tov. Ana Pauker: La colhoz pornești de la 1 ha?

Tov. Moghioroș: Da. Cum s-au stabilit categoriile de fertilitate? S-a făcut o socoteală care este media de producție pe diferite tipuri de gospodării, s-au făcut sondaje cât produce și cu cât trebuie să participe la fondul centralizat al statului pe produse. Pe baza acestui calcul au luat această categorie III de fertilitate care este mijlocie, au luat și structura proprietăților și productivitatea naturală a proprietății. Este inclus nu numai pământul arabil ci cultivabil, pentru că am inclus atunci toate produsele, inclusiv lucerna, fânul și am făcut această medie care corespunde și intereselor statului și e suportabil de gospodărie.

Tov. Bodnăraș: În ședința trecută în care s-a dezbătut această problemă, Biroul Politic a încheiat cu câteva concluzii care au fost concretizate de tov. Gheorghiu-Dej. Pe câte îmi amintesc – și procesul-verbal poate să confirme – concluzia unanimă a fost să se asigure avantaje și întovăririlor de tip T.O.Z.

Tov. Gheorghiu-Dej: Aceasta principal.

Tov. Bodnăraș: Că aceste avantaje pot fi numai reduceri la plata lucrărilor S.M.T. și să nu se acorde nici un el de reduceri nici T.O.Z.-uri-lor și nici colhozurilor în viitor la colectări.

Tov. Gheorghiu-Dej: Și se mai completează să se facă totuși un calcul.

Tov. Bodnăraș: Tov. Ana a fost însărcinată să se facă un calcul pentru a stabili care să fie procentul de reducere de acordat pentru lucrările S.M.T.

Tov. Gheorghiu-Dej: Și ce înseamnă cota, ce ar reprezenta aceasta față de plata cu reducerea S.M.T.

Tov. Bodnăraș: Ce ar însemna noul regim când nu s-ar mai acorda reducerile.

Tov. Ana Pauker: S-a hotărât, pentru că nu suntem destul de documentați, să pregătim documentul.

Tov. Bodnăraș: Că ce reprezintă cele 25, 20 sau 15%.

Propunerile pe care tov. Ana le face – după mine – nu se încadrează în această hotărâre. Totuși să zicem că n-am știut și tov. Ana vine cu o serie de propuneri, ca: noua

revizuire a regimului reducerilor la țăranii care folosesc mașinile S.M.T., să se facă abia la toamnă, întrucât contractele sunt încheiate.

Tov. Ana Pauker: Nu reducerile, ci tariful.

Tov. Bodnăraș: Și până atunci să nu clintim din regimul colectărilor la colhozuri și să acordăm și T.O.Z.-urilor un avantaj la colectări de 7%.

Tov. Luca: În primul an.

Tov. Bodnăraș: Nu este vorba de primul an sau nu. Anul acesta până la toamnă vom revizui.

Eu cred că ar fi mai jos să ne ținem de hotărârea principală sau de concluziile la care principal am ajuns și în nici un caz de a angrena T.O.Z.-urile pe linia avantajelor la colectări. 150 mii ha sunt cam 50 mii capi de familie, atâția scutesc proiectul. Să dai la 50 mii țărani avantaj, ca la toamnă să vii să anulezi... pentru că este cert că nu putem merge să menținem avantaje la colectări. Vom acorda toate avantajele, în afară de cele la colectări. În Uniunea Sovietică colectările sunt colectări pentru toată lumea, nimănui nu se reduce.

Tov. Ana Pauker: Ba da.

Tov. Bodnăraș: Se fac reduceri numai la S.M.T..

Tov. Chișinevski: Situația este cu totul alta în Uniunea Sovietică.

Tov. Bodnăraș: Părerea mea este: dacă noi nu putem revizui situația de la colhozuri azi – și nu văd motiv că nu putem – procentul se poate modifica de la 20 la 25, anulând avantajele la colectări, să analizăm acest lucru dacă se poate face și să trecem la noul regim. Contractul nu suferă modificări, decât procentul: în loc de 20 vom spune 25 dacă ținem să compensăm pentru volumul la colectări. Însă la T.O.Z.-uri în nici un caz să nu acordăm avantaje la colectări, numai la folosirea mașinilor S.M.T.. În nici un caz. Ca la toamnă să nu avem de revizuit două situații: și tariful și anularea avantajelor la colectări.

Tov. Ana Pauker: În U.R.S.S. este un avantaj, dar e altfel. Lucrez mai puțin cu S.M.T., dau mai mult.

Tov. Iosif Chișinevski: Se deosebește plata la S.M.T. după regiune, raion. Este o nomenclatură întreagă.

Tov. Bodnăraș: Cine utilizează numai pentru o operație are alt avantaj, dar avantajele decurg de aici și nu din alte surse, ci totul în raport cu S.M.T.. Și cred că e bine să trecem la acest regim și nu cu avantaje la colectări. Dând avantaje țăranului la întovărașiri la folosirea mașinilor S.M.T., el câștigă, realizează un plus de grâu, mărește producția și plătind mai puțin pentru întreținutarea mașinilor în întovărașire.

Aceasta este părerea mea și corespunde și cu concluzia la care am ajuns în rândul trecut.

Tov. Luca: Este just că noi din aceste considerente tocmai am propus să mergem pe linia S.M.T. ca să împingem țăranii la folosirea tehnicii. Tehnica are influență asupra colectivizării, asupra transformării socialiste a agriculturii și de aceea nu este întâmplător că statul chiar cu pierdere dă mai ieftin folosirea mașinilor S.M.T. ca să împingă oamenii să lucreze cu mașini, să dea recolte mai mari și să-i împingem către socializare, către T.O.Z., către colhoz.

Cu toții am fost de aceea de acord să mergem pe această linie. Aici s-a făcut o socoteală, cred că nu este completă, pentru că din această socoteală reiese formal că la fiecare hectar pierdem atât dacă lucrăm cu S.M.T.. Aceasta este formal. Dacă vrei să faci o socoteală adevărată, trebuie să mergi mai departe și să vezi cu cât luăm cerealele și cu cât realizăm beneficii în fapt. Operațiile într-un stat cu economie planificată sunt legate

una de alta și unde pierzi – la un loc unde ai interes să pierzi pentru a mări producția – acoperi din altă parte. Cum acoperim cu vânzarea produselor cerealiere.

Fapt este însă că este o mare deosebire de a da la colectări și la S.M.T.. Colectările sunt socotite pe ha, indiferent de recoltă. Cota rămâne aceeași. Pe când la S.M.T. se socotește în raport cu producția și împinge pe țaran să folosească mai mult mașina, micșorează pierderile S.M.T. pentru că crește (*sic!*) producția și ne dă mai multe cereale.

De aceea, mult mai important este de a merge pe linia de a da avantaje S.M.T. decât reducere pentru un an la colectări.

Desmiriștitul este extrem de scump și nu face un arat adânc și s-ar putea face mult mai ieftin. Dacă noi facem aici reducere, aici nu sunt foarte multe cheltuieli de regie, dăm un avantaj care va fi foarte folositor și pentru țaran și pentru stat că munca permanentă cu mașinile produce mai multe produse, mai multe cereale pentru stat. Pe când reducerea la colectări, oricât este, 200 vagoane, anul viitor dacă vor fi masive colectivizări dacă menținem acest sistem, mereu am micșora cota de cereale pentru că mase de țarani vor intra în gospodării colective.

De aceea mențin părerea mai departe că să nu mergem pe reducerea de cote, ci să facem reducere de tarife S.M.T. și sunt de acord nu cum spune tov. Bodnăraș ca din total să reducem atâtea procente, ci să punem un tarif nou pe operațiuni și să ținem cont tocmai de acele operațiuni care sunt prea scumpe și țaranul nu vrea să le facă, de exemplu desmiriștitul. Pentru noi desmiriștitul are importanță deosebită și dăm reducere aici.

Ce a propus tov. Moghioroș este o momeală foarte bună pentru ca țaranii să vină în T.O.Z. Nu știu dacă e o momeală așa de bună pentru stat în ceea ce privește strângerea de cereale.

Tov. Bodnăraș: Momeala se plătește înapoi.

Tov. Moghioroș: Sigur; nu trebuie văzut unilateral. Este o momeală foarte bună. Să vedem cât costă statul și cum se compensează prin intrarea oamenilor în gospodăriile agricole comune, crește recolta. Tarifele nu sunt veșnice și guvernul poate să schimbe cotele.

Tov. Luca: Trebuie studiată această propunere a tov. Moghioroș și să vedem dacă nu s-ar putea aplica pentru că împinge serios către T.O.Z.

Tov. Gheorghiu-Dej: Propui să luăm în considerare?

Tov. Luca: Să vedem ce reprezintă. Principial cred că este bună propunerea.

Tov. Gheorghiu-Dej: În ce sens?

Tov. Luca: Ca stimulent, numai că trebuie văzut cât reprezintă și cum se reflectă asupra întregii colectări. Cred că problema trebuie luată în serios ca un stimulent pentru T.O.Z., iar fără îndoială că intrarea mai masivă va da agriculturii o cu totul altă înfățișare și răscumpără cu vârf și îndesat.

Cu reducerea de cote nu sunt de acord nici la colhoz, nici la T.O.Z. Este praf în ochi și reprezintă 2-300 vagoane, pe când aici împingem la folosirea tehnicii.

Tov. Chivu Stoica: Avem în exploatare cca 14 mii tractoare și sunt încărcate numai 0,28 din puterea lor de muncă. În U.R.S.S. merge până la 0,80. Anul acesta mai primește 300 tractoare, 1200 secerătoare, 200 semănătoare, treierătoare, riscuitoare etc. și tare mă tem dacă nu luăm măsuri de a favoriza folosirea mașinilor, vom avea mașini care stau.

Eu susțin ceea ce a spus tov. Bodnăraș, ceea ce am hotărât în rândul trecut ca noi să dăm înlesniri la folosirea mașinilor și să nu dăm reducere la cote deloc. Ar trebui făcut ceea ce s-a hotărât rândul trecut. Tov. Gheorghiu a spus să se facă o socoteală să vedem cât costă exploatarea mașinilor.

Tov. Ana Pauker: Noi am făcut o socoteală.

Tov. Chivu: Nu asta. E vorba de toată puterea mașinilor, să găsească posibilitatea de a face reduceri însemnate.

Tov. Bodnăraș: Cât se pierde de la 0,28 la 0,80.

Tov. Gheorghiu-Dej: În privința folosirii câte pagube sunt.

Tov. Chivu: Fabricăm mașini și devin fier vechi.

Tov. Bodnăraș: Cu aceeași regie putem folosi toate mașinile.

Tov. Teohari Georgescu: Eu sunt de acord cu propunerea făcută de tov. Bodnăraș.

Tov. Ana Pauker: Și propunerea tov. Moghioroș?

Tov. Teohari Georgescu: Trebuie studiată și de văzut ce aduce.

Tov. Chivu Stoica: Cifrele pe care le am sunt provizorii, le-am primit prin telefon și trebuiesc controlate.

Tov. Apostol: Sunt de acord să mergem pe linia de a reduce tariful la S.M.T. și că trebuie studiată propunerea tov. Moghioroș, că trebuie asigurate și T.O.Z.-urilor anumite avantaje la colectări. Dacă această socoteală duce la o reducere prea mare decât aceea prevăzută în propunerea tov. Ana, să rămânem la propunerea tov. Ana. Dacă socoteala care se face pe propunerea tov. Moghioroș este mai dezavantajoasă decât cea făcută de tov. Ana.

Tov. Ana Pauker: Trebuie să vedem încă o chestiune. Avem un tarif de bază pentru individuali, 264 la grâu, 299-300 la porumb etc. și îl schimbăm proporțional și la ceilalți. Dacă schimbăm acum – și eu sunt de acord să mergem la o schimbare a tarifului, la o muncă serioasă – să lămurim țăranii ce înseamnă ei și care sunt avantajele pentru ei și în toamna aceasta să punem chestia semănăturii și boronitului.

Tov. Moghioroș: Știi foarte bine ce înseamnă să desfaci toate contractele și să modifice toate.

Tov. Ana Pauker: Treaba ar fi bună de făcut, dar dacă mergem pe micșorare la sută, ar trebui atunci să ne gândim că dacă venim cu scăderea la toamnă, trebuie să menținem avantajele.

Cred că tariful este ridicat. Este greu de închipuit că noi putem face reducere de 10% în bloc și la toamnă să venim numai cu schimbarea tarifului de bază.

Tov. Gheorghiu-Dej: Ce propui?

Tov. Ana Pauker: Eu propun ca să încercăm totuși schimbarea tarifelor. Este adevărat că e un mare balamuc, dar încasările le faci numai în toamnă și până atunci le poți face. E adevărat, este o muncă foarte grea pentru S.M.T.

Tov. Moghioroș: Dar ce se întâmplă dacă țăranul spune că nu acceptă noile condiții?

Tov. Luca: Dar ai micșorat.

Tov. Moghioroș: Bodnăraș a spus să nu dăm la cote avantaj nici la gospodăriile agricole colective nici la T.O.Z. Este vorba de mărirea reducerii la 25% și atunci spui că nu va schimba întregul tarif.

Tov. Ana Pauker: Să nu ridicăm reducerea, ci să schimbăm tarifele, care va duce la o reducere mai mare decât 25%.

Tov. Moghioroș: Pe baza sistemului de lucrări?

Tov. Ana Pauker: Da.

Tov. Moghioroș: Nu înțeleg.

Tov. Ana Pauker: Explicăm țăranului că este avantajul lui și S.M.T. va avea mai mult de lucru și vor fi nemulțumiți cam 2000 țărani care au intrat nou în gospodăriile agricole colective și ar putea să fie exploatat împotriva noastră și pentru ceilalți care vor mai intra. Dar dacă vom lucra aici și vom arăta că, câștigă mai mult la S.M.T. că are în fiecare an tarif mai ieftin. Dacă schimbăm tariful sunt de acord că putem explica țăranilor de ce nu le mai dăm reducerea la colectări și cu creionul în mână să le arătăm ce înseamnă pentru ei reducerea la colectări și reducerea tarifelor la S.M.T. Eu cred că nu este bine să reducem cu un procent oarecare pentru că nu am atrage pe țăran să facă o serie de operațiuni care sunt extrem de importante.

La propunerea tov. Moghioroș de a încadra pe colectivști în cote unice, sunt de acord să vedem socoteala. În principiu sunt de acord.

În ce privește cele spuse de tov. Bodnăraș am mers pe principiul de a da avantaje mai puține la T.O.Z. ca la colhoz. Dacă am fi ajuns la o hotărâre azi nu ne-am mai fi strâns. Tov. Gheorghiu a spus să revizuiem cele 20%. Am spus că este bine ca S.M.T. să aibă cât mai mult de lucru și să lucreze cât mai bine.

Cred cu o muncă serioasă, dat fiind că vom încasa toamna, să facem o reducere serioasă, chit că va costa statul, dar pe de altă parte statul va câștiga și să mergem numai la reduceri la lucrări după tarif.

Tov. Chișinevschi: Mie mi se pare că ar trebui mai temeinic studiată problema. Noi putem face o revizuire a tarifelor în baza hotărârii, să dăm avantaje prin S.M.T. Însă să nu ne limităm la reducerea la S.M.T. Noi putem reduce oricât, dar dacă S.M.T. nu vor fi conduse cum trebuie, cu o conducere bine organizată, ca să obținem recolte mai mari, ideea reducerii la tarife nu va duce la rezultate. Cred că problema trebuie văzută în ansamblu. Este justă propunerea cu munca politică, pentru că ideea de bază trebuie să stea în legătură cu problema ridicării reducerii și consider justă această hotărâre luată, ca balanța de pâine a statului să crească și poate să crească în măsura în care munca câmpului se extinde lucrându-se cu mașinile S.M.T.

Sunt de acord să facem acum o revizuire, dar trebuie bine studiată. Principal cred că putem aproba să mergem la reducere la S.M.T.. Eu aș propune așa: nu numai problema reducerii tarifelor s-o punem, ci și revizuirea tarifelor și introducerea de tarife diferențiate de la o regiune la alta, de la un raion la altul. Asta poate să ducă în linii mari ca statul să nu câștige, dar să câștige lucrarea mai bună a pământului și să avem cereale mai multe. Esența problemei este mărirea balanței pâinii. Trebuie văzute și plățile pentru achiziții, trebuie și aici problema aprofundată.

Eu sunt pentru păstrarea hotărârii luate anterior, să dăm avantaje colhozurilor și T.O.Z.-urilor prin S.M.T. și să fie revizuite tarifele pentru a fi reduse și să se facă tarife diferențiate pe regiuni, raioane etc.

Tov. Moghioroș: Eu cred că va fi extrem de greu.

În principiu sunt de acord cu necesitatea de a revizui actualul sistem de muncă al S.M.T., adică a tarifelor. Însă consider că acum este prea târziu pentru că trebuie câteva lucrări făcute: luate măsuri gospodărești pe linia S.M.T. de a folosi întreaga capacitate, măsuri economice, organizatorice, etc. În al doilea rând este necesară o pregătire politică pentru a putea aplica sistemul nou.

Părerea mea este: să nu luăm de la gospodăriile colective aceste reduceri care au fost fixate de 3 ani prin lege la cotele obligatorii pentru primul an și sunt de părere să facem și taxa S.M.T. diferențiat, atât pentru gospodăriile agricole colective cât și pentru

T.O.Z., 30 resp. 10% cum este acum să rămână până la toamnă, facem schimbările și fie că dăm avantaj la T.O.Z. 7% cum s-a propus, fie ce am propus eu cu stimularea ținând cont că este necesar și să folosim această pârgă a T.O.Z.-urilor, să extindem într-o proporție mare.

Deci eu propun ca să dăm avantaje și la taxe S.M.T. și cota, fie sub forma propusă de mine, fie sub forma propusă de tov. Ana, 7%, având în vedere că T.O.Z.-urile abia au pornit și este necesar un timp scurt ca să cuprindă mase largi ale țărănimii muncitoare, tocmai pentru a ridica productivitatea pământului și de a ajuta țărănimea să meargă pe drumul de transformare socialistă a agriculturii, ca prima treaptă.

Tov. Ana Pauker: Deci ești contra schimbării tarifului?

Tov. Moghioroș: Pentru că știu ce a fost acum un an cu schimbările. N-a reușit să schimbe, a perceput două taxe și a ridicat țărănime aîmpotriva noastră. Trebuie bine pregătit înainte, iar o muncă bună cere timp. Asta este părerea mea.

Tov. Ana Pauker: Schimbarea tarifelor este ușor de făcut, dar reducerea lucrărilor este o chestiune complicată.

Tov. Gheorghiu-Dej: S-au ridicat aici două păreri:

1) Una adusă de tov. Ana pe baza unor calcule. Întrucât timpul este înaintat și s-au încheiat contractele ar produce multe frământări, ar da prilej adversarilor să speculeze. Să menținem în colhoz avantajele și să dăm și T.O.Z.-urilor cca. 7% avantaj pentru cota obligatorie.

Și este o altă propunere susținută în baza principiilor stabilite în ședința anterioară a Biroului Politic, adică să mergem pe linia să dăm avantaje la tarife S.M.T., de a împinge țărani să lucreze cu S.M.T.

Eu consider ca principal și practic justă propunerea, adică a merge pe linia unei bune organizări, a unei folosiri complete a parcului de mașini și tractoare și realizarea de economii care să permită a da într-adevăr avantaje țăranilor care vor să vină în colhoz sau în T.O.Z. pentru că aceasta corespunde și ideii de bază, hotărârii conducerii partidului nostru, de a introduce mecanizarea pe scară din ce în ce mai largă, de a introduce metode de agrotehnică avansate, de a ridica productivitatea la hectar, de a mări balanța de pâine.

Faptul că se dă colhoznicilor 20% reducere la cota obligatorie, că s-a introdus aceasta în lege, s-a considerat a se da ceva în plus țărănimii care vine în colhoz, pentru a-i atrage pe țărani. Țăranul este țăran, el spune: mă duc în colhoz, dau mai puțină cotă, am avantaj la S.M.T., ajutor agrotehnic.

Acestea au fost motivele care au stat la baza avantajelor date țărănimii pentru a o ajuta să intre în colhoz. Desigur datorită muncii politice s-au întărit o serie de gospodării colective, au devenit exemplu pentru țărănimea muncitoare care vine, asigurăm acum inaugurarea unei serii de gospodării colective. Ce arată aceasta? Că ne-am preocupat de organizarea gospodăriilor colective, că munca noastră dă rezultate. Acum ce discutăm? Discutăm ce este de făcut? Să dăm și pentru T.O.Z.-uri asemenea avantaje – nu pe măsura celor date gospodăriilor colective – însă anumite avantaje, un procent mai redus. Ce ne împiedică pe noi? Dacă luăm așa, ce avantaje s-au dat colhozurilor? Pe linia impozitelor – s-a dat. Se dau credite? Se dau. Se dau avantaje pe linia folosirii mașinilor agricole? Se dau. S-au dat avantaje pe linia colectărilor? S-au dat și se dau. Las la o parte impozitele, dar iau folosirea tractoarelor. Aici se dau 20% față de tarif, 20% cotă obligatorie și sunt încadrați într-un regim fix față de țărănimea individuală, pentru că ei sunt comparația la noi, ei plătesc progresiv cu numărul hectarelor, dincoace se stabilește o cotă care reprezintă un avantaj pentru țărănimea colhoznică și aici se dă 20% reducere.

Ce putem face pentru T.O.Z.? La T.O.Z. am dat 10% reducere la tarif pentru folosirea tractoarelor și mașinilor S.M.T. și s-a pus în discuție dacă nu este cazul să dăm reducere și la cota obligatorie.

Aici sunt două păreri. Întâi ca să nu dăm reducere nici la colhoz, nici la T.O.Z. și să mergem pe linia de a stimula folosirea mașinilor și tractoarelor. Principial nu observăm o divergență în această privință între tovarăși. Toată lumea este de acord de a merge pe această linie, întrucât ea e singura justă. Există o temere dacă noi am veni anul acesta cu anularea acestei cote, a acestui avantaj de 20%, ce s-ar putea întâmpla politicește?

Părerea mea este că nu putem să privim așa simplist lucrurile. Hai să spunem că am începe să facem un calcul care să ducă la o reducere a tarifelor care să însemne avantaj mai mare decât 20% reducere a cotelor obligatorii. Putem să facem? Contractele au fost încheiate pe tarifele actuale. Tarifele examinate, stabilite în mod științific pe principiul folosirii lor, luând în considerare toți factorii de folosire a mașinilor agricole, un asemenea calcul nu se poate face de la o zi la alta.

Tov. Ana Pauker: Este făcut.

Tov. Gheorghiu-Dej: Atunci cu atât mai bine. O să-l vedem. Asta înseamnă că noi vom merge pe linia îmbunătățirii avantajelor și folosirea mașinilor și tractoarelor, deci nu în această privință, ne-ar da bătaie de cap, pentru că țăranul ar spune: foarte frumos că veniți cu o nouă reducere la tarife, înseamnă un plus pentru noi. Aici vom putea fără nici o îndoială să explicăm, nu va cere mare bătaie de cap. Desigur vorbim principial. Nu avem în față noile tarife, nu știm pe ce principii au fost făcute calculele, ce avantaje are statul, dacă se merge pe principiul la care s-a referit tov. Chivu, de folosire la maximum a parcului de mașini și tractoare.

Nu-mi închipui că vom putea face reduceri de tarife în situația în care se prezintă azi S.M.T. O asemenea reducere a tarifelor bazată pe ce există, pe stările de lucru actuale, ar însemna un plus la diferențele care trebuie plătite de către stat chiar la preț, nu de colectare, dar la preț de stat, un preț remunerabil, cu un anumit avantaj.

Deci numai în această ipoteză consider că propunerea este justă, bună, și că am putea să venim în cursul anului cu reducerile, asta nu va însemna o mărire a contribuției țăranilor, ci o micșorare a contribuției lor. Sigur că este legat de faptul a nu se folosi mașinile numai la arat, dar și la alte lucrări, este în funcție de munca S.M.T., de mobilizarea forțelor S.M.T. și organizațiilor de partid, și a țăranimii colectivistice, ale țăranimii care intră în T.O.Z.. Dacă așa stau lucrurile atunci putem în cursul acestui an să adoptăm noile tarife, să le aplicăm și nu rămâne decât în ședința de azi să hotărâm dacă rămânem mai departe la avantajul de reducere de 20% la colectări pe primul an.

Admițând că nu avem T.O.Z.-uri, această reducere ar merge până la infinit? Cred că n-ar putea să meargă până la infinit. Deci putem să spunem anul acesta având în vedere că vor fi făcute avantaje la folosirea tractoarelor și mașinilor agricole se anulează reducerea de 20% și pentru colhozuri, deci nu mai dăm nici pentru T.O.Z.-uri. Logic așa stau lucrurile, acesta este raționamentul. Dar dacă nu privim mecanic lucrurile și ne spunem: întrucât procentul de colectări nu este așa de mare întrucât nu s-a produs acea cotitură în sânul țăranimii spre colhoz, întrucât numărul gospodăriilor individuale este încă destul de mare și că această reducere prezintă totuși un avantaj politic, în schimb nu prezintă un prea serios dezavantaj pentru balanța noastră de pâine, dacă merită să indisponem și să provocăm în împrejurările acestea, luând în considerare tot ce am spus, să anulăm această reducere de 20% la gospodării colective anul acesta, poate și la anul.

Vom vedea. Această reducere la cota obligatorie pentru cei care intră în colhoz trebuie să fie condiționată de procesul de dezvoltare a gospodăriilor colective. Când va însemna o preocupare prea mare pentru stat? Atunci când suprafața de pământ a atins anumite limite care într-adevăr poate să însemne o preocupare.

Tov. Teohari Georgescu: Chiar ceva mult mai înainte de asta. Noi nu trebuie să uităm spiritul individualist al țărănimii. Este mai avantajos pentru stat să-i vedem în gospodăriile agricole colective și în T.O.Z., pentru că producția crește. Ceea ce dăm noi avantaj 20% reprezintă puțin dacă am face o socoteală științifică în raport cu producția pe care o dă un teren comasat și o serie de lucruri.

Tot pornim din teama ca nu cumva să continue linia țărănească, când te frigi cu supă suflă și în iaurt. Dar nu trebuie să neglijăm acest moment.

Părerea mea este să nu ne pripim cu anularea celor 20% reducere care o dăm pentru un singur an. De ce n-am da – și nu pentru totdeauna – tot pentru un an și pentru T.O.Z.? Și ca să fie avantajos pentru ei, să adoptăm principiul – n-am reușit să prind bine dispozitivul-socotelilor făcute de tov. Moghioroș. Dar cred că principiul nu e de lepădat pentru că are în vedere de a determina pe țăran să vină cu cât mai mult pământ în T.O.Z. Și poate să fie o deosebire în ce privește acordarea de avantaje, tocmai pentru că nu se colectivizează pământul cum se colectivizează în colhoz, pentru că e caracterul proprietății, al gospodăriei, că a venit cu 2 sau 5 ha, ține minte cu cât pământ a venit, el se consideră încă stăpânul celor 2, 5 sau 6 ha de pământ, până ce se produce și procesul de transformare și-l convingem, când majoritatea hotărăște ca acest T.O.Z. să devină un colhoz. Să nu ne fie frică să le spunem: în mod liber trebuie să te hotărăști, eu îți arăt avantajele și iată ce avantaje ai dacă vii în T.O.Z., nu ai nevoie în colhoz, iată ce avantaje sunt: ai 10% S.M.T.

Tov. Chișinevski: Și recoltă mai mare.

Tov. Gheorghiu-Dej: Și o serie de lucruri. 7% sau 5%, cât vom stabili. După fertilitate. Aici în Banat este categoria I. Iată ce avantaje aveți aici.

Părerea exprimată de tov. Moghioroș eu o îmbrățișez deși el poate nu am reușit să ne redea în cifre, dar dacă vom face și va trebui să facem socoteala ce înseamnă aceasta, are avantajul că poți vorbi țăranului concret după starea de lucruri din regiune, raion și localitatea respectivă.

Cred că vom face o mare greșală dacă mergem acum cu anularea reducerii. Asta politicește. Economicește nu pierdem cine știe ce. În schimb un an de zile dăm și pentru colhoz și pentru T.O.Z. o reducere. Nu îi dăm 20%, la T.O.Z. îi dăm mai puțin. Se propune 7%, adică nu e nici 5 nici 10. El pipăie deodată avantajul, la mașini are mai mare însemnătate, înseamnă mai mult pentru dânsul.

Având în vedere necesitatea de a contribui, a crea condițiuni, de a da – nu dăm ca să întărim gospodăria individuală – ca să-l atragem să ștergă haturile, să comaseze pământurile și a-l împinge spre lucrul cu mașina, spre folosirea mai judicioasă, mai completă a mijloacelor proprii de care dispune, pentru că n-ar fi just dacă nu le-am folosi. Trebuie să folosim la maximum mașinile și tractoarele, dar și atelajele la maximum, cai, boi, pentru arături.

Tov. Ana Pauker: Și aici este o chestiune. În U.R.S.S. colhozul duce cu căruța apa, hrana, combustibilul la tractor. La noi tot tractorul le duce.

Tov. Gheorghiu-Dej: Foarte just. Să introducem și la noi.

Tov. Ana Pauker: Experimentăm în Regiunea Constanța acest sistem sovietic.

Tov. Gheorghiu-Dej: În concluzie propun să adoptăm ce s-a propus aici, să mergem pe principiul revizuirii tarifelor, stabilirea unor tarife care să permită folosirea completă a parcului de mașini, mai gospodărească, nu numai la arat, pe diferite lucrări.

Tov. Ana Pauker: Să vedem și când să facem.

Tov. Gheorghiu-Dej: Și trebuie dat înainte ca să se documenteze tovarășii. Vom veni cu niște reduceri, asta va însemna foarte mult, va fi plus pentru S.M.T., plus pentru stat. O reglementare mai judicioasă, conducându-se după principiile din Uniunea Sovietică, și totuși nu luat mecanic, ținând seama de condițiuni. Până ce avem tarifele și le experimentăm, să le aplicăm diferențiat cum s-a propus. Eu am înțeles pe Moghioroș că și în această privință s-a inclus în diferențiere folosirea mașinilor.

Deci să avem în vedere micșorare și pentru T.O.Z.-uri și să avem în vedere și pentru gospodăriile individuale, pentru că totuși trebuie, este o oarecare pierdere, totuși muzica tractorului schimbă structura mijloacelor de producție, ele determină schimbarea. Folosirea tractoarelor și mașinilor o să ajute pe țărani să vadă avantajele.

În ce privește cota obligatorie să mai rămânem puțin, să nu ne pripim. Asta nu reprezintă o pierdere prea mare pentru stat, nu poate fi considerat! Mie nu mi se pare – că mergem pe linia țărănească, pentru că nu dăm avantaj că scutim de impozite, dăm avantaj ca să dăm posibilitate țăranilor să se unească, să vină la gospodăria colectivă, sau la T.O.Z.. Este un avantaj care se dă totuși, dar pentru un an, nu totdeauna, numai pentru primul an și nu dăm nici un fel de avantaje, nici S.M.T., nici pentru primul an acelor asociații, ci numai adevăratelor T.O.Z.-uri. Asta propun eu. Adică 20% la colhoz și 7% pentru T.O.Z. pentru primul an de existență.

Tov. Luca: Primul an de recoltă.

Tov. Gheorghiu-Dej: Da. Noi să-l anulăm printr-o hotărâre a conducerii partidului într-un moment dând condițiile o vor cere, nici în timpul când cotitura se va face, ceva mai înainte, când va constitui o preocupare serioasă pentru stat.

Tov. Ana Pauker: Eu am aflat că în unele regiuni, de exemplu în Ialomița s-a pus chestiunea că S.M.T. n-au voie să încheie contracte cu întovărașirile vechi. Înseamnă că ne dăm în capul nostru. Una este să nu le dăm avantaje, dar ei deocamdată au contracte încheiate. Noi facem contract cu ele, dar nu le dăm nici un avantaj.

Tov. Gheorghiu-Dej: Sigur. Să precizăm categoric: nu dăm avantaje acestui gen de asociații. De încheiat contracte cu ei, încheiem.

Tov. Chișinevschi: Sunt de acord cu propunerea tov. Ana cu o condiție. La încheierea de contracte cu S.M.T. să aibă prioritate colhozurile și T.O.Z.-urile.

Tov. Gheorghiu-Dej: Da, asta să se menționeze și în procesul-verbal.

Tov. Chișineschi: În primul rând cu instituțiile mai legate de stat în construirea socialismului.

Tov. Ana Pauker: Deci articolul l-am formulat așa. (citește).

Tov. Gheorghiu-Dej: Lipsește termenul de un an și chestiunea progresivității.

Tov. Ana Pauker: Asta merge în instrucțiuni.

Tov. Gheorghiu-Dej: Să mi se prezinte o socoteală cu exemple practice ca să pot înțelege mai bine.

Suntem de acord să adoptăm principiul arătat de tov. Moghioroș cu progresivitatea? (Toată lumea e de acord).

Dacă se adoptă concluziile care au fost trase aici și propunerile făcute?

Tov. Bodnăraș: Mie mi-e teamă că la toamnă vom spune la fel: nu putem veni acum cu anularea reducerilor că vom nemulțumi...*

Tov. Gheorghiu-Dej: Eu n-am spus nici la toamnă, nici la anul. Numai atunci vom revizui hotărârea noastră când condițiile o cer.

Tov. Bodnăraș: Eu nu văd necesitatea la T.O.Z.-uri să venim cu avantaje la colectări.

Tov. Gheorghiu-Dej: Am ascultat părerea tov. Bodnăraș, nu putem să spunem decât același lucru.

Tov. Ana Pauker: Să arătăm tov. Bodnăraș că am făcut o socoteală pentru 150 mii ha la 7% și am ajuns la 270 vagoane. Să spunem că am avea 1,5 milioane ha de pământ ar fi 2000 vagoane.

Tov. Gheorghiu-Dej: Dar cât crește productivitatea, cât se câștigă la haturi. Precis că nu greșim. Eu înțeleg temerea lui Bodnăraș.

Tov. Bodnăraș: Mai târziu va fi mai greu.

Tov. Gheorghiu-Dej: Nu, pentru că au prins gustul T.O.Z. și colhozului.

Tov. Gheorghiu-Dej: Punem la vot. Cine este pentru? (Toată lumea este de acord în unanimitate).

Tov. Bodnăraș: Vom vedea pe urmă.

Tov. Luca: Faci rezerve.

Tov. Gheorghiu-Dej: În procesul-verbal să se sublinieze că:

1) Biroul Politic consideră, în principiu, just ceea ce s-a arătat în ședință anterioară, adică a merge pe linia avantajelor numai la folosirea mașinilor și tractoarelor, că aceasta rămâne în întregime valabil.

2) Având în vedere și concluziile și momentul actual se rămâne la cele stabilite.

(De acord).

Tov. Ana Pauker: Tov. Gheorghiu a propus să nu neglijăm a pune întovăririle oriunde este cazul în hotărâri, între altele și atunci când se enumeră de la cine luăm cotele. Acesta este și aici cazul (citește legea) și să punem și aici întovăririle.

Tov. Gheorghiu-Dej: Principal, pentru că trebuie să le enumerăm în sectorul socialist.

Tov. Luca: Imediat după colhoz.

Tov. Ana Pauker: Da. Ce se întâmplă însă? Noi punem cultivatorul individual, comitetul la gospodăria colectivă. Unde punem întovăririle? Nu este ceva unitar, președintele nu-ți dă cota, îți dă individual fiecare. Cum îl pui aici?

Tov. Gheorghiu-Dej: Am făcut diferența, că dăm avantaj nu din ce dă acasă, ci la suprafața cu care vine în T.O.Z..

Tov. Ana Pauker: Să punem că îl obligăm să dea în colectiv.

Tov. Moghioroș: În statut spune că președintele răspunde pentru membri.

Tov. Ana Pauker: Tot în statut spui ca să-și strângă singur recolta și e obligat să dea recolta la baza de recepție.

Tov. Gheorghiu-Dej: Chestiunea nu este cum o vede Stancu. El o vede ca specialist și se gândește la tehnica lucrurilor și nu ca om politiic. El vede pe țăran din T.O.Z., și nu T.O.Z.-ul, că țăranul se deosebește de colhoznic, și îl trece în categoria țărănilor individuali. Or, lucrurile nu stau așa. El este țăran care intrând în T.O.Z., a intrat

* Așa este în text.

cu 2,3 ha, dar T.O.Z. face parte din sectorul socialist al agriculturii și că s-a asociat aici pe baza unui statut, T.O.Z. are o conducere. Nouă ne simplifică lucrul, pentru că stăm de vorbă cu conducerea, pentru că ea este expresia alegerii acestor țărani asociați și la colectare socotim numărul de hectare cu care fiecare a intrat, deci primim de la T.O.Z., de la membrii T.O.Z. după numărul de hectare, cu principiul de diferențiere.

Nu vreau să pun pe seama oamenilor că au intenționat, pentru că nu vor să recunoască T.O.Z.-ul, dar este posibil să fie și o neînțelegere ce este T.O.Z., să nu-l considere că face parte din sectorul socialist al agriculturii și să se împiedice de faptul că țăranul a venit în T.O.Z. considerând bucata lui de pământ ca bucata lui. Tocmai de aceea trebuie să subliniem – o să avem raportul la însămânțări – ca pe T.O.Z. să-l enumerăm imediat după colhoz. Să avem raporturi cu țăranii din T.O.Z. la colectări prin conducerea acestui T.O.Z., reglementând în sensul arătat. El pricepe la colectări că el contribuie altfel decât contribuie țăranul individual, acela plătește 100%, celălalt cu o reducere de 10%. Dacă în T.O.Z. am avut 100 ha, ele se compun din numărul suprafețelor aduse în T.O.Z. de un număr de țărani, unul cu 1, altul cu 2, altul cu 3 hectare. Se iau și se greupează: 10 cu câte 1 ha, 5 cu câte 2 ha, 7 cu câte 3 ha și așa mai departe. Deci socoteala nu este așa de grea, deci conducerea T.O.Z.-ului respectiv pe președinte îl facem răspunzător de contribuția față de stat, la colectări și la plata S.M.T. cu reducerea respectivă. Chestiunea nu este așa de complicată.

Noi facem greșeala că nu este trecut decât într-un loc unde este vorba de reducere.

Tov. Moghioroș: Și la impunere trebuie pus.

Tov. Ana Pauker: Noi avem prevăzut în statut așa: că se face munca în comun, art. 5-8, la păioase, aratul, semănatul, strângerea recoltei și treieratul se face în comun (citește), că fiecare va plăti obligația sa către stat. Aș propune să spunem că întovărașirile unde strângerea recoltei se face în comun, cotele se predau de fiecare.

Tov. Gheorghiu-Dej: Dar deloc. Aici spune ca fiecare să-și plătească cotele, n-are importanță. Dă cotele în comun.

Tov. Chișinevschi: Acesta e statutul model și la înființare putem să precizăm.

Tov. Gheorghiu-Dej: La colectări neapărat să dea în comun, răspunde conducerea.

Tov. Ana Pauker: În statut nu este prevăzut.

Tov. Chișinevschi: Se poate ușor preciza la înființare.

Tov. Moghioroș: La adunarea generală.

Tov. Gheorghiu-Dej: Nu contrazice cu nimic statutul. Ar fi greșeală să trimitem pe secretar să stea de vorbă cu fiecare. Ei au încredere în cei pe care i-au ales.

Tov. Ana Pauker: Într-adevăr nu contrazice statutul.

Tov. Gheorghiu-Dej: Este chestiunea de a se introduce în textul hotărârii de colectare și în toate documentele care privesc agricultura T.O.Z.-urile, ca ele să devină a doua după colhoz, să fie subliniat și în terminologia noastră și în presă ca făcând parte din sectorul socialist, cum este comerțul de stat și comerțul cooperatist. (Tovarășii sunt de acord).

Tov. Moghioroș: Gospodăria de stat, gospodăria agricolă colectivă, T.O.Z., aceasta este ordinea.

Tov. Gheorghiu-Dej: Da. Și aș propune, că cei de la Agricultură nu se prea pricep, să lucreze la formulare, să introducă lucrul acesta încă cineva din secretariat, sub conducerea tov. Ana. Să fie tov. Moghioroș.

Tov. Moghioroș: Tovarășa Ana, aș ruga să primesc și eu legea nouă, pentru că n-am primit-o.

Tov. Gheorghiu-Dej: Din Secretariat să fie 2-3 tovarăși. Și mie să mi se trimită un exemplar, să văd unde s-a introdus chestiunea aceasta și cea cu avantajul. De menționat principiul: proporția, sau așa ceva.

Tov. Moghioroș: În legea veche a fost principial pentru fiecare: gostat, g.a.c. fixat pe hectar.

Tov. Gheorghiu-Dej: Eu propun să fie tov. Ana care răspunde de chestiunea aceasta și cu tov. Moghioroș să introducă cele ce am hotărât în Biroul Politic. (Toată lumea e de acord).

Tov. Teohari mi-a adus la cunoștință o listă de delicvenți, de țărani care s-au abătut de la legea colectărilor. Între ei sunt țărani săraci, mijlocași și chiaburi. Procentul de chiaburi este mai mare. Nu despre ei este vorba, ci despre țărani săraci și mijlocași care au contravenit la legea colectărilor. Parte din aceștia, în număr destul de important, au fost judecați și condamnați. Parte sunt arestați și în curs de judecare.

Întrucât stăm în fața muncilor agricole consider că trebuie să luăm o măsură, și anume ce? Nu e vorba de a scuti, de a călca legea. Cei care au călcat legea și sunt deferiți Justiției, să fie deferiți Justiției, pentru că ar însemna că putem să ne permitem să călcăm legile și să nu ținem seama de legi. Oricine calcă legea se condamnă. Însă având în vedere că sunt totuși țărani săraci și mijlocași, să dăm o suspendare a pedepsei în timpul muncilor agricole, un fel de eliberare condiționată. Țăranului care a fost pus în libertate condiționat, i s-a suspendat pedeapsa, el face o cerere în care își ia angajamentul – ca regulă generală de la cei care au fost condamnați s-a luat de la cei mai mulți cota, statul a fost despăgubit – că se obligă să respecte planul de colectări, obligațiile rezultate din planul de înșămânțări, că va fi exemplu în sat în ce privește respectarea legilor și va ajuta autoritățile pentru cutare și cutare. Trebuie văzut. Că va respecta cu strictețe legile R.P.R., că va preda în mod conștiincios cotele la colectare, impozitele etc.

La fel cred că trebuie să facă familia. Un membru de partid de la regiune sau raion se duce la familie acasă, este o inițiativă luată de partid.

Tov. Moghioroș: Mai bine inițiativă luată de sfat.

Tov. Gheorghiu-Dej: Sfatul, dar partidul trebuie să inițieze, va crește prestigiul partidului, intervine partidul, nu este vorba că nu execută legea, dar se duce și prelucrează familia că ar putea să beneficieze și să facă o cerere ca să se suspende pedeapsa. Angajezi astfel nu numai pe individ, dar și familia și când el vine acasă îl mai dăscălește și nevasta și toată familia este mobilizată în respectarea legilor.

Această suspendare a pedepsei se face pentru timpul lucrărilor agricole, asta înseamnă că începând din primăvară până în toamnă târziu, numai lunile de iarnă ar însemna să se întoarcă la pușcărie.

Tov. Ana Pauker: Dacă se achită bine de sarcini, poate fi și ...*

Tov. Gheorghiu-Dej: Această închisoare poate fi transformată în muncă obștească sau obligatorie în altă parte, ca să nu stea în închisoare.

Tov. Teohari Georgescu: Nici așa nu stau în închisoare.

Tov. Gheorghiu-Dej: Și el să știe: iată ce se poate întâmpla.

* Așa este în text.

În felul acesta cred că am putea să procedăm. Aș propune ca Teohari – dacă se primește această propunere – mă ghidez după un lucru, am văzut în „Departamentul de Moscova” un ȋăran care a făcut o ilegalitate și fiind condamnat, Lenin a scris „după terminarea muncilor agricole”, asta este important – tov. Teohari să pregătească lucrul concret, în termen de 10 zile... Trebuie organizat cum trebuie și pe linie de partid și de sfat. Împreună cu cei de la sfat să se facă lucrul acesta.

Tov. Bodnăraș: Ce pedepse au, în general?

Tov. Teohari Georgescu: Începând cu 4 luni și mergând până la 5 ani.

Tov. Gheorghiu-Dej: Nu este vorba de cei care s-au manifestat...

Tov. Teohari Georgescu: Cei care au lovit, care au făcut răni etc.

Tov. Bodnăraș: Pentru cei până la [...] ani nu am putea să aplicăm suspendarea pe care o prevede legea, pentru că la toamnă o să se ascundă în pădure.

Tov. Gheorghiu-Dej: Ei să facă lucrul acesta în conformitate cu legile. Tov. Moghioroș să dea și el contribuția pe linie de partid, să ia în mână jos lucrurile. Atrag atenția că nu e vorba de unul care a ȋipat mai tare. Cred că în sat va avea un foarte mare efect lucrul acesta.

Tov. Ana Pauker: Și e bine pentru munci.

Tov. Gheorghiu-Dej: Suntem de acord? (Toată lumea e de acord).

D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R. – Cancelarie, dosar 20/1952, f. 5-30.

15. 1952 martie 17-18. *Stenograma ședinței C.C. al P.M.R. cu prim-secretarii regionali în cadrul căruia s-a analizat Scrisoarea închisă adresată tuturor organizațiilor de partid și membrilor de partid.*

Stenograma

ședinței cu membrii C.C., activul C.C. și primii secretari regionali,
în legătură cu Scrisoarea închisă adresată tuturor organizațiilor
de partid și membrilor de partid, ședință ȋinută la 17-18.III.1952

Participă tovarășii din lista anexată.

Prezidează **tov. Al. Moghioroș.**

Tov. Moghioroș: Tovarăși, consfătuirea noastră cu membrii C.C., cu activul C.C. și secretarii regionali de partid a fost convocată pentru a prelucra Scrisoarea închisă adresată tuturor organizațiilor de partid și membrilor de partid, scrisoare care a fost elaborată și aprobată de ședința C.C., în problema privitoare la rezultatele reformei bănești și sarcinile partidului.

Ordinea de zi va fi următoarea: Prelucrarea Scrisorii.

Desfășurarea: Citirea Scrisorii

Întrebări

Răspunsuri la întrebări

Discuții

Concluzii

Indicații asupra modului și metodelor care vor fi folosite în aplicarea în practică, în prelucrarea până la ultimul membru de partid.

Are cuvântul tov. Gh. Apostol pentru a da citire Scrisorii închise.

Tov. Gh. Apostol: citește Scrisoarea închisă.

(Tovarășii, în picioare, aplaudă furtunos).

Tov. Moghioroș: Urmează întrebări. Pentru a putea să le formulați, propun să facem o pauză de 15 minute.

– P a u z ă –

Tov. Moghioroș: Redeschidem ședința.

Tov. Chirtoacă: 1. Cum se explică deconspirarea acestor măsuri cu 6 luni de zile înainte?

2. De ce nu s-a făcut o diferențiere la schimb?

3. Dacă membrii de partid au avut peste tot o atitudine nesănătoasă în ce privește cumpărările în zilele dinaintea reformei, dacă nu s-au lăsat antrenati de chiaburi și speculanți? La cooperativa noastră nu s-a văzut acest lucru.

4. Dacă la nerealizarea planului de colectări n-a contribuit și amânarea efectuărilor?

5. Dacă n-a fost cunoscută mai dinainte problema cu diminuarea numărului chiaburilor? Această diminuare continuă și acum.

6. Dacă pătrunderea chiaburilor în gospodăriile colective n-a fost cunoscută mai de mult, pentru că de exemplu situația din Regiunea Stalin, fostul județ Trei Scaune, a fost discutată într-o ședință.

Tov. Trofin (instructor, Secția Organelor Conducătoare): 7. Să se repete explicarea abaterii de dreptă, pentru ca să fie înțeleasă mai bine.

8. Cum se explică faptul că a trebuit să treacă atâta timp până când C.C. să ajungă la aceste concluzii, fiindcă după cât reiese începutul a fost în 1947?

Tov. Rădulescu (instructor, Secția organelor Conducătoare): 9. Ce explicație vom da acum în legătură cu unii muncitori care au fost excluși din partid sau sancționați pentru că au refuzat să primească banii în 27 sau 28?

10. În legătură cu aparatul financiar de jos am făcut propuneri de scoatere a unora arătând că sunt elemente dușmănoase, ni se răspundea că sunt specialiști. Dacă s-a știut că și jos și sus au fost cunoscute și protejate aceste elemente?

Tov. Olteanu: (C.S.C.). [11] Cum vede C.C. revenirea sau repararea abatei de la politica partidului în problema contractărilor nejuste.

Tov. Vanțiu Ion (prim secretar Rodna). 12. Care sunt rădăcinile devierii politice?

13. Dacă conducerea partidului cunoaște că unele ministere planifică „pierderi planificate” în special la I.P.E.I.L.?

Tov. Isac (prim secretar Timișoara): 14. De ce am avut așa de mult timp mărfuri degrevate la cooperative?

15. De ce se acordă de către cooperație avansuri celor care cresc porci atunci când aceștia nu trebuie să cumpere nici porumb, nici altceva pentru îngrășare?

16. În regiunea noastră s-au plătit 4 miliarde lei unor oameni care au scos numai din pământ sfecla de zahăr, dar care n-au muncit la ea? Am sesizat această chestiune dar n-am primit nici un răspuns.

17. De unde pleacă aceasta, că nu suntem ajutați să îndepărtăm și să înlocuim elementele nesănătoase pe linia financiară?

Tov. Manu (Secția Organelor Conducătoare): 18. Dacă tovarășii din conducerea partidului au știut că în ajunul reformei din ordinul lui Vijoli s-a transmis la regiunile de partid prin telefon, pentru directorii băncilor din regiuni, instrucțiuni care trebuiau să fie secrete? Deși am sesizat, totuși au continuat.

19. Unele Sfaturi populare comunale împart planurile de colectare chiaburilor pentru a le scade cotele la colectări. Dacă se pot lua măsuri de înlăturare a președinților care fac greutăți în această privință?

Tov. Nicula (prim secretar Dolj): 20. dacă conducerea partidului nu consideră o lipsă a reformei apariția monedelor de o mie de lei Bălcescu?

Tov. Aranici (instructor, Secția Organizatorică). 21. Cred că ar trebui să se dea explicații mai largi în special în regiunile din Ardeal care e poziția C.C. față de tov. Luca și cum să fie pusă această problemă jos pentru că în unele părți am fost întrebați dacă sa iau jos tablourile tov. Luca.

Tov. Moise (prim secretar Bacău): 22. Dacă s-a dat linia să fie tăiate restanțele din 1950 și 1951 la colectări?

23. Aprozar și Cooperația dau sume mari avans pentru contractări unor țărani săraci și mijlocași individuali. Noi am oprit.

Tov. Reznicenکو (prim secretar Constanța): 24. Dacă se cunoaște situația că elemente dușmănoase, excluse din partid și scoase din funcții de jos, sunt puși în funcții mai înalte la centru, la comerțul de stat și cooperație?

25. Procesul de la Constanța în legătură cu* pe care noi am vrut să-l judecăm acolo, s-a cerut să fie mutat, să se judece în București. Dacă nu este sus la Cooperație o legătură între toate manifestările acestea?

Tov. Zina Brâncu: 26. Dacă s-ar putea da o explicație mai largă în ce constă greșelile propagate de tov. Luca mai ales în articole.

Tov. Oprea (Secția Propagandă): 27. Dacă în mod practic se pot lua măsuri să se identifice în mod nominal chiaburii și să se păstreze aceste identificări pentru a nu mai putea trece chiaburi ca mijlocași?

Tov. Stoianovici (Secția Organizatorică): 28. de ce nu se stabilesc obligațiile la colectări odată cu începerea muncilor agricole?

29. Semințele aduse de Cooperație pentru zarzavaturi sunt foarte scumpe, mult mai mari decât pe piață. Cum se stabilesc aceste prețuri și de ce sunt așa mari?

Tov. Petre Lupu: 30. Tov. Luca a susținut odată că cei care produc zarzavat cu unelte proprii și cu angajați nu pot fi considerați chiaburi, ci mici meseriași. Dacă este just?

31. Care să fie atitudinea noastră față de fiii de chiaburi? Într-o analiză făcută la Secția de Propagandă a C.C. ni s-a spus în această privință că noi am fi scos o nouă clasă. Care să fie atitudinea noastră față de aceștia?

Tov. Guină: 32. Unii chiaburi au făcut cereri să doneze pământul și ministerul le-a aprobat. Sfaturile le-au scos de pe rol și acuma sunt trecuți ca mijlocași sau săraci.

Tov. Oros (Bârlad): 33. Cum apreciază conducerea partidului faptul că Ministerul Agriculturii dă cu ușurință aprobări pentru renunțări la terenuri și dacă aceasta nu contribuie la deschiaburire?

* Lipsă în text.

Tov. Albu (prim secretar Buzău): 34. Prima dată am primit o instrucțiune de la minister ca paznicii câmpeni să fie plătiți printr-o taxă dată de țărani. A doua oară am primit instrucțiuni că trebuie plătiți în natură. Cum trebuie făcut?

35. În problema colectărilor de carne la început nu s-a ținut seama de tineret și s-au colectat și vite de rasă. După aceea a venit dispoziția că trebuie să se colecteze ținând seama ca vitele să fie de 8 ani și alte lucruri. Problema aceasta a fost neclară.

Tov. Dejeu (prim secretar Cluj): 36. Ce răspuns să dăm membrilor de partid care vor întreba care sunt măsurile organizatorice luate de C.C. împotriva celor care au făcut devierile? Ce măsuri s-au luat pe linie de partid?

Tov. Vintilă (prim secretar Hunedoara): 37. Dacă C.C. apreciază că impunerile pentru colectare făcute anul trecut, în proporție mai mică decât înainte, au fost juste.

38. În scrisoare se vorbește că în perioada de pregătire a reformei s-au constatat o serie de manifestări directe împotriva reformei. Nu spune dacă s-au luat măsuri. Noi am sesizat prin note telefonice și era timp să se ia măsuri. Dacă C.C. a luat măsuri?

Tov. Bupău (prim secretar Bihor): 39. De ce Guvernul tolerează existența așa-ziselor asociații ale orezarilor din Regiunea Bihor care încasează sume fabuloase? E vorba de fapt de o întreprindere capitalistă. Noi am adus aici tot materialul.

Tov. Isac (prim secretar Timișoara): 40. La noi există Sindicatul Timiș-Bega care se ocupă cu indiguiri, în care sunt elemente fugărite din toate părțile. NU știm precis de cine aparține. Ce este cu el?

41. Ministerul Agriculturii cere la fiecare 2 zile de la regiuni care la rândul lor cer de la raioane și comune să se răspundă la 175 de întrebări, dintre care unele se referă la plante pe carenu le cultivăm, sau care se însămânțează la sfârșitul lui mai. De ce se face aceasta? Părerea mea este că se face cu scopul de a justifica existența unor birocrați la Ministerul Agriculturii.

42. Pe linie de ministere cei care sunt în deplasare primesc o diurnă de 2 ori și jumătate mai mare decât cea pe care o primește un membru al biroului regional. Cu diurna fixată de partid se pot acoperi cheltuielile. Atunci cei de la ministere de ce nu reduc și ei diurna?

Tov. Bihari (Propagandă): 43. Dacă conducerea partidului a fost sesizată de faptul că există o politică nejustă dusă de Ministerul de Finanțe în ce privește reducerea considerabilă a fondului destinat diferitelor scopuri culturale. De exemplu reducerea fondului pentru înzestrarea bibliotecilor cu cărți, reducerea fondurilor destinate deplasărilor pentru unele instituții culturale, de exemplu difuzarea cărții și a presei. Schema pentru acești inspectori și îndrumători e păstrată, dar ei nu se pot deplasa. La fel în ce privește scăderea fondului destinat colaboratorilor editurilor, ceea ce face să se tipărească uneori lucrări de o calitate inferioară.

Tov. Tiță Florea: 44. Dacă conducerea partidului știe că în aparatul de finanțe jos s-a creat un regim separat în ce privește salarizarea. De exemplu un șef de secție financiară de la Comitetul Executiv al Sfatului Popular are un salariu mai mare decât președintele și secretarul Sfatului.

Tov. Chitic (Secția Organizatorică): 45. Dacă C.C. cunoaște că în stabilirea cuantumului de încasări la impozite pe primul trimestru în unele regiuni s-a prevăzut mai puțin decât a fost anul trecut.

46. Dacă n-ar fi fost cazul ca în problema reformei să fi fost angrenat aparatul de partid, să se fi lucrat mai mult pe linie de partid și atunci nu s-ar fi deconspirat.

Tov. Coliu: 47. Ulterior s-a descoperit că Iacob a venit la începutul lui ianuarie la Ploiești și a dat indicații să se execute în masă fără nici un fel de discernământ în ce privește încasarea impozitelor, să se facă execuții silite. Vreau să întreb dacă tov. Luca a cunoscut ceva în problema indicațiilor care s-au dat că trebuie încasate impozitele fără nici un criteriu?

48. Dacă la Cooperație și Ministerul Comerțului Interior s-au luat deja măsuri concrete în legătură cu întărirea aparatului?

49. În legătură cu cooperația dacă există un criteriu de primire a meseriașilor în cooperație? Și la noi există o cooperație a meseriașilor mecanici „Scânteia”, care plătește salariu de 40-45.000 lei vechi.

Acolo sunt toți elemente capitaliste. Am avut mari greutăți cu ei în legătură cu brevetul unei cetățene austriace pentru fabricația de injectoare pentru calorifere.

Tova...* 50. Cum se explică că Iacob a fost propus și admis la un post așa mare față de situația lui din trecut?

Tov...* 51. Dacă s-a știut cine e soția lui și ce poziție a avut după 23 august și acum?

Tov. Petre Lupu: 52. Chestiunea sprijinirii noastre pe țăranimea săracă nu ia forme concrete. În U.R.S.S. știu că au fost comitete ale sărăcimii. Nu știu cum se pune problema la noi.

Tov. Nichita (Propagandă): 53. Cum a simțit conducerea partidului ajutorul Secției care are sarcina să se ocupe cu controlul aplicării hotărârilor în domeniul financiar, în ce privește sesizarea acestor abateri?

Tov. Fericeanu (Propagandă): 54. Dacă C.C. știe că multe instituții pe baza reducerii aparatului de stat țin anumți salariați pe baza unor scheme, salariați care însă lucrează în alte părți?

Tov. Coliu: 55. Dacă cunoaște C.S.C. că a dat instrucțiuni așa cum afirmă împuternicitul regional, ca în privința colectărilor de carne să ia acum de la săraci și mijlocași, iar de la chiaburi să ia la urmă întrucât aceștia au posibilitatea să hrănească vitele și o să luăm la urmă de la ei carne grasă.

Tov. Fehérvári (prim secretar Baia Mare): 56. Care sunt criteriile de acordare a primelor, întrucât la noi se repartizase mai mult directorului și funcționarilor și noi n-am fost de acord.

57. Am fost întrebat dacă suntem de acord că fie premiat președintele Sfatului. N-am fost de acord pentru că el primește un salariu întreg și destul de mare.

58. Aceasta și la colectări, conducerea colectărilor primește premii, dar în fond ei fac scriptologie, iar colectările le-a făcut aparatul de partid.

Tov. Voicu („Scânteia”): 59. Sunt funcționari din comerț care au primit salariul 3-5 lei maximum 30 lei, în raport cu vânzarea făcută. Nu știu dacă e just acest sistem ca după o lună de muncă să primească 3 lei, că pe baza unei dispoziții a Ministerului Comerțului. Au primit acum același plan de vânzare ca înainte de reformă și dacă nu l-au realizat, nu iau leafă.

Tov. Răutu: 60. Vânzătoarele de la raionul de mercerie al magazinului București au fost sancționate pentru că în ultimele zile înainte de reformă au făcut vânzare prea mare.

* Așa este în text.

Tov. Lazăr (Propagandă): 61. Cred că era bine în legătură cu banii depuși de muncitori la C.E.C. să fi fost luate unele măsuri ca să nu lovim prin reformă tocmai în acei muncitori care au depus bani la C.E.C. pentru a veni astfel în ajutorul statului. Nu e clar dacă s-a procedat bine sau nu.

Tov. Chirtoacă: 62. S-au dat amenzi de 100.000 lei noi cultivatorilor de bumbac care n-au predat recolta. Nu știu dacă s-a judecat posibilitățile de plată sau aceste amenzi s-au pus pentru a compromite aparatul de stat, ca apoi să se spună că tot nu poate să strângă amenzile. Cred că e bine ca să se fixeze o amendă care să poată fi realizată.

63. În regiunea Ialomița se încasează impozite tot așa cum toptanul, indiferent dacă e sărac sau mijloc, se sechestrează oi care apoi se vând pentru gospodăriile colective.

Tova Maria* (Secția Organizatorică): 64. În Regiunea Putna rezistența față de colectări e foarte mare. Cerealele se găsesc în special ascunse la cei care au predat la colectare. După mine metoda de a se scoate cerealele este de a se face percheziții pe plan de cultură la cei care au dat, iar cei care n-au dat și au vite, să li se ia vitele în schimbul cerealelor. Tovarășii au propus metoda echivalenței, să dea carne în loc de cereale, dar aceasta iar va dura mult timp.

Tov. Moghioroș: Urmează răspunsurile la întrebări. Vă previn că la întrebările care privesc departamentele lor, vor răspunde tovarășii Malinschi, Vaida, Sencovici, Olteanu, Petrescu.

Are cuvântul tov. Miron Constantinescu.

Tov. Miron Constantinescu: Tov. Isac a pus câteva întrebări care se referă la politica de contractări și prețuri. De asemenea și tov. Olteanu a pus o întrebare asemănătoare. În legătură cu politica de contractări, în ce a constat aici devierea? În felul în care s-au făcut ani de-a rândul contractările s-a manifestat tendința ca de la an la an să se dea preț mai ridicat pentru produsul respectiv agricol. Deci s-a mers pe linia măririi prețurilor produselor agricole la contractări. Adică s-a mers pe linia de a da tot mai mult numerar țăranilor pentru produsele lor agricole. În afară de această mărire continuă a numerarului care se dădea pentru produsul agricol respectiv, s-au dat și mărfuri în natură. Faptul că s-a exagerat cu această metodă a avut efecte negative în sensul că a subminat încrederea țăranilor în leu. Faptul că li se dădea mărfuri în natură însemna în același timp că numai prin plata bănească a mărfii nu e de ajuns, ci se adaugă la plata în bani și plata în mărfuri. Deci, pe ambele căi, pe de o parte, prin mărirea continuă a prețului din an în an, pe de altă parte, prin mărirea continuă din an în an a mărfurilor care se dădeau pentru această producție agricolă, s-a subminat încrederea în leu, s-a depreciat leul, s-a dus o politică de mărire a numerarului care se afla în mâinile țăranimii. Sigur că nu trebuie acum în politica noastră viitoare de contractări să facem sărituri peste cal, adică să tăiem complet darea unor mărfuri pentru anumite produse agricole. De pildă pentru bumbac, întrucât e o cultură nouă în țara noastră, va trebui și pe viitor să dăm unele avantaje, la fel și pentru coc-sacâz, unde se va da și ca preț, și în mărfuri, unele avantaje. Însă la acele culturi, pe care țăranii le cultivă de ani de zile, aici va trebui revizuită politica de contractări.

O altă întrebare era cum de a dăinuit atâta vreme politica prețurilor degrevate la țară. Aceasta s-a introdus cam după reforma din 1947. În ce a constat greșeala? În aceea că în timp ce muncitorii cumpărau aceeași pereche de bocanci la un preț nedegrevat, adică care cuprindea și impozitul, țăranimea și nu numai țăranimea muncitoare, ci și

* Așa este în text.

păturile înstărite ale țărănimii, căci acelea mai ales erau pe atunci în cooperative, cumpărau aceeași pereche de bocanci mai ieftin, pentru că în prețul de la țară nu era cuprins și impozitul. Însemna că era păgubit statul de impozit, era păgubită muncitorimea care trebuia să plătească mai scump, adică și impozitul, în timp ce țăranul înstărit primea la un preț sub cel cu care se vindea muncitorului. Această greșală a fost remediată în toamna anului 1950. Ea a dăinuit tocmai ca o manifestare a acestei abateri despre care Scrisoarea spune că avea rădăcini încă în 1947.

Tot în legătură cu contractările, tov. Moise ne-a atras atențiunea în legătură cu ceea ce face cooperația și Aprozarul în acea regiune: dau sume de sute de mii de lei noi pentru încheierea de contracte pentru zarzavaturi. Concret va răspunde la aceasta tov. Agiu, însă principal trebuie să precizăm că există o hotărâre a Prezidiului Consiliului de Miniștri, valabilă ca hotărâre a Consiliului de Miniștri luată acum 2 săptămâni când s-a supus proiectul de hotărâre privitor la contractări de zarzavaturi, unde s-a precizat în primul rând că nu se mai dă tot avansul, ci în 3 rate: prima pentru sămânță, a doua pentru lucrări de amenajare și a treia completarea până la restul avansului. De felul cum e aplicată această hotărâre de Aprozar și cooperație trebuie să răspundă toții de acolo. În orice caz, a da astfel de sume țăranilor – și nu-i vorba de țărani săraci, ci mulți dintre zarzavagii aceștia sunt înstăriți, înseamnă a nu merge pe linia trasată de conducerea partidului în ședința din 7-8 februarie care a avut loc aici, unde tov. Gheorghiu-Dej a arătat că trebuie luptat pentru a menține foamea de bani.

S-a pus o întrebare cu comparația între reforma bănească din 1947 și 1952, cu faptul că în 1947 a fost plafonat schimbul, iar în 1952 s-a schimbat toată suma. Pentru a putea răspunde la această întrebare trebuie privit mai adânc la însăși situația politică economică din 1947 și din 1952. În 1947, după cum știți, burghezia își avea încă reprezentanți în guvern. Burghezia, moșierimea, acumulasă mari sume de bani. Reforma bănească din 1947 a fost îndreptată împotriva marelui burgheziei și marii moșierimi și caracteristica ei este că a fost o expropriere a mijloacelor bănești ale burgheziei și marii moșierimi. De aceea schimbul a fost plafonat, de aceea nimeni n-a primit mai mult decât 150 lei noi. Reforma din 1952 s-a desfășurat în alte condițiuni, clasa muncitoare fiind la putere, cea mai mare parte a industriei, transportului, comerțului au fost naționalizate. Reforma bănească din 1952 a avut ascuțișul îndreptat împotriva elementelor capitaliste de la sate și orașe, a chiaburimii și a speculanților. Din cauza abaterii țărănești care s-a produs în partid și în activitatea de stat, în ultimii ani o bună parte din țăranii mici și mijlocii au acumulat importante mijloace bănești. Plafonarea schimbului la un anumit nivel ar fi însemnat că nu-i punem în aceeași categorie, însemna că am fi tratat la fel pe micii țărani sau mijlocașii țărani care aveau o anumită sumă, cu chiaburii sau speculanții din orașe. N-ar fi fost just de a-i băga pe toți în aceeași oală pe aliații noștri, micii țărani și mijlocașii țărani, cu dușmanii regimului nostru, chiaburii și speculanții. Dacă am fi introdus o plafonare, de exemplu de la 10.000 lei în sus se anulează tot, erau mulți țărani mijlocași care aveau sume peste 10.000 lei, ba chiar erau și muncitori care aveau economii de peste 10.000 lei. De aceea guvernul a hotărât să se introducă o diferențiere la schimb, dar să se schimbe toată suma. Pe calea aceasta a diferențierii la schimb au fost loviți chiaburii și speculanții, însă a fost schimbată întreaga sumă. Practic însemna că li s-a sterilizat 95% din numeralul care-l aveau. Muncitorii, în general, în afară de unii, nu aveau nimic sau aveau 2-3-5000 lei, și au pierdut mai puțin, pentru că nu aveau nimic. Desigur că a fost nevoie să facă și muncitorii anumite sacrificii.

Apoi noi am avut reforma din 1952 în condițiuni când leul nostru nu era complet devalorizat. În 1947, leul era complet devalorizat. În 1945 salariile se socoteau în milioane. S-a făcut atunci plafonarea, pentru că leul era complet devalorizat. Dacă în 1952 noi am fi făcut plafonare, implicit ar fi însemnat că, considerăm leul nostru care a circulat între 1947-1952 devalorizat și nu recunoaștem acest leu, nu-l schimbăm. Guvernul a hotărât apreciind că nu era devalorizat, având încă putere de circulație, că trebuie să fie recunoscut și că orice sumă în acești lei trebuie să fie schimbată, pentru că statul recunoaște puterea circulatorie a leului până la acea dată. Plafonarea schimbului ar fi însemnat nerecunoașterea leului, considerarea lui ca, complet devalorizat.

În al treilea rând un motiv important era din punct de vedere internațional, pentru că reforma noastră a fost urmărită cu interes extraordinar atât în țările prietene cât și de poporul muncitor din țările capitaliste. Dacă am fi plafonat schimbul însemna că am fi recunoscut că la noi a fost inflație, am fi dat o armă în mâna imperialiștilor, să spună că leul a fost complet devalorizat, iată rezultatul economiei planificate, iată rezultatul construirii socialismului în România, că a ajuns la devalorizarea monedei și ei înșiși sunt nevoiți să recunoască că e devalorizat complet! Adevărul e că n-am avut inflație, că leul n-a fost complet devalorizat, a fost o slăbire a puterii circulatorii a lui, dar fără să fie devalorizat. Deci și din punct de vedere internațional, în lupta pentru combaterea calomniilor imperialismului, această hotărâre a guvernului a fost justă. Mai sunt o serie de motive de mai mică importanță, dar acestea sunt motivele principale.

La întrebarea tov. Lazăr, cu problema C.E.C.-ului. E adevărat că depunătorii au avut anumite pierderi de suferit, însă tocmai aici se vede grija Guvernului, faptul că guvernul sprijină depunerile la C.E.C., indicele de schimb pentru depunerile la C.E.C. fiind mai avantajos.

S-au ridicat aici de asemenea probleme în legătură cu Finanțele. Voi răspunde la unele, iar la restul va răspunde tov. Petrescu. Pe de o parte s-a arătat că Iacob a fost în Ploiești în ianuarie și a presat perceperea impozitelor pe ianuarie. Trebuie să vă comunic că Iacob a făcut parte din colectivul care a pregătit reforma bănească din luna august, încă de când s-a născut acest colectiv, în urma însărcinării tov. Gheorghiu-Dej. El era la curent cu toată pregătirea. În decembrie a primit directiva precisă să frâneze perceperea impozitelor și anume i s-a dat următoarea indicație: fiindcă nu era potrivit politiceste ca statul să nu perceapă deloc impozite și aceasta ar fi putut provoca și zvonuri, i s-a dat recomandarea: Ia pe percepători și introdu-i în școli de pregătire de cadre. Această s-o facă în ianuarie înainte de reformă. În felul acesta, tovarășii care se ocupă de încasarea impozitelor, fiind ocupați cu școlarizarea, n-ar fi putut încasa impozitele. Deci ar fi fost o justificare în fața populației pentru ce merge greu perceperea impozitelor. Cum a procedat Iacob? A forțat perceperea impozitelor în luna decembrie-ianuarie și a băgat pe percepători în școli la sfârșitul lui ianuarie și începutul lui februarie, adică atunci când trebuia începută strângerea impozitelor cu insistență, tocmai pentru a determina scăderea prețurilor pe piața neorganizată. A făcut complet contrariu indicațiilor date. Tov. Stoica ne comunică că la începutul lui februarie, la Ministerul de Finanțe au fost adunați cei care s-au ocupat cu strângerea impozitelor și în prezența tov. Luca li s-au dat ceasuri de aur, tocure, bocanci și alte premii ca evidențiere în muncă pentru strângerea impozitelor pe lunile decembrie și ianuarie.

Tot în legătură cu problema fiscală s-a ridicat problema cu paznicii de câmp. Și aici s-a petrecut un lucru ciudat. S-a luat o hotărâre în decembrie 1951 ca să se

desființeze această categorie de slujbași. Erau cca 21.000 oameni, care împovărau bugetul statului. Înseamnă în momentul prezentării cifrelor de control ale bugetului, s-a constatat că taxa aceasta a fost menținută, iar paznicii desființați. Țăranii erau puși în situația să plătească pentru paznici care nu mai existau. Atunci a fost nevoie să se revină, să se reintroducă această categorie, nu în număr atât de mare, vreo 9000, pentru a putea justifica în fața populației de ce încasăm taxa aceasta, altfel ar fi fost o subminare a autorității statului, să percepi o taxă pentru o pază care nu se face.

Tov. Vintilă a ridicat problema cu felul cum a fost stabilită impunerea la grâu pe 1951, dacă nu a fost prea mică. Păreră C.C. este că pentru 1950 s-au stabilit cote la impunerea cu grâu sub ceea ce ar fi fost necesar și posibil să fie realizat. Aceasta a fost consecința aceleiași abateri de dreapta. Grav este că și aceste cote subestimate n-au fost strânse în întregime, și azi încă, la 17 martie, suntem cu colectările la grâu sub 90%, și în schimb se vinde multă făină pe piață.

S-a ridicat problema diurnelor și trebuie să vă informez că e pregătit un proiect al Consiliului de Miniștri care să reglementeze după exemplul U.R.S.S. acordarea diurnelor.

Tov. Bihari a ridicat problema că a fost tăiat fondul cultural. E adevărat, și acest lucru e în cercetare. Tăierea a fost făcută de ministrul adjunct Modoran, care după cum știți a fost scos din funcție și se află în cercetare. În legătură cu aceasta, sunt aspecte mai interesante, faptul că s-au stabilit sarcini de beneficii pentru anumite edituri, cum e Editura Tehnică, duble față de anul trecut.

În același timp, conform legii reformei bănești, prețul de vânzare al cărților s-a redus cu 15%. După aceasta, venindu-se cu această obligație de a da beneficiu dublu, s-a împins a mări prețul la tipar și hârtie, și avem sesizări că editurile vin cu cereri de mărire a prețurilor, ori aceasta înseamnă subminarea reformei bănești, atac la leu.

Tov. Tiță Florea a arătat că aparatul fiscal are un regim special de plată. La aceasta va răspunde tov. Petrescu. În orice caz, aceasta a fost până acum. Acum, probabil el va schimba ceva.

Tov. Coliu s-a referit la Iacob, care e sub anchetă, spunând că el a procedat fără criteriu. Noi am putea spune că a lucrat cu criteriu invers decât cel dat de partid. El a făcut declarații publice ca, după reforma bănească să se înceapă perceperea de la săraci, apoi de la mijlocași și chiaburi, și acest lucru se reflectă și la colectări.

Tov. Nicula a pus întrebarea în legătură cu miile Bălcescu. Aici istoria e destul de ciudată. De obicei pentru tipărirea unui bilet de bancă e necesară o hotărâre scrisă a guvernului. Or, în vara lui 1950, în urma unei convorbiri la Ministerul de Finanțe, Vijoli a dat sarcina unor desenatori să facă desenul pentru miile Bălcescu. Aceasta în august 1950. E interesant că după vreo lună, în septembrie sau octombrie 1950, au apărut zvonuri despre stabilizare, zvonuri care au fost înregistrate în documentele Ministerului de Interne. În mai 1951 au fost tipărite 13 milioane bucăți mii, fără o hotărâre a Guvernului, tipărite într-o tipografie unde lucrau vreo 200 oameni. E sub anchetă dacă aceste bilete au fost trimise la sucursalele Băncii. După unele declarații chiar ale tov. Luca, el a afirmat că acestea au fost trimise în luna iulie a tr. La sucursalele Băncii, fără ca guvernul să fi luat o hotărâre în această privință. În august, când s-a luat hotărârea de a face reforma bănească, repede aceste mii au fost retrase. Însă ea a dat prilej la o serie de zvonuri, care s-au produs și care au presat tot timpul asupra pieței, au determinat necesitatea punerii în circulație a acestei mii, pentru că era un fapt de domeniu public și păstrarea ei crea o atmosferă că e ceva ciudat, că guvernul pregătește o surpriză. Și atunci a fost pusă în circulație mia Bălcescu, cu

aceeași putere circulatorie ca și mia veche. Guvernul a fost nevoit s-o pună în circulație tocmai din cauza acestei greșeli de la bază, tipărirea fără aprobarea guvernului, trimiterea ei fără aprobarea guvernului. Practica a dovedit că ea a provocat o serie de frământări serioase, de pe urma faptului că speculanții s-au folosit de acest prilej pentru a face în unele puncte agitație și chiar panică. Totuși trebuie să subliniez că hotărârea guvernului de a pune în circulația mia Bălcescu a fost justă, fiindcă ne-a permis să câștigăm o lună. Dacă în decembrie s-ar fi provocat acea panică mare pe piață în legătură cu reforma, atunci noi n-aveam încă tipărit gata noul ban și nu eram încă în măsură să facem reforma. În felul acesta am putut câștiga vreme. Dacă n-ar fi fost zvonurile, dacă n-ar fi fost greșeala tipăririi, dacă toată chestiunea reformei ar fi fost conspirativă, cum trebuia, nu era nevoie să se pună în circulație și reforma se putea face la timpul stabilit, fără atmosfera de agitație și panică care a fost la sfârșitul lui decembrie.

Tov. Apostol: Întrebarea în legătură cu telefoanele date de Vijoli în care se anunțau cifre legate de reformă. Aceasta se cunoaște și se cercetează de o comisie fixată de conducere.

Problema planurilor de cultură la chiaburii din raionul Giurgiu: probabil aceasta s-a petrecut și în alte regiuni și se poate vedea că oamenii aceștia reprezintă tocmai purtătorii acestei devieri în problema țărănească. Organizațiile de partid și Sfaturile Populare sunt datorate să aplice hotărârea luată de C.C. Astfel de lucruri trebuie descoperite și luat măsuri de îndreptare.

Întrebarea de ce nu se dau norme de colectare nu după ce s-a secerat, ci înainte. În acest an, lucrul acesta se va respecta.

Există o hotărâre a C.C. va trebui să fie cunoscută de toți țărani.

Problema în legătură cu premiile care le primesc funcționarii și aparatul de conducere, pe seama premiilor pe care trebuie să le primească fruntașii în producție: asemenea abuzuri s-au întâmplat în foarte multe întreprinderi, cu consimțământul org. de partid și sindicale și aceasta înseamnă o călcare în picioare a sistemului nostru de salarizare și de premiere. Aici, dacă vrem să analizăm în sens autocritic trebuie să ajungem la concluzia că și noi avem o parte serioasă din vină, pentru că n-am știut să impunem respectarea sistemului de salarizare și a sistemului premial, că n-am cunoscut – și sunt foarte mulți membrii de partid și activiști sindicali care nu cunosc – sistemul de salarizare și atunci anumite elemente din serviciile de muncă și salarii știu să interpreteze în așa fel legea, încât să tragă turta pentru ei. Dacă sistemul de salarizare și premiere ar fi cunoscut, ar putea fi împiedicate aceste elemente de a-și însuși banii care nu le aparțin. Aceasta caracterizează tendința de anul trecut, de a ridicat în mod nejustificat salariul nominal. În Hotărâre se precizează că trebuie dusă lupta pentru aplicarea sistemului de salarizare, pentru respectarea fondului de salarii în fiecare întreprindere, pentru respectarea corelației între valoarea producției și fondul de salarii, corelația dintre creșterea productivității muncii și salariul mediu. Acestea sunt problemele pe care trebuie să le înțeleagă organizațiile de partid și sindicale și să împiedice conducerea să ia măsuri în contradictoriu cu această lege.

Tov. Chivu Stoica: Referitor la întrebarea în legătură cu pierderile planificate, practic e just ca în politica guvernului de prețuri, să aibe la anumite produse acoperirea unei părți din preț din bugetul statului, de exemplu la fontă, noi lucrăm în pierdere la uzine, ea costă 19 lei și preț de vânzare este 14 lei kg. Diferența se acoperă [din] bugetul statului. Acest produs de bază dacă s-ar vinde la 19 lei, aceasta ar mișca o gamă întreagă

de prețuri la alte produse. Și aceasta face parte din politica de prețuri a statului, de a echilibra prețurile. E just ca statul în politica sa să echilibreze prețurile prin aceea că la unele produse, deși se produce în pierdere, se acoperă din buget, iar la altele să pună prețuri mai mari, pentru a acoperi pierderile. Însă în această problemă a politicii prețurilor, s-a făcut o greșeală foarte mare, tot din partea aparatului din sisemul financiar al prețurilor și în special la produse metalurgice care se vând țăranilor. O greblă care costă 110 lei, s-a vândut cu 80 lei. O sapă care costă 160 lei, s-a vândut cu 120 lei. Toate aceste obiecte de întrebuințare curentă se vindeau sub prețul de cost și diferența era acoperită din buget. Aceasta e o parte din politica noastră țărănească, mergând pe această linie de a favoriza țăranimea, în defavoarea clasei muncitoare.

Tov. Vaïda: Încă din 1949, după apariția Rezoluției C.C. din 3-5 martie, la Ministerul Agriculturii au început să vină cereri de donări de terenuri. În 1949 au venit cereri de la funcționari, pensionari, nu de la țărani. După ce s-au introdus cote de colectări pe suprafețe, au început să vină cereri de la chiaburi.

În ultima perioadă, după ce s-au retras cartelele de la cei care au pământ, avem azi 14.000 cereri de donare. În special în 1950, noi am primit astfel de donări, mai ales la formarea gospodăriilor colective, când am înzestrat gospodăriile colective cu aceste suprafețe. Am fost combătuți. După aceasta, după 1950, astfel de donări au fost primite într-un număr restrâns și anume pentru construcții și ternuri cu anumite destinații, pe care statul era interesat să le aibă. La Sfaturile Populare se găsesc suprafețe foarte mari de ternuri primite de la chiaburi, asupra cărora nu există nici o aprobare de la minister. Tovarășii ne asaltează, ce facem cu terenurile părăsite de chiaburi. În ultimul timp, începând din 1951, nu s-au primit de către minister. Noi vom verifica încă odată acest lucru și vom face un raport în această privință. Dar tovarășii trebuie să ne dea ajutor, să vadă dacă aceste cereri au fost aprobate de minister. Acum vin chiaburi și fac reclamații, că au donat Sfaturii, și acum vin și li se impun cote de carne și lapte. Avem cazuri când Sfaturile Populare sunt puse în situație proastă, au terenuri ascunse. Acum avem cereri de terenuri pentru gospodării anexe și tovarășii ne propun că de ce nu aprobăm donații, când ar trebui ca ei să nu ne mai facă astfel de cereri.

În ce privește întrebarea cu cooperativa de orezari. Noi nu susținem și n-am susținut niciodată, chiar am cerut la Justiție să fie desfăcută, fiindcă ne-a venit acum 2 săptămâni cerere să dăm aviz favorabil la bancă să primească credite.

Tov. Miron: Și anul trecut, și acum doi ani, au primit credite cu aprobarea Ministerului Agriculturii.

Tov. Vaïda: N-aș putea răspunde concret dacă am dat aviz, am să văd. Noi avem un statut model, și pe baza acestuia e de dorit să se organizeze întovărășiri și de orezari și nu alte organizații. Acest răspuns l-am dat și lor.

În ce privește sindicatul de îmbunătățiri funciare de la Timișoara, a fost desființat la începutul lui 1951. Noi avem un material semnat de tov. Isac, unde el era supărat că nu-l susținem că a făcut multe lucruri bune. Elementele dușmănoase rog să ni se dea ajutor să le scoatem. Dar el ca sindicat nu există. Există acolo 10 funcționari ai ministerului.

În ce privește faptul că Ministerul Agriculturii cere să i se răspundă la un chestionar format din 17 întrebări. Există un tabel cu 175 întrebări, dar nu se dau toate odată. Noi suntem obligați să informăm C.C. despre mersul lucrărilor curente, dar nu cerem astfel de lucruri care încă nu se fac. Poate se referă la gospodăriile de stat, unde se cere mai mult. Noi cerem la o săptămână odată această evidență și prin această evidență

noi putem lua măsuri. De exemplu în Banat, nu odată a fost nevoie să trimitem oameni din minister să meargă pe teren. Unii fugeau de evidență. Totuși de evidență e nevoie. Nu din două în două zile, dar nici nu putem renunța la ea.

Tov. Malinschi (în ce privește salariile): O sarcină principală pentru noi, în perioada de după reformă este îndeplinirea planului de desfacere, pentru că comerțul de stat și cooperația în primul rând trebuie să asigure întoarcerea banilor care se pun în circulație. Care e situația? În luna februarie nici una din sistemele comerciale de stat și cooperației n-au reușit să-și îndeplinească planul. Aceasta se datorește în bună măsură și faptului că afară de deficiențele organizatorice ale ministerului, nici rețeaua, inclusiv cea locală, n-a înțeles că-i vorba să facă un efort mai mare. Când a trebuit să achităm salariile pe luna februarie, în fața noastră s-au pus două probleme: una, a condiționării primirii salariului de gradul de îndeplinire a planului, a doua, că nu se pot pune cu ușurință în circulație bani cărora nu le corespunde o anumită îndeplinire de sarcini. De aceea, hotărârea luată a fost așa: Pe baza unei consfătuiri prealabile cu Uniunea noastră, salariații vor primi salariile pe luna februarie în directă corespundere cu îndeplinirea planului. Totuși, conducându-ne după dispozițiile Codului Muncii în același timp s-a stabilit că în acele cazuri, când anumite unități n-au îndeplinit nici 2/3 din plan, unde sunt sub 66%, totuși, acestor unități să li se dea minimum 2/3 din salariu. Deci, în momentul de față, afară de cazuri de abuzuri sau neînțelegere a instrucțiunilor, nu poate fi nici o unitate a comerțului de stat în țară care să nu fi plătit minimum 66%. În restul unităților, care au îndeplinit cu 80-90%, au primit proporțional cu îndeplinirea sarcinilor. Soluția e provizorie, în sensul că a depus la Consiliul de Miniștri, un proiect care prevede posibilitatea de a se acorda salariaților din comerț un minimum nu de 66% ci de 90%, în cazul când sunt motive binecuvântate pentru justificarea neîndeplinirii planului. Odată ieșită această hotărâre, ne va permite să plătim și diferența pe a doua jumătate a lunii februarie și să stabilim o situație nouă în comerțul de stat, în care sarcina este de a extinde acordul peste tot și deci, a condiționa și în acest sector primirea salariului de îndeplinirea planului de desfacere. Această modalitate de a elibera salariile, de data aceasta nu s-a aprobat numai pe rețea, ci și referitor la conducerea din centru. Conducerea centralelor cu un procent mai mic de realizare, a primit salariile mai mici. Și unde realizările au fost mai mari, au primit salarii mai mari. Pe viitor se va condiționa și salariul conducerii de îndeplinirea planului în total.

În ce privește cazurile de la Constanța, chestiunea aceasta a ridicării elementelor compromise în Regiunea Constanța n-o cunosc concret, însă fapt este că pe viitor în această privință la o ridicare de cadre locale noi nu vom da decât avizul – așa ne obligă și proiectul de lege – că propunerile și alegerea de cadre pentru rețeaua comercială locală, trebuie să fie înainte de toate, o sarcină a Sfatului Popular și a secțiilor comerciale locale. Cazul acesta îl vom cerceta.

Tov. Miron: Dar cazul lui Vlasopol Paul, pe care l-am dat afară pentru că era legat cu Pătrășcanu și D-ta l-ai băgat la minister?

Tov. Malinschi: Eu ți-am cerut oameni, și mi-ai spus că nu poți să-mi dai pe Vlasopol și Soare.

Problema din Bacău în ce privește Aprozarul, deși e vorba de o organizație comercială locală care a fost descentralizată din aprilie anul trecut, totuși și ministerul are aici răspundere. În ce privește contractările la legume, regimul a fost stabilit de o hotărâre a Consiliului de Miniștri care prevede pentru anumite categorii de culturi, deosebiri între

cultura de seră, de geam, de câmp, se prevăd anumite avansuri. În ce privește culturile de seră și geam, procentul e mai mare și depășește 20% din toată valoarea. La culturile de câmp, e de 11% prima rată. Creditele care au fost acordate pentru avansuri, sunt direct corespunzătoare cu sarcinile de plan care le-a primit și cooperația și Aprozarul în ce privește contractările. Dacă se merge după lege, nici nu pot fi depășiri mari, pentru că nici banca n-are cum să dea credite mai mari. Dacă cifra e adevărată, 409 ha. pentru care s-au dat 260.000 lei, aceasta e o cifră mare, cu atât mai mult cu cât nu-mi închipui, ca în condițiunile Bacăului să fie mari suprafețe de geamuri. Fie că devierea e la Aprozar sau la organele Băncii, este însă o chestiune de care organele ministerului o să se ocupe, pentru a stabili unde e cauza.

În ce privește cazul de la magazinul „București”, cazul acesta concret eu nu-l cunosc, pentru că sancțiunile la magazin se aplică de responsabilul respectiv. Vom cerceta. Însă în unele locuri, în ajunul reformei s-au dat anumite dispoziții de restrângere a vânzătorilor. În majoritatea locurilor, acestea s-au aplicat. Totuși, în unele locuri, organele Inspecției Comerciale de Stat au constatat cazuri când vânzători de la magazine invitau pe cumpărători să mai cumpere și altceva decât ce cereau. În felul acesta se stimula și mai mult, vânzarea care era destul de vie. În legătură cu aceasta, în comparație cu luna decembrie, care e lună de sfârșit de an, vânzările în luna ianuarie, cel puțin la comerțul de stat, reprezintă cel mult 60% din decembrie. În această privință există o diferență între datele noastre și cele înregistrate de Banca de Stat. Am insistat în câteva rânduri să mi se dea aceste date și mi s-a spus că ele se controlează. După datele lor rezultă o diferență de încasări la mărfuri la Banca de Stat, de circa 1 miliard. Deocamdată am putut stabili două fapte, care contribuie la această umflare a încasărilor: 1. O parte din încasările pe luna decembrie care au fost vărsate pe data de 3 ianuarie, n-au fost înregistrate la Bancă, din cauza deficiențelor la evidență, ca vânzări pe decembrie, astfel că figurează pe ianuarie. 2. În ultimele 2 zile s-au făcut vânzări de pâine la prețuri și în lei noi, și în lei vechi de 10 ori, astfel că și aici, față de volumul mărfurilor, valoarea înregistrată apare mărită de 10 ori, în două zile. 3. În această evidență apar și unele taxe înregistrate, adică marfa apare odată înregistrată la ieșirea din magazin, altădată la desfacerea în cantine. În total, la aceste date care nu sunt încă definitive, vânzări în toate sistemele reprezintă mai puțin de 1/3 din planul nostru trimestrial. Desigur, ceea ce a contribuit la vânzări, sunt deficiențele organizatorice ale comerțului de stat și cooperației. În al doilea rând, sunt și unele măsuri. Însuși faptul accelerării punerii monedei în circulație în ajun de reformă, pentru mediul urban, era de natură să sporească aceste vânzări. Totuși, în concluzie la această problemă, dacă Ministerul Comerțului de Stat și Cooperăției ar fi întrebat dacă aceste vânzări puteau fi coordonate mai strâns, dacă Ministerul Comerțului își exercita mai activ rolul său, se putea face mai bine decât cum a fost făcut.

Tov. Petrescu: Tov. Malinschi a vorbit în contrazicere cu documentul de partid, și-l întreb dacă a fost posibil să facă rezerve și să restrângă cu mult înainte de decembrie consumul, sau dacă la el a precumpănit planul de casă. Aceeași problemă se pune pentru decembrie și ianuarie. Cum privește constatările documentului?

Tov. Vass: Cum se explică că (*sic!*) tov. Malinschi spune că s-a realizat numai 1/3 din plan, deși s-a văzut ce înghesuială era?

Tov. Răutu: Dacă e exact cum se vorbește în document, de învălmășeală? Dacă e exact că, chiar în cursul acestei învălmășeli a negat existența ei?

În legătură cu sancționările, dacă au fost sancționate numai vânzătoare, sau și directori de servicii de la minister, și de magazine?

Tov. Vințe: Tov. Malinschi a făcut parte din comisia guvernamentală care a pregătit reforma. Ce luptă a dus și ce măsuri a luat în aplicarea liniei trasate pentru ultimele 2 luni, de a restrânge vânzările de mărfuri?

Tov. Sorin Toma: Dacă e adevărat că la produsele unde s-au stabilit reduceri, Ministerul Comerțului, sub masca diferențierii calităților, a mărit pe de o parte prețurile prevăzute și a angajat și presa partidului, să facă de răs partidul, publicând explicații care nu erau juste.

Tov. G. Vass: În legătură cu restrângerea vânzărilor, din partea Comerțului au plecat inspecții în regiuni, care au prelucrat așa: că țăranilor să nu li se vândă, să se vândă numai celor din orașe, cei din orașe să vină cu cartela: așa s-a prelucrat la Iași, s-au închis magazinele pentru țărani. Aceasta era o directă îndrumare a oamenilor să cumpere ce se vinde.

Tov. Ofelia Manole: Dacă știi că organe ale Comerțului de Stat acum urcă prețurile și fac concurență cooperăției la produsele alimentare la sate?

Tov. Voicu: În legătură cu prețul unor conserve, borcanele la unele costă 1,25, la altele aceleași borcane costă 1,65, 1,60, 2,75 etc. Tov. Maevschi, când a fost întrebat, a dat următorul răspuns: Noi am făcut numai recalcularea prețului produsului, când am scăzut cu 15%. În ce privește deosebirile de prețuri dintre borcane, noi am mai sesizat. Când va mai veni o nouă reducere, vom pune de acord borcanul cu borcanul.

Tot în legătură cu borcanele, aș fi de părere să se dea dispoziție să se primească borcanul gol în schimbul unuia nou, scăzând costul, pentru că n-are rost ca gospodină să strângă acasă borcane.

Tov. Chivu: În decembrie, guvernul a luat hotărârea de a se bloca 10% din produsele de larg consum la depozite, în vederea reformei. Depozitele au fost însă golițe înainte de reformă, și mărfurile aduse în magazine. Cum explici acest lucru?

Tov. Miron: Dacă e adevărat că cu 12 zile înainte de reformă, tov. Malinschi a fost chemat la tov. Gheorghiu-Dej – în prezența mea și a tov. Răutu – și i s-a atras atenția asupra faptului că începe o alarmă, care se poate transforma în panică și poate goli magazinele de stat și cooperativele?

Dacă e adevărat că tov. Malinschi a răspuns așa: Răspund personal cu capul pentru faptul că nu este o astfel de alarmă și că nu se vor produce vânzări anormale.

Dacă totuși nu s-au produs astfel de vânzări anormale? Între 20-25 ianuarie s-au vândut mărfuri de peste 6 miliarde lei, atingându-se o medie de 1-1 ½ miliarde pe zi, când înainte media era de 600 milioane și dacă în această privință trebuia să reamintim în mod special această chestiune, sau ar fi trebuit ca tov. Malinschi să-și reamintească această chestiune, să vină să o spună aici? Pentru că, deși a primit directiva, timp de o săptămână a dus discuții cu conducerea partidului, dacă să îndeplinească directiva sau nu, și dacă vinovați sunt numai vânzătoarele de la magazinul „București”?

Tov. Miron Belea: În comerțul de stat, înainte de reformă, a fost răspândită teoria mărfurilor nevandabile. Dacă acesta n-a fost un pretext pentru a se face un exces de vânzări, și ce măsuri s-au luat?

Tov. Brucan: În legătură cu lista prețurilor publicate în presă, dacă tov. Malinschi consideră că e just ca de pildă la salam să se afișeze o listă de 35 de sortimente, cu toate că era clar că un timp îndelungat nu vor putea fi pe piață decât 2-3 sorturi, sau la

pește, unde erau puși și delfini, și cum justifică rezistența depusă, când noi i-am cerut să se mai epureze din aceste specialități?

Tov. Malinschi: Chestiunea principală în legătură cu ritmul vânzărilor, e problema rezervelor, dacă s-au făcut sau dacă au fost puse în vânzare. După datele noastre rezerve s-au făcut. În ce privește industria, ele trebuiau făcute în proporție de 10% din livrările pe luna decembrie și cred că s-au făcut, fiindcă cooperația a fost supravegheată de C.S.A. Aceste rezerve, fără aprobarea C.S.A. nici nu puteau apărea. A doua categorie de rezerve, pe rețeaua comercială, aici hotărârea spune „în măsura posibilităților”. După datele noastre aceste rezerve s-au făcut și în comerț. Chestiunea principală e că au fost vânzări vii, dar nu la mărfuri de cea mai mare importanță, care au fost stocate. În ce privește mărfurile greu vandabile, și comerțul de stat, și cooperația au folosit acest prilej pentru a scăpa de aceste stocuri. Toată problema e dacă am reușit să le desfacem și dacă am știut să oprim mărfuri mai valoroase. În această privință, hotărârea Consiliului de Miniștri cu privire la rezerve în industrie și comerț a fost îndeplinită. Volumul vânzărilor putea fi însă reținut mai tare. Când s-a ridicat problema vânzărilor, am spus că o reținere totală a vânzărilor în mediul sătesc, cu excepția sării și chibriturilor, ar putea provoca un reflux foarte puternic spre oraș, și nu cumva din aceste vânzări datele să fie mult mai mari decât dacă n-am lua această măsură. Totuși această problemă s-a discutat și s-a hotărât că nu se aplică la toate mărfurile, ci la o anumită listă de mărfuri, care la o anumită dată a fost aprobată, lucru pe care tov. Miron îl cunoaște.

Sunt o serie de măsuri suplimentare. Chiar până la apariția hotărârii asupra rezervelor, din dispoziția mea s-au stocat porcii care îi avem în îngrășătorii. Cu anticipație de 3 săptămâni am oprit livrarea porcilor din fermele alimentare. Mari dificultăți am avut în ce privește menținerea rezervelor la fructe din import. Am dat dispoziția să nu se vândă până la reformă și mi-am luat răspunderea.

Una e rezerva de mărfuri prețioase, și alta e volumul de vânzare.

Că a fost învâlmășeală am constatat, dar trebuie să vedem la ce mărfuri.

A doua problemă, dacă se puteau face rezerve mai mari, cred că da.

Tov. Petrescu: Și ai fost împotriva.

Tov. Malinschi: În ce condițiuni, știe tov. Petrescu.

Tov. Miron m-a întrebat despre hotărârea cu 12 zile înainte de reformă. Tov. Miron știe când s-a elaborat lista produselor care trebuiau oprite. În ce privește răspunderea care mi-am asumat-o cu privire la vânzări, e just că am spus că această oprire ar putea provoca o vânzare mai mare. Era chestiunea ori restrângem deodată și creăm o învâlmășeală și mai mare, ori mergem pe principiul treptat, și se observă mai puțin. Într-una din țedințe, când făceam rețineri la magazine, am fost întrebat de ce la magazinul „București”, la etajul II e marfă, iar la etajul III nu-i marfă. Și am întrebat ce să fac, să pun marfa în vânzare? A fost o ședință la C.S.P. Erau anumite situații care așa se oglindesc. Dar situația cu vânzările definitive se poate demonstra cu cifrele pe care n-am reușit să le obținem de la bancă. Dacă luăm cota pe luna ianuarie, vânzările n-ar fi putut fi mai mici de 23-24 miliarde fără reformă. După datele băncii, s-a vândut mult mai puțin și după ale noastre și mai puțin. Diferența între comerț și bancă e de 1 miliard. Nu cunosc situația la cooperație, însă și aici sunt nepotriviri între datele băncii și ale noastre.

O chestiune importantă este aceea a prețurilor. Acestea, conform unei hotărâri luate, au fost publicate numai la produsele principale. Această situație a dus la anumite lucruri defavorabile comerțului pe rețea. La produsele la care lipseau aceste prețuri, nu se

avea certitudinea prețului și însăși vânzătorii n-aveau orientarea precisă în ce privește prețul. Atunci s-a luat o hotărâre cu privire la publicarea în continuare a listei prețurilor. În ce privește partea tehnică, e operația Direcției Centrale a Prețurilor. De ce s-au publicat prețuri nefiind produse. În legătură cu reforma s-au făcut rezerve și s-a dat acum drumul la anumite cantități de produse. Noi nu știam ce sorturi vom avea în toate domeniile. La preparatele de carne, ce aveam în noiembrie era mai redus, în ultimul timp am reușit să obținem și alte sorturi. Propunerile de prețuri nu le facem noi, le fac producătorii. La borcane, depinde de prețul cu care ne-au fost facturate. E altă chestiune aici, că sunt nereguli în raporturile cu Ministerul Industriei Ușoare probabil. Realitatea e că după reformă au fost cazuri de erori intenționate, în ce privește stabilirea prețurilor la produsele unde n-au fost fixate prețuri. Se dădea posibilitate conducătorilor de magazine să recalculeze și apăreau prețuri mai mari.

Tov. Moghioroș: Înainte de a închide ședința, vreau să fac unele precizări. Nu era vorba niciodată să se oprească vânzarea, ci să se stabilească, că mărfurile care intră în nomenclatura cooperației să intre la fondul unic, adică să se dea în schimbul unei serii de produse agrare, cereale și carne. În al doilea rând, era vorba în prășe să se facă vânzări normate, prin urmare nu corespunde adevărului afirmația tov. Malinschi că era vorba să oprim sau n-vânzarea. În această chestiune a fost dată o linie clară.

Suspendăm ședința până la ora 5 p.m.

Ziua I – Ședința de după amiază

Tov. Moghioroș: Deschidem ședința în continuare. Are cuvântul tov. Olteanu.

Tov. Olteanu: Un tovarăș a ridicat problema dacă a fost dată linia din partea CSC ca restanțele din 1950 să fie incluse în obligații. Aceste restanțe s-au reglementat în 1951 printr-o hotărâre a Consiliului de Miniștri. Aceasta prevede ca o comisie raională să analizeze de la caz la caz cauzele pentru care n-au fost predate unele cantități restante din 1950 și se lăsa la latitudinea acestei comisii care să constate fie nepredarea cotelor din cauze obiective, fie din cauze de rea voință. În acest caz, urma ca restanțele să fie înscrise în obligații și urmărite în 1951. CSC a avut mari lipsuri în această privință, n-a cuprins suficient prin controlul său cum au lucrat aceste comisii și s-a mers în multe raioane pe linia de a se tăia de la țăranii săraci și mijlocași complet, alții de a avea cât r. ai puține restanțe, iar alții mergeau pe linia ca de la anumite categorii de proprietari să fie menținute aceste cote, cu toate cauzele obiective că a fost secetă în anumite regiuni.

Problema că C.S.C. în ședințe de instructaj ar fi dat o linie ca, chiaburilor să le fie eșalonate predările pe ultimele trimestre, sub motiv că au posibilitatea să țină vitele. Din partea C.S.C. o astfel de linie nu s-a dat. Obligațiile sunt eșalonate prin lege. Noi am arătat că sunt gospodării ale funcționarilor, sau ale țăranilor săraci, care au de dat câte 17 kg carne și am spus ca la aceștia eșalonările să fie făcute pe trimestrele 3-4, când au posibilitate mai mare să-și plătească cotele cu unele animale mai mărunte. E adevărat că s-a mers mecanic, eșalonând 3-4 kg pe trimestru, ceea ce îngreunează predarea din partea acestor gospodării. La gospodăriile chiaburești am eșalonat pe toate trimestrele.

În problema chiaburimii scrisoarea adresată partidului e foarte justă, în sensul că la aplicarea cotelor de carne, am impus cu majorări 42.000 chiaburi. Numai în 7 comune din Raionul Lugoj în anul 1951, au fost 132 chiaburi, iar la impunerile de carne Sf. Pop au dat 42 chiaburi.

Tov. Vintilă de la Regiunea Hunedoara a pus problema că față de producție, în 1951 volumul colectărilor a fost mic. Se știe că, cotele sunt fixe la hectar, și nu se schimbă în raport cu producția mărită. În sensul acesta e planificat pe regiune cât trebuie să dea pentru fiecare hectar fiecare proprietar, și cotele cresc după numărul hectarelor. Noi am spus că dacă se consideră cotele că (*sic!*) sunt mici, să se revizuiască, însă C.C. și Consiliul de Miniștri au considerat că, cotele sunt bune și anul acesta au fost menținute aceleași norme. Este adevărat că executarea sarcinilor a prezentat defecțiuni. Cotele au reprezentat 30% față de producția planificată, deci era ușor de suportat, și org. de colectări și organele de stat s-au cam autoliniștit în fața acestei situații care prezenta perspective bune, subapreciind forțele dușmanului de clasă, care căuta să lovească tocmai în acest sector.

Legea colectărilor de carne prevede ce se poate recepționa. După apariția legii, s-a dat o decizie comună a Ministerului Agriculturii împreună cu Ministerul Industriei, care stabilea ce se poate lua și în această direcție erau o serie de interdicții pentru apărarea șeptelului. Pe teren au fost dificultăți.

Tov. Agiu: În ce privește dirijarea comerțului cooperației, noi ne-am orientat după directivele Comerțului de Stat. În ce privește contractările, experiențele făcute arată că nu prea ne putem mândri. În 1950 și 1951 s-au făcut greșeli în care oamenii s-au luat la întrecere, făcând multe contracte, risipind banii, necontrolând dacă contractanții au vite, au pământ. Întrecerea a fost să împartă banii, și de la Bancă s-au dat cu ușurință bani, fără a se controla. Noi am luat toate măsurile ca să nu repetăm aceste greșeli și să nu facem altele.

În ce privește grija de a nu scoate prea mulți bani, ne-am gândit că e bine ca această directivă de 1-20 să n-o luăm așa, ci am luat 1-30 și am recomandat celor care contractează să fie foarte atenți. Dăm numai 1/3. Cei care contractau, primeau banii și cu aceștia plăteau impozite din ei, nu foloseau banii în producție. Țăranii vin cu cantități limitate pe piață, plătesc impozitele și rămân tot călare pe cantitățile de grâu. Aceasta a avut repercursiuni asupra comerțului cooperatist. Țăranii acum se uită cam nepăsători la efortul nostru de a face planul de casă. În Regiunea Sibiu, proporțional cu procentul stabilit la suprafața de producție, s-a dat cu 4.000 lei mai mult. Noi imediat am luat măsuri, folosind acest caz pentru a arăta să se ia sub supraveghere organelor respective.

S-a afirmat că se dau bani mai mulți decât suprafața contractată. După experiențele făcute am văzut că ni s-a trimis zarzavat în așa condițiuni că nu mai puteam înmagazina. De exemplu cu ceapa, țăranul umblă cu cea mai mare grijă, dar a noastră o aruncă și o calcă cu picioarele. Achizitorii noștri sunt de multe ori negustori angajați la noi, care au legături, prieteni din trecut și de multe ori fruntea produselor noastre ia drumul sectorului particular. La particulari vezi lucruri bune, iar la noi gunoiul. La cantina cooperației am găsit murături, o rușine, trimiși de la Roșiori. E o problemă serioasă, care depășește numai puterile cooperației. Numai atâta instrucție cooperatistă au țăranii, câtă au căpătat în armată. În cooperație nu s-a făcut nimic. Oamenii de la sine nu pot fi cooperatori. Problema cooperației e înainte de toate o problemă de partid. De atâtea ori mi-a vorbit tov. Luca că noi suntem în situația când nu desființăm chiaburii, ci-i punem să producă pentru regimul nostru. Ori, orezarii intrau în categoria aceasta. Aceasta a fost linia, ne-am orientat pe linia folosirii chiaburilor ca să producă cât mai mult.

Tov. Moghioroș: Dar ei banul statului îl folosesc pentru exploatarea muncitorilor și pentru îmbogățirea lor. Ați verificat această asociație de orezari?

Tov. Agiu: N-am contractat cu ei, n-am avut de ce să verificăm. Problema s-a pus să vedem cui dăm banii și ce fac cu ei. Noi am pus să se vadă fiecare cetățean cu care contractează. N-a fost grija cum trebuie de folosirea banului statului.

În privința celui de la Constanța, care a fost promovat la Centrocoop. Dacă ar fi numai unul!...^{*} Dar au fost unii dați afară pe ușă și ne-am trezit că intră pe fereastră. În Constanța am avut și alte chestiuni, un proces care se amâna mereu, dar am prins chestiunea și am pus-o la punct. Vă rugăm, unde aveți date, să ne comunicați.

Tov. Liuba Chișinevski: Ce a făcut tov. Agiu cu bandiții de sus. De când lucrează la cooperatie, pe cine a descoperit? Apoi, cu banii, problema e și în mâna cui a dat banii să-i împartă.

Tov. Predescu: Murăturile de la Roșiori le-a făcut Anghel, legionar notoriu, care a fost președintele cooperatiei. Noi am raportat, am cerut să-l schimbe. L-au trimis la Craiova, directorul comisiei de organizare. Înseamnă că există elemente care-l sprijină.

Tov. Agiu: Una din preocupările noastre este tocmai aceasta, de a vedea cu ce oameni lucrăm. Însă e vorba de 70-80.000 oameni în țară. Sus, suntem în curs de verificare. O parte dintre servicii le dăm de tot afară, pentru că am constatat că sunt bandiți. Serviciul de cadre și de personal are sarcina să verifice om cu om.

Pe Anghel nu l-am cunoscut. Avem sarcina să cerem partidului relații despre oameni. Or, relațiile au fost că Anghel este un tov. foarte bun, că tot ce s-a afirmat despre el nu-i adevărat și de când îl cunosc, îmi face impresia unui foarte bun tovarăș. Într-un timp scurt a făcut realizări importante la Dolj. S-a spus că nu-l suferă partidul și de ce, nu pot spune aici. Noi am mutat pe Oprea de la Hunedoara la Teleorman și am mutat pe Anghel la Dolj.

Tov. Nițulescu: Chestiunea de la Constanța o cunosc. E vorba de niște vagoane de grâu, unde nu s-au luat măsuri să se păstreze în bune condițiuni și au început să fie infectate de gărgărițe. S-a făcut anchetă și s-a arătat că nu a fost nici un prejudiciu, nu s-a dovedit în culpa cui cade întinderea gărgărițelor.

Tov. Rezniceenco: E vorba nu de aceasta, ci de altă chestiune: La Magazinul „Prutul” au fost niște ofițeri deblocați care au făcut fraude și procesul a fost mușamalizat, apoi redeschis cu ajutorul nostru și am cerut să fie arestați vinovații: Dar procesul a fost transformat într-unul împotriva celor care i-au dat în judecată. Unul din martorii principali, Hariton, ori de câte ori era termenul procesului, era chemat la București la Centrocoop. Apoi s-a cerut să fie transferat procesul la București, dar noi l-am reținut să fie judecat la Constanța.

Tov. Nițulescu: Despre aceasta nu știu.

Tov. Miron: În cursul lunii februarie, câte elemente speculante ați comandat?

Tov. Nițulescu: Nu există lege care să stabilească un preț fix țăranilor care vin la piață. Nu există nici pentru micul comerț, prețuri maxime pe care dacă le întrece să poată fi sancționat pe cale judecătorească. Există lege care împiedică să facă comerț pe cei care n-au firmă. Această problemă a ridicat-o în decembrie tov. Luca, în sensul că sunt astfel de comercianți care nu plătesc impozitul. În ce privește politica de represiune, s-a trasat linia să nu se meargă la pedepse mari, să se meargă la înregistrarea lor. Țăranii să fie sancționați să primească amenzi și maximum o lună închisoare, iar unde se vor

^{*} Așa este în text.

descoperi comercianți clandestini să fie condamnați 1-2 pe raion, în mod exemplar. Avem situații din acestea, nu li s-au dat sancțiuni mari.

În problema prețurilor, n-avem nici o lege ca în piață țăranul care vine să-și facă dovada că e marfa lui sau nu.

Tov. Miron: E vorba de judecarea exemplară a acelor bandiți speculanți, care fără autorizație fac comerț, foști negusori, care fac comerț în stil mare, fără controlul statului.

Tov. Nițulescu: Nu s-a urmărit o politică excesivă represivă. Acum s-a pus problema dacă această politică este suficientă față de acești negustori clandestini.

Tov. Sencovici: Sunt oameni care deși au făcut contract, totuși n-au cultivat bumbac sau n-au predat. Consiliul de Miniștri a dat o hotărâre să fie pedepsiți. S-a hotărât să plătească de 5 ori prețul bumbacului superior. Deci, aceasta e politica statului nostru. Tov. Drânceanu susține că Iacob a dat instrucțiuni să nu se încaseze nici un ban. Sfaturile Populare nu țin cont de planificarea Ministerului Agriculturii. Justiția nu cumva să condamne pe unul care a dat altceva în loc de aceasta, în timp ce alții care sunt bandiți nu sunt condamnați. În legătură cu in, cânepă, trebuia să terminăm contractările până în 28 februarie. A ieșit hotărârea, nu s-a dat un ban mai mult ca anult recut. Însă avantajele sunt destul de importante. Anul trecut am avut contracte de bumbac cu cca. 170.000 țărani. Acum trebuie să avem 200.000. Dacă nu dăm avantaje ca la in și cânepă, va fi mai greu. La in și cânepă s-au dat în natură fire prea multe anul trecut, acum am redus la jumătate.

Tov. Moghioroș: Ce părere ai, politica noastră de contractări corespunde liniei stabilite în Plenara din 3-5 martie? Regimul actual de avantajări corespunde?

Tov. Sencovici: De studiat n-am studiat, dar cred că se dau avantaje prea mari și la sfeclă, și la tutun, și la in, cânepă și la bumbac.

Tov. Moghioroș: D-ta ai ceva comun cu darea acestor avantaje?

Tov. Sencovici: Există presiuni din partea C.S.C. Înainte de stabilizare era linia că trebuie date aceste avantaje, altfel rămânem fără ei. La bumbac anul trecut s-au dat enorme avantaje.

Tov. Moghioroș: Cum explici că, cu toată politica de avantajare, la bumbac nu s-a realizat planul?

Tov. Sencovici: E greu de răspuns, pentru că nu-i clar dacă s-a produs atâta bumbac sau nu. Însă sectorul de stat a rămas dator cu 3.800 tone, iar țărani, cu toate avantajele și pedepsele, n-au dat. A fost mobilizare pe linii de partid, de stat, s-au făcut percheziții și nu s-a găsit. Enorm de multe documente s-au strâns care arată că nu s-a pus cât era prevăzut în plan.

Tov. Moghioroș: Cum explici că la Gostat s-a realizat 86% la predare și diferența între sectorul socialist și cel individual justifici că n-a fost producție.

Tov. Sencovici: E incomparabil mai ușor să planifici sectorul de stat și mai greu cel individual. La particulari scurgerea spre canalul pieții negre e mai mare și aparatul nostru n-a depus efortul corespunzător.

Tov. Moghioroș: Ați dat avantaje ca să introduceți aceste culturi iar pe de altă parte țărani să fie cointeresați. Totuși n-a mers.

Tov. Sencovici: Pe de o parte prețul negru era mai mare, pe de altă parte nu s-a pus cât s-a planificat, apoi slaba organizare din partea ministerului.

Tov. Moghioroș: E vorba de suprafețe recunoscute că au fost cultivate, unde nu s-a predat toată cantitatea.

Tov. Sencovici: Până în prezent nu se știe cât a fost însămânțat.

Tov. Moghioroș: Pe baza contractelor, s-au dat avansuri?

Tov. Sencovici: Da.

Tov. Moghioroș: Și ce am primit?

Tov. Sencovici: Au luat avansul, și n-au predat bumbacul.

Tov. Moghioroș: Și cine răspunde?

Tov. Sencovici: Și noi răspundem.

Tov. Miron: La primirea avansurilor au fost toți prezenți, la predarea producției au fost ½ absenți.

Tov. Moghioroș: E bine ca statul să meargă mai departe pe această linie?

Tov. Sencovici: Trebuia să facem până la 28 februarie contractele și n-am știut de reformă. Dar eu nu înțeleg, dacă există, de ce nu predau. Avantaje sunt de părere că trebuie date, dar nu așa ca să îmbogățim pe țărani.

Tov. Moghioroș: Afară de aceste întrebări, mai sunt câteva ca:

Ce măsuri a luat partidul împotriva acelor care s-au făcut vinovați de călcarea legilor statului și Hotărârii partidului pe linie de partid? Pe linie de stat ați aflat că principalii vinovați au fost destituiți din funcțiile lor. Pe linie de partid s-a pus sub anchetă de partid toți cei care au participat la o serie de acțiuni dușmănoase dăunătoare statului. Amănunțit nu-i cazul să intrăm acum în discuție, dar cred că cu toții suntem convinși că vom vedea efectul.

Altă întrebare: Deși organizațiile de partid în regiuni au sesizat de foarte multe ori existența elementelor dușmănoase în sistemul nostru bancar, financiar, cu toate intervențiile sus la Ministerul de Finanțe și la conducerea Băncii nu s-au dat rezultate pe de o parte, pe de altă parte chiar sesizările făcute la Secția Plan-Finanțe au avut efect redus aproape la zero. Explicațiile sunt următoarele: Toată organizația noastră fiscală, dar mai ales filialele și Banca însăși, au fost scoase de sub controlul de zi cu zi al organizațiilor de partid. Când organizațiile de partid și jos, și la centru au încercat să arate situația, s-a luat apărarea elementelor dușmănoase. Așa cum arată Scrisoarea C.C. așa cum tov. Luca recunoaște că într-adevăr a predat Ministerul Finanțelor și Banca în mâna elementelor dușmănoase începând de sus și până jos și era firesc ca acestea să se apere unul pe altul, altfel li se tăia craca de sub picioare și n-ar fi putut face atâta rău cât ne-au făcut. Vina noastră a fost că am luat măsuri târziu, n-am controlat la timp. Asupra acestei chestiuni, în cursul dezbaterilor vom reveni.

În urma provocărilor făcute și conduse de Iacob, cu ocazia plății salariilor muncitorilor, contrariu celor prevăzute pe baza Hotărârii C.C. și pe baza directivei exprese a tov. Gheorghiu-Dej, ca începând din 14-22 ianuarie să se termine plata salariilor, s-au întâmplat unele manifestări din partea unei serii de membrii de partid. Au fost cazuri ca la București, la „Steagul Roșu”, la fabrica de pâine, unde 2-3 membri de partid au stat în fruntea nemulțumirilor justificate, însă în loc ca să explice muncitorilor, i-a îndemnat să nu intre la lucru. Asemenea cazuri am avut în mai multe locuri, nu sub aceeași formă, dar injurau partidul, sau alte manifestări ale unor oameni care n-au ce căuta în partid. C.C. a dat indicații că în astfel de cazuri trebuie puse în discuția organizațiilor de bază atitudinea membrilor de partid și organizația să ia poziție față de gravitatea acestor manifestări. Unde au fost cazuri grave, trebuie privit altfel, unde au fost cazuri mai puțin grave, altă judecată. Noi am fost informați, și instructorii C.C. știu, că în multe locuri comitetele regionale, raionale și orașenești au luat această indicație în mod administrativ și în unele locuri s-au

făcut o serie de excluderi nejuste, pe lângă excluderea unei serii de elemente vrăjmașe care au mai rămas în partid, care au fost excluse pe drept cuvânt, care au folosit această provocare pentru a crea nemulțumiri în partid, în mase. Însă C.C. a dat indicația ca astfel de excluderi nejuste, birocratice, comitetele regionale, raionale și orașenești să nu le confirme, să le respingă, să fie puse încă odată în discuția organizației de bază și să fie condamnată această practică străină de statutul și practica partidului.

Tov. Aranici a întrebat cu tablourile tovarășului Luca. Fără discuție, dușmanul folosește toate argumentele și deci există astfel de manifestări de a scoate portretul tov. Luca. Chiar în București au fost asemenea manifestări, la Rodna, într-un fel sau altul, unii care răstălmăceau că acum C.C. numai acordă încredere tov. Luca și sub influența ascultării Vocii Americii sau altor voci caută să creeze în partid și în afara partidului zăpăceală, atmosferă de nesiguranță, de a tulbura apa, ca pe urmă să pescuiască în apă tulbure. Scrisoarea C.C. spune că se ia act de declarația tov. Luca. Aceasta înseamnă că tov. Luca a luat angajamentul de a lupta pentru a aplica linia partidului iat toți aceia care caută să lovească creând de fapt această confuzie, nu sunt altceva decât să fie dușmani, fie uneltele lor și ca atare trebuie luată poziție împotriva lor.

Mai e întrebarea, care sunt rădăcinile devierii și altele. Acestora li se va răspunde în cursul discuțiilor care vor avea loc aici, deoarece se leagă de fondul problemei care o vom discuta.

Suspendăm ședința pentru 15 minute.

– P a u z ă –

Tov. Moghioroș: Redeschidem ședința, în continuare. Cine se înscrie la discuții?

Se fac înscrieri la discuții.

Tov. Cogut, prim-secretar reg. Galați: Scrisoarea închisă a C.C. de care am luat cunoștință azi, ne pune în față posibilitatea de a vedea o serie de lipsuri și devieri în munca noastră față de linia principală a partidului nostru. Privind munca din regiunea noastră în lumina celor expuse în Scrisoare, vedem că s-a reflectat puternic atât în munca aparatului de stat cât și în munca noastră de partid. Ani de-a rândul noi am dus această politică față de țărănime. În anul 1949-1950 noi n-am îndeplinit planul de colectări, n-am luat măsuri categorice ca linia să fie întru totul respectată. Ca o urmare firească a acestei lipse în munca noastră, Statul nostru n-a putut satisface în întregime obligațiile sale față de cetățeni să acopere în întregime cartelele. Aceasta a creat o serie de nemulțumiri în rândul muncitorilor, care nu înțelegeau unde e lipsa sau slăbiciunea muncii noastre, dar vedeau că țăranii trăiesc mai bine decât ei. Nu rare au fost cazurile când ne-au semnalat muncitori că la magazinele de stat se dăruie tejeheaua, dar cumpărătorii sunt țăranii, care cumpără stofe de 4-4500 lei metrul, iar noi nu reușim să luăm întotdeauna nici rațiile pe cartele, pentru că banii noștri se duc pe produse agrare care sunt la prețuri ridicate.

În munca de partid ne-am lăsat duși pe acest drum și n-am insistat în aplicarea întocmai a legilor noastre, am tolerat această abatere. Care a fost rezultatul? Atunci când C.C. ne-a trezit din amorțeală și mă refer la problema colectărilor, când noi nu luasem din timp toate măsurile pentru a asigura îndeplinirea planului după posibilitățile regiunii noastre, simțindu-ne vinovați că n-am luat măsuri din vreme, am trecut pe celălalt drum, am trecut la măsuri stângiste, de la această abatere de dreapta am sărit la abatere de stânga, începând să perchiziționăm zeci de mii de cetățeni, încercând să reparăm ce s-a

stricat mai de mult, fără a ne așeza principial pe poziția partidului nostru, trasată prin Plenara din 3-5 martie.

În problemele financiare, datorită structurii și dispozițiilor în vigoare, secția financiară se deosebește de celelalte secții ale Sfatului. În timp ce noi, prin tovii din Sfat, controlam activitatea celorlalte secții, secția financiară are o independență care merge de multe ori mai departe decât ar fi necesar în interesul serviciului. Această conducere de sus a făcut ca noi să nu ne ocupăm de felul cum muncește, considerând că noi n-avem nici un amestec. În urma ședinței care a fost aici, unde tov. Gheorghiu ne-a atras atenția în mod deosebit asupra problemei economice în general și asupra impozitelor, am început să ne interesăm, să vedem cum stăm, am constatat că stăm foarte prost și stăm și azi destul de prost. Era un capitol la care nu se încasase decât 4% impozit. Când am început să ne ocupăm de această muncă, ne-am dat seama că avem un aparat pe care nu putem conta decât foarte puțin. Salariații secțiilor financiare sunt oameni care în bună parte sunt străini de noi. Când am început să-i strângem să aplice linia, au trecut fără discernământ la executări silite, spunând că așa au directive. Aceasta, pentru că noi i-am tras la răspundere de ce nu și-au făcut datoria până atunci. Au vrut să întoarcă împotriva noastră această acțiune. În același timp, responsabilul cu bugetul de la Sfat nu ține cont de nevoile regiunii, în lumina și spiritul directivelor, ci aplică și interpretează în mod mecanic, și atunci când am cerut în cadrul regiunii să aplice într-un anumit fel, s-a dus la minister și a venit înapoi cu noi împuterniciri să aplice totul cum a fixat el, deși din punct de vedere al regiunii, așa cum îi cerem noi era just și afară de aceasta nu făcea nici o deviere de conținut, ci numai forma de aplicare ar fi fost mai avantajoasă pentru regiune.

Felul cum a fost organizat și condus aparatul financiar a creat posibilitatea să lăsm mai de o parte această sarcină, s-o neglijăm. E o lipsă a noastră.

De asemenea, în problema colectărilor am avut abateri unde există partea noastră de vină. Chiar provocarea care a fost făcută în Galați, își are rădăcina în această abatere. Noi ne-am pus întrebarea cum de muncitori, membri de partid, secretari de organizații care i-am trimis la sate, au putut face acele greșeli și în special cei din orașul Galați. Am descoperit unele elemente dușmănoase care au ajutat la deviere, dar ele nu ar fi putut influența o masă de membri de partid dacă politica noastră în problema țărănească până atunci nu i-ar fi îndreptat pe acest drum. Ei se simt nedreptățiți față de țărani și acum au folosit această slăbiciune a muncii noastre, au întors-o împotriva noastră.

Referitor la salarii, plăți și încasări în perioada reformei: gospodăriile de stat n-au plătit salariile la muncitori pe luna ianuarie și unele nici pe decembrie. Au primit dispoziție să socotească salariile la 1:200, iar datoriile la cantină 1:20 și unor muncitori cărora li se cuvenea 12.000 lei, aveau de primit 60 lei, iar pentru cantină aveau de plătit 3000 lei, adică 150 lei, deci la socoteală trebuiau să mai dea 90 lei din buzunar. Această măsură a dus la îndepărtarea muncitorilor de gospodăriile de stat. Cum am aflat, am oprit de a se plăti în felul acesta.

În legătură cu cooperăția, avem 2 aspecte dăunătoare. La cooperativele meșteșugărești se duce o politică greșită, în sensul unei încurajări neprincipiale. La Brăila avem 2 cooperative de șantiere navale, cu sute de muncitori, constituite din foști meșteșugari care lucrau pe malul Dunării. Sunt unici în țară. Acolo s-au adunat o serie de meseriași buni, care au posibilitatea să câștige mai mult ca la șantierele de stat și primesc lucrări chiar de la stat șantierele navale care sunt în gard cu ele dau lucrări acestor cooperative. Ele folosesc de multe ori sculele șantierei de stat și mașini, însă banii îi

primesc ei și atrag muncitorii de la șantiere. Șantierul e nevoit, neavând muncitori, să angajeze aceste cooperative. De acolo trag foloase foștii meșteșugari patroni care sunt în conducere. Discutând cu membrii de partid de acolo, am vrut să alăturăm aceste cooperative șantierelor navale. Am făcut propuneri Secției C.C. și am pornit munca de jos. Muncitorii erau de acord să treacă la șantier. În ziua când trebuia să avem adunarea, am primit un telefon de la tov. Vass că a vorbit cu tov. Luca și nu-i de acord să le trecem la șantier, fiindcă în țară avem mulți meșteșugari pe care avem interesul să-i atragem în cooperative și înglobarea acestora ar fi o frână pentru atragerea lor în cooperative. Și astfel am trebuit să renunțăm la comasare. Una are 300, alta 260 muncitori salariați. De unde primesc materii prime nu știu. Comenzile le primesc de la stat. Au ridicat prețurile peste cele ale meșteșugarilor individuali și cooperativele de croitorie, de cizmărie, atorică lipsei de control și îndrumare de la organul central.

Noi am analizat munca cooperativei de pregătire legumicolă de primăvară. Cu prețurile de vânzare ale sămânței, dacă nu-i aici o acțiune dușmănoasă, în orice caz are efect dăunător. Țăranii au valorificat mazărea la cooperativă cu 4 lei vechi. Acum cooperativa vinde sămânța cu 5 lei noi, ceea ce înseamnă 100 lei vechi, adică de 25 ori prețul cu care au dat țăranii. Pentru un ha. mazăre i se dă 400 lei acout la contractare. Sămânța îl costă 700 lei, deci trebuie să mai dea de la el 300 lei să cumpere sămânța. În mod normal realizează 2000 kg. Prețul va fi probabil de 30 bani kg., deci pe toată cantitatea va lua 600 lei. Nici unul n-a primit. Dar cum privește țăranul cooperativa cu astfel de prețuri? La fel, 18 lei kg. de arpagic, încât nu poate scoate nici prețul de cost. Pe piață însă există arpagic cu 3-4 lei kg. Noi am oprit să se mai distribuie și am spus să se întrebe la Centrocoop, poate e vorba de 18 lei vechi. S-a răspuns că nu e nici o greșală, că atâta costă pentru că e din import și cu atâta trebuie să o vândă. Țăranii privesc o astfel de cooperație ca o instituție de jaf. Vedem că, conducerea Centrocoop nu merge just pe linia partidului, pe linia Rezoluției C.C. din 3-5 martie.

Ascultând Scrisoarea C.C., eu am simțit un ajutor puternic. Pentru prima dată, C.C. pune în fața noastră de adânc discutată problema principalității în munca noastră. Voi căuta să introduc în activitatea noastră de partid metoda de a analiza problemele principal, având în față în orice moment linia politică a partidului și nu în mod mecanic să primim dispozițiile care vin pe linie de stat în diferite ramuri de activitate.

Tov. Ofelia Manole: Scrisoarea Închisă a C.C. cred că e de o importanță deosebită pentru întreaga noastră muncă de partid. Nu se poate spune că prima dată se pun în mod principal problemele în fața noastră, dar prima dată în mod atent și serios se analizează o abatere principală serioasă, care a dat naștere la o serie de manifestări nejuste în munca partidului nostru.

Cred că această scrisoare va aduce o satisfacție adâncă în rândurile membrilor de partid și ale clasei muncitoare. Ea dă răspuns la o serie de probleme în care mulți membri de partid și nemembri de partid, au simțit că e o politică nejustă. Ei erau nemulțumiți de aceste abateri, dar n-au știut să pună în mod principal problemele, și din cauza nivelului ideologic, și pentru că nu există încă suficient spirit critic și autocritic, să vină cu tot curajul și hotărârea să pună problemele în fața partidului. Și e un merit al C.C.-ului că vine și pune în fața organizațiilor de partid această problemă.

E vorba de o abatere de dreapta de la linia justă a partidului nostru, de concesi fața de chiaburime, față de elementele capitaliste, care sunt în dauna clasei muncitoare și

a construirii socialismului. Scrisoarea arată, și noi fiecare putem arăta prin fapte concrete, cum s-a vădit această politică.

Ca împuternicit al C.C. într-o regiune agrară, în Botoșani, am putut observa în timpul colectărilor, când lupta de clasă s-a ascuțit, când în mod just partidul nostru a procedat la ascuțirea luptei împotriva chiaburimii, cum s-a manifestat această abatere, cum a reușit să se introducă la unele organizații de partid. Pe fiecare dintre noi trebuie să ne pună pe gânduri faptul ce se petrece cu impozitul. Până anul acesta nu era pus categoric să se încaseze impozite de la chiaburi. Numai dacă vroiau dădeau. La Conferința Raională Săveni, din Regiunea Botoșani, s-a putut vedea cât de adânc s-a introdus aceasta în partid. Acest lucru a venit de sus – și Scrisoarea arată acest lucru – a venit de la Ministerul de Finanțe, a venit de la tov. Luca, care a susținut toate aceste elemente în Ministerul de Finanțe, care n-au avut nimic comun cu clasa muncitoare, cărora nu le-a păsat dacă masa muncitoare n-are ce mânca. Au lăsat ca, cooperația să devină o organizație țărănească. Când discuți cu conducerea cooperației – și deși s-au făcut alegeri, totuși au rămas destui chiaburi sau „podculaciniki”^{*} – vezi că interesul principal este atragerea țărănimii, și nu ca ea să devină o organizație de alianță a clasei muncitoare cu țărănimia muncitoare sub conducerea clasei muncitoare și nu în favoarea elementelor capitaliste, ci în favoarea clasei muncitoare și a țărănimii muncitoare. Oriunde te duci la cooperație se vede altă politică. În problema achizițiilor, nici 1/3 din achiziții nu s-au realizat în Botoșani. Când te duci la cooperație, îți spune că planul nu-i just. Când discuți cu responsabilul financiar, îți spune că planul nu se poate realiza. Având ședință la Sfatul Regional, am văzut că și Sfatul e otrăvit de această politică țărănească. În timp ce pe piață se vinde floarea soarelui și grâu, Sfatul Popular se tocmește dacă se poate realiza planul de colectări și dacă e just sau nu.

Faptul că azi C.C. vine cu o scrisoare către toți membri de partid faptul că acest lucru va fi discutat în toate organizațiile de partid, înseamnă că noi vom trebui cu necruțare să combatem toate manifestările, începând de sus, să vedem la fiecare organizație de bază și în organizațiile de masă cum se manifestă această deviere de dreapta.

În legătură cu situația impozitelor, scrisoarea arată că impozitele au fost strânse în ajunul reformei. În Regiunea Botoșani, unde organele financiare au fost foarte tolerante, n-au făcut același lucru în decembrie. Iacob, care știa totul despre reformă, la 31 decembrie a trimis o circulară să se intensifice strângerea impozitelor și restanțelor, și așa în Botoșani, unde niciodată n-au fost impozitele la zi, din 400 milioane vechi restanțe, au rămas numai 20 milioane. Impozitele au fost plătite la zi, chiaburii au scăpat de bani, care au intrat în vistieria statului. După aceasta, până la 29 februarie n-a fost încasat impozitul, pentru că de-abia la 20 februarie a venit sarcina în lei noi. În schimb față de clasa muncitoare s-a procedat altfel. Există o singură întreprindere mare în Botoșani, cu 1200 muncitori, care au luat în mână 85 bani, pentru că Banca n-a avut grijă să anunțe fabrica să ridice banii să plătească salariile. Dacă ne uităm din cine se compune aparatul financiar, nu e de mirare. Șeful secției financiare e un vechiu perceptor din 1934, care pentru merite, pe timpul ocupației Cernăușului a fost trimis acolo. Acum e membru în Sfat. Vinovat cred că e nu numai comitetul regional, deși el poartă o mare răspundere, ci și personal tov. Luca, care nu permitea să te atingi de cadrele sale. Dacă în toate domeniile de activitate economică și politică am reușit să schimbăm cadrele, aici n-a fost făcută nici o încercare, pentru că

^{*} Podculaciniki – apropiat al chiaburilor (lb. rusă)

oamenii aceștia erau „tabu”. În ce privește politica de concesi față de chiaburime, aici s-a vădit și ritmul încet al colectivizării. Problema transformării socialiste a agriculturii e o problemă strâns legată de construirea socialismului. Această abatere de dreapta s-a vădit și în aceea că în tot cursul anului 1951 nu s-a format nici o gospodărie colectivă. Aceasta este o concesi față de elementele capitaliste.

Un tovarăș a întrebat care e rădăcina acestei abateri. Tov. Stalin ne învață că ea trebuie căutată încă în faptul existenței sectorului capitalist și în pătrunderea elementelor capitaliste și a mentalității dușmanilor în partidul nostru. De ce să ne mirăm, când vedem în Ministerul de Finanțe astfel de elemente? Dacă privim originea lor socială, legăturile lui Iacob, n-o să ne mirăm că a introdus această politică în mod conștient.

O problemă care trebuie discutată e compoziția partidului nostru. Într-o serie de regiuni agrare, compoziția este aproape în întregime țărănească, și acest lucru cred că e o problemă. Nu-i de mirare că se introduce politica țărănească, atunci când la Sfat sunt țărani cu 3-4 hectare, la Sfatul Raional la fel, așa-zișii mijlocași, dar care au câte un frate, câte un cumnat chiabur și le pare rău de rudele lor și de ei înșiși. Cred că această chestiune ar trebui s-o analizăm.

Fiecare organizație de partid care va prelucra acest document, trebuie să analizeze în ce mod la ea s-a vădit acest lucru și să combată cu putere toate manifestările acestei politici.

Cred că această scrisoare va întări întregul nostru partid, îl va învăța să fie mai vigilent, cu un spirit mai combativ, cu mai multă critică și autocritică. Deși am văzut aceste lucruri, deși o serie de lucruri nu ne plăceau, ne-am gândit: sunt alții care se gândesc pentru noi, și n-am venit în fața C.C. să le punem. Cred că documentul și dezbaterea lui în rândul partidului ne va întări și ne va ajuta să fim mai vigilenți, mai principali și să păzim ca ochii din cap linia justă a partidului nostru.

Tov. Moghioroș: propun să suspendăm ședința până mâine dimineață la ora 10.

Ziua II-a – 18.III.1952 a.m.

Tov. I. Chișinevschi: Deschidem ședința. Dacă mai sunt tovarăși care doresc să se înscrie la cuvânt?

Se fac înscrieri.

Tov. Dejeu, prim secr. Com. Reg. Cluj: Comitetul Regional Cluj a dus cu succes la îndeplinire sarcina în ce privește reforma bănească, care a fost terminată în condițiuni bune și la timp.

Activiștii de partid au dat dovadă de multă dragoste față de partid, față de muncă. Și după schimb, avem o serie de rezultate care contribuie la întărirea banului. La încasarea impozitelor am ajuns în regiune și oraș în jurul lui 80%, iar la impozitul agricol peste 95%. La colectările de carne am îndeplinit planul pe ianuarie cu peste 109%. Mai slab stăm cu colectarea cerealelor, unde n-am putut realiza decât 96%. Se creează întreprinderi de interes local. Avem câteva rezultate frumoase, prin concentrarea activității noastre în folosirea resurselor interne. Acum îmi dau mai bine seama de greutățile care le-am întâmpinat în timpul desfășurării reformei bănești. Prima dată am intrat mai adânc să studiem, să ne preocupăm de cadrele din sectorul financiar-bancar și am putut vedea lipsurile comitetului regional în ce privește preocuparea de acest sector, unde s-au descoperit, pe lângă o serie de cadre slabe, și elemente dușmănoase încadrate

în acest sector. În ce privește felul cum a fost transmisă cheștiunea în legătură cu plata salariilor, inspectorii așa cum le-au primit le-au transmis. De exemplu cu șeful contabil de la Ianoș Herbak, inspectorul s-a întâlnit la un pahar de vin și i-a spus: Ar fi bine să plătești salariile! Nu s-a dat o dispoziție categorică în această privință, ceea ce a pus multe conduceri de întreprinderi în situația să nu execute dispozițiile date. Multe greutăți am avut cu lipsa de bani mărunți la schimb, cu lipsa de imprimate, și numai datorită activității membrilor de partid s-au putut înlătura aceste greutăți.

În ce privește abaterea de dreapta care a avut loc în partidul nostru. În primul rând am avut o abatere de stânga în cadrul regiunii noastre. Cu ocazia creării gospodăriilor colective s-au folosit metode nepermise, dușmănoase, pe care nu le-am putut lichida și până acum avem greutăți din această cauză. Au fost vestite câteva din aceste gospodării, ca Șoimuș, Odverem, care și azi sunt foarte slabe. Am avut deschiaburiri, lăsarea porțiței de a intra chiaburi în gospodăriile colective până în toamnă, când cu ajutorul C.C. am putut trece la remedierea acestui lucru.

Când am fost chemați în fața conducerii partidului, ni s-a pus problema categoric de a lichida abaterile din regiunea noastră. Noi am luat măsuri de lichidare, de a respecta hotărârile Plenarei din 3-5 martie. De la această abatere de stânga s-a trecut ușor la abaterea de dreapta. Tocmai la crearea primelor gospodării colective am avut astfel de manifestări. La crearea unor gospodării colective s-au dat foarte multe lucruri, aproape că le-am înzestrat cu tot ce era necesar, fără ca oamenii să depună nici un fel de activitate. La gospodăria colectivă de la ...^{*} le-am făcut și grajduri, și porți de beton, U.F.D.R. a îmbrăcat toți copiii în uniformă, și când am vrut să facem schimb de experiență, ce grozăvii am făcut acolo, țărani din gospodăria colectivă au spus celor din alte sate: Înscrieți-vă și voi în gospodăriile colective, că pe toți vă îmbracă, voi trebuie numai să stați și să vă uitați!

Pe baza învățaturii marxist-leniniste-staliniste, abaterea de dreapta și de stânga sunt frați, duc în același loc, pe drumul dușmanului. Conducerea Regiunii Cluj n-a văzut că există o abatere de dreapta, dar am simțit din plin acest lucru, în toamna anului trecut, cu gospodăriile colective Bercheș, Legii și Giaca, unde țărani au pornit ofensiva împotriva sectorului socialist, de a ieși din gospodăriile colective, din cauză că sectorul particular a primit putere mai mare, datorită politicii noastre. Unii colectiviști mi-au spus: De ce să stau în gospodăria colectivă, când vecinul meu nu plătește nici impozit, nu dă nici cotă, sau dacă dă, o plătește cu o găină. Nici după ce am fost chemați în fața Biroului Organizatoric al C.C. n-am văzut clar că avem datoria să venim [în] ajutorul nostru în fața conducerii partidului și n-am putut face acest lucru, din cauza nivelului politic scăzut și a nestudierii documentelor de partid care ne stau la dispoziție.

A fost o reținere de a se înscrie oameni în gospodăriile colective. Într-un an în regiunea noastră n-am putut face – cu toate eforturile noastre decât o singură gospodărie colectivă. De aici concluzia că sectorul particular începe să capete putere, să influențeze pe unii colectiviști, datorită politicii duse de noi. Foarte mulți mijlocași în această perioadă s-au transformat în chiaburi, dar numărul lor scădea pe hârtie.

Iacob este foarte bine cunoscut la Cluj și înlăturarea lui de la Ministerul Finanțelor e foarte bine văzută în regiune în rândul muncitorilor din Cluj și se comentează cel mai mult în întreprinderi și la Universitate. Comportarea lui în timpul activității la Cluj făcea să se aștepte că până la urmă tot își va rupe capul. Știindu-se însă că e susținut cu tărie de tov.

* Lipsă în text.

Luca, aceste lucruri se discutau în cercurile mai restrânse ale conducerii de partid și ale aparatului de stat. Tov. Luca cred că s-a lăsat influențat de un element care e foarte rafinat, știe unde trebuie să intre, cum să pregătească terenul și tov. Luca n-a văzut suficient nici cine e, nici cum lucrează el în minister, n-a văzut că el nu poate ocupa un post de așa mare răspundere în aparatul de stat. Numai soția lui, care e fiica celui mai mare capitalist din Cluj, a lui Farkaș, fostul proprietar al „Dermatei”, trebuia să dea de gândit, pentru că un astfel de element, cu mentalitatea lui, cu viața lui, cu felul lui de a trăi, nu putea să introducă decât această mentalitate în organul de stat unde a lucrat.

C.C. vine în fața partidului și descoperă lipsurile. Pentru noi aceasta este un prețios ajutor în activitatea pe viitor. Avem și noi partea noastră în aceste abateri. În primul rând eu consider ca o lipsă a regiunii noastre că n-am depus efort pentru ridicarea nivelului politic al membrilor de partid, al activiștilor și conducerii regionale, pentru a fi în stare să urmărească, să-și însușească hotărârile C.C., n-am sesizat când am văzut unele lucruri, pe baza studiului documentelor de partid și a învățaturii lui Lenin și Stalin. Toate cele ridicate de noi au fost probleme care de multe ori nici nu erau ale noastre, ale partidului: Nu-i gaz la fabrica de sticlă, sau unul s-a bătut cu altul, o serie de lucruri mărunte, pentru care sunt alte organe care trebuie să se ocupe de ele. Iar noi ne-am pierdut într-o mulțime de lucruri, fără să ne îndrumăm atenția spre problema principală, de conducere politică a regiunii. Și aceasta își are rădăcinile ei. În regiunea noastră, din aproape 40.000 membri de partid, n-avem decât 8.000 muncitori calificați, foarte mulți mic-burhezi, peste 12.000 țărani, care au influențat în rău conducerea regionalei.

Conducerea regionalei n-a văzut aceasta, a fost nevoie de ajutorul C.C. În loc să eliminăm din rândurile partidului o serie de elemente nesănătoase și să luptăm împotriva influențelor străine, ne-am lăsat influențați din afara partidului în activitatea noastră.

Față de ajutorul pe care-l primim acum din partea C.C. eu nu pot decât să spun că marea încredere a membrilor și nemembrilor de partid, pe care o acordă C.C., e meritată și noi avem obligația de a întări această încredere.

Eu voi munci în regiunea unde sunt pus, pentru ca aceasta să poată fi adâncită mai mult, ca noi să putem ajuta mai mult conducerea partidului în realizarea sarcinilor care stau în fața partidului nostru.

Tov. Mărcuș (prim-secr[etar] al Com[itetului] reg[ional] Argeș): În regiunea noastră cu sprijinul permanent al C.C. în ultimul timp am obținut o serie de rezultate din ce în ce mai bune. După raionare am avut o serie de lipsuri și C.C. ne-a ajutat mai mult. În ce privește colectările, avem un procent de 97% în medie, iar în ce privește impozitele, peste 70%. La achiziții de asemenea, avem unele rezultate bune.

În ce privește colectările, achizițiile, schimbul economic între oraș și sat, noi am privit cu ușurință aceste probleme și am contribuit în mare măsură la această deviere. În vara anului 1951, văzând recolta bună de cereale, am mers pe panta să nu ne ocupăm în mod suficient de această problemă, că se va realiza fără noi. Când am chemat organizația C.S.C. să stăm de vorbă, ei au arătat că procentul e destul de ușor de realizat și aceasta ne-a făcut să nu ne ocupăm în mod serios. Acest lucru a fost dăunător mai târziu, când au trebuit să meargă sute de activiști pe teren, dar între timp speculanții își aranjaseră cerealele, și în mare parte la chiaburi n-am găsit cantități de cereale. Colectările puteau fi la noi terminate cel mai târziu la sfârșitul lui decembrie.

O altă contribuție la deviere a fost în problema achizițiilor, unde ne-am lăsat antrenați ușor de toții din aparatul cooperatist, care ne arătau că vor realiza cu multă

uşurinţă achiziţiile, pentru că au plan care se poate realiza. Realitatea a fost că după reforma bănească, când în mod temeinic am luat problema achiziţiilor, am putut să ne dăm seama că e un plan ireal faţă de posibilităţile regiunii noastre. În campania de seceriş, muncitorii au dat sprijin, au prestat peste 20.000 zile muncă şi cu toţii erau bucuroşi că în toamnă vor putea să se aprovizioneze la preţuri mai convenabile. Noi când am dus muncitori acolo să ajute, am arătat de ce e important acest ajutor la strângerea recoltei. Nu în aceeaşi măsură ne-am preocupat să ducem mai departe munca cu ţăranii, să-şi desfacă produsele pe piaţa organizată.

În problema impozitelor, ele au fost mici, tovarăşii din aparatul financiar arătau că pot realiza cu multă uşurinţă planul şi-l pot depăşi. Noi n-am controlat felul cum s-au făcut impunerile pe raioane, pe gospodării, şi aşa am avut situaţia că la raioane de munte, unde s-a constatat că sunt mai multe bunuri decât la cele de şes, impozitele erau mai mici.

Tov. Borilă: Dar e o lege care prevede cum să fie impozitele.

Tov. Mărcuş: M-am exprimat prost. Aici sunt cetăţeni care schimbă produsele lor în raioanele de şes, se ocupă cu creşterea vitelor, şi organele financiare nu s-au preocupat ca să fie impuşi sau îngrădiţi. În ce priveşte colectările de carne, impunerea a fost comparativ mai mică la raioanele de munte, unde oamenii se ocupă cu creşterea vitelor, deoarece s-au luat după suprafaţa de pământ care o posedă. De asemenea, avem un număr important de oameni care au mori, dar n-au pământ sau vite, şi atunci organele de colectare n-au făcut în multe cazuri nici o impunere.

Tov. Chişinevschi: Rezoluţia Plenarei ai citit-o? Acolo nu-i vorba numai de pământ.

Tov. Mărcuş: Dar în aplicarea practică în regiune s-a mers după vite sau pământ.

Tov. Moghioroş: Câte gospodării nu plătesc impozite?

Tov. Mărcuş: Din 160.00 gospodării în regiune, cred că sunt câteva mii scutite, n-aş putea preciza câte. Noi am tratat cu uşurinţă problema, deoarece organele financiare ne arătau că îndeplinesc planul. De asemenea, am mai contribuit la deviere prin valorificarea resurselor locale. În regiunea noastră resursele locale sunt numeroase şi puteau aduce un venit important, dar n-am luat problema cu toată seriozitatea. La secţia gospodăriilor locale am avut un subinginer şi la întreprinderile comasate din jurul oraşului un avocat, care ne-au sabotat aproape un an şi când am pus problema să fie scoşi, ne-am trezit că unul e inspector la Minister şi altul are muncă de răspundere în altă parte, în loc să fie sancţionaţi. Şi astfel de elemente vin de multe ori din nou în regiune şi dau directive. Aşa a fost cu cel de la întreprinderile comasate, care acum e inspector pentru regiunea noastră şi care n-are interes să se facă în regiune mai mult decât a făcut el, adică nimic.

După reforma bănească, a fost o preocupare consolidarea ei. După şedinţa de aici, au fost chemate organele economice şi am început să urmărim pe bază de plan activitatea lor. Până în prezent am verificat dacă în mod concret s-a făcut vreo gospodărie anexă, dar nu s-a făcut. Am obţinut rezultate în ce priveşte încasările. Avem acum 73% faţă de 35% cât am avut înainte.

Tov. Moghioroş: Pe baza primului trimestru a planului de încasări, de ce din rămăşiţele de anul trecut aţi încasat numai 26% şi impozitul agricol numai 76%?

Tov. Mărcuş: Când am luat în mână problema, ne-am dat seama de elementele de acolo.

Tov. Moghioroş: La colectările de carne aveţi 66%.

Tov. Mărcuș: Cauza neîndeplinirii de la început a fost că din partea băncii nu s-au dat sume suficiente. Din 2 în 2 zile colectorii veneau la Pitești, pentru a lua bani. Am intervenit, s-au dat apoi sume suficiente. Apoi a intervenit problema cu vite de rasă, care ne-a făcut greutate. În special elementele dușmănoase au mers pe panta de a sacrifica oile de rasă. Am luat măsuri să oprim și atunci au spus că nu mai au ce da. Altfel aveam o situație mai bună. După reformă am urmărit personal felul cum se încasează colectările. Când observăm greutate, intervenim.

Analizând acest material, Comitetul Regional Argeș va căuta să îndrume organizațiile de bază și Sfaturile Populare în legătură cu problemele cuprinse aici.

Tov. Oproiu: Sunt de acord cu ceilalți tovarăși, că Scrisoarea este un document de o importanță deosebită. Nu sunt însă de părere că e prima dată când C.C. pune în mod principal o problemă în fața noastră și în mod serios, pentru că întotdeauna problemele au fost puse serios și principal. Dar într-adevăr este un caz deosebit. Noi am mai avut în partid cazul lui Pătrășcanu, însă după părerea mea acesta nu era pe poziția unei devieri, ci avea o poziție dușmănoasă; pe când aici e vorba de o adevărată deviere, adică o poziție greșită, dar nu o atitudine răuvoitoare față de partid, ci o tratare nemarxistă a problemei alianței.

Tov. Miron: Comparația nu-i la locul ei.

Tov. Oproiu: Eu sunt de acord cu ceea ce e în Scrisoare. Manifestări ale devierii de dreapta au avut loc și în regiunea Buzău. În problema însămânțărilor de toamnă s-a manifestat printr-o înțelegere tacită cu chiaburii. Multe terenuri părăsite au fost muncite de țărani sub diferite forme, în înțelegere cu chiaburii. Căutând să văd de ce Sfatul Popular n-a luat măsuri, în comuna Săgeata am constatat că unii tovi din aparatul Sfaturii luaseră chiar ei să muncească pământul părăsit al chiaburilor. Aceasta a dăunat colectărilor, prin aceea că țăranul care muncea pământul trebuia să dea o cotă mai mică decât ar fi trebuit să dea chiaburul. În problema colectărilor, această deviere s-a manifestat prin rezistență crescută la mijlocași. În septembrie au fost condamnați pentru sabotaj în problema colectărilor 5 chiaburi, în octombrie 30, noiembrie 38, ianuarie 117. Aceasta arată atitudinea dușmănoasă a chiaburilor. Elemente dușmănoase din rândul mijlocașilor care s-au situat pe poziția chiaburilor și au fost acționați în judecată: în septembrie 2, octombrie 12, noiembrie 30, decembrie 31, ianuarie 48.

Tov. Răutu: Și pentru februarie câți erau planificați?

Tov. Oproiu: Problema impozitelor n-a fost discutată multă vreme în comitetul regional. În februarie a fost analizată munca secției financiare a Sf[aturii] Popular. Din raportul prezentat a reieșit că în primul rând n-a înțeles importanța aparatului fiscal în ce privește întărirea și susținerea reformei bănești, prin aceea că a prezentat o serie de cifre, din care rezultă că planul a fost îndeplinit pe 1951 și depășit la încasări, văzând în asta un succes. Dar a reieșit că aceasta s-a datorat unui afluz de încasări în apropierea reformei. În schimb la planul de investiții n-a fost îndeplinit și ei n-au văzut lipsa, că aceasta duce la scăderea veniturilor statului. N-au văzut în ce măsură aparatul fiscal a contribuit la susținerea întăririi leului. A reieșit o politică greșită de cadre, că n-au promovat în conducerea regiunii nici un cadru, erau acolo numai inspectori vechi, controlul se făcea numai prin ei, prin ședințe, fără a merge pe teren. Din aceasta a reieșit că secțiile au fost date unor inspectori în problema impozitelor. Șeful secției, întrebat de ce nu i-a schimbat, a răspuns că s-a temut că va fi sabotat, pentru că el e singur și nu putea face altfel. A reieșit și o atitudine de autonomie din partea acestui șef al secției financiare, care ar fi împiedicat anul trecut realizarea unor lucrări de interes general pe motiv că n-are bani sau

că primește dispoziții pe linia lui, fără a asculta sugestiile și a primi ajutorul Sfatului Popular.

Organizația de partid a reușit ca în cadrul acțiunii reformei bănești să aibă rezultate bune, mobilizând un număr de cadre.

Tov. Chișinevski: Dar n-ai vorbit nimic de experiența în muncă, în legătură cu abaterea aceasta.

Are cuvântul tov. Reznicenco.

Tov. Reznicenco (prim. secr. Com. Reg. Constanța): În lumina Scrisorii, vreau să privesc cum se reflectă problemele din Scrisoare în Regiunea Constanța.

Problema politicii țărănești nemarxiste își găsește un reflex în frământarea care a cuprins satele noastre. Avem 117 gospodării colective inaugurate, și în această luptă și dușmanul își concentrează forțele.

Cum s-au făcut la noi concesii în problema colectărilor. Noi eram împăcați, că la noi colectările s-au terminat, lăsându-ne influențați de spiritul străin ce a cuprins organele noastre, cadrele locale de stat, Sfaturile. Calamitate exista la noi și a fost o greutate la colectări, dar dușmanul a folosit adormirea vigilenței noastre. Când noi socotem că nu se mai poate colecta nimic, n-am văzut că dușmanul a știut să ne închidă ochii. Influența aceasta s-a manifestat și în organizațiile de partid din raioane și regiune. Când tov. Liuba Chișinevski a căpătat sarcina de a ne ajuta în această privință, mi-a dat un telefon să pregătim aparatul de partid, să vedem unde sunt greșeli. I-am răspuns că la noi sacul la țaran e scuturat. Acum îmi dau seama ce greșală era.

Când am mers la colectări am văzut că țaranul sărac a dat, mijlocașul mai puțin, dar ne-au tras pe sfoară chiaburii și vârfurile mijlocașilor. În sate am văzut că neamuri de chiaburi au pătruns în Sfaturi Populare și chiar în cel Regional. Am exclus pe socrul secretarului Sfatului Regional. Nevasta lui a venit la comitetul regional să spună că i s-a făcut o nedreptate.

La Adamclisi, am văzut cine a întocmit planul de scutiri pentru calamități. Am găsit în aparatul raional un ofițer deblocat, fiu de moșier. Aceștia lucrau cum voiau. În gospodăriile colective au pătruns chiaburi, care duceau o politică asemănătoare cu aceea din aparatul Ministerului de Finanțe. Spărgeau în două gospodăria colectivă, dând avantaje unora și dezavantajând pe ceilalți și ducând la descompunerea gospodăriei colective. Sistematic au combătut constituirea gospodăriilor colective și apoi au trimis pe ai lor să intre.

Problemele de la noi în legătură cu Ministerul Finanțelor nu pot fi considerate o problemă a tovarășului Luca sau a altor persoane. Ele sunt consecința directă a muncii noastre, a Regionalei Constanța. Când am luat poziție, am reușit să înfrânăm acțiunea acestor inspectori. Când a venit telegrama lui Iacob, a citit-o ca ceva unde e răspunderea altuia, deși părea că e ceva nejust. Tov. Liuba, văzând-o a luat poziție. De câte ori am aplicat just linia partidului, am știut să rezolvăm lucrurile. Acolo unde secretarii raionali s-au lăsat influențați, au întârziat de exemplu până luni cu împărțirea banilor la reformă.

S-a ridicat problema cu contractarea plantelor industriale. La noi s-au îndesat chiaburii, pentru că au câștiguri mari. Acei care fac contractări sunt o parte plutonieri deblocați, elemente dușmănoase.

Lipsa noastră este că unele directive le primim mecanic. De exemplu după reformă când ni s-a spus că trebuie să păzim prețurile, un tov. de la Secția de Propagandă a C.C. a venit la noi, tov. Golea și a spus tovarășilor să fie puse în piață tabele cu prețurile

fixe. Oamenii de la noi au spus: Trebuie să facem cum spune, el reprezintă Comitetul Central. Și după ce s-au afișat prețurile în piață, țăranii au început să plece să vândă pe la colțuri. Am procedat așa, în loc să controlăm linia partidului nu printr-un singur om, ci prin organul partidului.

Noi am luat poziție împotriva faptului că cei de la Bancă dădeau banii din 2 în 2 zile pentru colectări de carne. Decât să vină de la raioane să ridice banii, noi am spus mai bine să se trimită pe cineva la ei, și au găsit posibilitatea să plătească la subcentre.

Forma sub care se pune azi această problemă, ne pune pe noi să discutăm o problemă foarte mare, foarte delicată.

Aceasta întărește încrederea noastră, a secretarilor regionali, în ce privește luarea de poziție. Eu aseară m-am intimidat puțin. Vorbim despre un tovarăș care e secretar al C.C., deschis în ce privește participarea lui în această problemă. M-am simțit totodată ca un om care sunt chemat în fața partidului nostru, să judec, să adâncesc această problemă, și mai mult ca altădată mi-am dat seama că răspunderea de a fi secretar regional e mai mare decât am văzut până acum. De aici crește pentru mine îndrăzneala ca să mă întreb dacă eventual unii oameni – nu organul ca atare în anumite directive nu cumva greșesc și să nu le mai iau mecanic. O altă învățătură este că tocmai în regiunea noastră trebuie să schimbăm o atitudine mic-burgheză în ce privește criticarea membrilor din birou. Noi avem un caz, șeful secției propagandă, care a avut abateri destul de grave. Noi de 2 săptămâni discutăm aceasta în birou, în loc să fi pus problema în comitet și pe urmă chemat birourile raionale și să ia poziție, ca din aceasta să învețe o serie de activiști.

Am încredere că membrii de partid din organizațiile de bază, văzând cum se prezintă Scrisoarea, își vor schimba mentalitatea și vor îndrepta o serie de lipsuri. Aceasta trebuie urmat la noi în regiune, pentru a ne păzi de lipsuri pe viitor.

Tov. A. Moisescu (președintele B.R.P.R.): Când am aflat de conținutul Scrisorii, am rămas impresionat, cum a putut să se petreacă asemenea abateri, și mi-a fost greu să văd că aceasta a putut porni chiar de la un tovarăș din conducerea partidului nostru. Când m-am gândit mai adânc asupra unor fenomene întâlnite în cursul muncii mele la Planificare, în legătură cu încasarea impozitelor, precum și în legătură cu contractările cu țăranii, făcute de Ministerul Industriei Ușoare, precum și cu felul cum s-au folosit mașinile noastre în agricultură, pentru colectivizare, cu felul cum munceau cooperativele noastre, am început să-mi dau seama că într-adevăr n-am fost destul de vigilent. Era de datoria mea ca atunci când am observat unele abateri, să vin să sesizez partidul. Unele lucruri le-am sesizat, dar nu ca abateri, ci ca lipsuri.

Hotărârea C.C. de a demasca abaterea dovedește încă odată că partidul nostru e destul de puternic ca să înlăture la timp orice abatere, că chiar atunci când e vorba de un secretar de frunte al partidului nostru, cu vechimea și greutatea tov. Luca, cu tot curajul, cu toată hotărârea, C.C. și-a analizat lipsurile, a descoperit elementele dușmănoase din jurul său și a putut face lumină în jurul unor probleme de bază ale partidului, a luat atitudine hotărâtă. Aceasta dovedește cum trebuie ca fiecare din noi să ia atitudine în munca sa, să nu plece capul când i s-a trasat o sarcină nejustă, ci să-și spună părerea cu curaj.

În trimestrul 4 am fost la Banca de Stat să analizez care e situația planului de casă care mergea prost. Era un plus de bani în circulație la sfârșitul lui octombrie. Am văzut că nu sunt încasări: nu se încasează datoriile țăranilor de [câtre] bancă și impozitele de Ministerul Finanțelor. A trebuit să ne luptăm jumătate zi ca să-i convingem că trebuie

să apese pe aceste pârgii. S-a pus problema să căutăm soluția în alte părți, poate la salarii, în sectorul muncitoresc, nu în cel țărănesc. Iată încă o dovadă a abaterii țărănești.

Analizând munca cooperației și comerțului, tot pe linia planificării, am văzut că se măresc stocurile nevandabile. Aceasta e în fond proasta organizare în munca cooperației și comerțului, mărfuri care se pot vinde într-o regiune, se trimit în alta unde nu se pot vinde. S-a ajuns la stocuri de miliarde care stau nevândute în magazine. E adevărat că unele mărfuri erau mai slabe, provenite de la Industria Ușoară, dar altele erau bune însă nu trimise unde trebuia. Deci nu era vorba de simple abateri, ci la rădăcină erau unii dușmani ai partidului nostru care puneau bețe în roate dezvoltării noastre economice.

În ce privește avantajele la contractări, îmi amintesc că se spunea că trebuie mărite, atât de cooperație, cât și de Ministerul Industriei Ușoare, susținuți de Comerțul Interior, spunând că la fondul unci nu s-a pus destulă marfă pentru a lua mărfuri de la țărani, iar în unele regiuni să le dăm chiar produse agricole țăranilor, ca să ne dea grâu. Rezultatul e că țăranii chiaburi și mijlocași au fost încărcăți cu tot felul de mărfuri. Chiar tov. Drânceanu spunea că țăranul pleacă cu căruța plină de la bumbac și face negustorie cu țăranii din sat, în loc să vindem noi aceste mărfuri. Această abatere amenința să se întindă mai departe.

Sunt și alte broșuri cu caracter teoretic care vorbesc tot pe această linie, care dovedesc că abaterea n-a fost întâmplătoare, ci că era oarecum o ideologie de a ajuta pentru ridicarea bunei stări a țăranimii, elaborată de tov. Luca, nepomenind că, cooperația trebuie să fie unealta pentru strângerea alianței dintre clasa muncitoare și țăranimea muncitoare, pentru ridicarea bunei stări a clasei muncitoare și țăranimii muncitoare, pentru construirea socialismului.

Și în domeniul agriculturii, pornind în jos, n-a fost cea mai justă politică de folosire a mecanizării pentru transformarea socialistă a agriculturii. S-a ridicat problema lipsei de mecanizare, dar luând situația chiar cum a fost, folosind tractoarele în campania de arături de toamnă, din circulara dată de Ministerul Agriculturii am văzut că sunt folosite în prea mare măsură la țăranii individuali. La gospodăriile colective și întovărășiri era aproape jumătate cât la țăranii individuali. În satul meu am vorbit cu țăranii muncitori, care mi-au spus: Eu am lucrat pământul cu mijloace agro-tehnice de care vorbiți, am avut tractor, sămânță, și-mi merge bine. Atâta timp cât îmi merge bine pe pământul meu individual, de ce să merg la colectiv? Uite, la gospodăria de stat de alături merge prost. La gospodăria colectivă de la Pechea a mers mai prost decât la noi. Iată o serie de slăbiciuni de organizare și slăbiciuni de sprijinire a gospodăriilor colective pe de o parte, pe de altă parte de lipsă a munci pentru atragerea țăranimii cel puțin în întovărășiri.

Eu trebuie să spun că n-am primit cu ușurință o sarcină așa grea care mi s-a dat la Banca de Stat. Aceasta a căzut pe capul meu ca un trăznet. Când am auzit că voi fi președinte la Bancă, nu mai știam pe ce lume sunt. M-am gândit: eu am lucrat la fabrică, am socotit câțiva lei, și acum să mă ocup cu gospodărirea banilor țării? Dar m-am gândit, dacă a fost totuși abatere cu specialiști, înseamnă că acești specialiști n-au stat pe poziția partidului. Dacă am să fac politică financiară pe baza linie trasate de partid, de guvern, și o să lucrez în această muncă de pe pozițiile cl[asei] muncitoare și a partidului, cu sprijinul efectiv al org[anelor] de partid, nu se poate să nu reușesc să duc la bun sfârșit munca. În câteva zile am început să mă conving că treaba se poate face, cu atât mai mult cu cât simt ajutorul strâns al partidului. E muncă grea, dar noi care am fost puși la această muncă, ne

luăm anagajamentul să dovedim că merităm încrederea aceasta uriașă. Cu ajutorul întregului partid, cu ajutorul C.C. trebuie să reușim în această sarcină.

Scrisoarea aceasta va fi călăuza noastră permanentă, pentru ca să nu alunecăm târâți eventual de unele elemente nesănătoase care mai sunt, pe linia pe care a alunecat vechea conducere, să aplicăm linia partidului și pe baza ei să contribuim la construirea socialismului.

Tov. P. Chirtoacă: Când a apărut primul comunicat de destituire a lui Iacob, Vijoli și desărcinare a lui Modoran, am simțit că s-a deschis o fereastră într-o clădire care până atunci stătea închisă. Cred că aceasta au simțit-o și alții, poate nu-i greșit dacă am spune că de toți membrii de partid și de întreaga clasă muncitoare, de întregul popor muncitor. Înainte de reformă și în timpul ei, cu toți care am vorbit, și de unde lucrez și din afară, se manifesta părerea că e ceva necurat, că lucrurile nu merg așa cum trebuie. În ajunul reformei, mai cu seamă în ianuarie, tot felul de zvonuri, agitație pe chestia miilor, năvală la magazine, lumea consideră că e o situație foarte grea, vine războiul sau ce o fi. Și o parte din membrii de partid au alunecat pe această pantă și au făcut cozi la magazine, căutând să scape de bani sau erau îngrijorați. Chiar aici, la cooperativa salariaților C.C., o bună parte din tovi a dat năvală acolo și a fost un aspect din cele mai urâte care s-a desfășurat aici sub ochii noștri.

Eu socot că deconspirarea acestei măsuri e una din greșelile mari, care a adus daune statului. În chestiunea devierii mai sunt manifestări și azi. În Scrisoare se vorbește că s-au manifestat în mod deosebit în afară de sectorul financiaro-bănesc, în chestiunea colectărilor, a achizițiilor și schimbului. Scrisoarea arată că C.C. consideră că tov. Luca poartă această răspundere. Cred că nu-i just ca întreaga răspundere să fie lăsată pe seama tov. Luca. Răspunderea pentru această deviere cade și asupra altora. Printre alții, o parte revine și Secției Agrare din aparatul C.C. și mie personal. Cum au fost de exemplu îndeplinite colectările, în special la porumb. În vara anului 1950, s-au amânat din octombrie în noiembrie, apoi în decembrie și s-a început efectiv în ianuarie, când s-a produs cazul cunoscut din com. Oarja din Regiunea Argeș. Prin metode străine de linia partidului s-a început să se colecteze porumb. Noi n-am sesizat seriozitatea acestei loviturii date în problema alianței. După aceasta am judecat totuși și am socotit că nu trebuie repetat acest lucru și nu mai trebuie să amânăm. În cursul toamnei trecute a fost pusă problema să nu se amâne. S-a pus în octombrie problema mobilizării organizațiilor de partid pentru asigurarea colectării porumbului. Totuși nu s-a făcut și când s-au trimis împuterniciii în decembrie era târziu și pentru anul acesta. În chestiunea colectărilor socot că acum e situația gravă referito[are] la dezinfectarea depozitelor. Până azi, avizul comisiei respective n-a fost dat, pentru că în comisie există un ginere al lui Casasovici, bărbatul unei foste comandante legionare.

În chestiunea dispariției chiaburilor: În Regiunea Bacău am arătat că la colectările de carne au rămas 0,65%(?) chiaburi.

În chestiunea gospodăriilor colective am făcut în 1949 o gravă abatere de la linia marxist-leninistă și de la linia trasată în Plenara din 3-5 martie: am stabilit un minimum de 3 ha pentru a putea intra în gospodăriile colective, stabilit în mod mecanic. De asemenea am stabilit că pentru a forma o gospodărie colectivă trebuie să fie minimum 30 gospodării. Ulterior am aflat că în Uniunea Sovietică existau colhozuri cu 14 familii. Aceasta a deschis perspectiva unor abateri grave. S-a început primirea de donații de la chiaburi pentru înzestrarea gospodăriei colective fără să ne dăm seama că aceasta

însemna înlesnirea pentru chiaburi de a se strecura în rândul oamenilor de treabă, căpătând certificat că nu mai au pământ. Prin aceasta socoteam posibilă trecerea liniștită a chiaburilor în rândul oamenilor care vor construi socialismul. Mai târziu ne-am dat seama de aceasta, dar măsuri practice n-au urmat.

Tot în 1949 am atras atenția că în gospodăria colectivă Turia, din fostul județ Trei Scaune au fost descoperiți 3 chiaburi. Am luat măsuri să fie scoși și s-a prelucrat în adunarea generală și au fost excluși. Ulterior ni s-a spus că aceștia nu sunt chiaburi și că vom fi sancționați dacă ni vor fi primiți înapoi, pentru că tov. Luca pune chestiunea că nu sunt chiaburi, și că noi habar n-avem ce sunt chiaburii. N-am fost de acord și am spus că mai bine plec de aici, dar aceasta n-o facem. Chestiunea a durat mai mult de jumătate an, până la urmă n-au fost reprimiți.

În cursul anului 1950, când în jud. Trei Scaune au început să vină sate în masă să intre în gospodăriile colective, înaintea răscoalelor din Trei Scaune...

Tov. Petrescu: N-au fost răscoale.

Tov. Chirtoacă: Mișcări. S-a pus chestiunea că s-a mers pe drumul unității naționale secuiești. În legătură cu aceasta ni s-a spus de asemenea, că nu știm ce înseamnă un chiabur, că sunt buni gospodari acolo sau sunt „cheile satului” cum au fost botezați de Toth Gheza. Abia la ședința din Trei Scaune, un tov. delegat al Secției, a venit cu carnețelul său și a citit cu ce se ocupă fiecare din aceștia. Chestiunea chiaburilor n-a fost numai acolo, ci și în alte părți. Rădăcina acestei atitudini se găsește în poziția că putem primi totul de la chiaburi. Am mai avut un caz în Regiunea Arad, unde tov. Doja, secretar adjunct, a venit să ne arate că sunt pregătite toate condițiunile, și când a fost trimis un tov. de la noi, s-a găsit că nu sunt condițiuni, deși se spunea că noi sabotăm organizarea gospodăriilor colective. În hotărârea din septembrie e prevăzut ca, chiaburii, să fie excluși. N-a mers ușor. Tovarășilor Cogut și Mateescu, de la Galați și Ialomița, când li s-a comunicat aceasta prin delegați ai Secției Agrare, au spus că până n-au indicații de la Secția Organelor Conducătoare nu iau nici o măsură. În unele locuri s-a procedat la excluderi administrative. În chestiunea chiaburilor a fost și o mică abatere cu cetele de la treierat.

O altă abatere, care formal nu-i de dreapta, sunt constrângerile. Pentru a realiza minimul de 3 ha. și 30 familii, în unele locuri s-a recurs la constrângerea mai ales a țăranilor mijlocași. Apoi a contribuit defalcarea planurilor gospodăriilor colective și au început întreceri, ceea ce a fost o greșeală gravă, la care am contribuit și noi de la Secție. Oamenii intrați prin constrângere au refuzat să vină la muncă. Unii au fost excluși și alții trimiși în judecată, ceea ce este iar o greșeală, care îmi revine mie poate în primul rând. Am pus chestiunea că aceia care nu aduc vitele, deși au semnat statutul, să fie trimiși în judecată. S-a spus că aceasta nu se poate face fără aprobarea conducerii partidului. Afară de chestiunea trimiterii în judecată, despre care eu personal am vorbit la o ședință, altă chestiune unde să vin în contradicție nu cunosc, afară de fixarea mecanică a minimului. În chestiunea deschiaburirii n-am dat în scris, dar s-a vorbit... În orice caz, toate au fost discutate în comisia agrară.

Tov. Moghioroș: Secția Agrară și D-ta ca șef al ei, ce rol ai [avut] în ce privește dezinformarea C.C.?

Tov. Chirtoacă: Voi reveni. O altă lipsă, în chestiunea întovărășirilor de tip T.O.Z. În septembrie s-a luat hotărârea. Statutul a apărut abia în ianuarie și nici după

aceasta nu s-a pus problema intensificării acestei munci. Deși s-a vorbit cu instructorii și delegații Secției să pună această chestiune în regiuni, totuși nu s-au luat măsuri.

Tov. Chișinevschi: de ce ai tărăgănat cu scoaterea statutului? De ce n-ai aplicat hotărârea C.C. cu privire la T.O.Z.-uri? Ce a făcut secția?

Tov. Moghioroș: Dacă tov. Chirtoacă cunoaște existența unei teorii a autodeschiaburirii, care s-a născut în timpul organizării gospodăriilor colective și de unde vine?

Tov. Chișinevschi: Care a fost formula sa proprie cu privire la cheile satului?

Tov. Răutu: Tov. Chirtoacă a spus că la 18 septembrie 1951 s-a dat hotărârea cu privire la scoaterea chiaburilor din gospodăriile colective. A existat înainte o linie ca să fie în gospodăriile colective chiaburi?

Noi suntem lămurii cu cazul din 1949 de la Turia, dar în 1951, ce poziție a avut Secția Agrară față de prezența chiaburilor în gospodăriile colective?

Tov. Chirtoacă: În chestiunea întovărășirilor, nepunerea cu toată hotărârea a problemei organizării lor, se datorește în parte și unor păreri greșite că ele constituie o formă inferioară față de gospodăriile colective, că ar fi o cedare, un pas înapoi. O asemenea părere a fost manifestată și într-o discuție cu tov. Moghioroș și tov. Breban.

De ce s-a tărăgănat cu statutul? Noi un model nu ne-am priceput să facem. Am căutat material sovietic, venirea lui a durat destul de mult, l-am primit prin noiembrie, după aceea a mai durat 2 luni până la elaborarea și publicarea lui. Prima greșală e subaprecierea importanței și rolului întovărășirilor, și aici e în bună măsură cauza întârzierii.

Tov. Petrescu: De trei ani de când ești la secție, de ce ai așteptat să vină materialul acum?

Tov. Chișinevschi: Ai considerat că T.O.Z.-urile sunt necesare sau nu? Știe oricine că dacă apare o hotărâre a C.C. ea trebuie urmată, indiferent dacă cineva la secție e pentru sau contra. S-a aplicat numai în câteva locuri, datorită faptului că secretarii acolo au muncit bine.

Tov. Chirtoacă: În 1949 s-au acceptat donații și aceasta era o manifestare a autodeschiaburirii. Atunci, nici eu, nici altcineva, n-a pus chestiunea că nu trebuie primit pământul. De pus problema că aceasta ar fi o cale justă de lichidare a chiaburimii, eu n-am pus-o, dar am primit aceste donații. A fost pusă chestiunea că, chiaburii la noi renunță la pământ. Erau zeci de mii de cereri la Ministerul Agriculturii. Fenomenul acesta se observă și acum din partea unor salariați și diferite elemente din Ministerul Agriculturii. Dar părerea că pe această cale vom putea lichida chiaburimea, aceasta n-am avut-o și n-o cunosc, deși au fost discuții că, chiaburimea se autolichidează.

La întrebarea tov. Răutu, față de pătrunderea elementelor chiaburești în gospodăriile colective, la Secția Agrară și eu personal n-am fost de acord cu primirea lor și am pus chestiunea că trebuie identificați și scoși afară.

Tov. Răutu: Organizațiilor de partid ce le-ai spus?

Tov. Chirtoacă: Măsuri practice puteau să le ia tovii din organizațiile de partid. Am spus să se identifice, să se întocmească tabele, să se trimită la București, pentru că în unele locuri s-au făcut și excluderi de mijlocași.

La intrarea chiaburilor în gospodăriile colective a contribuit defalcarea planului și stabilirea minimului. Unii țărani săraci au ieșit, pentru că, gospodăriile colective nu le

asigurau bunăstarea, deoarece erau elemente care subminau pe dinăuntru gospodăriile colective, și existau astfel de elemente și în conducere.

În Regiunea Cluj, în chestiunea lemnului pentru moți, socot că nu-i o poziție justă. Cred că propunerea e exagerată, pentru că nu cei săraci folosesc lemnele, ci elementele speculante.

În chestiunea primirii pământului pentru înzestrarea gospodăriilor colective, iată sinteza trimisă de gospodăriile colective care cer pământuri chiaburești (citește). Se propun și acum pământuri care sunt în proprietatea chiaburilor, să fie înzestrate cu ele gospodăriile colective.

Care sunt cauzele abaterilor din partea Secției: Eu socot că a fost la început fixarea minimului de hectare și de familii. Aici e rădăcina celorlalte abateri: donații, constrângeri, autodeschiaburiri. La aceasta a contribuit și defalcarea planului pe 1950 pe luni, săptămâni și zile. Planul inițial n-a fost o greșeală, dar defalcarea a fost greșeala.

Ce a contribuit la dezinformarea C.C. mai cu seamă în 1950? Informarea era una din sarcinile Secției ...

Tov. Chișinevschi: Întrebarea s-a pus: De ce ai dezinforma?

Tov. Chirtoacă: Se poate spune că n-am informat. Aceasta de fapt înseamnă inducere în eroare. Dar în unele părți s-au dat informații că lucrurile merg bine, și totuși nu era așa. Aceasta e o greșeală serioasă. Eu nu vreau să pun chestiunea că Secția și eu am lucrat așa cum trebuie să lucreze un membru de partid, un aparat de partid. Informații n-au fost la timp nici în legătură cu Trei Scaune nici cu Târnava Mică, Vâlcea, Argeș și cred că și în alte regiuni, deși am avut delegați ai Secției pe teren, care lunar dădeau rapoarte de ceea ce fac și ce se petrece în regiune. Aceste rapoarte există dar cred că nu-i o justificare, dar socot că față de munca mare care era dată pe seama Secției, oamenii din Secție n-au corespuns. A fost încadrată cu un șef, 2 adjuncți, 2 șefi de sectoare, plus câțiva instructori. Am avut 18 oameni în total în secție și am avut și elemente care nu puteau intra în aparatul C.C.

Rolul Secției este de a informa C.C. și de a controla aplicarea hotărârii, de a sesiza când se îndeplinește prost. Afară de pozițiile greșite pe care le-am arătat, a mai contribuit slaba legătură cu regiunile, fie din cauza caracterului birocratic al muncii, nedeplasare pe teren și necunoaștere de noi a ceea ce se petrecea jos.

Tov. Petrescu: Crezi că a fost muncă bună?

Tov. Chirtoacă: Din cele ce am spus, cred că nu reiese că e vorba de muncă bună.

Tov. Miron: Mata ai dat o astfel de formulare: „S-a întârziat mult cu luarea hotărârii de scoaterea a chiaburilor din gospodăriile colective”. Cine e acest „s-a” care a întârziat mult?

Tov. Chirtoacă: În primul rând această târăgănare a fost la noi la secție. Când am aflat că sunt chiaburi în gospodăriile colective, noi într-un singur caz am procedat imediat la luarea de măsuri, la Turia și am împiedicat intrarea lor la Buteni. Încolo, în 1950 și după 1950, când s-a aflat că sunt așa mulți, nu știam cum să procedăm să fie scoși. La Berveni erau peste 28, intrase tot satul. S-a pus chestiunea că trebuie pregătită adunarea generală să ia atitudine să-i scoată. În acest fel noi am întârziat în mare măsură punerea hotărâtă a problemei de a fi scoși afară. Apoi am cerut să se trimită tabele despre aceștia, după ce în Bihor se părea că a fost exclus un număr mare, printre care puteau fi și

mijlocași. S-a cerut atunci ca aceste tabele să fie aprobate de C.C., să nu fie făcute excluderile pe răspunderea raioanelor sau a regiunilor. Aceasta înainte de sept. 1951.

Tov. Coliu: Secția Agrară a dat dispoziții regiunilor că nu-i voie să scoată pe chiaburi, că trebuie trimisă lista la C.C. și luni de zile a târăganat. Părerea mea e că le era teamă să nu fie dat un chiabur afară, că el e totul acolo. N-aveau încredere că comitetele (*sic!*) regionale vor fi în stare să dea chiaburii afară. Noi n-am așteptat, unde a fost cazul, i-am dat afară. Dar ei au interzis categoric scoaterea chiaburilor. Ce teamă a fost aci? De a nu confunda un mijlocăș cu chiaburul, sau de a nu da chiaburul afară?

Tov. Chirtoacă: N-a fost o teamă personală a mea, ea s-a manifestat pentru că așa cum au fost primiți acești chiaburi, cu aprobarea comitetelor regionale – căci propunerile erau iscălite de regiune – dacă au fost primiți fără a fi sesizați că sunt chiaburi, se putea să se scoată și mijlocași. Nu noi de la Secție am pus această condiție. Poate fi chemat tov. Breban, care s-a ocupat cu această chestiune și o cunoaște mai bine.

Tov. Tapoș: Dați-mi voie mie să lămuresc.

Tov. Chișinevski: Când termină tov. Chirtoacă.

Tov. Miron: La prima întrebare, tov. Chirtoacă a răspuns că în mare măsură Secția a întârziat, deși din context reiese că nu Secția, ci C.C.

La a doua întrebare, de ce era nevoie de o nouă hotărâre pentru a scoate chiaburii din gospodăriile colective, atunci când de la prima hotărâre pe care a luat-o partidul de a crea gospodăriile colective în 3-5 martie, s-a stabilit clar linia partidului de construire a gospodăriilor colective, în lupta împotriva elementelor chiaburești, tov. Chirtoacă n-a răspuns.

Tov. Chirtoacă: Dacă chiaburii ar fi fost scoși până în septembrie nu era nevoie de prevăzut aceasta în mod expres. Dar excluderea a fost târăganată, până când C.C. a luat o hotărâre în privința organizării gospodăriilor colective și întovăririlor, chiaburii erau încă în gospodăriile colective. Fără îndoială era necesar ca C.C. să pună din nou în fața organizațiilor de partid problema, să dea sarcina de a-i scoate.

Tov. Bunaciu: La ședința de analiză a mișcărilor din regiunea secuiască, unde s-a stabilit că chestiunea principală e prezența chiaburilor, în sept. 1950, tov. Gheorghiu-Dej a spus „scoaterea imediată a chiaburilor din gospodăriile colective din toate regiunile”.

Tov. Chirtoacă: În chestiunea celor spuse de tov. Gheorghiu-Dej măsuri au fost aplicate de organizațiile de partid în fostul jud. Trei Scaune. Dar nu era cunoscut în ce măsură sunt chiaburi în celelalte regiuni. Nu se știa dacă au fost constrângeri. Vina noastră e că n-am sesizat destul de toată gravitatea pătrunderii chiaburilor în gospodăriile colective și proporția și pericolul care îl reprezenta. Aceasta este principala vină. În mod obiectiv înseamnă că se dădea posibilitate chiaburilor să destrame sau să înfrâneze consolidarea unor gospodării colective.

Tov. Miron: La a doua întrebare ai răspuns că trebuia să se ia o hotărâre de scoatere, pentru că ei pătrunseseră. Atunci pun a treia întrebare, la care te rog să răspunzi precis: Dacă a fost necesară o asemenea hotărâre la sfârșitul lui 1950, înseamnă că în cursul anului 1949 și 1950 Secția și alte organe n-au aplicat linia partidului trasată prin hotărârea din 3-5 martie, m n-au mers pe drumul stalinist de construire a gospodăriilor colective în lupta contra chiaburimii, s-a mers pe o altă linie. Cum caracterizezi această linie, care a permis intrarea chiaburilor, ce calificare îi dai, dacă e o abatere, dacă a venit în contradicție

cu linia partidului? Nu e vorba numai de secretari, ci pe ce drum s-a mers de Secție și unele organe, în construirea gospodăriilor colective. Pe linia C.C. sau pe altă linie?

Tov. Chirtoacă: În general în chestiunea construirii gospodăriilor colective cred că s-a mers pe linia indicată de Plenara din 3-5 martie. Dar de la acest drum au fost abateri serioase și ele au constatat în: primirea pământului de la chiaburi în 1949 sub forma de donații, constrângeri în cursul anului 1950, care au avut loc într-un șir de județe pe de o parte, iar pe de altă parte primirea de chiaburi în sânul gospodăriilor colective. Acestea au fost principalele abateri de la linia clară a partidului, indicată prin rezoluția Plenarei din 3-5 martie. Vina Secției și a mea în chestiunea primirii pământului de la chiaburi, care ducea la înlesnirea transformării chiaburilor în oameni de treabă, a constatat în aceea că am acceptat aceasta ca ceva bun. Ei renunțau la pământ, căpătau de la Sfatul Popular certificat că n-au pământ, se duceau de se angajau în aparatul de stat sau la întreprinderi, urmărind să apară ca oameni de treabă. În aceasta consta în 1949 greșeala și pericolul pătrunderii acestor chiaburi în alte organe.

În 1950, în chestiunea constrângerilor, noi am dat posibilitate prin fixarea planului pe luni și săptămâni, prin fixarea minimului de familii și pământ, am dat posibilitate să fie constrângeri, să fie soliți* oamenii să intre în gospodăriile colective, să fie atrași și chiaburi, fiindcă era goana după pământ. Ca să se realizeze media cerută, s-a recurs și la atragerea chiaburilor ca și la deschiaburiri. Pe de altă parte, în chestiunea primirii chiaburilor ca și în chestiunea excluderilor, n-a existat o indicație precisă din partea Secției ca să fie primiți sau să fie ținuți în gospodăriile colective. Vina noastră e că n-am luat măsuri de scoatere, că n-am propus în mod concret conducerii partidului: Iată prezența chiaburilor în gospodăriile colective, trebuie să fie dați afară, să se comunice aceasta și să se ceară regionalelor de partid să ia această măsură.

Tov. Lupu: Dacă exista o hotărâre specială a conducerii partidului pentru scoaterea chiaburilor? Exista linia în Rezoluția din 3-5 martie și în diferite documente. Trebuia să reveniți, constatându-se că nu se respectă, și atrăgând atenția să ia măsuri.

Tov. Miron: Cum califici abaterea de la linia partidului?

Tov. Chirtoacă: Abaterea care s-a manifestat prin pătrunderea chiaburilor în gospodăriile colective, prin nescoaterea lor, prin primirea pământului de la chiaburi sub formă de donații, e o abatere de dreapta în chestiunea construirii socialismului în agricultură. Însemna abatere, faptul că se credea că, chiaburii se pot integra în construirea socialismului, iar constrângerea e o lovitură împotriva alianței clasei muncitoare cu țărâniea muncitoare, împotriva țărânimii muncitoare și în special împotriva mijlocașului. E o politică nu de alianță cu mijlocașul, ci de impunere cu forța din partea proletariatului, care nu poate fi permisă în nici un caz. Teoretic cunosc lucrurile acestea de mult.

Tov. Chișinevschi: Ai avut alt punct de vedere?

Tov. Chirtoacă: Nu.

Tov. Moghioroș: La 16 martie 1951 a avut loc o ședință cu activiștii și secretarii de partid, la C.C. condusă de tov. Petrescu. D-ta ai atins această problemă, dar în treacăt. Vreau să știu precis care e cauza și de unde vine, că la întrebările puse de secretarii regionali, în legătură cu țărânii intrați în gospodăriile colective, care au iscălit statutul dar

* Soliți – înștiințați; sau siliți ?

n-au adus toată suprafața în gospodărie, sau au însământat o parte din suprafața cu care n-au intrat separat, D-ta ai răspuns.

Dacă ai primit de la C.C. astfel de indicații, dacă ai avut dreptul să dai astfel de indicații și care a fost repercusiunea, unde e rădăcina unei astfel de poziții? Cine te-a autorizat să le dai?

Tov. Chirtoacă: În chestiunea excluderii acelor care n-au adus tot pământul sau inventarul, sau trimiterea în judecată a unora din acești țărani: era știut că în numeroase localități, a iscălit actul de constituire numai bărbatul, fără soție. Pe urmă s-au produs proteste din partea unuia sau altuia din membrii familiei. La această ședință s-au pus o mulțime de întrebări, și în răspunsuri eu am pornit de la criteriul următor: lăsarea acestor oameni în gospodăriile colective crea o permanentizare a neînțelegerilor și a neîndeplinirii sarcinilor. Gospodăriile colective nu vor putea merge bine dacă se vor elibera de ei. Însă se pune chestiunea averii cu care au intrat, a pământului în primul rând. Și statutul în această privință prevede numai că celor excluși li se va da o suprafață corespunzătoare de pământ în altă parte. Statutul prevede însă că ieșirea din gospodăriile colective e permisă după trecerea unui termen de 3 ani de la înființare. Am socotit că dacă cineva e exclus și i se dă pământul imediat, va provoca un val de ieșiri din gospodăriile colective. Criteriul era și din partea altora și de aceea se pune problema ca pământul să li se dea numai după 3 ani. Judecata fără îndoială a fost nejustă. Dacă ceilalți țărani s-au înscris nu cu sila, atunci era nejust, greșit, să-mi închipui că excluderea unuia din gospodăria colectivă de către adunarea generală, ar putea atrage ieșirea celor veniți de bunăvoie. Trebuia să ajung să văd că mă gândeam că au fost și alții înscrși cu forța, și excluderea unora ar putea face și pe ceilalți să se gândească că pot face să fie dați afară, dacă nu sunt lăsați să iasă de bună voie.

Tov. Moghioroș: Tovarășe Tăbărcă, mata pentru ce ai fost anchetat la Comisia Controlului de Partid?

Tov. Tăbărcă: În legătură cu trimiterea în judecată a unor colectiviști care au fost excluși fie din partid, sau numai din gospodăriile colective pentru că nu și-au predat pământul cu care veniseră în gospodăriile colective celor cu care trebuiau să facă schimb.

Tov. Moghioroș: Tov. Chirtoacă n-a fost la Comisia de Control!

Tov. Chirtoacă: Chestiunea cu trimiterea în judecată: În statut e prevăzut că vor fi trimiși în judecată pentru înstrăinare de bunuri. Am socotit că dacă sunt înscrși oamenii în gospodăriile colective, dacă au iscălit statutul și nu vor să aducă vitele sau tot pământul, acestea sunt de fapt ale gospodăriilor colective, care poate să le revendice. S-a produs aceasta în 1949 în jud. Vaslui, în satul Rășcani, unde au fost doi inși care nu vroiau să aducă boii. Nu era încă Secția Agrară, era comisia agrară. Am spus că gospodăria trebuie să revendice acești boi, chiar amenințându-i cu judecata. N-a fost nevoie, pentru că ulterior au adus. Deși s-a discutat aceasta, eu n-am analizat și am recomandat să fie trimiși în judecată, cu singurul adaos că fiind o chestiune gravă, încurcată, să nu se facă aceasta fără cunoștința C.C. însă în acest fel s-a dat aici indicația.

În ce privește Comisia Controlului de Partid, mi s-a cerut să dau o declarație în chestiunea abaterilor numai în această chestiune.

Tov. Miron: Cât pământ al statului a fost dat gospodăriei colective?

Tov. Chirtoacă: N-aș putea da cifră exactă. Cred că mai mult de 20.000 ha, dacă se ia și pământul provenit din rezerve de stat, administrație și Sfaturi Populare ...

Tov. Vidrașcu: Vreo 70.000 ha.

Tov. Tapoș (adjunct al șefului Secției Agrare a C.C. P.M.R.): Eu consider că cea mai importantă lipsă a Secției, din care fac și eu parte, e lipsa muncii de control în perioada anului 1950, când s-au făcut aceste grave abateri. Adormirea vigilenței din partea noastră, inclusiv a mea, faptul că n-am organizat munca de control cum ar fi trebuit, a făcut posibil ca aceste elemente chiaburești să pătrundă în gospodăriile colective, a făcut posibil ca aceste gospodării colective nou înființate, să pornească pe o cale greșită, să se producă abaterea gravă de la Rezoluția Plenarei din 3-5 martie.

Altă lipsă mare este că n-am informat C.C. la timp sau uneori am dat informații greșite, nereale. Aceasta e cea mai gravă lipsă a secției. Aici contribuie și greutatea obiective, faptul că am avut lipsă de cadre și calitatea lor, dar aceasta nu justifică munca și lipsurile noastre în această privință.

2. În anul 1951, când s-a aflat că au pătruns aceste elemente chiaburești și s-a pus problema scoaterii lor, s-au comis o serie de greșeli, de exemplu la Mădăraș, regiunea Bihor, unde printre o serie de chiaburi, au fost scoși și mijlocași. Sesizând C.C., am primit directiva ca înainte de a trece la excluderi, și pentru a evita scoaterea mijlocașilor, să se ceară tabele. Astfel de tabele s-au cerut în primul rând din regiunea Stalin. Pe baza lor, C.C. a vrut să analizeze și să dea aprobare ca să nu se comită greșeli.

3. Problema celei așa-zise a doua hotărâri: În 18 sept. 1951 a apărut hotărârea cunoscută a C.C., care puna în fața tuturor organizațiilor de partid scoaterea chiaburilor, însă hotărârea nu preciza felul cum să fie scoase aceste elemente din gospodăriile colective. Ce se întâmplă cu pământul, cu vitele? Și atunci am primit indicația din partea C.C., într-un fel de hotărâre internă a conducerii compusă din mai multe puncte, care preciza în mod concret ce măsuri trebuie luate și felul cum trebuie lucrat. Era o circulară în octombrie, transmisă din însărcinarea C.C., prin Secția Agrară. La aceasta s-a referit tov. Chirtoacă, când spunea că Regiunea Galați și Ialomița au cerut încă o aprobare în această privință.

Tov. Chișinevschi: Ce părere ai de autocritica tov. Chirtoacă?

Tov. Tapoș: În felul cum a pus problemele, cred că tov. Chirtoacă n-a analizat destul de profund. Eu consider că tov. Chirtoacă e într-o stare de încordare în ultimele zile și e și bolnav, și consider că întrebările puse l-au derutat ca să-și expună autocritica. În orice caz, n-a fost ceea ce ar fi trebuit.

Tov. Miron: Întrebările au fost puse tocmai ca să-l ajute.

Tov. Tapoș: Tov. Chirtoacă nu s-a putut folosi în mod suficient de aceste întrebări.

Tov. Miron: În octombrie 1950 a fost o ședință la C.C., prezidată de tov. Gheorghiu-Dej în care s-au analizat abaterile din mai multe regiuni, dintre care și Trei Scaune...

Tov. Tapoș: Numai Trei Scaune.

Tov. Miron: Cum se face că D-ta spui că în oct. 1951 v-ați pus practic problema de a curăți gospodăriile colective de aceste elemente chiaburești. V-a trebuit un an ca să aplicați dispozițiile tov. Gheorghiu-Dej?

Tov. Tapoș: Poate m-am exprimat greșit. După ședință s-a pus problema scoaterii chiaburilor. În 1951 primăvara s-a început în toate regiunile scoaterea chiaburilor. După cazul de la Mădăraș în martie sau aprilie, am primit directiva din partea C.C. să se întocmească aceste tabele. Eu nu vreau să spun că aceasta ne-a împiedicat, nicidecum, nici pe noi, nici comitetele regionale, să scoatem chiaburii. Tabelele s-au

întocmit în cursul lunii aprilie-mai, până la urmă măsuri s-au luat de către comitetele regionale, după apariția hotărârii din 18 sept.

Tov. Miron: Adică după un an.

Tov. Sorin Toma: Faptul că un secretar al partidului nostru, unul din conducătorii partidului nostru, a putut să devină purtătorul principal al unei abateri de dreapta în problema alianței clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare, pe mine, ca și pe mulți alți membri de partid, ne-a întărit foarte mult. Fără îndoială că dușmanii partidului nostru ar fi bucuroși ca din aceasta, partidul nostru să iasă slăbit. Eu, și toți, simțim că partidul nostru iese întărit și că și-a dovedit și cu acest prilej forța lui mare. Eu vorbesc foarte mult și sub influența ședinței C.C., la care am avut fericirea să iau parte, pentru că deși și înainte am știut că partidul nostru este tare și că în împrejurări grele poate face față oricărei scăderi, acolo mi-am dat seama și mai mult de această tărie. Faptul că partidul nostru a știut să vadă cauzele acestei abateri, să caracterizeze, să găsească manifestările ei și să nu se oprească numai la analiza acestei abateri, la critica greșelilor și la descoperirea tuturor faptelor care au lovit în interesele partidului și ale statului, nu s-a oprit înaintea niciunei persoane, a știut să privească cu curaj adevărul în față ca întotdeauna și să ne înarmeze pe toți cu o vedere clară în aceste chestiuni, cu un asemenea document, plin de o mare bogăție practică și teoretică, înseamnă că partidul nostru într-adevăr iese întărit, că noi de aici plecăm cu posibilitatea de a lupta și de a lichida până la rădăcină abaterea constatată.

Eu aș fi vrut să pun chestiunea în privința rădăcinii abaterii. Ar fi simplist să privim că am găsit un om sau altul care a comis o abatere – și răspunderea lui nu poate fi micșorată – dar să considerăm că dacă am găsit vinovatul și am luat măsuri, am scos rădăcinile abaterii. Ele se găsesc în situația economică și politică din țara noastră. Eu simt o răspundere, ca și ceilalți tovarăși, mai ales că am răspundere pe frontul ideologic, că cu toată învățarea formulelor lui Lenin și Stalin, ideile de acolo nu ne-au arătat că trebuie să facem mai multă legătură cu viața. Faptul că în țara noastră domină mica producție de mărfuri, care generează capitalism, e un izvor puternic al acestei abateri. Tov. Stalin ne învață și noi vedem că socialismul crește mai repede decât elementele capitaliste și de aici concluzia că elementele capitaliste, care văd că li se apropie sfârșitul, trebuie să se împotrivească cu disperare politicii partidului nostru împotriva creșterii elementelor socialiste. Se punea întrebarea, de unde le vine posibilitatea de a se opune politicii partidului nostru? Și aici găsim răspuns ușor, în învățătura dascălilor noștri, care ne arată că deși are loc scăderea relativă a elementelor capitaliste, totuși are loc și o creștere absolută a acestor elemente, care le dă posibilitatea să acumuleze bogății, cu care să se opună politicii noastre. Și a doua sursă a acestei posibilități e faptul că aceste elemente capitaliste generate de mica producție de marfă, înconjoară din toate părțile partidul nostru și, cum spune tov. Stalin, „înconjoară proletariatul din toate părțile cu stihia mic-burgheză, cu care-l îmbibă, cu care-l pervertesc, producând mereu în sânul proletariatului, recidive ale unor trăsături proprii micii burghezii ca: lipsă de caracter, farâmițare, individualism, trecere bruscă de la entuziasm la descurajare și introduc astfel în proletariat și în partidul lui, anumite oscilări, anumite șovăieli”. În această posibilitate de a-și strecura influența în sânul partidului nostru constă un izvor mare al posibilităților elementelor capitaliste de a se împotrivi măsurilor luate de partidul nostru, politicii partidului nostru. În dosul fiecărei abateri stau interesele unei anumite clase. În dosul acestei abateri de dreapta stau interesele păturilor avute ale țărânimii, elementelor

chiaburești și capitaliste care mai există încă în țara noastră. Și această abatere e o încercare de a adapta politica partidului la gusturile și interesele lor. Teorii, idei formulate, strecurate în partid de către purtătorii abaterii sunt tocmai pentru a ne face să nu vedem creșterea elementelor capitaliste la sate, posibilitatea pe care au căpătat-o de a ne vătăma în măsură mai mare decât înainte.

Din experiența mea de împuternicit al C.C. în Regiunea Teleorman, cu ocazia colectărilor, am găsit zeci de tractoare cumpărate de țărani în ultimii 2 ani, lucru care e un fenomen de masă în regiunea Teleorman. În regiunea Sibiu s-a făcut o încercare de identificare a elementelor chiaburești și din 800 înscriși, a reieșit că sunt 2300. Deci creștere puternică a elementelor capitaliste în țara noastră. Și evident, că nu a vedea aceasta, înseamnă a lega partidul la ochi, ca el să nu vadă dificultățile din ultimii ani ca o cauză importantă a creșterii elementelor chiaburești. Tov. Reznicenco spunea ca și ei de la Constanța sunt vinovați. Eu nu cred că ei nu sunt vinovați, însă aici nu trebuie nici micșorată, nici mărită răspunderea fiecăruia.

Iată expunerea tov. Luca la Bugetul din 1951: „deși numărul gospodăriilor chiaburești a scăzut, ceea ce nu poate constitui decât o stare normală...”. Aceasta e o apreciere falsă, care ne arată cât de justă e caracterizarea dată abaterii nemarxiste în problema țărănească. Se spunea că nu sunt chiar așa de mulți, n-au așa mulți bani, nu le dăm mărfuri destule... Asemenea ecouri se strecurau și la tovarăși buni de ai noștri. Biroul Comitetului Regional de Partid Teleorman a aplicat cu succes măsuri contra chiaburilor în decembrie anul acesta, dar au o serie de idei provenite din acele cuiburi pe care abaterea de dreapta le pune în rândul nostru. Când s-a pus chestiunea dacă de la unii chiaburi să se ia toate produsele, ei au pus chestiunea: nu înseamnă oare aceasta că-i deschiaburim și n-o să mai poată să mai producă? Faptele au arătat că partidul a avut dreptate. Sau acum, cooperația a obținut anumite succese în domeniul achizițiilor, totuși rămâne încă un punct negru, în ce privește achizițiile la grâu. S-a fixat de la centru un plan mai mare. Tovii au realizat numai 6-7% și Comitetul Regional s-a lăsat influențat de teoria că nu se poate scoate mai mult. Eu cred că aceasta este tot o manifestare a abaterii de dreapta, și pe teren am găsit cooperative mijlocii, care cu puțină activitate au reușit să ajungă aproape la împlinirea planului înainte de sfârșitul trimestrului. Această politică are scopul de a submina politica justă de îngrădire a elementelor capitaliste, de a împinge partidul de linia nemarxistă a unei politici de concesiuni neconținute față de păturile avute ale țărănimii, care duce la întărirea elementelor capitaliste, la stimularea și avantajarea lor și le dă posibilitatea să se opună cu succes politicii noastre. Și fără devierea de dreapta, noi am fi avut greutăți mari. Ele derivă din dezvoltarea noastră, prin faptul că industria se dezvoltă puternic, agricultura farâmițată rămâne în urmă, de aici necesitatea de a trece în hotărâre pe linia transformării socialiste a agriculturii. Însă tocmai această abatere de dreapta a avut darul de a complica aceste dificultăți, de a le spori extrem de mult și de a paraliza organizațiile noastre de partid în lupta pentru lichidarea acestor dificultăți.

Tov. Gheorghiu-Dej a scris un articol foarte important despre lupta de clasă în etapa actuală. Dacă îi dădeam mai multă importanță și ne preocupam de tezele de acolo, eram feriți nu de toată abaterea, dar de multe din efectele ei. Între altele, vorbind depre faptul că aplicarea învățaturii leninist-staliniste cu privire la NEP ne poate da un răspuns la toate problemele noastre economice privitoare la lupta de clasă, abia acum, dând însemnătate acestui lucru, deschizând la „cartea sfântă”, la tov. Stalin, vezi că așa e și că la vreme trebuia să deschidem cartea cu mai multă atenție.

„Chestiunea e că NEP-ul nu înseamnă câtuși de puțin deplină libertate a comerțului, jocul liber al prețurilor pe piață. NEP-ul înseamnă libertatea comerțului în anumite limite, într-un anumit cadru, cu asigurarea rolului regulator al statului pe piață”.

(Stalin)

Tocmai împotriva rolului regulator al statului pe piață și de luptă contra elementelor capitaliste se îndrepta abaterea de dreapta.

În urma Hotărârii guvernului și C.C. și a Scrisorii C.C., noi înțelegem rolul important al unor asemenea pârgii cum sunt impozitele, colectările, achizițiile, politica de prețuri. Încă un aspect important al abaterii de dreapta: atitudinea multor organizații de partid și de stat față de noile forme socialiste de legătură între oraș și sat, între industrie și agricultură, între clasa muncitoare și țărănimea muncitoare, față de înființarea gospodăriilor colective, a întovărășirilor și contractărilor. Noi asistăm la o rezistență a unor membri de partid a unor organizații de partid, care s-au deprins să trăiască cu țăranul individual, socot că e mai ușor s-o scoți la capăt cu el și nu luptă destul să înființeze întovărășiri, gospodării colective, să facă contractări, le pun pe ultimul plan. Aceasta e tot influența elementelor avute din sat, din partid. Concepția față de elementele acestea e tot o formă de abatere de dreapta și tov. Stalin spune că nu-i vorba să-l mângâi pe țăran, ci trebuie să-l ajuți să-și pună gospodăria pe baza noii tehnici, s-o ajuți la construirea socialismului la sate.

Cred că în prelucrarea acestui document, mai ales la sate, trebuie să dăm importanță foarte mare acestei chestiuni, care e subaprecierea și munca insuficientă, lupta insuficientă pentru înființarea de gospodării colective, contra elementelor care se opun sau rezistă.

Eu mi-am pus o întrebare: Dacă noi, la „Scânteia”, am contribuit la abaterea de dreapta. N-am ajuns la capătul analizei, dar socot că am contribuit. Tov. Voicu o să arate câteva materiale apărute cu știrea noastră și unele scrise de noi, care sunt manifestări ale abaterii de dreapta. Tov. Gheorghiu ne-a frecat destul. Acum când am citit aceste articole, m-am speriat.

Tov. Miron: Articolele scrise în 1947 de tov. Voicu, conform căror indicații au fost scrise?

Tov. Sorin Toma: Au fost aproape dictate cuvânt cu cuvânt și numai stilizate de tov. Voicu. Răspunderea noastră nu-i mai mică, pentru că noi ne-am și entuziasmat atunci de acest punct de vedere. Deși am avut indicații ale C.C. și hotărârea cu privire la „Scânteia”, nu ne-am ocupat suficient de problema luptei de clasă la sate și deși am știut că partidul luptă contra chiaburimii, că cresc elementele chiaburești la sate, n-am înarmat pe membrii de partid cu combativitate în această direcție. Poate am fi făcut unele greșeli chiar dacă aveam mai multă hotărâre, dar lipsa noastră completă nu-i justificată, am ajutat prin aceasta la tocirea combativității de luptă la sate, nu ne-am ocupat cu problemele schimbului. Nu ne-au fost clare problemele, dar ne-a fost clar că cooperativele sunt importante, că trebuie descotorosite de elementele chiaburești și alte lucruri cărora nu le-am dat importanță.

În privința dezvoltării sectorului socialist la sate, dacă de gospodăriile colective ne-am mai ocupat, dar de S.M.T., ca bastioane ale socialismului la sate nu ne-am ocupat, de colectări iar nu ne-am ocupat și puțin am luptat ca să înarmăm partidul împotriva abaterilor de tot felul. Dacă noi n-am făcut mai multe greșeli și dacă în timpul din urmă nu am căzut în cursa acestei abateri de dreapta cu mâini și picioare, o datorăm în special

tov. Gheorghiu-Dej, care în mod foarte serios s-a ocupat de materialul din „Scânteia”, care dădea linia în această privință, ne-a sesizat asupra unor greșeli, ne-a sesizat din timp asupra politicii țărănești nemarxiste, îndrumându-ne să nu ne lăudăm cu greșelile făcute în așa-zisa ridicare a nivelului de trai al țăranimii, adică stimularea elementului capitalist la sate, să nu ne lăudăm cu o politică de prețuri din ce în ce mai avantajoase pentru țăranime. A scos unele articole din ziar, și a dat mare ajutor, așa că noi poate avem posibilitatea mai mult ca alți tovi să ne dăm seama de meritul foarte mare al tov. Gheorghiu-Dej de a ne fi luminat, de a fi luptat din timp, din greu, pentru înfrânarea acestei abateri, pentru clarificarea ei, pentru lichidarea ei, pentru înarmarea membrilor de partid cu o linie justă.

Așa că noi, conștienți de greșelile făcute, cu și mai mare încredere ca până acum în partid, în conducerea lui, bucuroși cu toții de această unitate pe care activiștii de partid o manifestă în jurul C.C. și în jurul tov. Gheorghiu-Dej, socotim că o să lichidăm cu această abatere, să dispară și să nu mai rămână decât amintirea pentru partidul nostru.

Tov. Coliu: Dacă redacția „Scânteia” a servit drept exemplu de autocritică pentru membrii de partid și organizațiile noastre în privința unor materiale care s-au publicat și unde n-au fost bine informați, dar n-au luat poziție în ziar să recunoască. Eu am informat pe tov. Sorin, am cerut să se facă o anchetă și tovi n-au luat poziție, să arate unde au greșit.

Tov. Sorin Toma: E adevărat că în „Scânteia” se strecoară unele inexactități și tov. Coliu poate e singurul secretar care, regulat ne scutură. Am fost criticați și în C.C., am luptat și luptăm împotriva acestui fenomen, am reușit să-l îngădăm într-o anumită măsură, ne-am făcut autocritica în public cu prilejul congresului corespondenților și în alte ocazii. Dar nu totdeauna putem să ne facem autocritică în public, ca și cum ar fi organul nostru, el e organul, oficiosul partidului și autocritica trebuie să fie măsurată, ca să nu atingă prestigiul partidului, care nu e întru nimic vinovat de greșelile noastre.

Tov. Chișinevski: Suspendăm ședința pentru 20 de minute.

– P a u z ă –

Ziua a II-a Ședința de după-amiază

Tov. Vaida: Scrisoarea Închisă a C.C. are o importanță deosebit de mare. Ea descoperă abaterea de dreapta din partidul nostru și ne dă posibilitate fiecăruia să ne analizăm munca noastră. În această problemă trebuie să spun că Ministerul Agriculturii a avut o contribuție mare și în special eu. Chiar din anul 1948, când am venit la Ministerul Agriculturii am contribuit la aceste abateri în primul rând cu acele cereri de sămânță care erau exagerate, când unele erau justificate pentru unele regiuni unde a fost secetă, dar în alte regiuni nu erau deloc justificate, și mai mult, a devenit apoi o regulă pentru toată țara, chiar pentru Regiunea Banat și nu numai că am aprobat sămânță pentru Banat, dar am încurajat acele elemente speculante și chiaburești care au cumpărat din altă parte sămânță, de exemplu grâu, dar n-a fost folosită pentru sămânță.

În ce privește deschiaburirile, aici iar am contribuit. Terenurile donate de elemente chiaburești le-am primit cu multă ușurință. În anul 1949 și 1950 am mers chiar noi la deschiaburiri, chiar unde nu erau cereri, dacă nu ajungea suprafața pentru gospodăriile colective de exemplu, mai trebuiau 50 ha, noi spuneam să căutăm un chiabur și-i luam pământul. În felul acesta am contribuit noi la această abatere care a continuat și nici acum

nu-i lichidată, sunt încă mulți care propun astfel de terenuri și în unele cazuri chiar noi am primit în ultimul timp.

Încă o problemă nerezolvată este aceea a chiaburilor care au fost excluși din gospodăriile colective. Avem în Regiunea Stalin un număr mare de chiaburi excluși din gospodăriile colective, pământul nu li s-a dat, ei sunt în comună și asta este o problemă. Prin nerezolvarea problemelor și neavând o atitudine față de problemă, se pot întâmpla astfel de abateri.

În ce privește problema legii impozitului agricol, noi am contribuit la întocmirea legii impozitului agricol și chiar eu personal am lucrat la ea din punct de vedere al calculelor ce trebuiau date din partea Ministerului Agriculturii. Cu câtă ușurință am privit această lege, când a venit la noi de la Ministerul Finanțelor Iacob și încă vreo doi specialiști și mi-au pus problema așa: Legea impozitului agricol n-are nici o importanță, impozitul agricol nu contribuie cu nimic, la impozitul rural pe țărănime e vorba mai mult de speculanți. Acum C.C. ne arată abaterea gravă și într-adevăr e o lipsă foarte mare a mea că am privit-o cu ușurință, ca pe o problemă nevinovată, nu-i o sumă mare, am mers pe linia că am dat inginerilor să facă calculul (*sic!*), care l-au făcut în favoarea țăranilor chiaburi și mijlocași și nu așa ca să folosească la întărirea alianței dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare.

Într-o discuție cu Iacob, mi-a spus odată că își cumpără o casă în București. Era la sfârșitul lui 1947. Eu i-am spus: Ce înseamnă asta, doar noi mergem spre socialism, partidul are grijă de noi și nu trebuie noi să ne construim case. Mi-a spus: Dar eu am copii. Socialismul poate să dureze încă 20-30 de ani, eu pentru copii trebuie să mă asigur. Am privit și această discuție cu ușurință.

Consider că acest document de partid într-adevăr ne pune pe fiecare dintre noi să fim mai vigilenți, să vedem mai adânc și munca, să aprofundăm problemele.

Anul trecut am avut o recoltă bună, însă am sărit dincolo în această problemă, că n-avem brațe de muncă și să folosim pentru aceasta muncitori. Toată ziua auzeam telefoane din regiuni: Dacă nu ne dați muncitori, nu strângem recolta! Țăranii stăteau la taifas și noi am trimis muncitori din plin la țară să strângă recolta. Prin aceasta am contribuit la înfrânarea planului industriei, în loc să mobilizăm țărănimea să strângă ea. Eu mi-am dat seama când am fost trimis în Regiunea Cluj când erau acolo unele situații proaste la gospodăriile colective, ce politică greșită facem noi față de țărănimea individuală, care râdea și de impozit, și de colectări. În com. Bercheș spuneau niște femei: Au venit la noi duminică niște cucoane, dar n-au putut secera că mâinile lor sunt subțiri. Erau desigur muncitoare și poate chiar funcționare, s-au făcut și greșeli că nu s-au trimis totdeauna oamenii cei mai corespunzători. Dar acești oameni, care după o săptămână de muncă aveau o duminică liberă, s-au dus să secere grâul țăranilor, și ei râdeau. Problemele n-am putut să le văd mai bine decât când au fost discutate, când C.C. a venit și ne-a atras atenția.

Eu nu prea sunt de acord cu unii tovarăși. Într-adevăr, răspunderile sunt diferite, unii au participat într-o măsură mai mare la aceste abateri, alții într-o măsură mai mică. Eu spun că noi la Ministerul Agriculturii și eu personal, am participat mai mult, însă sunt unii tovarăși care lucrează în aparatul de stat, dar nu în probleme economice și privesc puțin cu ușurință lucrurile. Eu cred că documentul tocmai vine pentru ca să vadă fiecare, să analizeze cum a muncit. Mă refer la 2 tovarăși și unul e tov. Ceaușescu. Eu i-aș aduce aminte: Ai trecut prin multe munci, și la Ministerul Agriculturii ai lucrat 2 ani. Era bine

să vezi cum ai muncit acolo, pentru că dacă ne revizuim puțin munca în lumina acestui document trebuia să spui: Eu am fost acela care am făcut toate acestea, care m-am lăsat influențat de o serie de specialiști și m-am complăcut. Era curentul că aceștia sunt specialiști, cu aceștia trebuie să lucrăm. Pe linia aceasta am mers. În această privință cred că tov. Ceaușescu ar avea ce spune, pentru că a trece cu ușurință peste aceasta cred că nu-i just.

La fel am auzit expunerea tov. Moiescu. El are perfectă dreptate și a arătat numai o parte din lipsurile de la Agricultură, însă era bine ca el să spună câteva cuvinte despre munca lui la Planificare, n-ar fi stricat deloc. Așa avea în această problemă multe de spus de felul cum și-a rezolvat problemele și cum au înțeles și alți tovi de la Planificare să rezolve problemele, avînd o atitudine puțin de sus, procedee care ne duc la înfrînarea realizării planului. Aceste probleme trebuie văzute de el puțin mai adînc, mai ales că e trimis într-o muncă de așa mare răspundere și așa grea, fiindcă altfel ar putea vedea că peste tot sunt greșeli, dar trebuie să le vedem și noi pe ale noastre.

Am avut fericirea ca și în ședința C.C. să particip la discutarea acestui material. Pe mine m-a pus într-adevăr în situația de a-mi revizui întreaga mea viață, de a vedea cum îmi duc eu sarcinile la îndeplinire și am putut să-mi analizez abaterile care nu reușisem încă să le văd. Munca mea e legată foarte mult de aceste probleme și n-am avut nici o atitudine până n-a venit C.C. și mi-a arătat ce s-a întâmplat în partidul nostru, cum stau problemele. Atunci mi-a fost ușor să le văd.

Eu îmi iau angajamentul ca sarcinile care nu întâmplător ne sunt fixate prin hotărârea C.C. și Consiliului de Miniștri să le duc la îndeplinire. Acolo ni se arată o serie de lipsuri mari care le avem în special în sectorul socialist și avem cele mai multe sarcini fixate referitor la măsurile de luat în urma reformei bănești. Îmi iau angajamentul să ducem la îndeplinire aceste sarcini și să lichidăm lipsurile mari și abaterile pe care le-am avut în munca noastră de până acum.

Tov. Petre Lupu: Pentru mine Scrisoarea Închisă a C.C. înseamnă un ajutor chiar pentru munca mea personală. Multe chestiuni care cereau răspuns pentru mine în legătură cu munca noastră practică, le-am primit prin această Scrisoare și acest lucru cred că îl simte fiecare activist și-l va simți întregul partid, pentru că ea constituie o importantă armă teoretică politică și practică, pentru activitatea noastră de aplicare în viață a liniei și a hotărârilor partidului. Scrisoarea înarmează partidul în legătură cu această abatere dar ea previne partidul și împotriva altor abateri care există în unele organizații de partid, dezvoltă vigilența politică și organizatorică în lupta pentru a veghea la aplicarea în practică în mod just a liniei partidului.

Și eu muncesc în Secția Organelor Conducătoare de 2 ani. Una din sarcinile cele mai importante ale Secției este controlul aplicării hotărârilor partidului în practică, de organele și organizațiile de partid. Era de datoria noastră să veghem ca această linie să fie aplicată just. Aceasta ne impunea să studiem temeinic hotărârile partidului și să veghem ca ele să nu fie aplicate pe dos. Faptul că am simțit pe ici, pe colo, că lucrurile nu merg bine, nu e așa important. Important era ca atunci când simțeam, să studiem temeinic chestiunile, să ne înarmăm cu documente de partid și să le ridicăm în fața conducerii.

Și activiștii din Secția Organelor Conducătoare, și eu personal, avem partea noastră de vină în ce privește existența pe un timp mai îndelungat a acestei abateri. De exemplu cu secuimea, noi am simțit că acolo se împletește pe de o parte politica de concesiuni față de chiaburi, numiți acolo mijlocași sau elemente fruntașe ale satului, cu

chestiuni șoviniste de unitate națională, fără deosebire de clasă și aveam în permanență manifestări de dreapta în ce privește atitudinea față de chiaburi și de șovinism. Simțeam că aceasta se datorește și influenței puternice a vizitelor dese ale tov. Luca în această regiune și că această influență se resimțea asupra conducătorilor organelor locale de partid și de stat. Ridicam aceasta, dar nu destul de perseverent. Așa a ajuns că s-a perpetuat acolo această chestiune. Când s-a discutat în mod concret această chestiune și s-a văzut chiar în cazul chiaburilor de care vorbea tov. Chirtoacă, că se caută să fie reintroduși în gospodăriile colective, cu toate că era clar că sunt chiaburi și instructorii noștri se opuneau și erau amenințați de Toth Geza și Schuster că vor fi schimbați, într-o discuție avută cu tov. Luca el ne-a combătut, spunând că sunt chiaburi. Tot atunci a spus despre zarzavagii, că sunt mici meseriași și într-un discurs public a spus același lucru. Eu și atunci am luat poziție că nu se poate să-i considerăm mici meseriași, când sunt curat chiaburi. Chestiunea aceasta a avut în regiunile secuiești repercusiuni în mișcările de acolo.

De asemenea aveam datoria să controlăm cum se aplică linia în construirea gospodăriilor colective. În legătură cu dezinformarea partidului, nimeni nu s-a gândit că a fost făcută intenționat, dar că s-a făcut și de tovi din secția noastră e just. Influențați de presiunea de a îndeplini planul de a face gospodării colective, ne-au scăpat călcări grave ale liniei, care au dus la pătrunderea chiaburilor și apoi la destrămarea acelor gospodării colective. Noi am tras concluzii din superficialitatea cu care am muncit în ce privește călcarea liberului consimțământ și mai târziu am fost mai atenți, însă ne-am lăsat antrenați în altă direcție. A venit circulara No. 13, care a devenit un fel de sperietoare. De frică de a nu greși din nou, organizațiile de partid au lăsat deoparte chestiunea organizării gospodăriilor colective și noi ne-am lăsat antrenați în a fi foarte liniștiți, lasând să se facă pe măsura posibilului, deși nu s-a făcut în măsura posibilului.

În legătură cu faptul că nu suntem destul de hotărâți în apărarea liniei partidului și ne lăsăm influențați de diferite forme greșite. Sunt mulți activiști, și eu la fel, care am ascultat expunerile tov. Luca în diferite probleme. Si eu, ca și alți tovarăși, am ieșit de acolo entuziasmat pentru forța cu care au fost prezentate, și aveam discuții cât de creator a pus problema. Acele lucruri pe care noi le considerăm creatoare, erau abateri de la linia partidului și faptul că ne lăsăm așa ușor entuziasmați, dovedește lipsa noastră de nivel politic. Cum spune cineva ceva sub o formă mai frumoasă, cu mai mult talent, ni se pare că acesta e drumul și uităm documentele și linia partidului. De exemplu, noi am avut documente cu privire la cooperatie. Cele mai multe din cooperativele din țară nu sunt ceea ce ar trebui să fie pe baza hotărârii partidului, nu sunt organizații care cuprind masa țăranilor săraci și mijlocași, nu sunt organizații de luptă pentru construirea socialismului. Sunt niște prăvălii, care cumpără mai puțin decât vând, dar masele țărănești nu simt că aceasta e organizația ei, că trebuie să lupte pentru consolidarea ei, pentru a o transforma într-o puternică armă de construire a socialismului.

Sau, în chestiunea impozitului, secția noastră nu s-a ocupat până în ultimul timp cu această problemă. Ni se părea că dacă tov. Luca a spus în expunerea la Buget: Noi îndeplinim și chiar depășim, este suficient. Dacă noi trebuie să observăm în viață îndeplinirea hotărârilor, e datoria noastră să ne însușim bine aceste documente, să le studiem nu numai odată și nu ca campanii (*sic!*), ci să însușim până la capăt și să revizuiem până la capăt. Prelucrarea scrisorii trebuie să ducă la lichidarea greșelilor, acestea trebuie să fie repercusiunile ei.

Tov. Isac (prim secr. Com. Reg. Timișoara): Scrisoarea Închisă a C.C. o consider ca un document de foarte mare importanță pentru viața și activitatea partidului nostru. Aceasta a reieșit clar din cele arătate de tovi în discuții. Acest document ne arată cu câtă hotărâre și intransigență revoluționară pune partidul nostru problema devierii, a greșelilor sau abaterilor, cu câtă hotărâre ia poziție față de acestea. Acest document ne ajută în mod deosebit ca să întărim hotărârea membrilor de partid a organizațiilor de partid, să întărim consecvența în luptă, pentru a obține mai bune rezultate, să aplicăm în mod just și să purtăm o deosebită grijă față de principalul în muncă, față de principalitatea de partid. În același timp, consider că Scrisoarea contribuie în mod larg la dezvoltarea combativității revoluționare a membrilor de partid a organizațiilor de partid. În acest document, C.C. ne ajută ca să tragem concluzii juste în acest fenomen apărut în activitatea noastră practică. El ne îndeamnă să folosim mai larg experiența PC(b) și să luptăm mai mult să ne-o însușim.

Documentul pune problema luptei cu hotărâre pentru ridicarea nivelului politic și ideologic al membrilor de partid și mai cu seamă al cadrelor de partid. Eu consider că la abaterea de dreapta a contribuit și Comitetul Regional Timișoara. În primul rând am luptat cu prea puțină perseverență și hotărâre pentru ridicarea nivelului politic și ideologic al cadrelor de partid și membrilor de partid, n-am combătut și n-am putut combate la timp din cauza unui nivel insuficient de ridicat pentru a înțelege toate problemele, pentru a ști să tragem concluziile cele mai juste, n-am știut să combatem asemenea atitudini care s-au manifestat și în munca noastră, a biroului regional, a comitetului regional și a organelor de partid. Iar în problemele economice, de multe ori consideram că ele sunt foarte greu de pătruns pentru noi. De aceea n-am văzut munca unor elemente care contrapuneau pe tov. Luca partidului. În regiunea noastră de multe ori am auzit spunându-se nu de o directivă a C.C. sau a guvernului, ci a tovarășului Luca, sau nu de o problemă a întregului popor sau a întregului partid, ci de o problemă de care se ocupă tov. Luca. Aceasta ne-a făcut să credem că tov. Luca apreciază că acest sector aparține unei categorii de oameni specializați sau specialiști. Dar aici e lipsa noastră că n-am înțeles în mod corespunzător sarcinile partidului în diferite perioade, n-am înțeles că din moment ce partidul a devenit partid de guvernământ, toate problemele se pun în fața tuturor membrilor de partid, noi trebuie să cunoaștem aceste probleme, să luptăm pentru însușirea lor. Din această cauză am ocolit aceste probleme, le-am lăsat pe mâna unor oameni de sus, dar acolo exista foarte mare gunoi, care a putut da un miros foarte neplăcut, mai ales în perioada reformei bănești. Mai leg aceasta de lupta dusă de noi pe baza hotărârii C.C. în problema educației comuniste a membrilor de partid. Și aici am avut serioase lipsuri. Una din ele era aceea că, tot mergând pe linia de a munci cu oameni gata făcuți, specializați și în învățământul de partid am lăsat problema educației comuniste a membrilor de partid pe mâna unor elemente infectate de mentalitate mic burgheză și în unele cazuri și oportunistă. Acest lucru se reflectă chiar în cursurile de partid, unde în așa măsură teoretizează materialul, încât creează o timiditate din partea unor elemente muncitorești de a se apropia de învățătura marxist-leninistă. Aceasta a reieșit în mod special la seminariile recapitulative de anul acesta. Noi vedeam aceasta, dar nu ne dădeam seama. C.C. ne-a ajutat – prin tov. Kotovschi – care ne-a arătat unde să studiem și să-i găsim. Am găsit că peste 60% din cercuri erau conduse de asemenea elemente, care scoteau foarte puternic în evidență în seminarii nu cum au fost combătuți diferiți deviatori, ci ce au spus ei, care au fost teoriile lor. În unele cazuri chiar își formulau propriile lor teorii, în seminarii. Această problemă

nu-i lichidată nici azi la noi. Avem mult de luptat, pentru că s-a răspândit larg, pentru că acești oameni au frânat dezvoltarea și creșterea politică ideologică a multor elemente sănătoase dintre membrii de partid. Aceste situații grave au apărut datorită acestor abateri, pentru că în hotărârile C.C., în indicațiile primite, ni s-a arătat clar acest lucru, dar noi n-am aprofundat și n-am luat măsuri la timp. Aceasta o putem considera și ca lipsă de vigilență revoluționară, în ce privește creșterea oamenilor și a unor cadre de partid.

O altă cauză care a lăsat să se lărgască această abatere e și oarecum frica de a critica și de a-și face autocritica. Eu am prins ceva curaj chiar în această ședință, când am văzut pe tov. Vaida ce a spus azi, spre deosebire de ieri, când s-a năpustit la mine, parcă eu aș fi vinovat de înființarea sindicatului de îmbunătățiri funciare de la noi. Azi a privit altfel problema și acest lucru mi-a dat curaj. Legat de acest sindicat vreau să spun că eu nu-l combat pe tov. Vaida că nu există o decizie a Consiliului de Miniștri că se dizolvă. Dar din aceasta s-a aplicat atât, un director și un responsabil de cadre recomandat de tov. Sălăjan. De atunci n-am reușit să-i scoatem pe ceilalți. Să mergem noi de la regiune să-i dăm cu parul afară, nu-i just. Atât s-a aplicat, în afară de alte probleme scriptice, pe care eu nu le cunosc.

În problema alianței, la noi a fost serioasă abatere în sensul că n-am aplicat cu toată fermitatea și n-am luptat cu destulă perseverență pentru aplicarea lozincii partidului în privința țărânimii. Când s-a pus problema transformării socialiste a agriculturii și a întovărășirilor agricole, n-am înțeles conținutul politic și n-am acționat în mod corespunzător. Mobilizând țărâtimea săracă și mijlocașă în jurul acestor întovărășiri agricole, aceasta ar fi dat posibilitate ca în jurul celor 88 gospodării agricole din regiune, să fie o masă largă de întovărășiri și nu numai aceste puncte înaintate ale socialismului și dincolo masa largă a țărânimii individuale, după cum n-am înțeles că mobilizarea țărânimii în organizarea acestor întovărășiri e tocmai întărirea alianței, contribuția țărânimii muncitoare la ridicarea productivității muncii, la achitarea sarcinilor față de stat cum sunt cotele, unde am rămas serios în urmă și n-am înțeles că alianță înseamnă a-l prelucra oarecum pe țăranul muncitor, n-am înțeles că contribuția (*sic!*) sa se va transforma în aprovizionarea industriei ușoare cu materii prime din sectorul agrar, n-am luptat ca țăranul să-și predea cotele și prin aceasta să obligăm și pe chiabur să predea.

Din toate acestea am învățat foarte mult. Voi învăța încă și mai mult când voi reciti documentul. Angajamentul pe care îl iau e acela de a lupta cu toată hotărârea, capacitatea și priceperea mea și a întregului comitet regional, pentru a mobiliza întregul partid în direcția lichidării acestor devieri, pe baza ridicării nivelului de conștiință al membrilor de partid și a lichidării balastului care se mai găsește în partid.

Tov. Nistor (prim secr. Com. Reg. Iași): În Regiunea Iași am avut rezultate frumoase din punct de vedere economic, politic, cultural, care se datoresc luptei masei membrilor de partid, conduși de comitete regionale, pe baza instrucțiunilor și directivelor primite de la C.C. Dacă comitetul regional al partidului, dacă organele conducătoare de partid și organele puterii de stat ar fi lucrat cu mai multă hotărâre pentru punerea în viață a hotărârilor partidului, și rezultatele ar fi fost mai frumoase și am fi contribuit mai mult la îmbunătățirea condițiilor de viață ale poporului muncitor. Datorită lipsurilor activității noastre, privind neînțelegerea destul de justă a unor probleme trasate de conducere, nu s-a aplicat totdeauna just linia partidului.

Scrisoarea Închisă a C.C. îmi dă posibilitatea să văd azi mai bine lipsurile care le-am avut și eu personal, și de ce n-am putut avea realizări mai mari. Abaterea de

dreapta a dat posibilitatea ca în ce privește îndeplinirea sarcinilor de plan la colectare, să nu le ducem cum trebuie la capăt și chiar să le depășim, așa cum clasa muncitoare depășește sarcinile de plan în industrie. Datorită acestei atitudini nesănătoase, lipsei de combativitate, n-am realizat aceste sarcini. Aceasta deoarece nu ne-am ocupat permanent de punerea în viață a liniei juste trasate de partid. N-am luat cu hotărâre măsuri împotriva unor președinți de Sfaturi Populare care în politica de colectări au făcut deschiaburi, care n-au aplicat just linia impozitelor, care au dat posibilitate dușmanului clasei muncitoare să se strecoare în mijlocul țărânimii muncitoare și să poată sabota. Asemenea exemple de lipsă de vigilență în legătură cu aparatul de stat pot fi date și pe linia instituțiilor economice, a cooperației, unde președinți de cooperație, elemente dușmănoase, deși identificați, datorită influenței de a nu lupta cu hotărâre pentru curățirea acestor elemente dușmănoase, nu au realizat sarcinile la achiziții decât cu 15%, cum e cazul de exemplu la Raionul Tg. Frumos. Această lipsă se datorește în primul rând faptului că, comitetul regional a tratat cu ușurință problemele, n-a exercitat un control sistematic și permanent și n-a luat măsuri de a pune în posturi cheie elemente bine verificate, cunoscute, în care să avem încredere că vor pune în viață linia partidului. Dacă aceasta a fost manifestarea la comitetul regional, până jos a fost aceeași poziție, nevăzându-se tărie de a se lua măsuri de curățire a aparatului de stat și economic de aceste elemente. Reforma a ajutat să se creeze condițiile pentru lichidarea acestor lipsuri. Dar pentru aceasta este necesar ca activitatea noastră pe viitor să se îndrepte spre o muncă de combatere în primul rând a tuturor manifestărilor nesănătoase care ar putea să se nască ca mentalitate greșită în sânul masei membrilor de partid, aparatului de stat, să luptăm pentru lichidarea abaterilor făcute, întărind succesul reformei. Întărirea reformei cere realizarea fiecăruia în domeniul său de activitate, a sarcinilor de plan. Trebuie luptat pentru îndepărtarea asalturilor către sfârșit de lună în domeniul industriei și să se realizeze programul în orele de lucru. Dacă analizăm cauzele pentru care aceste asalturi nu pot fi îndepărtate la Atelierele C.F.R. la noi, vedem că la noi și în luna februarie s-a realizat planul la locomotive numai 66%, din cauză că atelierele nu sunt aprovizionate în primul rând cu mașinile care trebuie să intre periodic în reparație, nu sunt introduse la timp vagoanele în reparație, nu se trimit la timp materialele necesare. Noi am ajuns la concluzia că nu pot fi alte cauze decât că prin Ministerul Transporturilor, la diferite posturi cheie, sunt elemente care nu ne-au fost prieteni, ca ing. Dorojan de la Neamț, care în timpul războiului au avut atitudine dușmănoasă și contra cărora ar trebui să se ia măsuri. Organele de Miliție și Justiție nu sprijină suficient acțiunea pentru stabilirea și distrugerea tuturor speculanților, intermediarilor, care caută să mărească prețurile și să îngreuneze aprovizionarea. Încă înainte de reformă, a trebuit să pun un organ al Securității lângă Directorul Miliției, ca să asigur măsurile care trebuiau luate, așa cum am fost nevoit să pun lângă directorul Băncii, un tov. de la Sfat. Sunt organe ale Sfatului, secții comerciale, care depistează un speculant dar nu poate să-i facă nimic, pentru că n-au autorizație să le înfrâneze activitatea, trebuie să caute un telefon, să vină un milițian... Justiția la fel. Au fost prinși câțiva și au trebuit multe discuții ca să ia măsuri contra lor.

Tov. Nițulescu: Justiția e destul de slabă, dar nici nu-i sprijinită cum trebuie.

Tov. Nistor: Am primit această Scrisoare cu mare bucurie. Ea îmi dă posibilitatea să analizez toate lipsurile, va da posibilitatea să trezească masa întreagă a membrilor de partid și aparatului de stat, va pune în fața fiecărui membru de partid

întrebarea ce a făcut, care a fost activitatea lui, abaterile lui și-l va face să lupte pentru lichidarea lor.

Eu îmi exprim durerea prin faptul că unul dintre conducătorii partidului, tov. Luca, a căzut în greșeala să aibă asemenea abateri, pentru că pe tov. Luca îl cunosc din trecut, cunoaște întregul partid trecutul de luptă al tov. Luca și-l apreciază ca pe un conducător, dar lipsa de a nu fi suficient de vigilent față de specialiștii care l-au înconjurat, a făcut ca în activitatea sa să aibă lipsuri. De aici noi trebuie să tragem învățământul să fim foarte vigilenți, foarte atenți și să controlăm foarte bine pe fiecare din nomenclatura pentru care răspundem, de care trebuie să ne ocupăm să vedem cine sunt cei care ne înconjoară. Numai așa vom avea siguranța că linia partidului va fi pusă în practică, cum e arătat de partid.

Tov. Csopor (prim. secr. Com. Reg. Stalin): Scrisoarea Închisă a C.C. îmi dă posibilitatea să văd care sunt lipsurile noastre în cadrul Regiunii Stalin în privința politicii neprincipiale țărănești, lucru care a existat și la noi. Cu toate că avem și rezultate în muncă în privința impozitelor, colectărilor, aprovizionării care în ultimul timp e satisfăcătoare, prețurile nu sunt ridicate, dar cu toate acestea sunt o serie de lipsuri la comitetele regionale, care se reflectă până jos, și abia acum, în urma Scrisorii, mi-am putut da seama de aceste lipsuri.

Încă în vara anului 1951 s-a manifestat o tendință de a se înzeștra gospodăriile colective cu terenuri multe, aveau 7 ha. de cap și noi n-am depus toată activitatea pentru a îndepărta toate greșelile în această direcție, am manifestat tendința de a trimite acolo muncitori să ajute. În timp ce muncitorii veneau să ajute, țărăanii mergeau la biserică și lăsau un îndrumător să arate muncitorilor cum să facă treaba. În cadrul biroului, secretarul cu problemele agrare s-a menținut pe poziția că noi trebuie să salvăm recolta. Situația se pune că brațe de muncă sunt insuficiente în gospodăriile colective totuși s-a menținut metoda că nu primim decât dacă au 3 ha. Această atitudine persistă încă în gospodăria colectivă Turia. La fel politica țărănească persistă în organizarea ariilor, că noi avem sură. Noi puteam face mai multe arii dacă această tendință ar fi fost combătută. Chiar unde am reușit să organizăm, când a venit Toth Geza, pe unde a fost el am întâmpinat rezistență de la țărani. În problema colectărilor s-a manifestat automulțumire și s-a spus că în unele comune n-a fost așa bună recolta și de aceea nu s-a dus muncă suficientă. Numai după ce am primit ajutorul C.C., am mobilizat toate organele pentru îndeplinirea colectărilor, dar ar fi fost posibil nu numai de a îndeplini, dar și de a depăși. Această tendință a existat și la noi și la Sfât. Secretarul Sfatului a trebuit schimbat din această cauză.

Că n-am înțeles să mergem în problema alianței, o dovedește faptul că în timp ce în regiunea Stalin cooperativele sunt aprovizionate ca niciodată, achizițiile în momentul de față abia ating 58%. În cadrul cooperativelor și rezistența care se manifestă mai ales în Raionul Ciuc, unde cu mare insistență am reușit să-l convingem pe conducătorul cooperativei să scoată elementele chiaburești din cooperativă. Au fost descoperiți 265 chiaburi și scoși 130.

O altă tendință periculoasă la noi e unitatea națională. Nici achizițiile nu merg cum trebuie, nici întovăărișirile, înscrieri sunt foarte puține pentru gospodăriile colective. În timp ce la Raionul Stalin sunt sute de înscrieri noi în vechile gospodării colective, peste 2000 țărani s-au înscris la Ciuc și în momentul de față abia 1-2 înscrieri într-o gospodărie și n-avem nici o sinteză de cereri de gospodării colective. Aceasta din cauza

politicii greșite și a lipsei de ajutor din partea noastră. În Raionul Orhei, în urma prelucrării să fie văzut care sunt posibilitățile noastre de mărire a produselor agricole, au venit cu un procentaj de batjocură că vor putea crește încă 5 porci peste planul prevăzut, sau Raionul Racoș, 80 găște, cu toate că au mari posibilități. După ce s-a pus problema mai accentuat, avem angajamente de 18.000 porci, 80.000 păsări. Întreprinderile noastre la început n-au înțeles ce însemnătate are lărgirea mărfurilor pentru întărirea leului. Cinci întreprinderi din Orașul Stalin au renunțat acum la aprovizionarea din fondul centralizat – Sovrompetrol și „Aurora”.

O lipsă am avut eu în problema cartelelor. După ce au venit sesizări că sunt muncitori care lucrează în întreprinderi grele și locuiesc în mediul rural, că nu-i just că nu primească cartele, am făcut o adresă către C.C. arătând aceasta. Lipsa este că m-am pus pe poziția de a discuta hotărârea C.C. în problema cartelelor.

În urma schimbărilor din Ministerul de Finanțe, dușmanul a început să vorbească că schimbarea a intervenit pentru că tov. Luca e maghiar. Noi trebuie să combatem din capul locului aceste tendințe periculoase. Aceasta în special în regiunile secuiești.

Scrisoarea C.C. ne-a dat o armă să vedem în primul rând lipsurile noastre să analizăm în ce au constatat ele. Compoziția socială a aparatului de partid, a organizațiilor de masă și organizațiilor economice nu-i corespunzătoare.

La impuneri a fost lipsa că chiaburii au fost protejați, așa că trebuie să urmărim și să remediem această lipsă. Acum am reușit să strângem impozitul agricol 112%, dar avem restanțe din 950-51, unde am îndeplinit abia 60%. Aici trebuie să intensificăm activitatea.

Scrisoarea C.C. ne înarmează să vedem lipsurile noastre și mai adânc să luăm măsuri pentru a împiedica elementele șoviniste să influențeze și să pătrundă în aparatul de stat, să ajutăm în primul rând membrii de partid să aibă poziție împotriva oricăror devieri care ajută dușmanul, punând accentul în primul rând pe unitatea națională neprincipială din raioanele secuiești. Aceasta este posibil dacă vom îmbunătăți învățământul de partid, care în ultimul timp era subapreciat, începând cu biroul regional. Noi, prin muncă practică vom dovedi că am înțeles Scrisoarea închisă a C.C. și să îndreptăm lipsurile noastre.

Tov. Vintilă (prim. secr. Com. Reg. Hunedoara): Scrisoarea Închisă a C.C. va constitui pentru întregul partid o cotitură în activitatea sa. Trebuie să înțelegem bine scrisoarea, pentru că numai așa ea va servi ca bază a lichidării lipsurilor noastre. Aici s-au manifestat unele păreri, pe de parte un tovarăș care a făcut o comparație cu Pătrășcanu, sau altul a spus că-l doare inima. Cred că nu e bine să ne facem noi filosofii, și să emitem tot felul de păreri, aceasta ar fi un pericol în activitatea noastră. Scrisoarea C.C. ne-a atras atenția și de aceea am și greșit, că am căutat în fel și chip să răstălmăcim o serie de hotărâri. Și mie mi-a venit greu când am auzit că tov. Luca a avut abateri, dar dacă ne va învinge această părere de rău mic burgheză, vom merge din greșeală în greșeală. Noi trebuie să înțelegem precis problemele și bine, pentru a putea lua măsurile corespunzătoare în viața de zi cu zi a regiunii noastre. Noi ajunsesem într-o vreme să criticăm cooperația că de ce nu aduce pânză de cutare sau cutare culoare, fără să ajutăm cooperația să devină organizație de masă pe care partidul să se bazeze, pentru a putea scoate de la țărani o cantitate de cereale și de a educa țăranii pentru construirea socialismului. Țăranii spuneau: la noi stau mărfurile și noi n-avem cu ce cumpăra. Iar noi

răspundeam: Da, sunt scumpe. Ne-am târât în coada acestei poziții. Despre importanța cooperăției am vorbit mult, dar neprincipial, în mod demagogic, n-am văzut că la noi la cooperăție sunt elemente care nu-și au locul acolo. Acum câteva zile când a fost la noi o sedință în legătură cu întovărășile, erau foarte îngrijorați tovarășii să nu fie înșelați țărani, dacă va avea cine să le țină socoteala, în loc să se discute cum vom pune în practică aceste întovărășiri.

În 2 gospodării colective, am apreciat că sunt chiaburi, dar în loc de a lua măsuri, am dat sarcini raioanelor de partid și astfel am călcat hotărârea partidului de a curăța gospodăriile colective de elementele chiaburești. E limpede că aceste abateri pornesc de la biroul regional, de la mine personal. Noi am realizat impozitul fără greutate. Țăranul are posibilități, el nu simte acest impozit.

În legătură cu compoziția (*sic!*) partidului, m-am ocupat personal prea puțin de aceasta. După ce am discutat cu raioanele această chestiune, au început organizațiile de bază să excludă membrii de partid care nu avuseseră nici o sancțiune până atunci, pentru că n-au venit la o sedință sau n-au plătit cotizația, dar care sunt elemente cinstite.

Chestiunea poziției față de elementele chiaburești dovedește la noi o linie greșită. De exemplu acolo unde într-o gospodărie colectivă, am dat chiaburii afară – deși destul de târziu – țărani din satele învecinate au privit aceasta cu multă încredere. Azi avem o atmosferă bună, mulți au început să se înscrie. Însă biroul comitetului regional n-a stat pe o poziție justă față de punerea în practică a hotărârilor partidului nostru. Eu socot că noi n-am reușit să facem să fie înțeleasă de fiecare membru de partid învățătura partidului nostru care ne arată că partidul răspunde de fiecare membru de partid al său, dar și că fiecare membru de partid răspunde de partid. Noi n-am ajutat organizația de partid, pe membrii de partid să-și ridice nivelul, să înțeleagă în practică să apere linia partidului, să pună în practică hotărârile partidului.

Biroul comitetului regional s-a străduit să facă din hotărârile partidului o călăuză de zi cu zi. Le prelucram o săptămână, două și pe urmă uitam de ele și ne trezeam târziu. Noi găseam justificarea că n-avem timp să studiem și iată unde ne-a dus aceasta.

În regiunea noastră am luat o serie de măsuri să dezvoltăm critica și autocritica. S-au obținut unele rezultate, dar nici azi conducerile raionale nu sunt în stare să ia poziție autocritică și eu personal am lipsuri. De exemplu a fost vorba să se organizeze congresul frunțașilor din gospodăriile colective. Noi ne-am gândit că parcă nu-i just. Iată pericolul de a răstălmăci hotărârile partidului. Eu n-am studiat cum muncește secția financiară a Sfatului. Noi-i întâmplător că n-am exercitat control pe linie de partid în această privință.

Noi nu informam C.C. despre o serie de lucruri din regiunea noastră.

Pentru a pune cu succes în practică Scrisoarea C.C., e bine să veghem ca întregul partid să lupte pentru înțelegerea precisă a ei, pentru păstrarea unității partidului, pentru că dușmanul încearcă să lanseze fel de fel de zvonuri și dacă nu toți membrii de partid vor acționa ca unul la încercările de a răstălmăci documentul, vom slăbi puterea de combativitate a partidului nostru.

În regiunea noastră trebuie să lichidăm cu influența mic-burgheză în rândul unor activiști. Eu personal trag învățăminte din Scrisoare și mă voi strădui să fac pe toți tovi să înțeleagă și să tragă învățăminte în același sens ca mine.

Tov. Zina Brâncu: Ca și în fața fiecărui tovarăș, Scrisoarea C.C. a pus și în fața mea problema în ce măsură în munca pe care am făcut-o, și în special în munca pe tărâm ideologic, în școlile de partid, în școlile de pregătire și de educare a cadrelor, s-a resimțit

această abatere de dreapta, ce urmări a avut și ce sarcini îmi revin mie, alături de ceilalți tovi. Aceasta ar cere o analiză aprofundată, care va trebui să fie făcută. Din ceea ce am putut să-mi dau seama ieri, sunt 2 probleme:

În primul rând, chestiunea vigilenței în chestiuni de ideologie, în chestiunea purității liniei politice a partidului nostru, a respectării și însușirii aprofundate a hotărârilor partidului. În școlile de partid și în cele superioare s-au ținut și se țin multe lecții, și în special în ultimii 2 ani, în probleme economice, în care acum îmi dau seama și probabil îmi voi da seama mai mult când voi vedea de aproape materialele, cât de lipsiți de vigilență am fost noi și eu în această chestiune, lăsând să se țină conferințe de multe ori fără a fi văzute înainte, iar unele chiar citite superficial, nestudiate în mod serios, în care s-au strecurat greșeli. Cred că în problema aceasta, obligația care ne revine fiecăruia și care îmi revine și mie este de a cerceta și a-ți lua răspunderea dacă sunt juste, dacă sunt de acord cu ce s-a spus, dacă îmi asum răspunderea pentru ele, răspundere care trebuie să revină fiecărui membru de partid și mai ales acelor care prin însăși munca lor au obligația de a purta răspunderea pentru aplicarea justă a liniei partidului și a purității în problemele ideologice. Acest lucru nu s-a făcut. Cu multă ușurință, de multe ori cu mult entuziasm, au fost ascultate lecții în probleme economice și nu am avut nici eu o atitudine critică față de ele, pe de o parte nedându-se seama de unele lucruri greșite, pe de altă parte nedând importanță acestor probleme.

Vreau să vorbesc deocamdată despre 2 chestiuni, asupra cărora mi-am dat seama de aseară. În special m-am uitat într-una din lecțiile făcute – nu ne-a rămas decât una – la lecția de introducere cu care în ianuarie 1951 a fost deschis cursul la problemele construcției socialismului, lecție a tov. Luca. Problemele acestea s-au perpetuat și le vom găsi la toate școlile de partid și în institutele superioare de învățământ: de exemplu în problemele NEP-ului, în loc să fie tratată așa cum ne arată tov. Stalin, că NEP-ul este o politică specială a proletariatului pentru înfrângerea capitalismului, în acest material NEP-ul este tratat ca o politică în vederea întăririi și îmbunătățirii situației economice a țăranimii individuale. Tov. Stalin ne arată că problema concesiunilor, libertății comerțului particular a fost o problemă fără care nu s-ar fi putut reface economia și porni la noua ofensivă pentru lichidarea capitalismului. În materialul tov. Luca, problema a fost tratată ca una în vederea rezolvării problemelor care frământă țăranimea și nu ca o problemă a construirii socialismului, folosind pârghiile NEP-ului. Analizând problema care se punea în Uniunea Sovietică în prima perioadă, și unde găsim indicația că, e nevoie să ridicăm în primul rând economia de la sate, pentru a avea cumpărători, vedem că nu poate fi comparație cu situația de la noi în general, mai ales între anii 1948-1951, când ne găsim într-un proces de ridicare a țăranimii, în procesul mijlocirii lor la sate. Or, în asemenea etapă, găsim la tov. Stalin alte chestiuni: creștere absolută a elementelor capitaliste, nu mai e vorba de a ajuta țăranimea să iasă din mizeria anilor 1921-1922. Aceasta e o perioadă pe care nici noi n-am avut-o. O serie de citate, aparținând unei perioade necorespunzătoare, au fost puse la noi.

A doua chestiune e chestiunea în legătură cu cooperația. Hotărârea Plenarei din 3-5 martie spune că cooperativele sunt o armă a clasei muncitoare pentru îngrădirea și eliminarea comerțului privat și a speculei făcute de chiabur. Nu o dată am studiat acest document de bază al partidului nostru și nu mi-am dat seama decât aseară, comparând aceasta, cu o mulțime de lucruri spuse de tov. Luca în broșura „Dezvoltarea cooperației de consum” că aici cooperația e tratată ca un mijloc de a veni în ajutorul țăranimii și de a

îmbunătăți cu precădere aproape, situația țărănimii. De aceea, e pusă aici problema prețurilor reale care să convină țărănimii, că se face o discriminare nejustă trimițând zahăr mai mult în orașe și mai puțin la sate, fără a ține seama că țăranul are grăsimi, de care muncitorul e foarte mult lipsit. O mulțime de probleme, în lumina Scrisorii am putut să-mi dau seama ce greșit tratează cooperația, nu ca organizație de masă a țărănimii în vederea atragerii ei pe făgașul construirii socialismului, ci ca organizație de țărani individuali, țărani ca atare. Iată cum am studiat noi superficial hotărârile partidului și n-am pus mereu în comparație când ni s-au adus lecții, de oricine ar fi făcute, dacă corespund cu linia partidului, cu tezele marxist-leniniste. Și tov. Luca revenea mereu la aceste probleme. Noi comentam aceasta cum comentezi capriciile unui copil drag, că tov. Luca orice problemă îi dai, îți revine la problemele schimbului. Noi am avut stenograma lecției, dar nu ne-am uitat la ea. Aceasta dovedește o lipsă gravă de vigilență, care într-o asemenea muncă ca a mea sau a altora, poate duce la urmări foarte grave. Duce la concesii în practică față de chiaburime, greșeli care capătă o formă teoretizată, și teorii greșite răspândite au o influență de descompunere și greșită educație a membrilor de partid. Și în munca școlilor de partid, și în Secție, se frământa problema, cum se explică faptul că există un deficit de spirit de combativitate, anumite manifestări de împăciuitorism la unii membri de partid. Lucrul acesta a fost în legătură cu atitudinea față de încălcări grave ale liniei partidului. La aceasta niciodată n-am căutat să dăm un răspuns mai profund. Capitulara în fața intereselor așa-zisei țărănime, e clar că nu putea să nu imprime anumită educație membrilor de partid. De aceea ne minunam cum membrii de partid nu judecă în organizații de bază, manifestările de împăciuitorism față de chiaburi, ne-am minunat la Universitate în cazul unui student care s-a dus, la alegerea organelor conducătoare împreună cu președintele Sfatului Popular, să bea la chiabur, și eram enervați că elevii n-au judecat așa aspru cum trebuia, așa cum ar fi judecat dacă era un caz de abatere de la morala proletară, care se înțelege numai într-o direcție. Dar nu ne-am pus întrebarea, dacă prin educația care le-am dat-o era suficientă ca ei să aibă atitudine principială și să știe că pentru un comunist primul lucru e poziția lui de clasă față de dușman. Din acest punct de vedere trebuie judecat. M-am gândit, o abatere de dreapta în partid nu poate să nu se răsfrângă, să nu aibă influență în ce privește educația membrilor de partid și că educația, care nu-i în toate ocaziile consecventă, principială și câteodată de-a dreptul capitulantă, nu poate avea alt rezultat decât ca membrii de partid bolșevici, primii să fie influențați.

Cred că una din manifestările la care trebuie să ne gândim e faptul că de la atitudini principiale, de pe pozițiile de clasă, membrii de partid sunt sustrași prin influența acestor elemente mic burgheze, prin influența acestei abateri de dreapta, până jos la problemele mărunte ale vieții personale. Problemele moralei proletare sunt denaturate, și în loc ca membrii de partid să capete educația de pe pozițiile lupte de clasă, se lasă antrenați de influența elementului mic burghez, care nu-i morala partidului, și sunt sustrași de a da o educație adevărată revoluționară și proletară, membrilor de partid. Și aceasta poate fi considerat ca una din urmările acestei devieri.

Pentru învățământul de partid, pentru școlile de partid, decurg foarte multe sarcini care nu pot fi reduse la câteva măsuri, și care cer o atentă analiză în lumina Scrisorii a întregului învățământ, în mod deosebit cu privire la problemele NEP-ului, la felul cum sunt predate și însușite hotărârile partidului. Școlile vor trebui să analizeze profund aceste probleme, fiecare tovarăș în parte în munca lui. Eu și atunci când am

lucrat la Universitate, și acum când lucrez la Secția Organelor Conducătoare răspund pentru această muncă, și ca una care am mai ținut și destule lecții, am mai scris și articole, fără îndoială că și eu am susținut aceste teze. De aici o serie de concluzii și pentru mine personal, pentru a descoperi până la una toate confuziile din munca mea, din mintea mea, pentru a le extermina. Cred că sarcina de a revedea conținutul învățământului în problemele economice și ale alianței, revin și altor institute, dar înainte de toate școlilor superioare de partid, de unde pleacă cadrele în toată țara și unde, din acest punct de vedere, când ne vom ocupa de control serios, vom descoperi lipsuri foarte serioase, care ar putea dăuna dacă la timp C.C. n-ar fi venit cu Scrisoarea.

Cred că Scrisoarea și dezbaterea acestei devieri trebuie să fie o călăuză pentru mult timp în activitatea ideologică în general și a școlilor de partid în mod deosebit.

Tov. Găzdou (prim secretar Com. Reg. Botoșani): Scrisoarea prelucrată aici este și pentru mine de mare importanță. Niciodată n-am avut ocazia să trec printr-un astfel de examen ca acum, studiind acest document.

Regiunea noastră Botoșani e o regiune pur agrară. Și în regiunea noastră sunt o serie de lucruri pozitive, dar vreau să mă leg de lipsuri și abaterile de dreapta. Tov. Ofelia Manole arată cum Sfatul Popular face o politică țărănească. Lipsa acestuia nu-i a lui, ci a comitetului regional de partid, a mea, căci și eu ca deputat în Sfatul Popular nu mi-am impus punctul de vedere, m-am lăsat influențat și cu toții am dus o politică țărănească. Cred că lipsa este și a Ministerului Agriculturii, care a prelucrat planul de cultură. El spune: Defalcați planul de cultură în spiritul luptei de clasă, dar ce înseamnă în realitate nu se spune și nu se controlează. Din controlul făcut de comitetul regional se mergea pe linia de a defalca planul indiferent cum. În comuna Roman, raionul Botoșani, chiaburul Ignat, cu 19 ha avea numai 50 arii cu floarea soarelui, iar restul cu plante contractate, 9 ha păioase, un plan foarte ușor. Cu banii de la contractări, muncea celălalt pământ. În comuna Turlești, chiaburul Simion avea numai 2 ½ ha cu floarea soarelui, iar restul pământului îl împărțise unor țărani care-l cultivau. Noi n-am sesizat conducerea partidului de aceste lipsuri, sau numai în mică măsură. Conducerea a elaborat foarte multe hotărâri unde trasează linia just, și noi suntem obligați să le studiem, să găsim forma de a le pune în practică. În regiunea noastră s-a cam luat mecanic. Hotărârea în legătură cu recoltatul din 1950 a fost călcată de fostul comitet județean Botoșani, unde eu eram secretar. Am fost ajutat de conducerea partidului să văd că am interpretat greșit și am făcut aceste echipe de treierii în comune, care nu făceau nimic. Greutăți am avut cu ei și în 1951. În regiunea noastră nu s-a dus o politică justă de transformare socialistă a agriculturii. Regiunea noastră e o regiune agrară, avem încă numai 20 gospodării colective, întovărășiri puține și doar una cum trebuie. Însuși comitetul regional a avut poziție împăciuitoare. O serie de membri ai comitetului regional și chiar biroul au mers pe panta de a crea gospodării colective cu salariați, din cauza aceasta la vreo 20 a trebuit să le dăm înapoi. Nu ne-am dat seama că din cauza aceasta, gospodăria colectivă de la Săveni a rămas singura pe raion. Eu am spus tovarășilor că așa nu se poate ajunge la un rezultat. Am primit ajutor de la instructorul C.C. și de la tov. Ofelia.

În problema schimbului dintre oraș și sat, aici s-a dus o politică de împăciuire. Țăranii puneau problema că n-au produse la cooperative, și că ei au bani dar n-au cereale. N-am reușit să îndeplinim planul de achiziții pe 1951 și nici acum nu stăm bine.

Problema gospodăriilor agricole de stat e foarte grea și chiar de la Ministerul Agriculturii, de la Direcția Generală a Gospodăriilor de Stat nu se ocupă de ele. Când vin

în regiune, merg la centru, fac câteva controale și pleacă, fără să stea câteva zile să analizeze situația dintr-o gospodărie de stat, să ceară concursul raionului de partid să întărească acest sector. A trebuit să arestăm întreaga conducere de la două Gostat-uri, oameni pe care noi i-am pus acolo, dar din lipsă de control pe linie de partid, Sfat și minister, a trebuit să-i băgăm în pușcărie, s-au înconjurat de elemente dușmănoase.

În regiune am arătat că nu am dus o politică justă de ridicare de cadre. Însăși compoziția regiunii noastre e țărănească. Am avut cazuri când activiști de partid, care agitau pentru formare de gospodării agricole, n-au vrut ei înșiși să intre.

Din Scrisoare a reieșit că am datoriat de a mă analiza, de a lua poziție sănătoasă față de țărani, așa voi putea să fac și pe ceilalți tovarăși să se gândească temeinic că acest document e de mare importanță și cum trebuie să lupte pentru lichidarea acestei abateri de dreapta.

Partidul nostru nu poate greși niciodată. Dacă analizăm hotărârile partidului nu greșim, ci pot greși numai anumite elemente din partid, dacă se îndepărtează de linia partidului. Din lipsa de vigilență și a noastră ne-am lăsat influențați în cadrul Sfatului Popular și în toate muncile noastre și am avut abateri de dreapta. Dacă tov. Luca nu se izola de partid și nu izola ministerul și banca, nu greșea. Atât timp cât voi cere ajutorul tovarășilor, voi ține cont de el, nu voi greși. La fel și ceilalți tovarăși, studiind, având la bază această călăuză a partidului nostru, credem că vom lichida aceste abateri din regiunea noastră.

Eu îmi iau angajamentul ca mai hotărât să studiez și să aplic în practică linia partidului nostru, pentru că numai astfel masele de muncitori și țărani muncitori ne vor ajuta în construirea socialismului.

– P a u z ă –

Tov. Albu: Scrisoarea C.C.al P.M.R. ne arată cât de tare e partidul nostru. Din ea am putut vedea devierile în munca noastră în regiunea Bacău. În 1949 noi am pornit la construirea de gospodării colective. De aceea, nici în 1950, nici în 1951, n-am făcut nici una. Oamenii care au dus această muncă, câteva elemente bune, ne arătau cât de justă e hotărârea C.C., lucru pe care târziu l-am înțeles, când tov. Ana a arătat că gospodăriile vechi și Hotărârea pentru întărirea organizatorico-economică a gospodăriilor colective trebuie să mobilizeze masa în jurul hotărârilor partidului în aplicarea liniei politice la sate. S-au făcut promisiuni la constituirea de gospodării colective, în unele că au prioritatea să cumpere de la cooperativă, că vor fi scutiți de datorii. În urma exploatării burghezo-moșierești a pădurilor, la noi sunt curenți care aduc secetă. În urma procentului dat de la Guvern, puteam de cote ce erau juste, dar noi am alunecat pe linia scutirilor și așa a mers de sus până jos. S-a ajuns să se ceară reducere de 30%, că sunt calamități. N-au fost calamități nici la grâu, nici la porumb, anul trecut recolta a fost bună. Dar mergând pe această linie nejustă, colectările au fost realizate numai 94% la grâu și 80,7% la porumb și de abia 56% la carne.

În 1949 am avut un număr de^{*} chiaburi, în 1950 indicat pentru Ministerul Finanțelor mai puțini și mereu în scădere în 1951, iar în 1952 numai în raionul Cislău au fost trecuți circa 200 de la chiaburi la mijlocași, ceea ce a îngreunat aplicarea întocmai a legilor colectărilor. Din cauză că n-am mers pe linia și de pe pozițiile hotărârii C.C. de a

^{*} Lipsă în text.

veghea la felul cum se aplică hotărârile sale. Contractările au fost făcute birocratic, de exemplu cu unul care repara biciclete în orașul Buzău și aici a fost o poziție nesănătoasă. Astfel, 48 milioane investite de cooperatie, nu s-au întors nici 50%.

Avem gazeta noastră locală. Tovii au alunecat pe linie oportunistă în tratarea problemelor luptei de clasă, a însemnătății politice a colectivizării, au început să publice pierderi de autorizații ale chiaburilor de cazane de țuică și au avut abateri serioase în muncă.

Hotărârea reformei bănești era clară. La multe puncte de schimb au cerut însă să schimbe numai capii de familie și aceasta a creat nemulțumiri. A fost o linie greșită.

Acum am putut să-mi dau seama cât de just e conținutul Scrisorii, care ne arată de pe ce poziții trebuie să luptăm împotriva dușmanului. N-a fost înțeles că trebuie să stăm pe poziția combativității și principialității partidului nostru. Voi lupta pentru lichidarea lipsurilor mele de a merge pe linia aplicării hotărârilor partidului, căci noi am mers numai pe linia prelucrării lor, ele n-au fost însușite, trecând chiaburii drept mijlocași. Scrisoarea va trebui însușită și să vedem împreună cu ceilalți tovi de la noi, care sunt lipsurile noastre în muncă.

Tov. Pârvulescu: Dar care e problema de bază aici?

Tov. Albu: Devierea de dreapta. Eu socot că tot ce am spus sunt devieri de dreapta și trebuie să luptăm cu hotărâre pentru lichidarea lor.

Tov. Vâlcu: Dacă tovarășul cunoaște ceva despre înființarea comitetelor pe comune care trebuie să revizuiască din nou pe țăranii mijlocași și chiaburii și dacă n-a scăzut mai mult numărul chiaburilor?

Tov. Albu: De înființarea acestor comitete am știut după înființarea lor în raionul Cislău. Luaseră hotărârea în biroul comitetului raional care cerceta contestațiile care veneau, de trecere de la mijlocași la chiaburi. Dar n-a fost nici o dispoziție în care să arate că trebuie făcute comitete să revizuiască această situație. Aceasta e o abatere spre dreapta.

Tov. Apostol: Înseamnă că comitetul (*sic!*) regional nu conduce cum trebuie comitetele raionale, dacă fiecare poate să vină cu asemenea lucruri.

Tov. Sencovici: Conducerea partidului nostru a măsurat bine când a venit cu acest document. Primim prin aceasta un răspuns și la prima măsură, de eliberare a tov. Luca din postul de ministru de Finanțe. Dacă nu ieșea documentul, s-ar fi comentat de fiecare după capul lui. Acum, pe baza acestui material, partidul va fi înarmat. Deci, e un lucru extraordinar de important.

În acest document ca într-o oglindă mă văd pe mine, bine înțeles nu cu greșelile acestea imense. M-am frământat mult să văd în ce măsură merg treburile în minister la noi pe linia partidului și în ce măsură nu merg. Noi, care muncim în aparatul de stat, suntem incomparabil mai expuși la influențele mic burheze decât tovi care sunt direct în aparatul de partid și toți tovi din aparatul de stat trebuie să privească activitatea lor prin prisma acestui document. Foarte just spune tov. Borilă: Noi, Controlul de Stat, nu mergem în întreprinderi să culegem buchete de flori, ci pentru a culege greșelile făcute. Dar e fugă din partea oamenilor, în fața Controlului de Stat: Ne pedepsește, în jumătate de an nu vom avea om nepedepsit și acestea toate te influențează să intervii, să ceri să nu meargă așa hotărât, ci ceva mai încet. Deci eu rog pe tovarăși, să ne ajutați pe noi, membrii de partid puși la o muncă așa importantă, în mijlocul masei de tehnicieni bătrâni.

Trebuia să strângem 58.000 tone de bumbac și am ajuns la 30.000. Unde sunt zecile de mii de tone lipsă. Unii vin și spun că nu s-a făcut bumbacul, și toate acestea vin la tine, și te influențează, și tu le transmiți. Oare nu aceste influențe din aparatul nostru vorbesc prin noi? Ba da! Noi care nu trăim viața aceasta hotărâre de partid suntem expuși mai mult la greșeli, de aceea acolo trebuie prelucrat profund acest document. Nu e neapărat nevoie să spunem că tov. Luca a greșit, dar să controlăm toată activitatea noastră, să vedem în ce măsură suntem influențați de abaterea de dreapta.

Am fost împuternicit al C.C. cu colectările. Acolo am ținut lecție unui tov. secretar raional, după ce a apărut hotărârea, că trebuie luată cota majorată la țărani care n-au predat. Întâi a spus că nu poate să ia de la un chiabur, că-i e rudă. Apoi s-a dus, a găsit 1200 kg, dar a luat numai 800, căci atâta trebuia să dea statului.

Pe linie de partid, la Secția Industrie Ușoară, noi trăim o anumită viață de partid. Ar trebui și pe linie de stat și de partid și sindicală, să discutăm în mod deosebit problemele. Noi avem nevoie de mărfuri care se cer, dar noi facem ce putem. Nu întâmplător comerțul merge pe linia rezistenței mai mici. Aici trebuie control de partid permanent. Găsim un mare birocratism. Trebuie să fim ajutați foarte mult. De exemplu un director de la aprovizionare de la Ministerul Industriei Ușoare nu poate să intre la Ministerul Aprovizionării decât cu permis, să treacă pe la poartă, să dea telefon. Cred că aceasta nu-i o colaborare strânsă.

Tov. Petrescu: Dar ce, acolo e bulevard? Sigur că trebuie să fie ordine. La d-ta în minister intră oricine? Dacă e așa, e foarte rău!

Tov. Sencovici: Oamenii timp de 3 săptămâni nu sunt în stare să capete 370 kg aramă.

Referitor la deviere, am spus, avem 35.000 tone bumbac și în loc să strângem tot, ne-am lăsat influențați că nu s-a făcut. Azi 25 țărani de la Giurgiu au venit la minister, să demonstreze că n-au bumbac. N-am reușit să creăm un aparat corespunzător. Te bucuri că ai dat pe unul necorespunzător afară și îți intră altul la fel de putred. Dacă am fi știut că înseamnă linia justă, atunci alegeam, îndeosebi în aparatul de colectare, oamenii cei mai buni, care să nu devină părtași cu țărani. În loc ca noi să influențăm pe țărani, se întâmplă invers.

Noi trebuie să examinăm fiecare pas în activitatea noastră de 2 ani de când suntem acolo, să vedem în ce măsură găsim devierea aceasta în activitatea noastră și cu rezultatul să înarmăm tot aparatul nostru de stat. Nu odată am cerut ajutor politic de la Secție. Câteodată nu mă ajuta mintea să văd dacă merg pe linia justă sau nu și acum văd că nu. Oare a fost just, ca atunci când aveam o hotărâre minunată pentru reglementarea situației cu bumbacul, ca de la țărani care n-au predat, în special de la chiaburi, să luăm de 5 ori prețul, iar Iacob spunea că nu încasează. Și atunci n-am introdus linia partidului, ci am lăsat-o baltă.

Eu voi examina activitatea mea în lumina documentului și mă angajez să particip la ședințele tuturor celor 19 direcții de la noi, să înarmăm aparatul nostru pentru a îndrepta munca.

Tov. Liuba Chișinevski: Aș vrea tov. Sencovici să arate care e poziția lui față de abaterea săvârșită de tov. Luca.

Tov. ...*: Dacă tov. Sencovici n-are nimic de spus de acea influență care s-a produs în jurul tov. Luca referitor la devierea arătată în document, în mod concret referitor la colectările de bumbac, lână și celelalte colectări. Sporirea avantajelor.

Tov. Petrescu: Tov. Sencovici ar trebui să arate cum va ajuta în mod practic partidul, ca pe baza liniei, pe care el zice că n-a cunoscut-o în totul, să se îndrepte greșelile în privința contractărilor care s-au dat și anul acesta tot avantajele de anul trecut.

Tov. Moghioroș: Dacă e de acord a da premii pentru îndeplinirea planului, care se ridică la sute de mii de lei noi.

Tov. Sencovici: Aceste premieri nu pornesc de la mine. Zilele trecute am avut o ședință în care l-am criticat pe tov. Drănceanu că el a fost foarte ușor înlăturat la discuția proiectului de hotărâre. El spune că tov. Olteanu nu l-a chemat. În privința avantajelor, pot să aduc copia adresei prin care cerea tov. Luca micșorarea avantajelor. Acest document e la tov. Luca.

Tov. Moghioroș: D-ta spui că cu contractările n-ai nimic. Tendința e de reducere a avantajelor, iar pe de altă parte dai primă de producție pentru îndeplinirea planului de cultură. Îndeplinirea planului este numai o datorie de stat. Dacă nu cunoști problema, spune, dar nu te scutura de răspundere.

Tov. Sencovici: E vorba de a împinge spre o calitate superioară. Noi am cerut reducerea, dar aceasta nu corespunde cerințelor, tot sub influența devierii de dreapta. Pentru îndeplinirea planului nu sunt de acord să se dea primă. Proiectul l-a făcut C.S.C.

Tov. Olteanu: Tov. Sencovici nu cunoaște problema cu premiile.

Tov. Sencovici: Atunci poate nu cunoașteți dvs. că noi am înaintat propuneri. Noi trebuia să încheiem contracte la in și cânepă. Avantajele din 51 și 52 au rămas. Contractele le-am încheiat în mod mecanic. Eu susțin că noi am luat de multe ori în brațe cuvântul aparatului nostru că trebuie dat mai mult pentru lână, pentru piei, pentru toate celelalte și fără îndoială că am influențat, prin contactul nostru rar pe tov. Luca, pe această linie. Dar noi nu suntem cointeresați să dăm mai mult, pentru că avem un plan de reducere de prețuri, deci logic ar fi să căpătăm materiile prime mai ieftin de la țărani și așa putem avea beneficiu mai mare, dar fuga pentru realizarea părții acesteia a planului nu s-a văzut. Dar trebuie văzut, așa cum arată tov. Gheorghiu, problema în ansamblu. La piei la particulari am îndeplinit planul, dar tăieri sunt admise numai 34%, așa nu se poate îndeplini 100% planul. Unul influențează pe celălalt. Eu nu pot colecta de la abatorul unde nu se taie.

Tov. Moghioroș: Din cauza lipsei de materii prime în textile și pielărie, au trebuit repartizați 2.000 muncitori în alte întreprinderi.

Tov. Sencovici: Noi nu avem lână și fire de bumbac. Trebuie să căpătăm mii de tone care ne lipsesc. Prin diferite procedee am câștigat 300 tone. Noi avem stoc foarte puțin. Filaturi sunt mai puține decât țesătorii. La noi stau multe războaie. Dacă se îndeplinea planul de colectări la bumbac aveam o rezervă. Eu susțin, 42.000 tone cât am colectat, nu-i suficient. La Sibiu s-a scurs bumbac cu preț negru. Însă oportunității influențează puternic. Nu a fost luptă suficientă pentru îndeplinirea planului.

Tov. Vințe: Dar care e poziția d-tale față de devierea tov. Luca?

Tov. Liuba Chișinevski: Să nu-l uiți nici pe Guban, dacă a fost naționalizat sau mai trebuie să-i dăm noi bani.

* Lipsă în text

Tov. Sencovici: Eu n-am alt drept și altă datorie decât să exminex ceea ce este, și în lumina aceasta să văd greșelile mele. Văd că atunci când a tăiat, conducerea partidului a știut bine ce face. Eu am spus cum s-ar fi comentat și acum partidul ne înarmează pe noi cu acest document. Nici un dușman n-o să se bucure că așa a fost. Partidul nostru nu are forța necesară să clarifice și să întărească prin acest document partidul și încrederea în conducerea partidului.

Tov. Ileana Răceanu (U.F.D.R.): Ieri am luat cunoștință de acest document. Zilele trecute, când a apărut comunicatul guvernului în legătură cu destituirea lui Iacob și Vijoli, și mai târziu cu scoaterea tov. Luca de la Ministerul de Finanțe, m-am frământat foarte serios, am avut oarecum o bucurie că Iacob, pe care l-am cunoscut de aproape, a fost destituit. Gândind la felul cum partidul în acest document, discută cauzele pentru care acești oameni au fost destituiți, felul cum C.C. arată răspunderea tov. Luca în această problemă de deviere de dreapta care s-a manifestat în mod deosebit în aparatul condus direct de tov. Luca, nu m-am bucurat, aveam un fel de remușcare că am luat așa superficial când am văzut în special că a fost detronat Iacob, că în sfârșit a primit ceea ce a meritat.

În legătură cu ceea ce arată documentul, despre pătrunderea chiaburimii în gospodăriile colective, în timpul când au fost evenimentele în secuime, am umblat prin acele regiuni și m-am mirat mult că eu și o serie de tovarăși din alte organizații de la U.F.D.R. – care n-aveam așa o pregătire ca tov. Luca – am sesizat o serie de lucruri care se băteau cap în cap cu învățătura partidului nostru. Am vorbit cu grupuri de femei, cu tovi din partid, punând întrebarea: Sunt chiaburi în satul vostru? Sat cu sat ne-a declarat că ei nu au chiaburi. Am întrebat: Dar voi știți cine sunt ei? Sigur, cei care nu lucrează. De unde ați luat asta? Așa am învățat în Școlile de partid, în școlile de îndrumători. Nu-i întâmplător pusă problema, că chiaburi sunt acei care nu lucrează. Ei au înțeles că chiaburi sunt moșierii, dar nu adevărații chiaburi, dintre care unii fac din noapte zi, din dorința de a acapara, dar pe lângă ei lucrează zeci de alți oameni pe care-i exploatează și de pe urma acestei exploatare se îmbogățeste. Explicându-le așa, au înțeles că și în satul lor sunt chiaburi. Mă întreb, tov. Luca, care se plimba foarte des pe acolo, nu a observat acest lucru? Eu am fost chiar în satul lui, unde am primit același răspuns. Tov. Luca oare n-a sesizat conducerea partidului că e o asemenea linie, că așa înțeleg zeci de activiști de partid cine sunt chiaburii. În felul acesta nu erau mobilizați împotriva chiaburimii, dușmani adevărați ai țărănimii muncitoare, ai clasei muncitoare, care trăiau cu ei împreună în sat și atunci desigur era normal să facă cu el împreună gospodăria colectivă judecând că sunt buni gospodari.

Tov. Luca a subapreciat puterea dușmanului, înconjurându-se în aparat cu o serie de elemente dușmănoase de clase. Acest lucru nu-i întâmplător. De ieri mi-am adus aminte de o ședință la C.C. toamna trecută, când tov. Luca a prelucrat probleme de finanțe, disciplina financiară și o serie de probleme de cadre, în producție, la întreprinderi, la finanțe. Tov. Luca a subliniat că a fost o greșeală că ne-am orientat în acest sector spre elementele muncitorești, care nu se pricepe la probleme de finanțe, și a vorbit despre aceasta chiar spiritual și nouă ne-a plăcut, că cizmarul e pus la bancă și el nu pricepe, ci duce la răpă finanțele noastre. Eu așa văd, că tov. Luca a fost înconjuat de aceste elemente, aceasta a fost o linie a lui, care a uitat că linia partidului nostru e să punem bază pe elementele muncitorești. Acești câțiva ani au arătat că muncitorii sunt în stare de a înțelege conducerea statului. Tot așa ar fi fost capabile elementele muncitorești

să învețe lângă tov. Luca, în acest aparat al nostru care n-am crezut până acum la reformă că are o importanță așa deosebită în construirea socialismului. Un tovarăș spunea că și nouă ne plăceau foarte mult aceste ședințe. Am fost de acord că elementele muncitorești n-au ce căuta în acest sector, că el trebuie umplut cu tehnicieni. Cu această linie, opusă liniei partidului, se strecurau începând de la Iacob, un om pe care l-am cunoscut că n-are ce căuta în aparatul de partid, în urma îngâmfării sale mari burgheze și destrăbălării care a dus-o în casa lui, care a influențat o serie de tovi muncitori și conducători ai partidului nostru, nu numai pe tov. Luca, dar au fost anumite păreri la Cluj că a fost sub influența lui și tov. Vaida și alții. El a reușit să influențeze pe tov. Luca și nici eu, nici tov. Vaida, nici Goldberger, nici Olteanu, n-am venit să dăm ajutor C.C. al partidului nostru, tovarășul Luca, să vadă cine este acest bandit, care răscula muncitorimea împotriva regimului nostru, care mergea în mod demagogic la muncitori cerându-le să strângă cureaua – la C.F.R. Cluj – în momentul când el tăia 7 porci, când activiștii de partid se săturau o dată pe zi. Pentru că el cu nevasta lui, care nu-i fiica unui fabricant oarecare, ci a fost moștenitoarea lui Farkaș, proprietarul Dermatei, aceea care la eliberare a avut în stăpânirea ei fabrica, o casă cu câteva etaje pe care a acceptat-o foarte greșit conducerea partidului de acolo s-o doneze partidului, ca să-și lase rezerve cu care să trăiască bine în condițiile grele de construire a socialismului, în timp ce muncitorii abia aveau ce mânca. Și n-am ascultat vocea maselor, ca să vedem cine e acest Iacob. Noi venim în contact cu muncitoare și ele ne spuneau: Nu ne mirăm, acolo sunt foști național-țărăniști și uneori avem impresia că își bat joc de noi. Eu consider că e foarte justă hotărârea partidului de a verifica tot aparatul acestui sector al activității noastre, să tragem învățăminte. Fiecare, în sectorul în care muncim, să vedem în ce măsură ridicăm noi elemente muncitorești la posturi de răspundere, în ce măsură reușim ca aceste elemente muncitorești să fie ajustate, înarmate cu linia partidului, în ce măsură veghem la linia partidului ca la ochii din cap.

Sunt de acord cu documentul și calificarea care a dat-o pentru răspunderea tov. Luca. Când am luat cuvântul m-am gândit dacă să pun această problemă: partidul spune în acest document ca toate organizațiile de partid să ducă o luptă hotărâtă pentru a scoate din rădăcini această deviere. Dar această deviere noi am dus-o mai departe, am aplicat și noi nejust o serie de lucruri la sate, la organizațiile de femei. Parcă am înșușit serios linia partidului, când fără discuție mobilizam muncitorii pentru a ajuta țăranilor la culegerea recoltei, oare am judecat când am făcut mii de cămine sezoniere la sate din banii muncitorilor, din serbările, din patronajul muncitorilor. Eu personal mă revoltam, dar la aceasta am rămas, că veneau femei muncitoare și munceau la căminele sezoniere, iar mamele copiilor nu mișcau din deget. Dar noi n-am ajutat prin activul nostru să fie sesizat partidul. În momentul când s-au întâmplat mișcările în secuime, partidul a răscolit toate organizațiile că au pătruns chiaburi în gospodăriile colective. Oare eu am dus consecvent această luptă pentru ca să văd dacă mai există acolo? Eu am auzit că mai există și cu atât mai mult există în alte părți, unde n-a fost nici atâta alarmă, nici atâta muncă ca (*sic!*) în secuime.

Dacă toate acestea au fost, dacă tov. Luca are așa o răspundere, dacă se pune că toți aceia care, cu toate lămuririle se împotrivesc liniei partidului și vor manifesta devieri, dacă se spune că lor li se va aplica statutul, față de aceasta nici un tov. n-a ridicat problema: Oare putem cere față de fiecare membru de partid să fie aplicat statutul la devierile de dreapta să fie sancționați, fără să întrebăm, dar tov. Luca, bine că a fost scos

din aparatul de stat, dar ce sancțiune de partid primește tov. Luca, de la care așteptam mai mult decât de la ceilalți oameni sau toți aceia care n-au ajutat pe tov. Luca?

Cum se poate că Sectorul de Verificare n-a știut cine e Iacob? Eu știu cum se verifică oamenii. Cum se poate că Editura de Partid n-a sesizat că au ieșit atâtea tipărituri cu greșeli scrise de tov. Luca? Peste toate aceste lucruri cred că n-ar fi just să trecem și consider că documentul înarmează partidul, duce la întărirea organizațiilor de partid, duce inevitabil la întărirea legăturilor sale cu masa, înarmează întregul partid să lichideze această deviere periculoasă.

În ce mă privește socot că, deși eram frământată de când a fost ridicat Iacob de la Cluj, pentru că știam că e susținut foarte hotărât de tov. Luca, n-am sesizat conducerea partidului, n-am venit să arăt cine e Iacob, dacă conducerea partidului și tov. Luca n-au știut nu întâmplător se vorbea că tov. Luca l-a susținut. Prin aceasta, eu ajutam conducerii partidului să vadă cine e el și poate dădeam un ajutor prețios și tov. Luca. E o rădăcină la mine că am multe rămășițe să nu am atitudine partinică unde trebuie și am lipsă de răspundere. Mi-am spus: Dacă e bun pentru tov. Luca, să fie bun și pentru mine! Și-mi spuneam că e imposibil să nu-și spargă odată capul. Dar nu ne e indiferent când și-a spart capul. Dacă și-l spărgea cu 2-3 luni înainte de reforma bănească cred că era un câștig mai mare pentru partidul nostru, și dacă și-l spărgea acum 2 ani era și mai bine. Și eu, mai bine îmi fixam atitudinea mai înainte, nu acum.

În ce privește munca mea: principala noastră muncă e la sate. Dacă țărăncile ne-au sesizat o serie de lucruri: că în gospodăria colectivă sunt chiaburi, că de la săraci se ia, de la chiaburi nu, noi le-am întrebat: ați sesizat organizația de partid?! Da, dar nu ne ia în serios. Noi ne-am gândit: Nu le iau în serios pentru că sunt femei. Dar rădăcina era aceea că era imprimată această deviere de dreapta până jos și nu se trăgeau concluzii, adică nu e întâmplător. Noi am sesizat la sectorul organizației de masă prin câte o fișică, fără să analizăm, pot fi mii de sesizări întâmplătoare din toate colțurile țării. E un fenomen pe care dacă noi nu-l putem analiza, trebuia să insistăm ca partidul să-l analizeze.

Problema nivelului politic: Cred că n-ar fi de ajuns această abatere până adânc în sate, dacă n-ar fi acest nivel politic încă destul de șubred și de superficial la activul nostru de partid. La noi nu mai e nici un activist care n-a făcut Universitatea „Ștefan Gheorghiu”. Eu am școala mea din trecut, dar de la eliberare n-am făcut Universitatea, totuși mă ciocneam în unele ocazii cu atitudinea lor șovăitoare, deși sunt muncitori. În unele probleme nu vedeau lucrurile cum le pune partidul. Acum m-am gândit că foarte puțin sunt legate învățămintele teoretice cu problemele din viața noastră de partid. Să nu ne pună numai probleme teoretice, ci cum a fost în satul cutare o deviere, cum a fost just aplicată linia partidului într-o regiune sau alta. Dar dacă nu, atunci oamenii însușesc superficial învățătura. Și când trebuie pus undeva un citat, merge, dar unde trebuie aplicat în viață, acolo începe buclucul.

Eu cred că hotărârea partidului ne va ajuta ca acest învățământ leninist să fie concretizat, legat cu lupta de zi cu zi.

Sedința aceasta cred că este un început în lupta noastră pentru aplicarea documentelor în viață. Nu-i just să spunem că e primul document care a pus just și principal o problemă. Aceasta ar însemna să negăm toată istoria partidului nostru. C.C. pe baza învățăturii leninist staliniste, a reușit să învingă aceste greutăți, să le înlăture. Totuși, momentul de față e un moment foarte greu pentru partidul nostru, atât pentru că

suntem în condițiuni de ascuțire a luptei de clasă, de aplicare a reformei bănești, cât și pentru că suntem în condițiuni internaționale de pregătire febrilă a războiului imperialist. De aceea, nu-i un moment ca partidul nostru să treacă ușor peste acest lucru. Totuși analiza adâncă a partidului nostru, felul cum dezvăluie cu curaj rădăcinile acestei greșeli, ajută partidul nostru să învingă aceste greutăți și el va ieși negreșit întărit din aceasta, noi cu toții, acei pe care partidul îi consideră activul de bază, să punem umărul pentru a ajuta ca această învățătură leninist-stalinistă să fie înțeleasă partinic, să fie concretizată în muncă, să înnarneze pe fiecare membru de partid, să facem așa o mobilizare, așa o luptă, ca într-adevăr fiecare membru de partid și masa de nemembri din jurul partidului să înțeleagă și să intre cu avânt și mai mare în aplicarea în viață a reformei bănești, să ducem o luptă foarte serioasă împotriva devierilor de dreapta, pentru unitatea partidului nostru și pentru a strânge întregul nostru partid în jurul Comitetului său Central.

Tov. D. Petrescu: Documentul ridică o serie de probleme care desigur înnarneză partidul în lupta pentru completa lichidare a devierii. Dacă vom însuși care sunt lipsurile care decurg din această deviere și vom traduce în viață măsurile care reies din acest document, atât în viața de partid cât și în cea a statului nostru de dictatură a proletariatului, atunci acest document își va fi atins ținta. Nu mă îndoiesc că partidul nostru va fi în stare să realizeze aceste sarcini și va ieși întărit.

Eu am fost șeful Secției Organelor Conducătoare. Mă simt răspunzător și am partea mea de vină în ce privește o serie de lucruri care se leagă de aceasta și n-am contribuit la timp să fie descoperite. Sunt de acord cu tov. Lupu și-mi însușesc autocritica lui ca una personală. Condițiunile în care s-a manifestat într-o formă sau alta abaterea aceasta în diferite sectoare, atrage responsabilitatea tuturor acelor care din timp n-au știut să sesizeze sau n-au fost destul de tari să contribuie la rezolvarea problemelor. În această privință mă simt și eu vinovat.

Documentul arată o serie de greșeli comise de oameni cu nume concrete. Între alții e tov. Luca. N-a fost simplu să se ajungă la această descoperire și la punerea problemei așa ca azi. Însă, analizând o serie de fapte, trebuie să spunem că cei care au comis această abatere trebuie să poarte răspunderea în măsura în care s-au făcut vinovați de această abatere.

În ședință s-a arătat că în unele gospodării colective s-au comis o serie de abateri, de care au fost vinovați o serie de tovi și nu sunt de acord cu tov. Chirtoacă, care a fost cu totul lipsit de simț de autocritică, care are partea lui de vină. Lupta de înlăturare a chiaburilor a început odată cu hotărârea, cu lupta pentru crearea gospodăriilor colective în 1949 și de nenumărate ori au fost excluși zeci de chiaburi. Partidul a dat îndrumarea să fie excluși pe măsură ce se descopereau. S-a constatat însă la un moment dat că această pătrundere a chiaburilor s-a mărit. Unul din cei care poartă răspunderea pentru aceasta este tov. Luca, practic, pentru că dacă luăm secuimea, când am fost delegat de C.C. să vedem ce a fost acolo și din împuternicirea C.C. au fost excluși pe loc, când m-am întors am fost acuzat de tov. Luca de ce am făcut aceasta și a fost pusă la Biroul Politic această problemă. Dacă lucrurile au ieșit cum au ieșit, este pentru că în conducerea partidului nostru sunt tovarăși cu trecut, cu preicepere, care stau solid pe poziția justă marxist-leninistă în problema transformării socialiste a agriculturii și cu toată încercarea tov. Luca de a canaliza către anumite persoane, a trebuit să întrebuițez anumită abilitate ca să abat problema că tov. Naghi duce o politică personală și că vrea să discrediteze persoana tov.

Luca și s-a descoperit că familia Geza a fost continuatoarea acestei teorii a lui Luca și cei de la Securitate îi sprijineau.

Abaterea e nemarxistă, de dreapta, însă cred că e și abatere șovinistă naționalistă, fiindcă Toth era cel care spunea – și tov. Luca de asemenea – secuii sunt de un aluat deosebit, altfel decât ceilalți, au un fel al lor de a fi, la ei nu sunt prea mulți bogați. Toth a lărgit-o, că nu există chiaburi secu. Nu întâmplător deci cei din secuime spuneau: la noi nu există chiaburi. Nu întâmplător au fost băgați chiaburii în gospodăriile colective. Toth spunea „maghiar? atunci intră în gospodăria colectivă!” Aceasta este o abatere șovinistă și a încurajat poziția elementelor dușmănoase care existau în secuime. Aceasta s-a împletit cu abaterea în problemele economice din țara noastră. a mai existat o poziție neprincipială, familiaristă, pentru că atitudinea față de Iacob este de a cocoloși abaterea unuia sau a altuia. La Comisia de Verificare s-a pus problema excluderii lui și dacă n-a fost exclus, aceasta datorită insistențelor tov. Luca.

Nu se putea spune nimic în Trei Scaune, orice măsură se lua de comitetul regional se spunea că se îndreaptă împotriva persoanei tov. Luca. Nu era just, dar era o atitudine de familiarism, care a izolat pe tov. Luca de partid. Când s-a pus problema excluderii chiaburilor din gospodăriile colective, tov. Luca a constituit o piedică, nu pentru că conducerea partidului n-a avut linie justă, dar linia pusă aici a fost dată uitării de el. Tov. Luca a condus toate ministerele care au legătură cu țărănimea: Ministerul Industriei Alimentare, Cooperăția, Comerțul Interior, Industria Ușoară. La toate aceste ministere au existat influențe și în practică s-a exprimat această abatere de dreapta. S-a manifestat și în problema contractărilor și a adus pagube imense statului nostru. Ministerul Industriei Ușoare, în frunte cu tov. Sencovici, care e un activist vechi, a mers pe linia de a da mereu mai multe avantaje țărănimii, pe de o parte pentru că era sub influența acestei devieri, pe de altă parte dintr-o comoditate. În loc de a organiza mai bine munca, recurgea la o serie de măsuri în paguba statului. Același lucru și în problema colectărilor și păcat că tov. Malinski de asemenea n-a venit să ia deschis cuvântul. Tov. Olteanu, tov. Malinski să vină să ia cuvântul, să arate cum s-a manifestat abaterea în aceste organe și cum înțeleg să aplice în practică linia partidului, îndreptând devierile. Faptul că n-au luat cuvântul, în special tov. Olteanu și Malinski, înseamnă că încă stau pe poziții nejuste. Cooperăția s-a pus în poziția că ea e stat în stat, cu Hulduban care mercea imediat să te denunțe tov. Luca. El neagă că comerțul interior e acela care trebuie să joace rolul de coordonator al întregului comerț. Continuă să se mențină pe poziția abaterii de dreapta, de a socoti cooperăția o organizație de sine stătătoare. În problema fondului unic și a colectărilor, cooperăția a dus o politică țărănească de favorizare a elementelor chiaburești, de a da cât mai multe mărfuri industriale. Cooperăția în loc să se concentreze să joace rolul pârghe, de instrument în mâna statului nostru, de mijloc între sat și oraș, de instrument de întărire a alianței, s-a pus pe o poziție numai în favoarea țărănimii, respectiv a chiaburimii. În privința Comerțului Interior, documentul spune că n-a stat pe poziția partidului nostru, a capitulat în lupta cu cooperăția, dându-i posibilitatea să facă acest joc antistatal, împotriva liniei partidului. S-a pus pe poziția unui centralism exagerat. În loc să aprovizioneze centrele muncitorești, a dus o politică inversă. Pâinea, chiar după reformă a mers la sate, în loc să meargă în principalele centre muncitorești. O poziție nepotrivită liniei partidului. Ea n-a putut să nu fie influențată de poziția tov. Luca, dar tov. Malinski a dezvoltat-o.

La 12 septembrie m-a chemat tov. Gheorghiu-Dej și mi-a vorbit de rezerve. Am convocat Cooperația, Comerțul Interior și le-am spus acest lucru, cu argumente convingătoare. Tov. Malinschi, susținut de Alexandru, s-a opus și au căutat fel de fel de mijloace ca să împiedice acest lucru. Tov. Miron a spus că tov. Malinschi 12 zile s-a târduit cu tov. Gheorghiu să execute o îndrumare. Dacă cu tov. Gheorghiu și-a permis acest lucru, vă dați seama că 6 luni a trebuit să luptăm să înțeleagă că aceasta e linia partidului. S-a pus problema că puteau fi mai multe rezerve și chiar el a recunoscut. Dar ce a făcut ca să fie mai multe alimente în ajunul reformei? S-a împotrivit, a împiedicat și nu vreau să folosesc alte cuvinte care ar fi mai potrivite. În timpul reformei și după aceasta, tov. Malinschi a împiedicat de a lua măsuri suficiente și alimente, ulei, care se știa că n-avem în cantități suficiente au ajuns în mâna speculanților mic burghezi, care cumpărau 15-20 sticle ulei într-o zi, în timp ce muncitorii nu puteau cumpăra nici jumătate sticlă. Și noi l-am rugat să ia măsuri organizatorice ca să împiedicăm aceasta, dar tov. Malinschi n-a vrut. Aceasta arată linia oportunistă de dreapta a tov. Malinschi. Dar el a încercat să dovedească că a vândut mai puțin, cifric, decât înainte. Nimeni nu i-a spus să oprească vânzarea. În decembrie 1950, vânzarea a fost de 11 miliarde, în 1951 de 13 miliarde. În ianuarie 1951 7-8 miliarde, în ianuarie 1952 80 miliarde în 24 zile(?). Cooperația a vândut în decembrie 1950 10 miliarde, 1951 13 miliarde, în ianuarie 1951 6 miliarde, 1952 8-9 miliarde. Iată poziția comerțului și cooperației în această deviere. Eu cred că tovarășii miniștri sunt obligați să spună în fața partidului, cum înțeleg devierea care a avut loc, cum înțeleg să fie înlăturată și ce poziție au față de documentul care fixează poziția lor.

În ce privește Ministerul de Finanțe, eu port răspunderea de aici înainte. Tovii spun că la secțiile financiare și gospodăriile locale sunt salarii mai mari. Voi cerceta și, dacă nu e drept, voi supune modificarea. Voi lupta din răspuseri și nu voi merge în nici un caz pe linia de a considera „tabu” ca organizațiile de partid să nu se atingă, să nu dea ajutor Ministerului de Finanțe. Rog organizațiile de partid să ajute și e datoria lor să contribuie la îmbunătățirea aparaturii financiar și bancar, de sus și până jos. Declar în fața acestui for de partid că voi lupta din răspuseri să nu cad în greșeala tov. Luca, să nu izolez Ministerul de Finanțe de organizațiile de partid și întregul sistem financiar și bancar, de organizațiile de partid.

În fața aparatului sistemului financiar stau sarcini grele în ce privește încasarea impozitelor, o justă politică financiară și aceasta nu se poate face fără ajutor și sprijin direct al organizației de partid. În ce ne privește, pe linie de finanțe vom lua toate măsurile ca linia partidului să fie aplicată just. Eu de asemenea nu mă îndoiesc că organizația de partid, toții din comitetele regionale, până jos, vor da tot concursul pentru a îndrepta toate lipsurile din sistemul financiar.

Tov. Predescu (prim-secr. Com. Reg. Teleorman): Scrisoarea C.C. adresată întregului partid în problema devierii de dreapta are o imensă importanță. Știm că disciplina e obligatorie și pentru conducătorii partidului, dar n-am avut ocazia să iau parte până acum la o asemenea ședință. La noi se cocoloșesc lipsurile unuia sau altuia.

În Regiunea Teleorman am constatat că foarte mulți chiaburi sunt trecuți în rândul mijlocașilor și am trecut să-i descoperim. Din cauză că Sfaturile Populare sunt și ele pătrunse de elemente chiaburești, ei n-au trecut chiaburii în evidența Sfatului Popular și a fiscului, să fie impuși, ci la foarte mulți s-a defalcat terenul și au fost trecuți mijlocași. Acum sunt trimiși tovi în comune, care să identifice categoriile sociale din

fiecare comună. Noi am primit unele rapoarte din regiune. Într-o comună unde sunt trecuți 8 chiaburi, au mai descoperit încă 12.

În problema că noi am avut atitudine oportunistă față de achiziții, când tov. Sorin Toma, în ședința de birou, a spus că această atitudine a noastră e oportunistă, am văzut negru înaintea ochilor, pentru că mie niciodată nu mi-a spus cineva că am atitudine oportunistă. Dar am început să studiez și am ajuns la concluzia că tov. Sorin are dreptate. Această abatere, această tendință oportunistă, se datoresc faptului că nu cunoaștem situația din regiunea noastră, nu cunoaștem problemele țărănești, întotdeauna am tratat cu superficialitate hotărârile C.C.

Îmi iau angajamentul ca acest document să fie însușit de activul de partid, de membrii de partid și în timpul cel mai scurt să dovedesc conducerii partidului aplicarea lui în practică.

Tov. Lupău (prim-secr. Com. Reg.Bihor): Hotărârea Consiliului de Miniștri și C.C. cu privire la reforma bănească în Regiunea Bihor a stârnit bucurie în rândul maselor oamenilor muncii, care au manifestat încrederea lor în partidul nostru.

Scrisoarea C.C. o apreciez ca o întărire și mai puternică a încrederii oamenilor muncii în partidul nostru, în conducerea partidului, care dovedește că oricine, în orice funcție ar fi, e tras la răspundere de partid în măsura gravității faptelor sale.

La abaterea de dreapta a contribuit și comitetul regional Bihor.

Studiind Scrisoarea, am analizat felul de a munci în regiunea noastră, felul cum biroul comitetului regional de partid a muncit. Când se pune în discuție o problemă, reușim să atingem scopul fixat în ședință, însă când se pun în discuție probleme economice ale regiunii noastre, de multe ori sunt dificultăți, biroul regional în multe cazuri se împotolește. Aceasta dovedește că nu suntem pregătiți în suficientă măsură în însoțirea problemelor economice cu sarcinile centrale fixate de C.C. Cu această atitudine de nepăsare în aparatul de partid față de problemele economice, s-a putut întâmpla că nici noi n-am venit în ajutorul C.C., de a arăta ce se petrece în regiunea noastră. Aceasta a avut influență și asupra muncii noastre în problema colectărilor. Suntem în restanță cu 162 vagoane produse. Așa s-a putut întâmpla o lipsă de orientare la colectările de carne, unde suntem circa 96,5, dar am scăpat din vedere ca în fruntea realizărilor să fie tocmai sectorul socialist și ei doar cu 47% au contribuit la realizare.

Nu sunt mulțumit cu răspunsul tov. Vaida în problema orezarilor când a răspuns ieri că nu există această asociație și n-a fost finanțată. Acești bandiți în primul trimestru au ridicat de la coop[erație] 461575 lei ca avans pentru contractări. Eu propun ca împotriva acestor bandiți ministerul respectiv să ia măsuri, să lichidăm cu ei.

În ce privește scrisoarea, de ani de zile de când sunt activist de partid, n-am participat la o asemenea ședință ca cea de acum. Ea constituie o școală pentru mine. Ea ne va trezi și pe noi la realitate. La noi se manifestă un fel de critică de condoleanțe în cadrul comitetului regional. Sunt cazuri când tovi secretari se scoală la discuții de parcă ar spune: Nu te supăra că te critic, dar mă obligă situația.

Tov. Olteanu: Scrisoarea C.C. al P.M.R. vine într-un moment deosebit de important și putem spune, clarifică și mai bine activitatea în domeniul sectorului colectărilor. După cele 2 hotărâri ale C.C. și Consiliului de Miniștri care caracterizează activitatea organului de colectări, s-a făcut o muncă insuficientă. Din această cauză, noi ne-am dat seama cu toții de repercusiunile asupra întregii economii naționale a

nerealizării planului nostru, atât asupra aprovizionării celor ce muncesc, cât și a educației membrilor de partid.

Vreau să arăt cum văd că s-a manifestat în munca mea această abatere. Eu, împreună cu colectivul și aparatul de colectări, n-am insistat suficient pentru aplicarea întocmai a legilor de colectare. De multe ori am căutat ca în loc să aplicăm legea de colectare tuturor celor care n-au predat și îndeosebi chiaburilor sabotori, încă la începutul colectării produselor de toamnă am dat o instrucțiune către aparatul din interior, ca să cerceteze și să analizeze ce calamități au fost în regiuni, pentru că să rezolvăm această problemă ca acolo unde au fost calamități, să fie schimbate obligațiile de predare. N-am analizat consecințele grave ale acestei instrucțiuni și, într-o serie de regiuni, de la început au oprit colectările. Era o gravă abatere de dreapta, țărănească, ca nu cumva țăranii să fie nedreptățiți. Aceasta a fost cea mai mare greșeală, care a avut repercusiuni mai târziu asupra îndeplinirii planului de colectări și pentru care a trebuit luptă mare din partea partidului, spre a restabili ce am greșit. O altă greșeală: prin legile noastre de colectare se dă ca sarcină că cei care nu-și predau la timp cotele de colectare, să li se aplice majorările legale. E adevărat că am dat instrucțiuni să se aplice aceste majorări, dar nu am controlat în ce măsură aparatul nostru a îndeplinit aceste instrucțiuni. Și am lăsat așa, până ce împuțumesc C.C. ne-au arătat că într-o serie de regiuni, legea n-a fost aplicată. Această atitudine de îngăduință față de elementele capitaliste de la sate a fost destul de accentuată și la mine, și sus și până jos în aparat. Această atitudine de îngăduință a favorizat elementele capitaliste din agricultură și îndeosebi chiaburimea. Dar aceasta nu s-a manifestat numai în sectorul aparatului de colectări. S-a manifestat și la Justiție, care n-a venit să sprijine, să întărească disciplina de plan, să condamne pe cei pe care-i dădeam pe mâna lor. Trimiteau dosarul chiaburului înapoi, cu mențiune să fie sancționat pe linie administrativă sau să se ducă cu el munca de lămurire.

În ce privește metodele de sustragere ale țăranimii de a participa efectiv la construirea socialismului, se observă la Sfaturile Populare că nu se ia atitudine împotriva tendinței țăranilor și îndeosebi a chiaburilor de a-și diminua suprafețele și a-și împărți gospodăriile pentru a se sustrage de la obligațiile față de stat. În momentul când s-a pus chestiunea majorării la carne, mulți chiaburi au dispărut. Noi am instruit în această privință aparatul. În regiuni se naște teoria „chiaburime fără putere economică”. Sub acest pretext, în Regiunea Bârlad, care are 2126 chiaburi, au fost impuși majorat la cotele de carne 1090, iar ceilalți 1036 sunt babe, fără putere economică. Această tendință la organele de colectare, la Sfaturi, n-a fost combătută nici de partid. Am destituit pe cei care au mers pe această linie.

Tov. Alexa: În ajunul începerii colectărilor, am auzit vorbindu-se cam așa la C.S.C., că anul acesta recolta e bună, nu vor fi greutăți, vor merge de la sine. Dacă a fost această atitudine și dacă ea a produs multe pagube.

Tov. Olteanu: E just că de la început s-a născut și la noi și jos tendința de a considera că va fi ușor și astfel nu s-a depus suficient efort. Aceasta dovedește subaprecierea dușmanului de clasă.

Tov. Răceanu: Care e poziția tov. Olteanu în problema tov. Luca?

Tov. Olteanu: Consider că Scrisoarea C.C. e deosebit de justă. Și în activitatea noastră, în legătură cu coperarea, am observat că tov. Luca a mers pe linia de a dărâma anumite principii stabilite în legile de colectare, de exemplu până nu se termină predarea cotelor, nu se poate achiziționa și a început o întreagă acțiune pentru a înlătura această

prevedere și cooperăția să achiziționeze la liber, să-și facă planul, ceea ce era o greșeală dăunătoare și planului de colectări și arunca la sate tot mai mulți bani.

Tov. Răceanu a ridicat problema în legătură cu lipsa noastră, a celor care l-am cunoscut pe Iacob. E adevărat, îl cunosc din 1945. Am avut foarte serioase greutăți din cauza lui. Au fost cazuri când am fost forțați împotriva convingerii noastre să mergem să apărăm persoana lui Iacob față de muncitori, care au ridicat problema cum se poate să fie conducător al regiunii un om legat de marea burghezie. Și noi, din delegația regională, am căutat să-l zugrăvim bine. Dispoziții a dat biroul regional în frunte cu tov. Vaida, dar eu nu am primit dispoziția direct de la tov. Vaida, ci însuși de la Iacob. El a venit la ședința biroului județean și a arătat că această atitudine a muncitorilor trebuie să fie combătută, că aceasta compromite conducerea partidului. Noi am discutat aceasta, n-am avut curajul să luăm poziție. În cadrul activiștilor, nimeni nu-l putea suferi, dar nimeni n-a ridicat problema lui.

Am fost chemat personal de Comisia de Verificare, am arătat toate acestea și m-am mirat că cu toate documentele existente, a mai rămas încă mai departe într-o funcție de răspundere. Purtăm vina, așa cum spune tov. Răceanu, și eu și tot biroul județean, că n-am sesizat pe tov. Luca și n-am arătat felul cum vedem problema lui Iacob.

Tov. Mogoș: Scrisoarea închisă a C.C. dovedește apărarea pricipiilor leninist-staliniste, a liniei politice a partidului. Ea constituie o învățătură deosebită, ca întotdeauna să analizăm cum aplicăm hotărârile partidului nostru.

Eu mă pot referi la abateri de la linia de partid în munca noastră, care sunt concesiile făcute țărănimii de aparatul nostru financiar, de unele elemente care au influențat aceste măsuri, antistatale, antipartinice. Eu cred că în ce privește scăderea nejustă a unui milion de gospodării țărănești cu un venit până la 12.000 lei, cum s-a prevăzut în proiectul de lege, pe lângă celelalte a fost o subapreciere a veniturilor țărănimii în acea perioadă. În regiunea Arad, țărani săraci cu 2-3 ha, țărani mijlocași care aveau câteva mii de lei de plătit impozit, câștigau de pe suprafața lor zeci și sute de mii de lei.

C.C. a făcut ca în munca noastră de partid să privim alianța noastră ca o organizație de luptă în toate ocaziile, nu ca o problemă sentimentală, de a nu-l stânjeni pe țăran. Datorită acestui fapt noi am permis și în Regiunea Arad o serie de gospodării colective să se desfacă, deși ei au muncit pământul în comun și veniturile le-au realizat împreună, dar și-au vândut atelele, puterea de tracțiune. Chiaburimea a fost trecută în rândul mijlocașilor. Jud. Arad, înainte de raionare, a avut peste 3800 chiaburi, ca după raionare, după ce teritoriul s-a mărit, să avem 2800 chiaburi. În urma unor anchete făcute de mine personal, am constatat gospodării țărănești cu 4-5 ha vie, că au fost trecute în categoria mijlocașilor, deși foloseau 3-400 zile muncă ale unor țărani săraci din comună. Au motivat că n-au servitori permanenți și de aceea nu pot fi trecuți chiaburi. N-am luat măsuri să vedem că în condițiile trecerii de la capitalism la socialism există o continuă dezvoltare a unor elemente înstărite, a unor elemente mijlocașe, care trec în rândul chiaburilor, deci mica producție de mărfuri generează capitalism.

Problema respectării legilor statului nostru de comitetul regional. Au fost sute de hectare de pământ nelucrate. În vara anului trecut, când s-a pus problema realizării planului de colectări, datorită faptului că țăranii au venit cu cereale, cu multe corpuri străine în ele la baza de recepție, li s-a respins categoric, cerându-li-se să vină cu grâu curat. Aceasta ne-a făcut să rămânem în restanță.

Acum vom duce ca până la ultimul țăran să-și achite cota de anul trecut.

O tendință de împăciuatorism, de a permite ca țărănimea să nu-și predea cota către stat, există la organizațiile de partid, la comitetele raionale și regionale și în aparatul de stat, există această mentalitate că în toată Regiunea Arad au existat calamități și din cauza lor nu se poate realiza planul de colectări. Dar azi piețele Aradului au cereale multe, la prețuri aproape de cele de achiziții ale cooperativei. Aceasta dovedește că poziția organizațiilor de stat că nu există grâu, nu-i justă. Sunt peste 4.000 vagoane numai de grâu.

Centrocoopul nu se preocupă de planurile care le fixează cooperativa. Regiunii Arad i s-a fixat pe un trimestru, ținând cont de situația economică actuală. 4.000 tone grăsimi de achiziționat pe linie de cooperatie. Fără eforturi, în 10-15 zile, au realizat acest plan. Există acest pericol că țăranii au grăsimi și am depășit cu 500% planul la grăsimi, dar în loc de 1 kg untură primesc 1 kg sodă caustică, din care fac săpun. O bucată de săpun costă 15 lei. El face dintr-un kg sodă 2-3 kg săpun și încasează o mulțime de bani. Eu am fost contra, dar cei de la cooperatie susțineau că dispoziția e de la centru să dea așa și trebuie sprijinită țărănimea. Pentru că Aradul are porumb peste măsură, la piață porumbul are 60 bani, iar la cooperatie îl primeau cu 80 bani kg. Aici trebuie să fie o orientare politică, ca prețul să fie redus și la cooperatie, după prețul de pe piață. Aceasta dovedește că noi nu ne orientăm în problemele economice, de a face ca țărănimea să-și predea surplusurile cu prețuri cât mai juste.

Tov. Moghioros: Din rămășițele de anul trecut de la impozit, ați încasat numai 18 %. De ce? Iar impozitul agrar numai 58%.

Tov. Mogoș: M-am consultat cu toți tovii secretari raionali. Organizațiile de bază prima dată au luat în discuție problema impozitelor, după indicațiile tov. Gheorghiu-Dej. Organele financiare se mulțumesc să înmâneze avertismentele fiecăruia, fără să se ducă pe teren, se mulțumesc să înmâneze avertismentele fiecăruia, fără să se ducă pe teren, se mulțumesc cu succese momentane și chiar șeful secției regionale spunea într-o ședință că avem 50%, dci stăm bine, în fiecare an am fost evidențiați de Ministerul de Finanțe, am fost în frunte.

La grâu nu s-a achiziționat nici 3%, pentru că organizațiile noastre cooperatiste, așa cum au arătat și ceilalți tovi s-au mulțumit, începând de la regiune până jos, să aștepte ca țăranul să vină cu produsele la cooperatie și să nu ducă nici o activitate pentru a lămurii țărănimea. Cauzele lipsurilor sunt mai multe: Sunt peste 300 chiaburi cărora organele de stat le-au permis să-și vândă toate mijloacele și au numai pământ, și nici un alt mijloc. Finanțele au făcut ca atelajele să fie puse la sechestru. Apoi avem un număr mare de coloniști, mii de familii, care au fost obișnuiți să umble cu căruța de la munte la șes fără treabă și aceștia au dat nemților expropriați pământul în parte, primind o baniță de mălai și el n-a putut plăti impozitul și, văzându-se că e țăran sărac, a fost ajutat. Datorită acestui fapt avem greutăți și noi nu ne-am ocupat cu ei.

Pentru mine, ca secretar, scrisoarea va constitui un învățământ, că atât în munca aparatului de partid să simtă fiecare activist răspunderea față de politica economică și financiară a statului nostru, să nu trăiesc în aer și lucrurile să se îndrepte astfel în regiune. Aparatul de partid raional are peste 50% elemente țărănești, care merg pe poziție împăciuatoristă. Unii trebuie ajutați, alții înlăturați din munca de partid.

Tov. Costache: Scrisoarea închisă a C.C. e un document foarte important. Pentru mine personal, ea constituie un lucru deosebit prin faptul că de 2 ani lucrez în Secția Plan-Finanțe, secție care a avut directă legătură cu această problemă, secție care a

avut legătura superioară chiar cu tov. Luca, care (*sic!*), așa cum se arată aici, a avut abateri de dreapta.

Ieri tov. Nichita a pus întrebarea, ce a făcut Secția Plan-Finanțe care avea ca sarcină să controleze cum se aplică hotărârile partidului și guvernului, întrebare foarte justă. Secția Plan-Finanțe și conducerea ei și eu personal, nu ne-am făcut suficient datoria. Munca noastră a fost departe de a fi satisfăcătoare. Dacă e un lucru adevărat că în muncă am avut greutăți deosebit de mari, pentru că Ministerul de Finanțe și îndeosebi banca, erau ca o citadelă în care cu greu puteai pătrunde să obții vreun document pe baza căruia puteai să urmărești cum se aplică hotărârile guvernului, nu e mai puțin adevărat că și atitudinea noastră a fost mai puțin combativă, n-a fost o atitudine cu adevărat bolșevică.

Situația din Ministerul de Finanțe și în special din bancă era cunoscută și a fost sesizată legăturii noastre superioare încă în administrația de stat. Vijoli a fost de nenumărate ori chemat și i s-a atras foarte energic atenția. S-a adus și la cunoștința tov. Luca. Măsurile, după cum vedeți, nu s-au luat. Noi, prin atitudinea noastră care a fost de a ne mulțumi cu faptul că am sesizat, fără să ne gândim totuși că această atitudine nu constituie un ajutor nici pentru tov. Luca, nici pentru conducerea partidului, pentru că nimic nu ne putea opri să sesizăm și ceilalți tovi...

Iacob, Vijoli și alți așa-ziși specialiști din cadrul Ministerului de Finanțe făceau un fel de zid în dosul tov. Luca și îi prezentau anumite date, anumite situații, așa cum le convenea lor, lucru care nu era suficient ca noi să-l sesizăm numai, dar trebuia să ne batem pentru el. Îmi aduc aminte de prima restructurare de personal care s-a făcut la Bancă, pur și simplu dușmănoasă și a fost nevoie să se intervină și greșelile care s-au făcut au revoltat oamenii. Însuși ordinul dat de Vijoli a fost de așa natură că punea în afară organizația de partid de toată această chestiune și întreaga operație a restructurării a fost făcută de directorul respectiv de Bancă, fără cunoștința regiunii de partid și peste capul lor. Compoziția la Finanțe și bancă a fost și este foarte proastă. Aceste elemente, foști funcționari vechi, cu mentalitatea lor și fără ca să existe o preocupare suficientă de a-i ridica, au introdus la ceilalți această mentalitate și au influențat și câțiva tovi buni care erau acolo, atitudinea lor față de elementele muncitorești. Și acest lucru trebuie să spunem că nu'era numai la Ministerul de Finanțe, a fost și la Comerțul Exterior și Interior, de a izola elementele muncitorești, a le pune într-un post de mai mică sau de mai mare răspundere, a nu le da nici un fel de ajutor, a-i izola de probleme, pentru ca după un anumit timp să spună: Tov. X e incapabil, după 6 luni încă nu cunoaște problemele și ca atare să ducă la înlăturarea acestor elemente muncitorești, cinstite, care au fost introduse în aceste aparate tocmai pentru a îmbunătăți atmosfera.

În această problemă, noi, de asemenea, nu am avut o atitudine suficient de combativă. Munca aceasta a noastră – și mă refer la abateri – sunt subliniate în acest material și nu au fost cunoscute, ar fi exagerat să spunem așa. Datorită faptului că nu am avut o pregătire suficientă – vorbesc de mine – în problemele economice, aceasta a făcut să nu avem destulă încredere în noi. Am analizat totuși oarecum problemele, dar dacă alți tovarăși cu mai mare pregătire au văzut altfel problemele, am crezut că aceasta înseamnă că noi greșim.

Munca defectuoasă a secției Plan-Finanțe s-a reflectat în munca Secțiilor Plan-Finanțe de la regiuni și trebuie să spun că foarte multe regiuni nu au dat atenția cuvenită acestor probleme financiare, economice, tocmai acestor probleme care sunt arătate în

acest document de partid și sunt foarte puține regiuni de partid care au chemat Secțiile Plan-Finanțe ca să analizeze munca lor. Colectivele Secțiilor Plan-Finanțe din regiuni nu le-am instruit suficient și ca atare nu au putut să-și ducă munca așa cum trebuie. În ceea ce privește secțiile financiare, banca, aveau și ei anumite greutăți, mai puțin în orice caz decât aici pentru că în regiuni era altă situație, totuși la secțiile comerciale ale Sfaturilor, la cooperative, tovarășii erau mereu îndemnați să meargă și să ajute. O parte din Comitetele Regionale au făcut acest lucru, o parte nu.

Tot în legătură cu această abatere mi-aduc aminte de o chestiune, este vorba de Cooperatie, de fosta conducere a Cooperatiei. Când a fost vorba de a reveni la chestiunea cu degrevarea impozitelor, întreaga conducere a Cooperatiei s-a pus pe poziția de a nu fi de acord cu această anulare de degrevări pentru faptul – ziceau ei – că dacă mărfurile la țară sunt cu același preț ca la oraș, atunci de ce să mai meargă la cooperativă și n-ar veni la oraș și a fost o luptă serioasă pentru ca să înțeleagă că din cooperativă nu se face un oficiu de beneficiari, ci Cooperatia este o organizație de masă care trebuie să facă educarea țăranimii.

În ceea ce privește Comerțul Interior, aici s-a vorbit și în document se vorbește de ridicarea prețurilor la achiziții, lucru foarte just. S-a mers până acum pe o linie de ușoară rezistență, că pentru a îndeplini planul de achiziții naturală este mai simplu să ofere un preț mai mare. Experiența ne-a arătat că ridicând prețul la achiziții și țăranii la rândul lor ridicau pretențiile. Și Cooperatia și comerțul de stat au mers pe linia de rezistență ușoară, de a îndeplini planul pe spatele muncitorilor, care trebuiau să plătească acest surplus de preț la achiziții, pentru ca ele să-și facă viața mai liniștită.

La fel putem să punem problema cu Cooperatia meșteșugărească, care are ca sarcină să cooperativizeze pe micii meșteșugari. Această cooperativizare trebuie să fie făcută pe bază de educație. În ultimul timp pentru ca să se accelereze această cooperativizare s-a făcut o scutire de impozite pentru cei care intrau în cooperative, lucru, după părerea mea nejust și din document reiese că într-adevăr nu este just, lucru care pe de altă parte a deschis nu o portiță, dar o poartă foarte largă la diferite abuzuri, ca de exemplu la Cluj, unde s-a luat atelierul unui mic industriaș cu o datorie către Fisc de 1 milion. Astfel de abuzuri au fost făcute în diferite locuri și în București, când această hotărâre s-a perimat, adică a trecut termenul prevăzut.

Cred că este important pentru activitatea Secției Plan-Finanțe și activitatea tuturor Secțiilor ca să ia învățătură din aceste lipsuri, din această atitudine nejustă pe care am avut-o noi și să învățăm cu toții, ca în viitor, această armă a criticii despre care tot învățăm la partid, să fie mânărită într-adevăr așa cum trebuie. Cred că trebuie să învățăm și toate Secțiile să învețe că vigilența revoluționară nu trebuie să fie literă doar pe hârtie sau discursuri, ci trebuie pusă într-adevăr în practică. Cred de asemenea că este necesar – și pentru mine este o învățătură – că fără a studia temeinic problemele economice – și nu este numai pentru Secția noastră, este pentru toți membrii de partid – noi nu vom putea să fim de un real ajutor conducerii partidului, suntem cu ochii legați, nu vom avea încredere în noi care ne va face să devenim mai îndrăzneți, care ne va face să fim în situația de a sesiza unele greșeli, abateri care se comit.

Eu îmi iau un angajament solemn în fața acestei adunări de partid, ca munca mea să continue o contribuție la punerea în aplicare a liniei partidului și la lichidarea acestor abateri despre care vorbește materialul.

Tov. Apostol: Suspendăm ședința pentru 10 minute.

La redeschiderea ședinței.

Tov. Chișinevski: Din tovarășii înscriși la cuvânt dacă cineva dorește să renunțe, mai ales cei din aparat. (renunță 4 tovi).

Tov. Agiu: Cooperația este datoare un răspuns tovarășului secretar regional din Galați asupra prețului la arpagic și la mazăre. Nu este vorba de arpagic, ci de sămânță de ceapă și nu este vorba numai de Galați, ci și de Ialomița.

Tov. Chișinevski: Să ne referim la problemele care formează obiectul ședinței de azi.

Tov. Agiu: Atât am avut de spus.

În ceea ce privește modul cum s-a reflectat abaterea de dreapta semnalată de documentul de partid, în Cooperație, cred că este destul de edificator faptul că mărfuri industriale au intrat prin Cooperație în cate, în valoare de 80 miliarde, dar în ce privește produsele țărănești, cu toate că în urma reformei agrare, cea mai mare parte a pământului este în mâna țărănimii, cu toate că cel mai mare număr de animale, livezi, vii, porci și tot felul de produse este în mâna ei, ea n-a găsit de cuviință să valorifice prin Cooperație decât 19 miliarde. Cifrele sunt edificatoare.

După constatările noastre, în cooperație s-a renunțat în mare parte la principiul luptei de clasă. În sectorul cooperatist nu s-a făcut nici o distincție între țărănimea săracă, mijlocaș și chibabur. Cooperația, care are un rol important în momentul istoric de față de a fi, așa cum s-a spus aici, un instrument înainte de toate în mâna clasei muncitoare în alianță cu țărănimea muncitoare în construirea socialismului, a devenit o prăvălie unde au fost călcate în mod grosolan regulile cele mai elementare de statut și de muncă cooperatistă. S-a renunțat la principiul luptei de clasă prin aceea că cooperația a trebuit să aprovizioneze pe toată lumea, în special lumea care avea cu ce să cumpere. Nu s-a ținut cont de principiul elementar cooperatist, că cel care este organizat în cooperație acela trebuie să fie primul preferat. În felul acesta s-a mers și pe o linie liberală, întrucât altădată am lucrat cu cooperația, am avut de luptat cu elemente liberalo-burgheze care căutau să ia banii Statului, să facă comerț pentru ei. Pe linia aceasta s-a mers și s-a renunțat la lupta pentru părțile sociale, pentru educarea țăranilor și mai ales la izolarea chibaburilor de țăranii săraci și mijlocași și s-a făcut o prăvălie de tip vechi.

În felul acesta a fost posibilă adormirea vigilenței cadrelor de partid din cooperație, adormirea vigilenței organelor cooperatiste și a dat naștere unui dezmaț, dar în special unui jaf de proporții uriașe.

Am la îndemână numai un exemplu. Cooperativa din Regiunea Dolj are ca fond social 156 milioane, din care 60 milioane au fost furate. Au luat, după cum vedeți, mari proporții furturile.

Nu am găsit nici sus, nici jos, preocuparea politică pentru a face din cooperație ceea ce indică linia partidului, un instrument de luptă în slujba clasei muncitoare și a țărănimii muncitoare. Nu a existat dorința de a mobiliza țărănimea, de a o organiza, de a o face aliata noastră în lupta pentru îndeplinirea planului la achiziții. S-a mers pe linia comenzii, am comandat cooperației să achiziționeze și a achiziționat după cum știți, că aproape la nici unul din articolele care le achiziționează n-a îndeplinit planul, ca rezultat al abaterii de dreapta, a nesocotirii acestei reguli de mobilizare amaselor alături de ceea ce este sâmburele istoricește predestinat să fie aliatul clasei muncitoare, țărănimea săracă și mijlocașă, să pună în față lor problema cooperației, a alianței, a luptei împotriva

chiaburilor și speculanților și hoților care au jefuit în multe părți toată partea socială și chiar și creditele în unele locuri.

În privința aceasta controlul a fost inexistent. Sunt cooperative care nu sunt verificate de la înființarea lor, altele din 1947. Echipile de control și contabili verifică cooperativele (*sic!*).

Tov. Chișinevski: Lucrurile acestea nu sunt esențiale, sunt cunoscute.

Tov. Agiu: Dacă aş avea convingerea că sunt cunoscute n-aş mai spune, dar fiecare vorbitor a ținut necesar să arunce asupra Cooperației, dar un cuvânt măcar despre sarcinile lui ca membru de partid, ca secretar regional, despre sarcinile în domeniul Cooperației, n-am auzit. Am socotit necesar să fie fixat în mintea lui care este sarcina Cooperației.

În ce privește planul nostru, hotărârea noastră, metodele noastre de a îndrepta Cooperația, n-am putut să luăm altceva mai bun ca exemplu de perfecțiune decât Cooperația sovietică și în această privință am avut un ajutor prețios din partea unui mare cooperator, a unui consilier sovietic care acum ne-a părăsit și a cărui lipsă o regretăm.

După cum v-am arătat la început vedeți că avem încă de făcut ca să putem cât de cât pune Cooperația pe drumul pe care se dezvoltă și a prosperat Cooperația sovietică.

Cooperația, cu toate lipsurile ei, cu toate furturile, cu toate greșelile, totuși are realizări în unele sectoare, pe care nici unul din organele similare în trecut n-a putut să le atingă, de exemplu brânza. Nu există Arolacta, nici unul din organele sale, care să fi făcut cât de cât ceva aprovizionări față de cooperația, care a realizat în cursul anului 1.500 vagoane brânză, 400 vagoane unt. Deci nu se poate spune că tot ce este în Cooperație este putred și că Cooperația este pierdută, prăpădită și că nu se mai poate îndrepta.

Cooperația este în mâna noastră, ea este o problemă mare, care nu poate fi soluționată numai de elemente funcționarești și elementele alese din sânul cooperației, cu nivel scăzut, ci este o problemă de partid și de stat, a tuturor organizațiilor de masă, care sunt chemate să fie cooperatori, să colaboreze la prinderea hoților, la ridicarea nivelului cultural și profesional al cadrelor cooperatiste, la îndreptarea Cooperației.

Cea mai mare greutate pe care o avem în fața noastră este lipsa de evidență. Sunt de aproape de 5 luni la Cooperație și de la intrarea mea acolo această problemă a fost clară. Eu l-am auzit pe tov. Gheorghiu când îi spunea tov. Sencovici: Noi v-am trimis pe voi la Ministerul Industriei Ușoare și la Cooperație nu ca ingineri, nu ca tehnicieni, ci v-am trimis ca ingineri politici ai partidului, care să țineți în mână pe toți tehnicienii, pe toți intelectualii de acolo și să-i faceți să facă ceea ce spune partidul prin voi.

Acest lucru ne-a fost de mare ajutor, ne-a încurajat și pe drumul acesta am pornit să strângem, să pot stăpâni ceea ce se numește evidență. Dacă noaptea mă întreabă cineva care este situația în cutare loc, în cutare sector, trebuie să știu precis. Așa îmi propun să pot stăpâni situația ca oricând dacă mă întreabă care este situația, să știu, prin evidența care se organizează cu ajutorul tehnicienilor. Am auzit vorbindu-se aici că tehnicienii trebuie să-i dăm la o parte și nu cred că este bine, am cădea pe panta stângă, cu efecte de dreapta. Tehnicienii care nu s-au identificat cu năzuințele noastre încă, grija noastră a celor din organizațiile de masă e să-i obișnuim să joace după notele, să lucreze după notele pe care ni le dă partidul și clasicii marxismului.

Noi am luat măsuri ca întărind controlul după sistemul cooperativelor sovietice și în urma sfatului consilierului sovietic, am pornit să facem o astfel de finanțare, să

facem o astfel de cantitate a fondurilor de la cooperative, ca să nu mai dăm timp gestionarilor să se gândească ce să facă cu banii din vânzările făcute. Operația noastră este în curs. Pot să vă spun că câteva încercări de experiență în Corabia dau rezultate mulțumitoare și dacă vom reuși să aplicăm metoda sovietică a evidenței, vom putea să avem o evidență la 2-3 zile.

Tov. Chișinevski: Dacă ai ceva de spus în legătură cu măsurile pentru învingerea devierilor din partea conducerii Cooperației.

Tov. Agiu: Nu am.

Am spus că am vrut să fie cât mai concludentă poziția noastră, a colectivului de la cooperație față de devierea de dreapta arătată în document.

Tov. Luca a condus Cooperația și eu din cele ce s-a vorbit am văzut că nicăieri nu se reflectă atât de categoric alunecarea pe linia țărănească, împingerea produselor industriale către țărănime, avantajarea lor, ca în Cooperație. Întreg colectivul nostru din Cooperație, mai ales că a fost aproape direct condus de tov. Luca, a fost adânc zdruncinat.

Tov. Petrescu: Și Hulduban.

Tov. Agiu: Mai ales Hulduban, și n-aș putea să spun că în timpul scurt care s-a produs de la scoaterea tov. Luca de la Ministerul de Finanțe până acum, am fost tot timpul preocupat, n-am putut să ținem o ședință să analizăm această problemă, dar a existat legătură de la om la om, pentru fiecare din colectivul Cooperației este o preocupare serioasă de a găsi mijloace proprii în propria muncă pentru a înlătura abaterile de dreapta, despre care se vorbește în document și pot să spun că nu există nici un pericol în ceea ce privește unitatea combaterii pe această linie, nu este nimeni care să apere greșelile lui sau ale altuia, chiar dacă ținem cont de personalitatea tov. Luca, de felul lui de a pune problemele, de a trata fie cu convingere, fie cu altfel de convingere.

Tov. Chișinevski: În adunarea noastră cu toții suntem de acord cu linia. Să vezi și să controlezi în ce măsură poți asigura adunarea de partid să remedieze abaterea de dreapta.

Tov. Agiu: Nu pot să iau decât un angajament, altă formă nu găsesc, de a depune toate eforturile de care sunt capabil, de a face tot ce este posibil ca să urmăresc linia partidului, ca să stăvilim din rădăcini devierile ca să identificăm urmările ei și să le stăpînim din rădăcini oriunde la găsim, cu ajutorul partidului și sub controlul partidului.

Tov. Dăiescu (Gorj): Prezintă activitatea Comitetului Regional de Partid Gorj în lumina și analiza acestui document prețios, pe care conducerea partidului nostru ni-l pune la îndemână azi aici. Noi ne dăm seama că în activitatea noastră, eu personal, am avut o serie întreagă de lipsuri și pentru mine acest document va fi o călăuză zi de zi în activitatea mea și în viitor.

Eu vreau să ridic aici una din problemele. Aseară plecând de aici din sediu împreună cu tov. Tăbărcă, întâlnindu-ne pe scară cu tov. Vințe, tov. Vințe a spus către noi: „interesantă ședință, ce spuneți?” iar tov. Tăbărcă s-a exprimat în felul următor: „Da, vedeți ce se petrece aici sus, și noi jos nici nu știm nimic”. Parcă noi în această problemă față de abaterea de dreapta în partidul nostru nu am fi avut nici un fel de vină, de lipsuri în activitatea noastră. Ridic această problemă pentru că ieșind trebuia să iau poziție față de manifestarea tov. Tăbărcă și să-l opresc în sediul C.C. și să punem problema cum trebuie.

Ca prim secretar al Comitetului Regional Gorj, trebuie să analizez și împreună cu Comitetul Regional problemele, și noi avem partea noastră de vină. Aseară la dormitor am studiat documentul de partid și azi în discuții mi-am dat seama că eu trebuie să mai învăț multe.

Scrisoarea adresată organizațiilor de partid și tuturor membrilor de partid a venit la timp și pentru mine este un mare ajutor, este o călăuză permanentă în munca mea. Mi-am făcut un proces de analiză a activității mele și am văzut că mai trebuie să lupt cu lipsurile pe care le-am avut.

Față de abaterea de dreapta de la linia partidului, Comitetul Regional de Partid, în frunte cu mine, am avut și noi abateri, am avut și noi contribuția noastră și am săvârșit cu știrea sau neștirea noastră o serie de greșeli. Hotărârile C.C., cât și legile Statului nostru nu au fost respectate, nu au fost aplicate întocmai în practică, sau dacă au fost aplicate, au fost aplicate cu întârziere și cu săvârșirea unor greșeli. De multe ori Comitetul Regional s-a lăsat împins de la spate de C.C. în luarea unor măsuri pe care el le-a găsit de cuviință să le ia, în frunte cu mine. În unele probleme am fost lipsit de inițiativă proprie. Această lipsă o am eu personal pentru că nu am căutat să canalizez în activitatea Comitetului Regional de a aplica hotărârile partidului, de a controla aplicarea lor, aplicarea propriilor hotărâri ale Comitetului Regional. Deși am avut ajutor din partea C.C. prin tov. Petrescu și instructorul Secției Organelor Conducătoare permanent, totuși am avut o serie de abateri și noi.

Analiza făcută de tovarășii prim secretari a activității Comitetelor Regionale în lumina documentului de partid și lipsurile și abaterile care au fost, se potrivesc de minune și la Comitetul Regional Gorj și la activitatea mea personală. Neaplicarea hotărârilor partidului în legătură cu cotele de cereale, deși am avut posibilitatea să îndeplinim planul de colectări, nu l-am îndeplinit. În problema achizițiilor la fel, în problema transformării socialiste a agriculturii ne-am lăsat de multe ori cuprinși de teama să nu greșim, am zis că merg lucrurile de la sine, fac comitetele Raionale și Comitetul Regional să nu facă, să stea numai sus și să înregistreze și să nu sesizeze C.C. despre unele probleme, cum a fost cu crearea de întovărașiri, unde noi n-am ținut cont de documentul de partid, de linia partidului nostru și am căutat, noi și organizațiile de partid, să dăm terenurile cele mai bune celor care se înscriu în întovărașiri. Fiind sesizat la timp, am luat măsuri. Cauza lipsurilor activității noastre, a Comitetului de Partid Regional, va constitui o analiză serioasă de acum încolo. Comitetul Regional va ține seama de cauzele care au dat naștere la abateri și devieri de la linia partidului și va avea ca sarcină în activitatea lui de a aplica întocmai hotărârile partidului și guvernului, de a se ocupa îndeaproape de întărirea organizațiilor de bază, temelia partidului nostru, de a contribui la întărirea birourilor organizațiilor de bază, cu elemente cinstite, care să aplice în practică hotărârile partidului și guvernului. La fel, ca sarcină permanentă a Comitetului Regional, va fi pregătirea politică și ideologică, înarmarea tuturor membrilor de partid, a organizațiilor de partid, a activiștilor de partid cu învățământul marxist-leninist-stalinist, cu documentele partidului nostru. Ca altă sarcină a Comitetului Regional va fi și preocuparea în ceea ce privește îmbunătățirea compoziției sociale a partidului, a aparatului de partid regional, raionale și jos a organizațiilor de bază.

Privind Scrisoarea închisă, eu personal îmi iau ca angajament de a o studia în primul rând, de a imprima spiritul de răspundere începând cu Comitetul Regional de partid, până la ultimul membru de partid, ceea ce nu am făcut până acum să facem de

acum încolo, să luptăm în permanență și din răspuțeri pentru a apăra linia partidului, pentru a întări partidul, de a mobiliza toți membrii de partid, organizațiilor de partid, comitetele de partid raionale și regionale în jurul C.C., în jurul conducerii partidului.

Tov. Malischi: Vreau să vorbesc asupra a două chestiuni: 1) chestiunea atitudinii mele și a legăturii mele cu devierile de dreapta care s-au constatat în partidul nostru și 2) legătura mea directă cu slăbiciunile serioase care s-au constatat în domeniul comerțului de stat și a cooperației în ajunul reformei.

În ceea ce privește prima chestiune m-am gândit mult la Scrisoarea închisă a C.C. cu care am făcut cunoștință ieri dimineață. Cred că această scrisoare reprezintă unul din cele mai importante documente de partid, care vor contribui, vor duce la întărirea liniei partidului, la întărirea rândurilor partidului și la întărirea fiecărui membru cinstit al partidului.

În lumina acestui fapt, aș vrea să mă opresc asupra lipsurilor mele personale, care sunt mai mari decât ceea ce se scrie la capitolul lipsurilor comerțului. Analizând munca mea, îmi dau seama că lipsuri mari am avut și în privința vigilenței și aplicarea mecanică a multor probleme, în ce privește autoîncrederea exagerată în puterile mele și în ceea ce privește spiritul necombativ în unele situații, asupra căruia o să revin.

În această privință analizând munca mea în lumina documentului de partid, eu, fără a îndrăzni măcar, fără să fiu lipsit de modestie într-o ședință așa importantă, cred că față de mine răspunderea este mult mai mare decât față de mulți alți membri de partid, fiindcă dacă în ce privește problemele de comerț, nu le-am cunoscut înainte de a lucra în comerț, dar în ce privește problemele de economie politică și agrare, eu aceste lucruri m-am străduit ani de zile să le cunosc și totuși, când a fost să aplic lucrurile în practică, abia acum constat că nu le-am aplicat just. Așa de exemplu ce privește munca concretă în domeniul comerțului, desigur au fost o serie de chestiuni concrete, o parte din ele nici nu le-am cuprins. Dar multe chestiuni apăreau în relațiile cu tov. Luca în calitatea lui de legătură a mea în ceea ce privește problemele comerțului, în această privință sunt unele lucruri care analizându-le văd ce atitudine am avut. Și atitudinea fără de câteva excepții, a fost o atitudine nepolitică. Vreau să vă dau câteva exemple concrete. În orice caz a fost o atitudine lipsită de combativitate chiar când am avut ferma convingere că punctul de vedere pe care stau este just.

În problema prețurilor. Prețul la orez s-a majorat și credeam că nu este cazul să se majoreze și m-am opus acestei hotărâri ca tov. Luca să-mi telefoneze și să mă întrebe: „Ce, ești împotriva majorării prețului?” Sunt împotriva. „Ai uitat de acumulări?” Cum a spus cuvântul acumulări, am și cedat. Fapt este că atunci când am auzit cuvântul acumulări în multe chestiuni pe care le credeam juste, cedam în fața acestui cuvânt. Și acum îmi explic că l-am fetișizat singur, pentru că deseori se repeta că este foarte important. Este o chestiune simplă de economie politică că este acumulare și acumulare și acest lucru nu l-am văzut la timp.

Tov. Miron Constantinescu: Mărind prețul la produsele alimentare provenite de la țărani să facem acumulare socialistă? Se dădea preț mai mare chiaburilor.

Tov. Malinschi: În chestiunea produselor de import, ele au fost repartizate după indicațiile primite, trebuia să dăm atâtea procente la cooperație și mai puțin la comerț. Am obiectat, însă n-am susținut până la capăt părerea mea, pentru că eram sub influența negativă că la țară trebuie date numai decât mărfuri, or importul îl efectua Ministerul

Comerțului Interior. Dacă eram vigilent, puteam să văd că altceva era ca pe lângă coase și stambă să dai și stofă de calitate.

În chestiunea Aprozar, în vara anului 1950, a pus pentru prima dată tov. Luca această propunere care a devenit hotărâre, ca unitățile Aprozar să fie trecute la cooperatie, adică unitățile comerțului de stat. Desigur m-am opus, dar după 2 luni am cedat. Necesitatea acestui lucru s-a explicat foarte simplu și am crezut că este purul adevăr. Situația s-a prezentat așa: Sunt unitățile comerțului de stat, trebuie să se aprovizioneze din sectorul socialist și să aprovizioneze sectorul socialist. În limbaj Aprozar lucrurile ieșeau așa că toate sarcinile de aprovizionare trebuie să revină cooperativelor, iar Aprozar să preia toate gospodăriile de sat și să aprovizioneze numai cantinele.

Numai după o critică mi-am dat seama că principial problema nu era just pusă, fiindcă orice s-ar spune, sectorul comerțului de stat ca formă de proprietate socialistă de stat este superior formei cooperatiste de proprietate, nemaivorbind de alte deosebiri de organizare etc.

Și în această chestiune comerțul de stat a cedat și a dat câteva sute de unități, diminuându-și astfel sectorul său.

Primele chestiuni la care s-a insistat pentru soluționarea lor au fost chestiunea prețurilor diferențiate, diminuate pentru sate la produsele industriale, a fost problema zahărului pe care l-am repartizat în măsură suficientă pentru mediul rural și problema fondului unic.

În ceea ce privește problema prețului în mediul rural trebuie spus că eu nu m-am orientat când am făcut această propunere să fie prețurile calculate la preț de oraș. Numai mai târziu am analizat problema mai profund și am pus-o din punct de vedere economist comercial. Unele produse apăreau la oraș cu preț mai mic.

De la început am căutat să demonstrez, nu suficient de tare, că nu este cazul să se dea aceste produse în sortiment – este vorba de fondul unic – și m-am sesizat de această problemă mai târziu, când într-o discuție cu Cooperatia, la propunerea noastră de a se scoate bocancii din fondul unic, a fost o opunere și a urmat o contrapropunere să asigurăm importul de biciclete, patefoane și motociclete pentru acoperirea acestui fond pentru țară. Când au ajuns lucrurile la acest stadiu m-am sesizat, după ce fondul unic se aplica de mai mult de jumătate de an.

În chestiunea slăbiciunilor cu privire la desfacerea mărită de mărfuri trebuie să mărturisesc că în această privință prima mea impresie, atitudine, când am auzit această parte a textului, a fost formală în sensul că m-am orientat după cifra de vânzare din ianuarie 1951, vânzările din decembrie 1951 și vânzările după 24 zile din ianuarie. În aparență într-adevăr s-ar părea că sunt cifre apropiate, însă după examinare mai atentă trebuie spus că suntem în fața unei greșeli, fiindcă deși indicația dată a fost de a se crea un fond unic lărgit pentru stoparea mărfurilor la țară, ca în mediul urban să se asigure o aprovizionare la vânzare normală. Acest normal depindea de cei care fac comerț, de capacitatea lor, puterea lor de organizare, de zelul lor, ca această posibilitate să fie mai mică cu câteva miliarde decât a reieșit în realitate.

Al doilea aspect pe care l-am neglijat prima dată și care mi-a apărut în discuțiile cu alt prilej este că Ministerul Comerțului Interior, când se vorbește de comerț nu se mai poate vorbi numai de comerțul de stat, rolul de coordonare, mai ales în momente importante, trebuie să fie dirijat efectiv de acest minister. Chiar dacă cifrele la comerț sunt mai reduse la textile, cifrele la celelalte sisteme comerciale sunt mai ridicate și

totalul este destul de ridicat. Una din deficiențele mari ale ministerului constă în faptul că până acum s-a considerat că este un minister al comerțului de stat, deși în denumirea lui este al Comerțului Interior.

Un lucru care reflectă o greșeală gravă, o greșeală a mea, este în ceea ce privește fondul unic. Lucrurile stau în felul următor: într-adevăr până în ultima zi am stat pe poziția că nu trebuie lărgit fondul unic în mediul rural. Am stat pe această poziție și aceasta a oglindit și o oarecare încăpățănare, o falsă teamă ca nu cumva oprirea vânzării mărfurilor la sate să nu dea un aflus mare de țărani la orașe, unde nu urma să fie oprită. Practica a dovedit că dacă nu se crea acest fond unic, pagubele pentru stat erau foarte mari. Lucrul acesta îl văd abia după ce s-a realizat, iar în momentul acela realitatea este că am avut o atitudine contrarie și acesta este adevărul că am îndrăznit să formulez: dacă nu se introduce fondul unic, să nu creeze perturbări, îmi iau răspunderea pentru vânzări normale și realitatea a dezmințit această poziție a mea față de fondul unic.

În ceea ce privește lipsurile, ele nu se reduc la aceasta, lipsurile legate de perioada reformei și perioada de după reformă, sunt legate îndeosebi de câteva chestiuni de neoperativitate organizatorică a comerțului de stat și o chestiune care s-a dovedit a fi o lipsă foarte gravă în această perioadă, deși la prima impresie dacă nu este cea mai importantă, este problema evidenței. Realitatea este că noi ne conducem în ultimele zile în ceea ce privește ritmul vânzărilor mai mult după informații generale și nu dispunem de date la zi asupra acestor vânzări. O altă lipsă care abia a ieșit în vîileag mai tare în această perioadă, a fost necuprinderea sarcinilor de coordonare a întregului comerț în momente deosebit de importante.

Problema rezervelor nu figurează în text și aici vreau să dau o scurtă lămurire. Care a fost sarcina ministerului în această privință? Conform hotărârii Consiliului de Miniștri dată în decembrie 1951, ministerele producătoare urmau să facă rezerve de 10% din livrările pe trim. IV, să nu le livreze comerțului și să le rețină în vederea măsurilor care se pregătesc. Al doilea punct al aceleiași hotărâri prevede că Ministerul Comerțului Interior și Centrocoop are sarcina să facă rezerve de produse similare din același nomenclator în depozite, în măsura posibilităților. Acesta este textul hotărârii. Ce a realizat comerțul interior? Față de primele evaluări de vreo 670 milioane, s-a reușit a se realiza peste 1 miliard lei. De ce s-a pus problema aceasta în măsura posibilităților? Pentru că una din indicațiile pentru comerț a fost în ceea ce privește cartelele, ele trebuiesc satisfăcute în continuare integral, în ceea ce privește comerțul liber, produsele trebuiesc vândute în condițiuni normale. Chiar în aceste condițiuni, această acțiune a comerțului normal probabil cu mai multă pricepere și mai bună organizare se putea realiza chiar în condițiuni de creare de rezerve și mai mari.

În concluzie, primul document de partid privitor la înfăptuirea reformei bănești și a reducerilor de prețuri ne-a dat o analiză puternică a situației economice și reprezintă în permanență un instrument, un document de muncă zi de zi în realizarea sarcinilor care stau în fața fiecărui sector.

Al doilea document asupra sarcinilor în legătură cu consolidarea succeselor reformei bănești ne-a ajutat și mai mult trasându-ne sarcini concrete în ceea ce privește rolul comerțului, vorbesc în special de comerț și mai ales acum am înțeles lucrurile pe baza acestor documente, pentru prima dată. Niciodată nu s-a înțeles cum trebuia să se înțeleagă rolul comerțului în ce privește acțiunea asupra pieții neorganizate, în ce privește combaterea elementelor speculative în perioada de după reformă.

Documentul actual, Scrisoarea închisă, reprezintă o nouă contribuție pentru îmbunătățirea muncii noastre și pe lângă îndeplinirea sarcinilor care au fost trasate, o sarcină permanentă și continuă în cadrul Ministerului Comerțului Interior și în toate sectoarele comerciale, este de a dezvălui până la capăt orice ramificație a elementelor de deviere de dreapta, în materie de prețuri, achiziții, a formei organizate și de a combate cu tărie până la capăt aceste manifestări.

Tov. Vass Ladislau: După Plenara a V-a a C.C. s-a trecut la înființarea unei serii de secțiuni noi cu caracter economic. Partidul mi-a încredințat sarcina de a conduce Secția Plan- Finanțe-Comerț-Cooperație.

Cam în această perioadă, preocuparea conducerii noastre era felul în care se face selecționarea și promovarea cadrelor în economie. S-au luat o serie de măsuri în legătură cu atitudini greșite și poziții înapoiate care erau în legătură cu tehnicienii și au fost combătute acele tendințe ale unora dintre tovarășii noștri care căutau să bage pe toți tehnicienii în aceeași oală și să socotească că nici unul nu este bun și nu i se poate acorda încredere și că trebuie să ținem pe tehnicieni departe de posturi de răspundere. Conducerea noastră combătând această atitudine s-a dovedit în fapt prin promovarea unei serii de ingineri, tehnicieni, la posturi de răspundere, arătând că atitudinea de a-i băga pe toți în aceeași oală este o atitudine nejustă.

În munca pe care am primit-o la Secția Plan-Finanțe în problema promovării cadrelor ne-am străduit să ne orientăm după această indicație a conducerii noastre. Trebuie să spun că în această privință am avut o mare greutate. Indicațiile concrete primite în cursul muncii de la tov. Luca nu corespundeau cu această linie a conducerii noastre. Și aceste indicațiuni au fost mai complet formulate în acea ședință despre care a vorbit aici tov. Răceanu și în care a ieșit în evidență poziția de a băga pe toți, nu numai tehnicieni, ci pe toți specialiștii în aceeași oală, de a-i considera pe toți buni, de a pierde față de ei orice vigilență, de a merge pe linia de a nesocoti, de a nu se ocupa de promovarea și aprecierea justă a cadrelor muncitorești.

În legătură cu activitatea Secției de a ne ocupa de verificarea cadrelor, de cunoaștere a activității organelor care intrau în sfera de activitate a Secției Plan-Finanțe, în legătură cu sarcina de a controla aplicarea de către aceste instituții și ministere a hotărârilor partidului și guvernului, trebuie să spun că am avut o serie de greutatea de întâmpinat. Hotărârea partidului de a înființa secții cu caracter economic, instituirea acestor secții din primul moment a creat anumite frământări nesănătoase în unele organizații și vreau să apreciez în mod deosebit că aceasta se manifesta la Banca de Stat, la Ministerul de Finanțe, la Comerț, la Cooperație. Însuși acest fapt al înființării secțiilor a fost frământat și comentat în mod nesănătos. Odată cu începerea activității noastre, o activitate restrânsă, timidă, legată de numărul restrâns de tovarăși care existau în această Secție, legată de faptul că tovarășii, împreună cu mine, erau lipsiți de experiență, această activitate a creat o serie întregă de proteste, de reacțiuni în aceste instituții. Legătura noastră era tov. Luca. Trebuie să spun că poate afară de 2-3 cazuri când am fost chemat la tov. Luca în probleme de muncă, în probleme de îndrumare a activității noastre, toate celelalte și marea majoritate a acestor chemări era legată de reclamații, de proteste care se făceau în legătură cu amestecul Secției, în legătură cu faptul că Secția a cerut un dosar, că Secția a cerut o situație, în legătură cu faptul că Secția a invitat un director de la Ministerul Comerțului Interior sau de la Cooperație sau de la Bancă ca să se stea de vorbă cu el.

Secția avea un regulament provizoriu de funcționare aprobat de C.C. Am citit și răscitit acest regulament, ne-am interesat și la celelalte secții, să ne lămurim, să nu trecem peste competența secției, peste sarcinile care erau precis delimitate pentru fiecare secție.

În legătură cu munca noastră, cu criticile care ne-au fost făcute de tov. Luca, în legătură cu atragerea atenției, în legătură cu unele critici care au fost făcute și în ședințele mai largi, am observat că de câte ori se făceau asemenea ședințe, se puneau aceste probleme a greșelilor secțiilor și a Secției noastre în aceste instituții, la Bancă, la Ministerul de Finanțe, la Comerț, mai puțin la Cooperație, pentru că erau elemente care în față spuneau da și apoi făceau tot ceea ce poșteau și doreau, nu declarau anumite obiecțiuni în mod deschis sau făceau totul după socoteala lor în spatele Secției și rezistența față de Secție, atitudinea de rezervă, de a da posibilitatea Secției de partid ca să cunoască activitatea lor, această atitudine se înțețea. Am ajuns în legătură cu activitatea noastră până acolo că ni s-a trasat de către tov. Luca sarcina de a controla, a dirija sarcina de control a Secției C.C. la organizațiile de bază. Tov. Luca ne-a spus că de fapt just este ca Secția noastră să se documenteze asupra activității instituțiilor participând la ședințele organizațiilor de bază. Considerăm că această documentare, a atribuțiilor, a posibilităților de muncă și de control a Secției nu corespund regulamentului aprobat de C.C. și atunci am insistat și am cerut să se examineze această problemă, să se discute după ce trecuse o perioadă de muncă a secțiilor noi înființate, să se examineze de către conducerea partidului activitatea acestor secții, să se aprecieze unde au lucrat bine, unde au lucrat greșit, să se vadă dacă regulamentele care li s-au dat sunt bune, delimitează bine sau greșit atribuțiile pe care le au.

Această cerere a mea a fost aprobată de tov. Luca și mi-a spus că această problemă se va discuta la Biroul Organizatoric și se va examina sarcina fiecărei secțiuni. Când am plecat de la conducerea Secției, în iunie-iulie, o asemenea examinare nu a fost. Realitatea este însă că Secției i s-au creat asemenea condițiuni în care ea nu a putut să-și exercite activitatea sa de control al executării, îndeplinirii hotărârilor partidului și guvernului.

Trebuie să spun în mod deosebit, un zel deosebit în a mobiliza pe tov. Luca pentru a pune la punct Secția, pentru a o ține în șah, o manifesta Banca. Noi situația de la Bancă am cunoscut-o într-adevăr. Noi am primit o serie de sesizări. Însăși în Secție lucrau tovarăși care cunoșteau compoziția salariaților de la Bancă, cunoșteau cadre de la Bancă, munca de verificare pe care am desfășurat-o, de cunoaștere a cadrelor din fruntea Băncii, îndreptățeau pe deplin curiozitatea noastră de a vedea ce se petrece acolo.

Trebuie să spun că în legătură cu sesizările tovarășilor din regiuni în legătură cu elementele care stăteau în fruntea Băncii de Stat, noi am intensificat această verificare, am pus în fața conducerii Băncii, lui Vijoli obligația de a nu mai numi nici un director. Ne propusesem atunci ca directorii de sucursale județene și regionale să facă parte din nomenclatura C.C. și am atras atenția să nu se mai facă – așa cum era prevăzut în regulamentul Secției nici un fel de primiri de director fără aprobarea prealabilă a C.C. Aceasta a constituit un nou prilej pentru a mobiliza împotriva Secției, pentru a înfățișa Secția ca un organ care împiedică Banca, în buna desfășurare a activității sale, ca un dușman care în fond vrea să submineze activitatea Băncii.

Trebuie să spun că străduințele depuse de Secție, pentru a cunoaște aceste cadre, pentru a determina anumite schimbări în promovarea acestor instituții, în special în fruntea Băncii, pentru că în ceea ce privește Ministerul Finanțelor, era din partea noastră

o atitudine specială, o atitudine deosebită de „prudență” nejustă, cunoscând că tov. Luca ține în mod deosebit la toți oamenii săi, la toate aceste cadre și că orice atingere a acestor cadre reprezintă un mare pericol și trebuie să spun că în această privință am avut o atitudine nejustă, o atitudine de capitulare neprincipială.

În legătură cu aceasta cred că o lipsă deosebit de mare a mea personală a fost aceea că am avut ocazia să cunosc situația lui Iacob. În legătură cu munca pe care partidul mi-a încredințat-o cu verificările, am avut posibilitatea să știu cine este Iacob, să-i cunosc trecutul. Cunoștea de altfel și conducerea partidului nostru acest trecut. Însă care a fost marea greșală a noastră, a mea personală? Că am considerat posibil, m-am lăsat influențat, m-am molipsit de această oroire politică de a crede că trecutul nu se leagă cu prezentul, că trecutul nu angajează prezentul și neluptând îndeajuns, în mod consecvent pentru a pătrunde, a găsi o modalitate de a cunoaște activitatea lui Iacob, Vijoli și a celorlalte elemente care aveau și au o biografie nu mai puțin încărcată din punctul de vedere al trecutului, să cunoaștem activitatea lor prezentă, s-o prezentăm conducerii partidului și în acest fel să contribuim la demascarea acestor elemente cu un ceas mai devreme, nu numai în legătură cu trecutul, ci în legătură cu activitatea lor prezentă, care s-a dovedit până la urmă că, constituie o continuare organică a activității lor din trecut.

Secția trebuia să controleze aplicarea hotărârilor partidului și guvernului în aceste domenii de muncă. Dacă în general noi despre Finanțe știam doar atât că Finanțele este și Banca, că este un sector foarte important și totul merge foarte bine și ne-am mulțumit cu aceasta, nu ne-am stăduit să pătrundem, să cunoaștem, să vedem cum este posibil ca acest aparat vechi, neprimenit, neschimbat, păstrat așa cum l-au avut liberalii pe vremuri, nu ne-am străduit să vedem cum este posibil ca acest sector să meargă bine și să satisfacă nevoile bancare ale statului nostru de construcție socialistă, ne-am înhămat în special la sectorul Cooperației până peste cap într-o muncă de hamalâc de zi cu zi aproape în locul acestor elemente din fruntea Cooperației, înainte de ultimele schimbări, fără ca să ne dăm seama de caracterul activității de la Cooperație, fără să vedem, să sesizăm partidul și conducerea noastră asupra acestor abateri. Noi tovarășului Luca i-am prezentat de câteva ori procente cu îndeplinirea planului de colectări, achiziții, de desfacere. Am semnalat asemenea situații, dar nu ne-am dat seama că am pătruns în mod temeinic și serios lucrurile ca să vedem că această situație de la Cooperație nu este întâmplătoare.

Vreau să mai subliniez faptul că în cursul pregătirii reformei, cu câteva zile înainte de reformă, având ocazia să stăm vorbă cu Iacob în prezența și altor tovarăși, s-a discutat problema numărului chiaburilor și acolo în mod obraznic, în mod îngâmfat care îl caracterizează pe Iacob, susținea teza că în țara noastră nu există decât 40 și ceva de mii de chiaburi și cine vrea să-i dovedească că sunt mai mulți, să-i dea adresa acestor chiaburi ca să poată fi impuși.

Vreau să mai sesizez aici în legătură cu munca mea, că imediat după reforma monetară, în zilele de după reformă, au sosit primele rezultate de schimb la Ministerul de Finanțe, întâlnindu-mă acolo cu Modoran el îmi spunea jubilând: Uite primele rezultate ale reformei bănești, pare-se că nu sunt așa mulți bani la țară cum s-a spus. Trebuie să spun că nu mi-am dat seama atunci ce vroia să demonstreze prin aceasta, ce reprezintă acest lucru și abia acum, cu documentul care ni l-a dat conducerea noastră, acum îmi dau seama ce teză au vrut să demonstreze după ce au luat toate măsurile ca să retragă banii,

falsificau datele și veneau cu această teză. În fond apărau poziția de abatere de dreapta, oportunistă, de abatere de la linia partidului.

Eu cred că Secția Plan-Finanțe pe care am condus-o un an și ceva și eu personal nu ne-am făcut datoria, nu am luptat pentru ca partidul să primească din partea acestei Secții acel material de documentare și informare de care era atâtă nevoie, acel material care putea să ajute la document, la descoperirea cu un minut mai devreme a acestor manifestări dușmănoase.

Eu cred că situația actuală la Secția Plan - Finanțe, și nu numai la Secția Plan-Finanțe, ci – după aprecierea mea – și la Secția Agrară și poate și la alte secții cu caracter economic, este nesatisfăcătoare. Cred că conducerea noastră dacă nu ne-a controlat și criticat la timp și nu ne-a ajutat bătându-ne pentru lipsurile noastre ca să ne facem datoria, cred că este acum neapărat cazul ca aceste secții să fie întărite, ajutate, controlate mai aproape în munca lor.

Eu îmi însușesc în întregime documentul adresat organizațiilor de partid și voi lupta din toate puterile male pentru ca el să fie aplicat, pentru ca el să devină o armă puternică în mâna partidului nostru pentru lichidarea acestor abateri.

Vreau să mai spun un lucru. Din felul cum unii tovarăși au luat cuvântul, au dezbătut această linie țărănească caracterizând ca țărănească această abatere de dreapta nemarxistă, cred că ar putea să creeze confuzii. Cred că dușmanul ar putea să folosească această neprecizie, în sensul că iată, dacă linia țărănească aceasta a fost, înseamnă că acum partidul nostru are o altă linie, că linia trasată a partidului este una care poate este împotriva țărănimii. Or cred că datoria noastră este de a duce în mase linia justă a partidului nostru și aplicarea ei este aceea care va asigura bună stare, viață fericită nu numai a clasei muncitoare, ci și a țărănimii muncitoare, că numai această linie asigură construirea socialismului, iar fără construirea socialismului prin aplicarea unor linii denaturate, care împiedică construirea socialismului nu țărănimii muncitoare, ci chiaburimii poate să-i creeze o serie de avantagii, iar țărănimea muncitoare nu poate decât să cadă pradă acestei linii.

Tov. Petrescu: Dacă tov. Vass despre situația aceasta a informat un alt tovarăș secretar verbal sau scris, în afară de tov. Luca.

Tov. Vass: Despre greutatea pe care le-a avut Secția noastră în muncă în scris nu am sesizat, am cerut și tov. Moghioroș să se stea de vorbă cu noi, să se examineze munca noastră, să se convoace mai mulți șefi de secție și să se lămurească atribuțiile noastre. Atât am făcut, mai mult nu.

În ceea ce privește cooperativa din Galați și nu numai din Galați, una din puținele realizări ale Secției noastre în perioada în care am condus-o, a fost aceea că am determinat curățirea conducerii cooperativei meșteșugărești, era o conducere putredă, care n-avea nimic comun cu conducerea partidului nostru și cu linia lui și instalarea unei conduceri pe care o consider capabilă, sănătoasă, de a merge pe linia partidului.

În același timp, în legătură cu întreaga categorie de cooperative de construcții, care reprezentau un mijloc de jaf a bugetului, camuflarea elementelor capitaliste, este – după câte știu – o hotărâre luată ca asemenea cooperative să fie desființate.

Tov. Ene (Prahova): Scrisoarea închisă adresată către toate organizațiile și membrii de partid nu putea să aibă nici asupra mea altă influență de cum a avut asupra tovarășilor care s-au perindat la cuvânt și care și-au precizat punctul de vedere față de acest important document.

Eu îl consider ca un document de înaltă principialitate și consider că odată ajuns la organizațiile noastre de partid, la membrii de partid, acest document va da răspuns la multe nedumeriri, va da posibilitate cadrelor și membrilor de partid să cunoască abaterea, devierea de dreapta, să cunoască cauzele (*sic!*) abaterii și să ia măsuri pentru lichidarea ei.

Sigur că această abatere gravă subliniată cu atâta tărie în Scrisoarea închisă a C.C. nu putea să nu aibă influență, să nu-și lase amprente și asupra muncii din sectorul financiar-bancar din Regiunea Prahova. Știut este că după Capitală, din punctul de vedere al impozitelor, regiunea Prahova s-a situat a doua. Nu am subapreciat importanța contribuției acestei regiuni și pe calea impozitelor la lupta de construire a socialismului în țara noastră, ci venirea tov. Luca la Finanțe, numai prezența tov. Luca dădea garanție organizațiilor de partid că lucrurile vor merge de la sine, că sarcinile financiare se vor îndeplini cu succes. La aceasta s-a mai adăugat faptul că la câteva luni după numirea tov. Luca și echipei de miniștri adjuncți veniți odată cu dânsul, s-a arătat cu ocazia votării bugetului pe 1948-49 că situația finanțelor din țara noastră, schimbările radicale în bine, că a fost de ajuns să vină în fruntea Ministerului de Finanțe tov. Luca, însoțit de miniștrii adjuncți de nădejde, să facă o politică financiară de mână forte și să lichideze cu haosul, să pună ordine în Ministerul de Finanțe.

Sigur că mai târziu când am văzut că trece o lună, un an și spre deosebire de alte ministere, cum sunt Internele, Ministerul Forțelor Armate, care imediat după schimbarea conducerii au luat măsuri să schimbe și la regiuni și la raioane, la toate unitățile, conducerile și au dat bătaie de cap zi de zi pentru asigurarea unei compoziții sănătoase în cadrul acestor instituții, ne-a surprins că la Ministerul de Finanțe nu se face nici o încercare de a curăți aparatul financiar din regiunea noastră. Noi ne-am zis s-o înceapă la capitală, apoi la Prahova și poate nu au posibilitate și o să facă după cum pot. Când am încercat noi să mișcăm câțiva șefi de la secțiunea financiară, cadre din domeniul bancar, ne-am lovit de rezistența tovilor de la Finanțe, aceasta înainte de raionare, înainte de crearea Secției Plan - Finanțe, dar și după ce s-a făcut raionarea și s-au creat secțiile, s-au făcut câteva demersuri dar au rămas fără rezultat. Dar și când s-au schimbat cadre de conducere, s-au schimbat oameni care, de bine de rău înjghebau munca, cum a fost directorul Băncii de la Prahova, care a fost schimbat fără asentimentul Comitetului Regional.

Această situație nu putea să ducă la rezultate bune, nici în ce privește așezarea impozitelor și nu puține au fost și sunt cazurile de impozite așezate nejust în sensul că au pus greul pe țăranimea săracă și mijloacă și au ocolit pe chiabur sau i-a pus impozite mai mici, făcându-se că nu vede că mai are și un cazan de țiucă și luând de bază numai suprafața agricolă. După ce s-a pus problema încasării și de la chiaburi, și cum aveam foarte multe cazuri, în loc să înceapă încasările de la chiaburi, începeau de la țăranii săraci și de la mijlocași. Am avut o lipsă foarte mare pentru că nu sesizam numai atunci, când oamenii nu mai puteau și începeau să sesizeze și atunci ne interesam cine este inspectorul și referentul, procedam și noi foarte timid, ceream măsuri, încercam să urmărim, însă ni se spunea că este sub anchetă. Și chiar recent, șeful Secției Financiare ne-a spus despre o serie de cazuri sub anchetă, nici o măsură nu a fost luată.

Noi am avut o lipsă pentru că nu ne-am interesat mai îndeaproape de felul cum am întreprins anumite acțiuni în cadrul instituțiilor legate de acest minister. De exemplu în câteva rânduri s-au întocmit tabele de chiaburi. Tocmai când se încheia acțiunea de evidență a chiaburilor atunci aflăm și noi că s-a făcut această acțiune, cu toate că am avut

posibilități incomparabile, totuși nu ni s-a cerut sprijinul și s-a făcut de referent, de un cerc foarte restrâns și puneau pe listă numai pe cei care au vrut și de aceea numărul a fost micșorat.

În ultimul timp instituțiile Ministerului de Finanțe din regiunea noastră au început să fie privite ca un fel de cuib de elemente rele, ca un fel de adăpost al bandiților, pentru că au rămas toți acei care au existat dinainte, au aplicat politica financiară a partidului cu același aparat care a deservit guvernul antonescian. Vreau să adaug în plus că sub guvernarea antonesciană nu existau aceste rateuri enorme, foarte numeroase, de așa-zise birouri de loterie unde sunt aciuiați toți bandiții, numai ce cunoaștem noi, ce am identificat, am putut găsi acolo foști mari demnitari, foști mari comercianți, numai elemente dușmănoase. Cred că prea puțini sunt din ei oameni cinstiți.

Tov. Petrescu: N-aveți dreptul să luați măsuri să-i schimbați?

Tov. Ene: Noi am încercat să-i schimbăm, este o lipsă a noastră că în urma deselor refuzuri pe care le-am întâmpinat – ca de nici o altă instituție – conducerea Comitetului Regional nu s-a interesat mai mult, că n-am fost destul de perseverenți.

Vă dau un exemplu. Din peste 1.000 organizații de bază care au trecut prin alegeri n-am avut nici o situație asemănătoare cu situația de la Sfatul Popular Ploiești unde erau și funcționarii de la Secția Financiară. Aici a fost din capul locului o atmosferă foarte grea și la momentul potrivit au încercat să împingă în conducere elementele lor, dușmănoase. Când au văzut că nu reușesc, au vrut să împartă în două membrii de partid de acolo. Până la urmă s-a orientat foarte greșit și Comitetul Orășenesc care a îndrumat această organizație de bază, însă de 3 ori s-au tot făcut propuneri, au fost balotaje, cu chiu cu vai a fost ales un birou slab. După alegeri am mai scormonit pe cei care au făcut gălăgia cea mai mare, care stăteau pe baze antipartinice, am aflat că sunt fii de popi și alți bandiți și a trebuit în câteva etape să dăm afară vreo 9 inși.

Din Regiunea Prahova și alte regiuni au trecut mulți tovarăși în munci de răspundere și în partid și în guvern, dar oameni cu atâta tupeu și atitudine cum s-a prezentat acest Iacob, n-a fost nici unul. M-am trezit cu un telefon de la președintele Sfatului Popular dintr-un birou alăturat și spunea înfricoșat să-l scap. Zicea că Iacob este acolo și cere ca să dea dispoziție Sfatului Popular să ridice de la țăranii săraci, mijlocași și chiaburi de la cei care nu și-au plătit impozitele tot ce au mai bun. I-am spus să vină la regiune, până să vină au sosit niște tovarăși de la Sovrom și am rugat să aștepte. Foarte nervos a intrat peste un alt secretar, i-am spus care să fie atitudinea lui, a intrat acolo obraznic șeful de secție – de obicei foarte servil – se așeza cu spatele la tovarășul secretar ca să așeze pe Iacob pe scaun. A început să spună în cuvinte foarte bombastice ca să impresioneze, că suntem într-o situație grea, deja a expirat anul, n-am realizat planul de încasări și avem sarcina conducerii partidului, conducerii ministerului să luăm măsuri tari să realizăm planul. Aceasta a fost în ianuarie și am spus că nu știm nimic. N-am simțit că se pregătește ceva. Nu suntem împotriva să se ridice impozitele, însă este o lipsă a Comitetului Regional și a mea personală că nu am sesizat conducerea partidului pentru că nu trebuia văzută numai latura economică, ci și politică. Ce ar fi fost să fi ascultat pe acest responsabil financiar și să ridicăm pe toată sărăcimea și mijlocașii, să-i constrângem să ne dea impozitele. O problemă care n-a fost lămurită deși tov. Agiu a luat cuvântul de două ori, este neîndeplinirea planului de achiziții pe 1951, au fost schimbate 4 scheme organizatorice la Direcția regională și asta a produs perturbații.

În legătură cu Cooperația a trecut mai mult de un an și Centrocoop nu a dat dezlegare uniunilor raionale să țină adunări generale și aceasta duce acolo ca cooperativele (*sic!*) să se transforme în băcănii, care nu fac decât să primească mărfuri de la orașe și să le distribuie la țărani.

Față de această gravă deviere de dreapta din partidul nostru poziția mea nu poate să fie decât una, aceea de a mai studia, să însușesc conținutul acestei scrisori, să ajut membrii Comitetului Regional și prin ei întregul activ, toate organizațiile de partid, toți membrii de partid comuniști, să însușească conținutul acestei scrisori, să analizeze în lumina lipsurilor arătate în scrisoare, în lumina modului cum este arătată devierea, modul cum se manifestă devierea în regiune, în raioane, în comune, să încerce să găsească cauza acestor devieri locale, să ia măsurile cele mai hotărâte pentru înlăturarea cauzelor, pentru lichidarea acestor abateri grave.

Noi muncitorii din Regiunea Prahova am primit cu foarte multă satisfacție și am sprijinit fără nici un pic de rezerve, cu tot elanul reforma bănească, iar după ce s-a produs schimbul de bani muncitorii din regiunea Prahova și toți oamenii muncii fac efortul să consolideze acest succes. Asta ne-o dovedește faptul că nici nu s-au definitivat și până s-au dat să se aplice noile norme în industria petrolieră, au fost multe cazuri când muncitorii și brigăzi întregi cer să se lucreze după norme noi. De asemenea în celelalte sectoare care consolidează succesul în privința reformei bănești, țărănimea muncitoare s-a mobilizat și face eforturi ca să realizeze sarcinile trasate de C.C. și să asigure mai departe întărirea reformei bănești.

Noi o să luptăm să dăm patriei noastre mai mult petrol, ca spre deosebire de anul trecut, când impozitele nu au fost realizate, să luptăm să le realizăm și politica de colectări să fie aplicată ca să nu mai rămânem sub 100% la nici unul din produsele țărănești colectabile.

Tov. Gh. Stoica: Sunt de acord cu tovii care au accentuat în mod deosebit asupra importanței documentului, ca un document care va sluji nu numai la strângerea și mai mare a rândurilor partidului, la lichidarea abaterii de dreapta din partidul nostru, dar la întărirea alianței dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare, pe baza și pentru construirea socialismului, că va întări și ridica combativitatea organizațiilor și a fiecărui membru de partid și vigilența politică, că acest document e meritul C.C. și în special al tov. Gheorghiu-Dej, care a înarmat pe fiecare activist, pe fiecare membru de partid pentru a face pași și mai hotărâți în construirea socialismului la noi în țară.

Unii dintre tovi care au luat cuvântul au vorbit ca și când ar fi prima oară când un conducător de partid e tras la răspundere pentru abaterile, pentru greșelile sale. Lucrurile nu stau așa. De când există partidul nostru, în lunga sa activitate mulți dintre conducătorii săi au fost trași la răspundere, iar acei care n-au luptat pentru linia partidului au căzut din căruța partidului și chiar din rândurile partidului. Nici nu putea fi altfel, aceasta este în natura partidului nostru de a trage la răspundere nu numai membri simpli, dar și conducători, atunci când se abat de la linia partidului, căci partidul tocmai de aceea există, pentru a îndeplini sarcinile pe care și le-a luat asupra sa. Alți tovi au pus în așa fel problema abaterii de dreapta de la linia partidului, ca și când ar fi vorba de o greșeală, care nu poate fi încadrată ca având la bază un act dușmănos sau slujind dușmanului. Asemenea formulări pot duce la slăbirea luptei pentru lichidarea abaterii de dreapta din partidul nostru, de aceea trebuie reamintit că în dosul acestei abateri stă tocmai dușmanul de clasă. Și din document, și din tot ce au vorbit tovi, a reieșit clar cui a folosit abaterea.

Ea a dus la întărirea elementelor capitaliste și de la orașe și de la sate. Menținerea acestor întreprinderi sub firmă cooperatistă, dar în dosul cărora se ascund întreprinderi capitaliste e tocmai un rezultat concret al acestei abateri, al acestei politici duse de o serie de oameni daspre care s-a vorbit, în frunte cu tov. Luca. Când am mers să vedem care sunt purtătorii acestei politici duse de o serie de oameni despre care s-a vorbit, în frunte cu tov. Luca. Când am mers să vedem care sunt purtătorii acestei politici, n-a reieșit oare clar fizionomia politică a lui Iacob, a lui Modoran și Vijoli, ca elemente străine, puse în slujba dușmanului de clasă. De altfel toate faptele vorbesc în această direcție. Nu trebuie uitat ce ne învață tov. Stalin, că abaterea de dreapta în condițiunile construirii socialismului, dacă ar fi lăsată să învingă, duce la instaurarea socialismului, ca atare slujește intereselor dușmanului de clasă și lovește în interesele clasei muncitoare și aliatului ei, lovește în interesul construirii socialismului. Ca atare, caracterul ei dușmănos e evident și clar. Iată de ce cred că trebuie să ne ferim de formulări care ar putea să slăbească lupta împotriva acestei abateri și trebuie să accentuăm că datorită tocmai descoperirii, demascării acestei abateri de către conducerea partidului, de către tov. Gheorghiu-Dej, partidul nostru a fost ferit de un pericol serios, că tocmai descoperirea acestui lucru va da și posibilitatea de a întări alianța, numai pe baza tezelor marxist-leniniste.

În legătură cu felul cum s-a reflectat în activitatea noastră abaterea de dreapta, vorbesc de București și regiune, sunt o serie de trăsături cu aceleași consecințe și cauze de care au vorbit mulți alți tovi aici, în ce privește scutirea în masă de impozite, sustragerea țăranilor de la datorii, de la construirea socialismului care se face în însuși interesul țăranimii muncitoare, în problema colectărilor ne-am îndeplinit planul. În problema schimbului dintre oraș și sat ne-am îngrijit ca conducerile (*sic!*) cooperativelor să fie devotate liniei partidului, că din contra acolo s-au strecurat elemente dușmănoase care au scos numai de la fondul unic mărfuri, dar care au căutat să lucreze cât mai mult în defavoarea clasei muncitoare, în defavoarea construirii socialismului. În ce privește chiaburii, și la noi s-au topit și avem un număr mic față de ceea ce există în realitate. În ce privește impozitul, abia în ultimul timp, când C.C. ne-a pus sarcina și ne-a tras la răspundere, am început să ne ocupăm de această problemă și să vedem ce există în aparat și din cine e compus el, că 99% e vechiul aparat, cu percepatori veniți fie de la național-țăranști, liberali, legionari, de la Anonescu, și care au muncit în așa fel încât au încasat impozitele așa cum au arătat aici și alți tovi, tocmai când nu trebuia, adică în decembrie și ianuarie.

În mod deosebit aș vrea să mă opresc asupra abaterii de dreapta care s-a manifestat la noi în legătură cu întreprinderile capitaliste sub firma cooperatiei. În București, nu puține sunt asemenea întreprinderi care jefuiesc statul nostru, care fură și pe oamenii muncii. Noi nu ne-am ocupat cu aceste lucruri ca să le descoperim și să le demascăm, să îndreptăm lucrurile.

Scrisoarea pune ca sarcină organizațiilor de partid și organizației de București, de a verifica activitatea organizației de partid de la Bancă, de la Ministerul Finanțelor și de la alte instituții bancare. În multe instituții de la noi există abateri în ce privește politica de cadre, dar nu există vreo instituție în București, în afară de cele conduse de tov. Luca, unde să se fi schimbat așa puțin din aparatul vechi, ca aici. Și acest lucru atât la Ministerul Finanțelor, cât mai cu seamă la Banca de Stat și la celelalte bănci. Vina noastră este că organizațiile de partid, deși au început să vadă și și-au manifestat îndoiala

lor în ce privește justețea acestei practici care s-a făcut la aceste instituții și au venit să ne sesizeze asupra unor aspecte negative din muncă, totuși noi nu le-am instruit, nu le-am înarmat ca într-adevăr să fie în stare să demaște atitudinea unor elemente dușmănoase, care în mod conștient n-au lăsat să pătrundă nici un muncitor în aceste instituții. Deși există 4-5 la Bancă, funcționarii sunt creați de partidul liberal și dețin posturi cheie de conducere. Același lucru și la Ministerul Finanțelor. Noi n-am luat atitudinea cuvenită și ne-am mulțumit că în fruntea acestei instituții se află tov. Luca. Însă noi, care aveam și experiență și știam care este linia partidului, cu atât mai mult suntem vinovați că n-am contribuit cu un ceas mai devreme la demascarea și luarea de măsuri, ca dușmanul să nu poată face rău.

Din Scrisoare reiese clar că noi am căpătat acum o nouă armă. Sarcina noastră este să o folosim din plin pentru a lichida în practică aceste abateri de dreapta, pentru a strânge organizațiile și membrii de partid din jurul C.C. pentru îndeplinirea sarcinilor puse de Scrisoare și în acest sens pot să vă asigur că conducerea (*sic!*) organizației Capitalei, împreună cu mine, ne considerăm mobilizați pentru aceste sarcini și vom depune toate eforturile pentru realizarea în practică a sarcinilor puse de Scrisoare.

Tov. Liuba Chișinevski: În primul rând trebuie scos în evidență că însăși efectuarea reformei bănești este o lovitură puternică dată acestei devieri de dreapta care a fost arătată aici. Și nu-i o întâmplare că tov. Luca, având tocmai această deviere, așa cum se vede a luat poziție împotriva reformei bănești, n-a fost de acord cu ea, fiindcă aceasta de fapt lovea din rădăcină elementele speculative chiaburești și pune pe o linie justă politica partidului. Sunt unii tovi care au pus chestiunea că partidul n-a avut o linie justă. Acest lucru e fundamental greșit. Partidul, încă prin Rezoluția Plenarei din 3-5 martie a pus problema foarte hotărât și iată ce spune partidul în politica față de țărănime: Ne sprijinim pe țărănimea săracă, strângem alianța cu mijlocașul și ducem luptă neîntreruptă împotriva chiaburimii. Apoi se arată aici clar care sunt sarcinile de îngrădire a puterii economice și influenței politice a chiaburimii, apărarea intereselor proletariatului agricol, țărănimii sărace și mijlocașe față de chiabur, printr-o politică fiscală de clasă, care să ușureze situația țărănimii sărace și mijlocașe și să apese pe chiabur. Dacă ar fi fost urmată această linie a partidului, n-am fi ajuns la această abatere de dreapta. Ideologul acestei abateri este tov. Luca.

Tov. Luca a dus o politică țărănească, care a lovit în interesele atât ale muncitorimii, cât și ale țărănimii sărace și mijlocașe, și cred că e necesar să fie subliniat acest lucru, pentru că politica noastră este de alianță și dacă lovești în construirea socialismului, lovești în ridicarea nivelului țărănimii sărace și mijlocașe și acest lucru neapărat trebuie subliniat când vorbim de această abatere.

S-a vorbit mult de faptul că tov. Luca s-a erijat într-un fel de apărător al țărănimii în general, pe linia cooperăției, finanțelor și așa cum arată Scrisoarea aceasta a fost o concepție nemarxistă în problema alianței. Poziția tov. Luca a fost o poziție complet greșită și alunecând pe această poziție antimarxistă, el a ajuns să predea Ministerul Finanțelor pe mâna dușmanilor, cum a fost acest Iacob, Modoran, Vijoli. Față de nimeni din conducerea partidului nu era secret că Iacob e un dușman. Acum mai multe luni, Comisia de Control a hotărât și a cerut să fie exclus și el a primit carnet în urma insistențelor tov. Luca. Eu îmi iau răspunderea să afirm că Iacob este un provocator vechi, strecurat în partid încă în ilegalitate. Noi am cerut să fie scos din Ministerul

Finanțelor, dar l-a susținut tov. Luca. El a alunecat de pe linia justă și de aceea a luat în brațe aceste elemente.

Tov. Luca a devenit un ideolog al țărănimii în general și vreau să dovedesc acest lucru prin discursul ținut de el cu privire la rolul și sarcinile cooperăției meșteșugărești. Și pe mine m-a frământat chestiunea orezarilor, cum am ajuns noi să susținem elementele capitaliste, să aruncăm milioane din buzunarul statului pentru a sprijini niște capitaliști, cărora statul le dă bani, materii prime, iar ei lucrează împotriva noastră. Acest articol arată cum am ajuns să susținem acești orezari.

„Cooperăția meșteșugărească nu e capabilă, dacă nu organizează aprovizionarea cu materii prime, pentru ca toți cooperatorii să poată lucra permanent iar rentabilitatea cooperativelor să fie asigurată, oferind astfel membrilor lor un nivel de trai omenesc în momentul actual și unul din ce în ce mai ridicat în viitor”. Parcă vorbește cel puțin de organizația sindicală a muncitorilor și nu despre patroni. Mai departe spune: „Nouă nu ne trebuie orice fel de cooperăție, ci cooperăție organizată pe baze sănătoase, rentabile, care să folosească toate posibilitățile existente pentru a se aproviziona, pentru a-și asigura activitatea permanentă și pentru a ridica neconținut nivelul de trai al celor care se organizează în cooperative” – adică a tuturor bandiților care și-au schimbat firmele particulare, intrând în aceste așa-zise cooperative. Și mai grav că pune și perspective: „Cooperativele meșteșugărești trebuie să devină mari unități de producție industrială, mari unități socialiste”, adică aceste cooperative conduse de patroni, să se transforme în unități socialiste mari. Iată ce adâncă e această abatere de dreapta, pe ce linie greșită a vrut tov. Luca să ducă partidul. Aici am vrut să ajung, că această abatere lovește și în muncitori și în țărâtimea săracă și mijloacă și susține pe chiaburi și pe capitaliști, pe acești mici patroni de la orașe. Tov. Luca aici nu pune nici o condiție, nu arată cine sunt aceste cooperative. Desigur, suntem pentru cooperăția meșteșugărească, dar nu suntem pentru ca să susținem toate elementele capitaliste, care sub firmă cooperatistă să sugă banii de la stat. Tov. Luca nu vorbește despre cine le conduce și pe ce bază, dacă merg în interesul statului nostru, să ajute ceea ce nu poate statul încă să cuprindă în fabricile lui mari. Dar aici e vorba de sprijinirea elementelor capitaliste, care se camuflează sub firma cooperăției.

Pe această linie a mers unde a mers, ajungând să rupă Ministerul Finanțelor și Banca de organizația de partid și într-adevăr, când te atingeai de bancă, de cooperăție, parcă te atingeai personal de tov. Luca. Era imposibil să arăți vreo lipsă în aceste unități. Când am fost la Constanța și au venit inspectorii aceia național-țărăniști, când i-am chemat la partid și am vrut să convocăm pe toți ca să ne sfătuim, a spus că a primit instrucțiuni de la Iacob, că unde se amestecă partidul nu mai merge bine strângerea impozitelor. Eu i-am spus că din conducerea partidului fac parte și eu. Atunci a spus că face ce-i cer, dar cu rezerva că va înștiința Ministerul Finanțelor pentru că a dus o linie contrară liniei partidului, căutând să strângă tot ce se poate de la chiabur, căutând să strângă cât mai mulți bani în ajunul reformei. Izolându-se de partid, fiind înconjurat de elemente dușmănoase, tov. Luca a ajuns să rupă Ministerul Finanțelor de partid, să ducă o politică contrarie. Contra acestei abateri trebuie luată o poziție serioasă. A luat o atitudine, e o datorie a membrilor de partid, o atitudine sinceră și profundă, pentru că demascarea acestei abateri face să întărim partidul, unitatea în jurul conducerii partidului nostru.

Cred că în ședința noastră nu toți toții au făcut acest lucru cu destulă putere. Eu nu mă declar mulțumit cu atitudinea tov. Sencovici. Cred că el n-a luat o poziție hotărâtă împotriva acestei abateri. Parcă avea frică să se atingă și de lipsurile și greșelile lui, și le-a cocoloșit, nu a răspuns la probleme cum au fost puse aici. Dar nu numai cu tov. Sencovici. Cred că nimeni nu a putut fi mulțumit cu atitudinea tov. Chirtoacă, parcă voia să nu răspundă la nici o întrebare, pentru că are o parte serioasă din lipsuri, în politica în legătură cu gospodăriile colective, în legătură cu munca pe care a dus-o tocmai în această direcție. Socot că nu poate fi satisfăcătoare această poziție.

Analizând prin prisma Scrisorii, activitatea pe care am dus-o în munca în Regiunea Constanța, până când partidul n-a venit hotărât să pună problema colectărilor dând instrucțiuni clar, nici eu nu am observat această poziție greșită dusă acolo. Aceasta dovedește că n-am judecat destul de profund, n-am analizat hotărârea Plenarei din 3-5 martie pentru a putea să o aplic în munca practică de zi cu zi.

Foarte just au pus toții problema, că trebuie mai mult să studiem, să cunoaștem mai mult marxism-leninismul, hotărârile partidului nostru pentru a putea lua poziție politică față de anumite probleme. Cred că unii tovi secretari regionali care au luat cuvântul, au arătat mai multe lucruri din ce au făcut ei în regiunea lor și nu au o poziție clară, fermă față de lipsurile arătate aici. E necesar ca fiecare dintre noi să-și analizeze munca prin prisma acestui document al partidului. Aceasta nu poate fi numai o analiză de moment, ci un document de care în munca noastră pentru aplicarea reformei bănești trebuie să ne folosim mereu, pentru că reforma bănească este cea mai mare lovitură dată acestei abateri de dreapta. Trebuie ca prelucrarea acestei Scrisori să se facă în fiecare loc de muncă, să se facă cu toată puterea, să nu ne fie frică să spunem lucrurilor pe nume, fără însă să exagerăm și să vedem în fiecare al doilea comunist, unul care are o abatere de dreapta, dar să analizăm munca noastră politică, să avem spirit critic față de munca noastră, față de felul cum muncim și membrii de partid să vadă munca lor în spirit critic, neexagerând așa-zise abateri, ci căutând numai să ne orientăm pe linia trasată de documentul acesta.

Dacă așa privim Scrisoarea, atunci fără îndoială vor fi unii mic-burgezi, care vor spune: Iată ce s-a întâmplat cu un tovarăș! Noi trebuie să privim politică această abatere, că ea a dăunat partidului, trebuie să lovim în ea pentru asta. Așa o poziție întărește unitatea partidului nostru, unitatea în jurul C.C., o poziție critică puternică trebuie să ajute și pe tov. Luca să vadă care e poziția partidului, atitudinea partidului. În acest fel întărim puterea partidului, întărim unitatea în jurul conducerii partidului, în jurul tovarășului Gheorghiu-Dej, care are cel mai mare merit, care a avut această putere, această poziție marxist-leninistă de a lua în mână, de a pune cu hotărâre în fața partidului problemele așa clare care sunt puse aici în Scrisoare și prin aceasta de a ajuta ca partidul nostru să se întărească, să crească și într-adevăr să stea puternic pe pozițiile marxist-leniniste.

Tov. Oros (Bârlad): Documentul elaborat de conducerea partidului nostru în ședința din 29 februarie - 1 martie, ne arată că în partidul nostru s-a produs o deviere oportunistă de dreapta cu privire la alianța dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare. Eu am studiat acest document și pot să spun că m-a înarmat puternic și mi-a dat tărie ca să pot să analizez munca și să pot să văd lipsurile pe care le-am avut în muncă și activitatea mea.

Din studierea documentului, ca o urmare a devierii de dreapta, am putut să desprind că politica țărănească nemarxistă a îndepărat țărănimea muncitoare de a participa într-o măsură mai mare, mai puternic, la construirea socialismului. Dar nu numai că a îndepărtat țărănimea muncitoare de a participa la construirea socialismului în măsură mai mare, ea a dus la tocirea vigilenței ideologice, la adormirea vigilenței organizațiilor noastre de bază și la stingerea luptei de clasă.

Cum s-a manifestat această deviere de dreapta în Regiunea noastră? În aceleași sectoare de activitate: în domeniul financiar, cooperatist și mai ales și în mod deosebit în sectorul colectărilor. Dacă aici sus Ministerul Finanțelor a fost izolat de partid, apoi și jos în regiune această izolare s-a produs în aceeași măsură și astfel necontrolând activitatea acestui sector financiar, s-a putut să se mențină elemente dușmănoase care au fost acolo și care să aplice o linie străină de interesele clasei muncitoare și a țărânimii muncitoare. În legătură cu aceasta, vreau să exemplific cu șeful Secției Financiare a orașului Bârlad, care a fost vicepreședinte al Comitetului Executiv și din cauza abaterilor săvârșite a fost exclus din partid, scos din funcție de vicepreședinte, dar nu l-am putut scoate din funcția de șef al Secției Financiare, pentru că din partea Ministerului de Finanțe a venit un delegat al Sectorului de Cadre, a însemnat măsurile luate de Comitetul Regional și a spus că nu este valabil și că face o nouă cercetare pe linia Ministerului de Finanțe. În legătură cu aceasta am sesizat, prin Colegiul de Partid, această problemă, totuși, a rămas nerezolvată.

De asemenea, scutirea în regiunea noastră a 18% din totalul gospodăriilor țărănești este o dovadă a acestei influențe a devierii de dreapta în regiunea noastră.

În ceea ce privește felul cum s-a manifestat în Cooperație, socotesc că această politică a dus la pierderea cooperatizatorilor în masa oamenilor necooperatori și în mod practic când am stat de vorbă cu un țăran muncitor și l-am întrebat de ce nu-și achită partea socială a spus: ce foloase trag eu după aceasta? Pentru că în aceeași măsură chiar și acela care nu este cooperatizator și n-a depus nici o sumă, de multe ori ia și mai mult pentru că are mai multe produse și ca urmare capitalul vărsat în cooperativă este foarte redus și din cauza aceasta Statul trebuie să dea fonduri.

În legătură cu cooperativele meșteșugărești, pot să spun că o lipsă a Comitetului nostru Regional a fost că nu a exercitat un control amănunțit, dar manifestările de nemulțumire în acest sector au fost în urma aplicării reformei bănești, ei erau nemulțumiți pentru că acum nu mai au câte 22 mii lei cum luau înainte. Acum că am văzut cum s-a petrecut în celelalte regiuni îmi dau seama cum aceste elemente capitaliste au fost sprijinite și încurajate.

În legătură cu problema colectărilor care s-a manifestat în cea mai mare măsură în regiunea noastră, eu socotesc că Comitetul regional în frunte cu mine, a creat o poziție cu totul nesănătoasă, nemarxistă, prin aceea că lăsându-se influențat de concepția mic-burgheză țărănească și din cauza compoziției sociale nesănătoase a Comitetului Orășenesc Bârlad, de a scoate cât mai puține cereale de la țărani.

În legătură cu această deviere de dreapta în cadrul Comitetului Regional, așa cum tov. Ofelia a subliniat, eu am analizat și am căutat să găsesc care sunt cauzele și rădăcinile pe lângă faptul că ne-am lăsat influențați de aceste manifestări mic-burgheze, este o altă cauză și faptul că în aparatul nostru de partid predomină elementul țărănesc. În regiunea noastră prim-secretarul și secretarii raioanelor care se ocupă cu problemele

agrare, ei înșiși trebuie să dea la colectarea de carne etc. și fără îndoială că nu pot merge consecvent pe linia aplicării cu fermitate a hotărârilor partidului nostru.

În legătură cu această problemă, abia când conducerea partidului a venit în regiunea noastră, ne-a ajutat prin împuternicitul său, abia atunci ne-am dat seama că în această problemă noi nu am făcut ceea ce era necesar și după ce s-au luat măsuri, s-a dovedit că se pot scoate încă cereale de la țărani.

În legătură cu devierea de dreapta, care se manifestă în regiunea noastră și în legătură cu care tov. Olteanu a vorbit despre o nouă teorie privind chiaburimea, adică o chiaburime fără putere economică, trebuie să spună că din partea președintelui Sfatului Popular Regional, care tinde mult după acapararea unei serii de terenuri, se manifestă această poziție și Comitetul Regional prin mine, deși a luat atitudine, socotesc că n-a pus problema cu destulă tărie în fața tov. respectiv, care manifestă o astfel de atitudine. De multe ori am discutat problema în birou și am propus și aplicarea de sancțiuni pentru o astfel de atitudine nesănătoasă.

Documentul de partid cu privire la devierea de dreapta în partidul nostru ne înarmează pentru ca să putem să analizăm mai adânc și să vedem de ce nu se aplică hotărârile partidului nostru în viață și să putem să luptăm cu mai multă principialitate și exigență, în ceea ce privește realizarea sarcinilor trasate de partidul nostru.

Eu pot să spun că în legătură cu Vijoli, port și eu o vină personal, nu pentru faptul că-l cunosc pe dânsul, dar un frate al lui care a condus o Federală din Făgăraș unde a făcut potlogării, când s-a deschis proces a căutat să intre în partid, să mușamalizeze chestiunea. Noi n-am dat posibilitatea, însă Aurel Vijoli a adus acest proces la București și l-a stins. Și socotesc că am o vină pentru că am văzut în presă că este în fruntea Băncii de Stat, m-am gândit la această problemă, însă am socotit că din moment ce este sub conducerea unui secretar de partid, el a fost verificat și s-a constatat că poate să fie acolo.

Scrisoarea C.C. în legătură cu devierea de dreapta pe mine mă înarmează și eu îmi iau angajamentul pentru ca să însușesc în mod temeinic și toate organizațiile de partid din regiunea noastră, fiecare membru de partid din regiunea noastră să-și însușească în mod temeinic acest document de o mare însemnătate în viața partidului nostru, și în felul acesta să putem să înlăturăm tot ceea ce mai este rău în sânul partidului, în rândul organelor de stat, a organizațiilor economice și în felul acesta ca să putem în mod consecvent aplica în viață linia marxist-leninist-stalinistă, linia justă a partidului nostru.

Tov. Chișinevschi: Se observă că ați dori să mai facem o pauză până mâine dimineața. Vom continua discuțiile, poate unii vor mai renunța și apoi se vor trage concluziile.

Tov. Coliu: Cu privire la ordinea de zi am o propunere: Majoritatea tovarășilor au vorbit și ultimii repetă aproape același lucru. Părerea mea este să se încheie discuțiile și să se tragă concluziile. Dacă mai are cineva ceva, să lase în scris. Propun să continuăm acum.

Tov. Chișinevschi: Suntem de părere să amânăm totuși ședința pentru mâine dimineață ora 9,30.

Ziua a III-a – 19.III.1952

Tov. Moghioroș: Redeschidem ședința. Tov. Coliu, în ședința de aseară a făcut propunerea ca toții înscrși să renunțe la cuvânt. Noi propunem ca aceasta să fie primită

cu modificarea să mai dăm cuvântul la 2-3 tovi, care sunt rugați să nu mai repete ce au spus ceilalți. E necesar să dăm cuvântul tovarășilor, pentru că în cursul ședinței s-au ridicat o serie de probleme importante și consider că e bine să dăm posibilitate tovarășilor care mai au asemenea probleme să le ridice.

Se aprobă.

Tov. Ana Toma: Am participat cu toții de 2 zile la discutarea unor grave abateri de la linia partidului nostru. Oricât de dureros este pentru noi să vedem că în această abatere în cheștiunea alianței între clasa muncitoare și țărănimea muncitoare, poartă o mare răspundere un secretar al C.C., tov. Luca, noi simțim în această Scrisoare prezența partidului nostru, care a știut să ne ajute, să ne îndrepte, să ne arate rădăcinile acestei abateri și să ne ajute să putem lua măsuri de a o îndrepta fiecare în munca sa.

C.C. ne arată în această Scrisoare rădăcinile abaterii, dar cu toții noi am simțit aceste fapte, noi toți cunoaștem, mai mult sau mai puțin munca noastră – după cât eram direct în sectorul economic sau în munca directă de partid – dar cu toții am trăit aceste abateri și cu toate că am sesizat unele lucruri, cu toate că am simțit că unele lucruri nu sunt juste, ne-am mulțumit să așteptăm până ce C.C. va vedea aceste greșeli, va veni să ia măsuri. Ar trebui să ne gândim dacă în această atitudine a noastră nu-i și o oarecare alunecare spre oportunism. E plăcut și călduț să știi că există o conducere, care va veni să arate greșelile, să ia măsuri, să ne ajute să le îndreptăm. Dar este datoria noastră de comuniști, ca atunci când simțim că e o greșeală, să venim la partid să o arătăm. În orice sector de muncă, cât de departe, chiar noi la minister, ne-am ciocnit de așa-zisa cooperatie meșteșugărească, căreia noi trebuie în mod obligatoriu să-i dăm comenzi, plătind de multe ori de două ori ca la particulari, și nu facem de fapt altceva decât să plătim unei întreprinderi capitaliste, formate dintr-o mulțime de speculanți, care se aciuază acolo.

Noi ne-am ciocnit de toată mocirla de la bancă, iar eu personal am avut ocazia să muncesc cu Vijoli. Cu toții ați citit în ziare despre blocarea de către elvețieni a aurului, dar câți n-au știut că Vijoli a cărat acest aur în Elveția și ultimele transporturi le-a făcut chiar în preajma naționalizării, cu toate că era de așteptat că imperialiștii vor lua măsuri împotriva noastră. Ce căuta aurul nostru în Elveția? Dacă era nevoie de cumpărături, se poate transfera cât era nevoie pentru plăți, dar nu trebuia să facem acolo depozite. Foarte greu a fost de luat îndărăt acest aur și între timp ei l-au folosit împotriva noastră, pentru a ne împinge să plătim despăgubiri pentru naționalizare.

De asemenea am văzut, într-o muncă pe care am avut-o de făcut împreună cu Vijoli, atitudinea lui de îngâmfare, de desconsiderare față de ajutorul frățesc dat de tovi sovietici. Am văzut zbaterea lui pentru o altă linie în problema circulației banilor și socot că trebuie să-mi reproșez că n-am fost destul de combativă, deși aveam prilejul să ajung la tov. Gheorghiu-Dej, să-i arăt aceste fapte și sigur s-ar fi judecat altfel munca lui dacă erau cunoscute aceste fapte.

De asemenea în munca mea ce o aveam în 1947, am fost învățată de Vijoli să fac una din cele mai serioase greșeli din munca mea. Eu nu cunoșteam că acest eveniment era în pregătire, dar el cunoștea și s-a străduit ca șacalii proprietari de acțiuni ai Băncii Românești să fie cât mai puțin atinși de măsura care urma să vină. Despre aceste fapte voi face material scris, pentru că se pare că lucrurile nu sunt cunoscute.

În ce-l privește pe Iacob, de asemenea aș putea vorbi mult, dar nu voi lua decât faptul că Iacob personal a declarat că în anul 1945-1946 a pus mâna pe niște bunuri ale

partidului din Cluj în schimbul acelei case pe care ar fi dat-o, pentru că acele bunuri erau productive, era o întreprindere și spunea că trebuie să asigure viitorul nevestei lui. Și atunci se pune întrebarea ce încredere avea el în viitorul nostru socialist? Acest lucru e scris de mâna lui. În preajma primei reforme bănești, Iacob s-a străduit să trimită în străinătate devize familiei nevestei lui. Aș vrea să mai atrag atenția asupra faptului că peste tot și-a trimis oameni și asupra acestui lucru trebuie să fie foarte atenți tovarășii. Se pune întrebarea, ce înseamnă că astfel de oameni au fost susținuți de tov. Luca. El nu numai că i-a acoperit, dar s-a făcut purtătorul de cuvânt al ideologiei pe care o reprezentau ei, pentru că aceștia sunt fără îndoială dușmani ai noștri, reprezentanți ai burgheziei. Când am citit comunicatul în legătură cu măsurile de la Finanțe, eu nu m-am mirat de faptele lor, dar m-am mirat cum de au îndrăznit să le facă. Numai Scrisoarea m-a lămurit cum de au îndrăznit să facă asemenea fapte într-un minister condus de tov. Luca, atunci când ei au înțeles mai bine decât noi – și pentru asta îmi e rușine – când au înțeles al cui purtător de cuvânt este tov. Luca, au îndrăznit orice. Ei nu se așteptau că partidul îi va descoperi și-i va lua de gât.

Eu îmi iau angajamentul să muncesc și să lupt cu hotărâre pentru a curăți, și în rândurile salariaților de unde muncesc eu, elementele strecurate cu ajutorul acestei devieri, voi lupta pentru a lămuri nu numai membrii de partid dar și nemembrii de partid asupra ce reprezintă influența dușmanului în rândurile partidului. Iar asupra Scrisorii îmi iau angajamentul să o mai citesc, să o studiez, ca s-o pot prelucra cât mai bine cu toții cu care am eu legătura.

Tov. Șt. Voicu: Acest document de partid, de o așa mare importanță, are la bază o analiză temeinică și științifică marxist-leninistă a problemei alianței clasei muncitoare, a problemei atragerii țărănimii pe calea socialismului. Alianța noastră cu țărănimea nu-i o alianță în orice condițiuni, ci o alianță subordonată intereselor clasei muncitoare, subordonată intereselor construirii bazei economice a socialismului. Documentul vorbește despre abaterea de dreapta care a avut loc în partid, care a permis elementelor capitaliste de la sate să acumuleze, a permis ca din mijlocași să devină chiaburi, a permis ca elementele chiaburești să-și întărească poziția, a permis ca o parte din sprijinul pe care clasa muncitoare îl dă țărănimii sărace și mijlocașe să intre în mâinile chiaburilor, pentru că în munci de mare răspundere au intrat exponenți ai micii burghezii, ai micii producții de mărfuri, iar tov. Luca a căzut sub influența lor, s-a rupt de partid și a dus o politică șărânească de avantajare a țărănimii, a chiaburimii, o politică țărânească nemarxistă, a unei alianțe nu pentru atragerea țărănimii pe calea socialismului, ci pentru întărirea micii producții de mărfuri, care generează capitalism zi de zi, ceas de ceas și în proporție de masă.

Documentul spune că această abatere s-a manifestat încă din 1947. Așa e. La tov. Luca nu e numai faptul că a căzut sub influența exponenților micii burghezii și burgheziei și s-a înconjurat de un grup de oameni dușmănoși intereselor clasei muncitoare. Tov. Luca a avut această mentalitate, această ideologie formată în timpul ultimilor ani. Încă în 1947, după prima reformă monetară, tov. Luca s-a ridicat împotriva liniei partidului. În timpul când tov. Gheorghiu-Dej a fost plecat la Moscova, în primele 2 săptămâni de după reforma din 1947, când una din problemele principale era de a menține raportul stabilit la reformă, între prețul agrar și prețul industrial, un raport de prețuri care să asigure succesul reformei, acumularea socialistă, aprovizionarea muncitorimii și a industriei socialiste cu materii prime, în timpul acesta, tov. Luca ne-a

dat indicații cum să punem problema prețurilor. „Scânteia”, sub conducerea directă a C.C., a avut o linie justă. În perioada în care a lipsit tov. Gheorghiu-Dej și în legătură cu „Scânteia” o avea tov. Luca, el a dat indicații, și într-un articol pe care eu l-am semnat și a cărui paternitate și răspundere nu vreau s-o micșorez, pe care l-am iscălit pentru că am fost de acord cu el – dacă nu eram, nu-l semnam și puteam merge mai departe spre a determina nepublicarea lui – un articol aproape dictat, anumite pasaje care privesc raportul de prețuri, unde se spune: „Tendința manifestată cu mai multă tărie de cetățeni sau organe este de a forța o cât mai mare scădere a prețurilor țărănești... Țăranul trebuie să primească un preț care să-i permită să cumpere de la oraș mărfurile industriale de care are nevoie” sau „Nu-i de conceput ca creșterea puterii de cumpărare a clasei muncitoare să se facă pe spinarea țărănimii muncitoare, ci dimpotrivă, clasa muncitoare, cu partidul ei comunist luptă pentru ridicarea nivelului de viață al țărănimii muncitoare.” Sub aceasta se ascunde tendința că raportul trebuie fie în favoarea prețurilor agrare. „Din punct de vedere economic, creșterea puterii de cumpărare a țărănimii este o necesitate”. Și ca exemplu, tov. Luca ne-a dat un fapt concret, în comuna Horodnicu, un sătean a uns în fața primăriei, roțile căruței cu unt, pentru că prețul unei cutii cu unsoare e 80 lei, pe când prețul untului e 40 lei kg era protestul unui chiabur împotriva raportului dintre prețurile industriale și cele agrare fixate prin reforma monetară.

La întoarcere, tov. Gheorghiu-Dej ne-a criticat foarte aspru pentru acest articol, și acest exemplu cu untul a ajuns un leitmotiv. Deși au trecut 4 ani de atunci, tov. Gheorghiu n-a pierdut nici o ocazie să ne amintească de acea osie unsă cu unt, și s-a spus aici că în ultima ședință a C.C., tov. Gheorghiu a pomenit iarăși despre acest lucru.

Tov. Luca a repetat în diferite rânduri, în discursuri și articole, sub diferite forme, acest punct de vedere opus politicii partidului, opus Plenarei din 3-5 martie. Multe din afirmațiile tov. Luca, din manifestările lui pe această linie, în discursuri și articole au fost oprite de conducerea partidului de a apare în presă, totuși unele au fost publicate. S-a publicat un articol, apărut apoi în broșură, despre „Schimbul de mărfuri între oraș și sat”, în care reiese că cooperația (*sic!*) nu este o organizație pentru a atrage milioane de țărani săraci și mijlocași pe calea socialismului, mai întâi ca cumpărători (*sic!*) și apoi ca producători, ci ideea centrală este a ofensivei cooperației împotriva comerțului de stat. „Comerțul de Stat, prin organizații birocratice, a încercat să înlăture cooperația de sate...” Nu faptul că cooperația (*sic!*) nu îndeplinește munca de achiziții, de valorificare, că comitetele (*sic!*) regionale nu duc munca de masă pentru atragerea țărănimii, ci existența comerțului de stat împiedică reducerea prețurilor. Și s-a pus ascuțit problema desființării unei serii de unități ale comerțului de stat, care au și trecut la cooperație împreună cu sute de camioane. Această teorie, nu o oarecare greșeală ideologică, tov. Luca a expus-o în broșura sa „Despre dezvoltarea cooperației de consum” în care ne arată cum vede el problema cooperației. De ziua tov. Luca ne-am dus la el ca delegați din partea ziarului „Scânteia”, să-l felicităm și în cabinetul său de la Ministerul Finanțelor, tov. Luca ne-a spus: Scriu un articol pentru „Scânteia”, în care vreau să demonstrez ca să nu se creadă cum cred unii tovarăși (probabil din conducerea partidului), că foarfecele de prețuri e în favoarea țărănimii. E greșit. Eu am o documentare în care e limpede că raportul de prețuri e în favoarea clasei muncitoare, lucru nejust, pentru că țăranul dă produsele agricole o parte la prețul de stat prin colectări, dacă ținem apoi seama de impozit și de achiziții, din acestea rezultă că raportul de prețuri e în defavoarea țărănimii și am să scriu un articol despre aceasta.

Tov. Sorin și cu mine ne-am mirat, dar n-am dat acestui lucru importanța politică care ar fi trebuit să i-o dăm. Tov. Gheorghiu oprea multe articole sau tăia pasaje. Toate acestea se demonstrează în broșura care face parte din materialul bibliografic care face educația economică a cadrelor noastre. La pag. 12 spune: „Țărănimea trebuie să găsească în cooperative mărfuri industriale cât mai multe și cât mai ieftine pentru satisfacerea nevoilor sale, mărfuri pe care să le poată cumpăra fără să fie obligată a aduce alte produse în schimb”. Ca apoi să vorbească și de clasa muncitoare, dar cu totul în alt ton. „E just și nu poate fi tăgăduit dreptul muncitorimii de la orașe ca în schimbul produselor industriale în valoare de zeci de miliarde, puse la dispoziția satelor prin cooperația de consum, să pretindă de la aceasta să aprovizioneze orașele în aceeași măsură cu produse agrare, obținute de la gospodăriile țărănești. De aceea cooperația de consum are datoria să îndeplinească în primul rând sarcina ce i-a fost fixată prin planul de stat, care se referă nu numai la desfacerea mărfurilor primite de la întreprinderile industriale de stat, ci și la aprovizionarea orașelor cu produse agrare, să îndeplinească sarcina de a participa la crearea fondului de mărfuri centralizat”. Țărănimea e luată ca un bloc.

Cum înțelege tov. Luca cooperația, care are rostul să atragă țărănimea pe calea socialismului „Cooperația e organizația proprie a țărănimii, creată pentru a servi interesele ei”. Lenin și Stalin ne învață că cooperația nu trebuie făcută pur și simplu să servească interesele țărănimii, ci pentru a servi interesele țărănimii pe o anumită linie, pe linia de a face educația muncii în comun. Aceasta servește interesele țărănimii într-un anumit sens, a țărănimii care merge pe calea socialismului. Poate că și Mladenat ar fi fost de acord cu acest fragment din broșura tov. Luca.

La pag. 10, cu privire la prețuri, o problemă la care mereu revenea tov. Luca și în discursuri și în articole, „în politica noastră de stabilire a relațiilor între prețurile produselor industriale și ale celor agrare, trebuie să urmărim ca țărănimea să recunoască avantajele valorificării produselor sale prin cooperație”.

Această broșură trebuia să apară ca articol în „Scânteia”. N-a apărut fiindcă tov. Gheorghiu a oprit publicarea articolului. În forma primă avea mai mult precizată această ideologie țărănească, nemarxistă, a tov. Luca. Ne-a izbit contradicția între violența de limbaj a tov. Luca în discursurile sale, în care se împletea stângismul cu dreptismul, violența aceasta care pe noi ne făcea să spunem: Iată un element, impetuos, plin de revoluționarism, dar care acoperea indignarea tov. Luca că nu se duce pe scară largă politica pe care voia să o imprime, și toleranța față de chiaburi, lipsa de măsuri concrete pentru scoaterea chiaburilor din cooperație, în politica achizițiilor. Vorbea de cei de la gospodăriile de stat, care își închipuie că Gostat e o mănăstire feudală, spunând: Bani o să le dau? Pușcărie o să le dau!, dar nici o măsură concretă care să ajute Ministerul Agriculturii pentru a rezolva buba aceasta mare a gospodăriilor de stat.

Poziția tov. Luca față de contractări: Contractările sunt una din pârgھیile importante de atragere a țărănimii în rânduiala planului de stat, în rânduiala socialistă. Cum s-au făcut ele? S-au făcut contracte pentru carne cu țărani care n-aveau vite, pentru porci cu țărani care n-aveau porci, sau cu chiaburi. Unii chiaburi au făcut contracte și au luat avansuri de la 2-3 cooperative. S-au încheiat contracte și nimeni nu s-a mai interesat dacă contractul seamănă sau nu, dacă crește porci sau nu, contracte de pe urma cărora nici produse n-am avut și statul a pierdut sute de milioane. Acum câteva săptămâni am fost față în față cu tov. Luca în problema contractărilor. I-am spus tov. Luca că statul a pierdut sute de milioane de pe urma aceasta și deci trebuie să criticăm cooperația pentru

felul cum a făcut contractele. Tov. Luca zice: S-au recuperat banii în cea mai mare parte. E adevărat, milioanele pierdute s-au recuperat. S-a pus întreg aparatul la dispoziția tov. Luca, ca în decembrie și ianuarie, banii furați din buzunarul statului să intre înapoi în tezaurul statului, ca astfel cei care au furat să nu poată plăti cu bani noi. Aceasta a fost poziția tov. Luca în problema contractărilor.

Eu nu sunt încă pe deplin convins că mentalitatea tovilor noștri care lucrează în cooperatie, care au de-a face cu contractări, care au de-a face cu asemenea probleme, este radical schimbată. Și mi se pare că tovilii noștri se cam îmbată și își închipuie că cotitura (*sic!*) împotriva abaterii de dreapta e o plimbare pe calea Victoriei și că e destul să ai o discuție, să tragi un discurs și să-ți schimbi propria mentalitate, pentru a schimba politica în realitate. Mi-e teamă că e o simplă încântare. Cred că e o sarcină centrală să se dea mare atenție în prelucrarea acestui document de o imensă importanță, să nu se înțeleagă că noi de acum ducem o politică antițărănească. Lupta împotriva abaterii de dreapta nu trebuie să slăbească alianța, ci dimpotrivă, s-o întărească și să întărească toate unitățile noastre care au un rol organizatoric și politic în această direcție.

Tov. Miron: Dacă în articolul din 1947, în afară de linia greșită, nu se făcea și o foarte gravă trădare a unui secret de stat?

Tov. Voicu: Nu țin minte dacă în acest articol sau în altul, apărea raportul dintre prețurile industriale, agrare și salarii care era un secret de stat. Tov. Luca ne-a cerut să-l punem în articol, ca să argumentăm o anumită lipsă, pe care am pus-o și am popularizat-o din lipsa noastră de vigilență și de nivel politic. Mi se pare că corelația (*sic!*) stabilită de reforma bănescă era 1/salarii/ 1,4/prețuri agrare/ și 2/prețuri industriale/, ceea ce era de natură să asigure succesul reformei, care împotriva poziției tov. Luca a izbândit, împotriva punctului de vedere al tov. Luca și a mașinațiilor și uneltirilor elementelor dușmănoase din aparatul său.

Tov. Necula: Acest document ne dovedește tăria partidului nostru care vine cu curaj (*sic!*) și pune în fața membrilor de partid și critică devierea de dreapta a unui conducător al partidului nostru. Aceasta ne înarmează pe noi ca să ne vedem greșelile pe care le-am avut în munca noastră de zi cu zi.

Și la noi s-a observat această influență a Băncii, a oamenilor care lucrau în cadrul Finanțelor. Și aceasta cu ajutorul conducerii partidului nostru și a tov. Gheorghiu-Dej, care printr-o telegramă adresată regiunilor de partid să ia în mână problema finanțelor, să analizeze în cadrul biroului munca aceasta, a dat prilejul comitetelor regionale să vadă care e situația. Cu acest prilej s-a observat un spirit sănătos din partea biroului care a spus: Acum avem ocazia să arătăm toate greșelile făcute de acești oameni. Dacă la primirea telegramei impozitul strâns era de 15%, în ziua de 14 am avut 83%. Aceasta a influențat organizația de bază să-și vadă sarcinile în ce privește problemele financiare. Noi am avut greutăți și cu un director de bancă exclus din partid. Atitudinea care s-a manifestat la Ministerul Finanțelor se mai observă și în alte părți în sensul de a nu ține cont de problemele regiunii. Noi avem un institut agrar. Acolo se duce o muncă birocratică și sunt manifestări cosmopoliste din partea unor profesori care predau viitorilor agronomi. Avem un profesor Stratilat, despre care am sesizat pe tov. Nichita, am sesizat ministerul, pe tov. Vaida, dar nu s-a făcut nimic.

Tov. Chișinevschi: Să sesizezi direct Biroul Politic.

Tov. Vaida: Prima dată aud acum despre aceasta, deși vorbesc adesea cu tov. Nicula.

Tov. Nicula: Profesorul care predă agricultura generală se conduce după legea lui Meterlink și nu după metodele sovietice. S-a observat că înșiși studenții au spus de ce nu se predă după material sovietic. În biroul regional s-a analizat această problemă. Prin pasivitatea, prin lipsa noastră de control, noi am dat ocazia chiaburii să-și facă jocul în satele noastre. Noi am început studierea a 9 comune, să vedem cum generează capitalismul la sate și cum sunt clasificați chiaburii. În 1949 am avut 552 chiaburi, iar în 1951, 488. Constatările făcute de colective sunt că din 64 scăzuți, numai 12 au fost scăzuți just și trecuți la mijlocași. Pe lângă aceștia sunt alți mijlocași care au devenit chiaburi. Noi ne-am întrebat care sunt cauzele de nu avem rezultate la colectări. Dușmanul de clasă e strecurat în rândul mijlocașilor și caută să ne facă greutăți. Regiunea Dolj e mai mult agrară. În raioane, 50% din activiști sunt țărani și unii s-au opus în legătură cu cartelele sau n-au predat la colectări.

N-am reușit să facem o sistematizare a muncii noastre, nu avem suficient la bază știința marxist-leninistă, însăși conducerea regiunii.

Noi știm că 90% din greșelile noastre ar putea fi evitate dacă am avea la bază știința marxist-leninistă.

Documentul de partid constituie pentru mine personal, un prilej să gândesc mai mult asupra aplicării hotărârii partidului, o învățătură de a însuși mai mult, de a-mi ridica nivelul ideologic, politic. Trebuie să facem ca prin acest document, organizația de bază nu numai să critice problemele de acolo, ci să-l adapteze la comune, în cadrul organizației de bază din comune. Să ridicăm simțul combativ și să vedem care sunt greșelile în regiunea noastră. Numai în felul acesta documentul își va atinge scopul și noi vom rezolva problemele cu mai mare succes.

Tov. Mateescu: Din document reiese clar că partidul niciodată n-a făcut concesii de principii și nu va face, indiferent cine va fi. Partidul a combătut cu tărie toate devierile, toate încercările de abateri de la principiile partidului. Datorită acestui fapt, partidul nostru s-a întărit și se va întări și pe viitor, pentru că se călăuzește după învățătura marxist-leninistă, partidul nostru se va întări pentru că nu numai când a avut victorii, ci și când a avut greutăți a pus pe bază marxist-leninistă membrilor de partid problemele, care le-a dezvăluit pe larg și a luat măsuri împotriva lor. Nici această deviere n-o cocoloșim, ca noi să putem în regiuni lua măsuri împotriva elementelor care au aceste abateri.

Reforma bănească a avut scopul de a lovi în rămășițele elementelor exploatare care și în regiunea noastră încă mai persistă. A lovit în elementele care prin grija tov. Luca acumulasera sume mari de bani. Mă gândesc la orezari care au primit bani între 500.000-2 milioane lei. La reformă au împărțit la copii, la rude să schimbe. Cele mai mari sume de bani în regiunea noastră s-au schimbat în raioanele Fetești și Țândărei, unde sunt cele mai multe suprafețe de orezărie. Astfel chiaburii au găsit posibilitatea de a acumula mari sume de bani. În legătură cu chiaburii, la noi se manifestă o tendință că dispar din regiune. Unul dispare din raionul Lehliu și apare în raionul Țândărei, cu tractor cu tot. Chiar la contractările făcute anul trecut cu chiaburii, la care noi ne-am opus, la ședința avută cu tov. Luca ni s-a atras atenția că din acest orez am băgat în visteria statului sume mari de bani. Atunci am fost nevoiți să lăsam Centrocoop-ul să contracteze mai departe capitalismul la sate. Chiaburul spunea că e tehnician. Aceasta a fost linia greșită care a avut-o în legătură cu contractările de orez.

În regiunea noastră, comitetul regional, analizând condițiunile prielnice pe care partidul și guvernul le-a creat țărănimii spre colectivizare, spre ridicarea țărănimii, a avut rezultate mulțumitoare. Avantajele le vom vedea pe zi ce trece. Rezultatele mari le simțim chiar azi în Regiunea Ialomița. Mentalitatea țăranilor pe piața neorganizată este ca atunci când cere un preț mai mare și muncitorul dă, a doua oară să ceară și mai mult. Dar se vede influența ce au avut-o gospodăriile colective asupra pieței neorganizate, când muncitorii din regiunea noastră n-au mai fost la cheremul unor elemente țărănești care caută să ridice prețurile. Și prin puținele produse care au fost aduse de ele pe piață, s-a putut menține prețul, ceea ce dovedește că într-adevăr, colectivizarea pe viitor ne va ușura munca noastră politică.

Devierea de dreapta, dacă în regiunile cu muncitori a existat, la noi s-a manifestat în toate sectoarele. Pe de o parte datorită elementelor pe care le avem în aparatul de stat și care influențează asupra membrilor de partid, pe de altă parte și din cauza liniei greșite de sus de la diferite ministere. Secția Financiară care trebuie să facă un discernământ în legătură cu impozitele, s-a trezit de exemplu că în Raionul Urziceni nu știa câți chiburi avem. Ei primiseră dispoziția să încaseze de la toți, fără deosebire.

Pe linia învățământului s-a manifestat devierea datorită lipsei de vigilență a unor tovi din aparatul de partid, din munci de răspundere în învățământ. La Raionul Fetești m-am sesizat că din 250 elevi, 124 erau amenințați să rămână repetenți și am întrebat de ce, să vedem cine sunt în conducerea acestei școli. Lipsa noastră, a comitetului regional, a partidului, a comitetelor raionale este că n-am controlat. Din 9 directori de școli, 6 erau excluși din partid ca legionari, elemente dușmănoase, care erau puși să facă educația tineretului.

Câteva exemple în legătură cu Justiția, care trebuie să fie în folosul poporului, să sprijine poporul. Acum o săptămână au fost chemați la București, la Curte Secția IV. 5 colectiviști de la gospodăria colectivă Hagieni, din cauza unui colonel deblocat, Chițescu, care a avut prizonieri sovietici în timpul războiului. Au fost chemați oamenii cu foi de drum. Acest moșier, care se găsește la București, a pus martori 2 chiburi și un membru de partid care a fost exclus din partid, că nu este adevărat că n-ar fi avut o comportare foarte bună față de prizonierii sovietici. La București a reușit să facă ca acești colectiviști să n-aibă dreptate și la întoarcere nu li s-au mai dat foi de drum și au făcut 4 zile până la Hagieni și președintele a spus că va lua măsuri împotriva lor pentru că moșierul are dreptate.

Și în Justiție avem elemente care caută să influențeze asupra membrilor de partid care sunt trimiși acolo să aplice linia partidului.

În problema S.M.T. am sesizat că numărul tractoarelor nu acoperă nevoile noastre și am vorbit și cu tov. Vaida, i-am cerut să ne sprijine pentru că cu numărul de tractoare existente nu putem face față. Am dat ca linie tuturor directorilor de la S.M.T. ca să nu facă contracte decât cu G.A.C. și T.O.Z.-URI, ca să găsim recent că primiseră din partea Direcției Politice a Ministerului Agriculturii, instrucțiuni și de la Ministerul Agriculturii, că se pot face întovărășiri pentru folosirea mașinilor și în sectorul individual. Contrar Rezoluției din 3-5 martie vede că încă se continuă cu contractele cu individualii, ca în Raionul Urziceni etc.

Tov. Moghioroș: Actualele S.M.T. pot deservi toate gospodăriile colective.

Tov. Mateescu: Nu pot.

Tov. Vaida: Hotărârea C.C. și a Consiliului de Miniștri este clară.

Tractoarele vor deservi gospodăriile colective și întovărășirile, iar dacă nu și-au acoperit întreaga capacitate, pot încheia contracte și cu individuali. La Ialomița încă nu este folosită întreaga capacitate a tractoarelor și mașinilor agricole.

Tov. Moghioroș: Secretarul spune că, cu actualele mașini, nu pot acoperi nevoile gospodăriilor colective și a întovărășirilor.

Tov. Vaida: Noi o să arătăm că lucrurile nu stau chiar așa. Numai 30-40% din capacitate e folosită.

Tov. Mateescu: Aici este greutatea că s-au dat unele sarcini și vin unele elemente de la Ministerul Agriculturii care caută să dea peste cap.

La Ministerul Agriculturii se spune că noi am luat terenuri de la chiaburi. Fiecare sfat popular are sute de hectare ale absenteiștilor și nu știe ce să facă cu ele. Cum să mai luăm de la chiaburi când avem atâta pământ ? Am dat pământul secțiilor sfaturilor populare și nu știm ce să facem cu atâta pământ. Chiaburii trebuie determinați să facă aceste arături.

În concluzie: și în regiunea noastră, mai mult ca în alte regiuni – pentru că domină elementul țărănesc – sunt aceste devieri care au influențat asupra membrilor de partid, noi avem industrie foarte puțină, avem în aparatul regional elemente țărănești care aplică această politică nemarxistă țărănească care merg pe linia plângerii că nu merg colectările. Tov. Olteanu a spus că tragem de colectări și cu greu scoatem 10-15 vagoane zilnic, pe când putem să îndeplinim la timp.

Scrisoarea Închisă a C.C. pune în fața Comitetului Regional Ialomița, mai mult ca oricând, de a lupta cu elementul țărănesc care încă îl folosim pentru că n-avem element muncitoresc, de a face o educație marxistă, de a lupta cu toate lipsurile și devierile care au îngreunat construirea socialismului în regiunea noastră.

Ne luăm angajamentul în numele Comitetului Regional, ca să căutăm să transformăm cât mai repede agricultura individuală din regiune într-o agricultură socialistă, să putem asigura materii prime pentru industria noastră, ca să ne putem menține, nu în aceeași poziție, dar să ne menținem în ritmul în care se dezvoltă industria noastră.

Tov. Chivu Stoica: Vreau în câteva cuvinte să atrag atenția la cele ce au spus tovarășii aici despre acest document, despre Scrisoarea Închisă a C.C. către organizațiile de partid și toți membrii de partid, ca nu cumva să plecăm de aici cu gândul sau cu impresia că tov. Luca este apărătorul țărănimii, iar partidul, C.C. este împotriva ei. Acest element, din care am ascultat cât am fost aici, n-a fost sesizat de tovarăși.

Scrisoarea analizează foarte adânc abaterile în problema țărănească și precizează clar în ce constau greșelile tov. Luca. Faptele sunt fapte și nu le poate nega nimeni. Să nu reiasă impresia că întregul Comitet Central, Biroul Politic întreg, a mers pe această linie de a sprijini, a încuraja aplicarea în practică a acestei devieri, fără ca cineva să ia atitudine, să sesizeze la timp și să o combată.

Trebuie să spun – aici suntem o bună parte din membrii C.C. – aceste devieri au fost sesizate din față către tov. Gheorghiu-Dej și s-a luat atitudine împotriva lor în ședința conducerii partidului, a Biroului Politic, a C.C., în articolele tov. Gheorghiu și în toate ocaziile tov. Gheorghiu nu a scăpat ocazia și prilejul să critice și să biciuiască tendința de deviere, de abatere de la linia partidului nostru.

Nu putem spune că am avut o linie greșită, din contră, linia noastră a fost clară, o linie marxistă și Plenara din 3-5 martie 1949 precizează care trebuie să fie atitudinea

noastră față de țărănime și mai ales în diferitele ocazii tov. Gheorghiu a concretizat în cuvântările sale, în ședințele C.C., în scrieri, în articole, cum se înțelege teza: sprijin pe țărănimea săracă, alianță trainică cu țărănimea mijloacă și îngrădirea chiaburimii. Dânsul a precizat că înțelege aceasta în sensul spargerii complete a influenței chiaburului asupra țărânimii sărace și mijloacă, transformarea țărânimii sărace și mijloacă într-o forță revoluționară, care sub conducerea clasei muncitoare să ducă luptă consecventă împotriva elementelor capitaliste la sate, să ajute clasa muncitoare, să participe la construirea socialismului.

În tot decursul timpului de când s-a precizat în Plenara din 3-5 martie 1949 și până azi, din câte cunosc, a fost o permanență divergență la tov. Luca față de linia partidului. Mi-aduc aminte în toamna anului 1950 a fost o mare discuție, o mare problemă pentru conducerea partidului nostru și pentru guvern colectarea vinului și a fructelor, trebuia să ne satisfacem obligațiile la export, să facem ceva rezerve pentru iarnă și atunci tov. Gheorghiu personal – dacă e aici tov. Cernica, el știe – 2-3 săptămâni a lucrat fixarea acestor prețuri și a atras atenția că producătorii de vin nu sunt țărani săraci ci chiar chiaburi în mare parte și în mică măsură mijloacă și că trebuie să forțăm prin prețuri, de a participa, de a preleva o parte din produse în prețuri mai mici. S-au fixat prețurile, a luat atitudine și a mobilizat întregul aparat din cooperatie, comerț, să dovedească că nu se poate achiziționa cu prețurile fixate și a cerut o primă ilegală pentru cei care vor preda fructe și vin la Stat și nu s-a gândit cui se dau aceste prime? La chiaburi și la câțiva mijloacă.

În altă problemă. În ceea ce privește țărănimea care locuiește în regiuni de munte, în permanență tov. Luca a susținut că această țărănime este lipsită de orice posibilități de trai și trebuie ajutată, trebuie dată posibilitate să taie o parte din păduri și să le comercializeze, să pună în funcție gaterile să facă cherestea, să o ducă la șes și să o vândă. Tov. Gheorghiu a combătut acest lucru cu tărie arătând că este o mare diferență între țărănimea de munte de azi și cea din timpul burghezo-moșieresc, pentru că azi nu există să nu fie salariat sau la munci forestiere sau la mine. Până în 1951 s-a continuat să se acorde aceste avantaje țăranilor din regiuni muntoase, cu mari cantități de cherestea, care au luat drumul speculei, a fost scăpat din mână de Comisia de Stat a Aprovizionării. Aceasta datorită liniei, atitudinii pe care tov. Luca o susținea că țărănimea moare de foame și statul trebuie să facă sacrificii. Cine în regiuni de munte are căruțe de transport sau cine are gateri? Țăranii săraci nu au căruțe, nu se ocupă de căraușie, n-au mijloace, n-au gateri, țăranii săraci nu se ocupau cu transportul și vânzarea cherestei, ci chiaburii, speculanții. Țărănimea săracă muncește la pădure, în fabrici forestiere și în mine. Și în această problemă în mod consecvent, tov. Luca, ani de zile a susținut și a reușit – am putea spune – să scoată de la conducerea partidului aceste condițiuni pentru țărănimea din regiunea muntoasă.

În ceea ce privește prețurile produselor industriale la articole de consum popular. Am vorbit alaltăieri despre pierderi planificate, cum s-ar spune. Statul nostru aprobă în fiecare an, acoperirea așa ziselor pierderi planificate între 5-7 miliarde asupra produselor industriale care se vindeau la țară. Spre exemplu articolele metalurgice, o coasă care costă 210 o vindeam cu 180 sau 160, o sapă se vindea în pierdere cu 30-40 lei bucata, acoperit din bugetul Statului, clește, topoare, caele, cuie, toate produsele care se vând la țară și de care țăranii au nevoie tot timpul, le-am vândut sub prețul de cost la sate.

Tov. Gheorghiu a luat atitudine în dese rânduri că statul nu poate să fie obligat, că (*sic!*) clasa muncitoare nu poate să fie obligată ca numai ea să facă sacrificii în favoarea țărănimii. Tov. Luca deseori venea cu justificarea că și țăranul cumpără la preț liber de la magazinele de stat stofă etc și dânsa participă, dar clasa muncitoare nu a fost aproape niciodată avantajată ca țărănimea.

În toate ocaziile pe care le cunosc, aş putea spune că tov. Luca, în adâncirea sau aplicarea concepțiilor sale și a liniei sale în problemele economice, în problema țărănească a avut dificultăți cu conducerea partidului, direct cu tov. Gheorghiu-Dej. Tov. Gheorghiu permanent lua atitudine și critica și, în ultimul timp, tov. Luca chiar se ferea și căuta ca articolele care le scria să le transmită presei sâmbata sau duminica când (*sic!*) era repaus, sau când era în concediu. Deseori tov. Gheorghiu aflând, spunea tov. Voicu : nu publicați, este o greșeală. Tov. Luca auzind că tov. Gheorghiu se opune difuzării în masă a unor astfel de greșeli, era supărat săptămâni întregi. Manifesta nemulțumirea sa că nu se poate ca el să fie supus unei cenzuri, că nu este încredere în el, că alții publică articole, ale lui sunt sub cenzură. Deseori tov. Gheorghiu atrăgea atenția în ședințele Biroului Politic și conducerii că tot ce se scrie, ce se publică, ce se difuzează, materialele compuse de tovarășii din conducere, trebuie să fie controlate, ele trebuie să asigure linia conducerii, nu linia personală, pentru că un cuvânt defect este un cuvânt al conducerii, nu se ia ca cuvântul tov. Luca sau a altuia. Tov. Gheorghiu era permanent preocupat ca toate materiile prin conținutul și justețea lor să reprezinte linia partidului și munca colectivă (*sic!*) a partidului.

De aceea eu țin să atrag atenția că în prelucrarea jos să nu se lase impresia că tov. Luca este singurul apărător al țărănimii și că partidul nostru este împotriva țărănimii.

Tov. Pârvulescu: Ba tov. Luca nu e apărător deloc.

Tov. Chivu Stoica: Avem în partid un număr mare de țărani și activiști de origine țărănească. Dacă scrisoarea nu va fi bine lămurită și bine prelucrată, poate să se interpreteze altfel, și mai ale în Ardeal, unde tov. Luca este binecunoscut, în Regiunea Stalin, Ciuc, Trei Scaune, Mureș, Cluj. În Regiunea Stalin am avut acum 2 ani abateri așa grave, manifestări naționaliste, dușmănoase, împotriva partidului și trebuie să fie foarte vigilenți și să pregătească foarte bine activiștii lor pentru a fi în stare să lămurească toate problemele.

Tov. Luca nu este apărător al țărănimii, el este apărătorul elementelor capitaliste de la sate, este apărătorul elementelor chiaburești care vor să răstoarne regimul de democrație populară. În asta constă abaterea și trebuie precizată în fața membrilor de partid. Apărătorul țărănimii este partidul nostru, care conduce țărănimea pe drumul just marxist-leninist-stalinist, pe drumul construirii socialismului. Noi nu putem concepe rezolvarea problemei țărănești în afara construirii socialismului, ci în cadrul construirii socialismului să rezolvăm problema țărănimii, care trebuie să meargă alături de clasa muncitoare prin socializarea agriculturii, prin colectivizare, lichidarea elementelor capitaliste la sate.

Vreau să mai atrag atenția asupra unui lucru. Sunt mulți tovarăși care au lucrat cu tov. Luca direct sau indirect. Cred că nu este tovarăș din cei care au lucrat direct cu el, să nu aibă în sinea sa sau să nu fi avut până la această analiză a C.C. teamă de tov. Luca. Cred că nu există. Tov. Luca a avut o atitudine de terorizare, de intimidare, de înăbușire a oricărei manifestări de critică, de a da posibilitate de a-și spune părerea. Eu unul sunt din acei care la un moment dat m-am prezentat conducerii partidului să mă scoată din

muncă, pentru că tov. Luca m-a făcut sabotor la o ședință unde erau cca 20 de persoane, în fața lui Iacob, Vijoli și Modoran și mi-a spus că conduc organizarea de sabotori în industrie. M-am prezentat conducerii partidului și am cerut să fiu anchetat pentru că sunt făcut sabotor. Tov. Luca m-a dat afară din birou de la el. Și alți miniștri și activiști, nu numai în munca de guvern, la Ministerul de Finanțe, dar și în munca de partid, cunosc această atitudine a tov. Luca.

Se pune întrebarea de ce nu există cadre la Finanțe, de ce trebuie să luăm din alte părți oameni care nu au avut posibilitate de pregătire în domeniul financiar? De ce n-a crescut cadre? De ce nu sunt cadre la cooperatie, la comerț și în alte sectoare? N-aș putea spune că tov. Luca nu și-a dat seama că lipsesc cadre, dar nu i-a plăcut atitudinea membrilor de partid cinstiți, care luau atitudine critică față de devieri și greșeli, dânsului i-au plăcut mai mult așa-ziii specialiști care au venit, crescuți de burghezie și pentru burghezie, și i-a promovat.

Deci și în politica creșterii cadrelor și a sprijinirii cadrelor, tov. Luca a avut o linie nepartincă, nemarxistă, o linie necomunistă și trebuie să fie o învățătură. Să avem grijă unde muncim să nu ne mulțumim că noi muncim, dar și cei din jurul nostru să muncească bine, să crească și să devină buni activiști de partid.

În ceea ce privește devierea această țărănească nemarxistă, trebuie să spun că la un moment dat când lucrurile se îngrijmădeau și abaterile deveneau tot mai clare, când tov. Gheorghiu căuta să le țină cât mai strâns în mână și să asigure să nu se împrăstie, nu toți membrii C.C., nici chiar cei din jurul tov. Gheorghiu nu au sesizat și nu l-au susținut, nu au luat atitudine și printre aceștia mă număr și eu. N-am sesizat laa timp și n-am luat atitudine. Deseori am așteptat, și aceasta nu este just din partea mea.

Nu este tocmai plăcut pentru noi, că în probleme așa de mari și importante, probleme istorice, cum este problema țărănească, vitală pentru munca partidului, ca să rămână tov. Gheorghiu aproape singur să susțină pe umerii săi și să ia atitudine nesusținut, neajutat. Abia când a venit reforma bănească și problema a devenit așa gravă, toți membrii C.C. și-au dat seama și atunci într-adevăr a reieșit clar justetea sesizărilor făcute de tov. Gheorghiu-Dej, care de mult arăta că aici greșim și acolo greșim.

De aceea, trebuie să fie pentru noi o învățătură. Nu putem spune că n-am crescut politicește, însă această deviere arată și nivelul scăzut al nostru, al activiștilor, al membrilor C.C. Nu s-a arătat de nicăieri din membrii C.C., activiști, secretari regionali: uite aici este o deviere, abatere gravă. Este un învățământ pentru noi și ne indică să ne ocupăm mai mult de a învăța, a ridica nivelul politic, ca să sesizăm toate aspectele muncii noastre, toate elementele și toate fenomenele și să urmărim pas cu pas întreaga activitate a partidului nostru și să mărim vigilența noastră pentru a asigura o dezvoltare continuă și aplicarea justă a liniei partidului, un mers just pe linia marxist- leninist- stalinistă.

Consider că această scrisoare trebuie adânc prelucrată, trebuie însușită temeinic, în primul rând de cadrele de partid, activiștii, instructorii, conducători de organizații de bază și până la ultimul membru de partid, pentru a face într-adevăr partidul nostru să fie acel partid de tip nou, care la timp știe să rezolve problemele, care știe să conducă întreaga luptă a poporului nostru pe drumul construirii socialismului.

Tov. Moghioroș: Tov. Prisnea ne roagă să-i dăm cuvântul, că are de spus probleme importante. Îi dăm cuvântul.

Tov. C. Prisnea: O parte din lucrurile care voiam să le spun le-a spus tov. Chivu. Aș vrea să subliniez că în politica țărănească de acordare a materialului lemnos e

o politică veche a noastră, încă de la înființarea Ministerului Silviculturii în 1948. Această politică a existat la preluarea ministerului și a continuat până la sfârșitul lui 1950. În legătură cu cantitățile de material lemnos dat țăranimii în această perioadă, acelor țărani care aveau mijloace de transport, se cifrează în 1949 și prima jumătate a lui 1950, la un milion m.c.

În a doua jumătate a anului 1950, am început să stăvilim această acordare de material lemnos către țărani, pentru că venea în contradicție cu interesele industriei de stat. Nu se putea executa planul statului, pentru că ei puteau specula prin țară. În ianuarie 1950 a apărut un decret pentru naționalizarea joagărelor. În mai 1950 a fost prezentat guvernului un proiect de hotărâre în urma insistențelor Ministerului Agriculturii, de a permite păscutul reglementat în păduri. În ședința restrânsă a Consiliului de Miniștri, tov. Luca a protestat împotriva acestui proiect care îngreună pășunatul în păduri și m-a acuzat că am făcut aceasta numai pentru interesele pădurilor, cerând extinderea pășunatului până la eliminarea oricărei restricții. Spre sfârșitul lui 1950 și începutul lui 1951, am dat dispoziția să nu se mai dea material lemnos țăranilor, până nu terminăm planul. A intervenit o linie la cooperatie, cină să scoată doborâturile, cerând să se organizeze cooperative forestiere. În 1948 am naționalizat o serie de mari întreprinderi forestiere, așa-zise cooperative, ca de exemplu Regna-Bistrița, Albina. Această naționalizare n-a fost pe placul lor, și în ultimul timp se încearcă o deznaționalizare a acestor cooperative. În cursul anului am fost împinși să dăm fabricile înapoi. Aceasta de tov. Luca, dar nu direct. Iar conducerea cooperativei ne scrie: (citește scrisoarea semnată de tov. Agiu prin care se arată că 25 de fabrici naționalizate aparțin cooperativei și cer o fabrică înapoi, amenințându-ne că va trebui să le dăm și pe celelalte). Se spune că problema deznaționalizării bunurilor cooperatiste e în curs de rezolvare și se va rezolva prin restituirea lor sau prin compensarea altor bunuri de valoare egală.

Tov. Agiu: Înainte de a fi cooperatori sunt comunist. În ce privește silvicultura, am fost și la silvicultură, iar acum de când m-am dus din nou la Cooperatie am căutat să mă pun la curent cu problemele cooperativei. Am avut ca dascăl un consilier sovietic și l-am întrebat și m-am inspirat după literatura sovietică.

Tov. Petrescu: Literatura sovietică spune să se dea înapoi fabricile cooperativei?

Tov. Agiu: Pe lângă asta am avut sfatul legăturii noastre de partid, a tov. Luca, și la Secție unde este tov. Costache.

Tov. Moghioroș: Ai spus că înainte de toate ești comunist. Ce consideri D-ta industria de stat, naționalizată, este bine să se dea la cooperatie? Cooperatia este forma superioară?

Tov. Agiu: Eu ca comunist (*sic!*) am socotit că industria mare nu este bine să treacă la cooperatie. Dar trebuie să avem joagăre și nu putem să cumărăm joagăre noi din altă parte. Poziția mea este că dacă ni se dă sarcina să adunăm uscăturile din pădure pe care C.S.A. ne le planifică, trebuie să ni se dea posibilitate cu ce să lucrăm.

Tov. Moghioroș: Vreau să vă informez că în țara noastră există și acum o mulțime de joagăre de apă, care sunt mânate de apă, mici, care încă o parte sunt la capitaliști, o parte la sfaturile populare. De ce Cooperatia nu merge pe linia aceasta de a folosi aceste mijloace pentru a contribui la fondul de materii prime ale statului? Tov. Agiu și împreună cu tov. Luca au fost aici în ultima ședință, s-a ridicat problema din Gorj că cooperatia (*sic!*) a cerut înapoi o fabrică naționalizată. Tov. Agiu ar face bine să se

pună pe linia principală a partidului și să nu vină și să spună că înainte de toate e comunist. Foarte frumos, dar în muncă cum se explică această poziție? Nu cumva să fie interes, că am mai avut astfel de manifestări, o serie de tovarăși din aparat s-au organizat în ...* și ne-am trezit că au devenit exponenții curentelor străine în organizații de masă și de stat și reprezentanții acestui curent în partid. Nu cumva să fie așa. Ar fi bine ca tov. Agiu să-și revizuiască poziția.

Tov. Agiu: Am s-o revizuiesc. Am terminat.

Tov. Petrescu: Ar fi fost bine să arăți cum vei conduce Cooperația.

Tov. Moghioroș: Suspendăm ședința pentru 10 minute.

La redeschiderea ședinței.

Tov. Chivu Stoica: Vreau să fac o precizare la ceea ce am spus înainte.

Sesizarea acestor devieri a fost făcută, primul, de tov. Gheorghiu-Dej și urmărite consecvent îndeaproape aceste devieri și criticate de dânsul la timp. Atitudinea din partea celorlalți tovarăși din colectivul de muncă, din Biroul Politic, din C.C. a fost în măsură ce se lămurau lucrurile, din partea unor tovarăși mai activă, din partea altora mai puțin activă. Și în ultimul timp unii tovarăși au luat atitudine puțin combativă față de această deviere.

Deci primul a sesizat tov. Gheorghiu-Dej și a urmărit consecvent această problemă. Nu spun că a fost singurul ci primul, iar atitudinea din partea tovarășilor din C.C. în această problemă a existat pe măsură ce se lămurau lucrurile, unii mai activ, alții mai puțin activ.

Tov. Miron Constantinescu: De două zile discutăm aici felul cum trebuie prelucrată Scrisoarea C.C. către organizațiile de partid și de toți membrii de partid. Documentul a fost caracterizat de toți vorbitorii ca un document de cea mai mare însemnătate în viața și munca partidului nostru.

Acest document are însemnătate deosebită prin aceea că în legătură cu problemele reformei bănești, în legătură cu clarificarea care s-a produs în conducerea partidului, în partidul nostru, asupra diferitelor poziții privitoare la această reformă, a fost clarificată pe deplin chestiunea unor abateri foarte grave de la linia partidului și s-a stabilit cu precizie răspunderea pentru această abatere de dreapta, s-a stabilit nominal cine sunt purtătorii acestei abateri în partid, și în conducerea partidului.

În legătură cu scrisoarea, mă voi ocupa de 4 chestiuni:

1. Prima chestiune este cauza, rădăcinile abaterii de dreapta în partidul nostru.
2. Trăsătura caracteristică, esența abaterii de dreapta în partidul nostru.

3. În legătură cu purtătorii acestei devieri și lupta împotriva oportunismului și a împăciuitorismului cu oportunismul.

4. Despre problemele practice care stau în fața noastră în legătură cu măsurile care trebuie să le luăm pe diferite tărâmuri.

În prima problemă, a cauzei abaterii de dreapta. Abaterea de dreapta s-a dezvoltat în activitatea noastră de partid și de stat pornind de la situația social-economică care (*sic!*) este în țara noastră și de la presiunea pe care o exercită sectorul capitalist și sectorul micii producții de mărfuri asupra activității de partid și de stat.

* Lipsă în text

În țara noastră, după cum știm, pe lângă sectorul socialist în creștere, în puternică creștere, mai există un sector capitalist și unul de mică producție de mărfuri. Lenin ne învață că sectorul micii producții de mărfuri generează în continuu capitalism zi de zi, ceas de ceas, în proporții de masă. Lenin ne învață că atunci când proletariatul ține în mâinile sale puterea și conduce țărănimea, ascuțișul luptei, în alianță cu țărănimea muncitoare, trebuie să fie îndreptat tocmai împotriva elementelor capitaliste care se formează pe baza micii producții de mărfuri în continuu.

Aceste elemente capitaliste din sate, din orașe, au ideologia lor, ele caută să influențeze ideologic pe muncitori și să-și exercite influența și în partidul muncitoresc, în P.M.R. Atunci când reușesc să exercite influența în rândurile clasei muncitoare, se produc devieri de la linia justă, de la linia marxist-leninistă a partidului.

În cazul concret de care ne ocupăm, avem de a face cu o deviere, a cărei cauză constă – așa cum arată Scrisoarea – în subaprecierea puterii dușmanului nostru, în subaprecierea puterii elementelor capitaliste, a sectorului capitalist în economie.

Scrisoarea spune: „Devierea oportunistă de dreapta în partidul nostru constă în subaprecierea puterii dușmanului nostru, a puterii capitalismului, a primejdiei pătrunderii chiaburilor în gospodăriile colective, în orientarea spre așa-numitele „elemente-cheie” ale satului, adică spre păturile sătești avute, în neînțelegerea mecanismului luptei de clasă în condițiunile trecerii de la capitalism la socialism. Ea duce la concesi față de elementele capitaliste de la orașe și sate. Această politică se răsfrânge și asupra ritmului industrializării socialiste a țării”.

Aici Scrisoarea – la pag. 11 – caracterizează tocmai în ce constă devierea oportunistă de dreapta, care este cauza ei și precizează în ce constă subaprecierea puterii dușmanului nostru, a capitalismului.

De unde se poate ivi această subapreciere? Sectorul socialist este în plină creștere an de an, lună de lună, obținem succese noi în dezvoltarea sectorului socialist în economia noastră, în dezvoltarea muncii de construire a socialismului. Însă nu s-a înțeles un lucru foarte important, despre care tovarășul Stalin se ocupă în lucrarea sa „Despre abaterile de dreapta în Partidul Comunist (bolșevic) al Uniunii Sovietice” și anume că în timp ce se produce această creștere relativă a sectorului socialist și descreștere relativă a sectorului capitalist, adică în timp ce proporția dintre sectorul socialist și cel capitalist se schimbă în favoarea sectorului socialist în condițiunile dictaturii proletariatului, numărul absolut al elementelor capitaliste, el încă o vreme crește.

Iată ce spune tovarășul Stalin: „Socialismul duce cu succes ofensiva împotriva elementelor capitaliste, socialismul crește mai repede decât elementele capitaliste, greutatea specifică a elementelor capitaliste scade din cauza aceasta. Și tocmai pentru că greutatea specifică a elementelor capitaliste scade, tocmai de aceea elementele capitaliste simt primejdia morții și-și întetesc împotrivirea. Și ele mai au deocamdată posibilitatea să-și întărească împotrivirea, nu numai pentru că capitalismul (*sic!*) mondial le dă sprijin, dar și pentru că – cu toată scăderea greutății specifice, cu toată scăderea creșterii lor relative în comparație cu creșterea socialismului – totuși are loc o creștere absolută a elementelor capitaliste și aceasta le dă o oarecare posibilitate de a acumula forțe pentru a se împotrivi creșterii socialismului. Pe această bază și iau naștere, în stadiul actual al dezvoltării, în condițiunile actuale ale raporturilor de forțe, o înăsprire a luptei de clasă și o întetire a împotrivirii elementelor capitaliste de la orașe și de la sate.”

Este o minunată caracterizare, ea trebuie bine studiată, bine aprofundată, ea trebuie bine înțeleasă de fiecare tovarăș, pentru că această minunată caracterizare stalinistă se potrivește de minune situației noastre de acum. La noi sectorul socialist crește față de sectorul capitalist, crește într-un ritm repede. Sectorul capitalist descrește relativ, dar, ca urmare a faptului că sectorul muncii producției de mărfuri generează încontinuu capitalismul, se petrece și în țara noastră o creștere absolută a numărului elementelor capitaliste și o întepire a împotrivirii acestora față de regimul nostru de democrație populară.

Tocmai din cauza existenței proprietății private în agricultură, tocmai din cauza existenței micii producții de mărfuri, numărul absolut, cifric, al elementelor capitaliste crește și aceasta înseamnă o întărire a împotrivirii lor față de măsurile care le ia statul dictaturii proletariatului. Dacă analizăm situația chiaburilor din țara noastră, ceea ce e caracteristic, e următorul fapt: în rândurile țărănimii muncitoare sigur că s-a produs în ultimii ani o creștere, o mișcare spre socialism a țărănimii muncitoare, s-au creat gospodării colective, întovărășiri și altele. Însă există și o creștere numerică a elementelor capitaliste în sate, și această creștere a fost stimulată de abaterea de dreapta, de politica nemarxistă pe care a dus-o tov. Luca și alții din jurul său. De aceea, cifrele date de Ministerul de Finanțe și de alte organe, care au afirmat că numărul absolut al chiaburilor a descrescut de la 5,5 la 2,5, este o inexactitate, e un fals cu grave consecințe politice, caracteristice în această abatere.

Aici s-au referit unii tovarăși la problema că atunci când unii chiaburi și-au împărțit pământul între copii, au încetat a mai fi chiaburi și sunt mijlocași. Aceasta este o greșeală de bază, pentru că (*sic!*) caracteristica chiaburilor nu constă numai în mărimea proprietății lui, ci în primul rând în faptul că el exploatează munca țăranilor muncitori și acesta este criteriul fundamental. Alți tovi au subliniat aici, și pe drept cuvânt, că în ultimii ani la noi în țară s-a produs fenomenul despre care tov. Stalin, în vol. 11 și 12 din „Opere” vorbește, al apariției de noi chiaburi din rândul mijlocașilor înstăriți, care se bat cu pumnul în piept că sunt mijlocași, care vin la sfatul popular și se prezintă: „Eu sunt mijlocașul Ion Păpușă”, dar care au încetat a mai fi mijlocași, s-au îmbogățit, exploatează munca altora. Tocmai aici e miezul politic și greșeala unor organe de stat și de partid, că n-au văzut ceea ce arată tov. Stalin: Mulți activiști de partid nu văd formarea noilor chiaburi în condițiunile existenței micii producții de mărfuri. În legătură cu problema aceasta este o apreciere, o caracterizare dată în aceeași epocă (1928) de tov. Stalin care spune: „Dacă mai înainte chiaburul era încă relativ slab, n-avea posibilitate să-și organizeze în mod serios gospodăria, n-avea destul capital pentru întărirea gospodăriei sale, din care pricină era silit să-și ducă pe piață toate prisosurile sau aproape toate prisosurile producției sale de cereale, apoi acum, după un șir de ani roditor, când el a reușit să se* gospodărește, când a reușit să-și strângă capitalul necesar, acum a căpătat posibilitatea să manevreze pe piață, să pună la o parte grâul, această valută a valutelor, ca rezervă, preferând să ducă la piață alte produse agricole de mâna a doua”. Aceasta este atitudinea chiaburilor și la noi în țară. Am avut câțiva ani roditori. Ei au folosit aceste condițiuni favorabile pentru a se întări economic. Cât timp au fost într-o anumită situație, au scos mai mult din produsele lor pe piață. În ultimii doi ani n-au mai scos nici grâne, nici carne, ci numai produse de ordin secundar, produse perisabile pe

* Lipsă în text

care erau nevoiți să le scoată, dar au căutat să le speculeze, presând asupra pieții pentru ridicarea prețurilor. Iată care e rădăcina social-politică a devierii de dreapta din partidul nostru, al cărei purtător s-a făcut tov. Luca.

Spuneam că această rădăcină își are reflexul ei și în ideologie și noi avem în țara noastră alunecare ideologică pe linia ideologiei burgheze și această alunecare ideologică se manifestă într-o serie de articole și broșuri ale tov. Luca. Am să mă refer la un articol publicat în decembrie 1948 în „Lupta de clasă”. Să vedem ce poziție se exprima în acest articol cu privire la greva din 1933, la lupta eroică a clasei muncitoare. Fiecare membru de partid, fiecare muncitor cinstit, fiecare cetățean conștient de țara noastră a studiat raportul tov. Gheorghiu-Dej de la Conferința din 1945, într-o serie de alte documente ale partidului, că în 1933 am avut o mișcare puternică a clasei muncitoare, sub conducerea Partidului Comunist, că clasa muncitoare a fost în fruntea altor păături care s-au asociat în lupta împotriva burgheziei, moșierimii, împotriva fascismului care se contura în țara noastră, că aceasta a fost o luptă eroică care (*sic!*) a însemnat o mare victorie pentru partidul nostru, că ea a avut o serie de succese imediate, dar cel mai important lucru este că am orit pentru ani de zile instaurarea fascismului în țara noastră, că ea a avut un răsunet internațional, pentru că s-a petrecut după venirea lui Hitler la putere în Germania în ianuarie 1933, în februarie la noi această luptă eroică, care a însemnat pe scară internațională una din primele mari mișcări împotriva fascismului. Iată cum caracterizează această perioadă tov. Luca în „Lupta de clasă” în articolul despre „Strategie și tactică”, pag. 56:

„Mișcările greviste se țin lanț * din ce în ce mai rapid”.

Ce detașament al clasei muncitoare a fost în fruntea luptelor, care a fost rolul cefeștilor, petroliștilor? Și sare brusc de la aceste mișcări greviste, la țărănimea care refuză a-și plăti datoriile, iar alături de ea, învățătorii, invalizii și pensionarii. Lasă, că ei erau conduși de Forțu și alte elemente naționaliste, fasciste, demagogice, organe de diversiune ale burgheziei. Apoi, proletariatul era izolat și rezultatul e că s-a dezlănțuit o teroare sălbatică împotriva partidului și a mișcării revoluționare și că ritmul de fascizare a țării s-a accelerat. E o teză fundamental greșită, ea exprimă negarea rolului partidului ca forță conducătoare a clasei muncitoare, subapreciază importanța internațională și națională a acestei lupte, deformează caracterul ei și tratează complet fals problema instaurării fascismului în țara noastră, pentru că luptele din 1933 au împiedicat venirea la putere a fascismului, atunci burghezia a încercat dar n-a îndrăznit, tocmai din cauza grevei de la Grivița, să instaureze fascismul.

Dacă vom lua alte articole din aceeași perioadă, 1948, vedem aceeași poziție.

De altfel în privința luptelor din 1933, există apreciere oficială a Cominternului, care o caracterizează ca una din primele încercări din partea muncitorimii internaționale, de stăvilire a fascismului.

În problema țărănimii, dacă luăm broșura despre cooperatie și alte lucrări, cu impozitul agricol, țărănimea e tratată totdeauna în bloc „țărănimea” în general. Se spune la pag.16: „Țărănimea dorește să construiască...” în schimb”.

Poate e vorba de chiaburime, de păturile avute ale țărănimii, dar că toată țărănimea merge pe linia îmbogățirii în cadrul gospodăriei individuale, aceasta nu-i o teză marxistă. În acea perioadă țărănimea muncitoare pornise deja pe drumul socialismului și

* Lipsă în text.

muncește să-și făurească o viață fericită pe drumul socialismului și nu pe drumul capitalismului.

În Legea impozitului agricol, pag.14, spune:

„Legea de bază... * prin lege”.

Adică era împiedicată reexaminarea, stabilirea impunerii în raport cu creșterea veniturilor țărânimii, în cursul anului, se fixa o dată pentru totdeauna. Și această lege, unde se face reducere de 25% pentru țărâime, e considerată ca un mare succes al luptei clasei muncitoare.

Se știe că tov. Stalin arată precis rolul cooperației și arată că el e acela de a atrage țărâimea muncitoare pe albia construirii socialismului. Ce spune tov. Luca în broșura de cooperație?

„Nu întreaga țărâime a înțeles faptul că cooperația (*sic!*) e organizația sa proprie, creată pentru a servi interesele țărânimii, nu interesele dictaturii proletarietului, pentru a servi nu intereselor alianței dintre clasa muncitoare și țărâimea muncitoare, nu pentru a servi construirii socialismului în țara noastră, ci pentru a servi țărâimea, izolată de clasa muncitoare, izolată de dictatura proletarietului, deci nu pentru a servi dezvoltării țării pe drumul nou al socialismului, ci pe drumul capitalismului.

Se spune despre țărâime că trebuie „să găsească în cooperație mărfuri cât mai bune și cât mai ieftine ...” fără să fie obligată a aduce alte produse în schimb”. O adâncire și mai mare a acestei teze că trebuie să servească nevoile țărânimii, ale țărânimii avute, fără ca aceasta să dea clasei muncitoare produsele sale, fără a dezvolta deci schimbul între oraș și sat pe linia dezvoltării relațiilor de schimb, apoi de producție, care să ducă la construirea socialismului, la transformarea socialistă a agriculturii.

Cred că trebuie subliniat cu putere că în chestiunea fundamentală adică în problema dictaturii proletarietului, în problema alianței dintre clasa muncitoare și țărâimea muncitoare, în problema țărânească ca parte componentă a problemei dictaturii proletarietului, tov. Luca comite greșeli fundamentale, a mers pe o linie complet antimarxist-leninistă și aceasta dovedit prin zeci de scrieri ale sale din ultima perioadă.

Unii tovarăși s-au exprimat că e o deviere în problema țărânească, dar e mai mult decât atât. Problema țărânească e o parte componentă a dictaturii proletarietului, e problema aliatului principal al clasei muncitoare în lupta pentru construirea socialismului. Această abatere de dreptă e o abatere în problema fundamentală, în problema dictaturii proletarietului, în problema alianței dintre clasa muncitoare și țărâimea muncitoare. Acest lucru e puternic subliniat în Scrisoarea C.C. și așa trebuie să fie înțeles lucrul, pentru a evita formulări confuze, că ar fi o deviere numai în problema țărânească și să apară tov. Luca ca (*sic!*) un exponent al țărânimii e vorba de problema dictaturii proletarietului, a alianței dintre clasa muncitoare și țărâimea muncitoare, principiul suprem al dictaturii proletarietului; or, dictatura proletarietului e forma cea mai înaltă a luptei de clasă. Deci e vorba de o abatere de dreptă în problemele cele mai importante, e o altă linie decât linia C.C. care se exprimă în această broșură și care și-a avut prelungiri în domeniul impozitului, colectărilor, contractărilor, prețurilor.

Iată ce spune Scrisoarea : „Abaterea care s-a manifestat în partid și în activitatea de stat constă tocmai în aceea că în locul unei politici de întărire a alianței între clasa muncitoare și țărâimea muncitoare în lupta neîntrepută împotriva elementelor

capitaliste ale țărânimii și de asigurare a rolului conducător al clasei muncitoare în această alianță, s-a alunecat pe linia nemarxistă a unei politici de avantajare și stimulare a elementelor capitaliste de la sate”.

Abaterea de dreapta constă în abatere în problema dictaturii proletariului, în problema țărănească ca (*sic!*) parte componentă a dictaturii proletariului în problema desfășurării luptei de clasă în țara noastră. În locul liniei juste marxist-leniniste a partidului nostru, trasată de tov. Gheorghiu-Dej, consemnată în documentele C.C., în locul ei s-a urmărit introducerea altei linii opuse liniei C.C., și anume a unei linii nemarxiste de stimulare și avantajare a elementelor capitaliste, nu a țărânimii muncitoare. Apărătorii țărânimii muncitoare sunt muncitorii din orașe, e Partidul Muncitoresc Român. Nu poate exista politică nemarxistă în interesul țărânimii muncitoare. Politica în interesul țărânimii muncitoare e numai politica marxist-leninist-stalinistă, pentru că ea e politica întăririi dictaturii proletariului, a întăririi alianței dintre clasa muncitoare și țărâניה muncitoare. Aici a fost vorba nu de o politică în interesul țărânimii muncitoare, ci în interesul elementelor capitaliste care exploatează țărâניה muncitoare și care speculează și lovesc în interesele clasei muncitoare. Iată cum stă problema.

S-au citat aici trei articole:

Unul despre schimbul între oraș și sat;

Despre cooperația de consum;

Despre cooperația meșteșugărească.

Dar nu s-a dat o caracterizare politică a acestor articole. Caracteristica politică e următoarea: articolul despre schimbul dintre sat și oraș e un atac general împotriva comerțului socialist și al industriei socialiste. Veți vedea că sub formula sprijinirii cooperației sunt atacate comerțul de stat și industria socialistă mai ales a bunurilor de consum. Un atac puternic, în favoarea unei cooperații în care în 1949, mai mult decât acum, erau la putere elemente din care tov. Liuba a citat ieri un pasagiu sunt și altele, care spun așa referindu-se la cooperația meșteșugărească: „Trebuie organizate lucrurile în așa fel, încât anumite materii prime de la întreprinderi să poată fi vândute direct cooperativelor meșteșugărești, iar acolo unde nu există cooperative, direct meseriașilor particulari, care se pricep să le folosească și să producă cu ajutorul lor altele”.

Despre ce întreprinderi e vorba, care au materii prime? Era vorba de materii prime ale industriei socialiste, și se dădea indicația ca să se ia din acestea și să se dea cooperativelor meșteșugărești în care erau infiltrați anumiți mici patroni și meseriași particulari. Un atac împotriva industriei socialiste. Și toți tovarășii din ministerele industriale își amintesc că mereu revenea ca un refren această chestiune, că de ce nu se dau materii prime și deșeuri de la industria socialistă cooperativelor meșteșugărești sau meseriașilor particulari. Și în Uniunea Sovietică există cooperative, dar nu se știe că ele aprovizionează din resurse locale și primesc anumit sprijin în unele materiale care nu sunt de găsit, dar planificat, nu așa de la fiecare întreprindere să ia materii prime.

Broșura a 3-a, despre cooperație, se poate spune că are un caracter programatic, pentru că se expune acolo abaterea de dreapta, politica nemarxistă s-a manifestat în partidul nostru în toate domeniile, începând de la rolul cooperației, de la schimbul dintre sat și oraș, problema prețurilor, contractărilor, colectării, achiziții. Cred că e necesar ca toți tovarășii prezenți aici să citească această broșură, în lumina Scrisorii Închise ...

Tov. Răutu: Dar nu în sens de răspândire a ei.

Tov. Miron: Ea a fost răspândită deja cu grija editurii, nu e vorba acum de răspândirea ei.

Tov. Răutu: Da, dar a apărut și în „Probleme Economice”.

Tov. Miron: Aceasta va înarma pe tovarăși ca să combată în lumina Scrisorii aceste teze false, pentru că purtători ai acestei teze false sunt peste tot în țară. La Conferința regională de la Galați, s-a ridicat președintele cooperației de la Brăila, Dumitrescu și a spus că în țara noastră există trei puteri: statul, partidul și cooperația și că ele se întâlnesc pe teren și luptă între ele. Iar în privința cooperației a spus că lozincă este: totul prin și pentru cooperație. Când a fost întrebat de unde vine asta, a spus că a învățat din materialele trimise de la Centrocoop.

Tov. Sorin Toma: Mai este o lozincă: La fericire și socialism numai prin comerțul de stat.

Tov. Miron: Trebuie dus în aparatul cooperației și la sfaturi populare, în aparatul de stat, o luptă împotriva acestei abateri, nimicind concepțiile greșite care se manifestă la anumiți tovarăși.

În al doilea rând, în esență Scrisoarea precizează că în locul îngădirii elementelor capitaliste, adică așa cum a trasat C.C. prin Rezoluția Plenarei din 3-5 martie și alte documente, s-a făcut o stimulare în anumite compartimente ale vieții de stat, a elementelor capitaliste. S-a dus deci o politică nu de întărire a socialismului, a sectorului socialist, ci de întărire a rămășițelor sectorului capitalist și de naștere din rândul sectorului micii producții de mărfuri a noi elemente capitaliste. În documentul C.C. se menționează teoria elementului-cheie, care a fost susținută în anumite regiuni, mi se pare și aici la unele secții, în legătură cu problema construirii gospodăriilor colective, unde s-a exprimat părerea că cea mai bună cale de construire a gospodăriilor colective este aceea de a câștiga în fiecare sat elemente-cheie ale satului – cârciumari, foști plutonieri majori, desigur și chiaburii – și în jurul acestora se vor grupa ceilalți și se va putea construi o gospodărie colectivă. Această teorie n-are nimic comun cu linia partidului nostru, e complet străină și contra partidului nostru, e o teorie falsă, antimarxistă, care la timpul său a apărut și a fost combătută.

Tov. Stalin în lucrarea „Despre abaterea de dreapta”, referindu-se la chestiunea reconstrucției socialiste, a subliniat că reconstrucția socialistă a agriculturii este dezvoltarea industriei socialiste, combătând punctul de vedere al abaterii de dreapta, care afirma că cheia reconstrucției agriculturii e dezvoltarea gospodăriei individuale chiaburești pe drumul capitalismului.

Linia partidului nostru e trasată clar în privința construirii gospodăriilor colective în Rezoluția Plenarei din 3-5 martie, în raportul tov. Gheorghiu-Dej la acea Plenară, în diferite alte documente ale partidului, și arată că singura cale marxist-leninistă care duce la construirea de adevărate gospodării colective este aceea a unirii pe baza liberul consimțământ, pe baza convingerii a țăranilor muncitori, săraci, mici și mijlocii de a se uni în gospodării colective, dotate cu o tehnică nouă, care să folosească tractoare, să folosească mijloace tehnice perfecționate în interesul dezvoltării producției și a făuririi unei vieți mai îmbelșugate pe drumul socialist pentru țăranimea muncitoare. De asemenea se precizează că gospodăriile colective au un rol important în dezvoltarea schimbului între sat și oraș, în aprovizionarea clasei muncitoare cu mărfuri alimentare-agrară. Deci, nu numai unilateral, în interesul țăranilor muncitori colectivști, dar și în interesul aprovizionării muncitorilor din orașe, în interesul aprovizionării muncitorilor cu

materii prime din agricultură. Această atitudine a partidului nostru e bine cunoscută. Față de ea s-au susținut astfel de teze care sunt combătute în Scrisoarea Închisă, și care exprimă o abatere de dreapta.

În activitatea în domeniul agriculturii sunt o serie de fenomene, legate de abaterea de dreapta. Nu le vom analiza acum, dar am menționat numai faptul costului lucrului cu tractorul e mult mai ridicat decât ceea ce plătește cetățeanul care-l folosește. Diferența o suportă statul. Jumătate din activitatea tractoarelor a fost pe terenuri individuale, iar statul a plătit diferența de cost. Pe cine întărește aceasta, socialismul ar întări socialismul dacă ar fi vorba să lucreze la gospodăriile colective, la întovărașiri, dar e vorba de gospodării individuale ale țăranilor și nu numai ale țăranilor mijlocii, dar și ale chiaburilor adesea. Aceasta este o fermă manifestare a abaterii oportuniste de dreapta a partidului nostru.

Față de această abatere se manifestă unele tendințe împăciuitoare. Și tov. Stalin ne învață că lupta împotriva oportunismului e indisolubil legată de lupta împotriva împăciuitoarismului cu oportunismul, că sunt unii care fac ca popii, cântă pe nas aleluia-aleluia, dar în practică nu iau măsuri de combatere a abaterilor de dreapta. Și acum se nasc unele manifestări de acest fel pe ici, pe colo. Va trebui ca în această privință să fim foarte vigilenți și să ducem munca fermă de combatere a împăciuitoarismului, care e indisolubil legat de oportunismul de dreapta.

Aici au fost ridicate anumite aspecte în legătură cu Ministerul Justiției. Cum se explică indulgența extraordinară a unor judecători față de speculanți, față de exploatare? Sunt manifestările unui împăciuitoarism față de dușmanul de clasă, față de dușmanul construirii socialismului. Tov. Nițulescu a spus că n-are lege care să condamne. Dacă e vorba să analizăm ce a spus, el a făcut o confuzie între producătorul țăran și speculantul exploatare. Tov. Rezniceenco din Regiunea Constanța și ceilalți, nu s-au referit la țăranii producători, ci la exploatare, la speculați. Or, indulgența se manifestă în mod special față de elementul speculativ, față de așa numiții cioclași, care stau pe la bariere sau în afara Bucureștiului, așteaptă țăranii, le iau marfa la preț redus, cu 25 sau 33 bani oul și vin în București și-l vând cu 1-1,50 lei. E vorba de lupta împotriva speculantului din oraș, pentru care există text de lege, mi se pare în Legea 183 există un articol. Noi, în repetate rânduri am pus problema în fața Ministerului de Justiție, am așteptat să se ia măsuri ferme de combatere a speculanților, care jefuiesc și țăranimea muncitoare și clasa muncitoare.

În legătură cu cele spuse de tov. Malinschi, în a doua expunere a arătat mai exact directiva pe care a primit-o, însă n-a fost deplin exact și cred că e necesar să clarificăm pe deplin. Tov. Malinschi a făcut înainte de reforma bănească două greșeli:

Prima și cea mai importantă este că atunci când a primit o directivă clară, precisă, de la secretarul general al C.C. cu 2 săptămâni înainte de 28 ianuarie, în loc s-o aplice imediat, timp de o săptămână s-a târgruit cu secretarul general al C.C., cu membrii Biroului Politic, cu membrii C.C. dacă să aplice sau nu această directivă. Consider că pentru un membru de partid e o abatere foarte gravă, pentru care tov. Malinschi a fost aspru criticat, dar nu suficient, pentru că trebuia să aplice acea directivă. Nu mai vorbesc de chestiunea cu cartelele, unde a primit directiva la mijlocul lui decembrie și în timp de 10 zile s-a târgruit – făcea comerț unde nu trebuie – cu conducerea (sic!) partidului, dacă să aplice sau nu întocmai o dispoziție. Cum își permite un membru de partid, când e o hotărâre a conducerii partidului, să o discute zile întregi și să n-o execute? Nu numai tov.

Malinschi e de vină. El a făcut aceasta pentru că a simțit acoperirea unui alt factor care nu aplica directiva C.C. și s-a complăcut. Aceasta e esența și de aceea tov. Malinschi a comis o primă abatere de la disciplina și linia partidului.

În al doilea rând, a dăunat foarte mult intereselor statului prin aceea că, neaplicând această directivă, a permis ca elementele speculative să pună mâna pe mărfuri de 6 miliarde 600 milioane lei în 5 zile. Tov. Malinschi spune că datele lui sunt diferite de ale Băncii. Poate că sunt diferențe, dar nu aceasta e esențialul. Nu e vorba acum de 100 milioane în sus sau în jos.

Tov. Moisescu: Nu s-au înregistrat la Bancă tocmai acele zile când s-a vândut mai mult.

Tov. Miron: Nu e problema de înregistrare, ci de faptul văzut de noi toți, de întregul popor, că au fost luate cu asalt magazinele, golite de mărfuri și statul a pierdut, deși conducerea partidului l-a avertizat pe tov. Malinschi asupra fenomenului care începe și i-a dat directiva cum să procedeze și lui și cooperației.

În legătură cu unele devieri, trebuie precizat că în prelucrarea Scrisorii Închise a C.C. să fim foarte cu grijă în apăsări asupra tovarășilor de jos, care au comis unele greșeli. Ar fi foarte dăunător ca să începă acuzații reciproce în diferite organe, fiecare învinuind pe celălalt de abatere de dreapta, că o să iasă toți deviatorii. Trebuie ca secretarii comitetelor regionale, orașenești și raionale să procedeze cu foarte multă seriozitate și științific să studieze când caracterizează că unul sau altul s-a abătut de la linia partidului, pentru că altfel se poate crea o situație dăunătoare. Când se dă o caracterizare de aceasta să fie îndelung gândită, temeinică, principală și exactă. Nici nu trebuie făcută confuzia între unele greșeli în muncă, pe care le poate comite fiecare, între devierea continuă care s-a manifestat ani de zile în partidul nostru. Fiecare poate face o greșală, de care își dă seama, revine, o corectează, își face autocritica și muncește mai departe pentru a îndrepta și aplica cu strictețe linia partidului. Însă noi avem de a face cu purtători ai abaterii de dreapta, care timp îndelungat și în mod conștient au mers pe o anumită linie greșită, contrarie partidului, nemarxistă, împotriva partidului.

În concluzie, vreau să mă refer la câteva probleme practice, legate de munca tovarășilor din regiuni.

Trebuie să subliniez în legătură cu situația după reforma bănească, chiar acum la o lună și jumătate după efectuarea ei, care a reușit pe deplin, așa cum spune Scrisoarea C.C., totuși sunt anumite greutăți pe care le întâmpinăm în consolidarea succesului, și aceste greutăți se manifestă în diferite compartimente.

Iată, dacă luăm situația colectărilor și achizițiilor, planul de colectare la grâu nici până în ziua de 10 martie n-a fost realizat decât 90%. Aceasta înseamnă multe mii de vagoane de grâu mai puțin. Planul de colectare la porumb doar 75%, orzul 75,4% aceasta înseamnă zeci de mii de vagoane care în loc să fie în mâna statului sunt în mâna elementelor chiaburești. Mai îngrijorătoare e situația la floarea soarelui – 66%. Or, acestea trebuie să ne asigure ulei, grăsime pentru oamenii muncii din orașe.

Situația achizițiilor e mai proastă la unele produse. În timp ce la porumb s-a depășit planul la achiziții și acesta este un lucru pozitiv...

Tov. G. Vass: A fost un plan prea mic. În unele părți s-a depășit cu ușurință cu 400%.

Tov. Miron: ... la grâu, secară, s-a realizat doar 8,4%; la floarea soarelui 26%. Deci, iată neajunsuri care trebuie sesizate. Menționăm că consolidarea succesului

reformeii bănești depinde în primul rând de realizarea planului de colectări și achiziții. Tov. Gheorghiu-Dej a formulat în hotărârea din 7 martie că aceasta trebuie să fie problema centrală a organizațiilor noastre din regiuni, că e principalul mijloc de consolidare a succesului reformei bănești. Situația nu-i satisfăcătoare în general, dar e ciudat că la gospodăriile de stat situația e mai nesatisfăcătoare chiar decât în sectorul individual. De exemplu, la porumb, gospodăriile individuale au dat 77% din cotele de colectare, iar Gostat 25%; la floarea soarelui, individualii au dat 66%, Gostat 61%; fasole, linte, individualii au dat 26%, Gostat 11%; cartofi, individualii au dat 87%, Gostat 35%; ceapă, individualii au dat 58%, Gostat 30%.

Parcă s-ar urmări susținerea unei teze că gospodăriile de stat nu sunt productive, nu sunt o formă avansată, pentru că un economist așa-zis „obiectiv burghez” ar putea afirma – iată dovada că gospodăriile de stat nu sunt productive. Există această părere la Pașcovișchi, care spune, cum spunea acum 4-5 ani, că statul nu-i bun gospodar, parcă se urmărește susținerea acestei teze. Tov. Vaida pune problema că uneori nu-i tratat destul de politic, însă aici e vorba de politică, nu de politețe. În chestiunea politică e vorba de gospodăriile de stat să-și livreze integral producția. Până anul trecut, Gostat avea plan de cultură, de investiții și altele, numai plan de livrări către stat nu avea. Abia acum s-a făcut acest plan. Și nu folosește nici partidul, nici statul, dacă ne punem pe poziția de apărare a lor, ci trebuie să luptăm pentru ca aceste neajunsuri să fie eliminate și ca gospodăriile de stat să demonstreze în practică rolul lor de gospodării model socialiste, care sunt o pârgie importantă a transformării socialiste a întregii agriculturi din țara noastră.

În legătură cu impozitele și aici sunt serioase neajunsuri. Unele regiuni încă la 20 martie n-au realizat nici 20% în sectorul țărănesc, printre acestea Galați, Constanța, Ialomița se prezintă foarte slab, deși tovarășilor li s-a atras în repetate rânduri atenția.

În legătură cu biruirea acestor greutăți, tov. Stalin ne învață că de biruirea greutăților practice în legătură cu colectările, cu achizițiile, cu celelalte fenomene negative care s-au manifestat și la noi, e strâns legată de biruirea devierii de dreapta, pentru că fenomenele acestea nesănătoase au fost strâns legate de apariția și dezvoltarea abaterii de dreapta și biruirea lor e strâns legată de învingerea abaterii de dreapta în partid și în activitatea de stat.

De aceea, mobilizarea tuturor forțelor pe linie politică, pentru lămurirea oamenilor și combaterea devierilor, care e indisolubil legată de munca practică de realizare a achizițiilor, a impozitelor.

Luptând fără cruțare împotriva abaterii de dreapta, vom înlătura și aceste fenomene negative din domeniul financiar și economic și vom ajunge la o îmbunătățire simțitoare destul de rapidă a situației.

În legătură cu descoperirea abaterii de dreapta în partidul nostru, cu caracterizarea ei, cu munca de lămurire a tuturor tovilor și de mobilizare a lor în lupta împotriva acestei abateri, tov. Gheorghiu-Dej a fost și este acela care a văzut primul cel mai devreme, cel mai adânc, cel mai bine, până la rădăcină, cauza acestei abateri și care a lămurit, a orientat pe ceilalți tovarăși din Biroul Politic și din Comitetul Central. În măsură ce ceilalți tovarăși erau lămurii, convinși, acest proces care a început de mult a mers destul de repede, și tovarășii s-au convins de justetea deplină a aprecierii tovarășului Gheorghiu-Dej, ei au fost alături de el în lupta împotriva acestei abateri de dreapta. Unele elemente sovăielnice la care s-a referit tov. Chivu și acestea s-au declarat de acord în Comitetul Central și au sprijinit, au votat Hotărârea C.C., care cuprinde aceleași idei, care

sunt exprimate și în Scrisoarea Închisă. Noi nu putem spune că tov. Gheorghiu-Dej a fost singur, ci membrii C.C., membrii Biroului Politic au fost alături de dânsul. El a fost primul care a văzut cel mai profund, cel mai devreme, cel mai clar și care ne-a orientat pe noi ceilalți.

Noi suntem convinși că întregul C.C., întregul partid, toți muncitorii cinstiți, poporul muncitor, țăranul muncitor și intelectualul care lucrează pentru popor, pe măsura lămuririi și convingerii lor și aici e rolul nostru să facem temeinic această lămurire, vor face o puternică unitate de granit în jurul partidului, în jurul C.C., al tovarășului Gheorghiu-Dej, în lupta împotriva devierilor de la linia partidului și în concret, în lupta împotriva devierii de dreapta de la linia marxist-leninist-stalinistă a partidului nostru.

În expunerile tovarășilor noștri, au arătat mereu cum, în operele tovarășului Stalin, greșelile noastre au fost de mult arătate în legătură cu anumite fenomene apărute în Uniunea Sovietică și ce imens ajutor a însemnat pentru noi studierea operelor tov. Stalin. De aceea, noi trebuie să fim profund recunoscători marelui geniu al omenirii muncitoare, tovarășului Stalin, pentru marea învățătură cu care ne înarmează în lupta pentru întărirea partidului, pentru construirea socialismului, pentru combaterea abaterilor de la linia marxist-leninist-stalinistă a partidului nostru.

Tov. Iosif Chișinevschi: Tovarăși, Scrisoarea Închisă a C.C. adresată către toate organizațiile de partid, către toți membrii partidului, cu privire la rezultatele reformei bănești și sarcinile partidului a fost citită și prelucrată în ședința noastră din 17,18 și 19 martie. E un semn de mare răspundere a întregului colectiv aflat aici, și aplauzele puternice cu care a fost primită, sunt demonstrație vie că această Scrisoare constituie un document puternic de mobilizare a partidului în lupta pentru lichidarea devierii de dreapta, în lupta pentru realizarea sarcinilor fixate de conducerea partidului și guvernului, realizarea sarcinilor fixate în Scrisoarea Închisă, pe calea întăririi succesului reformei bănești, pe calea mersului înainte al revoluției noastre, al construcției victorioase a socialismului la orașe și la sate. Unanimă a fost poziția sănătoasă a tovarășilor prezenți. Scrisoarea aceasta, temeinic prelucrată în organizațiile de partid, va înarma fiecare membru de partid în lupta împotriva devierii de dreapta, în lupta împotriva oricăror abateri de la linia partidului.

S-a discutat aici pe larg devierea de dreapta. Îmi permit, pe scurt – considerând că în linii mari problema e cunoscută – să mă opresc numai asupra câtorva amănunte în legătură cu prelucrarea acestei Scrisori.

Devierea de dreapta n-a fost întâmplătoare, ci a avut exponenții săi și scrisoarea spune clar, deschis, cine au fost acei exponenți, fără să se ascundă lipsurile noastre proprii, lipsurile proprii ale Comitetului Central, în lupta împotriva acestei devieri.

Studiind materialele, preocupându-ne de a descoperi, de a cunoaște mai bine de când a pornit această manifestare care s-a cristalizat și a devenit o deviere, încă din 1945 găsim într-un articol al tov. Luca această formulă: „Puterea de cumpărare a maselor rurale e garanția dezvoltării industriale a țării, cheia progresului economic-social a României”. E politica partidului nostru să crească puterea de cumpărare a maselor țăranimii muncitoare, aceasta este în interesul construcției socialismului, aceasta este politica noastră. Dar că aceasta constituie cheia progresului economic social al României, nu e greu de văzut în ce flagrantă contradicție este aceasta cu marxism-leninismul, cu politica noastră bazată pe știința marxist-leninistă.

Scrisoarea precizează că încă din 1947 apar cristalizate rădăcinile acestei abateri, când tov. Luca s-a pus pe poziția de revizuire a proporției stabilite între salarii, prețuri industriale și prețuri agricole.

În 1949, tov. Luca are formulări ca aceasta: „nivelul politic, cultural al lumii satelor noastre”. Deci, noi aflăm că există o lume a satelor noastre. Marxism-leninismul ne învață că clasa muncitoare e o clasă revoluționară, consecventă până la capăt, că țărănimea nu-i o clasă omogenă. Marx însă ne-a învățat că țărănimea nu poate conduce singură. Lenin și Stalin, dezvoltând știința lui Marx asupra alianței clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare, ne învață că, în interesul alianței dintre clasa muncitoare cu țărănimea muncitoare, rolul conducător îl are clasa muncitoare. Aceasta e în interesul mișcării revoluționare, în interesul însuși al țărânimii muncitoare, că altfel cade jertfă altor clase, claselor exploatoatoare, care o atrag în mrejele lui.

Nu un singur tovarăș a auzit formula tov. Luca cu privire la comparația dintre cooperatie și sindicate: Sindicatele sunt organizații ale clasei muncitoare, cooperatia ale țărânimii. La același nivel, aceeași importanță politică, ceea ce vine în contradicție cu politica marxist-leninistă, cu teza lui Lenin asupra rolului conducător al clasei muncitoare în alianță cu țărănimea muncitoare, unde clasa muncitoare e forța conducătoare.

În Plenara C.C. s-au demonstrat lipsurile din broșura: „Dezvoltarea cooperatiei de consum”. E just că ea are aproape un caracter programatic. Indiferent de faptul dacă s-ar fi tipărit broșura sau nu, aceasta a fost o expunere a tov. Luca la Plenara cooperatiei și singur că întreaga țărânie a fost umplută cu această teză nemarxistă.

E o datorie a fiecărui comunist, atunci când învață marxism-leninismul, când citează pe Lenin și Stalin, să studieze profund, și citatele să le folosească ca să întărească poziția, să fie pe deplin cinstit. Dar e cu totul inadmisibil să iei un citat din clasici și să-l comentezi altfel decât e ideea emisă de clasicii marxism-leninismului. Sunt cazuri în partidul nostru, când unii tovarăși citează ușuratec sau redau inexact. Împotriva unor astfel de manifestări trebuie să fim necruțători. Așa cum ne învață Lenin și Stalin, pe acest drum mergem și nu-i voie de comentat altfel decât ne învață clasicii marxism-leninismului.

În broșură e scris așa: „Gospodăria țărănească este o piață pentru industrie, tot așa cum și industria este o piață pentru gospodăria țărănească. Dar țărănimea nu înseamnă pentru noi numai o piață. Ea mai este și un aliat al clasei muncitoare. Tocmai de aceea ridicarea gospodăriei țărănești, atragerea în masă a țărânimii în cooperative, îmbunătățirea situației ei materiale constituie o premisă fără care nu poate fi asigurată o dezvoltare cât de cât serioasă a industriei noastre. Și invers, dezvoltarea industriei, fabricarea de mașini agricole și de tractoare, aprovizionarea masivă a țărânimii cu produse industriale constituie o premisă fără care agricultura nu poate să progreseze. Acest fapt constituie una din bazele cele mai importante ale alianței dintre clasa muncitoare și țărânie” (Stalin).

Ca apoi să comenteze așa:

„Țărănimea muncitoare trebuie să simtă cointeresarea sa economică în dezvoltarea și întărirea cooperatiei, să înțeleagă că prin cooperatie ea este ferită de specula chiaburilor și a negustorilor particulari, țărănimea muncitoare trebuie să cunoască și să înțeleagă avantajele schimbului produselor sale cu produsele industriale, schimb făcut în mod organizat prin cooperatia de consum, care este o organizație menită să satisfacă propriile sale interese”.

Aceasta este în contradicție cu ce ne învață tov. Stalin, în forma aceasta, cooperarea e arătată ca exclusiv a țărânimii, rupând problema cooperăției de socialism, de industrie. Aceasta înseamnă clar – și nici nu-i posibil altfel – decât favorizarea elementului capitalist de la sate, nepreocupare de problema alianței, neatragera țărânimii muncitoare la îndeplinirea sarcinilor, lipsa de interes, de preocupare pentru a convinge țărâניה muncitoare să-și îndeplinească datoriile față de stat. Aceasta este o deformare a acestui citat, a falsificare a ceea ce ne învață tov. Stalin, o dezorientare a partidului.

Ar fi greșit să spunem că linia partidului n-a fost clară sau justă. Partidul nostru a avut în această privință o linie precisă, clară, care a devenit linia generală a partidului la Plenara din 3-5 martie, când în raportul său, tov. Gheorghiu-Dej – raport care a devenit baza de orientare a partidului în această problemă – a expus aceste idei, care au fost cuprinse și în Rezoluția Plenarei: „Importanța principală a cooperăției în condițiunile actuale stă în faptul că ea îmbină interesele particulare ale milioanele de țărani săraci și mijlocași, cu interesele generale ale clasei muncitoare, creând premisele ca țărâניה muncitoare să facă mai lesne pașii pe drumul socialismului”.

Iată cum tov. Gheorghiu-Dej, în mod creator, aplică învățătura lui Lenin și Stalin, la condițiile noastre concrete.

„Cooperativele de consum – spune tov. Gheorghiu-Dej – de aprovizionare și desfacere, au rolul să organizeze schimbul de produse între țărâניה muncitoare și industria socialistă, ușurând industriei socialiste atragerea pe făgașul socialismului a micilor gospodării țărănești”. În mod consecvent, tov. Gheorghiu-Dej, cu întreaga sa căldură, a făcut totul pentru a înarma partidul în direcția aplicării cu strictețe și hotărâre a principiilor marxist-leniniste în această direcție.

Cu totul alta a fost poziția tov. Luca. Dumneavoastră ați apreciat ca justă hotărârea conducerii partidului, faptul că se pune în fața întregului partid problema că a fost o deviere, pentru ca întregul partid să o cunoască, să știe să lupte pentru lichidarea ei. Conducerea se bazează pe organizația de partid, pe întregul partid și e convinsă că întregul partid sub conducerea C.C., sub conducerea tov. Gheorghiu-Dej, va lichida cu hotărâre această deviere și orice urmă a ei. Foarte just s-a atras atenția că trebuie avut mare grijă să nu cadă în anumite direcții în prelucrarea scrisorii cu privire la formula politicii țărănești. În scrisoare e foarte precis formulat ce a făcut statul clasei muncitoare pentru țărâניה muncitoare. Și cu o bună înarmare, punând tot sufletul, toată capacitatea noastră, vom putea – nu cu greu – lămurii masele largi țărănești cu privire la îndatoririle lor față de stat.

Trebuie să vedem cum e să fie mai bine să prelucrăm, să ușurăm membrilor de partid să însușească această Scrisoare. Fiecare comitet de partid are în regiunea sa fapte numeroase pentru a demonstra ce a făcut clasa muncitoare și partidul pentru țărâניה. Să nu scăpăm formulările din Scrisoare, să o citim și să o comentăm.

După eliberarea țării noastre de către Armata Sovietică...^{*} să revenim la această parte, să știe membrii de partid, mai ales cei noi, că noi, ceea ce am făcut pentru popor, pentru țărâניה muncitoare, însăși cucerirea puterii, se datorează faptului că țara noastră a fost eliberată de Armata Sovietică...^{*} în lupta pe care a dus-o poporul muncitor sub conducerea Partidului Comunist împotriva fascismului, împotriva imperialismului,

^{*} Așa este în text.

împotriva claselor exploatatoare, pentru cucerirea puterii de stat, s-a încheiat și s-a cimentat alianța proletariatului cu țărănimea muncitoare. Partidul nostru a dus o politică justă de întărire a acestei alianțe, sub hegemonia clasei muncitoare. Partidul a organizat și a condus cu succes lupta pentru înfăptuirea reformei agrare...” – clasa muncitoare, sub conducerea partidului, a fost aceea care a dat pământ țăranilor, a lichidat moșierimea, peste 1 milion ha. Au fost împărțite țăranimii moșierimea a fost distrusă ca clasă. Țărănimea muncitoare își amintește ce a fost moșierimea pentru ea. Au fost luate măsuri de îngrădire a chiaburimii.

Scrisoarea e foarte precisă. Să nu creadă cineva că în general nu a fost o politică justă față de țărănime. „Creșterea nivelului de trai al țăranimii muncitoare, ca urmare a politicii juste duse de regimul de democrație populară, este unul din marile succese ale regimului nostru. Țărănimea muncitoare a căpătat posibilitatea de a participa în măsură crescândă la dezvoltarea economică a Statului și a contribuit astfel la continua întărire a alianței dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare. Cu toate acestea, țăranimii nu i s-a cerut, în măsura posibilităților ei crescute, de a participa la sporirea veniturilor Statului și la dezvoltarea economică a țării în scopul construirii socialismului în țara noastră”. Care sunt cauzele? Scrisoarea spune „Aceasta se datorează devierii de dreapta care a dăunat intereselor clasei muncitoare și ale țăranimii muncitoare. Devierea de la linia partidului s-a manifestat mai cu seamă în domeniul financiar-fiscal, al colectărilor și achizițiilor, al schimbului economic dintre oraș și sat”. Au fost scutite în mod nejustificat de impozitul agricol un număr de peste 1 milion de gospodării țărănești. Impozitul agricol a fost stabilit pe baza unor venituri cu mult subapreciate, îndeosebi ale păturilor înstărite. Numărul lor real. Toate acestea în contradicție cu hotărârea Plenarei din 3-5 martie 1949. În raportul tov. Gheorghiu-Dej la Plenara din 3-5 martie se spunea clar: Trebuie dusă o politică de clasă la impuneri. Același lucru și în Rezoluția Plenarei. Așa cum s-a procedat, aceasta merge în dauna construirii socialismului, în dauna țăranimii muncitoare. Tov. Gheorghiu-Dej arăta atunci, că ceea ce caracterizează în condițiile regimului de democrație populară regrouparea de clasă din sânul țăranimii este faptul următor: „În timp ce în societatea capitalistă linia de dezvoltare a economiei agricole este aceea de destrămare a țăranimii, mijloace și de creștere a sărăcimii, pe de o parte și a chiaburimii, pe de altă parte, în condițiunile democrației populare linia de dezvoltare a economiei agricole este contrară: are loc o creștere a țăranimii mijloace, concomitent cu o mărire relativă a numărului chiaburilor (ridicați din țărani mijlocași înstăriți) și o micșorare a masei săracilor, din care o parte se ridică în rândurile mijlocașilor”.

Deviatorii de dreapta au împins o serie de organe pe drumul subaprecierii creșterii elementelor capitaliste și au pus piedici partidului în lupta pentru îngrădirea mai departe a chiaburimii.

Tov. Gheorghiu-Dej, încă la Plenara din 3-5 martie, demonstra temeinicia unei astfel de politici de îngrădire a chiaburimii, de întărire a alianței, arătând cum pune tov. Stalin problema că:

„Alianța dintre proletariat și țărănime, în condițiile dictaturii proletariatului, nu este o alianță cu întreaga țărănime. Alianța dintre proletariat și țărănime este alianța dintre proletariat și masele muncitoare ale țăranimii. O astfel de alianță nu poate fi înfăptuită

fără lupta împotriva elementelor capitaliste ale țărănimii, fără lupta împotriva chiaburimii. O astfel de alianță nu poate fi trainică fără organizarea țărănimii sărace, ca sprijin al clasei muncitoare la sate. De aceea alianța dintre muncitori și țărani, în condițiile actuale ale dictaturii proletariatului, poate fi înfăptuită numai sub cunoscuta lozincă a lui Lenin „sprijină-te pe sărăcime, organizează o alianță trainică cu țăranul mijlocăș, nu înceta nici o clipă lupta împotriva chiaburimii. Căci numai prin aplicarea acestei lozinci poate fi înfăptuită atragerea maselor de bază ale țărănimii în făgașul construirii socialismului”. Deci, nu alianță cu „lumea satelor”.

Tov. Luca a mers contrar liniei partidului. Aici s-au arătat nenumărate cazuri, și chiar de la Secția Agrară se spunea că nu sunt chiaburi în gospodăriile colective. Dar ce a fost în Trei Scaune, această deviere acolo a avut și un caracter naționalist. Când se pronunța cuvântul „maghiar ember”^{*} era expresia unității naționale, nerecunoașterii luptei de clasă.

S-a pus aici o întrebare cu privire la rădăcinile acestei devieri. Nu încapă nici o îndoială că rădăcinile provin din presiunea exercitată de elementele capitaliste din afara partidului și a celor rămase încă în partid, a așa-zișilor specialiști și spun „așa-ziși”, pentru că sunt specialiști pe care partidul consideră că sunt buni, capabili de a fi atrași, dar aici e vorba de specialiști pătrunși anume pentru a denatura, pentru a falsifica linia partidului. Sunt unii oameni cărora le place să fie lăudați, fără să controleze cine sunt aceștia, în ce măsură sunt verificați. Nu puține elemente țărăniști erau în sistemul financiar, legate de proprietatea particulară agrară, și acestea au creat o serie de curente pentru a influența în această direcție, pentru a denatura linia partidului, în direcția apariției și formulării teoretice a acestei devieri de dreapta țărănești. Despre formele concrete ale pătrunderii acestei devieri au vorbit mulți tovarăși din regiuni.

Pentru a putea pătrunde, elementele dușmănoase caută și teren prielnic și folosesc orice ocazie pentru ca să se infiltreze, nu deodată, ci cu gramul, cum a crescut aceasta și a apărut ca o deviere. Aceasta e o deviere de la marxism-leninism, deviere de dreapta, e o deviere de la mișcarea înainte a revoluției noastre, de la opera de construire a socialismului, de la dictatura proletariatului, de la principiul de alianță a clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare, de la recunoașterea rolului conducător al clasei muncitoare în această alianță. Pe bază de fapte de netăgăduit se demonstrează că în Ministerul de Finanțe și la Banca de Stat, la posturi de comandă, au existat elemente antipartinice și antistatale. Dumnezeu voastră ați demonstrat existența unor asemenea elemente și jos. Noi am avut informații, nu puține în această privință. Aceste elemente au rezistat, s-au opus, s-au împotrivit, pentru că știau cum te atingi, cum începi să te apuci de curățirea unei secții financiare, aceasta va merge până mai sus.

Cred că veți fi de acord cu hotărârea conducerii partidului, a Biroului Politic, cu Plenara C.C. cu privire la devierea de dreapta, că schimbarea din Ministerul Finanțelor și Banca de Stat a constituit un stimulent și începutul curățirii, reorganizării întregului sistem financiar. Sunt convins că dvs. și întregul partid va aprecia aceasta ca un merit al conducerii, și în primul rând al tovarășului Gheorghiu.

Vijoli, Modoran și alți țărăniști și filo-țărăniști, elemente provocatoare, capitaliste, fără îndoială au jucat un rol foarte însemnat în această direcție și au dăunat foarte serios statului. Acolo avem și țărăniști și liberali și sioniști și legionari, a pătruns o

^{*} Corect, *magyar ember*.

familie cu rubedenii din tabăra adversă. Tov. Gheorghiu-Dej, când toate aceste chestiuni au fost elaborate, n-a șovăit deloc, trecând la înlăturarea lui Vijoli, Modoran, acum conducerea partidului lucrează pentru totala lămurire a întregii activități a lor și a numit noi miniștri adjuncți. N-a șovăit de asemenea, spre știința tov. Răceanu, care pe drept cuvânt a ridicat o serie de probleme, n-a șovăit să elibereze pe tov. Luca de la Finanțe și să dea formula din Scrisoare: „C.C. al P.M.R. a luat spre cunoștință declarația tov. Luca că (*sic!*) el consideră drept un ajutor critica ce i-a fost făcută de C.C. și că-și ia angajamentul de a munci cu energie și devotament pentru aplicarea liniei partidului”.

Tov. Luca a fost criticat la Biroul Politic și la Plenara C.C. și după cum vedeți nimic nu-i ascuns față de partid în privința greșelilor sale, fiecare membru de partid va vedea în ce constă greșelile tov. Luca. Aceasta va trebui să mărească vigilența fiecărui membru de partid împotriva oricărei devieri. C.C. nu se oprește atunci când trebuie criticat și un membru al C.C. sau chiar un secretar de partid, și-l critică public. Aceasta este un exemplu de felul cum trebuie organizațiile de partid să folosească arma criticii, care e o lege de dezvoltare a partidului nostru. Tot aici s-a dovedit că aceste elemente au găsit un limbaj comun cu tov. Luca și scrisoarea pe drept cuvânt spune că tov. Luca a dat pe mâna unor elemente antipartinice și antistatale Ministerul Finanțelor și Banca, s-a izolat de partid și a izolat de partid Ministerul de Finanțe și Banca de Stat.

Care sunt rădăcinile devierii. Scrisoarea ne înarmează pentru cunoașterea rădăcinilor devierii. Și așa cum facem întotdeauna când ceva nu-i suficient de clar, așa și acum, deschidem lucrurile lui Lenin și Stalin. Tov. Stalin spune: „Și deoarece proletariatul nostru nu trăiește în vid, ci în viața cea mai reală și adevărată, cu întreaga ei diversitate, elementele burgheze care se nasc micii producții „înconjoară proletariatul din toate părțile cu stihia mic-burgheză, cu care-l îmbină, cu care-l pervertesc, producând mereu în sânul proletariatului recidive ale unor trăsături proprii micii burghezii ca: lipsă de caracter, fărâmițare, individualism, trecere bruscă de la entuziasm la descurajare” (Lenin, vol. XXV, pag. 189) și introduc astfel în proletariat și partidul lui anumite oscilări, anumite șovăieli. Iată unde se află rădăcina și baza a tot felul de oscilări și devieri de la linia leninistă în rândurile partidului nostru” (I. Stalin, vol. 11, pag. 253).

Rădăcinile devierii din partidul nostru au confirmat încă o dată cât de actuale sunt pentru noi tezele lui Lenin și Stalin.

Referitor la prelucrarea Scrisorii, pentru apărarea liniei partidului nostru e necesar de a dovedi că linia partidului n-are nimic comun cu această deviere și datorită tovarășului Gheorghiu-Dej care a elaborat această linie pe baza științei marxist-leniniste, a fost descoperită această deviere. Oamenii sunt oameni. Ei vor întreba: Bine, dar unde a fost conducerea partidului? Ea a fost prezentă. Studiați rezoluția Plenarei din 3-5 martie. Ce spune tov. Gheorghiu-Dej în broșura sa „Sarcinile P.M.R. în lupta pentru întărirea alianței clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare”:

„În etapa actuală, lupta împotriva exploatării capitaliste la sate și politica de îngrădire a chiaburimii, de limitare a puterii sale economice și a influenței sale politice, trebuie dusă cu și mai mare hotărâre. Această sarcină se îndeplinește pe baza politicii de clasă la sate:

- prin apărarea intereselor proletariatului agricol, ale țaranului sărac și mijlocăș față de chiabur, chiar în problemele cele mai mărunte;
- printr-o politică fiscală de clasă, care să ușureze situația țaranului sărac și mijlocăș, pe de o parte, și să apese pe chiabur, pe de altă parte.

Această politică de îngrădire a chiaburului nu înseamnă desființarea chiaburimii ca clasă, dar ea va împiedica întărirea sa economică, va limita exploatarea maselor țărănimii muncitoare și ne va permite a trece – atunci când condițiile vor fi pregătite – la politica de desființare completă a exploatarei chiaburești la sate, mobilizând în această luptă întreaga țărănime muncitoare.

Partidul Muncitoresc Român își pune ca sarcină să ducă o astfel de politică la sate, să aplice astfel de măsuri practice, încât să apere țărănimea muncitoare de ruinarea sălbatecă și de exploatarea barbară din partea chiaburilor și a cămătarilor de tot soiul, pregătind treptat condițiile în vederea trecerii țărănimii la socialism.

În acest scop va căuta:

- să limiteze chiaburimea și să pregătească condițiile desființării treptate a exploatarei omului de către om, la sate,
- să interzică vânzarea, cumpărarea și arendarea pământului, spre a feri țărănimea săracă și mijloacă de primejdie de a pierde pământul,
- să dezvolte toate modurile de cooperare în agricultură,
- să contribuie la mecanizarea și electrificarea tot mai largă a gospodăriei”.

Scrisoarea C.C. arată o serie de alte grave manifestări, care au avut loc în sistemul financiar, în bancă și altele.

„Politică țărănească nemarxistă s-a manifestat de asemenea în: degrevarea de impozite, pe socoteala statului, a unor cantități importante de mărfuri distribuite la sate, stabilirea unor prețuri de achiziții din ce în ce mai ridicate pentru produsele agricole, ceea ce a contribuit la creșterea disproporției dintre prețurile produselor industriale și cele ale produselor agrare, o politică greșită de contractări care constă în sporirea continuă a prețurilor și în acordarea, peste prețul în bani, de avantaje în natură din ce în ce mai mari, sub forma de mărfuri industriale, disproporția între volumul mare de mărfuri industriale distribuite prin cooperăția sătească și volumul cu mult mai mic de mărfuri agraro-alimentare, achiziționate de cooperare și de organele statului”. Rezultatele acestor teze greșite au dus la: incompletă realizare a planului de colectări de stat și îndeosebi a planului de achiziții, a creat dificultăți serioase în aprovizionarea muncitorimii, a permis ca speculanții de la orașe și chiaburii de la sate să se îmbogățească pe socoteala clasei muncitoare și a țărănimii muncitoare. Elementele capitaliste au putut concentra în mâinile lor mari cantități de mărfuri și de numerar, ceea ce le-a permis să opună rezistență față de măsurile economice luate de statul nostru de democrație populară”.

Clasa muncitoare e o clasă eroică. La cuvântul partidului a răspuns cu eroism, a răspuns cu mărirea producției. Nu același lucru am reușit să-l facem în direcția țărănimii, pentru că între linia partidului și aplicarea ei în sânul maselor a stat devierea de dreapta, care a împiedicat aplicarea liniei partidului.

Această deviere prezintă un pericol serios și scrisoarea demonstrează acest pericol. În ce privește pătrunderea chiaburimii în gospodăriile colective și acum scrisoarea spune că există această primejdie. „Devierea oportunistă de dreapta în partidul nostru constă în subaprecierea puterii dușmanului nostru, a puterii capitalismului, a primejdiei pătrunderii chiaburilor în gospodăriile colective, în orientarea spre așa numitele „elemente-cheie” ale statului, adică spre păturile țărănești avute, în neînțelegerea mecanismului luptei de clasă în condițiile trecerii de la capitalism la socialism. Ea duce la concesii față de elementele capitaliste de la orașe și sate. Această politică se răsfânge și asupra ritmului industrializării socialiste a țării”.

Explicând aceste lucruri fiecărui membru de partid, vom avea succese imediate în realizarea liniei partidului.

S-a atras atenția ca în prelucrare să ne ferim să nu prezentăm pe deviatorii de dreapta ca exponenți ai țărănimii. Devierea aceasta este o deviere de la apărarea intereselor și ale proletariatului și ale țărănimii muncitoare. Dacă țărănimea nu aduce mărfuri pe piață, dacă orașele, clasa muncitoare, nu sunt aprovizionate, nu pot produce nici tractoare, nici celelalte lucruri necesare țărănimii. Și întrucât clasa muncitoare, ca un frate bun, i-a dat mărfuri, a ajutat la repararea uneltelor, acum prietenia aceasta trebuie să o demonstreze și țărănimea. Trebuie explicat aceasta cu suflet, așa cum s-a exprimat tov. Vorșilov, când a vizitat o gospodărie colectivă și când tov. Malinski a tradus ce vorbea el. El vorbea rusește, dar colectivștii parcă îl înțelegeau. Și el a spus tovarășului Malinski: Tradu cu suflet! Dacă punem suflet în lămurirea maselor, ele vor înțelege. Tov. Gheorghiu-Dej nu o dată ne-a arătat că se umblă pe deasupra, cu formule abstracte. Omului trebuie să i se spună clar, deschis, în ce constă abaterea, în ce constau îndatoririle față de stat. Dacă înțelege, plătește îndatoririle, plătește impozitul și întărește statul, iar statul ești tu, țaranul muncitor, și muncitorul de la oraș.

Unii tovarăși s-au exprimat așa: Devierea mea de dreapta a constatat în...^{*} Să nu vă grăbiți cu această caracterizare, să nu înceapă învinuiri reciproce. Noi nu contestăm că există deviatori de dreapta, partizani în rândul comitetelor regionale, care fac declarații frumoase, dar în practică duc o politică de dreapta.

Trebuie însă să cunoaștem ce este această abatere, trebuie studiat și chiar în timpul discuțiilor mereu s-a clarificat mai mult această problemă. Trebuie să vedem pe cei care fără să-și dea seama au greșit să-i ajutăm și să-i readucem pe linia bună, să le arătăm cum să aplice linia partidului, să verificăm aplicarea liniei partidului. Punerea abstractă, neconcretă a problemei, poate ușura elementelor dușmane să lucreze. Esența Scrisorii care este? Apărarea liniei partidului, descoperirea elementelor dușmănoase care se ascund în partid, înlăturarea din funcții de conducere a purtătorilor devierii, a celor care perseverează în această deviere, contra cărora nu trebuie să existe cruțare.

Tov. Gheorghiu-Dej ne-a atras atenția să vă prevenim să nu se înceapă cu epitete, lucrările să fie temeinic studiate, pe bază de fapte, științific, politic.

O problemă a fost cea cu broșurile, cu lecțiile. Din discuțiile noastre și din Scrisoare reiese că lucrările tov. Luca au serioase greșeli, ele au teoretizat această deviere și cred că nu face ca ele să fie date spre studiu membrilor de partid, să fie prelucrate în școlile de partid. Acolo avem clasicii marxismului, hotărârile partidului, lucrările tovarășului Gheorghiu-Dej care sunt elaborate pe baza științei marxist-leniniste. Lectorii noștri să nu se grăbească cu recomandarea bibliografiilor fără aprobarea conducerii partidului.

Tov. Miron: Și să fie retras ce s-a răspândit deja.

Tov. Chișinevski: A nu le folosi înseamnă a le retrage.

Dar nu trebuie să înțelegem că având grijă să nu începem cu epitetele, noi trebuie să fim miloși și față de acei care au făcut greșeli și devieri. Aici nu există milă, ci trebuie stabilit concret, combătut științific, pe baza Scrisorii. De asemenea, trebuie să avem mare grijă față de atitudinea împăciuitoare față de deviere. Sunt și astfel de

^{*} Lipsă în text.

oameni, care spun: A făcut săracul o greșeală și vă legați de el! S-a citat aici de tov. Miron și voi repeta întreaga idee a tov. Stalin asupra împăciuitorismului:

„Există în partidul nostru oameni care, pentru a-și împăca propria conștiință, sunt gata să proclame lupta împotriva pericolului de dreapta, în felul cum cântă câteodată popii „aleluia, aleluia”, dar fără să ia nici o măsură, absolut nici o măsură practică pentru a da luptei împotriva devierii de dreapta o bază solidă și pentru a birui în fapt această deviere. Acest curent se cheamă la noi curent împăciuitorist față de deviere de dreapta, fățiș oportunistă. Nu este greu de înțeles că lupta împotriva acestui fel de împăciuitorism face parte integrantă din lupta generală împotriva devierii de dreapta, împotriva pericolului de dreapta, oportunistă, fără să duci o luptă sistematică împotriva împăciuitorismului, care ascunde sub aripioara lui pe oportuniști” (Stalin, vol. 11).

Fiecare punct al Scrisorii e ca un organism, unde fiecare trage într-un punct direct. Să curățim pe teren oricare deviere, inclusiv în direcția luptei împotriva unora care eventual ar avea tendința de împăcare față de deviere. Sunt și astfel de tovarăși la noi în partid, care nu spun că sunt pentru deviere, ci spun că sunt contra ei, însă când e vorba de măsuri practice, de poziție clară, atunci caută să nu ia poziție, merg în fond pe aceeași linie a deviatorilor de dreapta.

Au spus unii tovarăși că este pentru prima dată că e criticat un conducător. Noi cunoaștem foarte multe cazuri și aceasta este în natura vieții noastre de partid. Noi spunem că critica și autocritica e legea de dezvoltare a partidului nostru, a întregii noastre activități și am demonstrat aceasta de nenumărate ori. Tov. Stalin ne învață că masa controlează pe conducătorii ei în ședințe de activ, în conferințe, congrese, ascultând dări de seamă, criticând lipsurile, alegând sau nu pe tovarăși în organe conducătoare. Să nu lăsăm fără răspuns când jos s-ar face o asemenea afirmație. Critica și autocritica este în natura noastră. Ea a funcționat, dar insuficient, dar aceasta nu schimbă caracterul general al principiului care stă la baza vieții noastre de partid. Nu există ședință în care tov. Gheorghiu-Dej să nu demonstreze, el însuși în expunerile sale spirit autocritic și să nu ne îndrume și pe noi toți să întrebuințăm această metodă în munca noastră.

Sunt unii care spun: Ce vine partidul acum cu așa o problemă, o să fie folosită de dușman. Să li se răspundă: la dracu cu asemenea teorie! Aceasta este tocmai tăria partidului nostru. Nu dușmanul determină poziția noastră, ci lupta împotriva dușmanilor și împotriva unor astfel de devieri. Dacă se găsește câte unul care crede că rezolvă problema prin înlocuirea câtorva, greșește. Esența este apărarea liniei, învingerea devierii. Iată ce spune tov. Stalin: „Ar fi straniu să ne temem că dușmanii noștri, cei dinăuntru ca și cei din afară, vor exploata critica lipsurilor noastre și vor face zarvă: aha, la ei, la bolșevici, lucrurile nu stau tocmai bine. Ar fi straniu ca noi, bolșevicii, să ne temem de toate acestea. Forța bolșevismului constă tocmai în faptul că el nu se teme să-și recunoască greșelile. Partidul, bolșevicii, toți muncitorii cinstiți și elementele muncitoare din țara noastră să dea la iveală lipsurile din activitatea noastră, lipsurile din munca noastră de construcție, să traseze căile de lichidare a lipsurilor noastre, pentru ca munca noastră în construcția noastră să nu existe stagnare, mocirlă, putrezire, pentru ca întreaga noastră muncă, întreaga noastră construcție să se îmbunătățească zi de zi și să obțină succes după succes. Asta este acum principalul. Iar dușmanii noștri n-au decât să trângănească despre lipsurile – asemenea fleacuri nu pot, nu trebuie să tulbure pe bolșevici”.

În concluzie, în prelucrarea Scrisorii să arătăm că nu poate exista o apărare a țărânimii muncitoare fără a apăra clasa muncitoare, fără a recunoaște rolul conducător al clasei muncitoare. Orice stimulare a elementelor capitaliste – ceea ce se întâmplă în practică prin această deviere, orice poziție cât de mică, mascată sau nu, împotriva intereselor clasei muncitoare, este în dauna directă și a intereselor țărânimii muncitoare. Clasa muncitoare eroică a strâns cureaua pentru că i-a cerut partidul, a dat un ajutor extraordinar țărânimii. Acum trebuie lămurit fiecare membru de partid de la oraș și mai ales de la țară, pe bază de fapte, că fiecare membru de partid de la sat trebuie să fie personal un exemplu pentru îndeplinirea sarcinilor de stat, la impozit, la achiziții, la colectări, la contractări și prin munca politică de masă în rândul țărânimii muncitoare să îndemne țărâניה la îndeplinirea la timp a tuturor obligațiilor față de stat.

Fără îndoială că nu-i ușor, dar în acest moment partidul cere membrilor săi să ia asupra lor această greutate. Prin construirea socialismului, prin realizarea sarcinilor, prin realizarea planului de bunuri de larg consum, crește însuși nivelul de viață al poporului muncitor, atât de la orașe cât și de la sate.

În legătură cu faptul că de ce așa târziu C.C. a venit în fața partidului cu această problemă, Scrisoarea vă dă în această privință un ajutor, și acesta e adevărul, în punctul 5, spune: „C.C. al P.M.R. consideră drept o mare slăbiciune a sa faptul că a descoperit cu întârziere abaterea de dreptă în problema alianței între clasa muncitoare și țărâניה muncitoare și că n-a exercitat controlul asupra activității Ministerului de Finanțe și a Băncii R.P.R.”. Meritul conducerii partidului și mai ales al tov. Gheorghiu-Dej este că a descoperit primul și a înarmat conducerea partidului, iar acum înarmează întregul partid, pentru lichidarea acestei grave abateri.

În concluzie, la prelucrarea scrisorii, această prelucrare trebuie să ducă – și fără îndoială va duce – la întărirea partidului, trebuie să înarmeze întregul partid la aplicarea sarcinilor fixate în Hotărârea C.C. și va contribui la consolidarea succesului reformei bănești.

Recomandăm tovarășilor de la Secția de Propagandă și Agitație să aprovizioneze din nou pe fiecare tovarăși de aici cu un exemplar din Hotărârea C.C. Fiecare punct din această hotărâre prezintă o problemă vitală.

Trebuie o mobilizare serioasă în realizarea acestor sarcini, în realizarea colectărilor, impozitelor, achiziții etc.

Vreau să mă opresc încă asupra unei singure probleme, în legătură cu cadrele. Multe din lipsurile, greșelile noastre, devierile din sistemul financiar și bancar nu s-ar fi produs, dacă ar fi fost descoperite mai repede, dacă cadrele (*sic!*) din interior ar fi fost suficient de pregătite și ar fi fost ale noastre și nu ale burgheziei, să sesizeze, să vină să ceară să se ia măsuri. Linia a fost clară, problema preocupării pentru ridicarea de cadre este o problemă centrală, formulată și în scrisoare, și în hotărâre.

Trebuie deci regionalele noastre de partid, comitetele orășenești raionale, fiecare conducere a organizațiilor de bază, miniștrii, ministerele, instituțiile de stat, să se ocupe în permanență cu pregătirea de cadre noi, simultan cu pregătirea și repregătirea diferitelor cadre vechi cinstite, care s-au atașat de noi, pentru reeducarea lor în spirit marxist-leninist. Trebuie organizate seminarii, trebuie aplicat sfatul tov. Gheorghiu-Dej pentru educarea economică a cadrelor, atât la centru, în București, cât și în regiuni. La început 15-20 tovi ingineri, șefi, directori de întreprinderi cu care 2-3 dintre cei mai buni lectori ai C.C. și comitetelor regionale să țină un ciclu de lecții care să fie temeinic prelucrate.

Aceștia, după ce au însușit problemele, să organizeze seminarii în interiorul întreprinderii, instituției. Simultan cu sistemul general din școlile de partid, pe linie de stat să avem și acest sistem, să avem cadre pregătite în domeniul economic.

Aceasta este una din sarcinile importante în vederea aplicării cu succes a Hotărârii C.C. și a Consiliului de Miniștri, în vederea înțelegerii depline a însăși Scrisorii C.C., de către organizațiile de partid și de către toți membrii de partid.

Pe drept cuvânt putem spune că ședința noastră de aici, care se va ține în întreaga țară, în întregul partid, a întărit partidul, datorită prelucrării acestei probleme, că partidul a ieșit întărit din analiza făcută asupra rezultatelor reformei bănești prin descoperirea, combaterea și lupta pentru lichidarea devierii de dreapta din partidul nostru. Prin aceasta vom obține cu succes realizarea liniei partidului în construirea socialismului la orașe și sate, vom sta uniți în jurul acestei linii noi membrii Comitetului Central, membrii de partid, întregul partid, în jurul tovarășului Gheorghiu-Dej, pe drumul trasat de Lenin și Stalin.

Tov. Alexandru Moghioroș: Consfătuirea noastră se apropie de sfârșit. Înainte de a închide consfătuirea, cred necesar să răspund la câțiva tovarăși care în decursul discuțiilor au ridicat unele probleme.

1) Astfel tov. Chirtoacă în discursul său a afirmat că, cu ocazia reformei bănești în Cooperativa C.C. au avut loc manifestări nepartinice, manifestări străine de partid. Cred că felul în care a pus problema, a băgat pe toți activiștii, sau o parte însemnată a activiștilor C.C. în categoria celor care au avut manifestări străine de partid, noi considerăm că nu este caracteristic, că este o defăimare a activiștilor C.C. și ca atare respingem această afirmație.

2) Tov. Oproiu a făcut comparație cu Pătrășcanu și tov. Luca. Considerăm că această comparație n-are ce căuta aici, această comparație este bazată pe o confuzie politică gravă, care la fel n-are ce căuta la un activist al C.C., a-i pune pe aceeași platformă nu este admisibil. Eu nu vreau să adâncesc, să dezvolt această problemă, însă a pune problema în acest fel duce la confuzii în rândurile activiștilor de partid și poate să ducă la anumite interpretări nedorite de conducerea partidului.

3) Tov. Maria Nicolae a propus dacă n-ar fi cazul să facem percheziție și la acei țărani care au predat deja cota la colectări, dar care ascund grâul celor care n-au predat. Tovarășii au atras atenția asupra pericolului de cădere în cealaltă extremă și această propunere a tov. Maria ilustrează acest lucru. Trebuie să vă reamintesc că în Reg. Galați – tov. Cogut a făcut autocritică – pentru că tocmăi acest lucru a fost și acolo, de a lovi în țărănime, pentru că nu s-a dus muncă, nu a fost forțat, chiaburul și atunci s-a băgat într-o singură oală pe chiabur cu țărânul sărac și mijlocaș. Partidul respinge asemenea politică, pentru că slăbește politica de alianță. Propunerea tov. Maria merge pe această linie. Respingem o astfel de practică. Politica noastră acea politică în problema alianței clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare, singură politică justă, care duce la întărirea dictaturii proletariatului pentru construirea socialismului.

Trebuie să vă spun că vom avea în curând noua lege a impozitului agricol. Tov. Gheorghiu-Dej ne-a atras atenția să vă aducem la cunoștință că și această lege vor fi ușurări pentru unele categorii de țărani și ca nu cumva – așa cum a spus și tov. Miron Constantinescu și tov. Chișinevschi – să se creadă acum că ne situăm pe cealaltă parte, împotriva țărănimii sărace și mijlocașe. De aceea prevenim ca să ferim de astfel de tendințe.

4) În sfârșit tov. Tabârcă, care în discuție cu tov. Dăescu a spus: vezi ce se petrece sus și noi nici măcar nu știm. Acest fel al tov. Tăbărcă de a se exprima, fără discuție că nu este întâmplător, ci este rezultatul unei răstălmăciri a principiilor democrației de partid, de a centralismului de partid, de a crea discuții mahalagiste afară de partid, de a răstălmăci unele măsuri pe care C.C. le-a luat și azi vine în fața întregului partid, spunându-le tovarășilor noștri să-și spună părerea și să ia poziție. Aceste răstălmăciri nu slujesc unității partidului, principialității în partid.

De aceea condamnăm această practică de exprimări de acest fel și recomandăm, așa cum ne-a recomandat tov. Gheorghiu-Dej, că în partid principial fiecare problemă este discutată. După ce problema a fost discutată, lămurită, după ce majoritatea a luat poziție, hotărâre, minoritatea se supune majorității. Iar orice discuții se fac în cadrul unui organ de partid, cum este Comitetul Regional, în jurul unei sau altei chestiuni sau asupra unui tovarăși. Discuții în afară de organ, afară de cei care răspund pentru conducerea partidului, este socotit ca deosebit de dăunător unității partidului.

De aceea trebuie învățat din aceasta, trebuie urmate aceste recomandări și trebuie luptat împotriva acestor mahalagisme și discuții pe la colțuri. Această practică este străină partidului.

Tov. Miron Constantinescu: Și exprimă neîncredere și calomnierea partidului.

Tov. Moghioros: Tov. Chișinevski a răspuns tov. Răceanu în ce privește măsurile statutare. În Scrisoarea C.C. se spune că trebuie depus efort, muncă de a convinge membrii de partid asupra primejdiei ce reprezintă această deviere de dreapta și să muncim să-i readucem pe cei care au deviat, pe linia justă a partidului, cea trasată de Plenara C.C. din 3-5 martie 1949. Și Scrisoarea spune că împotriva celor care cu tot ajutorul partidului totuși dovedesc că se mențin, perseverează, se vor lua măsuri statutare. Tov. Chișinevski a arătat că în Scrisoare se vorbește de declarația tov. Luca, prin care se angajează să lupte pentru linia partidului. Cred că puteți acorda Comitetul Central încrederea că va ști să lupte pentru această linie și de a face mai departe efort pentru a readuce pe linia justă pe tov. Luca și, dacă perseverează, și tov. Luca sau oricare membru de partid, fără îndoială că legile partidului sunt valabile pentru toți membrii de partid, indiferent de nume și poziție în partid.

Cred că asta este clar.

Tovarășii au atras atenția asupra posibilității de denaturare, asupra posibilității de a da tovarășilor în discuție caracterizarea de oportunist de dreapta, de stânga sau de centrist. Tov. Gheorghiu-Dej foarte insistent atrage atenția ca nu cumva să lăsați ca prelucrarea Scrisorii noastre, a C.C., să degenereze în unele locuri în astfel de calificări de dreapta sau de stânga. Tovarășii au atras atenția dat fiind compoziția socială în unele locuri unde este un număr de membri nemuncitorești, un număr mare de membri de partid țărani, pe de altă parte vă atrag atenția că după verificare în partid – și tot Rezoluția C.C. atrage atenția – a rămas un număr mare de elemente care de fapt nu au ce căuta în partid, un număr mare de elemente de tot felul care nu îndeplinesc condițiile de a fi membri de partid și eu mai vreau să subliniez că după verificare, 86 mii membri de partid au rămas care înainte au făcut parte din partide burghize, social-democrat, țărănesc, legionar etc. din cei ce au fost descoperiți. Deși de atunci a mai fost eliminat un număr mare și zilnic organizațiile de partid elimină pe baza faptelor, cu toate aceasta ar fi o mare greșeală de a subaprecia aceste elemente, pentru că acestea sunt în primul rând purtătorii,

care preiau, amplifică, ajută ca devierea în partid să fie comisă și lărgită. De aceea atrage atenția asupra acestui fapt.

După ce a fost descoperită devierea în problema alianței clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare, cu ajutorul științei leninist-staliniste, cu ajutorul de neprețuit a învățaturii tovarășului Stalin, după ce au fost dezvăluite cazurile devierilor, după ce a fost descoperit și purtătorul acestei devieri în partid, după ce C.C. a hotărât ca Hotărârea sa, sub formă de scrisoare să fie trimisă la toate organizațiile de partid, să fie prelucrată cu toți membrii de partid, rămâne să găsim acum mijloace de aplicare în viață, mijloacele cele mai potrivite.

Tovarășul Stalin ne învață că după ce hotărârea a fost luată și după ce linia și măsurile au fost elaborate, soarta acesteia depinde de alegerea cadrelor pentru această treabă și de măsurile organizatorice. Noi avem toate posibilitățile ca să organizăm în așa fel munca încât această scrisoare să devină o armă permanentă de zi cu zi în activitatea organizațiilor de partid, a organelor de partid și a membrilor de partid.

Nu recomandăm ca experiența pe care noi am dobândit-o deja în felul de a munci, în felul de a prelucra, să fie însușită de toți membrii de partid. Noi vom putea face această treabă în bune condiții și cu rezultatele așteptate de tot partidul nostru, de Comitetul nostru Central.

Noi recomandăm ca, înainte de plecarea tovarășilor secretari regionali și a instructorilor C.C., să aibă loc la C.C. încă în seara aceasta un scurt seminar. La seminar să fie folosit ca material: scrisoarea, unele din operele tovarășului Stalin care tratează această problemă, care au fost citate aici de tov. Chișinevski și Miron Constantinescu, Rezoluția Plenarei C.C. din 3-5 martie 1949, pentru că așa cum s-a precizat aici: asta este linia partidului și asta a rămas și va rămâne. Trebuie să fie lămurită bine această Rezoluție și legată de ceea ce a spus tov. Chișinevski.

Tov. Chișinevski a spus că Rezoluția Plenarei C.C. este o rezoluție care trage linia justă, este o rezoluție bazată pe știința marxist-leninistă, pe învățătura tovarășului Stalin. De aceea trebuie studiată foarte bine și Hotărârea Consiliului de Miniștri și a C.C. pentru consolidarea reformei bănești.

Trebuie să vă atrag atenția în mod deosebit asupra celor spuse de tov. Gheorghiu-Dej, de a lichida devierea pentru a întări reforma bănească în ciuda devierii ce a avut loc în partid, cu cât mai repede să fie întărită și să strălucească. Depinde în mare măsură cum comitetele regionale, comitetele orașenești și comitetele raionale vor aplica fără rezerve și în întregime până la ultimul punct această hotărâre, în ce măsură și în cât timp vor da viață acestei hotărâri, pentru că aplicarea acestei hotărâri merge pe linia tocmai a combaterii, a lichidării efectelor adânc dăunătoare Statului a acestei devieri de dreapta.

Prin urmare, lupta împotriva devierii de dreapta nu este suficientă să fie dusă numai în vorbă, în cuvinte, sau scris. Ea trebuie legată de munca practică, cu sarcinile practice de fiecare zi pe linia Hotărârii C.C.

Ce recomandăm tovarășilor după ce pleacă de aici: (în cadrul seminarului vom preciza mai pe larg).

Recomandăm ca după întoarcerea tovarășilor secretari regionali, scrisoarea C.C. să fie citită în biroul comitetului regional și studiată amănunțit și profund. Pe baza studierii documentului acesta și celorlalte documente de partid, a situației regiunii în diferitele compartiment, în industrie, agricultură, finanțe, comerț etc. în conformitate cu

această hotărâre, se elaborează un proiect de muncă, concret. După ce acest proiect de muncă, acest proiect de hotărâre care prevede măsuri practice, concrete, va fi întocmit, se va convoca Comitetul regional în plenul său. În plenara Comitetului Regional va fi citită scrisoarea și se va proceda cam așa cum am procedat aici, adică după citirea scrisorii tovarășii să pună întrebări, iar după răspunsul la întrebări dat de secretarul regional, urmează discuții. După ce discuțiile au avut loc, secretarul regional va atrage concluziile de partid din regiune.

Asta este ca o recomandare. Accentuez un lucru: în fiecare regiune, conform hotărârii C.C., au fost repartizați un număr de membri ai C.C. și toate aceste lucruri se fac cu ajutorul lor și sub controlul tovarășului respectiv, membru al C.C. Noi am discutat cu tovarășii și eu au fost de acord ca să ne abatem de la obiceiul de altădată că atunci când sunt trimiși de la centru, ei fac expunerea, prelucrarea iar ceilalți ascultă. De data aceasta va face secretarul, să vedem și cum a însușit și să-l ajutăm, și pe de altă parte trebuie să ridicăm și autoritatea lui. Membrul C.C. care participă are dreptul să intervină dacă eventual ar interveni confuzii sau alte lucruri.

După aceea urmează instruirea temeinică a activiștilor Comitetului Regional, cu ajutorul cărora Comitetul Regional va duce munca și controlează activitatea organelor de sub conducerea sa.

Eu nu vreau să intru acum în amănunte, dar cam cu această linie credem să mergem până jos.

Vrem să acceptăm un lucru: pentru că numărul scrisorilor este limitat pe regiune, raioane și orașe, fără îndoială ar dura un timp foarte lung citirea în fiecare organizație de bază în parte. Dar treaba este treabă și trebuie făcută urgent. Ați auzit ce a spus tov. Miron Constantinescu, cum stăm cu sarcinile, nu sunt respectate în legătură cu finanțe, colectări etc. Sunt fapte care condiționează întârzierea reformei bănești și n-avem dreptul să târăgănăm. De aceea recomandăm la comitetele orășenești și raionale de partid în primul rând convocarea birourilor organizațiilor de bază. Pe lângă citire și discutare în organizațiile de bază de către secretarul organizației de bază, fiecare la locul său de muncă, în lumina prelucrărilor, în lumina sarcinilor trasate de C.C., să elaboreze măsuri practice la locul de muncă, în așa fel când vine după aceea adunarea generală a organizațiilor de bază, membrii organizației de bază să fie lămuriți, să aibă pe baza unui studiu, pregătite sarcini concrete la locul de muncă.

La prelucrarea în organizațiile de bază, așa cum C.C. trimite pe membrii săi ca să ajute, să controleze, să îndrume această muncă, la fel trebuie procedat și la regiune, raioane și orașe ca să dăm ajutor, însă nesubstituidându-se secretarului și neînlocuindu-l. Ajutați să fie pregătiți bine, puși să învețe. Să crească așa cum fără îndoială am crescut cu toții în decursul discuțiilor, așa cresc și membrii de partid jos.

Câteva recomandări. În urma aplicării juste, consecvente a prevederilor și în spiritul acestei scrisori și document de partid, nivelul politic al partidului nostru va crește cu un cap mai înalt, autoritatea lui va crește, spiritul și combativitatea membrilor de partid va crește, dorința de a învăța va fi mai mare, iar datoria noastră este ca să-i stimulăm și să creăm condiții ca tovarășii noștri să tragă această concluzie că trebuie să învățăm, să studiem teoria marxist-leninistă-stalinistă, pentru asta este călăuza noastră, această teorie, această știință ne ajută ca să nu ne bălăbănim, ne înarmează să putem descoperi la vreme orice tendință străină care poate să ne abată de pe drumul just. Unitatea partidului va fi mai puternică.

De aceea să ne facem această datorie așa cum trebuie, bolșevicește, cum ne învață tovarășul Stalin. Trebuie să facem ca într-adevăr acest document de partid, care are însemnătate foarte mare în viața partidului nostru, să devină o armă care face din partidul nostru într-adevăr un partid de avangardă care să ne ducă cu mâini sigure pe drumul construirii socialismului, uniți în jurul tov. Gheorghiu-Dej.

Câteva precizări:

1) Scrisoarea a fost dată nominal fiecare tov. individual. Este un document strict intern de partid, răspunderea cade asupra fiecăruia care a primit-o. De altfel C.C. va continua verificarea acestora.

2) Nu se poate multiplica, sau copia. Cred că înțelegeți, este un document intern de partid, pentru a cărei păstrare tovarășii poartă întreaga răspundere.

3) Tovarășii care nu vor respecta această hotărâre au de a face cu statutul. Consfătuirea noastră, tovarăși, a luat sfârșit.

D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R. – Cancelarie, dosar 21/1952, f. 2-204.

16. 1952, martie 25. Stenograma ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R. privind: Bugetul pe anul 1952: modificarea Art. 61 din Constituția R.P.R. (referitor la prelungirea mandatului Marii Adunări Naționale cu 6 luni); alegerea Comisiei pentru pregătirea noii Constituții; atitudinea P.M.R. față de războiul din Coreea.

Stenograma

**ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R.
din 25 martie 1952**

Au participat tovarășii: **Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Vasile Luca, Teohari Georgescu, Lothar Rădăceanu, Iosif Chișinevski, Alexandru Moghioroș, Gheorghe Apostol, Emil Bodnăraș, Miron Constantinescu, Gheorghe Vasilichi, Ștefan Voitec, Mihai Moraru, Vasile Vaida, Zaharia Tănase și Dumitru Petrescu.**

Ordinea de zi.

1. Proiectul Bugetului R.P.R. pe anul 1952.
2. Modificarea Art. 61 din Constituție.
3. Directivele Marii Adunări Naționale pentru elaborarea Proiectului noii Constituții.
4. Desemnarea Comisiei Constituționale.

La punctul 1:

Tov. Gheorghiu-Dej: Tov. Petrescu să prezinte Biroului Politic liniile esențiale ale Proiectului de Buget, caracteristicile bugetului. Vor urma apoi întrebări și discuții. Este și o expunere de motive, care va mai trebui îmbunătățită, nu s-a reușit încă să devină un material definitiv. De asemenea, este și Legea Bugetului. Propun ca tov. Petrescu să facă o expunere scurtă, să prezinte liniile mari, datele principale, lucrurile esențiale, ce e caracteristic noului Buget. Expunerea de motive cu îmbunătățiri, va fi trimisă probabil încă azi tovarășilor.

Tov. Petrescu: Cel mai bine cred că ar fi să citesc textul legii.

– Citește Art. 1. – Depășirea înseamnă că bugetul va fi excedentar, va prezenta un excedent de un miliard 500 milioane. Acest lucru e considerat ca un fapt pozitiv care arată situația economică înfloritoare a țării noastre, care se dezvoltă. Bugetul mai prevede că în afară de acest excedent la fondul de rezervă bugetar va fi o sumă de un miliard 833 milioane, care, de asemenea, va da posibilitatea ca în cursul exercitării acestui buget unele creșteri de investiții, unele necesități de cheltuieli care ar surveni să poată fi acoperite, statul nostru să poată face față eventualelor lucruri care ar surveni în cursul anului.

– Citește Art. 2. – Bugetul general e compus din 3 mari capitole: 1. – Bugetul Administrației de Stat; 2. – Bugetul Asigurărilor Sociale de Stat; 3. – Bugetul organelor locale ale puterii de stat.

Staturile Populare nu pot acoperi Bugetul și primesc donații de la stat. Diferența între venit și cheltuieli se acoperă din fondul contral al statului. Aici se indică pentru fiecare regiune în parte sumele care sunt prevăzute la venituri și cheltuieli.

Tov. Ana: Care e criteriul după care se stabilește aceasta?

Tov. Petrescu: După gradul de dezvoltare economică și în funcție de nevoile pe care le are regiunea. După numărul comunelor și unităților proprii care le are.

Tov. Luca: O regiune are venituri mai mari, alta mai mici. O regiune care realizează mai mult, are nevoie să primească mai puțin. Ceea ce realizează și e prevăzut că are nevoie, oprește, restul se dă din Bugetul General. Cu timpul vor trebui să-și acopere complet bugetul.

Tov. Petrescu: De regulă primesc mai mult decât realizează.

(Citește lista cu bugetele organelor locale ale puterii de stat).

Aceste situații erau de acum făcute când am venit eu la Ministerul de Finanțe. Eu nu pot încă să dau multe detalii, dar e făcută pe linia indicațiilor date și se pare că corespunde nevoilor regiunilor respective.

– Citește Art. 3. –

– Citește Art. 4. – Legea e luată după modelul sovietic. Și în restructurarea impozitelor și a defalcărilor, ne-am ghidat după cum se face în Uniunea Sovietică.

– Citește Art. 5. – Aici sunt diferențe: venituri mai mici și cheltuieli mai mari.

– Citește Art. 6. – Obiceiul este ca odată cu prezentarea legii Bugetului să se dea aprobarea descărcării cu doi ani în urmă.

– Citește Art. 7. –

– Citește Art. 8. – La întocmirea Bugetului se prevăd veniturile și cheltuielile diferitelor întreprinderi, și între acestea, un capitol care se fixează în buget, sunt mijloacele de rulment. Acestea, potrivit practicii economiei sovietice se prevăd la descărcare, la capitolul centralizat. Ministerele vor să meargă pe linia de a avea o situație mai ușoară, în loc să facă (șic!) ca circulația fondului de rulment să aibă un ciclu mai scurt, să lucreze de mai multe ori și să întrebuințeze fonduri bănești mai puține, ministerele merg pe linia de a avea fonduri mai mari, ceea ce produce pagube statului. Prin urmare, de unde sub presiunea ministerelor, inițial a fost fixată suma de 1.022 milioane, în urma analizei făcute s-a ajuns la concluzia că e bine să se rămână la cifra de control de 550 milioane, deși e o cifră foarte strânsă, însă mobilizând ministerele, organele respective din ministere, va trebui neapărat ca acest fond de rulment să fie cât mai mic și să se încadreze în cifrele fixate de buget. După practica sovietică se prevede în același timp, în afară de acest fond central, în cadrul direcțiilor generale în ministere, ca

veniturile și cheltuielile să fie vărsate în cadrul acestor direcții generale și ca atare o parte a acestui fond de rulment se alocă la acest capitol.

Art. 9-12, spre deosebire de legile anterioare supuse Marii Adunări Naționale, sunt introduse nou și considerate ca absolut necesare.

Art. 9 e pus pentru a veni în sprijinul ministerelor și organelor, controlând și ajutând organele în muncă pentru a-și realiza sarcinile, iar în al doilea rând, pentru că și ministerele, sfaturile, răspund de realizarea bugetului, și atunci și se pune sarcina prin acest articol că poartă răspunderea să ia măsurile necesare pentru a asigura în bune condițiuni realizarea bugetului.

Art. 10. – Aici țin să atrag atenția Comitetului Central asupra următoarei situații: A fost o hotărâre de a se reduce între 15-20% cheltuielile administrative. Pe baza datelor ce le avem, această hotărâre nu s-a aplicat de ministere. Rezultatul este că economia obținută nu depășește cifre de 9% în medie. În cadrul nostru al bugetului, la cheltuielile administrative, unde intră ministerele și instituțiile centrale, în cifra de 710 milioane, după datele noastre reiese că încă mai sunt rezerve mari și că, ducând o politică justă, gospodărească, ministerele respective vor putea face economii simțitoare. De exemplu am făcut o socoteală întâmplătoare, câți consilieri ministeriali are țara noastră. Sunt vreo 500. Fiecare are mașina lui. Obiceiul e ca șoferii să plece la prânz să mănânce acasă. Dacă face 5 km dus și 5 întors, vă dați seama câtă benzină se consumă în felul acesta. Practica aceasta este cu totul nejustă.

Tov. Gheorghiu: E o frână în activitatea instituției respective.

Tov. Luca: A fost o hotărâre care nu permite decât ministerelor și mașinilor adjuncți să aibă mașina.

Tov. Petrescu: Eu viu cu o hotărâre în legătură cu cine are drept să aibă mașină, pentru că situația de acum nu mai poate fi continuată. Ministerele au făcut proteste de felul cum Ministerul de Finanțe le-a satisfăcut nevoile. Am avut o ședință cu peste 25 miniștri și a reieșit că în mare măsură au fost inventate. Unii, încă înainte de a veni, au renunțat să vină la ședință. Alții au insistat tocmai la acest capitol al șoferilor și mașinilor. Nu mai vorbesc de piesele de schimb. Noi utilizăm într-un mod barbar mașinile și facem risipă extraordinară de piese de schimb. Tovarășii din U.R.S.S. spuneau că nu există o țară care să mănânce așa piesele de schimb ca noi. Și a rămas să ne dea norme după care se consumă piesele de schimb în U.R.S.S., care la noi sunt depășite de 30-40 de ori. Ministerele trebuie să aibă un anumit uzaj la bujii, dar pentru că nu ating limita, merg la D.C.A., dau șperț să primească bujiile nu cu totul uzate, primesc în schimb bujii mai uzate și vin și iau înainte de termen bujii noi de la stat. Iar D.C.A. vinde aceste bujii la particulari, care merg cu bujiile noastre. Toate ministerele au tipografii și toți au venit cu pretenții să tipărească, cerând sume imense. Voi veni și în această privință cu o propunere, pentru că este un prilej de mare risipă.

Deci, la Capitolul cheltuieli administrative sunt încă posibilități imense de a reduce, și considerăm că suma acordată aici, cu toate că nu satisface cerințele ministerelor, totuși va putea să fie încă micșorată în cursul executării bugetului.

Art. 11. Dacă ne referim la impozitele provenite din comerțul particular și de la diferiți mici meseriași, se constată în ultimul timp [că] în anul 1951 a fost de 97,8 milioane, cifra de control 300 milioane. Noi ne-am oprit la 200 milioane. Pe de o parte avem [de] semnat că la micii meșteșugari s-a trecut cam peste cal și că avem cereri foarte multe de depuneri de brevete de închirieri de ateliere. Noi pregătim un material și-l vom

supune conducerii partidului și guvernului pentru ca să analizeze situația. În schimb la comercianți au fost cam ușor impuși și va trebui în această privință Ministerul de Finanțe să urmărească, să vină cu propuneri la partid și guvern pentru a lua măsurile necesare.

În ce privește impozitul agricol, a fost fixată cifra de control la 950 mil. Aici au fost cele mai multe discuții în urma greșelilor întâmplătoare în aparatul financiar-fiscal, în urma celorlalte greșeli comise prin faptul că n-au fost impuși chiaburii în mod just și în numărul în care sunt în realitate. Aparatul oarecum a sărit peste cal, și interpretând fie în mod tendențios, fie mecanic linia partidului, a vrut să împingă la o situație grea și anume de la 48.000 chiaburi cât se socotea anul acesta de M.F., s-a venit cu propunerea să fie 180.000. Argumentul era că în raportul tov. Gheorghiu la Plenara din 3-5 martie, se vorbea de 5,5% chiaburi adică de vreo 150.000. Într-un material de partid s-a stabilit că între timp s-a produs un proces de inviorare și de creștere a unor elemente capitaliste la orașe și sate și s-a considerat că atunci înseamnă că trebuia să crească cu cel puțin 15.000, așa că ar fi just să ne oprim la numărul de 180.000 gospodării chiaburești. După o analiză adâncă și după indicațiile date de tov. Gheorghiu, s-a stabilit că totuși e mai bine să rămânem la cifra dată de 950 milioane, să nu urcăm această cifră, iar pe baza legii care o avem gata, a impozitului agricol, unde mai e ceva de pus la punct, prin ea să se asigure acest impozit, care reprezintă o dublare a impozitului față de anul trecut, ceea ce s-ar putea realiza fără a cădea în extrema cealaltă și a merge la umflarea numărului chiaburilor, trecând în mod artificial mijlocași în rândul chiaburilor și provocând nemulțumiri.

Tov. Gheorghiu: După dezbateră pe linie de partid a devierii noastre, dacă de sus s-ar merge așa, ar lua-o așa că ne-am trezi că mijlocașii vor fi luați de gât și aceasta ar însemna o aventură. În afară de faptul că se fixează la numărul acesta, în cursul aplicării în practică a hotărârilor noastre va trebui să fim foarte atenți, pentru că pericolul săririi peste cal există acum. Aceasta ar da apa la moară dușmanilor. Trebuie de aceea un control serios.

Tov. Petrescu: Am inclus și cifra de 2 miliarde care prezintă câștigul statului în urma reformei bănești, la capitolul venituri.

În ce privește cheltuielile, dacă ne referim la pierderi planificate, în anul 1951 au fost socotite la 857 milioane. Cifra de control le-a redus la 50 milioane. De asemenea, sub presiunea ministerelor s-a aprobat la 177,6 milioane. Considerăm că între aceste pierderi planificate sunt unele care nu pot fi justificate și dacă le-am include în buget, în felul acesta ar însemna să dăm primă de încurajare acelor care vin mereu cu pierderi. Un capitol mare e cel al Gostaturilor, vreo 100 milioane. Ori, pe baza unei analize la acest capitol mai ales, s-a considerat că nu-i just să venim cu asemenea încurajări. Atunci s-a trecut la capitolul cheltuieli numai cifra dată ca cifră de control, adică 50 milioane.

Tov. Ana: În pierderile acestea intră și diferențele de preț?

Tov. Luca: Sau e încă o pierdere peste diferența de preț la Gostat, pentru că acolo, noi când am făcut planul, am făcut numai diferența de preț de la colectări la prețul de cost, în realitate însă Gostat prezintă pierderi peste aceasta.

Tov. Petrescu: Noi avem altă rubrică diferența de preț la cereale, lemne de foc. A fost cifra de control 315 milioane, a fost majorată la 342,8. Noi am avut în vedere diferența de preț nu numai la produse agricole, dar ministerele au venit și cu alte capitole să ceară acoperire, lucru cu care noi n-am fost de acord, de aceea am menținut această cifră.

La cheltuieli mai trebuie subliniat capitolul acțiuni social-culturale care s-a mărit față de 1951. Dacă comparăm (*sic!*) acest capitol cu cel al apărării, se vede că țara noastră duce o politică de pace.

Ca un lucru pozitiv, avem o rezervă care e necesară unui buget planificat de 1.833 milioane și un excedent de 1,5 miliarde.

Întrebări:

Tov. Vasilichi: Dacă în bugetele regiunilor, la cheltuieli, sunt cuprinse și orașele de reședință republicană.

Tov. Petrescu: Sunt separate.

Tov. Vasilichi: Care au fost criteriile când s-au fixat bugetele pe regiuni? Reiese că Suceava, care e o regiune mică, are 75 milioane cheltuieli, iar o regiune ca Prahova – 100 milioane. Dacă e justă această proporție în raport cu importanța regiunilor. Eu sunt de părere că ar trebui mărit pentru regiuni mai importante sau orașe care au suferit mai mult de pe urma războiului, cum ar fi Galați, Iași, Ploiești, pentru că altele ca Cluj, Timișoara, Mureș, n-au suferit așa.

Tov. Moghioroș: Dacă tov. Petrescu poate să ne dea procentual raportul între impozitul pe salariu și cel agricol.

Tov. Petrescu: Pe salarii 1 miliard 1000 milioane. Cel agricol 950 milioane.

Eu am arătat că mecanismul legii ne asigură, aplicând în mod just nu forțat, să depășim cu cel puțin 100 milioane cifra de aici, dacă într-adevăr vom avea recoltă bună. Așa că cifra aceasta nu poate să nu fie realizată.

Tov. Moghioroș: Tov. Petrescu a spus că Hotărârea Consiliului de Miniștri referitor la reducerea cheltuielilor administrative, nu s-a aplicat integral. Cum rămâne cu aceasta? Termenul a fost depășit.

Tov. Petrescu: S-a format o comisie care cercetează acest lucru.

Tov. Luca: Eu știu că de exemplu, reducerile la salarii se reduc în mod mecanic la executarea bugetului. Nu trebuie lăsat ca ministerele să facă singure reducerile, ci plătit cota micșorată. Și aici în cifra de control a fost redus cu 20%.

Tov. Gheorghiu: Răspunsul îl va da comisia care e însărcinată să cerceteze. Se poate spune însă de pe acum că hotărârea cu privire la reducerea cheltuielilor administrative n-a fost aplicată în întregime și cred că nu putem să lăsăm aceasta numai pe seama Ministerului de Finanțe. Aplicarea în mod mecanic a unei hotărâri luate de Consiliul de Miniștri nu va soluționa problema, ci va trebui să facem responsabile ministerele de neaplicarea Hotărârii Consiliului de Miniștri, să vedem de ce n-au aplicat și cum au aplicat. Unii probabil au aplicat mai conștiincios, alții nu.

Tov. Petrescu: Tov. Vasilichi uită că regiunea Prahova e una din cele mai bogate, cu resursele cele mai multe, și, afară de ce-i dă statul, e obligată să-și valorifice resursele locale, să creeze industrie locală și să-și creeze venituri proprii.

Tov. Ana: Și chiar dacă iei cifra de aici, are mai mult, dacă aduni și orașul.

Tov. Petrescu: Și apoi Suceava nu-i regiune mică. Are necesități foarte mari și posibilități mai puține.

Bineînțeles că cifrele prevăzute pentru bugetele regiunilor și orașelor a[u] ținut seamă de anumite criterii și în primul rând de importanța regiunii, de condițiuni, de particularități, de posibilitățile proprii pentru mobilizarea resurselor locale încât să poată face acolo gospodărire din ce în ce mai bună, cu mai bune rezultate. Am ajuns la acest cadru după foarte multă muncă, după un studiu foarte serios, fiecare cifră e pusă la locul

ei și încă mai e pentru noi o sarcină să vedem de a îmbunătăți în curs toate aceste sarcini pe care le dăm aici. Posta e mare. Am constatat pofta la cererea măririi sumelor pentru pierderi planificate. Însă, dacă ne-am lua după poftă și nu după ce avem la poftă și cât avem, am greși. Mai târziu om vedea.

Tov. Luca: Eu cunosc oarecum Bugetul, pentru că am participat la compunerea cifrelor de control. E un buget extrem de greu, care cere eforturi serioase din partea tuturor. Nu întâmplător ministerele vin cu diferite presiuni. În primul rând, când e vorba de venituri, în primul rând cer micșorarea cotei de beneficiu care trebuie s-o verse la Buget și trebuie să spun că ele sunt serios încărcate cu sarcini de a realiza beneficii, pentru că s-a ținut cont că fiecare minister și întreprindere e obligată să ducă lupta pentru reducerea prețului de cost, ridicarea productivității, deci mărirea beneficiului n-a fost static, ci depinde și de lupta pentru realizarea de economii. Și tov. Petrescu are dreptate când arată că există, atât în activitatea de stat, cât și în fiecare întreprindere, rezerve imense. Dacă ne gândim la disciplina muncii, cu tot decretul făcut, disciplina e însă departe de a fi stabilită, lipsesc mulți de la lucru. E foarte mare lipsă în evidență și control și încă n-am ajuns la situația să avem evidența la zi. Lipsa de evidență și control atât din partea ministerelor, și lipsa însuși a controlului financiar sau de stat, care însă nu poate cuprinde toate, iar fac să scape o serie de posibilități, nu sunt descoperite imense rezerve care există încă în întreprinderi. Și tov. Petrescu foarte bine a subliniat în legătură cu fondul de rulment. Tocmai această lipsă de evidență și control a făcut să avem întreprinderi supranormative, care micșorează circulația fondului de rulment. Iată iar o rezervă.

Deși Bugetul e greu, totuși sunt rezerve imense, dar aceasta Ministerul de Finanțe singur nu poate realiza. Acest buget va fi realizat cu succes și suprarrealizat, dacă toate ministerele vor fi mobilizate de a gândi altfel decât gândesc încă mulți, asupra cheltuielilor de stat. Trebuie făcut[ă] o cotitură hotărâtă în această privință, o luptă de zi cu zi, evidență și control pentru a micșora cheltuielile administrative, pentru a ridica productivitatea muncii și a micșora prețul de cost.

Eu sunt de acord cu Bugetul așa cum e întocmit și consider că el e posibil de realizat dacă noi înțelegem toți să sprijinim Bugetul, fiecare în postul său.

Tov. Chivu: Cred că s-ar face economii dacă s-ar organiza pentru aprovizionarea industriei depozite pe unități. Astăzi sunt nevoiți să se deplaseze mii de oameni.

Tov. Vaida: Țin să subliniez că comisia (*sic!*) controlează în legătură cu reducerile de 15%. Propun să se fixeze ca ministerele să facem această reducere de 20%, pentru că se poate face. Însă reducerea să se fixeze global și ministerul singur să repartizeze. Sarcina a fost de reducere la 15% la personal. Aceasta s-a făcut. Însă pentru 1952 s-a[u] prevăzut în cifra de control reduceri de 20% la cheltuieli administrative și tov. Petrescu arată că s-a făcut 9%. Eu propun să se oblige îndeplinirea întocmai.

Tov. Gheorghiu: Desigur, doar e Hotărâre a consiliului de Miniștri.

Tov. Luca: În buget nu-i cuprinsă reducerea?

Tov. Petrescu: E inclusă.

Tov. M. Constantinescu: La art. 4, cred că trebuie formulat separat toate orașele.

În rest sunt complet de acord.

Tov. Gheorghiu-Dej: Consider că Bugetul prezintă suficientă garanție în ce privește realizarea lui. Aceasta va cere un serios efort, dar cred că-l vom face acest efort,

condițiuni sunt, ne vom încorda puterile mai bine ca anul trecut, vom munci mai organizat, vom controla mai bine munca, vom face mai multe economii, ne vom preocupa în mod concret și mai precis de descoperirea rezervelor de tot felul și cred că vom asigura cele prevăzute în proiectul de Buget. Dar pentru asigurarea lui va trebui să ne preocupăm de ce lipsuri am avut în cursul anului 1951. Mă refer la lipsuri esențiale, la neajunsuri, la greșeli, la tendințele care au existat în diferite compartimente de activitate ale economiei naționale, și luat poziție, combătut, luat măsuri organizatorice atunci când observăm că ele încearcă să continue. În cursul anului 1951, au fost câteva inele slabe în activitatea noastră economică și principalul a fost aprovizionarea populației cu produse alimentare, aprovizionarea industriei într-o măsură anumită, lipsuri la colectări, la achiziții, în circulația mărfurilor. [Va] trebui să întărim aceste inele slabe, să le ținem sub control mai efectiv și să ajutăm la întărirea lor.

Cred că în raportul care va însoți Legea Bugetului pe 1952 trebuie să aducem câteva exemple din acele sectoare care au dovedit lipsuri în cursul anului 1951, nu multe, câteva, esențiale, ele se pot preciza și de luat sub foc în expunere câteva ministere. Ministerul Alimentației Publice, pe câteva compartimente, să răspundă în fața Marii Adunări Naționale, să vedem ce o să ne spună și dacă va fi cazul îl vom schimba din funcție. De asemenea, trebuie luat Ministerul Comerțului Interior și criticat, eventual și alte ministere care s-au dovedit risipitoare în cursul anului 1951, cu exemple concrete și nu în forma în care criticăm activitatea ministerelor, de referit la unele aspecte din activitatea sfaturilor populare, nu cu scop critic, dar sub forma unor constatări, câteva, esențiale, pentru a arăta sfaturilor, a le atrage atenția că această lege a bugetului pe 1952 le privește într-un grad foarte mare, că 1952 nu mai e 1951 și că deci și ele vor trebui să se preocupe în mod concret de realizarea sarcinilor prevăzute în această lege.

Tot în aceeași formă, deoarece e vorba de organizații obștești, de referit la Cooperatie, sub forma unor constatări, de văzut cum e mai favorabil „ar fi de dorit ca de aici cooperatia să tragă o serie de concluzii” și la urmă să fie ceva mobilizator.

În acest sens mă gândesc să propun să fie ajutat tov. Petrescu să facă aceste îmbunătățiri, de către tov. Chișinevski, Răutu. De altfel a primit ajutor în ce privește expunerea.

Eu sunt de acord deci cu acest buget și desigur, așa cum și ceilalți tovarăși au arătat aici, hotărârea lor de a lupta pentru el, și eu voi căuta să fac toate forțările, să muncesc, să contribuie la realizarea acestui Buget.

– Tovarășii în unanimitate votează pentru.

– Biroul Politic în unanimitate a aprobat după discuții, Legea Bugetară.

La punctul 2:

Tov. Moghioroș: După cum știți, în ziua de 28 martie expiră mandatul Marii Adunări naționale. Conform Constituției, 3 luni după expirarea mandatului, trebuie să aibă loc alegeri generale. Suntem în preajma înșămânțării, a muncilor agricole, avem o seamă întreagă de sarcini serioase. Trei luni nu permit o bună organizare a alegerilor. Făcându-se o cercetare mai temeinică a lucrurilor, s-a ajuns la concluzia ca să găsim o soluție de prelungire a mandatului Marii Adunări Naționale cu încă 6 luni. În Constituție e un articol care prevede aceasta, numai în cazuri excepționale, când împrejurările internaționale sau un război, stare de asediu, împiedică ținerea alegerilor. Alte cazuri nu sunt prevăzute. De asemenea, un articol al Constituției prevede dreptul Marii Adunări Naționale să facă schimbări în Constituție. Pe baza aceasta, este o propunere ca să se

prezintă în fața Marii Adunări Naționale un text, o adăugire la Constituție pentru a prelungi mandatul Marii Adunări Naționale, în acest caz special cu încă 6 luni, până în august, după care, în termen de 3 luni urmează să avem alegerile, deci după ce am terminat muncile agricole. În acest răstimp va fi posibil de pregătit Constituția, legea electorală, de pregătit un plan pe baza căruia să se desfășoare însăși activitatea de pregătire a alegerilor, precis, concret va un plan de bătaie. Textul acestui pasagiu îl va citi tov. Chișinevski, un proiect de hotărâre în legătură cu modificarea parțială a Constituției.

Tov. Chișinevski: citește textul.

Tov. Teohari Georgescu: Constituția e categorică în ce privește prelungirea mandatului Marii Adunări Naționale și spune că se poate numi în condițiuni excepționale, în caz de război. Oricât am modifica Constituția, faptul de a prelungi mandatul înseamnă a conforma o stare excepțională. Eu consider că toate argumentarea e justă, că nu putem avea alegeri peste 3 luni, însă e un articol în Constituție care spune că de la dizolvarea adunării, în 3 luni trebuie să aibe loc alegerile. Eu aș propune să dizolvăm Adunarea la termenul stabilit, adică să nu intrăm în stare excepțională, și să modificăm articolul care spune de 3 luni, prin 6 luni. Situația economică nu-i o împrejurare excepțională. Eu cred că pe baza acestei propuneri [pe] care am făcut-[o], e mult mai politic și principal.

Tov. Chișinevski: Desigur că argumentul tov. Teohari e foarte serios. Noi, cu amânarea alegerilor pe 6 luni, nu câștigăm nimic. Să le amânăm cu 9 luni, [v]a fi o greșală de 3 ori mai mare decât introducerea acestui pasagiu în Constituție. Prin introducerea completării la Art. 61, în care spune „când interesele economiei naționale o cer”, avem posibilitatea să spunem că e vorba de recoltă.

Tov. Teohari: Călcăm un principiu serios.

Tov. Chișinevski: Dar noi avem dreptul să introducem modificări. Dacă am prelungi mandatul pe baza Art. 61 cum e azi, ar însemna că avem stare excepțională. Dar acum introducem tocmai acest aliniat.

Tov. Gheorghiu: Ia închipuiți-vă pe câte trâmbițe o[r] să cânte în străinătate dușmanii noștri. Ar putea să interpreteze în două feluri: că uitate ce importanță dau ei organelor supreme democratice, ce fel de democrație e asta că pot să stea și un an fără Marea Adunare Națională.

Tov. Ana: Și așa stăm fără mandat.

Tov. Gheorghiu: Marea Adunare are drept să modifice Constituția parțial sau total și o modifică în conformitate cu interesele țării, pentru că e formată din reprezentanți aleși ai poporului. Cum o modificăm? Nu zicem stare excepțională, ci „în interesul economiei naționale”.

Tov. M. Constantinescu: Problema e foarte importantă din punct de vedere politic. Eu consider că propunerea tov. Teohari cade tocmai în ceea ce se teme să nu cadă. Adică el se gândește că nu-i bine să introducem o stare excepțională. Dar ce înseamnă că în statul nostru, în care Marea Adunare Națională e organul suprem s-o desființăm, și guvernul să guverneze 9 luni fără Marea Adunare Națională? Aceasta poate să creeze într-adevăr impresia și să dea prilej imperialiștilor că în România nu-i regim democratic, dovadă e însuși faptul că au desființat Marea Adunare Națională, care reprezintă întregul popor, și se vor plasa foarte multe pe tema asta. Deci, consider că menținând Marea Adunare Națională încă câteva (*sic!*) luni după ce mandatul a expirat, e

mai puțin grav și, din punct de vedere politic, e mai just decât să fie dizolvată și să așteptăm 9 luni fără existența ei. Aceasta ar crea pe plan internațional și intern o situație destul de ciudată și ar da prilej dușmanilor să dezlănțuie o companie pe tema aceasta. E adevărat că nu-i plăcut a prelungi, dar e mai bine ca Marea Adunare Națională să existe în continuare.

Tov. Moghioros: Această problemă a fost amânată judecată și cu toții suntem de acord că suntem nevoiți să facem aceasta, însă propunerea tov. Teohari nu soluționează problema nici din punct de vedere economic, deoarece prelungirea de 6 luni ar [însemna] să facem alegerile tocmai în august-septembrie, tocmai când se strânge recolta, iar prelungirea pe 9 luni creează situația că guvernul guvernează fără Marea Adunare Națională, și cred că și pentru popor, și afară ar fi un argument mult mai serios împotriva noastră. Constituția prevede dreptul Marii Adunări Naționale de a modifica parțial sau total Constituția. Noi introducem în art. 61 acest pasaj, care permite să prelungim mandatul cu 5 luni, și după aceea să facem alegerile.

Tov. Ana Pauker: Noi vom propune Marii Adunări Naționale elaborarea noii Constituții și cred că în cazul acesta n-avem nevoie de nici un alt motiv, pentru că Constituția (*sic!*) n-o facem în fiecare zi și este într-adevăr o chestiune excepțională. Celălalt argument, cu însămânțările, cred că nu merge, pentru că noi suntem de 4 ani și știm că în martie se termină mandatul Marii Adunări Naționale, și abia acum ne-am adus aminte că e tocmai în timpul campaniei însămânțărilor! Nici în Marea Adunare Națională nu putem veni să dăm motivul că tocmai acum avem și alegerile U.T.M. Dar fiindcă e vorba de elaborarea unei noi Constituții, care cere timp, discuții, să punem aceasta ca în moment excepțional și cu acest motiv să prelungim pe 6 luni.

Tov. Chișinevski: Elaborarea Constituției nu-i o stare excepțională.

Tov. Gheorghiu-Dej: Prin acest pasaj, noi arătăm că e vorba de interesele economiei. E un caz excepțional, dar nu din categoria celor două prevăzute în Constituție.

Tov. Bodnăraș: În cazurile acelea nu e dată limita. Noi arătăm pe cât timp prelungim – pe 6 luni. Cred că această propunere e mai bună decât cea a tov. Teohari. Desigur nu-i plăcut, dar e de preferat.

Tov. Gheorghiu-Dej: Și motivul pregătirii Constituției ar putea da loc la interpretări

Tov. Luca: Eu cred că, oricât evităm ca dușmanul să nu spună nimica, nu se poate. Acum urlă că la noi în situația economică e haos. Așa că oricum o să urle că am amânat alegerile, pentru că în starea economică e haos. Cred că în orice caz nu putem evita prelungirea. Deci trebuie un motiv plauzibil de prelungire și în alte împrejurări decât cele excepționale. Așa că nu văd altă posibilitate decât să prelungim pentru motive de economie națională. Toată lumea va spune că adevăratul motiv e Constituția.

Tov. Gheorghiu-Dej: Deci, sunt 3 propuneri. Le pun la vot.

Tov. Ana: Eu retrag.

Tov. Teohari Georgescu: Și eu retrag.

Tov. Gheorghiu-Dej: Pun la vot proiectul propus.

– Biroul Politic în unanimitate primește formula cu privire la prelungirea mandatului Marii Adunări Naționale.

La punctul 3:

Tov. Gheorghiu-Dej: Aceste directive vor fi supuse Marii Adunări Naționale și pe baza lor comisia de redactare a Constituției, va lucra.

– Citește directivele.

– Biroul Politic în unanimitate primește textul directivelor ce urmează a fi prezentate Marii Adunări Naționale de tov. Gheorghiu-Dej.

La punctul 4:

Tov. Chișinevschi: Noi avem comisia stabilită de Biroul Politic.

Tov. Gheorghiu-Dej: Și Groza ar trebui să intre. Comisia aceasta nu se poate mărgini numai la elaborarea Constituției. Ea capătă înputernicirea din partea Marii Adunări Naționale să redacteze Constituția și ar trebui să-i dăm și înputernicirea de a o supune dezbaterii publice. În Polonia s-a discutat de milioane de oameni. A fost o comisie sus, care a avut drept să organizeze comisii pe regiuni, raioane, sub conducerea cărora se făceau dezbateri publice asupra Constituției. Trebuie să fie cineva care are înputernicire să dezbată. Or, aceasta trebuie să fie un organ ales de Marea Adunare Națională. Acestei comisii să i se dea nu numai sarcina de a elabora noua Constituție, dar și de a organiza dezbateri publice, ea va trebui să primească toate propunerile de jos de la masă, să le trieze, să raporteze dacă o să includă anumite propuneri și trebuie să ne așteptăm la propuneri, și aceasta va fi cu atât mai bine din punct de vedere politic. Depinde și de felul cum partidul va mișca lucrurile, cum va conduce toată treaba. Însă comisia aceasta să aibă înputernicire să organizeze, să conducă, să aibă oameni jos. Ea singură se va împărți în diferite subcomisii pe probleme și va primi materiale de jos, îl va prelucra și-l va supune întregului plen al comisiei, unde se va vedea care sunt acceptabile, care nu sunt, dar aceasta are importanță politică foarte mare, prin aceea că noi apelăm la cele mai largi mase populare, ceea ce nu fac statele burgheze, nu numai să voteze, dar să ia parte la elaborarea acestei Constituții, pentru că ea se elaborează pentru mase, deci ea trebuie să devină un bun al maselor largi populare, deci trebuie să fie discutată cât mai larg și pe toate fețele de masele largi populare. Comisiile din fiecare regiune, raion, localitate care se vor alcătui, vor fi legate sus de această comisie centrală, în sensul că ei îi vor trimite toate rezultatele dezbaterilor, întrucât această comisie are sarcina de a elabora textul Constituției, de a-l îmbunătăți potrivit propunerilor făcute de jos, însă de fapt conducerea, organizarea trebuie să fie a partidului, a organizațiilor de partid. În această comisie vor intra membri de partid, femei tinere, intelectuali, muncitori, ca să aibă o bază serioasă de masă, să nu meargă în mod formal, altfel, dacă nu procedăm așa, atunci Constituția va fi întocmită de o comisie numită de Marea Adunare Națională care are la bază niște directive și după asta cine o să supravegheze toate aceste dezbateri? De aceea, în afară de sarcina de elaborare, să i se dea de Marea Adunare Națională sarcina de a supune dezbaterile publice, maselor largi populare textul Constituției după ce va fi elaborat, iar masele largi populare să contribuie la îmbunătățirea lui. Atunci într-adevăr Constituția va fi nouă și prin aceea că va fi o Constituție a maselor largi. Aceasta are și un scop educativ, în sensul că masele vor cunoaște textul, vor cunoaște drepturile, îndatoririle cetățenești, aceasta va fi un prilej de ridicare a nivelului politic, o mobilizare mare și, legat de această prelucrare, să se ia și angajamente „Noi muncitorii din fabrică cutare ... noi țăranii din cutare gospodărie colectivă, muncitorii din cutare Gostat, din SMT, țăranii individuali, oameni ai muncii...” să-și ia angajamentul ca în cinstea noii Constituții să lucreze mai cu sârg, aceasta este legea de bază pe care noi muncitorii, țăranii muncitori, femeile, tinerii și bătrânii o discutăm, care este pentru interesele noastre.

De aceea consider că e bine ca această comisie să aibă și atribuția de a supune dezbaterilor publice textul Constituției și de a primi propuneri, că această comisie poate

avea drept să înființeze și subeconomii sau comisii pe plan regional, local și ulterior să avem astfel libertatea de a face un plan organizatoric, un program în legătură cu prelucrarea, de a face toate pregătirile în mod amănunțit. Sarcina aceasta s-o punem în directive.

– Se hotărăște că comisia (*sic!*) se va numi „Comisia pentru pregătirea proiectului noii Constituții a R.P.R.”

Tov. Vasilichi: E bine să fie văzut materialul sovietic și polonez. Cred că Guvernul sau Prezidiul e acela care trebuie să supună proiectul dezbaterilor publice, și nu comisia, care e numai un organ al Marii Adunări Naționale.

Tov. Miron: Guvernul e numai puterea executivă. Aceasta este o comisie specială.

Tov. Luca: Ar trebui și un mic text cu atribuțiile comisiei. Marea Adunare Națională trebuie să-i dea sarcini.

Tov. Ana: Tov. Gheorghiu va prezenta îndrumările în care să fie cuprins ce s-a spus aici că trebuie să facă comisia (*sic!*). Aceasta să fie supuse Marii Adunări Naționale.

Tov. Gheorghiu: Aici trebuie neapărat să fie o bază largă.

Tov. Ana: Și să se propună acolo ca președinte să fie tov. Gheorghiu.

Tov. Gheorghiu: Deci s-a aprobat în legătură cu comisia pentru pregătirea proiectului noii Constituții a R.P.R. Numărul membrilor va fi de 25, cu Groza. Propunerile pentru comisie să le facă tov. Apostol. Directivele nu se publică. Se dă un comunicat că Marea Adunare Națională a ales o comisie în acest scop.

Tov. Ana: Va publica că a luat cuvântul tov. Gheorghiu și ce a spus.

– Tovarășii sunt de acord în unanimitate.

– Propunerea de modificare a art. 61 o face Groza.

– Se propune lista președintelui și Biroului sesiunii.

– Biroul Politic aprobă propunerea ca tov. Apostol să fie președinte, iar vicepreședinți Moraru Stelian, Csiki și Tanu Maria. Lista pentru comisia Constituției o va citi președintele, tov. Apostol.

Tov. Chișinevski: Mai propun ca Marea Adunare Națională să voteze un protest împotriva barbariilor războiului bacteriologic din Coreea. Textul îl vom supune mâine. Să citească Sadoveanu, care e președintele Comitetului pentru Pace.

– Se aprobă.

– Ședința se ridică.

D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R. – Cancelarie, dosar 25/1952, f. 5-20.

17. 1952, aprilie 11. Stenograma ședinței Secretariatului C.C. al P.M.R. privind: mersul însămânțărilor, sărbătorirea zilei de 1 Mai; completarea comisiei pentru verificarea activității gospodăriilor de stat și extinderea verificării asupra întregii activități a Ministerului Agriculturii.

**Stenograma
ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R.
din 11 aprilie 1952**

Au participat la ședință tovarășii: **Gheorghe Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Vasile Luca, Teohari Georgescu, Lothar Rădăceanu, Iosif Chișinevski, Alexandru Moghioroș.**

A fost invitat tov. Vasile Vaida.

A prezidat tov. **Gheorghe Gheorghiu-Dej.**

Ordinea de zi.

1. Informații asupra mersului însămânțărilor. Tov. V. Vaida.

2. Cu privire la sărbătorirea zilei de 1 Mai.

3. Completarea comisiei pentru verificarea activității gospodăriilor de stat și extinderea verificării asupra întregii activități a Ministerului Agriculturii. Desemnarea comisiei pentru verificarea activității Cooperației și a Ministerului Comerțului Interior.

La punctul 1:

Tov. V. Vaida: S-a realizat 50% din planul pe prima etapă. Contractele sunt realizate cu excepția bumbacului, unde avem numai 36%, pentru că s-a început târziu. Avem cu 900.000 ha mai puțin ca anul trecut la aceeași dată. (Citește o serie de cifre). În multe locuri sunt de vină condițiunile climaterice, nu s-a putut lucra decât foarte puțin.

Tov. Ana Pauker: Cum se explică cifrele de la Bihor: particularii au însămânțat 15%, gospodăriile colective 29% și Gostat 7,7%. Aproape același lucru la Stalin.

Tov. Vaida: Cel mai bine stau gospodăriile colective, aproape 80% sunt la zi. Au și posibilități mai bune decât Gostat, pentru că S.M.T.-urile pot da un ajutor mai mare. Nu întreaga cantitate a SMT-urilor a fost contractată așa că pot da ajutor și au arături făcute din toamnă. Depinde și de planul de însămânțări, cât are pentru prima etapă și cât pentru a doua. La țărani individuali e și tradiția să semene mai târziu. În Bihor nici Gostat[-ul], nici individualii n-au lucrat cu întreaga capacitate, altfel am fi avut de două ori pe atât. Apoi e și o diferență la date. Datele de la Gostat le avem numai până în ziua de 5.

Tov. Gheorghiu-Dej: Sau alte exemple, Dolj, Galați. Care sunt regiunile unde vremea n-a împiedicat să se lucreze?

Tov. Vaida: București, Teleorman, Ialomița, Constanța, Dolj.

Tov. Ana Pauker: N-a existat însă an să avem zăpadă în martie.

Tov. Vaida: Datele de la Gostat sunt din 5, celelalte din ziua de 9. La Gostat ei ne dau datele de 2 ori pe săptămână, prin cifru.

Tov. Ana: Dar acum pentru ședință ar fi trebuit să le ai.

Tov. Gheorghiu-Dej: Dar rămânerea în urmă a Gostaturilor față de celelalte e prea mare. Înseamnă că aici e ceva. N-aș putea încă să spun ce. Ar putea constitui un grup de concluzii legat de felul cum își îndeplinesc sarcinile Gostaturile. Un alt grup de concluzii se poate trage asupra felului cum îndeplinesc sarcinile gospodăriile colective. Dacă vedem ce sarcini au avut gospodăriile colective, luând cifrele absolute și comparându-le cu sectorul individual, se poate constata că sectorul individual și în acest caz parcă stă mai bine decât gospodăriile colective.

Tov. Ana: Nu, gospodăriile colective stau mai bine!

Tov. Gheorghiu-Dej: Ele au de 10 ori mai puțin de făcut.

Tov. Ana: La individuali sunt mai multe brațe, și la gospodăriile colective mai puține.

Tov. Gheorghiu: La gospodăriile colective au însă tractoare, au forța organizată a colectivului.

Și a treia concluzie, pe total nici individualii nu stau bine, și, întrucât aici e cea mai mare suprafață, aici înclină balanța, deci și centrul de greutate, fără să slăbim

măsurile la Gostat și gospodăriile colective, aici trebuie pus. Acum am intrat într-a doua etapă.

Tov. Teohari Georgescu: A fost o hotărâre a CC și Guvernului în legătură cu înșămânțările, s-au pus termene. Dacă tov. Vaida cunoaște în ce măsură au fost respectate aceste termene în ce privește desfășurarea planului, termenul pentru repararea atelajelor, pentru procurarea de sămânță și pentru tratarea semințelor.

În al doilea rând, normal, când trebuia să fie dat jos planul de desfășurare, dacă Ministerul Agriculturii a avut întocmit planul încă din toamna anului 1951, când acesta trebuia să meargă jos și când a mers, și dacă tov. Vaida are unele date despre desfășurarea planului jos. Când s-a terminat înmânarea?

Tov. Moghioroș: De ce întovărășirile sunt contopite cu sectorul privat și de ce nu se ține evidența lucrărilor lor separat, încadrate în sectorul socialist?

Dacă tov. Vaida știe că planurile desfășurate jos într-o serie de regiuni încă nu sunt terminate și ce repercusiuni are aceasta asupra înșămânțărilor? Și dacă gospodăriile colective ar trebui să fie în fruntea tuturor, altfel ce exemplu dăm? Gospodăriile de stat sunt la coadă.

Tov. Luca: Dacă atelajele și tractoarele au fost puse la punct la timp la S.M.T. și Gostat.

Tov. Vaida: Prin hotărâre s-a fixat termen ca planul să fie desfășurat până la 10 febr. pe gospodării. Noi am primit planul aprobat de la Consiliul de Miniștri, după ce s-au făcut acolo unele modificări, în ziua de 7 ianuarie. În ziua de 10 febr., când trebuia să fie gata cu el distribuit, am avut abia vreo 28% din plan desfășurat pe gospodării. Planul a întârziat cu împărțirea jos. Avem comunicări că s-a terminat desfășurarea planului cam pe la sfârșitul lui februarie. Și acum în unele locuri nu s-au desfășurat. Sunt unele elemente care țin planul la comune în sertare și nu-l repartizează. Unde avem astfel de sesizări, luăm măsuri. Aproape toată lumea de la Minister e plecată pe teren. Cu toate lipsurile, față de anii trecuți, avem mai puține reclamații în ce privește felul cum a fost distribuit. În fiecare an se băga[u] la un hectar câte 8-9 culturi.

Tov. Ana Pauker: Aveți informații cum e desfășurat jos?

Tov. Vaida: Avem, pe linia sfaturilor.

Tov. Ana Pauker: La fânețe au dat totul la sfaturi, la ferme, iar noi n-o să avem de unde colecta, pentru că particularii n-au pus furaje. Floarea soarelui la fel, se dă la oamenii săraci și la chiaburi nu. În schimb plantele de contract sunt la chiaburi. Așa că nu prea aveți control.

Tov. Vaida: Noi la floarea soarelui avem reclamații că la unii chiaburi s-au dat prea multe suprafețe.

Tov. Ana: Poate în unele regiuni unde s-a lucrat bine s-a făcut așa.

Tov. Moghioroș: Caracteristic, platele industriale, care oferă avantajii, se dau gospodării înstărite.

Tov. Vaida: În ce privește felul cum s-a distribuit planul pe culturi, avem la sfaturile populare loturi zootehnice pentru reproducători. Nici când am desfășurat planul, l-am desfășurat pe regiuni. Aici se constată că n-au fost împărțite uniform, decât atâta să se pună în loturi zootehnice; nu s-a ținut cont să se dea și în sectorul particular și nu este o suprafață semănată cum e cu orz la sectorul individual.

În ce privește sămânța, anul acesta n-a fost o problemă grea, cu excepția la 5 raioane din Galați și Constanța, unde am dat pe bani semințe din achiziții, la prețul de

achiziții plus cheltuielile, prin cooperare. Restul n-am dat, nici toamna, nici acum. O greutate cu sămânța a fost la cartofi. Noi avem în fiecare an o convenție cu cooperăția să cumpere sămânță de la regiuni excedentare și să dăm la acele deficitare. Am avut această convenție și anul acesta, totuși cooperăția a spus că nu poate face, numai dacă obținem aprobarea să dea din fondul centralizat, să-și ia această sarcină în plus pentru sămânță nu poate. Atunci am organizat cu sfaturile populare și în felul acesta s-a rezolvat problema cartofilor pentru Constanța, Ialomița, Dolj, Bârlad. Restul e sămânță venită din import și producția care a fost distribuită la timp.

Anul acesta avem o producție foarte mare de arpagic, am oferit și la export dar n-am găsit cumpărător. Avem și o cantitate mare de ceapă care nu se consumă. În ce privește Cooperăția că rămâne cu arpagic, aici e problema prețului.

În hotărâre era prevăzut să fim gata cu reparațiile la 20 februarie, Atunci am avut abia 84% și acum avem vreo 97% și un număr de tractoare care n-am reușit să-l reparăm, din cauză că n-am avut piese, mai ales radiatoare.

Tov. Luca: De ce dă Prahova la reparat la particulari?

Tov. Vaida: Nu se poate, nici n-ar avea cum să plătească.

Tov. Ana: Să controlezi.

Tov. Vaida: În buletine, situația de la întovărășiri o trecem separat. Aici am luat datele ultime pe care n-am putut să le separăm.

La gospodăriile de stat este o greșeală a mea că n-am luat datele pe ultimele patru zile. Aceste zile aduceau oarecare îmbunătățire față de sectorul particular. E vorba tocmai de zilele când s-a putut lucra mai bine.

Am început însămânțările la 28 februarie, am avut vreo 4-5 zile timp bun și am reușit ca în Constanța, de exemplu, să facem o suprafață însemnată. După aceasta a venit zăpada și ne-a dat peste cap toate termenele.

Noi am luat următoarele măsuri: Avem evidența pe fiecare regiune câte zile de lucru îi trebuie să termine și cât trebuie să facă pe zi. Se poate recuperat. Noi am avut planificat să lucreze 70% din atelaje. Dacă se merge la 80 să lucreze, se poate recupera. E nevoie în unele regiuni și de unele măsuri mai drastice. Avem cazuri unde stau la mori 3-4 zile. Putem termina la 1 Mai, data fixată, cu excepția orezului și tutunului. La bumbac vom termina de asemenea. Avem arături și din toamnă 3.200.000 ha. E nevoie de un efort foarte mare. Noi avem zilnic legătură cu regiunile, tovarășii ne informează. De la Minister am scos tot aparatul afară, în special directorii, și i-am trimis în regiunile mai importante. Avem vreo 3 regiuni care abia azi încep. De la regiuni au luat măsuri ca pe fiecare comună să fie responsabili. Regiunea cu raionul mobilizează pentru însămânțări pe linia sfatului. La Gospodăriile de stat am trimis din minister vreo 45 oameni. Și de la trusturi am trimis pe toți, și de la Direcția Generală a Gostaturilor, ca să poată mobiliza oamenii. Pericolul este mai ales de sărbători. Trebuie să se lucreze și duminica, mai ales la Gostat. Tovii de la presă au întreprins un raid care ne ajută la mobilizare. Pe linia popilor, au avut instrucțiuni pentru însămânțări și întovărășiri, cu citate din Biblie. Azi au primit îndrumarea să îndemne pe țărani să lucreze înainte de sărbători și a doua și a treia zi.

Oamenii sunt mobilizați, există preocupare serioasă. Institutul Meteorologic arată timp bun până la 22 Aprilie.

Tov. Gheorghiu: Care ar trebui să fie ritmul zilnic?

Tov. Vaida: 300.000 ha. Anul trecut am avut zile când s-au făcut 400.000 ha.

Tov. Gheorghiu: Care au fost regiunile care au putut lucra anul acesta în acest ritm și unde n-am avut zăpadă?

Tov. Vaida: Anul acesta nu s-a folosit nici 70% din atelajele care sunt.

Tov. Ana: Pământul a fost ud. În unele locuri o parte se putea lucra, altă parte nu. Atunci n-au lucrat nici unde se putea.

Tov. Vaida: Ce ajutori aveți nevoie?

Tov. Vaida: Partidul e mobilizat, vorbesc zilnic cu tovii de la regiuni.

Tov. Gheorghiu: Aveți condițiuni pentru îndeplinirea în termen a sarcinilor puse?

Tov. Vaida: Da.

Tov. Gheorghiu: Deci înregistrăm că tov. Vaida asigură Secretariatul că lucrările vor fi executate în termen, că există toate condițiunile ca lucrările să fie executate în termen și în conformitate cu planul.

Tov. Vaida: Însă, dacă vin ceva ploi, nu le pot dirija eu ...

Tov. Ana: Și radio trebuie să ne ajute.

Tov. Teohari Georgescu: Eu cred că ar trebui în primul rând să stabilim că Hotărârea n-a fost îndeplinită în termen, termenele au fost depășite foarte mult și, în afară de vremea neprielnică care n-a dat posibilitate să se lucreze efectiv, trebuie să vedem și o serie de defecțiuni foarte serioase jos. Tov. Vaida n-a spus că normal planul trebuie să-l avem toamna, să-l dăm din timp jos să se desfășoare la regiuni, la raioane, comune și să aibă timp organele Ministerului Agriculturii și sfaturile să controleze cum s-a făcut. Afară de efortul acesta mare, cu sprijinul partidului, al Ministerului, al sfaturilor, să putem îndeplini la 1 Mai, trebuie să avem mare grijă că, din cauză că am trimis târziu planul de desfășurare, la 1 martie nu era difuzat, nici acum n-a ajuns în unele locuri până la ultima gospodărie, n-a fost posibilitate de control, sunt cazuri extrem de numeroase unde sunt planuri nereale, sunt țărani care au 2 ha și sunt puși cu 3, sau alții care au 4 ha și sunt puși cu 3, unii au foarte multe culturi. În cazurile aceste[a], va trebui în acest timp să se intervină pentru identificarea erorilor. Nu mai vorbesc la chiaburi. Sunt unele raioane unde au rămas în afară de plan zeci de mii de ha. Din punct de vedere al desfășurării problemelor puse de Hotărârea C.C. și Consiliul de Miniștri sunt foarte mari defecțiuni și odată trebuie să tragem învățămîntul și concluzia că nu se poate merge cu desfășurarea planului în martie. Chiar dacă timpul era favorabil, nu se putea începe însămânțatul din cauza aceasta.

Sunt de acord că regiunile au un rol aici, și am văzut în Timișoara, unde pe tovi îi durea faptul că întârziu și era interesant de văzut la unele gospodării colective sau individuale, dimineța, când înghețul nu era încă topit, se lucra o oră-două, fiecare ceas era folosit. Au fost gospodării de stat în Timișoara care, ca să recupereze timpul, și-au luat sarcina să lucreze cu schimbul și zi și noapte. Dacă merg pe linia aceasta, va fi un imbold și pentru celelalte gospodării. Condițiuni jos sunt, oameni buni sunt. Dar sunt defecțiuni și la reparații, și la sămânță. De exemplu [la] Constanța a fost nevoie de sămânță și s-a repartizat din Bârlad. Bârladul a spus că nu poate da și până la urmă n-a dat. Au fost defecțiuni la sarcini importante, pentru că prea târziu am desfășurat planul. Dacă acum trebuie depus tot efortul pentru a realiza planul până la 1 Mai, trebuie în același timp să tragem concluzia ca Ministerul Agriculturii să nu mai lase așa târziu, să dăm drumul la plan din timp.

Tov. Vaida: Noi am înaintat planul Consiliului de Miniștri în septembrie.

În toamnă s-au însămânțat 3.030.000 ha.

Tov. I. Chișinevschi: Cu toate că tov. Vaida spune că jos e mobilizare și fără îndoială este, cred că totuși conducerea partidului să intervină din nou la regiuni și la toate compartimentele de partid, de stat și organizațiile de masă, pentru o mobilizare serioasă. Fără îndoială, un rol mare au de judecat aici organizațiile de bază de la sate și sfaturile. Indiferent de faptul dacă planul a avut o serie de defecțiuni, nu știu dacă poate fi o trăsătură caracteristică generală, în orice caz pământul se vede în sat; se știe de unde este, și el trebuie să fie înșămânțat.

În primul rând trebuie să intervenim cu toată energia la organizațiile de bază și sfaturile locale sătești. Aparatul ministerului, în imensa lui majoritate, să fie în regiuni. Pe linia activității politice, o mobilizare continuă, sarcini zilnice, intensificarea activității de propagandă, prin radio, mobilizarea nu numai a secției agrare dar și a învățătorilor, care au legături la sate. La Congresul Învățătorilor, la plecare, să punem această chestiune.

Ținând cont de faptul că situația este azi destul de îngrijorătoare, să punem în fața organizațiilor de partid și a sfaturilor, că e o sarcină esențială a activității imediate de partid și de stat îndeplinirea la timp a înșămânțărilor. Organizațiile de partid nu pot fi altfel apreciate asupra bunei lor activități decât în acest fel. Și presa să accelereze, să trimitem grupe de activiști de partid pentru sprijinirea acțiunii.

Tov. Ana Pauker: Nici anul acesta nu s-a făcut desfășurarea planului cum trebuie. Dacă se trimitea planul jos nu în februarie, ci în decembrie sau noiembrie, ar fi fost timp să se controleze și să se îndrepte greșelile. Va trebui văzut ca pe viitor planul să se trimeată la timp, și nu numai la centru, ci și jos, să meargă mână în mână cu colectările. Pentru la anul să fie o învățătură ca planul să-l dăm la timp.

În al doilea rând, nu s-a mers de la început cu focul care se spune că e acum jos, s-a mers moale, așteptând zile frumoase. Mai trebuie să învățăm că primăvara, fiecare zi e hotărâtoare pentru rezultatul general.

În al doilea rând, o problemă care cred că trebuie să ne preocupe în mod deosebit: avem în toate părțile multe terenuri care sunt în pericol de a rămâne neînsămânțate. Într-un loc e un chiabur cu 27 ha care are 80 de ani. Anul trecut i s-a atârnat planul pe casă, el n-a înșămânțat. Anul acesta e același pericol. Sunt funcționari care și-au lăsat pământul și nu vor să știe de el, sunt muncitori care nu se ocupă cum trebuie de pământ și cel mai mult sunt coloniștii, care cu miile lasă pământul să se duc. Trebuie pus în fața sfatului ca acest pământ să fie semănat, altfel zeci de mii de hectare vor rămâne neînsămânțate. La nevoie să-l lăsăm la urmă, să-l punem cu porumb, sau chiar cu porumb furajer, dar să obligăm sfaturile să aibă grijă de acest pământ.

Să fim de acord cu observația făcută de tovarăși că oamenii sunt mobilizați, se ocupă de aceasta. Eu propun însă ca tovarășii care se ocupă de regiuni, să meargă așa cum s-a mers în timpul colectărilor, să controleze, ca și în felul acesta să fie o ținere în mână, să se știe că C.C. e la curent. De asemenea, în presă, în mod concret să scoatem în evidență nominal, să criticăm pe unul și altul, cu nume proprii. De exemplu președintele sfatului regional cutare n-a mobilizat cum trebuie, deși a avut condițiuni; sau directorul cutărui Gostat nu a lucrat cum trebuie. Și dacă n-o fi el de vină, o să caute el pe vinovat. La Ministerul Agriculturii să se păstreze oameni care să țină o evidență generală și operativă, să intervină unde e o situație mai grea.

În primul rând, trebuie dat atenție acelor regiuni ca Dolj, Galați, Ialomița etc. care ne dau pâinea. Deci să nu ne risipim la Rodna, deși și acolo e important, însă să ne concentrăm în locurile principale.

Un lucru de care trebuie să ținem seama, e chestiunea bumbacului. Avem 200.000 ha și 1/3 din contracte făcute. Aici trebuie să facem așa, ca acolo unde e planul, indiferent dacă e sau [nu] contractat, să însămânțeze, și după aceasta se va face și contractarea. Însă să avem grijă deosebită, fiindcă noi contăm în planul de import pe aceste cantități. Același lucru și la gospodăriile de stat. Dacă vom lua toate măsurile și pe linie de partid, și pe linia Ministerului Agriculturii, pe linia sfaturilor, cu presa, radio, cu organele de masă, U.T.M., U.F.D.R., să mobilizeze femeile să se ducă pe câmp, să stea mai puțin acasă – astfel vom reuși să facem campania de însămânțări, care este în momentul de față sarcina de căpetenie.

Tov. Moghioroș: Eu cred că raportul prezentat de tov. Vaida conține o serie de date foarte importante pentru documentarea Secretariatului, din care se poate vedea cam cum stăm. Totuși consider că tov. Vaida n-a luat destul de serios pregătirea la timp pentru informarea Secretariatului și n-a venit destul de documentat, n-a venit să tragă concluzii și să aducă propuneri concrete, practice. Eu nu pot accepta motivul de ce în acest raport nu arată deosebit situația la întovăririle de tip T.O.Z. și le amestecă cu sectorul particular. Aceasta dă de gândit că tovarășii de la Ministerul Agriculturii bagă în aceeași oală T.O.Z.-urile cu gospodăriile private. Aceasta este o oglindire a felului cum tratează tovarășii problema. Eu cred că, cu toate că organizațiile de partid sunt preocupate, frământă chestiunea, totuși n-avem nici un motiv ca să ne liniștim, din contră, avem toate motivele să fim extrem de îngrijorați. Munca în agricultură e muncă sezonieră, fiecare zi nefolosită e pierdută și nu mai poate fi recuperată. Acest lucru trebuie bine băgat în capetele tovarășilor noștri.

De aceea sunt de acord cu propunerile făcute de tovarășii Chișinevschi, Ana și ceilalți, să convocăm membrii C.C. care se ocupă de regiuni, să fie puși pe linie de bătaie, de a controla felul cum e făcută mobilizarea. Trebuie organizate întreceri între comune, între gospodării colective, gospodării de stat, T.O.Z.-uri, raioane și regiuni. Însă, ca să poți duce o muncă într-adevăr organizată, de a ține în mână această treabă, nu poți fără un control bine organizat de la raion la comună, de la regiune la raion, de la centru la regiune și un control direct de la centru la bază. Credeți că la gospodăriile de stat e întâmplătoare o situație așa de proastă? Înseamnă că gospodăriile de stat nu îndeplinesc rolul conducător, de exemplu, la sate, ci din contră. Aceasta e inadmisibil. Cauza nu este timpul nefavorabil pentru că același timp este și la gospodăriile colective, totuși, gospodăriile de stat rămân în urmă, pentru că repararea atelajelor s-a făcut de mântuială și, când au dat drumul la tractor, s-a împotmolit. Aceasta datorită unui control necalificat, [pe] care l-a exercitat aparatul Ministerului Agriculturii asupra felului cum e îngrijit tractorul și mașinile gospodăriei de stat. Aceasta e valabil 50% aproape pentru toate gospodăriile de stat. Această latură trebuie foarte serios văzută și trași la răspundere tovarășii care se ocupă de această treabă. Trebuie luate măsuri serioase operative. Vom vedea mai târziu cine e vinovat. Acum principalul este ca să folosim fiecare secundă. Gospodăriile de stat pot da ordin să se lucreze zi și noapte la arat pentru că e lună plină. Și la semănat la fel. Noi nu putem merge pe linia aceasta de întâmplare, poate plouă, poate nu.

Tov. Rădăceanu: Eu am avut ocazia la Snagov să vorbesc cu un țăran. Ei spun că încă nu-i timpul de pus. Le-am spus că are și o să semene mai pe urmă. Dar ei spun: ce, să meargă de două ori? De aceasta trebuie ținut cont, pentru că ei sunt conservatori și aceasta e una din cauzele rămânării în urmă.

Tov. Moghioroș: Ar trebui făcut planul agriculturii toamna pentru tot anul.

Tov. Luca: Eu sunt de acord cum s-au pus aici problemele. Și eu sunt îngrijorat să nu rămână nelucrat pământul coloniștilor. Am văzut multe locuri unde s-ar fi putut lucra și nu lucrează. Nu erau mobilizați.

Tov. Gheorghiu-Dej: Ne-au mai rămas 19 zile până la 1 Mai, fără sărbători 16 zile. La ritmul acesta de 300.000 ha pe zi fac 4.800.000 ha. Deci de la bun început putem spune că, cu toată concentrarea de căruțe și cu toate liturgiile preoților, e greu de crezut că vom termina la timp. De aceea trebuie să vedem lucrurile real. Însă ritmul arătat de tov. Vaida e țepăn de tot și cum pământul nu se usucă la comandă și după dorința diferitelor organe ale Ministerului Agriculturii și nici chiar după a noastră, trebuie să ținem seama de unele greutateți de ordin obiectiv. Nu mai vorbesc de diferite acte de sabotaj. Vor conta și acestea în anumită măsură. Deci, chiar dacă luăm 300.000 ha, în ipoteza că toate condițiile sunt create, noi nu vom putea realiza mai mult de 4.800.000 ha. De fapt nouă ne-au rămas din întreg planul agricol 6.191.245 ha pentru însămânțări de primăvară. 1/3 am însămânțat în toamnă și 2/3 ne-a rămas pentru primăvara. Din acestea am însămânțat 1.039.000 ha. Să luăm aceste date ca bune, deși mă întreb cum sunt așa precise datele din sectorul particular și din sectorul de stat, ne e greu să le luăm. Chiar aceste date, eu personal le iau sub rezervă. Care e realitatea? Noi va trebui prin acțiunea propusă aici, să facem răspunzători pe membrii C.C. care au fost desemnați să aibă contact cu regiunile, să ajute. Zilele care urmează, dacă membrii C.C. nu vor fi reținuți aici mult timp cu povești și cu teorii, ci în mod operativ și se vor indica sarcini și vor merge grabnic pe teren, în plus aparatul Ministerului Agriculturii, sfaturile, atunci e posibil să cunoaștem realitatea pe teren și să luăm măsuri acolo unde se consideră că trebuie luate măsuri imediate. Deci membrii C.C. care se duc în regiuni să răspundă de realizarea sarcinilor de plan. Dacă ne mai rămâne ceva după 1 Mai, în orice caz să nu fie o suprafață prea mare. Mai cu seamă să indicăm în mod special și concret regiunile hotărâtoare în bătălia însămânțărilor de primăvară, să nu ne risipim forțele peste tot, a nu lăsa goluri, însă pe toată suprafața țării, unde mai e de însămânțat, sunt regiuni unde trebuie să concentrăm forțe superioare, să facem toate eforturile ca acolo să fie 100% realizat. E tocmai ce a spus tov. Ana și cu care sunt de acord.

La întrebarea care i s-a pus, tov. Vaida a răspuns că în orice caz până la 1 Mai vom realiza planul. De unde vine siguranța asta? Eu m-aș bucura dacă lucrurile ar fi așa, însă mă tem că tov. Vaida subapreciază greutatețile. Din ceea ce s-a spus până acum, poate și împrejurările sunt de vină, dar n-avem o unitate de măsură din realizări practice, pentru a putea spune că ritmul de 300.000 ha pe zi l-am înfăptuit undeva. Deci e vorba doar de exprimarea unei dorințe sau a unei aprecieri tehnice despre posibilitatea realizării unui astfel de ritm. Iată pentru ce consider că situația este foarte gravă.

La întrebarea pusă tov. Vaida, dacă cunoaște situația de pe teren la însămânțări, spune că în măsura în care au fost sesizate lucrurile, o cunoaște. Dar de acolo unde n-au fost sesizări? Acest răspuns înseamnă că Ministerul Agriculturii așteaptă să i se facă sesizări. Probabil și organele Ministerului Agriculturii au instrucțiuni în această privință și informează Ministerul, felul însă de a pune chestiunea arată că n-a fost un control serios, că n-a fost luată în serios problema însămânțărilor, că nu s-au prevăzut greutatețile pe care le vom întâmpina și pentru fiecare caz în parte să venim cu propuneri și măsuri corespunzătoare, arată că au primit lucrurile așa ușor, în felul cum a răspuns țăranul cu care a vorbit tov. Rădăceanu. Comparând cu situația celorlalte țări de democrație populară, și acolo au fost greutateți asemănătoare și Ungaria a rămas ceva în urmă cu

planul. Însă nu e mai puțin adevărat că sunt locuri unde noi am fi putut realiza mai mult, dar că datorită lipsei de contact strâns cu terenul, lipsei de control, tocmai fiindcă în expunerea sa tov. Vaida se ascundea după întârzierea planului, tocmai pentru că știa lucrul acesta că planul a fost dat nepermis de târziu jos, și o să vedem la Consiliul de miniștri de ce a stat din septembrie, o să tragem învățăminte, dar acesta a fost aprobat în 7 ianuarie, deci de aproape 3 luni, timp în care planul putea să ajungă până în cel din urmă câțun. Or, din ceea ce tov. Teohari sesiza, rezultă că sunt locuri, după câte am înțeles destule, în care planul nici până acum n-a fost desfășurat. De unde vine această întârziere? Și aici va trebui Ministerul Agriculturii să vadă. Nu-i timp de făcut acum discuții, dar s-ar putea trage importante învățăminte, să cerceteze să vadă unde s-a împotmolit, de ce merg așa greu lucrurile, dacă a fost respectat planul, dacă a fost făcut în mod judicios, dacă nu se repetă ca anul trecut, că pe un hectar se duceau mai multe culturi, să-l înnebunim pe țăran, chiar dacă el ar avea toate motivele să ne simpatizeze. Și aici avem desigur defectiuni. De ce oare? N-au fost date instrucțiuni categorice, precise? N-au ajuns aceste recomandări, circulare, discuțiile despre lucrurile acestea de anul trecut? De ce mai era cazul anul acesta să repetăm? Mai avem noi garanția că chiar învățămintele care le vom trage din lipsurile anului acesta, la anul nu le vom continua dacă nu se iau în serios lucrurile? Apoi s-a pus întrebarea cum stăm cu planul de reparații a mașinilor. Și aici tov. Vaida plutește. Lucrurile acestea, dacă Ministerul Agriculturii știa să organizeze treaba, trebuia să le cunoască ca în palmă. Câte mașini sunt, dacă au fost controlate și unde, câte n-au fost reparate și de ce, cât ne-a costat? Ce, radiatoarele se sparg cu ciocanul? De ce se strică?

Tov. Vaida: Au mers fără apă.

Tov. Gheorghiu: Noi dăm benzină și ei nu puteau găsi apă? Pe urmă venim cu pierderi planificate. Dacă mergem așa, o să avem o industrie de tractoare care n-o să dovedească să mai facă atâtea piese de rezervă. Deci a devenit o problemă, cum folosim aceste tractoare, dacă planul de reparații a fost realizat, e de acum al treilea an de când ne tot bălăbănim cu treaba aceasta. Anul acesta, cu înzestrările care au fost date, mașinile acestea puteau fi reparate din timp. Dar câte nu stau pe butuci, cu blocurile separate, cu lagărele topite? Am văzut cu ochii mei lângă București, în * Ministerul Agriculturii, un șir de tractoare băgate în niște noroaie, și unul ciocănea la ele. Nu numai că planul de reparație a mașinilor n-a fost realizat, dar pe noi ne interesează și cum e realizat, cât costă.

Deci trebuie să luăm măsuri generale, studiind, cunoscând regiunile și suprafețele din regiuni care au o greutate specifică hotărâtoare pentru balanța de pâine, acolo să concentrăm ajutorul nostru, atât pe linie de partid, de stat, de minister, să mobilizăm țăranime, pentru că cea mai mare parte din aceste sarcini o are totuși țăranimea individuală. Aceasta nu înseamnă deloc ca în restul regiunilor, sau în acele locuri care nu sunt caracteristice ca grânare să slăbim, ci dimpotrivă trebuie să dăm și acolo bătaia. Însă aș propune să se facă de către Ministerul Agriculturii grafic, căci ministerul cunoaște mai bine situația și are oameni de specialitate, un grafic pentru fiecare regiune și, cu el în mână, membrii comitetului regional, raional, de la comună, sfaturile, să ia toate măsurile pentru realizarea în bune condițiuni a sarcinilor. Lucrul acesta ar trebui să fie făcut chiar astă seară, mâine să fie gata și să se întrunească toții care au răspunderea pentru regiuni...

* Așa este în text.

Tov. Moghioroș: I-am convocat pentru astă seară.

Tov. Gheorghiu: Se poate. Membrii C.C. care au răspunderea pentru regiuni să răspundă în fața C.C., nu învinuind pe alții și să știe că noi îi vom trage la răspundere pentru nerealizarea sarcinilor puse de C.C. Toată lumea e obligată să iasă cu toate mijloacele la câmp. Particularii chemați la sfat să știe că pentru neexecutare n-o să fie bine. Toată lumea e obligată să contribuie. Propaganda, radio, să spună cu exemple concrete: cutare sfat popular rămâne în urmă. Înseamnă că propagandiștii și agitatorii trebuie să cunoască situația de pe teren. Și orice informație să fie verificată, să fie adevărată, ca să nu fie nevoie corespondenții să dea dezmințiri. Să se scrie deschis în presă despre lucrurile acestea, să se dea exemple bune și rele.

Aici s-a ridicat chestiunea despre chiaburii care din diferite motive nu-și lucrează pământul, ce facem cu acest pământ. Ei sunt obligați să lucreze, dacă nu, noi avem legi și luăm măsuri ca acest pământ să fie lucrat. Dar cine? Trebuie văzut, fie că are S.M.T. posibilitatea să-l lucreze, fie că sfatul cheamă pe țăranii care și-au terminat lucrul, să facă pentru stat și el o clacă, însă unde poate S.M.T. să lucreze, să nu fie regula de a scoate la această prestație pe țăranii care și-au făcut însămânțările. De obicei au scos elementele înstărite ale statului la această treabă, ca să nu supărăm pe țăranul mijlocăș și sărac. Sfatul trebuie să facă proces verbal de acest fapt și să știe că s-a însămânțat o suprafață de atâta părăsită, a cui a fost și se va vedea ulterior ce se va face cu această problemă.

În sfârșit, cu bumbacul e propunerea ca să se însămânțeze loturile prevăzute în planul de însămânțare, chiar dacă producătorii n-au încheiat încă contracte. Aici e o problemă, depinde cine sunt acești producători. Dacă sunt chiaburi sau mijlocășii apropiați de ei e una. Noi nu am avut experiența de anul trecut când am băgat tractorul pe terenul agricol al țăranului și a trebuit să trimitem armata acolo. Această aventură trebuie evitată. Deci neapărat contracte.

Tov. Luca: Nu-i vorbă să intre peste capul țăranului, ci el are planul de cultură, să-l obligăm să însămânțeze bumbac și să încheie contract după ce a însămânțat.

Tov. Gheorghiu: Adică așa cum sunt obligați să însămânțeze cu porumb, sunt obligați să însămânțeze cu bumbac, dacă a încheiat sau nu contract, să însămânțeze el singur. Însă noi nu vom intra pe terenul lor cu plugul S.M.T.-ului, nu vom proceda ca anul trecut. Bumbacul se face pe tarlale mai mari, să-i îndemnăm să facă întovărășiri.

Tov. Moghioroș: Sămânță primesc?

Tov. Vaida: Ministerul văzând întârzierea contractelor, a făcut lista pentru fiecare țăran, și primesc.

Tov. Ana: Aici poate e vorba de întârzieri de contracte, sau poate țăranul nu vrea să încheie contract.

Tov. Luca: Vrea să încheie, că e avantajos.

Tov. Gheorghiu: În nici un caz nu trebuie să facem ce am făcut anul trecut. A fost o greșeală și nu trebuie s-o repetăm anul acesta. Țăranii care n-au încheiat contracte, însă au plan pentru bumbac, să-l semene. Problema sămânței e treaba Ministerului Agriculturii și Industriei Ușoare împreună. Coloniștii care au primit intră în categoria de sus. Să îngrijească Sfatul de treaba asta sau o unitate a unei gospodării de stat mai apropiate.

Tov. Vaida: Avem chiaburi excluși din Gostat care n-au terenuri.

Tov. Gheorghiu: Spuneți că sunt chiaburi care au părăsit pământul, și alții care au fost scoși din gospodării colective și n-aveți alt pământ în schimb să le dați. Trebuie

văzut cum se poate face. Ar fi bine să fie scoși din regiune și trimiși în altă parte, dar trebuie să le dăm pământ.

Tov. Ana: Nu vor să-și strice gospodăria, de exemplu, din Regiunea Stalin nu vor să plece.

Tov. Gheorghiu: Urmează să vedem ce rezultate o[r] să dea măsurile propuse. Cred că membrii C.C., când merg pe teren pentru aplicarea măsurilor, să studieze temeinic lucrurile, să aducă sus în analiza pe care o vor face cu acest prilej, diferite aspecte în legătură cu activitatea S.M.T., cu gospodăriile colective, cu Gostat, întovărășiri. Ar fi bine să aibă o notă din regiuni, cât au făcut gospodăriile colective, Gostat și pe teren, împreună cu comitetele regionale de partid, mers jos la raioane, împreună cu comitetele de partid din raioane, cu sfatul raional, să ia o serie de măsuri. Aceasta este prima sarcină care stă în fața partidului, a sfaturilor populare, a gospodăriilor colective, Gostat și țăranilor individuali. Și ministerul să trimită pentru fiecare regiune oameni pe teren. Făcută mobilizarea femeilor, tinerilor și altor organizații, să nu facă însă încurcături. Zilnic să avem o „spravcă” de situație, direct de la regiune. Cineva să totalizeze aceste situații la Ministerul Culturii.

Tov. Ana: la fiecare 3 zile, ca să nu facem birocratism.

La punctul 2:

Tov. I. Chișinevski citește proiectul de hotărâre cu privire la sărbătorirea zilei de 1 Mai.

Tov. Gheorghiu-Dej: Am de făcut câteva propuneri. Ce ar trebui să facem de 1 Mai, ce lozinci, sub ce semn ar trebui să se desfășoare 1 Mai anul acesta?

În ce privește lozincile cu conținut internațional, e clar că ele vor fi pe linia prieteniei cu U.R.S.S., cu conducătorul lagărului păcii, tovarășul Stalin, pe linia prieteniei cu țările de democrație populară, lozinci lupta pentru apărarea păcii, în spiritul ultimelor manifestări politice, lozinci potrivite care să meargă la inima maselor largi populare, ale femeilor, tinerilor, bătrânilor, căci toată lumea dorește pacea, afară de o mână de bandiți care se mai cramponează. Deci, un grup de lozinci, cele mai actuale, pe linia celor mai recente manifestări politice. Desigur că pe fiecare îl preocupă problema păcii sau a războiului. Pe frontul luptei pentru apărarea păcii s-au înregistrat succese foarte mari. Răspunsurile date de tovarășul Stalin la întrebările puse de ziariștii americani sunt caracteristic[e], sunt rezultatul direct al întăririi continue a lagărului păcii. Pentru ațățătorii la război, lucrurile nu merg așa ușor cum își închipuie ei. De aceea trebuie să ținem seama de toate acestea, să venim cu un mănunchi de lozinci, dar nu mecanic, ca anul trecut, să se simtă ceva nou. Lozinci despre caracterul internaționalist care se exprimă prin politica de pace al lagărului socialismului, dorința și voința popoarelor lumii de a trăi în pace.

A doua parte să fie cu lozinci privind sarcinile noastre actuale. A intervenit ceva între 1 Mai 1951 și 1 Mai 1952, care sunt cele mai importante sarcini care determină cursul tuturor celorlalte.

Acestea să fie formulate sub formă de lozinci scurte și găsit tovarăși care au și talent în această privință. Să fie lozinci care să pătrundă în sufletul oamenilor, să fie ușor însușite de mase. Să cuprindă neapărat sarcinile cu privire la consolidarea succesului reformei bănești, pentru că concentrarea (*sic!*) atenției generale trebuie să fie în această privință. Ele trebuie să fie rezumate într-un grup de lozinci printre care, la loc de frunte, să fie puse lozinci legate de greutățile care preocupă masele în împrejurările actuale. Problemele și sarcinile pentru agricultură privesc pe țărani, pe toți lucrătorii din domeniul

agriculturii, organizațiilor de partid și de masă. Recoltele, ca să fie bogate, trebuie îngrijite. Eu n-aș putea face concret o formulare, dar atrag atenția asupra acestui grup de lozinci privind sarcinile legate de agricultură.

Noi vrem anul acesta să creăm condițiuni favorabile pentru lichidarea sistemului de aprovizionare pe cartelă. Aceasta trebuie să devină o lozincă generală, pentru că place tuturor. Toți vor să scape de sistemul de aprovizionare prin cartelă. Deci trebuie legate toate acestea.

Pentru cei din industria alimentară, din industria ușoară, lozinci speciale privind aceste domenii de activitate: mărfuri cât mai multe, cât mai variate de larg consum, de calitate și îndestulător. Dar nu lozinci demagogice.

Pentru fiecare grup de lozinci pusă chestiunea economiei, productivității, prețului de cost. Toate acestea, luate la un loc, creează condițiuni de a merge pe linia Uniunii Sovietice, în sensul creșterii salariului real, despre care trebuie să vorbim; acesta trebuie să fie un cântec dintr-un capăt la altul al țării. Creșterea puterii de cumpărare a leului face ca leul nou și puternic să ne aprovizioneze mai bine.

Tov. Ana Pauker: Să fie și în poezie, cu rimă.

Tov. Gheorghiu-Dej: Apoi câteva lozinci generale. Lozinci caracteristice sectorului industriei grele: mai mult oțel, mai mult cărbune, petrol... Lozinci pentru cei din metalurgia.

Lozinci cu caracter general: „Înainte spre noi succese în construirea socialismului”.

Pentru studenți, lozinca tovarășului Stalin: „Cucerți culmile științei”.

Problema alianței cu țărănimea muncitoare: „Țăranii și muncitorii clădesc o lume nouă!” Să fie lozinci făcute cu talent, cu conținut bun și scurt.

Problema disciplinei, a vigilenței, întărirea R.P.R. Apoi câteva lozinci pline de dragoste pentru Armată.

Câteva lucruri noi, caracteristice, corespunzând sarcinilor actuale. Poate sunt necesare și câteva lozinci pentru partid.

Tov. I. Chișinevski: Trebuie să facem lozinci oficiale și lozinci pentru strigat.

Tov. Gheorghiu-Dej: La pag. 2 să lăsăm să apară silueta C.C. ca stat major, să subliniem dinadins Comitetul Central. Eu susțin această părere și o motivez prin aceea că dușmanul are grijă întotdeauna să caute să prezinte lucrurile parcă ar fi legate de un om. Cred că e bine să subliniem aici să meargă sub acest semn: „Partidul unit, puternic, în frunte cu organul său, Comitetul Central, care conduce oamenii muncii”. (Adică fără „în frunte cu tov. Gheorghiu-Dej”).

Se prevăd apoi în text o serie de conferințe în presă și la radio. La fel aș propune ca aceste conferințe să nu fie searbăde și generale, ci neapărat legate de sarcinile cele mai de seamă ale partidului și statului. Să ne cramponăm de teren și de sarcini și să vorbim în funcție de cei în fața cărora se fac aceste conferințe. Dacă vorbim în fața muncitorilor de la textile, să vorbim de mărfuri de larg consum. Dacă vorbim în fața muncitorilor din industria grea, să arătăm importanța industriei grele, care e conducătoare în construcția socialismului, ca să se treacă pe scurt în revistă cele mai de seamă succese realizate în decurs de un an de clasa muncitoare, eliberată în R.P.R., pentru a ridica mândria și încrederea în forțele proprii, în posibilitățile de a cuceri noi succese. A spune acest lucru, a îndemna spre aceasta, a vorbi de neajunsurile cele mai de seamă și a te referi la cele mai de seamă sarcini. Aceasta în legătură cu ce trebuie să facă agitatorii din orașe. Trebuie

dat[ă] mare atenție la ceea ce se vorbește. Să le meargă la inimă, să se pună probleme care frământă pe oameni, să dăm răspuns la o serie de întrebări care frământă pe oameni. Să nu fie ceva formal și încorsetat. La conferințele în școli să nu se simtă raportul dintre elev și profesor, 1 Mai să-i unească, să stârnească entuziasmul, să se ridice problemele cele mai arzătoare ale studenților, elevilor, să ducă la mobilizarea lor. Putem spune noi că e disciplină în școală? Eu n-aș îndrăzni să spun aceasta. Sunt anumite împrejurări caracteristice procesului prin care trecem. Mai sunt lipsuri, mai sunt elemente codăse acolo. Fiecare, după caracterul și specificul școlii respective, să-și bată capul să facă aceste cuvântări. Să le dăm indicații cum, și pe baza acestor directive să facă cuvântările, unul mai bine, altul mai rău, dar să le dăm sentimentul că ei trebuie să facă treaba aceasta.

De asemenea, schimbul de onoare din întreprinderi să nu se facă formal, să aibă caracterul sărbătoresc, dar bine organizat și real, să nu ne tragă pe sfoară.

Noi am face treabă bună dacă în orașele mai mici organizațiile de partid, muncitorii, s-ar strânge la o petrecere, cei mai bătrâni să povestească de 1 Mai trecuți, să-și amintească ce greu a fost când nu găseau de lucru, că s-or găsi și alții ca Moș Băgu, care au trăit greu, care acum sunt în cinste și nu le mai zice nimeni „măi golane!” și „neisprăvitule”; numai cei leneși nu găsesc de lucru și costă 2 lei lipia; 2 lei sunt cât roata carului azi. Despre aceasta să vorbească, să țină sfat. Să găsim forme din acestea mai noi, care sunt totuși vechi.

La pag. 4, iar nu sunt de acord. Se spune ca dintre toate portretele să predomine portretul tovarășului Stalin. Aceasta este o regulă și lege și e just din toate punctele de vedere. Însă nu sunt de acord ca dintre toate portretele conducătorilor P.M.R. să predomine portretul tov. Gheorghiu-Dej. Trebuie să iasă C.C., membrii Biroului Politic, nu împărțit așa ca să predomine al tov. Gheorghiu, că nu e bine. Chiar pentru cei care pun în practică lucrul acesta nu e bine. Să predomine portretul tovarășului Stalin, pentru că este o demonstrație de 1 Mai, e o demonstrație cu caracter internațional, când toată lumea e frământată, chiar în țările capitaliste, să predomine portretele învățătorilor oamenilor muncii, Marx-Engels-Lenin.

Și în sfârșit, trebuie din timp prelucrate lozincile, să nu ne conducă masa pe noi, ci noi să conducem masele. Să fie lozinci internaționaliste.

În sfârșit o întrebare. Se spune că vor participa cca 450 mii oameni ai muncii. Coloanele de gărzi muncitorești, sportivi etc. sunt în cadrul acestui număr, sau în plus?

Tov. Moghioroș: Sunt cuprinși în acest număr.

Tov. Gheorghiu-Dej: Dacă vor să vină mai mulți, să nu limităm. Să spunem că considerăm (*sic!*) că cea mai bună muncă a organizațiilor de partid, a membrilor de partid este de a reuși să convingă și să însușească pentru a participa la demonstrația de 1 Mai cel mai mare număr de cetățeni.

Tov. Chișinevschi: Nu în hotărâre, ci verbal.

Tov. Gheorghiu-Dej: Dar să nu silească, sau să amenințe.

Tov. Ana Pauker: 1 Mai cade joi. E un mare pericol ca oamenii să nu plece la țară și să vină la lucru tocmai luni. Va trebui să punem chestiunea disciplinei în prelucrare, să vină sâmbătă la lucru.

Tov. Gheorghiu-Dej: Organizațiile de partid să nu meargă pe linia celei mai ușoare rezistențe, în loc să desfășoare activitate la sufletul omului. Trebuie preveniți împotriva constrângerii și pus[ă] sarcina pe muncă. Trebuie subliniată și munca tehnică care (*sic!*) trebuie făcută, pentru că aceasta va arăta capacitatea organizatorică a partidului, cum

organizează, să fie frumos, ordine, să fie totul calculat, asigurată legătura pe trasee, planul să stea muzicile, să se organizeze jocuri, oamenii să poată cumpăra ceva pe traseu.

Tov. Moghioroș: Au de acum experiență. Greutăți sunt cu străzile. Dacă vine toată lumea, va dura de la 9,30 până la 5.

Tov. Gheorghiu-Dej: Nu e nimic.

În documentele din trecutul mișcării muncitorești sunt pagini interesante în această privință, cum se organiza demonstrația de 1 Mai, cu ce sacrificii. Dar acum când suntem la putere, organizațiile de partid trebuie să muncească bine și nu să aducă oamenii cu sila, căci aceasta are și dezavantajul că omul când vine silit, arată încruntat. Dar dacă punem centrul de greutate pe munca de convingere, de lămurire și, aceasta legat și cu conferințele, cu prelucrările dinainte de 1 Mai, atunci oamenii o[r] să vină convinși și plin de entuziasm și o să iasă o demonstrație frumoasă de 1 Mai.

O ultimă problemă. Am discutat și în alți ani de ce nu scoatem Armata.

Tov. Chișinevski: Trebuie să aibă cel puțin 2-3 luni de pregătire.

Tov. Ana Pauker: E prea scurt timp între 1 mai și 23 august.

Tov. Gheorghiu-Dej: Datoria proletariatului care a învins burghezia, a luat puterea și construiește socialismul, este să-și desfășoare și forțele sale armate. Aceasta este o regulă și are și un motiv politic important. Bulgarii fac acest lucru. Când treci în revistă forțele, nu poți să uiți forțele armate. Poate s-ar mai putea face ceva.

Tov. Moghioroș: Poate discutăm cu ei și o parte însemnată să participe. Dacă ne împuterniciți, vom chema pe tovarășii de la Armată, să vedem ce se poate face.

Tov. Teohari Georgescu: Nouă ne e mai ușor decât lor.

Tov. Gheorghiu-Dej: La 23 august facem o demonstrație puternică a Armatei. Acum e o demonstrație a masei oamenilor muncii, la care participă și armata.

Și proiectul ar trebui să conțină directivele la care m-am referit. Se pot lua după stenogramă. Cine are sarcina de organizare?

Tov. Chișinevski: Comitetul regional respectiv.

Tov. Gheorghiu-Dej: Tovarășii Teohari și Bodnăraș ar putea colabora în cheștiunea aceasta a Armatei.

Secretariatul este de acord cu propunerile făcute.

La punctul 3:

Tov. Moghioroș: Colectivul care a lucrat la verificarea activității Băncii și Ministerului de Finanțe, format din 25 oameni, care a lucrat aproape 2 luni, se apropie de sfârșitul lucrărilor de bază. Întrebările care au fost elaborate au dus la o serie de alte sectoare în mod inevitabil, de exemplu a trebuit să dea răspuns la o serie de probleme în ce privește Comerțul, Centrocoop-ul și Agricultură, în domeniul creditelor și a unei serii de cheltuieli care trag greu în gospodăria financiară a statului. Tovarășii noștri ne-au sesizat că de a[r] băga acest colectiv mai profund în aceste probleme, ar fi extrem de greu și ar prelungi activitatea lor. În al doilea rând, ei n-ar putea să îndeplinească sarcinile care aer surveni, de a verifica și aceste sectoare.

Vreau să arăt câteva cifre, asupra cărora comisiunea trebuie să dea răspuns în legătură cu reforma bănească.

De exemplu, în ce privește vânzările în sectorul cooperatist în perioada decembrie 1951, comparativ cu 1950, s-a făcut o vânzare mai mare cu 226 milioane lei noi, iar în 27 zile ale lunii ianuarie 54 milioane. E o sumă extraordinar de mare. La fel și comerțul. Dar aceste fapte nu sunt izolate. De aceasta se leagă o întreagă politică, fie pe

linia comerțului, de organizare, de metode de muncă, se leagă de compoziția elementelor care dețin posturi de comandă în acest sector, atât la cooperatie cât și la comerțul de stat, care, după concluzia tovarășilor, rezultă că a merge mai departe cu aceste metode suntem în pericolul de a nu îndeplini mai departe sarcinile care le revin.

La fel la Ministerul Agriculturii. Acolo iarăși, în ce privește folosirea mijloacelor materiale ale statului. La Gostat e cunoscut ce pierdere uriașă avem, care se ridică la 6 miliarde, plus celelalte de care s-a amintit aici în ce privește sistemul de planificare a culturilor industriale, unde e o tradiție, și acum deja marea majoritate a suprafețelor de pământ pentru sfecla de zahăr, pentru tutun, o parte însemnată din cea pentru bumbac sau orez sunt în sectorul capitalist. Ei primesc avansuri sume extraordinare, iar aceste credite nu sunt urmărite unde se folosesc, astfel că avem nenumărate cazuri când acești producători chiaburi capitaliști, de exemplu la orez, cu banii pe care-i primesc avans de la stat fac o serie de tranzacții comerciale, de exemplu cumpărări de cereale de la țărani și revânzarea lor la negru. Sau a fost alt caz cu podgorenii. Documentele [pe] care le-am găsit și la Finanțe și la Ministerul Agriculturii arată că li s-au dat credite extraordinar de mari atunci când strugurii erau copti, ca să poată culege strugurii, prin urmare au primit avânt înainte de lucrarea viei și înainte de culegere.

Tov. Luca: Viile au fost finanțate în întregime tot timpul de Banca de Stat.

Tov. Moghioroș: Acești bani i-au făcut să devină cămătări cu ajutorul banilor statului. De aceea consider că trebuie să vedem aceste grave călcări, abateri, denaturări ale liniei partidului. În această chestiune, consider că nici Ministerul Agriculturii, nici Comerțul de Stat, nici Centrocoop singuri nu pot să lichideze, cu atât mai mult cu cât sunt o serie de elemente în conducerea acestor instituții care nici nu vor să lichideze aceste stări de lucruri.

De aceea propun ca comisia (*sic!*) care a fost instituită pe baza hotărârii Consiliului de Miniștri să fie extinsă asupra întregii activități a acestor sectoare. Să numim deci o comisie de partid și de stat care să facă o serioasă verificare a întregii activități a acestor instituții. Numai astfel vom putea îndeplini obligațiile luate prin Hotărârea Consiliului de Miniștri. Eu propun următoarea comisie: ...* (vezi lista anexată).

Tov. Luca: Eu sunt de acord cu facerea acestei comisii, numai că tov. Moghioroș a ridicat problema contractărilor și finanțărilor de către minister a viticultorilor chiaburi sau foști moșieri. Dar noi nu facem numai cu aceștia contracte. Contractări face Ministerul Industriei Alimentare cu producătorii de sfeclă, Ministerul Industriei Ușoare cu cei de bumbac. Noi niciodată, nicăieri, n-am luat nici o hotărâre dacă facem sau nu facem contractări cu chiaburii, dimpotrivă, [la] ultima măsură a guvernului în legătură cu bumbacul ni s-a semnalat de la Secția Industriei Ușoare că prin reducerea avantajelor atingem mai mult țărănimea săracă și mijlocașă decât pe chiaburi, deci în general a rămas mai departe, și prin această nouă hotărâre, contractarea cu chiaburii.

Deci, noi principal trebuie să hotărâm problema dacă e greșit a contracta cu chiaburii, dacă trebuie să încheiem contracte cu chiaburii sau nu. Aceeași problemă s-a ridicat prima dată și în ce privește cooperatia. Cooperatia încheie contracte cu zarzavagii. Producătorul de zarzavat cu 1 ha pot să-l socotesc chiabur, pentru că exploatează munca altuia. Trebuie să stabilim dacă renunțăm la aceste contracte sau nu. În general, aceasta este o problemă economică extraordinar de importantă și are în același timp și o latură

* Așa este în text.

politică tot atât de importantă, pe care noi niciodată n-am stabilit-o, pe care am practicat-o și o practicăm și azi. În ce privește orezăriile, sunt compuse chiar din elemente capitaliste. Deci aici nu trebuie făcute mari cercetări dacă am făcut sau nu contracte cu chiaburii, dacă sămânța a ajuns sau nu în mâna chiaburilor, pentru că noi am practicat aceasta și nu poate fi învinovătită nici cooperăția, nici altcineva, ci doar dacă în această problemă s-a mers greșit, și dacă în general în perioada aceasta trebuie să facem contracte cu chiaburii, când noi avem nevoie să folosim producția chiaburilor. În ce privește cerealele, e clar că la cereale dăm planul de cultură și luăm la colectări. Dar la sfeclă, la tutun, putem în momentul de față să renunțăm la producția chiaburilor, putem cere aceasta de la gospodăria mijlocașilor și săracilor și să lăsăm chiaburul să nu producă, sau să facem și aici ca la cereale, să facem sfecla fără contractări, obligându-l să ne dea sfecla din pământul pe care a fost obligat să-l cultive. Sau cu bumbacul, la fel. În ce privește zarzavatul, e mult mai complicat, pentru că dacă nu facem contracte zarzavatul nu intră în categoria produselor interzise la vânzare, și atunci ei își vând singuri zarzavaturile și se întărește sectorul particular și la desfacere. Pe când, altfel, producția chiaburului intră în cooperăție. Desigur că aceasta, vrând nevrând, aduce anumite venituri chiaburului, dar fără aceasta nu putem avea contractări și nici aceste produse. Deci trebuie principial luată o hotărâre, facem contracte cu chiaburii sau nu, e just a încheia contracte cu chiaburii sau nu. Și tot așa, luăm oile chiaburilor la stănele cooperăției sau nu le luăm? Dacă le-am lua, am asigura și lapte, și brânză, și lână. Nu le luăm – umblă Sencovici cu limba scoasă după lână. Deci aceasta este o problemă principială. N-am avut hotărâre în această privință niciodată în toate legile pe care le-am făcut, dimpotrivă, cu cât a dat mai mult, am făcut contracte, și cine putea da din producție și în cantitate mai mare și de calitate mai bună decât chiaburul? Pentru aceasta am asigurat prin lege premii mai mari. Am greșit sau nu, trebuie discutat, hotărât. Însă, dacă nu a fost o linie, noi n-am analizat și n-am discutat până acum, și acum trebuie să analizăm să discutăm în cadrul acestei noțiuni a abaterii care am prelucrat-o acum, și problema s-a ridicat în multe părți.

Eu am spus că sunt de acord cu comisia. Cât despre contractări, în perioada actuală trebuie să facem contracte cu chiaburii, și atunci tragem toate consecințele.

De altfel, așa propune ca noi treptat să controlăm așa toate ministerele, pentru că peste tot e plin cu elemente străine, peste tot dacă am controla avem ce găsi. Terminăm cu unul, începem cu altul și așa vom descoperi multe neajunsuri și lipsuri. Dacă am analiza de exemplu Ministerul Construcțiilor, câte lucruri am început să construim, în ce stare sunt, câte au rămas neterminate...

Tov. Ana Pauker: Sunt de acord cu propunerea tov. Moghioroș. În Uniunea Sovietică s-a făcut mi se pare în 1923 o curățenie în aparatul de stat, așa ca în partid. Cred că la noi e bine ca după 7 ani să facem această verificare, care fără îndoială ne va ajuta în munca noastră. Lipsuri vom descoperi în numeroase ministere, vom descoperi și elemente care n-au ce căuta, vom ajuta la îmbunătățirea muncii și se va lucra mai bine în tot aparatul de stat, când se va ști că e un control al partidului și statului. Sunt de acord să începem cu acestea trei și apoi să facem și în celelalte. Și la Ministerul Industriei Petrolului și Cărbunelui, și la Rădăceanu și chiar la Externe vom găsi destule neajunsuri. Așa se va întări munca și la sfaturi. Să facem întâi la aceste trei care sunt legate direct de reforma bănească, care cer îndreptare grabnică și să ne punem ca sarcină verificarea întregii munci.

Tov. Teohari Georgescu: Sunt de acord, numai în ce privește persoanele care fac parte din comisie, de unii n-am auzit nimic. Ținând seama de volumul problemelor, are mare importanță cine va fi în comisie.

Tov. Moghioroș: Să căutăm să fie oameni pricepuți pe cât e posibil.

Tov. Chișinevski: Eu sunt de acord.

Tov. Rădăceanu: Și eu sunt de acord.

Tov. Gheorghiu-Dej: Trebuie să atragem atenția asupra câtorva lucruri. Nu ne putem referi decât la constatări parțiale, însă semnificative. Din mai toate locurile unde s-a prelucrat scrisoarea închisă a C.C., problemele care au stat în centrul discuțiilor nu erau numai cele legate de Ministerul de Finanțe și de Bancă. Cum era și de așteptat, de altfel. Scrisoarea se referă însă în mai mică măsură la neajunsurile muncii noastre la colectări, achiziții legate de agricultură. În unele locuri s-ar putea spune că problemele legate de Ministerul de Finanțe și Bancă aproape rămăneau în urmă față de cele legate de Ministerul Agriculturii, de Gostaturi, de Cooperatie, de S.M.T. Se puneau mii de întrebări. Dacă luăm întrebările care au fost puse pretutindeni, în toate, ca un leit-motiv, se semnalează profilul Ministerului Agriculturii, Cooperatiei, Ministerului Comerțului Interior. Se poate spune că au fost critici destul de violente și severe la adresa acestor instituții. Natural au mai fost puse și întrebări ca acestea: Unde a fost C.C.? Întrebări cu tâlc.

Tov. Moghioroș: Și dacă C.C. controlează activitatea ministerelor.

Tov. Gheorghiu: Avem deocamdată numai fragmente, însă în scurt timp vom fi în măsură să distingem, să grupăm preocupările membrilor de partid care au luat parte la prelucrare, să le selecționăm și să le dăm răspuns, să îndreptăm atenția partidului acolo unde arată scrisoarea. Au fost și formulări care arată anumite tendințe nesănătoase, care au fost apoi combătute, teoria falsă, greșită, că C.C. (*sic!*) luându-l în totalitatea sa, a greșit. Aceasta este o tendință care abia a răzbătut ici colo în unele locuri. Trebuie văzut de unde vine aceasta, tocmai această arată tendința de mușamalizare a lucrurilor, de tocire a ascușului criticii făcute în scrisoare, de concentrare mai mult spre probleme generale și ascunderea lipsurilor din propria muncă.

Mai sunt și alte tendințe și, dacă nu vom ști să păstrăm măsura, fie că se va răsfărge jos asupra politicii noastre de alianță cu țărănimea săracă și mijlocașă, fie că partidul ar putea fi îmbrâncit și să se pomenească în împrejurări care corespund unei alte etape decât cea de îngrădire a chiaburimii. Iată de ce va trebui într-un timp anumit să mai analizăm lucrurile, când vor fi și suficiente date în legătură cu prelucrarea. Însă ceea ce e puternic subliniat și unde nu mai există nici un fel de dubiu, că tot pe atât de puternic a fost prelucrat și criticat partea care revine Ministerului de Finanțe, cât și cea a Ministerului Agriculturii, Ministerul Comerțului și Cooperatiei.

Tov. Ana: Și sfaturile.

Tov. Moghioroș: Sub aspect autocritic.

Tov. Gheorghiu: S-au adus exemple, oamenii fiind mai aproape de teren de realitate. Scrisoarea a deschis perspectiva. Au început să analizeze, să judece, să-și amintească, să aducă fapte care tocmai confirmă în parte aprecierile și părerile exprimate în legătură cu felul cum se muncește la S.M.T., Gostat, despre cooperative și despre unele semne deocamdată în legătură cu comportarea Ministerului Comerțului. Deși am atras atenția Ministerului Comerțului încă din preajma reformei bănești și ni s-au dat asigurări să n-avem nici o grijă, totul e normal, ba chiar subnormal, ne-a atras pe sfoară, ne-a păcălit ca pe niște oameni naivi. Cu totul neașteptat. Sunt lucruri, dacă nu asemănătoare cu cele de la Finanțe, în orice caz nu departe de ele.

Iată de ce consider că, înainte de a da răspuns la chestiunea ridicată de tov. Luca, dacă am da un răspuns că nu facem contractări cu chiaburii – ele sunt în mare parte făcute – eu am înțeles propunerea tov. Moghioroș în sensul că nu-i vorba cu cine am făcut contractări, dar cum le-am făcut, în avantajul cui. Una e când fac contract cu un țăran sărac sau mijlocas, și alta când fac cu un element capitalist. E greu să spunem acum aici într-un fel sau altul. Propunerea de a face această comisie e justă, cu condiția ca membrii acestei comisii să fie oameni competenți, să nu-i tragă pe sfoară, să cuprindă principalele aspecte și domenii ale sectorului dat, să nu se întindă așa ca să nu se mai termine. Trebuie stabilit un plan de muncă, ce anume căutăm, ca să fie clar și pentru oameni.

Apoi, oamenii aceștia chiar dacă sunt capabili, dacă n-au ajutor din partea organizațiilor de partid din localitatea dacă unde fac control, bun lucru nu o să facă. Dacă nu se bucură de încrederea organului respectiv, a ministrului și ajutorului ministrului, să privească că aici e vorba de o limpezire a situației, de ajutorarea instituției respective pentru a o putea pune în condiții optime de lucru, și dacă aceștia s-ar fixa pe poziția de a ascunde, pe poziția de luptă, de apărare, atunci sigur că nu vom cunoaște prea mult.

Am un amănunt interesant: cu prilejul unei discuții [pe] care am avut-o noi în ce privește pierderile de 6 miliarde, am luat la rost pe tov. Vaida și el a spus: „cum să mă duc la Prezidiu cu treaba asta”, și atunci a sucit cifrele. Dacă numai la o orezărie unde statul a băgat 200 milioane, niște chiaburi au mâncat banii, ne-au jupuit, închipuiți-vă câte gospodării de astea [nu] sunt, unde își alimentează purceii din furajul gospodăriei.

Desigur trebuie văzută organizarea și oamenii, criteriile după care se orientează în munca lor. Or fi oameni cinstiți, dar e proastă gospodărire, n-au evidență, nu folosesc utilajul și mijloacele în măsură suficientă...

Tov. Moghioroș: Propun să elaborăm obiective concrete.

Tov. Gheorghiu: În aceste condițiuni, cred că va da rezultate. Eu sunt de acord cu propunerile care s-au făcut. Trebuie dat un termen.

Tov. Ana: Propun să începem după înșămânțări.

Tov. Gheorghiu: Trebuie început neîntârziat.

Dacă suntem de acord, putem să ridicăm ședința.

– Tovarășii sunt de acord.

Tov. Luca: Ce facem cu cooperația (*sic!*) în momentul de față? Pe baza Hotărârii Consiliului de Miniștri trebuia să facă reduceri 20% la funcționari. Dar la o cooperativă e un președinte, un vicepreședinte, un gestionar și un casier. N-au cum să reducă 20% din aceștia. Au cerut amânarea reducerii până la 31 martie. Urma să se facă unificarea, care nu s-a făcut. Acum, ori închidem magazinele, ori facem unificarea. Acum li se pune în vedere printr-o scrisoare a Comisiei de Stat că nu li se mai plătesc salariile. Fondurile cooperației sunt blocate. Credite nu primesc. E o situație nenormală. Eu am trimis un material tov. Petrescu, poate se poate face deblocarea. Altfel nu pot fi aprovizionate cooperativele. Dacă amânăm chestiunea unificării, să se amâne și chestiunea cu salariile, să fie aprobată finanțarea cooperativelor ca să putem lucra normal, altfel nu pot să-mi iau nici o răspundere pentru desfăcerea mărfurilor.

Tov. Gheorghiu-Dej: Chestiunea aceasta o s-o ducem la Prezidiu.

– Ședința se ridică.

D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R. – Cancelarie, dosar 29/1952, f. 21-46.

* „dacă” – folosit greșit în text.

18. 1952, aprilie 17. Procesul-verbal și stenograma ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R. referitoare la plecarea la Moscova a unei delegații.

Proces-verbal Nr. 9
al ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R.
din 17 aprilie 1952

Iau parte la ședință tovarășii: **Gheorghe Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Vasile Luca, Teohari Georgescu, Iosif Chișinevski, Alexandru Moghioroș, Gheorghe Apostol, Miron Constantinescu și Chivu Stoica.**

Lipsește motivat tov. Emil Bodnăraș.

Tov. Gheorghiu-Dej deschide ședința și propune următoarea ordine de zi:

1. Plecarea la Moscova a unei delegații a Comitetului Central.

2. Lărgirea Secretariatului C.C. al P.M.R.

3. Eliberarea tov. Chivu Stoica din funcția de ministru al Industriei Metalurgice și Industriei Chimice.

4. Scrisoarea tov. Pero Popivoda.

Biroul Politic a luat în discuție problemele din ordinea de zi și a adoptat în unanimitate următoarele hotărâri:

I. Cu privire la plecarea la Moscova a unei delegații a C.C. al P.M.R.

1. Se stabilește plecarea la Moscova a unei Delegații al C.C. al P.M.R. pentru a primi o consultație în legătură cu proiectul noii Constituții a R.P.R. și pentru a prezenta o dare de seamă asupra desfășurării reformei bănești.

2. Delegația va fi compusă din tovarășii:

Gh. Gheorghiu-Dej

Al. Moghioroș

Gh. Apostol

Miron Constantinescu

II. Cu privire la lărgirea Secretariatului C.C. al P.M.R.

1. Numărul membrilor Secretariatului C.C. al P.M.R. se mărește de la 7 la 9 membri.

2. Tovarășii Gheorghe Apostol și Miron Constantinescu se cooptează ca membri ai Secretariatului C.C. al P.M.R.

3. Tov. Gh. Apostol va fi eliberat din funcția de președinte al C.G.M., urmând ca în locul lui să fie desemnat ca președinte tov. Moraru Stelian.

III. Cu privire la eliberarea tov. Chivu Stoica din funcția de ministru al Industriei Metalurgice și Industriei Chimice.

1. Tov. Chivu Stoica se eliberează din funcția de ministru al Industriei Metalurgice și Industriei Chimice pentru a se ocupa mai intens de munca de partid și de sarcinile ce-i revin în calitate de vicepreședinte al Consiliului de Miniștri.

2. Tovarășii Al. Moghioroș și Chivu Stoica vor face propuneri pentru numirea în funcția de ministru al Industriei Metalurgice și Industriei Chimice a unui alt tovarăș.

IV. Cu privire la scrisoarea tov. Pero Popivoda prin care cere ca tov. M. Novacovici să fie primit de tov. Gheorghiu-Dej

Biroul Politic stabilește ca tovarășii I. Chișinevski și Gizella Vass să stea de vorbă cu tov. M. Novacovici.

STENOGRAMA

ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R.
din 17 aprilie 1952

Au fost prezenți tovarășii: **Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Vasile Luca, Teohari Georgescu, Iosif Chișinevski, Alexandru Moghioroș, Gheorghe Apostol, Miron Constantinescu și Chivu Stoica.**

A prezidat **tov. Gheorghiu-Dej.**

Tov. Gheorghiu-Dej: Avem două puncte la ordinea de zi:

1) Cine, câți tovarăși să plece la Moscova în legătură cu Constituția și pentru informare în legătură cu reforma bănească, felul cum a mers.

2) În legătură cu lărgirea Secretariatului.

La primul punct al ordinei de zi ar trebui să avem discuții în legătură cu Constituția (*sic!*). Ea este definitivă în urma observațiilor făcute, este tradusă în limba rusă. Ne-am consultat cu Mark Serisovici, el spune că este bună. Am mai atașat un preambul scurt. Sunt păreri că e chiar mai bună decât a tovarășilor polonezi, care are în unele locuri aspecte de articol.

Vom vedea ce o să spună. Un fapt bun – după părerea mea – constă în aceea că totuși cu forțele noastre proprii ne-am străduit și am făcut un document bun. A ieșit un document bun. N-am avut după ce să ne călăuzim decât după Constituția Sovietică, căutând să prindem momentele caracteristice stărilor de lucruri din țara noastră. Încă ca (*sic!*) orientare ne-am inspirat din acest izvor, de la care s-au inspirat și polonezii.

Ce este la noi caracteristic este chestiunea autonomiei regiunii maghiaro-secuiești. Poate o să primim o serie de sugestii. Tovarășii au căutat să ne facă un material bun, din acest punct de vedere suntem bine documentați. Vom primi sfaturi și ajutorul necesar și este posibil să sufere schimbări. Noi n-o considerăm definitivă decât după ce ne vom consulta.

A doua chestiune: o scurtă dare de seamă asupra rezultatelor reformei bănești și măsurilor ce intenționăm să întreprindem în legătură cu cea de a doua etapă. Sunt sigur că vom fi întrebați și mai departe ce avem de gând să facem.

Pentru cea de a doua etapă s-au luat măsuri să se pregătească în cadrul temelor necesare o lucrare foarte serioasă, nu mai mică importanță decât însăși reforma bănească. Cunoșcând acest lucru, vom putea să și arătăm în acest sens. Vom primi și sugestii și sfaturi.

În legătură cu aceasta ar fi cazul poate să rugăm să ne lase pentru mai mult timp, dacă nu pe amândoi, măcar pe tov. Ivan Ivanovici aici pentru terminarea lucrărilor celei de a doua etape, ca unul care cunoaște lucrurile și dacă s-ar putea să obținem – noi să cerem – să ne dea un tovarăș, un economist de anvergura cum este Ivan Ivanovici, ca un sfetnic al C.C., al guvernului. Noi am mai cerut lucrul acesta înainte și acum cu atât mai mult că sunt cunoscute stările de lucruri de la noi, până când au învățat oamenii noștri și avem o bază, am însușit problemele economice, metodologia, cum sunt interpretate lucrurile de către tovarășii acestia. Au crescut oamenii, totuși n-ar strica, ci dimpotrivă ar constitui un mare ajutor, dacă ne-ar lăsa să zicem pe un an un asemenea sfetnic.

În legătură cu problemele interne de partid, despre cadre, poate n-ar strica să ridicăm chestiunea ce facem cu social-democrații din Secretariat, din Biroul Politic și din

C.C. O să discutăm la Moscova chestiunea Congresului partidului. Va trebui o pregătire foarte mare, trebuie programul partidului, compoziția. Trebuie atrase o serie de cadre noi, de întărit conducerea partidului. Tovarășul Stalin de câteva ori a ridicat chestiunea cadrelor, de ridicat cadre de conducere. Și din această conducere dacă n-ar fi timpul să ne eliberăm de Rădăceanu din Secretariat, de Voitec și de alții. Să vedem ce o să spună. Dacă în C.C. ar mai putea să rămână câțiva, dar în Secretariat și Birou Politic nu.

Pe linie de partid, nu știu dacă ați observat că toate hotărârile se semnează de toți secretarii în afară de Rădăceanu. Este anormal.

Cam acestea sunt problemele. O să ne ducem cu un grup de probleme, o să ne pună întrebări despre partid, să fim documentați și ni se vor pune desigur și alte întrebări.

Câți trebuie să plece? Aș propune 4 persoane, cred că e suficient pentru 3-4 zile, chiar o săptămână, sunt probleme foarte serioase.

Mai este încă o chestiune: o scrisoare de la Popivoda.

Ce credeți tovarăși, în legătură cu problemele ridicate?

Tov. Moghioroș: Eu sunt de acord, atât cu problema ca să ne consultăm, nimeni nu poate să aibă obiecțiuni. Este necesar și ne va fi de foarte mare ajutor. Vom primi ca întotdeauna ajutor. Eu sunt de acord.

Sunt de acord cu numărul tovarășilor. Aș propune în afară de tov. Gheorghiu ... sau poate aveți propuneri, tov. Gheorghiu a spus numai numeric.

Tov. Ana Pauker: Cred că aceste probleme sunt și cele mai importante, o să mai pună întrebări și în legătură cu planul, cu agricultura, cu justiția.

Eu sunt de acord, cred că și toată lumea e de acord.

(Toată lumea e de acord).

Tov. Gheorghiu-Dej: În legătură cu reforma, cel mai important lucru este ce avem de făcut de aici încolo în cea de a doua etapă care este de foarte mare importanță și înaltă răspundere. Orice pas greșit s-ar face, ar fi extrem de dăunător. Cu asta începem primii pași de intrare într-o nouă etapă.

Adică sunteți de acord cu propunerile.

Acum asupra compoziției. Aș propune să meargă: tov. Apostol, Moghioroș, Miron Constantinescu.

Fac această propunere, întemeiat pe următorul considerent. Până acum am mers ori cu Ana, Luca, Teo sau ultima dată Chișinevski. Să mai vadă tovarășul Stalin și alte fețe.

La întrevvedere care am avut-o, tovarășul Stalin a pus întrebări în legătură cu cadrele noi. Ne-a pus întrebarea. Dar cum stați cu cadrele noi? Cresc? Sau voi v-ați mulțumit că v-ați ridicat pe voi și credeți că nu mai este necesar să ridicați și pe alții? Iar la ultima întrevvedere s-a ocupat mai mult de acest aspect. Tot timpul, în afară de problema cu reforma monetară s-au ocupat de chestiunea cadrelor.

Noi am luat un șir de măsuri pentru a rezolva problema cadrelor în mod științific, într-un mod mai precis, mai concret, nu în general, întocmind planul de cadre pentru nevoile statului socialist, pentru partid și organizațiile de masă, este vorba de toată scara ierarhiei în viață, pe compartimente de activitate.

Eu atunci n-am fost în stare să răspund. Va trebui să punem problema cadrelor în centrul preocupărilor noastre în legătură cu cadre de conducere, cu cadre tinere. În legătură cu aceasta ce părere aveți?

Tov. Ana Pauker: Cred că este bună propunerea.

Tov. Luca: Și eu cred că este bună propunerea, dar și cu tov. Gheorghiu.

Tov. Gheorghiu-Dej: Dacă s-a primit propunerea?

(Toată lumea e de acord).

Al doilea punct. Am propus lărgirea Secretariatului, viața ne arată acest lucru că noi nu putem face față așa cum lucrăm și câți suntem. Să mărim numărul secretarilor de la 7 la 9.

Tov. Ana Pauker: Adică de la 6 la 8.

Tov. Gheorghiu-Dej: Mai târziu o să vedem.

Întemeiez această propunere pe motivul că sunt sarcini din ce în ce mai complexe și mai grele, se simte nevoia de a întări Secretariatul. Este nevoie să se obișnuiască tovarășii cu conducerea de partid, și în această privință m-am gândit la tov. Apostol și la tov. Miron Constantinescu.

Când vom scăpa de social-democrați, vom mai atrage și alți tovarăși în Secretariat și în Biroul Politic. Cred că și până atunci am putea în Biroul Politic, în cadrul normelor și drepturilor pe care ni le dă statul nostru și practicile de partid, să atragem și alți membri.

Tov. Chișinevschi: Avem membri supleanți în Comitetul Central.

Tov. Ana Pauker: În Biroul Politic avem 3 supleanți, Chivu, Rangheț și Vaida.

Tov. Gheorghiu-Dej: Întemeiez această propunere pe faptul că va trebui să întărim munca pe linia guvernului. Să mărim numărul vice-președinților. Cădem din picioare. Nu se poate dacă vrem să facem o treabă cum trebuie.

Legat de aceasta, am putea să hotărâm ca tov. Chivu să fie eliberat din funcția de ministru al Industriei Metalurgice și Industriei Chimice.

Tov. Chivu: Este o hotărâre a Biroului Politic.

Tov. Luca: A fost o propunere principală, dar n-a fost o hotărâre.

Tov. Gheorghiu-Dej: Da. Ar fi bine să dăm curs și să trecem la realizarea practică. Chivu are oameni buni acolo, dacă el știe să organizeze munca, i-ar rămâne timp pentru ridicarea nivelului său cultural, politic și teoretic și pentru problemele de partid.

Tov. Moghioroș a ridicat problema că va trebui să dăm și pentru partid. Dacă nu întărim partidul, dacă nu avem grijă, n-o să meargă nici pe cealaltă linie, aceasta este clar.

Problema care se ivește este pe cine punem în locul lui Apostol la C.G.M. Este vorba de schimbări la C.G.M., trebuie găsit un altul. M-am gândit la câteva candidaturi, însă dacă punem problema că poate să egaleze cu Apostol, este mai greu, dar oamenii cresc. Nici Apostol nu s-a născut președinte al C.G.M. Ce atitudine greșită avem spunând că nu este în stare, n-o să cuprindă munca și a făcut totuși față, consider, cu succes, sarcinilor care au fost puse de partid. A crescut omul și este timpul să fie atras în Secretariat și pe linie de stat în problemele de gospodărire, în centrul problemelor este aici perioada de construcție. Putem și lărgi răspunderile și sarcinile.

Deci la C.G.M. trebuie găsit un alt tovarăș. M-am gândit la un moment dat la Stelian Moraru, este un tovarăș din ilegalitate.

Tov. Chișinevschi: E bun.

Tov. Gheorghiu-Dej: A crescut mult.

A mai fost o propunere, să-l punem pe Gheorghe Florescu. Am o părere foarte bună despre el, este un om foarte cinstit, foarte binevoitor, dar nu știu de ce nu prea a crescut. Nu cred să existe motive de ordin personal, obiectiv. Nu cred că să fie aceasta limita a sa de creștere. Trebuie să fie alte motive. Poate nici noi nu ne-am ocupat de el.

Tov. Luca: Poate nu a fost pus acolo unde ar fi putut fi mai bun. Cred, că militar ar crește.

Tov. Gheorghiu-Dej: Însă mi se pare că Stelian Moraru este și serios, are autoritate, este om de masă.

Tov. Apostol: Este un băiat cu cultură, cu minte, este modest, are păreri.

Tov. Gheorghiu-Dej: Frământă, nu este un simplu activist.

Tov. Ana Pauker: Și este muncitor. E bine că se ridică chiar din Sindicate.

Tov. Apostol: Foarte muncitor și învață.

Tov. Ana Pauker: Și are și experiență internațională.

Tov. Miron Constantinescu: Este și apreciat pe plan internațional, a fost ales secretar general al Uniunii Transporturilor.

Tov. Gheorghiu-Dej: Un om curajos.

Tov. Apostol: A fost un moment când era demoralizat pentru Angheliu, dar în ultimul timp a crescut mult.

Tov. Gheorghiu-Dej: Deci suntem de acord cu aceasta.

Tov. Ana Pauker: Era chestiunea măririi și a numărului de vicepreședinți.

Tov. Gheorghiu-Dej: Să nu hotărâm acum. Acum să lăsăm pe linie de partid.

Tov. Ana Pauker: Și pentru Ministerul Metalurgiei?

Tov. Gheorghiu-Dej: M-am gândit la Cristali. L-am recomandat să se vadă situația lui.

Tov. Ana Pauker: Dar Loncear?

Tov. Chivu Stoica: Loncear e și metalurgist.

Tov. Miron Constantinescu: De la Reșița.

Tov. Chișinevschi: Loncear e mai bun și ca spirit de partid.

Tov. Moghioroș: Tânăr.

Tov. Gheorghiu-Dej: Să ni se facă propuneri.

Tov. Miron Constantinescu: Dar Loncear este șeful Departamentului Special și va fi greu de găsit altul. Este un post de mare răspundere.

Tov. Gheorghiu-Dej: Consider că noi am luat hotărâre în legătură cu Chivu și el să pregătească cu Moghioroș, pe linie de partid, propuneri. Dacă este vorba de Cristali trebuie să știm precis cine este.

Tov. Chivu: Este inginer, s-a ridicat din muncitor ceferist.

Tov. Gheorghiu-Dej: Vreau să atrag atenția asupra unui lucru, că Loncear este pus acolo în Departamentul acela și să nu uităm acest lucru.

În ce privește lărgirea numărului de noi vicepreședinți să ne gândim. Va trebui legată cu reîmpărțirea sarcinilor în cadrul Prezidiului între vicepreședinți, și de aceea cred că este mult mai bine să nu hotărâm acum.

Suntem de acord? (Toți tovarășii sunt de acord).

În legătură cu scrisoarea primită de la Popivoda în limba rusă. N-o s-o citesc. Scurt: se referă la acel Drușco, care a fost cerut de centru să lucreze acolo, ca între timp să apară câteva lucruri.

Tov. Chișinevschi: În timpul verificării.

Tov. Gheorghiu-Dej: Comisia de partid respectivă, pe baza unui scurt referat, a comunicat că încă o serie de lucruri sunt neclare. Desigur că noi pe baza aceasta ne-am sfătuit cu tov. Chișinevschi, care răspunde de aceasta – să nu trimitem acolo unul căruia să-i dăm girul conducerii și apoi să apărem ușuratici. Între timp a fost aici tov. Puhlov, a trecut și pe la noi și s-a referit la aceasta și puțin ne-a mai liniștit, că nu trebuie privit rigid și că ar trebui de văzut. N-a spus nici așa, nici așa, lăsând ca hotărârea să fie a noastră.

Tov. Ana Pauker: Ce este cu el?

Tov. Chișinevski: A avut multe evadări, au fost multe căderi în timpul său și sunt o serie de lucruri care nu pot fi lămurite.

Tov. Ana Pauker: El știa învinuirile.

Tov. Chișinevski: Știa.

Tov. Gheorghiu-Dej: Este o oarecare lipsă de logică în scrisoarea lui Popivoda. Să-l primesc, să nu-l primesc, poate stau de vorbă cu un spion. În scrisoare, Popivoda mă roagă să-l primesc, că consideră (*sic!*) că totuși poate să arate o serie de lucruri, că a fost deputat cunoscut de populație, arată activitatea lui, o serie de lucruri care sunt importante și cântăresc destul de greu. Dar te gândești că este comisia de partid care vine și spune ce spune, și eu aș vrea să supun Biroului Politic, ca să hotărască dacă trebuie să stau de vorbă cu Mișca Novacovici sau nu, și dacă nu, cine să stea de vorbă în locul meu, că va trebui să stea cineva de vorbă cu el, nici așa nu se poate, poate că suntem exagerați, n-avem posibilități să controlăm toate aceste lucruri. Poate să existe anumite puncte care să constituie pentru om bănueli, însă nu poți să știi nici că așa este, n-ai posibilitate de control.

Tov. Ana Pauker: Aș spune să vorbească tov. Chișinevski cu el.

Tov. Chișinevski: Ca tov. Gheorghiu să-l primească, cred că nu este just.

Tov. Luca: Din cauza situației sale, cred că nu este bine să-l primească secretarul general.

Tov. Gheorghiu-Dej: Cine știe ce clocește. Eu sunt înclinat să cred orice, din vreme ce se ridică o serie de chestiuni cu el. Cred că este mai bine să stea altcineva de vorbă cu el.

Tov. Teohari Georgescu: Este cel mai bine ca tov. Chișinevski să stea de vorbă cu el.

Tov. Chișinevski: Aș ruga să mai fie cineva.

Tov. Chivu Stoica: Tov. Moghioroș.

Tov. Moghioroș: Tov. Ghizella Vass.

Tov. Chișinevski: Da. Și spunem că tov. Gheorghiu este ocupat, și conducerea ne-a delegat.

Tov. Gheorghiu-Dej: Așa procedăm.

Trebuie făcute proiecte de hotărâri pentru chestiunile discutate. Scurt. Așa cum se face de obicei. Merge la iscălit la tovarășii care au luat parte la ședință.

Se ridică ședința.

D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R. – Cancelarie, dosar 30/1952, f. 3-13.

19. 1952, aprilie 23. Stenograma ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R. referitoare la spațiul locativ, repartizarea acestuia populației.

Stenograma

ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R.

din 23 aprilie 1952

Au fost prezenți tovarășii: **Gheorghe Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Teohari Georgescu, Iosif Chișinevski, Alexandru Moghioroș, Gheorghe Apostol și Emil Bodnăraș.**

Au fost invitați la ședință tovarășii: Dumitru Coliu, Lonțear și Malinschi.
Prezidează **tov. Gheorghiu-Dej**.

Tov. Gheorghiu-Dej: Am discutat despre spațiul locativ, despre felul cum au fost aplicate sarcinile în legătură cu Hotărârea Biroului Politic despre spațiul locativ.

S-au realizat cca 2315 camere și urma să mai găsească încă pe atâtea pe seama elementelor exploatare, dușmănoase, lărgind raza localităților din jurul întreprinderii respective pentru a asigura cazarea tehnicienilor și specialiștilor, a cadrului calificat în continuare.

Întrucât este vorba de o masă importantă de oameni care vor lucra în aceste întreprinderi, Biroul Politic îndrumă spre angajarea populației din jurul acestor obiective industriale speciale, indică a se angaja mai multe femei, de a se preocupa de calificarea populației angajate din jurul întreprinderilor, ca o sarcină pentru departamentul industriei speciale. Această sarcină este și pentru sfaturile populare de acolo.

Măsurile prevăzute în Hotărârea Biroului Politic de a evacua elementele exploatare și a așeza în locuințele lor acest cadru de oameni, tehnicieni și specialiști, sunt considerate ca măsuri cu caracter provizoriu, întrucât așezarea tehnicienilor etc. este în fond legată de necesitatea de a construi locuințe corespunzătoare. Pentru această treabă trebuie să fie însărcinat Ministerul Construcțiilor de a face plan precis în colaborare cu Departamentul Special și Comisia de Planificare, cu Comisia Aprovizionării. Câte locuințe trebuie, unde și cum vor fi așezările întocmite, care va fi tipul de case etc. – pentru a putea fi supus Consiliului de Miniștri începe pe baza aprobării în limita posibilităților prevăzute în planul ce se va stabili.

Chestiunea transporturilor. Din referat rezultă că majoritatea problemelor au fost rezolvate. Nici n-avem ce discuta, că Ministerul Transporturilor și-a îndeplinit sarcinile în cea mai mare măsură. A rămas problema stabilirii tarifelor reduse care urmează să fie hotărâtă, și chestiunea cu autovehiculele.

Tov. Teohari Georgescu: S-a rezolvat și aceasta.

Tov. Lonțear: Nu complet.

Tov. Gheorghiu-Dej: Trebuie să veniți cu date precise. Ce am hotărât, ce s-a făcut.

Tov. Lonțear: De exemplu la „Ilie Pintilie” mai sunt două trasee necomplete, sunt în curs de rezolvare.

Tov. Gheorghiu-Dej: Putem să considerăm ca și completat. Cea mai mare parte a sarcinilor le-a rezolvat. În problema transporturilor, n-avem ce discuta afară de cazul când se va ivi ceva în viitor.

Tov. Lonțear: Cu trenul, problema este rezolvată.

Tov. Gheorghiu-Dej: Avem problema cu Ministerul Comerțului, sarcinile lui. Referatul este foarte scurt.

Tov. Moghioroș: Transferul tehnicienilor nu s-a realizat.

Tov. Ana Pauker: Sunt și dislocați în alte părți, [pe] unii nu i-a mai găsit deloc.

Tov. Teohari Georgescu: Sunt și în alte părți, în muncă de partid etc. Îi caută acum.

Tov. Gheorghiu-Dej: De la alte ministere, instituții sau întreprinderi îi scoatem, ei sunt în curs de identificare. Și Ministerul de Interne ar putea ajuta și partidul în găsirea oamenilor.

* Așa este în text.

Tov. Moghioroș: Mi-am și notat. (Către tov. Coliu): Dați liste și le scoatem.

Tov. Gheorghiu-Dej: Asta nu este o problemă. Problemă este alimentația, aprovizionarea. În referatul tov. Malinschi ni [se] indică punctele unde urma să ia măsuri, că există de exemplu la Cugir două magazine textile-încălțăminte, la Plopeni un magazin încălțăminte-textile etc. Acestea sunt în imediata apropiere a întreprinderii sau în localități?

Tov. Malinschi: În localități.

Tov. Gheorghiu-Dej: În continuare se spune că este de observat că între localitățile indicate de M.I.M.I.C., Comerțul nu are nici o unitate, dar că există unități ale Cooperației de consum. Noi n-am invitat-o la ședința Biroului Politic, pentru că am socotit că nu ei trebuie să-i dăm sarcina aceasta. Nu știu de ce a indicat tov. Malinschi acest lucru aici.

Propune după aceea crearea de unități noi. Spune că s-au satisfăcut cererile de cartele, că s-a discutat cu Găină și Gordondoc și că, din discuțiile purtate, a rezultat că problema aprovizionării în cele s-a rezolvat în cele mai bune condițiuni în aceste centre. Greutățile principale constituie lipsa de localuri și, pentru aducerea la îndeplinire a sarcinii, este necesară o hotărâre a Consiliului de Miniștri pentru suplimentarea de investiții etc. Ai spus-o ca să ne sperii cu toate acestea?

Tov. Malinschi: Nu.

Tov. Gheorghiu-Dej: Observăm că nu s-au îndeplinit sarcinile.

Tov. Malinschi: În îndeplinirea sarcinilor trasate de Hotărârea Consiliului de Miniștri, în fața noastră au stat următoarele probleme.

- 1) În ceea ce privește cartelele, s-au rezolvat.
- 2) A fost problema intensificării aprovizionării.
- 3) Reorganizarea rețelei.

În ce privește punctul 2), am trimis oameni pe teren pentru intensificarea aprovizionării alimentare. În perioada 1-15.IV. am trimis de exemplu la Cugir: 76 kg unt, 120 cutii conserve, 2926 kg zahăr, 535 kg preparate, 181 kg brânză etc.

Alimentara, care avea sarcina să supravegheze aprovizionarea la Tohanul Vechi, are cantități chiar mai mari și în această perioadă avem aceeași cantitate și la Bumbești.

Toate aceste articole la Cugir n-au lipsit din magazine.

Am trimis un director de la Centrocoop Textil și Alimentația Publică și am dat indicația să se deplaseze în vederea lărgirii acestei rețele.

În aceste localități predomină unitățile cooperatiste, care sunt de 3 feluri; unități alimentare, de produse industriale, magazine de desfacere. Ele aparțin comerțului de stat și cooperației.

Tov. Chișinevschi: Nu este totuna.

Tov. Malinschi: În ce privește unitățile comerțului, ele pot fi subordonate sfatului regional, iar ale cooperației sunt pe bază de cote de asociație.

La Cugir, față de cele 4 unități pe care le avem, cooperația are 9 magazine și 4 chioșcuri și două unități de alimentație publică. Și la Tohanul Vechi, la Plopeni și Chirdoveni, la fel se prezintă.

Situația cu spațiile este foarte grea, și ne spun oamenii că localul pe care-l dețin probabil îl pierd, pentru că este nevoie pentru alte scopuri.

Sunt două posibilități de rezolvat. La Cugir cred că se aprobă efectuarea unor construcții ieftine tip barăci pe teritoriul întreprinderii, iar în rest să ne permitem ca în locul unităților cooperatiste să deschidem unități ale comerțului de stat. Atunci rezolvăm

problema pe contul spațiilor pe care le deține cooperativa. Iar la Cugir și Tohanul Vechi pe teritoriul întreprinderii să se facă barăci și cred că trebuie să ne ajute Ministerul Metalurgiei, pentru că n-avem posibilitatea să construim. Nouă ni se dădeau sarcini de deschidere de unități, însă ocupăm localuri care au fost folosite înainte, și unde n-au fost, trebuie construite cu posibilități mai ieftine.

Tov. Gheorghiu-Dej: Am întrebat dacă ești dispus să aplici în practică Hotărârea Biroului Politic în cel mai scurt timp și în condițiile cele mai excelente (*sic!*), pentru că nu am venit aici să parlamentăm, nici de greutatea n-am venit să ne plângem, ci să ascultăm cum ai realizat sarcinile și anume asigurarea rețelei magazinelor de desfacere a produselor alimentare, industriale, în măsura necesarului, de a asigura baze speciale de aprovizionare a acestor magazine ca să nu sufere nici o defecțiune, să fie cele mai bine aprovizionate și să fie magazine special pentru muncitorii și funcționarii care muncesc la aceste întreprinderi. Iată pe scurt.

Tov. Malinschi: V-am raportat, în ceea ce privește cantitățile alimentare și textile, noi le-am trimis.

Tov. Gheorghiu-Dej: Ești în stare sau nu?

Tov. Malinschi: Să dea Ministerul Metalurgiei dispoziție să ne ajute cu local. Ce putem face cu Cooperafia facem, iar ce se poate face cu ajutorul întreprinderilor, să ne ajute.

Tov. Gheorghiu-Dej: Aceste magazine nu vor fi pentru populația din sate, ci numai pentru muncitorii din acele întreprinderi. De toate să se găsească în magazinele acestea.

Tov. Malinschi: De aceea vrem să facem pe teritoriul fabricii.

Tov. Chișinevski: Nu se recomandă în interiorul fabricii.

Tov. Coliu: În apropiere.

Tov. Gheorghiu-Dej: Eu aș propune următorul lucru:

1) Să constatăm că tov. Malinschi n-a luat în serios sarcina Biroului Politic, n-a dat importanța cuvenită acestor sarcini, că azi în fața Biroului Politic ne-a prezentat o serie de dificultăți – ele sunt în toate părțile – dar pe noi ne interesează realizarea sarcinilor a ceea ce am hotărât.

2) Propun că în acele locuri unde sunt unități cooperatiste care au localuri bune, pe baza precedentului creat la prelucrarea cooperativelor, cele mai bune să fie luate în rețeaua de stat, fie că sunt alimentare, fie că sunt mixte sau special pentru încălțăminte, îmbrăcăminte. Și în orice caz în jurul întreprinderilor speciale magazinele să aparțină de Ministerul Comerțului, să fie magazine de stat, magazine închise, însă cele mai frumos aranjate, ca cel mai frumos magazin din București, cu personal ales special, majoritatea să fie femei, pricepute, capabile, curate.

Trebuia să facă propunerea aceasta Ministerul Comerțului, să fi făcut un plan, iar la ședință aceste propuneri trebuia să fie realizate. În schimb vine să construim barăci etc. Faci de nevoie; într-un loc unde nu există aceste unități faci o construcție ușoară, rapidă, să te ajute, n-am nimic împotrivă, dar să te ajuți și singur. Un bun gospodar face treaba aceasta. Tot așa cum izgonim chiaburii acolo din localuri, nu găsim să-l gonim afară, să facem mici îmbunătățiri, să nu cheltuim mult și să facem un magazin să duduie pământul. Este nevoie de ajutorul Ministerului de Interne? Ți-l dă. Acei pe care îi trimiți pe teren să facă treaba aceasta. Te duci și-i arăți un magazin din București, cum este organizat și nu numai cu ghiveci, marmeladă și zahăr, ci asiguri să fie făcute sortimente de produse din toate câte sunt în țară la noi. Să fie bine aprovizionate, că putem face aceasta, și nu o dată,

ci calculată în planul de aprovizionare în așa fel ca să fie după puterea de cumpărare a populației angajate la întreprinderile acestea, cam ce anume produse trebuie, se orientează științific, ca un negustor deștept, trebuie prevăzut să curgă mereu ca dintr-un canal. Să existe baze speciale de aprovizionare, să știe acea unitate că se aprovizionează din cutare loc. Când a dat telefon și a venit pe cantități, pe sortimente, prezentare frumoasă a mărfii ca să le curgă balele. Aceasta influențează și ține legat de uzină. La magazinele închise nu se dă oricui. Cele mai bune mărfuri să fie acolo.

Să nu discutăm, ci să facem practic. Îmi pare rău că vă fâfâiți prea mult. Lupan te bagă mereu la apă și zice că e greu.

Tov. Malinschi: Dacă ați fi de acord să se aprobe să trimit un om energic, dar să trimită și Ministerul Industriei Alimentare și să ne dea întreprinderea respectivă un chioșc, o clădire, prin M.I.M.I.C.

Tov. Gheorghiu-Dej: Da, el este cel mai interesat. În incinta fabricii însă nu. Nu este bine, ci afară de fabrică. Regii de tutun, cu cele mai bune țigări, învelite frumos.

Tov. Chișinevski: Un sandwich.

Tov. Gheorghiu-Dej: Să nu existe marfă care să ne fie acolo. De ce să ronțăie mica burghezie, care se plimbă toată ziua și fură, și de ce să nu mănânce cei care stau toată ziua în fum și lucrează.

Tov. Loncear: Eu nu sunt de acord cu ce v-a informat tov. Malinschi. Eu vin de pe drum, am văzut ce este acolo. Nu este adevărat că s-au dat cartele. Eu personal am fost la uzine, am întrebat și inginerii și muncitorii, n-au primit cu toții cartele la Cugir, Tohan, „30 Decembrie”. Tov. Malinschi este greșit informat.

În al doilea rând, noi nu suntem împotriva ca să ajutăm, din contră, am căutat să ajutăm. Am telegrama directorului de la „Ilie Pintilie”, în care se interesează când se fac magazinele. Să găsim și cărămidă și ce trebuie. Nu pot să fiu de acord nici cu aceea că oamenii s-au dus colo. Directorii de care spune tov. Malinschi n-au fost la nici o uzină, nici la director sau director adjunct, sau organizația de partid, care cu inginerii săi puneau contribuție și ajutau.

Tov. Bodnăraș: Dar atunci ce au făcut acolo?

Tov. Loncear: S-au dus la directorul Alimentarei și l-au luat la rost.

Tov. spune că au trimis atât, dar nu este tocmai așa. Dacă au trimis 100 kg marmeladă la Cugir, ce este asta pentru câteva sute de oameni?

Am fost la Cugir, Tohan, acolo este mai mult spirt, vin, decât orice în magazine și mai ales Frank cafea, și borcane cu bomboane. Conserve nu prea sunt.

Tov. Malinschi: 1346 kg conserve la Cugir, la Tohan 3160.

Tov. Loncear: Probabil că au trimis, eu spun ce am văzut.

Tov. Malinschi a scris în raport că ne-am înțeles cu tovii de la Industria Alimentară. Nu este adevărat, nu ne-am înțeles nici noi, nici Găină. Au spus: să ne faceți magazine că n-avem unde să venim cu marfă. Lămurim problema la fața locului, cum facem și cu alții, să facă și tovii de la comerț acest lucru.

Tov. Gheorghiu-Dej: În afară de aceste magazine alimentare, să faceți un restaurant frumos, lux, mai ceva decât la Capșa, cu hozrasciot; să găsească un vin bun, bere bună, mâncare bună, să vină să cânte și o muzică. Și ce repede și ușor se poate face, dacă găsește un om cu suflet și gospodar.

Tov. Ana Pauker: Du-te Dumneata, tov. Malinschi, și vezi acolo, du-te cu oameni pricepuți înțelegând importanța trebii.

Tov. Gheorghiu-Dej: Pentru fiecare loc, dacă găsește o echipă de tovarăși, dar lasă pe cei care s-au burocratizat, ia de la unități pe cei mai buni, de la unități alimentare, de la restaurante, pe cei mai pricepuți organizatori. Nu din minister. Îl chemi personal la tine și dă-le împuternicire, pune-i să meargă acolo și explică-le ce vrei și după aceea să se ducă pe teren, să ia contact cu directorul întreprinderii, cu secretarul organizației de bază, președintele sindicatului, să discute, să le aducă la cunoștință sarcina, cu ce împuternicire a venit. Pe plan vezi cum sunt puse întreprinderile pe teritoriu, dacă sunt în câteva puncte unde este cel mai nimerit centru de aprovizionare, pentru toate aceste unități.

Ei [nu sunt numai] oameni care au experiență cu „teoreticieni” din minister care văd numai greutate, ci oameni care sfarmă greutatea, oameni dibace. Trimite câte doi într-un loc, să se sfătuiască pe teren și să-și întocmească planul și să vină cu propuneri, să pună ochi pe o casă. Nu se poate să nu găsim 1-2 cooperative, fără să le spună celor de la cooperativă ca să nu se alarmeze, ci ochește numai. Și apoi îi rugăm să cedeze de bunăvoie, îi despăgubim, tot este mai rentabil decât să faci o clădire.

Le pui sarcini să pregătească personalul pentru acolo și nu trimiți niște pezevenghi, femei sunt destule care bat la ușa Comerțului, dar sunt îndepărtate, le e frică. Ai dreptate în constatările făcute că se simte în aparatul comerțului teama ca nu cumva să intre un străin să le vadă șmecheriile. Pe ăștia trebuie să-i trimiți în altă parte. Este loc și la Canal etc. Cel mai bine să zică că (*sic!*) ești brutal și nu ești manierat, decât că ești delicat și să vii cu explicații din acestea.

Și după ce ai dat indicațiile, dai sarcină unuia dintre miniștrii adjuncți, unei persoane: răspunzi în fața mea împreună cu ceilalți de toată această treabă. Rapid. Dinadins aș lua pe cei mai buni directori din magazine care lucrează cel mai frumos, cei mai capabili și au și experiență, și câte 2 să-i trimiți, se poate întâmpla să găsești unul cu experiență mare să nu fie singur din alt punct de vedere.

Cred că în termen de o lună de zile ai făcut toată treaba aceasta.

Tov. Malinschi: O să fac, însă să văd și ajutorul tov. Loncear.

Tov. Gheorghiu-Dej: Lasă pe „însă”. Ce, umbli cu rugăminți și plecăciuni? Bizuie-te, ai încredere în forțele tale. Sunt convins că poți să faci, dar dacă te împiedică tov. Loncear, stă de vorbă Biroul Politic cu el.

Cine este mai interesat în toate acestea? Conducerea întreprinderii, muncitorii. Fiecare pune câte o cărămidă și clădește, numai să știți să mobilizați forța locală, și Sfatul Popular ar fi interesat.

Puneți să vă facă și planul complet, să vedeți cum curge curentul de mărfuri pe măsura creșterii puterii de cumpărare, să fie sortiment de mărfuri și faceți și un restaurant, să nu se ducă în altă parte, ci acolo. Se pot face lucruri simple frumos. Eu așa aș propune.

Tov. Moghioroș: Propunere foarte bună.

Tov. Gheorghiu-Dej: Cred că Malinschi are să facă treaba aceasta într-o lună.

Tov. Malinschi: Facem.

Tov. Moghioroș: Ar fi trebuit s-o facă până la 1 Mai.

Tov. Gheorghiu-Dej: Tovarășe Loncear, ce zici? E bună?

Tov. Loncear: Ar fi bine să facă așa. I-ați mai dat sarcini și tot a întârziat.

Tov. Gheorghiu-Dej: Să vorbești cu directorii să privească serios problema. Și tov. Moghioroș pe linia organizațiilor de partid.

Tov. Moghioroș: Mi-am și notat. La fiecare uzină avem un colectiv. (Pleacă tovarășii: D. Coliu, Loncear și Malinschi).

Tov. Moghioroș: De Paști, pe întreaga țară, au lipsit 15% de la muncă.

Tov. Teohari Georgescu: Aceasta este un succes. Niciodată n-a fost atât.

Tov. Ana Pauker: Într-adevăr, niciodată n-am avut așa puțin.

Tov. Gheorghiu-Dej: Asta înseamnă că leul este leu.

Tov. Ana Pauker: La anul, în 1953, nici nu mai punem a doua zi de Paști.

Tov. Gheorghiu-Dej: Am ridicat problema să privim chestiunea din toate punctele de vedere, nu așa îngust, ci de întocmit un studiu în care să cuprindem sărbătoririle oficiale. Să nu amestecăm sărbătorile oficiale cu sărbătorile religioase.

În al doilea rând, să cuprindem un șir de măsuri, propuneri în ce privește munca ideologică, de ridicare culturală, pe baza unui plan, văzut înainte de toate acest cadru, acest detașament, în partid de dus o muncă de lămurire și nici în partid nu va trebui să revenim în mod grosolan și vulgar pentru combaterea sentimentului religios, că membrul de partid care nu are nivel cultural nu-și poate explica lumea și viața din punct de vedere științific, și vom găsi și oameni cu munci de răspundere care vorbesc frumos de materialism dialectic și nu au lepădat teama față de necunoscut.

Cu această chestiune să nu așteptăm până la anul, ci de pe acum. În primul rând Secția de Propagandă să pregătească un studiu bine întocmit, care să dezbată problema în baza situației în care ne găsim acum.

Eu spun așa: sărbătorile oficiale sunt sărbătorile recunoscute de stat. Ziua de odihnă pentru oamenii muncii este fixată în Codul Muncii și în legile Republicii noastre. Aceasta este mai sfânt decât toți sfinții și o respectăm.

Nu suntem obligați numai pentru faptul că în Constituție stă scris libertatea cultului religios, dacă nu jignești, dacă nu îi pedepsești, ci dimpotrivă pedepsești pe cei care împiedică exercitarea cultului, – tot așa trebuie să respecte legile republicii, drepturile statului, care sunt și ale poporului. Ziua de muncă este zi de muncă, indiferent dacă este prima, a doua sau a treia zi de paști. Să se știe. Să te duci la înviere este treaba ta, nu te reține nimeni, să săruți crucea, să te închini la cine poțeste, dar la lucru să nu lipsești.

Și avem posibilități foarte bune de a explica muncitorilor acest lucru. Asta este valabil pentru muncitorii din întreprinderile industriale, pentru cei din întreprinderile comerciale, de stat, iar în ce privește marea masă a țărănimii este o chestiune de durată, de muncă inteligentă, nu să provocăm război religios, ci dimpotrivă. Trebuie să spun că a dat rezultate expoziția organizată de partid cu originea omului, extraordinare, până și peste hotare scrâșnesc din dinți. Oamenii vin cu atâta interes să vadă. Apoi conferințele care au fost ținute, trebuie continuat. La radio am ascultat cu foarte mare plăcere câteva conferințe explicative, simple, clare, frumoase. Asta ajută foarte mult. În școli îndeosebi, față de tineret. Nu brutal sau formal. Am văzut aici în București câteva tinere, una chiar cu cravata roșie la gât, își făcea cruce. O babă bătrână (*sic!*), înapoiată, mai înțeleg, dar să vezi tineri... Se vede că nu ne-am ocupat de ei. Nu pe ei îi fac vinovați.

Trebuie făcut un document de linie, un document de orientare cu sarcini precise pentru diferitele compartimente de activitate culturală, ideologică, pentru partid.

Tov. Ana Pauker: La 28 aprilie sosesc copiii coreeni la graniță.

Tov. Teohari Georgescu: Este o comisie care se ocupă.

Tov. Ana Pauker: Da, crucea Roșie și U.F.D.R.

Tov. Gheorghiu-Dej: Trebuie un tov. care să-i strângă, ca el să răspundă de toate lucrurile acestea. Nu un comitet, ci un om cu care conducerea partidului să stea de vorbă și să-l ia la răspundere când lucrurile nu merg bine.

Tov. Chișinevschi: Și C.G.M. este în comitet.

Tov. Gheorghiu-Dej: Un om, indiferent de unde luăm, cel mai bine de la sindicat.

Tov. Chișinevschi: Kim Ir Sen a scris un articol în care vorbește de ajutorul primit din țările de democrație populară și, în ce privește România, înșiră câte vagoane s-au trimis, că poporul român și-a demonstrat spiritul său înalt de sprijin al poporului coreean.

Tov. Ana Pauker: Și ne dă exemplu la celelalte democrații populare.

Tov. Gheorghiu-Dej: Este o hotărâre a Consiliului de Miniștri pentru care vreau să avem dezlegarea Biroului Politic. Este vorba de a veni în ajutorul populației sinistrate din Italia de Nord. Noi am mai trimis ceva. Acest ajutor se dă de la Centrocoop, se distribuie în Liga națională a cooperativelor din Italia. Ajutorul constă în 250 tone de porumb și 150 tone grâu și un vagon ouă.

Tov. Ana Pauker: Porumb este ușor, grâu este mai greu. Poate mărim porumbul.

Tov. Gheorghiu-Dej: Eu aș propune să întrebăm pe cei de la plan și Comisia de Aprovizionare, să vedem cum stăm cu balanța. Să vedem de unde dăm și cum dăm. Eu sunt de părere să dăm, are importanță politică.

Tov. Ana Pauker: Am o propunere: să facem o campanie de colectări pentru treaba aceasta. Se cumpără în Dolj, unde costă 80 bani un kg de porumb. Să cumpere de pe piață.

Tov. Gheorghiu-Dej: Să strângem din sate în natură. Pentru că vorbim despre o țară capitalistă, avem și prilejul să facem propagandă politică, iată ce regim nenorocit de acolo, și o să mărim și spiritul de solidaritate, de frăție, de într-ajutorare.

Tov. Ana Pauker: Și să mărim eventual, să strângem și lână etc.

Tov. Gheorghiu-Dej: Mâncare, cereale, să nu mergem la toate. Să strângem porumb, grâu și ouă. Poți să strângi 2 vagoane ouă. Și să nu fie ceva obligatoriu.

Tov. Ana Pauker: Dar nu numai cooperația să strângă, ci și organizațiile obștești.

Tov. Gheorghiu-Dej: Am putea să punem această sarcină membrilor cooperatori, să adune consiliile de conducere ale cooperativelor.

Tov. Ana Pauker: Și U.F.D.R.

Tov. Gheorghiu-Dej: Propun:

1) Să se strângă acest ajutor în natură și

2) Să fie orientat din punct de vedere politic împotriva imperialismului, arătându-se rezultatele cotelor imperialiste.

Tov. Bodnăraș: Se poate trimite?

Tov. Ana Pauker: Până acum n-au oprit.

Tov. Gheorghiu-Dej: Ce organizații pot să ia parte, sub conducerea partidului? Cooperația; avem o rețea cooperatistă foarte întinsă și se spune că sunt peste 4 milioane cooperatori țărani, să apelăm la membrii cooperativelor, să mobilizăm organizațiile cooperatiste, consiliile de conducere și facem și acțiune politică.

În al doilea rând, am putea mobiliza organizațiile U.F.D.R., ele sunt în sate pretutindeni.

Tov. Bodnăraș: Și Frontul Plugarilor.

Tov. Gheorghiu-Dej: Cooperația și U.F.D.R. Ele să se întreacă. De acord? (toată lumea e de acord).

Această hotărâre s-o aprobăm principal, să fie înscrisă în procesul verbal. Există grâne, de ce să ne îndreptăm la hambarele statului?

Tov. Bodnăraș: Nu este o cantitate mare.

Tov. Ana Pauker: Poate să strângem mai mult.

Tov. Gheorghiu-Dej: Iar Cooperația să fie aceea care primește și înmagazinează, cu proces-verbal.

Tov. Ana Pauker: Să trimită și U.F.D.R. și Cooperația în Italia împreună.

Tov. Chișinevski: Trebuie organizat, trebuie să meargă o delegație.

Tov. Gheorghiu-Dej: Eu mă gândesc la partea organizatorică, la partea practică. Unde se depozitează grâul, porumbul, ouăle? Să nu dea loc la șmecherii, la furturi. Procesul-verbal să fie contrasemnat de președintele sfatului, președintele cooperativei și la cooperativă se strânge cu proces-verbal.

Tov. Ana Pauker: Și să trimitem în delegație și un număr de țărani care să se întoarcă cu o serie de lucruri văzute.

Tov. Chișinevski: Eu sunt împotrivă să-i trimitem într-o țară imperialistă.

Tov. Ana Pauker: Pe lângă alții.

Tov. Gheorghiu-Dej: Asta o să vedem atunci.

Tov. Ana Pauker: Să dăm sarcină și Uniunilor agricole, sanitare, învățământ ca să se ocupe și ei?

Tov. Gheorghiu-Dej: Dacă s-ar ocupa și ei ar fi foarte bine, dar nu sunt pretutindeni și mi-e teamă că o[r] să fie prea multe moașe. Lasă U.F.D.R. și Cooperația. Sindicatul să dea ajutor.

Tov. Ana Pauker: Trebuie dat însărcinare și de făcut hotărârea.

Tov. Gheorghiu-Dej: În proces verbal.

Este aici un referat asupra tratativelor delegației noastre cu Egiptul. Vreau principal să vă spun, să putem aproba acest acord. Este vorba de o listă de mărfuri și de o parte și de alta. Egiptenii așteaptă să-l ratificăm noi și este foarte urgent. Ei ne dau bumbac brut, fire de bumbac, in brut, fire de in, covoare, chelim, vată, fosfat de calciu natural, nasturi de fabricație locală, parfumuri, produse farmaceutice, gumă arabică, frângerii și sfoară, articole din materii plastice, vopsea de păr etc.

Și noi le dăm: conserve de carne, de șuncă, cârnați, suc, salam etc., vite, conserve de fructe, de legume, pastă de roșii, boia, vin în sticle, must concentrat, rachiu și lichior, siropuri naturale, brânză, cereale, grâu, porumb, secară, furaje, semințe de dovleac, griș, biscuiți, cherestea, placișe, panee, furnire, parchete, case prefabricate, cărbuni de lemn, carton gudronat, hârtie sticlă, păcură, ulei de vazelină, sticlărie, porțelanuri, lămpi de gătit, perii, artizanat, confecții din țesături de lână, țesături de bumbac, aparate telefonice, fiare de călcat electrice, alcool, coloranți, hidrosulfate, produse chimice, ape minerale, produse farmaceutice.

Tov. Bodnăraș: În valoare, cât reprezintă?

Tov. Ana Pauker: În total cca. 100.000 lire egiptene, ceea ce face cam tot atâtea lire sterline.

Tov. Gheorghiu-Dej: (citește acordul)

De fapt asta este treaba Comitetului Valutar, întrucât ne găsim în Biroul Politic și poate să ia în lipsa lui; ca să nu mai ținem ședință, supun aprobării Biroului Politic.

Tov. Ana Pauker: În principiu avem interes să încheiem un acord cu Egipt. Și cu Iran, cu India ar fi bine.

Acordul, așa cum este prezentat, îngrășămintele sunt bune, altele sunt relative, naturii etc. și noi dăm în schimb vinuri, rachii.

Tov. Gheorghiu-Dej: Varietate de produse la noi este mai mare.

Tov. Ana Pauker: Greu este la noi: vitele, cerealele și brânza. Este chestiunea de a vedea cum ne tocmm.

Tov. Moghioroș: Lista pe ce bază s-a făcut?

Tov. Ana Pauker: Pe baza cererii și ofertei noastre.

Tov. Moghioroș: Ai noștri au probabil un plan care le permite.

Tov. Ana Pauker: Și acum avem în planul de export carne și vite. Brânză nu. Probabil au insistat. Trebuia să se tocmească.

Tov. Teohari Georgescu: Când ai mai multe articole, poți să dai cantități mai mici.

Tov. Ana Pauker: Poate, de vreme ce putem exporta petrol, ei o să fie mai mulțumiți cu petrol în loc de vite și brânză.

Tov. Gheorghiu-Dej: Suntem de acord cu acordul?

Tov. Chișinevschi: Toată lumea este de acord.

Tov. Apostol: Avem 1 Mai joi, ziua a 2-a este liber, după aceea este sâmbătă și apoi duminică.

Tov. Bodnăraș: În U.R.S.S. aceste 2 zile sunt 2 zile de sărbătoare.

Tov. Gheorghiu-Dej: La noi duminică se înțelege duminică, nu ca în U.R.S.S. Nu trebuie nici așa mecanic luate.

Tov. Teohari Georgescu: Cred că are foarte mare importanță că prima și a doua zi sunt declarate sărbători oficiale.

Tov. Chișinevschi: Așa este.

Tov. Gheorghiu-Dej: Atunci să vină duminică la lucru.

Tov. Apostol: Așa propunem și noi.

Tov. Ana Pauker: 2 Mai este zi după demonstrație. Este mai convenabil pentru producție că, de vreme ce sâmbătă o[r] să lipsească oricum, alții lucrează numai jumătate de zi sâmbătă, ar fi mai bine 3 zile întrerupere și duminică se lucrează.

Tov. Gheorghiu-Dej: 1 și 2 Mai nu se lucrează. Sâmbătă se lucrează și duminică se lucrează.

Tov. Teohari Georgescu: Și cum justifici?

Tov. Apostol: Au fost 2 paști, catolic și ortodox.

Tov. Teohari Georgescu: Și oamenii au venit.

Tov. Moghioroș: Furnalele merg și la 1 și 2 Mai.

Tov. Gheorghiu-Dej: Și eu sunt împotrivă să avem 3 zile sărbătoare, este o foarte mare pierdere în industrie. Sâmbătă să vină toată ziua la lucru și să-i facem să vină la lucru.

Tov. Moghioroș: Într-o serie de întreprinderi, cărbuni, petrol, să ducem muncă să vină și duminică, nu-i obligăm. Așa facem și în Valea Jiului, și vin.

Tov. Gheorghiu-Dej: Să rămână așa: Sâmbătă se lucrează toată ziua și Duminică să-i lăsăm în pace.

Tov. Moghioroș: Însă unde, pe baza muncii politice, putem să-i convingem cu administrația și sindicatul, cred că am putea pune problema.

Tov. Gheorghiu-Dej: Unde sunt repartizate zile de odihnă pentru duminică, duminică nu se lucrează, se odihnește. În alte întreprinderi unde se obișnuiește, în petrol,

la cele la care este stabilit, nu facem. Să nu complicăm lucrurile. Însă sâmbătă în mod obligatoriu, toată sâmbăta să fie zi de lucru.

Tov. Apostol: Numai instituțiile lucrează jumătate de zi, în întreprinderi s-a terminat cu cele 48 ore dinainte.

Tov. Gheorghiu-Dej: Atunci este în regulă. Dar cele comerciale?

Tov. Apostol: Ei au programul lor, în cursul săptămânii au o jumătate de zi.

Tov. Gheorghiu-Dej: Să respectăm zilele oficiale.

D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R. – Cancelarie, dosar 28/1952, f. 7-33.

20. 1952, aprilie 30. Stenograma ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R. referitoare la lărgirea Secretariatului C.C. al P.M.R. de la 7 la 9 membrii.

Stenograma

ședinței Biroului Politic al C.C. al P.M.R.

din 30 aprilie 1952

Au participat la ședință tovarășii: **Gheorghe Gheorghiu-Dej, Ana Pauker, Vasile Luca, Teohari Georgescu, Lothar Rădăceanu, Iosif Chișinevski, Alexandru Moghioroș, Gheorghe Apostol, Miron Constantinescu, Gheorghe Vasilichi, Ștefan Voitec, Chivu Stoica, Mihai Moraru, Vasile Vaida și Zaharia Tănase.**

A prezidat **tov. Gh. Gheorghiu-Dej.**

Tov. Gheorghiu-Dej: Tovarăși, am convocat ședința Biroului Politic pentru un singur punct la ordinea de zi, pentru a supune spre aprobare următoarele propuneri:

1. De a lărgi Secretariatul cu încă doi membri, în persoana tovarășilor **Miron Constantinescu și Gheorghe Apostol.**

2. De a trece din situația de candidat al Biroului Politic, ca membru plin al Biroului Politic, pe **tov. Chivu Stoica.**

3. Întrucât Statutul prevede că (*sic!*) C.C. își constituie Biroul Politic, Secretariatul și toate celelalte organe, el e organul statutar care decide în această privință – să supunem propunerile Biroului Politic – dacă el va fi de acord – aprobării unei ședințe a C.C.

Întemeiez propunerile pe necesitatea întăririi activității Secretariatului și Biroului Politic, pe necesitatea unei mai judicioase repartizări a muncii, de a descongiona, a ușura pe unii tovarăși care sunt supraaglomerați, pentru a putea cuprinde toate aspectele activității politice și economice de partid și de stat.

Aveți vreo observație de făcut la aceste propuneri?

Cine e pentru aceste propuneri?

Tovarășii, în unanimitate, sunt pentru.

Cine se abține? Cine e contra?

Nimeni.

Deci Biroul Politic a primit în unanimitate propunerile.

Tov. Miron Constantinescu: Tovarăși, eu vreau să spun că înțeleg această însărcinare pe care mi-o dă Biroul Politic, ca o obligație pentru mine să lucrez mai bine și mai mult pe viitor, să servească partidul.

Tov. Gh. Apostol: Tovarăși, încrederea care mi-ați acordat-o prin promovarea mea în Secretariatul C.C., voi căuta să nu fie dezmințită niciodată. Mă angajez în fața Biroului Politic să apăr în activitatea mea zilnică unitatea de voință și de acțiune a partidului nostru; mă angajez în fața Biroului Politic să fiu și mai departe un soldat credincios, disciplinat și devotat până la capăt cauzei partidului nostru. Voi căuta să studiez mai sistematic și nu sporadic cum am făcut până acum, învățăturile lui Lenin și ale tovarășului Stalin. Numai învățând sistematic pe tovarășul Stalin voi putea mai mult să-mi ascut intransigența revoluționară comunistă și vigilența de clasă în apărarea și aplicarea în practică a liniei politice a partidului nostru. Numai învățând pe tov. Stalin voi putea să fac cu cinste față răspunderii mari și sarcinilor noi care îmi vor fi încredințate de conducerea partidului.

Voi căuta să fiu mereu și fără șovăială alături de tov. Gheorghiu-Dej, secretarul general al partidului nostru. E un moment de seamă în viața mea și voi căuta să fiu demn de această încredere care mi-a acordat-o Biroul Politic.

Tov. Chivu Stoica Tovarăși, încrederea și calitatea care mi se acordă în ziua de azi, trezesc în mine mai mult interes și energie pentru a învăța mai mult, pentru a însuși învățăturile dascălilor noștri, Marx, Engels, Lenin și Stalin.

Voi munci mai mult ca până acum. Învățătura pe care trebuie s-o însușesc mă va ajura să înlătur din munca mea lipsurile și greșelile. Sarcinile care mi le va da conducerea partidului în munca de partid cât și pe linie de stat, voi căuta să le duc la îndeplinire fără nici o preocupare, pentru a face ca partidul nostru să reușească în munca sa, în aplicarea liniei sale.

Voi munci ca partidul nostru să aibă permanent unitate, să fie înaintaș totdeauna în sarcinile sale, voi căuta ca să aduc la îndeplinire în special sarcinile [pe] care mi le va da conducerea partidului, Comitetului Central, Secretariatului, tov. Gheorghiu-Dej.

Tov. Gheorghiu-Dej: Cred că să consemnăm declarațiile tovarășilor în procesul-verbal al ședinței noastre de azi și să salutăm declarațiile [pe] care le-au făcut, să exprimăm încrederea în forțele și capacitatea lor, că vor face față sarcinilor ce le va pune conducerea partidului, și să-i felicităm.

Tov. Chișinevschi întreabă dacă acest lucru trebuie făcut cunoscut public.

Întrucât noi nu putem lua atribuțiile Comitetului Central, ar fi mai bine să respectăm Statutul, și la prima ocazie, la ședința Comitetului Central, după 1 Mai, să supunem aceasta spre confirmare și după aceea s-o publicăm.

D.A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R. – Cămară, dosar 33/1952, f. 5-7.

Indice antropologic

A

Agiu, Constantin, 379, 389, 390, 445, 446, 447, 457, 476, 477
Albu, 376, 429, 430
Alexa, Augustin, 6, 140, 142, 148, 150, 157, 178, 258, 440
Alexandrescu, 190, 195
Alexandru, Ion, 268, 269, 270
Andrescu, 232
Anghel, 390
Antonescu, Ion, mareșal, 285
Apostol, Gheorghe, 1, 6, 7, 17, 18, 20, 22, 23, 24, 40, 41, 42, 47, 49, 96, 97, 105, 106, 122, 126, 139, 157, 182, 183, 197, 215, 259, 265, 268, 269, 271, 281, 295, 297, 311, 314, 316, 322, 331, 332, 336, 339, 341, 342, 344, 348, 359, 364, 374, 382, 430, 444, 501, 511, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 543, 544, 545
Apostol Melita, 1, 3, 5
Aranici, 375, 393
Azriel, 59

B

Babenco, Simion, 1, 42
Badea, Nestor, 158
Bălcescu, Nicolae, 45, 159, 375, 381
Băcov, 196
Băgu, 523
Bărlădeanu, Alexandru, 19, 73
Bele, 306, 309
Belea, Miron, 386
Bîlcă, 118
Bodnăraș, Emil, 1, 6, 7, 9, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 37, 42, 43, 48, 49, 76, 96, 97, 104, 112, 113, 114, 115, 117, 119, 134, 135, 138, 157, 235, 238, 259, 269, 271, 272, 274, 275, 276, 277, 279, 295, 296, 297, 302, 303, 304, 308, 311, 312, 322, 323, 335, 359, 361, 362, 363, 364, 365, 370, 373, 501, 509, 524, 529, 534, 538, 541, 542, 543
Bodnarenco, Pantelimon, 334
Bontea, Ștefan, 6
Borilă, Petre, 6, 57, 61, 140, 157, 160, 161, 174, 175, 189, 198, 265, 268, 269, 281, 282, 283, 284, 288, 291, 400, 430
Braeșter, Aron, 6

Brâncu, Zina, 375, 425
Breban, 1, 3, 353, 407, 409
Brucan, Silviu, 386
Bucoci, Gheorghe, 187
Buharin, Nicolai, 255, 348
Bulganin, 57
Bunaciu, Avram, 6, 140, 142, 150, 157, 203, 204, 254, 409
Bupău, Bihari, 376
Burcă, gral, 1

C

Casasovici, 405
Ceașescu, Nicolae, 6, 140, 141, 148, 157, 161, 164, 176, 177, 181, 189, 198, 281, 282, 283, 284, 291, 417
Cernica, 473
Cernicica, 132, 179
Chirtoacă, Pavel, 306, 374, 378, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 419, 436, 462, 497
Chișinevski, Iosif, 1, 6, 7, 9, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 31, 32, 49, 51, 52, 53, 55, 75, 76, 82, 95, 96, 97, 104, 107, 110, 112, 113, 121, 122, 123, 125, 126, 129, 130, 133, 157, 164, 178, 180, 188, 239, 241, 244, 256, 259, 269, 272, 275, 276, 277, 279, 295, 296, 297, 301, 306, 309, 310, 311, 312, 318, 319, 320, 322, 324, 335, 339, 344, 347, 348, 350, 351, 352, 353, 354, 359, 362, 365, 368, 369, 371, 397, 400, 402, 407, 408, 409, 410, 412, 416, 445, 446, 447, 464, 469, 487, 494, 497, 498, 499, 501, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 516, 517, 521, 522, 523, 524, 527, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 536, 537, 538, 541, 542, 543, 544, 545
Chișinevski, Liuba, 6, 43, 106, 140, 141, 144, 145, 149, 152, 157, 176, 193, 194, 197, 204, 219, 220, 390, 402, 431, 432, 460, 482
Chitic, Pavel, 376
Churchill, Wiston, 224
Cnâș, col, 9
Cogut, 393, 406, 497
Coliu, Dumitru, 6, 140, 141, 142, 144, 146, 157, 176, 186, 187, 188, 257, 258, 268, 269, 377, 381, 409, 416, 464, 535, 536, 537, 539

Constantinescu, Miron, 1, 6, 7, 8, 9, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 35, 38, 41, 42, 43, 46, 47, 50, 52, 58, 59, 66, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 82, 88, 89, 90, 91, 92, 94, 95, 96, 97, 99, 104, 109, 110, 111, 112, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 123, 126, 128, 131, 132, 133, 138, 140, 142, 144, 145, 146, 147, 149, 150, 151, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 184, 189, 199, 206, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 235, 238, 242, 259, 265, 269, 271, 272, 273, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 295, 296, 298, 300, 301, 302, 303, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 322, 326, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 343, 344, 346, 347, 348, 351, 352, 355, 357, 358, 378, 383, 384, 386, 387, 390, 391, 392, 401, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 415, 438, 449, 469, 477, 483, 485, 494, 495, 497, 498, 499, 500, 501, 506, 508, 511, 529, 530, 531, 532, 533, 544, 545

Corbu, 10

Costache, Petre, 1, 5, 442, 476

Crăciun, Constanța, 6, 140, 157, 258, 281, 282

Craiu, 102, 232, 257

Csiki, 511

Csupor, 423

D

Dăescu, 498

Dăiescu, 447

Dalea, Mihai, 6

Dejeu, 376, 397

Demeter, 1, 5

Doja, 406

Doncea, Constantin, 6, 140, 141, 143, 147, 157, 188, 190, 218, 241, 256

Dorojan, 422

Drăghici, Alexandru, 6, 140, 157, 158, 159, 177, 189, 254, 257, 281, 282, 333, 346

Drăgoescu, Petre, 6

Drânceanu, 391, 404, 432

Drușco, 533

E

Enache, Gheorghe, 28

Ene, 455, 457

Erko, 1

F

Fara, Dumitru, 268, 269, 270

Farkaș, 399, 434

Felea, 10

Fericeanu, 377

Filin, ing. 9

Florescu, Gheorghe, 140, 157, 204, 532

Forțu, 480

G

Gavriliuc, 164

Găină, 536, 538

Găzdou, 428

Georgescu, Teohari, 1, 6, 7, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 31, 32, 35, 37, 39, 40, 42, 44, 47, 49, 52, 53, 57, 70, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 91, 96, 97, 100, 102, 103, 104, 107, 109, 110, 111, 114, 121, 122, 123, 125, 126, 130, 135, 137, 138, 157, 198, 234, 240, 244, 259, 269, 270, 272, 273, 275, 276, 279, 280, 281, 283, 284, 295, 301, 302, 303, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 339, 341, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 354, 355, 357, 358, 359, 360, 364, 368, 372, 373, 501, 508, 509, 512, 513, 515, 519, 524, 527, 529, 530, 531, 534, 535, 540, 543, 544

Gerendi, 41

Gheorghiu-Dej, Gheorghe, 1, 6, 7, 8, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 28, 29, 30, 34, 35, 38, 44, 47, 53, 57, 58, 60, 62, 63, 68, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 85, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 102, 103, 104, 105, 107, 109, 111, 112, 113, 115, 116, 118, 119, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 136, 137, 138, 139, 144, 147, 148, 157, 158, 161, 164, 166, 178, 179, 180, 181, 183, 184, 187, 189, 193, 194, 196, 200, 204, 205, 211, 212, 221, 222, 224, 225, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 240, 241, 242, 244, 245, 246, 256, 257, 258, 259, 260, 269, 270, 271, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 295, 296, 297, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 315, 316, 317, 318, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 333, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344,

346, 347, 348, 349, 350, 351, 353, 354,
355, 358, 359, 360, 361, 363, 364, 365,
366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373,
379, 380, 386, 392, 394, 409, 412, 414,
415, 416, 432, 438, 442, 446, 458, 459,
462, 465, 466, 467, 468, 469, 472, 473,
474, 475, 477, 480, 482, 483, 486, 487,
489, 490, 491, 492, 494, 495, 496, 497,
498, 499, 501, 503, 504, 505, 506, 508,
509, 510, 511, 512, 514, 515, 518, 519,
520, 521, 522, 523, 524, 527, 528, 529,
530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537,
538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545

Ghiță, Ștefan, 10

Gogoiu, 309, 353

Goldberger, Nicolae, 1, 3, 4, 5, 434

Golea, 402

Gordondoc, 536

Groza, Petru, 510, 511

Grozici, Guido, 188

Guban, 432

Guină, Nicolae, 375

H

Hariton, 390

Haritonov, gral, 9

Hitler, Adolf, 480

Hulduban, 136, 166, 180, 209, 235, 252,
437, 447

I

Iacob, Alexandru, 43, 100, 101, 105, 106,
107, 119, 120, 126, 129, 130, 131, 138,
139, 141, 144, 161, 164, 177, 185, 191,
192, 193, 194, 195, 196, 200, 204, 212,
218, 220, 224, 226, 231, 232, 235, 236,
239, 240, 241, 243, 245, 251, 254, 257,
262, 265, 276, 290, 314, 316, 330, 332,
333, 338, 344, 377, 380, 381, 391, 392,
396, 397, 398, 402, 405, 417, 431, 433,
434, 435, 437, 441, 443, 454, 457, 459,
460, 461, 465, 475

Iacovlev, 198

Ielnițchi, 118

Ignat, 428

Ilin, 29, 118, 119

Ion, Ion, 190

Ionescu, 334

Ionescu, Constantin, 10

Ionescu, Vasile, 6

Iordăchescu, Theodor, 6

Isac, 374, 376, 378, 383, 420

Ivanovici, Ivan, 530

K

Kaganovici, Lazar, 112

Kamenev, Lev, 255

Kim Ir Sen, 541

Kotovschi, 420

L

Lazăr, 378, 380

Lenin, Vladimir Ilici, 56, 58, 81, 123, 124,
161, 162, 223, 224, 240, 373, 399, 413,
468, 478, 488, 489, 491, 492, 497, 523,
545

Loncear, Carol, 14, 533, 535, 538, 539

Luca, Vasile, 1, 6, 7, 8, 17, 18, 19, 20, 21,
22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32,
34, 35, 36, 37, 38, 39, 42, 43, 44, 45, 46,
47, 49, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 58, 59, 60,
62, 65, 67, 68, 69, 70, 71, 73, 74, 75, 76,
77, 78, 79, 81, 82, 83, 85, 88, 89, 90, 91,
92, 93, 94, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102,
103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110,
111, 112, 114, 115, 118, 119, 120, 121,
122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129,
130, 131, 132, 133, 134, 135, 137, 138,
139, 140, 146, 150, 157, 161, 164, 166,
171, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181,
182, 183, 186, 187, 188, 189, 190, 191,
192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199,
200, 201, 202, 203, 204, 205, 208, 209,
210, 211, 213, 214, 215, 216, 217, 218,
219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226,
227, 228, 230, 231, 232, 233, 234, 235,
236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243,
244, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256,
257, 258, 259, 260, 263, 264, 265, 268,
269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276,
278, 279, 280, 295, 296, 297, 298, 301,
303, 304, 306, 307, 308, 309, 310, 311,
312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319,
320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327,
328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335,
336, 337, 339, 340, 341, 342, 343, 344,
345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352,
354, 355, 356, 357, 359, 360, 361, 362,
363, 364, 369, 370, 375, 377, 380, 381,
389, 390, 392, 393, 395, 396, 399, 402,
403, 404, 405, 406, 414, 419, 420, 423,
424, 426, 429, 430, 431, 432, 433, 434,

435, 436, 437, 438, 440, 441, 443, 447,
449, 450, 452, 453, 454, 455, 456, 459,
460, 461, 462, 465, 466, 467, 468, 469,
470, 472, 473, 474, 475, 476, 479, 480,
481, 487, 488, 489, 491, 492, 494, 497,
498, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 509,
511, 512, 513, 514, 518, 520, 525, 528,
529, 530, 531, 532, 534, 544

Lupău, 439

Lupu, Marin, 3, 68, 71

Lupu, Petre, 1, 3, 4, 5, 118, 375, 377, 410,
418, 436

M

Maevschi, 386

Maitanu, Radu, 135

Malinschi, Vasile, 85, 92, 108, 116, 132,
179, 192, 232, 253, 257, 378, 384, 385,
386, 387, 388, 437, 438, 449, 484, 485,
494, 535, 536, 537, 538, 539

Manea, Anton, 6

Manole, Ofelia, 6, 140, 157, 197, 386, 395,
428, 463

Manolescu, 10

Manu, 375

Marx, Karl, 223, 488, 523, 545

Mateescu, Constantin, 6, 57, 140, 157, 197,
406, 470, 471, 472

Maurer, I. Gh., 6, 157, 326

Mănescu, Radu, 268, 269, 270

Mărcuș, 399, 400, 401

Meterlink, 470

Modoran, Vasile, 87, 88, 102, 106, 108, 119,
120, 126, 129, 138, 139, 152, 162, 164,
180, 190, 191, 192, 195, 196, 198, 199,
212, 218, 224, 235, 236, 239, 240, 241,
243, 245, 251, 257, 265, 274, 316, 330,
333, 338, 381, 405, 454, 459, 460, 475,
491

Moghioroș, Alexandru, 1, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 17,
18, 20, 21, 22, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48,
59, 60, 61, 64, 65, 72, 92, 96, 97, 98, 99,
102, 104, 106, 107, 108, 112, 118, 121,
122, 125, 126, 127, 129, 132, 133, 135,
137, 138, 139, 140, 143, 144, 145, 146,
149, 150, 155, 156, 157, 175, 176, 180,
225, 231, 233, 244, 245, 247, 259, 265,
268, 269, 270, 271, 272, 273, 275, 276,
278, 279, 280, 281, 283, 284, 285, 286,
287, 288, 290, 291, 295, 297, 299, 300,
302, 304, 306, 309, 311, 313, 314, 318,
319, 322, 328, 329, 330, 331, 334, 335,

336, 337, 341, 342, 344, 347, 348, 349,
351, 355, 358, 359, 360, 361, 363, 364,
365, 366, 368, 369, 370, 371, 372, 373,
374, 378, 388, 389, 391, 392, 393, 397,
400, 406, 407, 410, 411, 432, 442, 455,
464, 471, 472, 475, 476, 477, 497, 498,
501, 505, 507, 509, 512, 513, 517, 520,
523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530,
531, 532, 533, 534, 535, 536, 539, 540,
543, 544

Moghioroș, Stela, 95

Mogoș, 441, 442

Moise, 375, 379

Moiescu, 403, 418, 485

Morarar, Mihai, 6, 7, 157, 259, 501, 544

Morarar, Stelian, 269, 511, 529, 532, 533

Mujic, Mihai, 6, 157

N

Naghi, 436

Nichita, 377, 443, 469

Nicolae, Constantin, 268, 269, 270, 497

Nicolae, Maria, 378, 497

Nicula, 375, 381, 469, 470

Niculceanu, Constantin, 268, 269, 270

Niculi, Ion, 6, 140, 142, 150, 155, 157, 204

Nistor, 101, 421, 422

Nițulescu, 390, 391, 422, 484

Novacovici, Mișca, 529, 534

O

Olteanu, 118, 374, 378, 388, 432, 434, 437,
439, 440, 464, 472

Oprea, 375, 390

Oproiu, 401, 497

Oros, 375, 462

P

Pas, Ion, 6, 157

Pașcovschi, 486

Pauker, Ana, 1, 6, 7, 17, 18, 19, 20, 21, 22,
24, 25, 26, 29, 38, 43, 44, 45, 47, 55, 58,
59, 60, 62, 65, 70, 72, 73, 75, 76, 78, 79,
81, 90, 92, 96, 97, 98, 99, 100, 103, 104,
106, 107, 109, 110, 111, 112, 113, 114,
115, 116, 117, 121, 122, 130, 133, 157,
159, 177, 178, 179, 193, 203, 214, 215,
216, 217, 219, 220, 222, 229, 231, 232,
234, 243, 244, 245, 259, 269, 270, 271,
272, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281,
282, 284, 286, 287, 288, 289, 290, 291,

295, 296, 297, 298, 300, 301, 302, 303,
304, 305, 307, 308, 309, 310, 311, 312,
317, 318, 319, 320, 321, 322, 324, 325,
334, 335, 340, 341, 343, 344, 345, 346,
347, 348, 349, 352, 353, 356, 357, 359,
360, 361, 362, 364, 365, 366, 367, 368,
369, 370, 371, 372, 373, 429, 465, 501,
502, 504, 505, 508, 509, 511, 512, 513,
514, 515, 516, 517, 518, 520, 521, 522,
523, 524, 526, 527, 528, 529, 530, 531,
532, 533, 534, 535, 538, 540, 541, 542,
543, 544

Păpușă, Ion, 479

Pătrășcanu, Lucrețiu, 384, 401, 424, 497

Părvulescu, Constantin, 1, 6, 140, 141, 142,
150, 152, 156, 157, 180, 186, 198, 217,
233, 430, 474

Petrescu, Dumitru, 6, 27, 140, 142, 147,
151, 153, 154, 155, 156, 157, 175, 177,
178, 179, 180, 185, 197, 198, 214, 217,
229, 256, 268, 269, 270, 271, 272, 273,
274, 275, 308, 309, 378, 380, 381, 385,
387, 406, 407, 408, 410, 431, 432, 436,
447, 448, 455, 457, 476, 477, 501, 502,
503, 504, 505, 506, 507, 528

Pintilie, Gheorghe, 6, 140, 142, 150, 157,
338, 535, 538

Popa, Emil, 6, 157, 201, 202, 257

Popivoda, Pero, 529, 531, 533, 534

Predescu, 390, 438

Prisnea, 475

Puhlov, 533

R

Rangheț, Iosif, 6, 112, 532

Răceanu, Ileana, 118, 433, 440, 441, 452,
492, 498

Rădăceanu, Eugenia, 6, 157

Rădăceanu, Lothar, 6, 7, 112, 157, 259,
501, 512, 517, 518, 526, 527, 531, 544

Rădulescu, 342, 374

Rădulescu, Gogu, 38, 67, 88, 118, 145, 331

Răutu, Leonte, 4, 6, 118, 140, 157, 163, 164,
171, 178, 182, 197, 214, 242, 281, 282,
283, 339, 377, 385, 386, 401, 407, 482,
483, 507

Reaposov, gral, 9

Reznicensco, 375, 390, 402, 414, 484

Rogojinschi, Alexandru, 1, 3, 4, 5, 284

Roșianu, Mihai, 6, 140, 157, 204

S

Sadoveanu, Mihail, 511

Sălăjan, Leontin, 6, 140, 157, 197, 198, 254,
421

Schuster, 419

Secașiu, Vasile, 285

Sencovici, 378, 391, 392, 430, 431, 432, 433,
437, 446, 462, 526

Șerban, Avram, 6, 75, 157, 184, 186, 237

Serisovici, Mark, 530

Sestacov, gral, 9

Simion, 428

Simulescu, Dumitru, 10

Soare, 384

Solomon, Barbu, 6, 157

Stalin, Iosif Visarionovici, 20, 21, 39, 40,
49, 50, 51, 53, 55, 56, 60, 61, 62, 72, 80,
82, 86, 89, 91, 95, 97, 100, 105, 106, 107,
114, 120, 123, 124, 125, 127, 131, 137,
147, 161, 165, 170, 196, 198, 206, 207,
209, 211, 214, 223, 226, 231, 232, 238,
240, 242, 243, 244, 249, 260, 261, 278,
315, 318, 322, 324, 335, 336, 347, 348,
350, 357, 397, 399, 413, 414, 415, 423,
426, 459, 468, 478, 479, 481, 483, 484,
486, 487, 488, 489, 490, 492, 495, 497,
499, 501, 512, 521, 522, 523, 531, 545

Stamate, 188

Stanciu, 290

Stanciu, Emil, 9, 268, 269, 270

Ștefănescu, gral, 9

Ștefănescu, ing, 10

Stoianovici, 375

Stoica, Chivu, 6, 7, 9, 17, 18, 19, 20, 22, 24,
38, 39, 41, 47, 49, 73, 83, 97, 100, 101,
104, 112, 118, 120, 121, 122, 130, 138,
157, 190, 191, 193, 194, 197, 259, 269,
272, 276, 278, 279, 295, 297, 300, 302,
303, 311, 312, 322, 323, 324, 326, 335,
337, 343, 348, 354, 359, 363, 364, 367,
382, 386, 472, 474, 475, 477, 486, 506,
529, 530, 532, 533, 534, 544, 545

Stoica, Gheorghe, 6, 118, 140, 141, 146,
147, 151, 157, 171, 175, 189, 200, 201,
219, 281, 282, 287, 290, 291, 380, 458,
534

Stratilat, 469

Stroe, Mihnea, 162

Suder, William, 6, 140, 157, 198

T

Tanu, Maria, 511
Tapoș, 409, 412
Tăbărcă, 411, 447, 498
Tănase, Zaharia, 6, 7, 157, 259, 501, 544
Tenescu, Olimpia, 6
Tiță, Florea, 376, 381
Tito, Iosip Broz, 224, 226
Toma, Sorin, 6, 140, 150, 157, 197, 386, 413, 415, 416, 439, 483
Toth, Geza, 241, 419, 423
Trofin, Virgil, 374
Troțki, Lev, 255
Truman, H, 224
Tudorache, Lenuța, 1, 3, 5

V

Vaida, Vasile, 6, 7, 112, 140, 141, 147, 157, 199, 213, 219, 220, 232, 259, 378, 383, 416, 421, 434, 439, 441, 469, 471, 472, 486, 501, 506, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 528, 532, 544
Vâlcu, 430
Vanțiu, Ion, 374
Vasilache, 196
Vasilichi, Gheorghe, 6, 7, 112, 157, 180, 181, 189, 198, 208, 216, 228, 252, 255, 259, 279, 501, 505, 511, 544
Vass, Ghizela, 1, 3, 5, 6, 140, 157, 386, 485
Vass, Ladislau, 452
Vass, Zoltan, 310
Vidrașcu, 1

Vidrașcu, Raia, 1, 3, 4, 5, 411

Vijoli, Aurel, 19, 21, 28, 29, 30, 32, 34, 35, 36, 38, 45, 46, 47, 51, 52, 56, 57, 58, 59, 61, 62, 63, 65, 66, 67, 68, 72, 75, 78, 88, 93, 96, 100, 101, 108, 109, 111, 113, 118, 120, 121, 122, 127, 129, 131, 132, 133, 144, 145, 158, 161, 162, 164, 174, 177, 180, 184, 185, 186, 188, 191, 192, 196, 199, 204, 212, 219, 220, 224, 231, 232, 240, 241, 243, 244, 251, 254, 257, 261, 265, 276, 290, 314, 316, 318, 326, 328, 330, 332, 333, 338, 342, 344, 347, 375, 381, 382, 405, 433, 443, 453, 454, 459, 460, 464, 465, 475, 491

Vinea, Emanoil, 268, 269, 270

Vințe, Ion, 1, 3, 6, 140, 150, 155, 157, 175, 188, 205, 225, 232, 239, 254, 258, 268, 269, 281, 283, 284, 286, 291, 386, 432, 447

Vintilă, 376, 381, 389, 424

Vladimirescu, Tudor, 45

Vlasopol, Paul, 384

Voicu, Ștefan, 377, 386, 415, 466, 469, 474

Voitec, Ștefan, 6, 7, 157, 178, 179, 209, 227, 252, 253, 259, 290, 501, 531, 544

Voroșilov, Kliment, 494

W

Weiss, 75

Z

Zaharia, Dumitru, 1

Zaharia, Tănase, 1, 4, 5, 6, 7, 157, 259, 501, 544

Indice toponimic

A

Adamclisi, 402
Arad, 45, 108, 110, 142, 151, 203, 406, 441, 442
Ardeal, 198, 241, 321, 346, 356, 375, 474
Argeș, 151, 162, 163, 299, 399, 401, 405, 408

B

Bacău, 151, 375, 384, 405, 429
Baia Mare, 116, 143, 151, 189, 377
Banat, 10, 368, 384, 416
Bârlad, 143, 375, 440, 462, 463, 514, 515
Bercheș, 398, 417
Bihor, 43, 151, 376, 408, 412, 439, 512
Bistrița, 476
Botoșani, 5, 46, 275, 396, 428
Brăila, 44, 394, 483
București, 3, 10, 11, 53, 108, 110, 118, 143, 145, 148, 151, 152, 156, 163, 173, 176, 188, 195, 199, 201, 260, 281, 282, 375, 377, 385, 386, 387, 390, 392, 393, 407, 417, 444, 459, 464, 471, 484, 496, 512, 519, 537, 540
Bumbești, 536
Buzău, 46, 151, 203, 401, 430

C

Chirldoveni, 536
Cislău, 429, 430
Ciuc, 145, 423, 474
Cluj, 27, 111, 376, 397, 398, 408, 417, 434, 435, 444, 466, 474, 505
Constanța, 6, 28, 89, 140, 144, 151, 157, 189, 194, 203, 258, 281, 282, 368, 375, 384, 390, 402, 414, 461, 462, 484, 486, 512, 513, 514, 515
Coreea, 501, 511
Cugir, 536, 538

D

Deva, 46
Dolj, 43, 108, 110, 112, 151, 181, 259, 270, 375, 390, 445, 470, 512, 514, 516, 541
Dorohoi, 275, 359

E

Egipt, 285, 543
Elveția, 57, 465

F

Făgăraș, 464
Fetești, 470, 471

G

Galați, 44, 46, 85, 143, 151, 183, 298, 393, 394, 406, 412, 445, 455, 483, 486, 497, 505, 512, 513, 516
Giacca, 398
Giurgiu, 382, 431
Gorj, 46, 447, 448, 476

H

Hagieni, 471
Hârlău, 275
Horodnicu, 467
Hunedoara, 38, 39, 195, 288, 289, 291, 376, 389, 390, 424

I

Ialomița, 89, 143, 275, 369, 378, 406, 412, 445, 471, 472, 486, 512, 514, 516
Iași, 142, 202, 386, 421, 505
Italia, 188, 541, 542

L

Legii, 232, 398
Lugoj, 388

M

Mădăraș, 412
Mladenaf, 468
Moscova, 55, 67, 73, 82, 88, 108, 118, 281, 373, 466, 529, 530, 531
Mureș, 49, 474, 505

N

Neamț, 422

O

Oarja, 405
Odverem, 398
Oltenia, 27, 315
Oltenița, 334
Orhei, 424

P

Pechea, 404
Pitești, 401
Ploiești, 53, 145, 160, 176, 184, 187, 269,
270, 289, 377, 380, 457, 505
Plopeni, 536
Prahova, 44, 141, 143, 145, 151, 187, 188,
455, 456, 457, 458, 505, 514
Putna, 378

R

Racoș, 424
Reșița, 10, 24, 116, 189, 195, 533
Rodna, 46, 374, 393, 516
Roman, 10, 428
Roșiori, 389, 390

S

Săgeata, 401
Săveni, 396, 428
Severin, 46, 151, 260
Sf. Pop, 388
Sibiu, 46, 148, 151, 171, 173, 389, 414, 432
Snagov, 517
Șoimuș, 398
Stalin (Brașov), 39, 89, 110, 151, 160, 374,
417, 424, 474, 521
Suceava, 505

T

Țândărei, 470
Țârnavă Mică, 408
Teleorman, 43, 46, 110, 151, 298, 390, 414,
438, 512
Tg. Frumos, 422
Timiș-Bega, 376
Timișoara, 5, 10, 46, 57, 110, 143, 185, 360,
374, 376, 383, 420, 505, 515
Tohan, 48, 538
Tohanul Vechi, 536, 537
Trei Scaune, 241, 374, 406, 408, 412, 437,
474, 491

Turia, 406, 407, 408, 423
Turlești, 428

U

Ungaria, 98, 212, 294, 310, 317, 346, 518
Uniunea Sovietică, 12, 28, 56, 57, 61, 86, 87,
107, 108, 114, 119, 128, 149, 150, 152,
163, 171, 193, 212, 249, 257, 260, 281,
282, 287, 291, 292, 297, 301, 302, 303,
304, 329, 335, 343, 362, 363, 368, 369,
377, 381, 405, 426, 482, 487, 502, 503,
521, 526, 543
Urziceni, 471

V

Vâlcea, 45, 46, 408
Valea Jiului, 144, 195, 543
Vaslui, 411
Viena, 269

ISBN (10) 973-8308-29-1

ISBN (13) 978-973-8308-29-9

<https://biblioteca-digitala.ro> / <http://arhivelenationale.ro>